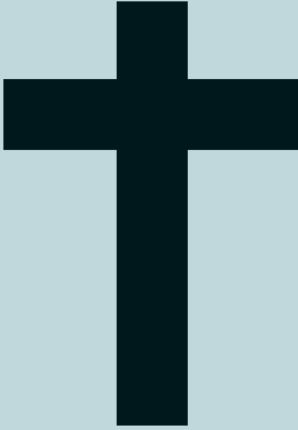


Nzuwulai n Sa'avu na Tsishingini na adiva a
na a dāngulai a Nzuwulai mu Ufaru



New Testament in Tsishingini (Nl:tsw:Tsishingini)

Nzuwulai n Sa'avu na Tsishingini na adiva a na a dangulai a Nzuwulai mu Ufaru

New Testament in Tsishingini (NI:tsw:Tsishingini)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsishingini

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsishingini

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
bb185c63-dc44-572c-ae93-66252c4dfa1e

Contents

Matta	1
Marku	60
Luka	93
Yahaya	150
Ajiya	193
Roma	248
1 Korinti	274
2 Korinti	299
Galatiya	315
Afisu	324
Filipi	334
Kolosi	341
1 Tasalonika	347
2 Tasalonika	353
1 Timoti	357
2 Timoti	365
Titu	371
Filimon	375
Mmaci ma Ibrahim	377
Yakubu	397
1 Bituru	404
2 Bituru	412
1 Yahaya	417
2 Yahaya	423
3 Yahaya	425
Yahuza	427
Wenu	430

Alabari a Sa'ani a Matta

Ucuḍuwu wa aatagada a nda

Matta, vuma na ḍanai aatagada a nda, vuma ta ḍa aṭsuma a ajiya e Yesu. Matta za va Isra'ila ḍa, waru u ḍana ta aatagada'a adama u roco aza a yi, aza a Isra'ila, a na Yesu ḍa Zamawawa na a ri e indanasa matawa ma yi.

Matta reve ta a na Yesu Mogono ma amayun ma ḍa, u to tsugono tsu uvadi suru. Waru u roco ta amayun a ḍa Yesu shiton ta ili i na amasula a Nzuwulai mu Ufaru n dammai adama a Zamawawa na a tawa na woo o'wo Mogono ma Gbain. Matta rito ta a na tsugono tsa yi, tsugono tsu uvadi u nda u ḍa shi. Tsugono tsu uvadi u to koto, amma tsugono tsa Yesu tsu ta lo babu ukotu. Mogono na a ciga a 'yuwan u ḍana za vu ucira. Yesu roco ta ucira wa yi ana u lyuwai aci o ukwisa, reve waru u 'yon diga a aason. Ili i nda suru obolo na akapi e ili suru a ta pe aṭsuma a aatagada a nda.

Matta kamba ta aza e Itoni ana'an adama a na u cuḍuwai cine Yesu shitoyin ifobi ya Asula tsara u tawato ama zuzu na ayi. Ana Adamu nusayin Asula, ama o o'wo ta wukasu na ayi. Kucci na ama a yuwusain a Nzuwulai mu Ufaru waa gura tawa addama a nda shi. Matta roco tsu ta cine Yesu o o'woi kucci na cayi ama ure u na aza tawa zuzu na Asula, waru Yesu ḍa mogono ma na maa yuwusan tsugono tsi ili suru aṭsuma o uvadi u nda.

Ili i na i ri pe aṭsuma a aatagada a nda

1. Nkaya na limatan va Yesu (1:1-2:23)
2. Ikaka ya Yahaya za vu Urumbusu (3:1-12)
3. Urumbusu wa Yesu na malyungwa ma yi (3:13-4:11)
4. Yesu aṭsuma a Galili (4:12-18:35)
5. Yesu iyawa ta Galili a tyo Urishelima (19:1-20:34)
6. Ajuma o ukosu wa Yesu: aṭsumalima a yi nu ukwa wa yi (21:1-27:66)
7. Yesu 'yon ta aṭsuma o ukwa (28:1-20)

Nkaya ma Yesu

(Luk. 3:23-38)

¹ Yesu Kristi† Zamawawa† utā ta o u'wa u Mogono Dawuda diga o ugundo wa Ibrahim.† Apa nda ugeru u tsukaya tsa na wu utai.

² Ibrahim ḍa matsain Ishiyaku.

Ishiyaku† ḍa matsain Yakubu.

Yakubu† ḍa matsain Yahuza na akapi a muwun ma anawu ma yi olobo.

³ Yahuza† ḍa matsain mpishe Farisa na Zera (Tamar ḍa makuci me le).

Farisa ḍa matsain Hesuruna.

Hesuruna ḍa matsain Aram.

⁴ Aram ḍa matsain Aminadabu.

Aminadabu ḍa matsain Nashon.

Nashon ḍa matsain Salumuna.

⁵ Salumuna ḍa matsain Buwaza.

(Rahapu† ḍa makuci ma Buwaza.)

Buwaza ḍa matsain Obe.

(Rutu ḍa makuci ma Obe.)

Obe ḍa matsain Yese.

⁶ Yese† ḍa matsain Dawuda Mogono.

Dawuda† ḍa matsain Sulemanu.

* 1:5 Rutu Takpaci ḍa.

(Bashaba da makuci ma Sulemanu, ayi da ka na Dawuda† usai e ekere a Uriya.)

⁷ Sulemanu† da matsain Rihobuwa.

Rihobuwa da matsain Abija.

Abija da matsain Asa.

⁸ Asa da matsain Jehoshafa.

Jehoshafa da matsain Jehora.

Jehora da matsain Azariya.

⁹ Azariya da matsain Jotam.

Jotam da matsain Ahazu.

Ahazu da matsain Hezekiya.

¹⁰ Hezekiya da matsain Manasa.

Manasa da matsain Amon.

Amon da matsain Josaya.

¹¹ Josaya da matsain Jekoniya na muwun ma anawu ma yi olobo.

(A mantsa ma daƙa a purai ama a tyo e ida ya Babila† tsugbashi.)

¹² Ana a purai nle a tyo Babila, avu Jekoniya matsan Shayatiya.

Shayatiya da matsain Zerubabe.

¹³ Zerubabe da matsain Abihudu.

Abihudu da matsain Eliyaki.

Avu Eliyaki matsan Azoro.

¹⁴ Azoro da matsain Saduku.

Saduku da matsain Akimu.

Akimu da matsain Aliyadu.

¹⁵ Aliyadu da matsain Eliza.

Avu Eliza matsan Mata.

Reve Mata matsan Yakubu.

¹⁶ Yakubu da matsain Isuhu.

Isuhu da vali va Meri,

Meri† da mma va Yesu za na e deyi Kristi Zamawawa.

¹⁷ Ala o ugeru wa zuva e reme ta tsukaya kupa na aza a nashi diga ya Ibrahim a tyo ya Dawuda, na tsukaya kupa na aza a nashi diga a mantsa ma Dawuda a tyo mantsa ma na a purai nle a tyo Babila, waru na tsukaya kupa na aza a nashi diga a mantsa ma na a purai nle a tyo Babila a tyo mantsa ma Zamawawa.

Limatan va Yesu Kristi

¹⁸ Apa nda ununa a matsain Kristi Zamawawa. Mma va yi eegebe a vuma ro da na a tsu de Isuhu. Babu u reve vali, avu u tsuray aatsuma o ure wa Ruhu va Akiza.†

¹⁹ Isuhu gba vuma va agula da za na shi a yuwusan ili i na i ri mejege; agba u ciga u ca Meri wono a alanga e eteshe shi, daƙa u fofoi wu kasa na ayi usokowu.

²⁰ Ayi atsuma a majiyan mo ndolo, avu malingata ma Asulazuva ma tawa ya'a yi atsuma a alavu, reve u damma, "Isuhu, mawun ma tsukaya ma Dawuda, she vu uwwa woyon na vaa zuwa Meri wan, adama a na Ruhu va Akiza da zuwa niyi u yuwain aatsuma a mawu'un.

²¹ U ta matsan ulobo, avu vu ca yi aala Yesu,†† adama a na u ta wawa ama a yi o unusu u le."

† **1:6** Dawuda yuwan ta tsipere na Bashaba ayi o oluso Uriya, reve u yuwan ifofi i na vali va yi Uriya aƙa kuwa. Aalabari a nda a ta pe atsuma 2 Sam. 11:1-27. †† **1:21** Aala "Yesu" ta nu urevu "Asulazuva za vi iwawi."

²² Ne da nzuwulai ma Asulazuva n shiwain, ununa Ishaya vumavasuḷa† dammai de nu ujimu,

²³ a na,

“Usheli u na koto u revei vali shi u ta yuwan aatsuma, u ta matsan ulobo, reve a ca yi aala Imanuwe.” Urevu wa yi ayi da, “Asula oḅolo na atsu.”

◇

²⁴ Ana Isuhu jiwain, reve u yuwan ili i na malingata ma Asulazuva ma damma niyi u yuwan. Avu u tara Meri a tyo o u'wa wo o'wo ka va yi,

²⁵ agba e revelei shi hali u matsan ulobo'o. Reve Isuhu ca yi aala Yesu.

2

Aza o urevu a tawai e ene Yesu

¹ A matsan ta Yesu a lyuci va Batalami e ida ya Yahuda, a mantsa ma na Hiridu* danai mogono. A mantsa mo ndolo, reve ama o ro aza a na a ri nu urevu wi italyo'o o uta asana reve a tawa Urishelima.†

² Avu e ece, “Te da mawun ma na a matsai'in, za na ri mogono ma aza a Isra'ila?† Tse ene ta talyo'o asana za na rocoi limatan va yi dada tsu tawai adama tsu yuwaan yi aganda.”

³ Ana Hiridu Mogono ma uwwai ne, reve ugbozu wa yi u 'yon, ne da waru akapi a ama atsuma a Urishelima.

⁴ Reve u ɓoloto nan ganu a gbagbain na munlu n Wila† suru, avu we ece le, “Te da aa matsan Kristi Zamawawa?”

⁵ Reve a usu, “A lyuci va Batalami atsuma a Yahuda. Mika vumavasuḷa dana ta adama a nda a Adanshi a Asula:†

⁶ Avu gba Batalami, vi ida ya Yahuda, ili i ro i da shi atsuma e ilyuci ya Yahuda. Mogono ma to uta ya'a wu.

Za na oo o'wo ana za va aguɓa va aza a Isra'ila, ama a va.’ ” ◇

⁷ Avu Hiridu de omocin a na a tawai diga asana'a usokowu, reve a damma yi mantsa ma na talyo'o'o vu utai.

⁸ Reve u damma le, “Walai i 'yawa Batalami i bunga mawu'un ulobonu. Na ye ene yi, avu i tawa i damma mu adama amu fo n 'yawa n yuwaan yi aganda!”

⁹ Ana aza o urevu'u a uwwai ili i na mogono ma dammai, reve a kara. Avu talyo'o na e enei a asana'a u wala elime e le, she na u rawai ubata'a, avu wi isawan ubata u na mawu'un u ri.

¹⁰ Ana e enei talyo'o'o, reve a yuwan mazanga lon!

¹¹ Ana ama'a a uwai o u'wa'a, avu e ene mawu'un na Meri† mma va yi, avu a kingyo a kadato a yuwaan mawu'un aganda. Reve o utaa nu une'e u le u zinariya, ne erepu e re a maguru na ri ni ikebe na a tsu de furenkisent† na mur.†

¹² Avu Asula o rono atsuvu aza o urevu'u atsuma a alavu, she a kambay ya Hiridu wan, dada a kambai e ida i le nu ure u ro.

Iladi a tyo Masar

¹³ Ana a karai, reve malingata ma Asula† ma tawa ya Isuhu atsuma a alavu, avu u damma, “Yon! Jika vu tara mawu'un na mma va yi a tyo Masar! Vi isawan de she urana u na n damma nuwu vu kambay, adama a na Hiridu ri a zama mawu'un tsara wu una yi.”

◇ 1:23 Isha. 7:14. * 2:1 Ayi Mogono Hiridu ayi da Hiridu Mogono ma gbain. Mawun ma yi Hiridu Antiba da danai Mogono a mantsa ma na Yesu kuwai. ◇ 2:6 Mik. 5:2.

¹⁴ Reve u 'yon, u tara mawu'un nā mma vā yi, āvu u reme ure na ayin ā tyo Masar.

¹⁵ Reve ā danu de she na Hiridu kuwāi. A yuwan tā ne adama o shiton ili i na Ḃsulazuva a dammai o unā wa Hosīya vumavaṣulā: “N de tā mawun mā vā mu utā Masar.” ◇

Hiridu zuwa tā o una muwun mo olobo

¹⁶ A mantsa'a ana Hiridu enei āzā o urevu'u a kandaruwā yi tu ucina, reve u yuwan upan lon. Dada u zuwāi o una muwun mo olobo suru n na n ri na a'wan e re ā cipa ātsumā a Batalami ni ilyuci i ro i na i ri lo ukandaruwu. U reve tā mantsa ma na a matsain mawu'un adama e ili i na āzā o urevu'u a dammai.

¹⁷ Reve ili i na Ḃsulā a dammai o unā wa Irimiyat vumavaṣulā wo o'wo amayun:

¹⁸ “Reve a uwwa uḡyo ātsumā a Rama, vuma ro a yisaali a adama ā ātsumolaṅgu. Rahilat da ri a yisaali adama ā muwun mā yi, reve u 'yuwan adanshi a na aa casu yi, adama a na muwun mā yi n kuwāi suru.” ◇

Ukambu u le Nazara

¹⁹ Ana Hiridu kuwāi, reve malingata mā Ḃsulā mā tāwā yā Isuhu e ida ya Masar ātsumā a alavu.

²⁰ Ḃvu u damma yi, “'Yon, vu tara mawu'un nā mma vā yi vu kambā e ida ya Isra'ila,† adama a na aza ā ri e izami i na oo una mawu'un ā kuwā tā.”

²¹ Reve Isuhu 'yon, āvu u tara mawu'un nā mma vā yi, reve ā kambā e ida ya Isra'ila.

²² Amma ana u tāwā u revei mogono ma sa'avu Akilayu† mawun mā Hiridu ma da, reve wu uwwa wovon. Dada ātsumā a alavu o ro, Ḃsulā a damma niyi u tyo e ida yā Galili.

²³ Reve ā karā ā 'yawa ā danu ā lyuci na ā tsu de Nazara. Adama o ndolo a da ili i na Ḃsulā a dammai o unā wa amaṣulā wo o'woi amayun, a na: “E te de yi za va Nazara.”

3

Yahaya za vu Urumbusu foboi ure (Mak. 1:1-8; Luk. 3:1-18; Yah. 1:19-28)

¹ Ana a yuwanin a'wan o ro, reve Yahayat za vu Urumbusu teme alajjiya ātsumā o una upasu wa Yahuda,

² adansa, “Vadalai i lyawa unusu† u ḡu i kambā ubatā wā Ḃsulā, adama a na tsugono tsa zuvat tsa yuwan tā zuzu.”

³ Ishayat vumavaṣulā yuwan tā de adanshi a Yahaya ana u dammai: “Nanza te dewu ātsumā o una, ‘Foboyi Zagbain ure, i yuwan ure u na wāā kuru mejege!’ ” ◇

⁴ Yahaya shi tā wotowu ni itana i na a ḡavai ne eleme a arakumi. Reve wu nla gbakala vu ukwan. Apapari ni ishiki i da i danai ilyalya yā yi.

⁵ Ama nā abunda diga Urishelima nā Yahuda nā batā na ri lo zuzu nu Udolu wā Urdu ā tāwā tā adama a uwwa Yahaya.

⁶ Ana a dammai nusu le a alanga e eteshe, āvu u rumbu† le o uḡolu'u.

◇ 2:15 Hos. 1:1. ◇ 2:18 Irm. 31:15. † 2:22 Hiridu Akilayu mogono ma wuya ma da mā danai daḡa o utāā niyi o tsugono. Reve Hiridu Antiba maci vā yi vo o'wo mogono. ◇ 3:3 Isha. 40:3.

⁷ Afarishi† na aza a Sadukiya na abunda a tawa ta ubata u na Yahaya shi a rumbusu ama tsara u rumbu le. Ana Yahaya ene nle, reve u damma, “Suru ndu apili a da! Zane da damma ndu i suma atsumalima a na Asula a ri lo a tawaa?”

⁸ I yuwan ili i na yoo roco i lyawa ta nusu du.

⁹ She i jijan yoo sowo atsumalima shi, adama a na yaa dansa Ibrahim akaya a du a da. N ta dansaa du Asula a ta gura tara atali a nda, reve u vatawoto Ibrahim muwun n tsukaya!

¹⁰ Ko gogo tsunda, aabau a ta lo ufofu adama wu kodo danga a aralu e le. Ufanga u na u matsain muwun n sa'ani shi, suru o to kodo yi reve a vari yi akina.

¹¹ “N ta rumbusu du na mini adama u roco i vadala† ta, amma za na ri lo a tawa acapa a va u ta rumbu du na Ruhu va Akiza na akina. U la'a mu ta tsugbain lon, agba n rawa n guzaa yi atan shi.

¹² U tu ufofu na aadanga a faba na aakpatalutsu o uyeluwu adama u zangada ishina. U ta kakasa ishina no owopo. Reve u tsun ishina i sa'ani o mopon ma yi, owopo gba shi avu u kulato le na akina a na a ri n kima shi.”

Yahaya rumbuyi Yesu

¹³ A mantsa mo ndolo ma da Yesu utai Galili, reve u 'yawa o Ufolu wa Urdu adama Yahaya rumbu yi.

¹⁴ Agba avu Yahaya shi ciga u 'yuwan a yuwan yi, avu u damma, “Avu da za na aa rumbu mu. Cine tsa da vaa tawa ya'a va?”

¹⁵ Reve Yesu usu, “Ne da u lobonoi wo o'wo gogo, adama tsu yuwan ili i na Asula a cigai tsu yuwan.” Dada Yahaya usuyi u rumbu yi.

¹⁶ Dada u rumbuyi† Yesu. Yesu o utushi a mini'i, dada zuva kpatu'wai, avu we ene Ruhu va Asula e telee yi ana muda.

¹⁷ Dada ufofu diga zuwa wa damma, “Ayi nda Mawun ma va ma da, za na n cigai, waru n ta yuwusan mazanga na ayi lon.”

4

Yesu na Mekerencesu

(Mak. 1:12-13; Luk. 4:1-13)

¹ Reve Ruhu va Akiza† tara Yesu a tyo atsuma o una, adama Mekerencesu† ma lyungwa yi.

² Agba Yesu lyuwa ili shi, hali rana na ayin amunga. Adama o ndolo, wu uwwa ta ambululu lon.

³ Reve Mekerencesu ma tawa avu u damma yi, “Na avu Mawun ma Asula ma da, kambato atali a nda o o'wo opopofu.”

⁴ Avu u usu, “A dana ta a Adanshi a Asula†, ‘Na alya e ilyalya i da goon vuma aa dana wuma shi, amma she ni ili i na Asula a dammai biti.’ ” ♦

⁵ Reve Mekerencesu ma tara yi a tyo Urishelima lyuci va akiza, reve u zuwa yi de e ncilecile ma Aa isamapada†.

⁶ Avu u damma yi, “Na avu Mawun ma Asula ma da, teteruwe e ida, adama a na a dana ta atsuma a Adanshi a Asula:

‘Asula a ta zuwa nlingata ma yi n tiga wu, e te kede wu ne ekere e le,

adama vu taatsa a aatali vu uwwa usan wan.’ ” ♦

⁷ Reve Yesu usu, “Amma Adanshi a Asula fo a damma ta, ‘She vu lyungwa Zagbain Asula a wu wan.’ ” ♦

⁸ Reve Mekerencesu ma tara Yesu a tyo zuva masasan mo uga'an, aƵu u roco yi tsugono tsu uvadi suru na tsugbain tse ele.

⁹ Reve u damma, "Na Ƶaa kaƵato vu yuwaan mu aganda, n ta ca wu ili i nda suru."

¹⁰ AƵu Yesu usu, "Buwaa mu ure Male!† Adanshi a Asula a damma ta, 'Vu yuwaan Zagbain Asula a wu aganda, ayi a nde'en da vaa yuwaan tsugbashi!' " ◊

¹¹ Dada Mekerencesu ma lyawai Yesu, aƵu nlingata ma Asula n tawa n kamba yi.

Yesu teme ulinga wa yi

(Mak. 1:14-15; Luk. 4:14-15)

¹² Ana Yesu uƵwai a zuwa ta Yahaya o u'wa wa ali, aƵu u kamba e ida ya Galili.

¹³ U fara ta 'yawa a lyuci va Nazara, aƵu u 'yon u kara a tyo Kafarnahum na nden, a mƵanga m Mala ma Galili, upasu wi ida ya Zebelun na Nafutali.

¹⁴ Ne da nzuwulai ma Asula n shiƵain ununa Ishaya vumavaƵula dammai:

¹⁵ "Atsuma e ida ya Zebelun na Nafutali, o ure a tyo a mala, upasalai wu Udolu wa Urdu, atsuma a Galili ubata u na Atakpaci† na abunda a ri nden.

¹⁶ Ama a nda a na a ri nden atsuma e irumbu e te ene ekan a gbain.

A ta nden ubata u na u ri ukpatowu na lulu vu ukwa, amma ekan e te ikana le." ◊

¹⁷ Diga lo da Yesu teme alajiya adansa, "Vadalai a nusu du i kamba ubata wa Asula, adama a na tsugono tsa zuva tsa yuwan ta zuzu."

Yesu dangulai ama a nashi aza e mereme ma mugula

(Mak. 1:16-20; Luk. 5:1-11)

¹⁸ Urana u ro, Yesu a mmalu a nge'en m Mala ma Galili, aƵu we ene ama e re muwun ma anawu. Za ta aala a yi a da Simo za na waru e revei na aala Bituru, za ve ire gba ayi da Andarawu. Aza e mereme ma mugula n da, a shi ta a varishi igolo i le a mala.

¹⁹ AƵu u damma le, "Tawa i kuru mu! N to roco du ununa yaa tawa na ama o una u mugula."

²⁰ Lo da a 'yoshin a lyawai igolo i le, reve a kuru yi.

²¹ Ana u lyuwai elime, reve u cina ama e re muwun ma anawu waru, Yakubu na Yahaya, olobo a ZabaƵi. A shi ta a wantsun u le obolo na dada le, o foƵoso igolo i le. AƵu u damma le a kuru yi.

²² Dada a lyawushi wantsun u le na aabara e le, reve a kuru yi.

Yesu yuwan ta uritosu

²³ Yesu 'yawa ta ubata suru atsuma a Galili. U ritosu ta atsuma a a'isa. Waru u yuwusan ta alajiya a Alabari a Sa'ani† o tsugono tsa zuva. AƵu waru u kambatosu aza o ubanakun na aza a mƵala gbaga.

²⁴ AƵu alabari a yi o uta a alanga atsuma e ida ya Galili, adama o ndolo a da aza o ubanakun, hali na aza a na a ri e ida ya Suriya, a tawusai adama a kambato le gbaga a banakun icu'un icu'un na mƵala n lipu. Ozo o ro e le a shi ta no otoni a lima na abunda, ozo o ro gba shi a shi ta atsumalima na tsuda'un, ozo o ro waru gba akutsuma a da a shi. AƵu gba Yesu kambato le gbaga suru.

²⁵ *Avu obolo a ama'a na abunda a kuru yi ubata u na u 'yawai suru: ama diga Galili, na Dikafoli,* na Urishelima, na Yahuda suru, na diga asana o Udolu wa Urdu.*

5

Yesu yuwain uritosu a masasan

¹ *Ana Yesu enei obolo'o, reve u kumba a aagadi a masasan avu u danu. Avu aza a na oo tono yi a rawa zuzu,*

² *dafa u uwai o ritosu le.*

Aba'un a amayun

(Luk. 6:20-23)

³ *“Aza a aba'un a da aza a na e revei aa gura yuwan ili i ro na aciyele shi, dafa e isawain ubata wa Asula goon.*

Tsugono tsa zuva za le da!

⁴ *Aza a aba'un a da aza a na a ri a atsumolangu, adama a na Asula a ta tanato okolo e le.*

⁵ *Aza a aba'un a da aza a na a tarai aciyele ili i ro shi, adama a na uvadi u to o'wo za le.*

⁶ *Aza a aba'un a da aza a na a ri na akuli na ambulu adama e ili i na Asula a cigai o una wi ili ya alya ni ili yo oso,*

adama a na Asula a ta cuwaton le.

⁷ *Aza a aba'un a da aza a na oo rocosu ozo o ro isa'ani, adama a na Asula o to roco le isa'ani fo.*

⁸ *Aza a aba'un a da aza a na okolo e le a ri cece, adama a na a ta danu obolo na Asula.*

⁹ *Aza a aba'un a da aza a na aa yuwusan ulinga adama a nden n sa'ani, adama a na Asula a ta de le muwun ma yi.*

¹⁰ *Aza a aba'un a da aza a na o sowoi atsumalima a malyungwa, adama a na aa yuwusan ili i na Asula a cigai,*

adama a na tsugono tsa zuva za le da.

¹¹ *“Asula a ta zuwaa du aba'un a mantsa ma na ama e isula ndu. Asula a ta zuwaa du aba'un nna ama a yuwaa du aba'un nna ama a yuwaa du cu'un ve epen suru adama a va.*

¹² *Ama a ta lyungwa du cine a lyungwai amasula a na a yuwain wuma de nu ujimu. I yuwan mazanga, reve waru asuvu a du o yo'ono, adama a na i ta ni iliyinkapa ya abunda a pura du de zuva.”*

Akpa di ne ekan

(Mak. 9:50; Luk. 14:34-35)

¹³ *Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Adu da akpa di o uvadi. Agba ulobonu u ne u da akpa di a ri nna a buwa peme shi? I ta gura zuwa le u yo'oniso? O to oco le reve a dasa le na ana, cine vu revei ili ye pere.*

¹⁴ *“Adu da aza a na aa casu uvadi ekan. Yaa gura pa'aton lyuci na ri usuwu a masasan shi.*

¹⁵ *Waru a tsu kabato fitila reve a kpa to yi na aasa'atsu shi. E eelele a da a tsu zuwa yi adama ekan e ikana, tsara ama a na a ri pe o u'wa'a suru e ene ure.*

¹⁶ *Ne da fo, yo o'wo ekan e ekere a ama o ro. I yuwan ili i sa'ani i na ee ene adama a cigala Dada du na ri zuva.”*

Uritosu wa Yesu adama a Wila

* **4:25** Dikafoli urevu wa yi, ayi da Mulyuci Kupa.

17 Reve Yesu lyuwa elime u damma, “She i jjiyan n tawā t̄a adama n lungusā Wilā† wa Musa ko ili i na amasulā o ritoi wan. N tawā adama n lungusā le shi, amma adama n shiton uritosu u le.

18 Amayun a dā maa dansaa dū, ko ili i t̄a yaa pusan atsuma a Wilā'a shi, she ni idā nā zuva o koto. Ko dani aa puwan shi waru ko madaḡi me idani maa puwan shi, she ni ili biti i shiwan.

19 Ni i 'yuwan ko Wilā u ke'en u na u la'ai ukalamu wi ili i na aa yuwan, avu waru i roco ozo o ro a yuwan ne, adu da yoo o'wo nkosoto atsuma o tsugono tsa zuva. Amma ni i kuru avu waru i roco ozo o ro ili i na u dammai, i t̄a tsura ubatā u sa'ani atsuma o tsugono'o.

20 “Munlu n Wilā na Afarishi a ta yuwusan atyo a na aa yuwan adama a kuru Wilā wā Asulā mejege. I ciga i 'yuwan i la'a le atsuma e itoni ya Asulā. Ni i yuwan ne shi, n ta dansaa dū amayun, yaa uwa o tsugono tsa zuva shi.”

Uritosu wā Yesu adama o upan (Luk. 12:58-59)

21 Reve Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “Yu uwwa t̄a a na Wilā wa Musa u dammai, ‘She vu una vuma nu ucigu wā wu wan.’ Waru, ‘Za na unai suru a ciga a 'yuwan e ge'eto yi.’ ◇

22 Gogo gba n ta dansaa dū: nā vu yuwan upan nā za vā wu, a t̄a ge'eto wu. Nā vu de za vā wu, ‘Aatamu,’ a ta tara wu a tyo ubatā wa Azagbain a Mbara.† Nā vu de za vā wu, ‘Avu aatamu za na ri nā aḡulā shi,’ vu t̄a zuzu na vaa uwa a akina a na a ri n kima shi.

23 “Adama o ndolo, nā vu ri mishin ubatā u masa'a† a Aa'isamapada a casu une'e ubatā wā Asulā, reve vu cuwushin vuma ro damma t̄a vu nusaan yi t̄a,

24 vu lyawa de ili i na vu tawayi ubatā u masa'a'a. Avu vu 'yawa i salalāi nā vuma'a, reve kambā vu ca une'e wā wu.

25 “Nā vuma ri na adanshi nā avu, avu u ciga u tara wu a tyo ubatā o uge'etosu, i lapula adanshi atsuma a mantsa, kafu i rawa o ukobu wu uge'etosu. Nā vu yuwan ne shi, nā vu rawa de, a ta tara wu a tyo ubatā wu za vu uge'etosu. Reve u zuwa wu e ekere a mumadanga, aza a na a zuwa wu o u'wa wa ali.

26 N ta dansaa wu amayun, voo utā pe shi, she nā vu tsupa ili i na oo tono wu.”

Uritosu adama e tsipere

27 Reve Yesu lyuwa elime, “Yu uwwa t̄a a na Wilā† wa Musa u dammai, ‘She vu yuwan tsipere wan.’ ◇

28 Amu gba n ta dansaa dū, nā vu kalyuwā ka, reve asuvu a wu a 'yawa ya'a yi, vu yuwan t̄a de tsipere nā ayi o okolo a wu.

29 Nā lyusu vu usa'ani vā vu waa zuwusa wu vu yuwan unusu, vu fodo yi vu vari yi. U ta la'aa wu vu lamba upasu u t̄a u lipu vā wu, a na lipu vā wu suru aa uwa a akina.

30 Nu ukere usa'ani wā wu waa zuwusa wu vu nusan, vu kodo yi vu vari! U ta la'aa wu vu lamba upasu u t̄a u lipu vā wu a na lipu vā wu suru aa uwa a akina.”

Uritosu adama a wukasu u lolo (Mat. 19:9; Mak. 10:11-12; Luk. 16:18)

31 Reve u lyuwa elime u damma, “Yu uwwa t̄a a na Wilā wa Musa u dammai, ‘Vuma ta gura kakasa nā ka vā yi nu u ca yi aatagada a wukasu u lolo.’

³² Amu gba n ta dansaa ɗu, she vuma kakasa na ka va yi wan, she nu u yuwan tsipere na vali ro. Na wu kasa na ayi u ta zuwa yi wo o'wo aashakala, ununa za na tara niyi suru ri nu unusu u tsipere adama a na u zuwa niyi."

Uritosu adama a akucunu

³³ Reve waru Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, "Yu uwwa ta a na Wila wa Musa u dammai, 'She vu kuda akucunu a wu wan. Ciga 'yuwan vu shiton akucunu a na vu yuwayin Asulazuva.' ◇

³⁴ Amu gba n ta dansaa ɗu, i kucina ko ni ili i ro wan, a mantsa ma na yaa yuwusan akucunu! Zuva ubata u na Asula a ri na nden da, adama o ndolo she i yuwan akucunu na zuwa wan.

³⁵ Ida udasata wa Asula u da, adama o ndolo she i kucina ni ida wan. Urishelima lyuci Mogono ma Gbain ma da, adama o ndolo she i kucina na ayi wan.

³⁶ She i kucina na aci a ɗu wan. Yaa gura zuwa anji a ta a ɗu wo o'wo u'uri ko ulima shi.

³⁷ A mantsa ma na vaa yuwusan akucunu, vu damma 'Ee' ko 'O'o.' Na wu damma ili i na i la'ai 'Ee' ko 'O'o,' wu uta ta ubata wu za wuya."

A yuwan gafura (Luk. 6:29-30)

³⁸ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, reve u damma, "Yu uwwa ta a na Wila wa Musa u dammai, 'Nna za amaton nanza a lyusu ko a aanga, nu u ciga u 'yuwan u tsupa vuma'a lyusu ko aanga o ro na za va yi.' ◇

³⁹ Gogo gba n ta dansaa ɗu: na za ro nusaan wu, she vu tsupa wan. Nna za ro basa wu o ugbaguzu wu ukere usa'ani vu lyawa yi u koso basa wu o ugbaguzu wu ukere wu ugula.

⁴⁰ Na wo o'wo za ro damma vu nusaan yi ta, reve u damma za vu uge'etosu u zuwa wu vu ca yi utugu wa wu, vu ca yi aapalutsu a wu fo.

⁴¹ Ni soja zuwa wu vu tanu itana ya yi mili ta, tanu le a tyo imili i re.

⁴² Na vuma ro pati wu ili i ro, vu ca yi. Na vuma ro ece wu okopu, vu ca yi."

Icigi yi n'yuwatan (Luk. 6:27-28, 32-36)

⁴³ Avu Yesu lyuwa elime reve u damma, "Yu uwwa ta a dammai, 'Vu ciga moron ma nden ma wu, reve vu 'yuwan n'yuwatan ma wu.'

⁴⁴ Amu gba n ta dansaa ɗu, i ciga n'yuwatan n ɗu, reve i yuwaan aza a na oo bongishi ɗu avasa.

⁴⁵ Ni i yuwan ne, i to o'wo muwun ma amayun ma Dada ɗu na ri zuva. U tsu zuwa ta urana wu uta ubata wa ama a abula nu ubata wa ama a vama. Waru u tsu yuwan ta iro'i ubata wa aza a na aa yuwusan ili i na i ri mejege nu ubata wa aza a na aa yuwusan ili i babu ulobonu.

⁴⁶ Cine Asula aa zuwaa ɗu aba'un, ni i ciga aza a na a ciga ndu goon? Ko munlu mu utafa fo a ta yuwusan ne!

⁴⁷ Waru nni i lobonoto aciyadu e ekere a n'utsa n ɗu goon, i la'a akapi a ama shi. Ko aza a na e revei Asula shi, o tsu lobonoto ta aciyele e ekere a n'utsa n le.

⁴⁸ Adama o ndolo, yo o'wo aza a abula, ununa Dada ɗu za na ri zuwa ri na abula."

6

Uritosu adama o ucasu

¹ *Avu* Yesu lyuwa elime o ritosu aza a na oo tonu yi *avu* u damma, “I yuwan ugbozu! A mantsa ma na yaa yuwusan ili i sa'ani, she i yuwan adama ama e ene a cuwa *du* wan. Ni i yuwan ne, yaa tsura iliyinkapa ubata wa Dada *du* za na ri zuva shi.

² “A mantsa ma na yaa casu alambi, she i ca le ununa aza e ikpa'a a tsu yuwan wan. A tsi ivula ta avana atsuma a a'isa ne e re adama ama e ene le a cuwa le. Amayun a da maa dansaa *du*, aza e ikpa'a o ndolo a ushi ta de iliyinkapa i le.

³ Adama o ndolo a mantsa ma na yaa yuwusaan alambi une'e, i yuwan yi usokowu ununa ukere ugula wa wu wee reve ili i na ukere usa'ani wa wu waa yuwusan shi.

⁴ I ca une'e u *du* usokowu, ne da Dada *du* na revei ili i na i ri usokowu suru, waa ca *du* iliyinkapa.”

Uritosu adama a avasa

(Luk. 11:2-4)

⁵ Reve Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “A mantsa ma na i ri a avasa, she yo o'wo ana aza e ikpa'a wan! A tsu la'a ta ciga e isawan a a'isa na a nge'en mu re a yuwusan avasa adama ama e ene le. Amayun a da maa dansaa *du*, a ushi ta de iliyinkapa i le suru suru.

⁶ A mantsa ma na yaa yuwan avasa, i uwa a aasula reve i baru unantsu. Reve i yuwan avasa a tyo ya Dada *du* na ri ubata o usokowu'u. Ne da Dada *du* za na tse ene ili i na yaa yuwusan usokowu, waa ca *du* iliyinkapa i *du*.

⁷ Waru a mantsa ma na i ri avasa, she yoo o'wo ana aza a na e revei Asula shi wan. Adama a na a tsu kambuwusa ta ili i na i ri na aci shi. A ta zuwusa Asula a ta uwwa le adama a abunda a adanshi e le.

⁸ She yo o'wo ana ele wan. Adama a na Dada *du* reve ta de ili i na i cigai kafu i pati yi.

⁹ “Adama o ndolo, na yaa yuwan avasa, i vasa tsunda:

Dada tsu na ri zuva,†
kamba tsu tsu ca aala a wu tsugbain.

¹⁰ Tsugono tsu wu tsu tawa,
adama vuma biti o uvadi u yuwan tsutoni na *avu*,
Ununa aa yuwusan tsutoni na *avu* zuva.

¹¹ O urana wa ana'an vu ca tsu ilyalya i malya.

¹² Vu yuwaan tsu gafura vu nusu u tsu,
adama a na a tsu tsaa yuwusaan aza a na aa yuwusan tsu unusu gafura.

¹³ She vu lyawa tsu tsu uwa a malyungwa wan,
agba vu wawa tsu e ekere a za wuya.*

¹⁴ “Amayun nni i yuwaan ozo o ro gafura vu nusu le, Dada *du* na ri zuva u ta yuwaan *du* fo gafura vu nusu *du*.

¹⁵ Amma ni i yuwaan ozo o ro gafura shi, Dada *du* na ri zuva waa yuwaan *du* gafura vu unusu u *du* shi.”

Uritosu adama a akuli

¹⁶ Reve Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “A mantsa ma na yaa yuwusan akuli, she i lukuta urewesu u *du* ununa aza e ikpa'a a yuwusan wan. A tsu vadala ta o o'wo ili i ro ko'o adama ama e reve a na a ri a akuli. Amayun n ta dansaa *du*, aza e ikpa'a o ndolo a tsura ta de iliyinkapa i le suru suru.

* 6:13 Akuci a atagada a dashi ta, “Tsugono na tsugbain nu ucira za va wu da babu ukotu suru suru, ami.”

¹⁷ Amma a mantsa ma na i ri a akuli, i sa'a urewesu u ɗu ʒvu yi sara ʒnji a ɗu.

¹⁸ Ne ɗa za ee reve a na i ri a akuli shi, she de Dada ɗu, za na ri ubaɗa o usokowu suru. Waru a na u revei ili yu usokowu suru, u ta ca ɗu iliyinkapa.”

Utsuru zuva
(Luk. 12:33-34)

¹⁹ Yesu lyuwa ta elime adansa, “She i bolotowo aciyadu uzuwa pa o uvadi wan! Ikupu na matsafi ma ta lungusa le, waru evu a ta gura boso a uwa pe e iwa le.

²⁰ Amma, i yuwan izuwa i ɗu zuva, ubaɗa u na ikupu na matsafi ma lungusa le shi, waru evu aa gura boso a uwa pe e iwa le shi.

²¹ Okolo a ɗu a ta dana ubaɗa u na uzuwa u ɗu u ri kuci.

Ekan a lipu

²² “Esu ele ɗa o o'woi ana fitila lipu. Ne esu a wu a ri ulobonu, lipu va wu suru u to o'wo ne ekan maɓula.

²³ Amma ne esu a wu a ri ulobonu shi, lipu va wu maɓula u ta dana atsuma e irumbu. Ne ekan a na a ri pe ya'a wu wo o'wo irumbu, to, amayun vu ta atsuma e irumbu i gbain.

Asula nu utsuru u vuma
(Luk. 16:13)

²⁴ “Ko za lo aa gura yuwaan azagbain e re tsugbashi shi. Vu ta 'yuwan za ta, reve vu ciga za ta. Ko vu kuru za ta, reve vu 'yuwan a kuru za ta. Vaa gura yuwaan Asula nu utsuru aganda shi.”

She vu dama wan
(Luk. 12:22-31)

²⁵ Reve Yesu lyuwa elime na adanshi, “N ta dansaa ɗu, she i dama adama e ilyalya ni ili yo oso i na i cigai adama yo o'wo wuma wan. She i dama adama e itana yu u'otosu i lipu i ɗu wan. Wuma u la'a ta ilyalya, waru lipu la'a ta itana i lipu.

²⁶ Kalyuwai nnu! A tsu cu'wan shi, agba aa gasa shi. A tsu zuwa ilyalya o mpon shi. Agba suru na ne Dada ɗu na ri zuva u ta kalyuwusa le. Agba i reve ta na i la'ai nnuu pepere.

²⁷ Yaa gura dashi ko mini ma ta a wuma u ɗu shi ni i dama adama a yi.

²⁸ “Adama a nye vu damai adama e itana yu u'otosu? Kalyuwai ununa yipalu yu una i tsu kungwa. A tsu yuwan ulinga adama a yuwan itana i le shi.

²⁹ Amma n ta dansaa ɗu, ko Sulemanu† nu utsuru wa yi suru, wo oto itana i sa'ani reve u lobono vadamma za ta le shi.

³⁰ Asula o to fobuso anlya o ogozo, aza a na a ri wuma ana'an, nfa'an gba shi a kulato. U lobono ta i gura reve Asula a ta ca ɗu itana yu u'otosu. She i dana nu ucawu wo okolo wa'a wan!

³¹ She i dama wan hali i damma, ‘Nye tsaa lyuwa?’ ko ‘Nye tsoo sowo?’ ko ‘Nye tsoo oto?’

³² Ama a na e revei Asula ɗa shi goon a tsu dama adama e ili i ndolo. Dada ɗu na ri zuva reve ta na i cigai ili i ndolo suru.

³³ Ili i na yaa la'a ciga a yi ɗa tsugono tsu Asula, reve waru i yuwan ili i na Asula a cigai. Reve a ca ɗu akapi e ili i na i cigai suru.

³⁴ Adama o ndolo, she i dama adama a nfa'an wan, adama a na nfa'an ta dama adama a aciyayi. Adama o ndolo she i dashi addama a aci a addama na urana suru waa tawaa wan.”

† 6:27 Pa nda mini u ta yuwusan adanshi a mantsa wa'a a yi ɗa Agana a tsu de “minti” va agogo.

7

She i ge'eto wan
(Luk. 6:37-38, 41-42)

¹Avu Yesu lyuwa elime o ritosu aza a na oo tono yi, reve u damma, “She i ge'eto za ro wan, adama Asulā e ge'eto dū wan.

²Nā makundatsu ma na i ge'etoi ozo o ro, nā ayi da aa yuwaan ulinga e ge'eto dū.

³“Nye i zuwai vaa kanlāsa macaka ma na mā ri pe a lyusu vu za vā wu, reve vi icina nā aagbalā a na a ri pe a lyusu vā wu?”

⁴Cine vaa gura damma za vā wu, ‘Lyawa mu utāa macaka ma na mā ri a lyusu vā wu?’ Vu kalyuwā aciya wu! Avu gba vu buwa tā nā aagbalā o ndolo a lyusu vā wu.

⁵Avu za vi ikpa'a! Utāa ne'en aagbalā a na a ri a lyusu vā wu, reve ve ene ulobonu ununa voo utāa macaka ma na mā ri a lyusu vā yi.

⁶“She i ca musan ili i na i ri za vā Asulā wan. A ta vadala aa amaton wu. She i variya ngurusumu iyedi yi ikebet wan. A ta dadasa le.”

Pati, zami, gugula
(Luk. 11:9-13)

⁷Reve waru Yesu dammisa, “I lyuwa elime ni ipati, a ta ca dū ili i na ya patishi. I zamishi, i tā tsurā. Yi gulusa a yuwusan ‘Azo'wa,’ Asulā a ta zuwa a kpatu'waa dū unantsu.

⁸Adama a na za vi ipati suru a tsu ca yi tā. Waru za vi izami suru, u tā tsurā. Waru nna ama a lyuwa elime nā wugulusa, Asulā a tā kpatu'waa le.

⁹“Atsumā a dū zane da aa ca mawun mā yi aatali, nna mawu'un u pati yi iliyala?”

¹⁰Vu ta ca yi aagbaji, nna u pati wu magula?

¹¹A dū na i ri aza o unusu, i reve tā cine yaa ca muwun n dū ili i sa'ani. Dada dū gba na ri zuva, za na ri nā aḡulā, u tu ufoḡu u na waa ca aza a na a pati niyi ili i sa'ani!

¹²Ununa i cigai ama a yuwaan dū, i yuwaan le fo ne. Ayi nda ayi da urevu u Wilā wa Musa nu uritosu wa Amasulā.”

Unantsu wu uḡoru
(Luk. 13:24)

¹³Reve Yesu damma, “I uwa o tsugono tsā Asulā nu unantsu wu uḡoru. Adama a na ure nu unantsu u na waa 'yawa o u'wa wa akina a tā washin waru a ri usān wu mmalu shi, waru ama nā aḡunda oo tono ure'e.”

¹⁴Amma unantsu u na u ri a tyo ubatā u wuma u na woo koto shi, u tu uḡoru waru ure'e u tu usān wu mmalu, waru ama wa'a da oo tono ure'e.”

Udanga nā muwun mā yi
(Luk. 6:43-44)

¹⁵Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “I danu nu ugbozu adama a amasulā e epen. A tā tawā dū vadamma ikyon i da, agba atsumā e le a tā ni iwuya vadamma nkerenkesu.

¹⁶I te reve le e ili i na aa yuwusan, ununa vee reve udanga nna ve ene umatsun wā yi. A tsu taḡa ubiri o udanga wa awanda shi, ko aḡyumbu a atacit shi.

¹⁷Udanga u sa'ani u tsu matsan tā muwun n sa'ani mā aḡulā, agba udanga u babu aḡulā u tsu matsan muwun n sa'ani shi.

¹⁸Udanga u sa'ani u tsu matsan muwun m babu ulobonu shi, waru udanga u babu aḡulā u tsu matsan muwun n sa'ani shi.

¹⁹ Ama o tsu kodo tã udanga suru u na u tsu matsan muwun mā ābulã shi, reve ā kulãto yi.

²⁰ Ne ða fo, i te reve ama e ili i na aa yuwusan.”

“N reve ðu shi”

(Luk. 13:25-27)

²¹ Reve Yesu damma, “Za na ee ðesu mu Zagbain Zagbain suru ða aa uwa o u'wa u tsugono tsa zuva shi. Ama a na aa uwa o tsugono tsa zuva goon, ele ða aza a na aa yuwusan ili i na Dada vā vā zuva cigai.

²² O urana wu uge'etosu ama nā ābundã e te ðe mu Zagbain le. A ta damma, ‘Tsu yuwan tã alajiya atsumā a aala ā wu, waru atsumā a aala ā wu tsu utãã tã otoni ā limã, waru tsu yuwan tã linga vā asalama ā ābundã.’

²³ Reve gba n damma le, ‘N reve ðu shi. I ne'e mu ure, ādu aza a aciyogbamu!’ ”

Asuwi e re

(Luk. 6:47-49)

²⁴ Avu Yesu damma, “Adama o ndolo, za na aa uwwusa ili i na maa dansa, reve u yuwan tsutoni ne ele, u tã vadamma suwi vā ābulã na suwai u'wa wã yi a aatali.

²⁵ Ko nā mini ma gbain mā tãwa, ko nā ðolu tãwa, waru nu upepu u kebe yi usaa'a, waã riyã shi, adama a na a suwa yi tã a aatali.

²⁶ “Amma za na uwwai adanshi, agba u yuwan tsutoni ne ele shi, u tã vadamma ulo u vuma u na u suwai u'wa wã yi ā wuyun.

²⁷ Nnā mini ma gbain mā tãwa, ko ðolu tãwa, waru nu upepu u kebe yi she u ramo, reve wu ɓoso suru suru.”

Ucira wã Yesu

(Mak. 1:22; Luk. 4:32)

²⁸ Ana Yesu kotoi a yuwusan adanshi a nda, reve oɓolo a ama'a a uwa asalama nu cu'un vu uritosu wã yi.

²⁹ Adama a na u ðanā vadamma munlu n Wilã shi, agba u yuwan tã uritosu tsu za vu ucira.

8

Yesu kambãto tã makutu gbaga

(Mak. 1:40-45; Luk. 5:12-16)

¹ Ana Yesu cipai zuva masasa'an, reve ābajini o oɓolo a ama o toni yi.

² Reve makutu ma cina yi. Avu u kaɗato ā makakan̄ mā yi reve u damma, “Zagbain, nā vu usu vu kambãto mu gbaga, vu ta gura kambãto mu.”

³ Reve Yesu canana ukere wã yi, avu u ju'wan̄ yi avu u damma, “N usu tã. Kambā gbaga!” Babu usã ðaɗa ukutu'u u lyawa niyi, avu wo o'wo gbaga!

⁴ Reve u damma yi, “She vu damma za ro ili i na i farai wan. Amma vu 'yawā vu roco aciyawu ubatā wa ganu,† reve vu ca kucci† cine Musa dammai aza a na ā kambãi gbaga a ca. Ayi nda u to roco ama a na vu kambãi gbaga.”

Yesu kambãto tã aagbashi a yali ro gbaga

(Luk. 7:1-10)

⁵ Reve Yesu karā ā tyo Kafarnahum. Ana u uwai atsumā a lyuci gbain, yalit̄ yā Roma i ro i cina yi tã, reve u pati yi u kamba yi.

⁶ Reve u damma, “Zagbain, n tã na aagbashi a na ā ri ubanakun lon. U ta ðe o u'wa nven, u tsu gura jingadã lipu vā yi shi. U ta uwwusa lipu lon.”

⁷ Reve u damma, “N tã 'yawā n kambãto yi gbaga.”

8 Reve yali'i u usu, "Zagbain, n rawa vu tawa o u'wa u va shi. Yuwan adanshi goon, aagbashi a va a ta kambagbaga.

9 N ta na nan yali a gbagbain a na a tsu damma mu n yuwan ulinga, amu fo n tsu damma ta soja a va ili i na aa yuwan. N tsu damma ta soja, 'Wala,' reve u wala. Reve waru n damma soja ro, 'Tawa,' reve u tawa. Waru n tsu damma ta aagbashi a va, 'Yuwan nda,' reve u yuwan. N reve ta a na adanshi a wu a ri nu ucira."

10 Ana wu uwwai adanshi o ndolo, u yuwan ta asalama. Reve u damma aza a na oo tono yi, "Amayun a da maa dansaa du, ucawu wo okolo a vuma nda u la'a ta ucawu wo okolo a na me enei atsuma e ida ya Isra'ila suru.

11 Ama na abunda a to uta asana na alivu, a ta danu, reve a lyuwa obolo na Ibrahim, na Ishiyaku, na Yakubu atsuma o tsugono tsa zuva.

12 Amma a ta vari aza a na a shi a ntsayi a uwa o tsugono'o atsuma e irumbu picim. A ta shon na a lumi anga adama a atsumalima."

13 Reve Yesu damma yali'i, "Wala a tyo o u'wa. Aagbashi a wu a ta kambagbaga cine vu cayi okolo." A mantsa mo ndolo ma dada gan aagbashi a yi a kambaj baga.

Yesu yuwaan ta ama a abunda opocino

(Mak. 1:29-34; Luk. 4:38-41)

14 Ana ayi ndolo kotoi, avu Yesu 'yawaw o u'wa wa Bituru, reve u cina anawale Bituru nven ni ivuna.

15 Reve u ju'wan ukere wa yi, reve ivuna a i lyawa yi, reve u 'yon dada u cayi Yesu ilyalya.

16 Nu ulivu u ndolo ama a tawaa yi ta na ama a abunda a na a ri no otoni a lima.† Reve u bara otoni a lima a dada a lyawai ama'a, reve u kambato aza o ubanaku'un suru gbaga.

17 U yuwan ta ili i nda tsara u shiton ili i na Ishaya vumavasula dammai: "U tara ta banakun tsu, reve waru u tawa mballa n tsu." ◇

Ama a ciga ta o toni Yesu

(Luk. 9:57-62)

18 Ana Yesu enei abajini o obolo a ama zuzu na ayi, reve u damma a 'yawaw upasalai u mala u ndede.

19 Reve manlu ma Wila mo ro ma tawa ubata wa yi avu u damma, "Manlu, n ta kuru wu ubata u na va 'yawaw suru."

20 Reve u damma yi, "Nranji n ta na angu a nden, nnunu n ta ni ikinda, amu agba, Mawun ma Vuma† n ri nu ubata u na maa gbasato shi."

21 Avu vuma ro za na danai toni va Yesu, damma yi, "Zagbain, lyawa mu ne'en n 'yawaw n cido aabara a va."

22 Reve u damma yi, "Toni mu, avu vu lyawa akwakwa a cido akwakwa e le."

Yesu isawaton ta upepu u mala

(Mak. 4:35-41; Luk. 8:22-25)

23 Avu Yesu uwa atsuma a wantsun, tsara u 'yawaw upasu u mala u ndede obolo no ojoro a yi.

24 Reve abajini o upepu u mala u 'yon, avu u jingadasa wantsu'un, hali mini ma kara a uwusa yi, agba Yesu dana ta pe a nlavu.

25 Reve ojoro a yi a 'yawaw ubata wa yi, avu a 'yasan yi na yisaali, "Zagbain, wawa tsu! Tsu ciga ta malibaa!"

²⁶ *Avu* u usu le, “Adama a nye yu uwwai wovon? I ri nu ucawu wo okolo abunda shi.” Reve u 'yon *avu* u bara upepu'u ni ikeđu i mini'i, *avu* upepu'u u von kwin.

²⁷ Ojoro'o a yuwan ta asalama lon reve a damma, “Cu'un vuma ne da tsunda? Hali upepu ni ikeđu i mini a yuwan tsutoni na ayi!”

Yesu yuwaan ta ama e re a na a ri no otoni a lima opocino
(Mak. 5:1-20; Luk. 8:26-39)

²⁸ Ana Yesu rawai upasalai wu nge'en u mala zuzu na lyuci va Gadara, reve ama e re a na a ri no otoni a lima a ga'an na ayi. Ubaťa wa ason a da ama a nda a tsu dana, waru a dana nu uyo'o shi, babu za na tsu gura toni lo.

²⁹ *Avu* e teme a saalasaai yi, “Cine vaa damatosun tsu, Mawun ma *Asula*? Vu tawaa tsu ta na atsumalima kafu mantsa ma na *Asula* a zuwai!”

³⁰ Zuzu nu ubaťa'a, obolo a ngurusumu a dana ta lo a alyuna.

³¹ *Avu* otoni a lima'a a pati yi, “Na vu utaa tsu atsuma a ama a nda, vu yuwan ankuri vu caco tsu atsuma o obolo a ngurusumu a ndede.”

³² Reve Yesu damma le, “Walai!” *Avu* otoni a lima'a a lyawa ama'a, *avu* a uwa atsuma a ngurusumu'u. Reve ngurusumu'u suru a suma a tyo zala va agadi a tyo atsuma a mala, *avu* a kuwa pe.

³³ Reve ama a na a dana'i a aguba a ngurusumu'u, a suma a tyo a lyuci, reve a damma ili i na i farai suru, hali ni ili i na i farai na ama e re'e.

³⁴ Reve ama suru atsuma a lyuci'i o uta tsara e ene Yesu. Ana e ene niyi, *avu* a pati yi u kara u lyawaa le ida i le.

9

Yesu kambato ta osowi a lipu gbaga
(Mak. 2:1-12; Luk. 5:17-26)

¹ *Avu* Yesu uwa a wantsun a kambaa a tyo upasalai u mala a tyo a lyuci na u shi na nden.*

² Ana u rawai de, reve ama o ro a tawaa yi na vuma na ri no osowi a lipu a avalu. Ana Yesu enei ucawu wo okolo wa ama a nda, reve u damma yi, “Ulobo, she vu uwwa wovon wan. A yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu.”

³ *Avu* munlu n Wila n ro n dammulai vani le, “Vuma nda u ta yuwusan adanshi a tarasa aciyayi *Asula* a da!”

⁴ Ana u revei cu'un majiyan ma na aa yuwusan, dada we ece nle, “Nye i zuwai yaa yuwusan majiyan me iwuya i nda?”

⁵ Zane da la'ai babu usan a na a damma, ‘A yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu,’ ko ‘Yon vu wala?’

⁶ Agba amu n to roco du a na amu, Mawun ma Vuma, n ta nu ucira atsuma o uvadi u nda n yuwan gafura vu unusu.” Dada u dammai akutsuma'a, “Yon, vu tara avalu a wu, *avu* vu kara a kambaa o u'wa.”

⁷ Reve u 'yon u kara a tyo o u'wa.

⁸ Ana ama e enei ili i ndolo, a yuwan ta asalama, reve a yuwaan *Asula* ica a na u cayi vuma cu'un vu ucira u nda.

Yesu de ta Matta
(Mak. 2:13-17; Luk. 5:27-32)

⁹ Reve Yesu lyawa ubaťa u ndolo, u lyuwa elime na mmalu, dada we enei vuma ro na a tsu de Matta, za na shi nden ubaťa u na u tsu ushishi utafa. Dada u damma niyi, “Toni mu.” *Avu* u 'yon u toni yi.

* **9:1** A mantsa ma nda u shi ta nden a lyuci na a tsu de Kafarnahum (Mat. 4:13).

10 **A** tyo de, avu Yesu no ojoro a yi a danu alya e ilyalya o u'wa wa Matta. Aza o u'ushishi wu utafa na abunda na aza o unusu o ro a dana ta lo.

11 Ana Afarishi enei ili i ndolo, avu e ece ojoro a yi, "Cine manlu ma du maa lyuwusa ilyalya ni icu'un ya ama o ndolo?"

12 Yesu uwwa le ta avu u usu le, "Aza a na a ri gbaga a ciga za va aguma shi, amma aza o ubanakun a ciga ta.

13 'Yawai i rito ili i nda i na Adanshi a Asula aa dansa, 'Ana yaa yuwaan mu kucci, u la'aa du ta ye ene iliyali yo ozo o ro.' ^o N tawa adama m banu ama a abula tsara o o'wo aza e itoni a va shi. Amma n tawa ta m banu aza o unusu."

A yuwan ta Yesu yeci adama a akuli

(Mak. 2:18-22; Luk. 5:33-39)

14 Urana u ro, ojoro a Yahaya za vu Urumbusu a tawa ta ubata wa Yesu, reve a yuwan yi yeci, "Nye i zuwai atsu na Afarishi tsaa yuwusan akuli, agba ojoro a wu aa yuwusan shi?"

15 Avu Yesu usu, "Ama a vali vu kasa'avu a tsu yuwan atsumolangu shi, nu u ri obolo ne ele. Amma mantsa ma ta tawa a na aa tara vali'i e memere me le, a mantsa ma dada aa yuwan akuli.

16 "Babu za na a pada umuna u sa'avu u lapulaa ubamu wa akuci o utugu wa yi. Nu u yuwan ne, umuna u sa'avu u ta vuranu avu u kara akuci o utugu'u, agba apadi o umuna u sa'avu'u waa ntsaa a akuci o utugu'u shi. Ne da ubamu'u waa dashi washin.

17 Waru, aa tsun ribina sa'avu a akuci e itsan yu kwan shi, adama a na ribina'a nu u kutsa, u to boso itsa'an, reve woo oco waru itsa'an a langa. Amma ama a tsu tsun ta ribina sa'avu kuci e itsan i sa'avu. Avu suru nle a dana gbaga."

Aakwakwa o usheli na ka vu ubanakun

(Mak. 5:21-43; Luk. 8:40-56)

18 Yesu atsuma a adanshi, avu zagbain va aa'isa ro tawa ya'a yi. Reve u kingyo a makakan ma yi avu u damma, "Usheli u va u kuwa ta gogo. Agba na vu tawa vu kuruwa yi ukere, u ta kambisa wuma."

19 Reve Yesu na aza a na oo tono yi a 'yon avu o toni zagbai'in.

20 Avu ka na danai o ocosu mpasa hali a'wan kupa ne ejere tawa acapa e Yesu, avu u ju'wan yi nge'en mu utugu.

21 U dana ta a majiyan, "Na n ju'wan utugu wa yi goon, n ta kamba gbaga."

22 Reve Yesu vadala dada we ene niyi, avu u damma, "Usheli, she vu uwwa wovon wan! Ucawu wo okolo a wu u kambato wu ta gbaga." Avu ka'a wo o'ushi gbaga.

23 Reve Yesu lyuwa elime na mmalu obolo na zagbai'in a tyo o u'wa wa yi, avu we ene aza e ishpa ya acida na ama a abunda e mesun.

24 Avu u damma, "Utai suru ndu! Usheli'i u kuwa shi. Nlavu n da waa yuwusan." Avu ama'a a yuwaan yi izo'oshi yu ulamu.

25 Amma ana o lo nle o uta a alanga, avu u kara a tyo ubata u na usheli'i u ri nven. Reve u reme yi ukere, dada usheli'i u 'yoyin.

26 Alabari'i a baza ta ubata suru atsuma e ida'a.

Yesu yuwaan ta nrumba n re opocino

27 Ana Yesu lyawai ubata'a, ayi atsuma a mmalu, avu nrumba n re n toni yi. Avu a saala, "Mawun ma Dawuda, kalyuwa iliyali i tsu!"

28 Ana Yesu uwai o u'wa u ro, avu nrumba n re'e n tawa ubata wa yi. Reve we ece le, "I usu ta n ta gura zuwa du ye ene ure?"

Avu a usu, "Ee, Zagbain."

²⁹ Avu u ju'wan esu e le reve u damma, “Adama o ucawu wo okolo a d̄u, ne da woo o'wo.”

³⁰ Reve ama'a a gura ene. Agba u rono le ta atsuvu lon, adansa, “She i damma vuma ro adama a nda wan.”

³¹ Agba ana o utai avu a kara a bazasa alabari'i ubata suru atsuma e ida'a.

Yesu ca ta vuma na tsu gura yuwan adanshi shi lafiya

³² Ele a makaraa, avu ama a tawaa na vuma ro ubata wa Yesu. Otoni a lima† a na a danai pe atsuma a vuma'a a putsaa yi ta a na waa yuwan adanshi.

³³ Ana Yesu loyi otoni a lima'a, ayi za na shi tsu gura yuwan adanshi shi, avu u fara adanshi. Avu obolo a ama'a a uwa asalama reve a damma, “Koto tse ene cu'un vi ili i nda atsuma a Isra'ila shi.”

³⁴ Reve Afarishi a damma, “Mogono mo otoni a lima ma da ma ca niyi ucira u na u loyi otoni a lima'a.”

Yesu ene ta iliyali ya ama

(Mak. 1:39; Luk. 4:44)

³⁵ Yesu tonishi ta a burusa ilyuci na mulyuci suru. U ritosu ta a a'isa, u yuwan ta alajiya a Alabari a Sa'ani adama o tsugono tsa Asula, avu u ca ama a na a ri ubanakun na m6ala icu'un icu'un lafiya.

³⁶ Ana we enei obolo a ama'a, reve we ene le iliyali lon, adama a na a dana ta adamu waru babu ikambi, gashi ikyon i na i ri babu za va agu6a.

³⁷ Avu u damma ojoro a yi, “Ugasa u ta abunda, agba aza o ugasa'a wa'a da a ri.

³⁸ Adama o ndolo i pati za vu uduma'a u lyungu aza o ulinga adama tsara a yuwaan yi ulinga.”

10

Yesu lyunguyi Kupanejere

(Mak. 3:13-19; Luk. 6:12-16)

¹ Avu Yesu de ojoro† a yi ubata u ta, avu u ca le ucira o lo otoni a lima, avu a kambato aza o ubanakun na m6ala suru gbaga.

² Aajiya† o ufaru atsuma a kupa ne ejere'e ayi da Simo, za na a la'a ta reve yi na aala Bituru. Mawun ma anawu ma yi Andarawu aajiya da fo, ne da fo Yakubu na Yahaya, olobo e re a Zabadi.

³ Filibu fo, obolo na Balamawu, ne da fo Toma, ozo o ro waru ele da Matta za vu u'ushishi wu utafa,† na Yakubu ulobo wa Alfa, na Tadawu ele fo ajiya da a danai.

⁴ Akapi gba ele da Simo, za na a tsu de Bakanani,* na Yahuza Iskariyoti, za na winai Yesu.

Ulinga wa Kupanejere'e

(Mak. 6:7-13; Luk. 9:1-6)

⁵ Ana Yesu lyunguyi Kupanejere'e,† apa ili i na u damma nle, “She i uwa ubata wa Atakpacif wan, waru she i uwa atsuma e ilyuci ya aza a Samariya wan.

⁶ Ubata wa aza a Isra'ila da goon yaa 'yawa, adama a na a ta gashi ikyon i na i puwayin.

⁷ Ni i 'yawa, i damma a na tsugono tsa zuva tsa lap ta wa shi.

⁸ Aza o ubanakun i kambato le gbaga, i 'yasan aza a na a kuwai, nkutu waru i kambato le cece, yu utaa otoni a lima. Une'e u da i ushiyi, waru i ca pere.

* **10:4** Ayi aala “Bakanani” to rocosu tsu vuma'a u tu nu uzuwu wa aci adama u kamba ama a yi.

9 She i ɓana ikebe,† ko zinariya, ko azurufa, ko ikebe vu rumushili wan.

10 She i tara tsan ko utugu u ro ko aatan ko aadanga wan. Ama a na yaa kambusa, ele fo a kamba du e ili i na i cigai.

11 “Ni i uwa a lyuci ko a malyuci, i zami vuma va afula i danu obolo na ayi hali i lyawa ubata'a.

12 Ni i uwa o u'wa'a, i casa le avu i damma, ‘Azo'wa, i dana na asuvu nden.’

13 Na ama a na a ri nden pe a usu du, i lyawa asuvu nden a du a dana ne ele. Agba na a usu du shi, asuvu nden a du o o'wo ya'a du.

14 Waru nu u'wa ko lyuci a 'yuwan a ushi du ko o poloo du atsuvu, i lyawa ubata'a, avu yi kakala mabutā ma ana mā du.†

15 Amayun a da maa dansaa du, o urana wu uge'etosu, Asula a ta la'a roco isa'ani a tyo a ama o Sodom† na Gomora na ama a lyuci!”

Yesu damma le ta addama o ta lo a tawa

(Mak. 13:9-13; Luk. 21:12-17)

16 Reve Yesu lyuwa elime na adanshi, “N ta lyungusu du ana ikyon atsuma a nkerenkesu. I dana nu ugbozu tse iyo, agba i dana babu iwuya tsa muda.

17 I yuwan ugbozu, adama a na aza a na e reme du a ta lo, avu a 'yawato du ubata wa aza o uge'etosu, reve a zuwa a fufaba du atsuma a a'isa.

18 A ta 'yawato du a makakan me igwamna na ngono, adama a na yoo tonomu. U to o'wo du ure u na yaa damma le adama a va, waru i yuwan alajiya atsuma o uvadi.

19 Mantsa ma na nanza reme ndu, she i dama adama e ili i na yaa damma ko cine yaa damma wan. A mantsa mo ndolo, Asula a ta ca du ili i na yaa damma.

20 Adanshi a na oo uta o una u du za du da shi, ubata wa Ruhu va Dada du da woo uta a tyo ya'a du.

21 “Ama a ta wina muwun ma anawu n le, tsara o una le. Ne da fo nshawu maa yuwaan muwun n le. Waru muwun n 'yasaan nshawu n le aci, adama a zuwa o una le.

22 Ama suru a ta 'yuwan du adama a va. Amma aza a na a kafai asuvu atsuma o ucawu wo okolo e le a tyo o ukosu, Asula a ta wawa le. Na ama o bongi du a lyuci ro, i lyawa yi i tyo a lyuci ro.

23 Amayun a da maa dansaa du, amu Mawun ma Vuma, n ta tawa kafu i kandaruwa ilyuci ya Isra'ila suru.

24 “Mawun ma makaranta ma la'a manlu ma yi shi. Waru aagbashi a la'a zavu'wa va yi shi.

25 U lobono ta mawun ma makaranta mo o'wo gashi manlu ma yi, aagbashi waru gashi zavu'wa va yi. Ana wo o'woi amu zagbain vu u'wa, e de mu ta Ba'alzabu,† mogono mo otoni a lima, ele aza o u'wa a na a buwai e te de le na ala a na a la'ai ndolo uwyanu!”

She yu uwwa wovon wan

(Luk. 12:2-7)

26 Avu waru Yesu dammisa, “She yu uwwa wovon wa ama o ndolo wan, adama a na ili i na i ri usokowu suru gogo, a ta utaa yi a alanga e eteshe.

27 Atsuma e irumbu a da maa yuwusan du adanshi, adu gba i damma yi atsuma e ekan. Ili i na a dammai na yemenu usokowu, i damma yi alanga e eteshe nu ufo zuva.

† 10:14 A mantsa mo ndolo, na vuma zakatsa mabutā ma atugu ko wu kala mabutā ma ana mā yi, ure u ro u da u na woo roco wu kasa ta aciyayi na ama a lyuci ndolo.

28 “She yu uwwa wovon wa aza a na a cigai o una ɗu wan. A ta gura una lipu ɗu goon, agba aa gura una wuma u ɗu shi. Amma yu uwwa wovon wa ʒsula, za na aa gura una lipu na wuma a akina.

29 Ashe a tsu wina nnunu mutali n re kobo‡ ta shi? Agba ko za ta le aa kuwa babu urevu wa Dada ɗu shi.

30 ʒsula e reve ta abunda a anji a na a ri a aci a ɗu.

31 Adama o ndolo she yu uwwa wovon wan. I la'a ta mutali tsugbain na abunda.

I damma ama adama a Kristi

(Luk. 12:8-9)

32 “Ni i roco ozo o ro aɗu aza a va a ɗa, n ta damma Dada va na ri zuva aɗu otoni a va a ɗa.

33 Amma ni i wasan mu, n ta damma Dada va za na ri zuva aɗu aza a va a ɗa shi.”

Babu asuvu nden amma addama

(Luk. 12:51-53; Luk. 14:26-27)

34 ʒvu Yesu lyuwa elime adansa, “She i yuwan majiyan n tawaa ta na asuvu nden atsuma o uvadi wan. N tawaa na asuvu nden shi, agba matsun me pe'eni.

35 N tawa ta
‘m ɓolo dada na mawun ma yi nlangi,
usheli waru na mma va yi,
jene na anawale.

36 N'yuwatan ma wu o u'wa wa wu u da oo uta!' ◊

37 “Aza a na a la'a cigai mbara n le, ko mukuci n le na amu, a rawa o toni mu shi. Aza a na a la'a cigai olobo ne esheli e le na amu a rawa o toni mu shi.

38 Ni i 'yuwan a tara akpata a atsumalima reve i toni mu, yi ntsaa yoo o'wo ojoro a va shi.

39 Za na aa yuwusan adama a wuma wa yi, u ta lamba yi. Za na waru 'yuwain aciyayi adama a va u ta tsura wuma'a.”

ʒsula a tsu ca ta iliyinkapa

(Mak. 9:41)

40 Reve Yesu dammisa, “Za na ushi ndu, u ushi mu ta. Waru za na usu numu, u usu ta za na lyungu numu.

41 Za na ushiyi vumavasula adama a na waa yuwusan adanshi a ʒsula, ʒsula a ta ca yi cu'un vi iliyinkapa i na waa ca vumavasula'a. Waru vuma na ushiyi vuma va abula adama a abula† a na u ri na ayi, u ta tsura cu'un vi iliyinkapa yi za va abula.

42 Vuma na cayi vuma ta na la'ai ukalamu atsuma a aza a na oo toni mu mini mo oso, adama a na vuma'a za na oo toni mu da, amayun vuma ndolo ta tsura iliyinkapa.”

11

Yesu na Yahaya za vu Urumbusu

(Luk. 7:18-35)

1 Ana Yesu kotoi a dansaa ojoro kupa ne ejere a yi ili i ndolo suru, avu u lyawa ubata'a, u kara a tyo e ilyuci ya Galili adama u yuwan uritosu na alajiya.

‡ 10:29 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “asariyon.” Kalyuwa Ucuɗuwu wi “Ikebe.” ◊ 10:36 Mik. 7:6.

² Yahaya za vu Urumbusu *ḁana* *tā* pe *atsuma* o u'wa wa ali, *avu* wu uwwa ili i na Kristi Zamawawa aa yuwusan. *Avu* u lyungu ojoro o ro *ā* yi ubaṭa wā Yesu.

³ Reve e ece yi, “*Avu* *ḁaḁa* za na tsoo purosu, ko tsu puro vuma ro?”

⁴ *Avu* u usu le, “*Yawa*i i damma Yahaya ili i na ye ene ni ili i na yu uwwai.

⁵ *Nrumba* me ene *tā*, *akutsuma* waru a ta mmalu, nkutu n *kamba* *tā* gbaga. Agulani a ta uwuusa adanshi, *akwakwa* waru *ā* *kamba* *tā* wuma, alambi fo a ta uwuusa Alabari a Sa'ani.

⁶ *Asula* a ta zuwaa aza a na a 'yuwan numu shi aba'un, adama e ili i na maa yuwusan.”

⁷ Ana ojoro a Yahaya *ā* *karai*, *avu* Yesu *karā* a adanshi *ā* yi ubaṭa wo oḁolo a ama. U damma, “*Cu'un* vuma ne *ḁa* i 'yawa*i* ye ene *atsuma* o ogozo? U rotso *tā* apumpu a na upepu *wā* *jingadasa*?”

⁸ *Cu'un* vuma ne *ḁa* yu *utai* ye ene? Vuma na otayi itana i sa'ani i *ḁa*? *Icu'un* ya ama o ndolo o ukobu u mogono u *ḁa* *ā* tsu *ḁana*.

⁹ Ili i ne yu *utai* ye ene? *Ayi* vumava*sula* *ḁa*? *Amayun* ne *ḁaḁa*, n ta dansaa *ḁu* u la'a *tā* vumava*sula*.

¹⁰ *Asula* a yuwan *tā* adanshi *ā* yi *atsuma* a Adanshi *ā* *Asula*:
'*N* *tā* lyungu malingata *mā* *vā* elime *ā* wu,
tsara u foḁoo wu ure.◇

¹¹ “*N* ta dansaa *ḁu*, Yahaya za vu Urumbusu la'a *tā* ama a na a yuwain *ḁe* wuma. Amma za na la'ai *ukalamu* *atsuma* o tsugono tsa zuva u la'a yi *tā*.

¹² Diga a mantsa ma na Yahaya *tawa*i hali *ā* tyo ana'an, tsugono tsa zuva tsu ta lyuwusa elime nu ucira, waru ama a ta yuwusan ukadu lon tsara a uwa *ḁe*.*

¹³ *Amasula* suru na *Wila* a yuwan *tā* *ḁe* adanshi o tsugono tsā *Asula* hali *ā* tyo a mantsa ma Yahaya.

¹⁴ Ni i usu adanshi e le, Yahaya *ayi* *ḁaḁa* Iliya, vumava*sula*† na yaa pura'a.

¹⁵ Za na ri na atsuvu, wu uwwa!

¹⁶ “*Nye* maa damma adama a ama o gogo? *Nye* i *ḁa* o rotsoi? O rotso *tā* muwun n na n ri nden e eden, aza a na *ā* tsu *ḁelei*:

¹⁷ ‘*Tsi* ivulaḁa *ḁu* *tā* aabulu,
agba i je'en shi!

Tsu cana *tā* ishpa yu ukwa,
agba i shon shi!’

¹⁸ “*Ana* Yahaya *tawa*i, u yuwan *tā* akuli, waru u sowo ribina shi, reve a damma, ‘*U* *tā* no otoni *ā* lima!’

¹⁹ Agba Mawun ma *Vuma* *mā* *kandaruwa* *tā* a lyuwusa nu u sowi, reve waru i damma, ‘*Vuma* nda liwi *ḁa* na sowi! *Waru* *ayi* i'utsa *yā* *aza* o u'ushishi wu utafa na *aza* o unusu a *ḁa*.’ *Na* ne suru *ā* tsu reve *tā* ugbozu u *tā* mejege a linga *vā* yi.”

Yesu bara tā aza a na a cayi okolo shi
(Luk. 10:13-15)

²⁰ *Atsuma* e ilyuci i na Yesu yuwain linga va asalama *vā* *abunda* *ā* yi, ama a 'yuwan *tā* *ā* *kamba* ubaṭa wā *Asula*. Wu uwwa uyo'o u le shi, reve u damma,

²¹ “*Woo* yo'ono *ḁu* shi, aza a Korasinu! *Woo* yo'ono aza a Besaida fo shi! Ni ili ya asalama i na n yuwaan *ḁu* *ā* shi a yuwan le *atsuma* a Taya na Sida, a na

◇ 11:10 Mal. 3:1. * 11:12 Ure u ro u na aa gura tsura urevu wi idanshi i nda na Tsheleni ayi *ḁa*, “Diga a mantsa ma na Yahaya *tawa*i hali *ā* tyo ana'an, ama a vama a ta yuwusan uvon na tsugono tsa *Asula* adama *ā* tsura yi nu ucira.”

ama e ilyuci'i a shi ta danu na akashi usukutu,† tsara o roco a lyawa ta nusu le!

²² N ta dansaa du, o urana wu uge'etosu Asula a ta la'a roco ama a Taya na Sida isa'ani a na woo roco du.

²³ Agba adu, aza a Kafarnahum! I ciga ta a 'yasan du a tyo zuva? O'o! A ta vari du atsuma a akina! Na a shi a yuwan ili ya asalama i na n yuwain atsuma a du atsuma o Sodom,† hali n gogo u shi ta a dana lo!

²⁴ Agba n ta dansaa du, o urana wu uge'etosu, i ta la'a o'wo iliyali na ama o Sodom.”

*Yesu ca ta ama wivuwun
(Luk. 10:21-22)*

²⁵ A mantsa mo ndolo Yesu damma ta, “Dada, Asulazuva a zuva† ni ida! N godyoo wu ta, adama a na vu rocoi aza a na koto e revei ili shi, ili i na vu sokoyi aza o uguru na aza o urevu.

²⁶ Ee, Dada, ne da wu ntsaa nuwu vu yuwan!

²⁷ “Dada va ca mu ta ili suru. Ko za reve Mawu'un shi, she Dada goon. Waru ko za lo reve Dada'a shi, she Mawu'un goon, waru na aza a na Mawu'un u dangwai u damma.

²⁸ “Tawai ya'a va, suru ndu aza a na a kunai ni itana yu ume, n ta ca du wivuwun.

²⁹ I tara aagbala e inan yi iluma a va, i rito e ekere a va, adama a na amu vuma kpaku da, za na tarai aciyayi ili i ro shi, i ta tsura wivuwun o okolo a du.

³⁰ Ayi aagbala'a u ta vaan, itana i va waru a ri ume shi.”

12

*Yesu Zagbain va Ashibi
(Mak. 2:23-28; Luk. 6:1-5)*

¹ Urana wa Ashibi,† Yesu obolo no ojoro a yi a batsasa ta atsuma a aduma e ishina. Ojoro'o a dana ta a uwwusa ambulu, reve e teme a picirasa ishina na a tami.

² Ana Afarishi† e enei ne, avu a damma yi, “She ojoro a wu a yuwusan cu'un vi ili i nda wan! Wila u putsaa ta a dana a kudusa ishina o urana wa Ashibi.”

³ Reve u usu le, “I reve ili i na Dawuda na n'utsa ma yi n yuwain, a mantsa ma na a uwwai ambulu shi?

⁴ Ana u uwai o u'wa wa Asula, reve a tama opopofu a Wila, ko na wo o'woi Wila u putsaa le ta na aa tama.† Nan ganu† da goon a lyawai a tama opopofu'u.

⁵ Koto i denuna atsuma a Wila wa Musa a na nan ganu a da a lyawai a linga atsuma a Aa'isamapada urana wa Ashibi shi? Agba ko za damma a nusan ta a kuda ta wila wa Ashibi shi.

⁶ Amayun a da maa dansaa du, za ro ta pa za na la'ai Aa'isamapada'a!

⁷ Agba i shi e ge'eto aza a na a ri nu unusu shi, ni i shi i reve ucufluwu wa Adanshi a Asula a nda, ‘A na yaa yuwaan mu kucci, u la'aa du ta ye ene iliyali yo ozo o ro.’ ◇

⁸ Adama a na amu, Mawun ma Vuma, Zagbain va Ashibi da.”

*Yesu kambato ta ukere u vuma ro gbaga
(Mak. 3:1-6; Luk. 6:6-11)*

⁹ Avu Yesu 'yon, reve u uwa atsuma a aa'isa† a na a ri lo zuzu.

10 Ana u uwai, awu u cina pe vuma no osowi o ukere. Afarishi a zuwusa ta esu tsara e reme Yesu nu unusu, awu e ece yi, "U lobono ta a yuwan ulinga wo opocino o urana wa Ashibi?"

11 Reve u usu le, "Na vu ri na kyon, awu u riya atsuma o ooko'o o urana wa Ashibi, vee reme vu utaa yi shi? Vu to utaa yi.

12 Ama a la'a ta ikyon, adama o ndolo wu ntsaa ta a yuwan ulinga u sa'ani o urana wa Ashibi."

13 Reve u damma vuma'a, "Canana ukere wa wu." Awu u canana, reve ukere'e u kamba gbaga gashi za ve ire.

14 Awu Afarishi'i a kara, reve a dammulai cine aa yuwan tsara o una yi.

Yesu aagbashi a na Asula a dangwai

15 Yesu reve ta ifobi i na Afarishi aa yuwusan, dada u lyawai ubata'a. Ama na abunda o toni yi ta, reve u kambato ama a na a danai na banakun suru gbaga.

16 Agba u rono le ta atsuvu she a damma vuma ko zane da u ri wan.

17 U yuwan ta ne tsara u shiton ili i na Asula a dammai o una wa Ishaya vumavasula:

18 "Apa aagbashi a va, za na n dangwai.

N ciga yi ta, waru u tsu yuwan ta ili i na yoo yo'onotosu mu okolo.

N ta zuwaa yi Ruhu va,

waru u ta damma ama suru adama a abula a va.

19 Waa yuwan mawasan shi, waru waa yuwan adanshi ni yisaali shi, ko u yuwan adanshi nu ucira e re shi.

20 Waa kuda aapumpu a na a ri ukanzu shi,

waru waa kimusa fitila na cigai makima shi.

Ne da waa lyuwa elime she ni isa'ani i lyuwa aci e iwuya.

21 Waru ama biti a ta zuwa okolo a ala a yi." ◇

Yesu na Ba'alzabu

(Mak. 3:20-30; Luk. 11:14-23)

22 Awu ama o ro a tawaa Yesu na vuma na danai irumba, waru u tsu gura yuwan adanshi shi, adama a na u ta no otoni a lima. U kambato ta vuma'a gbaga, hali u gura yuwan adanshi reve waru u gura ene.

23 Ama suru o o'wo ta a asalama awu a damma, "Vuma'a Mawun ma Dawuda ma da? Ayi dada Zamawawa'a?"

24 Ana Afarishi a uwwai ne, reve a damma, "U lo ta otoni a lima nu ucira u na Ba'alzabu, mogono mo otoni a lima ma ca niyi."

25 Yesu reve ta majiyan me le, dada u damma nle, "Ida i na i ne'eshenlei aciyayi, reve o o'wo a langi vani le u ta riya. Waru lyuci ko ama o u'wa a na e ne'eshenlei aciyele, reve o o'wo a langi vani le a ta riya.

26 Waru na Malef ma da moo utasaa Male, a ta dansa tsugono tsa yi tse ne'eshen ta ure, waru waa lapa riya shi!

27 I damma ta a na n lo ta otoni a lima adama a na Ba'alzabu ca numu ucira n yuwan ne. To, zane cayi ojoro a du ucira o lo le? Ili i na ojoro a du aa yuwusan u roco ta amayun a da du shi!

28 Amma gba na moo losu otoni a lima nu ucira u Ruhu va Asula, to, tsugono tsa Asula tsa ta pa atsuma a du.

29 "Na vuma ciga u uwa atsuma o u'wa wu za vu ucira u yuwan wivu, u ciga u lyuwan wu nla ne'en za vu ucira'a. Ne da waa yuwan awu u tsura u yuwan wivu atsuma o u'wa'a.

³⁰ “Za na aa kambusa mu shi, u ta tsurala na ̄amu. Za na waru aa yuwusan ulinga obolo na ̄amu shi, amayun u ta tsushu'un na ̄amu.

³¹ N ta dansaa du, Asula a ta yuwaan ama a na a yuwayin ama unusu gafura, hali na aza a na aa yuwusaan Asula adanshi a vama.† Amma amayun Asula aa yuwaan aza a na a yuwayin Ruhu va Akiza adanshi a vama gafura shi.

³² Za na yuwain adanshi a vama adama a Mawun ma Vuma† a ta yuwaan yi gafura, amma za na yuwayin Ruhu va Akiza adanshi a vama, aa yuwaan yi gafura shi, ko gogo, ko a mantsa ma na māa tāwa.”

Udanga na muwun mā yi

(Luk. 6:43-45)

³³ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “I ta gura damma ko cu'un vu udanga u ne u da, na cu'un muwun n na u matsain. Udanga u sa'ani, muwun n sa'ani n da u tsu matsan kuci, udanga u babu ulobonu gba shi, she muwun m babu ulobonu.

³⁴ Adu apili! I ri ama a sa'ani shi, adama o ndolo cine yaa gura yuwan adanshi e ili i sa'ani? Vuma suru u tsu damma ta ili i na i ri pe atsuma o ookolo a yi.

³⁵ Vuma va abula u tsu utaa ta ni ili i sa'ani i na u zuwai o ookolo, za vu ulambu wa abula waru e ili yu ulambu wa abula a na u zuwai o ookolo pe da a tsu uta.

³⁶ N damma du, o urana wu uge'etosu i ta damma idanshi i vanvama i na i dammai suru.

³⁷ Adama a na ni i damma ili i sa'ani, Asula a ta damma i ri nu unusu shi. Amma ni i damma idanshi i vanvama, u ta damma i ta nu unusu.”

Ama a pati ta Yesu yuwaan le ili ya asalama

(Mak. 8:11-12; Luk. 11:29-32)

³⁸ Reve, munlu n Wila na Afarishi a tāwa ubata wa Yesu, reve a damma, “Manlu, tsu ciga ta vu yuwan ulinga wa asalama† tse ene, tsara u ca tsu iroci i na ubata wa Asula da vu utai.”

³⁹ Reve u usu le, “I ciga ta iroci adama a na adu ama e iwuya na aza o ulambu wa abula a da, agba yaa ca okolo shi! Amma iroci i na ya tsura ayi da iroci ya Yunana† vumava sula.

⁴⁰ Yunana dana ta atsuma a atsuma a magula ma gbain hali ayin a ta'atsu. Ne da fo amu Mawun ma Vuma māa dana a aason hali ayin a ta'atsu.

⁴¹ O urana wu uge'etosu, ama a Niniva† e te isawan obolo na adu avu e ge'eto du. Ana Yunana yuwain alajiya, a vadala† ta a kambu ubata wa Asula. Gogo vuma na la'ai Yunana ta pa.

⁴² Waru Egbere va Sheba fo u te isawan u ge'eto du. U yuwan ta mmalu ma alanga, tsara wu uwwa ugbozu wa Sulemanu.† Gogo gba za na la'ai Sulemanu ta pa.”

Ukambu wo otoni a lima

(Luk. 11:24-26)

⁴³ Yesu lyuwa ta elime na adanshi, “A damma vuma ro dana ta no otoni a lima† a ta goon. Reve otoni a lima'a wu utaa atsuma a vuma'a, u tsu gara ta atsuma e ida bata o u'yewu e izami yu ubata u wee ivuwan, agba wa tsura shi.

⁴⁴ Otoni a lima'a u ta damma, ‘N ta kambu o u'wa u na n lyawai.’ Nu u kambu, avu u cina u'wa'a babu ili. A rada yi ta, reve o o'woto yi cece.

⁴⁵ Avu wu uta reve u ta wato otoni a lima e cindere o ro aza a na la'ai niyi ucira, avu a uwa pe a danu. Vuma'a u ta dana atsuma a addama a na a la'ai cine u dana nu ufaru. Ili i na yaa cina ama e iwuya o gogo da nda.”

Mma na muwun ma anawu ma Yesu
(Mak. 3:31-35; Luk. 8:19-21)

⁴⁶ Yesu a yuwusaan ama adanshi, aƵu mma va yi na muwun ma anawu ma yi n rawa. Reve e isawan a alanga aƵu a damma a yuwaan yi adanshi.

⁴⁷ Reve vuma ro yuwaan yi adanshi, "Mma va wu na muwun ma anawu ma wu a ta de a alanga a pura wu, a ciga ta a yuwan adanshi na aƵu."

⁴⁸ AƵu u usu, "Zane da mma va? Nan zane da waru muwun ma anawu n va?"

⁴⁹ AƵu u sapi a tyo ubata wa aza a na oo tono yi reve u damma, "Apa nan mma va na muwun ma anawu n va."

⁵⁰ Aza a na a yuwain tsutoni na Dada va za na ri zuva, ele da mma va na muwun ma anawu n va mo olobo ne esheli."

13

Iroci yi cimbi
(Mak. 4:1-9; Luk. 8:4-8)

¹ Atsuma o urana u ndolo, aƵu Yesu lyawa u'wa'a, aƵu u kara a tyo a nge'en m mala, ubata u na u danuyi adama u yuwan uritosu.

² Obolo a ama a na o bolotoi a dana ta abunda lon, hali u zuwa yi u uwa a wantsun, aƵu u danu pe, ama de a aagadi.

³ AƵu u roco le ili na abunda atsuma e iroci. Reve u damma, "A yuwan ta cimbi ro za na 'yawai mazaza me icu'un atsuma o uduma wa yi."

⁴ Ayi atsuma a mazaza, aƵu ozo o ro o oco yi o ure, reve nnunu n tawa n kaka da le.

⁵ Reve ozo o ro o oco bata a atali, ubata u na u ri na mabula wa'a. AƵu o uta babu usan, adama a na mabula'a ma ri wa'a.

⁶ Ana urana u yuwain, reve u kpanlato le, adama a na aralu e le a ri aru'un shi, aƵu e 'yewushi.

⁷ Ozo o ro gba o oco a awanda, aƵu awanda a 'yon, reve a gbagbala le.

⁸ Ozo o ro gba o oco a mabula ma sa'ani, aƵu a kungwa a matsan ulobonu. Cu'un na cimbi'i u cu'wain suru, ozo o ro a matsan ta mata'atsu mata'atsu, ozo o ro kupotali-utali, ozo o ro ukpaku ukpaku.

⁹ Za na ri na atsuƵu, wu uwwa!"

Ili i na i zuwai Yesu tsu yuwan uritosu ni iroci
(Mak. 4:10-12; Luk. 8:9-10)

¹⁰ Reve ojoro a yi e ece yi, "Nye i zuwai vaa yuwusaan ama adanshi ni iroci?"

¹¹ AƵu u usu le, "Adu da a dangwai tsara i reve ili yu usokowu i tsugono tsa zuva, agba ozo o ro e reve ili yu usokowu i nda shi.

¹² Za na ri ni ili, ayi da aa dashi yi lon, waru za na ri ni ili shi, wa'a na u ri na ayi, a ta ushi yi i da.

¹³ Ili i na i zuwai n tsu yuwusaan le adanshi ni iroci ayi da:

'A ta kalyuwa, agba ee ene shi,
a ta zuwa atsuƵu, agba aa uwwa ko a tsura urevu shi.'

¹⁴ "Adanshi a Asula a shiwan ta, cine Ishaya vumavasula dammai:

'Ama a ta uwwa adanshi a va,
agba ee reve ili i na maa dansa shi.

E te eneshe ili i na maa yuwusan,
agba urevu wa yi u ta puwan le.

¹⁵ Adama a na ama a nda a gbama ta okolo,
waru atsuƵu e le a ula ta,
waru a kpatu ta esu,

adama o ndolo ee ene shi,
waru atsuvu e le aa uwwa shi,
okolo e le aa tsarā urevu shi,
waru aa kambā ubatā u va, tsarā n kambato le gbaga shi.' [◇]

¹⁶ “Ammā Asulā a zuwaa dū tā aba'un, adama a na esu ā dū e te ene waru atsuvu ā dū a ta uwwa!

¹⁷ Amasulā nā abunda na ama a sa'ani ā danā tā a maluwa tsarā e ene ili i na yee inda, tsarā waru a uwwa ili i na yaa uwwusa. Amma n damma dū e ene shi, waru a uwwa shi.

Yesu cudūwa tā iroci yi icu'u'un

(Mak. 4:13-20; Luk. 8:11-15)

¹⁸ “Zuwai atsuvu, adama i tsarā ucudūwu wi iroci yi cimbi'i.

¹⁹ Icu'un i na yo ocoi ā nge'en mu ure, ele dā ama a na a uwwai adanshi o tsugono tsa Asulā, agba ā tsarā urevu wā yi shi. Avu za wuya tāwā, reve u usa adanshi'i atsumā o okolo e le.

²⁰ Icu'un i na yo ocoi batā a atali, ele dā aza a na ā ushiyi adanshi'i na mazanga babu usan.

²¹ Agba ā ri na aralu ā aru'un shi, adama o ndolo a jima shi. Ana nden mu uvadi n suduwai, ko adanshi'i a zuwa nle a addama, avu ā riyā.

²² Aza a na o ocoi a awanda, ele dā ama a na a uwwai adanshi'i, reve a uwa atsumā atsumalimā o uvadi u nda, reve waru icigi i na oo o'wo nu utsuru wu lumā le. Reve ā gbagbala adanshi'i a putsaa le a bala.

²³ Aza a na o ocoi ā mabulā ma sa'ani, ele dā ama a na a uwwai adanshi'i, avu ā tsarā urevu wa adanshi'i. Cu'un vuma ndolo tsu matsan tā ulobonu, mantsa mo ro gba shi, mata'atsu mata'atsu, mantsa mo ro gba kupotali-utali, mantsa mo ro ukpaku ukpaku.”

Iroci ye ewenwele

²⁴ Avu Yesu yuwaan le iroci i ro: “Tsugono tsa zuva tsu tā ne tsunda: Cimbi ro zaza tā icu'un i sa'ani atsumā o udumā wā yi.

²⁵ Na ayin, mantsa ma na ama a lantsai suru, avu ma'yuwatan mā yi mā 'yāwā u cu'wān yi ewenwele atsumā e iwele reve u karā.

²⁶ Ana iwele'e i farai a kungusa tsarā a matsan, reve fo ewenwele'e a kungwa obolo ne ele.

²⁷ Reve agbashi a vuma'a ā tāwā ubatā wā yi avu a damma yi, 'Vu cu'wān tā icu'un i sa'ani o udumā wā wu. Te dā ewenwele o utai?'

²⁸ “Reve u usu, 'Ma'yuwatan ma dā mā cu'wāin ewenwele'e.'

“Reve e ece yi, 'Vu ciga tsu tā tsu mulā ewenwele'e?'

²⁹ “Avu u usu, 'O'o, adama a na nā yi mulā ewenwele'e gogo, i tā mulā iwele fo.

³⁰ Lyawai iwele'e a kungwa obolo, hali ā tyo a mantsa me ikani. Reve n damma aza a zamalinga: Bolotoi ewenwele'e ubatā u tā ne'en, avu yi nla le tsarā i kulato le. Avu i boloto iwele'e i tāwato le o mopon mā va.”

Iroci yi icu'un i na i la'ai ukalamu

(Mak. 4:30-32; Luk. 13:18-19)

³¹ Avu Yesu dammisa le iroci i ro, u damma, “Apa cine tsugono tsa zuva tsa ri: Vuma ro tara tā oroci a su'wan'uri,* reve u cu'wān yi atsumā o udumā wā yi.

[◇] 13:15 Isha. 6:9-10. * 13:31 Ayi dā cu'un na ā tsu dē musta.

³² *Ayi* da cu'un na la'ai ukalamu atsuma e icu'un, agba nu u kungwa, u tsu la'a ta olopu biti mgbain. U tso o'wo ta abajini o udanga, hali nnunu n tawa n yuwan de nkinda e eten a yi."

Iroci i wolilo
(Luk. 13:20-21)

³³ *Ayu* Yesu yuwusaan le iroci i ro, "Apa a nda cine tsugono tsa zuva tsa ri: Ka tsu tara ta wolilo† ayu u jambaṛa yi a yira atsuma e meretsu, she nu u jambaṛa yi suru suru, ayu u tsutsa."

Yesu yuwisan ta iroci
(Mak. 4:33-34)

³⁴ Yesu yuwusan ta adanshi ni iroci adama u damma obolo a ama ili i nda suru. U tsu damma le ili i ro babu na u yuwain adanshi ni iroci shi.

³⁵ U yuwan ta ne tsara u shiton ili i na vumavasuḷa dammai, "N ta yuwaan du adanshi ni iroci. N ta damma ili i na i ri usokowu diga a mantsa ma na Asuḷa a yuwain uvadi."



Yesu cuḍuwa ta iroci ye ewenwele

³⁶ Ana Yesu lyawai obolo a ama'a, ayu u uwa atsuma o u'wa, reve ojoro a yi a tawa ubata wa yi ayu a damma, "Damma tsu urevu wi iroci ye ewenwele atsuma o uduma'a."

³⁷ Reve u usu le, "Za na zazai icu'un i sa'ani'i ayi da Mawun ma Vuma.

³⁸ Uduma waru gba ayi da uvadi. Ele icu'un i sa'ani ele da ama a na a ri ozo o tsugono'o. Ele gba icu'un ye ewenwele ele da aza a na o utai ubata wu za wuya.

³⁹ Ma'yuwatan ma na ma zaza nle ayi da Mekerencesu. Mantsa me ikani ayi ukosu wu uvadi. Aza a zamalinga a na oo boloto le, ele da nlingata ma Asuḷa.

⁴⁰ "O tsu boloto ta ewenwele ayu a kulato. Ne da woo o'wo a mantsa mo ukosu.

⁴¹ Amu Mawun ma Vuma, n ta lyungu nlingata n va, a ta tawa ili i na i tsu zuwa unusu suru atsuma o tsugono tsa va, waru na aza a na aa yuwusan iwuya suru.

⁴² A ta vari le atsuma a akari a na a ri tapu na akina a na a ri usuḍuwu lon, ubata u na ama a dana a shosun na a lumi anga e le na mḷala.

⁴³ Ele gba ama a abula a te ikana gashi urana o tsugono tsa Dada le. Za na ri na atsuwu, wu uwwa!"

Iroci yu uzuwa yu usokowu

⁴⁴ Ayu Yesu lyuwa elime na adanshi, "Apa cine tsugono tsa zuva tsa ri: Vuma ro tsura ta uzuwa u na vuma ro sokoi atsuma o uduma. Ayu wu palisa yi. U yuwan ta mazanga ayu u 'yawa u wina ili i na u ri na ayi suru, ayu u kamba u tsula uduma'a.

Iroci yi iyedi yi ikebe

⁴⁵ "Waru, apa cine tsugono tsa zuva tsa ri: Za va atsulu na awina ro te izami yi iyedi yi ikebe.†

⁴⁶ Nu u tsura za na la'ai ulobonu, reve u 'yawa u wina ili i na u ri na ayi suru tsara u tsula yi.

Iroci yi igolo

⁴⁷ "Waru, apa cine tsugono tsa zuva tsa ri: Aza e mereme ma mugula n ro a vari ta igolo i le atsuma a mala, ayu e reme mugula icu'un icu'un.

⁴⁸ Ana igolo'o i shiwain, ɔvu o rono yi o ut̄a a alanga, reve ɔ danu tsar̄a a kakasa mugula'a. Mugula n sa'ani ɔvu a zuwa le ɔtsumā a aasa'atsu, aza a na ɔ ri ulobonu shi gba, o oco le.

⁴⁹ Ne da woo o'wo mantsa mo ukosu. Nlingata n tā tāwā a kakasa ɔzā e iwuya ɔtsumā a ama ɔ ɔbula.

⁵⁰ Nlingata'a n ta vari ɔzā e iwuya ɔtsumā a ɔakari a na ɔ ri tapu na akina a na ɔ ri usuduwu lon, ubātā u na ama ɔā ɔanā ɔ shosun na a lumi anga na mbalā.”

Akuci nu uzuwa u sa'avu

⁵¹ ɔVu Yesu ece le, “I gura tā reve ili i nda suru?”

Reve ɔ usu, “Ee, tsu tsurā tā urevu wā yi.”

⁵² Reve u damma le, “Manlu mā wil̄a ma na suru mā tsurāi urevu u tsugono tsa zuwa u rotso tā vuma na oo ut̄asu akuci nu uzuwa u sa'avu a alanga ɔtsumā o mopon.”

Ama a Nazara a 'yuwain Yesu

(Mak. 6:1-6; Luk. 4:16-30)

⁵³ Ana Yesu kotoi adansa iroci i nda, ɔvu u lyawa ubātā'a.

⁵⁴ Reve u kambā Nazara, lyuci na u kungwai. Ana u yuwain uritosu de ɔtsumā ɔ ɔā'isā,† ama suru a yuwan tā asalama ɔvu a damma, “Te dā u tsurāi ugbozu nu ucira u na waa yuwusan ili ya asalama i nda?”

⁵⁵ ɔYi mawun ma za vu ushe'en ma dā. Meri† dā mma vā yi, waru muwun mā ɔnawu mā yi ele dā, Yakubu, nā Isuhu, nā Simo nā Yahuza.

⁵⁶ Muwun mā ɔnawu me esheli mā yi suru ɔ tā pa oɔolo nā ɔtsu. Cine tsa dā waa gura yuwan ulinga u nda suru?”

⁵⁷ Adama o ndolo ugbozu u le u danu nā ɔyi shi, ɔvu a 'yuwan yi.

Reve gba u damma le, “Vumavāsul̄a ri nā tsugbain ɔ lyuci no o u'wa wā yi shi, she ɔ lyuci ro.”

⁵⁸ Adama o ndolo, u gura yuwan ili ya asalama yā ɔbund̄a ɔ lyuci vā yi shi, adama a na ɔ ri nu ucawu wo okolo shi.

14

Ukwa wa Yahaya za vu Urumbusu

(Mak. 6:14-29; Luk. 9:7-9)

¹ A mantsa mo ndolo, Hiridu Antiba, mogono mā Galili, ma uwwa tā adama e Yesu.

² ɔVu u damma agbashi ɔ yi, “Yesu Yahaya za vu Urumbusu dā, za na ɔ 'yasain ɔtsumā ɔ ɔkwākwā. ɔYi dā i zuwai waa yuwusan cu'un vi ili ya asalama a nda.”

³⁻⁴ Kafu mantsa ma nda, Hiridu usa tā Hiridiya ɔyi ubuwu ka mawun mā ɔnawu mā yi Filibu. Yahaya† dansaa yi tā, “U ri ulobonu vu zuwa Hiridiya shi!” Reve u zuwa e reme Yahaya ɔ nā yi, ɔvu a zuwa yi ɔtsumā o u'wa wa ali.

⁵ U shi tā u ciga wu una yi, agba wu uwwusa tā wovon wa ama, adama a na ɔ usu tā Yahaya vumavāsul̄a dā.

⁶ Ana a cuwusan nu urana u na a matsain Hiridu, ɔvu usheli wa Hiridiya u je'een Hiridu oɔolo no omocin ɔ yi, ɔvu u zuwa okolo ɔ yi o yo'ono.

⁷ Reve u kucina na waa ca yi ili i na u cigai biti.

⁸ ɔVu mma vu usheli'i u damma yi u damma, “N ciga tā aaci a Yahaya za vu Urumbusu a mapara ma nda!”

⁹ Ɔvu mogono'o u yuwan shinreve vi ili i na u dammai. Agba u ciga u 'yasan nzuwulai n na u yuwain a makakan mo omocin a yi shi. Ɔvu u damma asoja a yi,

¹⁰ a 'yawa o u'wa wa ali o kodo aaci a Yahaya za vu Urumbusu.

¹¹ Ɔvu a tawa a aaci'i a mapara Ɔvu a ca usheli'i, Ɔvu usheli'i u 'yawa mma va yi.

¹² Reve ogoro a Yahaya a tawa a tara lipu va yi a cido. Ɔvu a 'yawa a kambuwa Yesu ili i na i farai.

*Yesu lyuwato ta ama ukpakukupa uton
(Mak. 6:30-44; Luk. 9:10-17; Yah. 6:1-14)*

¹³ Ana Yesu uwwai alabari o ndolo, reve u uwa a wantsun, Ɔvu u kara a tyo o una tsara u dana ayi a nde'en. Agba ana obolo a ama'a a uwwai ne, reve o toni yi na mmalu o tono nge'en ni mala.

¹⁴ Ana u rawai, Ɔvu u cina abajini o obolo a ama a pura yi. Reve we ene le iliyali, Ɔvu u kambato aza a na a dana ubanakun suru gbaga.

¹⁵ Urana a zama mariyaa, Ɔvu ogoro a yi a tawa ubata wa yi Ɔvu a damma, "Urana u koto ta, ubata u nda gba ogozo a da. Damma ama'a e bete'we, tsara a 'yawa a mulyuci a tsulaa aciyele iliyala a lyuwa."

¹⁶ Reve u usu le, "Ili yi lo i na yaa zuwa le a kara shi. I 'yawa i ca le iliyala a lyuwa."

¹⁷ Ɔvu a damma yi, "Opopofu o ton a da tsu ri ne ele na mugula n re goon."

¹⁸ Reve u damma le, "Tawa numu no opopofu'u na mugula'a."

¹⁹ Ɔvu u damma ama'a a danu a anlya. Ɔvu u tara opopofu o to'on na mugula n re'e, Ɔvu u kalyuwa zuwa, reve u godyoo Asula adama e iliyala. Reve u ne'eshen opopofu'u, Ɔvu u ca ogoro a yi, reve ele a ca ama.

²⁰ Ama suru a lyuwa ta hali a cuwan. Reve ogoro'o o shiton asaka kupa ne ejere na akapi e iliyala i na i buwai.

²¹ Ali a na a lyuwai iliyala i ndolo a ta rawa ali ukpakukupa uton (5,000), e kece amaci na muwun shi.

*Yesu wala ta a mini
(Mak. 6:45-52; Yah. 6:15-21)*

²² Ɔvu Yesu dammushi ogoro a yi a uwa a wantsun tsara a kara elime a yi upasalai u mala. U dana ta lo tsara u lyawa ama a kamba a 'wa le.

²³ Ana u lyawa nle a kara a 'wa, reve u kara a 'yawa a agadi na aciyayi tsara u yuwan avasa. Ayin a da a dana, Ɔvu gba u dana de ayi a nde'en.

²⁴ A matsan mo ndolo, wantsun wo ogoro a yi u dana ta e memere ma mala'a, waru upepu wu ucira u 'yon ta. A dana ta o mpolo ni ikefu i mala i gbain.

²⁵ Na wasasa, Ɔvu u tawa ubata u le a mmalu zuwa mini.

²⁶ Ana e ene niyi a mmalu zuwa mini tsundolo, a uwwa ta wovon. Ɔvu a saala na wovon, "Yimodi i da!"

²⁷ Reve u yuwushin nle adanshi, u damma, "U rawa ta ne, n ta pa! She yu uwwa wovon wan."

²⁸ Ɔvu Bituru damma, "Zagbain, na Ɔvu da mayun, damma mu n tawa ya'a wu zuwa mini ma nda."

²⁹ Reve u damma yi, "Tawa."

Ɔvu Bituru lyawa wantsun, Ɔvu u kara a mmalu zuwa mini a tyo ubata wa Yesu.

³⁰ Amma ana Bituru enei upepu ni ikefu i mala, Ɔvu wu uwwa wovon da da u teme mali'baa. Dada u saalai, "Zagbain, wawa mu!"

³¹ *Avu* Yesu cananashi ukere *wā* yi *avu* u reme yi. *Avu* u damma yi, “Vu ta nu ucawu wo okolo ke'en. Nye i zuwai okolo *a* wu a kudai?”

³² Ana a uwai atsuma a wantsu'un, reve upepu'u u von kwin.

³³ Dada aza a na *a* danai pe a wantsu'un a yuwayin Yesu aganda adansa, “Amayun *avu* da Mawun ma *Asula*.”

Yesu ca ta ama a Janisara lafiya
(Mak. 6:53-56)

³⁴ A pasalai ta mala'a *avu* a tyo e ida ya Janisara.

³⁵ Ana ama a na *a* ri pe e revei Yesu da, *avu* a damma ama suru a na Yesu tawa ta. *Avu* a tawa yi na aza a na *a* ri nu ubanakun icu'un icu'un.

³⁶ Reve a pati yi tsara u lyawa aza a na *a* ri nu ubanakun *a* ju'wan nge'en mu utugu ma yi. Reve aza a na *a* ju'wan suru a kamba gbagba.

15

Iyuan tsutoni na Wila wa Asula
(Mak. 7:1-13)

¹ Reve Afarishi o ro na munlu n Wila mu uta de Urishelima, *avu* a tawa ubata wa Yesu reve e ece yi,

² “Nye i zuwai ojoro *a* wu oo tono ili i na nkaya n tsu n roco ntsu tsu yuwan shi? Ko ekere e le a tsu sa'a kafu a lyuwa ilyalya o ure u na wu ntsayi shi.”

³ Reve u usu le, “Nye i zuwai yoo tonishi ili i na *Asula* a dammai shi, reve i uwa o tono uritosu wa aciyadu?”

⁴ *Asula* a damma ta, ‘Vu yuwan dada va wu na mma va wu tsutoni,’ waru, ‘Za na isulai dada va yi ko mma va yi, a to una yi.’ ◊

⁵ *Adu* gba i to ritosu a na na vuma ri ni ili i na waa kambaa dada va yi ko mma va yi, reve u damma ‘*Ayi* nda za va *Asula* da,’

⁶ to, *a* ri na a ca dada le ili'i shi. I 'yuwan ta ili i na *Asula* a dammai adama a agadu a du.

⁷ *Adu* aza e ikpa'a! Ishaya vumavusula yuwan ta mejege ana u danai *Asula* a damma ta:

⁸ ‘Ama a nda a ta casu mu tsugbain a na le goon, okolo e le gba alanga a da a ri na amu.

⁹ Aganda a na aa yuwusaan mu ili ya abula i da shi.

Ili i na oo ritosu ili i ro i da shi, agba uritosu wa ama u da.’ ” ◊

Ili i na i tsu lungusa vuma
(Mak. 7:14-23)

¹⁰ Reve Yesu dewishe obolo a ama'a, *avu* u damma le, “I polo atsuvu yu uwwa, *avu* i reve ili i maa dansa.

¹¹ Ili i na i tsu uwa atsuma a vuma, *ayi* da u tsu lungusa yi shi. Amma ili i na i tsu uta o una wa yi, *ayi* da u tsu lungusa yi.”

¹² Dada ojoro *a* yi a tawai ubata wa yi, *avu* a damma, “Vu reve ta a na vi isulai Afarishi na adanshi a na vu yuwain?”

¹³ *Avu* u usu, “Ili i na Dada va va zuva cu'wain shi, suru a ta mula yi diga a aralu a yi suru.

¹⁴ I tonoo Afarishi o ndolo wan! Ele a ta ana nrumba n na moo ronuso nrumba n ro, waru suru nle a ta riya a akari.”

¹⁵ *Avu* Bituru usu, “Nye da vaa dansa ana vu yuwain adanshi adama e ili i na i tsu lungusa vuma?”

¹⁶ Reve Yesu usu, “Hali n gogo koto vu reve ili i maa dansa shi?”

17 Amayun a da, suru ilyalya i na i tsu uwa o unā, u tsu karā tā a tyo a aatsumā, reve wu utā.

18 Amma adanshi a vama a na a tsu utā o unā u tsu utā tā diga o okolo. Waru ele dāda ili i na i tsu lungusā vuma.

19 Atsumā o okolo a da majiyan me iwuya nā mona mā tsu utā, pe da waru tsipere ne epen a tsu utā, nā wivu na adanshi a vama a aci a ama o ro.

20 Ele nda ele da a tsu lungusā za. Alya babu sa'a ekere, u tsu lungusā vuma shi."

Yesu kambai Takpaci vu ka

(Mak. 7:24-30)

21 Avu Yesu lyawa ubatā'a u kambā a mbaṅga ma Taya nā Sida.

22 Ana u rawai, avu ka ro Takpaci* za na ri nā nden pe, u tawā ya'a yi, avu u saala, "Zagbain, Mawun mā Dawuda, kalyuwā iliyali i va! Usheli u vā u to sowuso atsumalimā no otoni a lima."

23 Agba Yesu damma yi ili i ro shi. Dāda ojoro a yi a tawāi ya'a yi, reve a pati yi, "Damma ka ndolo u karā. U to tono tsu nā yisaali."

24 Reve u usu u damma, "A lyungu mu tā ubatā wa aza a Isra'ila goon! A tā gashi obolo e ikyon a na a puwain."

25 Reve ka'a u rawa ubatā wā Yesu, avu u kadato u damma, "Zagbain, vu kamba mu!"

26 Avu u usu, "U lobono a tara ilyalya i muwun, reve a ca musan shi."

27 Avu ka'a u damma, "Ne da, Zagbain, agba ko musan n tsu lyuwa tā mubishi n na māa riyisā diga a mapara ma za na zuwa niyi."

28 Dāda Yesu usu niyi, "Avu ka na cayi okolo lon da! N ta yuwaan wu ili i na vu patiyi." A mantsa'a gan, reve usheli wā yi wo o'wo gbaga.

Yesu kambato tā ama a abunda gbaga

(Mak. 7:31-37)

29 Reve Yesu lyawa de, reve u kambā a nge'en m Mala mā Galili. Reve u kumba a aagadi u danu.

30 Dāda obolo a ama a abunda a tawai, avu a tawaa nā akutsumā nā nrumba, a tawā tā waru nā aza a na a ri no osowi a lipu, obolo na aza a na a tsu gura yuwan adanshi shi, na ama a na a ri nā banakun icu'un icu'un. Avu a zuwa le a makakan mā yi, reve u kambato le gbaga suru.

31 Ama suru a yuwan tā asalama ni ili i na e enei a uwai waru. Ama a na a shi a tsu yuwan adanshi shi, reve a uwa adanshi gogo. Osowi a lipu o o'wo tā gbaga, akutsumā waru a wala, nrumba waru me ene ure. Ama suru a uwa tā a cibalasa Asulā a aza a Isra'ila.

Yesu lyuwato tā ama ukpakukupa unashi

(Mak. 8:1-10)

32 Avu Yesu de ojoro a yi, reve u damma le, "Me ene tā iliyali ya ama a nda. O to obolo nā amu hali rana ta'atsu, agba a ri ni ili i na aa lyuwa shi. Agba n ciga n zuwa a karā na ambulu shi. A tā takalyuwā o ure a tyo o u'wa."

33 Avu ojoro a yi a usu, "Ubatā u nda u rotso tā ogozo. Te da tsaa tsura ilyalya i na yaa rawa lyuwato cu'un vo obolo a nda?"

34 Avu we ece le, "Opopofu a yan a da i ri ne ele?"

Avu a usu, "Aza e cindere, nā mugula meketeci."

35 Avu Yesu damma ama'a a danu e ida.

36 Reve u tara opopofu e cindere'e nā mugula'a avu u godyoo Asulā. Reve u ne'eshen ilyalya'a u ca ojoro a yi, reve a ca ama'a.

* 15:22 Ka'a za va Ka'ana da, ayi waru za va Isra'ila da shi.

³⁷ Ama'a suru a lyuwa ta hali a cuwan. Reve ojoro a yi o shiton asaka a gbagbain e cindere na akapi a na a buwai.

³⁸ Ali goon aza a na a lyuwai ilyalya'a, babu na amaci na muwun, a ta rawa ama ukpakukupa unashi (4,000).

³⁹ Ana Yesu dammai ama'a a kara, dafa u uwai a wantsun reve u pasalai mala'a. Reve a rawa e ida zuzu na Magada.

16

Azagbain a cigai e ene ili ya asalama

(Mak. 8:11-13; Luk. 12:54-56)

¹ Aƙu Afarishi na aza a Sadukiya a tawa ubata wa Yesu a lyungwa yi adama e reme yi nu unusu, dafa a damma niyi u yuwaan le ili ya asalama, adama u roco Asula a usu ta ili i na waa yuwusan.

² Reve gba Yesu usu, "Nu urana u ri a mariyaa, i tsu damma ta 'Alanzu o to lobono adama a na zuva ri saan.'

³ Nu usana adama a na zuva ri saan na wunla, reve i damma, 'O to ro'o.' I tse ene ta iroci i nda zuva, reve i reve ili i na oo rocosu. Agba ne da fo, i te inda ili i na maa yuwusan gogo, waru i reve ili i na oo rocosu shi.

⁴ Ama e iwuya na aza o ulambu wa abula a zami ta a yuwaan le iroci ya asalama, agba moo roco le shi, she iroci ya Yunanar vumavasula." Reve Yesu lyawa le lo aƙu u kara.

Iyuan ugbozu na munlu me epen

(Mak. 8:14-21)

⁵ Ana ojoro e Yesu a pasai mala'a a tyo a mɓanga n ndede, reve e icina a na aa tara opopofu.

⁶ Reve Yesu damma le, "I yuan ugbozu! I danar ufofu adama o wolilo wa Afarishi na aza a Sadukiya."

⁷ Aƙu ojoro'o a yuan adanshi vani le, aƙu a damma, "U ta dansa ne adama a na tsu tawayi na ko opopofu shi."

⁸ Ana Yesu revei ili i na aa dansa, dafa we ece nle, "Nye i zuwai i ri a ndammulai adama a na i ri no opopofu shi? Ucawu wo okolo a du wa'a da.

⁹ Hali n gogo koto i reve shi? I cuwan no opopofu o ton a na a lyuwatoi ali ukpakukupa uto'on (5,000) shi? Waru i cuwan i shiton ta asaka a abunda na akapi a na a pasai shi?

¹⁰ Waru opopofu e cindere a na a lyuwatoi ali ukpakukupa unashi (4,000) gba? Asaka a gbagbain a yan da i shitoyin?

¹¹ Adama a nye i gura revei a na maa yuwusaan du adanshi adama o opopofu shi? N ta dansaa du i yuan ugbozu na wolilo wa Afarishi na aza a Sadukiya."

¹² Dafa e revei waa yuwusaan le adanshi a yuan ugbozu na wolilo ko opopofu shi, amma adama o uritosu we epen wa Afarishi na aza a Sadukiya.

Bituru dammai Yesu Zamawawa dafa

(Mak. 8:27-30; Luk. 9:18-21)

¹³ Yesu no ojoro a yi atsuma a mmalu, ana a rawai zuzu na mɓanga ma Kasariya Filibi, aƙu we ece le, "Zane da ama a tarasa Mawun ma Vuma?"

¹⁴ Aƙu a usu, "Ozo o ro a damma, aƙu Yahaya za vu Urumbusu da, ozo o ro gba a damma aƙu lliya da, ozo o ro waru a damma aƙu Irimiyar da, ko gba shi vuma ta atsuma a amasula a da."

¹⁵ Reve we ece le, "Adu gba, zane da yaa tarasa mu?"

¹⁶ Reve Simo za na a tsu de Bituru usu, "Aƙu da Zamawawa, Mawun ma Asula za na tsu ca wuma."

17 Reve Yesu usu, “Avu za va aba'un da, Bituru mawun ma Yahaya,*† adama a na ko vuma roco wu ili i nda shi. Dada va na ri zuva da roco nuwu ko zane da n ri.

18 Adama o ndolo n ta de wu Bituru, za na urevu wa yi u da 'Aatali.' Waru a aatali a nda a da maa suwa aa'isa a aza e Itoni† a va, agba ucira wu ukwa waa la'a ucira wa yi shi.

19 N ta ca wu mkpatu'utsu n tsugono tsa zuva. Ili i na biti vu kpatu'wai pa o uvadi shi, Asula fo waa usu u kpatu'wa le shi. Waru ili i na vu kpatu'wai pa o uvadi u nda, ele fo Asula a ta kpatu'wa le.”

20 Reve Yesu rono ojoro a yi atsuvu she a damma nanza a na ayi da da Zamawawa'a wan.

Yesu yuwan ta adanshi o ukwa wa yi
(Mak. 8:31-9:1; Luk. 9:22-27)

21 Diga a mantsa'a a 'yawaw, reve Yesu teme a dansaa ojoro a yi ili i na yaa cina yi. Avu u damma, “Na n ciga na n 'yuwan n 'yawa Urishelima ubata u na azagbain e ida, nan ganu a gbagbain na munlu n Wila n ri. A ta ca mu atsumalima lon. A to una mu, agba na a yuwan rana ta'atsu, Asula a ta 'yasan mu.”

22 Reve Bituru de yi a tyo a nge'en, avu u damma yi u lyawa a dansa ne. U damma, “Asula aa lyawa ili i ndolo i fara na avu shi, Zagbain!”

23 Reve Yesu† vadala ubata wa yi reve u damma yi, “Male, vu buwa mu ure! Vu ta gesheshe ili i na Asula a zuwaa numu n yuwan, adama a na majiyan ma wu za vuma da, agba u ri ununa Asula aa yuwusan shi.”

24 Reve u damma ojoro a yi, “Za na suru cigai u kuru mu, she nu u 'yuwan aciyayi suru suru. Nu u ciga u 'yuwan u tara akpata a atsumalima a yi reve u kuru mu.

25 Adama a na za na cigai u wawa wuma wa yi, u ta lamba yi, amma za na lambai wuma wa yi adama a va, u ta tsura yi.

26 Nye i da vuma aa muna nu u tsura uvadi u nda suru, reve u lamba wuma wa yi? Vuma aa gura tsupa† adama u tsurisaw wuma wa yi shi, ko ke'en.

27 Adama a na amu, Mawun ma Vuma, n ta tawa na tsugbain tsa Dada va obolo na nlingata ma yi, avu n ge'eto ama suru ununa a yuwain ili biti.

28 Amayun a da maa dansaa du, ozo o ro atsuma a du a na i ri pa nda mishin gogo, yaa kuwa shi, she na ye ene mu, Mawun ma Vuma, a tawa atsuma o tsugono tsa va.”

17

Lipu va Yesu vadalai
(Mak. 9:2-13; Luk. 9:28-36)

1 Ana a yuwain ayin a tali, reve Yesu dangwa Bituru na Yakubu na mawun ma anawu ma yi Yahaya. Reve a 'yawaw a kumba masasan mo uga'an ubata u na a danai goon le.

2 Ele a kanla, da da oroci e Yesu a vadalai suru suru. Urewesu wa yi e ikanasa ana urana, atugu a yi waru a kambaw u'uri puwu ana ekan.

3 Reve Musa† na Iliya o utushi, reve a uwa adanshi na Yesu.

4 Reve Bituru damma yi, “Zagbain, u lobono ta a na tsu ri pa! Lyawa tsu yuwan ogodo a ta'atsu pa, za ta za va wu, za ta za va Musa, za ta za va Iliya.”

5 Ayi ubuwu a adanshi, reve eleshe e ekan a tawa u pupala le. Avu u dfo wu utu pe e eleshe'e u damma, “Ayi nda Mawun ma va da, za na n cigai, n ta uwwusa uyo'o wa yi lon. Yu uwwa yi!”

* 16:17 Aala a Yahaya ayi da Yunana na Tsuyahuda.

6 Ana ojoro'o a uwwai uɗyo'o, reve a uwwa wovon lon hali a riyā makpaḅa.

7 Daɗa Yesu rawai reve u ju'wan le. ʼAvu u damma, “Yoyin, she yu uwwa wovon wan!”

8 Daɗa a 'yasain aci a kalyuwai, agba e ene za ro shi, she Yesu.

9 Ele a macipaa a masasa'an, reve u damma le, “She i damma nanza ili i na ye enei wan, she na a 'yasān mu, amu Mawun ma Vuma atsuma a akwakwa.”

10 Reve ojoro'o e ece yi, “O unā wu nye munlu n Wilā n dammai a na Iliya ḁa a fara taḅa kafu Zamawawa taḅa?”

11 Reve u damma le, “Amayun a ḁa Iliya ta taḅa u foḅo ili biti.

12 Agba amayun, Iliya taḅa ta ḁe. Agba ama e reve a na ayi ḁa shi, reve a yuwaan yi ununa a cigai. Aa jima shi, ne ḁa fo aa zuwa Mawun ma Vuma mo sowo atsumalima.”

13 Daɗa ojoro'o e revei u ta yuwusaan le adanshi a Yahaya za vu Urumbusu.

Yesu kambato'i ulobo wo otoni a lima gbaga

(Mak. 9:14-29; Luk. 9:37-43a)

14 Ana Yesu no ojoro a yi a cipai zuwa masasa'an, oḅolo a ama a abunda a shi ta lo a pura le. ʼAvu vuma ro taḅa u kingyo a makakan ma yi.

15 Reve u damma, “Zagbain, ve ene iliyali i mawun ma va! U ta na tsuda'un tsu ucira, hali u tsu riyā ta a akina ko a mini kuci.

16 N taḅa ta na ayi ubata wo ojoro a wu, agba ko vuma ta gura kambato yi gbaga shi.”

17 Reve Yesu usu, “Aḁu ama o okolo o ugbamu, aza o ulambu wu ucawu wo okolo. Hali mantsa ma ne ma ḁa maḁa ḁana na aḁu? Waru hali mantsa ma ne ma ḁa maa gura ḁanu na aḁu na ankuri? Taḅai nu ulobo'o pa nda!”

18 Reve u bara otoni a lima a na a ri pe o ulobo'o, ʼavu otoni a lima'a o uta. Diga a mantsa mo ndolo, reve u kambā gbaga suru suru.

19 Ana alanga a jimai, ayi a nde'en, reve ojoro a yi a taḅa ubata wa yi ʼavu e ece yi, “Adama a nye tsu kudai o utaa otoni a lima'a?”

20 Reve u usu le, “Adama a na i ri nu ucawu wo okolo wa'a ḁa. Amayun a ḁa maa dansaa ḁu, ni i ri nu ucawu wo okolo ke'en cine i revei cu'un vu su'wan'uri, i ta damma masasan ma nda, 'Lyawa ubata u nda a tyo ndede,' ʼavu gba u lyawa. I ta gura yuwan ili suru.”*

Yesu yuwisain adanshi o ukwa wa yi

(Mak. 9:30-32; Luk. 9:43b-45)

22 Urana u ro cina a kambā Galili, ʼavu Yesu damma le, “Za ro ta wina Mawun ma Vuma.

23 A to una yi, agba na a yuwan ayin a ta'atsu a ta 'yasān yi.” Reve atsuma a langa ojoro'o lon.

Yesu yuwain adanshi a atsupu o utafa

24 Ana Yesu no ojoro a yi a rawai Kafarnahum, reve aza o ushishi wu utafa wa Aa'isamapada e ece Bituru, “Manlu ma ḁu ma tsu tsupa utafa† wa Aa'isamapada shi?”

25 ʼAvu Bituru usu, “U tsu tsupa ta.”

Reve Bituru uwa o u'wa'a, ʼavu kafu u yuwan adanshi, ḁaḁa Yesu ece niyi, “Ngono n tsu zuwaa ta ama e le utafa, ko omocin?”

26 Reve u usu, “Omocin a ḁa a tsu zuwaa utafa.”

* **17:20** Akuci a aatagada a nda a ḁashi ta uguzu wu 21: “Amma avasa na akuli a ḁa goon aa gura cu'un vi ili i nda, ili yi lo i na i la'ai ne shi.” † **17:24** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi ḁa “utafa wa Aa'isamapada drakma re.” Kalyuwa Ucuḁuwu wi “Ikebe.”

Avu Yesu usu, “To, wo o'wo t̄a ama e le aa tsupa shi.

²⁷ Amma woo lobono tsu 'yašan okolo a ama shi. Adama o ndolo, 'yaŋwai mavusa a mala. Magula ma na i fara remei, i kpatu'wā unā wā yi, i t̄a tsura ikebe† i azurufa‡ i na i rawai atsupu o utafa wā Aa'isamapada za vā nā za ɗu. I tara i tsupa le utafa u tsu.”

18

Za na la'ai tsugbain o tsugono tsa zuva
(Mak. 9:33-37; Luk. 9:46-48)

¹ A mantsa'a, reve ojoro e Yesu a tawā ubatā wā yi, reve e ece yi, “Zane ɗa oo o'wo zagbain suru suru atsumā o tsugono tsa zuva?”

² Dada Yesu deyi mawun mo ro, reve wi isawaton yi a makakan me le.

³ Avu u damma, “Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, ni i ciga i 'yuwan yoo o'wo ununa muwun n keke'en n ri. Nā ne ɗa shi, yaa uwa o tsugono tsa zuva shi.

⁴ Adama o ndolo za na tarai aciyayi ili i ro shi, ana mawun me ke'en ma nda, ayi ɗa za na la'ai tsugbain o tsugono tsa zuva.

⁵ “Waru za na ushiyi mawun me ke'en ma nda a aala a vā, amu ɗa u ushiyi.”

Malyungwa ma na ma tsu tawā nu unusu
(Mak. 9:42-48; Luk. 17:1-2)

⁶ Avu Yesu lyuwa elime u damma, “Woo yo'onoo aza a na aa zuwa ko vuma t̄a atsumā a aza a na oo tono mu yuwan unusu shi. U ta la'aa le a nlaa le aatali a yira a yinlu a vari le atsumā a mala upasu u na u la'ai aru'un!

⁷ “Woo yo'onoo ama shi, adama e ili i na yaa zuwusa ama mariya o unusu. A ri ni ili i na aa yuwan shi, ili i ndolo i ta fara, agba woo yo'onoo aza a na a tawai ne ele shi!

⁸ Nu ukere wā wu ko anana a wu aa zuwusa wu mayan mo unusu, vu kofo yi vu vari yi. U ta la'aa wu vu lamba upasu u lipu u ro wā wu, reve vo o'wo nā wuma u na vāa kuwā shi a na vāa ɗana ne ekere e re na ana e re avu a vari wu a akina a na a ri n kimā shi.

⁹ Nā lyusu vā wu aa zuwusa wu mayan mo unusu, vu fofo yi vu vari yi. U la'aa wu t̄a vu ɗana nā lyusu t̄a goon avu vu ɗana wuma, a na vāa ɗana ne esu e re reve a vari wu a akina a na a ri kimā shi.”

Iroci yi kyon na puwayin
(Luk. 15:3-7)

¹⁰ Avu waru Yesu damma, “I yuwan ugbozu. She i tara aza e keke'en a nda ili ye pere wan. N ta dansaa ɗu, a t̄a nā nlingata zuva n na n ri obolo nā Dada vā zuva.*

¹² “Nā za va aguɓa ri ni ikyon ukpaku, reve za t̄a utā reve u puwan, nye i ɗa waa yuwan? U ta lyawa kupakucci nā kucci na buwai a alyuna a nge'en m masasan, reve u 'yaŋwai izami yi kyon t̄a na puwayi'in.

¹³ Nu u tsura yi, amayun a ɗa maa dansaa ɗu, u ta la'aa yuwan mazanga a aci a za t̄a o ndolo, a na waa yuwan a aci a kupakucci nā kucci na buwai.

¹⁴ Ne ɗa u ri ya Dada ɗu za na ri zuva. U ciga ko za t̄a atsumā a aza e keke'en a nda u puwan shi, suru suru.”

Nā za ro nusaan wu
(Luk. 17:3)

† 17:27 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda nā Tsheleni ayi ɗa “ikebe yi irumu i drakma i nashi.”
‡ Kalyuwa Ucuɗuwu wi “Ikebe.” * 18:10 Akuci a aatagada a nda a t̄a nā ayi nda, “Amma amu, Mawun ma Vuma, n tawā t̄a adama n wawa aza a na a puwayin.”

15 Reve Yesu lyuwa elime u damma, “Nnā za vā wu yuwaan wu unusu, 'yawa ya'a yi, avu vu roco yi unusu wā yi. Agba vu yuwan yi usokowu, avu nā ayi goon. Nā vuma'a wu uwwa wu, vu lyuwa t̄a aci a za vā wu waru vu kambafo t̄a za vā wu.

16 Nu u 'yuwan gba a uwwa wu, vu tara vuma t̄a, ko ama e re i 'yawa o'olo. Vu yuwan ne adama a na Adanshi a Asulā a damma t̄a adanshi o unā wa ama e re ko ama a ta'atsu a aci a za ro u la'a t̄a ume. †

17 Nu u 'yuwan a uwwa le fo, vu damma aza e Itoni. Nu u 'yuwan waru a uwwa aza e Itoni, to, vu yuwan nā ayi ununa vaa yuwan nā za na revei Asulā shi, ko ana manlu mo u'ushishi mo utafa.”

Manlā nā mabada

18 Avu waru Yesu damma, “Amayun a da maa dansaa dū, Ili i na suru yi nlaɪ pa o uvadi u nda, Asulā za na ri zuva t̄a a nlaɪ yi fo. Agba ili i na suru i baɗai, u t̄a baɗa yi fo.

19 “Waru, n ta dansaa dū, na ama e re atsuma a dū a yuwan asala e ili i na a cigai, reve a vasa adama a yi, Dada vā za na ri zuva t̄a yuwaan dū ayi.

20 Adama a na ubata u na ama e re ko ama a ta'atsu o bolotoi a aala a vā, n t̄a lo o'olo ne ele.”

Iroci ya aagbashi a na a 'yuwain a yuwan gafura

21 Reve Bituru tawa ya Yesu we ece, “Zagbain, nā za vā aa nususaan mu, hali uyan u da maa yuwaan yi gafura? Toto ucindere?”

22 Avu u usu, “O'o, toto ucindere shi, amma kupocindere toto ucindere.

23 “Nda cine tsugono tsa zuva t̄a ri: A yuwan t̄a mogono mo ro za na cigai u ushi ikebe i na woo tono agbashi a yi.

24 Ayi atsuma o u'ushishi, reve a tawa nā vuma ro za na woo tono ikebe i gbain i azurufa ukpakukupa kupa (10,000).†

25 Aagbashi'i gba u shi ni ikebe i na waa gura tsupa yi shi. Dada mogono'o u zuwai a wina vuma'a ni ili i na u ri nā ayi suru, hali nā ka vā yi nā muwun mā yi. Reve a tara ikebe'e a tsupa mogono'o utan u na woo tono aagbashi'i.

26 “Amma avu aagbashi'i u kingyo, reve u pati u damma, ‘Vu yuwan ankuri nā amu, n ta tsupa ili i na n kopoi suru.’

27 Reve mogono'o we ene yi iliyali lon, reve u lyawa yi, avu u damma yi she u tsupa ikebe'e waru wan.

28 “Aagbashi'i a motaa, avu u ga'an na aagbashi o ro za na woo tono ikebe i ke'en i azurufa ukpaku. Dada u gaga niyi oogorovili. Reve u uwa a cukufusa yi nu u dansai, ‘Vu tsupa mu utan u vā!’

29 “Reve aagbashi'i u kingyo, reve u pati yi u damma, ‘Yuwan ankuri nā amu, n ta tsupa wu ili i na voo tono mu suru.’

30 “Agba avu aagbashi o ufaru'u u 'yuwan e ene iliyali ya yi. Reve u zuwa a baru yi o u'wa wa ali, hali she nu u tsupa ili i na oo tono yi.

31 Ana akapi a agbashi e enei ili i na u yuwain, reve a uwwa upan lon. Dada a 'yawai ubata u mogono'o, reve a damma yi ili i na i yuwain suru.

32 “Dada mogono'o u deyi aagbashi'i reve u damma, ‘Avu aagbashi a vama! Ana u pati numu, n lyawaa wu t̄a uta'an, reve n damma she wu tsupa ili wan.’

33 Vu shi t̄a fo ee ene iliyali ya aagbashi o ndolo ununa mo ene nuwu iliyali.’

† 18:16 U.WI. 19:15. † 18:24 Ikebe yi rumu i azurufa i gbain ayi da a tsu de “talen” nā Tguheleni, unata u da talen t̄a ri ni ikebe i na aa tsupa za zamalinga atsuma a a'wan gendu. Talen ukpakukupa kupa (10,000) la'a t̄a ikebe ya atsupu yi za zamalinga vu rana ukpakukupa udo'ofonuwu kupoton (50,000,000). † 18:28 Ikebe yi rumu i azurufa i da atsu de “dinari,” atsupu o urana u t̄a wu za zamalinga.

³⁴ Reve mogono ma uwwa upan lon, ɔvu u zuwa a zuwa yi o u'wa wa ali, u sowo ɔtsumalima hali u tsupa ili i na oo tono yi suru.

³⁵ “Ne da Dada va za na ri zuwa aa yuwan na ɔdu nni i 'yuwan a yuwaan aza a du gafura o okolo a du.”

19

Uritosu adama a wukasu u lolo

(Mak. 10:1-12)

¹ Ana Yesu kotoi adanshi o ndolo, reve u lyawa Galili ɔvu u kara a tyo e ida ya Yahuda upasalai wu Udolu wa Urdu.

² Reve oɓolo a ama o toni yi, ɔvu u kambato aza o ubanakun gbaga.

³ ɔvu Afarishi o ro a ciga a lyungwa yi na yeci, reve a damma, “Wilā u tsu u lyawa ta vuma kakasa na ka va yi ko adama e ili i ro i na we enei suru?”

⁴ Reve Yesu usu, “Koto i denuna atsuma a Adanshi a Asula shi? A dana ta ana Asula a yuwain uvadi, ‘U yuwan le ta vali na ka.’

⁵ ɔyi da i zuwai vali aa lyawa dada va yi na mma va yi reve e remulei na ka va yi, ɔvu ele ra o o'wo ili i ta.”

⁶ Ana wo o'woi a buwa ili i re shi, agba ili i ta, adama o ndolo ili i na Asula o ɓoloi she nanza kakasa wan.”

⁷ ɔvu Afarishi e ece yi, “To, adama a nye i da Musa lyawai vuma ca ka va yi aatagada a wukasu u lolo reve u gbara yi?”

⁸ ɔvu Yesu usu, “Musa lyawa du ta i kakasa na amaci a du, adama a na i 'yuwain a kuru ili i na Asula a dammai, amma de o ofaru ne da u shi shi.

⁹ Waru lyawa n damma du nda, za na suru lyawai ka va yi reve u yuwisan lolo ro, tsipere tsa da waa yuwusan, shede na ka'a u ri e tsipere na ali o ro.”

¹⁰ Reve ojoro a yi a damma yi, “Na ne da ili'i i ri e ekere a vali na ka va yi, u la'a ta ulobonu she vuma yuwan lolo wan.”

¹¹ ɔvu Yesu usu, “Vuma suru da aa gura usu uritosu u nda shi, amma she aza a na Asula a cayi.

¹² Ili i na i zuwai ozo o ro aa yuwan lolo shi ɔyi da, ozo o ro a matsan le ta ali agba a ri gbaga shi. Ozo o ro waru ama a da a kambato nle ne. Ozo o ro waru a 'yuwan ta lolo adama o tsugono tsa zuwa. Za na aa gura tara uritosu u nda u tara.”

Yesu ushiyi muwun

(Mak. 10:13-16; Luk. 18:15-17)

¹³ Reve ama o ro a tawaa Yesu na muwun n le, adama u ju'wan le u yuwaan le avasa. ɔvu ojoro a yi a putsaa aza a na a tawusaa na muwu'un, a lyawa a damatosun yi.

¹⁴ Reve gba Yesu damma le, “Lyawai muwun n keke'en n tawa ya'a va, she i putsaa le wan. Icu'un ya ama a na a ri tsa muwun n nda, tsugono tsa zuwa za le da.”

¹⁵ Ana Yesu ju'wan muwu'un, reve u zuwaa le aba'un dafa u karai.

Za vu utsuru

(Mak. 10:17-31; Luk. 18:18-30)

¹⁶ Ana a yuwain ne, reve vuma ro tawa ya Yesu reve we ece yi, “Manlu, ili ya aɓula i ne i da maa yuwan tsara n tsura wuma u na woo koto shi?”

¹⁷ Reve Yesu damma yi, “Adama a nye vee eceshe mu ili ya aɓula? Asula da goon za va aɓula. Na vu ciga vu tsura wuma u babu ukotu, ciga 'yuwan vu kuru Wilā wa yi.”

¹⁸ ɔvu vuma'a we ece, “Wilā u ne u da?”

Reve Yesu usu, “She vu una za nu ucigu wā wu wan. She vu yuwan tsipere wan. She vu yuwan wivu wan. She vu yuwan epen a aci o ozo ro wan.

¹⁹ Vu ca aabara nā makuci mā wu tsugbain. Vu ciga ozo o ro ununa vu cigai aciyāwu.” ◇

²⁰ Reve vuma'a* u usu, “Ele nda suru n yuwan le tā de. Nye i buwai na maa yuwan waru?”

²¹ Avu Yesu usu, “Nā vu ciga vu shiwan vuma, 'yawa vu wina ili i na vu ri nā ayi suru, reve vu ne'eshen alambi ikebe'e, vu tā tsurā uzuwa zuva. Reve vu tawā vu kuru mu.”

²² Ana vuma'a wu uwwai ne reve atsumā a langa yi, adama a na u tā nu utsuru lon. Reve u kara ili ya yi.

²³ Dada Yesu dammai ojoro a yi, “Amayun a da maa dansaa du, ili yu usan i da za vu utsuru uwa o tsugono tsa zuva.

²⁴ Amayun n ta dansaa du, u ta la'a babu usan aarakumi a pusulāi nā vunu vu bele, a na za vu utsuru aa uwa o tsugono tsā Asulā.”

²⁵ Ana ojoro a yi a uwwai ne, reve a uwa asalama lon, reve e ece, “To, zane gba aa la'a?”

²⁶ Avu Yesu kalyuwā le u damma, “E ekere a vadilimā ili'i i ri n yuwan shi, amma ubatā wā Asulā ili biti u ta gura yuwan.”

²⁷ Dada Bituru damma niyi, “Atsu da nda tsu lyawai ili suru, reve tsu kuru wu. Nye da gba tsāa tsurā adama o ndolo?”

²⁸ Reve Yesu damma le, “Amayun a da maa dansaa du, a mantsa ma na amu Mawun ma Vuma, maa danu o ootogu o tsugbain a mantsa ma na maa tawā, adu aza a na oo tono mu i tā danu o otogu kupa ne ejere, waru i tā ge'eto gundo kupa ne ejere va Isra'ila.

²⁹ Aza a na a lyawai ili suru suru adama a va, a lyawai 'wa le ko adumā e le, a tā tsurā atsupu. Ne da waru na a lyawa aza e le ali ne esheli, ko a lyawa nan dada nā nan mma le, ko gba a lyawa muwun, a tā tsurā atsupu hali a tyo toto ukpaku, waru a tā tsurā wuma u na woo koto shi.

³⁰ Agba nā abundā aza a na a ri elime gogo a tā kambā acapa, waru aza a na a ri acapa gogo a tā tyo elime.”

20

Iroci ya aza a zamalinga

¹ Ana Yesu uwai o rocosu ama ununa tsugono tsa zuva tsāa dana, avu u damma, “A yuwan tā vuma ro za na danai nu udumā wa inabi. Urana u ro, reve wu utā nā wasasa adama u zami aza a zamalinga adama a lingaa yi udumā wā yi.

² Avu u damma u ta tsupa le ununa a tsu tsupa ikebe i azurufa yu ulivu irumu i tā tā. Reve u tara le a tyo o udumā'a a linga yi.

³ “Ana alanzu a gaduwai, ayi o utulāi e eden reve u cina ozo o ro lo a mishin me pere.

⁴ Reve u banu le fo a tyo o udumā wā yi, avu u damma le u ta tsupa le ili i na i lobonoi nu urana a riyā.

⁵ Avu a kara e reme ulinga o udumā'a.

“Nu urana a aci nā rumu ta'atsu vu urana reve u yuwisan ne.

⁶ Waru ana u buwai rumu tā na aa lyawa ulinga, reve wu utisā a lyuci, avu waru u cina ama o ro mishin lo. Reve we ece le, ‘Adama a nye yaa yuwusan ulinga ana'an shi?’

◇ 19:19 Mtā. 20. * 19:20 Vuma'a u rawa tā na waa yuwan lolo, agba koto u yuwan lolo shi.

7 “Reve a usu, ‘Adama a na ko za tara tsu shi!’

“Avu u damma le, ‘To, ‘yawa i linga o uduṃa u va.’

8 “Ana urana u kotoi, reve za vu uduṃa'a u de za ve elime u damma yi, ‘De aza a zamalinga'a vu tsupa le. Vu teme na aza a na n tarai nu ukosu, reve vu koso na aza a na n fara tarai.’

9 “Reve aza a na o koso tarai a yuwan ulinga wu rumu ta goon a tawa a ushi atsupu e le, za suru ushi ta rumu ta azurufa.

10 Ana aza a na e teme ulinga ili yu usana a tawa tsara a ushi atsupu e le, a ta dansa a ta ushi ili i na i la'ai aza a aza e le. Avu wo o'wo ele fo irumu i ta ta i azurufa i da a tsupa nle.

11 Ana a ushiyi ikebe i le, reve a 'yawa na adanshawuya ubata wu za vu uduṃa'a.

12 Reve a damma, ‘Aza a na a tarai na aapa rumu ta da goon a lingai. Avu vu tsupa le unata na atsu. Atsu gba tsu linga ta atsuma o usuduwu wu urana hali a tyo ulivu!’

13 “Reve za vu uduṃa'a u usu za ta atsuma e le, ‘T'utsa i va, m paala wu shi. N tsupa wu ta ili i na tsu yuwain adanshi.

14 Tara ikebe ya wu vu kara! N tara ta n tsupa za na a tarai o ukosu unata na avu.

15 N ta gura yuwan ununa n cigai ni ikebe i va. Vu ta a tsushu'un o unu na n yuwayin ama a ndede isa'ani?”

16 Dada Yesu tsu damma, “Ne da u ri. Za ve elime gogo u ta kambā aapa, waru za va aapa ta kambā elime.”

Yesu yuwisan ta adanshi o ukwa wanyi wa ta'atsu

(Mak. 10:32-34; Luk. 18:31-34)

17 Yesu atsuma a mmalu a tyo Urishelima, reve u de ojoro a yi kupa ne ejere a nge'en avu u damma le,

18 “Na tsu rawa Urishelima a ta wina Mawun ma Vuma e ekere a nan ganu a gbagbain na munlu n Wila. A ta yuwaan yi uge'etosu u na oo una yi.

19 Reve a zuwa yi e ekere a Atakpaci aza a na aa yuwaan yi ulamu, a fufaba yi, reve a vara yi a akpata. Agba o urana wa ta'atsu Asula a ta 'yasan yi atsuma a akwakwa.”

Ipaiyi ka ro o unu u muwun mayi

(Mak. 10:35-45)

20 Avu ka va Zabadi rawa no olobo a yi e re, Yakubu na Yahaya. Reve u kingyo u uwa ipaiyi ya Yesu yuwaan yi ili i ro.

21 Avu Yesu ece, “Nye i da vu cigai?”

Avu u damma, “A mantsa ma na vu danuyi o tsugono tsa wu, vu ta lyawa muwun na n nda a danu ubata u tsugbain zuzu na avu, za ta o ukere usa'ani za ta waru o ukere ugula wa wu?”

22 Avu Yesu damma, “I reve ili i na yaa patishi shi. I ta gura sowo mokoto ma atsumalima ma na maa zama n sowo?”

Reve olobo'o a usu, “Ee, tsu ta gura.”

23 Reve Yesu usu, “Amayun a da i to sowo atsumalima'a! Agba maa gura dangwa za na aa danu o usa'ani ko o ugula u va shi. Ele bata ndolo ubata wa aza a na Dada va foboyi da.”

24 Ana akapi o ojoro kupa a uwwai ne, reve a uwa upan na muwun ma anawu n re'e.

25 Avu Yesu de aza a na oo tono yi suru reve u damma, “I reve ta aza o tsugono tsa Atakpaci a ciga ta o roco tsugbain tse le e ekere a ama. Waru aza a tsugbain tse le a tsu ciga ta o roco a na a ri nu ucira.

²⁶ Agba e ekere a ɗu, she wo o'wo ne wan. Za na biti cigai wo o'wo zagbain atsuma a ɗu, she nu u kamba aagbashi a akapi a na a buwai.

²⁷ Waru za na cigai wo o'wo za ve elime, she nu u yuwan ulinga u tsugbashi a tyo a akapi suru.

²⁸ Adama a na ko amu, Mawun ma Vuma n tawa tsara a yuwaan mu tsugbashi shi, amma n yuwaan ama, waru n ca aciyawa adama a wawa ama na abunda atsuma a nusu le.”

Yesu kambato ta nrumba n re gbaga

(Mak. 10:46-52; Luk. 18:35-43)

²⁹ Yesu no ojoro a yi a lyawa ta Jeriko, reve obolo a ama a abunda a kuru yi.

³⁰ Nrumba n re n dana ta lo nden a nge'en mu ure. Ana a uwwai Yesu da ri lo a kara, daɗa a uwai yisaali adansa, “Zagbain, Mawun ma Dawuda! Kalyuwa iliyali i tsu!”

³¹ Reve obolo a ama'a a bara le a baru na le, awu gba a dashi 'yasan uɗyo lon, “Zagbain, Mawun ma Dawuda! Kalyuwa iliyali i tsu!”

³² Ana Yesu uwwa nle, reve wi isawan we ece, “Nye i cigai n yuwaan du?”

³³ Daɗa a usuyi, “Zagbain, tsu ciga ta tse ene!”

³⁴ Awu Yesu ene iliyali i le, reve u ju'wan esu e le. Daɗa esu e le a kpatu'ushi, reve e ene ure, daɗa a kuru niyi.

21

Yesu uwai Urishelima

(Mak. 11:1-11; Luk. 19:28-40; Yah. 12:12-19)

¹ Yesu no ojoro a yi a marawaa zuzu na Urishelima, reve a rawa a lyuci va Batafaji zuzu na Masasan ma Zetun.† Awu u lyungu ojoro e re elime a yi.

² Awu u damma le, “Yawai a malyuci ma na ma ri elime. Nni i rawa, i te eneshi molloli na mma va yi ugutsuwu. I baɗa le, reve i tawaa mu ne ele.

³ Na za ro ece du, adama a nye yaa baɗasa le, i damma, ‘Zagbain ciga le ta!’ U ta lyawaa du nloli'i babu addama o ro.”

⁴ Ili i nda i fara ta adama o shiton ili i na Zakariya vumavasuɗa dammai:

⁵ “Dammai aza a Urishelima:

‘Mogono ma du moo ta lo a tawa!

U tara aciyayi ili i ro shi, reve u kumba mololi.

U ta lo a tawa ukumbu o molloli.’ ” ◇

⁶ Reve ojoro'o a kara a yuwan ili i na Yesu damma nle a yuwan.

⁷ Awu a tawaa na mololi na molloli'i, reve ojoro'o fo o polo de o nloli'i itana i le. Reve Yesu kumba.

⁸ Ama na abunda o poluso ta amuna e le o ure. Ozo o ro gba shi a kudusa awu'un no o poluso nle o ure.

⁹ Awu ozo o ro a uwa elime e Yesu, ozo o ro gba shi a dana oo tono yi aɗapa. Reve a saalasa,

“Husana!† Ica a tyo a Mawun ma Dawuda!”

“Asula a zuwaa za na aa tawa atsuma a ala a Asulazuva aba'un!”

“Ica a tyo e ekere a Asula!”

¹⁰ Ana Yesu uwai atsuma a Urishelima,† lyuci'i maɗula u shiwan ta na agidi'ya. Hali ama e ece, “Vuma ne da gba nda'a?”

¹¹ Reve obolo ama'a a usu, “Vuma nda ayi daɗa Yesu, vumavasuɗa diga a lyuci va Nazara va Galili.”

Yesu gbarai aza a wina atsuma a Aa'isamapada
(Mak. 11:15-19; Luk. 19:45-48; Yah. 2:13-22)

¹² Aṽu Yesu uwa atsuma a Aa'isamapada,† reve u lo aza a na a danai a atsulu na a wini atsuma a Aa'isamapada'a. Reve waru wu kebe apada a na a danai a kita'usa de ikebe icu'un icu'un, reve fo u kekebe ili yu ubata u na a danai a winisa nrukuku.

¹³ Reve u damma le, "Adanshi a Asula a damma ta, 'E te de u'wa u va ubata u mayan ma avasa.' Amma, adu da nda i kambato niyi upa'atan we evu."

¹⁴ Aṽu nrumba na akutsuma a tawusa ubata wa Yesu atsuma a Aa'isamapada, reve u kambatosu le gbaga.

¹⁵ Ana nan ganu a gbagbain na munlu n Wila me ene niyi a yuwusan ili ya asalama, reve waru e ene muwun a cuwusa yi atsuma a Aa'isamapada'a, waru a ta dansa, "Husana!† Ica a tyo a Mawun ma Dawuda." Reve ili i ndolo suru i zuwa nan ganu a gbagbai'in na munlu n Wila'a a uwwa upan lon.

¹⁶ Aṽu e ece Yesu, "Vu ta uwwusa ili i na muwun n nda maa dansa?"

Reve u usu le, "Ee, koto i denuna atsuma a Adanshi a Asula shi? 'Aṽu Asula vu rito ta muwun na nrebu a canaa wu ishira yi ica.'" ◇

¹⁷ Reve Yesu lyawa le, aṽu u kara o uta atsuma a lyuci'i a tyo Batanya, de da wa asai.

Yesu yuwayin udanga wu ubiri una
(Mak. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Na wasasa, Yesu a makamba a atsuma a lyuci'i, reve ambulu a guza yi.

¹⁹ Aṽu we ene ubiri a nge'en mu ure, reve u kara a 'yawa e ikyun ya yi, agba u tsura de umatsun wa yi shi, she aṽu'un. Adama o ndolo reve u damma udanga'a, "Vaa dashi matsan shi!" Babu usan reve udanga'a u 'yewushi.

²⁰ Ana ojoro a yi e enei ili i na i farai, a yuwan ta asalama lon. Reve e ece, "Cine ubiri u nda u 'yewushi gogogo?"

²¹ Aṽu u usu le, "Amayun a da maa dansaa du, nni i ri nu ucawu wo okolo agba okolo a du a kuda shi, i ta gura yuwan ili i na n yuwain nu udanga u nda, hali u la'a. I ta gura damma masasan ma nda, 'Kara, vu riy a mala!' Nni i ri nu ucawu wo okolo, ili i ndolo i ta fara.

²² Ili i na i patiyi suru atsuma a avasa, nni i ri nu ucawu wo okolo, i ta tsura."

Azagbain a wasain ucira wa Yesu
(Mak. 11:27-33; Luk. 20:1-8)

²³ Ana Yesu kambai atsuma a Aa'isamapada'a, reve u reme uritosu. Aṽu nan ganu a gbagbain na azagbain a tawa ubata wa yi, reve e ece yi, "Nu ucira u ne vaa yuwusan cu'un vu ulinga u nda? Zane da ca nuwu cu'un vu ucira u nda?"

²⁴ Reve u usu le, "Amu fo n ta na yeci i ta i na maa yuwan du. Nni i usu mu, amu waru n ta damma du ubata u na n tsurai ucira u na maa yuwusan linga nda.

²⁵ Zane cayi Yahaya ucira u yuwan urumbusu? Asula a na a ri zuva da, ko vadilima?"

Reve a kara a ndammulai vani le. "Nna tsu damma, 'Diga zuva da,' u te ece tsu, nye i zuwai tsu ushi niyi shi.

²⁶ Agba waru n tsu damma, 'Diga ubata u vuma u da,' tsu ta uwwusa wovon wi ili i na ama aa yuwan na atsu, adama a na ama suru a usu ta a na Yahaya vumavasula da."

²⁷ Adama o ndolo reve a usu yi, "Tsu reve shi."

Reve u usu le, "Maa damma du fo za na ca numu ucira u na maa yuwan ili i na maa yuwusan shi."

Iroci i muwun n re

²⁸ Reve Yesu damma waru nan ganu a gbagbain na azagbain, “N ta damma du iroci i vuma ro na danai na muwun n re. AƵu i damma mu ili i na i jiyain. Urana u ro, reve dada'a u 'yaƵa ubata a zakpara aƵu u damma, “YaƵa vu yuwan ulinga o uduƵa wa inabi ana'an!”

²⁹ “AƵu mawu'un u usu, ‘MaƵ yaƵa shi!’ Amma a tyo de, reve u vadala majiyan ma yi, reve u 'yaƵa.

³⁰ “Reve waru dada'a u 'yaƵa ubata wu zawa'a aƵu u damma, “YaƵa vu yuwan ulinga o uduƵa u va ana'an!” Reve zawa'a'a u usu, ‘Ee, dada, n ta 'yaƵa n yuwan ulinga!’ Agba u 'yaƵa shi.

³¹ “Zane da atsuma a muwun n nda u yuwayin dada'a tsutoni?”

Reve a usu, “Mawun mo ufaru.”

AƵu u damma le, “N ta dansaa du amayun, aza o u'ushishi wu utafa na ashakala a ta uwa o tsugono tsƵ Asula kafu adu.

³² Yahaya za vu Urumbusu tawa ta u roco du ure u mejege u na yaƵa danu. Agba i usu yi shi, reve gba aza o u'ushishi wu utafa na ashakala a usu yi. Ko na ye enei ili i nda, i 'yuwan ta a vadala i lyawa akuci e re du, reve i 'yuwan a usu yi.”

Iroci ya aza a zamalinga a wuya

(Mak. 12:1-12; Luk. 20:9-19)

³³ Reve Yesu damma waru nan ganu a gbagbain na azagbain, “Poloi atsuƵu a du yu uwƵa iroci i nda: A yuwan ta vuma ro na danai nu uduƵa wa inabi. AƵu u suwa isula akandarawa yi. Reve u kapa aakari, tsara u tsura ubata u na waa danai o sovuso masayan ma inabi,† aƵu u suwa atsura adama a za vi ipiri. Reve u ca aza a zamalinga uduƵa'a tsara a linga yi, aƵu ayi u kara mmalu.

³⁴ Ana mantsa mo uta'an wu umatsun wa inabi'i ma rawai, aƵu u lyungu agbashi a yi a 'yaƵa a ushi akunda e ili i na o bolotoi.

³⁵ “Amma aƵu aza a zamalinga'a e reme agbashi'i. Reve a lalapa za ta le, aƵu o una za ro, reve a vuvara za va ta'atsu hali u kuwa.

³⁶ AƵu za vu uduƵa'a u lyunguwisa agbashi a abunda a yi a 'yaƵa a tawa yi ni inabi'i. Reve waru aza a zamalinga'a a yuwaan agbashi'i cine a yuwain na agbashi a na u fara lyunguyi.

³⁷ A tyo o ukosu, reve za vu uduƵa'a u lyungu mawun ma yi a tyo ubata wa aza a zamalinga'a, a majiyan ma yi a ta yuwan tsutoni na ayi.

³⁸ “Amma ana aza a zamalinga'a e enei mawu'un a tawa, aƵu a dammulai vani le, ‘Mawun ma nda ayi da woo o'wo na agadu o uduƵa u nda. Nna tsu una yi, tsu to o'wo nu uduƵa'a!’

³⁹ AƵu e reme yi, reve a tara yi o utaa yi atsuma o uduƵa'a nu ucira, reve o una yi.”

⁴⁰ Reve u yuwan yeci, “Nna za vu uduƵa'a u tawa, nye i zuwai waa yuwan na aza a zamalinga'a?”

⁴¹ AƵu a usu, “Babu ili i ro, u to una ama e iwuya o ndolo, reve u ca aza a zamalinga o ro uduƵa'a, aza a na aa ca yi akunda e ili i na o bolotoi a mantsa ma sa'ani.”

⁴² AƵu u damma le, “Koto i denuna atsuma a Adanshi a Asula shi?”

‘Aatali a na asuwi a 'yuwain, ayi da wo o'woi ikyun yu ucira atsuma o usaa.

Zagbain da yuwain ili i nda,

Waru u lobono ta e esu a tsu!’ ♦

43 “Adama o ndolo n ta dansaa ɗu, a ta usa tsugono tsa Asula e ekere a ɗu, reve a ca ama a na aa yuwusan ili i na Asula a cigai o tsugono tsa yi.

44 Vuma na riyai zuva va aatali o ndolo suru u ta kukuda, waru za na aatali o ndolo a riyayi, u ta yukuma yi.”*

45 Ana nan ganu a gbagbain na Afarishi a uwwai iroci i nda, a gura ta reve a na a aci e le a da Yesu aa yuwusan adanshi.

46 Avu a shi a ciga e reme yi, amma reve a kara a uwwusa wovon wa ama, adama a na ama a ca ta okolo a na Yesu vumavasula da.

22

Iroci ya abuki a gbain o lolo

(Luk. 14:15-24)

1 Yesu yuwisan ta iroci tsara u rito ama. Dada u dammai,

2 “Apa cine tsugono tsa zuva tsa ri: A yuwan ta mogono mo ro za na fofoi abajini a abuki o lolo adama a mawun ma yi.

3 Mogono'o u banu ta ama o ro a tawa abuki'i. Ana urana wa abuki'i u rawai, avu u lyungu agbashi a yi tsara e de ama'ra, reve a 'yuwan a tawa.

4 “Reve u lyunguwisa agbashi o ro, adansa, 'Dammai aza a na m banuyi a na o koto ta ifofi ya abuki. M pada ta inan i va i na i la'ai ulobonu, avu n fofo inama. O fofo ta de ili suru. Tawai ubata wa abuki o lolo.’

5 “Amma aza a na a banuyi'i a zuwa atsuvu e le shi. Ozo o ro e le a kara ta a tyo a aduma e le, ozo o ro gba a 'yawa ta alya e eden.

6 Ozo o ro gba shi e reme ta agbashi'i, avu a gagara le, hali o una le.

7 Ana mogono'wu uwwai ne, u yuwan ta upan lon. Dada u lyunguyi asoja a yi o una aza a na o unai agbashi'i, avu a kulato lyuci gbain le.

8 “Dada u dammai agbashi a yi, ‘O koto ta ifofi ya abuki o lolo. M banu ta ama a nda, agba a ntsaa a tawa shi.

9 Adama o ndolo, 'yawai e re lyuci gbai'in tsara i banu vuma na i tsurai biti u tawa ubata wa abuki a va.’

10 Avu a 'yawa e re, avu o boloto ama a na a gura tsurai suru, ama a abula na ama o ulambu wa abula suru. Ne da ubata wa abuki'i u shiwain na ama.

11 “Ana mogono'o u uwai we ene omoci'in, reve we ene pe vuma ni itana i na wu ntsayi u tawaa ubata u lolo shi.

12 Dada we ece niyi, ‘Avu, nye i zuwai vo otoi itana i na i ri ulobonu shi, reve vu tawa ubata wa abuki?’ Ayi gba moci'in u tsura ili i na waa damma shi.

13 “Avu mogono'o u damma agbashi o ro, 'Nlai ana ne ekere a vuma'a. Reve i vari yi atsuma e irumbu, ubata u na ama aa shon na a lumi anga adama a atsumalima.’

14 “Amayun, a banu ta ama na abunda, agba ama ke'en da a dangwai.”

Yeci adama a atsupu o utafa

(Mak. 12:13-17; Luk. 20:20-26)

15 Reve Afarishi o fofo cine aa yuwan e reme Yesu nu unusu atsuma a adanshi.

16 Avu a lyunguwa yi ama o ro atsuma o ojoro e le obolo no ozo o ro a na oo tono Hiridu. Reve a damma, “Manlu tsu reve ta vu ta dansa amayun kuci, waru vu to rocosu ama ure wa Asula mejege. Vu tara ta ama suru unata, ko cine tsa da a ri.

17 Damma tsu majiyan ma wu, u lobono ta tsu tsupa utafa a tyo ya Kaisa mogono, ko she tsu tsupa wan?”

* 21:44 Akuci a atagada va aatagada a nda a ri nu uguzu wa 44 shi.

18 Yesu gba u reve t̄a majiyan me iwuya me le, d̄a d̄a u dammai, “Ād̄u āz̄a e ikpa'a! Nye i zuwai yāa lyungusa mu?”

19 Roco numu ikebe* yi rumu i na yaa tsupusaa utafa'a." Āvu ama'a o roco yi ikebe'e.

20 Reve we ece le, “Ululu na aala a zane a d̄a a ri de u danu?”

21 Āvu a usu, “Mogono ma gbain Kaisa.”

Reve u damma le, “Cayi Kaisa ili i na i ri za va yi, Āsul̄a waru i ca yi ili i na i ri za va yi.”

22 Ana a uwwai ne, a yuwan t̄a asalama, d̄a d̄a a lyawa niyi āvu a k̄ara.

Yeci adama o u'yosun wa akwakwa

(Mak. 12:18-27; Luk. 20:27-40)

23 Aza a Sadukiya† a usu a na ama āa 'yon atsuma a akwakwa shi. O urana u ndolo gan, āvu a t̄awa ubata wa Yesu. Reve a damma,

24 “Manlu, Musa damma t̄a, ‘Na vuma kuwa babu mawun, āvu za va yi sotso maruna'a tsara u tsura a yi mawun.’”

25 De nu ufaru, a yuwan t̄a ama e cindere muwun ma anawu n na n danai pa. Za vu ufaru zuwa t̄a ka, āvu u kuwa babu mawun. Reve za ve ire sotso yi.

26 Āvu ayi fo u kuwa babu mawun, reve za ro sotso yi waru, ne d̄a a yuwain hali wo olo le suru.

27 A tyo o ukosu, āvu ka'a fo u kuwa.

28 Na Āsul̄a a t̄awa a 'yasan ama o ukwisa, ka va zane d̄a woo o'wo? Adama a na wo olo t̄a ali e cindere'e suru.”

29 Dada u usu nle, “I ri nu urevu shi, adama a na i reve ili i na Adanshi a Āsul̄a a dammai shi, waru i reve adama o ucira wa Āsul̄a shi.

30 Na a 'yasan ama atsuma a akwakwa, aa yuwan lolo shi, waru aa ca lolo shi. O to o'wo gashi nlingata ma Āsul̄a de zuwa.

31 Koto i denuna ili i na Āsul̄a a dammai adama o u'yosun atsuma a akwakwa shi?

32 Āsul̄a a damma, ‘Amu da Āsul̄a a Ibrahim, na Āsul̄a a Ishiyaku, obolo na Āsul̄a a Yakubu.’” Āsul̄a waru Āsul̄a a aza a wuma a d̄a, agba Āsul̄a a akwakwa a d̄a shi.”

33 Ana obolo a ama'a a uwwai tsundolo, a yuwan t̄a asalama nu uritosu wa yi.

Wil̄a u na u la'ai mgbain

(Mak. 12:28-34; Luk. 10:25-28)

34 Ana Afarishi a uwwai a na aza a Sadukiya a gura usu ili shi, d̄a d̄a o bolotoi ubata u t̄a.

35 Atsuma e le, manlu ma Wil̄a mo ro mo fofo t̄a cine wee reme Yesu d̄a d̄a u yuwan niyi yeci:

36 “Manlu, atsuma a Wil̄a wa Musa, zane d̄a la'ai mgbain?”

37 Reve Yesu usu yi, “‘Vu ciga Zagbain Āsul̄a a wu no okolo a wu suru, na asuvu a wu suru, waru na majiyan ma wu suru.’”

38 Ayi nda ayi da Wil̄a u gbain wu ufaru za na la'ai ulobonu.

39 Wil̄a we ire fo u tu ulobonu, ‘Vu ciga moron ma nden ma wu cine vu cigai aciyawu.’”

40 Wil̄a wa Musa obolo na Atagada a Amasula suru za la wil̄a re nda d̄a a ri.”

* **22:19** Danshi na a yuwain ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “dinari.” Kalyuwa Ucu duwu wi “Ikebe.” ◇ **22:24** U.Wl. 25:5-6. ◇ **22:32** Mt̄a. 3:6. ◇ **22:37** U.Wl. 6:5. ◇ **22:39** N.Gn. 19:18.

*Yeci adama a Zamawawa**(Mak. 12:35-37; Luk. 20:41-44)*

⁴¹ Afarishi'i lo ubuwu ufolotowu, daɗa Yesu yuwan nle yeci,

⁴² "Nye yaa yuwusan majiyan adama a Kristi Zamawawa? O ugundo wa zane da wu utai?"

Reve a usu, "Kristi Zamawawa Mawun ma Dawuda ma da."

⁴³ Daɗa u damma nle, "To, adama a nye Dawuda de niyi 'Zagbain?' Ruhu va Akiza da zuwai Dawuda dammai,

⁴⁴ 'Asulazuva a damma ta Zagbain va.

Danu o ukere usa'ani u va,

she na n zuwa n'yuwatan ma wu a apata a ana a wu.' [◇]

⁴⁵ "Ana Dawuda de niyi Zagbain, cine woo o'wiso mawun ma yi a mantsa ma ta?"

⁴⁶ Ko za gura usu yi shi. Diga lo ko za kawan dashi yuwan yi yeci waru shi.

23*Yesu barai azagbain**(Mak. 12:38-39; Luk. 11:43, 46; Luk. 20:45-46)*

¹ Reve Yesu yuwaan obolo'o no ogoro a yi adanshi,

² "Munlu n Wila† na Afarishi a ta nu ucira a damma du ili i na Wila wa Musa waa dansa.

³ I yuwan tsutoni ni ili i na o rito ndu suru, amma she i yuwan ununa aa yuwusan wan. Adama a na a tsu damma ta ili i ro, reve a yuwan ili i ro ko'o.

⁴ A tsu nlaa ta ama itana yu ume i na aa gura tanu shi, agba ele a ciga a zuwa ukere a kamba tanu le shi.

⁵ "A ta yuwusan ili i sa'ani tsara ama e ene le, za suru ta nlasa ilawo ya Adanshi a Asula, amma ilawo ya Afarishi i la'a ta mgbain. Waru alagba e elentsu a atugu e le a ta mgbain.

⁶ A la'a ta ciga ndanata n sa'ani ubata a abuki, waru na ndanata me elime ubata e ifolo.

⁷ Na a ri atsuma e eden, a tsu la'a ta ciga ama a casa le na aala a tsugbain, 'Manlu.'

⁸ "She i lyawa vuma ro de du 'Manlu' wan, adama a na Manlu ma ta ma da i ri na ayi goon, suru ndu waru muwun ma anawu n da i ri.

⁹ Atsuma o uvadi she i de vuma na aala a tsugbain 'Dada' wan, adama a na i ta na Dada ta goon, za na ri zuva.

¹⁰ Waru she i lyawa vuma ro de du 'Zagbain' wan, adama a na Zagbain ta da i ri na ayi goon, ayi da Zamawawa.

¹¹ Za na la'ai mgbain, wo o'wo aagbashi a du suru.

¹² Za na kambatoi aciyayi zagbain a ta kadato yi, za na gba kadatoi aciyayi a ta 'yasan yi.

¹³ "Woo yo'ono du shi, adu munlu n Wila na Afarishi. Adu aza e ikpa'a! I ta kpatosu unantsu u tsugono tsa zuva, agba adu na aciyadu yaa uwa pe shi. Waru i ta putsusaa aza a na a cigai a uwa. [

¹⁴ Woo yo'ono du shi adu munlu n Wila na Afarishi. Adu aza e ikpa'a! I ta paalasa nruna a ususa 'wa le, waru i ta yuwusan avasa o uga'an tsara ama e ene du. I ta la'a sowo atsumalima lon.]*

¹⁵ "Woo yo'ono du shi, adu munlu n Wila na Afarishi. Adu aza e ikpa'a! I tsu pasa ta mala, hali i tyo e ida ya alanga, tsara i tsura za vi itoni ta. Ni i yuwan ne, awu i zuwa yi u la'a du ntsaa na waa uwa atsuma a akina.

[◇] 22:44 Ica 110:1. * 23:14 Akuci a atagada va aatagada a nda a ri nu uguzu u 14 shi.

16 “Woo yo'ono ɗu shi, ɗɗu azagbain a na ri nrumba! I tsu damma ta, ‘Na vuma kucina na ʔaʔisamapada a mantsa ma na waa yuwusan nzuwulai, ayi ndolo wo o'wo ili shi. Agba nu u kucina na zinariya na ri pe atsuma a ʔaʔisamapada'a, u ciga u 'yuwan u shiton nzuwulai ndolo.’

17 ʔɗu olo a nrumba! Zane da la'ai: zinariya ko ʔaʔisamapada a na o o'wotoi zinariya'a na akiza?

18 ʔvu waru i damma, ‘Na vuma kucina na masa'a† a mantsa ma na waa yuwusan nzuwulai, wo o'wo ili i ro shi. Amma nu u kucina nu une'e u na u ri a masa'a, u ciga u 'yuwan u shiton nzuwulai'i.’

19 ʔɗu nrumba ma ama! Zane da la'ai: ayi une'e ko ayi masa'a ma na ma zuwai une'e wo o'woi na akiza?

20 Na ne da, na vuma kucina na masa'a, u ta kucinasa na ayi ni ili i na i ri zuva va yi suru.

21 Waru nu u kucina na ʔaʔisamapada, u ta kucinasa na ayi obolo na ʔsulā, za na ri pe nden.

22 Waru na vuma kucina na zuva, u ta kucinasa no ootogu o tsugono tsā ʔsulā na ayi za na ri de nden.

23 “Woo yo'ono ɗu shi, ɗɗu munlu n Wilā na Afarishi. ʔɗu ʔza e ikpa'a! I tsu ca ta ʔsulā maƓaci ma ta atsuma a kupa e ili i na i ri ne ele suru, hali na ʔvu'un e isu'wan e keke'en ni icu'un i keke'en suru. Agba i tsu yuwan tsutoni tsā ʔbulā nu uritosu u Wilā shi, za na ele da o roco ozo o ro isa'ani na amayun na ʔbulā. Ele da wu ntsayi i yuwan suru, agba she i vari ko ili i ke'en i ta atsuma e ili i na yaa yuwusan wan.

24 ʔɗu nrumba n na moo ronuso ama! I ta gashi vuma na tsu shere mofiyon atsuma a mini mo oso, ʔvu u soɗu aarakumi!†

25 “Woo yo'ono ɗu shi, ɗɗu munlu n Wilā na Afarishi. ʔɗu ʔza e ikpa'a! I tsu zaza'wa ta alanga a munda na ntada, agba atsuma e le a ta tapu ni ili i na i usai ni ucira e ekere a ama, tsara yu uwmaa aciyaɗu uyo'o.

26 Afarishi, ɗɗu nrumba n da! I fara kambato atsuma a munda cece, reve ucina'a fo wo o'wo cece!

27 “Woo yo'ono ɗu shi, ɗɗu munlu n Wilā na Afarishi. ʔɗu ʔza e ikpa'a! I rotso ta ason a na a putalai mini ma u'uri. Alanga a ason o ndolo a ta gashi ulobonu, agba atsuma, a ta tapu ne etele a akwakwa ni ili yi idaba icu'un.

28 Ne da waru, a alanga i rotso ta gashi ama a ʔbulā a da i ri e ekere a ama, agba atsuma a ɗu a ta tapu ni ikpa'a na nusu.

29 “Woo yo'ono ɗu shi, ɗɗu munlu n Wilā na Afarishi. ʔɗu ʔza e ikpa'a! I tsu fofo ta ubata wa acida ulobonu adama a amasulā, ʔvu waru i kakala ason a aza a na a yuwain wuma u sa'ani.

30 ʔvu i damma, ‘Na tsu shi tsu yuwan wuma u tsu a mantsa ma nkaya n tsu, tsu shi a kamba le mona ma amasulā shi.’

31 Ne da i poloi aciyaɗu a na i palu'wai aciyaɗu adansa ɗɗu muwun n tsukaya ma aza a na o unai amasulā a da!

32 Lyuwai elime tsara i koso ili i na nkaya n ɗu n farai!

33 “ʔɗu apili na muwun ma apili! Cine i jiyain i la'a a na ee ge'eto ɗu atsuma a akina a na a ri n kima shi?

34 Adama o ndolo n ta lyunguwa ɗu na amasulā na ʔza o urevu na munlu. Ozo o ro e le i to una le, ozo o ro gba shi i ta vara le a akpata. Ozo o ro waru gba i ta ruru'wa le atsuma a ʔisa a ɗu, reve i lo le diga a lyuci a tyo a lyuci.

35 Adama o ndolo, ʔsulā e te ece ɗu adama a aza a na o unai babu unusu, aza a na a yuwain de wuma. O ufaru ɗɗu aza a Yahuda, yu una ta Habila†

† 23:24 Yesu ta dansa, “I dama ta adama a nusu wawa'a amma i ta yuwusan ʔabajini a nusu.”

vuma va aḡbula, ne da i lyuwai elime na mona hali a tyo ya Zakariya mawun ma Berekiya. Ayi da yu unai e memere mo Upasu wa Akiza na masa'a mo ukulatosu atsuma a Aa'isamapada.

³⁶ N ta dansaa du amayun, ili i nda suru i ta cina du, adu na i ri wuma gogo."

Yesu ciga ta Urishelima

(Luk. 13:34-35)

³⁷ Dada Yesu lyuwai elime na adanshi, "Adu ama a Urishelima! Ama a du o una ta amasula waru a vuvara ta nlingata n na a lyunguyi a tyo ya'a du. N tsu ciga ta m boloto du ubata u ta, cine moton mo tsu vapa muwun ma yi ne evelu. Agba i lyawa mu n yuwan ne shi.

³⁸ Adama o ndolo Asula a ta lyawa Aa'isamapada a du, reve wo o'wo lyanga.

³⁹ N damma du, yaa dashi ene mu waru shi, she mantsa ma na yaa damma, 'Asula a zuwaa za na aa tawa atsuma a ala a Asulazuva aba'un.' "

24

O to boso Aa'isamapada

(Mak. 13:1-2; Luk. 21:5-6)

¹ Ana Yesu utai a Aa'isamapada, ayi a makaraa, avu ogoro a yi a tawa ubata wa yi, tsara o roco yi saa va Aa'isamapada'a.

² Dada gba u damma nle, "Ye ene ta saa nda suru? Amayun a da maa dansaa du, ko aatali a ta aa lyawa zuva vu za va yi shi. Suru nle o to oco le e ida."

Morono ma atsuva adama a addama

(Mak. 13:3-13; Luk. 21:7-19)

³ Yesu de nden a Masasan ma Zetun, reve ogoro a yi a tawa ubata wa yi a dana obolo na ayi goon. Avu a damma, "Damma tsu mantsa ma na ili i ndolo yaa fara? Waru nye yaa dana iroci i na yoo roco tsu mantsa ma na vaa tawa ma rawa ta, waru mantsa ma na uvadi u nda woo koto?"

⁴ Dada Yesu tsu usu le, "I lyawa nanza pusan du ugbozu wan.

⁵ Ama na abunda a ta tawa na aala a va, a ta damma, 'Amu da Zamawawa'a.' Waru a ta pusan ugbozu wa ama na abunda.

⁶ I ta uwwa adama o uvon na alabari o uvon a na a ri lo a tawa, amma she yu uwwa wovon wan. Ili i nda suru a ciga a 'yuwan a fara, kafu ukosu u tawa.

⁷ Ida i ta yuwan nlangi ni ida, tsugono waru tsu yuwan nlangi na tsugono. A ta yuwan mantsa ma ambulu na abunda. A ta yuwan uramosu wi ida bata bata.

⁸ Ili nda suru a ta gashi ufaru wu mballa n limatan.

⁹ "Ama e te reme du, a zuwa du atsumalima, avu o una du. Ama suru a ta 'yuwan du adama a na i usu numu.

¹⁰ Adama o ndolo ama na abunda a ta lyawa itoni i va. A ta yuwan nlangi vani le, reve a 'yuwunlai.

¹¹ Amasula e epen a ta tawa, reve a zuwa ama na abunda a usu epen.

¹² Adama o ndolo, iwuya i ta baza bata suru, avu icigi ya ama na abunda i tana lon.

¹³ Amma aza a na a ka'ai asuvu hali a tyo o ukosu, Asula a ta wawa le.

¹⁴ She na a yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani' adama o tsugono tsu Asula ubata suru atsuma o uvadi, dada ukosu waa tawa.

Ili yi idaba i na i tsu tawa nu ulungusu

(Mak. 13:14-23; Luk. 21:20-24)

¹⁵ "Mantsa ma ta tawa a na ye ene ili i na Daniya vumavasula yuwain adanshi adama a yi 'Ili yi idaba i na i tsu lungusa Aa'isamapada,' [◇] mishin

Upasu wa Akiza. (Adu na yee desununā ili i nda, i reve ili i na waa dansa.)

¹⁶ A mantsa mo ndolo, ama a Yahuda a 'yuwan a ciga a suma a tyo a nsasan tsara a la'a.

¹⁷ Za na ri a alanga, she u kambisa o u'wa adama u tara ili i ro wan.

¹⁸ Za na ri de o uduma, u kamba o u'wa tsara u tara aapalutsu wan.

¹⁹ A mantsa mo ndolo, u ta suduwa amaci a na a ri na atsuma obolo na amaci a na a ri na muwun n na ma apasa maani!

²⁰ "I yuwan avasa tsara iladi i du yoo o'wo atsuma a lyushi ko urana wa Ashibi wan!

²¹ Ayi nda u to o'wo atsumalima a na koto a yuwain shi, diga na a yuwain uvadi u nda. Waru cu'un va atsumalima o ndolo aa dashi fara shi.

²² Amma Asula e jebe ta de rana ndolo, na koto u yuwan ne shi, babu vuma na aa la'a. Amma Asula e te jebe le adama a aza a na u dangwai.

²³ "A mantsa mo ndolo, ozo o ro a ta damma du, 'Kalyuwai, ndede Zamawawa'al' Ko za ro damma, 'Apa yi', agba she i usu wan.

²⁴ Azamawawa e epen na amasula e epen a ta tawa a yuwan ili ya asalama ya abunda. A ta yuwan atyo a na aa yuwan tsara ama o toni le, hali na ama a na Asula a dangwai, na aa gura.

²⁵ Gogo n to ronuso du atsuwu adama a nda, kafu ili i nda i fara.

²⁶ "Adama o ndolo, na za ro damma du, 'Kalyuwai, Zamawawa ta de o ogozo,' she i 'yawa i kalyuwa wan. Ko a damma du, 'Apa ubata u na u ri upa'un,' she i usu wan!

²⁷ Na Mawun ma Vuma ma tawa, ama suru e te ene yi, cine i revei imadatsu i tsu madatsa zuva suru.

²⁸ Ubata u na akwakwa a ri, lo da asala o tsu boloto, adama o ndolo iroci i nda u to rocosu ukosu u rawa ta zuzu.

Utawu u Mawun ma Vuma

(Mak. 13:24-27; Luk. 21:25-28)

²⁹ "Babu usan na rana va atsumalima ndolo koto,

'Urana u ta rumbana

Woto waru waa dashi ikana shi.

Italyo'o i ta riyā,

Waru Asula a ta jingada cira na ri zuva.' ◊

³⁰ "A mantsa mo ndolo, e te ene iroci i Mawun ma Vuma de zuva.† Ama o uvadi suru a ta shon adama o wovon. E te ene Mawun ma Vuma a tawa de zuva nu ucira na tsugbain.

³¹ Waru u ta lyungu nlingata ma yi na mesun ma aavana a gbain, o to boloto aza a na Asula a dangwai diga o ufaru wu uvadi a tyo o ukosu wu uvadi ubata u ta.

Uritosu u udanga wu ubiri

(Mak. 13:28-31; Luk. 21:29-33)

³² "Gogo i rito urevu u nda e ekere o udanga wu ubiri: Nna ye ene eten na avu'un e le a limana daan, waru na ayawa no ototopi, i reve mantsa ma lyushi ma rawa ta zuzu.

³³ Na ye ene ili i ndolo suru a farasa, i te reve mantsa ma rawa ta zuzu.

³⁴ I cuwan ili i nda suru i ta fara kafu ama a na a ri nda wuma suru a kuwa.

³⁵ Zuva ni ida a ta kara, agba adanshi a va aa kara shi ko ke'en.

Babu za na revei mantsa ma na Yesu aa tawisa

(Mak. 13:32-37; Luk. 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Ko za reve urana'a shi, ko mantsa'a, hali na nlingata ma Asula n na n ri de zuva hali na Mawun ma Vuma. She Dada da goon revei.

³⁷ Na Mawun ma Vuma ma ta wa, ili i ta dana vadamma a mantsa ma na Nuhu yuwain wuma.

³⁸ Atsuma a rana ndolo kafu u ulungusu u mini, ama a lyuwusa ta no o sowi, na a yuwin lolo cine a tsu yuwusan hali urana u na Nuhu uwai atsuma a wantsun.

³⁹ Agba a gura reve ili i na i ri a mmalu shi, hali mini ma ta wa ma lyuwa le suru. Ne da woo o'wo na Mawun ma Vuma ma ta wa.

⁴⁰ Ali e re a ta dana o uduma. A ta tara vuma ta reve a lyawa vuma ta.

⁴¹ Amaci e re a ta dana a yira a aatali a yira. A ta tara ka ta reve a lyawa ka ta.

⁴² “Adama o ndolo, i dana ufofu, i reve urana u na Zagbain du ri lo a ta wa shi.

⁴³ Na za vu u'wa reve yashi i na vivu a ta wa, i reve waa lantsa shi, waru waa lyawa vivu ndolo uwa o u'wa wa yi shi.

⁴⁴ Adu i 'yuwan i ciga i dana ufofu a mantsa suru. Adama a na Mawun ma Vuma ma ta wa a mantsa ma na i zuwai shi.

Aagbashi a abula

(Luk. 12:41-48)

⁴⁵ “Aagbashi a ne a da a ri na abula nu ugbozu? Ayi da za na zavu'wa va yi zuwa niyi u kalyuwusa akapi a aza a yi a agbashi, nu u casu nle iliyalya a mantsa ma sa'ani.

⁴⁶ Na zavu'wa va yi kamba, avu u cina yi u yuwan ulinga u sa'ani, u ta ca yi iliyinkapa.

⁴⁷ Amayun a da maa dansaa du, zavu'wa ndolo ta dangwa aagbashi o ndolo wo o'wo za na a dana a kalyuwusa yi itana ya yi suru.

⁴⁸ Agba nna aagbashi'i u ri na abula shi, u ta damma aciyayi a na zavu'wa va yi a kamba go'o shi.

⁴⁹ Reve u reme malapa ma agbashi'i suru. Avu u uwa alya nu u sowi hali wo o'wo usowu obolo na aza a yi.

⁵⁰ Zavu'wa'a u ta kamba a mantsa ma na u zuwai shi, ko a mantsa ma na u ri ufofu shi.

⁵¹ Zavu'wa u ta fuƙatsa yi lipu, avu u kambaƙo yi wo o'wo na aza e ikpa'a, ubata u na ama a shon na lumi anga adama a atsumalima.”

25

Iroci ye esheli kupa

¹ Reve Yesu lyuwa elime na adanshi, “A mantsa mo ndolo, apa cine tsugono tsu zuva tsaa dana: A yuwan ta esheli kupa a na a tarai ifitila i le, avu a kara a 'yawa a ga'aton vali vu kasa'avu.

² Ama o ton atsuma e le olo a da, akapi a ama o ton gba aza o ugbozu a da.

³ Olo o ndolo a na a kara a tara ta ifitila i le, agba a guza mani'in mo ro shi.

⁴ Aza o ugbozu gba, avu a bana mani'in mo ro o mupondo n ro.

⁵ Ana gba vali vu kasa'avu rawai go'o shi, avu a fara mgbaƙa hali a lantsa.

⁶ “Na ayin utanu avu vuma ro saala, ‘Vali vu kasa'avu ta lo a ta wa! Ta wa i ga'aton yi!’

⁷ “Avu esheli'i suru a 'yon a lapula ifitila i le.

⁸ Avu olo'o a damma aza o ugbozu, ‘Ne'e ntsu mani'in ma du wa'a, adama a na aza a tsu a ciga ta makimaa.’

9 “Daɗa ele gba a usu nle, ‘Tsu ri na mani'in ma na maa rawa tsu na aɗu shi. 'Yawaɪ ubaɗa wa aza a na a winisa, tsara i tsura i tsulaa aciyaɗu.’

10 “Ana olo e esheli o ndolo a 'yawaɪ atsulu a mani'in, daɗa gba vali vu kasa'avu'u u rawai. Esheli a na gba a ri ufoɓu, reve a uwa o u'wa na vali vu kasa'avu'u ubaɗa wa abuki. Daɗa a kpaɗo unantsu wu u'wa'a.

11 “A tyo de, aɗu esheli a na a buwai a rawa, daɗa a uwai yisaali, ‘Zavu'wa! Kpaɗu'waa tsu unantsu.’

12 “Aɗu gba vali vu kasa'avu'u u usu, ‘Amayun a da maa dansaa du, n reve du shi.’”

13 Reve Yesu damma, “Adama o ndolo i daɗa ufoɓu kuci, i reve urana ko mantsa ma na ili i nda yaa fara shi.”

Iroci ya agbashi a ta'atsu (Luk. 19:11-27)

14 Aɗu waru Yesu yuwisan adanshi ni iroci i nda, “A mantsa mo ndolo, apa cine tsugono tsa zuva tsaɗ daɗa: Vuma ro shi ta ciga u 'yawaɗ mmalu ubaɗa u ro. Kafu u kara, reve u de agbashi a yi, aɗu u damma le a kaɗyuwa itana ya yi ulobonu kafu u tawa.

15 Vuma'a u reve ta ulinga u na za suru aa yuwan. Reve u ca za vu ufaru ikebe i gbain i azurufa* i ton. Waru u ca ta za ve ire ikebe i gbain i azurufa i re. Aɗu u ca za va ta'atsu ikebe i gbain i azurufa i ta. Reve u kara mmalu ma yi.

16 Ana vuma'a u karaɪ, aɗu aagbashi a na u cayi ozo o to'on u yuwan ulinga ne ele, u zamiyisa ozo o ton waru.

17 Reve waru aagbashi a na a cayi ejere ne da fo u yuwain ulinga ni ikebe'e, aɗu u tsurisa ejere waru.

18 Amma aagbashi a na a cayi za ta, aɗu u kapa akari reve u soko ikebe yi zagbain va yi e ida.

19 “Ana a jimai, aɗu zagbain'in kambɗa, daɗa we ecei agbashi'i ili i na a yuwain ni ikebe'e.

20 Aɗu aagbashi a na a cayi ozo o to'on u tawisa yi no ozo o ton a na u tsurai atsuma e ikebe'e. Reve u damma, ‘Zagbain, vu ca mu ta ikebe i gbain i azurufa i ton, n tsurisa ta ozo o ton.’

21 “Aɗu u usu, ‘Vu yuwan ta ulinga u sa'ani. Aagbashi a aɗula a da vu ri, waru vu tsu uwwa ta adanshi. Ana vu yuwain aɗula ni ili i ke'en i nda, n ta zuwa wu vu kaɗyuwusa ili i na i la'ai mgbain. Tawa vu uwwa uyo'o obolo na amu.’

22 “Aɗu za ve ire, za na a cayi ejere, tawa reve u damma, ‘Zagbain, vu ca mu ta ikebe i gbain i azurufa i re, n tsurisa ta ejere.’

23 “Reve u usu, ‘Vu yuwan ta ulinga u sa'ani. Aagbashi a aɗula a da vu ri waru vu tsu uwwa ta adanshi. Ana vu yuwain aɗula ni ili i ke'en i nda, n ta zuwa wu vu kaɗyuwusa ili i n na i la'ai mgbain. Tawa vu uwwa uyo'o obolo na amu.’

24 “Daɗa aagbashi a na a cayi za ta, u tawa u dammai, ‘Zagbain, n reve ta vu tu usan. Vu rotso ta cu'un vuma na tsu ciga u gasa ubaɗa u na u cu'wain shi, vu ciga ta ili ye pere.

25 Adama o ndolo mu uwwa ta wovon, daɗa gba n 'yawaɪ n sokoi ikebe ya wu e ida. Apa wu ikebe ya wu.’

26 “Reve u usu, ‘Aɗu aagbashi a aɗula da shi, waru orogo a da vu ri! Vu damma vu reve ta a na n tsu ciga n gasa ubaɗa u na n cu'wain shi.

* 25:15 Danshi na a yuwain ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “talen.” Kaɗyuwa Ucuɗuwu wi “Ikebe.”

27 Vu shi ta zuwa ikebe i va o u'wa wi ikebe e ekere a aza o uvadalasa, tsara n tsura pe ili i ro wa'a atsuma a yi.'

28 "Dada zagbain'in u dammai akapi a agbashi'i, 'Ushiyi ikebe'e e ekere a yi, avu i ca aagbashi a na a ri ni ikebe i gbain i azurufa kupa.

29 Na nanza yuwan afula ni ili i na u ri na ayi, Asula a ta dashi ca yi ili ya abunda, waru u ta tsura ili hali a karalai wira. Za na gba ri na ayi shi, Asula a ta ushi ke'en na u ri na ayi.

30 Gogo variyi aagbashi o ulambu wa afula o ndolo a alanga, atsuma e irumbu i na ama aa shon na a lumi anga e le na atsumalima.' "

Mogono me te ge'eto ama suru

31 Reve Yesu lyuwa elime nu uritosu, "Mawun ma Vuma ma ta tawa na tsugbain tsa gbain, na nlingata ma yi suru. U to o'wo Mogono, avu u danu o ootogu o uge'etosu a gbain a yi.

32 Ida yu uvadi suru o to boloto a makakan ma yi, waru u ta kasa le ure, cine za va aguba tsu kakasa ikyon na mgbele.

33 U ta zuwa ikyon o ukere usa'ani, mgbele waru gba u zuwa le o ukere ugula wa yi.

34 "Avu Mogono'o u damma aza a na a ri o ukere usa'ani wa yi, 'Tawai, Dada va ca du ta aba'un a yi. Ushiyi tsugono tsa na Asula o fofoo ndu kafu u yuwan uvadi.

35 Ana n danai na ambulu, i ne'e mu ta ilyalya n lyuwa. Ana n danai na akuli, i ne'e mu ta mini n sowo. Ana n yuwain limocin i ushi mu ta a 'wa du.

36 Ana n danai atabu, i ne'e mu ta itana n oto. Ana n danai ubanakun, i co'wo mu ta. Ana n danai o u'wa wa ali, i kalyuwa mu ta.'

37 "Reve ama a afula'a a usu, 'Zagbain, te da tse ene nuwu na ambulu, avu tsu ne'e wu ilyalya? Waru te de tse ene nuwu na akuli, avu tsu ne'e wu mini mo oso?

38 Te da tse ene nuwu a nde'en, waru danga na 'wa tsu, reve tsu banu wu a 'wa tsu? Te da tse ene nuwu atabu, reve tsu ca wu itana?

39 Te da tse ene nuwu ubanakun ko o u'wa wa ali, avu tsu kalyuwa wu?'

40 "Mogono'o u ta usu, 'Ni i yuwaan ama a va, ko cine a ri ana ili i ro shi, amu da i yuwayin.'

41 "Reve waru u damma aza a na a ri o ukere ugula, 'Lyawa numu, adu na Asula a yuwayin una. 'Yawai i uwa a akina a na a ri n kima shi, za na o fofoyi Mekerrenkesu na nlingata ma yi!

42 N dana ta na ambulu, agba i ca mu ilyalya n lyuwa shi. N dana ta na akuli, agba i ca mu mini n sowo shi.

43 N dana ta o limocin, agba i ushi mu shi, waru n dana ta atabu, agba i ne'e mu itana n oto shi. N dana ta ubanakun waru atsuma o u'wa wa ali, agba i kalyuwa mu shi.'

44 "Ama o ndolo a ta usu, 'Zagbain, urana u ne u da tse ene nuwu na ambulu ko na akuli avu tsu kuda a kamba wu? Ko vu danai o limocin avu tsu kuda a ushi wu? Waru urana u ne u da tse ene nuwu atabu reve tsu kuda a ca wu itana? Ko gba urana u ne u da vu danai ubanakun ko vu danai o u'wa wa ali reve tsu kuda a kalyuwa wu?'

45 "Mogono'o u ta damma le, 'A mantsa ma na i 'yuwain a kamba ko vuma ta atsuma a ama a va, ko cine o rotsoi ili i ro shi, amu da i 'yuwain a yuwaan.'

46 "Ama o ndolo a ta uwa atsuma a atsumalima a na a ri n koto shi, amma ama a afula a ta yuwan wuma u babu ukotu."

26

*O fofo ta o una Yesu**(Mak. 14:1-2; Luk. 22:1-2; Yah. 11:45-53)*

- 1 Ana Yesu kotoi a yuwusan adanshi e ili i nda, daɗa u dammai ojoro a yi,
 2 "I reve ta, rana re da buwai a fara Abuki a Mapasa,† waru a mu, Mawun ma Vuma, a mu da ee reme, a vu a vara mu a akpata."†
 3 Reve nan ganu a gbagbain na azagbain o boloto o u'wa wa aabara a nan ganu na a tsu de Kayafa.
 4 Avu a yuwan ifofoi tsara e reme Yesu usokowu, reve o una yi.
 5 Reve a damma, "Woo lobono tsu yuwan yi a mantsa ma Abuki a Mapasa shi, adama a na ama a ta 'yasan nlangi."

*Ka na mani'in ma maguru**(Mak. 14:3-9; Yah. 12:1-8)*

- 6 Ele pe atsuma e ifofoi i na ee reme Yesu, ayi gba u dana ta de Batanya o u'wa wa Simo makutu.
 7 Ayi a alya e ilyalya daɗa ka ro tawai ubata wa yi na meden ma aatali ma sa'ani. Atsuma a yi mani'in ma maguru me ikebe lon ma dana ta pe. Reve u tsuwan Yesu a aaci.
 8 Ana o ojoro a yi e enei ili i ndolo, a vu a uwwa upan hali a damma, "Cine tsa da waa lungususa ikebe?
 9 Na a shi a wina yi, a shi ta tsura ikebe ya abunda, reve a ca alambi."
 10 Agba Yesu reve ta ili i na aa dansa, daɗa u damma nle, "Cine tsa da yaa damatosun ka nda? U yuwaan mu ta isa'ani.
 11 I ta na alambi atsuma a du kuci, a mu agba maa jima pa obolo na a du shi.
 12 U tsuwan mu ta mani'in ma nda, tsara u fofo lipu va adama a acida.
 13 Amayun a da maa dansaa du, ubata u na aa yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani a nda atsuma o uvadi suru, a ta damma ili i na ka nda yuwain a cuwusan na ayi."

*Yahuza usu ta u wina Yesu**(Mak. 14:10-11; Luk. 22:3-6)*

- 14 Avu za ta atsuma a Kupanejere, za na a tsu de Yahuza Iskariyoti, 'yawa u yuwan adanshi na nan ganu a gbagbain.
 15 Reve u damma, "Nye i da yaa tsupa mu nna n ca du Yesu?" Avu a ca yi ikebe† i azurufa* mata'atsu.
 16 Diga a mantsa'a reve u reme izami ure u na waa winaa le Yesu.

*A yuwain Abuki a Mapasa**(Mak. 14:12-21; Luk. 22:7-13, 21-23; Yah. 13:21-30)*

- 17 O urana wu ofaru u na aa yuwusan Abuki o Opopofu,† avu ojoro a tawa a yuwan Yesu yeci, "Te da vu cigai tsu fofo alya e ilyalya adama Abuki a Mapasa?"
 18 Avu u usu, "Yawai a lyuci ubata u vuma ro, a vu i damma yi, Manlu ma damma: 'Mantsa ma na a dangwaa numu ma ta yuwusan. N ta yuwan Abuki a Mapasa no ojoro a va o u'wa wa wu.'"
 19 Avu a yuwan cine u damma nle, reve o fofo ilyalya ya Abuki'i de.
 20 Ana urana u kotoi, reve Yesu na Kupanejere† a danu alya.
 21 Ele pe atsuma a alya, avu u damma, "N ta dansaa du amayun, za ta atsuma a du u ta wina mu."

* **26:15** Danshi na a yuwain ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "aguriyon." Kalyuwa Ucuɗuwu wi "Ikebe."

22 Ojoro'o a uwwa uyo'o shi, reve a kara e eceshe yi aza a ta ta, "Amayun, Zagbain, amu da maa wina wu shi. Ko amu da?"

23 Reve Yesu usu, "Vuma na otayi ukere wa yi a matafa ma ta na amu, ayi da za na aa wina mu.

24 Amu Mawun ma Vuma, n ciga n 'yuwan n kuwa, cine a danai adama a va de nu ujimu. Amma woo yo'ono vuma na wina numu shi. U shi ta la'aa yi nna a shi a matsan yi shi."

25 Avu Yahuza za na aa wina yi, damma, "Manlu, amayun amu da shi, ko amu da?"

Avu Yesu usu, "Ee, avu da."

Alya e Iyalya yu Ukosu

(Mak. 14:22-26; Luk. 22:14-20)

26 Ele pe atsuma a alya, reve Yesu tara oopopofu. Avu u godyoo Asula reve wu busa yi. Dafa waa ca ojoro'o avu u damma, "Ushiyi oopopofu a nda'a i tama yi, lipu va da nda'a."

27 Avu Yesu tara mokoto avu u godyoo Asula adama a yi, reve u ca ojoro'o avu u damma, "Suru ndu sowoi.

28 Adama a na mpasa n va n da za na o o'woi iroci ya akucunuf a na Asula a yuwain na ama a yi, adama a yuwaan le gafura vu nusu le.

29 N damma du nda, maq dashi sowo masayan ma inabi shi, she na n sowo yi o ure u sa'avu o tsugono tsa Dada va."

30 Ana a canai ishupa, reve o uta a tyo a Masasan ma Zetun.†

Bituru kucina ta u te isawan na Yesu

(Mak. 14:27-31; Luk. 22:31-34; Yah. 13:36-38)

31 Reve Yesu damma ojoro a yi, "Na ayin a nda, suru ndu i ta suma avu i lyawa mu, cine vumavasula dammai, 'Asula a ta gala za va aguba,

waru ikyon ya yi i te bete'we.' ♦

32 "A mantsa ma na n 'yoyin atsuma a akwakwa, n ta 'yawa atsuma a Galili, n ta fara rawaa du de."

33 Reve Bituru damma, "Ko na akapi aa wasan wu, amu maa wasan wu shi!"

34 Avu Yesu damma, "Amayun a da maa dansaa wu, na ayin a nda, kafu moton ma saala vu ta damma vu reve mu shi, toto uta'atsu."

35 Amma reve gba Bituru damma, "Maa damma n kuda ta e reve wu shi! N ta kuwa obolo na avu!" Ne da fo akapi o ojoro'o a dammai.

Yesu yuwan ta avasa e Getisemeni

(Mak. 14:32-42; Luk. 22:39-46)

36 Avu Yesu kara a 'yawa ubata u na a tsu de Getisemeni obolo no ojoro a yi, avu u damma le, "Isawain pa nda, amu n ta 'yawa ndede n yuwan avasa."

37 Reve u tara Bituru no olobo e re a Zabadi, Yakubu na Yahaya. U dana ta na atsumolangu waru lon.

38 Dafa u damma nle, "N ta na atsumolangu gashi u to una mu. I danu pa nda, i dana e ipiri obolo na amu."

39 Avu u 'yawa makasu, reve u kingyo avu u kadato urewesu wa yi a tyo e ida. Avu u yuwan avasa, "Dada va, nu u n ri yuwan, she vu ca mu mokoto ma atsumalima a nda wan. Amma vu yuwan ili i na n cigai wan, she ili i na vu cigai."

⁴⁰ *Avu u kamba ubata wo ogoro a ta'atsu'u, reve u cina le a nlavu. Avu u damma Bituru, "Cine tsa da mata'atsu ma du i ri a nlavu, agba i gura yuwan ipiri na amu hali rumu ta shi?"*

⁴¹ *I dana wuma tsara i yuwan avasa i tsura ucira u na yaa gura isawan mantsa ma malyungwa. Asuvu a du a ciga ta a yuwan ili i na i ri mejege, amma lipu ri nu ucira shi."*

⁴² *Reve waru u lyawa le tsara u yuwan avasa, avu u damma, "Dada va! Na aa tawa mokoto ma nda shi, reve wo o'wo she na n sowo yi, n ta yuwan ili i na vu ciga numu u yuwan."*

⁴³ *Ana u kambisa avu u cinisa le a nlavu adama a na a gura kpatu'wa esu e le shi.*

⁴⁴ *Dada u lyawa nle a nlavu, avu u 'yawa u yuwan avasa wa ta'atsu, avu u vasa adansa ili i ta.*

⁴⁵ *Reve u kambisa ubata wo ogoro'o, avu u damma le, "Cine i buwai a nlavu e ivuwusan? Gogo mantsa ma yuwan ta. Amu da, Mawun ma Vuma, ma na aa ca e ekere o ucira wa ama a vama.*

⁴⁶ *"Yoyin tsu karai. Kalyuwai, apa vuma na aa wina mu rawai."*

E reme ta Yesu

(Mak. 14:43-50; Luk. 22:47-53; Yah. 18:3-12)

⁴⁷ *Yesu atsuma a adanshi, avu Yahuza atsuma a Kupanejere, u rawa ugeru no obolo a ama. Nan ganu a gbagbain na azagbain a lyungu ta ama'a no oloko na mutsun m pe'eni adama a nlangi.*

⁴⁸ *Yahuza damma le ta de, "I te reve vuma na yee reme, na n 'yawa n casa yi ni ikatalu."*

⁴⁹ *Avu Yahuza kara a 'yawa ya Yesu mejege, reve u damma, "Aku, Manlu!" avu u katala yi.*

⁵⁰ *Dada u usuyi, "I'utsa, yuwan ili i na vu tawai vu yuwan." Dada ama'a a tawai avu e reme yi ugbamu.*

⁵¹ *Avu za ta atsuma o ogoro e Yesu u tala matsun me pe'eni, reve u kodo utsuvu wa aagbashi wa aabara a nan ganu.*

⁵² *Avu Yesu damma yi, "Kambuwa matsun me pe'eni ma wu. Za na yuwain nlangi na matsun me pe'eni, na matsun me pe'eni ma da fo wa kuwa.*

⁵³ *I reve ta amayun n ta gura pati Dada va, avu u ca mu obolo obolo a nlingata ma Asula kupa ne ejere[†] a na a la'ai obolo suru adama a nlangi.*

⁵⁴ *Amma i ciga i 'yuwan wo o'wo tsunda, tsara o shiton ili i na Adanshi a Asula a dammai."*

⁵⁵ *Dada Yesu dammai obolo'o, "I tawa ta tsara i reme mu no oloko na mutsun m pe'eni gashi amu za vu ngalalai da. Usana suru n dana ta o ritosu atsuma a Aa'isamapada, agba i reme mu pe shi.*

⁵⁶ *Amma ili i nda i fara ta suru, tsara ili i na amasula a danai i shiwan." Dada ogoro'o suru a sumai avu a lyawa yi.*

Azagbain a Mbara a yuwan ta Yesu yeci

(Mak. 14:53-65; Luk. 22:54-55, 63-71; Yah. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ *Aza a na e remei Yesu a tara yi ta a tyo o u'wa wa Kayafa, aabara a nan ganu, ubata u na munlu n Wila na azagbain o bolotoi wira u ta.*

⁵⁸ *Avu Bituru tonishi le makasu, hali a rawa a arara o u'wa wa aabara a nan ganu. Reve u danu zuzu na adugari a Aa'isamapada, tsara we ene ili i na yaa fara na Yesu.*

[†] **26:53** Obolo suru, a ta na asoja 6,000: Reve Yesu damma u ta gura de nlingata ma Asula 72,000 n tawa n kamba yi nnu u ciga u yuwan ne.

⁵⁹ Nan ganu a gbagbain na Azagbain a Mbara† suru a shi ta a ciga o una Yesu. Reve a zamishi ama a na aa yuwan epen gayin a aci a yi o ukobu wu ugetosusu.

⁶⁰ Ama na abunda a tawa ta a yuwan epen gayin a aci a yi, amma azagbain a tsura ili ya amayun i na yaa zuwa o una yi shi.

Reve ama e re a tawa a damma,

⁶¹ “Vuma nda damma ta, ‘N ta lungusa Aa’isamapada a nda, aƙu n suwisa yi atsuma a rana ta’atsu.’”

⁶² Aƙu aabara a nan ganu a 'yon mishin, reve we ece Yesu, “Vu ri ni ili i na vaa damma adama e ili i na ama a nda a dammai shi?”

⁶³ Agba u damma ili i ro shi.

Aƙu aabara a nan ganu a dammisa yi, “Atsuma a aala a Asula a wuma n zuwa wu ta vu kucina: Damma tsu na aƙu da Zamawawa, Mawun ma Asula.”

⁶⁴ Reve Yesu usu, “Ee, ne daƙa cine vu dammai. Amayun a da maa dansaa du suru: a 'yawa elime i te ene Mawun ma Vuma nden o ukere usa'ani u Mogono ma Asulazuwa, waru i te ene yi a tawa e eleshe a zuva!”

⁶⁵ Ana aabara a nan ganu a uwwai ili i ndolo, aƙu wu kara itana ya yi adama a atsumolangu, reve u damma, “Kai! Vuma nda yuwan ta adanshi a vama e ekere a Asula! Tsu ciga za dashi yuwan adanshi o ro adama a yi shi. Suru ndu yu uwwa ta a na u yuwain adanshi a vama e ekere a Asula.

⁶⁶ Nye i cigai a yuwan na ayi?”

Aƙu a usu, “U yuwan ta unusu u na u rawai o una yi.”

⁶⁷ Aƙu a caraa Yesu matsan o urewesu, reve a kukumu ekere aƙu a cikwa yi. Reve ozo o ro a basa yi.

⁶⁸ Reve a damma, “Vu damma aƙu daƙa Zamawawa'a! Adama o ndolo damma tsu za na cikwa nuwu!”

Bituru wasan ta Yesu

(Mak. 14:66-72; Luk. 22:56-62; Yah. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ A mantsa mo ndolo, Bituru lo ubuwu nden a aarara, aƙu aagbashi o usheli a rawa ya'a yi, reve u damma, “Aƙu fo vu to obolo na Yesu za va Galili.”

⁷⁰ Reve Bituru damma a makakan ma ama, “Ne da u ri shi! N reve ili i na vaa dansa shi!”

⁷¹ Ana u iyawai ubata u na u shi, reve u kamba o unantsu, aƙu usheli u ro we ene yi. Reve u damma ama a na a danai lo, “Vuma nda fo u to obolo na Yesu za va Nazara.”

⁷² Aƙu waru Bituru wasisan u damma, “N kucina ta n reve vuma nda shi!”

⁷³ A jima shi, aƙu ama o ro a na a danai lo mishin a kara a 'yawa ubata wa Bituru aƙu a damma, “Amayun, aƙu vu ta pe atsuma a aza a na o tonishiyi Yesu. Tsu reve ta ne, o una u na vaa yuwusan adanshi tsa ama a Galili.”

⁷⁴ Daƙa Bituru dammai, “N kucina ta amayun a da maa dansa! Asula a ca mu atsumalima na amayun a da mu shi! N reve vuma ndolo shi!”

Daƙa moton ma saalashi.

⁷⁵ Daƙa Bituru cuwain ni ili i na Yesu damma niyi: “Kafu moton ma saala, vu ta wasan a na vu reve numu uta'atsu!” Aƙu wu utu u shon na atsumolangu a abunda.

27

A tara ta Yesu a tyo ya Bilatu

(Mak. 15:1; Luk. 23:1-2; Yah. 18:28-32)

¹ Na wasasa, aƙu nan ganu a gbagbain suru na azagbain a yuwan ifo6i i le a aci e Yesu tsara o una yi.

² Reve a nla yi aƙu a tara yi a tyo ya Bilatu† Gwamna.

*Ukwā wa Yahuza**(Ajy. 1:18-19)*

³ Ana Yahuza, za na cayi Yesu e ekere a n'yuwatan ma yi, we enei a padaa ta Yesu ugana wu ukwa, reve u yuwan shinreve nu ulinga u na u yuwain. Dada u tarai ikebe i azurufa* mata'atsu'u u kambuwaa nan ganu'u obolo na azagbail'in.

⁴ Reve u damma, "Unusu† u na n yuwain ayi da: N ca du ta vuma na ri nu unusu shi tsara yu una yi."

Avu a usu, "To, te imini i tsu na za ndolo? Addama a wu a da ndolo'o, babu imini i tsu."

⁵ Dada Yahuza ocoi ikebe'e pe atsuma a Aa'isamapada. Reve u 'yawa wu nla aciyayi zuva hali u kuwa.

⁶ Avu nan ganu a gbagbain a tara ikebe'e reve a damma, "U ushi ta ikebe i nda adama a wuma u vuma. Wila u damma ta tsaa zuva le obolo ni ikebe ya Aa'isamapada shi."

⁷ Avu a tara ikebe'e reve a tsula uduma wu za na a ma'asa mpondo, tsara a tsura ubata u na aa cido omocin na a kuwa atsuma a Urishelima.

⁸ Ayi da i zuwai e deyi ubata'a, "Uduma wu Mpasu" hali a tyo a mantsa ma na a dana'i aatagada a nda.

⁹ Adama o ndolo a da ili i na Irimiya† vumavasula dammai i shiwain:

"A tara ta ikebe i azurufa mata'atsu, ikebe i na aza a Isra'ila a usuyi a na aa tsupa adama a yi.

¹⁰ A tsula ta uduma wu za na a ma'asa mpondo cine Asulazuva a damma numu." ◇

*Bilatu yuwan ta Yesu yeci**(Mak. 15:2-5; Luk. 23:3-5; Yah. 18:33-38)*

¹¹ A mantsa mo ndolo, Yesu shi ta mishin a makakan ma Bilatu Gwamna, avu Bilatu ece yi, "Avu mogono ma aza a Isra'ila ma da?"

Reve Yesu usu, "Ee, cine vu dammai ne da u ri."

¹² Amma ana nan ganu a gbagbain na azagbain a yuwain epen a aci a yi, u yuwan adanshi shi.

¹³ Dada Bilatu damma niyi, "Vu uwuwa adanshi a na aa yuwusaan a aci a wu shi?"

¹⁴ Agba Yesu damma ili i ro shi, dada gwamna'a wo o'woi a asalama lon.

*Bilatu usu ta Yesu kuwa**(Mak. 15:6-15; Luk. 23:13-25; Yah. 18:39-19:16)*

¹⁵ Aa'wan suru a mantsa ma Abuki a Mapasa, gwamna tsu lyawa ta za ro na ri o u'wa wa ali, za na ama a dangwai.

¹⁶ A mantsa mo ndolo, vuma na a tsu de Baraba dana ta pe atsuma o u'wa wa ali. Ama suru e reve ta a na vuma va abula da shi, ko ke'en.

¹⁷ Adama o ndolo ana ama o bolotoi ubata u ta, dada Bilatu ece nle, "Atsuma aza a na a ri pe atsuma o u'wa wa ali, zane da i la'a cigai n lyawa? I ciga ta n lyawa Baraba ko Yesu za na ee desu Zamawawa?"

¹⁸ Bilatu reve ta a na azagbain a tawai na Yesu ubata wa yi adama a tsushu'un tsa da.

¹⁹ Bilatu† ubuwu lo nden o ootogu o uge'etosu, dada ka va yi lyunguwa niyi ikaka i nda: "She vu yuwan ili i ro na vuma nda wan, adama a na ko iwuya i ta u yuwan shi. Ana'an n yuwan ta alavu a aci a yi, waru u ta gali mu lon."

* **27:3** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tseheleni ayi da "aguriyon." Kalyuwa Ucuwuwi wi "Ikebe." ◇ **27:10** Irm. 32:6-9.

²⁰ Agba nan ganu a gbagbain na azagbain a zuwa ta okolo a ama o obolo'o a pati a lyawa Baraba, agba o una Yesu.

²¹ Avu Bilatu ecishe obolo'o, "Atsuma a ama e re a nda, zane da i cigai n lyawaa du?"

Reve a usu, "Baraba."

²² Reve Bilatu ece le, "To, cine i cigai n yuwan na Yesu, za na ee desu Zamawawa?"

Avu suru nle a usu, "Vara niyi a akpata."

²³ Reve Bilatu ece le, "Nye i zuwai? Unusu u ne u da u yuwain?"

Avu a dashi saala lon, "Vara niyi akpata!"

²⁴ Ana Bilatu enei babu ili i na waa gura yuwan waru, waru ama a da nda e temei nlangi. Dada u kenei mini avu u sa'a ekere a yi a makakan me le reve u damma, "Babu imini i va na mona ma vuma nda, adu da yoo una yi."

²⁵ Reve suru nle a usu, "E reme tsu nu unusu atsu na muwun n tsu adama a na o una niyi."

²⁶ Avu Bilatu lyawaa le Baraba. Reve u damma asoja a fufaba Yesu na asudu, avu a 'yawa a vara yi a akpata.†

Asoja a yuwaan ta Yesu ulamu

(Mak. 15:16-20; Yah. 19:2-3)

²⁷ Avu asoja a gwamna a tara Yesu a uwa pe o ukobu, reve a kandaruwa yi suru.

²⁸ Reve o fodo yi itana, avu o oto yi aayala a saan lon.

²⁹ Avu a tara awanda a kandaruwaa yi a aaci gashi ookokolo. Reve a zuwa aadanga o ukere usa'ani wa yi, avu a kingyo a makakan ma yi reve a yuwaan yi ulamu, "Tsu ca wu ta tsugbain, mogono ma aza a Isra'ila."

³⁰ Avu a tsuwaan yi matsan. Avu a ushi aadanga o ukere wa yi'i, avu a fufaba yi a aaci na ayi.

³¹ Ana a kunai a yuwusaan yi ulamu a tyo o ukosu, avu o fodo yi aayala'a, reve otowiso yi itana ya yi. Avu o utaa yi tsara a 'yawa ubata u na oo una yi.

A vara ta Yesu a akpata

(Mak. 15:22-32; Luk. 23:27-43; Yah. 19:17-27)

³² Ele a motaa, avu a ga'an na vuma va Kurani, vuma na a tsu de Simo. Avu asoja'a a zuwa yi u tanu akpata'a nu ucira.

³³ Reve suru nle a tawa ubata u na a tsu de Gologota† (urevu wa yi u da Ubata wo Ookoluwo.)

³⁴ Avu asoja'a a ca Yesu masayan ma na a jambarai na aguma o okono tsara u sowo. U pede yi ta reve u 'yuwan o sowo.

³⁵ Ana a vara niyi a akpata'a,† reve asoja a yuwan anca'wa dada e ne'eshein itana ya yi.

³⁶ Reve asoja'a e isawan lo e ipiri ya yi.

³⁷ A dana ta ili i na i zuwai a vara niyi akpata'a, reve a vara yi zuwa va aaci a yi a akpata. Apa ili i na a danai:

AYI NDA, AYI DA YESU MOGONO MA AZA A ISRA'ILA.

³⁸ Waru asoja'a a vara ta evu e re a akpata, za ta o ukere usa'ani, za ta gba o ukere ugula.

³⁹ Aza a na a karasa lo, reve a lumgbatsasa aci e le avu e isula yi.

⁴⁰ Reve a damma, "Vu damma ta vu ta gura buɓoso Aa'isamapada, avu vu suwisa yi atsuma a rana ta'atsu. Adama o ndolo wawa aciyawu! Na avu Mawun ma Asula ma da vu ri na amayun, cipa de a akpata'a!"

⁴¹ Ne da waru nan ganu a gbagbain na munlu n Wila n yuwaan niyi ulamu.

⁴² Reve a damma, “U wawa ta ozo o ro, agba u gura wawa aciyayi shi! U damma ta a na ayi da mogono ma aza a Isra'ila. To, lyawa niyi tse ene u cipa e ida diga de a akpata'a. Nnu u yuwan ne tsu ta usu yi.

⁴³ U zuwaa ta Asula ucira, lyawa Asula a wawa yi, nu u ciga. Hali gba u damma ta, ‘Amu da Mawun ma Asula.’”

⁴⁴ Evu a na a varai a akpata obolo na ayi e isula yi ta fo.

Ukwa wa Yesu

(Mak. 15:33-41; Luk. 23:44-49; Yah. 19:28-30)

⁴⁵ Ana urana u rawai aci, avu irumbu i baru ida mafula a tyo rumu ta'atsu vu ulivu.

⁴⁶ A mantsa mo ndolo, reve Yesu saala, “Eloi, Eloi,[†] lama sabaktani,” nga, “Asula a va, Asula a va, nye i zuwai vu vari numu?”

⁴⁷ Ozo o ro a na a danai lo mishin ubata'a, ana a uwwai ne, avu a damma, “Iliya da wee desu!”

⁴⁸ Avu za ro suma u tsupu ashidi a mini ma alamu, reve wu nla yi a aadanga reve u cayi tsara u sowo.

⁴⁹ Reve ozo o ro a damma, “Isawain, tse enei ko Iliya ta tawa u wawa yi!”

⁵⁰ Avu Yesu saalisa, da da u kuwai.

⁵¹ A mantsa mo ndolo, reve Asula a zuwa umuna[‡] u na u danai Upasu wa Akiza atsuma a Aa'isamapada u karalai ure, diga zuwa a tyo e ida. Avu ida i ramo, avu atali a batsa.

⁵² Reve ason a kpatu'wa, avu a 'yasan ama a afula na abunda a na a kuwai de.

⁵³ O uta ta atsuma a ason, waru ana a 'yasin Yesu atsuma a akwakwa, a uwa ta atsuma a lyuci va akiza, Urishelima, ubata u na ama a abunda e ene nle.

⁵⁴ Ana yali na asoja a na a ri obolo na ayi a pirishi Yesu e enei cine ida i ramoi, obolo ni ili i na i farai suru, a uwwa ta wovon lon. Dada a dammai, “Mawun ma Asula ma da u ri mayun!”

⁵⁵ Amaci na abunda a na o utai Galili a na o toniyi Yesu tsara a kamba yi, a dana ta lo mishin makasu a akanla.

⁵⁶ Meri[†] Magadaliya dana ta pe atsuma e le, na Meri mma va Yakubu na Isuhu, na ka va Zabadi za na ayi da mma va Yakubu na Yahaya.

Acida e Yesu

(Mak. 15:42-47; Luk. 23:50-56; Yah. 19:38-42)

⁵⁷ A yuwan ta vuma vi ikebe ro na a tsu de Isuhu, vuma lyuci va Arimatiya. Toni va Yesu da. Nu ulivu u ndolo avu u tawa Urishelima.

⁵⁸ Avu u 'yawa ubata wa Bilatu, tsara u lyawa yi u tara lipu va Yesu. Dada Bilatu dammai asoja a yi a ca yi.

⁵⁹ Dada u tarai lipu'u, reve u katala yi no okoro.

⁶⁰ Avu u zuwa yi atsuma a aason a sa'avu za na u kapai atsuma a aatali. Reve u kebe aatali a gbain tsara u ula unu wa aaso'on. Ana u yuwain ne da da u karai.

⁶¹ Avu Meri Magadaliya na Meri ro a danu lo zuzu na aaso'on.

Asoja e ipiri ya aason

⁶² O urana we ire, Ashibi, avu nan ganu a gbagbain na Afarishi o boloto ubata wa Bilatu.

[†] 27:46 Ayi danshi “Eloi” mesun ma yi ma shon ta unata na mesun ma aala i Iliya. Adama o ndolo ana ama'a a uwwai Yesu adansa “Eloi, Eloi” a ta dansa u ta desu Iliya. [‡] 27:51 Umuna u nda u da u ne'eshein Upasu wa Akiza nu Upasu u na u La'ai Akiza atsuma a Aa'isamapada. Aabara a nan ganu a da goon a tsu uwa Upasu u na u La'ai Akiza u ta atsuma a aa'wan.

63 Reve a damma, “Zagbain, tsu cuwan ta ana za ve epen o ndolo danai wuma u damma ta, ‘Na a yuwan rana ta'atsu n ta 'yon atsuma a akwakwa.’”

64 A zuwa ama a piri aason o ndolo ulobonu hali rana ta'atsu ndolo. Na ne da a yuwain shi, ojoro a yi a ta tawa e iwa lipu va yi, reve a damma ama a na Asula a 'yasan yi ta atsuma a akwakwa. Epen o gogo a ta la'a za vu ufaru uwuyanu.”

65 Dada Bilatu† dammai, “Tarai asoja o ro tsara a 'yawa a piri aason o ndolo cine yaa gura yuwan ulobonu.”

66 Reve a kara o fofo aaso'on ulobonu lon, waru avu a zuwa eerepu o urotsu† wa gwamna, reve a lyawa lo asoja a dana e ipiri.

28

*U'yosun wa Yesu atsuma o ukwa
(Mak. 16:1-10; Luk. 24:1-12; Yah. 20:1-10)*

1 Na wasasa wa Aladi, reve Meri Magadaliya na Meri ro a 'yawa tsara a kalyuwa aaso'on.

2 A mantasa mo ndolo, ida i ramo ta nu ucira. Reve malingata ma Asulazuwa ma cipa diga zuwa, avu u 'yawa ubata u na aaso'on a ri, avu u gandaluwa aatali a na a ulayi una wa aaso'on. Reve u danu zuwa va yi.

3 U dana ta e ikanasa tsi imadatsu, itana ya yi i dana ta u'uri puwu.

4 Asoja a na a danai e ipiri ya aaso'on, reve wovon u reme le lon adama a malingata ma Asula, avu a uwa meje'en ma lipu, avu a riya e ida gashi akwakwa.

5 Reve malingata'a ma damma amaci'i, “She yu uwwa wovon wan. N reve ta i te izami ya Yesu, za na a varai a akpata.

6 Wu pa shi. U 'yon ta atsuma a akwakwa cine u damma nfu waa yuwan. Tawai ye ene ubata u na lipu va yi danai.

7 'Yawai i damma ojoro a yi gogogo, 'Yesu 'yon ta atsuma a akwakwa. U ta de elime a du a 'yawa Galili, i te ene yi de.' Ayi da n tawai n damma du.”

8 Dada amaci'i a lyawushi aaso'on. A dana ta a uwwusa wovon, waru a dana ta a yuwusan mazanga lon fo. A suma ta tsara a damma ojoro'o ili i na i farai.

9 Babu usan reve Yesu† cina le, avu u casa le. Reve a rawa zuzu na ayi e reme ana a yi, avu a yuwaan yi aganda.

10 Avu u damma, “She yu uwwa wovon wan! 'Yawai i damma ojoro a va a 'yawa Galili. A ta cina mu de.”

Asoja a usu ta a yuwaan epen

11 Ana amaci'i a yuwain ukaru u le, reve asoja a na a danai e ipiri ya aaso'on a kamba atsuma a lyuci, avu a damma nan ganu a gbagbain ili i na i farai suru.

12 Reve nan ganu a gbagbai'in o boloto ubata u ta na azagbain a lyuci avu a yuwan asala. Reve a ca asoja'a ikebe ya abunda,

13 reve a damma le, “Dammai ama a na ojoro e Yesu a tawa ta na ayin, dada e ivai lipu va yi adu pe atsuma a nlavu.

14 Nna adanshi a nda a rawa a atsuvu a gwamna, tsu ta yuwaan yi adanshi tsara tsu wawa du atsuma a addama.”

15 Avu asoja'a a ushi ikebe'e, reve a yuwan cine a damma nle a yuwan. Ne da adanshi'i a bazai atsuma a Yahuda hali a tyo ana'an.

*Yesu yuwan ta adanshi no ojoro a yi
(Mak. 16:14-18; Luk. 24:36-49; Yah. 20:19-23; Aji. 1:6-8)*

¹⁶ Ɔvu ojoro kupa na za ta'a a kara a 'yawa a masasan mo ro atsuma a Galili ubata u na Yesu damma nle a 'yawa.

¹⁷ Ana a rawa e ene niyi, avu a yuwaan yi aganda, agba ozo o ro e le a usu shi.

¹⁸ Dada Yesu tawai ubata u le reve u damma, "Asula a ca mu ta ucira atsuma a zuva ni ida suru.

¹⁹ 'Yawai i tsura otoni atsuma o uvadi suru. I rumbu le atsuma a ala† a Dada, na ala a Mawun na ala a Ruhu va Akiza.†

²⁰ I rito le a yuwan ili i na n damma ndu. N ta dana obolo na adu kuci, hali a tyo o ukosu wu uvadi."

Alabari a Sa'ani a Marku

Ucuduwu wa aatagada a nda

Marku, vuma na danai aatagada a nda, u reve ta ajiya. U dana ta zuzu na Bituru. A mantsa ma na moo tono ukwa wa Yesu Zamawawa nu u'yosun wa yi, Marku yuwan ta mmalu a tyosu bata bata na Banaba, zagbain ro atsuma a aza e Itoni. Ele ra da a lingai reve e teme a tsurusu aza e Itoni ubata u na a danuyi biti.

Marku damma tsu ta aalabari e Yesu nu ucira. Babu usan na Yesu koto mayan mo ulinga wa asalama u ta, reve u kara a tyo ubata u ro u yuwain ulinga wa asalama u ro de. U roco ta cine Yesu dana aagbashi. A mantsa mo ndolo, ama'a a ciga ta Zamawawa na ri mogono mo ucira pa o uvaɗi, agba Yesu dana ne shi. Ama o ro a 'yuwan ta Yesu, reve o fofo cine oo una yi. Marku roco ta a na ayi nda ulinga wa Yesu u da, waru ne da u yuwain ulinga u mawawa ma ama.

Aatagada a nda o to rocosu aza e Itoni ana'an cine tsoo o'wo agbashi o ozo o ro. U roco ta cine Yesu sowoi atsumalima adama a na ne da Asula a cigai u yuwaan ama aganda. Ne da Asula a yuwain mazanga ni ili i na Yesu yuwain, agba gogo u tu ubata u gbain o ukere usa'ani wa Asula. Ko na tsu sowo atsumalima gogo adama a na tsa yuwusan ili i mejege a na tsoo tono Asula, Asula a ta zangana na atsu fo.

Ili i na iri pe atsuma a aatagada a nda

1. Ikaka ya Yahaya za vu Urumbusu (1:1-8)
2. Urumbusu na malyungwa ma Yesu (1:9-13)
3. Yesu atsuma a Galili (1:14-9:50)
4. Yesu iyawa ta Galili a tyo Urishelima (10:1-52)
5. Ajuma o ukosu wa Yesu: Malyungwa ma yi nu ukwa wa yi (11:1-15:47)
6. Yesu ta wuma (16:1-8)
7. Yesu roco ta aciyayi ubata wo otoni a yi (16:9-20)

Alajiya a Yahaya za vu Urumbusu

(Mat. 3:1-12; Luk. 3:1-18; Yah. 1:19-28)

¹ Apa nda Alabari a Sa'ani e Yesu† Kristi Zamawawa,† Mawun ma Asula.

² U fara ta ununa Asula a dammai ana Ishaya vumavasula† danai ili i na Asula a damma niyi waa fara:

“N ta lyungu malingata ma va, elime a wu, za na aa lapulaa wu ure. ◇

³ Uɗyo wu nanza e dewu atsuma o una,

‘Fofoyi Zagbain ure, yuwain ure wa yi mejege.’ ” ◇

⁴ Yahaya† za vu Urumbusu da dana malingata ma na ma yuwusain alajiya o una. Alajiya a na u yuwusain adama a na ama aa vadala† o unusu u le a kamba ubata wa Asula u da. A tawa ta tsara u rumbu le tsara Asula a yuwaan le gafura vu nusu le.

⁵ Avu ama e ida ya Yahuda suru, hali na ama a Urishelima suru a tawusa ubata wa yi tsara a uwwa yi. Aza a na a dansaa niyi nusu le, u rumbusu le ta o Udolu wa Urdu.

⁶ Wo otosu ta itana ye eleme a arakumi, waru wu nlasa ta gbakala vu ukwan. U lyuwusa ta aparari ni ishiki.

7 U *ḍana* *tā* a *dansaa* *ama*, “Nanza *tā* lo a *tawā* *aḍapa* a *vā* za na la'a numu tsugbain, n rawa n *kanzā* m *baḍa* vunū va aatan *vā* yi shi.

8 Amu na mini ma *ḍa māḍ* rumbusu *ḍu*, amma *ayi* u *tā* rumbu *ḍu* na *Ruhu* va *Akiza*.”†

Urumbusu nu ulyungusa wā Yesu

(Mat. 3:13-4:11; Luk. 3:21-22; Luk. 4:1-13)

9 *Avu* wo o'wo a mantsa mo ndolo *Yesu* utā *tā* *ḍe* *Nazara* e ida *yā* *Galili*. Ana u rawai o *Uḍolu* wā *Urdu*, *avu* *Yahaya* rumbu yi.

10 *Ayi* a *motāa* a *mini*'i, *avu* we ene zuva† *kpaṭu*'wā, *avu* *Ruhu* *cipaa* yi oroci a muda.

11 *Avu* a uwuwa *uḍyo* u ro *ḍe* *zuva*, u *damma*, “*Avu* *ḍa* *Mawun* ma na n *cigai*, n *tā* *yuwusan* *mazāngā* na *avu* lon.”

12 Babu *usaṅ*, *avu* *Ruhu* *tara* yi a *'yawa* o una.

13 *Avu* u *ḍana* pe o una rana amunga, *Malet* a *lyungusa* yi. U *ḍanu* *tā* ni inama *yu* una, *agba* waru *nlingata* mā *Asulā* n *ḍana* *tā* a *kambusa* yi.

Yesu ḍe tā ama a nashi aza e mereme ma mugula

(Mat. 4:12-22; Luk. 4:14-15; Luk. 5:1-11)

14 Ana *Hiridu* *Antiba* *ḅaruyi* *Yahaya*, *avu* *Yesu* uwa pe e ida *yā* *Galili* a casu *Alabari* a *Sa'ani* a *Asulā*.

15 U *ḍana* *tā* a *dansa*, “*Mantsa* ma *yuwan* *tā*, *tsugono* *tsā* *Asulā*† *tsa* *yuwan* *tā* *zuzu*. *Vadalai*, i usu *Alabari* a *Sa'ani*.”

16 *Ayi* a *mmalu* a *nge'en* m *Mala* mā *Galili*, *avu* we ene *Simo** na *Andarawu* *mawun* mā *anawu* mā *yi* *aza* e *mereme* ma *mugula*, a *varishi* *igolo* a *mala'a*.

17 *Avu* u *damma* le, “*Toni* numu, n *tā* *kambaṭo* *ḍu* *aza* a na a *tawāa* na *ama*.”

18 *Avu* a *lyawushi* *igolo* i le, *avu* o *toni* yi.

19 Ana u *lyuwai* *elime* na *mmalu* wa'a, *avu* we ene *muwun* mā *Zabadi*, *Yakubu* na *vawun* *vā* yi *Yahaya*, *e* le pe a *wantsun* a *lapulusa* *igolo* i le.

20 *Avu* u *ḍeshi* *nle*, *avu* a *lyawa* *Zabadi* *dada* le a *wantsu'un* na *aza* a *zamalinga*. *Avu* o *toni* yi.

Yesu lo tā otoni a lima

(Luk. 4:31-37)

21 *Avu* *Yesu* no *ojoro* a *yi* a *uwa* pe a *lyuci* va *Kafarnahum*. O *urana* wa *Ashibi* *avu* u *uwa* a *aa'isa*,† u *reme* *uritosu*.

22 *Avu* o o'wo *asalama* lon na *cu'un* *vu* *uritosu* wā *yi*, *adama* a na u *to* *uritosu* le *ununa* *vuma* na *ri* nu *ucira*, *agba* *tsu* *munlu* n *Wilā* shi.

23 Pe a *aa'isa*'a za na *ri* no *otoni* a *lima* shi *tā* pe *reve* u *remushi* *yisaali*,

24 a *dansa*, “*Yesu* za va *Nazara*, *te* *imini* *tsu* na *avu*? *Avu* *vu* *tawā* *tā* *vu* una *tsu*? *Tsu* *reve* *tā* ko *zane* *ḍa* *vu* *ri*, *avu* *ḍa* za va *akiza* a *Asulā*.”

25 *Avu* u *damma* le nu *ucira*, “*Rungwai*, *avu* *yu* utā i *lyawa* *yi*!”

26 *Avu* *otoni* a *lima*'a a *jingada* *vuma'a* *lipu* e *meje'en*, *avu* u *saala*, *dada* a *kasai* na *ayi*.

27 *Ama* *suru* a *yuwan* *tā* *asalama* *abunda*, *hali* e *ecelei* *aciyele*, “*Nye* *ḍa* *tsunda*? *Uritosu* u *sa'avu* u *ḍa* *nda'a*. U *tā* nu *ucira* lon. *Hali* no *otoni* a *lima* a *ḍa* u *tsu* *ḅarasa* le *babu* *wovon*, *avu* a *yuwan* *ili* i na u *damma* *nle* a *yuwan*.”

28 Babu *usaṅ* *alabari* a *yi* a *rawai* ko *te* *ḍa* *ejege* e *ida* *yā* *Galili*.

Yesu yuwaan tā aza o ubanakun opocino

(Mat. 8:14-17; Luk. 4:38-41)

29 *Motāa* mā *yi* a *aa'isa* *oḅolo* o *ojoro* a *yi* *oḅolo* na *Yakubu* na *Yahaya*, *avu* a *uwa* o u'wa wā *Simo* na *Andarawu*.

* 1:16 *Yesu* *tawā* *tā* u *ca* *yi* *aala* *Bituru*.

30 Anāwale Simo a danā ta ubanakun, avu a damma Yesu adama a yi.

31 Avu u 'yawa ya'a yi, u reme yi ukere, avu u kamba 'yasan yi, daɗa ubanaku'un u lyawushi niyi. Reve u yuwaan le aganda.

32 Ana ulivu u yuwain, avu a tawaa yi na ama abunda, aza a na a ri nu ubanakun, na aza a na a ri no otoni a lima.

33 Avu ama a lyuci'i o boloto o unantsu wa yi.

34 U kambato ta aza a na a danai nu ubanakun icu'un icu'un gbaga, avu waru u lo otoni a lima na abunda. U lyawa le a yuwan adanshi shi, adama a na e reve niyi.

Yesu 'yawa ta alajiya

(Luk. 4:42-44)

35 Ubata haba, avu u 'yon wu uta u 'yawa ubata u na vuma ri shi. U 'yawa u yuwan de avasa.

36 Avu Simo na aza a na a ri na ayi a zami yi.

37 Ana e ene niyi, avu a damma yi, "Ama suru a te izami ya wu."

38 Avu u damma le, "Tsu walai a 'yawa a mulyuci n na n ri elime, tsu yuwain alajiya. Ili i na n tawai n yuwan da ndolo."

39 She na u kotoi ma'uwa ma a'isa e ida ya Galili suru a yuwusan alajiya, waru o utusaa ama otoni a lima.

Yesu yuwaan ta makutu opocino

(Mat. 8:1-4; Luk. 5:12-16)

40 Avu makutu ma tawa u kingyowa yi, avu u pati yi, "Na vu usu, vu kambato mu gbaga."

41 Avu Yesu ene yi iliyali, avu u 'yasan ukere wa yi, avu u ju'wan yi, u damma, "N usu ta, kambaga gbaga."

42 Avu ukutu'u u lyawushi niyi, avu u tsura lafiya va yi.

43-44 Avu u rono yi atsuvu u damma, "She vu damma vuma wan. Avu vu wala vu 'yawa vu roco aciyawu ubata wa ganu. Avu vu ca ili i ro, ununa a yuwusain a mantsa ma Musa, ^o adama a danan nu urevu wi ili i na i farai." Avu u damma yi u kara.

45 Ana wu utai, u yuwan ne shi, avu u teme a bazasa alabari'i. Avu ama na abunda a uwwa, hali ubata u na a zuwai Yesu kudai a uwa a lyuci'i. Avu wi isawan de alanga na lyuci ubata u na ama a ri shi. Avu ama ko te da a kara a tawusa ya'a yi.

Yesu kambato ta osowi a lipu gbaga

(Mat. 9:1-8; Luk. 5:17-26)

2

1 Ana a yuwain rana meketeci, avu Yesu kambisa Kafarnahum. Avu alabari a yi a rawa a atsuvu a ama, na adanshi nga u tawa ta o u'wa.

2 Avu ama a abunda o boloto ubata u ta, avu ubata'a u kalama le, ko lo o unantsu babu ure, daɗa u danai o rocosu ama Adanshi a Asula.†

3 Avu a tawaa yi na vuma na ri no osowi a lipu a na ama a nashi e shedei.

4 Adama o obolo a ama'a, a gura rawa ubata u na Yesu ri shi, avu a katsu'wa ukwa'a. Ana a tsurai ure, avu a telyuwetyo yi a tyo e ida a aavalu a na u danai.

5 Ana we enei ununa a ca niyi okolo, avu u damma za vo osowi a lipu'u, "Mawun ma va, a yuwaan wu ta gafura vu unusu wa wu."

6 Amma munlu n Wila† n ro n danan ta lo nden, avu a yuwan majiyan,

† 1:43-44 N.Gn. 14:1-32.

7 “Nye i zuwai vuma nda yuwain adanshi tsundolo? U tara ta aciyayi unata na Asula.† Zane da aa gura yuwaan vuma gafura vu unusu, she Asula goon shi?”

8 Agba u reve ta okolo e le, dada we ece nle, “Nye i zuwai yaa yuwusan majiyan ne?”

9 Zane da la'ai babu usan: a damma za vo osowi a lipu'u, 'A yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu,' ko a damma, 'Yon, vu tara aavalu a wu, avu vu wala?’

10 Amma adama n roco du Mawun ma Vuma† ma ta nu ucira o uvadi nda u yuwaan ama gafura vu unusu u le,” avu u kalyuwa yi u damma,

11 “N damma wu ta, 'yon, tara aavalu a wu, vu wala a tyo o u'wa.”

12 Avu u 'yon u tara aavalu a yi babu usan. Reve u kara a makakan me le suru. Avu ama'a suru a kara a yuwusan asalama. Avu a cibala Asula a uri a dansa koto ele e ene cu'un vi ili i nda shi.

Dewu va Levi

(Mat. 9:9-13; Luk. 5:27-32)

13 Avu Yesu utisa a 'yawā a nge'en m mala, avu obolo a ama o toni yi, dada u danai o rocosu le.

14 Ayi a kara, avu we ene Levi, mawun ma Alfa nden ubata u na aa ushishi utafa, avu u damma yi, “Toni mu.” Avu u 'yon u toni yi.

15 Mantsa mo ro avu u danu a lyuwusa ilyalya o u'wa wa Levi na aza a na aa ushishi utafa na abunda na aza o unusu a na a danai lo nden obolo na Yesu no ojoro a yi, adama a na icu'un ya ama o ndolo o toni yi ta.

16 Avu ana munlu n Wilā na Afarishi e ene niyi a alya e ilyalya na aza o unusu na aza o ushishi wu utafa, avu a damma ojoro a yi, “Cine waa lyuwusa woo sowuso ni icu'un ya ama o ndolo?”

17 Ana wu uwwai ne, avu u damma le, “Aza a na a ri nu ubanakun shi, a ciga za va aguma shi, she aza o ubanakun. N tawa n de aza a abula shi, amma aza a na a ri nu unusu.”

Yeci adama a akuli

(Mat. 9:14-17; Luk. 5:33-39)

18 Yashi i ndolo ojoro a Yahaya obolo na Afarishi a dana ta na akuli, avu a tawa ya Yesu a damma, “Nye i zuwai ojoro a Yahaya no ojoro a Afarishi aa yuwusan akuli, amma ojoro a wu aa yuwusan shi?”

19 Avu u usu le, “Cine omocin a vali vu kasa'avu aa yuwan akuli ayi obolo ne ele? Aa yuwan shi, nu u ri lo obolo ne ele.

20 Amma mantsa mo ta lo a tawa ana aa tara yi pe ubata u le. O urana u ndolo, a ta yuwan akuli.

21 “Babu za na a zula apadi o umuna u sa'avu a akuci o utugu. Nu u boko le, apadi o umuna u sa'avu'u u ta vurānu akuci o utugu'u, avu ukaru'u u dashi mgbain.

22 Babu za na tsu tsun ribina na kutsai a akuci a tsan o ukwan adama a na ribina'a u to boso tsan vu ukwa'an, na a tsun yi pe u ta lungusa ribina'a obolo na tsa'an. Amma a tsu tsun ta ribina a tsan sa'avu.”

Yeci adama o urana wa Ashibi

(Mat. 12:1-8; Luk. 6:1-5)

23 O urana wa Ashibi† u ro, Yesu dana ta a mmalu a batsasa a aduma e ishina, avu ojoro a yi e teme makuda ma agaza me ishina ele pe a mmalu.

24 Avu Afarishi† a damma yi, “Kalyuwa, ana'an urana wa Ashibi u da. Nye i da i zuwai ojoro a wu a kudusa agaza e ishina a yuwusan ili i na Wilā u putsayi?”

²⁵ Ɔvu u usu le, “I reve ili i na Dawuda na aza a na a danai na ayi a yuwain mantsa ma na a uwwai ambulu shi?”

²⁶ A rana na Abiyata danai aabara a nan ganu, Dawuda uwa ta o u'wa wa Asula, avu u tama opopofu za na ganu da goon aa tama. Avu fo u ca n'utsa ma yi.” ◊

²⁷ Avu u damma le, “A yuwan ta Ashibi adama a vuma, amma a yuwan vuma adama a Ashibi shi.

²⁸ Adama o ndolo, amu Mawun ma Vuma, Zagbain vu urana wa Ashibi a da.”

Vuma vo osowi o ukere
(Mat. 12:9-14; Luk. 6:6-11)

3

¹ Urana u ro avu Yesu uwisa a aa'isa, avu u cina pe vuma na ri nu ukere u ta usowu.

² Urana wa Ashibi u da u danai, avu Afarishi a kalyuwusa yi ko e te ene ko u ta kambato za vu ubanakun gbaga, adama e reme yi nu unusu.

³ Avu u damma yi, “Uta vu tawa a alanga eteshe.”

⁴ Avu we ece le, “Nye i da Wila u dammai wu ntsayi a yuwan urana wa Ashibi, a yuwan isa'ani ko iwuya, a wawa wuma ko o una?” Agba a damma ili i ro shi.

⁵ Avu u kalyuwa le nu upan, avu waru we ene le iliyali adama a na a ta na aciyogbamu. Avu u damma vuma'a, “Canana ukere wa wu.” Ana u cananai, avu u kamba gbaga.

⁶ Avu Afarishi o uta na ama a Hiridu, avu a yuwan asala cine aa yuwan oo una yi.

Obolo a ama a nge'en m mala

⁷⁻⁸ Avu Yesu no ojoro a yi a kara a 'yawa a nge'en m Mala ma Galili. Ana ama a uwwai ili i na u danai a yuwusan, avu obolo a ama a abunda o toni yi. Ama'a o uta ta de Yahuda, na Urishelima, na Idumiya. Ozo o ro waru o uta ta upasalai wu Udolu wa Urdu, na aza a na a tawai ubata wa yi de e ida ya Taya na Sida.

⁹ U damma ta ojoro a yi a lapulaa yi wantsun u wa'a, adama a na obolo a ama a yuwan ta abunda, tsara a gbagbala yi wan.

¹⁰ Aza o ubanakun na abunda, a kambato le ta gbaga, hali wo o'wo aza a na a ri nu ubanakun e kebushe adama a ju'wan yi.

¹¹ Ubata u na otoni a lima e ene niyi suru, avu a kingyo e reme yisaali, adansa, “Avu da Mawun ma Asula.”

¹² Amma u bara le ta she a damma ama ko zane da u ri wan.

Yesu dangwa ta Kupanejere
(Mat. 10:1-4; Luk. 6:12-16)

¹³ Avu Yesu kara a 'yawa a masasan ubata u na u deyi ama a na a 'yawa obolo na ayi, avu a 'yawa ubata wa yi.

¹⁴ Atsuma e le avu u dangwa ama kupa ne ejere aza a na u cayi ala ajiya. Avu u damma le, “N dangwa du ta i danu na amu. N ta lyungu du i 'yawa i damma Alabari a Sa'ani a va.

¹⁵ Waru i ta tsura ucira i lo otoni a lima.”

¹⁶ Mpa nda Kupanejere† a na u zagwai: Simo za na u cayi aala Bituru,

¹⁷ Yakubu mawun ma Zabadi fo u de yi ta, na Yahaya vawun va yi, aza a na u cayi ala Buwanaji, ana muwun n tsata;

◊ 2:26 1 Sam. 21:1-6.

¹⁸ u de ta fo Andarawu, ne da fo Filibu, na Balamawu waru, Matta fo ta pe, Toma fo aajiya a da a danai. Akapi e le ele da Yakubu mawun ma Alfa, na Tadawu, obolo na Simo za na waru a tsu de Bakanani,*

¹⁹ na Yahuza Iskariyoti, za na wina niyi.

Yesu na Ba'alzabu

(Mat. 12:22-32; Luk. 11:14-23; Luk. 12:10)

²⁰ Avu urana u ro Yesu uwisa o u'wa, avu obolo a ama o bolo waru, hali a putsa yi no ojoro a yi na aa lyuwa ilyalya.

²¹ Ana aza a yi a uwwai ne, avu o uta de adama e reme yi, a jijan ta u jaara ta.

²² Munlu n Wila na aza a na a tawai de Urishelima a kara ta a dansa, "U ta na Ba'alzabu† mogono mo otoni a lima, waru nu ucira wa yi u da woo utasaa otoni a lima'a."

²³ Avu u de le, u yuwaan le adanshi ni iroci u damma le, "Cine Male† moo lo Male?"

²⁴ Ni ida i ne'eshen aciyayi ure a yuwusan nlangi na aciyele, ida i ndolo i ta riya.

²⁵ Nu u u'wa u ne'eshen ure, a yuwusan tsurala, u'wa u ndolo wee isawan shi.

²⁶ Adama o ndolo na tsugono tsa Male tse ne'eshen waa jima shi, amma u ta riya.

²⁷ "Babu za na aa gura uwa o u'wa wu za vu ucira u tara itana ya yi, she na wu nla yi. Avu u gura uwa o u'wa wa yi u tara yi itana.

²⁸ Amayun a da maa dansaa du, a ta gura yuwaan ama gafura vu nusu le na adanshi a vama e ekere a Asula.†

²⁹ Amma za na yuwayin Ruhu va Akiza adanshi a vama, aa yuwaan yi gafura shi, adama a na unusu wa yi u ri nu ukotu shi."

³⁰ U damma le ta ne, adama a na a damma ta, "U ta no otoni a lima."

Mma na muwun ma anawu ma Yesu

(Mat. 12:46-50; Luk. 8:19-21)

³¹ Avu mma va Yesu rawa na aza a yi. Avu a lyungu za ro de yi. Avu e isawan a alanga.

³² A cina ta obolo a ama nden ukandaruwu na ayi, avu a damma yi, "Mma va wu, na aza a wu, a ta de a alanga a pura wu."

³³ Avu u usu le, "Zane da mma va na aza a va?"

³⁴ Avu u kalyuwa ama a na a ri nden ukandaruwu na ayi, avu u damma, "Kalyuwa, ele nda ele da mma va na aza a va.

³⁵ Aza a na a yuwusan ili i na Asula a cigai, ele da muwun ma anawu n va olobo ne esheli na mma va."

Iroci yi cimbi

(Mat. 13:1-9; Luk. 8:4-8)

4

¹ Yashi i ro waru avu Yesu teme uritosu a nge'en m mala. Obolo a ama a na o bolotoi a dana ta abunda lon, hali a zuwa yi u uwa a wantsun, avu u danu pe. Ama de a aagadi a kalyuwusa mala'a.

² Avu u roco le ili na abunda aa yuwusan iroci.

Atsuma o uritosu wa yi, avu u damma le,

* **3:18** Ayi aala "Bakanani" to rocosu tsu vuma'a u ta nu uzuwu wa aci adama u kamba ama a yi.

† **3:23** Male na Ba'alzabu na a yuwain adanshi a yi a aadiva a 3:22 vuma ta da a yuwusan adanshi.

³ “Poloi atsuvu, yu uwwa, cimbi ro 'yawā t̄a mazaza me icu'un.

⁴ Ayi lo a mantsa ma na u temei mazaza me icu'un, āvu icu'un i ro yo oco yi o ure, āvu nnunu n t̄awā n k̄akādā icu'u'un.

⁵ Āvu ozo o ro o oco bātā a atali, ubātā u na u ri nā mābūlā lon shi. Āvu o utā babu usān, adama a nā ā tsurāi wācin̄ alungu shi.

⁶ Ana urana u yuwain, āvu a kpana, adama a nā ā ri nā mābūlā lon shi, ā tsurā aralu shi, āvu e 'yewe.

⁷ Āvu ozo o ro waru o oco a awanda, āvu awanda ā 'yon, āvu a gbagbala le, a matsan ulobonu shi.

⁸ Ozo o ro gba shi o oco a mābūlā ma sa'ani, āvu a matsan ulobonu, ozo o ro a matsan mata'atsu mata'atsu, ozo o ro kupotāli-utāli, ozo o ro ukpaku ukpaku.”

⁹ Āvu u damma le, “Za na ri na atsuvu, wu uwwa.”

Ili i na i zuwai Yesu ritoi ni iroci

(Mat. 13:10-17; Luk. 8:9-10)

¹⁰ Mantsa ma na Yesu dan̄ai ā nde'en, aza a nā ā dan̄ai lo obolo nā Kupanejere, āvu ee ece yi iroci i na u yuwaan nle.

¹¹ Āvu u damma le, “Ādū da a lyawai i reve ili yu usokowu yā Āsulā, amma aza a nā ā ri pe shi, ili suru she ni iroci i da a tsu damma le. Adama a nā

¹² A ta gura e ene ne esu, amma ee reve no okolo shi. A mawwa, a ta gura uwwa, amma aa gura reve shi. Adama a nā āā k̄ambā a yuwaan le gafura wan.” ◊

Ucuduwusa wi iroci

(Mat. 13:18-23; Luk. 8:11-15)

¹³ Āvu u damma le, “Ādū i reve iroci i nda shi? To, cine yaa gura i reve iroci i ro?”

¹⁴ Za vu ca'an ndolo adanshi ā Āsulā dā wāā cu'usan.

¹⁵ Icu'un i na yo ocoi o ure, ele dā iroci yā aza a nā ā cu'wain̄ adanshi ā Āsulā o okolo e le. Mantsa ma na a uwwai, babu usān, Malef̄ mā t̄awā ma usa adanshi a nā ā cu'wain̄ o okolo e le'e.

¹⁶ Ne dā waru aza a na o ocoi bātā a atali. Ele dā aza a nā ā tsu ushi adanshi babu usān nā māzānga.

¹⁷ Amma ana ā ri na aralu shi, a tsu jima shi. Na awuya ko at̄sumālimā ā t̄awā adama a adanshi ā Āsulā, babu usān āā tādātsa.

¹⁸ Ozo o ro ā t̄ā t̄si icu'un i na yo ocoi bātā a awanda. A uwwa t̄ā adanshi,

¹⁹ amma addama o uvadi u nda, nu uyo'o wi ikebe, na maluwa me ili ma na aa uwwusa, a tsu gbagbala t̄ā adanshi'i. Reve wo o'wo le babu ulinga.

²⁰ Amma aza a na o ocoi a mābūlā ma sa'ani, ele dā aza a na a tsu uwwa adanshi, ā usu yi, āvu a yuwan ulinga nā ayi. Za ro tsu matsan t̄ā mata'atsu mata'atsu, za ro kupotāli-utāli, za ro gba ukpaku ukpaku.”

Zuwata u fitila

(Luk. 8:16-18)

²¹ Āvu Yesu ece le, “Ā tsu t̄awāā t̄ā nā fitila adama a nā āā kpatō yi na aasa'atsu, ko a zuwa yi ā mbungulu? E eelele a da a tsu zuwa yi, adama u ca ekan shi?”

²² Ili i na i ri usokowu suru ā t̄ā kp̄atu'wā yi, waru babu ili i na yāā danā upa'un u na o utāā yi a alanga shi.

²³ Za na ri na atsuvu, wu uwwa.”

²⁴ Āvu u damma le, “I yuwan ugbozu ni ili i na yaa uwwusa. Nā makun-datsu ma na i kunzuyi nā ayi dā āā kunzuwā du, waru ā t̄ā dashi du.

²⁵ Za na ri ni ili, ayi da aq dashi, waru za na ri ni ili shi, wa'a na u ri na ayi a ta ushi yi i da."

Iroci yi cu'un na yu utai

²⁶ Avu Yesu damma le, "Apa nda cine tsugono tsa Asula tsa ri: tsa vuma na 'yawai mazaza me icu'un.

²⁷ Nu u lantsa na ayin ko u yuwan ulinga nu urana, mantsa suru icu'un oo utusa a yuwusan mgbain, ko na wo o'woi u reve cine aa yuwusan mgbain shi.

²⁸ Ida i tsu zuwa ta ili i na a cu'wain i 'yon mgbain, akunku a da a tsu fara kungwa, avu a tawa a yuwan agaza a ca icu'un i sa'ani.

²⁹ Mantsa ma na ishina i kutsai, avu u gasa le."

Iroci yi icu'un i na i la'ai ukalamu

(Mat. 13:31-34; Luk. 13:18-19)

³⁰ Avu Yesu reme a dansa, "Na nye tsa gura kurato tsugono tsa Asula? Ko ni iroci yi ili i ne a gura cu'wa yi?"

³¹ Oroci e isu'wan i uri, ayi da cu'un na la'ai ukalamu na a tsu cu'wan e ida.

³² Ko tsundolo, na a cu'wan yi, nu u yuwan mgbain, u tsu la'a ta olopu a na a buwai, u tsu yuwan ta eten a gbagbain na nnunu n tsu tawa n tele de."

³³ Iroci ya abunda oroci o ndolo a da u yuwaan le adanshi a Asula, ununa aa gura reve.

³⁴ U damma le ili i ro shi, she obolo ni iroci, amma a mbuga, avu u cu'wa ojoro a yi ili i na u dansaa nle suru.

Yesu isawaton ta upepu

(Mat. 8:23-27; Luk. 8:22-25)

³⁵⁻³⁶ O urana u ndolo nu ulivu, Yesu no ojoro a yi shi ta a wantsun a nge'en m Mala ma Galili. Reve u damma le, "Tawai tsu 'yawai ne upasu u ndede." Avu antsun o ro o toni yi. Reve Yesu kara a tyo o ukosu u wantsun reve u reme nlavu. U dana ta ni ili i na u zuwai aaci.

³⁷⁻³⁸ A jima lon shi, avu upepu u kebe de a tawa. Avu upepu'u u yuwusan mini ikedu ikedu, hali wantsu'un u ciga u shiwan na mini. Avu ojoro a yi a uwwa wovon lon, reve a 'yawa a jisan yi. Reve a damma, "Manlu, u bala wu a na tsaa lifa shi?"

³⁹ Avu u 'yon, u bara upepu'u, u damma mala'a, "Von ne." Avu upepu'u u von ubata wo o'wo kwin.

⁴⁰ Avu u damma le, "Nye i zuwai yi da'wain tsunda, hali n gogo koto i ca mu okolo a du shi?"

⁴¹ Avu wovon u tsura le lon, avu a dammulai, "Cu'un vuma ne da tsunda'a, hali nu upepu fo u tsu yuwan ta ili i na u dammai?"

Yesu yuwaan ta vuma vo otoni a lima opocino

(Mat. 8:28-34; Luk. 8:26-39)

5

¹ Avu Yesu no ojoro a yi a pasa a 'yawa upasu u mala u ndede, ejege a lyuci na a tsu de Garasa.

² Ayi a motaa pe atsuma a wantsu'un, avu vuma za na ri no otoni a lima u ga'ashin na ayi.

³ Ason a da bata a nden ma yi. Babu za na ri nu ucira u na waa gura nla yi, ko na akani.

⁴ A tsu nla yi ta ana ne ekere na akani, amma u tsu kakasa le ta. Babu za na ri nu ucira u na waa gura golofo yi.

⁵ Usana nu ulivu u tsu **ḍanaḍa ta** a agadi **atsuma** a ason a na a yuwain a atali. Reve u **ḍanaḍa** a yisaali, **na** wu padi aciyayi.

⁶ Ana u cinkayai Yesu alanga, **avu** u suma ni iladi **a tawa**, **avu** u kingyo **a makakan ma** yi.

⁷⁻⁸ Avu Yesu damma otoni **a lima'a**, “Lyawa vuma ndolo.” Dada u boshoi **na** yisaali a dansa, “Te da imini **ya** wu **na** **amu**, Yesu Mawun **ma Asula**? Kucina **na Asula**, vaa ca mu **atsumalima shi**.”

⁹ Avu we ece yi, “Cine tsa da aala **a wu**?”

Avu u usu, “Aala **a va** a da Obolo adama a na tsu **ta abunda**.”

¹⁰ Avu u pati Yesu lon adama u lyawa le e ida'a.

¹¹ Ubata u na **a danai**, ngurusumu n **ḍanaḍa ta** lo **na abunda**, a zamishi ilyalya zala va agadi.

¹² Avu otoni **a lima'a** a pati yi, a damma, “Gbara tsu **a yawa atsuma a** ngurusumu, adama tsu uwa pe **atsuma e** le.”

¹³ Avu gba u usu le. Avu otoni **a lima** o uta a uwa **atsuma a** ngurusumu. Aza **a danai** lo suru, **avu** a suma **a yawa** a mala. Avu **a riya** pe, **avu a kuwa** pe. **Abunda e** le a ta rawa ukpakukupa ure (2,000).

¹⁴ Reve aza a na **a danai** a aguba **a ngurusumu'u**, **avu** a suma, **avu a yawa** a ca alabari **a lyuci na** mulyuci. Avu ama **a tawa e** ene ili i na i farai.

¹⁵ Ana **a tawai ubata wa** Yesu, **avu** a cina lo vuma na **danai** no otoni **a lima** nden **ubata wa** yi, u'otowu ni itana nu ugbozu **wa** yi. Reve a uwwa wovon.

¹⁶ Aza a na e enei ne esu e le, **avu** a damma ili i na i cinai za vo otoni **a lima'a** **na ngurusumu**.

¹⁷ Avu e teme a patishi Yesu u lyawaa le ida i le.

¹⁸ Mantasa ma na Yesu **danai** a uwusa a wantsun, **avu** za na **danai** no otoni **a lima'a** u pati yi ankuri, u lyawa yi u **yawa obolo na** ayi.

¹⁹ Amma u 'yuwan ta, **avu** u damma yi, “Yawa o u'wa u du, vu **yawa bata** a n'utsa **ma** wu waru, vu ca le alabari e ili i na **a Asula** a yuwaan nuwu.”

²⁰ Avu u kara a casu alabari upasu wi ida wa Dikafoli*, ili i sa'ani i na Yesu yuwaan niyi. Ama suru a yuwan **ta** asalama ni ili i ndolo.

Jayiru yawa ta ubata wa Yesu

(Mat. 9:18-26; Luk. 8:40-56)

²¹ Mantasa ma na Yesu **kamba** **a yawa** upasu u ndede, **avu** ama o boloto **abunda ubata wa** yi, **ayi** lo zuzu **na mala'a**.

²² **Atsuma** a azagbagbain a **aa'isa'a**, za na **a** tsu de Jayiru, u **tawa ta** we ene yi. Avu u kingyo **a makakan ma** yi,

²³ a patishi yi lon, adansa, “Usheli u ke'en u **va** u ciga **makuwa**. N ciga **ta** vu **tawa** vu **kuruwa** yi ukere, adama u **kamba** gbaga.”

²⁴ Reve u **yawa obolo na** ayi, reve ama **a abunda** o toni yi a gbagbalasa yi.

Ka na oo ocosu mpasa

²⁵ **Atsuma** o obolo'o, ka ro na yuwain a'wan kupa ne ejere o ocosu mpasa shi **ta** pe.

²⁶ Wu uwwa **ta** awuya lon e ekere **a aza a aguma**, waru wu una **ta** ili i na u ri **na** ayi suru, amma u jebe yi shi, she ili i na i **yawai** elime.

²⁷ Ana wu uwwai adama e Yesu, **avu** u **tawa** nu ucina **wa** yi **atsuma** o obolo'o, **avu** u ju'wan utugu **wa** yi.

²⁸ U jijan **ta** o ookolo **a** yi, “Na n ju'wan utugu **wa** yi goon, n **ta** **kamba** gbaga.”

* 5:20 Dikafoli urevu **wa** yi, ayi da Mulyuci Kupa.

²⁹ Babu usān wocosu wu mpasa mā yi n lyawai, āvu u reve u tsurā tā lafiya lipu vā yi.

³⁰ Āvu Yesu reveshi ucira wu utā tā ā lipu vā yi. Dada u vadalai ātsuma o obolo'o, āvu we ece, "Zane da ju'wān numu utugu?"

³¹ Reve ojoro ā yi ā usu yi, "Ve ene obolo a gbagbalasa wu, āvu ve ece, 'Zane da ju'wān nuwu utugu?'"

³² Āvu u karā a vadayasa adama we ene za na yuwain ulinga u ndolo.

³³ Āvu ka'a, ana u revei ili i na i yuwan niyi, āvu u tāwā u kingyo ā mākaḳan mā yi nā wovon nā meje'en mā lipu. Āvu u damma yi amayun suru.

³⁴ Āvu u damma yi, "Usheli, ucawu wo okolo ā wu u kambāto wu tā gbaga. Wala nā māzānga, babu ubanakun."

Yesu 'yāsāin usheli wa Jayiru

³⁵ Āyi pe ātsuma a adanshi, āvu ozo o ro ā tāwā de o u'wa wu zagbain vā āā'isā a damma, "Usheli wā wu u kuwā tā. Cine vaa damaton yi waru?"

³⁶ Agba Yesu polo atsuvu e ili i na aa dansa shi. Āvu u damma zagbai'in, "She vu uwwa wovon wan, vu ca okolo goon."

³⁷ U lyawa nanza toni yi shi, she Bituru, nā Yakubu, nā Yahaya mawun mā anawu ma Yakubu.

³⁸ Ana a rawai o u'wa'a, āvu wu uwwa a yuwusan elemu, e mesun, a yisaali babu ukotu.

³⁹ Ana u uwai, āvu u damma le, "Nye i zuwai i ri a yisaali babu ukotu? Usheli'i u ri ukwā shi, nlavu n da waa yuwusan."

⁴⁰ Āvu a yuwaan yi izo'oshi yu ulamu. Ana wu utāā nle a alanga suru, āvu u tara nshāwu mu usheli'i obolo no ojoro ā yi, aza a na ā danāi obolo nā āyi, a uwa ubatā u na mawu'un u danāi.

⁴¹ Āvu u reme ukere wā yi, u damma yi, "Talita kumi." Ili i na waa dansa da nda, "Mesheli, n ta dansaa wu, 'yon."

⁴² Babu usān āvu usheli'i u 'yoshin, u fara mmalu. A'wan ā yi kupa ne ejere a da ā danāi. Āvu a uwa asalama ābundā. ⁴³ Āvu u rono le atsuvu lon, she a damma nanza wan. Āvu u damma le waru a ca usheli'i ilyalya.

A 'yuwan tā Yesu ā lyuci le (Mat. 13:53-58; Luk. 4:16-30)

6

¹ Yesu lyawa tā de, āvu u kambā Nazara lyuci le. Āvu ojoro ā yi o toni yi.

² Ana urana wa Ashibi u rawai, āvu u teme uritosu a āā'isā.† Ama a na a uwwa niyi o uritosu, āvu a yuwan asalama, adansa, "Te da vuma nda tsurāi ili i nda suru? Cu'un vu urevu ne da a ca niyi tsunda? Kalyuwā cu'un vu ulinga wa asalama u na waa yuwusan.

³ Āyi nda, āyi da za vu ushe'en ndolo shi, mawun ma Meri,† zakpara va Yakubu, obolo nā Isuhu, nā Yahuza nā Simo shi? Aza ā yi e esheli pa da ā ri obolo nā tsu shi?" Dada a 'yuwan niyi.

⁴ Āvu u damma le, "A tsu 'yuwan vumavasulā ubatā u ro shi, she ā lyuci le obolo nā aza ā yi, nu u'wa u le."

⁵ U gura yuwan ulinga wa asalama ā lyuci le shi. Ke'en da u kuruwāyi aza o ubanakun ukere, āvu u kambāto le gbaga.

⁶ U yuwan tā asalama lon, ana ā kuḳāi a ca okolo.

Yesu lyungu tā Kupanejere (Mat. 10:5-15; Luk. 9:1-6)

Āvu u kandarūwā ā 'yāwā ā mulyuci a yuwusan urocosu.

⁷ *Avu u de Kupanejere† u lyungu le ama e re re. U ca le t̄a ucira e ekere o otoni a lima.*

⁸ *Avu u damma le, “She i tara ili i ro a mmal n du wan, she adanga. She i tara opopofu wan, ko tsan, ko ikebe o onosu a du wan.*

⁹ *I oto atan, amma she i tara atugu o ro wan.”*

¹⁰ *Avu u dammisa le, “Ni i rawa ubata u na a ushi ndu, yi isawan pe o u'wa'a she mantsa ma na yaa lyawa lyuci ndolo.*

¹¹ *Agba ni i rawa a lyuci na a usu ndu shi, ko a uwwa du shi, i lyawa yi, avu i kakala mabut̄a ma ana ma du. U to o'wo iroci i na yoo roco ama a lyuci'i a yuwan mejege shi.”**

¹² *Avu a kara a yuwusan alajiya, a dansaa ama a vadala† ubata wa Asula, a lyawa unusu u le.*

¹³ *O utaa ta otoni a lima na abunda, avu a putala aza o ubanakun mani'in, avu a tsura lafiya.*

Ukw̄a wa Yahaya za vu Urumbusu

(Mat. 14:1-12; Luk. 9:7-9)

¹⁴ *Ana Mogono Hiridu† uwwai alabari e Yesu, adama a na aala e Yesu o'wo ta urevu bata suru. Avu ozo o ro a damma, “A 'yasan ta Yahaya za vu Urumbusu. Dada u tsura ucira u na waa yuwusan ulinga wa asalama.”†*

¹⁵ *Ozo o ro gba a damma, “Iliya da.”*

Ozo o ro a damma, “Ayi vumavasula ro da, oroci a amasula o ufaru.”

¹⁶ *Ana Hiridu uwwai ne, avu u damma, “Yahaya za vu Urumbusu da, za na n zuwai o kodoi aaci a yi, amma a 'yasan yi ta.”*

¹⁷ *U damma ta ne adama a na ayi na aciyayi u lyungu ta de e reme yi. Avu waru u zuwa a nla yi, adama a ka na a tsu de Hiridiya ka vawun va yi Filibu, za na u usai.*

¹⁸ *Adama a na Yahaya dana ta a dansaa yi, “U ri ulobonu vu zuwa ka vawun va wu shi.”*

¹⁹ *Avu Hiridiya zuwa yi o ookolo a yi, hali u shi u ciga woo una yi. Agba u tsura ure u na wu una yi shi.*

²⁰ *Adama a na mogono'o wu uwwusa ta wovon wa Yahaya, adama a na u reve ta vuma va akiza da. Mantsa ma na wu uwwa niyi, ookolo a yi a tsu dana nden shi, suru na ne u tsu ciga ta wu uwwa yi.*

²¹ *Amma o kokosu, Hiridiya tsura ta ure u ro. Ana urana u na a matsain mogono'o u kandaruwai, u banu ta ngono, na nan yali a gbagbain, na azagbain o upasu wa Galili abuki.*

²² *Ana usheli wa Hiridiya u uwa u je'ein, avu mogono'o na aza a na u banuyi a yuwan mazanga. Avu u damma usheli'i, “Pati ili i na vu cigai suru, n ta ca wu.”*

²³ *U kucinaa yi ta, u damma, “Ili i na vu pati numu suru, n ta ca wu. Ko ubatsalai u tsugono tsa va tsa da vu cigai, n ta ca wu.”*

²⁴ *Avu wu ut̄a we ece mma va yi, “Nye maa pati?” Avu u usu yi, “Pati aaci a Yahaya za vu Urumbusu.”*

²⁵ *Babu usan, avu u kamba o ukobu u mogono, u pati yi u damma, “Gogogo, n ciga ta vu ca mu aaci a Yahaya za vu Urumbusu a mapara.”*

²⁶ *Avu atsuma o mogono a langa lon, amma adama a akucunu a na u yuwain elime a ama, u ri n cine waa yuwan u putsa yi shi.*

²⁷ *Lo da u lyunguyi agbashi a yi, u damma o kodoi yi aaci a Yahaya a tawaa. A kara ta o kodo aaci a yi o u'wa wa ali.*

* **6:11** A mantsa mo ndolo, na vuma zakatsa mabut̄a ma atugu ko wu kala mabut̄a ma ana ma yi, ure u ro u da u na woo roco wu kasa ta aciyayi na ama a lyuci ndolo.

²⁸ Reve u tawāa na aaci'i a mapara, u ca usheli'i. Mawun ma ka gba, u ca mma va yi.

²⁹ Mantsa ma na ojoro a Yahaya a uwwai alabari o ndolo, aṅu a tawā a tara lipu va yi, a 'yawa a cido yi.

Yesu lyuwato ta ama ukpakukupa uton

(Mat. 14:13-21; Luk. 9:10-17; Yah. 6:1-14)

³⁰ Ana ojoro e Yesu a kambai ubata wa yi, reve a damma yi ili i na a yuwain suru, ni ili i na o ritoi.

³¹ Ama na abunda a tawusa na a kambai, ayi no ojoro a yi a tsura mantsa ma na aa lyuwa ilyalya shi. Aṅu u damma le, "Tawai, tsu 'yawai ubata u na ama a ri shi, yi ivuwan."

³² Aṅu a kara a uwa a wantsun a 'yawa ubata u na ama a ri shi, ele goon.

³³ Ana obolo a ama a na a tawai bata bata e ene nle a makaraa e reve le ta, aṅu a suma a 'yawa upasu u ndede kafu ele a rawa de.

³⁴ Ana u rawai de, aṅu we ene obolo a ama lon. Aṅu we ene le iliyali, adama a na a dana ta she damma ikyon i na i ri na za va aguba shi. Aṅu u teme o rocosu ili na abunda.

³⁵ Ana urana u kotoi, aṅu ojoro a yi a tawa ubata wa yi. Aṅu a damma yi, "Ubata u nda gba ama pa shi, waru urana u da nda u kotoi.

³⁶ Damma le a kara a 'yawa a mulyuci n wawa'a n na n ri lo zuzu, a tsulaa aciyele ilyalya i na aa lyuwa."

³⁷ Aṅu u usu le, "Yawai i ca le ilyalya i na aa lyuwa."

Aṅu a usu yi, "Tsu 'yawa tsu una ikebe i na i rawai ikebe† yu ulivu ukpakure (200) e ilyalya, aṅu tsu ca le a lyuwa?"

³⁸ Aṅu we ece le, "Opopofu a yan a da du? 'Yawai i kalyuwa."

Ana a 'yawai a kalyuwai, aṅu a damma, "Ozo o ton a da, na mugula n re."

³⁹ Aṅu u damma le suru ko zane da danu a anlya o utanu obolo obolo.

⁴⁰ Ne da a danai ozo o ro kupoton-uton, ozo o ro ukpaku ukpaku.

⁴¹ Ana u tarai opopofu o to'on na mugula n re'e, aṅu u 'yasan aaci zuva, aṅu u godyoo Asula. Ana u bubusai opopofu na mugula'a, reve u ca ojoro a yi, e ne'eshen ama. E ne'eshen le ta opopofu na mugula n ndolo suru.

⁴² Suru nle a lyuwa ta a cuwan.

⁴³ Aṅu ojoro a yi o boloto asaka kupa ne ejere, asaka o opopofu na mugula n na m buwai.

⁴⁴ Ama a na a lyuwai ilyalya i ndolo ali ukpakukupa uton (5,000) u da.

Yesu a mmalu zuva mini

(Mat. 14:22-33; Yah. 6:15-21)

⁴⁵ Aṅu u zuwushi ojoro a yi a uwa a wantsun a fara pasaa yi a 'yawa a lyuci va Besaida, kafu u lyawa obolo'o.

⁴⁶ Ana u lyawa nle, aṅu u kumba a aagadi, adama u 'yawa u yuwan avasa.

⁴⁷ Ana ulivu u yuwain, wantsun gba e memere ma mala, Yesu gba ayi de a aagadi ayi a nde'en.

⁴⁸ Reve we ene le e melen na wantsu'un a mala, adama a na upepu u ta damatosun le. Mantsa ma na nton n tsu saala na wasasa, aṅu u kara a 'yawa ye'e le a mmalu a mala. U yuwan ta she damma u ta kara le,

⁴⁹ amma ana e ene niyi a mmalu a mini, aṅu a jijan she damma yimodi i da. Aṅu o oruwo,

⁵⁰ adama a na wo o'woi suru nle e ene yi ta, aṅu a da'wan.

† 6:37 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "dinari ukpakure (200)." Kalyuwa Ucuftuwi wi "Ikebe."

Lo ɗa u yuwaan nle adanshi, “Guzai okolo a ɗu, amu ɗa. She yu uwwa woyon wan.”

⁵¹ AƵu u uwa a wantsun ne ele, ɗaɗa upepu u voyin. AƵu e reme asalama lon,

⁵² adama a na hali n gogo koto a ri nu urevu wu ulyuwatosu wu uk-pakukupa uto'on (5,000) shi. Adama a na okolo e le a ɗana ta ugbawu.

Yesu kambato ta vuma va Janisara gbaga

(Mat. 14:34-36)

⁵³ Ana a pasai, a rawai e ida ya Janisara, aƵu a nla wantsu'un.

⁵⁴ Na motaa me le a wantsun, aƵu ama e reve yi.

⁵⁵ AƵu a suma bata suru a tarasa aza o ubanakun a avalu a tawusaa yi ko te ɗa a uwwai u ri.

⁵⁶ Ubata u na u uwai suru, a lyuci gbain na mulyuci'i na akapi a bata, a tsu zuwaa yi ta aza o ubanakun o u'uwata we eden. AƵu, a pati yi u lyawa le a ju'wan nge'en mu utugu ma yi. Aza a na a ju'wan niyi suru a tsura ta lafiya.

Uritosu wu nkaya

(Mat. 15:1-9)

7

¹ Afarishi o ro obolo na munlu n Wila n ro o uta ta Urishelima reve o boloto ubata wa Yesu.

² E ene ta ojoro a yi a alya e ilyalya ne ekere babu sa'a o ure u na wu ntsayi shi.

³ Afarishi na akapi a aza a Isra'ila a ta yuwusan cine nkaya n dammai wu ntsaa ta a yuwan. A tsu sa'a ta ekere e le ulobonu.

⁴ A tsu 'yuwan ta a lyuwa ilyalya e eden she na a sa'a ekere. Ili na abunda i ta lo, tsu wuzau wu nden, na munda obolo na asa'atsu.

⁵ Adama a na a tsu sa'a ta ulobonu, ana e enei ojoro a yi a alya tsundolo, reve e ece yi, “Nye i zuwai ojoro a wu a kurusu ili i na yi ntsayi shi? Tsu cina le ta a alya babu a sa'a ekere.”

⁶ AƵu u damma le, “Aza e ikpa'a! Wo o'wo ta unata na Ishaya yuwain adanshi a Asula a aci a ɗu. Ununa a ɗanai, ‘Ama a nda a ta casu mu tsugbain a na le goon, okolo e le gba alanga a ɗa a ri na amu.

⁷ Aganda a na aa yuwusaan mu ili ya agula i ɗa shi. Ili i na oo ritosu ili i ro i ɗa shi, agba uritosu wa ama u ɗa.’ ◊

⁸ “Yi icina ta na wila wa Asula, aƵu i toni uritosu wa ama.”

⁹ AƵu u damma le, “Yi icina ta ni ili i na Asula a dammai, aƵu i toni uritosu u ɗu.

¹⁰ Adama a na Musa dammai, ‘Vu ca dada na mma va wu tsugbain. Waru za na isulai dada ko mma va yi, a ciga a 'yuwan o una yi.’ ◊

¹¹ Amma uritosu u ɗu u damma ta ili i sa'ani i ɗa vuma damma dada ko mma va yi, ili i na n shi a ca ɗu n ca ta de Asula.

¹² I putsa yi ta na waa kamba dada ko mma va yi ni ili i ro.

¹³ Ne ɗa i tsu yuwan, aƵu i kambato adanshi a Asula pere, adama o uritosu u ɗu, ili i na abunda icu'un i ndolo i ɗa i tsu yuwan.”

Ili i na i tsu lungusa vuma

(Mat. 15:10-20)

¹⁴ AƵu u dewishe obolo'o, aƵu u dammisa le, “I zuwa atsuvu suru ndu yu uwwa ili i na maa damma.

15 Ili i na i tsu uwa ātsumā a vuma āyi da u tsu lungusā wuma wā yi shi, she ili i na i tsu utā o okolo, āyi da u tsu lungusā yi.

16 [Za na ri na atsuvu, wu uwwa.]”

17 Ana wu kasai no obolo'o, āvu u uwa o u'wa. Āvu ojoro e ece yi ili i na iroci'i waa dansa.

18 Āvu u usu le, “Ādu fo i reve ili i na iroci'i waa dansa shi? Ādu fo i reve shi, ko nye da i uwai ā āatsumā a vuma, u tsu lungusā yi shi?”

19 Adama a na u uwa o okolo ā yi shi, amma u uwa tā ā āatsumā a yi, ne da waru woo utā?” Ne da Yesu yuwain u kambātoi ilyalya suru ulobonu adama a alya.

20 Āvu waru u damma, “Ili i na yoo utusā ubatā u vuma, āyi da u tsu lungusā yi.

21 Adama a na pe da, pe o okolo a vuma da icu'un i nda yo utusā: majiyan me iwuya, tsipere, nā wivu, nā mona ma ama,

22 nu uforondo, ni iwuya, nā wulumu, nu unusu icu'un icu'un, nā tsurala, ne epen, na aci o ugbamu nā tsulo.

23 Iwuya i pe o okolo a vuma a dā ā tsu utā, āvu a zuwa yi wo o'wo ili yi idaba e ekere ā Asula.”

Ucawu wo okolo a ka a Meheleni

(Mat. 15:21-28)

24 Diga lo āvu u kambā a 'yawā a m̄bangā ma Taya nā Sida. Āvu u uwa o u'wa u ro, u ciga nanza reve shi, amma u ri n soko aciyayi shi.

25 Ka na mawun mā yi, usheli u wa'a u dan̄ai no otoni ā limā, ana wu uwwai alabari e Yesu, āvu u tawā u kingyo ā makakan̄ mā yi.

26 Ka'a gba Meheleni ma da, ubatā u na wu utāi gba Basurofiniki da. Āvu u pati Yesu utāa otoni ā limā a na a uwai ātsumā a mawun mā yi.

27 Āvu u usu ka'a, “Lyawa tsu fara lyuwato muwun mu u'wa. U ri ulobonu a tara ilyalya i muwun āvu a variya musan shi.”

28 Amma u usu yi tā, u damma, “Ne da u ri Zagbain, agba ko musan n tsu lyuwa tā akapi e ilyalya i muwun.”

29 Āvu u damma yi, “Adama a adanshi ā wu, wala ā kambā o u'wa, otoni ā limā'a a lyawa tā mawun mā wu.”

30 Āvu u kambā o u'wa, āvu u cina mawun mā yi nven a avalu. Cina otoni ā limā'a a lyawa yi.

Yesu kambāto tā agulani gbaga

31 Āvu u lyawa m̄bangā ma Taya, u toni a 'yawā Sida a 'yawā a Mala ma Galili, ni ida i na a tsu de Dikafoli.*

32 Ama o ro a tawāa yi tā na vuma na dan̄ai aagulani waru nu usan u da u tsu gura damma, āvu a pati Yesu ankuri u kuruwā vuma'a ukere.

33 Āvu Yesu tara yi a 'yawā ubatā u na ama a dan̄ai shi, āvu u zuwa akatsu a yi a atsuvu a vuma'a, u tsuwan matsan mā yi, āvu u ju'wan eelentsu a vuma'a.

34 Āvu Yesu kalyuwā zuva no okolo a tā, āvu u damma yi, “Ifata!” adansa, “Kpatu'wa!”

35 Āvu u kpatu'wā atsuvu a yi. Ili i na i shi yi n̄ai eelentsu a yi, u bāda. Āvu u yuwan adanshi mejeje.

36 U damma le tā she a damma ama wan, amma she ili i na i lyuwai elime a casu alabari a yi.

* 7:31 Dikafoli urevu wa yi, āyi da Mulyuci Kupa.

³⁷ **Avu** a yuwan asalama lon, a damma, “Kalyuwa cine u yuwain ili'i suru mejege. Hali u gura zuwa agulani a uwwa. Aza a na a tsu gura yuwan adanshi shi, a yuwan adanshi.”

Yesu lyuwato ta ama ukpakukupa unashi
(Mat. 15:32-39)

8

¹ A mantsa mo ndolo, obolo a ama o ro o boloto ta abunda, agba a ri ni ilyalya i na aa lyuwa shi. Avu Yesu de ojoro a yi, avu u damma le,

² “N te eneshe obolo a ama nda'a iliyali, adama a na o to obolo na mu hali rana ta'atsu, agba a ri ni ilyalya i na aa lyuwa shi.

³ Waru na n damma le a tyo o u'wa na ambulu, aa gura rawa o u'wa shi, ozo o ro da nda gba o utai alanga.”

⁴ Avu ojoro a yi a usu yi, a damma, “Ubata u nda ogozo a da, te da gba tsaa gura tsura ilyalya i na tsaa gura lyuwato ama a abunda a nda?”

⁵ Avu we ece le, “Opopofu a yan a da du?”

Avu a damma, “Aza e cindere.”

⁶ Avu u zuwa ama'a a danu e ida. Ana u tarai opopofu e cindere o ndolo, avu u godyoo Asula, avu u bubusa, u casu ojoro a yi a yawaa obolo a ama'a. Avu a yawusa le.

⁷ A dana ta na mugula n keke'en wa'a. Ana u godyoyi Asula, avu u damma a yawaa le.

⁸⁻⁹ Ama ukpakukupa unashi (4,000) u da a shi o bolotoi, avu gba a lyuwa ilyalya hali a cuwan. Reve ojoro o boloto akapi a na a buwai reve o shiton asaka e cindere. Avu u damma le a tyo o u'wa.

¹⁰ A jima shi, daa u uwai a wantsun no ojoro a yi a tyo Dalmanuta.

Afarishi a zami ta ili ya asalama
(Mat. 16:1-4)

¹¹ Afarishi a tawa e teme mawasan na ayi, a ta zama u roco le iroci de zuwa, adama a lyungwa yi.

¹² Avu wi ivuwan ogbolo a ruhu va yi, u damma, “Nye i zuwai ama o gogo a ri e izami yi iroci? Amayun a da n damma ndu, babu iroci i na oo roco ama o gogo.”

¹³ Avu u lyawa le lo, avu u kamba a wantsun u pasa a yawa a mangan n ndede.

Wolilo wa Afarishi na aza a Hiridu
(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Reve e reme mmalu agba e icina ta a na a tawaa no opopofu, ili i na i ri lo le pe a wantsu'un u la'a za ta shi.

¹⁵ Avu u damma le, “I yuwan ugbozu na wolilo wa Afarishi na aza a Hiridu.”

¹⁶ Avu a dammulai, “U damma ta ne ana wo o'woi tsu ri no opopofu shi.”

¹⁷ Yesu gba u reve ta ili i na a dammulai, avu we ece le, “Nye i zuwai i dammai i ri no opopofu shi? Koto ye ene ko i reve shi?”

¹⁸ I ta ne esu, amma yee ene shi. I ta na atsuvu, amma yaa uwwa shi.

¹⁹ Waru i cuwan ana m bubusai opopofu o ton, avu n ne'eshen ama ukpakukupa uton shi? Akapi gba asaka a yan a da i bolotoi?”

Avu a usu, “Kupa ne ejere.”

²⁰ Dada we ece nle, “Ana m bubusayi ama opopofu e cindere, akapi a asaka a yan a da a buwai ana i bolotoi?”

Reve a usu yi “Aza e cindere a da.”

21 Dada we ece nle, “Hali n gogo koto i reve ili i na maa dansaa ɗu shi?”

Yesu kpātu'wā tā irumba esu

22 Ɔvu a rawa ā lyuci va Besaida. Reve ama ā tāwāā Yesu ni irumba, Ɔvu a pati yi u ju'wan yi.

23 Ɔvu u reme ukere wā yi, wu utāā yi ā mɓāngā n lyuci. Reve u tsuwaan yi matsan e esu, waru u kuruwā yi ukere, Ɔvu we ece yi, “Vu gura tā ene ili i ro?”

24 Ɔvu irumba'a u 'yašan urewesu, Ɔvu u usu, “N te eneshe ama. Amma oroci a dāngā a ɗa mee eneshe le a agara.”

25 Ɔvu u zuwisaa yi ukere o urewesu. Ɔvu irumba i kpātu'wā esu yi we ene ili suru mejege.

26 Ɔvu Yesu damma yi u wala ā tyo o u'wa, waru u damma yi tā, “She vu uwa a malyuci mo ndolo wan.”

Bituru yuwan tā adanshi adama e Yesu

(Mat. 16:13-20; Luk. 9:18-21)

27 Yesu 'yon tā no ojoro ā yi, u uwa mulyuci n Kasariya Filibi. Ɔvu we ece ojoro ā yi, “Zane ɗa ama aa dansa n ri?”

28 Ɔvu ā usu yi, “Yahaya za vu Urumbusu, ozo o ro gba a damma, Iliya, ozo o ro gba a damma vu utā tā atsumā a amasulā.”

29 Ɔvu we ece le, “Amma ɗu gba, zane ɗa yaa dansa n ri?”

Ɔvu Bituru usu yi, “Ɔvu ɗa Kristi'it Zamawawa.”†

30 Ɔvu u rono le atsuvu she a damma nanza wan.

Yesu yuwisan tā adanshi adama o ukwā wā yi

(Mat. 16:21-28; Luk. 9:22-27)

31 Ɔvu u teme o ritosu le, a dansa, “Amu Mawun ma Vuma n to sowo atsumalimā lon. Waru azagbain, nā nan ganu a gbagbain, nā munlu n Wilā a ta 'yuwan mu, hali o una mu. Agba na a yuwan rana ta'atsu, n tā 'yon wuma.”

32 A alanga eteshe a ɗa u damma nle adanshi o ndolo. Ɔvu Bituru ɗe yi ā tyo ā nge'en, u teme a yuwusaan yi nlangi.

33 Amma ana Yesu vadalai, we enei ojoro ā yi, Ɔvu u ɓara Bituru, u damma, “Vu yuwan alanga nā amu, Ɔvu Male! Vaa yuwusan avasa adama a na ili ya Ɔsulā yaa shiwan shi, she ili ya ama.”

34 Ɔvu u ɗe obolo'o obolo no ojoro ā yi, u damma le, “Za na cigai u toni mu, she nu u 'yuwan aciyayi suru suru, nu u ciga u 'yuwan u tara akpata ā yi, Ɔvu u toni mu.

35 Za na ri ɗa a wuma wā yi, u ta lamba yi. Amma za na lambai wuma wā yi adama ā vā, adama a Alabari a Sa'ani waru, u tā tsurā yi.

36 Nye i ɗa vuma munai ko nu u tsurā uvadi u nda suru, Ɔvu u lamba wuma wā yi?

37 Nye waru vuma aa gura tsupa, Ɔvu u wawa wuma wā yi?

38 Nā za uwwa wono u vā na alajiya ā vā o uvadi u iwuya wu ulambu wā ɓulā u nda, Mawun ma Vuma fo u ta uwwa wono wā yi, nu u 'yāwā a makakan ma Dada vā yi nā nlingata mā Ɔsulā.”

9

1 Ɔvu u lyuwa elime na adanshi, “Amayun ɗa maa dansaa ɗu, ozo o ro ā tā pa ubgata u nda na ee ene ukwā shi, she ne e ene tsugono tsā Ɔsulā tsā tāwā nu ucira.”

Lipu vā Yesu vadalai

(Mat. 17:1-13; Luk. 9:28-36)

² Ana a yuwain rana ƚali, ʒvu Yesu tara Bituru, na Yakubu, na Yahaya, u 'yawaƚo le a masasan mo uga'an, ele goon. ʒvu oroci ʒ yi a vadala elime e le.

³ Itana ya yi i vadala yo o'wo u'uri puwu a madala, pa o uvadi u nda babu za na aa gura zaza'wa le ne.

⁴ ʒvu e eneshi Iliya† na Musa, a yuwusan adanshi na Yesu.

⁵ ʒvu Bituru cananaa yi una, “Manlu, u lobono ta ana tsu ri pa. Tsu ta yuwan pa ogodo a ta'atsu, za ta za va wu, za ta za va Musa, za ta waru za va Iliya.”

⁶ U lamba ta ili i na waa damma, adama a na wu uwwai wovon lon.

⁷ ʒvu eleshe a tawa a kpaƚo le nu ululu, ʒvu uɗyo wu uta de e eleshe'e, “Mawun ma na n cigai lon da nda, yu uwwa yi.”

⁸ ʒvu a jika a kanlashi, amma e ene waru za ro shi, Yesu da goon e enei obolo ne ele.

⁹ Ana a cipai de a masasa'an, ʒvu u damma le, “She i damma nanza ili i na ye enei wan, she na Mawun ma Vuma mo 'yon atsuma o ukwa.”

¹⁰ A yuwan ta ili i na u damma nle a yuwan, amma a yuwusan ta adanshi'i goon le, “Nye i da waa dansa adama o u'yosun o ukwa u nda?”

¹¹ ʒvu e ece yi, “Nye i zuwai munlu n Wila n dammai nga Iliya ta fara tawa elime a Kristi Zamawawa?”

¹² ʒvu u usu le, “Iliya da fara tawai, adama a na woo fofo ili suru. Nye i zuwai a danai, adama a Mawun ma Vuma, 'U to sowo awuya icu'un icu'un, waru aa 'yuwan yi?”

¹³ Amma n ta dansaa du, Iliya tawa ta de, a yuwaan yi ta cine a cigai, cine alabari a yi a ri udanu.”

Yesu kambato ta mawun mo otoni a lima gbagu
(Mat. 17:14-21; Luk. 9:37-43)

¹⁴ Ana a kambai ubata u na ojoro a yi a ri, ʒvu e ene abajini o obolo ukandaruwu ne ele. Munlu n Wila waru n dana ta a mawasan ne ele.

¹⁵ Na menee ma Yesu, ʒvu obolo'o a yuwan asalama lon. ʒvu o boso ni iladi a tawa ubata wa yi, a casasa yi.

¹⁶ ʒvu we ece le, “Mawasan ma ne yaa yuwusan?”

¹⁷ ʒvu za ta atsuma o obolo'o u usu yi, “Manlu, mpa nda n tawaa nuwu na molobo ma va za na ri no otoni a lima. Adama o ndolo u tsu gura yuwan adanshi shi.

¹⁸ Mantsa ma na otoni a lima'a a kumba niyi suru, she na a vari yi e ida, una wa yi a yuwusan apiva, u gagai anga a yi, ʒvu wo o'wo wudaruwu. ʒvu m pati ojoro a wu o lo otoni a lima a yi, ʒvu a kuda.”

¹⁹ ʒvu u usu le, “Adu ama o gogo aza a na aa casu okolo shi. N jima ta nden na adu. Hali mantsa ma ne maa danu na adu a yuwusan ankuri na adu? Tawaa numu na ayi.”

²⁰ ʒvu a tawaa yi na molobo'o. Ana otoni a lima'a e enei Yesu, ʒvu a varu molobo'o e ida babu usan, lipu va yi e meje'en. Reve u riya u dana e igandalu, una wa yi o utusa apiva.

²¹ ʒvu Yesu ece dada va yi, “Urana u ne ili i ndolo i cina niyi?”

ʒvu u damma, “Ayi a mawun.

²² U sowo ta a varusu yi a akina na a mini, adama wu una yi. Amma na vaa gura yuwan ili i ro, ve ene tsu iliyali, vu kamba tsu.”

²³ ʒvu u damma yi, “Na maa gura? Ili suru ili i na aa gura yuwan da e ekere a za na cayi okolo.”

²⁴ ʒvu wu utaa uɗyo babu usan, “N ca ta okolo. Kamba mu n dashi ca okolo.”

²⁵ Ana Yesu enei oḅolo a ama a tawusa lo ubata'a, avu u bara otoni a lima, u damma, "Avu otoni a lima a na a tsu putsaa na adanshi, n damma wu ta, vu kasa na ayi. She vu dashi toni yi wan."

²⁶ Ana otoni a lima a yi a saalai, avu a kpasu'wa yi e ida lon, lipu va yi e meje'en, avu a kasa na ayi. Avu molobo'o wo o'wo tsa aakwakwa, hali wo o'wo ama na abunda a damma, "U kuwa ta."

²⁷ Avu Yesu reme ukere wa yi u 'yasan yi, avu u 'yon mishin.

²⁸ Ana u uwai o u'wa, avu ojoro a yi e ece yi usokowu, "Nye i zuwai tsu kudai, a na tsoo lo otoni a lima o ndolo?"

²⁹ Avu u usu le, "Na avasa a da goon aa gura lo cu'un ndolo a alanga, babu ili i ro."*

*Yesu yuwisan ta adanshi o ukwa wa yi
(Mat. 17:22-23; Luk. 9:43-45)*

³⁰ Avu a 'yon lo, a uwa e ida ya Galili. U ciga nanza reve shi.

³¹ Adama a na u to ritosu ojoro a yi, u ta dansaa le, "A ta ca Mawun ma Vuma e ekere a ama waru a to una yi. Na o una yi, na a yuwan rana ta'atsu u ta 'yon."

³² Amma a gura reve adanshi'i shi, avu waru a uwwusa wovon na ee ece yi.

*Tsugbashi tsa abula
(Mat. 18:1-5; Luk. 9:46-48)*

³³ Avu a rawa Kafarnahum. Ana u uwai o u'wa, avu we ece le, "Mawasan ma ne yaa yuwusan o ure?"

³⁴ Avu a rungwa kpaku kpaku, adama a na a yuwan ta mawasan o ure za na o'wo zagbain atsuma e le.

³⁵ Avu u danu, u de Kupanejere'e. Avu u damma le, "Za na cigai woo o'wo zagbain, u kamba za vu ukosu, aagbashi a ama suru waru."

³⁶ Avu u shede mawun mo ro u zuwa yi e memere, avu u katala yi. Dada u damma nle,

³⁷ "Za na ushiyi mawun me ke'en cu'un nda adama a ala a va, amu da u ushiyi. Za na waru usu numu, amu da u ushiyi goon shi, amma za na lyungu numu da u ushiyi."

*Za na 'yuwan ntsu shi, za tsu da
(Luk. 9:49-50)*

³⁸ Avu Yahaya usu yi, "Manlu, tse ene ta nanza o utusaa otoni a lima na ala a wu. Atsu gba tsu putsaa yi ta, adama a na u ri oo tonu tsu shi."

³⁹ Amma u damma ta, "She i putsaa yi wan, adama a na za na gura yuwain ulinga wa asalama a ala a va, waa gura vadala u yuwan adanshi avama adama a va shi.

⁴⁰ Za na ri a tsurala na tsu shi, za tsu da.

⁴¹ Amayun a da maa dansaa du, za na ca ndu mini i sowo adama a va, u ta tsura iliyinkapa.

*Re mariyaa atsuma o unusu
(Mat. 18:6-9; Luk. 17:1-2)*

⁴² "Na nanza aa zuwa atsuma a muwun n nda a riyaa, u ta la'a a nlaa yi utali u yira a yinlu ya yi, avu a vari yi a mala.

⁴³ Nu ukere wa wu waa zuwa wu, vu nusan, vu kodo yi. U ta la'aa wu, vu tsura wuma babu ukere u ta ana vaa tsura ekere e re, avu vu uwa a akina.†

⁴⁴ [Ubatu na azun a tsu kuwa shi, waru akina a tsu kima shi.]

* 9:29 Akuci a aatagada o ro a ta na: "Amma avasa na akuli a da goon aa gura cu'un vi ili i nda."

⁴⁵ Na anana a wu aa zuwa wu vu yuwan unusu, vu kofo yi. U ta la'aa wu, vu tsura wuma na tsukutsuma, ana aa vari wu atsuma a akina na ana e re.

⁴⁶ [Ubatu u na azun a ri n kuwa shi, waru akina a ri n kima shi.]

⁴⁷ Na lyusu va wu aa zuwa wu vu yuwan unusu, vu kongoro yi. U ta la'aa wu, vu uwa o tsugono tsa Asula na lyusu ta, ana aa vari wu atsuma a akina ne esu e re.

⁴⁸ Ubatu u na azun a ri n kuwa shi, waru akina a ri n kima shi.

⁴⁹ "Na akina a da aa lyungwa ama suru, cine a tsu lapula ili na akpadi.

⁵⁰ "Akpadi a tu ulobonu, amma na a langa, na nye da vaa lapula yi?"

"I dan na akpadi o okolo a du, i yuwan nden n sa'ani."

Uritosu adama o lolo

(Mat. 19:1-12; Luk. 16:18)

10

¹ Yesu lyawa ta de, avu u kambu e ida ya Yahuda, waru nu upasu wa Urdu, ama na abunda o boloto ta ubatu wa yi, avu u kara o rocosu le ununa u tsu yuwusan.

² Avu Afarishi a tawa ubatu wa yi, reve e ece yi, "Unusu u da vuma lyawa ka va yi?"

³ Avu we ece le, "Nye i da Musa damma ndu?"

⁴ Reve a usu yi, "Musa damma tsu ta tsu ca ka aatagada a wukasu u lolo, avu a lyawa yi." ◇

⁵ Dada u usu nle, "Musa damma du ta ne, adama a na i ri na aciyogbamu.

⁶ Amma a mantsa ma na a yuwain uvadi ne da u danga shi. Amma ana a fara a yuwain, 'vali na ka da a yuwan nle.' ◇

⁷ 'Adama o ndolo a da vuma aa lyawa dada va yi na mma va yi, tsara u suraa ka va yi goon.

⁸ Ele ra o to o'wo ili i ta.' ◇ Ana wo o'woi a buwa ili i re shi,

⁹ adama o ndolo ili i na Asula o boloi, she vuma kakasa wan."

¹⁰ Avu ana a kambai o u'wa dada ojoro a yi e ece niyi ili i na u ritoi.

¹¹ Avu u damma le, "Za na kakasai, reve u yuwisan lolo ro, tsipere tsa da waa yuwusan na ayi.

¹² Waru na ka lyawa vali va yi, avu u yuwisan lolo ro, tsipere tsa da waa yuwusan."

Yesu zuwaa ta muwun aba'un

(Mat. 19:13-15; Luk. 18:15-17)

¹³ A tawusaa yi ta na muwun, tsara u ju'wan le. Reve ojoro a yi a putsa le.

¹⁴ Amma ana Yesu enei ne, reve atsuma a langa yi. Avu u damma le, "Lyawai muwun n keke'en n tawa ubatu u va, she i putsa le wan. Adama e icu'un i ndolo i da o foboi tsugono tsa Asula.

¹⁵ "Amayun a da maa dansaa du, za na usuyi tsugono tsa Asula cine muwun n ri shi, waa uwa atsuma o tsugono tsa Asula shi."

¹⁶ Reve u shefe le e ekere, avu u zuwaa le aba'un.

Za vu utsuru

(Mat. 19:16-30; Luk. 18:18-30)

¹⁷ Ana u remei mmalu a tyo Urishelima, dada nanza sumai elime e Yesu, avu u kingyo. Avu u damma, manlu ma abula, "Nye da maa yuwan, tsara n tsura wuma u babu ukotu?"

18 **Avu** Yesu usu yi, “Cine vee desu mu manlu ma aḅula? Babu za va aḅula, she Asula goon.

19 **Avu** na aciyawu vu reve ta ili i na Asula a dammai a yuwan: ‘She vu una vuma nu ucigu wa wu wan, she vu yuwan wivu wan, she vu yuwan tsipere wan. She vu usu ili i na vu revei shi wan, waru she vu paala za ro wan. Vu ca dada na mma va wu tsugbain.’” ◊

20 **Avu** u usu yi, “Manlu, ele ndolo suru n yuwusan le ta, amu o molobo.”

21 **Avu** Yesu kalyuwa yi ni icigi. **Avu** u damma yi, “Ili i ta i da vu lambai, 'yawa vu wina ili i na vu ri na ayi suru, tsara vu ca alambi, adama vu tsura zuwa zuwa. Na vu yuwan ne avu vu tawa vu toni mu.”

22 **Ana** vu uwwai ne, avu u lukuta urewesu, adama a na u ri ni ili abunda.

23 **Avu** u vadala u kalyuwa ojoro a yi, avu u damma le, “Ili yu usan i da za vu utsuru u tsura u uwa atsuma o tsugono tsa Asula.”

24 **Avu** ojoro a yi a uwa asalama, adama e ili i na u dammai. **Avu** u dashi dammis, “Muwun n va, u ta yuwan usan za vu utsuru uwa o tsugono tsa Asula.”

25 **U** ta la'aa aarakumi a pusulai na vunu vu bele, ana za vu utsuru aa uwa o tsugono tsa Asula.”

26 **Ana** a uwwai ne, avu a kara a asalama, avu a damma, “Na wo o'wo za vu utsuru aa tsura u uwa atsuma o tsugono tsa Asula shi, zane da aa la'a?”

27 **Avu** u usu le, “E ekere a vadilima ili yu usan i da, amma e ekere a Asula shi. Babu ili i na Asula aa kuda yuwan.”

28 **Avu** Bituru usu yi, “Atsu da nda tsu lyawai ili suru, avu tsu kuru wu.”

29 **Avu** u usu u damma, “Amayun a da maa dansaa du, za na lyawai u'wa wa yi, ko dada va yi, ko mma va yi, ko u lyawai zakpara va yi, ko vawun va yi, ko gba u lyawai muwun ma yi, ko ka va yi, adama a va na Alabari a Sa'ani, she nu u tsura atsupu.

30 **A** mantsa mo gogo, u ta tsura 'wa, na aza a yi, na muwun ma anawu, na aduma, na muwun, ukpaku ukpaku. Amma waru a ta lyungwa yi. De zuwa ta u ta tsura wuma u babu ukotu.

31 **Aza** e elime na abunda a ta kamba acapa. Aza a acapa a ta kamba elime.”

Yesu yuwisain adanshi o ukwa wa yi

(Mat. 20:17-19; Luk. 18:31-34)

32 **Ele** atsuma a mmalu a gawan Urishelima, Yesu de elime e le, avu ojoro yi kara asalama. **Avu** ama a na oo tono yi, a kara o wovon. **Avu** waru u dashi de ojoro a yi, avu u fara a dansaa le ili i na yaa cina yi.

33 **Avu** u damma, “Atsu da nda a tyo Urishelima, a ta ca Mawun ma Vuma e ekere a nan ganu a gbagbain na munlu n Wila. A ta padaa yi ugana u na oo una yi, waru a ta zuwa yi e ekere a aza e iwuya.

34 **A** ta yuwaan yi ulamu reve a tsuwan yi matsan. Waru a ta fufaba yi, avu o una yi. Agba na a yuwan rana ta'atsu, u ta 'yon.”

Ipai ya Yakubu na Yahaya

(Mat. 20:20-28)

35 **Avu** muwun ma Zabadi, Yakubu na Yahaya, a rawa zuzu na ayi a damma, “Manlu tsu ciga wu ta, vu yuwaan tsu ili i na tsaa pati wu.”

36 **Reve** we ece le, “Nye i cigai n yuwaan du?”

37 **Reve** a usu, “Urana u na a 'yasan nuwu zuwa na tsugono, tsu ta ciga wu vu zuwa za ta o ukere usa'ani, za ta o ukere ugula.”

38 **Avu** u usu le, “I reve ili i na yaa patishi shi. I ta gura sowo awuya a na moo sowo, a ta gura tsupu du ununa aa tsupu mu a awuya?”

³⁹ Reve a usu a ta gura. Avu u usu le, "I ta gura sowo awuya a na moo sowo, ununa aa tsupu mu ne da aa tsupu du.

⁴⁰ Amma adama a na yaa danu o ugula ko o usa'ani, za va da shi na maa ca. Asula a da aa ca bata na u foboyi aza a na a dangwai."

⁴¹ Ana ogoro a yi a uwwai ne, reve a uwa atsumolangu na Yakubu na Yahaya.

⁴² Avu u de le, u damma le, "I reve ta aza a na a zuwai o o'wo aza a tsugbain a ama o uvadi, a ta na tsugbain a aci e le.

⁴³ Ne da woo o'wo e ekere a du shi. Za na cigai wo o'wo zagbain, she nu u kambato aciyayi aagbashi a du biti.

⁴⁴ Za na cigai u uwa elime a du, she nu u kambato aciyayi aagbashi a du suru.

⁴⁵ Ko Mawun ma Vuma, u tawa tsara a yuwaan yi tsugbashi shi. Amma tsara u yuwan tsugbashi, waru u ca aciyayi, adama a wawa ama."

Yesu kpatu'wa ta esu e irumba

(Mat. 20:29-34; Luk. 18:35-43)

⁴⁶ Avu a rawa Jeriko. Ayi o uta Jeriko no ogoro a yi no obolo a ama abunda, avu irumba i ro i tawa zavipati aala a yi Bartimawu, mawun ma Timawu. U tsu danusu ta a nge'en mu ure.

⁴⁷ Ana wu uwwai Yesu va Nazara ta lo a tawa, avu u 'yasan udyo wa yi a dansa, "Yesu, Yesu, mawun ma Dawuda, kalyuwa ununa n ri iliyali."

⁴⁸ Avu ama na abunda a putsa yi, a dansaa yi u rungwa un wa yi. Amma she ili i na i 'yawa elime, avu u dashi utaa udyo a dansa, "Yesu, Yesu, mawun ma Dawuda, kalyuwa ununa n ri iliyali."

⁴⁹ Avu wi isawan, reve u zuwa e de yi. Avu e de irumba'a, a damma yi, "Yuwan mazanga, u ta desu wu."

⁵⁰ Avu u vari aapalutsu a yi, avu u jika a 'yawa ubata wa Yesu.

⁵¹ Avu we ece yi, "Nye vu cigai n yuwaan wu?" Avu u usu yi, "Manlu, adama n tsura me ene ure."

⁵² Avu u usu yi, "Yuwan mmalu ma wu, ucawu wo okolo a wu u wawa wu ta." Babu usan, avu esu a yi a kpatu'wa, avu u kuru Yesu a kara.

Yesu uwai Urishelima

(Mat. 21:1-11; Luk. 19:28-40; Yah. 12:12-19)

11

¹ Ele arawa Urishelima, zuzu na lyuci va Batafaji na Batanya, reve a rawa a Masasan ma Zetun. Reve Yesu lyungu ama e re atsuma o ogoro a yi.

² Reve u damma le, "Yawa atsuma a malyuci ma na ma ri elime a du, na ma'uwa a ma du i te ene molloli wunlu za na koto a kumbai shi. I bada yi a tawa.

³ Na za ro ece du, nye i zuwai yaa yuwusan ne? I damma yi, 'Zagbain da ciga niyi, amma waa lapa kambuwa yi shi.' "

⁴ Avu a kara, reve a cina molloli a nge'en mu ure.

⁵ Ele a mabada ma yi, reve aza a na a danai lo mishin e ece le, "Nye da i zuwai yaa bada yi?"

⁶ Avu a usu le ili i na Yesu damma nle. Reve a rungwa le a kara na ayi.

⁷ Reve a tawaa Yesu na ayi, avu o polo amuna e le o molloli'i. Avu u kumba de.

⁸ Ama na abunda da o poloi amuna e le atsuma o ure, ozo o ro waru a baza avu'un o ure, aza a na a kudai a atsusa.

⁹ Aza a na a danai elime na aza a na a danai acapa, reve a dana e ishpa,

“Husana! *†

“Aba'un a tyo a za na a tawa a ala† a Asula! ◇

10 “Aba'un a tyo o tsugono tsa dada tsu Dawuda tsa na tsa ri lo a tawa!

“Husana a tyo e ekere a Asula!”

11 Reve u uwa Urishelima, dada u uwai atsuma a Aa'isamapada. Avu u kalyuwa ubata suru. Ana wo o'woi ulivu u da, avu wu uta u kambata Batanya obolo no ojoro a yi.

Yesu yuwayin ubiri una

(Mat. 21:18-19)

12 Ana usana u tawai, avu o uta Batanya. U dana ta a uwwusa ambulu.

13 Ana we enei ubiri na avu'un a abunda, reve u 'yawa tsara u tsura muwun u lyuwa. Ana u rawai, u kalyuwa bitu, u cina de ili shi, adama a na a mantsa ma na ubiri u tsu matsan da shi.

14 Avu u damma ubiri'i, “She nanza dashi lyuwa muwun ma wu wan, diga gogo.” Agba ojoro a yi a dana ta a uwwusa ili i na u dammai.

Yesu uwai a Aa'isamapada

(Mat. 21:12-17; Luk. 19:45-48; Yah. 2:13-22)

15 Reve a rawa Urishelima.† Ana Yesu† uwai atsuma a Aa'isamapada,† avu u lo aza a na a dana'i atsulu na awina pe. Waru avu wu kebe apada a aza a na a dana'i a kita'usa ikebe, avu u baza otogu ni ili i na a dana'i a yuwusan ulinga, na aza a na a dana'i a winasa nrukuku.

16 U putsa ta aza a na a dana'i ni itana a batsa pe atsuma a Aa'isamapada.

17 Avu u yuwaan le adanshi, “Ashe Adanshi a Asula,† a damma, ‘U'wa u va ubata wa avasa adama a ama suru da shi?’ ◇ Amma, adu i kambato yi ta ubata u na yaa dana a yuwusan wivu.”

18 Ana nan ganu a gbagbain na munlu n Wila me enei ili i na i farai, avu a zami ure u na oo una yi. Agba a uwwa ta wovon, adama a na ama suru a uwa ta asalama na cu'un vu uritosu wa yi.

19 Nu ulivu, avu Yesu lyawa lyuci'i.

Iroci nu ufanga wu ubiri

(Mat. 21:20-22)

20 Ele a makamba nu usana, reve e ene ubiri u na Yesu yuwayin una u 'yewe a tyo a aralu.

21 Avu Bituru gura cuwan na cu'un vi ili i na i farai, avu u damma, “Manlu, kalyuwa ubiri u na vu yuwayin una'a u 'yewe ta.”

22-23 Avu u usu le, “I usu Asula, amayun a da maa dansaa du, za na dammai masan ma nda u mula u riyaa atsuma a mala no okolo a yi a da'wan shi, amma u ca ta okolo e ili i na u dammai, u to o'wo ne.

24 Ayi da i zuwai maa dansaa du ili i na i patiyi suru atsuma a avasa, ni i ca okolo i ta tsura.

25 Ni yi isawan a mantsa ma na yaa yuwan avasa, ni i ri o upan na aza a du, i yuwan gafura, tsara Dada du za na ri zuva ayi fo u yuwaan du gafura.

26 Amma ni i yuwaan za du gafura shi, cine tsa da Dada du za na ri zuva waa yuwaan du gafura vu unusu u du?”

Yeci yu ubata u na Yesu tsurai ucira

(Mat. 21:23-27; Luk. 20:1-8)

27 Reve ana Yesu no ojoro a yi a kambisai Urishelima a uwa ta a Aa'isamapada. Ayi pe atsuma a agara a Aa'isamapada'a reve nan ganu a gbagbain na munlu n Wila na azagbain a tawa ubata wa yi.

* 11:9 Husana urevu wa yi, ayi da “Ica a tyo Asula!” ◇ 11:9 Ica 118:25-26. ◇ 11:17 Isha. 56:7; Irm. 7:11.

²⁸ Reve e ece yi, “Nu ucira u ne u da vaa yuwusan ulinga u nda, waru zane da ca nuwu ayi?”

²⁹ Reve Yesu usu le, “Amu fo n ta yuwan du yeci, i usu mu. Amu waru n ta gura damma du ubata u na cu'un vu ucira na maa yuwusan ulinga wu utai.

³⁰ Urumbusu u na Yahaya† aa yuwusan, te da wu utai, ubata wa Asula ko ubata wu vadilima?”

³¹ Avu e reme mawasan vani le, a damma “Na tsu damma zuva da wu utai, u te ece tsu, “To nye i zuwai tsu cayi okolo shi?”

³² Na waru tsu damma ubata wa ama da wu utai, u ta tawaa tsu na addama.” A ta uwwusa wovon wa ama, adama a na ama e reve ta Yahaya vumavasula† da.

³³ Avu a usu yi, “Tsu reve shi.”

Avu fo u usu le, “Maa damma du ubata u na n tsurai ucira u na maa yuwusan ili i na maa yuwusan shi.”

*Iroci ya aza a zamalinga
(Mat. 21:33-46; Luk. 20:9-19)*

12

¹ Avu Yesu uwa a yuwusaan le adanshi ni iroci. Reve u damma, “Vuma ro da cuwain uduma wa inabi, avu u suwaa yi u6abu akandaruwa. Reve waru u kapa akari, tsara u tsura ubata u na waa dana o kpokuso masayan. Avu u suwaa yi aburu, adama we eneshe ili i na i ri pe suru. Reve u ca aza a zamalinga uduma'a, adama a linga yi. Reve u kara a 'yawa mmalu a lyuci ro.

² “Ana mantsa mo ugasa ma rawai, reve u lyungu vuma ta atsuma a agbashi a yi u 'yawa u ushi akunda e ili i na o bolotoi.

³ Avu aza a zamalinga'a e reme aagbashi'i, reve a lalapa yi reve a damma yi u kamba ekere lyanga.

⁴ Reve za vu uduma'a u lyunguwisa aagbashi o ro, avu a lalapa yi lon.

⁵ Ana u lyunguwisa aagbashi o ro, reve o una yi. Aza a na u koso lyunguwisa na acapa, a lalapa akapi, akapi gba o una le.

⁶ “Avu wo o'wo vuma ta da shi buwai, ayi da mawun ma ta ma yi za na u cigai lon. Avu za vu uduma'a u koso lyungu yi a majiyan ne e ene yi, a ta uwwa wovon, avu a yuwaan yi ili i na i lobonoi.

⁷ “Ana e ene niyi, avu a dammulai, ‘Ndede magaji ma ta ma yi a tawa, tsu una niyi adama ubata'a wo o'wo ubata u tsu.’

⁸ Reve e reme mawu'un o una yi, avu a vari yi atsuma o ogozo.”

⁹ Avu Yesu damma, “Cu'un majiyan ne da yaa yuwusan za vu uduma'a waa yuwan? Ayi za vu uduma'a u ta tawa wu una le suru, avu u ca aza a zamalinga o ro a linga uduma'a.

¹⁰ Koto i denuna ili i na Adanshi a Asula a dammai shi? ‘Aatali a na asuwi a 'yuwain, ayi da wo o'woi ikyun yu ucira atsuma o usaa.

¹¹ Zagbain da yuwain ili i nda, waru u lobono ta e esu a tsu.’ ” ♦

¹² Reve Afarishi† a zami ure u na ee reme yi adama a na e reve ta u ta yuwusan adanshi a aciyele. Amma a ta uwwusa wovon wa ama, adama o ndolo a da a lyawa niyi. Reve a sa6a ure u le.

*Yeci adama a atsupa o utafa
(Mat. 22:15-22; Luk. 20:20-26)*

13 *Avu a lyunguwa yi ama o ro atsuma a Afarishi na ama a Hiridu, tsara e reme yi nu unusu atsuma a adanshi a yi.*

14 *Ana a rawai, reve e ece yi, "Manlu, atsu tsu reve ta avu za va amayun a da, waru vu ri na adangulu shi. Vu tara ta ama suru unata, vu to rocosu ure wa Asula. Damma tsu u lobono ta a tsupa utafa a tyo ya Kaisa mogono ma Roma† ko tsu tsupa wan?"*

15 *Ana u revei ili i na a cigai, reve u damma, "Nye i zuwai yaa lyungusa mu?" Avu u damma le, "Tawa numu ni ikebe."*

16 *Ana a tawa niyi, avu we ece le, "Ululu wa zane u da u ri de?" Reve a usu yi, "Ululu wa Kaisa u da u ri de."*

17 *DaƁa u damma nle, "I ca Kaisa† ili i na i ri ya Kaisa, Asula waru a ca yi ili i na i ri za va yi. Reve ama a kara a yuwusan asalama a yi."*

Yeci yu u'yosun atsuma a akwakwa (*Mat. 22:23-33; Luk. 20:27-40*)

18 *Reve ama a na a tsu de aza a Sadukiya† aza a na a dammai na vuma kuwa u buwa a 'yon shi, ele fo a tawa ubata wa yi.*

19 *Reve a damma yi, "Manlu, Musa danaa tsu ta, na vuma kuwa, avu u lyawa ka va yi babu u matsan, avu zawa'a va yi sotsu ka'a, tsara u tsuraa yi mawun.*

20 *A yuwan ta ama e cindere ali. Za vu ufaru yuwan ta lolo, avu u kuwa babu u matsan.*

21 *Reve za ve ire sotsu yi, ayi fo u kuwa babu mawun na ayi. Za va ta'atsu waru ne da, ne da a yuwusain.*

22 *Ele ama e cindere'e ko za tsura mawun na ayi shi. O ukosu, avu fo ka'a u tawa u kuwa.*

23 *To o urana u na aa 'yasan akwakwa, ka va zane da woo o'wo, adama a na wo oloi mecindere me le suru?"*

24 *Reve u usu le, "Adama o ndolo a da i puwain. Adama a na i reve Adanshi a Asula shi, waru i reve ucira wa Asula shi.*

25 *O urana u na aa 'yasan akwakwa, babu adama o lolo. O to o'wo ununa nlingata ma Asula n ri, aa yuwan de lolo shi.*

26 *Koto i denuna ili i na aatagada a Musa a dammai shi, ubata u na u yuwain adanshi o molopu a madala, ana Asula a dammai, 'Amu da Asula a Ibrahim na Ishiyaku na Yakubu?' †*

27 *Ayi Asula a aza a wuma a da, amma Asula a akwakwa a da shi. Amayun i puwan ta suru suru."*

Wila u gbain

(*Mat. 22:34-40; Luk. 10:25-28*)

28 *Avu manlu ma Wila† ma Musa ma tawa ma uwwa le a mawasan vani le. Ana we enei Yesu usu nle mejege, avu we ece, "Wila u ne u da u la'ai mgbain?"*

29 *Avu u usu yi, "Wila u gbain ayi da, 'I polo atsuvu adu muwun ma Isra'ila, Asula mogono ma tsu ayi da Asula goon.*

30 *I ciga Asula no okolo a du suru, na asuvu a du, nu ucira u du.' †*

31 *Za ve ire ayi da, 'I ciga aza a du ununa i cigai aciyadu.' † Ili i ro yi lo i la'ai ndolo shi."*

32 *Avu manlu'u u usu yi, "Manlu amayun a da wu, Asula a ta a da, za ro lo shi she ayi. †*

33 A ciga yi no okolo a ta, na asuvu a ta, nu ucira u tsu, avu waru tsu ciga aza a tsu ununa tsu cigai aciyatsu. U la'a ta wocosu wu mpasa nu ukulatosu.”

34 Ana Yesu enei ununa u usuyi mejege, reve u damma yi, “Vu ri alanga na tsugono tsa Asula shi.”

Ko za dashi yuwan yi yeci waru shi.

Yeci adama a Mawun ma Dawuda

(Mat. 22:41-46; Luk. 20:41-44)

35 Yesu atsuma o uritosu a Aa'isamapada, avu we ece le, “O unā wu nye munlu n dammai Kristi Zamawawa to uta o ugundo wa Dawuda?”

36 Agba Ruhu va Akiza zuwa ta de Dawuda damma: ‘Asulazuwa a damma ta Zagbain va: “Danu o ukere usa'ani u va, she na n zuwa n'yuwatan ma wu a apata a ana a wu.” ’

37 “Na Dawuda na aciyayi u de yi ‘Zagbain’, cine woo o'wo waru mawun ma tsukaya ma Dawuda?”

Ama na abunda a uwwa ta uyo'o wu uritosu wa yi.

Morono ma atsuvu adama a munlu n Wila

(Mat. 23:1-36; Luk. 20:45-47)

38 Atsuma o uritosu wa yi, avu u damma le, “I yuwan ugbozu na munlu n Wila.”

39 Aza a na a cigai a dana a casu le tsugbain e eden u'wotowu na atugu a ga'an le, a dana a danusu a ndanata ko'o a a'isa, na ndanata n sa'ani e eden.

40 Aza a na a tsu ususa ili yi nruna. Avu a dana a yuwusan avasa o ugaɗi. Asula a ta ca icu'un ya ama o ndolo atsumalima lon.”

Maruna na anini e re

(Luk. 21:1-4)

41 Avu Yesu danu zuzu nu uzuwata wi ikebe atsuma a Aa'isamapada. Reve u kalyuwasa ama a zuwusa ikebe. Aza o utsuru na abunda a zuwusa ikebe ya abunda.

42 Avu maruna mo ro me iliyali mo uta de, avu u zuwa anini* e re.

43 Reve u de ojoro a yi, avu u damma le, “Maruna me iliyali ma nda ma zuwa ta ili i na i la'ai ama suru.

44 Aza o utsuru a nda suru e kene ta atsuma o utsuru u le. Ayi gba ni iliyali ya yi suru, reve u pura suru ko ili u lyawa shi avu u zuwa.”

Adanshi adama o ulungusu wa Aa'isamapada

(Mat. 24:1-2; Luk. 21:5-6)

13

1 Yesu o uta a Aa'isamapada,† reve za ta atsuma o ojoro a yi u rawa ubata wa yi, avu u damma, “Manlu, kalyuwa cu'un vu usaa u sa'ani na atali† a nda!”

2 Reve u usu yi, “Ye ene ta cu'un vu usaa ndolo? Ko aatali a ta aa lyawa zuwa vu za va yi shi. Suru nle o to oco le e ida.”

Ufaru wa atsumalima

(Mat. 24:3-14; Luk. 21:7-19)

3 Ayi nden a masasan ma Zetun za na danai a nkalalai na Aa'isamapada, reve Bituru na Yakubu na Yahaya na Andarawu a yuwan yi yeci.

4 A damma, “Damma tsu mantsa ma na ili i ndolo yaa fara. Waru damma tsu ili i na yaa fara o ukosu.”

† 12:33 Hos. 6:6. † 12:36 Ica 110:1. * 12:42 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “lapta.” Kalyuwa Ucuɗuwu wi “Ikebe.”

⁵Avu u damma le, “I yuwan ugbozu she i lyawa nanza yuwan du tsulo wan.

⁶Ama na abunda a ta tawa na aala a va a damma ele da Kristi Zamawawa'a. Reve a damma du, ‘Amu da,’ o to polo ama na abunda.

⁷She okolo a du a da'wan wan, na yu uwwa alabari o uvon zuzu ko alanga. She na a yuwan ili i ndolo suru, amma ukosu u da shi.

⁸Ifa i ta yuwan nlangi ni ifa. Tsugono tsu ta yuwan nlangi na tsugono. A ta yuwan uramosu wi ifa abunda. Ambulu a ta yuwan abunda. Ili i nda suru u to rocosu ufaru wu ukosu wu uvadi.

⁹“I yuwan ugbozu na aciyadu. E te reme du a yawato du o ukobu wu uge'etosu adama a va. A ta fufaba du a a'isa. A ta yawato du a makakan mo ngono na aza o uge'etosu, adama a va. I damma le adama a Alabari a Sa'ani.

¹⁰Amma kafu ukosu wu uvadi, a ta yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani a va atsuma o uvadi suru.

¹¹Na a tara du a tyo ubata o uge'etosu, she yi da'wan o una wi ili i na yaa usu le wan. Na mantsa ma rawa, o to roco du ili i na yaa damma. Ili i na yaa damma yoo uta o una u du shi, Ruhu va akiza† to roco du ili i na yaa damma.

¹²“Vuma ta wina mawun ma anawu ma yi adama o una yi. Nan dada waru a ta yuwaan ne muwun n le. Muwun n ta 'yuwan mbara n le na mukuci n le, tsara o una le.

¹³Ama suru a ta 'yuwan du adama a va. Amma za na isawain ugbamu, a tyo o ukosu u ta la'a.

Mantsa ma atsumalima lon

(Mat. 24:15-28; Luk. 21:20-24)

¹⁴“Mantsa ma ta lo a tawa a na yee ene za na a yuwusan ili yi idaba a makakan ma Asula atsuma a Aa'isamapada, ubata u na wu ntsayi shi ununa Daniyan dammai.” [◇] (Za vu desununa u yuwan ugbozu.) “Reve aza a na a ri atsuma a Yahuda a suma a tyo a nsasan.

¹⁵Za na ri zuva vu ukwa'a, she u cipa u uwa o u'wa wa yi, tsara u tara ili i ro atsuma o u'wa wan.

¹⁶Za na ri de o uduma, she u kamba o u'wa, tsara u tara aapalutsu a yi wan.

¹⁷U ta suduwa amaci a na a ri na atsuma obolo na amaci a na a ri na muwun n na ma apasa maani.

¹⁸“She i yuwan avasa, tsara ili i ndolo i fara na lyushi wan.

¹⁹Atsuma a rana ndolo, o to o'wo rana va atsumalima lon, cu'un na koto a yuwain shi, ana Asula a yuwain uvadi u nda. A dashi waru cu'un va yi shi.

²⁰Amma Asula e jebe ta rana ndolo, na ne da shi, ko za aa la'a shi. Agba adama a aza a na waru Asula a dangwai, dada e jebei rana ndolo.

²¹“Na za ro damma du, ‘Ndede Zamawawa,’ ko ‘Apa yi,’ she i usu wan.

²²Adama a na azamawawa e epen na amasula e epen, a ta tawa. A ta gura yuwan ili ya asalama na abunda, tsara o polo aza a na dangwai n na aa gura.

²³Amma i yuwan ugbozu n damma du ta de ili i na yaa fara suru.

Matawaa ma Mawun ma Vuma

(Mat. 24:29-31; Luk. 21:25-28)

²⁴“Amma atsuma a rana ndolo, na mantsa ma atsumalima lon mo koto, urana u to o'wo irumbu, woto waru waa dana ne ekan shi.

²⁵Italyo'o waru i ta dana a riyasa e ida. A ta jingada cira na ri zuva.

²⁶Reve ee ene Mawun ma Vuma a tawa e eleshe nu ucira na tsugono tsu Asula.

[◇] 13:14 Dan. 9:27; Dan. 11:31; Dan. 12:11.

²⁷ Reve u lyungu nlingata mā *Asulā*, tsarā o ɓoloto ojoro a yi, aza a na u dangwai ubatā suru, diga o ufaru wu uvadī a tyo o ukosu.

Adanshi adama o ubiri

(*Mat. 24:32-35; Luk. 21:29-33*)

²⁸ “I rito ili i ro o udanga wu ubiri. Na yee ene avu'un a yi a vadalasa, a yuwusan ototopi, i reve lyushi yuwan tā zuzu.

²⁹ Ne da waru na yee ene ili i nda a farasa, i reve u yuwan tā zuzu na matawaa, u tā lo o unantsutsu.

³⁰ Amayun a da maa dansaa du, uvadī u nda woo koto shi, she ni ili i na a dammai nda suru a shiwan.

³¹ Zuva ni ida o to koto, amma adanshi a va oo koto shi.

Babu za na revei urana ko mantsa

(*Mat. 24:36-44*)

³² “Amma adama o urana u ndolo, ko mantsa babu za na revei, ko nlingata mā *Asulā*, ko Mawu'un, she Dada va yi goon.

³³ I yuwan ugbozu waru i yuwan avasa adama a na i revei mantsa'a shi.

³⁴ “U to o'wo cine vuma tsu danā mocin e ida i ro u lyawa tā de u'wa wa yi, reve u ca agbashi a yi ucira, suru nle waru u ca le tā ulinga u na aa yuwan. Reve u damma za vi ipiri u ka lyuwā ulobonu.

³⁵ I danā ufoɓu adama a na i revei mantsa ma na zavu'wa'a waa tāwā shi. Ko nu ulivu, ko nu urana, ko e memere ma ayin, ko nu usana.

³⁶ Nu u tawā she u cina du a nlavu wan.

³⁷ Ili i na maa dansaa du, ayi da i danā ufoɓu.”

Izami yu ure u na oo una Yesu

(*Mat. 26:1-5; Luk. 22:1-2; Yah. 11:45-53*)

14

¹ Rana re da shi buwai, ana aa yuwan *Abuki* a Mapasa oɓolo na *Abuki* o Opopofu.† *Avu* nan ganu oɓolo na munlu n *Wilā* a zami ure u na ee reme *Yesu* nu unusu, tsarā o una yi.

² Reve a damma, “Tsoo una niyi a mantsa mā *abuki* shi, adama ama a 'yasān uvon wan.”

A tsuwayin Yesu mani'in

(*Mat. 26:6-13; Yah. 12:1-8*)

³ *Yesu* pe o u'wa wa *Simo Makutu* a lyuwusa ilyalya a lyuci va *Batanya*, avu ka ro utā de na *mani'in* mā maguru me ikebe lon. Reve u ɓala ikpatātsu i mede'en, reve u tsuwan *Yesu* a aaci.

⁴ Aza a na a danai lo, avu a uwwa upan. Reve a damma, “Cine tsa da waa lungusa *mani'in*?”

⁵ Na a shi a wina yi, a shi tā ushi ili i na i la'ai ikebe i na i rawai ikebe yu ulivu ukpakuta'atsu (300),* avu a ca aza o ulambu ikebe'e.” *Avu* a uwa upan na ayi, reve a ɓara yi.

⁶ *Avu* *Yesu* damma le, “*Rungwā* niyi, cine tsa da yaa damatosun yi? U yuwaan mu tā ili i na i lobonoi.

⁷ I to oɓolo na alambi kuci, mantsa ma na i cigai suru, i ta gura yuwaan le ili i sa'ani. *Amu* gba maa danā na du kuci shi.

⁸ U yuwan tā ili i na waa gura yuwan, u tsun tā lipu va *mani'in* kafu mantsa mā a cidā.

* **14:5** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na *Tsuheleni* ayi da “dinari ukpakuta'atsu (300).” *Kalyuwā* *Ucuɗuwu* wi “*Ikebe*.”

⁹ Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, ubaɗa u na aa yuwan alajiyi a Alabari a Sa'ani aɗsumā o uvadi u nda suru, ee icina ili i na ka nda u yuwaan numu shi."

Asala e ikebe i na aa wina Yesu

(Mat. 26:14-16; Luk. 22:3-6)

¹⁰ Ɔvu Yahuzā Iskariyoti, aɗsumā a Kupanejere, u 'yaɗa ubaɗa u nan ganu a gbagbain, tsara u winaa le Yesu.

¹¹ Ana a uwwai ne, Ɔvu a zangana. Ɔvu a yuwaan yi nzuwulai, a ta ca yi ikebe lon. Ɔvu u zamishi ure u na waa wina yi.

Yesu lyuwa ta ilyalya i Mapasa no ojoro a yi

(Luk. 26:17-25; Luk. 22:7-14; Luk. 22:21-23; Yah. 13:21-30)

¹² O urana wu ufaru u na a yuwain Abuki o Opopofu,† urana u mapada me ikyon i Mapasa,† Ɔvu ojoro a yi e ece yi, "Te ɗa vu cigai tsu foɓoo wu ilyalya ya abuki'i?"

¹³ Ɔvu u lyungu ojoro e re a yi, u damma le, "Uwai a lyuci, i ta ga'an na vuma utanuwu na aakabu a mini, Ɔvu i toni yi.

¹⁴ U'wa u na u uwai suru, i damma za vu u'wa'a, 'Manlu ma damma, te ɗa aasula a na amu no ojoro a va tsaa lyuwa ilyalya ya abuki?'

¹⁵ U to roco ɗu u'wa wa zuva, i foɓo ununa u lobonoi i yuwan, tsara i foɓoo tsu."

¹⁶ Reve a kara, ɗaɗa e enei ili i na Yesu damma nle ununa u dammai. Ɔvu o foɓo ilyalya i Mapasa'a.

¹⁷ Ana ulivu u yuwain, reve u tawa obolo no ojoro a yi.

¹⁸ Ele aɗsumā a alya e ilyalya, Ɔvu u damma, "Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, aɗsumā a ɗu vuma ta ta wina mu, waru za na tsaa lyuwusa ubaɗa u ta u ɗa."

¹⁹ Ɔvu a uwa aɗsumolangu a dansa aza ta ta, "Amu ɗa, amu ɗa?"

²⁰ Ɔvu u damma le, "Aɗsumā a ɗu za ta ɗu ta wina mu, za na tsaa lyuwusa a mapara ma ta.

²¹ Mawun ma Vuma† ma ta kuwa cine u ri uɗanu. Woo yo'ono za na aa wina Mawun ma Vuma'a shi. Na a shi a matsan yi shi, u shi ta la'aa yi."

Alya o ukosu

(Mat. 26:26-30; Luk. 22:14-20; 1 Kor. 11:23-25)

²² Ele pe a alya, Ɔvu u tara opopofu u yuwaan Asula mazanga. Ɔvu wu busa u ca le u damma, "Ushiyi, lipu va ɗa nda'a."

²³ Ana u tarai mokoto ma masayan ma inabi,†† Ɔvu u yuwaan Asula mazanga. Ɔvu u damma, "Ushiyi," Ɔvu o sowo.

²⁴ Ɔvu u damma le, "Mpasa nda mpasa n va n ɗa na n zuwai Asula a yuwain akucunu,† adama oo oco mpasa adama a wawa ama na abunda. ²⁵ Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, maɗa dashi sowo masayan waru shi, she za na moo sowo o tsugono tsā Asula."

²⁶ Ana a yuwain ishpa yi ica, Ɔvu o uta a tyo a Masasan ma Zetun.

Bituru ta wasan Yesu

(Mat. 26:31-35; Luk. 22:31-34; Yah. 13:36-38)

²⁷ Ɔvu u damma le, "Suru ndu i ta bete'we adama a na ne ɗa Asula a dammai aɗsumā a Adanshi a Asula ana:

'N to una za va aguɗa, Ɔvu ikyon i bete'we.' ◊

²⁸ "Amma na a 'yaasan mu, n ta fara 'yaɗaɗa ɗu Galili."

²⁹ Ɔvu Bituru usu, "Maa lyawa wu shi, ko na aa lyawa wu."

† 14:23 Inabi ayi ɗa muwun mu uɗanga n ro a na a tsu yuwaan ili yo oso i ro ana masayan. ◊ 14:27 Zak. 13:7.

³⁰ *Avu* u usu Bituru, “Kafu moton ma saala ure na ayin a nda, vu ta wasan mu ufa'atsu.”

³¹ *Avu* Bituru usuwisa nu ucira, “Ko ke'en maa wasan wu shi, ko na maq kuwa obolo na *avu*.” Reve akapi'i fo a damma ne.

Atsumolangu e Yesu

(*Mat. 26:36-46; Luk. 22:39-46*)

³² *Avu* a rawa ubata u na a tsu de Getisemeni. *Avu* u damma ojoro a yi, “Danuyi pa n ta yuwan avasa.”

³³ *Avu* u tara Bituru na Yakubu na Yahaya. *Avu* ili'i i uwa a damatosun yi, *avu* u uwa atsumolangu lon.

³⁴ *Avu* u damma le, “Atsumolangu a va a yuwan ta abunda lon, gashi wu una mu. Puro numu pa i dana ufofu.”

³⁵ Ana u yawai malanga, *avu* u riyā e ida, *avu* u yuwan avasa u damma, n na waa yuwan, a tawa yi mantsa mo ndolo.

³⁶ Reve u damma, “Dada, ya'a wu ili suru ili i mayuwaan ma da. Tawa mu atsumalima a nda. Amma she vu kuru ili i na n cigai wan, amma ili i na vu cigai.”

³⁷ Ana u kambai, *avu* u cina le a nlavu. *Avu* u damma Bituru, “Bituru, nlavu n da yaa yuwusan, yaa gura piri ko rumu ta shi?”

³⁸ *Avu* u damma le, “Danuyi ufofu tsara i riyā atsuma a malyungwa wan. Asuwa a ciga ta amma lipu ri nu ucira shi.”

³⁹ *Avu* u yawisa u yuwan avasa, a dansa ili i ta.

⁴⁰ Reve u tawisa ubata u le. *Avu* u cinisa le a nlavu, a gura kpatu'wa esu e le shi. A gura reve ili i na aa damma yi shi.

⁴¹ Ana u tawai utawu wa ta'atsu, *avu* u damma le, “I buwa ta a nlavu na wiuwusan? U rawa ta ne, mantsa ma rawa ta. A ca ta Mawun ma Vuma e ekere a aza o unusu.”

⁴² “Yoyin tsu karai. Ye ene ndolo za na wina numu rawai.”

A wina ta Yesu reve e reme yi

(*Mat. 26:47-56; Luk. 22:47-53; Yah. 18:3-12*)

⁴³ Yesu atsuma a adanshi, *avu* Yahuza Iskariyoti atsuma a Kupanejere, u rawa, ugeru no obolo a ama no oloko nu mutsun mu pe'eni. Nan ganu a gbagbain, na munlu n Wilā, na azagbagbain e le suru o boloto ta.

⁴⁴ Za na wina niyi u ca le ta de iroci yi ili i na waa yuwan, u damma, “Vuma na n katalai ayi dada. I reme yi i kara na ayi.”

⁴⁵ Ana Yahuza rawai, *avu* u yawā ubata wa yi. *Avu* u damma, “Manlu.” *Avu* u katala yi.

⁴⁶ Reve e reme Yesu.

⁴⁷ Atsuma a aza a na a danai lo mishin, *avu* vuma ta tala matsun me pe'eni u kodo utsuvu wa aagbashi wa aabara a nan ganu.

⁴⁸ *Avu* we ece le, “Yu utā ta de ni iladi no oloko adama i reme mu ana za vu ngalalai?”

⁴⁹ N tsu dana ta na adu a Aa'isamapada kuci, agba i reme mu shi. A yuwan ta ne, tsara Adanshi a Asula aa shiwan.”

⁵⁰ Lo da ojoro a yi a suma a pa'ain, *avu* a lyawa yi lo.

⁵¹ *Avu* ulobo u ro u toni yi diga ayi she aapalutsu. *Avu* a gbagbala yi.

⁵² Dada u lyawa nle aapalutsu'u, *avu* u suma aatafu.

Yesu a makakan ma Azagbain a Mbara

(*Mat. 26:57-68; Luk. 22:54-71; Yah. 18:13-24*)

⁵³ *Avu* a tara Yesu a tyo ubata wa aabara a nan ganu, *avu* nan ganu a gbagbain na azagbagbain na munlu n Wilā o boloto.

⁵⁴ *Avu Bituru tonishi yi alanga, hali u uwa o u'wa wa aabara a nan ganu'u. Avu u danu zuzu na adugari a Aa'isamapada a lyasuwusa akina.*

⁵⁵ *Avu nan ganu a gbagbain a zamishi ure u na aa tsurā Yesu nu unusu, tsara a tsurā ure u na oo una yi. Agba a tsurā shi.*

⁵⁶ *Na abunda a yuwaan yi ta epen, amma adanshi e le a tawa a ta shi.*

⁵⁷ *Na acapa a da waru ozo o ro a 'yoyin, avu waru a yuwaan yi epen.*

⁵⁸ *"Tsu uwwa yi ta u dammai u to 6oso Aa'isamapada'a za na ama a suwai, avu u suwa yi atsuma a rana ta'atsu, waru usaa u vuma u da shi."*

⁵⁹ *Hali n gogo adanshi e le a tawa a ta shi.*

⁶⁰ *Avu aabara a nan ganu a 'yon e memere me le. Avu we ece yi, "Vu ri ni ili i na vaa usu e ili i na ama a dammai adama a wu shi?"*

⁶¹ *Avu u rungwa kuci kuci, u yuwan adanshi shi. Avu waru aabara a nan ganu e ecishe yi, "Avu da Zamawawa'a, Mawun ma Asula?"*

⁶² *Avu Yesu usu yi, "Amu da.*0 I te ene Mawun ma Vuma nden o ukere usa'ani wa Asula, waru u ta tawisa e eleshe."*

⁶³ *Avu aabara a nan ganu a kakara itana ya yi. Avu u damma "Adanshi a ne waru tsu cigai ubata wa yi?"*

⁶⁴ *Yu uwwa yi ta a yuwusan adanshi a vama e ekere a Asula. Cine tsa da ye enei?"*

Avu a pada uguna a na oo una yi.

⁶⁵ *Avu ozo o ro a uwa a tsuwusan yi matsan, avu a pala yi esu a kara a cikusa yi a dansa, "Damma tsu ili i na i farai." Avu waru adugari a bu'asa yi.*

Bituru wasain Yesu

(Mat. 26:69-75; Luk. 22:56-62; Yah. 18:15-27)

⁶⁶ *Bituru lo zuzu na aabala o u'wa, avu aagbashi a ta atsuma a agbashi e esheli a aabara a nan ganu a rawa.*

⁶⁷ *Ana we enei Bituru a lyasuwusa akina, avu u kalyuwa yi mejege. Avu u damma, "Avu fo vu to obolo na Yesu vuma va Nazara."*

⁶⁸ *Avu u wasan u damma, "N reve yi shi, n reve ili i na vaa dansa shi." Avu wu uta o ukobu, da'ada moton ma saalai.*

⁶⁹ *Avu aagbashi o usheli'i we ene yi, avu u dansaa aza a na a ri lo mishin, "Vuma nda'a fo atsuma e le a da u ri."*

⁷⁰ *Avu u wasisan.*

A jima lon shi, da'ada aza a na a ri mishin lo a dammai Bituru, "Avu fo toni va yi da adama a na avu vuma va Galili da."

⁷¹ *Avu u uwa akucunu, nu u dansai, "N reve vuma'a shi."*

⁷² *U jima shi, da'ada moton ma saalai ire. Avu Bituru cuwan ni ili i na Yesu damma niyi ana u damma niyi, kafu moton ma saala ure, u ta wasan yi uta'atsu. Ana u cuwain ne, da'ada u boshoi na mesun.*

Yesu a makakan ma Bilatu

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk. 23:1-5; Yah. 18:28-38)

15

¹ *Na wasasa avu nan ganu a gbagbain na munlu n Wila o 6oloto Azagbain a Mbara,† reve a yuwan asala. Avu a nla Yesu, avu a kara na ayi a tyo ya Bilatu† Gwamna. Reve a ca Bilatu ayi.*

² *Avu Bilatu ece yi, "Avu da'ada mogono ma aza a Isra'ila?"*

Avu Yesu usu, "Ununa vu dammai ne da'ada u ri."

³ *Ili ya abunda i da nan ganu a gbagbain a 'yawusayi na adanshi a aci a yi.*

† **14:62** Aza a Isra'ila e reve ta danshi "amu da" aala a Asula a da. Pa nda Yesu to rocosu ili i ta i da u ri na Asula. ◊ **14:62** Mta. 3:14.

⁴ *Avu Bilatu ecishe yi, “Vu ri ni ili i na vaḡ usu shi? Kalyuwaḡ ili i na aḡ ṭawusaḡ adama ḡ wu.”*

⁵ *Agha u yuwisan adanshi o ro shi, hali Bilatu uwa asalama.*

Ugana u na oo una Yesu

(Mat. 27:15-26; Luk. 23:13-25; Yah. 18:39-19:16)

⁶ *Atsumaḡ a rana va Abuki a Mapasa'a, Bilatu tsu baḡḡaḡ le ṭa vuma ṭa atsumaḡ a aza a na ḡ nḡai.*

⁷ *Atsumaḡ a aza a na ḡ shi wunlu Baraba ḡaḡaḡ ṭa pe ana e reme nle atsumaḡ a aza a na o unai ama a mantsa maḡ nḡangi.*

⁸ *Avu ama ḡ abundaḡ o boloto a patishi yi u lyawaa le aza a na wu nḡai ununa u tsu yuwusan.*

⁹ *Avu Bilatu† ece, “N lyawaa ḡu mogono ma aza a Isra'ila?”*

¹⁰ *U reve ṭa adama e i'imaḡ i ḡa nan ganu a gbagbain e remei Yesu.*

¹¹ *Reve nan ganu a gbagbain a zuwa ama a saala ḡ baḡḡaḡ le Baraba.*

¹² *Avu we ece le, “To cine maa yuwan naḡ Yesu za na i ḡeyi mogono ma aza a Isra'ila?”*

¹³ *Avu a saala, “A vara yi a akpata.”†*

¹⁴ *Avu Bilatu ece le, “Nye i ḡa i zuwai? Unusu u ne u ḡa u yuwain?”*

Ele gba a saalisa yi, “A vara yi a akpata.”

¹⁵ *Adama a na u cigai ama aa uwwa uyo'o, avu u damma ḡ baḡḡaḡ le Baraba. Reve u zuwa aḡoja a faba Yesu na asuḡu o ugbamu, avu u zuwa le a vara yi a akpata.*

Asoja a yuwayin Yesu ulamu

(Mat. 27:27-31; Yah. 19:2-3)

¹⁶ *Avu aḡoja a uwato yi a aabala o ukobu wu uge'etosu, avu e ḡe akapi ḡ aḡoja'a suru.*

¹⁷ *Avu o oto yi aayala saan ḡaḡan-ḡaḡan ana mogono, avu waru a yuwaan yi ookokolo a awanda,† avu o oto yi.*

¹⁸ *Avu ḡ caḡaḡa yi, a dansa, “A caḡa wu mogono ma aza a Isra'ila.”*

¹⁹ *Avu ḡ gaḡa yi a aaci no owo'o. Waru avu ḡ tsuwan yi matsan. Avu ḡ kingyo a cibalasa yi.*

²⁰ *Ana a yuwaan niyi ulamu, avu o foḡo yi aayala'a, avu o oto yi itana ya yi. Reve ḡ 'yaḡato yi ubaḡa u na aa vara yi a akpata.*

A varai Yesu a akpata

(Mat. 27:32-44; Luk. 23:26-43; Yah. 19:17-27)

²¹ *Vuma na ḡ tsu ḡe Simo vuma va Kurani, ḡaḡa va Iskandari na Rufo, cina wu uḡa ḡe upasu'u, ḡ kara. Reve a zuwa yi u toni le adama u tanu akpata'a.†*

²² *Avu ḡ ṭawaḡ na ayi ubaḡa u na ḡ tsu ḡe Gologota,† ana ubaḡa wo okoluwo.*

²³ *Avu o bolu mini ma alamu na agumaḡ a na ḡ tsu ḡe mur,*† avu a ca yi tsaraḡ u sowo. Ayi gba u 'yuwan.*

²⁴ *Avu a vara yi a akpata,† reve e ne'eshen itana ya yi vani le. Reve a zuwa adanga, tsaraḡ e reve ili i na vuma suru aa tara.*

²⁵ *Rumu kucci ḡa ḡaḡai nu usana a mantsa ma na a vara niyi a akpata.*

²⁶ *Avu a yuwan ḡe idana yi icu'un vu unusu wa yi zuva ana:*

MOGONO MA AZA A ISRA'ILA.

²⁷ *Oḡolo na ayi ḡa waru a varai evu e re a akpata. Za ṭa o ukere usa'ani za ṭa gba o ukere ugula. [*

²⁸ *Adanshi ḡ Asulaḡ† a shiwan ṭa, za na dammai: “Avu e kece yi atsumaḡ ḡ aza o unusu.”]*

* **15:23** *Agumaḡ o ro a ḡa a na ḡ ri maguru na a yuwasayin ulinga.*

²⁹ Aza a na a karasai lo, avu a yuwaan yi ulamu a lumgbatsasa aci e le, a dansa, “Ashe avu vu ta gura buɓoso Aa'isamapada, avu waru vu suwisa yi atsuma a rana ta'atsu.

³⁰ Wawa aciyawu, vu cipa e ida.”

³¹ Ne da waru nan ganu a gbagbain a yuwaan niyi ulamu obolo na munlu n Wila, a dansa, “U wawa ta ozo o ro, agba u gura wawa aciyayi shi.

³² Lyawa Kristi'i Zamawawa, mogono ma aza a Isra'ila, u cipa de gogo a akpata'a, tsara tsee ene adama tsu ca okolo.”

Aza a na fo a vara nle obolo, e isula yi ta fo.

Ukwa wa Yesu

(Mat. 27:45-56; Luk. 23:44-49; Yah. 19:28-30)

³³ Ana urana u rawai a aci, avu irumbu i baru ida'a magula a tyo rumu ta'atsu vu ulivu.

³⁴ Ana rumu ta'atsu'u u yuwain, avu Yesu utaa uɗyo, avu u saala, “Eloi, Eloi, lama sabaktani.” Nga, “Asula a va, Asula a va, cine vu vari numu?”

³⁵ Ozo o ro ana a danai lo mishin ubata'a, ana a uwwai ne, avu a damma, u te desu va Iliya.

³⁶ Avu za ro suma u tsupu ashidi a mini ma alamu ma na ma ri e medele, avu u ca yi u sowo. Avu a damma, “Lyawai tse ene ko Iliya ta gura wawa yi.”

³⁷ Avu u saala lon, daɗa u kuwai.

³⁸ Umuna u na u danai pe a Aa'isamapada Upasa wa Akiza, avu u kara diga zuva a tyo e ida.

³⁹ Soja gbain na danai lo mishin, we ene ta ununa u kuwai. Avu u damma, “Amayun Mawun ma Asula ma da.”

⁴⁰ Amaci a dana ta lo a akanla a yi alanga, ele da Meri Magadaliya, na Meri mma va Yakubu ke'en na Isuhu, obolo na Solomi.

⁴¹ Ele da o toni niyi a yuwusaan yi aganda atsuma a Galili, reve amaci o ro waru a kuru yi a tyo Urishelima.

Acida e Yesu

(Mat. 27:57-61; Luk. 23:50-56; Yah. 19:38-42)

⁴² Ili i suru i fara ta urana wa Ajuma, Urana wa Ifoɓi adama a Ashibi.

⁴³ Avu Isuhu vuma va Arimatiya za tsugbain atsuma a Azagbain a Mbara,† vuma va abula, za na ri e ipiri wu uwwa utawu u tsugono tsa Asula tawa, u yuwan ta asuvu. Avu u uwa o ukobu wa Bilatu, reve u pati lipu va Yesu.

⁴⁴ Bilatu uwa ta asalama ko Yesu kuwa ta de. Avu u de asoja a yi, reve we ece le ko Yesu kuwa ta de nu ujimu.

⁴⁵ Ana wu uwwai o una wa asoja a yi, avu u zuwa a ca Isuhu lipu va Yesu'u.

⁴⁶ Avu Isuhu tsula okoro. Ana a cipatoi lipu'u, reve u pupala yi no okoro'o. Avu u zuwa yi atsuma a aason a na a kapai atsuma a aatali. Reve u keɓe aatali o ro, avu u to una wa aaso'on.

⁴⁷ Avu Meri Magadaliya na Meri mma va Isuhu a kalyuwa ubata u na a zuwa niyi.

Uyowun wa Yesu atsuma o ukwa

(Mat. 28:1-8; Luk. 24:1-12; Yah. 20:1-10)

16

¹ Ana urana wa Ashibi u karai, avu Meri Magadaliya na Meri mma va Yakubu na Solomi a tsula itana i maguru, adama a tawa a sukuma lipu va Yesu.

² Avu a tawa na wasasa o urana wa Aladi, cina usana u tawa daɗa a tawai a aaso'on.

³ Avu a dammulai, “Zane da ee keɓe tsu aatali o ndolo o una wa aaso'on?”

⁴ Ana a 'yaşain esu e le, aṅu a cina e kebe de aatali'i agba aatali a gbain a da a danai.

⁵ Ana a uwai a aaso'on, reve e ene ulobo u ro nden o ukere usa'ani, ni itana i u'uri. Reve a uwa asalama.

⁶ Aṅu u damma le, "She i uwa asalama wan. N reve ta i te izami ya Yesu za va Nazara, za na a varai a akpata. Wu pa shi. U 'yon ta. Kalyuwai ubata u na u danai.

⁷ Yawai i damma ojoro a yi na Bituru u ta de elime a du a 'yawa Galili. I te ene yi ununa u damma ndu."

⁸ Ana o utai, aṅu a suma ni iladi. Reve e reme asalama na meje'en ma lipu. A damma za shi, adama a na wovon u reme nle.

Yesu 'yawa ta ubata wa Meri Magadaliya

(Mat. 28:9-10; Yah. 20:11-18)

⁹ [Nu usana u na Yesu 'yoyin o urana wa Aladi, Meri Magadaliya da fara ene niyi, za na wu utayi otoni a lima e cindere atsuma a yi.

¹⁰ U 'yawa ta damma otoni a yi, aza a na a danai a saali na atsumolangu.

¹¹ Ana a uwwai u ta wuma, hali we ene yi, reve a 'yuwan a usu.

Yesu roco ta aciyayi ubata wo ojoro e re

(Luk. 24:13-35)

¹² Ana addama o ndolo o kotoi, aṅu Yesu tawa ubata wa ama e re atsuma e le no oroci o ro, ele a mmalu o ure a tyo a malyuci.

¹³ Aṅu a 'yawa a damma akapi'i, agba a usu shi.

Yesu damma ta ojoro a yi ili i na aa yuwan

(Mat. 28:16-20; Luk. 24:36-49; Yah. 20:19-23; Aji. 1:6-8)

¹⁴ Na acapa a da u tawai ubata wo ojoro kupa na za ta'a, ele nden a alya e ilyalya. Aṅu u yuwaan le nlangi adama o okolo o ugbamu u le nu ulambu u na a cayi okolo. Adama a na a 'yuwain a usu ili i na aza a na e ene niyi a damma nle cina u 'yon.

¹⁵ Aṅu u damma le, "Yawai atsuma o uvadi suru i yuwaan ama alajiya a Alabari a Sa'ani.

¹⁶ Za na usuyi a rumbu niyi waru, a ta wawa yi. Amma za na usuyi shi, waa tsura wuma u babu ukotu shi.

¹⁷ Aza a na a usuyi a ta gura yuwan iroci yi ili ya asalama i nda: Atsuma a ala' a va a to utaa otoni a lima, waru a ta yuwan adanshi ne elentsu o ro,

¹⁸ a ta tara yo, agba ko no o sowo yaza, waa yuwan ili ne ele shi ko ke'en, a ta ju'wan aza o ubanakun aṅu a tsura lafiya."

Ukaru wa Yesu zuva

(Luk. 24:50-53; Aji. 1:9-11)

¹⁹ Ana Yesu yuwan adanshi ne ele, aṅu a tara yi a tyo zuva, tsara u danu o ukere usa'ani wa Asula. ²⁰ Ele gba a kara a yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani ko te da, Asula a yuwusan ulinga ne ele. Ulinga wa asalama a na a yuwusain, u roco ta Alabari a Sa'ani e le amayun a da.]

Alabari a Sa'ani a Luka

Ucuduwu wa aatagada a nda

Luka vuma na danai aatagada a nda, za vu urevu wa aguma lon da. Adama o ndolo, u dana ta nu ugbozu lon reve waru u damma ili ya abunda adama e Yesu. Ayi da waru u danai Ulinga wa Ajiya. Atagada e re a nda a ta a mmalu obolo adansa aalabari e Yesu no otoni a yi.

Atsuma a aatagada a nda ritosu gbain re ta pe: Abajini o uritosu wu ufaru ayi da icigi ya Asula za va koyan da. Abajini o uritosu we ire ayi da Yesu tawa ta atsuma o uvadi tsara wo o'wo Zamawawa va ama suru. Iroci i ta, ayi da aalabari a vuma va abula va Samariya. Luka roco ta a na avasa ili i mayan i da ekere e Yesu. U dana ta idanshi ya Yesu ana u yuwain avasa. Waru u roco ta cine Ruhu va Akiza danai o ulinga atsuma a ama a mantsa ma na Yesu danai o uvadi. Adama a na u danai nu urevu wa aguma, a gura pusan yi ana a mantsa mo ukwa wa Yesu na a mantsa ma na a 'yasain niyi shi. U damma tsu ta a na Yesu tama ta mugula ana u 'yoyin. Ayi nda u roco ta na amayun a da Asula a 'yasain Yesu diga o ukwa.

Aatagada a nda o roco ta aza e Itoni iroci i sa'ani i na oo toni. Iroci ya Yesu cine u yuwain wuma atsuma a ama a mantsa mo ndolo. U roco tsu ta cine tsaa kamba alambi, waru na cine tsaa yuwan avasa. Waru u zuwa ta ucawu wo okolo a tsu a dashi gbama adama a na Luka vuma na o soduwoyi matsan ma da na we enei ili i na Yesu yuwain suru.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Ili i na i zuwai Luka danai a aatagada a nda (1:1-4)
2. Limatan va Yahaya za vu Urumbusu na Yesu (1:5-2:52)
3. Ikaka ya Yahaya za vu Urumbusu (3:1-20)
4. Urumbusu wa Yesu na malyungwa ma yi (3:21-4:13)
5. Ulinga wa Yesu atsuma a Galili (4:14-9:50)
6. Yesu kara ta diga Galili a tyo Urishelima (9:51-19:27)
7. Ajuma o ukosu e Yesu: malyungwa ma yi nu ukwa wa yi (19:28-23:56)
8. Yesu ta wuma (24:1-12)
9. Yesu roco ta aciyayi. A tara yi ta a tyo zuva (24:13-53)

Ucuduwu e ekere a Luka

¹ Tiwofilu, vuma va abula: Ana wo o'woi, ama na abunda a zuwa ta aciyele reve a dana urevetyowu wi ili i na i farai atsuma a tsu.

² Ununa a danai ili i na ele na e enei ne esu diga o ufaru a ca ntsu ele, aza a na e enei ele da aza o ulinga wa adanshi a Asula waru.

³ Amu me ene ta u lobono ta, ili yu ufaru i da n toniyi ili suru mejege, tsara n danaa wu ili i na i farai mejege,

⁴ tsara vu reve amayun a adanshi a na a damma nuwu unu nu unu.

Adama a limatan va Yahaya za vu Urumbusu

⁵ Mantsa ma na Hiridu† danai Mogono ma Yahuda, a yuwan ta ganu ro, za na a tsu de Zakariya. Wu uta ta upasu u nan ganu† wa Abija. Alisabatu da aala a ka va yi. Ayi fo o u'wa u nan ganu o ugundo wa Haruna† u da wu utai.

⁶ Ele ra a yuwan ta nden n sa'ani n na Asula a cigai. O toni ta ili i na Zagbain ca nle suru.

⁷ Agba a ri na muwun shi. Alisabatu idari i da i shi. Ayi na vali va yi a kutsa ta.

⁸ Urana u lo, Zakariya yuwusan tã ulinga u tsuganu a Aa'isamapada,† a mantsa ma na ulinga u rawai upasu u le.

⁹ Ili i na agadu e le a yuwusain ayi da, ele nan ganu a tsu dangwa tã vuma na matawa ma agita, u uwa atsuma o Upasu wa Akiza,† tsara u kulato ili i maguru.†

¹⁰ Ana mantsa ma rawai tsara a kulato ili i maguru'u, reve ama o boloto suru a yuwusan avasa a alanga.

¹¹ Reve malingata ma Zagbain ma tawa ubata wa yi, wi isawan o ukere u usa'ani u masa'a, ubata u na waa kulatosu ili i maguru'u.

¹² Ana Zakariya ene niyi, reve wu uwwa wovon, lipu va yi kara e meje'en.

¹³ Avu malingata'a u damma yi, "Zakariya, she vu uwwa wovon wan, a uwwa ta avasa a wu. Ka va wu, Alisabatu ta yuwan aatsuma, u ta matsaan wu ulobo. Vu ta ca yi aala Yahaya.†

¹⁴ U to o'wo wu ili i mazanga, ne e ekere a aza a na aa uwwa adama a limatan va yi.

¹⁵ U to o'wo vumagbain e ekere a Zagbain. Woo sowo mini ma masayan ma inabi, ni ili yo oso i na woo o'wo usowu shi. O to shiton yi na Ruhu va Akiza† ayi a aatsuma a mma va yi.

¹⁶ Ama na abunda aza a Isra'ila a ta kambã e ekere a Zagbain le adama a yi.

¹⁷ U ta wala elime a Zagbain na cu'un vu ucira na ruhu va Iliya, tsara a kambato okolo a nan dada a kambã ubata u muwun n le. U ta kambato aza o ulambu wu ugbozu o toni ugbozu wa aza a akiza a Asula, tsara u foboo Zagbain ama, tsara u cina le ufobu."

¹⁸ Reve Zakariya ece yi, "Cine cu'un nda aa fara? Amu da nda n kutsai de, ka va fo da nda u kutsai de."

¹⁹ Reve u usu, "Amu da Jibura'ilu, n ta mishin a makakan ma Asula kuci. A lyungu mu ta, tsara n damma wu adanshi o uyo'o a nda.

²⁰ Gogo vu ta dana kpaku, vaa gura yuwan adanshi shi, she urana u na ili i nda i shiwain. Adama a na vu usuyi adanshi a va shi. Adanshi a na aa tawa woo o'wo amayun a mantsa ma na wu ntsayi."

²¹ Ama lo a pura Zakariya, avu a kara a asalama ili i na i zuwai u jimai pe Upasu wa Akiza'a.†

²² Ana wu utai, u gura yuwan adanshi shi. Reve e reve u ta yuwan we ene ili i ro cu'un va alavu alavu atsuma a Aa'isamapada'a. Avu u yuwusaan le iroci ne ekere, agba u gura yuwan adanshi shi.

²³ Ana mantsa mo ulinga ma yi mo kotoi, reve u kambã o u'wa.

²⁴ Reve ka va yi Alisabatu tsura aatsuma. Ayi ubuwu na woto ton, avu u danusu o u'wa.

²⁵ U dansa ta, "Zagbai'in u yuwaan mu ta nda, a rana nda u roco mu ta isa'ani, u tawa mu ta ili ya adanshi e ekere a ama."

Adama a limatan va Yesu

²⁶ Alisabatu na aatsuma woto tali, avu Asula a lyungu Jibura'ilu malingata ma yi a lyuci na a tsu de Nazara e ida ya Galili.

²⁷ U lyungu yi ta ubata o usheli u na koto u revei vali shi, eegefe a yi vuma ro da o ugundo wa Dawuda Mogono, aala a yi Isuhu. Meri da aala o usheli'i.

²⁸ Avu malingata'a u 'yawã ya'a yi, reve u damma, "Azo'wa, macigata, Zagbain to obolo na avu!"

²⁹ Adanshi'i gba u gala yi ta lon, u yuwusan ta majiyan cu'un vi icasu i ne i da tsunda.

³⁰ *Avu* u damma yi, “She vu uwwa wovon wan, Meri. Vu tsurā t̄ā icigi e ekere ā *Asulā*.

³¹ Vu ta yuwan āatsumā, vu matsan ulobo, reve waru vu zuwaa yi aala Yesu.

³² U to o'wo zagbain. E te de aala ā yi Mawun mo Mogono mā *Asulā*. *Asulā* Zagbain a ta ca yi ootogu o tsugono tsa dada vā yi *Dawuda*.

³³ U ta yuwan tsugono o u'wa wa Yakubu babu ukotu. Tsugono tsā yi tsā ri nu ukosu shi.”

³⁴ *Avu* u damma yi, “Cine woo o'wo ne, ana wo o'woi koto n reve vali shi?”

³⁵ Reve u usu yi, “Ruhu va Akiza t̄ā t̄awā wu, ucira u Mogono mā *Asulā* waru u ta pupala wu, adama a na za va akiza a na vaa matsan ā t̄ā de yi Mawun mā *Asulā*.

³⁶ Cuwan moron mā wu *Alisabatu*. A damma t̄ā wāa tsurā āatsumā shi, agba gogo u t̄ā nā āatsumā woto t̄ali, ko na wo o'woi u kutsai de.

³⁷ Ili i lo a na *Asulā* āā kudā yuwan shi.”

³⁸ *Avu* Meri damma, “*Amu* dā nda aagbashi a Zagbain. Lyawa wo o'wo ununa vu dammai.” Reve malingata'a u karā.

Meri kalyuwa t̄ā Alisabatu

³⁹ A rana ndolo, *avu* Meri 'yon u jika, reve u 'yāwā ā lyuci ro ātsumā e ilyuci ya agadi e ida ya Yahuda.

⁴⁰ *Avu* u uwa o u'wa wa Zakariya, tsarā u casā *Alisabatu*.

⁴¹ Ana wu uwwai icasu'u, *avu* babā jingadā ā āatsumā ā yi nu ucira. Reve o shiton yi nā Ruhu va Akiza.†

⁴² *Avu* u 'yāsan uɔɔyo nu ucira, u damma, “*Avu* za va aba'un a dā ātsumā ā amāci. Mawun mā āatsumā ā wu waru za va aba'un a dā!

⁴³ Cine ili i sa'ani i nda i cina numu, a na mma vu Zagbain vā t̄awāi u kalyuwā mu?”

⁴⁴ Ana mu uwwai icasu yā wu, dādā babā na ri ā āatsumā ā vā jingadāi nu ucira a yuwusan māzangā.

⁴⁵ *Avu* za va aba'un dā adama a na vu usuyi ili i na Zagbain dammai u ta shiwan.”

Ishipa ya Meri

⁴⁶ Reve Meri damma, “Ookolo ā vā a cibala t̄ā Zagbain.

⁴⁷ *Asuvu* ā vā ā t̄ā nā māzangā adama ā *Asulā* Zamawawa vā.

⁴⁸ *Ayi* u cuwan t̄ā nā *amu*, aagbashi ā yi. Diga gogo ā 'yāwā, ama ā t̄ā de mu za va aba'un.

⁴⁹ Adama a na *ayi* Zavucira dā, u yuwaan mu t̄ā ili yā ābulā. Aala ā yi waru akiza a dā.

⁵⁰ Diga mantsa ā tyo mantsa, u tse ene t̄ā iliyali ya aza a na a casu yi tsugbain.

⁵¹ U yuwan t̄ā ābajini e ili ya asalama ne ekere ā yi, u bete'we t̄ā aza a aciyogbamu.

⁵² U cipato t̄ā ngono m gbagbain o otogu e le, reve u 'yāsan aza a na ā ri ili shi.

⁵³ U cuwaton t̄ā aza a ambulu ni ili i sa'ani, azā a utsuru waru u lo le t̄ā ekere lyangā.

⁵⁴ U kamba t̄ā aagbashi ā yi Isra'ila, u cuwan t̄ā nā nzuwulai mā yi we ene yi iliyali.

⁵⁵ Ununa u yuwayin akaya ā tsu Ibrahim nzuwulai, nā muwun n tsukaya mā yi hali ukosu.”

⁵⁶ *Avu* Meri danu nā *Alisabatu* ā tyo woto ta'atsu, reve u kambā o u'wa.

Limatan va Yahaya za vu Urumbusu

⁵⁷ Mantsa ma na Alisabatu aa matsan yuwan ta, reve u matsan mawun mo ulobo.

⁵⁸ Avu nron mu nden na mmaci ma yi, a uwwa ununa Zagbain yuwaan niyi isa'ani, avu a kamba yi mazanga.

⁵⁹ Ana mawu'un u rawai urana wa kunla, reve a tawa tsara a pada yi uryumbu, reve a shi a ciga a ca yi aala a dada va yi Zakariya o una wa dada va yi.

⁶⁰ Avu mma va yi damma, "O'o, Yahaya da aa ca yi."

⁶¹ Reve a damma yi, "Moron ma wu ma ri na aala Yahaya shi."

⁶² Avu o roco dada va yi, a te izami ya aala a na aa ca yi.

⁶³ Reve u pati le ili yi idana, avu u dana de, "Aala a yi a da Yahaya." Reve o o'wo a asalama suru.

⁶⁴ A jima shi, dada una wa yi u kpatu'ushi, avu eelentsu a yi a gura yuwan adanshi. Avu u yuwusaan Asula ica.

⁶⁵ Avu wovon u tsura nron mu nden ma yi n na n danai lo suru. Reve a kara a adanshi'i ubata suru atsuma e ilyuci ya agadi ya Yahuda.

⁶⁶ Aza a na a uwwai ili ya asalama o ndolo suru, she a uwa majiyan ne e eci, "Nye i da mawun ma nda moo o'wo?" A damma ta ne adama a na ukere wu Zagbain u to obolo na ayi.

Ishipa ya Zakariya

⁶⁷ Zakariya dada va Yahaya dana ta ushiwun na Ruhu va Akiza, avu u yuwan adanshi o usokowu wa Asula:

⁶⁸ "Tsu yuwayin Zagbain ica, Asula a Isra'ila! U tawa ta u tsupa avu u wawa ama a yi.

⁶⁹ U 'yasan ta Za vi Iwawit za vu ucira o u'wa wa aagbashi a yi Dawuda adama a tsu.

⁷⁰ (Ununa u dammai o una wa ama a akiza a Asula nu ujimu.)

⁷¹ U wawa tsu ta e ekere a arala na n'yuwatan n tsu suru.

⁷² We ene ta nkaya n tsu iliyali, u cuwan ta na akucunuf a akiza a yi.

⁷³ Ayi da akucunu a na u yuwayin dada tsu Ibrahim.

⁷⁴ Ana u ta wawa tsu e ekere a n'yuwatan n tsu, tsara u kamba tsu. Adama tsu yuwaan yi aganda babu wovon,

⁷⁵ na akiza ni ili ya abula a makakan ma yi. Tsu yuwain ne a mantsa ma wuma ma tsu suru.

⁷⁶ Avu waru, mawun ma va, a ta de wu vumavasula Mogono me Ili Suru. Vu ta wala elime a Zagbain, tsara vu fo600 yi ure,

⁷⁷ tsara vu ca ama a yi urevu wi iwawi o ure u na a yuwaan le gafura vu unusu u le.

⁷⁸ Adama e isa'ani ya abunda ya Asula a tsu, ekan a wasasa aa tawa tsu de zuva.

⁷⁹ Tsara wi ikana aza a na a ri nden atsuma e irumbu, na aza a na a yuwain zuzu na makuwaa, tsara u toni na atsu ure wo okolo a nden."

⁸⁰ Reve mawu'un u kungwa, avu waru u yuwan mgbain atsuma a ruhu. Avu u danu atsuma o una, hali urana u na wu utai a alanga e eteshe e ekere a aza a Isra'ila.

Limatan va Yesu (Mat. 1:18-25)

2

1 A rana ndolo, Kaisa Agusta mogono ma gbain ma zuwa ta e kece ama a na a ri zała tsugono tsā Roma† suru.

2 (Mekece mo ufaru ma da ndolo, ana a yuwain a mantsa ma na Kiriniyu danai o tsugono tsi ida ya Suriya atsuma a Roma.)

3 AƵu ama suru a 'yaƵa a lyuci le, tsara e kece le.

4 Isuhu uta ta a lyuci va Nazara e ida ya Galili. Adama a na ayi ugundo wa Dawuda u da, aƵu u kara a tyo a lyuci va Batalami e ida ya Yahuda. Batalami da ubata u na a matsain mogono Dawuda.

5 U'yaƵa ta tsara e kece yi na Meri eegebe a yi, waru u dana ta na aatsuma.

6 Yashi i na a danai de, aƵu yashi i limatan va yi rawa.

7 U matsan ta mawun mo ufaru ma yi ulobo, reve wu pala yi nu umuna, aƵu u zuwa yi o ukungulu. Adama a na a tsurai ure a aasula o omocin shi.

Aza a aguƵa na nlingata ma Asula

8 Upasu wi ida i ndolo, aza a aguƵa a dana ta lo a atsusa e indanasa ikyon i le na ayin.

9 Reve malingata ma Zagbain ma tawa ubata u le, reve ekan a tsugbain tsā Asulazuva e ikana ubata u na a ri, hali a uwƵa wovon lon.

10 Reve malingata'a u damma le, "Yu uwƵa wovon wan. N tawaƵa du ta na adanshi a mazanga adama a ama suru.

11 Ana'an a lyuci va Dawuda, a matsaan du ta Zamawawa,† ayi da Kristi Zagbain.

12 Apa ili i na yaa dana du iroci: I ta cina baba wupalu o umuna, uvotowun o ukungulu."

13 A jima shi, reve obolo a aza o uvon a zuva na malingata'a a yuwusaan Asula ica, adansa,

14 "Tsugbain tsā Asula de zuva suru suru, o uvaƵi nden mo okolo waru e ekere a aza a na waa uwƵa uyo'o u le!"

15 Ana nlingata'a n lyawa nle a kambai zuva, aƵu aza a aguƵa a dammulai vani le, "Tsu 'yaƵa Batalami gogo, tse enei ili i na i yuwain, ili i na Zagbain revetyo ntsu."

16 AƵu a jika a 'yaƵa, reve a cina Isuhu na Meri na baba'a uvotowun o ukungulu.

17 Ana e ene niyi, reve a baza adanshi a na a damma nle adama a mawu'un.

18 Reve aza a na a uwƵai suru a kara a asalama e ili i na a uwƵai o unƵa wa aza a aguƵa'a.

19 Meri zuwa ta ili i na a damma niyi o ookolo suru, aƵu u yuwusan malala ma abunda adama e le.

20 Reve aza a aguƵa a kambā. AƵu a canasa ishpa yi ica a tyo a Asula, adama e ili i na a uwƵai ni ili i na e enei. Ne da wo o'woi ununa malingata ma Asula ma dammai.

A tawa ta na Yesu a AƵa'isamapada

21 Ana a yuwain rana kunla, a na aa pada mawu'un uryumbu, aƵu a ca yi aala Yesu.† Ayi da aala a na malingata ma Asula ma dammai, kafu a yuwan aatsuma a yi.

22 AƵu mantsa ma kucci ma na oo o'wo cece ma rawa, cine Wilā wa Musa u dammai. AƵu a tawa na ayi Urishelima tsara a ca yi e ekere a Asulazuva.

23 (Ununa u ri uƵanu a Wilā wa Asulazuva, "A ca mawun mo ulobo mo ufaru suru, za na a dangwai e ekere a Asulazuva.")

24 A yuwan t̄a waru kucci,† ununa a dammai a Wilā wā Ṃsulazuva ana, “Muda n re ko muwun mu nrukuku n re.” ◊

25 A mantsa mo ndolo, a yuwan t̄a vuma na a tsu de Saminu, vuma na danuyi a lyuci va Urishelima. Vuma va aḅulā dā, a uwwusa wovon wā Ṃsula, waru u purosū t̄a we ene za na aḅa danato okolo a aza a Isra'ila. Ruhu va Akiza dāna t̄a oḅolo nā ayi.

26 Ruhu'u u roco yi t̄a wāa kuwā shi, she we ene Kristi Zamawawa va Ṃsulazuva.

27 Nu ucira wā Ruhu u dā u uwai a Aa'isamapada. Ana nan dada va Yesu a uwai nā ayi, tsarā a yuwaan yi ununa Wilā u dammai,

28 avu Saminu shede yi, avu u godyoo Ṃsula, adansa,

29 “Mogono ma Gbain, gogo vu shiton t̄a nzuwulai mā wu, vu lyawa aagbashi a wu a karā no okolo nden.

30 Me ene t̄a iwawi† yā wu ne esu a va,

31 Za na vu foboi adama a ama suru.

32 Ekan a na o tsu roco Atakpaci† ure wā wu, nā tsugbain tsā wu e ekere a aza a Isra'ila, ama a wu.”

33 Mma va yi nā dada va yi a karā t̄a a asalama e ili i na a dammai adama a yi.

34 Reve Saminu zuwaa le aba'un, avu u damma mma va Yesu, “Ayi mawun ma nda a dangwa yi t̄a adama a arisa a ama a Isra'ila nā aḅunda. Waru a dangwa yi t̄a adama a mawawa ma ama a Isra'ila nā aḅunda. U to o'wo iroci yi ili i na ama aa 'yuwan.

35 Adama o ndolo, e te reve majiyan ma ama a aḅunda. Waru matsun me pe'eni ma ta bātsa asuvu a wu.”

36 A yuwan t̄a ka ro vumavasulā,† aala a yi a dā Hanatu, usheli wa Fanuyila o ugundo wa Asha. U kutsa t̄a lon. U yuwan t̄a nden n lolo a'wan e cindere, avu vali va yi kuwā.

37 U dāna t̄a na a'wan kupakunlā nā aza a nashi.* U lyawa Aa'isamapada'a shi, amma u yuwusan t̄a aganda ayin nu urana. Waru u yuwusan t̄a akuli na avasa.

38 Babu usan, reve u rawa zuzu u godyoo Ṃsula. Reve u yuwan adanshi adama a mawun ma na ama suru aa zuwusa atsuva adama e iwawi yā Urishelima.

39 Ana Isuhu nā Meri kotoi mayan me ili i na Wilā wā Ṃsulazuva a dammai suru, avu a kambā o u'wa u le a lyuci va Nazara e ida yā Galili.

40 Mawu'un u yuwan t̄a mgbain reve u yuwan ucira, u dāna t̄a nu ugbozu lon, aba'un a Ṃsula a dāna t̄a oḅolo nā ayi.

Yesu atsuma a Aa'isamapada

41 Nan dada va yi a tsu 'yawa t̄a Urishelima aa'wan suru a mantsa mā Abuki a Mapasa.

42 Ana u rawai a'wan kupa ne ejere, a 'yawa t̄a Abuki ununa a tsu yuwusan.

43 Ana o kotoi Abuki'i, ele a makamba, avu mawu'un wi isawan Urishe-lima, agba nan dada va yi e reve shi.

44 Avu ele a yuwan mmalu ma urana u t̄a, ele a dansa u t̄a pe atsuma o oḅolo a ama. Avu e ece aza a na a dāna oḅolo ne ele.

45 A tsurā e ene yi shi, dada a kambai Urishelima e izami yā yi.

46 O urana wa ta'atsu, dada a tsurā e ene niyi a Aa'isamapada nden nā munlu na aza a Isra'ila, a uwwusa le nu u yuwun nle yeci.

◊ 2:24 N.Gn. 12:6-8; Mtā. 13:2-12. * 2:37 U ta gura o'wo a'wan kupakunlā nā aza a nashi a na a karai ana vali va yi kuwai.

47 Aza a na a uwwa niyi suru, a yuwan t̄a asalama lon n̄a cu'un vu urevu nu ususu w̄a yi.

48 Ana nan dada v̄a yi ene niyi, avu a uwa asalama lon, avu mma v̄a yi damma yi, “Mawun m̄a v̄a, cine vu yuwan ntsu tsunda? Vu lyawa t̄a dada v̄a wu n̄a amu e izami ya wu n̄a atsumolangu.”

49 Avu u usu le, “Cine yaa zami mu de? I reve u lobono t̄a n dan̄a ada a Dada v̄a shi?”

50 Agba e reve ili i na u damma nle shi.

51 Avu u kamba Nazara obolo ne ele a casu le tsugbain. Mma v̄a yi gba u zuwa t̄a ili i ndolo suru o ookolo.

52 Yesu a dashishi nu urevu nu ugbozu, n̄a mgbain, nu utsuru wi isa'aniƙ e ekere a Asula ne e ekere a ama.

*Alajiya a Yahaya za vu Urumbusu
(Mat. 3:1-12; Mak. 1:1-8; Yah. 1:19-28)*

3

1 A aa'wan e gendu a na Kaisa Tibariya dan̄a mogono ma gbain m̄a Roma, ngono n nashi n nda n dan̄a t̄a zaƙa v̄a yi: Bontu Bilatuƙ o tsugono tsa Yahuda, Hiridu Antiba o tsugono ts̄a Galili, Filibu zawa'a v̄a yi o tsugono tsa Ituriya n̄a Tarakunita, Lisaniya waru a yuwusan tsugono tsa Abiliya.

2 A yashi i na Hanana n̄a Kayafa a dan̄a nan abara ganu, avu adanshi a Asula a tawa ya Yahaya mawun ma Zakariya atsuma o una.

3 U garasa t̄a ubata suru zuzu nu Uƙolu w̄a Urdu, a yuwusaan ama alajiya a na aa rumbuƙ le, adama u roco a vadalaƙ t̄a a nusu le, tsara a yuwaan le gafura.

4 Cine u ri uƙanu adama a Yahaya atsuma a Aatagada a Ishaya, vumavasula, ana, “Udyo wu nanza e de wu atsuma o una, ‘I foƙoo Zagbain ure, i yuwan ure w̄a yi mejege.

5 O to shiton ukari suru, agadi n̄a nsasan suru a ta vala le. A ta lapula re na ri ugondoru. O to shiton mukari mu re.

6 Vadilima suru te ene iwawi ya Asula.’ ” ◊

7 Adama o ndolo a da Yahaya dammai obolo a ama a na a tawusai ya'a yi, tsara u rumbu le, “Adu apili! Zane damma ndu i suma atsumalima a na a ri lo a tawa?

8 I yuwan ili i na yoo roco i vadala t̄a atsuma o unusuƙ u du. She i uwa a dansa o okolo a du a na Ibrahim ayi da akaya a du wan. Asula a ta gura yuwaan Ibrahim muwan na atali a nda.

9 Aabau a tu ufobu wu gasa danga a aralu e le. Uƙanga u na u matsain ili ya aƙula shi suru, o to kodo yi, avu a vari yi a akina.”

10 Reve ama'a e ece yi, “Cine tsaa yuwan?”

11 Avu u damma le, “Za na ri n̄a atugu e re, u ca za na ri n̄a ayi shi za t̄a. Za na ri ni ilyalya waru u yuwan ne.”

12 Aza o ushishi wu utafa o ro a tawa t̄a, tsara u rumbu le, reve e ece yi, “Manlu, nye tsaa yuwan?”

13 Reve u damma le, “She i ushi ili i na i la'ai ili i na a damma ndu i ushi wan.”

14 Asoja o ro waru a tawa t̄a e ece yi, “Atsu gba, nye tsaa yuwan?”

Avu u damma le, “She i usa ikebe yi za ro nu ucira wan, ko i yuwaan za ro epen pere m pere wan. I yuwan ankuri na atsupu a du.”

¹⁵ Ama e ipiri yu utawu yi Zamawawa, reve a kara a majiyan ko Yahaya ayi da da Zamawawa'a.

¹⁶ Aƴu u usu le, "N rumbu du ta na mini, agba za na la'a numu tsugbain u ta lo a tawa. Vunu va atan a yi n rawa n kanza m ba da shi. Ayi da waa rumbu du na Ruhu va Akiza na akina.

¹⁷ U ta na aakpatalutsu o uyeluwu o ukere wa yi, u ta rafa oosoroto cece, aƴu u boloto ishina ya yi o mopon, agba owopo'o u ta kulato le na akina a na a ri n kima shi."

¹⁸ Re va abunda da Yahaya yuwain alajiya a Alabari a Sa'ani a tyo e ekere a ama.

¹⁹ Aƴu u yuwaan Hiridu Antiba mogono nlangi adama a Hiridiya, ka vu zawa'a va yi, ni iwuya ya abunda i na u yuwain.

²⁰ Reve u yuwisan iwuya i ro, ana u zuwai Yahaya o u'wa wa ali.

Urumbusu wa Yesu

(Mat. 3:13-17; Mak. 1:9-11)

²¹ Ana a rumbuyi ama a na a tawai suru, aƴu fo a rumbu Yesu. Ayi atsuma a avasa, reve zuva kpatu'wa,

²² reve Ruhu va Akiza telee yi na lipu oroci a mu da. Aƴu a uwwa u dƴo de zuva ana, "Aƴu da Mawun ma va, macigata ma va, na aƴu da maa yuwusan mazanga lon."

Ugundo u na Yesu utqi

(Mat. 1:1-17)

²³ Yesu shi ta na a'wan a na a yuwain zuzu na mata'atsu, ana u temei uritosu wa yi.

A tara yi ta ana ayi mawun ma Isuhu ma da.

Isuhu ulobo wa Heli u da.

²⁴ Heli ulobo wa Matata u da.

Matata ulobo wa Levi u da.

Levi ulobo wa Maliki u da.

Maliki ulobo wa Yana u da.

Yana ulobo wa Isuhu u da.

²⁵ Isuhu ulobo wa Matiya u da.

Matiya ulobo wa Emos u da.

Emos ulobo wa Nahum u da.

Nahum ulobo wa Azaliya u da.

Azaliya ulobo wa Najaya u da.

²⁶ Najaya ulobo wa Ma'ata u da.

Ma'ata ulobo wa Matiya u da.

Matiya ulobo wa Simiya u da.

Simiya ulobo wa Isuhu u da.

Isuhu ulobo wa Yahuda u da.

²⁷ Yahuda ulobo wa Yowana u da.

Yowana ulobo wa Risa u da.

Risa ulobo wa Zerubabe u da.

Zerubabe ulobo wa Shayatiya u da.

Shayatiya ulobo wa Niri u da.

²⁸ Niri ulobo wa Maliki u da.

Maliki ulobo wa Adi u da.

Adi ulobo wa Kosama u da.

Kosama ulobo wa Alamadama u da.

Alamadama ulobo wa Iri u da.

²⁹ Iri ulobo wa Yosi u da.

Yosi ulobo wa Eliyaza u da.

Eliyaza ulobo wa Yorima u ɗa.
 Yorima ulobo wa Matata u ɗa.
 Matata ulobo wa Levi u ɗa.
 30 Levi ulobo wa Saminu u ɗa.
 Saminu ulobo wa Yahuda u ɗa.
 Yahuda ulobo wa Isuhu u ɗa.
 Isuhu ulobo wa Yonana u ɗa.
 Yonana ulobo wa Eliyaki u ɗa.
 31 Eliyaki ulobo wa Malaya u ɗa.
 Malaya ulobo wa Mena u ɗa.
 Mena ulobo wa Matata u ɗa.
 Matata ulobo wa Natan u ɗa.
 Natan ulobo wa Dawuda u ɗa.
 32 Dawuda ulobo wa Yeseɗ u ɗa.
 Yese ulobo wa Obe u ɗa.
 Obe ulobo wa Buwaza u ɗa.
 Buwaza ulobo wa Salumuna u ɗa.
 Salumuna ulobo wa Nashon u ɗa.
 33 Nashon ulobo wa Aminadabu u ɗa.
 Aminadabu ulobo wa Aram u ɗa.
 Aram ulobo wa Hesuruna u ɗa.
 Hesuruna ulobo wa Farisa u ɗa.
 Farisa ulobo wa Yahuda u ɗa.
 34 Yahuda ulobo wa Yakubu u ɗa.
 Yakubu ulobo wa Ishiyaku u ɗa.
 Ishiyaku ulobo wa Ibrahim u ɗa.
 Ibrahim ulobo wa Tera u ɗa.
 Tera ulobo wa Naho u ɗa.
 35 Naho ulobo wa Seru u ɗa.
 Seru ulobo wa Reyu u ɗa.
 Reyu ulobo wa Fele u ɗa.
 Fele ulobo wa Eba u ɗa.
 Eba ulobo wa Shela u ɗa.
 36 Shela ulobo wa Kena u ɗa.
 Kena ulobo wa Afasha u ɗa.
 Afasha ulobo wa Shem u ɗa.
 Shem ulobo wa Nuhu u ɗa.
 Nuhu† ulobo wa Lame u ɗa.
 37 Lame ulobo wa Metusela u ɗa.
 Metusela ulobo wa Anuhu u ɗa.
 Anuhu ulobo wa Jare u ɗa.
 Jare ulobo wa Mahalalel u ɗa.
 Mahalalel ulobo wa Kena u ɗa.
 38 Kena ulobo wa Enos u ɗa.
 Enos ulobo wa Shitu u ɗa.
 Shitu ulobo wa Adamu.†
 Adamu za na Asulā a yuwain.

Malyungwa ma Yesu
(Mat. 4:1-11; Mak. 1:12-13)

4

1 Yesu waru ushitowun na Ruhu va Akiza, ayu wu utā o Uɗolu wa Urdu.
 Reve Ruhu va Akiza tara yi ā tyo atsumā o una rana amunga,

² ubatā u na Mekerencesu mā lyungusā niyi. Agba u lyuwa ili atsuma a rana'a shi, o ukosu reve wu uwwa ambulu.

³ Dada Mekerencesu ma damma niyi, "Nā avu Mawun mā Asulā ma da, vu zuwa aatali a nda a kamba opopofu."

⁴ Avu Yesu usu yi, "U tu uđanu a Adanshi a Asulā,† 'Ni ilyalya i da goon vuma aa danā wuma shi.'" ◇

⁵ Reve Mekerencesu ma tara yi a tyo zuwa masasan, dada u rocoshi niyi tsugono tsu uvadi suru.

⁶ Reve u damma yi, "N ta ca wu tsugbain nu utsuru u nda'a suru, adama a na a zuwa le ta o ukere u va. Waru n ta ca za na n cigai.

⁷ Suru ili i nda o to o'wo aza a wu, na vu kadato vu yuwaan mu aganda."

⁸ Dada Yesu usuyi niyi, "U tu uđanu, 'Zagbain Asulā a wu a da vaa yuwaan aganda, ayi a nde'en da vaa yuwaan tsugbashi.'" ◇

⁹ Reve Mekerencesu ma tara yi a tyo Urishelima, avu u zuwa yi de e ncilecile mā Aa'isamapada. Dada u tsu damma yi, "Nā avu Mawun mā Asulā ma da, teteruwe e ida.

¹⁰ Adama a na a dana ta, 'Asulā a ta zuwa nlingata mā yi n tigi wu.

¹¹ Waru e te keđe wu e ekere e le, adama ko anana a wu a tadatsa a aatali wan.'"*

¹² Reve Yesu usu yi, "Adanshi a Asulā a damma ta, 'She vu lyungwa Zagbain Asulā a wu wan.'" ◇

¹³ Ana Mekerencesu mo kotoi malyungwa mā yi suru, reve u lyawa yi ne'en.

Yesu temei ulinga Galili

(Mat. 4:12-17; Mak. 1:14-15)

¹⁴ Reve Yesu kamba atsuma o ucira u Ruhu va Akiza a tyo Galili. Reve alabari a yi a rawa e ilyuci i na i ri lo ukandaruwu zuzu.

¹⁵ Avu u rocosu a a'isa e le, reve u tsura ica e ekere a ama suru.

A yuwan ta Yesu a Nazara

(Mat. 13:53-58; Mak. 6:1-6)

¹⁶ Ana u tyoyi Nazara (lyuci na u kungwai), dada u uwai a aa'isa† ununa u tsu yuwusan o urana wa Ashibi. Reve u 'yon adama u denuna.

¹⁷ Reve a ca yi Aatagada a Ishaya vumavasulā. Dada u bubaruwa niyi, reve u cina ubata u na a danai,

¹⁸ "Ruhu vu Zagbain to obolo na amu, adama a na u dangwa mu ta, adama n yuwaan aza e iliyali adanshi a Alabari a Sa'ani.

U lyungu mu ta adama n yuwan adanshi a na aa lyawa aza a na a ri a tsugbashi, nrumba waru ee ene ure, aza a na ee le'eshe waru o o'wo faan.

¹⁹ Reve waru n yuwan adanshi a aa'wan a na Zagbain zuwai a na aa yuwaan ama isa'ani u yuwan ta." ◇

²⁰ Reve u kutsulu aatagada'a, avu u ca za vu ulinga'a. Avu u danu, tsara u rito. Reve ama a na a ri pe a aa'isa'a suru a uwa akanla a yi.

²¹ Avu u damma le, "Ana'an adanshi a nda a shiwan ta a atsuva a du."

²² Reve a uwwa uyo'o, a yuwusan asalama na adanshi e isa'ani i na yu utai o unā wā yi. Avu a damma, "Ayi nda, ayi dada mawun mā Isuhu shi?"

◇ 4:4 U.W.I. 8:3. ◇ 4:8 U.W.I. 6:13. * 4:11 Pa nda, Mekerencesu mā shi ta a zama u paala Yesu. E Ica 91:11-12, u damma Asulā a ta lyungu nlingata mā yi e keđe wu adama vu tadatsa wan. Amma u damma na vu teteruwe a ncilecile na tsulo, u ta zuwa e keđe wu shi. ◇ 4:12 U.W.I. 6:16. ◇ 4:19 Isha. 61:1-2.

²³ Avu u damma le, “Amayun, i ta damma mu udammu u nda, ‘Boci, kambato aciyawu gbaga.’ ‘Suru ili i na waru tsu uwwai vu yuwain a Kafarnahum, vu yuwan yi fo pa a lyuci va wu.’

²⁴ Amayun, n ta dansaa du, a tsu tara vumavasula ili ya abula a lyuci va yi shi.

²⁵ “Waru amayun a da maa dansaa du, a mantsa ma Iliya a yuwan ta nruna ma abunda atsuma a Isra'ila. A mantsa ma na a baruyi zuva o ro'o shi a'wan a ta'atsu na woto tali, reve ambulu a suduwa e ida'a.

²⁶ Agba a caco Iliya a tyo ubata wu za ro atsuma e le shi, she ubata wa Sarafatu, e ida ya Sida, ka na danai maruna. ◇

²⁷ Waru a yuwan ta nkutu na abunda atsuma a Isra'ila a mantsa ma Ilishat vumavasula. Agba ko za ta a kambato gbaga shi, she Na'amant vuma va Suriya.” ◇

²⁸ Ana ama a na a ri pe a aa'isa a uwwai ne, reve suru nle a uwwa upan lon.

²⁹ Reve a 'yon nu upan, avu o utaa yi atsuma a lyuci. Reve a tara yi a tyo e ncilecile m masasan ma na lo da lyuci le ri usuwu, adama e kebe yi e ida.

³⁰ Reve wu utulai ben e memere me le, avu u kara ili ya yi.

Vuma vo otoni a limā

(Mak. 1:21-28)

³¹ Reve Yesu kara a tyo Kafarnahum lyuci ro atsuma e ida ya Galili. Reve u uwa o rocosu ama o urana wa Ashibi.

³² Reve a uwa asalama na cu'un vu uritosu wa yi, adama a na u to ritosu nu ucira.

³³ Atsuma a aa'isa'a, vuma vo otoni a limat dana ta pe, reve u saala na yisaali lon,

³⁴ “Eeye! Te imini ya wu na atsu, Yesu za va Nazara? Vu tawa ta adama vu una tsu? N reve wu ta, avu da Akiza a Asula.”

³⁵ Reve Yesu bara yi, u damma, “Baru una wa wu, reve vu kakasa na ayi!” Ana otoni a limaa a varu niyi e memere me le, reve wu kasa na ayi, u yuwan na ayi ili shi.

³⁶ Reve ama'a a uwa asalama, reve a dammulai vani le, “Cu'un va adanshi e ne a da tsunda? Nu ucira nu ukadu u da u barai otoni a limaa, reve o utaa.”

³⁷ Reve alabari a yi a rawa ubata suru upasu wi ida'a.

A kambato anawale Simo gbaga

(Mat. 8:14-17; Mak. 1:29-34)

³⁸ Reve u 'yon wu utaa a aa'isa'a, avu u uwa o u'wa wa Simo. Agba anawale Simo a shi a uwwa uyo'o shi, u shi ta a uwuusa utanu lon. Reve a damma Yesu adama a yi.

³⁹ Reve u rawa w isawan zuzu na ayi, dada u barai ubanaku'un, reve ubanakun u lyawa yi. Reve u 'yoshin u yuwaan le aganda.

⁴⁰ Urana a mariyaa, dada mmaci ma aza o ubanakun n tawai ne ele ubata wa Yesu. A dana ta na banakun icu'un icu'un. Reve wu ju'wan le, dada a kambai gbaga.

⁴¹ Waru otoni a limaa a kakasa ta na ama na abunda a yisaali, “Avu da Mawun ma Asula!”

Avu u bara le, u lyawa a yuwan adanshi shi, adama a na e reve ta ayi da Kristi Zamawawa'a.

Yesu 'yawa ta alajiya

(Mak. 1:35-39)

⁴² Ana usana u tawai, reve u *kaɾa* a tyo ubaɾa u na vuma ri shi. Reve ama a uwa izami ya yi, daɗa a tawai ubaɾa wa yi. Reve a shi a ciga a zuwa yi u ɗanu ne ele.

⁴³ AƵu gba u damma le, “N ciga n 'yuwan n yuwaan ilyuci i ro alajiya a Alabari a Sa'ani o tsugono tsa Aɗula† fo. Adama o ndolo a da a lyungu numu.”

⁴⁴ Daɗa u lyuwai elime na alajiya a a'isa a tsuma a Yahuda.†

Dewu vo ojoro o ufaru
(Mat. 4:18-22; Mak. 1:16-20)

5

¹ Urana u ro, Yesu ɗana ta mishin a nge'en m Mala ma Janisara, na ama uɓolotowu ubaɾa wa yi, a uwwusa adansi a Aɗula.

² A nge'en m mini'i we ene ta antsun e re, aza a na eremi a mugula a lyawai. Aza a na a ɗanai e iza'usa igolo i le.

³ A tsuma a antsu'un u uwa ta pe a za ta za na ri za va Simo, reve u damma yi u keɓe wantsu'un wa'a a uwa pe a mini'i. Reve u ɗanu a wantsu'un, reve u reme o ritosu ama.

⁴ Ana u kotoi adansi, reve u damma Simo, “Keɓe wantsu'un a 'yawa ubaɾa wa aru'un, aƵu vu vari igolo i du, tsara i reme mugula.”

⁵ Reve Simo usu, “Manlu, ili ya ayin i da tsu ri o ulinga, agba tsu reme ili shi, amma ana vu dammai tsu vari, n ta vari igolo'o.”

⁶ Ana a yuwain ne, reve a vari igolo i le, reve a tsura mugula ma abunda, hali igolo i le i reme makara.

⁷ AƵu e de aza e le, aza a na a ri lo na wantsun, tsara a tawa na wantsun u le, adama a kamba le. Reve a tawa o shiton antsu'un, she damma a ta lifa.

⁸ Ana Simo Bituru enei ne, reve u kingyo a makakan ma Yesu aƵu u damma, “Lyawa mu, Zagbain, aƵu za vu unusu da.”

⁹ AƵi na aza a na a ɗanai lo, a yuwan ta asalama lon na cu'un mugula n na e remei.

¹⁰ Ne da fo Yakubu na Yahaya, muwun ma Zabadi, aza a na a ɗanai o ulinga obolo na Simo.

AƵu Yesu damma Simo, “She vu uwwa wovon wan, diga gogo vu ta ɗana a tawusa na ama.”

¹¹ Reve o utaa antsun e le a agadi, aƵu a lyawa ili suru, reve o toni Yesu.

Vuma vu ukutu
(Mat. 8:1-4; Mak. 1:40-45)

¹² Urana u ro, Yesu pe a tsuma a lyuci ro e ida'a, reve vuma ro tawa de, za na ukutu u remei lipu maɓula. Ana we enei Yesu, reve u kaɗato urewesu wa yi e ida, reve u pati yi, “Zagbain, na vu usu, kambato mu mo o'wo cece.”

¹³ Reve Yesu canana ukere wa yi, aƵu u ju'wan vuma'a, aƵu u damma, “N usu ta, vo o'wo cece!” Babu usan, aƵu ukutu'u u lyawa yi.

¹⁴ AƵu Yesu damma yi, “She vu damma za wa, vu ka Ƶu vu roco aciyawu ubaɾa u na ganu ri, tsara u kalyuwa wu. Reve vu ca kucci ununa Musa dammai, adama ama a ɗana nu urevu u na vo o'woi cece.” ◇

¹⁵ Agba alabari a yi she ili i na i 'yawai elime, hali ama o ɓoloto lon, tsara a uwwa yi, waru tsara u kambato le gbaga.

¹⁶ Agba Yesu tsu lyawa ta ama aƵu u 'yawa o ogozo, tsara u ɗanu aƵi a nde'en, aƵu u yuwan avasa.

Yesu kambato ta oswi a lipu gbaga
(Mat. 9:1-8; Mak. 2:1-12)

17 Urana u ro, Yesu pe atsuma o uritosu, avu Afarishi† na munlu n Wilā n dāna lo. Ele da aza a na o utai e iyuci koko'o e ida ya Galili ne e ida ya Yahuda na Urishelima. Ucira wu Zagbain u to obolo na ayi, tsara u yuwan opocino.

18 Avu ama o ro e shede vuma ro na ri no osowi a lipu a avalu, avu a 'yawaa yi o u'wa'a, tsara a zuwa yi a makakan ma yi.

19 Ana a tsurai ure u na aa yuwan ne shi adama o obolo a ama, reve a kumba zuwa a katsu'wa ukwa'a'a. Dada e telyuwetyo niyi obolo na avalu a yi e memere mo obolo a makakan ma Yesu.

20 Ana we enei ucawu wo okolo e le, avu u damma vuma'a, "Vuma nda, a yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu."

21 Avu Afarishi na munlu n Wilā a yuwan majiyan, a damma, "Vuma ne da aa yuwusan adanshi a vama o ndolo e ekere a Asula? Zane da aa gura yuwaan vuma gafura, she Asula goon shi?"

22 Yesu reve ta majiyan me le, dada we ece nle, "Nye i zuwai yaa yuwusan cu'un majiyan mo ndolo o okolo a du?"

23 Zane da ri babu usan a damma, 'A yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu,' ko a damma, "Yon vu wala?"

24 N ta yuwan ne, tsara i reve amu Mawun ma Vumat ma ta nu ucira o uvadi u yuwan gafura vu unusu." Avu u damma osowi a lipu'u, "N damma, 'yon vu tara avalu a wu, vu kara a tyo o u'wa."

25 E esu e le a da u 'yoyin avu u tara avalu a yi babu usan, reve u kara a tyo o u'wa a yuwusaan Asula ica.

26 Ama suru a uwa ta asalama, avu a yuwaan Asula ica. Wovon u reme le ta, avu a damma, "Ana'an tse ene ta ili ya asalama."

Dewu va Levi

(Mat. 9:9-13; Mak. 2:13-17)

27 Ana Yesu kotoi ayi ndolo, avu wu utai, avu we ene za vu u'ushishi wu utafa.† Aala a yi a da Levi. U cina yi ta nden ubata wu ulinga. Avu u damma yi, "Toni mu."

28 Avu u lyawa ili suru u 'yon, avu u toni yi.

29 Avu u fofo abuki a gbain o u'wa wa yi adama e Yesu. Aza o u'ushishi wu utafa a dāna ta pe lon, na ama o ro a alya obolo ne ele.

30 Avu Afarishi na munlu n Wilā, a gbarana ojoro a yi, "Cine yaa lyuwusa ni i sowi na aza o u'ushishi wu utafa na aza o unusu?"

31 Avu Yesu usu le, "Vuma na ri gbaga u ciga za va aguma shi, she za vu ubanakun.

32 N tawa adama a aza a afula shi, she n de aza o unusu tsara a vadala."

Yeci adama a akuli

(Mat. 9:14-17; Mak. 2:18-22)

33 Avu a damma yi, "Ojoro a Yahaya a tsu yuwusan ta akuli na avasa, ne da waru ojoro a Afarishi, agba aza a wu she a lyuwa o sowo."

34 Avu u usu le, "I ta zuwa n'utsa n vali vu kasa'avu n yuwan akuli, ayi lo obolo ne ele?"

35 Mantsa ma ta lo a tawa ana aa tara le vali'i, atsuma a rana ndolo a ta yuwan akuli."

36 Reve u yuwaan le iroci i nda, u damma: "Babu za na a pada tana sa'avu u lapula akuci a tana na ayi. Nu u yuwan ne, u ta vuranu avu u kara akuci'i, agba apadi a tana sa'avu'u wa ntsaa akuci a tana'a shi.

37 Waru, aa tsun ribina sa'avu a akuci e itsan yu kwan shi, adama a na ribina'a u to boso itsa'an. Na a tsun yi pe, u ta lungusa ribina obolo ni itsa'an.

38 E itsan i sa'avu i da a tsu tsun ribina.

³⁹ Aza a na o tsu sowo wasu aa ciga o sowo ribina shi, adama a na wasu u la'aa le ta. A ta damma, 'Akuci a la'a ta ulobonu.' ”

Zagbain va Ashibi
(Mat. 12:1-8; Mak. 2:23-28)

6

¹ Urana wa Ashibi, † ayi a batsasa a aduma e ishina, reve ojoro a yi a kudusa agaza e ishina'a, a picirasa na a tami.

² Avu Afarishi o ro a damma, “Nye i zuwai yaa kudusa ishina, i reve wila u da o urana wa Ashibi shi?”

³ Avu Yesu usu le, “I reve ili i na Dawuda na n'utsa ma yi n yuwain, a mantsa ma na a uwwai ambulu shi?”

⁴ Ana u uwai o u'wa wa Asula, reve u tama opopofu a Wila. Reve u ca akapi a na a danai obolo na ayi, agba aza a na nan ganu da goon aa tama.” ◇

⁵ Avu u koso na adanshi, “Amu Mawun ma Vuma, Zagbain vu urana wa Ashibi u da.”

Vuma vo osowi o ukere
(Mat. 12:9-14; Mak. 3:1-6)

⁶ Urana wa Ashibi o ro, avu u uwa a aa'isa, reve u reme uritosu. Reve u cina pe vuma na ukere u usa'ani wa yi u danai usowu.

⁷ Afarishi gba na munlu n Wila a zamishi ta ure u na ee reme yi nu unusu. Avu a karishi yi ana, tsara e ene ko u ta yuwaan yi opocino urana wa Ashibi.

⁸ Agba u reve ta ili i na aa yuwusan majiyan, reve u damma vuma'a, “Yon vi isawan mishin elime a ama suru.” Avu u 'yon wi isawan.

⁹ Avu we ece le, “N ta yuwusan du yeci. Zane da la'ai ulobonu a Wila wu urana wa Ashibi: a yuwan isa'ani ko iwuya? A wawa ko o una?”

¹⁰ Avu u kalyuwa le suru, avu u damma vuma'a, “Canana ukere wa wu.” Reve u canana, dada ukere wa yi u kambai gba.

¹¹ Reve a uwwa upan lo, reve a dammulai ununa aa yuwan na Yesu.

Ajiya kupa ne ejere
(Mat. 10:1-4; Mak. 3:13-19)

¹² Atsuma a rana ndolo, avu u kara a 'yawa a masasan, tsara u yuwan avasa. Reve u yuwan avasa'a e ekere a Asula ayin mabula.

¹³ Ana usana u tawai, reve u de ojoro a yi, reve u dangwa ama kupa ne ejere, reve u de le ajiya.†

¹⁴ Avu u de Simo (za na u cayi aala Bituru), na zawa'a va yi Andarawu, na Yakubu, na Yahaya, obolo na Filibu, na Batalamawu,

¹⁵ u dangwa ta fo Matta, na Toma, obolo waru na Yakubu mawun ma Alfa, na Simo za na a tsu de Bakanani,*

¹⁶ waru u dangwa ta Yahuza mawun ma Yakubu na Yahuza Iskariyoti, za na wina niyi.

Aba'un na atsumalima
(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Reve u cipa obolo ne ele, reve wi isawan a agalaci a sa'ani. Otoni a yi na abunda a dana ta lo na ama a abunda diga Yahuda, na Urishelima, nu upasu wi ida ya Taya na Sida, aza a na a ri a nge'en m mala.

¹⁸ A tawa ta tsara a uwwa yi, reve waru u yuwaan le opocino a banakun le. Aza a na a danai no otoni a lima o o'wo ta gba.

◇ 6:4 1 Sam. 21:6. * 6:15 Ayi aala “Bakanani” to rocosu tsu vuma'a u tu nu uzuwu wa aci adama u kamba a yi.

19 Reve ama suru a ciga a ju'wan yi, adama a na ucira wu utusa ta atsuma a yi, reve o o'wo gbaga suru.

Aba'un nu una
(Mat. 5:1-12)

- 20 Avu u kalyuwa ojoro a yi, reve u damma le,
“Aba'un za du da aza a na a ri nu ulambu, adama a na tsugono tsu Asula za du da.
- 21 Aza a na a uwwusa ambulu gogo, aba'un za du da, adama a na a ta cuwaton du.
- Aza e mesun gogo aba'un za du da, adama a na i ta tawa i zo'oso.
- 22 Aba'un za du da mantsa ma na ama a 'yuwan du, avu a kasa du, avu e isula du, agba ee de du na ala a sa'ani shi, adama a va Mawun ma Vuma.
- 23 Na cu'un ndolo fara, i yuwan mazanga, avu i yuwan tsu'yan tsu uyo'o wa asuvu, adama a na atsupu a du a ta abunda de zuva. Ne da nan dada le a yuwain na amasula nu ujimu.
- 24 Woo yo'ono aza o utsuru gogo shi, adama a na i tsurai de asuvu nden.
- 25 Woo yo'ono aza o ucuwun gogo shi, i ta tawa i yuwan ambulu.
Woo yo'ono aza e izo'oshi ya avama gogo shi, i ta tawa i shon na yisaali.
- 26 Woo yo'ono aza a na ama aa cuwusa shi. Ne da nkaya n le n cuwai amasula e epen.”

I ciga n'yuwatan
(Mat. 5:38-48; Mat. 7:12)

- 27 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi u damma, “Agba n ta dansaa du aza a na aa uwwusa mu, i ciga n'yuwatan n du, i yuwaan aza a na a 'yuwan du isa'ani.
- 28 I zuwaa aza a na a yuwaan du una aba'un, aza a na a yuwusaan du ikpa'a, i yuwaan le avasa.
- 29 Na za ro basa wu o ugbaguzu u ta, vadalaa yi ugbaguzu we ire. Za na usa nuwu aapalutsu, vu ca yi utugu fo.
- 30 Za na pati nuwu ili suru, vu ne'e yi. Na vuma ro usa ili ya wu, she ve ece yi wan.
- 31 Ununa vu cigai ama a yuwaan wu, vu yuwaan le ne fo.
- 32 “Na vu ciga aza a na a yuwaan nuwu isa'ani goon, atsupu e ne a da va tsura? Aza o unusu fo a tsu ciga ta aza a na a ciga nle.
- 33 Na vu yuwan isa'ani a tyo aza a na a yuwaan nuwu isa'ani goon, to, atsupu e ne a da va tsura? Aza o unusu fo a tsu yuwan ta ne.
- 34 Na yaa yuwusan majiyan she aza a na aa tsupa du da yaa ca okopu, to, atsupu e ne a da ya tsura? Aza o unusu fo a tsu ca ta aza o unusu, tsara a tawa a tsupa le ununa o kopoi.
- 35 I ciga n'yuwatan n du, i yuwaan le isa'ani. I kopoo le agba i zuwa okolo na aa tsupa du wan. Ne da atsupu a du aa dana abunda. Ne da waru yoo o'wo muwun m Mogono ma Asula. Waru u tsu yuwaan ta aza a na o tsu godyo shi, na aza e iwuya isa'ani.
- 36 Ye eneshe iliyali ya ama ununa Dada du eneshe iliyali.”

She i ge'eto za ro wan
(Mat. 7:1-5)

- 37 Avu u lyuwa elime na adanshi, “I ge'eto wan, a du fo ee ge'etowa du shi. I kototo wan, tsara o kototo du wan. I yuwan gafura, tsara a yuwaan du gafura.

³⁸ Ne'ei, e te ne'e dú: makundatsu ma sa'ani, wukiru ushiwun, torotoro, hali ocusho e ida. Ne da aa tsuwan dú e ekere. Na makundatsu ma na i kunzuwayi, na ayi da aa kunzuwa dú.”

³⁹ Reve u yuwaan le iroci i nda: “Irumba i ta gura roco irumba ure? Ele ra aa riya a aakar shi?”

⁴⁰ Mawun ma makaranta ma la'a manlu ma yi shi, amma za na o ritoi lon, u to o'wo ununa manlu ma yi ma ri.

⁴¹ “Cine vaa kanlasa macaka ma na ma ri pe a lyusu vu za va wu, avu vi icina na aagbala a na a ri pe a lyusu va wu?”

⁴² Cine vaa gura damma za va wu, 'Isawan, lyawa mu utaa macaka ma na ma ri pe a lyusu va wu,' agba avu vu rono aagbala a na a ri pe a lyusu va wu shi? Avu vuma vi ikpa'a! Rono ne'en aagbala a na a ri a lyusu va wu, tsara ve ene ulobonu u na voo utaa za va wu macaka ma na ma ri a lyusu va yi.”

*Udanga na muwun ma yi
(Mat. 7:16-20; Mat. 12:33-35)*

⁴³ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Udanga u sa'ani wu lo ana u tsu matsan muwun m babu afula shi, agba udanga u babu afula u tsu matsan muwun n sa'ani shi.

⁴⁴ Udanga suru na muwun ma yi n da a tsu reve yi. A tsu ta'a ubiri o udanga wa awanda shi, ko adyumbu a atacit shi.

⁴⁵ Vuma va afula u tsu utaa ta ni ili i sa'ani i na u zuwai o ookolo, za vu ulambu wa afula waru e ili yu ulambu ya afula a na u zuwai o ookolo pe da ulambu wa afula u tsu uta. Atsuma e ili i na i ri pe o ookolo a yi pe da adanshi a tsu uta.”

*Asuwi a afula no olo a asuwi
(Mat. 7:24-27)*

⁴⁶ Avu u lyuwa elime na adanshi, “Cine tsa da yaa desu mu, 'Zagbain, Zagbain,' agba i yuwan ili i na n damma ndu i yuwan shi?”

⁴⁷ Za na aa tawusa ya'a va aa uwwusa ili i na maa dansa suru, a yuwusan le uru suru, n to roco du cu'un vuma na u ri.

⁴⁸ U ta cu'un vuma na aa suwusa usaa, reve u kapa wacin wu usaa alungu, reve u suwa ikyun yu usaa'a ubata o ugbamu. Ana mini ma gbain ma tawai, avu u kebe usaa'a, agba u gura varu yi shi. Ana wo o'woi a suwa niyi ulobonu.

⁴⁹ Za na uwwai adanshi a va, agba u linga ni ili i na wu uwwai shi, u to oroci a vuma na suwai u'wa wa yi a wuyun, agba u ri ni ikyun shi. Ana mini ma lapai usaa'a, reve u ramo babu usan. Uriyu wu u'wa u ndolo u riya ta suru suru.”

*Yesu kambato ta aagbashi a yali ro gbaga
(Mat. 8:5-13)*

7

¹ Ana u kotoi a dansaa ama ili i ndolo suru, reve u uwa Kafarnahum.

² Yalit ya Roma i ro i shi ta na aagbashi a na u cigai lon. Aagbashi'i u shi ta ubanakun, gashi u ta kuwa.

³ Ana wu uwwai adama e Yesu, reve u lyunguwa yi azagbain a aza a Isra'ila a damma yi u tawa u kambato aagbashi a yi gbaga.

⁴ Ana a tawai ubata wa yi, reve a pati yi, adansa, “Vuma nda rawa ta vu yuwaan yi ulinga u nda,

⁵ adama a na u ciga ta ida i tsu lon, waru ayi da u suwaa ntsu aa'isa a tsu.”

⁶ Reve u kuru le.

Ayi a rawa zuzu nu u'wa'a, reve yali'i u lyungu n'utsa ya'a yi, a damma yi, “Zagbain, she vu damaton aciyawu wan. N rawa vu uwa o u'wa u va shi.

7 Waru n rawa n tawa ya'a wu shi. Vu yuwan adanshi goon u rawa ta, aagbashi a va o to o'wo gbagā.

8 Adama a na amu fo n ta na za na la'a numu, waru n ta na asoja a na a ri zala va. Agba n tsu damma ta za nda, 'Yawa,' reve gba u 'yawa. Waru n tsu damma ta za ro, 'Tawa,' reve gba u tawa. Aagbashi a va waru, n tsu damma yi ta, 'Yuwan tsunda,' avu u yuwan."

9 Ana Yesu uwwai ne, reve u yuwan asalama adama a yali'i. Reve u vadala u damma ofolo a ama a na oo tonoyi, "N ta dansaa du, ko atsuma a Isra'ila n tsura ucawu wo okolo ne tsunda shi."

10 Ana aza a na a lyunguyi a kambai o u'wa, reve a cina aagbashi'i wo o'wo gbagā.

Yesu 'yasan ta mawun ma maruna

11 A jima shi, dafa u karai a tyo a lyuci na a tsu de Nayim, reve ogoro a yi no ofolo a ama a kuru yi.

12 Ana u rawai zuzu nu u'uwata u lyuci'i, dafa a ga'ain na aakwakwa utanuwu. Agba ayi da ulobo a nde'en o umatsun u makuci ma yi; waru makuci ma yi maruna ma da. Ama a abunda a lyuci'i a shi ta ofolo na ayi.

13 Ana Zagbain we ene niyi, reve we ene iliyali ya yi, avu u damma yi, "She vu shon wan."

14 Reve u rawa u ju'wan aakpaga'a, reve aza a na a tanu niyi e isawan kuci. Avu u damma, "Ulobo, n ta dansaa wu, vu 'yon."

15 Reve aakwakwa'a u 'yon u danu, reve u uwa adanshi. Reve u tara yi u ca makuci ma yi.

16 Reve a uwwa wovon suru, reve a yuwaan Asula ica. Reve a damma, "Tsu tsura ta vuma gbain va Asula atsuma a tsu!" Wau, "Asula a cuwan ta na ama a yi!"

17 Reve alabari a yi a baza atsuma a Yahuda ni ida i na i ri lo zuzu.

Ojoro a Yahaya za vu Urumbusu

(Mat. 11:2-19)

18 Reve ogoro a Yahaya a damma yi ili i na i farai suru.

19 Dafa Yahaya deyi ama e re atsuma o ogoro a yi, reve u lyungu le ubata wu Zagbain, adansa, "Avu dafa za na ri lo a tawa'a, ko tsu piri za ro?"

20 Ana ama'a a rawai ubata wa yi, reve a damma, "Yahaya za vu Urumbusu da lyungu ntsu ya'a wu, ana, 'Avu dafa za na ri lo a tawa'a ko tsu piri za ro?"

21 Babu usan, reve Yesu kambato aza o ubanakun na mballa icu'un icu'un, no ozo o otoni a lima gbagā. Waru u kpatu'wa ta esu a nrumba.

22 Reve u usu le, "Yawai i damma yi ili i na yu uwwai, ni ili i na ye enei: nrumba me ene ta ure, akutsuma a wala ta, nkutu mo o'wo ta gbagā. Waru agulani a uwwa ta adanshi, a 'yasan ta akwakwa. Aza e iliyali waru a uwwa ta alajiya a Alabari a Sa'ani.

23 Za va aba'un da za na aa tadatsa adama a va shi."

24 Ana ogoro a Yahaya a karai, reve u uwa a yuwusaan ama'a adanshi a Yahaya, avu u damma, "Nye i 'yawai akanla de atsuma o una? Apumpu a na upepu wa jingadasa?"

25 Na ne da shi, nye i 'yawai ye ene? Vuma u'wotowu ni itana i sa'ani? O'o, aza a na a ri ni itana i sa'ani gba, aza a na a ri a nden mu uyo'o o ukobu u tsugono u da a ri.

26 Nye i 'yawai ye ene? Vumavasula? Ee, amayun a da, n damma du, u la'a ta vumavasula.

27 Ayi daɗa za na a ɗanai a Adanshi a Asulā adama a yi, ‘Mpa n lyunguyi malingata ma va elime a wu, za na oo fo6oo wu ure.’ [◊]

28 Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, aɗsuma a aza a na ka matsain, za lo na rawai Yahaya shi. Ko ana wo o'woi ne, za na la'ai ukalaɗu o tsugono tsā Asulā u la'a yi ta mgbain.”

29 Ana a uwwai ne, reve ama suru hali na aza o ushishi wu utafa a usu Asulā a na za va aɗulaɗ a ɗa, ana a rumbu nle na cu'un vu urumbusu wa Yahaya.

30 Afarishi gba na aza a na e revei Wilā lon, reve a 'yuwan ifo6i ya Asulā adama e le, ana a 'yuwain urumbusu wa Yahaya.

31 Reve Yesu lyuwa elime na adanshi, “Na nye ɗa maa kurato ama o gogo a nda? Nye i ɗa o rotsoi?”

32 O rotso ta muwun n na n ri nden e eden e ɗewu va aza e le, ‘Tsi ivulaa ɗu ta gbalā, agba i je'en shi. Tsu yuwaan ɗu ta ishīpa ya aɗsumolaɗu, agba i saala shi.’

33 “Ana Yahayaɗ za vu Urumbusu taɗai u lyuwusa shi, agba u sowuso masayan ma inabi shi; aɗu i damma, ‘U ta no otoni!’

34 Aɗu waru aɗu Mawun ma Vuma n taɗa ta a lyuwusa o sowuso, reve i damma, ‘Apa liwi no osowi, i'utsa ya aza o ushishi wu utafa na aza o unusu!’

35 Agba a tsu reve ta urevu wa Asulā amayun a ɗa adama o ure u na ama o toni niyi.”

Yesu o u'wa wa Simo Mafarishi

36 Reve Mafarishi mo ro, za na a tsu ɗe Simo, u banu Yesu u 'yawa u lyuwa ilyalya na ayi. Reve u 'yawa o u'wa u Mafarishi'i, reve u ɗanu alya.

37 Ka ro shi ta pe aɗsuma a lyuci'i, za na ɗanai nu unusu. Ana wu uwwai u ta pe a alya e ilyalya o u'wa wa Simo Mafarishi'i, reve u taɗa na meden ma sa'ani ma mani'in ma maguru me ikebe.

38 Reve u kingyo zuzu na ayi, ɗaɗa u uwai mesun e re'wetosu ana e Yesu na aɗara a yi. Reve u tasa le na anji a yi, aɗu u katala ana a yi. Aɗu u sukuma le mani'in.

39 Ana Mafarishi ma na ma banu niyi me enei ne, reve u jiyan o ookolo a yi, “Na shi vuma nda vumavasuɗa ɗa, u shi te reve cu'un vu ka ne ɗa a ju'usan yi, adama a na za vu unusu ɗa.”

40 Reve u usu u damma yi, “Simo, n ta ni ili i na maa damma wu.”

Reve u usu, “Nye i ɗa, manlu?”

41 Aɗu u damma, “Vuma ro shi ta o tono ama e re utan, za ta ikebe i na i rawai ikebe vu ulivu ukpakuton (500),* za ta waru kupoton.

42 Ana a gura tsupai shi, reve u lyawaa le ikebe'e. Aɗsuma e le zane ɗa aa la'a ciga yi?”

43 Reve u usu, “E yeni i va, za na a lyawayi aɗunda.”

Reve Yesu usu yi, “Vu usu ta mejege.”

44 Ana u vadalai ubata wu ka'a, reve u damma Simo, “Ve ene ta ka nda? N uwa ta o u'wa wa wu, vu ca mu mini n sa'a ana shi. Ayi gba u re'weto ta ana a va na aɗara a yi, reve u tasa le na anji a yi.

45 Ana vu raba numu, vu katala mu shi. Ayi gba diga ana n uwai pa u lyawa ukatalu wa ana a va shi.

46 Vu sukuma aaci a va mani'in shi. Ayi gba u sukuma ta ana a va mani'in ma maguru.

◊ 7:27 Mal. 3:1. * 7:41 Danshi na a yuwain ulinga pa nda na Tsheleni ayi ɗa “dinari ukpakuton (500).” Kaɗyawa Ucuɗuwu wi “Ikebe”.

⁴⁷ Adama o ndolo n ta dansaa wu, unusu wa ̄abunda wa yi suru a yuwaan yi ta gafura, adama a na u roco ta icigi lon. Waru za na a yuwayin gafura wa'a, icigi ya yi wa'a da."

⁴⁸ Reve u damma ka'a, "A yuwaan wu ta gafura wu unusu wa wu."

⁴⁹ Daɗa aza a na a ri a alya obolo na ayi a uwai a dansa vani le, "Zane da ne tsunda'a, zane da fo rawai u yuwan gafura vu unusu?"

⁵⁰ Reve u damma ka'a, "Ucawu wo okolo a wu u wawa wu ta. Wala vu rawa lafiya."

Amaci o ro a kuru ta Yesu

8

¹ A jima shi, daɗa Yesu kanda ruwai ilyuci na mulyuci'i a yuwusan alajiya, a casu Alabari a Sa'ani o tsugono tsa Asula. Ele Kupanejere'e a dana ta obolo na ayi.

² Waru amaci a na o utayi otoni a lima nu ubanakun atsuma e le o toni yi ta. Ele da Meri,† za na a tsu de Magadaliya, za na o utayi otoni a lima e cindere atsuma a yi,

³ na Yuwana ka va Kuza (zagbain o u'wa wa Hiridu), na Suzana, no ozo o ro na ̄abunda. Amaci a nda a kambusa le ta ni ili ya acieyele.

Iroci yi cimbi

(Mat. 11:2-19)

⁴ Ana ama a ̄abunda o bolotoi, waru ama a tawusa ya'a yi lyuci lyuci, reve u yuwaan le iroci:

⁵ "Cimbi ro 'yawa ta ca'an. Ayi pe atsuma a mazaza me icu'un, reve ozo o ro o oco o ure. Avu ama a dadasa icu'u'un, avu nnunu n kakaɗa le.

⁶ Icu'un i ro waru yo oco ubata wa atali. Ana o utai, reve e 'yewe adama a na a tsurai atani shi.

⁷ Avu ozo o ro o oco a awanda, avu a 'yon obolo na awanda'a, avu awanda'a a gbagbala le.

⁸ Avu icu'un i ro yo oco a mabula ma sa'ani, avu ishina'a a yuwan mgbain, avu a matsan agaza agaza. Nu u cu'wan macu'untsu ma ta, reve a matsan ncu'untsu ukpaku."

Ana u dammai ne, avu u 'yasan uɗyo u damma, "Za na ri na atsuvu, wu uwwa."

Ili i na i zuwai Yesu tsu yuwan uritosu ni iroci

(Mat. 13:10-17; Mak. 4:10-12)

⁹ Reve ojoro a yi e ece yi ucuɗuwu wi iroci'i.

¹⁰ Reve u damma le, "Aɗu da a lyawai i reve ili yu usokowu u tsugono tsa Asula. Amma aza a na a ri pe shi, she ni iroci i da a tsu yuwaan le tsara: 'A ta gura kalyuwa, agba e ene shi.

A mawwa a ta gura uwwa, agba aa gura tsura urevu shi.' ◊

Yesu cuɗuwa ta iroci yi cimbi'i

(Mat. 13:18-23; Mak. 4:13-20)

¹¹ "Apa ucuɗuwu wi iroci'i: Cu'un ayi da adanshi a Asula.

¹² Icu'un i na yo ocoi o ure, ele da iroci ya aza a na a uwwai adanshi a Asula. Reve Mekerenkesu ma tawa, avu u tara le adanshi'i o okolo e le, tsara a zuwa okolo e le a wawa le wan.

¹³ Icu'un i na yo ocoi ubata wa atali, ele da aza a na a ushiyi adanshi'i na mazanga ana a uwwa niyi, agba a ri na aralu shi. Ucawu wo okolo e le yashi meketeci ma da, yashi yu ulyungusa, avu a riya.

14 Aza a na o ocoi a awanda, ele da aza a na a uwwai adanshi a Asula, agba atsuma a mmalu n le, reve atsumalima, nu uyo'o wu uvadi, nu utsuru u reme le, reve a kudā a lyuwa elime.

15 Aza a na o ocoi a mabula ma sa'ani, ele da ama a abula, aza a na a uwwai adanshi a Asula, reve e reme yi ugbamu o okolo e le, avu a yuwan ankuri a bala."

Fitila e eelele
(Mak. 4:21-25)

16 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, "A tsu dafa fitila, avu a kpatu yi na aasa'atsu shi, ko a zuwa yi a mbungulu shi. A tsu zuwa yi ta e eelele, tsara aza a na a uwusa e ene ekan.

17 Babu ili i na i ri usokowu i na oo utaa a alanga e eteshe shi. Babu waru ili i na i ri wupalu e irumbu ana oo utaa e ekan shi.

18 I kalyuwa ben ununa yaa uwwusa. Za na ri na ayi a ta dashi yi, za na gba ri na ayi shi, ke'en na we inda u ri na ayi a ta ushi yi i da."

Mma va Yesu na muwun ma anawu
(Mat. 12:46-50; Mak. 3:31-35)

19 Mma va Yesu na muwun ma anawu a tawa ta ubata u na u ri, amma adama o obolo a gura rawa zuzu na ayi shi.

20 Avu a damma yi, "Mma va wu na muwun ma anawu ma wu a ta de a alanga, a ciga ta e ene wu."

21 Reve u usu, "Mma va na muwun ma anawu n va, ele da aza a na a uwwusa adanshi a Asula, avu a yuwusan ulinga na ayi."

Yesu isawaton ta upepu
(Mat. 8:23-27; Mak. 4:35-41)

22 Urana u ro, avu Yesu damma ojoro a yi, "Tsu 'yawa i a nge'en m mala n ndede." Avu a uwa a wantsu'un obolo, reve a kara.

23 Ele atsuma a mmalu, avu nlawu m pura yi. Reve wunla nu upepu u 'yon a mala'a, reve mini ma ciga mo shiton wantsun u le, hali a shi a ciga malifaa.

24 Reve a 'yawa a jisan yi, reve a damma, "Zagbain, zagbain, tsu ciga ta malifaa!"

Avu u 'yon u bara upepu na mini'i, reve upepu'u u von kwin.

25 Avu we ece le, "Te da ucawu wo okolo a du?"

Na wovon na asalama, avu e ecelei, "Zane da nda'a? Hali u yuwaan upepu na mini nlangi, reve a yuwan ili i na u dammai!"

Opocino o ozo o otoni a lima
(Mat. 8:28-34; Mak. 5:1-20)

26 Avu a rawa e ida ya Garasa, za na mini ma kasalai ni ida ya Galili.

27 Yesu a motaa a wantsu'un, reve vuma ro atsuma a lyuci gbain u ga'an na ayi, u ta no otoni a lima. Vuma'a u jima ta ana wo otayi itana, ko wa asa atsuma a ama. Ubata wa ason u da u tsu dana.

28 Ana we enei Yesu, avu u bosho na yisaali, avu u riya a makakan ma yi, avu u saala lon, "Yesu, Mawun mo Mogono ma Asula, te da imini ya wu na amu, n ta patishi wu she wu zuwa mu a atsumalima wan!"

29 U damma ta ne, ana Yesu zuwai otoni a lima o ndolo a lyawa vuma'a. Na abunda otoni a lima o ndolo a tsu vari ta vuma ndolo e ida. A tsu baru yi ta, reve a vara yi akani a ana ne ekere, tsara a dana a kalyuwusa yi. Agba u tsu kasa ta akani o ndolo, reve otoni a lima o lo yi a tyo atsuma o una.

30 Ana Yesu ece niyi, "Cine tsa da aala a wu?"

Avu u usu, "Aala a va a da Obolo," adama a na otoni a lima a uwa yi ta na abunda.

³¹ **Avu** a pati yi, she u gbara le a tyo a aakari a aru'un lungu-lungu a na a ri nu utyo shi wan.

³² **Obolo** a ngurusumu ma abunda n dana ta lo a alyuna zala va agadi. **Avu** otoni a lima'a a pati yi u lyawa le a uwa atsuma e le, reve u lyawa le a uwa.

³³ **Ana** otoni a lima'a o utai atsuma a vuma'a, **avu** a uwa atsuma a ngurusumu'u. Reve obolo a ngurusumu'u a suma a zura a tyo a mala'a, reve a kuwa pe.

³⁴ **Aza** a na a danai a aguba a ngurusumu'u, **avu** a suma, a 'yawa a ca alabari a lyuci gbain na mulyuci.

³⁵ **Avu** ama a 'yawa, tsara e ene ili i na i farai. **Ana** a tawai ubata wa **Yesu**, **avu** a cina lo vuma na danai no otoni a lima nden ubata wa yi, u'otowu ni itana nu ugbozu wa yi. Reve wovon u tsura le.

³⁶ **Aza** a na e enei ne esu e le, **avu** a damma ununa a wawai za vo otoni a lima'a.

³⁷ **Avu** ama e ida ya Garasa a pati yi u lyawaa le ida i le, adama a na a uwwa ta wovon lon. **Avu** u uwa a wantsun, azama u lyawa le.

³⁸ **Ayi** gba za na otoni a lima o utai atsuma a yi, reve u pati tsara u lyawa yi u kuru yi. **Agba** **Yesu** usu shi, dada u damma niyi,

³⁹ "Kamba o u'wa, reve vu damma ili i na **Asula** a yuwaan nuwu suru." **Avu** vuma'a u kara, **avu** u reme a casu aalabari e ili i na **Yesu** yuwaan niyi suru.

Aakwakwa o usheli na ka vu ubanakun

(Mat. 9:18-26; Mak. 5:21-43)

⁴⁰ **Ana** **Yesu** kambai Galili, **avu** obolo a raba yi, adama a na a ta pura yi.

⁴¹ **Atsuma** a azagbagbain a aa'isa'a, za na a tsu de Jayiru, u tawa ta u kingyo a makakan ma yi, **avu** u pati yi, tsara u 'yawa o u'wa wa yi.

⁴² **Adama** a na usheli u ta wa yi, za na ri a'wan kupa ne ejere, u ciga ta makuwaa.

Ayi atsuma a mmalu, reve obolo'o a gbagbalasa yi.

⁴³ **Ka** ro waru, za na yuwain a'wan kupa ne ejere o ocosu mpasa, [wu una ta ili i na u ri na yi suru e ekere a aza a aguma,] agba u jebe yi shi.

⁴⁴ **Avu** u tawa nu ucina, **avu** u ju'wan upasu wu utugu wa **Yesu**. **Babu** usan, dada wocosu wu mpasa ma yi n lyawai.

⁴⁵ **Avu** **Yesu** ece, "Zane da ju'wan numu?"

Ana a wasain suru, reve Bituru damma, "Zagbain, ama a abunda a da a ri pa, waru a ta gbagbalasa wu."

⁴⁶ **Avu** u damma, "A ju'wan mu ta. Mu uwwa ta ucira wu utai atsuma a va."

⁴⁷ **Ana** ka'a we enei waa gura soko aciyayi shi, **avu** wu utai e meje'en ma lipu, reve u kingyo a makakan ma yi. A makakan ma ama suru, **avu** u damma ili i na i zuwai u ju'wain utugu wa yi nu ununa wo o'woi gbaga babu usan.

⁴⁸ **Avu** u damma yi, "Usheli, ucawu wo okolo a wu wo o'woto wu ta gbaga. Wala na asuvu nden."

⁴⁹ **Ayi** atsuma a adanshi, **avu** nanza tawa de o u'wa wa Jayiru, zagbain va aa'isa'a, **avu** u damma Jayiru, "Usheli wa wu u kuwa ta de. She vu damaton manlu'u wan."

⁵⁰ **Ana** **Yesu** uwwai ne, **avu** u damma Jayiru, "She vu uwwa wovon wan. Ca okolo, u ta kambai gbaga."

⁵¹ **Ana** u rawai o u'wa wa Jayiru, u lyawa nanza uwa obolo na ayi shi, she Bituru, na Yahaya, na Yakubu, na dada na mma mawu'un.

⁵² **Ama** pe atsuma a mesun na yisaali adama a yi. **Avu** **Yesu** damma le, "Lyawai mesun. Koto u kuwa shi. Nlavu n da waa yuwusan."

⁵³ **Avu** o zo'oso yi, adama a na e reve ta u kuwa ta de.

⁵⁴ Ana u remei ukere wā yi, ʼavu u 'yaṣan uɗyo, ʼavu u damma, “Usheli u wā, 'yon!”

⁵⁵ Reve wivuwun wā yi u kamba, babu usan daɗa u 'yoyin. ʼAvu u damma a ca yi ilyaly tsara u lyuwa.

⁵⁶ ʼAvu nan daɗa wā yi a yuwan asalama. ʼAvu u damma le, she a damma vuma ili i na i farai wan.

*Yesu lyungu ta Kupanejere
(Mat. 10:5-15; Mak. 6:7-13)*

9

¹ Reve Yesu de Kupanejere'e, ʼavu u ca le ucira nu ukadu e ekere o otoni a lima suru, waru a yuwan opocino icu'un-icu'un.

² Waru u lyungu le ta a yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani o tsugono tsa ʼAsula, reve waru a kambato aza o ubanakun gbaga.

³ Reve u damma le, “She i tara ili i ro adama a mmalu n du wan; she i tara adanga, ko tsan, ko ilyalya, ko ikebe wan. Waru i tara utugu u ro wan.

⁴ O u'wa u na i cu'wain suru, i danu pe hali mantsa ma na yaa kara.

⁵ Waru ubata u na a usu ndu shi, na yaa lyawa lyuci'i, i kakala mabutā ma ana ma du.* U to o'wo iroci i na yoo roco ama a lyuci'i a yuwan mejege shi.”

⁶ ʼAvu a kara a uwusa a mulyuci, a yuwusan alajiya, waru a yuwusan opocino ubata biti.

*Ukwa wa Yahaya za vu Urumbusu
(Mat. 14:1-12; Mak. 6:14-29)*

⁷ Ana mogono Hiridu Antiba uwwai alabari e ili i na aa yuwusan, reve asuva a yi a riya, adama a na ozo o ro a ta dansa, Yahaya da a 'yasain atsuma a akwakwa.

⁸ Ozo o ro gba a damma, ana Iliya da tawai. Ozo o ro a damma, vuma ta atsuma a amasula a da 'yoyin.

⁹ ʼAvu Hiridu damma, “N kodo ta aaci a Yahaya. To, zane da maa uwwusa cu'un vi ili i nda adama a yi?” Reve u ciga we ene yi.

*Yesu lyuwato ta ama ukpakukupa uton
(Mat. 14:13-21; Mak. 6:30-44; Yah. 6:1-14)*

¹⁰ Ana ajiya'a a kambai, reve a damma Yesu ili i na a yuwain. Reve u kara obolo ne ele a nge'en a tyo a lyuci ro na a tsu de Besaida.

¹¹ Ana obolo a ama e enei ne, reve a kuru yi. ʼAvu u raba le, reve u yuwaan le adanshi o tsugono tsa ʼAsula. Reve u kambato aza o ubanakun gbaga.

¹² Urana a mariyaa, reve Kupanejere'e a rawa a damma yi, “Vu lyawa ama'a adama a uwa a mulyuci ni ilyuci i na i ri zuzu adama a cu'wan, adama waru a tsara ilyalya. Adama a na ubata u na tsu ri za pa shi.”

¹³ ʼAvu u usu le, “Ca nle ilyalya.”

Daɗa a usuyi, “Tsu ri ni ili i na i la'ai akpatali o ton na mugula n re shi. She na tsaa 'yawa tsu tsulaa ama a nda ilyalya suru.”

¹⁴ (Ama a na a shi lo a rawa ta ali ukpakukupa uton.)

ʼAvu u damma ojoro a yi, “Zuwai ama a danu obolo obolo, ama kupoton-uton.”

¹⁵ Reve a yuwan ne, a zuwa le a danu suru.

* **9:5** A mantsa mo ndolo, na vuma zakatsa mabutā ma atugu ko wu kala mabutā ma ana ma yi, ure u ro u da u na woo roco wu kasa ta aciyayi na ama a lyuci ndolo.

16 Ana u tarai akpatali o to'on na mugula n re'e, aṅu u 'yaṣan aaci u kaḷyuwā zuva, aṅu u godyoo Aṣula. Aṅu wu busa a casu ojoro a yi a tyowushe ama.

17 Suru nle a lyuwa ta a cuwan. Ana o bolotoi akapi a na a buwai, a rawa ta asaka kupa ne ejere.

*Bituru yuwan ta adanshi adama e Yesu
(Mat. 16:13-19; Mak. 8:27-29)*

18 Urana u ro, ayi a avasa ayi a nde'en, aṅu ojoro a yi a rawa zuzu. Aṅu we ece le, "Zane da ama aa tarasa mu?"

19 Reve a usu, "Ozo o ro a damma, aṅu da Yahaya za vu Urumbusu. Ozo o ro gba a damma Iliya da. Ozo o ro waru a damma, vuma ta atsumā a amaṣula a da 'yoyin."

20 Aṅu we ece le, "Adu gba, zane da yaa tarasa n ri?"

Aṅu Bituru usu u damma, "Aṅu da Kristi Zamawawa,† za na utai ubata wa Aṣula."

21 Reve u bara le, she a damma za wan.

22 Aṅu u damma, "Amayun a da, Mawun ma Vuma ma ta uwwa atsumalima icu'un-icu'un. Azagbain, na nan ganu a gbagbain, na munlu n Wilā waru a ta 'yuwan yi, hali o una yi. O urana wa ta'atsu, a ta 'yaṣan yi."

23 Reve u damma le suru, "Za na cigai u kuru mu, she nu u wasan aciyayi, reve u tara akpata a atsumalima a yi urana suru, aṅu u kuru mu.

24 Za na a yuwusan adama a wuma wa yi, u ta lamba yi. Za na waru 'yuwain aciyayi adama a va, a ta wawa yi.

25 Nye i da vuma munai, nu u tsura uvadi u nda suru, aṅu u lamba wuma wa yi?

26 Za na aa uwwusa wono u va na adanshi a va, aṅu Mawun ma Vuma fo n ta uwwa wono wa yi, na n tawa na tsugbain tsa Dada tsa va na tsugbain tsa nlingata ma Aṣula a akiza.

27 Amma amayun a da maa dansaa du, ozo o ro a ta pa ubata u nda na aa kuwa shi, she ne e ene tsugono tsa Aṣula.†

*Lipu va Yesu vadalai
(Mat. 17:1-8; Mak. 9:2-8)*

28 Ana a yuwain ayin kunla, ana u yuwain adanshi o ndolo, aṅu u tara Bituru na Yahaya na Yakubu. Reve a katsa masasan mo ro adama u yuwan avasa.

29 Ayi atsumā a avasa, da da urewesu wa yi u vadalai, itana ya yi waru a kambai u'uri a lyulyuwusa esu.

30 Reve e ene ama e re a adanshi na ayi, ele da Iliya na Musa.

31 A tawai atsumā a tsugbain a yuwusan adanshi o ukwa wa yi u na waa kuwushi Urishelima ununa Adanshi a Aṣula a dammai.

32 Bituru na aza a na a ri obolo na ayi, a shi ta a nlavu lon. Ana a 'yoyin, reve e ene tsugbain tsa yi na ama e re ana a ri mishin na ayi.

33 Ana ama o ndolo a lyawa niyi, aṅu Bituru yuwan adanshi nu ulambu u majiyan, u damma Yesu, "Zagbain, u lobono ta ana tsu ri pa. Tsu ta yuwan pa ogodo a ta'atsu: za ta za va wu, za ta za va Musa, za ta waru za va Iliya."

34 Ana u dammai ne, reve eleshe a tawa wu pupala le, da da a uwwai wovon.

35 Reve udyo wu utai pe ana, "Ayi da Mawun ma va za na n dangwai. Yu uwwa yi."

36 Ana udyo'o u yuwain adanshi, aṅu e ene Yesu ayi a nde'en. Reve a baru na le. A mantsa mo ndolo, a damma za ro ili i na e enei shi.

Yesu kambatoɪ mawun mo otoni a limɔ gbaga

(Mat. 17:14-18; Mak. 9:14-27)

³⁷ Ana usana u tawai, ana a cipai a masasa'an, avu obolo a ama a ga'aton yi.

³⁸ Reve vuma ro atsuma o obolo'o u yuwan dewu, "Manlu, yuwan ankuri, kalyuwa mawun ma va. Adama a na ayi da mu goon.

³⁹ No otoni a limɔ a kumba yi, u tso oruwo ta. Reve u polo yi, avu wo o'wo e ikpatatsu, reve una wa yi u yuwan apuci'ya. U tsu lyawa yi go'o shi, u tsu ciga ta wu una yi.

⁴⁰ Avu m pati ojoro a wu o utaa yi otoni a limɔ'a, agba a gura shi."

⁴¹ Avu u usu, "Adu ama o gogo, aza a na a cayi okolo shi, ozo o okolo o ugbamu; hali mantsa ma ne maɔ danu na adu a yuwusaan du ankuri? Tawa na mawun ma wu pa nda."

⁴² Ayi a tawa, avu otoni a limɔ'a o polo yi, avu u uwa ikpatatsu. Avu Yesu bara otoni a limɔ'a, reve u kambuwa mawu'un gbaga. Reve u ca dada va yi ayi.

⁴³ Reve ama a uwa asalama o ucira wa Asula.

Yesu yuwisan ta adanshi o ukwa wa yi

(Mat. 17:22-23; Mak. 9:30-32)

Ele atsuma a asalama e ili i na u yuwain suru, avu u damma ojoro a yi,

⁴⁴ "Lyawa adanshi a nda a uwa a atsuva a du. A ta wina Mawun ma Vuma e ekere a ama."

⁴⁵ Agba ele a gura reve adanshi'i shi. O soko le ta urevu wa adanshi'i adama e reve wan. Ele gba a uwwusa ta wovon u na ee ece yi.

Tsugbashi tsa q6ula

(Mat. 18:1-5; Mak. 9:33-40)

⁴⁶ Avu mawasan ma 'yon atsuma e le adama a zane da zagbain atsuma e le.

⁴⁷ Ana Yesu revei majiyan me le, dada u tarai mawun mo ro, reve wi isawaton yi zuzu na ayi.

⁴⁸ Avu u damma le, "Za na ushiyi mawun ma nda na ala a va, amu da u ushiyi. Waru za na usu numu, za na lyungu numu da u ushiyi. Za na ri zawa'a atsuma a du, ayi da zagbain."

⁴⁹ Reve Yahaya usu, u damma, "Zagbain, tse ene ta nanza o utasu otoni a limɔ na ala a wu, agba tsu putsaa yi ta adama a na u ri obolo na atsu shi."

⁵⁰ Avu u damma yi, "She i putsaa yi wan, adama a na za na 'yuwan tsu shi, za tsu da."

Malyuci ma Samariya ma 'yuwain Yesu

⁵¹ Ana yashi i na waa kara zuva yuwain zuzu, reve u safa a tyo Urishelima.

⁵² Reve u lyungu nlingata elime a yi. Avu gba a kara, reve a uwa a malyuci ma aza a Samariya adama o foboo yi.

⁵³ Avu ama'a a 'yuwan yi, adama a na u zuwai makakan ma yi a tyo Urishelima.

⁵⁴ Ana Yakubu na Yahaya ojoro a yi e enei ne, avu a damma, "Zagbain, vu ciga ta tsu zuwa akina a cipa zuva u kulato le?"

⁵⁵ Avu u vadala, reve u bara le.

⁵⁶ Reve a kara a tyo a malyuci mo ro.

Aza a na a dansa a ta kuru Yesu

(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Ele a mmalu o ure, avu vuma ro damma yi, "N ta kuru wu ubata u na vu tyoyi suru."

⁵⁸ Avu Yesu damma yi, “Nranji n t̄a na angu; nnunu waru n t̄a ni ikinda. Amu Mawun ma Vuma† n ri nu ubat̄a u na maa gbasato shi.”

⁵⁹ Avu u damma za ro, “Vu kuru mu.”

Avu u damma, “Zagbain, lyawa ne'en she n̄a n cido aabara a va.”

⁶⁰ Avu gba u damma yi, “Lyawa akwakwa a cido akwakwa e le. Avu gba'a vu 'yawa vu yuwan alajiya o tsugono t̄sa Asula.”

⁶¹ Avu za ro waru damma, “N t̄a kuru wu manlu, agba lyawa ne'en n 'yawa n revetyo aza o u'wa a tsu ukaru u va.”

⁶² Dada Yesu damma niyi, “Za na guzai ubari wi inan, avu u vadala a kanl̄asa acapa, wu ntsaa n̄a tsugono t̄sa Asula shi.”

Yesu lyungu t̄a ama kupocindere ne ejere

10

¹ Ana o kotoi ayi ndolo, avu Zagbain dangwisa ama o ro kupocindere ne ejere,* avu u lyungu le ejere-re, tsara a kara elime a yi a tyo e ilyuci i na ayi waa tawa u 'yawa.

² U damma le t̄a, “Ugasa'a u t̄a abunda, agba alingi'i a kalama t̄a. Adama o ndolo i pati Zagbain vu uduma'a, tsara u lyungu aza o ulinga, tsara a yuwaan yi ugasa'a.

³ Walai! N t̄a lyungusu du cine i revei mukyokyon e memere ma nkerenkesu.

⁴ I tara osonu e ikebe, ko tsan, ko atan o ro wan. She i jima e icasu o ure wan.

⁵ “Ni i fara uwa o u'wa, i fara yuwan, 'Azo'wa! Tsu tawaa du t̄a na asuvu nden!”

⁶ Na vuma na cigai asuvu nden pe o u'wa u ndolo, lyawa asuvu nden n du a danu o u'wa u ndolo. Agba na a 'yuwan, asuvu nden n du a kamba ya'a du.

⁷ Yi isawan o u'wa u ndolo, i lyuwa i sowo ili i na a ca ndu pe, adama a na lingi ntsaa t̄a na atsupu a yi. I kandaruwa nden o u'wa u nda a tyo o u'wa u nde wan.

⁸ “Ni i uwa a lyuci, avu a ushi du, i lyuwa ili i na a tawaa ndu suru.

⁹ Aza o ubanakun, i yuwaan le opocino. Avu i damma le, ‘Tsugono t̄sa Asula tsa t̄a lo zuzu na adu.’

¹⁰ Ni i uwa a lyuci, avu a kuda a ushi du, 'yawai e re, avu i damma,

¹¹ Mabuta ma na tsu dasai a ana a tsu tsu kapatsaa du t̄a. I reve, tsugono tsa Asula t̄sa t̄a lo zuzu.’

¹² N ta dansaa du o urana wu uge'etosu, uge'etosu wo Sodom u to o'wo wa'a e ekere a lyuci ndolo.”

Ilyuci i na i 'yuwain a usu

(Mat. 11:20-24)

¹³ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Woo yo'ono du shi, aza a Korasinu, woo yo'ono du shi, aza a Besaida. Na a shi a yuwaan aza a Sida na aza a Taya ili ya asalama i na a yuwaan du, a shi ta vadala nu ujimu, avu a danu na akashi usukutu, adama a atsumolangu.†

¹⁴ O urana wu uge'etosu, Asula a ta la'a roko Taya na Sida isa'ani na adu.

¹⁵ Avu Kafarnahum, a t̄a 'yas̄an wu zuva? O'o, a ta vari wu a akari a alungu a atsumalima.

¹⁶ “Za na uwwa ndu, amu da waa uwwusa. Za na 'yuwan du, amu da u 'yuwain. Za na 'yuwan numu waru u 'yuwan t̄a za na lyungu numu.”

* **10:1** Akucia a linga ro a damma “kupocindere.” † **10:13** Ama a Isra'ila a tsu danu t̄a o okomo adama o roco atsumolangu.

Ana a uwwai ne, ɔvu o utɔ.

Ukambu wa ama kupocindere ne ejere'e
(Mat. 11:25-27; Mat. 13:16-17)

¹⁷ ɔVu ama kupocindere ne ejere o ndolo a kambɔ na mazanga, reve a damma, “Zagbain, hali no otoni a limɔ a tsu yuwan tɔ ili i na tsu damma nle a yuwan a ala a wu.”

¹⁸ Reve u usu, “Me ene tɔ Malef ma riyai ana imadatsu diga zuva.‡

¹⁹ N ca du tɔ ucira e ekere e iyo na agashi na a aci a n'yuwatan n du. Ili yi lo i na yaɔ ju'wan du shi ko ke'en.

²⁰ She i yuwan mazanga adama o ndolo wan, agba i yuwan mazanga ana a danai ala a du zuva.”

²¹ A yashi i ndolo, Yesu dana tɔ tapu na mazanga o ucira u Ruhu va Akiza, ɔvu u damma, “Dada, n godyoo wu tɔ, Zagbain va zuva ni ida, adama a na vu soko adanshi o ndolo e ekere a aza o urevu nu ugbozu, ɔvu vu cuɔuwaa muwun n ke'en. Amayun a da, Dada, adama a na ayi nda ayi da ifobi i sa'ani ya wu.

²² “Ili suru Dada va da ca numu. Za lo revei ko zane da Mawu'un shi, she Dada va yi goon, ko za reve waru ko zane da Dada u ri shi she Mawu'un goon, na aza a na Mawu'un u dangulai tsara u cuɔuwa le.”

²³ ɔVu u vadala ubata wo ojoro a yi, ɔvu u damma le usokowu, “Aza a aba'un a da esu a na e enei ili i na ye enei.

²⁴ N ta dansaa du amasula a abunda na ngono, a ciga tɔ e ene ili i na ye enei, agba e ene shi. A uwwa waru ili i na yu uwwai, agba a uwwa shi.”

Iroci i vuma va abula va Samariya

²⁵ ɔVu za ro za na revei Wila† wa Musa lon, u 'yon mishin a lyungusa yi, ɔvu u damma, “Manlu, nye maa yuwan, ɔvu n tsura wuma u na woo koto shi?”

²⁶ ɔVu Yesu ece yi, “Nye i da i ri uɔanu a Wila? Cine vu tsu cuɔuwa le?”

²⁷ Reve vuma u usu, “Vu ciga Zagbain Asula a wu no ookolo a wu suru, na wuma wa wu suru, nu ucira wa wu suru, na asuvu a wu suru. ɔVu vu ciga moron ma nden ma wu cine vu cigai aciyawu.”§

²⁸ ɔVu Yesu damma, “Amayun a da vu dammai, yuwan ne vu tɔ tsura wuma.”◇

²⁹ Ayi gba vuma'a u ciga tɔ u kambato aciyayi za na ri nu unusu shi, ɔvu we ece yi, “Zane da moron ma nden ma va?”

³⁰ ɔVu Yesu usu yi, “Vuma ro utɔ tɔ gawan va Urishelima a 'yawɔ zala va Jeriko, ɔvu u ga'an na aza a ngalalai. ɔVu o fodo yi itana, ɔvu a ru'wa yi lon, ke'en da a lyawaa niyi wuma.

³¹ Wo o'wo tɔ ganu ro ta a mmalu o ure'e, ana we enei vuma'a, ɔvu u kanzu'wa alanga.

³² Ne da waru vuma va Levi ro kuruyi ure'e, ana we enei vuma'a, reve u kanzu'wa alanga.

³³ Reve vuma va Samariya ro ayi atsuma a mmalu, reve u rawa ubata u na vuma'a u ri. Ana we ene niyi, ɔvu we ene yi iliyali.

‡ **10:18** Atsuma a adanshi a Luka re re tɔ lo na vaa gura vadala Mekerkesu: Cine u ri “otoni a limɔ a na a la'ai ucira” (na Tsugana, Iblis, Luk. 4:2), na aala a yi (na Tsugana Shedɔn). Na Tsishingini, Mekerkesu ma da a tsu yuwaan ulinga. § **10:27** Vuma'a u yuwan tɔ adanshi atsuma o U.W.I. 6:5, na N.Gn. 19:18. ◇ **10:28** N.Gn. 18:5.

³⁴ *Avu* u 'yawa ubata u na u ri, reve u tsuwan yi mani'in na aguma, daɗa wu nɗai antsu'u na akashomuna. *Avu* u zuwa yi o mololi ma yi. *Avu* u 'yawato yi o u'wa wo omocin, ubata u na wi indana niyi.

³⁵ Ana usana u tawai, *avu* u tara ikebe yu ulivu i re,* *avu* u ca za vu ukalyuwusa wu u'wa wo omoci'in. *Avu* u damma, 'Vu kalyuwusa yi, ni ili i ro i buwa, na n kamban ta tsupa wu.'

³⁶ "O ookolo a wu, atsuma a ama a ta'atsu a nda, zane da moron ma nden ma za na aza a ngalalai a gagalai?"

³⁷ *Avu* vuma'a u usu, "Za na roco niyi isa'ani."

Avu Yesu damma yi, "Yawa vu yuwan ne fo."

O u'wa wa Meri na Marta

³⁸ Yesu no ojoro a yi atsuma a mmalu, *avu* a rawa ubata u na ka ro za na a tsu de Marta, za na raba nle, *avu* waru u ca le ucu'watan.

³⁹ U ta na zawa'a na a tsu de Meri,† za na danuyi a makakan ma Zagbain a uwwusa adanshi a yi.

⁴⁰ Marta gba ifoɓi i na waa yuwusan i tara ta ugbozu wa yi. Reve u tawa, *avu* we ece yi, "Zagbain, u bali wu ana zawa'a va lyawa numu o ulinga a nde'en shi? Damma yi u tawa u kamba mu."

⁴¹ *Avu* ayi Zagbain u usu yi, "Marta, Marta, vu dama ta na atsumalima e ili ya abunda,

⁴² agba ili i ta i da a la'a cigai. Meri gba u dangwa ta ili i na i la'ai ulobonu, waru aa usa yi i da e ekere a yi shi."

Uritosu wa Yesu adama a avasa

(Mat. 6:9-13; Mat. 7:7-11)

11

¹ Urana u ro, Yesu yuwan ta avasa ubata u ro. Ana u kotoi, *avu* za ta atsuma o ojoro a yi, u damma, "Zagbain, roco tsu cine tsaa yuwan avasa, cine Yahaya rocoyi ojoro a yi."

² *Avu* u damma le, "A mantsa ma na yaa yuwan avasa, i damma, 'Dada, aala a wu a dana na tsugbain, tsugono tsu wu tsu tawa.

³ Urana suru vu ca tsu ilyalya i malya.

⁴ Vu yuwaan tsu gafura vu unusu u tsu,

adama a na atsu tsaa yuwusaan aza a na a yuwusaan tsu unusu gafura.

Vu lyawa tsu tsu uwa atsuma a malyungwa wan.'"

⁵ *Avu* u damma le, "A damma za ro du ta ni i'utsa, *avu* u 'yawa ya'a yi na ayin utanu, *avu* u damma, 'N ciga ta vu kopoo mu opopofu a ta'atsu.

⁶ N tsura ta mocin za na utai ubata a mmalu, u cu'wan ta ya'a va gogo, agba n ri ni ilyalya i na maa ca yi shi.'

⁷ "Avu i'utsa'a i usu yi pe atsuma, 'Vu damaton mu wan! A ɓaru ta de unantsu, waru suru n tsu, tsu von ta de. Maa gura 'yon n ca wu ili i ro shi.'

⁸ N ta dansaa du, ko na waa 'yon u ca yi ili i ro, adama a na ayi i'utsa ya yi i da shi, adama a na u 'yuwain a kara, u ta 'yon u ca yi ko nye i da.

⁹ "Ne da maa dansaa du, i patishi, a ta ca du. I zamishi, i ta tsura. Yi gugulusa, a ta kpatu'waa du.

¹⁰ Za vi ipati suru, a tsu ca yi ta. Za vi izami suru, u tsu tsura ta. Za wugulusa waru, a ta kpatu'waa yi.

* **10:35** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "dinari i re." Kalyuwa Ucuɗuwu wi "Ikebe." * **11:4** Avasa a Mat. 6:9-13 u tu uga'an.

11 “Atsuma a ɗu, aɗu na i ri nan dada, zane ɗa mawun ma yi maa pati yi magula, aɗu u ca yi yo?”†

12 Ko u pati ookowo, aɗu u ca yi ugashi?

13 Aɗu na i ri ni iwuya, i reve ta cine yaa ca muwun n ɗu ili i sa'ani. Dada ɗu, za na ri zuva, u ta la'a ca aza a na a pati niyi Ruhu va Akiza.”

Yesu na Ba'alzabu

(Mat. 12:22-30; Mak. 3:20-27)

14 Urana u ro, Yesu lo ta otoni a lima† a na a gura yuwain adanshi shi. Ana otoni a lima o ndolo o utai, reve vuma'a u fara a yuwusan adanshi. Ama'a e reme ta asalama.

15 Aɗu ozo o ro e le a damma, “Nu ucira wa Ba'alzabu† mogono mo otoni a lima ma ɗa u lo nle.”

16 Ozo o ro waru tsara a lyungwa yi, reve a pati yi u roco le iroci i ro de zuva.

17 Ayi gba ana u revei majiyan me le, aɗu u damma le, “Tsugono tsa na tse ne'eshein ure, u ta riya. Ne ɗa waru nu u'wa u ne'eshein ure, u ta bete'we.

18 I damma n lo ta otoni a lima nu ucira wa Ba'alzabu, to, na Male me ne'eshein aciyayi ure, cine tsugono tsa yi tsee isawan?

19 Na n lo otoni a lima nu ucira wa Ba'alzabu, ogoro a ɗu nu ucira wa yan u ɗa oo utusa? Adama o ndolo, ele ɗa oo o'wo aza o uge'etosu u ɗu.

20 Amu gba nnu ucira wa Asula a ɗa n loyi otoni a lima, to, tsugono tsa Asula tsa rawa ta zuzu na aɗu.

21 “Na vuma vu ucira tsa Male fofo a kalyuwusa u'wa wa yi, gbaga ɗa itana yu u'wa wa yi i ri.

22 Na vuma na gba la'a niyi ucira u tawa ubata wa yi, u ta usa itana yu uvon i na waa zuwusaa ucira'a, aɗu u ne'eshein ama utsuru wa yi.

23 “Za na ri obolo na amu shi, u 'yuwan mu ta. Za na oo bolotosu na amu shi, ukacaru u ɗa waa kacarasa.

Ukambu wo otoni a lima

(Mat. 12:43-45)

24 “No otoni a lima o utai atsuma a vuma, u tsu kuru ta ubata u na u ri na mini shi, e izami yu ubata u na wee ivuwan. Nu u lamba, aɗu u damma, ‘N ta kamba o u'wa u na mu utai.’

25 Nu u rawa, aɗu u cina yi wizu, ufofo ulobonu.

26 Aɗu u 'yawa u tara otoni e cindere o ro aza a na a la'a niyi ucira wi iwuya, aɗu a uwa a danu ubata'a. Ukosu wu nden n vuma ndolo u ta la'a cine u danai.”

27 Yesu atsuma adanshi o ndolo, aɗu ka ro atsuma obolo'o u 'yasan uɗyo, aɗu u damma, “Aba'un a tyo a za na matsan nuwu na za na apato nuwu maani.”

28 Aɗu u kambuwa yi, “Ne ɗa, agba aba'un a la'a ta a tyo a aza a na a uwwai adanshi a Asula, aɗu a yuwan ulinga ni ili i na a uwwai.”

Iroci ya Yunana

(Mat. 12:38-42)

29 Obolo'o o bolotosu ubata wa yi, aɗu Yesu damma, “Mantsa mo gogo mantsa me iwuya ma ɗa. A ciga ta e ene iroci ya asalama, agba oo roco le shi, she za va Yunana.†

30 Cine Yunana danai iroci e ekere a ama a Niniva,† ne ɗa Mawun ma Vuma moo o'wo a mantsa ma nda.

31 O urana wu uge'etosu, Egbera va Sheba ta 'yawa na adanshi a aci a ama a mantsa ma nda. Adama a na ayi wu utai alanga lon, tsara wu uwwa urevu

† 11:11 Akuci a linga ro a dashi ta, “Nu u pati opopofu, vu ta ca yi aatali?”

nu ugbozu wa Sulemanu,† gogo gba za na la'ai Sulemanu tã pa agba i 'yuwan tã a usu.

³² O urana wu uge'etosu, ama a Niniva a tã 'yawa na adanshi a aci a ama a mantsa ma nda. Adama a na ele a vadalai na alajiji a Yunana. Gogo gba za na la'ai Yunana tã pa agba i 'yuwan tã a usu."

Ekan a lipu

(Mat. 5:15; Mat. 6:22-23)

³³ "Babu za na aa dafa fitila, awu u zuwa yi a mbungulu, ko u kpatu yi na aasa'atsu. U tsu zuwa yi tã e eelele, tsara aza a na a uwusa e ene eka'an.

³⁴ Lyusu ayi da fitila lipu va wu. Ne esu a wu a ri ulobonu, lipu va wu suru u ta ne ekan. Na a ri ulobonu shi, lipu va wu ta ni irumbu suru.

³⁵ I kalyuwa ulobonu ko ekan a na i ri na ayi ko irumbu i da.

³⁶ Na lipu va wu ri ne ekan suru, babu ubata u na u ri ni irumbu, u to o'wo ekan suru ununa fitila tsu ca wu ekan."

Yesu barai azagbain

(Mat. 23:1-36; Mak. 12:38-40)

³⁷ Yesu o koto adanshi, awu Mafarishi ma banu yi u 'yawa u lyuwa ilyalya na ayi. Awu u uwa u reme alyana ayi.

³⁸ Awu Mafarishi ma uwa asalama, ana we enei Yesu cigai u lyuwa ilyalya babu u sa'a ekere o ure u na wu ntsayi shi.

³⁹ Awu Zagbain damma yi, "Adu Afarishi i tsu zaza'wa ta ucinu a munda na ntada, agba atsuma a du i ta tapu ni iwuya nu utsan.

⁴⁰ Adu olo! Za na yuwain ucinu, ayi dafa u yuwain pe'e shi?

⁴¹ I ca alambi ili i na i ri a munda na ntada n du, ili suru waru i to o'wo cece.

⁴² "Woo yo'ono du shi, Afarishi! I tsu ca ta Asula za ta atsuma a kupa, atsuma e ili i na i ri na ayi ko cine u ri ke'en akpakusu, na akapi e isu'wan i na i buwai. Agba i 'yuwan ta a yuwan uge'etosu u sa'ani, awu waru i 'yuwan a ciga Asula. Ele da wu ntsayi i yuwan, agba i vari aza o ufaru wan.

⁴³ "Woo yo'ono du shi, Afarishi! Adu da nda i cigai ndanata n sa'ani a a'isa ni icasu i tsugbain e eden.

⁴⁴ "Woo yo'ono du shi, i rotso ta ason a ri gashi a zuwayi iroci shi, aza a na ama a ri a mmalu de babu urevu."

⁴⁵ Awu za na revei Wila'a lon u usu, "Manlu ana vu dammai tsundolo, vi isula tsu ta fo."

⁴⁶ Awu Yesu damma yi, "Adu fo woo yo'ono du shi, adu aza a na e revei Wila lon! I tsu tanu ta ama itana, itana i na i ri ume, adu ko na makatsu i tsu zuwa tsara i kamba le shi!

⁴⁷ "Woo yo'ono du shi! I lapula ta ason a amasula a na nkaya n du mu unai.

⁴⁸ Agba u roco ta i usu ta ili i na nkaya n du n yuwain. O una ta amasula waru i usu ta ni ili i na a yuwain ana i lapulai aso'on.

⁴⁹ Ayi da i zuwai Asula o urevu a dammai, 'N ta lyunguwa le amasula na ajiya, o una ozo o ro, a ca ozo o ro atsumalima.'

⁵⁰ Ama o gogo e te reme le adama a mpasa ma amasula'a suru a na o ocoi diga ufaru wu uvaɗi,

⁵¹ diga a mpasa ma Habila† a tyo a mpasa ma Zakariya, za na o unai e memere ma masa'a mo ukulatosu nu Upasu wa Akiza.† Amayun, e te reme ama o gogo adama e le suru.

⁵² "Woo yo'ono aza a na e revei Wila lon shi, adama a na i sokoi makpatu'utsu ma na aa kpatu'wa unantsu wu urevu, agba adu na aciyadu yaa uwa pe shi, awu i putsaa aza a na a cigai a uwa ure."

⁵³ Ana Yesu iyawai ubaṭa'a, ɔvu munlu n Wila na Afarishi a uwa adanshi a yi babu uyo'o, o ronuso yi adanshi, tsara u yuwan adanshi a ɔbunda,

⁵⁴ tsara e reme yi e ili i na waa dansa.

Urevetyowu adama e iwuya
(Mat. 10:26-27)

12

¹ Ele lo ana obolo a ama a ɔbunda o bolotoi hali a uwa ndasalai vani le.* ɔVu u teme a yuwusan adanshi no ojoro a yi ana, "I yuwan ugbozu na ɔwollilo wa Afarishi, ɔyi da ikpa'a.

² Babu ili i na i ri ukpatowu na a kpatu'wa shi, ko usokowu a na woo uta a alanga e eteshe shi.

³ Ili i na i dammai e irumbu suru, a ta uwwa yi a alanga eteshe. Ili i na waru i yuwain yemenu ya yi usokowu, a ta yuwan adanshi a yi a arara.

Za na wu ntsayi a uwwa wovon
(Mat. 10:28-31)

⁴ "Adu n'utsa n va, n ta dansaa du, she yu uwwa wovon wu za na oo una vuma wan, no o una yi aa gura yuwan ili i na ɔyi waru shi.

⁵ N to roco du za na yaa uwwa wovon. Yu uwwa wovon wa Asula ɔyi da na ɔwu una, u ta nu ucira u vari atsuma a akina. Amayun a da maa dansaa du, ɔyi da yaa uwwa wovon.

⁶ "Ashe a tsu wina mutali n ton kobo† re shi? Ko za ta le gba Asula e icina na ɔyi shi.

⁷ Ko anji a aaci a wu a tu uketsu. She yu uwwa wovon wan, i la'a ta mutali ma ɔbunda.

Vu usu Yesu ko vu yuwan yi
(Mat. 10:32-33; Mat. 12:32; Mat. 10:19-20)

⁸ "Waru n ta dansaa du, za na usu numu a makakan ma ama, ɔmu Mawun ma Vuma fo n ta usu yi a makakan ma nlingata ma Asula.

⁹ Za na wasan numu a makakan ma ama, adama o urevu u va, a ta wasan yi fo a makakan ma nlingata ma Asula.

¹⁰ Za na yuwain adanshi a vama e ekere a Mawun ma Vuma a ta yuwaan yi gafura, amma za na yuwayin Ruhu va Akiza adanshi a vama, aa yuwaan yi gafura shi.

¹¹ "Na a 'yawato du a a'isa, nu ubata wa aza o uge'etosu, ko ubata wa azagbain, she u balu du ko cine yaa usu, ko ili i na yaa damma wan.

¹² Adama a na Ruhu va Akiza to roco du ili i na yi ntsayi i damma a mantsa'a."

Iroci yi za vu utsuru

¹³ ɔVu vuma ro atsuma o obolo'o u damma Yesu, "Manlu, damma mawun ma angwu ma va me ne'eshen agadu obolo na ɔmu."

¹⁴ ɔVu Yesu damma yi, "Zane da zuwa numu za vu uge'etosu u du, ko n ne'eshen du agadu a du?"

¹⁵ ɔVu u damma le, "I kalyuwa ulobonu, i suma ili i na i rotsoi utsan. ɔBunda e itana ɔyi da wuma shi."

¹⁶ ɔVu u yuwaan le iroci i nda, "A yuwan ta za vu utsuru u ro, za na uduwa wa yi u matsain ulobonu.

* 12:1 Luka linga ta na danshi na ri nu urevu u nda, "Obolo a ama a na a la'ai ukpakukupa ure."

† 12:6 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ɔyi da "asariyon." Kalyuwa Ucuuwu wi "Ikebe."

17 *Avu u damma o ookolo a yi, 'Cine maa yuwan? N ri nu ubata u na maa zuwa itana yu uduma i va shi.*

18 *Avu u damma, 'Apa ili i na maa yuwan. N to boso mpon n va, avu n suwa aza a gbagbain, pe da maa zuwa ishina i va ni ili i na n ri ne ele suru.*

19 *Avu n damma aciyava, "Vu ta ni ili i sa'ani ya abunda uzuwu, a na aa yuwan wu a'wan a abunda. Ivuwan, vu lyuwa vu sowo, a uwwusa uyo'o."*

20 *"Avu Asula a damma yi, 'Avu ulo u nda! Na ayin a nda a da a cigai wuma wa wu. Itana i na vu fofoi gba, aza a zane a da a ri o o'wo?"*

21 *"Ne da za na zuwayi aciyayi utsuru u ri, agba u ri nu uzuwa ubata wa Asula shi."*

She u damaton du wan

(Mat. 6:25-34)

22 *Avu u damma ojoro a yi, "Adama o ndola a da maa dansaa du, she u bala du adama a wuma u du wan, ili i na yaa lyuwa, ko ili i na yoo oto wan.*

23 *Wuma u la'a ta ilyalya, lipu waru u la'a ta itana.*

24 *I kalyuwa akakan: a tsu cu'wan shi, agba a tsu gasa shi, a ri na mpon shi. Asula a da a lyuwatosu le. Tsugbain tsa du tsa la'a ta tsa nnunu!*

25 *Atsuma a du zane da aa gura dashi aciyayi mantasa a wuma wa yi adama a atsumolangu?*

26 *Ana yaa gura yuwan ili i ke'en i nda shi, cine i ri atsumolangu adama a akapi?*

27 *"Kalyuwai ununa yipalu i tsu uta. A tsu yuwan ulinga shi agba aa dawa shi ko ke'en. Agba n ta dansaa du, ko Sulemanu atsuma a tsugbain tsa yi wo oto itana i sa'ani u la'a le ulobonu shi.*

28 *Na ne da Asula aa lapulusa anlya o ogozo, ana'an u ta lo, nfa'an gba a kulato yi. Adu gba i reve Asula a ta yuwaan du itana. Suru na ne nye i zuwai i ri nu ucawu wo okolo ke'en?*

29 *"She i uwa majiyan me ili i na yaa lyuwa ko yoo sowo wan, she i dama adama a yi wan.*

30 *Aza a na e revei Asula shi ili yu uvadi i da a zama suru, Dada du gba za na ri zuwa u reve ta a na i cigai ili i ndolo.*

31 *Amma i zami tsugono tsa yi, a ta dashi du ili i ndolo suru.*

Uzuwa de zuwa

(Mat. 6:19-21)

32 *"Adu mofolo me ke'en, she yu uwwa wovon wan, adama a na Dada du zanganata a na waa lyawaa du tsugono tsa yi.*

33 *I wina ili i na i ri na ayi, avu i ca alambi, i zuwaa aciyadu osonu a na aa langa shi, i zuwa de uzuwa zuwa u na woo koto shi, ubata u na evu aa rawa zuzu ko aran aa lungusa shi.*

34 *Ubata u na uzuwa wa wu u ri lo da okolo a wu a ri."*

Agbashi a na a tsu dana ufofu

35 *Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, "I dana ufofu, ifitila i du uda6u a madala.*

36 *I dana ufofu cine i revei ama a tsu dana e ipiri yi zagbain le a kamba diga o u'wa wa abuki o lolo. Ayi a yuwan azo'wa, avu ele a kapu'waa yi.*

37 *U to yo'ono agbashi a na yashi i na zagbain le tawai, avu u cina le e ipiri. Amayun a da maa dansaa du, u to fofo u reme ulinga, avu u damma a danu alya e ilyalya, avu u yuwaan le aganda.*

38 *Nu u tawa na ayin ubatsu ko na wasasa, avu u cina agbashi o ndolo ufofu, o to o'wo aza a aba'un.*

39 Amma i reve nda: Nā za vu u'wa reve yashi i na vivu aā tawā, waa lyawa a uwa yi o u'wa shi.

40 Adu fo i danā ni ifofoi, yashi i na i zuwai Mawun ma Vuma maā tawā shi dada waa tawā.”

Zane da aagbashi a abula?

(Mat. 24:45-51)

41 Avu Bituru ece, “Atsu da vaa yuwusaan iroci i nda'a, ko ama suru?”

42 Avu Zagbain usu, “Zane da aagbashi a abula nu ugbozu? Ayi da za na zagbain va yi zuwa niyi u kalyuwusa u'wa wa yi, avu u ca akapi a agbashi akunda e iliyalya mantsa ma na wu ntsayi.

43 U to yo'ono aagbashi a na na zagbain va yi tawai, avu u cina yi a yuwusan ne.

44 Amayun a da maa dansaa du, u ta zuwa u kalyuwusa ili i na u ri na yi suru.

45 Agba na aagbashi o ndolo a damma o ookolo a yi, ‘Zagbain va jima ta matawaa.’ Avu u reme malapa ma agbashi suru, ali na amaci. Avu u uwa alya no oso hali wo o'wo usowu.

46 Zagbain va aagbashi o ndolo, u ta tawā urana u na u zuwai shi, mantsa waru u reve shi. U ta buatsa yi lipu, avu u ca yi akunda a yi na aza a na a ri na abula shi.

47 “Aagbashi a na e revei ili i na zagbain va yi cigai, agba u fofo tsara u yuwan shi, a ta fufaba yi lon.

48 Agba za na revei shi, avu u yuwan ili i na i rawai wulapu, ke'en da aa lulapa yi. Za na a cayi abunda suru, na abunda a da aa zami e ekere a yi. Za na a cayi na abunda lon, abunda lon a da aa zami e ekere a yi.”

Yesu tawa ta na wukasu

(Mat. 10:34-36)

49 Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “N tawa ta tsara n tawaa na akina atsuma o uvadi, icigi i va i da a damma u ta wivulu!

50 Agba n ta nu urumbusu u na aa rumbu mu, n ta na atsumolangu hali a tyo o ukosu.

51 I ta yuwusan majiyan n tawaa ta na asuvu nden o uvadi? O'o da maa dansaa du, amma wukasu.

52 Diga gogo u'wa u na u ri na ama o ton a ta batsa: ama ta'atsu a ta 'yuwan ama e re, waru ama e re a ta 'yuwan ama a ta'atsu.

53 Ne da aa kakasa. Dada ta 'yuwan mawun ma yi, mawun waru u ta 'yuwan dada va yi. Mma ta 'yuwan mawun mo usheli ma yi, mawun mo usheli ma ta 'yuwan mma va yi. Anawa a ta 'yuwan jene va yi, jene waru u ta 'yuwan anawale.”

Ucuduwusa u mantsa

(Mat. 16:2-3)

54 Avu u damma obolo'o: “Na ye ene eleshe o bolotosu o utasu asana, babu usan i tsu damma ta, 'A ta yuwan mini.”[‡] Avu gba a yuwan.

55 Na ye ene upepu wu uyagi a lapusa, i tsu damma ta, 'A ta yuwan usuduwu lon.' Avu gba a yuwan.

56 Aza e ikpa'a, i reve ta iroci yi ida na zuva. Nye i zuwai i revei iroci i mantsa ma nda shi?”

Yu uwwulayi

(Mat. 5:25-26)

57 “Nye i zuwai yaa gura revee aciya du ili i sa'ani shi?”

[‡] 12:54 E ida i na Yesu danai, alivu a da wunla u tsu uta.

⁵⁸ Iroci, nā za ro tara wu a 'yawa ubata wu za vu uge'etosu, yuwan atyo a na vaa yuwan tsara yi kakasalai kafu i rawa ubata wu uge'etosu. Nā vu yuwan ne shi, a ta kebe wu a tyo ubata wu za vu uge'etosu, za na aa ca muwun madanga avu, avu ele a zuwa wu o u'wa wa ali.

⁵⁹ N ta dansaa wu, voo uta pe shi, she na vu tsupa suru, ko kebu'uri[§] aa buwa shi."

Uvadalu ko ukwa

13

¹ A mantsa mo ndolo ama o ro a shi ta lo, avu a damma Yesu alabari a aza a Galili a na Bilatu zuwa o unai a Aa'isamapada, hali mpasa n le m boluloi na mpasa n kucci.

² Avu u damma le, "I ta dansa aza a Galili o ndolo a la'a ta akapi a ama a Galili unusu, da da a uwai atsumalima ne tsunda?"

³ N ta dansaa du, ne da shi! Waru ni i vadala o unusu u du shi, ne da fo yoo koto.

⁴ Waru ama kupa na kunla na aatsura a riyayi a Siluwamu, reve wu una le, i ta zuwusa a la'a ta akapi a ama a na a ri nden Urishelima unusu?

⁵ N ta dansaa du ne da shi. Ni i vadala[†] o unusu u du shi, ne da fo yoo koto."

⁶ Reve u yuwaan le iroci i nda: "Vuma ro cu'wan ta ubiri o ubara wa yi. Reve u tawa a zama muwun mu ubiri'i agba u tsura shi.

⁷ Avu u damma za vu ulapulusa wu ubara'a, 'Lala a'wan a ta'atsu a da nda maa zama muwun o ubiri u nda, agba n tsura ili shi. Kofo yi, adama a nye wee geshe ure?"

⁸ "Reve u usu, 'Zagbain, dashi lyawa yi a aa'wan a nda. N ta kakapa yi a kandaruwa, reve n tsun yi umili.

⁹ Nu u matsan nkoli, u lobono ta. Nu u matsan gba shi, avu vu kofo yi.' "

Yesu kambato ta osowi a lipu gbagu

¹⁰ Urana u ro, ayi atsuma o uritosu a aa'isa o ro, o urana wa Ashibi,

¹¹ reve we ene ka ro na otoni a lima o sowoi lipu a'wan kupa na kunla. U dana ta ukadawu, u tsu gura bubaruwa ulobonu shi.

¹² Ana Yesu ene niyi, avu u de yi u damma yi, "Ka, a kasa wu ta nu ubanakun wa wu."

¹³ Reve u ju'wan yi, da da wu bubaruwushi, avu u yuwaan Asula ica.

¹⁴ Avu zagbain va aa'isa'a wu uwwa upan, adama a na Yesu yuwain opocino o urana wa Ashibi. Reve u damma ama, "Tsu ta na rana tali na aa yuwan ulinga. Tawai a rana ndolo adama a yuwaan du opocino, amma o urana wa Ashibi shi."

¹⁵ Avu Zagbain usu yi, u damma, "Adu aza e ikpa'a! I tsu bada inan i du ko nloli o uguzata o urana wa Ashibi, reve i tara le a tyo o udolu shi?"

¹⁶ U lobono a bada ka nda atsuma a tsugbashi o urana wa Ashibi shi? Ayi umatsun wa Ibrahim u da, za na Male ma nlay a'wan kupa na kunla."

¹⁷ Ana u dammai ne, avu aza a na a shi a mawasan na ayi a uwwa wono. Reve akapi a ama'a suru a zanganu adama e ili ya asalama i na u yuwain.

Iroci yi cu'un na la'ai ukalamu

(Mat. 13:31-33; Mak. 4:30-32)

¹⁸ Avu Yesu damma, "Nye tsugono tsa Asula tso rotsoi, na nye waru maa kurato yi?"

[§] 12:59 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "lapta." Kalyuwa Ucuwuwi "Ikebe."

19 U rotso tã cu'un vu su'wan uri na vuma tarai, reve u 'yawa u cu'wan yi o uduma wa yi. Ana u kungwai, awu wo o'wo udanga, reve nnunu n dawa de ikinda e eten a yi."

20 Reve waru u dammisa, "Na nye maa kurato tsugono tsa Asula?"

21 U rotso ta wolilo† u na ka tarai, reve u jambara yi e meretsu ma yira uta'atsu hali yira'a i tsutsa."

Unantsu wu uboru

(Mat. 7:13-23)

22 Reve Yesu reme ure o utulai e ilyuci na mulyuci o urocosu a mmalu a tyo Urishelima.

23 Reve vuma ro damma yi, "Zagbain, aza a na aa wawa wa'a da?"

Awu u damma le,

24 "I yuwan mpolo tsara i uwa nu unantsu wu uboru. N ta dansaa du ama na abunda a ta ciga a uwa, agba aa gura shi.

25 Na za vu u'wa uwa u baru unantsu, i te isawan a alanga reve i yuwusan azo'wa na mesun, 'Zagbain, kpatu'waa tsu.'

"Awu u usu du, 'N reve du shi, waru n reve ubata u na yu utai shi.'

26 "Reve i uwa adansa, 'Tsu lyuwa ta tsu sowo a makakan ma wu. Waru vu yuwan ta uritosu e re tsu.'

27 "Agba u ta damma, 'N damma du ta, n reve ubata u na yu utai shi suru suru. Buwa numu ure, adu aza o ulinga wi iwuya.'

28 "A mantsa ma na ye enei Ibrahim na Ishiyaku na Yakubu na amasula suru, atsuma o tsugono tsa Asula, a mantsa ma dada yaa saala ni i lumi anga, awu adu gba a gbara du.

29 Ama a ta tawa diga asana na alivu nu ugana nu uyagi. Awu a danu alya o tsugono tsa Asula.

30 Waru ozo o ro aza a acapa a ta kambata elime, ozo o ro waru aza e elime a ta kambata acapa."

Icigi ya Yesu e ekere a Urishelima

(Mat. 23:37-39)

31 A mantsa mo ndolo, reve Afarishi o ro a tawa, awu a damma yi, "Vu lyawa ubata u nda, adama a na Hiridu Antiba te izami wu una wu."

32 Reve u damma le, "Yawai i damma agajawa o ndolo, 'N ta utasu otoni a lima, n ta yuwusan opocino ana'an na nfa'an. O urana u ta'atsu n to koto ulinga u va.

33 Suru na ne, n te reme mmalu ana'an na nfa'an na santawa.* Adama a na u ri n yuwan o una vumavasula a alanga a Urishelima shi.'

34 "Ayaa! Urishelima,† Urishelima, vu to unusa amasula na vu vari aza a na a lyunguwa nuwu! Uyan u da n cigai m boloto muwun ma wu ubata u ta ununa moton ma tsu boloto muwun ma yi atsuma e evelu a yi, adu gba a 'yuwusan!

35 Ndolo a lyawaa ndu u'wa u du ofoli. N ta dansaa du yaa dashi ene mu shi, she o urana u na waa yuwan i damma, 'Za va aba'un da za na ri aa tawa a ala a Asulazuva.' "

Yesu kambato ta za vu ubanakun gbaga

14

1 O urana wa Ashibi u ro, awu Yesu uwa o u'wa wu zagbain ro va Afarishi adama u lyuwa ilyalya. Reve ama a varaa yi esu,

* 13:33 Ama o ro a tsu damma ta "nkoli" wo o'wo "ba na nfa'an."

² adama a na vuma ro shi ta lo za na danai na mbala ma atsutsa.

³ Reve Yesu yuwan adanshi na aza o urevu u Wila lon na Afarishi, u damma, "U lobono ta a yuwan opocino o urana wa Ashibi, ko u lobono shi?"

⁴ Reve a rungwa kpaku-kpaku. Dada u tara niyi, reve u kambuwa yi gbaga, avu u zuwa yi u kara.

⁵ Avu u damma le, "Zane da atsuma a du nu u ri na mawun ko nan,* avu u riyar ooko'o, waa papushi niyi o urana wa Ashibi shi?"

⁶ Agba a gura usu yi waru shi.

Ndanata ma azagbain

⁷ Ana Yesu enei ununa aza a na a banuyi a cigai ndanata ma azagbain, avu u yuwaan le iroci i nda, u damma,

⁸ "A mantsa ma na nanza banu nuwu abuki o lolo, she vu danu a ndanata ma azagbain wan. Tawa wo o'wo u banu ta za na la'a nuwu,

⁹ avu za na banu ndu ra u tawa u damma wu, 'Vu ca vuma nda ure.' Reve vu danu na wono a ndanata ma acapa.

¹⁰ "Amma a mantsa ma na a banu nuwu, vu 'yawa vu danu a ndanata ma acapa suru suru. Adama na za na banu nuwu u tawa, u ta gura damma wu, 'Iutsa, katsa zuva.' Avu vu tsura ica e ekere aza a na i ri alya o'olo.

¹¹ Za na tarai aciyayi ili i ro suru, aa tara yi ili i ro shi. Za na gba tarai aciyayi ili shi, a ta tara yi ili i ro."

¹² Reve waru u damma za na banu niyi, "Na vaa banu ama alya ko vaa yuwan abuki, she vu banu n'utsa ma wu, ko aza a wu, ko nron ma wu, ko aza a na a ri zuzu na avu aza o utsuru wan. Adama ele fo a tsupa wu ili i na vu yuwain wan.

¹³ Amma na vaa banu ama alya ko abuki, vu banu aza e iliyali, ama o osowi lipu, akutsuma, na nrumba.

¹⁴ Avu fo vu ta tsura aba'un; adama a na a ri ni ili i na aa tsupaa wu shi. O urana u na aza a abula aa 'yon, a ta tsupa wu."

Iroci ya abuki a gbain

(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Ana vuma ta atsuma a aza a na a ri a alya na ayi wu uwwai ne, avu u damma yi, "Za va aba'un a da za na aa lyuwa ilyalya o tsugono tsa Asula."

¹⁶ Avu gba u damma yi, "Vuma ro yuwan ta abajini a abuki. Avu u banu ama na abunda.

¹⁷ Ana mantsa ma abuki ma rawai, reve u lyungu aagbashi a yi adama u damma aza a na a banuyi, 'Tawai adama a na ili biti i tu ufo'u!'

¹⁸ "Suru nle gba, reve a uwa a tawusaa na adanshi a mabulaa koko'o. Za vu ufaru damma aagbashi'i, 'N tsula ta uduma, agba n ciga ta n 'yawa n kalyuwa yi. M pati wu ta, vu yuwaan mu ankuri.'

¹⁹ "Reve za ro damma, 'N tsula ta inan yi iluma wunlu u ton. N ta 'yawa n rito le. M pati wu ta vu yuwaan mu ankuri.'

²⁰ "Reve za ro damma, 'N yuwan ta lolo adama o ndolo ma tsura a 'yawa shi.'

²¹ "Reve aagbashi'i u kambuwa za vawa vawa yi ili i nda suru. Reve zavu'wa'a atsuma o upan, u damma aagbashi'i, 'Jika 'yawa e re gbain na murere n lyuci, vu tawaa na alambi, na ama o osowi a lipu, nrumba, na akutsuma.'

²² "Reve aagbashi'i u damma, 'Zagbain, ili i na vu dammai a yuwan o koto ta, agba ure u buwa ta.'

* 14:5 Akuci a linga a damma ta "mololi," adama a na elentsu a na Luka yuwayin ulinga, danshi "mololi" na "mawun" o rotsuloi ta.

²³ “Reve u damma aagbashi'i, ‘Yawa e murere na re gbain vu mɔ́ngá, vu zuwa ama a tawa, adama u'wa u va u shiwan.

²⁴ N ta dansaa wu atsuma aza a na a banuyi ko za ee pefe ilyalya i va shi.’

Ili i na iri pe a tsugbashi

(Mat. 10:37-38)

²⁵ Reve obolo a ama a abunda a kuru yi, daɗa u vadalai avu u damma le,

²⁶ “Aza a na aa kuru mu o o'wo ojoro a va, she na a la'a ciga mu na mbara, na mukuci, na amaci, na muwun, na azakpakpara a amaci, na ali na azawawa'a e le, hali na aciyele fo.

²⁷ Aza a na a tarai akpata e le, avu a kuru mu shi, a rawa o o'wo ojoro a va shi.

²⁸ “Zane da atsuma a du waa ciga u suwa ugungu, agba waa fara kalyuwa ili i na woo una, ko u ta nu ucira u na woo gono yi shi?

²⁹ Tawa wo o'wo nu u fara vara ikyun, reve u kuda ure. Reve aza a na a karasa lo a yuwaan yi ulamu.

³⁰ A damma, ‘Vuma nda teme ta usaa, avu u kuda ure.’

³¹ “Ko cu'un mogono ma ne ma da na waa 'yawa u yuwan uvon, agba waa danu ne'en u yuwan majiyan shi? Ko nu u tara ama ukpakukupa kupa (10,000) u ta gura yuwan uvon na mogono ma na ma ri na ama ukpakukupa ushin (20,000).

³² Na waa gura shi, mogono ma ndede ubuwu alanga daɗa waa lyungu nlingata ma asala a uwwulayi.

³³ Ne da fo suru ndu, za na kakasai ni ili i na u ri na ayi shi, waa gura o'wo ojoro a va shi.

Akpaɗi a na a ri peme shi

(Mat. 5:13; Mak. 9:50)

³⁴ “Akpaɗi a tu ulobonu, amma na a buwa peme shi, na nye waa kambuwisa peme va yi?

³⁵ U ri nu ulinga wu umili e ida, ko e edemu shi. O tso oco yi ta.

“Za na ri na atsuvu, lyawa wu uwwa.”

Iroci yi kyon na puwayin

(Mat. 18:12-14)

15

¹ Suru aza o u'ushishi wu utafa na aza o unusu a rawusa ta ya'a yi, tsara a uwwa yi.

² Avu Afarishi na munlu n Wila e reme adanshi, a damma, “Vuma nda ushi ta aza o unusu, avu waru u lyuwa obolo ne ele.”

³ Avu Yesu yuwaan le iroci i nda:

⁴ “Na nanza atsuma a du u ri ni ikyon ukpaku, avu u lamba za ta atsuma e le, nye waa yuwan? U ta lyawa kupakucci na kucci o ogozo, avu u 'yawa u zami za na puwayin hali u tsura yi.

⁵ Nu u tsura yi, avu u tanu yi e ilyungu a yuwusan mazanga.

⁶ Avu u tara yi a tawa o u'wa. Avu u banu n'utsa ma yi na nron mu nden ma yi obolo, avu u damma, ‘Yuwain mazanga na amu, me ene ta kyon na shi puwaan nuwu.’

⁷ Ne da maa dansaa du, a ta la'a yuwan mazanga ma abunda de zuwa, na za vu unusu ta vadala, a na aa yuwan a aci ama kupakucci na kucci aza a agula a na wo o'woi she na a vadala shi.

Iroci yi kebe na puwayin

8 “Nā ka ri ni ikebe i azurufa* kupa, nā za tā puwāan aṣuma e le, cine waa yuwan? U ta daḅa fitila, aṅu wi iḅa u'wa'a, aṅu u zami yi ben ubaṅa suru, hali u tsurā yi.

9 Nu u tsurā yi, aṅu u de n'utsa nā nron mu nden mā yi obolo, aṅu u damma le, ‘Tawāi i kamba mu mazāngā! Me ene tā kebe tā na riyā numu.’

10 Ne da maa dansaa ḅu, a ta yuwan mazāngā a maḅakān ma nlingata mā Aṣulā nā za vu unusu tā vadala.”

Apuwayin a Mawun

11 Aṅu Yesu lyuwa elime na adanshi, “A yuwan tā vuma ro za na daṅai na muwun mo olobo n re.

12 Aṅu zawa'a damma yi, ‘N ciga tā vu ca mu akunda a agadu a va gogo.’ Aṅu u ne'eshen le itana'a.

13 “Ana a yuwain rana meketeci, aṅu zawa'a wina akunda e itana ya yi, aṅu u lyawa u'wa wa dada va yi ni ikebe'e. Aṅu u 'yawa e ida ya alanga, ubaṅa u na wu unai ikebe'e babu aci.

14 Aṅu wu una ili i na u ri nā yi suru. Aṅu ambulu a uwa ubaṅa suru e ida'a, ko ili ya anini u daṅa nā yi shi.

15 Aṅu u 'yawa zamalinga o uḅuma wu nanza. Aṅu u lyungu yi o uḅuma wa yi, tsarā u guḅusaa yi ngurusumu.

16 Aṅu u yuwan majiyan gashi u tā tsurā ilyalya i na ngurusumu maa lyuwusa u lyuwa, agba babu za na ca niyi ili i na waa lyuwa.

17 “Ana esu a tawā niyi o ure, aṅu u damma, ‘Agbashi a dada va suru a tsu lyuwa tā o sowo hali u buwa le. Aṅu da nda a kuwa na ambulu.

18 N to fobo, aṅu n kambā ubaṅa wa dada va, aṅu n damma yi, “Dada, n yuwaan tā Aṣulā nā aṅu unusu.

19 Mu ntsaa vu de mu mawun mā wu shi, kambāto mu aagbashi a wu.” ’

20 Aṅu u fobo u kambā ubaṅa wa dada va yi.

“Ayi gba alanga nu u'wa, aṅu dada va yi ene yi, aṅu we ene yi iliyali. Reve dada va yi suma, aṅu u katala yi, aṅu u reme ipapuru ya yi.

21 “Aṅu ulobo'o u damma dada va yi, ‘Dada, n yuwaan tā Aṣulazuva unusu nā aṅu waru. Mu ntsaa vu de mu mawun mā wu shi.’

22 “Aṅu dada va yi damma agbashi a yi, ‘Tawāyi nu utugu u na u la'ai ulobonu, aṅu yo oto yi gogo nda. Yo oto yi makawani a aakatsu na atan.

23 Aṅu i tawā nā manan ma sa'ani, aṅu i pada yi, tsarā tsu yuwain abuki.

24 Mawun mā va mā shi tā mā kuwa, gogo gba apa yi wuma. U shi tā u puwan, gogo gba a tsurā yi tā! Aṅu e teme abuki.

25 “A mantasa mo ndolo gba, mawun mo ufaru mā yi u daṅa tā o uḅuma. Ayi a matawā, ana u rawai zuzu nu u'wa, aṅu wu uwwa aganga nu uje'en.

26 Aṅu u de aṣuma a agbashi'i vuma tā, aṅu we ece yi ili i na i ri a mmalu.

27 Aṅu aagbashi'i u usu yi, ‘Zawa'a va wu da kambai, dada va wu gba u pada tā manan ma sa'ani mo ndolo, adama a na u tawāi gbagā!’

28 “Aṅu zakpara'a u yuwan upan, aṅu u 'yuwan a uwa o u'wa. Aṅu dada va yi utā a alanga, aṅu u kparasa yi.

29 Aṅu u damma dada va yi, a na, ‘Kalyuwa a'wan a abunda a na n lingaa nuwu. Koto n kuḅa a yuwan ili i na vu damma numu shi. Agba koto vu ca mu meggbele, tsarā n yuwan mazāngā nā n'utsa n va shi.

30 Aṅu ana mawun mā wu ma nda mā tawāi, za na lungusaṅi utsuru wa wu a tsushakala, ayi da nda, vu pada niyi manan ma sa'ani.’

* 15:8 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “drakma.” Kalyuwa Ucuḅuwu wi “Ikebe.”

31 “Avu dada va yi u damma yi, ‘Mawun ma va, vu ta na amu kuci, ili i va suru ili ya wu i da.’

32 Wu ntsaa ta tsu yuwain mazanga na abuki, adama a na zawa'a va wu shi ta u kuwa, agba ayi da nda wuma gogo. U shi ta u puwan, gogo gba ayi da nda a tsura niyi.’”

Iroci ya aagbashi a na a ri na a bulu shi

16

1 Avu Yesu damma ogoro a yi, “A yuwan ta za vi ikebe i ro, u ta na aagbashi a gbain a yuwusaan yi ulinga. Reve a damma yi ana u ta lungususa yi itana.

2 Reve u de yi we ece yi, ‘Nye i da maa uwwusa adama a wu? Roco mu ulinga u na vaa yuwusan. Vaa dashi o'wo zagbain vu ulinga'a shi.’”

3 “Avu zagbain vu ulinga'a u damma, ‘Nye i da maa yuwan? Zavu'wa va da nda u cigai u usa mu ulinga u va. N ri nu ucira u na maa yuwan cimba shi. Waru n ta uwwusa wono u na maa yuwan ipati.

4 N reve ta ili i na maa yuwan, tsara na n lamba ulinga u va, ama a ushi mu a 'wa le.’

5 “Avu u de aza a na o kopoi itana yi zagbain va yi aza a ta ta. Reve we ece za vu ufaru, ‘Iyan i da zagbain va oo tono wu?’

6 “Avu u usu, ‘Ndele m mani'in ukpakukunla.’*

“Avu za vu ulinga'a u damma yi, ‘Kakara aavu'un a nzuwulai'i, reve vu danu, avu vu kambato yi ukpakunashi.’

7 “Avu we ecishe za ve ire, ‘Iyan i da oo tono wu?’

“Avu u usu, ‘Ibuhu yi ishina ukpaku.’†

“Reve u damma yi, ‘Tara aatagada vu kambato yi kupakunla.’

8 “Reve za vi ikebe'e u cuwa aagbashi a babu a bulu a ndolo adama o ugbozu wa yi. Ama o uvadi a nda a ta nu ugbozu ununa a walato na cu'un nda a mantsa ma nda, hali a la'a ta ama a na a uwwusa wovon wa Asula.

9 Amayun a da maa dansaa du, i linga nu utsuru wu uvadi u nda u na i ri na ayi, tsara i tsura n'utsa, adama nu u koto du, i tsura uzuwa u na woo koto shi.

10 “Za na yuwain isa'ani e ili i ke'en, e ili i gbain fo u ta yuwan isa'ani. Za na ri nu ulambu wa a bulu e ili i ke'en, u ta yuwan ulambu wa a bulu e ili i gbain fo.

11 Ni i yuwan isa'ani nu utsuru wu uvadi u nda shi, zane da a usuwa du nu utsuru wa zuva?

12 Na ya banasa itana ya avadi ulobonu shi, zane da aa kamba du i tsura ili ya aciyadu?

13 “Aagbashi a ta aa gura yuwaan azagbain e re tsugbashi shi. U ta 'yuwan za ta, reve u ciga za ta. Ko u kuru za ta, reve u 'yuwan a kuru za ta. Aa yuwaan Asula ni Ikebe tsugbashi shi.”

Uritosu wa Yesu u ro

(Mat. 11:12-13; Mat. 5:31-32; Mak. 10:11-12)

14 Ana wo o'woi Afarishi aza a na a cigai ikebe lon da, ana a uwwai ne avu a kara a yuwusaan yi ulamu.

15 Avu u damma le, “Adu i ta kalyuwusa i ta yuwusan ili ya a bulu a makakan ma ama, agba Asula e reve ta okolo a du. Ili i na i ri ulobonu a makakan ma ama, a makakan ma Asula idaba i da a ri.”

* 16:6 Yesu yuwan ta ulinga cine o tsu rito abunda a mani'in a na a rawai galo ukpakukunla. † 16:7 Na a wina ishina i nda, ikebe'e i ta rawa ulinga wa aa'wan a ta wu za zamalinga.

16 *Avu* Yesu lyuwa elime na adanshi, “*Wilā* wa Musa na adanshi a amaṣulā o to lo hali a tyo a mantṣa ma Yahaya. Diga a yashi ya Yahaya i ḍa, aa yuwusan alaiyiya a Alabari a Sa'ani o tsugono tṣa Ṙsulā. Ama a ḍabundā a ta rawatosu aciyele, tṣarā a uwa o tsugono tṣa Ṙsulā nu ucira.

17 U ta la'a agalaci a zuwa ni ida i koto, ana daḍi tṣa a *Wilā'a* wāḗ *kaḷama*.

18 “Za na lyawai ka vā yi, *avu* u zuwisa ka ro, tṣipere tṣa ḍa waa yuwusan nḗ *ayi*. Za na waru zuwai ka na a lyawai, tṣipere tṣa ḍa waa yuwusan.”

Za vu utsuru nḗ Li'azaru

19 *Avu* Yesu lyuwa elime na adanshi, “A yuwan tṣa za vu utsuru u ro, u tso otosu tṣa itana i shili ni itana i uri aḗa e ikebe, u tṣu uwwusa tṣa uyo'o usana suru.

20 A zuwa tṣa lambi ro o unāntsu wu u'wa wā yi, aala a yi a ḍa Li'azaru, lipu vā yi maḅulā antsu a ḍa.

21 U ciga tṣa u tṣurā u lyuwa akapi a na o ocosu a mapara ma za vu utsuru'u. Muṣan n tṣu tawā tṣa m pipedeshe antsu'u.

22 “Ele lo ḍaḍa lambi ndolo u kuwāi, *avu* nlingata ma Ṙsulā n tara yi a 'yāwa ubaṭa wa Ibrahim. *Avu* fo, za vu utsuru'u u kuwā, *avu* a cido yi.

23 *Ayi* aṭsuma a akina o sowuso aṭsumalima, *avu* u 'yaṣan aaci, *avu* we ene Ibrahim alanga, nḗ Li'azaru a maḗakan ma yi.

24 *Avu* u de yi, ‘Dada Ibrahim, kaḷyuwa iliyali i vā. *Avu* vu lyungu Li'azaru ḍaḍa aakatsu a yi a mini, tṣarā u ṭanṭo eelentsu a vā. A akina nda n to sowuso aṭsumalima.’

25 “*Avu* Ibrahim damma yi, ‘Mawun ma vā, vu cuwan a nden mu uvadi ma wu, na vu yuwain vu uwwa tṣa uyo'o, Li'azaru waru aṭsumalima a ḍa u sowusoi. Gogo gba uyo'o u ḍa waa uwwusa, *avu* gba aṭsumalima a ḍa voo sowuso.

26 Babu nḗ *ayi* aakarī a aru'un o tṣa lo e memere ma aṭsu nḗ *avu*, tṣarā aza a na a cigai a pasa a tyo upasu u ndede, aa gura wan. Waru za na ri de upasu u ndede, u pasa upasu u nda wan.’

27 “*Avu* za vu utsuru'u u damma, ‘Dada Ibrahim, n ta patishi wu, vu lyungu Li'azaru o u'wa wa dada vā,

28 ubaṭa u na n ri nḗ muwun ma anawu n ton. Tṣarā u 'yāwa u damma le e reve cu'un vu nden n le, tṣarā ele fo a tawā ubaṭa wā aṭsumalima a nda wan.’

29 “*Avu* Ibrahim damma yi, ‘A tṣa de na atagada a Musa obolo na atagada a amaṣulā, lyawa le a uwwa le.’

30 “*Avu* u damma, ‘O'o, dada Ibrahim, nḗ za ro aṭsuma a akwākwa a 'yāwa ubaṭa u le, a ta vadala.’

31 *Avu* Ibrahim damma yi, ‘Na a uwwa Musa na amaṣulā shi, ko nḗ za ro 'yon aṭsuma a akwākwa *avu* u 'yāwa, aa uwwa yi shi.’ ”

Unusu

(*Mat. 18:6-7; Mat. 18:21-22; Mak. 9:42*)

17

1 *Avu* Yesu damma ojoro a yi, “Ili i na yaa zuwa vuma yuwan nusu o tṣa lo, agba woo yo'ono e ekere a za na a tawāi shi.

2 U shi ta la'aa yi a nlaa yi aatali a yira a yinlu *avu* a vari yi a mala na waa zuwa aṭsuma a aza a wawa'a a nda a yuwan unusu.

3 I yuwan ugbozu na aciyaḍu.

“Nḗ za vā wu yuwan unusu, vu damma yi. *Avu* nu u vadala, vu yuwaan yi gafura.

4 Nu u yuwaan wu unusu ucindere urana u tṣa, nu u tawā ya'a wu toto ucindere, adansa, ‘N vadala tṣa,’ vu yuwaan yi gafura.”

Ucawu wo okolo

⁵ *Avu* ajiya a damma Zagbain, “Dashi tsu ucawu wo okolo!”

⁶ *Avu* Zagbain u usu, “Ni i shi nu ucawu wo okolo ke'en cine su'wan uri ri, i shi ta damma ubiri u nda, ‘Vu mular, avu vu shuwa aciya'wu a mala!’ Waru u ta uwwa du.

Ulinga wa aagbashi

⁷ “A damma, atsuma a du nanza ta na aagbashi a na a yuwusaan yi cimba ko agu'a. Na matawa'a ma yi o una, u ta damma yi, ‘Tawa vu lyuwa ilyalya gogo?’

⁸ Waa yuwan ne shi. U ta damma yi, ‘Fo'oo mu ilyalya yu ulivu, vu fo'oo, avu vu yuwaan mu aganda, hali n koto alya no oso. Avu vu tawa vu lyuwa vu sowo fo.’

⁹ U ta damma aagbashi a yi u godyo ta adama a na u yuwain ili i na wu ntsayi u yuwan?

¹⁰ Adu fo ni i koto ili i na a damma ndu i yuwan, i damma, ‘Tsu rawa shi. Tsu yuwan ta ulinga u na u ri ulinga u tsu.’”

Nkutu kupa n tsura ta opocino

¹¹ Urana u ro, ayi a mmalu a tyo Urishelima, avu u toni na m'anga mi ida ya Samariya† na Galili.

¹² Ayi a ma'uwaa a malyuci mo ro, avu u ga'an na ali kupa nkutu. Ele alanga na ayi, avu e de yi.

¹³ Avu a 'yasan d'yo le, “Yesu Zagbain, kalyuwa iliyali i tsu.”

¹⁴ Ana we ene nle, avu u damma le, “Yawa ubata u nan ganu, tsara e ene du.” Ele atsuma a mmalu, avu o o'wo gbaga.

¹⁵ Za ta atsuma e le, ana we enei u kamba ta gbaga, avu u kamba a yuwusaan Asula ica o utasu u'yo zuva.

¹⁶ Avu u kingyo a makakan ma Yesu o godyusho yi. Ayi gba za va Samariya da.

¹⁷ Avu Yesu damma, “Ama kupa da a kambai gbaga shi? Te gba kucci'i?”

¹⁸ Cine wo o'woi mocin nda da goon kambai tsara u godyoo Asula?”

¹⁹ Avu Yesu damma yi, “Yon vu wala. Ucawu wo okolo a wu a zuwa wu ta vo o'wo gbaga.”

Matawa'a mo tsugono tsq Asula

(Mat. 24:23-41)

²⁰ Afarishi o ro e ece ta yashi i na tsugono tsq Asula† tsaa tawa. Avu u damma, “Tsugono tsq Asula na yeni ye esu i da waa tawa shi.

²¹ Aa gura damma, ‘Kalyuwa pa nda da u ri!’ ko aa damma, ‘A de yi!’ shi. Adama a na tsugono tsq Asula u te e memere ma du.”

²² Avu u damma ogoro a yi, “Mantsa ma ta lo a tawa ana yaa ciga yee ene urana u ta atsuma a rana Mawun ma Vuma, agba yee ene shi.

²³ A ta damma du, ‘Apa yi!’ ko ‘A de yi!’ She i toni le wan.

²⁴ Urana u na Mawun ma Vuma maa tawisa u to o'wo oroci e imadatsu, i na i tsi ikana de zuva diga de o ufaru a tyo o ukosu.

²⁵ Amayun u to sowo atsumalima icu'un icu'un ne'en, waru ama o gogo a ta 'yuwan yi.

²⁶ “Ununa u danai a rana va Nuhu,† ne da waru woo o'wo a rana Mawun ma Vuma.

† 17:26 Ufr. 6:5-8.

²⁷ Ama a lyuwusa tã no o sowi, na a casuyi lolo na a yuwin lolo, hali urana u na Nuhu uwai a wantsu'un. Ævu mini ma gbain ma tãwã, Ævu u lyuwa le suru.

²⁸ "Ne ða u ðanã i rana va Lutu.† Ama a lyuwusa tã no o sowi, a atsulu na a wini, a ca'an na a suwi.

²⁹ Urana u na Lutu lyawai Sodom,† o ro'oo yi tã akina nã mkyon ana yaza diga zuva, Ævu wu una le suru. ◇

³⁰ "Ne ða woo o'wo urana u na Mawun ma Vuma maã tãwã.

³¹ O urana u ndolo, za na ri a ararã a yi, ni itana ya yi pe atsuma, u uwa tsara u tsurã le wan.* Za na ri o una, she u kambã u tara ili i ro wan.

³² I cuwan nã ka va Lutu! ◇

³³ Za na cigai u soko wuma wã yi, u ta lamba yi. Za na lambai wuma wã yi waru ugolobu u ða u goloobi.

³⁴ N ta dansaa ðu, a ayin o ndolo, ama e re a tã ðanã a aavalu a tã, a ta tara za tã, Ævu a lyawa za tã.

³⁵ Amãci e re a tã ðanã a yira ubatã u tã; a ta tara vuma tã, a lyawa vuma ta. [

³⁶ Ali e re a tã ðanã o uðumã, a ta tara vuma tã, a lyawa vuma ta.]”

³⁷ Ævu e ece yi, “Zagbain, te ða aa yuwan ili i nda'a?”

Ævu u usu, “Cine i revei nã ye ene asala ufolotowu ubatã u tã aakwakwa o tã lo zuzu, ne ða iroci i nda yoo rocosu ukosu u yuwan tã zuzu.”

Iroci i marunã nã za vu uge'etosu

18

¹ Ævu Yesu yuwaan ogoro a yi adanshi ni iroci adama u roco le u lobono tã a yuwusan avasa kuci, agba a lyawa wan.

² Ævu u damma, “A lyuci ro a yuwan tã za vu uge'etosu ro, za na aa uwwusa wovon wã Asulã shi, agba u tara vuma ili i ro shi.

³ Marunã mo ro waru ma shi tã pe a lyuci'i, Ævu u tãwusa ubatã wu za vu uge'etosu'u, adansa, ‘Vu kamba mu e ekere a n'yuwatan n va.’

⁴ “U shi tã u 'yuwusan ne'en. Nã acapa, ðaða u dammai, ‘Ko ana maa uwwusa wovon wã Asulã shi, agba n tara vuma ili i ro shi,

⁵ suru nã ne, adama a na marunã ma nda maa damatosun mu, n ta kamba yi. Nã n yuwan ne shi, u tã kunãto mu nã matãwã!’ ”

⁶ Ævu Zagbain damma, “Uwwai ili i na za vu uge'etosu na ri nã afulã shi dammai.

⁷ To, Asulã aa kamba aza a na u ðangwai, aza a na aa shoshen yi usana nu ulivu, adama a n'yuwatan n le shi? Waa kambushi nle shi?

⁸ N ta dansaa ðu u ta kamba le ni iladi. Suru nã ne, a mantsa ma na Æmu Mawun ma Vuma maã tãwã, u ta cina aza a afulã o uvadi gba?”

Iroci ya Afarishi nã aza o ushishi wu utafa

⁹ Reve Yesu ene aza a na aa kalyuwusa aciyele ili ya afulã, na a la'ai ama suru, agba a tara ozo o ro ili ya afulã shi. Ævu u yuwaan le iroci i nda, u damma,

¹⁰ “Ama e re a 'yãwã tã avasa a Aa'isamapada: za tã Mafarishi, za tã waru za vu ushishi wu utafa.

◇ 17:29 Ufr. 18:20-19:25. * 17:31 Ubatã u na Yesu shi, 'wa'a a suwa le tã tsarã ama a kumba le o ukwa'a tsarã e ivuwan. Luka damma tã, “ama a na a ri ðe o ukwa'a.” ◇ 17:32 Ufr. 19:26.

11 Reve Mafarishi mā 'yon u yuwan avasa a aciyayi, u damma, 'Asulā, n godyoo wu t̄a a na n ri unat̄a na akapi a ama shi, evu, azā a ulambu wā aḅulā, azā a tsipere ko ana za vu ushishi wu utafa u ndeḅe shi.

12 N tsu tara t̄a akuli ure a ajuma suru. Waru n tsu ut̄a t̄a za t̄a atsuma a kupa e ili i na n tsurāi suru.'

13 "Za vu ushishi wu utafa gba reve wi isawan ḅe alanga. U 'yasan aaci u kalyuwa zuva shi. Avu u lapa makakan mā yi a atsumolangu, avu u damma, 'Asulā vu kalyuwa iliyali i va, amu za vu unusu ḅa!'

14 "N ta dansaa ḅu, vuma nda kambā t̄a o u'wa wā yi ookolo cece e ekere a Asulā, agba tsa Mafarishi mo ndolo shi. Adama a na za na 'yasan aciyayi bit̄i a t̄a kaḅato yi, za na gba kaḅato aciyayi, a t̄a 'yasan yi."

Yesu zuwaa t̄a muwun n keke'en aba'un

(Mat. 19:13-15; Mak. 10:13-16)

15 Reve a uwa a tawusaa yi na muwun n keke'en, adama u ju'wan le. Ana ojoro a yi e enei ne, reve a bara le.

16 Reve Yesu ḅe muwu'un ya'a yi, avu u damma, "Lyawai muwu'un a tawa ubata u va, she i putsa le wan. Adama a na tsugono tsa Asulā, adama e icu'un i le i ḅa.

17 Amayun a ḅa maa dansaa ḅu, za na suru ushiyi tsugono tsa Asulā tsa mawun me ke'en shi, waa uwa o tsugono tsa Asulā shi."

Za vu utsuru

(Mat. 19:16-30; Mak. 10:17-31)

18 Reve zagbain ro ece yi, "Manlu mā aḅulā, nye maa yuwan adama n uwa a wuma u na woo koto shi?"

19 Avu Yesu usu yi, "Nye i zuwai vu ḅe numu, za va aḅulā?† Za lo na aḅulā shi, she Asulā goon.

20 Vu reve t̄a Wilā: 'She vu yuwan tsipere wan. She vu una za wan. She vi i va wan. She vu usuwā nanza ili i na vu revei shi wan. Waru vu ca abara na makuci mā wu tsugbain.' †

21 Reve u usu, "Ele nda suru, amu o molobo ḅaḅa maa yuwusan le."

22 Ana Yesu uwwai ne, reve u damma yi, "Ili i t̄a i ḅa i buwa nuwu. 'Yawa vu wina ili i na vu ri na ayi suru, reve vu ne'eshen azā e iliyali. Vu t̄a tsurā uzuwa ḅe zuva. Avu vu tawa kuru mu."

23 Ana wu uwwai ne, reve u uwa atsumolangu, adama a na u ri ni ili wa'ashi.

24 Ana Yesu kalyuwa niyi, ḅaḅa u tsu damma, "Ili yu usan i ḅa aza a na a ri nu utsuru a uwa o tsugono tsa Asulā.

25 U ta la'a aarakumi a pusulāi na vunu vu bele, ana za vu utsuru aa uwa o tsugono tsa Asulā."

26 Aza a na a uwwai ne, reve a damma, "To, zane ḅa aa la'a?"

27 Avu u damma, "Ili i na i ri usan e ekere a vadilima suru, ili yu usan i ḅa e ekere a Asulā shi."

28 Avu Bituru damma, "Ayi ḅa nda tsu lyawai 'wa tsu, avu tsu kuru wu."

29 Avu u damma le, "Amayun a ḅa maa dansaa ḅu, za na lyawai ili suru suru adama o tsugono tsa Asulā, u yuwan t̄a ili i na i lobono. Ayi ḅa za na aa lyawa u'wa, ko ka, ko zawa'a, ko zakpara, ko abara na makuci, ko muwun.

30 Za na yuwain ne, u t̄a tsurā uḅonuwu a mantsa mo gogo. A mantsa me elime, waru u t̄a tsurā wuma u na woo koto shi."

Yesu yuwisan t̄a adanshi o ukwā wā yi wa ta'atsu

(Mat. 20:17-19; Mak. 10:32-34)

³¹ Reve u tara ojoro a yi a tyo a nge'en, aṅu u damma le, "Atsu ɗa nda a 'yawa Urishelima, agba ili i na amasula a danai adama a Mawun ma Vuma biti, u ta shiwan.

³² Adama a na u ta uwa e ekere a Atakpaci, a ta yuwaan yi ulamu. A ta yuwaan yi ili i na waa uwwa wono. A ta tsuwaan yi matsan.

³³ A ta fufaba yi, reve o una yi. O urana wa ta'atsu gba u ta 'yon."

³⁴ Agba a gura reve ili i na waa dansa shi. O soko ta ucuɗuwu wa adanshi'i e ekere e le, ɗaɗa a gura revei ili i na u dammai shi.

*Yesu kpatu'wai irumba yi ipati esu
(Mat. 20:29-34; Mak. 10:46-52)*

³⁵ Yesu arawa zuzu na Jeriko, irumba i ro i shi ta lo nden e ipati a nge'en mu ure.

³⁶ Ana wu uwwai ama a karaɗa, reve we ece nye i yuwain.

³⁷ Reve a damma yi, "Yesu va Nazara ɗa ri lo a kara."

³⁸ Reve u saala, "Yesu, Mawun ma Dawuda, kalyuwa iliyali i va!"

³⁹ Reve aza a na a danai elime a bara yi, a damma yi u baru una. Reve gba u dashi utaa uɗyo, "Mawun ma Dawuda, kalyuwa iliyali i va!"

⁴⁰ Reve Yesu isawan, aṅu u zuwa a tawa na ayi ubata wa yi.

⁴¹ Ana vuma'a u rawai zuzu, aṅu Yesu damma, "Nye vu ciga n yuwaan wu?"

Aṅu u damma, "Zagbain, n ciga ta me ene ure."

⁴² Reve Yesu damma yi, "Ve ene ure. Ucawu wo okolo a wu wo o'woto wu ta gbaga."

⁴³ Lo ɗa we eneshi ure, reve u kuru yi a cibalasa Asula. Ana ama e enei ne waru, ɗaɗa a cibalai Asula.

Zaka za vu ushishi wu utafa

19

¹ Yesu uwa ta Jeriko, aṅu u karalai.

² Zagbain vu u'ushishi wu utafa dan ta lo, za na a tsu de Zaka, za vi ikebe i da.

³ U ciga ta we ene ko zane da Yesu, agba ayi mokodi ma da. Adama o ndolo u gura ene yi shi adama a abunda a ama.

⁴ Aṅu u suma elime a ama'a, aṅu u kumba uɗeɗu u ro, tsara we ene yi, adama a na o ure u ɗaɗa waa kuru.

⁵ Ana Yesu rawai ubata'a, aṅu u kalyuwa zuwa, aṅu u damma yi, "Zaka, jika vu cipa, adama a na ana'an o u'wa wa wu u da maa cu'wan."

⁶ Aṅu Zaka jika u cipa, aṅu u ushi yi na mazanga.

⁷ Ana ama o ndolo suru e enei ne, aṅu a uwa adanshawuya ana, "O u'wa wu za vu unusu u da vuma nda uwai!"

⁸ Aṅu Zaka 'yon, aṅu u damma Zagbain, "Zagbain, ve ene, n ta ca alambi ubatsalai wi ili i na n ri na ayi. Na m paala waru nanza, n ta kambuwaɗa yi toto unashi."

⁹ Aṅu Yesu damma yi, "Ana'an iwawit i uwa ta o u'wa u nda, adama a na ayi fo o ugundo wa Ibrahim u da wu utai.

¹⁰ Aṅu Mawun ma Vuma n tawa ta izami yi ili i na i puwayin, tsara waru n wawa yi."

*Iroci yi ikebe i azurufa kupa
(Mat. 25:14-30)*

11 Ana a uwwai ili i ndolo, aƵu Yesu reme a dansaa le iroci i ro, adama a na u rawa ta zuzu na Urishelima. A yuwusan ta majiyan waru gashi tsugono tsa Asula tsu ta tawa kefu.

12 AƵu u damma, “A yuwan ta vuma na danai na tsugbain lon, za na aa 'yawa e ida i ro, tsara a ca yi tsugono, aƵu u kambu.

13 AƵu u de agbashi a yi kupa, aƵu u ca le ikebe i azurufa* i ta-ta, aƵu u damma le, ‘I vadalasa le hali n tawa.’

14 “Ama a yi a ciga yi shi, aƵu a lyungu ajiya na acapa a na, ‘Tsu ciga vuma nda wo o'wo mogono ma tsu shi!’

15 “Suru na ne, vuma'a wo o'wo ta mogono, aƵu u kambu o u'wa. AƵu u lyungu e de agbashi a na u cayi ikebe'e. Tsara we ene ili i na a tsurai atsuma o uvadalasa u le.

16 “AƵu za vu ufaru tawa a makakan ma yi, aƵu u damma, ‘Kebe azurufa ta na vu ca numu, u tawa ta na ikebe toto kupa.’

17 “AƵu u damma yi, ‘Aku, aagbashi a abula! Ana vu yuwain abula e ili i ke'en, n ca wu ta tsugono tse ilyuci kupa.’

18 “Reve za ve ire tawa, aƵu u damma, ‘Zagbain, kebe ta va wu rono ta ikebe toto ton.’

19 “AƵu zagbain va yi damma yi, ‘Vu yuwan tsugbain tse ilyuci i ton.’

20 “AƵu aagbashi o ro a tawa, aƵu u damma yi, ‘Zagbain, apa wu kebe ta va wu! A aakashomuna a da n shi n soko niyi.

21 N ta uwwusa wovon wa wu, vu ri nu uro shi, vu ciga ta ili ye pere, vu tsu gasa ta ili i na vu cu'wain shi.’

22 “AƵu zagbain va yi damma yi, ‘N ta ge'eto wu na adanshi o una wa wu. Vu reve ta amu n tu usuduwu, za vi icigi yi ili ye pere, n tsu gasa ta ili i na n cu'wain shi?’

23 Na ne da, nye i zuwai vu zuwai ikebe i va o u'wa wi ikebe e ekere a aza o uvadalasa shi? Na matawaa ma va, aƵu n ushi ni ili i na i kumbai zuva.’

24 “AƵu u damma aza a na a danai mishin, ‘Ushiyi kebe ta'a e ekere a yi, aƵu i ca aagbashi a na a ri ni ikebe kupa.’

25 “AƵu e reme a dansa, ‘Zagbain, u ta ni ikebe kupa!’ ”

26 “AƵu u usu, ‘N ta dansaa du, za na ri ni ili, ayi da a dashi. Za na ri ni ili shi, ke'en na u ri na ayi, a tsu ushi ta.

27 N'yuwatan n na n cigai n yuwan tsugbain a aci e le shi, tawai ne ele o una le e esu a va!’ ”

Ama a Urishelima a raba ta Yesu

(Mat. 21:1-11; Mak. 11:1-11; Yah. 12:12-19)

28 Ana Yesu dammai ne, aƵu u lyuwa elime a tyo Urishelima no ojoro a yi.

29 Ana u yuwain zuzu na Batafaji na Batanya, a masasan ma na a tsu de Masasan ma Zetun, aƵu u lyungu ama e re atsuma o ojoro a yi ana,

30 “‘Yawai atsuma a malyuci ma na ma ri elime a du. Na ma'uwaa ma du, i te ene molloli wunlu, za na koto a kumbai shi. I bada yi a tawa.

31 Na za ro ece du, ‘Nye i zuwa yaa bada yi?’ I damma yi, ‘Zagbain da ciga niyi.’ ”

32 AƵu aza a na u lyunguyi'i a 'yawa a cina ununa u damma nle.

33 Ele a bada ya molloli'i, aƵu za vi ili ece le, “Nye i zuwai yaa bada yi?”

34 AƵu a usu, “Zagbain da ciga niyi.”

35 AƵu a tawaa Yesu. Ana o poloi amuna e le o molloli'i, aƵu a kumbato de Yesu.

36 Ayi atsuma a mmalu, aƵu ama o poluso amuna e le o ure.

* 19:13 Danshi na a yuwain ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “mina.” Kalyuwa UcuƵuwu wi “Ikebe.”

³⁷ Ana u rawai zuzu na zala Masasan ma Zetun, aƵu o6olo o otoni a yi e teme ica yu uyo'o a tyo a Asula na dyo, adama e ili ya asalama i na e enei.

³⁸ AƵu a damma, "Aba'un a tyo o Mogono ma na maƵ tawa a ala a Zagbain!"
 ◇ "Asuvu nden zuva, na tsughain ubata wa Asula!"

³⁹ AƵu AfarishiƵ o ro atsuma a ama a damma yi, "Manlu, bara ojoro a wu."

⁴⁰ AƵu u damma le, "Na a rungwa kpaku, atali o to 6oso ni ica."

⁴¹ Ana u rawai zuzu, aƵu we ene lyuci'i, aƵu u showen yi.

⁴² AƵu u damma, "Ni i shi i reve ili i na yaƵ tawaƵ du na asuvu nden, gogo gba o soko yi ta e esu a du.

⁴³ Mantsa ma ta tawa du, ana n'yuwatan n du maa suwaa du atsuru o ukari u du, aƵu a kandaruwa du, a zuwa du e memere. AƵu e gigeshe du upasu suru.

⁴⁴ O to polo du e ida, a du na muwun n du. Aa lyawa aatali a ta zuva va aatali atsuma a lyuci'i shi. Adama a na i revei mantsa ma na Asula a tawa ndu shi."

Yesu a Aa'isamapada

(Mat. 21:12-17; Mak. 11:15-19; Yah. 2:13-22)

⁴⁵ AƵu u uwa a Aa'isamapada, reve u teme o losuso aza a na a dana i awina.

⁴⁶ AƵu u damma, "Udanu u da u ri, 'U'wa u va u to o'wo u'wa wa avasa.' AƵu a du i kambato yi asa'a e evu." ◇

⁴⁷ Usana suru u tsu dana ta o rocosu a Aa'isamapada. Agba nan ganu a gbagbain na munlu n Wila na azagbain atsuma a ama'a a ciga ta tsara o una yi.

⁴⁸ AƵu a lamba ili i na aa yuwan, adama a na adanshi a yi a pura ta ugbozu wa ama.

Yeci yu ubata u na Yesu tsurai ucira

(Mat. 21:23-27; Mak. 11:27-33)

20

¹ Urana u ro, Yesu o ritosu ama a Aa'isamapada, nu u yuwusain alajiya a Alabari a Sa'ani, aƵu nan ganu a gbagbain, na munlu n Wila, o6olo na azagbain a tawa ya'a yi. AƵu a damma,

² "Damma tsu nu ucira u ne u da vaa yuwusaan cu'un vu ulinga u ndolo. Zane da ca nuwu ucira u ndolo?"

³ Reve u usu, "N ta yuwan du yeci. Damma numu,

⁴ urumbusu u na Yahaya yuwusain, ubata wa Asula a da wu utai, ko ubata wu vadilima?"

⁵ AƵu a dammulai vani le, "Na tsu damma, 'Ubatu wa Asula,' u te ece, nye i zuwai tsu usu niyi shi?"

⁶ Waru na tsu damma, 'Ubatu wa ama,' ama suru a ta vuvara tsu, adama a na ama e reve ta Yahaya vumavasula da."

⁷ AƵu a usu, "Tsu reve ubata u na wu utai shi."

⁸ AƵu Yesu usu le, "AƵu fo maa damma du ubata u na ucira u na maa yuwusaan ulinga u nda wu utai shi."

Iroci ya aza a zamalinga

(Mat. 21:33-46; Mak. 12:1-12)

⁹ Reve u reme a yuwusaan ama iroci i nda, "Vuma ro da cu'wain uƵuma wa inabi, aƵu u lyawaa aza a zamalinga, aƵu u jima de ubata wu mmalu'u.

10 Mantsa mo ugasa, ɔvu u lyungu aagbashi a 'yawa ubata wa aza a zamalinga'a, tsara a ca yi aba'un o uduma'a. ɔvu aza a zamalinga a gagaɔa yi, ɔvu o lo yi ekere lyanga.

11 ɔvu u lyungu aagbashi o ro waru, ɔvu a gagaɔa yi fo, ɔvu a yuwaan yi ili i na i lobonoi shi, ɔvu o lo yi ekere lyanga.

12 ɔvu u lyunguwisa aagbashi a ta'atsu, ɔvu a uwwato yi usan, ɔvu o lo yi.

13 "ɔvu za vu uduma'a u damma, 'Cine maa yuwan? N ta lyungu macigata ma mawun ma va. Ne e ene yi a ta uwwa yi.'

14 "Ana aza a zamalinga e ene niyi a tawa, ɔvu a dammulai, 'Ndefe magaji ma ta ma yi a tawa. Tsu una niyi, tsara ubata'a wo o'wo ubata u tsu.'

15 Reve o utaa mawu'un o uduma'a, ɔvu o una yi o ogozo.

"Nye za vu uduma'a waa yuwan ne ele?

16 U to una aza a zamalinga o ndolo, ɔvu u ca ozo o ro uduma'a."

Ana a uwwai ne, ɔvu a damma, "Asula a para!"

17 ɔvu Yesu kalyuwa le mejege, ɔvu we ece, "Nye i da urevu wi ili i na i ri udanu: 'Aatali a na asuwi a 'yuwain, ayi da wo o'woi ikyun yu ucira atsuma o usaa.*"

18 Za na riyai a aatali o ndolo suru, u ta kukuɔa suru suru. Za na gba aatali o ndolo a riyayi u ta lubatsa yi cine vu revei yira."

Atsupu o utafa a tyo ya Kaisa

(Mat. 22:15-22; Mak. 12:13-17)

19 Munlu n Wila na nan ganu a gbagbain a zami ta ure u na ee reme yi babu usan, e reve ta iroci i na u yuwain a aciyele a da u yuwain. ɔvu a uwwusa wovon wa ama.

20 ɔvu a vawusan yi, ɔvu a lyungu aza a matawa mo utyo. ɔvu ele a yuwan gashi ama a abula a da, tsara e reme yi nu unusu a adanshi a yi, tsara a caco yi e ekere a tsugbain tsa gwamna.

21 ɔvu e ece yi, "Manlu, atsu tsu reve ta adanshi a wu na alajiya a wu amayun a da. Vuma suru unata u da vu tara nle. Adanshi a sa'ani a Asula a da voo rocosu.

22 U tu ulobonu tsu tsupa utafa u tsu ya Kaisa, ko tsu tsupa wan?"

23 Ayi gba u reve ta ugbozu u le, ɔvu u damma le

24 o roco yi ikebe.† ɔvu u damma, "Ululu nu ukere wa zane da u ri de udanu?"

25 ɔvu a usu, "Kaisa da."

ɔvu u damma le, "I ca Kaisa ili i na i ri ili ya Kaisa, ili ya Asula waru i ca Asula ili i na i ri ili ya yi."

26 A gura reme yi e ili i na u dammai o obolo a ama'a shi. ɔvu a uwa asalama nu u'ususuwai yi, dada a rungwai.

Yeci yu u'yosun atsuma a akwakwa

(Mat. 22:23-33; Mak. 12:18-27)

27 Reve ama a na a tsu de Sadukiya† (aza a na a dammai babu u'yosun wa akwakwa), a tawa a yuwan Yesu yeci.

28 ɔvu a damma, "Manlu, Musa danaa tsu ta, 'Na vuma kuwa, ɔvu u lyawa ka va yi babu u matsan. ɔvu za va yi sotso ka'a, tsara u tsuraa yi mawun.'

29 A yuwan ta muwun ma anawu, ali e cindere. Za vu ufaru zuwa ta ka, ɔvu u kuwa babu mawun.

30 ɔvu za ve ire sotso yi, ɔvu u kuwa babu mawun.

* **20:17** Yesu yuwan ta adanshi atsuma e Ica 118:22. † **20:24** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "dinari." Kalyuwa Ucuɔuwu wi "Ikebe."

³¹ Ne da fo, za va ta'atsu sotso niyi, reve waru u kuwa babu mawun. Ne da ama e cindere o ndolo a zuwa niyi, na a kuwi, babu za na tsurai mawun na ayi.

³² Na aƙaƙa, aƙu ka'a u kuwa.

³³ O urana u na aa 'yaƙan aƙwaƙwa, ka va zane da woo o'wo atsuma e le? Adama a na ali e cindere o ndolo suru a zuwa yi ta."

³⁴ Aƙu u usu le, "Ama a mantsa ma nda, a ta yuwusan lolo na a 'yaƙi lolo.

³⁵ Aza a na e enei na aƙula a na aa uwa a mantsa nu u'yosun wa aƙwaƙwa, aa yuwan ko a 'yaƙa lolo shi.

³⁶ A dashi kuwa shi, o to o'wo tsa nlingata ma Asula. Muwun ma Asula n da ana wo o'woi Asula a 'yaƙan nle.

³⁷ Adama o u'yosun wa aƙwaƙwa waru, Musa damma ta a aalabari o oroci o molopu a madala ubata u na u deyi Zagbain, 'Asula a Ibrahim, na Asula a Ishiyaku, na Asula a Yakubu.' ◊

³⁸ Ayi Asula a aƙwaƙwa a da shi, amma Asula a aza a wuma a da, e ekere a yi ama suru wuma u da a ri."

³⁹ Aƙu munlu n Wila† n ro n usu, "Manlu, amayun a da vu dammai!"

⁴⁰ A tsura za na tsurai ucira u na wee ece yi ili i ro shi.

Yeci adama a Zamawawa

(Mat. 22:41-46; Mak. 12:35-37)

⁴¹ Aƙu Yesu damma le, "Cine yaa dansa Kristi Mawun ma Dawuda ma da?

⁴² Dawuda na aciyayi u damma ta a Aatagada e Ica:†

'Asulazuwa a damma ta Zagbain va, "Danu o ukere u usa'ani, ⁴³ she na n zuwa n'yuwatan ma wu a apata a ana a wu." ‡

⁴⁴ Dawuda de yi ta 'Zagbain.' Cine ayi woo o'wo mawun ma yi?"

Morono ma atsuvu adama a Munlu n Wila

(Mat. 23:1-36; Mak. 12:38-40)

⁴⁵ Ama a uwwusa ili i na waa dansa, da da Yesu dammai ojoro a yi,

⁴⁶ "I reve ununa yaa yuwan na munlu n Wila. Aza a na a cigai agara na atugu a gbagbain, aza a na a cigai a casa le e eden, a danan na ndanata n sa'ani a a'isa na ndanata n tsugbain ubata wa abuki.

⁴⁷ Ele da a tsu ususa nruna ili. Aƙu waru a yuwusan avasa o uga'an adama a 'yaƙan avangaci. Icu'un ya ama o ndolo a ta uwwa atsumalima lon."

Kucci Maruna

(Mak. 12:41-44)

21

¹ Ana Yesu 'yaƙan aaci zuwa, aƙu we ene aƙa o utsuru a zuwusa une'e u le o uzuwata wa Aa'isamapada.

² We ene ta waru maruna me iliyali u zuwai anini* e re.

³ Aƙu u damma le, "Amayun a da maa dansaa du, maruna ma nda u zuwa ta ili i na i la'ai akapi a ama.

⁴ Ama a nda suru a zuwa ta atsuma o utsuru u na a ri na ayi, ayi gba atsuma o ulambu wa yi, u zuwa ta ikebe i na waa lyuwa iliyalya suru."

Yesu yuwan ta adanshi adama a Aa'isamapada

(Mat. 24:1-2; Mak. 13:1-2)

◊ 20:37 Mtā. 3:6. ‡ 20:43 Yesu yuwan ta adanshi atsuma e Ica 110:1. * 21:2 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "lapta." Kalyuwa Ucuƙuwi wi "Ikebe".

⁵ Ojoro o ro a yuwusan t̄a adanshi adama a Aa'isamapada, nu ununa a lapula niyi na atali a sa'ani,† nu une'e u na a cayi Asulā kucci.† Avu Yesu damma,

⁶ “Ele nda suru a na ye eneshe, mantsa mo t̄a lo a t̄awa ana aa lyawa aatali a t̄a zuva vu za v̄a yi shi, suru nle o to oco le e ida.”

Atsumalima nu ulyungusa
(Mat. 24:3-14; Mak. 13:3-13)

⁷ Reve e ece, “Manlu, yashi i ne i da ili i ndolo yaa fara? Nye i da yoo roco tsu mantsa ma yuwan t̄a a na ili i ndolo yaa fara?”

⁸ Avu Yesu damma le, “I yuwan ugbozu, i lyawa nanza pusan du ana wan. Ama na abunda a t̄a t̄awa na aala a v̄a adansa, ‘Amu da ayi,’ waru, ‘Mantsa'a u yuwan t̄a zuzu.’ She i toni le wan.

⁹ Na yu uwwa alabari o uvon na nlangi, she yi dada'wan wan. 'Yuwan ciga ili i ndolo i ta fara, agba koto ukosu u rawa shi.”

¹⁰ Avu u damma le, “Ida i ta yuwan nlangi ni ida, tsugono tsa 'yasan nlangi na tsugono.

¹¹ A ta yuwan uramosu wi ida nu ucira, a ta yuwan ambulu na m̄bala bata koko'o. A ta yuwan ili i wovon ni iroci i gbagbain zuva.

¹² “Agba kafu ayi ndolo, e te reme du, a zuwa du a atsumalima. A t̄a 'yawato du a a'isa na 'wa va ali, na a makakan mo ngono na aza a tsugbain adama a aala a va.

¹³ Ayi ndolo u to o'wo du ure u na yaa damma le Alabari a Sa'ani.

¹⁴ I gbama asuvu a du i lyawa u bala du e ili i na yaa usu wan.

¹⁵ N ta ca du idanshi nu ugbozu, a na aza a na a 'yuwan ndu aa gura isawan shi.

¹⁶ Aza a du suru: nan dada, na azakpakpara, na mmaci n du, na n'utsa, a ta wina du. Waru a ta zuwa o una ozo o ro atsuma a du.

¹⁷ Ama suru a ta 'yuwan du adama a va.

¹⁸ Agba ko anji a t̄a a aci a du aa riyā shi.

¹⁹ I yuwan asuvu, i t̄a tsura wuma u du.

Cine aa lungusa Urishelima
(Mat. 24:15-21; Mak. 13:14-19)

²⁰ “Na ye ene asoja a kandaruwa Urishelima, i reve ulungusu wa yi u rawa ta.

²¹ Aza a na a ri Yahuda a suma a tyo a atali. Aza a na a ri pe a e ilyuci'i o uta pe. Aza a na a ri a mulyuci a uwa a lyuci'i wan.

²² Mantsa ma atsumalima ma da a na ili i na a danai yaa shiwan. ◇

²³ Woo yo'ono amaci a na a ri na atsuma shi, na aza a na aa casu muwun maani a mantsa'a! Atsumalima a ta uwa e ida i ndolo nu upan wa Asulā e ekere a ama o ndolo.

²⁴ A to una ozo o ro na matsun me pe'eni, a ta tara ozo o ro a 'yawa o u'wa wa ali e ida suru. Atakpaci a ta dadasa Urishelima hali mantsa ma Atakpaci mo koto.

Ukambu u Mawun ma Vuma
(Mat. 24:29-31; Mak. 13:24-27)

²⁵ “E te ene iroci o urana, na woto, ni italyo'o. O uvadi waru ida suru u to o'wo na wovon wi ilama i mala, ni ikefu ikefu i mala'a.

²⁶ Adama o wovon ama a t̄a lima, adama e ili i na yaa farasa atsuma o uvadi. Waru asuvu a t̄a dana a riyasa ama, adama a na a t̄a jingada ili i gbagbain i na i ri zuva.

²⁷ A mantsa mo ndolo ma da ee ene Mawun ma Vuma a tawa e eleshe, nu ucira, na tsugbain tsu abunda.

²⁸ Mantsa ma na ili i ndolo i farai e temeshe, i 'yasan aci i kalyuwa zuva, adama a na mantsa ma mawawa ma du ma yuwan ta zuzu."

Adanshi adama o ubiri

(Mat. 24:32-35; Mak. 13:28-31)

²⁹ Avu Yesu yuwaan le iroci i nda: "Kalyuwa udanga wu ubiri na akapi a danga.

³⁰ No o topo avu'un, i te reve na aciya du lyushi yuwan ta zuzu.

³¹ Ne da waru, na ye ene ili i ndolo a farasa, i reve tsugono tsu Asula tsa yuwan ta zuzu.

³² "Amayun a da maa dansaa du, ama a mantsa ma nda oo koto shi, she ni ili i ndolo i shiwan.

³³ Zuva ni ida i ta kara, agba adanshi a va oo koto shi.

Asala a danga ufofu

³⁴ "I yuwan ugbozu na aciya du adama a alyuwa a abunda, no oso a abunda ni iwuya, na atsumolangu adama e izami yi ili yu uvadi u nda. Na ne da shi, urana u ndolo u ta tawa du babu urevu ununa i revei yakuru.

³⁵ Ne da waa tawa e ekere a aza a na a ri nden atsuma o uvadi suru.

³⁶ I danga ufofu kuci. I yuwusan avasa tsara i tsura ucira u na yaa la'a ni ili i na yaa fara, tsara waru yi isawan a makakan ma Mawun ma Vuma."

³⁷ Usana suru Yesu tsu danga ta o ritosu a Aa'isamapada.† Ulivu suru waru, u tsu 'yawa ta a masasan ma na a tsu de Masasan ma Zetun.

³⁸ Nu unusana, waru ama suru a tsu tawa ta a Aa'isamapada, tsara a uwwa yi.

Izami yu ure u na oo una Yesu

(Mat. 26:1-5; Mak. 14:1-2; Yah. 11:45-53)

22

¹ Yashi ya Abuki o Opopofu,† za na a tsu de Abuki a Mapasa,† a yuwan ta zuzu.

² Reve nan ganu a gbagbain na munlu n Wila a uwa izami yu ure u na oo una Yesu. Agba a shi ta uwwusa wovon wa ama.

³ Reve Male† ma uwa o okolo a Yahuza Iskariyoti, vuma ta atsuma a Kupanejere'e.

⁴ Avu u 'yawa u yuwan asala na nan ganu a gbagbain na adugari a Aa'isamapada ununa waa winaa le ayi.

⁵ Reve a yuwan mazanga, avu a damma a ta ca yi ikebe.

⁶ Reve u usu, dada u zamishiya ure u na waa zuwa e reme yi babu ama lo.

Ifobi ya alyuwa ya Abuki a Mapasa

(Mat. 26:17-30; Mak. 14:12-26; Yah. 13:21-30; 1 Kor. 11:23-25)

⁷ Avu urana wa Abuki o Opopofu u rawa, urana u mapada me ikyon i Mapasa.†

⁸ Avu Yesu lyungu Bituru na Yahaya u damma le, "Yawai i fofooo tsu ubata a alyuwa e ilyalya i Mapasa, adama tsu lyuwa."

⁹ Avu e ece yi, "Te da vu cigai tsu fofo yi?"

¹⁰ Avu u damma le, "Ni i uwa a lyuci, i ta ga'an na vuma utanuwa na akabu a mini. I kuru yi a uwa o u'wa u na waa uwa,

¹¹ avu i damma za vu u'wa'a, 'Manlu ma damma ta: Te da aasula o omocin, ubata u na maa lyuwa ilyalya i Mapasa no ojoro a va?"

¹² U to roco ɗu aasula a gbain o u'wa wa zuva ufoɓu, ɓvu i foɓoo tsu."

¹³ Reve a 'yawa ɗaɗa a cinai ili i na Yesu damma nle ununa u dammai. Reve o foɓo ilyalya i Mapasa.†

Alya o ukosu

¹⁴ Ana mantsa ma rawai, ɓvu u ɗanu alya oɓolo na ajiya† a yi.

¹⁵ ɓvu u damma le, "N zuwa ta okolo a va n lyuwa ilyalya i Mapasa i nda oɓolo na ɗu, kafu n sowo aɗsumalima.

¹⁶ N ta dansaa ɗu, maɗ dashi lyuwa yi shi, she no o shiton ili i ndolo o tsugono tsa Asula."

¹⁷ Reve u tara mokoto ana u godyoyi Asula, ɓvu u damma, "Ushiyi nda, i ne'eshen.

¹⁸ N ta dansaa ɗu, diga gogo maɗ dashi sowo masayan ma ataci a inabi shi, she na tsugono tsa Asula tsa tawa."

¹⁹ Reve u tara opopofu, ana u godyoyi Asula, reve u bubusa yi. ɗaɗa u ca nle, ɓvu u damma, "Nda lipu va ɗa na a cayi adama a ɗu. I yuwusan ne kuci, adama i cuwusan na ɓmu."

²⁰ Ana o kotoi alya'a, reve u tara mokoto ma masayan ma inabi,† ɓvu u damma, "Mokoto ma nda akucunu† a sa'avu a Asula a ɗa aɗsuma a mpasa n va n na oo oco adama a ɗu.

²¹ Agba za na aa wina mu u ta alya oɓolo na ɓmu.

²² ɓmu Mawun ma Vuma n ta kuwa ununa a zuwai. Agba woo yo'ono za na aa wina mu shi!"

²³ Reve a uwa mecilei vāni le, zane aa yuwan ulinga u ndolo.

Mawasan adama a tsugbain

²⁴ Reve ojoro'o a uwa mawasan adama a za na oo o'wo zagbain aɗsuma e le.

²⁵ ɓvu u damma le, "Ngono ma Atakpaci† a tsu yuwan ta tsugbain e ekere e le. Aza a tsugbain waru a tsu ciga ta e de le Ama e Ikambi ya Ama.

²⁶ She wo o'wo ne e ekere ɗu wan. Za na cigai wo o'wo zagbain aɗsuma a ɗu, she nu u kambā mawun ma ɗu. Za na cigai u uwa elime a ɗu waru wo o'wo aagbashi.

²⁷ Zane ɗa gba la'ai mgbain, za na ri nden a alya ko za na e ne'esheshen? Za na ri nden ɗa shi? ɓmu ɗa nda aɗsuma a ɗu ana za tsugbashi.

²⁸ ɗu ɗa i ri oɓolo na ɓmu a aɗsumalima a va.

²⁹ Ununa ɗa va ca numu tsugono, ne ɗa fo maa casu ɗu,

³⁰ adama i lyuwa i sowo oɓolo na ɓmu o tsugono tsa va. Waru reve i ɗanu o otogu o tsugono e ge'etosu gundo kupa ne ejere va Isra'ila."

Yesu damma ta Bituru ta wasan yi

(Mat. 26:31-35; Mak. 14:27-31; Yah. 13:36-38)

³¹ ɓvu Zagbain damma, "Simo, Simo, Male ma zami ta ure adama u tsura u yeluwe ɗu ana ishina.

³² Agba n yuwaan wu ta avasa adama vu riyā wan. Na vu kambisa, vu kamba aza a wu."

³³ ɓvu u damma yi, "Zagbain, n tu ufoɓu n kuru wu a tyo o u'wa wa ali, hali a tyo o ukwa."

³⁴ ɓvu u damma yi, "N ta dansaa wu, Bituru, kafu moton ma saala ana'an, vu ta wasan mu uta'atsu."

³⁵ ɓvu u damma le, "Ana n lyungu ndu babu ikebe ko tsan ko atan, i lamba ta ili i ro?"

Reve a usu, "Ko ili i ta tsu lamba shi."

³⁶ *Avu u damma le, "Gogo za na ri ni ikebe ko tsan u tara. Za na waru ri na matsun me pe'eni shi, u wina aapalutsu a yi adama u tsula.*

³⁷ *N ta dansaa du, adanshi a Asula a nda a ta shiwan a aci a va, a na, 'Reve e kece yi obolo na aza a na a 'yasaasan tsugono aci,' adama a na ili i na a danai adama a va u ta shiwan."* ◇

³⁸ *Reve a damma, "Zagbain, kalyuwa nda mutsun mu pe'eni n re."
Reve u damma le, "A rawa ta."*

Avasa e Yesu a masasan

(Mat. 26:36-46; Mak. 14:32-42)

³⁹ *Avu wu uta ununa u tsu yuwusan a 'yawa a Masasan ma Zetun. Reve ojoro a yi a kuru yi.*

⁴⁰ *Ana u rawai ubata'a, reve u damma le, "I yuwan avasa adama i uwa atsuma a malyungwa wan."*

⁴¹ *Ana u karai malanga ne ele, reve u kingyo, avu u yuwan avasa.*

⁴² *Avu u damma, "Dada, na vu usu vu tawaa mu mokoto ma atsumalima ma nda. Amma she vu kuru ili i na n cigai wan, amma ili i na vu cigai." [*

⁴³ *Avu malingata ma Asula ma tawa diga zuva a kambusa yi.*

⁴⁴ *Agba ana u ri a uwwusa atsumalima lon, reve u dashi lyuwa elime na avasa, reve melen ma yi ma uwa a dawusa e ida, cine vu revei mudafo mu mpasa.]*

⁴⁵ *Ana u kotoi avasa, reve u tawa ubata wo ojoro a yi, avu u cina le a nlavu ana a kunai na atsumolangu.*

⁴⁶ *Reve u damma le, "Adama a nye i ri a nlavu? 'Yoyin i yuwan avasa adama i riy a atsuma a malyungwa wan."*

Mereme ma Yesu

(Mat. 26:47-56; Mak. 14:43-50; Yah. 18:3-11)

⁴⁷ *Ayi atsuma a adanshi dada ama a rawushi. Vuma na a tsu de Yahuza atsuma o ojoro a yi ayi da u walaa nle elime. Reve u rawa zuzu na Yesu adama u kataa yi.*

⁴⁸ *Avu Yesu damma yi, "Nu ukatalu u da vaa wina Mawun ma Vuma?"*

⁴⁹ *Ana aza a na a ri zuzu na ayi e enei ili i na yaa fara, reve a damma, "Zagbain, tsu gasa na matsun me pe'eni?"*

⁵⁰ *Reve nanza atsuma e le u gasa aagbashi a aabara a nan ganu, reve u kodo yi utsuvu wu ukere usa'ani.*

⁵¹ *Reve Yesu damma, "She i dashi wan." Reve u ju'wan yi utsuvu'u u kambuwa yi gbagu.*

⁵² *Reve Yesu damma nan ganu a gbagbain na azagbain a adugari a Aa'isamapada na azagbain aza a na a tawai adama a yi, "Adama a nye i tawai na mutsun mu pe'eni na akpamkpala, ana aza a na a zama vivu?"*

⁵³ *A mantsa ma na n danai na adu a Aa'isamapada kuci, i reme mu shi. Gogo gba mantsa ma du ma da, a na irumbu i ri a tsugbain."*

Bituru wasain Yesu

(Mat. 26:57-75; Mak. 14:53-72; Yah. 18:12-27)

⁵⁴ *Reve e reme Yesu, reve a tara yi a kara a tyo o u'wa wa aabara a nan ganu. Reve Bituru kurusu alanga-alanga.*

⁵⁵ *Ana a zuwai akina e memere mo u'wa, reve u danu obolo ne ele.*

⁵⁶ *Reve aagbashi o usheli o ro e ene yi nden ubata we ekan a akina, avu u vara yi esu. Reve u damma, "Vuma nda fo u shi ta obolo na ayi."*

⁵⁷ *Reve u wasan u damma, "Ka nda, amu n reve yi shi."*

⁵⁸ Ana a jimai ke'en, reve vuma ro e ene yi. Avu u damma, "Avu fo atsuma e ele a da vu ri." Avu Bituru damma, "Vuma nda, amu da shi."

⁵⁹ Ana a jimai u ta rawa zuzu na rumu ta, reve waru za ro dammisa, "Ili i ro yi pe shi vuma nda fo u to obolo na ayi, adama a na ayi za va Galili da."

⁶⁰ Avu Bituru damma, "Vuma nda, n reve ili i na vaa dansa shi." Ayi atsuma a adanshi da da moton ma saalashi.

⁶¹ Reve Zagbain vadala u kalyuwa yi. Avu Bituru cuwan na adanshi a yi, ana u damma niyi, "Kafu moton ma saala ana'an, vu ta wasan mu uta'atsu."

⁶² Da da wu utai avu u boshon na mesun.

A yuwaan ta Yesu ulamu reve a fufaba yi

(Mat. 26:67-68; Mak. 14:65)

⁶³ Reve ama a na a danai e ipiri ya Yesu a yuwaan yi ulamu, reve a lulapa yi.

⁶⁴ Reve waru a pala yi esu, reve e ece yi, "Damma tsu ili i na yaa fara! Zane da lapa nuwu?"

⁶⁵ Reve waru a yuwan adanshi a vama na abunda a aciyayi.

Yesu a makakan ma azagbain

(Mat. 26:59-66; Mak. 14:55-64; Yah. 18:19-24)

⁶⁶ Ana usana u tawai, reve azagbain a nan ganu a gbagbain na munlu n Wila na Azagbain a Mbara† o boloto. Reve a tara yi a tyo o ukobu u tsugbain, reve a damma,

⁶⁷ "Na avu da Kristi'i, damma tsu."

Avu u damma le, "Na n damma du, yaa usu shi,

⁶⁸ waru na n yuwan du yeci, yaa usu shi.

⁶⁹ De elime, Mawun ma Vuma† ma a ta danu o ukere usa'ani u Mogono ma Asulazuva."

⁷⁰ Reve suru nle a damma, "Avu Mawun ma Asula ma da?"

Avu u damma le, "Cine i dammai, ne da da."

⁷¹ Reve a damma, "Nye waru tsu cigai i na i la'ai nda? Tsu uwwa ta na aciyatsu o un a wa yi."

A tarai Yesu a tyo ya Bilatu na Hiridu

(Mat. 27:1-14; Mak. 15:1-5; Yah. 18:28-38)

23

¹ Avu obolo'o suru a 'yon a tara yi a tyo ya Bilatu† Gwamna vuma va Roma.

² Avu e reme adanshi a yi ana, "Tsu reme ta vuma nda a lungususa ama a tsu. U ta putsusaa le a na aa tsupa utafa a tyo ya Kaisa wan. U ta dansa, a na ayi da Kristi Zamawawa, mogono."

³ Avu Bilatu ece yi, "Avu da da mogono ma aza a Isra'ila'a?"

Avu Yesu usu, "Ununa vu dammai ne da u ri."

⁴ Avu Bilatu damma nan ganu a gbagbain no obolo'o, "N reme yi nu unusu shi."

⁵ Reve a uwa a dansaa yi, "U ta 'yasan okolo a ama, u to ritosu e ida ya Yahuda suru, diga Galili a tawa pa."

⁶ Ana Bilatu uwwai ne, avu we ece ko vuma'a za va Galili da.

⁷ Ana wu uwwai u tu upasu u na Hiridu† Antiba aa yuwusan tsugono, reve u zuwa a tyowetyo yi ya Hiridu. Ayi fo Urishelima da u shi a mantsa'a.

⁸ Ana Hiridu enei Yesu, reve u zangan a adama a na u jima ta e izami we ene yi. Wu uwwusa ta alabari a yi, waru u ciga ta we ene ili ya asalama i na Yesu aa yuwan.

⁹ Reve u yuwan Yesu yeci ya abunda, agba u usu yi ili shi.

10 **Avu** nan ganu a gbagbain na munlu n Wila e isawan lo a tawusa na adanshi a vama adama a yi.

11 Reve Hiridu na asoja a yi a yuwaan yi ili i na i lobonoi shi ko ke'en, waru reve a yuwaan yi ulamu. Ana o oto niyi atugu a gbagbain, dada a kambato niyi ya Bilatu.

12 O urana u ndolo u da Hiridu na Bilatu o o'woi a asala, agba de acapa a shi a tsu dasalai ululu shi.

Bilatu padaa ta Yesu ugana wu ukwa

(Mat. 27:15-26; Mak. 15:6-15; Yah. 18:39-19:16)

13 Reve Bilatu boloto nan ganu a gbagbain na ama,

14 **avu** u damma le, "I tawaa mu ta na vuma nda, ana u ta 'yasasan okolo a ama, n kalyuwa yi ta elime a du suru, agba n tsura yi nu unusu u na i dammai shi.

15 Hiridu tsura yi nu unusu fo shi, **avu** u lyungu yi a kambay ya'a tsu. Vuma nda yuwan ili i na oo una yi shi.

16 N ta fufaba yi, **avu** n lyawa yi u kara."]

17 A yashi ya Abuki a Mapasa u tsu lyawaa le ta vuma ta atsuma o u'wa wa ali.]

18 **Avu** obolo'o suru a saala unata, "Una niyi! **Avu** i lyawaa tsu Baraba!"

19 (A zuwa ta Baraba o u'wa wa ali, adama a nlangi atsuma a lyuci, na ama a na wu unai.)

20 Bilatu shi ta ciga lyawa Yesu, dada u cayi ama'a adanshi waru.

21 Agba a lyuwa ta elime na yisaali, "Vara niyi! Vara niyi!"

22 U yuwisaan le ta adanshi, udammu wa ta'atsu, "Adama a nye? Unusu u ne u da u yuwain? Me ene ili i na u yuwain ana oo una yi shi! N ta fufaba yi avu n lyawa yi u kara."

23 **Avu** a lyuwa elime na yisaali ya abunda, a na a vara yi a akpata. **Avu** yisaali i le i lyuwa.

24 Reve Bilatu ca le Yesu ununa a patiyi.

25 U lyawa ta vuma na ele a cigai, za na a shi a zuwai o u'wa wa ali, adama a nlangi, na ama a na wu unai. **Avu** u ca le Yesu a yuwan ununa a cigai.

A vara ta Yesu a akpata

(Mat. 27:32-44; Mak. 15:21-32; Yah. 19:17-27)

26 Ele atsuma a mmalu na Yesu, **avu** a tara vuma ro, za na ri na aala Simo vuma va Kurani, ayi a matawaa a malyuci. **Avu** a tanu yi akpata'a,† **avu** u tanu u toni Yesu.

27 Ama na abunda o toni ta, obolo na amaci a na a yuwain mesun na atsumolangu adama a yi.

28 **Avu** Yesu vadala u damma le, "Amaci a Urishelima, she i shon adama a va wan. I shon adama a du na muwun n du.

29 Mantsa mo ta lo a tawa a na yaa damma, 'Amaci a na a matsain muwun shi, aza a na koto a apai maani me le shi aza a aba'un a da.'

30 **Avu** 'a damma nsasan, "Riyaa tsu!" **Avu** waru a damma agadi o soko le.'

31 Ni ili i ndolo i fara nu udanga wu utanu, cine waa danga nu u 'yewe?'"*

32 **Avu** waru ama e re aza o unusu, a tara le ta tsara a 'yawaw a una le obolo na ayi.

33 Ana a rawai ubata u na a tsu de Ookoluwo, lo da a vara niyi, na aza o unusu o ndolo, za ta o ukere wu usa'ani, za ta o ukere wu ugula.

* **23:31** Yesu ta yuwusan ulinga ni iroci adansa: Na cu'un vi ili i nda fara na amu gogo, cine woo o'wo na adu na kara?

34 *Avu* Yesu damma, “Dada, vu yuwaan le gafura, adama a na e revei ili i na aa yuwusan shi.” *Avu* e ne'eshen itana ya yi na mazuwa ma agita.

35 *Avu* ama e isawan e reme akanla. *Avu* azagbain a yuwaan yi ulamu, adansa, “U wawa ta ozo o ro, u wawa aciyayi wo'o, na ayi da Kristi Zamawata va Asula Dangwi'i.”

36 *Asoja* a yuwaan yi ta ulamu. *Avu* a rawa zuzu a canana yi mini ma alamu,

37 adansa, “Na *avu* da mogono ma aza a Isra'ila, wawa aciyawu!”

38 Zuva va ayi, *avu* a dana de,

AYI NDA AYI DA MOGONO MA AZA A ISRA'ILA.

39 *Avu* vuma ta atsuma a aza a na a varai a akpata'a, u yuwaan Yesu ulamu ana, “*Avu* dada Kristi Zamawata'a shi? Wawa aciyawu obolo na atsu wo'o.”

40 *Avu* vivu ve ire yuwaan yi nlangi, u damma, “Vaa uwwusa wovon wa Asula shi, ana wo o'woi uge'etosu wa wu unata u da u ri na za va yi shi?”

41 *Atsu* wu ntsaa tsu ta, tsu tsura ta atsupu o ulinga a tsu, agba vuma nda u yuwan unusu u ro shi.”

42 Reve u damma, “Yesu, cuwan na *amu*, na vu uwa o tsugono tsa wu.”

43 Reve u usu yi, “Amayun a da maa dansaa wu, ana'an vu ta dana obolo na *amu* o u'wa u wivuwun.”†

Ukwa wa Yesu

(Mat. 27:45-56; Mak. 15:33-41; Yah. 19:28-30)

44 Ana urana u rawai aci, *avu* irumbu i baru ida'a maɓula a tyo rumu ta'atsu vu ulivu.

45 *Avu* urana u lyawa a casu ekan. Reve umuna wa *Aa*'isamapada u karalai ure.

46 *Avu* Yesu utaa uɗyo, adansa, “Dada, n zuwa ta wuma u va e ekere a wu.” Ana u dammai ne, *avu* u rono wivuwun wu ukosu.

47 Ana yali ye enei ili i na i farai, *avu* u cibala Asula adansa, “Amayun vuma nda u ri nu unusu shi!”

48 Ana ama'a suru aza a na a tawai e enei ili i na i farai, *avu* a kamba a 'wa suru, o koruso aci e le na atsumolangu.

49 Suru aza a na e reve niyi, obolo na amaci a na o toni niyi diga de Galili, e isawan ta alanga a kalyuwusa ili i na yaa farasa.

Acida e Yesu

(Mat. 27:57-61; Mak. 15:42-47; Yah. 19:38-42)

50 A yuwan ta vuma na a tsu de Isuhu, u ta pe atsuma a Azagbain a Mbara,† vuma va abula a da na vuma sa'ani.

51 U shi u usu asala e le, ni ili i na a yuwain shi. Wu utā ta a lyuci va Arimatiya atsuma a Yahuda. U ta pura tsugono tsa Asula.

52 Ana Yesu kuwai, *avu* u 'yawā ya Bilatu u pati a ca yi lipu va yi.

53 *Avu* u cipato yi e ida, dada u katala niyi no okoro. *Avu* u zuwa yi a aason a na a kapai a aatali a gbain, za na koto a zuwai pe akwakwa shi.

54 Urana u na a yuwusain Ifofi i da, ana urana wa Ashibi u yuwain zuzu.

55 Amaci a na a tawai obolo na ayi diga de e ida ya Galili, reve o toni aapa, *avu* a kalyuwa aaso'on nu ununa a zuwai lipu'u.

56 *Avu* a kambā o u'wa o fofo itana i maguru† na mani'in mo usukumu. Reve e ivuwan urana wa Ashibi† ununa Wilā u damma nle.

U'yowun wa Yesu atsuma o ukwa

(Mat. 28:1-10; Mak. 16:1-8; Yah. 20:1-10)

24

1 Na wasasa wa Aladi, reve amaci'i a kara a 'yawa a aaso'on, na mani'in ma maguru ma na o foboi.

2 Reve a cina cina a gandaluwa aatali a gbain o unantsutsu wa aaso'on.

3 Ana a uwai pe, a cina pe lipu vu Zagbain Yesu shi.

4 Ele atsuma a asalama e ili i ndolo, daɗa e enei ama e re zuzu ne ele ni itana i uri puwu.

5 Adama o wovon, reve amaci'i a kaɗato esu e le e ida. Avu ama'a a damma le, "Cine i ri e izami yi za wuma atsuma a akwakwa?"

6 Wu pa shi, u 'yon ta! I cuwan ili i na u damma ndu ayi de Galili,

7 ana, 'Ciga 'yuwan a ta ca Mawun ma Vuma e ekere a aza e iwuya, a ta vara yi a akpata, o urana wa ta'atsu a ta 'yasan yi.' "

8 Reve a cuwan na adanshi a yi.

9 Ana a kambai, reve a damma ojoro kupa na za ta na akapi a na a buwai ili i na i farai suru.

10 Meri Magadaliya na Yuwana, na Meri mma va Yakubu, na akapi amaci a na a danai obolo, ele da a dammai ajiya ili i ndolo suru.

11 Ajiya'a a jiyar ta gashi ili i na amaci'i a dammai tsulo tsa da. Adama o ndolo a zuwaa le atsuvu shi.

12 Amma gba Bituru 'yon ta, reve u suma a tyo a aaso'on. U kanza ta reve u kalyuwa pe, avu we ene pe okoro. Babu pe ili i ro. Reve u kambai a majiyan ni ili i na i farai.

Mmalu a tyo Imawu

(Mak. 16:12-13)

13 O urana u ndolo'ama e re a shi ta a mmalu a tyo a malyuci ma na a tsu de Imawu. Alanga a yi a tyo Urishelima u ta rawa mili cindere.*

14 Reve a uwa adanshi e ili i na i farai.

15 Ele atsuma a adanshi na majiyan ele ra, reve Yesu na aciyayi u rawa zuzu ne ele. Reve u uwa mmalu obolo ne ele.

16 Agba a kpatu le ta esu a gura reve yi shi.

17 Reve u damma le, "Adanshi a nye yaa yuwusan adu atsuma a mmalu?" Reve e isawan esu ulukutu.

18 Reve vuma ta za na a tsu de Kiliyoba usu yi, "Avu da mocin a nde'en atsuma a Urishelima za na koto uwwai ili i na i farai de a yashi i nda shi?"

19 Reve u damma le, "Ili i ne i da?"

Avu a damma yi, "Adama e Yesu za va Nazara, za na shi vumavasu a yuwusan linga va asalama na atsuma a adanshi e ekere a Asula na ama suru.

20 Waru na cine nan ganu a gbagbain na azagbain a zuwai o una yi, reve a vara yi a akpata.†

21 Agba tsu shi ta a zuwusa okolo a tsu ayi da waa tsupa† adama u wawa aza a Isra'ila. Ana a yuwain ili i nda suru, ana'an da urana wa ta'atsu.

22 "Waru daɗa amaci o ro aza a na a ri obolo na atsu na yuwaan ntsu ili ya asalama. A shi ta a 'yawa ubata wa aaso'on na wasasa,

23 agba a cina pe lipu va yi shi. Reve a tawa a dansaa tsu, ana hali o roco le alavu-alavu a nlingata ma Asula, aza a na a damma nle u ta wuma.

24 Reve ozo o ro atsuma a tsu a 'yawa ubata wa aaso'on. Avu a cina ununa amaci'i a dammai, agba ayi aciyayi e ene yi shi."

* **24:13** Alanga o ubata u nda a ta dansa mili cindere. Unata u da u ri na kilomita kupa na za ta. Cine vu revei vuma aa yuwan mmalu mi irumu i re.

25 Reve u damma le, “Adu ama o ulambu wu urevu, waru ozo o okolo o ugbamu a na aa usu ili i na amasula suru a dammai.

26 A 'yuwan a ciga Kristi'i wu uwwa atsumalima a nda suru adama u uwa o tsugbain tsa yi shi?”

27 Ana u teme ya Musa a tyo akapi a amasula suru, reve u cuduwa le Adanshi a Asula adama a aciyayi suru.

28 Ana a rawai malyuci ma na aa 'yawa, reve u yuwan gashi u ta kara elime.

29 Avu a patishi yi lon, adansa, “Isawan va asa obolo na atsu, adama a na rumu tali yuwan ta zuzu. Waru urana u da nda o mokotoo.” Reve wi isawan obolo ne ele.

30 Ayi a alya e ilyalya obolo ne ele, reve u tara opopofu u zuwaa yi aba'un. Avu u bubusa yi u ca le.

31 Dada esu e le a kpatu'wai, reve e reve yi. Avu u puwan le.

32 Reve a dammulai, “Okolo a tsu gba a shi ta a danu a mantsa ma na u yuwusain adanshi na atsu o ure ana u cuduwa ntsu Adanshi a Asula.”

33 Reve a 'yoshin a kambā Urishelima. Reve a cina ojoro kupa na za ta' a ubolotowu ubata u ta na aza a na a ri obolo ne ele.

34 Ele fo avu a damma ama e re'e, “Amayun Zagbain 'yon ta, hali u 'yawa ya Simo!”

35 Reve a damma ili i na i farai o ure, nu ununa e revei ayi da a mantsa ma na u bubusai opopofu.

Yesu tawa ta ubata wo ojoro a yi

(*Mat. 28:16-20; Mak. 16:14-18; Yah. 20:19-23; Aji. 1:6-8*)

36 Ele atsuma a adanshi o ndolo, dada Yesu na aciyayi u tawa wi isawan e memere me le. Avu u damma le, “Azo'wa! Asuvu nden a danu na adu.”

37 Reve okolo e le a 'yon, reve a uwwa wovon. A ta dansa yimodi i da e enei.

38 Avu u damma le, “Adama a nye okolo a du a 'yoyin? Waru adama a nye i kudai asuvu?”

39 Kalyuwai ekere na ana a va. Amu da na aciyawa. Ju'wain ye ene, adama a na yimodi i ri na lipu ne etele ununa ye e nda n ri shi.”

40 Ana u dammai ne, reve u roco le ana ne ekere a yi.

41 Adama a mazanga na asalama a shi a usu shi. Reve u damma le, “I ta pa ni ilyalya?”

42 Avu a ca yi abishi a magula mo uzatsuwu.

43 Reve u ushi u tama e esu e le.

44 Reve u damma le, “Ayi da ili i na n damma ndu ana n shi obolo na adu ana n dammai: Ili i na a danai adama a va a Wila wa Musa, na Amasula, na Aatagada e Ica† suru a ta shiwan.”

45 Reve u kpatu'wa okolo e le adama e reve Adanshi a Asula.

46 Reve u damma le, “Ne da u ri u danu: Ana u lobono ta Kristi† Zamawawa sowo atsumalima, o urana wa ta'atsu gba u ta 'yon atsuma a akwakwa.

47 Waru a ta yuwaan ama suru alajiya a na aa vadala a tsura gafura atsuma a aala a yi. E te teme Urishelima.

48 Na aciyadu a da yaa damma amayun e ili i na ye enei.

49 N ta lyunguwa du Ruhu wa Akiza, ze na Dada va yuwaan ndu nzuwulai. Amma yi isawan atsuma a Urishelima ne'en, hali a ca du ucira diga zuva.”

Ukaru wa Yesu zuva

(*Mak. 16:19-20; Aji. 1:9-11*)

50 Reve u tara le o uta atsuma a lyuci a tyo Batanya. Reve u 'yasan ekere a yi zuva u zuwaa le aba'un.

⁵¹ Āyi a zuwusaa le aba'un, dāda u kāra u lyawa nle, reve a tara yi ā tyo zuva.

⁵² Reve a yuwaan yi āganda, dāda ā kambai Urishelima nā māzanga ma asuvu lon.

⁵³ Reve a yuwusaan Āsulā ica ātsumā ā Āa'isamapada kuci.

Alabari a Sa'ani a Yahaya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Yahaya, na ɗanai Alabari a Sa'ani a nda, u ɗanaɗa ta zuzu na Yesu a mantsa ma na Yesu yuwain ulinga wa yi pa o uvadi. A tyo de, reve wo o'wo zagbain atsuma a aza e Itoni. Atsuma a aatagada a nda u damma ta ili i na i farai ana u ɗanaɗi obolo na Yesu.

Atsuma a Alabari a Sa'ani a nda tsu uwwa ta ili i na Yesu dammai waru tse ene ta ili i na u yuwain ana u ɗanaɗi bolaro na ama. Tsu uwwa ta adama a ka va Samariya za na usuyi mini mo ucasu u wuma u na Yesu aa casu, ka na e remei atsuma o unusu, i'utsa ya yi Li'azaru za na Yesu kambatoi wuma, na ama o ro na abunda. Yesu de ta aciyayi "Amu da", za na ayi da aala a akiza a Asula na Tsuyahuda. U yuwan ta iroci ya abunda i na i rocoi ayi za va aguɗa va amayun a da, waru ayi da ataci a amayun. Yahaya damma ta cine Yesu yuwain linga va asalama cindere aza a na a ri fo iroci cine Yesu ri. Za ta atsuma e le ayi da ana Yesu kambatoi aakutsuma gbagba, u ta tsa Dada va yi, za na tsu lyawa mayan mo ulinga shi.

Yahaya ɗana ta ili i nda adama ama a ca okolo ya Yesu, ayi da Zamawawa. Aaɗiwa a 3, o ugesu wa 16, tse ene ta adanshi o ucira a na o rocoi cine Asula a cigai ama o uvadi. Ana wo wo'oi Yahaya ene ta ili i nda suru ne esu a yi, tsu ushi ta ili i na u dammai amayun a da.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Ikaka ya Asula a tyo o uvadi (1:1-18)
2. Alajjiya a Yahaya za vu Urumbusu (1:19-34)
3. Yesu fara dangwai o joro a yi (1:35-51)
4. Linga va asalama cindere (2:1-12:50)
5. Ajuma o ukosu wa Yesu: uge'etosu wa yi nu ukwa wa yi (13:1-19:42)
6. Yesu ta wuma (20:1-10)
7. Yesu roco ta aciyayi a tyo o joro (20:11-21:25)

Ikaka i na yaa casu wuma

¹ Kafu a yuwan uvadi Danshi* ɗanaɗa ta lo. Danshi'i u ɗanaɗa ta obolo na Asula, Danshi'i unata u da u ri na Asula.

² U to obolo na Asula kafu ufaru wu uvadi.

³ Ayi da u yuwain ili suru. Babu ili i na i ri lo i na u yuwain shi.

⁴ Danshi'i ayi da ufaru u wuma, aƙu wuma'a u tawaa ama ne ekan.

⁵ Reve eka'an e ikana atsuma e irumbu, agba irumbu'u i gura la'a yi ucira shi.

⁶ Vuma ro ɗanaɗa ta lo za na a tsu de Yahaya,†† za na Asula a lyunguyi tsa malingata ma yi.

⁷ U tawa ta u damma ama amayun e eka'an, tsara ama suru a ca okolo adama e ili i na u dammai.

⁸ Ayi aciyayi ayi da eka'an shi, amma u tawa ta tsara u damma ama amayun e eka'an.

* 1:1 Aza a Isra'ila a tsu tara ta Danshi wo o'wo Asula amma nu u ri ko'o diga Asula Dada. Ure u na u la'a lobonoi e ekere a Yahaya da ndolo adama u cuduwa Yesu Zamawawa. † 1:6 Ayi Yahaya o uguzu u nda ayi da Yahaya za vu Urumbusu, amma ayi da Yahaya aajiya a na a ɗanai aatagada a nda shi.

⁹ Ekan a amayun a na a casu ama suru ekan a ta tawa o uvadi, waru u tawa ta de!

¹⁰ Danshi'i u dana ta atsuma o uvadi waru Asula a yuwan ta ulinga na ayi u yuwan uvadi, agba ama o uvadi e reve yi shi.

¹¹ U tawa ta atsuma e ida ya yi agba ama a yi a usu yi shi.

¹² Amma ozo o ro a usu yi ta, reve a ca okolo e le ya'a yi. Dada u zuwa nle o o'woi muwun ma Asula.

¹³ Agba cine na nan dada le a matsan nle da u zuwa nle o o'woi muwun ma Asula shi. Asula a da na aciyayi u zuwa nle o o'woi muwun ma yi.

¹⁴ Danshi'i u kamba ta vadilima, reve u danu atsuma a tsu. U dana ta tapu ni isa'ani na amayun. Tse ene ta tsugbain tsa yi tsa na u tsurai adama a na ayi da Mawun ma Dada goon.

¹⁵ Yahaya yuwan ta adanshi a amayun adama a yi ana u dammai, "Ayi nda ayi da Za na n yuwaan ndu adanshi adama a yi: 'Za na a matsain aƙaƙa a va u la'a mu ta tsugbain adama a na u ta lo wuma, kafu a yuwan ekpe'win a na a matsan mu.'"

¹⁶ Adama e icigi ya abula ya yi e ekere a tsu, dada u zuwaa ntsu aba'un suru, waru u ta casu tsu aba'un kuci.

¹⁷ Ama a ushi ta Wila e ekere a Musa, agba isa'ani na amayun e ekere e Yesu Kristi Zamawawa da o utai.

¹⁸ Babu za na enei de Asula, she Mawun ma ta goon, za na ri unata na Asula waru u ri a muwwulai na Dada. Ayi da goon u zuwai ama e revei cine Asula a ri.

Yahaya yuwan ta adanshi adama e Yesu

(Mat. 3:1-12; Mak. 1:1-8; Luk. 3:1-18)

¹⁹ Avu azagbain a aza a Isra'ila atsuma a Urishelima a lyungu nan ganu obolo na nan Levi o ro a yawa e ece Yahaya za vu Urumbusu, "Zane da gba avu vu ri?"

²⁰ Agba u pala le shi, avu u yuwan adanshi a alanga e eteshe, adansa, "Amu da Kristi Zamawawa'a shi."

²¹ Dada e ece niyi, "Na avu da Kristi Zamawawa'a shi, zane da vu ri? Avu da Iliya?"[‡]

Reve u usu, "O'o, amu da shi."

Avu e ecishe yi, "Avu Vumavasula† ro da langa?"

Avu u usu, "O'o, amu da shi."

²² Reve a damma yi, "To zane da vu ri? Damma tsu tsara tsu reve ili i na tsaa damma aza a na a lyungu ntsu. Zane da gba vaa tarasa aciyawu?"

²³ Reve u kambuwa le ni idanshi ya Ishaya vumavasula:

"Amu da uɗyo wu nanza e dewu atsuma o una, adansa,

'I fo6oo Zagbain ure u sa'ani,

za na ri lo a tawa.'"

²⁴ Afarishi† a da aza a na a lyunguyi ama o ndolo.

²⁵ Avu e ece, "Na avu da Kristi Zamawawa'a shi, ko Iliya, ko Vumavasula ro langa shi, to, cine vaa yuwusan urumbusu tsunda?"

²⁶ Dada Yahaya damma nle, "N tsu rumbu† ta na mini, amma gogo atsuma o obolo a nda, vuma ro ta pa a na i revei shi.

²⁷ Ayi da u tawai aƙaƙa a va. N rawa m bafa vunu va atan va yi shi."

²⁸ Yahaya rumbusu ta ama a lyuci va Batanya za na ri asana a mɓanga mu Udolu wa Urdu ana ili i nda i farai suru.

[‡] 1:21 Adama a na Asula a tarai Iliya a toyo zuva ayi ubuwu wuma, aza a Isra'ila a dana ta a pura Iliya kamba. Musa yuwan ta nzuwulai a na Asula a ta lyunguwa aza a Isra'ila na vumavasula oroci a yi. Aza a Isra'ila a dana ta a pura vumavasula ro langa.

Yesu da Magiri'i ma Asula

²⁹ Ana usana u tawai, *avu* Yahaya ene Yesu† a tawa ubata u na u ri. Reve u damma, “Apa Magiri'i ma Asula† ma na Asula a yuwain ulinga na ayi na u yuwain ama o uvaɗi gafura vu nusu le.

³⁰ Vuma na n yuwusain adanshi a aci a yi a daɗa nda ana n dammai, ‘Za na a matsain aɗaɗa a va u la'a mu ta tsugbain, adama a na u ta lo wuma kafu a yuwan ekpe'win a na a matsan mu.’

³¹ N reve ko ayi da shi, amma n yuwusan ta urumbusu na mini, tsara n zuwa ama a Isra'ila e reve ko zane da u ri.”

³² Reve Yahaya damma, “Me ene ta Ruhu cipai diga zuva oroci a muɗa avu u telee yi.

³³ N shi n reve ko na ayi da shi, amma ana Asula a lyungu numu n rumbusu na mini, u damma mu ta, ‘Na ve ene Ruhu va Akiza a cipusa reve u telee vuma ro, vuma na yaa zama daɗa ndolo. Ayi da za na tsu rumbu na Ruhu va Akiza.’†

³⁴ Me ene ta ana ili i nda i farai na Yesu. Adama o ndolo n ta dansaa du amayun a na ayi daɗa Mawun ma Asula.”

Ojoro o ufaru e Yesu

³⁵ Ana usana u tawai, Yahaya dana ta de obolo no ojoro† e re a yi a yuwusan urumbusu.

³⁶ Ana we enei Yesu a mmalu, reve u damma, “Apa Magiri'i ma Asula!”†

³⁷ Ojoro'o a uwwa ta ana Yahaya dammai ne, daɗa o toniyi Yesu.

³⁸ Ana u vadalai avu we ene le o tonishi yi, daɗa we ece nle, “Nye da i ri e izami?”

Reve a usu, “Rabbi,† te da vu ri na nden?” (“Rabbi” urevu wa yi ayi da “Manlu.”)

³⁹ Reve u usu, “Tawai ye ene.” (A mantsa ma rumu nashi vu ulivu da.) Reve o toni e ene ubata'a, reve a danu obolo hali urana u koto.

⁴⁰ Vuma ta atsuma o ojoro'o ayi da Andarawu mawun ma anawu ma Simo Bituru.

⁴¹ Ili i na Andarawu fara yuwain ayi da u zami ta mawun ma anawu ma yi Simo, avu u damma yi, “Tse ene ta Zamawawa† na a yuwaan ntsu nzuwulai'il” (Na Tsuyahuda† a yuwan ta ulinga na “Zamawawa” waru unata u da u ri na Tshuheleni† “Kristi.”)

⁴² Avu Andarawu tara yi a tyo ubata u na Yesu ri.

Ana Yesu kalyuwa niyi avu u damma, “Avu da Simo, aala a dada va wu a da Yahaya.† A ta de wu Kefa.” (Ayi “Kefa” ili i ta i da na “Bituru.”)

Yesu dangwa ta Filibu na Nataniya

⁴³ Ana usana u tawisai, reve Yesu jijan u kara a tyo Galili. Ana we enei Filibu, avu u damma yi, “Toni mu.”

⁴⁴ Besaida lyuci na Filibu utai da, waru lyuci va Andarawu na Bituru da.

⁴⁵ Ana Filibu 'yawaw cinai Nataniya avu u damma yi, “Tse ene ta vuma na Musa danai adama a yi atsuma a Wila. Waru amasula a dana ta adama a yi. Ayi da Yesu uloba wa Isuhu, waru Nazara da lyuci va yi.”

⁴⁶ Amma Nataniya damma ta Filibu, “A ta tsura ili i sa'ani a lyuci va Nazara?”

Reve u usu, “Tawa ve ene.”

⁴⁷ Ana Yesu enei Nataniya a tawa yi, reve u damma, “Apa ugundo wa amayun a nkaya n tsu aza a Isra'ila.† Ayi za yipaalishi i da shi.”

⁴⁸ Avu Nataniya ece yi, “Cine tsa da vu reve numu?”

Avu u usu yi, “Me ene wu ta nden e ikyun yu ubiri, kafu Filibu de wu.”

⁴⁹ Dada Nataniya usu niyi, “Manlu, aṅu dada Mawun ma Asula. Aṅu da Mogono ma aza a Isra'ila.”

⁵⁰ Reve we ece yi, “Vu usu mu ta adama a na n dammai me ene wu ta e ikyun yu ubiri? Vu te ene ili i gbagbain i na i la'ai nda.”

⁵¹ Dada Yesu damma nle, “Amayun a da maa dansaa du, i te ene zuva ukpatu'u, aṅu waru nlingata ma Asula n dana a 'yawusa na a cipi e ekere a Mawun ma Vuma.”†

2

Mini ma kambai masayan ma inabi

¹ O urana wa ta'atsu, aṅu a yuwan abuki o lolo a lyuci va Kana atsuma a Galili. Mma va Yesu dana ta pe.

² A banu ta Yesu obolo no ojoro a yi fo.

³ Ana masayan ma inabi† mo kotoi, dada mma va yi tsu damma yi, “Masayan mo koto ta.”

⁴ Reve Yesu usu, “Mma, nye i da i bura numu na adanshi a nda? Mantsa ma va mo koto ma yuwan na maa yuwan ili i nda shi.”

⁵ Reve mma va yi damma agbashi, “I yuwan ili i na u damma ndu i yuwan suru.”

⁶ Nu ufaru, Asula a ca ta aza a Isra'ila wila cine aa dana a yuwusan wuza'u. Adama o ndolo ama o u'wa'a a dana ta na ara'atsu a mini a tali, aza a na e she'ein na atali. Ura'atsu suru u tsu gura ta tara ndele m mini ushin a tyo mata'atsu.

⁷ Aṅu Yesu damma agbashi'i, “Shitoyin ara'atsu'u na mini.” Dada o shitoyin le tapu hali a tyo o una.

⁸ Dada u damma nle, “Gogo kenei wa'a, reve i ca zagbain va abuki'i.”

Reve gba a yuwan ne.

⁹ Ana u pedei, mini'i u kambā ta de masayan ma inabi. U reve ubata u na masaya'an wu utai shi, amma agbashi a na a tawayi na mini'i e reve ta. Dada u deyī vali vu kasa'avu'u,

¹⁰ reve u damma yi, “O ufaru wa abuki o lolo ama a tsu fara ta ne'eshen masayan ma na ma la'ai uyo'o. A tyo de no o sowo masayan lon, aṅu e ne'eshen za na rawai ayi ndolo uyo'o shi. Agba aṅu vu soko ta masayan ma na ma la'ai uyo'o hali a tyo gogo.”

¹¹ Adama o ndolo atsuma a Kana va Galili da Yesu fara yuwain ulinga wi iroci ya asalama† yu ufaru. Lo da u rocoi tsugbain tsa yi, reve gba ojoro a yi a usu yi.

¹² Ana ayi ndolo kotoi, aṅu u kara a tyo a lyuci va Kafarnahum obolo na mma va yi, na aza a yi, obolo no ojoro a yi. A danu ta de rana meketeci.

Yesu lapula ta Aa'isamapada

(Mat. 21:12-13; Mak. 11:15-17; Luk. 19:45-46)

¹³ Aṅu Yesu kara a tyo Urishelima adama a na mantsa ma abuki a Mapasa ma yuwan ta zuzu.

¹⁴ Ana u 'yawai a Aa'isamapada, aṅu u cina ama a winasa inan, ni ikyon, obolo na nrukuku. We ene ta waru ozo o ro o otogu a kita'usa ikebe icu'un.

¹⁵ Aṅu u kene amunga reve u munga aasudu. Dada u loyi ama'a suru atsuma a Aa'isamapada'a, obolo ni ikyon ni inan i le. Aṅu wu kebe apada a aza a na a ri a kita'usa ikebe'e, reve u baza ikebe i le.

¹⁶ Aṅu u damma aza a na a winasa nrukuku, “Tawai ili i nda ubata u nda! She i kambato u'wa wa Dada va wo o'wo eden wan.”

17 Ana ili i nda i farai, reve ojoro a yi a cuwan ni ili i na i ri ufanu de nu ujimu atsuma a Adanshi a Asula:† “Icigi yu u'wa ya wu i to una mu.” ◊

18 Reve azagbain a aza a Isra'ila e ece yi, “Cu'un vi ili ya asalama i ne i da vaa yuwan, tsara vu roco tsu ubata u na vu tsurai ucira u na vu yuwain ili i nda?”

19 Avu u usu le, “Lungusa u'wa wa Asula u nda, waru n ta suwisa yi atsuma a rana ta'atsu.”

20 Reve a usu, “Ana a farai usaa wa Aa'isamapada† a nda, u kara ta a'wan amunga na aza a tali kafu o koto yi. Cine tsa da vaa gura suwisa yi atsuma a rana ta'atsu?”

21 Amma ana Yesu yuwain adanshi o “u'wa'a,” lipu va yi da u danai a yuwusan adanshi.

22 Ana a 'yasan niyi atsuma a akwakwa, ojoro a yi a cuwan ta ana u dammai tsundolo. Dada a usuyi Yesu na Adanshi a Asula.

Yesu reve ta cine ama a ri

23 Ana Yesu danai pe atsuma a Urishelima adama a Abuki a Mapasa, ama na abunda a usu yi ta adama a na e enei iroci yi ili ya asalama i na u yuwusain.

24 Yesu gba u reve ta majiyan ma na ma ri pe atsuma o okolo e le suru, agba u lyawa le a dangwaa yi ili i na waa yuwan shi.

25 Ko vuma aa damma yi majiyan ma ama shi, adama a na ayi na aciyayi u reve ta majiyan me le.

3

Nikodimu tawa ta ubata wa Yesu

1 Atsuma a Azagbain a Mbara,† vuma ro dana ta pe za na a tsu de Nikodimu, ayi Mafarishi ma da.

2 U 'yawa ta ubata wa Yesu na ayin, avu u damma, “Zagbain, tsu reve ta Asula a lyungu wu ta ubata u tsu adama vu rito tsu. Babu za na aa gura yuwan iroci yu ulinga ya asalama i na vaa yuwusan, she na Asula a ri obolo na ayi.”

3 Reve u usu, “Amayun a da maa dansaa wu, babu za na aa uwa o tsugono tsa Asula† she na a matsan yi ure.”

4 Avu Nikodimu damma, “Amma na vuma o o'wo de aabara, cine aa gura matsisan yi? Waa uwisa atsuma a mma va yi waru shi. Cine aa yuwan avu a matsisan vuma we ire?”

5 Reve u usu, “Amayun a da maa dansaa wu, babu za na aa gura uwa atsuma o tsugono tsa Asula, she na a matsisan yi umatsun we ire na mini na Ruhu.

6 Ili i na vadilima matsain vadilima da, amma ili i na a matsain atsuma a Ruhu, Ruhu da.

7 She vu yuwan asalama wan a na n damma nuwu, ‘Ni i 'yuwan i ciga aa dashi matsisan du.’

8 Upepu u tsu toni ta ubata u na u cigai, waru vu tsu uwwa ta ilama ya yi, agba vu reve ubata u na wu utai shi, agba vee reve ubata u na wee tyo shi. Ne da u ri na vuma na Ruhu matsain.”

9 Reve Nikodimu ece, “Cine ili i ndolo yaa fara?”

10 Dada u usu niyi, “Avu manlu ma gbain ma da vu ri atsuma a Isra'ila. Nye i zuwai vu kudai e reve ili i nda?”

11 N damma wu amayun, tsu yuwan t̄a adanshi e ili i na tsu revei, waru tsu damma t̄a ili i na tse enei ne esu a tsu, n̄a ne suru i usu ili i na tsu damma ndu shi.

12 N damma du t̄a adama e ili yu uvadi suru, agba i usu shi. Adama o ndolo yaa usu shi, ko n̄a n yuwaan du adanshi e ili i na i ri de zuva.

13 Amu da Mawun ma Vuma,† za na utai zuva goon, agba ko za koto 'yawa de shi.

14 Cine Musa† 'yasain yo vu rumushili atsuma o una, ◊ ne da fo a ciga a 'yuwan aa 'yasan Mawun ma Vuma,

15 tsara za na ushi niyi no okolo a t̄a u tsura wuma u babu ukotu.

16 "Adama e icigi i na Asula a yuwayin uvadi, dada u cayi Mawun ma t̄a ma yi goon, adama a za na ushi niyi suru u kuwa wan, agba u tsura wuma u babu ukotu.

17 Asula a lyungu Mawun ma yi atsuma o uvadi tsara u kototo ama shi. Amma u lyungu yi t̄a adama u wawa ama.

18 Aa yuwaan aza a na a ushiyi Mawu'un uge'etosu shi. Amma a yuwaan t̄a de aza a na a ushi niyi shi uge'etosu, adama a na a zuwai okolo e le e ekere a Mawun ma t̄a ma Asula shi.

19 Apa ili i na i zuwai uge'etosu u ri lo adama e le: Ekan a tawa t̄a atsuma o uvadi, agba a ciga yi shi. Irumbu i da a cigai, adama a na linga le iwuya i da.

20 Aza a na a yuwusan iwuya a 'yuwan t̄a ekan, waru a ciga a rawa ubata we eka'an shi, adama a na a ciga vuma reve iwuya i na aa yuwusan shi.

21 Aza a na a yuwusan wuma wa abula a tsu tawa t̄a ubata e ekan, ama suru a tsu reve t̄a a na a yuwusan ili i na Asula a cigai."

Yahaya cuwa ta Yesu

22 Ana o kotoi ili i ndolo, reve Yesu no ojoro a yi a 'yawa upasu wa Yahuda, ubata u na u danuyi obolo ne ele ne'en wa'a. Waru u yuwusaan t̄a ama urumbusu.

23-24 A mantsa'a koto a shi a zuwa Yahaya† atsuma o u'wa wa ali shi. U rumbusu t̄a ama a Ayino, adama a na mini ma abunda ma dana t̄a lo. (Ubatata u la'ashi alanga n̄a Salima shi.) Ama a 'yawusa t̄a ya'a yi, waru u rumbusu le t̄a.

25 Atsuma o ojoro a Yahaya ozo o ro a uwa t̄a mawasan n̄a vuma va Isra'ila ro adama a wuzau.

26 Reve a 'yawa a damma Yahaya, "Manlu, vuma na ve enei a mangan mu Udolu wa Urdu, vuma na vu dammai ayi da Kristi Zamawawa, ayi fo u t̄a rumbusu ama. Waru ama suru a t̄a 'yawusa ya'a yi, agba a tawa ubata u tsu shi."

27 Avu u usu, "Vuma tsu tsura t̄a ili i na Asula a ca niyi goon.

28 Adu yu uwua t̄a ana n dammai, 'Amu da Kristi† Zamawawa'a shi, amma amu da za na Asula a lyunguyi n lapula ure adama a yi.' ◊

29 Kasa'avu tsu 'yawa t̄a ubata u na vali vu kasa'avu ri. I'utsa i vali'i u tsu zangan t̄a obolo n̄a ayi, n̄a wu uwua udyo wa yi. Amu i'utsa i vali vu kasa'avu i da, n yuwan t̄a mazanga ma abunda a na u lyuwai aci.

30 Ayi gba na a ciga a 'yuwan u dashishi, amu waru n jebushe."

Za na tawai diga zuva

31 Reve Yahaya lyuwa elime na adanshi u damma, "Za na tawai diga zuva u la'a t̄a ama suru tsugbain. Za na tawai diga o uvadi za vu uvadi da, waru adanshi o uvadi a da u ri a yan. Za na gba tawai diga zuva u la'a t̄a ama tsugbain suru.

32 U damma t̄a ili i na we enei ni ili i na wu uwwai, agba ama a usu ili i na u dammai shi.

33 Vuma na ushiyi ikaka ȳa yi, u roco t̄a u usu t̄a ili i na Āsul̄a a dammai amayun a d̄a.

34 Vuma na Āsul̄a a lyunguyi u tsu damma t̄a adanshi a Āsul̄a, adama a na Āsul̄a a ca yi t̄a ucira u Ruhu v̄a yi tapu.

35 Dada u ciga t̄a Mawun lon, d̄ada u ca niyi ucira a aci e ili suru.

36 Vuma na ushiyi Mawu'un u t̄a tsur̄a wuma u babu ukotu, amma aza a na a yuwain tsutoni n̄a Mawu'un shi, āa tsur̄a wuma shi. Ama o ndolo a t̄a d̄ana o sowuso ātsum̄alim̄a e ekere a Āsul̄a babu ukotu.”

4

Yesu yuwan t̄a adanshi n̄a ka va Samariya

1 Yesu tsurus̄a t̄a aza a na a ususu niyi reve u rumbusu le. Reve Afarishi a uwwa a na aza a na oo tono yi'i a la'a t̄a aza a Yahaya ābund̄a.

2 (Yesu rumbusu ama'a na aciȳayi shi, amma ojoro a yi a d̄a u zuwai a rumbusu le.)

3 Yesu reve t̄a a na Afarishi a uwwa t̄a adama a yi, d̄ada u lyawai Yahuda, reve u reme mmalu a kamb̄a Galili.

4 Ure'e wu utul̄ai t̄a nu upasu wa Samariya.†

5 Āyi a mmalu upasu'u, āvu u rawa lyuci na a tsu d̄e Saka, za na ri zuzu ni id̄a i na Yakubu cayi Isuhu mawun m̄a yi.

6 Urana a tyo aci d̄ada Yesu rawai ooko'o a Yakubu. Āvu u kun̄a adama a mmalu ma alanga n na u yuwain, d̄ada u d̄anuyi zuzu n̄o ooko'o'o.

7-8 Ana ojoro a yi a uwai a lyuci a tsula ilyalya, āvu ka va Samariya ro t̄aw̄a o ooko'o'o adama u kene mini. Dada Yesu damma niyi, “Ne'e mu mini n sowo.”

9 Reve u uwa asalama adama a na aza a Isra'ila a tsu kiralai na ama a Samariya shi. Dada u damma niyi, “Āvu vuma va Isra'ila d̄a, āmu gba ka va Samariya d̄a. Adama a nye vaa pati mu mini mo oso?”

10 Āvu u usu yi, “Vu reve ili i na Āsul̄a a cigai u ca wu shi, waru vu reve vuma na aa patishi wu mini shi. N̄a shi vu reve, vu shi ta pati mu mini ma wuma.”

11 Āvu u damma, “Zagbain, vu ri na aaguga shi, waru ooko'o'o u t̄a āru'un. Te d̄a v̄āa tsur̄a mini ma wuma'a?”

12 Akaya a tsu Yakubu† d̄a kap̄aa ntsu ooko'o'o, reve āyi na ama o u'wa a yi ni inama ya agūba ȳa yi o sowo mini o ooko'o a nda. Vu la'a t̄a Yakubu tsugbain?”

13 Āvu Yesu usu, “Za na suru sowoi mini mo ooko'o a nda u t̄a d̄ashi uwwa akuli.

14 Amma aza a na oo sowo mini ma na maa ca le āa d̄ashi uwwa akuli shi. Mini ma na maa ca le u to o'wo gashi lyusu mini pe ātsum̄a e le, za na aa ca le mini ma wuma u na woo koto shi.”

15 Reve u damma yi, “Zagbain, ca mu mini'i adama n d̄ashi uwwa akuli wan. Waru adama n d̄ashi t̄aw̄a pa mekene m̄a mini wan.”

16 Āvu u damma yi, “Ȳaw̄a vu d̄e vali v̄a wu āvu i t̄aw̄a ra.”

17 Reve u usu, “N ri n̄a vali shi.”

Āvu Yesu usu, “Amayun a d̄a a na vu dammai vu ri n̄a vali shi.

18 Vo olo t̄a d̄e ali o ton, agba za na vu ri nden n̄a āyi gogo, vali v̄a wu d̄a shi. Vu damma mu t̄a amayun.”

19 Reve u damma, “Zagbain, n reve t̄a āvu vumavasul̄a d̄a.

20 Nkaya n v̄a n yuwaan t̄a Āsul̄a agand̄a a Masasan m̄a Gerizim, agba ādu aza a Isra'ila i damma t̄a Urishelima d̄a goon ub̄at̄a u na aa yuwan agand̄a.”

21 **Avu** u damma yi, “Usu mu, ka, mantsa mo tã lo a tãwã ana ama aa yuwaan Dada agandã ko a masasan ma nda ko atsuma a Urishelima shi.

22 **Adu** aza a Samariya ke'en da i revei adama a za na yaa yuwusaan agandã, atsu gba aza a Isra'ila tsu reve tã ili ya abunda adama a yi, adama a na aza a Isra'ila a da aa damma cine Asula aa wawusa ama.

23 Mantsa mo tã lo a tãwã, amayun, mantsa'a ma rawa tã de, ana Ruhu va Asula aa zuwa ama a yuwaan Asula agandã ununa ayi u ri. Ele da aza a na Dada cigai a yuwaan yi agandã.

24 E tse ene Asula shi, adama o ndolo aza a na a yuwaan yi agandã na a 'yuwan a ciga a yuwaan yi na yeni ye esu wan, amma atsuma a ruhu na amayun.”

25 **Avu** ka'a u damma, “N reve tã a na Zamawawa ri lo a tãwã. Ayi da za na a tsu de Kristi. Nu u tãwã, u ta cuɗuwa tsu ili biti.”

26 **Avu** Yesu damma, “Amu, za na aa yuwusan adanshi gogo'o, amu da ayi.”*◇

Ojoro a kambã tã o ooko'o

27 A mantsa'a, reve ojoro e Yesu a kambushi, reve a uwa asalama a na a cina niyi a adanshi na ka'a. Agba ko vuma tã gura ece ka'a, “Nye vu cigai?” shi. Ko e ece Yesu, “Nye i zuwai vaa yuwusan adanshi na ayi?” shi.

28 **Avu** ka'a u lyawa lo meden ma mini ma yi o ooko'o. Reve u kambã a lyuci daɗa u dammai ama suru,

29 “Tawai ye ene vuma na damma numu ili i na n yuwain de suru! Ko u ta gura o'wo ayi da Kristi Zamawawa'a?”

30 Reve o uta a lyuci a 'yawa ya Yesu.

31 Ele atsuma e ili i ndolo, avu ojoro e Yesu a uwa a dansaa yi, “Manlu, yuwan ankuri, lyuwa ili i ro.”

32 **Avu** gba u damma le, “N tã ni ilyalya i na i revei shi.”

33 Reve a uwa mecilei, “Vuma ro tãwã yi tã de ni ilyalya?”

34 **Avu** u damma, “Ya'a va, nna n yuwan ili i na za na lyungu numu cigai n yuwan ili i tã i da ni ilyalya, waru ya'a va nna n koto ulinga wa yi ili i tã i da ni ilyalya.

35 I tã nu udammu, 'Na a yuwan woto nashi ama o to boloto a yuwan ugasa!' Amma n ta dansaa du i kalyuwa mejege, i te ene a na ishina i kutsai azama ugasa.

36 Za na ri o ugasa u tã ushishi atsupu, waru u to bolotosu itana yu ufuma adama a wuma u na woo koto shi. Adama o ndolo a mantsa ma tã za vu ca'an na za vu ugasa a tã mazanga obolo.

37 Pa nda udammu u nda amayun a da, 'Vuma ro a cu'usan, za ro waru o ugasa.'

38 N lyungu du tã i gasa ili i na i lingai shi. Ozo o ro a da a yuwain ulinga'a, adu gba avu i koso ulinga u le, waru reve i tsura akunda a du.”

Ama a Samariya na abunda a ca tã okolo

39 Reve ama a Samariya a lyuci ndolo na abunda a ca Yesu okolo e le adama e ili i na ka'a u dammai, “U damma mu tã ili i na n yuwain de biti.”

40 Ana aza a Samariya a rawai ya Yesu, reve a pati yi u danu ne ele, daɗa wa asai pe ayin e re.

41 Reve ama na abunda a ca okolo adama e ili i na u dammai.

* **4:26** Aza a Isra'ila e reve tã danshi “amu da” aala a Asula a da. Pa nda Yesu to rocosu ka'a ayi da Zamawawa'a. ◇ **4:26** Mtã. 3:14.

⁴² Ɔvu a damma ka'a, "Nu ufaru tsu ca ta Yesu okolo adama a adanshi a wu, amma gogo tsu ca ta okolo adama a na tsu uwwa niyi na aciyatsu. Tsu reve ta a na vuma nda na amayun ayi da Zamawawa vu uvadi."

Yesu kambatoi mawun ma zagbain gbaga

(Mat. 8:5-13; Luk. 7:1-10)

⁴³ Ana a yuwain ayin e re'e, reve Yesu kara a tyo Galili.

⁴⁴ (U damma ta de, a na vumavasula tsu tsura tsugbain a lyuci va yi shi.)

⁴⁵ Ana u rawai Galili, reve ama o upasu'u a ushi yi. E ene ta de ili i na u yuwain a Abuki a Mapasa atsuma a Urishelima adama a na a shi ta de fo.

⁴⁶ Ayi atsuma a Galili, reve u kamba a malyuci ma Kana ubata u na u kambatoi mini masayan. Vuma ro za tsugbain ubata u mogono ta nden a lyuci va Kafarnahum, ulobo wa yi u tu ubanakun.

⁴⁷ Ana wu uwwai a na Yesu utu ta diga Yahuda avu u rawa Galili, avu u rawa ya'a yi, avu u pati yi u tawa Kafarnahum u kambato mawun ma yi gbaga, adama a na mawu'un u shi a gan makuwaa.

⁴⁸ Avu Yesu damma yi, "Na ye ene iroci yi ili ya asalama ni ili i sa'avu shi, yaa usu shi."

⁴⁹ Reve zagbai'in u damma yi, "Manlu, tawa kafu mawun ma va ma kuwa."

⁵⁰ Dada u damma niyi, "Wala a tyo o u'wa, mawun ma wu maa kuwa shi." Reve vuma'a u usu ili i na Yesu damma niyi, avu u kara a tyo o u'wa.

⁵¹ Ayi a tyo, reve agbashi a yi a ga'aton yi avu a damma yi, "Mawun ma wu ma baruwa ta."

⁵² Avu we ece le mantsa ma na mawu'un u kambai gbaga, reve a usu, "Ubanaku'un u lyawa yi ta yon rumu ta vu urana."

⁵³ Dada'a u reve ta a na na rumu ta gan da Yesu dammai, "Mawun ma wu maa kuwa shi." Dada vuma'a na aza a na a ri nden o u'wa wa yi suru a cayi Yesu okolo e le.

⁵⁴ Ayi da ulinga wa asalama we ire u na Yesu yuwain a Galili ana wu utai Yahuda.

5

Yesu yuwain opocino urana wa Ashibi

¹ Ana ili i ndolo i kotoi, avu Yesu kara a tyo Urishelima adama a abukit a aza a Isra'ila o ro.

² Atsuma a lyuci'i, mabata ma na a tsu de Betesda na Tsu'arama ma dana ta lo zuzu nu unantsu u na a tsu de Unantsu wi Ikyon. A yuwan ta kwa'a a mukisa n ton ukandaruru a mabata'a.

³ A mukisa n ndolo, aza o ubanakun na abunda a tsu danusu ta lo, ozo o ro nrumba n da, ozo o ro waru akutsuma, ozo o ro waru gba shi ozo o osowi a lipu. [A ta pura mantsa ma na malingata ma Asula ma lukuta mini'i]

⁴ adama a na mantsa a tyo mantsa malingata'a ma tsu cipa ta a mini'i, reve u lukuta yi. Nu u lukuta yi u koto, avu vuma na fara dasai pe reve u tsura opocino a banakun na a damatosun yi suru.]*

⁵ Vuma ro dana ta lo ubanakun a'wan mata'atsu na kunla.

⁶ Yesu ene yi ta nven, avu u reve a na vuma ndolo jima ta ubanakun. Dada we ece niyi, "Vu ciga ta voo o'wo gbaga?"

⁷ Avu u usu, "Zagbain, u ri n yuwan shi, adama a na n ri na za na ee shede mu a uwa a mini'i shi, mantsa ma na a lukuta mini. Na n ciga ma'uwa avu nanza fara uwaa mu."

⁸ Reve u damma yi, "Yon mishin, vu tara aavalu a wu, avu vu wala."

* 5:4 Akuci a atagada a ri na guzu nda shi.

⁹ Babu usan avu vuma'a u kambushi gbagu. Avu u tara aavalu a yi reve u kara.

Urana wa Ashibi† u da ili i ndolo i farai.

¹⁰ Ana azagbain a Isra'ila e enei vuma ndolo na aavalu a yi, daɗa a damma niyi, “Ana'an Ashibi a da! Wila u lyawa a na vuma ro a tanu aavalu a yi o urana wa Ashibi shi.”

¹¹ Avu u usu, “Vuma na kambato numu gbagu a damma mu ta, ‘Tara aavalu a wu, avu vu wala.’ ”

¹² Reve e ece yi, “Vuma ne da damma nuwu vu yuwan cu'un vu ulinga u nda?”

¹³ Agba u reve ko vuma ne da kambato niyi gbagu'a shi, adama a na ama a daga ta lo abunda lon, waru cina Yesu kara de sanyi.

¹⁴ A 'yawa de, avu Yesu ga'an na vuma'a a Aa'isamapada avu u damma yi, “Kalyuwa, vo o'wo ta gbagu gogo. Vu lyawa mayan mo unusu tsara ili i na i la'ai ili i nda i cina wu wan.”

¹⁵ Reve vuma'a u 'yawa u damma azagbain a na Yesu da kambato niyi gbagu.

¹⁶ Adama o ndolo, reve azagbain a Isra'ila a fara a casu Yesu atsumalima a na u ta yuwusan cu'un vi ili i ndolo o urana wa Ashibi.

¹⁷ Avu gba Yesu damma le, “Kuci da Dada va aa yuwusan ulinga, ne da fo maa lyuwa elime nu ulinga.”

¹⁸ Adama o ndolo, avu azagbain a Isra'ila a zamishi ure u na o una yi, adama a na u 'yuwain o toni wila wa Ashibi. Amma ili i na i la'ai uwuyan ayi da, u damma ta Asula a da Dada va yi, za na zuwa niyi wo o'woi unata na Asula.

Dada ca ta Mawu'un ucira

¹⁹ Avu Yesu usu, “N damma du amayun, babu ili i na Mawun waa yuwan na aciyayi, amma ili i na we enei Dada a yuwusan, daɗa fo waa yuwusan. Ili i na Dada yuwain suru, daɗa fo Mawun u tsu yuwan goon.

²⁰ Dada u ciga ta Mawu'un, daɗa u roco niyi ili i na waa yuwusan suru. Waru u to roco yi ili i na i la'ai nda mgbain, tsara suru n du yo o'wo a asalama.

²¹ Cine Dada tsu 'yasan ama atsuma a akwakwa avu u ca le wuma, ne da fo Mawu'un waa ca aza a na u dangwai wuma.

²² Babu vuma na Dada u ge'etoi, amma u zuwa ta Mawu'un za vu uge'etosu wa ama suru.

²³ Dada ciga ta ama suru a ca Mawu'un tsugbain, cine a ca niyi tsugbain. Na ama a 'yuwan a ca Mawu'un tsugbain, unata u da a na a 'yuwain a ca Dada za na lyungu niyi tsugbain.

²⁴ “Amayun a da maa dansaa du, vuma na uwwai ili i na n dammai avu u usu za na lyungu numu, u ta na wuma u babu ukotu. O kototo vuma ndolo shi, amma u pasa ta ukwa a tyo wuma.

²⁵ Amayun a da maa dansaa du, mantsa mo ta lo a tawa waru u ta pa ana akwakwa aa uwwa uɗyo u va Mawun ma Asula, aza a na a uwwai a ta tsura wuma.

²⁶ Dada da ri nu ucira u na waa ca wuma, waru u ca ta de Mawu'un cu'un vu ucira u ndolo.

²⁷ Waru u ca ta de Mawu'un ucira u na wee ge'eto ama suru, adama a na ayi Mawun ma Vuma ma da.

²⁸ “She yo o'wo a asalama adama a nda wan. Mantsa mo ta lo a tawa ana akwakwa atsuma a ason aa uwwa uɗyo wa yi,

²⁹ avu o uta atsuma a ason. Aza a na a yuwain isa'ani a ta 'yon a tyo a wuma, aza a na gba a yuwain iwuya a ta 'yon a tyo ubata u na oo kototo le.”

Yesu Mawun ma Aṣulā ma ɗa

³⁰Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Babu ili i na maa yuwan na aciyavā. Dada ɗa lyungu numu, aƴi ɗa waru za na roco numu cine mee ge'eto. N tsu ge'eto ta ulobonu, adama a na n ta yuwusan itoni na aƴi, waru n tsu yuwan ili i na maa uwaa aciyavā uyo'o shi.

³¹“Na amu ɗa n yuwain adanshi adama a aciyavā goon, babu za na aa zuwaa mu atsuvu.

³²Amma za na aa yuwusan adanshi adama a va ta lo, waru n reve ta adanshi adama a va amayun a ɗa.

³³“Ilyungu ta nlingata a 'yawa ya Yahaya, avu gba u damma le amayun.

³⁴Ko na wo o'woi adanshi a vadilima o roco ko zane ɗa n ri shi, amma n yuwaan du ta adanshi ne ele adama i tsura iwawi.

³⁵Yahaya ikanasa ta gashi fitila na a dabai, waru i zanganā ta a na a ca ndu ekan a yi a mantsa wa'a.

³⁶“Amma ili i gbain i ro i ta lo i na i la'ai Yahaya i na yoo rocosu amayun adama a va. N ta yuwusan adama e ili i na Dada zuwa numu n yuwan! Ili i nda suru i to rocosu a na Dada ɗa za na lyungu numu.

³⁷Dada na lyungu numu fo ta yuwusan adanshi adama a va, agba koto yu uwwa uɗyo ko ye ene yi shi.

³⁸I zuwa adanshi a yi o okolo a du shi, aƴi ɗa i zuwai adu i kudai a usu a na amu ɗa za na u lyunguyi.

³⁹I te petelyuwushe atsuma a Adanshi a Aṣulā a majiyan i ta tsura wuma u babu ukotu. Adanshi a Aṣulā a nda waru u yuwan ta adanshi a va!

⁴⁰Suru na ne i 'yuwan ta a tawa ya'a va, tsara n ca du wuma u babu ukotu.

⁴¹“N ri e izami yi ica ya ama shi.

⁴²Amma n reve du ta. N reve ta ko vuma ta atsuma a du ciga Aṣulā shi.

⁴³N tawa ta atsuma a ala a Dada, agba i usu mu shi. Agba i tsu usu ta ama a na a tawai adama a aciyele.

⁴⁴Vani du i tsu ciga ta i tsura ica ya aciyadu, agba i tsu yuwan atyo a na yaa yuwan, tsara i tsura ica e ekere a Aṣulā goon shi. To, cine yaa usu mu?

⁴⁵“Agba amu ɗa maa 'yawa na adanshi a du ubata wa Dada shi. Musa ɗa aa 'yawa na adanshi a du! Ee, Musa za na yaa zuwusa okolo waa kamba du.

⁴⁶Musa ɗana ta adama a va. Ni i shi i usu Musa, i shi ta usu mu.

⁴⁷Ni i usu ili i na Musa ɗanai shi, to, cine yaa usu ili i na n dammai?”

6

Yesu lyuwato ta ama ukpakukupa uton

(Mat. 14:13-21; Mak. 6:30-44; Luk. 9:10-17)

¹Ana ili i ndolo i farai, avu Yesu kara a tyo upasalai u Mala ma Galili (za na a tsu de Mala ma Tibariya).

²Abajini o obolo o toni yi ta, adama a na e ene yi ta de ana u yuwain iroci yi ili ya asalama, ana u kambatoi aza o ubanakun gbagu.

³⁻⁴Mantsa ma Abuki a Mapasa ma aza a Isra'ila ma yuwan ta zuzu, avu Yesu 'yawa a masasan obolo no ojoro a yi, reve a danu.

⁵Ana Yesu enei abajini o obolo a ama a tawa ubata wa yi, reve we ece Filibu, “Te da tsaa tsura ilyalya i na tsaa lyuwato ama a nda?”

⁶(Yesu ece ta Filibu yeci i nda, tsara u lyungwa yi, adama a na u reve ta de ili i na waa yuwan.)

⁷ ʼAvu Filibu usu, “Ikebe yu ulivu ukpakure (200)* aa gura tsula ilyalya i na za suru a lyuwa ko ke'en shi.”

⁸ Atsuma o ojoro a yi, reve Andarawu mawun ma anawu ma Bituru ma damma,

⁹ “Apa ulobo u ro za na ri no opopofu a yitabo† o ton na mugula mu u'yewu n re. Agba ko cine a yuwain aa rawa le shi.”

¹⁰ ʼAvu Yesu damma le, “Dammai ama'a a danu.” Ubatā'a u dana ta na anlya o utanu lon. Ali ukpakukupa uton (5,000) u da a danuyi ubatā u ndolo'o.

¹¹ Reve Yesu tara opopofu'u, avu u godyoo Asula adama a na u ca nle. ʼAvu u ca e ne'eshen ali a na a ri lo nden. Ne da fo u yuwain na mugula'a, hali suru nle a tama a cuwan.

¹² Ana a tamai a cuwain, dada u dammai ojoro a yi, “Bolotoi akapi a na a buwai. She tsu lungusa ko ili wan.”

¹³ Dada o bolotoi akapi o opopofu a yitabo a na a buwai, avu o shiton asaka kupa ne ejere.

¹⁴ Ana ama e enei ili ya asalama i na Yesu yuwain, reve a damma, “Amayun, ayi dada Vumavasula langa na ri lo a tawa atsuma o uvadi.”

¹⁵ Yesu reve ta a na ama a ri e ifobi tsara a tawa a kambato yi wo o'wo mogono me le nu ucira, dada gba u kara a tyo a agadi ayi a nde'en.

Yesu wala ta a mini

(Mat. 14:22-33; Mak. 6:45-52)

¹⁶ Ana urana u riyai, reve ojoro a yi a kara a cipa zala mala.

¹⁷ Ana ubata u rumbanai, agba babu Yesu tawa ubata u le. ʼAvu a uwa a wantsun adama a pasalai a tyo Kafarnahum.

¹⁸ A mantsa mo ndolo abajini o upepu a lapusa ta, avu u yuwusan abajini abajini e ikeđu i mala.

¹⁹ Ana ojoro a luwai a tyo e memere ma mala'a,† avu e ene Yesu a mmalu zuva mini. ʼAvu u lyuwa elime na mmalu a tyo ubata u na a ri, dada a uwwai wovon lon.

²⁰ Dada u damma nle, “Amu da. She yu uwwa wovon wan.”

²¹ ʼAvu a shi a ciga a tara yi a wantsun. Babu usan, avu wantsu'un u rawa ubata u na a cigai a tyo.

²² Ana usana u tawai, ama a na a buwai upasu u ndede e reve ta a na wantsun u ta u da u shi de. E reve ta a na Yesu uwai pe a wantsu'un obolo no ojoro a yi shi, amma a kara ta a lyawa yi.

²³ Antsun o ro o uta de a lyuci va Tibariya, avu e isawan zuzu nu ubata u na Zagbain godyoyi Asula adama o opopofu a na ama a tamai.

²⁴ Ana obolo a ama e enei de Yesu shi, ko e enei de ojoro a yi shi, avu a uwa a antsun a pasa a tyo a mangan ma Kafarnahum tsara a zami yi.

Yesu da opopofu a wuma

²⁵ Ana a 'yawai a cina niyi de, reve e ece yi, “Manlu, cine vu yuwain dada vu rawushi pa nda?”

²⁶ Dada Yesu usuyi, “Amayun a da maa dansaa du, i te izami i va adama a na i tamai opopofu hali i cuwain. Agba i ri e izami i va adama a na ye enei iroci yi ili ya asalama i va shi.

²⁷ She i zuwa ucira u du e izami yi ilyalya i na yaa langa wan. Amma, i zuwa ucira u du e izami yi ilyalya i na yaa ca wuma u babu ukotu. Ayi dada ilyalya

* **6:7** Danshi na a yuwain ulinga pa nda na Tsheleni ayi da “dinari ukpakure (200).” Kalyuwa Ucuwuwi wi “Ikebe.” † **6:19** Ayi ubata'a u damma ta, “mili ta'atsu ko aza a nashi.” Mili ta'atsu ko nashi unata u da u ri na kilomita ton ko tali.

i na Mawun ma Vuma maa ca ɗu, adama a na Dada Ɔsulā o roco t̄a u usu t̄a Mawu'un."

²⁸ Dada e ece niyi, "Nye i ɗa Ɔsulā a ciga ntsu tsu yuwan?"

²⁹ Reve u usu, "Apa ili i na Ɔsulā a ciga nɗu i yuwan: I usu vuma na u lyunguyi."

³⁰ Ɔvu a damma, "Nā vu ciga tsu usu wu, yuwaan tsu ili ya asalama. Nye vaa yuwaan tsu?"

³¹ Nkaya n tsu n tama t̄a mana† atsuma o una. A ɗana yi t̄a pe atsuma a Adanshi a Ɔsulā, 'U ca tsu t̄a opopofu diga zuva tsara tsu tama.' ◇

³² Reve Yesu damma, "Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, Musa ɗa za na ca nɗu opopofu diga zuva shi. Dada vā ɗa za na aa casu opopofu a amayun diga zuva."

³³ Waru opopofu a na Ɔsulā a cayi, ayi ɗada za na t̄awai diga zuva reve u ca uvadi wuma."

³⁴ Reve ama'a a usu, "Zagbain, ca tsu opopofu o ndolo kuci."

³⁵ Dada Yesu dammai, "Ɔmu ɗa opopofu a na a tsu ca wuma. Vuma na t̄awai ubata u vā suru wā ɗana na ambulu shi, waru za na usu numu suru waa uwwa akuli shi."

³⁶ N damma ɗu t̄a ɗe ye ene mu t̄a, agba suru nā ne i usu mu shi.

³⁷ Dada ca mu t̄a ama a vā, suru nle a t̄awa ya'a vā, agba maa 'yuwan le shi.

³⁸ N cipā t̄a diga zuva tsara n yuwan ili i na Ɔsulā a cigai n yuwan, agba ili i na n cigai shi.

³⁹ Apa ili i na za na lyungu numu ciga numu n yuwan: N ciga n 'yuwan n lamba ko vuma t̄a atsuma a aza a na Ɔsulā a ca numu wan, n ciga n 'yuwan n 'yasan le o urana wu ukosu.

⁴⁰ Aza a na e nei Mawu'un, avu a usu yi a t̄a tsura wuma u babu ukotu, waru n t̄a 'yasan le o urana wu ukosu. Ayi ɗa ili i na Dada vā cigai."

⁴¹ Ɔvu ama a uwa a yuwusan adanshawuya a aci a yi, adama a na u dammai, "Ɔmu ɗa opopofu a na a cipai diga zuva."

⁴² Ɔvu a damma, "Ayi nda ayi ɗa Yesu, ulobo wā Isuhu. Tsu reve t̄a dada nā mma vā yi. Cine waa damma, 'N cipā t̄a diga zuva?' "

⁴³ Dada Yesu aa damma, "Lyawai adanshawuya."

⁴⁴ Dada ɗa za na lyungu numu. Babu za na a t̄awa ubata u vā, she nā Dada ɗe yi a tyo ya'a vā, waru n t̄a 'yasan vuma ndolo o urana wu ukosu.

⁴⁵ Amasulā a ɗana t̄a, 'Ɔsulā o to rito le suru.' ◇ Za na zuwayi Dada atsuvu, avu u rito ili i na woo ritosu yi, u t̄a t̄awa ya'a vā.

⁴⁶ Babu za na enei ɗe Dada, she amu za na Ɔsulā a lyunguyi. Ɔmu ɗa a nde'en goon me ene niyi.

⁴⁷ "N ta dansaa ɗu amayun, za na usu numu suru u t̄a nā wuma u babu ukotu."

⁴⁸ Ɔmu ɗa opopofu a na a tsu ca wuma.

⁴⁹ Nkaya n ɗu n tama t̄a mana† o ogozo, a tyo ɗe reve a kuwā.

⁵⁰ Apa nda opopofu a na a cipai diga zuva a tyo o uvadi. Vuma na tamai opopofu a nda wā kuwā shi suru suru.

⁵¹ Ɔmu ɗa opopofu a na a tsu ca wuma, za na cipai diga zuva. Vuma na tamai opopofu a nda suru wā kuwā shi. Opopofu a na maa ca ɗu lipu vā ɗa, za na maa ca tsara ama o uvadi a tsura wuma."

⁵² Ɔvu aza a Isra'ila a uwa mawasan vāni le, adansa, "Cine tsa ɗa vuma nda a ca tsu lipu vā yi tsu tama?"

⁵³ Ayu Yesu usu le, “N damma ɗu amayun, ni i tama lipu Mawun ma Vuma waru i sowo mpasa ma yi shi, yaɗ tsurɗ wuma u babu ukotu shi.

⁵⁴ Aza a na a tamai lipu va waru o sowoi mpasa n va, a ta tsurɗ wuma u babu ukotu, waru n ta 'yaɗan le o urana wu ukosu.

⁵⁵ Lipu va iliyalya ya amayun i ɗa, waru mpasa n va ili yo oso ya amayun i ɗa.

⁵⁶ Aza a na a tamai lipu va waru o sowoi mpasa n va o to obolo na ɗamu, waru ɗamu n to obolo ne ele.

⁵⁷ Dada va za na ri wuma ɗa lyungu numu, ɗamu fo n ta wuma adama e ili i na Dada va yuwain. Adama o ndolo, za na tama numu ta yuwan wuma adama e ili i na n yuwain.

⁵⁸ ɗamu ɗa opopofu a amayun a na a cipai diga zuva. Vuma na tamai opopofu a nda suru, u ta tsurɗ wuma u babu ukotu. Agba waa kuwa cine nkaya n ɗu n kuwai shi, ko na a tamai mana.”†

⁵⁹ Yesu yuwan ta adanshi a nda suru ayi pe a yuwusan uritosu atsuma a aa'isa† a Kafarnahum.

Ama na ɗabunda a lyawa ta itoni ya Yesu

⁶⁰ Ana aza a na oo tonon Yesu a uwwai ne, ɗavu a damma, “Ili i nda i tu usan u na vuma ee reve. Cine ama a usu adanshi a nda?”

⁶¹ Yesu reve ta a ta adanshawuya. Dada we ecei, “Ili i nda u ɗala ɗu ta?”

⁶² To nye yaa jiyana ye ene mu, Mawun ma Vuma, a kambɗa zuva waru?

⁶³ Ruhu ɗa tsu ca wuma u babu ukotu. Ucira u vuma waa gura yuwan ili shi. Adanshi a na n yuwain ɗa a zuwa ndu i tsurɗi Ruhu va Asula, za na tsu ca wuma.

⁶⁴ Agba ozo o ro a ɗu a ca okolo shi.” (O ufaru, Yesu reve ta de aza a na a cayi okolo shi, na vuma na aa wina yi.)

⁶⁵ Reve Yesu damma, “Adama o ndolo a ɗa n dammai, ‘Na Dada tawaa na vuma ubata u va shi, vuma ndolo waa gura tawa shi.’”

⁶⁶ Adama e ili i na Yesu dammai, ɗada aza a na oo tonon yi na ɗabunda a vadalai, ɗavu a lyawa itoni ya yi.

⁶⁷ Dada we ecei Kupanejere'e, “Aɗu fo i ta ciga i kara?”

⁶⁸ Reve Simo Bituru usu yi, “Zagbain, ya zane ɗa tsaa tyo? Vu ta ni idanshi i na i tsu ca wuma u babu ukotu.

⁶⁹ Tsu ca ta okolo, waru tsu reve ta a na ɗavu ɗa Za va Akiza va Asula'a.”

⁷⁰ Reve Yesu usu, “N dangwa ɗu ta Kupanejere.† Agba za ta atsuma a ɗu Mekerkesu ma ɗa!”

⁷¹ Yahuza ulobo wa Simo Iskariyoti ɗa Yesu yuwusain adanshi a aci a yi. A tyo o ukosu u ta wina Yesu, ko na wo o'woi za ta ɗa atsuma a Kupanejere'e.

7

Muwun ma anawu ma Yesu n usu ili i na u dammai shi

¹ Ana ili i ndolo i kotoi, ɗavu Yesu garasa upasu wa Galili, adama a na u ciga u 'yawu upasu wa Yahuda shi, adama a na azagbain a Isra'ila a ciga ta o una yi.

² A mantsa'a Abuki o Ogodo o Ucuwusan* a aza a Isra'ila a yuwan ta zuzu.

* **7:2** A Abuki o Ogodo o Ucuwusan, aza a Isra'ila a tsu yuwan ta mazanga adama a na o kotoi ugasa. A tsu yuwan ta ogodo o ro lo a na aa danga a danu pe ajuma a ta. Ne ɗa a tsu cuwan na cine nkaya n le n danuyi o ogodo a mantsa ma na a danga a agara atsuma o una a'wan amunga kafu a uwa e ida i na Asula a yuwaan nle nzuwulai.

³ Dada muwun ma anawu ma yi n damma niyi, “Vu lyawa ubata u nda reve vu kara a tyo Yahuda, tsara aza a na oo tonon wu e ene ili ya asalama i na vaa yuwusan.

⁴ Vuma na cigai ama suru e reve ili i na waa yuwusan, u tsu pa'aton aciyayi shi. Na vaa yuwusan cu'un vi ili i nda, to, utaa aciyawu a alanga eteshe.”

⁵ Ko muwun ma anawu n usu shi.

⁶ Dada Yesu damma nle, “Gogo da mantsa ma na maa kara shi. Amma ya'a du, mantsa suru wu ntsaa du ta.

⁷ Ama o uvadi u nda aa 'yuwan du shi. A 'yuwan mu ta adama a na n damma nle a ta yuwusan ili i iwuya.

⁸ 'Yoyin i kara a 'yawa ubata wa abuki. N ri ufofu u na maa 'yawa de shi, adama a na mantsa ma va koto ma yuwan shi.”

⁹ Ana Yesu dammai tsundolo, avu wi isawan pe atsuma a Galili.

Yesu yuwan ta uritosu a Aa'isamapada

¹⁰ Ana muwun ma anawu n kara a tyo ubata wa abuki'i, ayi fo u 'yawa ta de usokowu, u 'yawa a alanga e eteshe shi.

¹¹ Azagbain a Isra'ila a ciga ta e ene yi ubata wa abuki'i, dada a lyuwai elime na yeci adansa, “Te da gba u ri?”

¹² Atsuma o obolo'o, ama na abunda a yuwusan ta adanshi na yemenu a aci e Yesu. Ozo o ro a damma a na, “Vuma va abula da.”

Ozo o ro gba a damma, “Ama a da waa yuwusaan epen.”

¹³ Babu vuma na yuwain adanshi a yi a alanga e eteshe, adama a na a ta uwuusa wovon wa azagbain a Isra'ila.

¹⁴ O urana wa nashi wa abuki'i, † Yesu 'yawa ta a Aa'isamapada, avu u reme uritosu.

¹⁵ Aza a Isra'ila a yuwan ta asalama hali a damma, “Koto vuma nda danu e ekere a manlu shi. Cine tsa da u yuwan u revei ili i nda na abunda tsunda?”

¹⁶ Dada Yesu usuyi, “Ili i na moo ritosu ya'a va da wu utai shi, amma Asula a na a lyungu numu, ayi da u ca numu ele.

¹⁷ Na ama a dangwa a yuwan ili i na Asula a cigai, e te reve uritosu u va ubata wa Asula u da wu utai, amma ya'a va da shi.

¹⁸ Ama a na aa yuwusan uritosu wi ili ya aciyele, e te izami yi ica e ekere a ama. Amma vuma na cigai akapi a cuwa za na lyungu niyi, amayun a da u tsu damma. U tsu yuwan epen shi, ko ke'en.

¹⁹ Musa ca du ta Wila'a, agba babu za na kuru niyi. Nye i zuwai i cigai yu una mu?”

²⁰ Reve ama'a a usu, “Vu ta no otoni a lima! Nan zane da gba a cigai o una wu?”

²¹ Dada Yesu usu nle, “N yuwan ta ili ya asalama i ta, avu suru ndu i kara a asalama.

²² Musa damma du ta i pada muwun n du uryumbu. (Nkaya n du n da n farai ulinga u ndolo, Musa da shi). I tsu pada ta mawun uryumbu, ko urana wa Ashibi u da.

²³ Ayi da nda i tsu pada ta mawun uryumbu o urana wa Ashibi adama i kuru Wila wa Musa. To, adama a nye i ri o upan na amu a na n kambatoi vuma ro gbaga o urana wa Ashibi?

²⁴ I lyawa uge'etosu adama a na ye enei cine ili i rotsoi. I yuwan uge'etosu wi ili i na ye enei amayun.”

Yesu Kristi Zamawawa da?

† 7:14 Rana kunla vu ukosu va Abuki O Oogodo o Ucuwusan a da.

²⁵ A mantsa mo ndolo, ʼavu ama a Urishelima o ro a dammulai, “Vuma na azagbain a cigai o una daɗa nda.

²⁶ Agba u ta yuwusan uritosu ubaɗa u na ama e ene yi waru a uwwa yi, agba babu vuma na putsaa niyi. She damma azagbagbain a usu ta a na ʼayi Zamawawa da na amayun.

²⁷ Amma tsu reve ta lyuci vuma nda'a. Agba na Zamawawa va amayun taɗa, babu za na ee reve ubaɗa u na wu utai.”

²⁸ Yesu pe a yuwusan uritosu a Aa'isamapada, daɗa u 'yaɗain uɗyo, “Ee, i reve mu ta, waru i reve ta lyuci va. Amu da n lyunguyi aciyawa shi. Za na lyungu numu za va amayun da, agba i reve yi shi.

²⁹ Amma amu n reve yi ta, adama a na mu utā ta ubaɗa u na u ri, ʼayi da waru u lyungu numu.”

³⁰ Ana u dammai ili i nda, ʼavu ama a shi a ciga e reme yi. Agba a tsura vuma na gura ju'wan niyi shi, adama a na mantsa mo koto ma rawa shi.

³¹ Ama na abunda a usu ta Yesu. Daɗa a dammai, “Na Zamawawa u taɗa, u ta gura yuwan ili ya asalama i na i la'ai ili i na vuma nda aa yuwusan?”

A lyungu ta adugari e reme Yesu

³² Ana Afarishi a uwwai obolo a adanshi adama e Yesu, reve ele obolo na nan ganu a gbagbain a lyungu adugari a Aa'isamapada e reme yi.

³³ ʼAvu Yesu damma, “N ta dana obolo na adu woto meketeci, ʼavu n kamba a tyo ubaɗa wu za na lyungu numu.

³⁴ A mantsa mo ndolo, i ta zami mu, agba yaa tsura mu shi. Agba yaa gura 'yawa ubaɗa u na n ri shi.”

³⁵ ʼAvu azagbain a Isra'ila a dammulai vani le, “Ubaɗa u ne u da vuma nda cigai u 'yawa hali na tsaa zami yi agba tsee ene yi shi? U ta 'yawa e ilyuci ilyuci ya Heleni ubaɗa u na ama a tsu a ri nden tsara u rito Nheleni n na n ri de?”

³⁶ Nye i da waa yuwusan majiyan ana u dammai, 'I ta zami mu, agba yaa tsura mu shi', waru 'Yaa gura 'yawa ubaɗa u na n ri shi'?”

Mini ma na ma tsu ca wuma

³⁷ O urana wu ukosu wa abuki'i, za na ʼayi da abajini o urana, ʼavu Yesu 'yon mishin daɗa wu utai uɗyo zuva, “Vuma na aa uwwusa akuli biti u taɗa ubaɗa u va, reve u sowo.

³⁸ Cine Adanshi a Asula† a dammai, ‘Vuma na usu numu suru, dola na tsu casu mini ma wuma ma ta dana oo utusa atsuma a yi.’”†

³⁹ Yesu yuwan ta adanshi adama a Ruhu va Akiza. Koto Asula a ca Ruhu'u shi, adama a na koto u 'yaɗan Yesu ʼavu u ca yi tsugbain shi. Agba a tyo o ukosu, aza a na a usuyi Yesu a tsura ta Ruhu'u.

Mawasan adama e Yesu

⁴⁰ Ana ama a uwwai adanshi e Yesu, daɗa ozo o ro e le a dammai, “Ili i ro yi lo shi, vuma nda'a Vumavasula langa va amayun da.”

⁴¹ Ozo o ro gba a damma, “ʼayi da Kristi Zamawawa'a.”

Reve gba ozo o ro a damma, “Kristi Zamawawa oo utā diga Galili shi.

⁴² Adanshi a Asula a damma ta Kristi Zamawawa to utā o ugundo u Mogono Dawuda waru a ta matsan yi Batalami, lyuci na Dawuda danai nden.” ◇

⁴³ Obolo a ama'a e ne'eshen ta ure adama e Yesu.

⁴⁴ Ozo o ro atsuma e le a shi ta a ciga e reme Yesu, amma babu za na gura ju'wan niyi.

† 7:38 Izk. 47:1; Zak. 14:8. Re re ta lo na aa gura jijan ko zane da mini mo utai ya'a yi. 1) za vi itoni na 2) Yesu, ufaru wi iwawi. ◇ 7:42 2 Sam. 7:12; Mik. 5:2.

Azagbain a yuwan ta a usu Yesu

⁴⁵ Ɔvu adugari'i a kamba ubata u nan ganu a gbagbain† na Afarishi, aza a na e ece nle, “Nye i zuwai i tawai na Yesu pa shi?”

⁴⁶ Reve a usu, “Koto a tsura vuma na dammai ili i na vuma nda dammai shi!”

⁴⁷ Dada Afarishi a usuyi, “Hali na adu fo Yesu pusan du ta ana?”

⁴⁸ Ko ganu gbain ko Mafarishi ma ta atsuma a tsu a usu yi shi!

⁴⁹ Obolo a ama a nda koto e reve Wila wa Musa shi. Asula yuwaan le ta una!”

⁵⁰ Nikodimu Mafarishi ma dana ta lo, vuma na shi 'yawai ya Yesu nu ufaru tsara we ene yi. U damma le ta,

⁵¹ “Wila u tsu u lyawa tsu tsu kototo ama babu tsu uwwa ili ya aguji i le shi. U ri ulobonu tsu ge'eto nle babu na tsu revei unusu u na a yuwain shi.”

⁵² Dada ele a dammai, “Upasu wa Galili u da vu utai fo? Kalyuwa Adanshi a Asula ulobonu, vu te reve babu vumavasula na oo uta diga Galili.”

⁵³ Ne da ibolo'o i kotoi, avu ama e bete'we a tyo a 'wa le.

8*E reme ta aashakala*

¹ Yesu gba u kara ta a tyo a Masasan ma Zetun.

² Ana usana u tawai, reve u 'yawisa a Aa'isamapada na wasasa. Ama suru a tawa ta ubata u na u ri, avu u danu u kara o ritosu le.

³ Reve munlu n Wila na Afarishi a tawa na ka na e reme e tsipere. Avu a zuwa yi wi isawan e memere ma ama.

⁴ Avu a damma, “Manlu, ka nda e reme yi ta atsuma e tsipere.

⁵ Wila wa Musa u rito tsu ta a na cu'un vu ka ndolo suru a vara yi na atali o una yi! Avu gba nye vu dammai?”

⁶ A yuwan yi ta cu'un yeci i ndolo tsara a lyungwa yi, waru e reme yi nu unusu.

Reve u kadato reve u yuwan idana e ida na aakatsu a yi.

⁷ Avu a yuwisan yi yeci adama a ka'a, a tyo o ukosu avu u gaduwa dada u damma nle, “Na vuma ro atsuma a du koto u yuwan unusu shi, lyawa wo o'wo za na aa fara vara yi na aatali.”

⁸ Avu u kadatowisa u yuwan idana e ida.

⁹ Ana a uwwai ne, reve e bete'we aza a ta ta. Aza a kpakpara da a fara karai. A tyo o ukosu Yesu da na ka'a a buwai lo goon no obolo'o.

¹⁰ Avu u gaduwisa dada we ecei ka'a, “Te gba ama'a? Vuma ro buwa lo a na wee ge'eto wu shi?”

¹¹ Reve u usu, “Manlu, ko vuma buwa pa shi.”

Dada u damma niyi, “To, ko amu moo kototo wu shi. Wala, agba she vu dashi yuwan unusu wan.”*

Yesu da ekan o uvaadi

¹² A tyo de, avu Yesu damma ama'a, “Amu da maa casu ama o uvaadi ekan. Vuma na kuru numu suru u ta tsura ekan a na a tsu ca wuma, waru waa wala atsuma e irumbu shi.”

¹³ Reve Afarishi a damma yi, “Ana vaa yuwusan adanshi a aciyawu, avu da goon vaa dansa a na ili i nda amayun a da. Tsu usu ili i na vu dammai shi.”

* **8:11** Akuci a aatagada a ri na guzu nda shi.

14 Reve u usu, “Ee, n ta dansa ili i nda adama a aciyava, amma waru amayun a da. N reve ta ubata u na mu utai, waru n reve ta ubata u na mee tyo. Adu gba i reve ubata u na mu utai nu ubata u na mee tyo shi.

15 Adu da yee ge'etosu cine vadilima ee ge'etosu. Amu gba mee ge'etosu vuma shi.

16 Agba ko na n ge'eto, ure u na mee ge'etosu amayun a da, adama a na amu da a nde'en shi. Dada na lyungu numu to obolo na amu.

17 Wila u du u damma ta, na ama e re a yuwan adanshi a ta adama e ili i ro, i ciga i 'yuwan i usu ili i na a dammai.

18 Amu da vuma na yuwain adanshi adama a aciyava, waru Dada na lyungu numu ta yuwusan adanshi a aci a va.”

19 Reve e ece, “Te da dada va wu?”

Avu u usu, “I reve mu shi, agba i reve Dada va shi. Ni i shi i reve mu, i shi te reve Dada va fo.”

20 U damma ta ili i nda suru a mantsa ma na u yuwusain uritosu a Aa'isamapada, zuzu nu ubata u na a shi a zuwusa ikebe. Agba babu za na reme niyi, adama a na mantsa ma yi ma buwai.

Yaa 'yawa ubata u na mee tyo shi

21 Yesu dammisa ta Afarishi'i, “N ta kara n lyawa du, i ta zami mu, ne da waru yaa lyuwa elime nu unusu u du, reve i kuwa. Yaa 'yawa ubata u na mee tyo shi.”

22 Avu azagbain a Isra'ila a damma, “U damma ta tsaa 'yawa ubata u na wee tyo shi. U ta a majiyan wu una aciyayi?”

23 Reve u damma, “Adu ama o uvadi a na a ri zala da, agba amu o uvadi wa zuva u da n ri. Adu aza o uvadi a nda a da, agba amu za vu uvadi u nda u da n ri shi.

24 Ayi da i zuwai n damma ndu i ta kuwa obolo nu unusu u na yaa yuwusan. Nni i 'yuwan a usu a na amu da da[†] za na n dammai n ri, babu ili i ro i ta kuwa atsuma a nusu du.”

25 Reve e ece, “Avu gba zane da vu ri?”

Avu u usu, “Amu da vuma na n tsu dansaa du n ri.

26 N ta ni ili i na maa damma aci a du, waru ni ili ya abunda i na mee ge'eto a aci a du. Amma maa damma ili i na n ri ne ele shi. Adama a na za na lyungu numu amayun a da u tsu dansa kuci, waru n damma ta aza o uvadi ili i na u damma numu goon.”

27 Ama e reve a na waa dansaa le adama a Dada'a shi.

28 Adama o ndolo a da u damma nle, “Ni i 'yasan Mawun ma Vuma zuva va akpata,† i ta reve a na amu da da za na maa dansaa du n ri. I reve waru n tsu yuwan ili nu ucira u va shi. Ili i na Dada va rito numu da goon n tsu damma.

29 Za na lyungu numu to obolo na amu. Koto u kara u lyawa mu a nde'en shi, kuci da waru n tsu yuwan ili i na waa uwwa uyo'o u va.”

30 Ama a abunda a na a uwwai ili i na Yesu dammai, a usu yi ta.

Amayun a ta bada wu

31 Avu Yesu damma aza a na a usu niyi, “Ni i lyuwa elime ni itoni ya uritosu u va aza e itoni ya amayun a da i ri.

32 Ne da yee reve amayun, waru amayu'un u ta bada du.”

33 Reve a usu, “Atsu muwun n tsukaya ma Ibrahim n da, koto tso o'wo agbashi a ama o ro shi. Cine vu dammai a ta bada tsu?”

† 8:24 Aza a Isra'ila e reve ta danshi “amu da” aala a Asula a da. Adama o ndolo a tara ta Yesu de ta aciyayi Asula. ◇ 8:24 Mta. 3:14.

34 Reve u usu, “N damma ɗu amayun, vuma na yuwain unusu suru aagbashi o unusu a ɗa.

35 Aagbashi a tsu ɗanu o u'wa wu zagbain suru suru shi, amma ulobo wu u'wa kuci o u'wa wa dada va yi ɗa u tsu ɗana.

36 Adama o ndolo na Mawun u baɗa ɗu, i to o'wo faan na amayun.

37 N reve ta a na aɗu muwun n tsukaya ma Ibrahim n ɗa, agba i ciga ta yu una mu adama a na i usuyi uritosu u va shi.

38 N ta dansaa ɗu ili i na Dada va roco numu, agba i ta yuwusan ili i na dada ɗu damma ndu.”

39 Reve a usu, “Ibrahim ɗa dada tsu.”

Avu u damma, “Na aɗu muwun ma Ibrahim n ɗa na amayun, i ta yuwan ili i na Ibrahim yuwain.

40 Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, amayun e ili i na mu uwwai ubata wa Asula, aɗu ɗa nda gba i cigai yu una mu. Ibrahim aa yuwan cu'un vi ili i ndolo shi.

41 Agba aɗu i ta yuwusan ili i na dada ɗu yuwain foyi.”

Reve a usu, “Atsu agirutu a ɗa shi! Asula a ɗa Dada va amayun tsu.”

42 Avu u damma le, “Na Asula a ɗa Dada ɗu, i shi ta ciga mu, adama a na n ta wa ta ubata u du diga a Asula. Agba amu ɗa n ta wa toyi aciyava shi, ayi ɗa u lyungu numu.

43 I reve ili i na n damma ndu shi, adama a na i usuyi uritosu u va shi.

44 Mekerencesu ma ɗa dada ɗu, i tsu yuwan ta ili i na u cigai foyi. Diga o ufaru za mona ɗa waru za ve epen ɗa. Babu ili ya amayun a aci a yi. Ili ya aciyayi a ɗa u tsu yuwan adanshi, waru ili i na u dammai suru epen a ɗa. Za ve epen ɗa goon shi, amma waru dada ve epen ɗa.

45 Amma amayun a ɗa maa dansaa ɗu, ayi ɗa waru ili i na i zuwai i usu numu shi.

46 Atsuma a ɗu, zane ɗa na amayun aa gura reme mu nu unusu? Waru ana maa dansaa ɗu amayun, nye i zuwai i usuyi shi?

47 Vuma na Asula a ɗa Dada va yi, u tsu zuwa ta atsuva a Adanshi a Asula. Aɗu gba aza a Asula a ɗa shi, ayi ɗa i zuwai i zuwai atsuva a ɗu shi.”

Yesu la'a ta Ibrahim

48 Avu aza a Isra'ila a usu, “Tsu ta mejege na tsu damma avu vuma va Samariya† ɗa, waru vu ta no otoni a lima atsuma a wu!”

49 Reve Yesu usu, “N ri no otoni a lima shi. N ca ta Dada va tsugbain, avu i 'yuwan a ca mu tsugbain.

50 N ri e izami i tsugbain tsa aciyava shi. Amma za na cigai n ushi tsugbain ta lo, ayi ɗa waru za na aa yuwan uge'etosu.

51 Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, vuma na yuwain itoni nu uritosu u va, wa a kuwa shi.”

52 Avu a damma yi, “Gogo tsu reve ta a na vu ri no otoni a lima! Ko Ibrahim na amasula a kuwa ta. Avu gba vu damma ta, ‘Vuma na yuwain itoni nu uritosu u va, wa a kuwa shi.’

53 Avu vu la'a ta dada tsu Ibrahim atsuma a tsugbain? U kuwa ta, ne ɗa fo amasula. A majiyan ma wu, zane ɗa vaa tarasa vu ri?”

54 Reve u usu, “Na n ca aciyava tsugbain, tsugbain tso ndolo ili i ɗa shi, ko ke'en. Dada ɗa vuma na ca numu tsugbain, waru i damma ta a na ayi ɗa Asula a ɗu.

† 8:48 Na za va Isra'ila ɗe za ro za va Samariya, wisulusa u ɗa u ɗana. E reve ta a na Yesu diga Galili ɗa wu utai, agba Samariya ɗa shi.

⁵⁵ Koto i reve yi shi, amma ƙamu n reve yi ta. Na n damma koto n reve yi shi, n to o'wo za ve epen tsā ɗu. Amma n reve yi ta, waru n tsu yuwan ta itoni ni ili i na u dammai biti.

⁵⁶ Dada ɗu Ibrahim yuwan ta maƙanga a na wee ene mantsa ma na maƙa taƙa. We ene yi ta waru u yuwan ta maƙanga."

⁵⁷ Ƙavu a damma, "Cine vu yuwain ve enei ɗe Ibrahim? Koto vu rawa a'wan kupoton shi."

⁵⁸ Reve u usu, "Amayun a ɗa maa dansaa ɗu, kafu a matsan Ibrahim, Ƙamu ɗaɗa za na n ri lo."†

⁵⁹ Ana Yesu yuwain adanshi a nda, ƙavu ama a taɗa atali tsara o una yi. Reve Yesu wo oɗoru o uta, u lyawa Ƙa'isamapaɗa'a.

9

Yesu yuwaan ta irumba opocino

¹ Yesu pe aɗsuma a mmalu, ƙavu we ene vuma na a matsain irumba.

² Ƙavu ojoro a yi e ece yi, "Manlu, nye i zuwai a matsain vuma nda irumba? Adama o unusu wa yi ɗa ko adama o unusu u nan dada va yi?"

³ Reve u usu, "Vuma nda ri irumba adama o unusu wa yi ko o unusu u nan dada va yi shi. Ne ɗa a matsan niyi tsara Ƙasula o roco ucira wa yi a tyo e ekere a yi.

⁴ Nu urana, tsu 'yuwan tsu ciga tsu lyuwa elime nu ulinga wu za na lyungu numu. Ayin o ta lo a taƙa na vuma aa gura linga shi.

⁵ Ƙamu pa aɗsuma o uvaɗi u nda, ƙamu ɗa n tsu ca ama o uvaɗi ekan."

⁶ Ana u dammai ne, ƙavu u tsuwān matsan e ida, ƙavu u sukuta yi, reve u kene yi ɗaɗa u putalayi vuma'a e esu.

⁷ Reve u damma vuma'a, "Yaƙa vu sa'a esu a wu a Mabata ma Siluwamu." (Urevu wa "Siluwamu" aƙi ɗa "Lyungu.") Ƙavu vuma'a u kara u sa'a. Ana a kambai o u'wa, reve we ene ure.

⁸ Ƙavu ama o ubata'a na akapi a na e revei u ɗana ta irumba a yuwusan ipati reve e ece, "Vuma ndede ɗaɗa, za na tsu ɗanusu a yuwusan ipati shi?"

⁹ Ƙavu ozo o ro a damma, "Ayi ɗaɗa."

Akapi gba a damma, "O'o, u rotso ta vuma ndede'e."

Reve zavipati'i u reme adansa, "Ƙamu ɗaɗa!"

¹⁰ Reve e ece yi, "Cine vu yuwain ɗaɗa ve eneshe gogo?"

¹¹ Ƙaɗa u usuyi, "Vuma na a tsu ɗe Yesu ɗa re'weto'i maɓula ƙavu u putala mu e esu. Reve u damma mu, "Yaƙa a Mabata ma Siluwamu vu sa'a esu a wu." Ana n 'yaƙa n sa'ai, reve me ene."

¹² Ƙavu e ece yi, "Te ɗa vuma'a?"

Ƙavu u usu, "N reve shi."

Afarishi a ciga ta e reve ili i na ifarai

¹³ Ƙavu ama'a a 'yaƙa Afarishi na vuma na ɗanɗi irumba'a.

¹⁴ Urana u na Yesu fofoi maɓula ƙavu u kambato yi gbaga Ashibi a ɗa a shi.

¹⁵ Ƙaɗa Afarishi o ro e ecei vuma'a, "Te ɗa vu tsurai yeni ya wu?" Reve u usu, "Vuma ro putala mu ta maɓula mo utanu e esu, ƙavu n sa'a le, gogo ƙamu ɗa nda e eneshe."

¹⁶ Ƙavu Afarishi o ro a damma, "Ayi vuma nda Yesu, wu uta ubata wa Ƙasula shi, adama a na u yuwan tsutoni na wila wa Ashibi shi."

Ozo o ro gba a damma, "Vuma na ri nu unusu waa gura yuwan cu'un vi iroci yi ili ya asalama o ndolo shi." Adama o ndolo a usula shi.

17 **Avu** e ecishe vuma'a, "Nye vaa damma adama a vuma na kambuwai esu a wu gbaga?"

Avu vuma u usu, "Ayi vumavasula da."

18 **Agba** azagbain a Isra'ila a usu a na u danai irumba shi, **avu** u kara eneshe gogo shi. Reve a lyungu e dewe le nan dada va yi.

19 **Avu** e ece le, "Ulobo u du u da nda'a? I damma u dana ta irumba ana i matsan niyi. Cine tsa da u yuwain dada we eneshe gogo?"

20 Reve nan dada va yi a usu, "Tsu reve ta a na ayi mawun ma tsu ma da, waru tsu reve ta tsu matsan yi ta irumba."

21 **Amma** tsu reve ko cine tsa da u yuwain we eneshe gogo shi. Waru tsu reve za na kambato niyi gbaga shi. Ece niyi. U rawa ta a'wan a na waa gura damma du na aciyayi."

22 A damma ta ne adama a na a ta uwwusa wovon wa aza a Isra'ila. Aza a Isra'ila a damma ta de vuma na dammai Yesu Zamawawa da, waa dashi uwisa a aa'isa shi.

23 **Ayi** da i zuwai nan dada va yi a dammai, "U rawa ta u yuwan adanshi na aciyayi. Ece niyi!"

24 **Avu** aza a Isra'ila e dewishe yi we ire avu a damma, "Kucina na Asula reve vu damma tsu amayun! Tsu reve ta vuma na kambato nuwu gbaga nda za vu unusu da."

25 **Avu** u usu, "N reve ko za vu unusu da shi. Apa ili i ta i na n revei: N dana ta irumba agba gogo n te eneshe."

26 **Avu** e ece yi, "Nye u yuwaan nuwu? Cine tsa da u kambatoi esu a wu gbaga?"

27 Reve u usu, "N damma du ta de, agba i zuwaa mu atsuvu shi. Cine i cigai yu uwwisa? I ciga ta yoo o'wo aza e itoni a yi fo?"

28 **Avu** e isula yi adansa, "Avu da za vi itoni va yi, agba atsu aza e itoni ya Musa a da.

29 Tsu reve ta Asula a yuwaan ta Musa adanshi, agba atsu tsu reve lyuci na vuma nda utai shi."

30 **Avu** u usu, "Ili ya asalama i da nda'a! U kambato ta esu a va gbaga, agba adu i reve ubata u na wu utai shi.

31 **Atsu** tsu reve ta Asula a tsu zuwaa aza o unusu atsuvu shi. Amma u tsu zuwaa ta aza a na a yuwusaan yi aganda avu waru a yuwan ili i na u damma nle atsuvu.

32 **Ana Asula** a yuwain uvadi, koto a tsura vuma na kpatu'wai esu a vuma na a matsain irumba shi.

33 **Na** vuma na Asula a lyunguyi da shi, ko ili i ta waa gura yuwan shi."

34 Reve a damma yi, "Avu za vu unusu da diga urana u na a matsan nuwu! Vu ta a majiyan vu to rito tsu ili i ro?" Avu a damma yi waa dashi uwa a aa'isa shi.

Tsurumba tsa Afarishi

35 **Ana Yesu** uwwai ili i na i farai, avu u zami vuma'a, avu we ece yi, "Vu usu ta Mawun ma Vuma'a?"

36 Reve u usu, "Zagbain, damma mu ko zane da u ri, tsara n usu yi fo."

37 Reve u damma yi, "Ve ene yi ta de, ayi da waru vuma na a yuwusan adanshi na avu gogo."

38 **Dada** u dammai, "Zagbain, n usu ta!" Avu u yuwaan Yesu aganda.

39 **Avu** Yesu damma yi, "N tawa ta tsara n zangada ama o uvadi a nda. N tawa ta tsara n ca nrumba yeni, waru n roco aza a na a yuwusan majiyan a te inda ele gba nrumba n da."

⁴⁰ Afarishi a na a ri lo a uwwa yi ta, aƵu e ece yi, “Vu ta dansa aƵsu nrumba n da?”

⁴¹ AƵu u usu, “Na nrumba n da i ri, a shi a tsura du nu unusu shi. Amma ana i dammai i te inda, u ta dansa i buwa ta pe aƵsuma o unusu u du.”

10

Iroci yi za va aguƵa

¹ AƵu Yesu damma, “Amayun a da maa dansaa du, evu na aza a ngalalajai a da goon a tsu uwa ni isula wu ubata u na a nlasa ikyon, agba a tsu uwa nu unantsu shi.

² Za na tsu uwa nu unantsu ayi da za va aguƵa e ikyo'on.

³ Za vi ipiri yu unantsu tsu kpatu'waa le ta. Waru ikyon yi za biti e reve ta uƵyo wa yi. U tsu de ta ikyon ya yi na ala e le reve a kuru yi o uta.

⁴ Na wu utaa le suru reve u uwa elime e le, reve gba a kuru yi adama a na e reve ta uƵyo wa yi.

⁵ Agba aa kuru vuma ro shi, shede a suma yi, adama a na e reve uƵyo wa yi shi.”

⁶ Yesu yuwaan le ta iroci i nda, agba a gura reve ili i na waa dansa shi.

Yesu za va aguƵa a abula

⁷ Dada Yesu dammisai, “Amayun a da maa dansaa du: Amu da unantsu wu ubata wi ikyon.

⁸ Ama a na a tawajai elime a va suru evu a da na aza a ngalalajai. Ikyon i poloo le atsuvu shi.

⁹ Amu da unantsu, waru za na uwai nu ubata u va a ta wawa yi. Waru u ta gura uwa wu uta u tsura anlya a na waa tama.

¹⁰ Vivu tsu tawajai ta adama wi iƵa wu una waru u lungusa, amu gba n tawajai ta n ca wuma adama a tsura wuma suru suru.

¹¹ “Amu da za va aguƵa a abula. Za va aguƵa a abula u tu ufoƵu u ca wuma wa yi adama u geshe ikyon ya yi.

¹² Za na a tarai aguƵa u ri tsu za vi ikyo'on shi. Na we ene mekerenkesu a tawajai, u tsu suma ta reve u lyawa lo ikyo'on. Reve mekerenkesu ma saba le aƵu u bete'we le.

¹³ Vuma'a u tsu suma ta adama a na ulinga wa atsupu a da waa yuwusan goon. Agba ko ili i damaton yi ni ikyo'on shi.

¹⁴⁻¹⁵ “Amu da za va aguƵa a abula. N reve ta ikyon i va, cine Dada va reve numu. Ikyon i va waru e reve mu ta, cine n revei Dada'a. N usu ta n ca wuma u va adama n kamba ikyo'on.

¹⁶ N ta ni ikyon i ro i na i ri aƵsuma a aza a nda shi, waru n ciga n 'yuwan n tawajai ne ele fo. A ta uwwa uƵyo u va, reve suru nle o o'wo oƵolo a ta na za va aguƵa a ta.

¹⁷ “Dada'a u ciga mu ta adama a na n usu ta n ca wuma u va, tsara n tawajai n ushiyisa yi.

¹⁸ Ko za lo a usa mu wuma u va shi. O ucigu u va da n cayi. N ta nu ucira u na maa ca wuma u va waru nu ucira u na maa ushiyisa yi, ununa Dada va damma numu n yuwan.”

¹⁹ Adama a adanshi a yi o ndolo, reve aza a Isra'ila e remishe nwasanlai vani le.

²⁰ Ozo o ro le na abunda a damma, “Otoni a limajai a uwa yi ta, reve o o'woto yi ajaarata. Adama a nye yaa zuwusaa yi atsuvu?”

²¹ Ozo o ro gba a damma, “Vuma na otoni a limajai a jaaratoi tsu yuwan adanshi ne tsunda shi. Otoni a limajai a ta gura zuwa irumba ye ene?”

A 'yuwain Yesu

²² *Avu* mantsa mo utanu ma rawa, mantsa ma na a tsu yuwan *Abuki* o Ucuwusan nu Ucasu wa *Aa'isamapada** a Urishelima.

²³ A mantsa'a, Yesu shi ta a mmalu ubata u na a tsu de *Makisaj* ma *Sulemanu atsuma* a *Aa'isamapada*.

²⁴ Reve azagbain a Isra'ila o boloto zuzu na ayi, avu a damma, "Cine tsa da vaa dana a zuwusa tsu majiyan, zane da vu ri na amayun? Na avu dada Kristi Zamawawa'a, vu damma tsu mejege."

²⁵ Reve u usu, "N damma du ta de agba i usu shi. Linga va asalama na maa yuwusan atsuma a ala a Dada va o roco ta ko zane da n ri.

²⁶ Agba i usu shi, adama a na adu ikyon i va i da shi.

²⁷ Ikyon i va i tsu uwua ta udyo u va. N reve le ta, ele waru a tsu kuru mu ta.

²⁸ N ca le ta wuma u na woo koto shi, waru aa kuwa shi. Ko za lo aa gura usa le o ukere u va shi.

²⁹ Dada va da ca numu ele. U la'a ta koyan, waru babu za na aa gura usa le e ekere a Dada va.

³⁰ Dada'a na amu ili i ta i da."

³¹ Dada waru azagbain a Isra'ila a tarai atali azama o una yi.

³² Avu u damma le, "N roco du ta ili i sa'ani i na Dada va lyungu numu n yuwan na abunda. Adama e ili ya asalama i ne i da i cigai i vuvara mu?"

³³ Reve a usu, "Tsu ciga tsu vuvara wu adama e ili i sa'ani i ro shi, amma adama a na vu yuwain adanshi a vama† e ekere a *Asula*. Avu vadilima da, amma vu kambato ta aciyawu unata na *Asula*!"

³⁴ Avu u usu, "A dana ta atsuma a *Wilaj* a du a na *Asula* a damma ta, 'Adu musula n da.' †

³⁵ Tsu reve ta ili i na Adanshi a *Asula* a dammai suru wo o'wo ta amayun babu ukotu. Reve *Asula* e de ama o ndolo musula, ama a na u cayi ikaka ya yi. †

³⁶ Amu gba, Dada'a u dangwa mu ta adama o ulinga wa abula, reve u lyungu mu atsuma o uvadi. Adama a nye i da gba yaa dansa n ta yuwusan adanshi a vama e ekere a *Asula* o unaj u na n dammai, 'Amu Mawun ma *Asula* ma da?"

³⁷ Nna maa yuwusan ili i na Dada va ciga numu n yuwan shi, she i usu mu wan.

³⁸ Amma na n ta yuwusan ili i na Dada va aa yuwusan, i usu mu adama e ili i ndolo, ko na yaa usu ili i na n dammai shi. Reve i reve amayun a na Dada'a ili i ta i da na amu, amu waru ili i ta i da na Dada'a."

³⁹ Reve a uwa mpolo a na ee remishe Yesu, avu gba u la'a.

⁴⁰ Reve u 'yawaj u pasa Udolu wa Urdu a tyo ubata u na Yahaya farai urumbusu, reve wi isawan de ne'en.

⁴¹ Avu ama na abunda a tawaj ubata wa yi, adansa vani le, "Yahaya yuwan ulinga wa asalama ko za ta shi, amma ili i na u dammai adama a vuma nda suru amayun a da."

⁴² Reve ama a na a ri lo na abunda a usu Yesu.

11

Ukwaj wa Li'azaru

* **10:22** A abuki a nda, aza a Isra'ila a cuwusan ta na cine Yahuzaj Makabiyyu kambatowisaj *Aa'isamapada* cece cina n'yuwatan ma *Asula* n shi n uwa pe, reve a lungusa yi. Aza a Isra'ila a tsu de ta abuki a nda Hanuka, ko "Abuki e Ekan." † **10:34** Ica 82:6. † **10:35** Ama a na a usuyi ikaka ya *Asula* ele da Musa na aza a Isra'ila a Masasan ma Sinai.

1-2 A yuwan ta vuma ro na a tsu de Li'azaru a lyuci va Batanya da u shi. U dana ta obolo na muwun ma anawu me esheli ma yi Meri na Marta. Ayi Meri nda ayi da za na tawa tsuwayin Zagbain mani'in ma maguru a ana, awu u tasa le na anji a yi. ♦ Urana u ro Li'azaru banakan ta.

3 Ayu Meri na Marta a lyungu vuma ro damma Yesu, "Zagbain, vuma na vu cigai banakan ta."

4 Ana Yesu uwwai ne, awu u damma, "Ubanaku'un woo una yi shi. Ili i nda i fara ta tsara a tawa Asula na tsugbain. Amu waru Mawun ma Asula, n tsura tsugbain adama e ili i ndolo."

5 Yesu ciga ta Marta na azawawa'a a yi.

6 Ana wu uwwai a na Li'azaru tu ubanakun, u dashi ta asisa pe ayin e re.

7 Ayu u damma ojoro a yi, "Lyawai tsu kambai Yahuda."

8 Ayu gba a damma yi, "Manlu, a yashi i nda i da azagbain a Isra'ila a shi a cigai a vuvara wu, dada vu cigai vu kambai de?"

9 Ayu u usu, "Tsu ta ni irumu kupa ne ejere e ekan atsuma o urana u ta. Ne ekan o lo, ama a ta wala agba a taddatsa shi. E te ene adama a na ekan a ta pe o uvadi.

10 Agba na a yuwan mmalu na ayin, a ta taddatsa, adama a na babu ekan."

11 Dada u damma nle, "I'utsa i tsu Li'azaru ta a nlavu, n ta 'yawai de ya'a yi n jisan yi."

12 Reve a damma, "Zagbain nu u ri a nlavu, u ta dansa u ta tsura opocino!"

13 A ta jiyasan Li'azaru nlavu ma amayun n da yi, agba a adanshi e Yesu u ta dansa u kuwa ta de.

14 Reve wu uti le eteshe u damma, "Li'azaru kuwa ta de.

15 Adama a du a da maa yuwusan mazanga a na n ri obolo na ayi shi. Adama e ili i ndolo i to rito i usu mu. Tawai tsara tsu 'yawai ubata u na u ri gogo."

16 Ayu oojoro o ro a na a tsu de Toma (za na a tsu de "Mepishe") u damma akapi, "Tsu shoyin manlu'u suru ntsu, tsara tsu kuwai obolo na ayi!"

Yesu obolo na Meri na Marta

17 Ana Yesu rawai, u cina ta cina a cido de Li'azaru hali rana nashi.

18-19 Aza a Isra'ilat a 'yawai ta de na abunda tsara a casa Marta na Meri adama a mawun ma anawu me le. Batanya ta zuzu na Urishelima, alanga e le mili re da.

20 Ana Marta uwwai Yesu ta lo a tawa, wu uti ta tsara u ga'aton yi, Meri gba wi isawan ta pe o uwa.

21 Ayu Marta damma yi, "Zagbain, na vu shi pa, mawun ma anawu ma va ma shi a kuwa shi.

22 Amma ko gogo n reve ta Asula a ta ca wu ili i na vu pati niyi suru."

23 Ayu u damma, "Mawun ma anawu ma wu u ta 'yon awu u yuwisan wuma."

24 Ayu u usu, "N reve ta u ta 'yon awu waru u yuwan wuma o urana wu ukosu, a mantsa ma na Asula aa 'yasan akwakwa suru."

25 Reve u damma yi, "Amu da u'yasasan wa akwakwa na wuma. Aza a na waru a usu numu a ta yuwan wuma ko a shi a kuwa.

26 Vuma na ri wuma awu u usu mu waa kuwa shi. Marta vu usu ta ne?"

27 Reve u usu, "Ee, Zagbain. N usu ta a na awu da Kristi Zamawawa, za na ayi da Mawun ma Asula, waru ayi da za na ri lo aa tawa atsuma o uvadi."

Yesu shon ta

28 Ana Marta dammai ne, avu u kamba u yuwan adanshi na mawun ma anawu ma yi Meri goon. Avu u damma, “Manlu'u u ta pa, waru u te desu wu.”

29 Ana Meri uwwai tsundolo, avu u 'yoshin u karā a tyo ubata wa Yesu.

30 Koto u shi u rawa a lyuci'i shi, amma u buwa ta de ubata u na Marta cina niyi.

31 Ama na abunda a tawa ta tsara a casa le, ana e enei Meri utai go'o u lyawai u'wa'a, a jijan ta gashi u ta 'yawa ubata wa aason tsara u shon. Dada o toni niyi.

32 Avu Meri rawa ubata u na Yesu danai. Ana we ene niyi, u kingyo ta a makakan ma yi, avu u damma, “Zagbain, na vu shi pa, mawun ma anawu mo ulobo ma va ma shi a kuwa shi.”

33 Ana Yesu ene niyi e mesun, avu waru we ene cine ama a ri e mesun obolo na ayi fo. U yuwan ta atsumolangu abunda.

34 Reve we ece, “Te da gba i cido niyi?”

Avu a damma yi, “Zagbain, tawa ve ene ubata'a.”

35 Reve u shon.

36 Reve ama a na a danai zuzu na ayi a damma, “Kalyuwai cine u ciga niyi lon.”

37 Avu ozo o ro e le a damma, “U ca ta irumba yeni. Amayun nu u shi lo u shi a lyawa Li'azaru kuwa shi.”

Yesu 'yasan ta Li'azaru atsuma o ukwa

38 Yesu buwa ta na atsumolangu a abunda lon. Avu u karā a 'yawa a aason, za na wungu u da u danai atsuma a aatali na aatali a na a bundalai tsara o to u'uwata'a.

39 Reve u damma, “Bundalai aatali'i a nge'en.”

Reve Marta damma, “Zagbain, vu reve ta a na Li'azaru kuwai de hali rana nashi na karai, gogo u ta fara a shamusa.”

40 Avu u damma yi, “Vu cuwan cine n damma nuwu a na na vu ca okolo, vu te ene tsugbain tsa Asula.”

41 Avu a bundala aatali'i a nge'en. Reve u kalyuwa zuva ubata wa Asula avu u damma, “Dada, n godyo ta a na vu uwwa numu.

42 N reve ta vu tsu uwwa mu ta kuci, amma n damma ta ne adama a ama a na a ri pa u

43 Ana Yesu kotoi avasa, avu u saala, “Li'azaru, utai!”

44 Reve wu utā a mmalu. A katala ta ana ne ekere a yi no okoro, avu a katalaa yi okoro o urewesu.

Avu Yesu damma le, “Ba

da niyi avu i lyawa yi u karā.”

O fobo ta o una Yesu

(Mat. 26:1-5; Mak. 14:1-2; Luk. 22:1-2)

45 Ama a abunda a na a tawai a kalyuwa Meri e ene ta ili i na Yesu yuwain, avu a usu yi.

46 Amma ozo o ro e le gba a 'yawa ta a damma Afarishi ili i na Yesu yuwain.

47 Avu nan ganu a gbagbain na Afarishi e de ibolo ya Azagbain a Mbara† ubata u ta reve a damma le, “Nye tsaa yuwain? Vuma nda ta yuwusan iroci yi ili ya asalama ya abunda.”

48 Na tsu lyawa yi u lyuwa elime na mayan me ili i nda, ama suru a ta usu yi. Asoja a Roma a ta tawa a lungusa Aa'isamapada ni ida i tsu.”

49 Kayafa vuma ta da atsuma a Azagbain a Mbara† za na danai aabara a nan ganu atsuma a aa'wan o ndolo, avu u damma, “Ko ili i ta i reve shi!”

⁵⁰ Cine tsa dá yaa lyawa a lungusa ida'a suru? Lyawai vuma nda kuwa, tsara ama suru a dana wuma."

⁵¹ Majiyan ma nda mo utá a asuvu a Kayafa shi. Amma adama a na ayi dá u danaí aabara a nan ganu a aa'wan o ndolo, u yuwisan ta adanshi e ili i na yaa fara: U dansa ta a na Yesu ta kuwa adama a aza a Isra'ila suru.

⁵² Ko na ne Yesu aa kuwa adama a aza a Isra'ila goon shi. U ta kuwa tsara u boloto muwun ma Asula o o'wo za ta, aza a na a ri ubazu atsuma o uvadi.

⁵³ Urana u ndolo u da a farai izami yu ure u na oo una yi.

⁵⁴ Adama o ndolo, Yesu yuwan mmalu atsuma a Yahuda a alanga eteshe shi, avu u lyawa Urishelima. U kara ta a tyo a lyuci va Ifaramu, za na ri a nge'en mu una, avu u danu de obolo no ojoro a yi.

⁵⁵ Mantsa'a ma yuwan ta zuzu na yashi ya Abuki a Mapasa. Ama a abunda aza a na a danaí a malyuci n keke'en a kara ta a tyo Urishelima kafu mantsa ma abuki'i, tsara a kambato aciyele cece ununa Wila u damma nle a yuwan.

⁵⁶ A shi ta a ciga e ene Yesu, amma ele pe atsuma a Aa'isamapada, avu e ecelei vani le, "Nye i da majiyan ma du? U ta tawa ubata wa abuki'i?"

⁵⁷ Avu nan ganu a gbagbain na Afarishi a damma ama'a a na na vuma ro ene Yesu'u, vuma'a u tawa u damma le. Avu a tawa e reme yi.

12

Meri tsuwayin Yesu mani'in

¹ Ana u buwai rana tali a fara Abuki a Mapasa, avu Yesu kara a tyo Batanya, reve u rawa o u'wa wa Li'azaru, za na u 'yasain atsuma a aakwakwa.

² Reve o fo6oo yi pe malyuwa. Marta da tawai ni ilyalya'a, Li'azaru waru u shi ta obolo na aza a na a lyuwai obolo na Yesu.

³ Reve Meri tara meden ma mani'in ma maguru, za vi ikebe lon, avu u tsun yi a ana e Yesu. Reve u tasa le na anji a yi. Reve maguru mo shiton u'wa'a.

⁴ Oojoro o ro za na a tsu de Yahuza Iskariyoti shi ta lo. Ayi da za na aa wina Yesu, avu u damma,

⁵ "Mani'in mo ndolo ma ta rawa ikebe i na i rawai ikebe yu ulivu ukpakuta'atsu (300).* A shi ta wina yi reve a ca alambi ikebe'e."

⁶ Agba Yahuza yuwan adanshi a alambi na amayun shi. U damma ta ne ana wo o'woi ayi vivu da. Ayi da u danaí za vu uzuwa wi ikebe, waru u tsu tarasa ta ikebe pe adama a aciyayi.

⁷ Avu gba Yesu damma, "She vu damaton yi wan. U yuwan ta ne e ifobi ya acida a va.

⁸ I ta dana na alambi kuci, agba yaa dana obolo na amu kuci shi."

A yuwan ta mpolo o una Li'azaru

⁹ Ana ama a uwwai a na Yesu rawa ta, a tawa ta na abunda adama e ene Yesu na Li'azaru, vuma na u 'yasain atsuma o ukwa.

¹⁰⁻¹¹ Ama na abunda a lyawa ta itoni i nan ganu va aza a Isra'ila, reve a uwa itoni ya Yesu adama a Li'azaru. Ili i ndolo i da i zuwai nan ganu a gbagbain a yuwain ifobi i na oo una Li'azaru fo.

Yesu uwai Urishelima

(Mat. 21:1-11; Mak. 11:1-11; Luk. 19:28-40)

¹² Ana usana u tawai, reve obolo a ama na abunda a na a tawai adama a Abuki a Mapasa a uwwa a na Yesu ta lo a tawa Urishelima.

¹³ Dada a tarai ashuwa-shuwa reve a 'yawa a ga'an na Yesu, a yisaali,

* **12:5** Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "dinari ukpakuta'atsu (300)." Kalyuwa Ucuwuwi wi "Ikebe."

“Husana!† A cigala Asulā!”

“Asulā a zuwaa za na tawāi atsuma a ala a Asulazuva aba'un!”

“Asulā a zuwaa Mogono ma Isra'ila aba'un!”

¹⁴ Avu Yesu zami molloli reve u kumba yi. Ayi da ili i na Zakariya vumavasulā dammai,

¹⁵ “Ama a Urishelima† she yu uwwa wovon wan!

Mogono ma du mo ta lo a tawa, waru u ta kumba molloli.”

¹⁶ A mantsa mo ndolo, ojoro a yi a gura reve ili i ndolo shi. Amma a tyo de a mantsa ma na a 'yasan niyi a tyo a tsugbain, reve a cuwan a na Adanshi a Asulā a dammai ne adama a yi, waru a yuwaan yi ta ili i nda.

¹⁷ Ama na abunda a shi ta obolo na ayi, ana u 'yasin Li'azaru atsuma a akwakwa, avu u damma yi wu utā a aason. A shi ta a dansaa ozo o ro ili i na Yesu yuwain.

¹⁸ Ama na abunda o utā ta aa cina yi, adama a na a uwwai ili ya asalama i nda.

¹⁹ Dada Afarishi† a dammulai, “Ye ene ta, tsu tsura ulyuwu wa aci shi suru suru! Kalyuwai, uvadi suru u to tono yi!”

Nheleni n ciga ta me ene Yesu

²⁰ Nheleni† n ro n 'yawā ta fo Urishelima a yuwan aganda a mantsa ma Abuki a Mapasa'a.

²¹ Reve a 'yawā ubata wa Filibu (vuma na utai diga a lyuci va Besaida atsuma a Galili) avu a damma, “Manlu, tsu ciga ta tse ene Yesu.”

²² Avu Filibu 'yawā u damma Andarawu, reve ele ra a 'yawā a damma Yesu.

²³ Avu u damma le, “Mantsa ma yuwan ta ana Mawun ma Vuma† maq ushi tsugbain tsa yi.

²⁴ Amayun a da maa dansaa du, cu'un vu shina ta na riyai e ida waa kamba abunda shi, she nu u kuwa. Agba nu u kuwa, u ta matsan abunda.

²⁵ Za na cigai wuma wa yi atsuma o uvadi u nda u ta lamba yi. Za na wasain wuma wa yi o uvadi u nda u ta tsura wuma u na woo koto shi.

²⁶ Za na cigai u yuwaan mu tsugbashi suru, u ciga u 'yuwan u tawa u kuru mu, adama aagbashi a va a dana obolo na amu ubata u na n ri suru. Waru Dada va ta ca za na yuwaan numu tsugbashi suru tsugbain.”

Yesu yuwan ta adanshi o ukwa wa yi

²⁷ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, “Gogo nda n ta atsuma a addama. N damma, ‘Dada wawa mu na mantsa ma nda?’ Ne da shi, n tawa ta a mantsa ma nda adama a nda, adama n sowo atsumalima.

²⁸ Dada, roco ama tsugbain tsa wu!”

Dada udyo wu utai diga zuva avu u damma, “N roco ta de cine n ri na tsugbain waru n ta dashi roco.”

²⁹ Obolo a ama a na a dana lo mishin a uwwa ta udyo'o, reve ozo o ro e le a damma tsata tsa da. Ozo o ro gba a damma, “Malingata ma Asulā ma da ma yuwain adanshi na ayi!”

³⁰ Avu Yesu damma le, “Adama a du a da udyo'o u tawai, adama a va a da shi.

³¹ Gogo mantsa ma da na Asulā e ge'eto ama o uvadi. Waru mantsa ma da ana Asulā aa gbara Male za na aa yuwusan tsugono tsu uvadi tsa nda.

³² Agba na a 'yasan mu a akpata atsuma o uvadi, n to rono koyan a tawa ya'a va.”

† 12:15 Zak. 9:9. Aatagada a Adanshi a Asulā a Tsugana tsa yuwan ta ulinga na Sihiyona, amma aala o ro a Urishelima a da waru.

³³ Yesu damma t̄a ne adama u roco cine w̄āa kuw̄a.

³⁴ Reve obolo a ama'a a usu, "Wila u tsu u damma tsu t̄a a na Zamawawa'a u t̄a dan̄a lo kuci. To, cine tsa da, vaa damma a t̄a 'yaṣan Mawun ma Vuma zuva va akpata? Zane da Mawun ma Vuma ma nda'a?"

³⁵ Avu Yesu usu, "I t̄a tsura ekan a na a jima ke'en. Ilyuwa elime na mmalu eka'an ubuwu lo. Ni i yuwan ne, to, yāa taḍats̄a shi ni irumbu i t̄aw̄a. Amma ni i yuwan mmalu at̄suma e irumbu, yee reve ubat̄a u na yee tyo shi.

³⁶ Cayi za na t̄aw̄ai ne ekan okolo a ḍu, ayi ubuwu obolo na aḍu. Dada yoo o'wo ama a na a ri nden at̄suma e ekan."

Ama o ro a 'yuwan t̄a a ca Yesu okolo e le

Ana Yesu dammai ne, reve u kara u 'yawa u pa'an adama e ene yi wan.

³⁷ Ko na u yuwain iroci yi linga va asalama a nda a makakan me le, a ushi yi shi.

³⁸ A yuwan t̄a ne adama e ili i na Ishaya vumavasula dammai wo o'wo amayun,

"Asulazuva, zane da usuyi ili i na tsu damma nle?"

Waru zane da enei ucira wa wu?" ◇

³⁹ Ishaya waru u damma t̄a ili i na i zuwai a kudai a usu ayi da:

⁴⁰ "Asulazuva a rumbanato t̄a esu a ama, reve waru u zuwa o o'wo aza a aciyogbamu.

U yuwan t̄a ne adama e ene ko e reve wan, waru adama a kamb̄a ubat̄a wa Asulazuva u kambuwa le gbaga wan." ◇

⁴¹ Ishaya damma t̄a ne, adama a na we enei tsugbain t̄a Yesu, avu u yuwan adanshi a yi.

⁴² A mantsa'a, reve azagbain na abunda a ca yi okolo e le. Agba adama a na aa uwwusa wovon va Afarishi, a yuwan adanshi a yi a alanga eteshe shi, adama Afarishi a gbara le at̄suma a aa'isa'a wan.

⁴³ A la'a t̄a ciga ama a cuwa le a na Asula a cuwa le.

Yesu tawa t̄a adama u wawa uvadi

⁴⁴ Avu Yesu damma koyan a uwwusa, "Za na ushi numu suru, u ushi mu t̄a obolo na za na lyungu numu.

⁴⁵ Za na suru ene numu, we ene t̄a za na lyungu numu.

⁴⁶ N tawa t̄a at̄suma o uvadi ana za na taw̄ayi ne ekan at̄suma o uvadi, adama za na ca numu okolo waa buwa at̄suma e irumbu shi.

⁴⁷ "Za na suru uwwai adanshi a va, reve u 'yuwan a kuru le, amu da moo kototo yi shi. Adama a na n tawa adama n kototo uvadi shi, amma adama n wawa yi.

⁴⁸ Agba ili i na yoo kototo za na 'yuwan numu na adanshi a va o t̄a lo. Adanshi a na n dammai, ayi da ili i na yoo kototo yi o urana wu ukosu.

⁴⁹ Ili i na moo ritos̄u ili ya aciyawa i da shi. Dada na lyungu numu, ayi da u damma numu ili i na maa damma ni ili i na moo rito.

⁵⁰ N reve t̄a ili i na u dammai ama a yuwan, ili'i i zuwa t̄a ama a tsura wuma u na woo koto shi. Ayi da i zuwai maa dansaa du ili i na Dada'a u damma numu gan."

13

Yesu sa'a t̄a ana o ojoro a yi

¹ Ele lo kafu urana wa Abuki a Mapasa a rawa, Yesu reve t̄a mantsa ma na waa lyawa uvadi u rawa t̄a, tsara u kamb̄a ubat̄a wa Dada. U ciga t̄a ama a

na a ri pe atsumā o uvadī aza a na a ciga niyi, waru u ciga le tā hali ā tyo o ukosu.

² Ayi a lyuwusa ilyalya obolo no ojoro a yi nu ulivu, agba Mekerencesu ma zuwa tā de Yahuza, mawun mā Simo Iskariyoti, ni jijan adama u wina yi.

³ Yesu reve tā a na Dada vā yi ca niyi de ucira e ekere e ili suru, waru u tawā tā diga a Asulā, waru u tā kambā ubatā wā Asulā.

⁴ Ele atsumā a alya, avu u 'yon mishin daḍa u fodoi utugu wā yi reve wu nla mayaga e ikyun yā yi.

⁵ Avu u tsun mini a masa'atsu reve u uwa masa'a ma ana mo ojoro a yi, avu u tasa le na mamuna ma na wu nla e ikyun yā yi'i.

⁶ Ana u rawai ubatā wā Simo Bituru, avu u damma yi, “Zagbain, vu ciga tā vu sa'a mu ana?”

⁷ Reve u usu, “Vu reve ili i na maa yuwusan gogo shi, amma vu tā tawā vu reve na acaḗa.”

⁸ Avu Bituru damma, “O'o, vaa sa'a ana a vā shi.”

Avu u usu, “Na n sa'a ana a wu shi, vu pe atsumā a ama a vā shi.”

⁹ Daḍa u dammai, “Zagbain, she vu sa'a ana a vā goon wan! Sa'a ekere na aaci a vā fo!”

¹⁰ Avu u damma, “Na vuma sumba, lipu vā yi suru u tsu daḗa tā cece. Ana a yi a da goon u cigai u sa'a. Waru aḍu i tā cece, agba suru ndu da shi.”

¹¹ U reve tā vuma na aa wina yi, ayi da i zuwai u dammai, “Suru ndu da i ri cece shi.”

¹² Ana u kotoi masa'a ma ana me le, avu wo oto utugu wā yi. Avu u danuwisa, reve we ece le, “I reve tā ili i na n yuwaan ndu gogo?”

¹³ I de mu tā 'Manlu' nā 'Zagbain' waru amayun a da ḍu, adama a na ne daḍa n ri.

¹⁴ Amu, Zagbain nā Manlu mā ḍu, n sa'a tā ana a ḍu gogo. Aḍu fo i sa'alai ana a ḍu.

¹⁵ N yuwan tā ne adama e iroci tsarā i yuwan cine n yuwaan ndu.

¹⁶ Amayun a da maa dansaa ḍu, aagbashi a la'a zavu'wa vā yi shi. Malin-gata ma la'a za na lyungu niyi shi.

¹⁷ I reve tā ili i nda, waru Asulā a ta zuwaa ḍu aba'un, ni i yuwan le.

¹⁸ “Maa yuwusan adanshi adama a ḍu suru shi. N reve tā aza a na n dangwai. Amma ili i na Adanshi a Asulā a dammai ciga 'yuwan u shiwan. Reve u damma, 'Vuma na aa lyuwusa obolo nā amu da wina numu!' ◇

¹⁹ “N ta dansaa ḍu ili i nda gogo kafu u fara, tsarā nu u fara, i usu a na amu daḍa* za na ri lo kuci.

²⁰ N ta dansaa ḍu amayun, vuma na ushiyi malingata mā vā, u ushi mu tā fo. Waru vuma na usu numu, u usu tā vuma na lyungu numu.”

Yesu damma tā ili i na yaa cina yi

(Mat. 26:20-25; Mak. 14:17-21; Luk. 22:21-23)

²¹ Ana Yesu kotoi adanshi o ndolo, avu u uwa atsumolangu a abundā lon. Daḍa u dammai a alanga e eteshe, “N ta dansaa ḍu amayun, vuma tā atsumā a ḍu u ta wina mu.”

²² Agba ojoro a yi e reve ili i na waa dansa shi. Avu a ka lyuwulāi vāni le.

²³ Za tā atsumā o ojoro a yi za na Yesu cigai lon,† daḗa tā nden zuzu nā ayi.

◇ 13:18 Ica 41:9. * 13:19 Aza a Isra'ila e reve tā danshi “amu daḗa” aala a Asulā a da. Pa nda Yesu ta dansa ili i tā i da u ri nā Asulā. † 13:23 Oojoro a na Yesu cigai lo'on, ayi da Yahaya za na danai aatagada a nda. U ciga u de aala a yi shi daḗa u zuwusai “za na Yesu cigai lon” ko “oojoro o ro” atsumā e idana yā yi.

²⁴ *Avu* Simo Bituru yuwaan yi adanshi nu ukere reve u damma, “Ece yi ko zane da waa yuwusan adanshi a aci a yi.”

²⁵ Reve oojoro'o u raɓatowo Yesu, *avu* we ece yi, “Zagbain, *atsuma* a tsu, vuma ne da vaa yuwusan adanshi a aci a yi?”

²⁶ *Avu* u usu, “N to oto assala a nda a usa'an. Vuma na n cayi ayi da waa wina mu.” *Avu* wo oto assala'a *avu* u ca Yahuza, ulobo wa Simo Iskariyoti.

²⁷ Ana Yahuza ushiyi assala o ndolo, daɗa Male ma uwa niyi.

Daɗa Yesu dammai, “Yahuza, 'yaɓa gogo vu yuwan ili i na vu cigai vu yuwan.”

²⁸ *Atsuma* a aza a na a *ɗanai* lo a alya, babu za na revei ili i na i zuwai Yesu dammai ne Yahuza.

²⁹ Amma adama a na Yahuza ayi da le za vu uzuwa, ozo o ro a yuwusan ta majiyan gashi Yesu damma yi ta, u 'yaɓa u tsupa ikebe yi ilyalya, ko u ne'eshen alambi ikebe.

³⁰ Ana Yahuza ushiyi assala o ndolo, reve wu utushi, cina ayin a yuwan.

Wilɓ u sa'avu

³¹ Ana Yahuza *karai*, reve Yesu damma, “Mantsa ma rawa ta a na *amu* Mawun ma Vuma maa uwa *atsuma* a tsugbain tsɓ va, waru *Asula* a ta tsura tsugbain adama e ili i na yaa cina mu suru.

³² Na *Asula* a tsura tsugbain adama a va, *Asula* na aciyayi u to roco cine Mawun ma Vuma ma ri na tsugbain gogogo.

³³ “Muwun n va, mantsa ke'en da ma buwa numu a na *maa* *ɗanu* na *adu*. I ta zami mu, agba yaɓ tsura mu shi. N damma du ta cine n dammai aza a Isra'ila, 'Yaa gura 'yaɓa ubata u na *maa* 'yaɓa shi.’

³⁴ “Amma n ta casu du wila u sa'avu u na yaɓ kuru. I ciga i 'yuwan i cigalai cine n ciga ndu.

³⁵ Ni i cigalai, ama suru e te reve *adu* ojoro a va a da.”

Yesu yuwan ta adanshi a na Bituru a wasan yi

³⁶ Reve Simo Bituru ece Yesu, “Zagbain, te da vee tyo?”

Reve u usu, “Ubatu u na *maa* 'yaɓa vaa gura toni mu de shi, amma a 'yaɓa de vu to toni mu.”

³⁷ *Avu* we ece yi, “Zagbain, nye i zuwai moo toni wu gogo shi? N tu ufoɓu n kuwa oɓolo na *avu*!”

³⁸ Reve u usu yi, “Vu tu ufoɓu vu kuwa adama a va? Amayun a da maa damma wu, kafu moton ma saala, vu ta wasan mu uta'atsu.”

14

Yesu da ure a tyo ya Dada

¹ Reve Yesu damma ojoro a yi, “She u *ɓala* ko i *ɗana* na *atsumolangu* wan. I ushi *Asula*, waru i ushi mu fo.

² *Asula* a *abunda* a ta de o u'wa wa Dada va, waru n ta 'yaɓa n foɓoo du ubata. Na amayun a da shi, n shi a damma du ne shi.

³ Na n koto mayan me ili i nda, n ta *tawisa* n tara du a tyo oɓolo na *amu*. Reve tsu *ɗanuyi* oɓolo.

⁴ I reve ta ure a tyo ubata u na mee tyo.”

⁵ Reve Toma usu yi, “Zagbain, tsu reve ubata u na vee tyo shi. Cine tsee reve ure a tyo de?”

⁶ Reve u usu, “*Amu* da ure u na u rocoi amayun a *Asula* waru n ca ama wuma. Babu vuma na *aa* 'yaɓa ya Dada she nu u kuru nu ubata u va.

⁷ Ni i shi i reve mu na amayun, i te reve Dada va fo. Amma diga gogo i reve yi ta, waru ye ene yi ta.”

8 Avu Filibu damma, “Zagbain, roco tsu Dada'a, atsu u ta rawa tsu.”

9 Reve u usu, “Filibu, n to o^olo na adu nu ujimu. Cine tsa da wo o'woi hali n gogo koto vu revei ko zane da n ri shi? Vuma na ene numu suru, we ene ta Dada. To, cine vaa dansa n roco du Dada'a.

10 Koto vu ca okolo a na amu n ri pe atsuma a Dada, waru Dada ri pe atsuma a va shi? Adanshi a na maa dansaa du adanshi a va a da shi, amma Dada da na ri pe atsuma a va, waru ayi da waa yuwusan ulinga wa yi.

11 Usuyi Dada'a u ta pe atsuma a va, amu waru n ta pe atsuma a Dada. Na yaa usu mu adama e idanshi i va shi, to, usu numu adama e ili i na n yuwain.

12 “Amayun a da maa dansaa du, vuma na suru usu numu, ta yuwan ili i na n yuwusain. Aza a na a usu numu a ta yuwan ili i na i la'ai za na n yuwusain, adama a na n ta kambā n danu o^olo na Dada.

13 Waru ni i pati ili i ro atsuma a ala a va, n ta yuwaan du, adama Mawu'un u tawaa Dada na tsugbain.

14 N ta yuwaan du ili i na i patiyi suru atsuma a ala a va.

Nzuwulai n na Ruhu va Akiza aa tawa

15 “Ni i ciga mu, i ta yuwan ili i na n damma ndu i yuwan suru.

16 Waru n ta pati Dada u ca du Za vi Ikambi i ro, za na aa danu na adu hali ukosu.

17 Ayi da Ruhu va Akiza,† za na rocoi amayun adama a Asula. Ama o uvadi aa usu yi shi, adama a na e ene yi shi, waru e reve yi shi. Amma adu i reve yi ta, adama a na u ta pe nden atsuma a du, waru u ta dana pe atsuma a du.

18 Na n kara, maa lyawa du a nde'en tsa mkpa'an shi, n ta tawisa ya'a du.

19 Mantsa ma buwa ta ke'en, ama o uvadi a buwa ee ene mu shi, amma adu i te ene mu. Adama a na amu wuma u da n ri, adu waru i ta dana wuma.

20 Nu urana u ndolo u tawa, i te reve a na n ri pe atsuma a Dada. Waru i te reve a na i ri atsuma a va, waru amu n ri atsuma a du.

21 Vuma na ciga numu suru, u ta yuwan ili i na n dammai suru, avu Dada va ciga yi fo. Amu fo n ta ciga yi, avu n roco yi ko zane da n ri.”

22 Avu Yahuza (ayi nda Yahuza Iskariyoti da shi) damma, “Amma Zagbain, cine vu foboi vu roco tsu aciyawu amma a tyo a akapi shi?”

23 Reve u usu, “Na ama a ciga mu, a ta yuwan ili i na n damma nle a yuwan suru. Dada va ta ciga le, avu tsu tawa ya'a le, avu waru tsu danu o^olo ne ele.

24 Vuma na gba ciga numu shi, waa yuwan ili i na n dammai shi. Ili i na yu uwwa numu n dammai, ya'a va da wu utai shi, amma o una wa Dada u da za na lyungu numu.

25 “N damma du ta ili i nda suru a mantsa ma na n danai o^olo na adu.

26 Amma ayi Za vi Ikambi u to roco du ili suru, waru u ta zuwa du i cuwan ili i na n damma ndu suru. Ayi Za vi Ikambi i nda ayi da Ruhu va Akiza za na Dada va aa lyungu atsuma a ala a va.

27 N zuwa du ta i tsura mazanga o okolo a du, cu'un mazanga na n ri na ayi o okolo a va, ayi da maa zuwa du i tsura. Asuvu nden a na maa ca woo o'wo cine uvadi waa ca shi. Adama o ndolo she i yuwan atsumolangu lon wan, waru she yu uwwa wovon wan.

28 “Yu uwwa mu ta de adansa n ta kara waru n ta tawisa ya'a du. Ni i ciga mu na amayun i yuwan mazanga a na maa kambā ya Dada, adama a na u la'a mu ta tsugbain.

29 N ta dansaa du ili i nda gogo kafu u fara, adama nu u fara i usu.

30 Maa dashi yuwan adanshi a abunda na adu shi. Adama a na za tsugono tsu uvadi u nda u ta lo a tawa. Amma u ri nu ucira a aci a va shi.

31 N yuwan ta ili i na Dada va damma numu n yuwan suru, tsara ama o uvadi a nda e reve n ciga yi ta.

“Tawaj gogo tsu karaj.”

15

Ataci ne eten

¹Avu Yesu lyuwa elime na adanshi no ojoro a yi, reve u damma, “Amu da ikyun ya amayun i na i tsu utaa ataci a inabi. Dada va ayi da cimbi.

²Ne eeten a na a ri za va nu u matsan shi, u tsu gasa yi ta. Waru u tsu lapula ta eeten a na a tsu matsan muwun, tsara u matsan muwun ma abunda.

³Ili i na n damma ndu u zuwa du ta de i kamba cece.

⁴Ni i ri uka bu na amu, n to o'wo uka bu na adu. Eeten a tsu matsan na aciyayi shi. U ta matsan nu u buwa uka bu ni ikyun. Ne da adu fo yaa matsan shi, she ni i ri uka bu na amu.

⁵“Amu da ikyun ya ataci'i, adu gba eten. Na za suru ka ba ya'a va, amu waru uka bu na ayi, u ta matsan lon. Agba yaa gura yuwan ili i ro shi, she na n kamba du.

⁶Na za ri uka bu na amu shi, u ta gashi eeten a na a tsu vari reve u 'yewe. Ama a tsu tara ta eten a na e 'yewei, reve a zuwa le a akina a kulato le.

⁷Ni i ri uka bu na amu na waru yaa kurusu uritosu u va, i ta pati Dada ili i na i cigai suru, avu gba u ca du.

⁸Na yaa matsasan muwun ma abunda, u to rocosu a na adu ojoro a va a da, waru i to rocosu ama tsugbain tsa Dada va.

⁹“N ciga du ta cine Dada va ciga numu. Gogo i ka ba atsuma e icigi i va.

¹⁰Ni i yuwan ili i na n dammai, i ta ka ba atsuma e icigi i va. Ne da waru, n yuwain ili i na Dada va damma numu n yuwan, ne da fo n ri uka bu atsuma e icigi ya yi.

¹¹N damma du ta ili i nda suru adama yoo o'wo na cu'un mazanga ma na n ri na ayi, adama waru mazanga ma du mo o'wo ushete wan.

¹²Apa nda ili i na maa dansaa du i yuwan: i cigalai ununa n ciga ndu.

¹³Babu icigi i na i la'ai nda, vuma kuwa adama a n'utsa ma yi.

¹⁴“Adu n'utsa n va da, ni i kuru ili i na maa dansa.

¹⁵M buwa e desu du agbashi shi, adama a na zagbain tsu damma agbashi a yi ili biti shi. Amma n te desu du n'utsa, adama a na n damma ndu ili i na Dada va damma numu biti.

¹⁶I dangwa mu shi. Amu da n dangwa ndu. Avu waru n ca du ulinga u nda i yuwan: 'Yawaj i matsan muwun, icu'un i na yaa jima. Ne da Dada aa ca du ili i na i pati niyi suru na ala' a va.

¹⁷Apa ili i na n damma ndu i yuwan: I cigalai.

Uvadi u ta 'yuwan ojoro'o

¹⁸“Na ama o uvadi a nda a 'yuwan du, i cuwan amu da a fara 'yuwain.

¹⁹Na adu aza o uvadi a da, a ta ciga du ununa a cigai aza e le. Amma n dangwa du ta yu utaa atsuma o uvadi, adama o ndolo adu aza o uvadi a da shi. Ayi da i zuwai uvadi u 'yuwan ndu.

²⁰I cuwan ni ili i na n damma ndu: Aagbashi a la'a zavu'wa va yi shi. Na ama o bongi mu, o to bongi du fo. Waru na a yuwan ili i na n rito nle a yuwan, a ta yuwan ili i na i damma nle fo a yuwan.

²¹Agba o to bongi du adama a na i ri aza a va. A ta yuwan ne adama a na e revei za na lyungu numu shi.

²²Na n shi n tawa n yuwaan le adanshi shi, a shi a dana nu unusu u na waa tawa le no oforo shi. Amma gogo a ri nu ure u motaa shi adama o unusu u le.

²³Za na 'yuwan numu biti u 'yuwan ta Dada va.

²⁴ N yuwan tã linga va asalama e memere me le, icu'un i na ko za koto yuwain shi. Nã n shi n yuwan linga nda shi, a shi a ðana nu unusu shi. Agba gogo nda e ene tã ili i na n yuwain. Agba suru nã ne, a 'yuwan mu tã obolo na Dada va.

²⁵ Agba ili i nda i fara tã adama e ili i na a ðanai a Wilã u le wo o'wo amayun: 'A 'yuwan mu tã pere m pere.' ◊

²⁶ "N tã lyunguwa ðu za na a tsu ðe Za vi Ikambi. U to utã ubatã wa Dada avu u tãwa ubatã u ðu. Ayi ða Ruhu va amayun. Nu u tãwa, u ta yuwan adanshi adama a va.

²⁷ Reve a ðu fo ni i ciga i 'yuwan i damma ama adama a va, adama a na i ri obolo nã amu diga a mantsa ma na n teme i uritosu."

16

¹ Avu Yesu lyuwa elime na adanshi, u damma, "N damma ðu tã ili i nda, adama i lyawa u'ususu u va wan.

² A tã gbara ðu a a'isa. Waru mantsa mã tã tãwa ana ama oo una ðu, reve a jijan gashi a ta yuwusaan Asulã agandã na a yuwan ne.

³ A ta yuwan ne, adama a na e reve Dada'a shi, waru e reve mu shi.

⁴ Agba n damma ðu tã ili i nda, adama nã mantsa mã tãwa ana aa yuwusan ili i nda, i cuwan ni ili i na n damma ndu.

Ulinga u Ruhu va Akiza

"Mantsa ma na n teme i uritosu, n damma ðu ili i nda shi, adama a na n shi obolo na a ðu.

⁵ Gogo gba n tã kambã ubatã wu za na lyungu numu. Agba ko vuma tã atsumã a ðu ece mu, "Te ða vee tyo?" shi.

⁶ Ana n damma ndu gogo, a ðu ða nda i remei atsumolangu.

⁷ Agba amayun a ða maa dansaa ðu, u la'aa ðu tã ulobonu n kara. Nã n kara n tã lyunguwa ðu na Za vi Ikambi. Nã n kara shi, Za vi Ikambi'i waa tãwa shi.

⁸ Nu u tãwa, u to roco ama o uvadi a na a nusain ana a dammai, 'Tsu reve tã ili i na i ri unusu, waru tsu reve tã ili i na i ri mejege, waru tsu reve tã ununa Asulã a tsu ge'eto unusu.'

⁹ A yuwan mejege shi adama o unusu, adama a na a usu mu shi.

¹⁰ A nusan tã adama e ili i na i ri mejege, adama a na n tã 'yãwã ubatã wa Dada, waru yaa lyuwa elime nã mene mã va shi.

¹¹ A yuwan mejege shi adama o uge'etosu adama a na u yuwaan tã ðe za tsugono tsu uvadi u nda uge'etosu.

¹² "N tã ni ili yã abunda i na maa damma ðu, agba gogo u la'a tã ucira u na yee reve.

¹³ Agba nã Ruhu na o rocosu ili i na i ri amayun adama a Asulã u tãwa, u ta zuwa ðu i reve ili i na i ri mejege i na yoo utusa ubatã wa Asulã. Waa yuwan adanshi a na o utai ubatã wa yi shi, amma u ta damma ili i na wu uwwai goon, waru u ta damma ðu ili i na yã tãwa.

¹⁴ U ta ca mu tsugbain, adama a na u ta tara ili i na n dammai reve u damma ðu.

¹⁵ Ili i na Dada ri ne ele suru, n tã fo ne ele. Ayi ða i zuwai n dammai Ruhu'u u ta tara ili i na maa damma avu u damma ðu.

Atsumalima a tã kambã mazanga

¹⁶ "Na a jima ke'en yee ene mu shi, amma a tyo ðe i te enishe mu."

¹⁷ Reve ozo o ro atsumã o ojoro a yi a dammulai, "Nye waa dansa ana u dammai, 'Na a jima yee ene amu shi, reve waru a tyo ðe avu ye enishe mu?'

Waru nye i da waa dansa ana u dammai, 'Adama a na n ta kara a tyo ubata wa Dada?' "

¹⁸ Reve waru e ecelej, "Nye i da waa dansa 'na a jima ke'en?' Tsu gura reve ili i na waa dansa shi."

¹⁹ Yesu reve ta ojoro a yi a ciga ta e ece yi adama o ndolo, dada u damma nle, "I te mecilei ili i na maa dansa ana n dammai, 'Na a jima ke'en ye ene mu waru shi, reve waru n damma a tyo de i te enishe mu?'"

²⁰ Amayun a da maa dansaa du, i ta shon avu waru i yuwan atsumolangu, amma uvadi u ta yuwan mazanga. I ta yuwan atsumolangu, amma atsumolangu a du a ta kambay mazanga.

²¹ Na ka danu limatan, u ta na mbala, adama a na mantsa ma yi ma rawai. Amma nu u matsan mawu'un, avu wi icina na mbalala adama a na u ri a mazanga ma na u tsurai mawun o uvadi.

²² Ne da fo u ri ya'a du. Gogo i ta atsumolangu, amma n te enishe du. A mantsa'a i ta yuwan mazanga, waru ko vuma aa gura zuwa du i lyawa mazanga shi.

²³ Na mantsa mo ndolo ma rawa, yee ece mu ili i ro waru shi. Amayun a da maa dansaa du, Dada va ta ca du ili i na i patiyi suru atsuma a ala a va.

²⁴ Hali n gogo koto i pati ili i ro atsuma a ala a va shi. Patishiyi, Asula waru a ta ca du ayi, tsara i shiwan na mazanga.

Kristi Zamawawa lyuwa ta aci o uvadi

²⁵ "N yuwan ta adanshi a nda ni iroci, agba mantsa mo ta lo a tawa ana maa dashi yuwan ne shi. A mantsa'a n ta paduwa du ili suru adama a Dada'a.

²⁶ O urana u ndolo i ta pati Dada'a na ala a va, agba woo o'wo she na n yuwan ipati o una u du shi.

²⁷ Asula Dada u ciga du ta adama a na i ciga numu, reve waru i usu a na mu utai ubata wa yi.

²⁸ Mu uta ta ubata wa Dada, reve n tawa o uvadi. Gogo gba n ta lyawa uvadi avu n kambay ya Dada'a."

²⁹ Avu ojoro'o a damma, "Gogo vu ta adanshi na atsu upaduwa! Vaa yuwusan adanshi ni iroci shi.

³⁰ Gogo tsu reve ta vu reve ta ili biti. Vu ta gura usu yeci i vuma kafu u yuwan yeci'i. Ayi nda, u zuwa tsu ta tsu usu vu uta ta ubata wa Asula."

³¹ Avu u usu, "Amayun a da i usu ta gogo?"

³² Mantsa mo ta lo a tawa, waru u rawa ta de, ana suru ndu yee bete'we, koyan da atsuma a du a kambay o u'wa wa yi, reve i lyawa mu a nde'en. Agba Dada to obolo na amu, waru adama o ndolo n ri a nde'en shi.

³³ "N damma du ta ili i ndolo adama yoo o'wo na mazanga ma amayun adama a na i ri obolo na amu. Uvadi u ta zuwa du i sowo atsumalima. Agba i kaba asuvu! N lyuwa ta aci o ucira wu uvadi!"

17

Yesu yuwaan ta ojoro a yi avasa

¹ Ana Yesu kotoi a dansaa le ili i nda suru, reve u kalyuwa zuwa avu u damma, "Dada, mantsa ma rawa ta. Vu ca Mawun ma wu tsugbain adama u ca wu tsugbain.

² Vu ca yi ta tsugbain a aci a ama suru adama u ca aza a na vu ca niyi wuma u na woo koto shi.

³ Waru nda ure u na aa tsura wuma u na woo koto shi: e reve wu, za na avu da Asula a amayun goon, reve waru e reve Yesu Zamawawa, za na vu lyunguyi.

4 N roco t̄a tsugbain ts̄a wu o uvad̄i ana n kotoi ulinga u na vu ca numu n yuwan.

5 Gogo, Dada, vu d̄ashi ca mu tsugbain tsa na n shi n̄a ayi ana n shi o6olo n̄a avu kafu vu yuwan uvad̄i.

6 “Vu ca mu t̄a aza e itoni o ro atsuma o uvad̄i u nda, waru n roco le t̄a ili i na vu rotsoi. Aza a wu a da a shi, agba vu ca mu t̄a ele, avu gba a yuwaan wu tsutoni.

7 E reve t̄a a na avu da vu ca numu ili i na n ri n̄a ayi suru.

8 Adama a na n damma t̄a aza e itoni a va ili i na vu damma numu, agba a usu t̄a. E reve t̄a a na mu utai ubata wa wu, avu waru a usu avu da vu lyungu numu.

9 N ta avasa adama e le. Maa yuwusan avasa adama a ama o uvad̄i shi, amma adama a aza a na vu ca numu, adama a na ele aza a wu a da.

10 Ama o ndolo suru aza a na a ri aza e itoni a va aza a wu a da fo, waru aza a na oo tono wu suru aza a va a da fo. O roco t̄a na amayun ili i na tsugbain ts̄a va ts̄a ri.

11 N t̄a lo a tawa ya'a wu. M buwa e isawan o uvad̄i waru shi. Agba aza e itoni i va a buwa t̄a atsuma o uvad̄i. Vu roco ucira wa ala a wu, ayi da ala a na vu ca numu, tsara vu geshe le. Dada oo o'wo ili i t̄a, ununa avu n̄a amu tsu ri.

12 Nu ucira wa wu u da, ucira u na vu ca numu a mantsa mo ndolo amu ubuwu o uvad̄i dada m putsayi ili i wuya a ju'wan le. Shede ayi vuma na o kototoi* ayi da a lungusai adama Adanshi a Asula a shiwan.

13 “Dada, n t̄a tawa ya'a wu gogo. Agba n damma t̄a ili i nda amu ubuwu o uvad̄i, adama aza e itoni a va a shiwan n̄a mazanga ununa amu n ri.

14 N damma le t̄a ikaka ya wu. Agba ama o uvad̄i u nda a 'yuwan le t̄a, adama a na a ri ili i t̄a ne ele shi, ununa amu fo n ri ili i t̄a na ama o uvad̄i shi.

15 Maa patishi wu vu tawa le atsuma o uvad̄i shi, amma vu 'yasan za wuya a ju'wan le.

16 Amu za vu uvad̄i u nda u da shi. Ne da waru ele fo aza o uvad̄i a nda a da shi.

17 Vu zuwa le o o'wo cece na akiza o uritosu wa adanshi a wu za na ayi da amayun.

18 N lyungu le t̄a atsuma o uvad̄i, cine vu lyungu numu atsuma o uvad̄i.

19 N ca t̄a aciyava n yuwaan wu tsugbashi adama ele fo a ca aciyele a yuwaan wu tsugbashi.

20 “Dada, n ta yuwusan avasa adama a aza e itoni a nda, agba waru n ta yuwusan avasa adama a aza a na aa tawa a ca mu okolo e le suru, adama e ili i na aza e itoni a va aa damma adama a va.

21 N ciga t̄a suru nle o o'wo ili i t̄a, ununa amu n ri ili i t̄a n̄a avu, avu waru vu ri ili i t̄a n̄a amu. N ciga le t̄a fo o o'wo ili i t̄a n̄a atsu. Dada ama o uvad̄i a nda aa usu a na avu da vu lyungu numu.

22 N ca t̄a ama a nda tsugbain tsa na vu ca numu adama o o'wo ili i t̄a, ununa avu n̄a amu tsu ri ili i t̄a.

23 Amu ili i t̄a i da ne ele, avu waru ili i t̄a vu ri n̄a amu, adama o o'wo ili i t̄a suru suru. Ne da ama o uvad̄i ee reve avu da vu lyungu numu. E te reve a na vu cigai aza e itoni a va ununa vu ciga numu.

24 “Dada, vu ca mu t̄a ele, waru n ciga le t̄a a dana ubata u na n ri, adama ee ene tsugbain ts̄a va, za na vu ca numu adama a na vu ciga numu kafu vu yuwan uvad̄i.

* 17:12 Vuma na o kototoi pa nda u ta yuwusan adanshi a Yahuza Iskariyoti za na winai Yesu.

²⁵ “Dada, *avu* *da* za *va* *abula*.† Uvadi u reve wu shi, *amu* gba n reve wu ta, ama a nda waru e reve ta a na vu lyungu numu.

²⁶ N roco le ta ili i na vu rotsoi, waru n ta lyuwa elime nu uyuwusan ne. Ne da aa gura ciga ozo o ro ununa vu ciga numu, adama moo o'wo ili i ta ne ele.”

18

E reme ta Yesu

(*Mat. 26:47-56; Mak. 14:43-50; Luk. 22:47-53*)

¹ Ana Yesu kotoi avasa, reve ayi no ojoro a yi a kara reve a pasa U6aa wa Kidron. Reve a rawa ubata u na u ri na danga zetun† va abunda avu a uwa pe.

² A *iyawusa* ta ubata'a na abunda, ayi da i zuwai Yahuza za na wina niyi revei ubata u na a ri.

³ Reve nan ganu a gbagbain na Afarishi a lyungu adugari a Aa'isamapada o ro a kuru Yahuza. Waru obolo a asoja a Roma a shi ta obolo ne ele, ama a nda a shi ta ni itana yu uvon ni iftila na akata. Avu Yahuza tara le a tyo ubata'a.

⁴ Yesu reve ta ili i na yaa fara na ayi, dada wu utai reve we ece le, “Zane da yaa zama?”

⁵ Reve a usu, “Yesu za va Nazara.”

Avu a damma le, “Amu dada Yesu'u!” (Yahuza za na wina niyi, shi ta mishin ne ele.)

⁶ Ana Yesu damma nle, “Amu dada ayi'i,” reve o rono na acapa avu a riyā e ida.

⁷ Reve we ecishe le, “Zane da yaa zama?”

Avu a damma, “Yesu za va Nazara.”

⁸ Avu u usu, “N damma du ta de amu dada Yesu. Na amu da yaa zama, lyawai ojoro a va a kara.”

⁹ A yuwan ta ne adama e ili i na Yesu dammai de a shiwan, “N lamba ko za ta atsuma a aza na vu ca numu shi.”

¹⁰ Reve Simo Bituru tala matsun me pe'eni ma yi reve u kodo utsuvu wu usa'ani wa aagbashi a aabara a nan ganu. (Aala a aagbashi'i Maluku.)

¹¹ Avu Yesu damma Bituru, “Kambuwa matsun me pe'eni ma wu e ibici ya yi. Vu ta a majiyan n ciga n sowo atsumalima ununa Dada zuwai n sowo shi?”

A tarai Yesu a tyo ubata wa aabara a nan ganu

(*Mat. 26:57-58; Mak. 14:53-54; Luk. 22:54*)

¹² Reve yali i gbain† na asoja a yi a Roma, obolo na adugari a Aa'isamapada, e reme Yesu avu a nla yi.

¹³ Avu a fara tara yi a tyo ya Hanana, ashawale Kayafa. Kayafa da danai aabara a nan ganu a aa'wan o ndolo.

¹⁴ Ayi dada za na de acapa u dammai azagbain a Isra'ila, “Lyawai vuma nda kuwa tsara ama suru a dana wuma.” ◇

Bituru wasain Yesu

(*Mat. 26:69-70; Mak. 14:66-68; Luk. 22:55-57*)

¹⁵ Reve Simo Bituru no oojoro o ro ◇ a kuru Yesu. Oojoro'o u reve ta aabara a nan ganu'u, dada u uwai obolo na Yesu atsuma a agalaci o ukobu wu uge'etosu wa aabara a nan ganu.

¹⁶ Bituru gba reve wi isawan a alanga zuzu nu unantsu. Avu oojoro'o u kamba u yuwan adanshi na aagbashi o usheli a na a ri o unantsu. Reve a lyawa Bituru u uwa.

17 Amma *avu* usheli'i we ece Bituru, “*Avu* oojoro a vuma ndolo Yesu *da*, ko ne *da shi*?”

Avu u wasan, “O'o, *amu da shi*!”

18 Mantsa mo utanu ma *da ma shi*, reve agbashi na *adugari a Aa'isamapada* a gba'ato akina. Ele a lyasuwusa, *da da* Bituru rawai zuzu na akina'a adama u lyasuwa.

Aabara a nan ganu a yuwain Yesu yeci

(*Mat. 26:59-66; Mak. 14:55-64; Luk. 22:66-71*)

19 *Avu* aabara a nan ganu a yuwan Yesu yeci adama o ojoro *a yi* ni uritosu wa *yi*.

20 Reve u usu, “N yuwusan ta adanshi adama koyan *da uwwa*. N ritosu ta *a a'isa na a Aa'isamapada*, ubata u na aza a Isra'ila suru o tsu boloto. N damma ko ili i ta usokowu shi.

21 Adama *a nye* vee eceshe mu *cu'un vi ili i nda*? Ece ama a na a uwwai uritosu u va. E reve ta ili i na n dammai.”

22 Ana Yesu dammai ne, *avu dugari ro basa yi o ugbaguzu avu u damma*, “Zane *da avu a na vaa yuwaan aabara a nan ganu cu'un va adanshi o ndolo*?”

23 *Avu u damma*, “Na n damma ta ili i ro i na Wila u dammai u ri mejege shi, i roco ili'i. Agba ni ili i na n dammai amayun a *da*, adama *a nye* vu basa numu?”

24 Yesu ubuwu wunlu *da da* Hanana caco niyi *a tyo ya Kayafa aabara a nan ganu*.

Bituru wasisan ta Yesu

25 Ili i nda a farasa pe atsuma, Simo Bituru *de* mishin zuzu na akina a lyasuwusa. *Da da* e ece niyi, “*Avu za vi itoni ya Yesu da*, ko ne *da shi*?”

Avu u wasan reve u damma, “O'o, *amu da shi*!”

26 Aagbashi o ro a aabara a nan ganu *a shi ta lo*. Maci vuma na Bituru kodoi utsuvu u *da*. *Avu u damma*, “Me ene wu ta ubata a *danga zetun*, ko me ene wu shi?”

27 *Avu Bituru wasisan*, a mantsa'a *avu moton ma saalashi*.

A tarai Yesu a tyo ya Bilatu

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mak. 15:1-5; Luk. 23:1-5*)

28 Ana Kayafa kotoi uge'etosu wa Yesu na wasasa, *da da* azagbain a Isra'ila a tara niyi *a tyo ubata wa Bilatu gwamna vuma va Roma*. *Avu ama'a e isawan a alanga*. Na shi za ro uwa pe, u shi to o'wo babu cece, agba Wila u shi a lyawa yi u yuwan *Abuki a Mapasa shi*.

29 *Avu Bilatu uta a alanga* reve we ece le, “Adanshi *a nye a da i tawayi a aci a vuma nda*?”

30 Reve *a usu*, “Na shi vuma nda za vu ulinga wi iwuya i *da shi*, tsu shi *a tawa na ayi ubata wa wu shi*.”

31 *Avu u damma le*, “To, *adu na aciyadu tara niyi i yawai i ge'eto yi cine Wila u du u dammai i ge'eto yi*.”

Reve a wasan a damma, “*Adu aza a Roma i tsu lyawa tsu tsu una vuma shi*.”

32 Ili i na a dammai u roco ta ili i na Yesu dammai *de* cine waa kuwa u fara ta o o'uso amayun.

33 Reve u kamba o ukobu *avu u de* Yesu *avu we ece yi*, “*Avu da mogono ma aza a Isra'ila*?”

34 *Avu u damma*, “Yeci *ya wu i da nda'a*, ko ama o ro a yuwaan wu ta adanshi *a va*?”

35 Reve u usu, “Vu reve ta *amu za va Isra'ila da shi*! Ama *a wu na nan ganu a gbagbain a da a tawai na avu ya'a va*. Nye i da gba vu yuwain?”

³⁶ Reve Yesu usu, “Tsugono tsā vā za vu uvadi u nda u da shi. Nā shi za vu uvadi u nda u da, agbashi a vā a shi ta yuwan nlangi adama a zuwa mu e ekere a azagbain a Isra'ila wan. Amu n ri ana ngono n na maa yuwusan tsugono pa o uvadi shi.”

³⁷ Avu we ece yi, “Avu mogono ma da, ko ne da shi?”

Reve u usu yi, “Vu damma ta amu mogono ma da, waru vu damma ta mejege. Ayi da i zuwai a matsan numu, avu n tawa o uvadi adama n damma ama amayun. Waru za na ri za va amayun tsu poloo mu ta atsuvu.”

³⁸ Avu we ece yi, “Nye i da amayun?”

A padayi Yesu ugana wu ukwa

(Mat. 27:15-31; Mak. 15:6-20; Luk. 23:13-25)

Ana Bilatu dammai ne, avu wu utisa a tyo ya aza a Isra'ila avu u damma le, “Vuma nda yuwan ili i na i rawai n damma, ‘Nu u ciga u ‘yuwan u kuwa’ shi.

³⁹ I reve n tsu bada ta vuma ta atsuma o u'wa wa ali u kara a mantsa ma Abuki a Mapasa. I ciga ta n lyawa ‘mogono ma aza a Isra'ila?’”

⁴⁰ Reve a saala, “O'o, a lyawa yi wan! Tsu ciga ta a lyawa Baraba.” (Baraba gba u shi ta u tsu 'yasasan nlangi.)

19

Asoja a yuwaan ta Yesu ulamu

(Mak. 15:16-20)

¹ Reve Bilatu† damma asoja a faba Yesu na asudu.

² Reve a dawa ookokolo e eten a awanda, avu a zuwayi a aaci,* avu o oto yi aayala a sawun daan-daan.

³ Avu a tawusa ya'la yi na a dammi, “Wuma wa wu u jima, mogono ma aza a Isra'ila!” Na a basasa niyi o ugbaguzu.

⁴ Avu Bilatu kara o utisa waru, reve u damma ama'a, “Uwwai, n ta o uta yi pa nda ya'la du, adama i reve n tsura ili i ro i na yaa zuwa n kototo yi shi.”

⁵ Reve Yesu uta, wotowu no ookokolo a awanda† na aayala'a. Avu Bilatu damma le, “Apa vuma'a!”

⁶ Ana nan ganu a gbagbain obolo na adugari a Aa'isamapada e ene niyi, reve a saala, “Vara niyi a akpata!† Vara niyi a akpata!”

Avu u usu, “I tara yi reve i vara yi a akpata. N tsura ili i na yaa zuwa n kototo yi shi.”

⁷ Reve a usu, “U damma ta a na ayi Mawun ma Asula ma da. Adama o ndolo, Wila u tsu u damma ta u kuwa.”

⁸ Ana wu uwwai ili i nda, reve wu uwwa wovon lon.

⁹ Avu u kara a kambā o ukobu wa yi reve we ece Yesu, “Te da vu utai?” Agba u usu ili i ro shi.

¹⁰ Avu Bilatu damma, “Vu 'yuwan ta a yuwan adanshi na amu? Vu reve, n ta nu ucira u na maa lyawa wu vu kara pere, ko n zuwa a vara wu a akpata.”

¹¹ Avu u usu, “Vu ta gura yuwaan mu ne adama a na Asula a zuwa nuwu vu yuwan. Vuma na ca numu e ekere a wu u la'a wu ta unusu.”

¹² Ana wu uwwai ili i nda, u shi ta u ciga u lyawa yi u kara pere. Avu azagbain a Isra'ila a lyuwa elime na yisaali, “Na vu lyawa vuma nda pere, avu i'utsa i Mogono Kaisa da shi! Vuma na suru tarai aciyayi mogono ma da, vuma ndolo ma'yuwatan mo mogono ma da!”

* **19:2** Kaisa Mogono mo otosu ta ookokolo a avu'un a na a mungai na aayala a sawun daan-daan. A yuwaan ta ne Yesu adama a lamaa yi.

13 Ana wu uwwai ili i na aa dansa, reve wu uta na Yesu a alanga avu u danu o ootogu o uge'etosu o ukobu u na a tsu de Ukobu u na a Ru'wai na Atali a Gbagbain. (Aala o ubata u nda na Tsu'arama† ayi da "Gabata.")

14 Gogo urana u ta e mereme ma aci o Urana wi Ifofi ya Abuki a Mapasa. Reve u damma aza a Isra'ila'a, "Apa du mogono ma du!"

15 Reve a kambuwa yi na yisaali, "Una niyi! Una niyi! Vara yi a akpata!" Avu we ece le, "I ciga ta n vara mogono ma du a akpata?"

Reve nan ganu a gbagbain a usu, "Tsu ri na mogono mo ro shi, she Kaisa!"

16 Reve u ca le Yesu adama a vara yi a akpata.

A vara ta Yesu a akpata

(Mat. 27:32-44; Mak. 15:21-32; Luk. 23:26-43)

Avu asoja a tara Yesu reve a kara na ayi.

17 Ayi a motaa atsuma a lyuci'i, u tanu ta akpata† a yi a tyo Ubata wo Ookoluwo. (Aala o ubata'a na Tsu'arama ayi da "Gologota"†).

18 Ubata u dada a vara niyi a akpata.† A yuwaan ta ne waru aza o u'wa wa ali e re o ro, vuma ta suru e eebele a ta, Yesu gba e memere.

19 Reve Bilatu zuwa le a zuwa de iroci zuwa va a akpata'a, adansa,

YESU VA NAZARA, MOGONO MA AZA A ISRA'ILA.

20 Reve a dana iroci'i toto uta'atsu: Za vu ufaru na Tsuyahuda,† waru na Tsuroma, waru na Tsheleni.† Ama na abunda e de yi ta nu una, adama a na ubata u na a varai Yesu a akpata u ri alanga na lyuci shi.

21 Reve nan ganu a gbagbain a damma Bilatu, "She vu dana, 'Mogono ma aza a Isra'ila' wan, amma vu dana, 'Vuma nda damma ta amu da mogono ma aza a Isra'ila.' "

22 Avu u usu, "N dana yi ta ne, waru ne da u ri."

23 Ana asoja o kotoi mavara ma Yesu a akpata, reve a tara itana ya yi avu e ne'eshen bata nashi. Soja suru ta nu upasu wa yi. Reve fo a tara utugu wu uga'an wa yi, za na danai udavu diga zuwa a cipa. 24 Reve a dammulai vani le, "She tsu karai ayi nda bata bata wan. Tsu yuwain anca'wa adama tsu reve za na aa tara yi." Ili i nda i fara ta adama e ili i na Adanshi a Asula a dammai wo o'wo amayun:

"E ne'eshen ta itana i va vani le, avu a yuwan anca'wa adama o utugu u va." ◇

Ayi nda gba, ayi da ili i na asoja'a a yuwain.

25 Mma va Yesu dana ta lo mishin a nge'en ma akpata obolo na mma ke'en va yi. Meri ka va Kiliyofa na Meri Magadaliya a dana ta lo fo.

26 Oojoro a na u cigai ◇ dana ta lo fo zuzu na mma va Yesu. Ana Yesu ene nle obolo, reve u damma mma va yi, "Vuma nda mawun ma wu ma da gogo."

27 Reve u damma oojoro'o, "Ayi da mma va wu gogo." Diga lo da oojoro o ndolo a tara niyi a tyo o u'wa wa yi.

Yesu kuwa ta

(Mat. 27:45-56; Mak. 15:33-41; Luk. 23:44-49)

28 Yesu reve ta a na u kotoi de ulinga wa yi. Amma adama u lyawa Adanshi a Asula o o'wo amayun, reve u damma, "N ta uwwusa akuli!" ◇

29 Meden ma dana ta lo tapu na mini ma alamu, avu asoja'a a tsupu pe ashidi. Dada a nla niyi o oosondori,†† reve a canana a zuwaa Yesu o una.

◇ 19:24 Ica 22:18. ◇ 19:26 Yah. 13:23. ◇ 19:28 Ica 69:21; Ica 22:15. † 19:29 A yuwan ta ulinga na adanga a avu'un a na a tsu de "osondori." Ayi da a yuwain ulinga a Aatagada a Motaa a na o kyo'onuyi mpasa a nantsu vu 'wa va aza a Isra'ila (Mta. 12:22), waru a yuwan ta adanshi a yi bata ro atsuma a Adanshi a Asula.

³⁰ Ana Yesu sowoi mini'i, aṅvu u damma, "U koto ta." Aṅvu u kaḍato aaci, reve u kuwa.

A sapai Yesu e ebele

³¹ Urana u nda Urana wi Ifoḍi i ḍa,† agba nu usana u tawa Ashibi a ḍa za na wo o'woi abajini o urana waru Urana u Mapasa u ḍa. Ana wo o'woi aza a Isra'ila a ciga a lyawa lipu le zuva va akpata'a† shi hali urana wa Ashibi, aṅvu a pati Bilatu u lyawa aṅsoja a kukuḍa ana a aza a na a ḍanai ḍe a akpata adama a kuwa go'o. Reve waru a cipato lipu le e ida.

³² Aṅvu aṅsoja'a a fara kuda ana a ama e re'e aza a na a ḍanai zuva va akpata e ebele e Yesu.

³³ Amma ana a rawai ubata wa Yesu, reve e ene u kuwa ta ḍe, agba a kuda ana a yi shi.

³⁴ Aṅvu za ta atsuma a aṅsoja'a tara ibata ya yi reve u sapa Yesu e ebele. Reve mpasa na mini mo uta.

³⁵ Tsu reve ta ili i nda amayun a ḍa, adama a na za na enei ne esu ḍa dammai. U damma ta ne adama aḍu fo i usu.

³⁶ Ili i nda i fara ta adama Adanshi a Asula† a shiwan: "Ko eetele a ta a yi aa kuda shi." ◇

³⁷ Waru Adanshi a Asula o ro a damma ta, "A ta kalyuwa vuma na a sapai ni ibata." ◇

Acida e Yesu

(Mat. 27:57-61; Mak. 15:42-47; Luk. 23:50-56)

³⁸ Ana ili i nda i kotoi, reve Isuhu, vuma lyuci va Arimatiya, pati Bilatu ko u ta lyawa yi u tara lipu va Yesu. (Isuhu za vi itoni va Yesu ḍa, amma usokowu, adama a na wu uwwusa ta wovon wa azagbain a Isra'ila.) Aṅvu Bilatu usu, reve Isuhu 'yawa u tara lipu'u u kara na ayi.

³⁹ Nikodimu, za na shi tawai ḍe ya Yesu na ayin, shewun ta Isuhu. Aṅvu u tawaa na aguma a maguru e re na rawai uritowu ukpaku na a tsu tsuwaan aakwakwa.

⁴⁰ Ama e re a nda a tara ta lipu va yi reve a katala yi akandarawa no okoro obolo na aguma'a. Ne ḍa aza a Isra'ila a tsu yuwan na aa cido aakwakwa.

⁴¹ Ubata u mavara ma akpata'a u ta zuzu na aarumbu, atsuma a aarumbu'u aason a sa'avu a ḍana ta pe za na koto a yuwain ulinga na ayi shi.

⁴² Adama a na wo o'woi Urana wi Ifoḍi u ḍa kafu Mapasa,† waru adama a na aaso'on a ri zuzu, ḍaḍa a zuwai pe lipu'u.

20

Aason e Yesu a ta lyanga

(Mat. 28:1-8; Mak. 16:1-8; Luk. 24:1-12)

¹ Nu usana wa Aladi ubata ubuwu haḍa, aṅvu Meri Magadaliya kara a 'yawa a aaso'on, reve we ene aatali a aaso'on ugandaluwu utakatsuwu nu unantsu wa aaso'on.

² Reve u suma a 'yawa ya Bituru za na atsu ḍe Simo obolo no oojoro o ro, ◇ za na Yesu cigai, aṅvu u damma le, "A tara ta Zagbain pe a aaso'on, agba tsu reve ubata u na a zuwa niyi shi!"

³ Reve Bituru no oojoro'o a kara a 'yawa ḍe.

† 19:31 Urana u Mapasa u ta gura o o'wo urana suru atsuma a ajuma. A aa'wan a na a varai Yesu a akpata wo o'wo ta urana wa Ashibi, adama o ndolo a kambato ta Ashibi'i abajini o urana. ◇ 19:36 Mta. 12:46; Mkc. 9:12; Ica 34:20. ◇ 19:37 Zak. 12:10. ◇ 20:2 Yah. 13:23.

4 Mere me le a danā tā e iladī, agba oojoro o ro'o a sara tā Bituru hali u fara rawaa yi.

5 Ana u kanza u kalyuwai atsuma a aaso'on, reve we ene pe okoro goon, agba u uwa pe shi.

6 Dada Simo Bituru a rawa avu u uwa pe, reve we ene pe okoro'o.

7 We ene tā fo apadi o okoro a na a palayi urewesu wa Yesu na ayi. A kutsulu yi tā, reve wo o'wo upasu u tā.

8 Reve oojoro o ro'o, za na fara rawai a aaso'on fo u uwa pe. Reve we ene avu u usu a na a 'yasain Yesu atsuma a akwakwa.

9 (A mantsa mo ndolo koto a shi e reve ili i na Adanshi a Asula a dammai a na amayun a da a ciga a 'yuwan u 'yon atsuma o ukwa shi.)

10 Reve ooro'o a kara a kamba o u'wa.

*Meri Magadaliya enei Yesu
(Mat. 28:9-10; Mak. 16:9-11)*

11 Meri gba wi isawan tā a alanga a aaso'on e mesun. Reve u kanza u kalyuwa atsuma a aaso'on.

12 Avu we ene pe nlingata ma Asula n re. A danā tā wotowu ni itana i uri waru a danā tā nden ubata u na lipu va Yesu shi. Za tā danā tā ubata a aaci za tā gba shi ubata wa ana.

13 Reve e ece yi, “Adama a nye vu ri e mesun?”

Avu u usu, “A tara tā Zagbain va, agba n reve ubata u na a zuwa niyi shi.”

14 Ana Meri dammai ne, reve u vadala avu we ene Yesu mishin lo, agba u gura reve a na Yesu da shi.

15 Reve Yesu ece yi, “Adama a nye vu ri e mesun? Zane da vu ri e izami?”

Avu u yuwan majiyan gashi ayi da waa kalyuwusa arumbu'u avu u damma, “Zagbain, nna avu da vu tarai lipu va Yesu, m pati wu ta vu yuwan ankuri, vu damma mu, adama n 'yawa n tara yi.”

16 Avu u damma yi, “Meri.”

Avu Meri vadala a tyo ya'a yi, reve u damma, “Rabboni!”† (Na Tsu'aramat “Rabboni” urevu wa yi ayi da “Manlu.”)

17 Reve Yesu damma yi, “She vu reme mu wan, adama a na koto n kara a tyo ya Dada shi. Amma vu kara a tyo ubata o ooro a va vu damma le, 'N tā kara a kamba ubata wa Dada va za na ri fo Dada du. Ayi da Asula a va, waru ayi da Asula a du.’”

18 Reve u kara u 'yawa u damma ooro'o a na we ene tā Zagbain'in. Reve waru u damma le ili i u damma niyi.

*Ooro e Yesu e ene yi ta
(Mat. 28:16-20; Mak. 16:14-18; Luk. 24:36-49)*

19 Na ayin o urana wa Aladi o ndolo, avu ooro'o o boloto a aasula a tā avu a katsu nantsu, adama a na a uwwusa tā wovon wa azagbain a Isra'ila. Reve Yesu tāwa wi isawan e memere me le babu usan, avu u casa le, adansa, “N yuwan tā avasa i tsura asuvu nden.”

20 Ana u dammai ili i nda, reve u roco le antsu e ekere a yi na za ve eebele. Ooro'o a shiwan tā na mazanga adama a na e te inda Zagbain.

21 Reve u dammisa, “Asuvu nden n danā obolo na adu. Cine Dada va lyungu numu atsuma o uvadi, ne da fo ma lyungusu du.”

22 Avu wi ivuwaan le reve u damma, “Ushiyi Ruhu va Akiza.

23 Nni i yuwaan ama gafura vu nusule, Asula fo u ta yuwaan le, o to o'wo na gafura. Nna gba i 'yuwan a yuwaan le gafura, Asula fo u ta 'yuwan a yuwaan le gafura.”

Yesu na Toma

²⁴ Za ro atsuma a Kupanejere'e, Toma (za na waru a tsu de fo Mepishe), u dana obolo ne ele shi, a mantsa ma na Yesu rocoi aciyayi.

²⁵ Ana u rawai, reve akapi o ojoro a damma yi, "Tse ene ta Zagbain!"

Amma avu Toma damma, "Maɗa usu shi she na me ene antsu e ekere a yi, waru she na n ju'wan antsu'u na aakatsu a va ubata u na ikusa i danai, waru n oto ukere u va atsuma a wuntsu we ebele a yi."

²⁶ Ana a yuwain ajuma a ta, reve ojoro'o o folotowiso a aasula'a, waru Toma dana ta obolo ne ele. Reve a katsu nantsu vadamma nu ufaru, amma avu Yesu tawa wi isawisan e memere me le babu usan. Avu u casa le, reve u damma, "N yuwan ta avasa i tsura asuvu nden."

²⁷ Reve u damma Toma, "Kalyuwa ekere a va. Zuwa aakatsu a wu antsu'u. Oto ukere wa wu e ebele a va. Vu lyawa mawasan a na vaɗa usu."

²⁸ Avu u usu yi, "Avu da Zagbain va na Asula a va."

²⁹ Reve u damma yi, "Vu usu ta o unɗa na ve ene numu. Aza aba'un a da aza a na e ene numu shi avu gba a usu."

Ili na i zuwai Yahaya danai a aatagada a nda

³⁰ Ojoro e Yesu e ene yi ta a yuwusan iroci yi linga va asalama ro na abunda aza a na a danai atsuma a aatagada a nda shi.

³¹ N dana ta ili i nda adama i usu a na Yesu da Zamawawa, Mawun ma Asula, waru adama a na i usu niyi, i ta tsura wuma.

21*Igolo tapu na mugula*

¹ A tyo de, reve Yesu rocowiso aciyayi ubata wo ojoro a yi a nge'en m Mala ma Galili. * Apa cine ili'i i farai:

² Ojoro a yi na abunda a dana ta lo: Simo Bituru, na Toma (za na a tsu de Mepishe), na Nataniya va Kana va Galili, na muwun ma Zabadi, no ojoro e re o ro.

³ Reve Simo Bituru damma aza a yi, "Amu n ta 'yawa mereme ma mugula ni igolo."

Reve aza a yi a damma, "Atsu fo tsu ta 'yawa obolo na avu." Avu a kara a 'yawa a wantsun u le. Agba e reme ko ili i shi na ayin o ndolo.

⁴ Ana usana u tawai na wasasa, reve Yesu isawan a nge'en m mala'a, agba ojoro'o e reve a na Yesu da shi.

⁵ Reve u de le, "Ama a va, i reme ta de mugula?"

Avu a usu, "O'o."

⁶ Reve u damma le, "Variyi igolo i du usa'ani u wantsun u du, i te reme ozo o ro." Reve a yuwan ne, avu igolo'o e reme mugula ma abunda hali a kufa o rono yi.

⁷ Reve oojoro a na Yesu cigai[◇] damma Bituru, "Zagbain da!" Ana Simo Bituru uwwai a na Zagbain da, reve wo oto utugu wa yi (adama a na u shi ta u fodo yi ana u danai o ulinga), avu wu teruwe a mini u reme uɗasu a tyo ubata wa Yesu.

⁸ Reve akapi o ojoro o toni yi atsuma a wantsu'un, uguzu ni igolo'o tapu na mugula. A dana alanga ni ida shi, alanga e le a dana ta zuzu na ana ukpakuta'atsu (300).[†]

* **21:1** A tsu de ta fo Mala ma Galili Mala ma Tiberiya. [◇] **21:7** Yah. 13:23. [†] **21:8** Danshi udasuwu a tsu yuwan ta ulinga na ayi tsi ili yu uritosu i na a tsu de yadi na Tsunasara. Ana a ta'atsu a da a tsu yuwan udasuwu u ta.

9 Ana ojoro'o o utai atsuma a wantsu'un, reve e ene u ta ni ilyalya, waru u dana ta a zusun mugula na akinkina.

10 Avu u damma, "Tawai na mugula n ro n na i remei gogo."

11 Reve Simo Bituru kara u uwa atsuma a wantsu'un, reve u rono igolo'o a tyo e ida. Atsuma a yi mugula m gbagbain ukpaku na kupoton na aza a ta'atsu (153) n dana ta pe. Agba suru na ne igolo'o i kara shi.

12 Reve Yesu damma le, "Tawai i lyuwa." Ko za ta gba atsuma o ojoro'o gura ece yi, "Zane da vu ri?" shi, adama a na e reve ta a na Zagbain da.

13 Avu u 'yawu u tara ilyalya, reve u ca le. Reve waru u ca le fo mugula'a.

14 Ayi nda, ayi da wa ta'atsu a na u rocoi aciyayi ubata wo ojoro'o ana a 'yasan niyi atsuma o ukwa.

Yesu na Bituru

15 Ana o kotoi alya, reve Yesu ece Simo Bituru, "Simo mawun ma Yahaya, vu la'a ta aza a wu ciga mu?"

Avu u usu, "Ee, Zagbain, vu reve ta a na n ciga nuwu."

Reve u damma, "Vu lyuwato mukyokyon n va."

16 Reve we ecishe yi we ire, "Simo mawun ma Yahaya, vu ciga mu ta?"

Avu u usu, "Ee, Zagbain, vu reve ta a na n ciga nuwu!"

Avu u damma, "Vu kalyuwa ikyon i va."

17 Reve we ecishe yi wa ta'atsu, "Simo mawun ma Yahaya, vu ciga mu ta?" Bituru yuwan ta atsumolangu adama a na Yesu yuwan yi ta yeci hali uta'atsu ko u ciga yi ta. Adama o ndolo reve u damma Yesu, "Zagbain, vu reve ta ili suru. Vu reve ta a na n ciga nuwu."

Avu Yesu damma yi, "Vu lyuwato ikyon i va."

18 N ta dansaa wu amayun, avu o ulobo, vu tso oto ta itana i na vu cigai, reve vu 'yawu ubata u na vu cigai. Agba na vu kutsa, vu ta bubaruwa e ekere a wu. Reve ozo o ro a nla wu avu a tara wu a tyo ubata u na vu cigai shi."

19 (U damma ta ne adama u roco cine Bituru aa kuwa, reve u ca Asula tsugbain.) Reve u damma Bituru, "Toni mu!"

20 Avu Bituru vadala reve we ene ojoro o ro, ^o za na Yesu cigai. Waru ayi da fo za na rabatoi Yesu ele a alya avu we ece, "Zagbain, zane da aa wina wu?"

21 Ana Bituru ene niyi, avu we ece Yesu, "Zagbain, ili i ne yaa cina yi?"

22 Reve u usu yi, "Nna n ciga ta u yuwan wuma hali mantsa ma na ma kamba, te imini ya wu na adama o ndolo? Vu toni mu."

23 Adama o ndolo reve aalabari'i a baza atsuma a aza e Itoni a na, ayi nda wa kuwa shi. Agba Yesu damma ne shi. Ili i na u dammai ayi da, "Nna n ciga ta u yuwan wuma hali mantsa ma na ma kamba, te imini ya wu na adama o ndolo?"

24 Ayi oojoro† a nda ayi da u dammai ili i nda suru. U dana yi ta, waru tsu reve ta a na amayun a da waa dansa.

25 Yesu yuwan ta ili i ro na abunda. Nna a dana ili i ndolo suru atsuma a atagada, n jijan atsuma o uvadi suru a na aa tsura ubata u na waa rawa a na a zuwa atagada'a suru shi.

Ulinga wa Ajiya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Luka, vuma na danai Alabari a Sa'ani a Luka, ayi da waru u danai Aatagada o Ulinga wa Ajiya. U shi ta u ciga u damma ili i na i farai na aza e Itoni e Yesu. Aatagada o Ulinga wa Ajiya a fara ta ubata u na Aatagada a Luka a lyawai.

Ulinga wa Ajiya u damma ta ili i na i farai na ama a na a toniyi Yesu cina u kuwa. U damma ta cine ama a nda a yuwain mmalu a dansaa ama adama e Yesu, waru u damma ta cine ama a na a yuwai a yuwain. Ruhu va Akiza golofo ta ama a nda waru u kamba le ta. Nu ufaru, ama a na a ri elentsu a ta a da goon a yuwusayin adanshi, ele da aza a Isra'ila. Ko atsuma a aza a Isra'ila ama o ro a 'yuwan ta a usu adanshi e le, waru o una ta aza e Itoni o ro adama e ili i na a dammai a aci e Yesu. A tyo de atsuma a aatagada a nda, Asula a zuwa ta aza e Itoni a damma ama e elentsu o ro koko'o adanshi e Yesu.

Ulinga wa Ajiya u damma ta cine ikaka ya aza e Itoni i bazai e ida ya Isra'ila. U damma ta cine Bituru, o'olo na Bulu na akapi a ama a yuwain. U damma ta mpolo n na aza a na a vadalai usa'avu a yuwain, waru na cine a kambulai vani le upasu u le, waru na cine a lyunguyi ni ikambi tsara a kamba aza a na a vadalai usa'avu upasu u le. Ne tsunda tsa da a'isa aza e Itoni a farai cine tsu reve nle ana'an.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. A yuwan ta adanshi a Alabari a Sa'ani atsuma a Urishelima (1:1-8:3)
2. A yuwan ta adanshi a Alabari a Sa'ani atsuma a Yahuda na Samariya (8:4-12:25)
3. Bulu yuwan ta mmalu adama u yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani (13:1-14:28)
4. A yuwan ta majiyan ma sa'ani atsuma a Urishelima (15:1-35)
5. Bulu yuwisan ta mmalu adama u yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani (15:36-18:22)
6. Bulu yuwan ta mmalu ma ta'atsu adama u yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani (18:23-21:16)
7. E reme ta Bulu atsuma a Urishelima (21:17-23:22)
8. A tara ta Bulu a tyo Kasariya (23:23-26:32)
9. A tara ta Bulu a tyo Roma (27:1-28:31)

A 'yasan ta Yesu

¹ Tiwofilu, a aatagada o ufaru u va n damma wu ta ili i na Yesu temei mayan o'olo ni ili i na u ritosuyi,

² hali urana u na a tara niyi a tyo zuva.

Amma kafu a tara yi a tyo zuva da da u yuwayin ajiya† a na u dangwai adanshi a a'ula nu ucira u Ruhu va Akiza.

³ Ana u kuwai, u rocosu le ta aciyayi wuma, reve u roco le a na u 'yoyin na linga icu'un icu'un. U yuwan ta rana amunga a yuwusan adanshi adama o tsugono tsu Asula.

⁴ A yashi i na u danai a alya o'olo ne ele, u damma le ta, "She i lyawa Urishelima wan.† Amma i puro she na zuwulai n na Dada yuwain u shiwan ne'en, za na n damma ndu nu una u va,

⁵ Yahaya rumbu ta ama na mini. Aa jima shi, avu a rumbu fu na Ruhu va Akiza."

A tara ta Yesu a tyo zuva

⁶ Ana ajiya a danai obolo na Yesu,† e eceshe yi ta, “Zagbain, gogo da vaa kambuwa aza a Isra'ila na tsugono tse le waru?”

⁷ Reve u usu le, “Dada da goon ri nu ucira u na woo fofo yashi na mantsa'a, adu gba a ca du ucira u na yaa gura reve shi.

⁸ Amma i ta tsura ucira na Ruhu va Akiza† tawa du. I to o'wo aza a na aa yuwan adanshi o una u va atsuma a Urishelima na atsuma a Yahuda, na Samariya, hali a tyo ukosu wu uvadi.”

⁹ Ana u dammai ne, ele a akanla, reve a tara yi a tyo zuva. Reve eleshe o ro a pupala yi, a gura enishe yi shi.

¹⁰ Ajiya'a lo a kalyuwusa yi a kara a tyo zuva, reve ama e re wotowu na atugu a uri e isawan mishin zuzu ne ele.

¹¹ Reve a damma, “Adu ama a Galili, adama a nye i ri mishin a akanla zuva? Yesu na a tarai atsuma a du a tyo zuva, u ta tawisa ununa ye enei a tara niyi a tyo zuva.”

A dangwa ta ajiya o ro

¹² Ana ili i ndolo i farai, reve ajiya a lyawa Masasan ma Zetun, reve a yuwan mmalu u ta rawa ana ukpakukupa uta'atsu (3,000)* a kamba Urishelima.

¹³ Ana a kambai atsuma a lyuci gbain na a danai, reve a kumba o u'wa wa zuva u na a danai, ele da nan Bituru na Yahaya na Yakubu na Andarawu na Filibu na Toma na Batalamawu na Matta na Yakubu mawun ma Alfa na Simo za na fo a tsu de Bakanani,† na Yahuza mawun ma Yakubu.

¹⁴ Suru nle reve o boloto aciyele a yuwusan avasa kuci na majiyan ma ta, obolo na amaci o ro, na Meri† mma va Yesu obolo na azawawa'a e Yesu suru.

¹⁵ Atsuma a rana ndolo ifolo ya ama ukpaku nu ushin (120) aza a na a cayi okolo a dana ta lo. Reve Bituru 'yon mishin, reve u damma,

¹⁶ “Aza a va, a ciga a 'yuwan o shiton Adanshi a Asula a na Ruhu va Akiza yuwain o una wa Dawuda adama a Yahuza, za na uwai elime a aza a na e remei Yesu.

¹⁷ Yahuza vuma da na danai obolo na atsu, waru Yesu dangwa yi ta tsara u yuwan ulinga na atsu.”

¹⁸ (Yahuza tsula ta ida ni ikebe i na u winai Yesu, reve u riyu a cika to aaci, dada atsuma o boso niyi, reve iliyatsuma suru yu uta a alanga.

¹⁹ Aza a na a ri nden suru atsuma a Urishelima a uwwa ta ili i na i farai, dada e dey ubata'a “Akaladama” ne elentsu e le, ana Ubata wu Mposa.)

²⁰ Reve Bituru lyuwa elime na adanshi, “U tu ufanu a Aatagada e Ica,† 'U'wa wa yi wo o'wo ta uvariyyi, she vuma danu pe wan.’

Reve waru u dammisa,

‘Tsugbain tsu yi nanza tara.’ ♦

²¹ “Adama o ndolo wo o'wo ta a ciga a 'yuwan a dangula vuma ro o una u vuma ndolo. Vuma ndolo o o'wo u dana ta obolo na atsu a mantsa ma na Yesu Zagbain danai obolo na atsu.

²² Waru wo o'wo u dana ta na atsu a mantsa ma na Yahaya rumbuyi Yesu, hali urana u na a tara niyi e memere ma atsu a tyo zuva. Vuma na aa dangwa

* **1:12** Atsuma e elentsu a na u danai ufanu, u damma ta a na alanga a yi a dana ta “mmalu ma Ashibi.” Wilu wa aza a Isra'ila u tsu lyawa ta vuma yuwan mmalu n kilomita 1, ko u la'a akapi a mili wa'a atsuma o urana'a, ko u dasuwu ukpakukupa (1,000). Gogo u ta yuwan gashi mmalu m mini kupa. (Mini ayi da a tsu de minti na Tsugana.) † **1:13** Ayi aala “Bakanani” to rocosu tsu vuma'a u tu nu uzuwu wa aci adama u kamba ama a yi. ♦ **1:20** Ica 69:25.

u ciga u 'yuwan woo o'wo za vu ucasu wa Alabari a Sa'ani adama o u'yosun wa Yesu obolo na atsu.”

²³ Dada a zagwai ama e re: Isuhu za na a tsu de Basaba za va aala Yusutu obolo na Mataya.

²⁴ Reve a yuwan avasa tsara a gura dangwa vuma sa'ani na ntsayi. Reve a damma, “Zagbain, vu reve ta ookolo a vuma suru, vu roco tsu vuma na vu cigai atsuma a ama e re a nda.

²⁵ Wo o'wo aajiya, u tara tsugbain tsa na Yahuza lyawai, adama a na u 'yawai ubata u na wu ntsaa niyi.”

²⁶ Reve a zuwa adanga a aci e le, reve Mataya lyuwa, reve u bolo na akapi kupa na za ta na buwai.

2

Utawu wa Ruhu va Akiza

¹ Ana urana wa Abuki† o Urana wa Kupoton*† a rawai, aza e Itoni a dana ta ubata u ta.

² Ele lo babu urevu, dada a uwwai ilama diga zuva gashi abajini o upepu a da, reve u shiton u'wa'a suru u na a ri pe nden.

³ Reve ili i ro gashi elentsu a akina a tawa ya'a le, reve u cipa a aci e le.

⁴ Reve o shiton le suru na Ruhu va Akiza.† Reve e teme adanshi ne elentsu o ro koko'o, cine Ruhu va Akiza ne'e nle.

⁵ Aza a Isra'ila a abunda a na a uwwusa wovan wa Asula a dana ta pe atsuma a Urishelima a yuwusan aganda a na a tawai bata bata.

⁶ Ana a uwwai ilama i ndolo, reve ama o boloto abunda. Reve a yuwan asalama lon, adama a na aza a na a ri lo suru a uwwa ta ibolo ya aza e Itoni a yuwusan adanshi ne elentsu a lyuci le.

⁷ Reve a yuwan asalama a abunda, adansa, “Ashe aza a na a yuwusan adanshi a nda aza a Galili a da suru shi?”

⁸ Cine wo o'woi suru ntsu tsu uwwa nle a adanshi ne elentsu a tsu?

⁹ Atsu da pa nda aza a Paratiya na aza a Madaya obolo na aza a Elam na ama a Masapotomiya na aza a na o utai Yahuda na aza a Kafadokiya na ama e ida ya Pontu na aza a Asiya.

¹⁰ Na aza a Firijiya na aza a Bamafiliya waru na aza a Masar, na aza e ida ya Libiya zuzu na Kurani omocin diga Roma a na a matsain atsuma a adini aza a Isra'ila na aza a na a vadalai a uwai atsuma a adini a tsu.

¹¹ Atsu da nda aza a Karita,† obolo na aza a Laraba suru ntsu tsu uwwa le ta a yuwusan adanshi ne elentsu a tsu atsuma e ili i na Asula a yuwain.”

¹² Reve suru nle a lamba ili i na aa yuwan, reve a uwa asalama, adansa vani le, “Nye i da urevu wi ili i nda'a?”

¹³ Reve ozo o ro a uwa a yuwusaan le ulamu adansa, “Usowu u da a ri.”

Adanshi a na Bituru yuwain

¹⁴ Reve Bituru 'yon mishin obolo na akapi a ajiya kupa na za ta na buwai, avu u 'yasan udyo a yuwusaan le adanshi, adansa, “Ama a Isra'ila na aza a na a ri nden Urishelima, i zuwa atsuvu yu uwwa ili i na maa damma du.

¹⁵ Ama a na ye eneshe nda a ri usowu shi, ana wo o'woi mantsa ma na tsu ri gogo rumu kucci vu usana da.

¹⁶ Ayi ili i nda ayi da Juwe vumavasula dammai,

* ²¹ Abuki o Urana wa Kupoton waru a tsu de yi ta “Penteko,” aala a abuki a da a na a tsu yuwusan a mantsa ma na a tsu pada kucci, waru abuki'i a tsu yuwan yi ta o urana wa kupoton a na a yuwain Abuki a Mapasa. Urana u nda urana kupoton da danga a na a 'yasin Yesu atsuma o ukwa.

17 **Asulā** a damma: 'A mantsa mo ukosu n t_ā lyungu Ruhu v_ā a 'y_āw_ā b_āt_ā a ama.

Muwun n dū olobo ne esheli a ta yuwan adanshi o usokowu.

Olobo a dū e te ene alavu alavu.

Mbara n dū waru a ta yuwan alavu a a**banda**.

18 Amayun Ruhu va Akiza t_ā t_āw_ā ub_āt_ā wa agbashi a va, ali n_ā a**mā**ci a ta yuwan adanshi a v_ā a rana ndolo.

19 N ta yuwan ili ya asalama zuva, waru n to roco iroci e ida, mpasa na akina n_ā mikyon n lim_ā.

20 **A** t_ā k_āmbuw_ā urana irumbu, woto waru u to o'wo ushili ana mpasa kafu urana wu Zagbain u t_āw_ā, urana u gbain u tsugbain.

21 A mantsa mo ndolo ma d_ā za na yuwain d_ēwu a**tsumā** a ala a Zagbain w_ā a tsur_ā iwawi.[†]

22 "A**dū** a**zā** a v_ā aza a Isra'ila, yu uwwa adanshi a na maa yuwan. Yesu va Nazara d_ā vuma na **Asulā** a kucinaa ntsu a na u usu niyi. Amayun e ili i ndolo **Asulā** o roco tsu t_ā e ili ya asalama i na u yuwain, ni iroci za na u yuwain. Ili suru i fara t_ā e esu a dū.

23 A ca dū t_ā a**y**i, reve yu una yi o ure u mavara a akpata.† I yuwan t_ā ili i ndolo ni ikambi ya aza a na e revei Wil_ā shi. N_ā ne suru, **Asulā** e reve t_ā ili i ndolo i ta fara suru. U yuwan t_ā ifo**bi** i ndolo no ujimu.

24 Reve gba **Asulā** a 'y_ās_ān yi a**tsumā** a a**k**w_āk_wā, reve u k_āmbuw_ā yi wuma. Babu cine ukw_ā waa gura guz_ā yi.

25 Reve **Dawuda** yuwan adanshi adama a yi, 'Kuci d_ā n revei a na Zagbain ri o**lo**bo n_ā a**m**u. Adama a na u ri o ukere usa'ani u v_ā, babu ili i na maa uwwa wovon.

26 Adama o ndolo ookolo a v_ā a t_ā asuvu nden, eelentsu a v_ā a t_ā n_ā mazanga, lipu v_ā waru t_ā d_ān_ā nu uzuwu wo okolo.

27 Waa lyawa wuma u v_ā a aason shi, waa lyawa Mawun ma Akiza m_ā yi maa shama shi.

28 Vu roco mu t_ā ure u wuma.

Vu shiton mu t_ā n_ā mazanga adama a na vu ri o**lo**bo n_ā a**m**u.' [◇]

29 "A**zā** a v_ā aza a Isra'ila, n ta yuwusaan dū adanshi babu wovon adama a akaya a tsu **Dawuda**. **Dawuda** kuw_ā t_ā waru a cido yi t_ā, waru aason a yi a t_ā pa o**lo**bo n_ā a**t**su hali ana'an.

30 **Ayi** vumav_āsul_ā d_ā, u reve t_ā **Asulā** a yuwaan yi t_ā nzuwulai n_ā akucunu, a na u ta zuwa za ro mogono a**tsumā** a muwun n tsukaya m_ā yi, ununa u zuwai **Dawuda** o'woi mogono.

31 **Dawuda** ta zuwusa okolo e ili i na yaa fara elime adama o u'yosun wu Zamawawa,† adansa, aa lyawa lipu v_ā yi a aason shi, waru lipu v_ā yi aa shama shi.

32 **Asulā** a 'y_ās_ān t_ā Yesu'u a**tsumā** a a**k**w_āk_wā, a**t**su waru tse ene t_ā ne esu a tsu.

33 A ca yi t_ā tsugbain o ukere usa'ani w_ā **Asulā**, waru u ushi t_ā Ruhu va Akiza o ukere wa **Dada** ununa a yuwain nzuwulai. Gogo waru Yesu ca tsu t_ā Ruhu va Akiza. Ili i na tsee eneshe, waru tsaa uwwusa d_ā nda.

34 **Dawuda** d_ā kumbai zuva shi, amma a**y**i na aciy_āyi u damma t_ā,

'Asulazuva a damma t̄a Zagbain v̄a:

"Danu o ukere usa'ani u v̄a,

³⁵ she n̄a n zuwa n'yuwatan m̄a wu a apata a ana a wu." ' ◊

³⁶ "Adama o ndolo, aza a Isra'ila suru e te reve a na Yesu ndolo za na a varai a akpata, † Asul̄a a k̄ambuwa yi t̄a Zagbain n̄a Zamawawa."

³⁷ Ana a uwwai ne, reve ili'i i ju'wan okolo e le, reve e ece Bituru na akapi a ajiya a na a buwai, "Aza a v̄a, nye i d̄a t̄saa yuwain?"

³⁸ Avu Bituru damma le, "She i vadala, † tsur̄a a rumbu d̄u at̄sum̄a a ala e Yesu Zamawawa, waru a yuwaan d̄u gafura vu unusu u d̄u. I t̄a tsur̄a une'e u Ruhu va Akiza.

³⁹ Nzuwulai n nda za d̄u d̄a n̄a muwun n d̄u, oḅolo na Atakpaci. Amayun a d̄a maa dansaa d̄u, ili i nda adama a aza a na Asul̄azuva Asul̄a a tsu ee d̄e a tyo e ekere a yi a d̄a."

⁴⁰ Reve Bituru yuwan alajiya o uga'an adansa, "N ta patishi d̄u i wawa aciyaḁu at̄sum̄a e ili i na yaa cina ama e iwuya a nda."

⁴¹ Reve aza a na a uwwai ili i na Bituru dammai, reve a rumbu† le. O urana u ndolo ama a na a d̄ashi toniyi a rawa t̄a ama ukpakukupa uta'atsu (3,000).

Ununa nden m̄a aza e Itoni n dan̄i

⁴² Reve a zuwa okolo e le suru o uritosu wa ajiya n̄a muwwulai, a lyuwusa ilyalya oḅolo, na avasa.

⁴³ Reve wovon u reme le suru, adama a na Asul̄a a yuwain ili ya asalama ni iroci ya aḅunda e ekere ajiya'a.

⁴⁴ Aza a na a cayi okolo o ḅolotosu t̄a ubat̄a u t̄a, reve a k̄ar̄a a nkambulai ni itana i le.

⁴⁵ A tsu wina t̄a itana ni ida i le, mantsa ma na ozo o ro a ri ni ili i na yaa damatosun le.

⁴⁶ Usana suru a tsu 'yawa t̄a a Aa'isamapada n̄a majiyan m̄a t̄a. A tsu lyuwusa t̄a ilyalya a 'wa le oḅolo n̄a mazanḡa no okolo a t̄a, waru a lyuwusa t̄a ilyalya yi Zagbain,

⁴⁷ na a yuwusayin Asul̄a ica. A tsur̄a t̄a isa'ani ubat̄a wa ama. Usana suru Zagbain d̄ashishi le t̄a ama aza a na a tsur̄ai iwawi.

3

Aakutsum̄a a k̄amba t̄a gbaga

¹ Ama a tsu 'yawa t̄a a Aa'isamapada a mantsa m̄a rumu ta'atsu vu urana. Urana u ro, Bituru n̄a Yahaya† a 'yawa t̄a adama a yuwan avasa.

² Ana a rawai zuzu nu unantsu w̄a Aa'isamapada u na a tsu d̄e Unantsu u Sa'ani reve e ene aakutsum̄a a na a matsain ukutsumu a na a tsu tanu, reve a zuwa yi, adama u yuwusan ipati.

³ Ana we enei Bituru n̄a Yahaya azama a uwa a Aa'isamapada, reve u pati le ikebe.

⁴ Reve Bituru n̄a Yahaya a k̄alyuwa yi ulobonu, avu Bituru damma, "Kalyuwa tsu!"

⁵ Avu aakutsum̄a a k̄alyuwa le n̄a majiyan ma na ee ne'e yi ikebe.

⁶ Dada Bituru dammai, "N ri ni ikebe i na maa ca wu shi. Amma n ta ca wu ili i na n ri n̄a ayi, at̄sum̄a o ucira wa ala e Yesu Zamawawa za va Nazara 'yon vu wala."

⁷ Reve u reme yi ukere usa'ani, reve u kamba 'yasan yi. Ana u yuwain ne, reve ana n̄a alu a yi a k̄amba gbaga, reve o o'wo mejege.

⁸Avu wu 'yawan, reve wi isawan mishin na ana a yi. Avu u kara a mmalu. Hali u kara a mmalu nu u yuwin ogodiyo a cibalasa Asula. Avu u kara a uwa a Aa'isamapada ne ele.

⁹Ama a na a danai pe suru e ene yi ta a mmalu waru a uwwa yi ta a cibalasa Asula.

¹⁰Ama a yuwan ta asalama lon, ana e enei ili i na i farai, a na aakutsuma a na a tsu danusu o Unantsu u Sa'ani a yuwusan ipati i da kambai gbaga.

Bituru yuwan ta alajiya atsuma a Aa'isamapada

¹¹Reve ama a jika a cina vuma'a uguzu na Bituru na Yahaya ubata u na a tsu de Makisa ma Sulemanu. Avu ama a na a danai pe suru a uwa asalama e ili i na i farai.

¹²Ana Bituru enei ama o bolotoi reve u teme alajiya adansa, "Aza a Isra'ila, nye i da ili ya asalama a na aakutsuma'a u kambai gbaga? Waru nye i zuwai i ri a akanla a tsu, vadamma tsu yuwan ta ili'i nu ucira wa aciyatsu na agula a tsu?"

¹³Asula a Ibrahim na Ishiyaku na Yakubu n na nkaya n tsu n yuwayin aganda, ayi da u tawayi aagbashi a yi Yesu na tsugbain. Ayi da Yesu na i 'yuwain, reve i ca yi e ekere a Bilatu,† ko na Bilatu shi ta ciga u lyawa yi. Avu i damma Bilatu a na i ciga yi shi.

¹⁴Za va akiza da u danai, waru za vi isa'ani da, reve i 'yuwan yi avu i damma Bilatu lyawaa du za mona ma ama.

¹⁵Reve yu una za vu ucasu u wuma wa Asula, amma Asula a 'yasan yi ta. Atsu gba tse ene ta ne esu a tsu amayun a nda.

¹⁶Ucawu wo okolo atsuma a ala e Yesu da a kambato aakutsuma a nda gbaga e esu a du. Vuma na ye enei da, waru i reve ta ununa vuma nda shi ukutsumu. Ucawu wo okolo a yi e ekere e Yesu da a kambato niyi gbaga a makakan ma du.

¹⁷"Aza a va, n gura ta reve ili i na i yuwayin Yesu, i yuwan yi ta o ulambu wu urevu, hali ulambu wu urevu'u u kara a tyo e ekere a azagbain a du.

¹⁸Amma Asula a zuwa ta amasula a yuwan adanshi adama a Zamawawa de nu ujimu, a na u to sowo atsumalima e ili i nda suru, waru u shiton ta nzuwulai'i.

¹⁹Vadala i lyawa unusu u du suru, reve i vadala i kuru Asula, adama i tsura gafura vu unusu u du.

²⁰Ne da ya tsura mantsa ma wivuwun ubata wa Asula, waru u ta dashi lyunguwisa du na Yesu za na u dangwai wo o'wo Zamawawa.

²¹Zuva da Yesu aa dana hali mantsa ma na aa kambato ili suru usa'avu, ununa Asula a yuwain nzuwulai nu ujimu, e ekere a amasula a akiza.

²²Musa damma ta, 'Asula a ta 'yasan vumavasula tsu va atsuma a ama a du. I polo atsvu ulobonu yu uwwa ili i na waa damma du.' ♦

²³Waru Musa damma ta, 'Za na uwwai ili i na vumavasula'a u dammai shi a to utaa yi atsuma a ama a Asula, reve o una yi.' ♦

²⁴"Waru amasula diga Sama'ila† a yuwan ta adanshi e ili i na aa yuwusan ana'an.

²⁵Adu da muwun ma amasula o ndolo, waru i ta pe atsuma a akucun† a nzuwulai n na Asula a yuwayin nkaya n du. U damma ta Ibrahim,† 'Adama a mawun ma ta atsuma o ugundo wa wu n ta zuwaa uva† ma'gula aba'un.' ♦

²⁶Amma ana Asula a 'yasin aagbashi a yi Yesu, u lyungu yi ta a 'yawa atsuma a ama a du aza a Isra'ila o ufaru, u zuwaa du ta aba'un, reve u vadala du aza a ta ta diga o unusu u du."

4

E reme ta Bituru na Yahaya

¹ Bituru na Yahaya atsuma a adanshi, reve nan ganu na zagbain va adugari a Aa'isamapada na aza a Sadukiya *† a tawa ubata u na a ri.

² A dana ta na atsumolangu a na ajiya e re'e a danai o ritosu ama a na, Yesu kuwa ta waru u 'yon ta. Ne da fo aa 'yasan akwakwa a kambu wuma.

³ Reve e reme le nu ulivu, avu a zuwa le o u'wa wa ali hali usana.

⁴ Ama na abunda a na a uwwai alajiya e le a vadala ta, hali abunda a ali a aza e Itoni a rawa zuzu nu ukpakukupa uton (5,000), babu na amaci na muwun.

⁵ O urana we ire, reve azagbain a aza a Isra'ila, na mbara, na munlu n Wila o boloto Urishelima.

⁶ Hanana aabara a nan ganu fo u dana ta lo, na Kayafa, na Yahaya† na Iskandari ne edenge o ro va aabara a nan ganu.

⁷ Reve a tawa no ojoro e re'e a makakan me le. Avu e ece le, "Nu ucira ko na ala a zane da i yuwayin ulinga u ndolo?"

⁸ Reve Bituru za na danai tapu na Ruhu va Akiza, damma le, "Azagbain na mbara mi ida i tsu,

⁹ i ta yuwusan tsu yeci i nda adama a na tsu yuwain isa'ani a tyo ubata wa akkutsuma'a? I ciga ta i reve ununa u kambai gbaga?"

¹⁰ Lyawai n damma du hawun hali na ama a Isra'ila, u kambu ta gbaga atsuma a ala nu ucira wa Yesu Kristi na utai Nazara. Vuma na i varai a akpata, agba Asula a 'yasan yi ta atsuma a akwakwa.

¹¹ A yuwan ta adanshi a yi atsuma a Adanshi a Asula, ubata u na a danai, 'Aatali a na asuwi a 'yuwain,

ayi da wo o'woi ikyun yu ucira atsuma o usaa.' ◇

¹² "Za lo a tsura iwawit ubata wu za ro shi! Waru ala† a za ro o lo atsuma o uvadi u nda na ama ee de reve a tsura iwawishi."

¹³ Reve azagbain a yuwan asalama lon, ana e enei Bituru na Yahaya a gura yuwain adanshi a makakan me le okolo nden, adama a na ama a da a na a ri nu urevu u makaranta shi. Waru a gura ta reve ama a da a na a danai obolo na Yesu.

¹⁴ A gura damma le ili i ro shi, adama a na e ene ta vuma na a kambatoi gbaga na ajiya'a mishin a nge'en n le.

¹⁵ Avu azagbai'in a damma Bituru na Yahaya a lyawa ukobu'u. Reve a uwa ndammulai vani le.

¹⁶ E ecelei ta aciyele, "Nye tsaa yuwan na ama a nda? Tsaa gura wasan a na a yuwain ulinga wa asalama shi. Adama a na ama a Urishelima suru e reve ta ili i na i farai.

¹⁷ Amma tsu zuwaa nle utyo adama ili'i i yuwan abunda atsuma a ama a tsu wan. Waru tsu ta zuwaa le utyo she a dashi yuwaan za ro adanshi a ala e Yesu wan."

¹⁸ Reve e dewishe ajiya'a o ukobu u le, avu a damma le she a dashi yuwan adanshi ko uritosu adama a ala e Yesu wan.

¹⁹ Reve Bituru na Yahaya a usu le, "I ta majiyan Asula a ta la'a ciga tsu toni du ko ayi?"

²⁰ Tsaa gura lyawa adanshi a sa'ani a na tse enei waru tsu uwwai shi."

²¹⁻²² Avu ama suru a kara a yuwusaan Asula ica adama e ili i na i farai: Vuma na yuwain a'wan amunga ukutsumu u kambai gbaga. Adama o ndolo

* 4:1 Aza a Sadukiya obolo a ama a azagbain a Yahuda a da, aza a na a usuyi adama o u'yosun wa akwakwa shi. ◇ 4:11 Ica 118:22; Mak. 12:10; Luk. 20:17.

azagbain a Yahuda e reve ununa aa ca Bituru na Yahaya atsumalima shi. Reve a ca le wovon, reve a lyawa le a kara.

Aza e Itoni a yuwan ta avasa

²³ Diga na a lyawa nle, reve Bituru na Yahaya a bunga aza e le aza e Itoni, reve a damma le ili i na nan ganu a gbagbain na mbara n dammai.

²⁴ Ana aza e Itoni suru a uwwai ili i na i farai, reve o bolo okolo e le. Avu a 'yasan udyo a yuwusan avasa, "Mogono ma Gbain, za na yuwain zuva ni ida, na mala ni ili i na i ri pe suru.

²⁵ Vu yuwan ta de adanshi nu ujimu na Ruhu va Akiza e ekere a akaya a tsu mogono Dawuda agbashi a wu, adansa, 'Adama a nye ama o uvadi a yuwain upan?

Adama a nye ama aa lungusa mantsa me le e ili ye pere?

²⁶ Gono mo nu uvadi n fofo ta uvon, reve azagbain

o bolo aci a 'yuwan Zagbain na Zamawawa va yi.' ^o

²⁷ "Ili i nda i fara ta pa Urishelima. Hiridu Antiba, na Bontu Bilatu gwamna, na Atakpaci na ama a Isra'ila suru o boloi aci e le, reve a 'yuwan Yesu, aagbashi a akiza a wu, za na vu fofoi wo o'wo Zamawawa.

²⁸ Mejege ma da, ili i na a yuwain suru, a yuwan le ta ununa vu yuwain de adanshi nu ujimu.

²⁹ Gogo Asulazuva, uwwa iwuya i na a dansa, reve vu ca tsu agbashi a wu okolo o ugbamu a mantsa ma na tsaa yuwusan alajiya a adanshi a wu.

³⁰ Vu lyungu nu ucira wu ukambatosu gbaga, nu ulinga wa asalama a wu, waru ili i nda suru i fara na ala a aagbashi a wu Yesu."

³¹ Ana o kotoi avasa a nda, avu usaa u na a danai u jingada, reve suru nle a shiwan na Ruhu va Akiza. Avu a yuwan alajiya a adanshi a Asula no okolo ugbamu.

Banaba ca ta ida ya yi

³² Aza e Itoni† suru a dana ta no okolo na asuvu a ta, reve e ene utsuru u na a ri na ayi za le da goon shi, da da a kambasai acielele vani le.

³³ Avu ajiya'a a ca urevetyowu wu ukwa nu u'yosun wa Yesu Zagbain nu ucira, waru a tsura ta isa'ani† ya abunda e ekere a Asula.

³⁴ A dana nu ulambu shi, adama a na mantsa a tyo mantsa ama a na a danai ni ida na 'wa biti a winasa le ta, avu a tawusaa ni ikebe'e wira u ta.

³⁵ Avu a casu ajiya'a ikebe'e reve a casu aza a na a cigai ikambi.

³⁶ Apa iroci yi ili i na a yuwusain, vuma ro shi ta lo za na a tsu de Isuhu za na ajiya'a a cayi aala Banaba (za na urevu wa yi u da Mawun mo Udashishi wo Okolo). Ayi za ve elentsu e Levi a da, waru u tawa ta diga Kuburu ida i memere ma mini.

³⁷ U dana ta ni ida, reve u wina yi, avu u tawaa ajiya'a ni ikebe'e, tsara a ca aza a na a cigai ikambi.

5

Ananiya na Safiratu

¹ A yuwan ta vuma ro na a tsu de Ananiya, za na ayi na ka va yi, Safiratu, a winai ida i le.

² Avu a salalai a damma mejege wan ko iyan i da a winai ida'a. Ana a winai reve u tawaa na akapi e ikebe, avu u damma ikebe i da da ndolo suru suru.

³ Reve Bituru damma yi, “Ananiya adama a nye vu lyawai Male† ma uwai okolo a wu? Vu yuwaan ta Ruhu va Akiza epen, avu vu zuwaa aciyawu akapi e ikebe'e.

⁴ Itana'a aza a wu a da vu ta gura wina ko vu kufa wina le, cine vu cigai da vaa yuwan. Ko na vu winai itana'a, ikebe'e aza a wu a da na vaa gura yuwan une'e ne ele. Adama a nye vu yuwain tsunda? Atsu da vu yuwayin epen shi, amma Asula a da vu yuwayin epen.”

⁵ Diga na Ananiya uwwai adanshi o ndolo, reve u riyā e ida reve u kuwushi. Aza a na a uwwai ili i na i farai, a uwwa ta wovon lon.

⁶ Reve olobo a 'yon avu a katala yi no okoro, reve e shefe yi o uta, avu a cido yi.

⁷ A tyo a mantsa me irumu i ta'atsu a na vali va yi kuwai, avu ka va yi uwa, babu na u revei ili i na i farai.

⁸ Avu Bituru ece yi, “Ikebe i na avu na vali va wu i winai ida i du i da nda?” Avu ka'a u usu, “Ee, ikebe i dafa ne.”

⁹ Reve Bituru damma, “Cine tsa da adu ra i salalai i yuwan cu'un vi ili i nda? Adama a nye i boloi aci i lyungwa Ruhu va Asulazuva? Kalyuwa o unantsu, vu te ene ana o olobo a na a cidoi vali va wu, waru a ta tanu wu fo o uta a alanga.”

¹⁰ Lo da u riyashi a makakan ma yi avu u kuwa. Ana olobo'o a uwai, avu a cina yi ukwa. Reve e shefe yi o uta, avu a cido yi a nge'en ma aason a vali va yi.

¹¹ Reve wovon u reme aza e Itoni lon obolo na ama a na a uwwai ili i na i farai.

Ajiya a kambato ta ama a abunda gbaga

¹² Ajiya a yuwan ta ulinga wa asalama† ni iroci yi ili ya asalama lon atsuma a ama. Waru aza e Itoni o tsu boloto ta usana suru a Aa'isamapada e ebele a na a tsu de Makisa ma Sulemanu.

¹³ Amma, adama o wovon, ama na abunda a kawan uwa obolo ne ele shi. Agba suru na ne, ama a casu le ta tsugbain.

¹⁴ Suru na ne ali na amaci na abunda a cayi okolo a Zagbain.

¹⁵ Adama o ulinga wa asalama u na ajiya'a aa yuwusan, hali a kara a tawusaa na aza a mbala e re mulyuci a agada e le na a avalu e le, a majiyan ko ululu wa Bituru u ta ju'wan ozo o ro e le a kambā gbaga a mantsa ma na waa karalai.

¹⁶ Ama na abunda a tawaa ta na aza a na a danai nu ubanakun, na aza a na a ri no otoni a lima, diga mulyuci n na n ri zuzu na Urishelima. Waru a kambato le ta gbaga.

A ca ta ajiya atsumalima

¹⁷ Aabara a nan ganu na aza a Sadukiya a kara ta a tsushu'un na ajiya adama a malyuwa me elime ma na aa yuwusan o ulinga u le.

¹⁸ Dada e remei ajiya'a avu a zuwa le o u'wa wa ali.

¹⁹ Na ayin avu malingata ma Asula ma tawa, avu u kpatu'wa unantsu wu u'wa wa ali'i, reve wu uta le pe.

²⁰ Avu u damma le, “Kara a 'yawā a makisa ma Aa'isamapada, i damma ama alabari a wuma a sa'avu a nda.”

²¹ Usana a matawaa, avu ajiya'a a uwa a Aa'isamapada ununa malingata ma Asula ma damma nle, reve e reme uritosu wa ama.

Ana aabara a nan ganu na aza a na a danai lo obolo a rawai, reve e de obolo ya Azagbain a Mbara† obolo na azagbain a Isra'ila. Reve a lyungu nlingata n ro n 'yawā o u'wa wa ali'i, a tawa ne ele.

22 Ana nlingata'a n 'yawaì o u'wa wa ali'i, a cina le pe shi, dāda a kambushi ubatā wa azagbai'in, avu a damma le ili i na a cinai.

23 Reve a damma, "Tsu rawa t̄a o u'wa wa ali'i, avu tsu cina unantsu'u ukpatowu, n̄a ʼsoja mishin o unantsu'u. Amma ana tsu katsu'wai, tsu cina pe za shi."

24 Ana zagbain va adugari n̄a nan ganu a gbagbain va Aa'isamapada uwwai ili i na i farai, a gura reve cine ili'i i farai shi. Avu a kara a majiyan cine ili'i yoo o'wo.

25 Ele pe avu za ro uwa u damma, "Gogo tsunda ama a na i zuwai o u'wa wa ali'i a t̄a de a Aa'isamapada o ritosu ama!"

26 Adama a nda a da zagbain va adugari n̄a adugari a yi e remei ajiya'a a tyo ubatā e iḅolo. Ko na wo o'woi adugari'i e reme le nu ukadu shi, adama o wovon u na ama aa vara le na atali.

27 Ana a tawai na ajiya'a ubatā e iḅolo'o, reve aabara a nan ganu a damma,

28 "Tsu damma dū t̄a a alanga e eteshe, 'She i dashi yuwan uritosu atsuma a ala e Yesu wan.' Amma adu da nda i kotoi Urishelima suru nu uritosu u dū atsuma a ala a yi, avu waru i tawaa tsu nu ukwa wa yi."

29 Reve Bituru na ajiya o ro a usu, "U la'la t̄a ulobonu tsu toni Asula a na tsoo toni vadilima."

30 Yu una t̄a Yesu ana i vara niyi a akpata, † agba Asula a nkaya n tsu a 'yasan yi t̄a atsuma a akwakwa.

31 Asula a zuwa yi t̄a o ukere usa'ani wa yi u zuwa yi t̄a Mogono na Za vi Iwawi. Asula a yuwan t̄a ne, tsara u ca aza a Isra'ila ure u na aa vadala tsara a tsura gafura vu unusu u le e ekere a Asula.

32 Tsu gura t̄a damma amayun e ili i nda, adama a na tse ene t̄a ne esu a tsu, ne da fo Ruhu va Akiza, za na wo o'woi une'e wa Asula e ekere a aza a na o toniyi Asula."

33 Ana nan ganu a gbagbain na azagbai'in a uwwai ili i na ajiya'a a dammai, reve a suduwa asuvu. Hali a shi a ciga o una le.

34 Ele pe avu vuma ro na a tsu de Gamaliya, za t̄a atsuma a Afarishi waru manlu ma Wila 'yon mishin. Avu u damma a tara ne'en ajiya'a o utā a alanga ke'en.

35 Avu u damma nan ganu'u na azagbai'in, "Ama a Isra'ila, i yuwan majiyan ulobonu e ili i na i farai a yuwusaan ama a nda.

36 Koto u jima shi, a na Tuda dammai ayi vuma vu ucira da. Ama a tyo ukpakunashi (400) o toni yi t̄a. Amma ana o una niyi, ojoro a yi e bete'we t̄a suru. Agba ko ili i ro tsu tsura shi.

37 Yahuza va Galili da tawai acapa a yi a mantsa me mekece ma ama. Avu u zuwa ama a 'yasan ama ugbozu, agba ayi fo o una yi t̄a reve ojoro a yi e bete'we fo suru.

38 Asala a na maa ca du, ayi da i lyawa ama'a a yuwan ili i na aa yuwan. Nnu ucira wa aciyele a da aa yuwusan uritosu ni ili ya asalama a nda, a t̄a tawa a kalama.

39 Amma nnu ucira wa Asula u da aa yuwusan ili i nda, yaa gura putsaa le a lyawa shi. I ta cina aciyaḅu a nlangi na Asula."

40 Reve oḅolo a ama'a a usu asala a yi. Avu e de ajiya'a a uwa o ukobu reve a faba le. Avu a zuwaa le utyo, she a dashi yuwan alajiya atsuma a ala e Yesu wan, avu a lyawa le.

41 Avu ajiya'a a lyawa oḅolo'o na mazanga ma na Asula e ene t̄a a t̄a no okolo ugbamu u na o sowo atsumalima adama e Yesu.

42 Usana suru a tsu 'yawa t̄a a Aa'isamapada a yuwusan uritosu a dansaa ama Yesu Zamawawaf da. Waru a yuwusan t̄a ne a 'wa va ama.

6

A dangwa ta aza e ikambi e cindere

¹ A mantsa ma na aza e Itoni a karai a dashishi abunda, agba suru nle aza a Isra'ila a da. Aву ozo o ro a na a yuwusan Tsuheleni† a uwa adanshi a tyo ubata wa aza a na a yuwusan Tsuyahuda,† adansa, “Nna a kambusa nruna usana suru, nruna n tsu n tsu sura unata na aza e le shi.”

² Dada Kupanejere'e o bolotoi aza e Itoni suru, reve a damma, “Woo lobono tsi icinai nu ulinga wa alajiya wa adanshi a Asula, reve tsu reme adama e ilyalya shi.

³ Aza a tsu, dangulai ama e cindere atsuma a du, aza a na i revei a ri na Ruhu va Akiza, nu urevu, tsu ta zuwa ulinga u nda e ekere e le.

⁴ A tsu gba'a tsu zuwa ugbozu ubata wa avasa na alajiya nu uritosu wa adanshi a Asula.”

⁵ Reve asala'a u yo'ono aza a na o bolotoi'i suru. Reve a fara dangula Istifanu vuma na ri nu ucawu wo okolo na Ruhu va Akiza lon. Reve o toni na Filibu, na Burukoro, o'olo na Nikana, waru a dangula ta Timan, na Baramina, na Nikola va Antakiya, Takpaci na uwai o ure wi itoni wa aza a Isra'ila.

⁶ Reve a tara ama e cindere'e a tawa ne ele a makakan ma ajiya, reve ajiya'a a kuruwa le ekere aву a yuwaan le avasa.

⁷ A yuwan ta alajiya a adanshi a Asula ubata suru. Reve aza e Itoni a dashi abunda lon atsuma a Urishelima, hali nan ganu va aza a Isra'ila fo na abunda a ca okolo e le.

E reme ta Istifanu

⁸ Reve Istifanu, vuma na tsurai isa'ani† nu ucira wa Asula lon, u yuwan linga va asalama ni iroci e memere ma ama.

⁹ Reve urana u ro ama o ro a na a ri a aa'isa a na a tsu de Aa'isa a Agbashi a na a Lyawai, a uwa mawasan na ayi. Ele aza a Isra'ila a na o utai diga Kurani, na Iskandariya, na Kilikiya, ni ida ya Asiya i da.

¹⁰ Agba ko vuma ta gura yuwan nronuloi na ayi shi, adama o urevu u na Ruhu va Akiza ca niyi.

¹¹ Usokowu dada a zuwai ama o ro a yuwaan Istifanu epen ana, “Tsu uwwa yi ta a yuwusan adanshi a vama a tyo e ekere a Musa, hali na Asula fo.”

¹² Reve adanshi'i u 'yasan ugbozu wa ama na munlu n Wila ma adini na azagbain. Reve e reme Istifanu aву a tawa na ayi ubata wa azagbain o uge'etosu u na a tsu de Azagbain a Mbara.

¹³ Reve aza e epe'en a damma, “Vuma nda u tsu yuwusan ta adanshi e iwuya adama a Aa'isamapada na Wila wa Musa.

¹⁴ Tsu uwwa yi ta adansa a na Yesu va Nazara u to boso Aa'isamapada a nda reve u vadala agadu a Musa a na a lyawaa ntsu.”

¹⁵ Ana a uwwai ne, reve vuma biti atsuma a azagbain u vara akanla a Istifanu, reve e ene urewesu wa yi e ikanasa ana malingata ma Asula.

7

Istifanu yuwaan ta azagbain adanshi

¹ Reve aabara a nan ganu e ece Istifanu, “Ili i na aa dansa a aciyawu amayun a da?”

² Dada Istifanu tsu usu, “Adu aza a va na azagbain, poloo numu atsuvu! Mogono ma Asula za tsugbain mo roco ta aciyayi ya Ibrahim akaya a tsu e ida ya Masapotomiya kafu Ibrahim tyo e ida ya Haran.

3 **Asulā** a damma yi tā, 'Vu 'yon vu lyawa ida i na a matsan nuwu na ama a wu, reve vu tyo e ida i na moo roco wu.' ◊

4 "Dada Ibrahim 'yoyin e ida ya aza a Kaldiya, reve u danu Haran hali ukwa wa abara a yi. Reve **Asulā** a tawato yi pa e ida i na i ri nden gogo.

5 Agba **Asulā** a ca yi agadu e ida'a shi, waru ko udasuwu u ta wi ida'a u ca yi shi. Amma **Asulā** a yuwan ta nzuwulai n na waa ca yi ida'a ayi na limatan vu ugundo wa yi ko na u shi na mawun ne'en shi.

6 Agba **Asulā** a damma yi tā, 'Limatan va wu ta yuwan limocin e ida i ro ubata u na oo sowo atsumalima ana agbashi hali a'wan ukpakunashi (400).

7 Agba n ta zuwa ida i na i zuwai aza a Isra'ila tsugbashi atsumalima. Waru o ukosu u tsugbashi a to uta adama a yuwaan mu aganda ubata u nda.' ◊ Ili i na **Asulā** a dammai da nda.

8 "Waru **Asulā** a yuwaan ta Ibrahim akucunuf a mapada mo uryumbuf a mantsa'a. Dada i zuwai a padai Ishiyaku mawun ma Ibrahim uryumbu ayi na ayin kunla nu umatsun. Ishiyaku da tawa u matsain Yakubu, reve Yakubu matsan nkaya n tsu kupa ne ejere.

9 "Ele nkaya n tsu ana a ri a tsushu'un na Isuhu zawa'a le, reve a wina yi wo o'wo aagbashi e ida ya Masar. Agba **Asulā** a shi ta obolo na ayi.

10 Reve gba u wawa yi atsuma a atsumalima a yi. Ayu **Asulā** a zuwa yi u tsura icigi e ekere a Firi'awuna,† mogono ma Masar, adama a na **Asulā** a ca yi ta urevu u na u karalai. Dada i zuwai Firi'awuna ca niyi tsugbain tsi ida tsa Masar na tsugbain tsu u'wa tsa yi suru.

11 "Reve ambulu a uwa e ida ya Masar suru ni ida ya Ka'ana,† na atsumalima lon, hali nkaya n tsu n lamba ilyalya.

12 Ayu ana Yakubu uwwai ishina i ta de e ida ya Masar, reve u lyungu nkaya n tsu n 'yawa n tsula.

13 O u'yawu we ire u le dada Isuhu revetyoi aciyayi e ekere a aza a yi, reve a tara le o roco Firi'awuna.

14 "Reve Isuhu lyunguwa dada va yi Yakubu na ama a yi adama a tyo Masar ama kupocindere no ozo o ton da suru suru.

15 Dada Yakubuf tyoyi Masar. De da ayi na nkaya n tsu n kuwai.

16 Reve a pura etele e le suru a tyo Shekem, de da a cidō nle a aason a na Ibrahim tsulai ni ikebef e ekere o olobo a Hama.

17 "Ana mantsa ma na **Asulā** oo shiton nzuwulai ma yi ya Ibrahim ma rawai zuzu, reve ama a tsu a dashi abunda atsuma a Masar.

18 Ayu wo o'wo mogono ma sa'avu ma kumba tsugono tsa Masar, agba u ri nu urevu wi ili i ro adama a Isuhu shi.

19 Ayu mogono u yuwaan ama a tsu ugbozu u wuya, reve u roco le atsumalima, hali u zuwa le a varishi muwun n le adama a kuwa.

20 "A mantsa mo ndolo ma da a matsain Musa mawun ma sa'ani. Mbara ma yi m bana yi ta woto ta'atsu o u'wa u le.

21 Na acapa reve wo o'wo le ko a ciga ko a 'yuwan a vari yi, reve usheli u mogono u tsura yi, reve u kungwato yi ana mawun ma yi.

22 Reve o rito Musa urevu wa aza a Masar suru, reve wo o'wo nu ucira atsuma a adanshi na atsuma a ulinga waru.

23 "Ana u rawai a'wan amunga, urana u ro, reve u damma lyawa u 'yawa u bura ama a yi, ama a Isra'ila.

24 A mantsa ma dada we enei vuma va Masar e le'eshe vuma va Isra'ila. Dada Musa rawai adama u wawa yi, reve u tsupaa yi wu una za va Masar'm.

25 U ta dansa aza a yi e te reve **Asulā** a lyungu yi ta u wawa le, agba a gura reve shi.

26 Ana usana u tawai waru, reve wu utisa mabura me le, awu we ene ama a Isra'ila e re a nlangi. Awu u ciga wu kasa le. Awu u damma, 'Ili i ta i da i ri, adama a nye yaa amatonloi?'

27 "Reve za vi igishi caco Musa a nge'en, awu u damma yi, 'Zane da zuwa nuwu zagbain na za vu uge'etosu u tsu?'

28 Vu ciga ta vu una mu ununa vu unai vuma va Masar yon?' ◇

29 Ana Musa uwwai ne, dada u sumai u lyawai ida'a, reve u reme limocin e ida ya Midiya, ubata u na u matsain olobo e re a yi.

30 "Ana a yuwain a'wan amunga, urana u ro atsuma o ogozo zuzu na Masasan ma Sinai,† reve malingata ma Asula ma tawa ya Musa atsuma e elentsu a akina a madala o molopu.

31 Ana Musa ene niyi, reve u reme asalama e ili i na wee inda. Ana u rawai zuzu adama we ene, dada wu uwwai ufoyo wa Asulazuva a dansaa yi,

32 'Amu da Asula a nkaya n du Asula a Ibrahim, na Ishiyaku, na Yakubu.' Reve Musa reme meje'en adama o wovon, u dashi gura kalyuwa ili'i shi.

33 "Reve Asulazuva a damma yi, 'Fofo atan a wu adama a na ubata u na vu ri ubata wa akiza u da.

34 Me ene ta atsumalima a na ama a va a ri o sowuso a Masar,† waru mu uwwa ta mballa mo okolo n le. N cipa ta adama n wawa le. Tawa gogo, n ta lyungu wu a kamba e ida ya Masar.' ◇

35 "Dada Asula a lyunguwisa vuma na ama a yi a 'yuwain de, za na a dammai, 'Zane da zuwa nuwu zagbain na za vu uge'etosu a aci a tsu?' Ni ikambi i malingata ma Asula ma na ma tawai ya'a yi o molopu ma na ma danai a madala, ma da mo o'woto niyi zagbain na zamawawa le.

36 Nu uyuwusan wu ulinga wa asalama, dada wu utaa nle e ida ya Masar a pasalai Mala ma Shili.† Na a 'yawi elime na acapa, hali a yuwan a'wan amunga atsuma o una.

37 "Musa na aciyayi u damma ta ama a Isra'ila, 'Asula a ta dangwa vumavasula tsa va atsuma a ama a du.' ◇

38 Musa dana ta obolo no obolo a ama atsuma o una. Waru malingata ma Asula ma yuwan ta adanshi na ayi a Masasan ma Sinai, na adanshi a abula. Ne da u ca ntsu adanshi a wuma'a.

39 "Awu nkaya n tsu n 'yuwan ili i na Musa dammai, awu a 'yuwan a zuwaa yi atsuvu, reve a shi a ciga a vadala a kamba Masar.

40 Awu a damma Haruna,† 'Yuwaan tsu musula n na maa tsu walaa elime, adama a na tsu reve ili i na i yuwain Musa za na utaa ntsu atsuma a Masar shi.' ◇

41 Reve a ruma amali ana madindim, reve a yuwaan yi kucci, na abuki reve a zangana e ili i na a rumai ne ekere e le.

42 Dada Asula a vadala nle ucina. Reve u lyawa le a 'yawa o toni urana, woto, ni italyo'o o o'wo musula n le, ununa u ri pe udanu a aatagada a Amasula:

'Ama a Isra'ila, i yuwaan mu kucci na sadaka atsuma a a'wan amunga a na i danai atsuma o una shi.

43 I 'yasan ta masa'a† ma amali ubata u na aa yuwusaan aamali Mole aganda na aamali a talyo'o ma du Rafani,

i yuwan ta amali o ndolo, awu i yuwaan le aganda.

Adama o ndolo i ta uwa a tsugbashi e ida ya Babilat† alanga!' ◇

44 "Reve nkaya n tsu n tanu Oogodo o Ucuwusan† adama a cuwan ni ili i na Asula a yuwaan nle o una. A yuwan yi ta ni ifofi ununa Asula o rocoi Musa.

45 Ana a yuwain a'wan o ro, aƳu Josuwa† uwa elime o uvon a aci e ida ya Atakpaci a na Asulā a gbaraɪ e ida i ndolo. A tara ta Oogodo'o a tyo a ndanata n sa'avu n le. A yuwusan ta ulinga na aƳi a tyo mantsa ma Dawuda.

46 Dawuda tsura ta icigi e ekere a Asulā, hali u pati a lyawa yi u suwaa Asulā a Yakubu Aa'isamapada.

47 Amma Suleman† da tawai u suwa niyi.

48 “Agba aƳu wo o'wo Mogono ma Asulā ma tsu danu o u'wa u na vadilima suwai shi, ununa vumavasulā dammai, aƳi a yuwusan adanshi a Asulā,

49 ‘Zuva ndanata n tsugono n va n da,

uvadi waru u dasata u va u da.

Ubatā u ne u da yaa gura suwaa mu?

I ta gura suwaa mu wivuwatan?

50 Amu da n yuwain ili biti atsuma a zuva ni ida ne ekere a va shi?” ◊

51 “Adu agbawata, aza a na okolo e le a ri mejege shi, aza a na atsuva a du a ri u'ulu. I ta yuwusan nronloi na Ruhu va Akiza kuci. Ununa nkaya n du n yuwusain, ne da yaa yuwusan.

52 Atsuma a amasulā zane da nkaya n du n 'yuwain shi? Hali gba o una aza a na a yuwain adanshi o utawu wu Za va Afulā na i winai hali yu una yi.

53 Ko a na i ushiyi Wilā wa Asulā e ekere a nlingata ma Asulā, ne da i 'yuwain a kuru yi mejege suru suru.”

Mona ma Istifanu

54 Ana azagbain a Isra'ila a uwwai ne, reve a uwwa upan lon, hali a uwa maluma ma akatsu adama o upan.

55 Istifanu gba ana u ri na Ruhu va Akiza, reve u zuwa esu a yi zuva aƳu we ene tsugbain tsā Asulā. AƳu we ene Yesu mishin ubatā u tsugbain o ukere usa'ani wa Asulā.

56 Reve u damma le, “Kalyuwai, me ene ta zuva ukpa'u'u, reve me ene Mawun ma Vuma mishin ubatā u tsugbain o ukere usa'ani wa Asulā!”

57 Reve a ula atsuva e le na akatsu o oruwo lon. Reve a zura yi nu u ta.

58 Reve o utaa yi o uƳuru, da da a uwai mavara ma yi na atali. Reve aza a na a shi lo a uwwa niyi a adanshi o fofo atugu e le o boloto le a makakan mo ulobo u na a tsu de Shawulu.*

59 Ele a vuvarasa yi, reve Istifanu yuwan avasa u damma, “Yesu Zagbain, ushi wivuwun u va.”

60 Ana u dammai ne, da da u kingyoi reve u damma nu ucira, “Asulazuva she vu tara le nu unusu wan.” Da da u kuwai.

8

1-2 Shawulu shi ta atsuma a aza a na a usuyi ili i na a yuwain a mantsa ma na o unai Istifanu. Reve ama o ro aza a na a yuwusaan Asulā aganda a tawa a cido Istifanu na mesun lon.

Aza e Itoni e bete'we ta adama a atsumalima

Reve urana u ndolo atsumalima lon a uwa e ekere a aza e Itoni a na a ri Urishelima. Reve aza e Itoni suru e bete'we a tyo Yahuda na Samariya,† she ajiya goon a da e isawain Urishelima.†

3 Reve Shawulu gba'a u uwa a garasa batā batā a casu aza e Itoni atsumalima lon. U uwusa ta a 'wa nu u remi ali na amaci nu u garusu nle o u'wa wa ali.

◊ 7:50 Isha. 66:1-2. * 7:58 Shawulu: A tyo de a tawa ta e de vuma nda na aala Bulu, waru u tawa ta wo o'wo za vi Itoni ya afulā e Yesu Kristi Zamawawa.

Alajiya a Filibu e ida ya Samariya

⁴ Reve aza a na e bete'wei a yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani.†

⁵ Reve Filibu saƙa a tyo a lyuci gbain atsuma a Samariya reve u uwa a yuwusaan le alajiya a Zamawawa de.

⁶ Ana ama a uwwai, waru e enei linga va asalama a na Filibu yuwain, reve o polo atsuvi lon.

⁷ Reve o utaa toni a lima na abunda atsuma a ama, avu otoni a lima'a a uwa yisaali lon. Ozo o osowi a lipu na akutsuma na abunda a kambā ta gbaga.

⁸ Adama o ndolo, reve a uwa mazanga atsuma a lyuci'i suru.

⁹ Vuma ro shi ta pe a lyuci'i za na a tsu de Simo a yuwusan tsuboci kuci. Ama a lyuci'i a shi ta a yuwusan asalama a yi, u shi ta a tarasa aciyayi ili i ro.

¹⁰ Ama a Samariya zagbain na mawun a shi ta a tsu yuwusan adanshi a yi, adansa a na, "Vuma nda ta nu ucira wa Asula, a tsu de yi ta Za vu Ucira."

¹¹ Reve a kambuwa ughozi ya'a yi adama a na u jima ta a yuwusaan le linga va asalama o ure u tsuboci.

¹² Ana ama a usuyi alajiya a Alabari a Sa'ani o tsugono tsa Asula a ala e Yesu a na Filibu yuwaan nle, avu a rumbu le ali na amaci.

¹³ Reve ayi Simo fo na aciyayi u ca okolo a yi, avu a rumbu yi. Reve u reme itoni ya Filibu ubata u na u tyoyi biti. Ana we enei iroci na linga va asalama a na a yuwusan reve u uwa asalama lon.

¹⁴ Ana ajiya a na a ri Urishelima a uwwai ama a Samariya a usu ta adanshi a Asula, reve a lyunguwa le Bituru na Yahaya.

¹⁵ Ele gba ana a rawai reve a yuwaan le avasa adama a tsura Ruhu va Akiza,

¹⁶ adama a na koto shi Ruhu va Akiza'a u cipaa le shi. A shi ta a rumbu le gonn na ala e Yesu Zagbain.

¹⁷ Reve a kuruwa le ekere, da da a tsura Ruhu va Akiza.

¹⁸ Ana Simo enei nu ukurusu we ekere u da a tsu tsura Ruhu va Akiza, da da u shi u cigai u ca Bituru na Yahaya ikebe.

¹⁹ Avu u damma, "Ca numu cu'un vu ucira u nda fo, adama za na n kuruwayi ukere suru u tsura Ruhu va Akiza!"

²⁰ Reve gba Bituru usu yi, "Vu ta kuwa avu ni ikebe ya wu suru, adama a na vu zuwai ni ikebe i da a tsu tsura une'e wa Asula."

²¹ Vu pe na akunda atsuma o ulinga u nda shi, ko ke'en, adama a na ookolo a wu a ri mejege na Asula shi.

²² Vu vadala vu lyawa iwuya ya wu, vu pati Asula adama u yuwaan wu gafura vi ili i wuya i na vu sokoi o ookolo a wu.

²³ Adama a na me ene ta vu ta na tsushu'un, waru vu tu ugbedegu nu unusu.

²⁴ Reve Simo usu u damma, "Patiya numu Mogono ma Asula adama ko ili i ta e ili i na vu dammai i tsura mu wan."

²⁵ Ana Bituru na Yahaya rocoi amayun a adanshi o Mogono ma Asula, reve a kambā Urishelima a yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani a mulyuci ma aza a Samariya na abunda.

Filibu na vumagbain va Habasha

²⁶ A mantsa mo ndolo reve malingata ma Asula mo ro ma damma Filibu, "Yon vu saba uyagi vu kuru ure wo ogozo u na wu utai Urishelima a tyo Gaza."

²⁷ Reve u 'yon u reme ure, dāda u ga'ain nā zagbain vi izuwa* o tsugono tsu ka Kandakatu vi idā ya Habasha. U shi tā u 'yawa Urishelima adama u yuwan aganda.

²⁸ Ayi a makambaa nden e keke vi ido va yi, avu u uwa desununa a Aatagada a Ishaya vumavasula.

²⁹ Reve Ruhu va Akiza damma Filibu, “Wala a rawa zuzu nā keke vi ido i ndolo, vi isawan lo nā vuma'a.”

³⁰ Dada Filibu sumai a rawa zuzu dada u tsu uwwa yi e desununa a aatagada a Ishaya† vumavasula. Avu we ece yi, “Vu te reveshe ili i na vee desununa?”

³¹ Avu u usu, “Te gba? She nā za ro cuduwa mu.” Reve u pati Filibu kumba u danu nā ayi.

³² Ubatā u na u shi e desununa u da nda, “O rono yi tā a tyo ubatā u mapada ana kyon,† ununa magiri'i mā tsu dana kpaku ubatā wu za na oo kukofuso yi eleme, ne da ko unā wā yi u kpatu'wā shi.†

³³ O roco yi tā atsumalima hali a putsaa yi ni ili i na i ri mejege. Zane da aa gura ca alabari a limatan a muwun mā yi nā muwun mu ugundo mā yi?

Babu za, adama a na o kofoi wuma wā yi atsuma o uvadi.” †

³⁴ Avu zagbai'in u damma Filibu, “Damma mu, vumavasula nda adanshi a zane a da waa yuwusan? Adanshi a aciyayi ko za ro?”

³⁵ Reve Filibu kpatu'wā unā wā yi u teme nu ubatā u na wee desununa'a, avu u yuwan yi adanshi a Alabari a Sa'ani† e Yesu.

³⁶ Ele atsuma a mmalu, reve a rawa a mini mo ro. Avu zagbai'in u damma, “Nda mini! Nye yaa putsaa aa rumbu mu?”

³⁷ Avu Filibu usu u damma, “Nā vu usu Yesu Zamawawa Mawun mā Asula ma da, n tā rumbu wu.”

Reve vuma'a u usu, “N usu tā Yesu Mawun mā Asula ma da.” ‡

³⁸ Reve u zuwa e isawaton keke vi ido'o. Reve ele ra a uwa a mini'i, reve Filibu rumbu yi.

³⁹ Ana o utai a mini'i, reve Ruhu Mogono mā Asula mā kafa Filibu, agba zagbai'in u dashi ene yi waru shi. Reve u kara a mazanga mā yi.

⁴⁰ Agba reve e ene Filibu a lyuci va Azatu. Reve u kandaruwa ilyuci suru a yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani, hali u rawa Kasariya.

9

Shawulu kambā tā za vi Itoni

¹ Shawulu lyuwa tā elime a casu aza e Itoni atsumalima lon, adansa a na u to una le. Reve u 'yawa ya aabara a nan ganu,

² reve u pati u ca yi mpepelime a 'yawa a a'isa atsuma a Dimaska. U zamishi tā u6olu wa aci u le, tsara nu u tsura pe aza a na o toniyi Ure wu Zagbain u lyungwa le, ali nā amaci, tsara waru u tawa ne ele wunlu a akani atsuma a Urishelima.

³ Ana u rawai zuzu nā Dimaska adama o ulinga u ndolo, babu usan reve ekan o utā de zuva u kandaruwa yi.

* 8:27 E elentsu a aza a Heleni a ta dansa zagbain na o fofoi arawa. † 8:32 Atsuma o ubatā'a, ayi kyon u tā ne eleme o uga'an. Za ro ta gura kukodo eleme'e reve u yuwaan umuna ko utugu babu o una yi. † 8:33 Isha. 53:7-8. ‡ 8:37 Ayi uguzu u nda wu pe atsuma a akuci a atagada o Ulinga wa Ajiya o ro a na a ri ufanu nu ujimu shi.

4 Reve u riyā e idā, reve wu uwwa uđyo, adansa, “Shawulu, Shawulu, cine tsa dā voo bongishi mu?”

5 Reve u damma, “*Avu* dā zane, Zagbain?”

Reve uđyo'o u damma yi, “*Amu* dā Yesu za na voo bongishi.

6 'Yon vu uwa *atsuma* a lyuci ndede, a ta damma wu ili i na vaa yuwan.”

7 Reve n'utsa mu mmalu ma yi a kudā a yuwan adanshi, a ta uwwusa uđyo agba e ene vuma shi.

8 Reve Shawulu 'yon, ana u kpatu'wai esu a yi u gura ene shi. Reve e reme yi ukere reve a tawato yi Dimaska.

9 U yuwan ta rana ta'atsu urumbanu, u lyuwa shi agba u sowo shi.

10 A mantsa'a za vi Itoni ro dana ta pe atsuma a Dimaska, za na a tsu de Ananiya. Zagbain yuwaan yi ta adanshi atsuma a alavu alavu, adansa, “Ananiya.”

Reve ayi u usu, “*Amu* dā nda Zagbain.”

11 Reve Zagbain'in damma, “'Yon vu 'yawa o ure u na a tsu de Ure u Mejege. Vu 'yawa o u'wa wa Yahuza ve ece ko vuma va Tarsu ta pe za na ri na aala Shawulu. U ta lo a yuwusan avasa ubata'a.

12 N roco yi ta alavu alavu a vuma na a tsu de Ananiya a uwa, u zuwaa yi ukere adama we enishe ure.”

13 *Avu* gba Ananiya usu u damma, “Zagbain n sowo ta a uwwusa adanshi a vuma nda'a o unā wa ama na abunda, adama e iwuya ya abunda a na u yuwayin ama a akiza a wu atsuma a Urishelima.

14 Ayi dā nda nan ganu a gbagbain a ca niyi ucira u reme vuma na yuwain avasa atsuma a ala a wu.”

15 Reve Zagbain damma yi, “*Avu* de 'yawa adama a na ayi vuma na n dangwai dā tsara u yuwan ulinga u va, tsara u revetyo ala a va atsuma a Atakpaci, na ngono, na aza a Isra'ila.

16 *Amu* na aciyava n to roco yi cu'un va atsumalima a na woo sowo adama a ala a va.”

17 Reve Ananiya 'yawa reve u uwa o u'wa'a, *avu* u canana ukere wa yi *avu* u ju'wan Shawulu, u damma, “Moron ma va Shawulu, Yesu Zagbain dā lyungu numu a tyo ya'a wu. Yesu za na roco nuwu aciyayi o ure u na vu kuruyi. U ciga wu ta tsara vu dashi gura ene ure, reve waru o shiton wu na Ruhu va Akiza.”

18 Babu usan reve ili i ro i riyā diga pe esu'u gashi akaḡa, dāda we eneshi ure. *Avu* u 'yon, dāda a rumbu niyi.

19 Reve u lyuwa ilyalya dāda u tsurashi ucira.

Shawulu yuwan ta alajiya atsuma a Dimaska

Reve Shawulu yuwan rana re obolo na aza e Itoni a na a ri pe atsuma a Dimaska.

20 Babu a jima, dāda Shawulu temei alajiya e Yesu atsuma a a'isa a aza a Isra'ila, adansa Yesu dā Mawun ma Asula.

21 Reve aza a na a uwwa niyi suru a kara a asalama, adansa, “Ayi nda ayi dā vuma na unusai aza e Itoni, reve waru u bete'we le, ele aza a na e desu atsuma a ala o ndolo shi? U tawa ta pa tsara u reme le, reve wu nla le na akani, reve waru u 'yawato le a makakan ma nan ganu a gbagbain shi?”

22 Reve Shawulu dashi tsura ucira atsuma a alajiya a yi. Agba aza a Isra'ila atsuma a Dimaska a gura polo yi a adanshi a yi shi, a na Yesu dā Zamawawa va amayun.

23 Ana a yuwain rana meketeci, *avu* aza a Isra'ila a yuwan ifoḡi i na oo una Shawulu.

²⁴ Reve ayi wu uwwa ifo6i i le. A zuwusa t̄a esu e le usana nu ulivu o unantsu wu ukari u lyuci tsar̄a o una yi.

²⁵ Na ayin, avu ojoro a yi a tara yi, reve a talyuwato yi atsuma a aasaka na wungu wu ukari.

Shawulu kamb̄a t̄a Urishelima

²⁶ Ana Shawulu taw̄ai Urishelima, u yuwan t̄a atyo a na waa yuwan tsar̄a u 6olo aci no ojoro.† Avu suru nle a uwwa wovon adama a na a usu ko ayi oojoro a da shi.

²⁷ Avu Banaba tara yi a tyo ubata wa ajiya. Reve u damma le ununa Shawulu enei Zagbain o ure. Reve waru u damma le cine Zagbain yuwaan niyi adanshi, na cine Shawulu yuwain alajiya adama e Yesu a lyuci va Dimaska babu wovon.

²⁸ Diga lo dada Shawulu remei ma'uwa na wu uti o6olo ne ele atsuma a Urishelima. Reve u uwa alajiya atsuma a ala a Zagbain, babu wono babu wovon.

²⁹ Reve u uwa a yuwusan adanshi na aza a Isra'ila a na a yuwusan Tsheleni,† reve u uwa mawasan ne ele. Avu a zamishi ure u na oo una yi.

³⁰ Ana aza a yi a uwwai ili i na i ri pe, dada a tara niyi a 'yaw̄a Kasariya avu a tara yi a wantsun a kamb̄a Tarsu.

³¹ Mantsa mo ndolo ma da aza e Itoni a Yahuda, na Galili, na Samariya, a tsur̄ai nden n lafiya. Aza e Itoni a tsur̄a t̄a ucira, reve a dashi abunda ni ikambi ya Ruhu va Akiza a yashi i na a dan̄ai a mmalu na Zagbain.

Bituru 'yaw̄a t̄a Japa na Lida

³² Reve Bituru kandaruwa ubata suru tsar̄a u kalyuwa le. Ayi atsuma a akandariya, reve u taw̄a u cina aza a akiza a lyuci va Lida.

³³ A lyuci dada u cinai vuma ro za na a tsu de Iniyasu na mbala n tsukutsuma a'wan kunla.

³⁴ Reve Bituru damma yi, "Iniyasu, Yesu Zamawawa kambato wu t̄a gbaga. 'Yon vu kutsulu avalu a wu." Babu usan, reve u 'yoshin.

³⁵ Reve ama a Lida ni ida ya Sharana suru a vadala a tyo ubata wu Zamawawa ana e enei Iniyasu a mmalu.

Bituru kambato t̄a Dokas wuma

³⁶ Atsuma a lyuci va Japa ka ro za vi Itoni dana t̄a pe za na a tsu de Tabita a na Dokas* na Tsheleni. Ka'a u zuwa t̄a aciyayi u yuwan ulinga u sa'ani, reve waru u dana a kambusa alambi.

³⁷ A yashi'i u banakan t̄a, reve u kuwa. Ana a sumba niyi reve o voton yi a aasula a zuva.

³⁸ Ana a uwwai Bituru t̄a Lida, lyuci na ri zuzu na Japa, reve a lyungu ama e re a lyawa Japa a 'yaw̄a a damma yi, "Yuwan ankuri, taw̄a gogo, she vu jima wan."

³⁹ Reve Bituru 'yon u kuru le. Ana u rawai, avu a 'yawato yi a aasula a zuva. Nruna suru e isawan t̄a zuzu na ayi, e mesun. Reve a uwa o rocosu atugu na akapi e itana i na Dokas u yuwaan nle ayi o6olo ne ele.

⁴⁰ Reve Bituru ut̄a le suru, reve u kadato u yuwan avasa. Reve u vadala a tyo ubata wa akwakwa'a, reve u damma, "Dokas 'yon." Reve u kpatu'wa esu. Ana we enei Bituru reve u 'yon u danu.

⁴¹ Reve Bituru cananaa yi ukere avu u kamba yi tsar̄a u 'yon. Reve u de aza e Itoni o6olo na nruna, dada u roco le a na Dokas kambai wuma.

* 9:36 Aala a Tabita na Tsu'arama, Dokas na Tsheleni ele ra urevu u t̄a u da le. Urevu u le u da mere'on.

⁴² Adanshi o ndolo a uwa ta bata suru atsuma e ida ya Japa. Reve ama a abunda a vadala a tyo ubata wu Zagbain.

⁴³ Bituru yuwan ta rana re a lyuci va Japa, o u'wa wa Simo za na aa yuwusan yozu vu kwan.

10

Bituru na Kaniliya

¹ Atsuma a Kasariya vuma na a tsu de Kaniliya dana ta pe atsuma a yali ya asoja, u dana ta atsuma a Asoja a Italiya.

² Ayi vuma va afula da. U ta uwwusa wovon wa Asula, ayi na muwun ma yi suru. U tsu kambusa ta ama a na a ri ni ili shi. U tsu yuwusan ta avasa kuci a tyo a Asula.

³ Urana u ro, zuzu na rumu ta'atsu vu ulivu, reve we ene malingata ma Asula a alanga e eteshe atsuma a alavu alavu, u tawai ubata wa yi, adansa, "Kaniliya!"

⁴ Reve u zuwaa yi esu atsuma o wovon, reve u damma, "Zagbain nye i da?"

Reve malingata ma Asula ma damma yi, "Avasa a na vaa yuwusan ni ikambi ya alambi a na vaa yuwusan u rawa ta a makakan ma Asula. Gogo Asula a uwwa ta avasa a wu.

⁵ Gogo lyungu ama a 'yawa Japa tsara e de Simo za na ee desu Bituru.

⁶ Za na cu'wain o u'wa wa Simo za na aa yuwusan yozu vu kwan, za na u'wa wa yi u ri zuzu na mala."

⁷ Ana malingata ma Asula ma na ma yuwaan niyi adanshi ma karai, reve u de agbashi e re a yi, na soja ro, za na a uwwusa wovon wa Asula, atsuma a aza a na a yuwusaan yi ulinga kuci.

⁸ Ana u damma nle ili'i suru, awu u lyungu le a 'yawa Japa.

Bituru ene ta alavu alavu

⁹ Ana usana u tawai, cina urana u rawa a aci, agbashi a Kaniliya atsuma a mmalu, dada a rawai zuzu na lyuci'i. Awu Bituru kumba o u'wa wa zuva tsara u yuwan avasa.

¹⁰ Reve wu uwwa ambulu, hali u ciga u lyuwa ilyalya. Agba ele pe atsuma e ifobi yi ilyalya, awu we ene alavu alavu.

¹¹ Reve we ene zuva kpatu'wa, ni ili i ro a cipusa oroci a aapalutsu o umuna ne elentsu a nashi uguzu a tyo e ida.

¹² A aapalutsu'u cu'un vi inama suru a ta pe: inama ya ana a nashi, ni inama yi ikatapu, na nnunu.*

¹³ Reve wu uwwa udyo adansa yi, "Bituru, 'yon vu pada, reve vu tama."

¹⁴ Reve u damma, "Zagbain, o'o! A wuma u va koto n tama cu'un va yi shi, adama a na atsu tsu tsu ta na Wila u na tsu tama le shi, adama a na a ti idaba."

¹⁵ Reve udyo'o u dammisai yi, "She vu yuwan mawasan na Asula wan. Nu u damma u tu ulobonu she vu damma u lamba ta ulobonu wan."

¹⁶ U tsura ta alavu alavu o ndolo toto uta'atsu. Reve a palu'ushi aapalutsu'u a tyo zuva.

¹⁷ Bituru dana ta a majiyan, ko cu'un va alavu alavu e ne da we enei. Reve ama a na Kaniliya lyunguyi a rawa a lyuci'i, reve e ece u'wa wa Simo. Ana a rawai, awu e isawan mishin o unantsu.

¹⁸ Awu a yuwan azo'wa, e eceshe ko Simo na a tsu de Bituru cu'wan ta ubata'a.

* **10:12** Atsuma a aapalutsu'u inama i ro i dana ta pe a na aza a Isra'ila a tarai a tu ulobonu adama o utamu, waru ozo o ro a dana ta pe a na a tara nle a ri idaba i na aa gura tama shi.

19 A mantsa ma na Bituru *ɗanaɪ* a majiyan ma alavu alavu o ndolo, reve Ruhu damma yi, “Ama a ta'atsu a *ɗa* ndolo e izami ya wu.

20 'Yon vu *ciɓa* vu kuru le. She vu lyawa ookolo a wu a 'lyon wan, adama a na *amu* *ɗa* n lyungu nle.”

21 Reve Bituru *ciɓa* u cina ama'a, *avu* u damma le, “*Amu* *ɗaɗa* i ri e izami. Nye i zuwai i ri azama mu?”

22 Reve a damma yi, “Yali' *ya* *asoja* ya Roma *ɗa*, za na a *tsu* *ɗe* Kaniliya lyungu ntsu. Vuma *va* *aɓula* *ɗa*, za na a uwwusa wovon *wa* *Asula*. Aza a Isra'ila suru a ta yuwusan adanshi a sa'ani a aci a yi. *Ayi* *ɗa* malingata *ma* *Asula* ma dammai u lyungu tsu ubata *wa* wu vu *tawa*, *tsara* wu uwwa ili i na vaa damma.”

23 Ana Bituru uwwai ne, reve u uwato le o u'wa, reve u ca le ubata u na aa asa.

Bituru 'yawa ta ubata wa Kaniliya

Ana usana u tawai, reve a *karaj* suru, *avu* nron mi Itoni n ro *atsuma* a Japa e shewun yi.

24 Reve a rawa Kasariya nu usana. Reve Kaniliya *ɗana* a pura le, *avu* u banu edenge a yi na n'utsa *ma* yi.

25 Ana Bituru uwai o u'wa *wa* yi, reve Kaniliya *kaɗato* e *ida* a *makakan* *ma* yi. Reve u teme a yuwusaan yi *aganda*.

26 Reve Bituru damma yi, “'Yon mishin *amu* fo vuma *ɗa*.”

27 Reve u 'yon a yuwunlai adanshi wa'a, reve a uwa ubata u na ama o ro a ri uɓolotowu.

28 Reve Bituru damma le, “I reve *ta* a na *Wila* u tsu u putsaa ntsu a na tsaa yuwan ndammulai na Atakpaci. Amma *Asula* o roco mu *ta* she n *ɗe* za ro za babu akiza wan, ko za vi idaba wan.

29 Ana i lyunguwa numu n *tawa*, n *tawa* *ta* babu usan. Gogo damma numu ili i na i zuwai i lyunguwa numu.”

30 Reve Kaniliya damma, “Rana *nashi* na *karaj*, *amu* *atsuma* a avasa a mantsa ma na n tsu yuwusan. Reve me ene vuma mishin a *makakan* *ma* *va* wotowu ni itana a madala.

31 Reve u damma mu, 'Kaniliya, a uwwa *ta* avasa a wu, *Asula* e reve *ta* a na vaa casu alambi ili.

32 Vu lyungu ama a 'yawa Japa e *ɗe* Simo za na a *tsu* *ɗe* Bituru. U cu'wan *ta* o u'wa *wa* Simo, za na aa yuwusan yozu vu kwan, za na u'wa *wa* yi u ri zuzu na mala.”

33 Koto a jima shi a na n lyunguwa nuwu, *avu* *ɗa* *nda* vu *tawushi* babu usan. *Atsu* *ɗa* *nda* a *makakan* *ma* *Asula*, *tsara* tsu uwwa ili i na Zagbain damma nuwu vu damma tsu suru.”

Bituru yuwan ta adanshi na Kaniliya

34 Reve Bituru yuwaan le adanshi a na, “N gura *ta* reve gogo, *Asula* a ri na adangulu shi.

35 U *ciga* *ta* vuma na a uwwusa wovon *wa* yi *atsuma* e *ida* suru, vuma na a yuwusan isa'ani i na *Asula* a cigai.

36 I reve *ta* ikaka i na *Asula* a lyunguwayi aza a Isra'ila. U damma le *ta* Alabari a Sa'ani o *ta* lo, na nden mo okolo e Yesu Zamawawa, za na *ayi* *ɗa* Zagbain vi ili suru suru.

37 I reve *ta* cine ili i ndolo i farai *atsuma* a Yahuda suru. Yahaya damma *ta* vuma suru a rumbu yi, ili i ndolo suru i fara *ta* diga Galili.

38 Yu uwwa *ta* alabari e Yesu vuma va Nazara, ununa *Asula* a sukuma niyi na Ruhu va Akiza, reve u ca yi ucira. Yesu *ɗana* *ta* a *kandaruwusa* a yuwusan

ulinga u sa'ani. U wawusa tã aza a na Mekerencesu ma zuwai elime, adama a na Asulã o to obolo na ayi.

³⁹ “Atsu waru tse ene tã ne esu a tsu ili i na u yuwain suru atsuma a Urishelima ni ida ya aza a Isra'ila. Dada waru a vara niyi zuva va akpata.

⁴⁰ Reve gba Asulã a 'yasan yi o urana wa ta'atsu, reve u lyawa yi u roco aciyayi ubata wa ama.

⁴¹ U roco aciyayi ubata wa ama suru shi, amma a tyo ya'a tsu, atsu na Asulã a dangwai tso o'wo alingi a yi. Tsu lyuwa tã tsu sowo obolo na ayi ana u 'yoyin atsuma a akwakwa.

⁴² U damma tsu tã tsu yuwaan ama alajiya, tsu damma waru ayi da za na Asulã a zuwai u ge'eto aza a wuma na akwakwa.

⁴³ Amasulã suru a yuwan tã adanshi adama a yi, a na za na cayi okolo e ekere a yi u tã tsurã gafura vu unusu atsuma a ala a yi.”

A ca tã Atakpaci Ruhu va Akiza

⁴⁴ Bituru atsuma a adanshi, reve Ruhu va Akiza† cipaa aza a na a danai a uwwusa adanshi a yi suru.

⁴⁵ Aza e Itoni a Yahuda, aza a na a tawai obolo na Bituru a uwa tã asalama a na e enei Atakpaci† fo a tsurãi une'e u Ruhu va Akiza.

⁴⁶ A uwwa le tã a yuwaan adanshi ne elentsu o ro, a casu Asulã tsugbain. Reve Bituru damma,

⁴⁷ “Nanza tã lo za na aa gura putsaa a rumbu ama a nda a mini? Ele da nda a tsurãi une'e u Ruhu va Akiza cine atsu tsu tsurãi.”

⁴⁸ Reve Bituru damma a yuwaan le urumbusu atsuma a ala e Yesu Zamawawa. Reve a pati yi u danu ne ele rana meketeci.

11

Bituru kambã tã Urishelima

¹ Reve ajiya na aza e Itoni atsuma a Yahuda a uwwa a na Atakpaci a usuyi adanshi a Asulã.

² Ana Bituru kambã Urishelima, reve aza a Isra'ila a na o o'woi aza e Itoni a gasa yi na agaci a adanshi.

³ Avu a damma, “Ayi da nda vu uwai atsuma a Atakpaci, hali vu lyuwa ilyalya obolo ne ele!”

⁴ Reve Bituru cuduwa le ili i na i yuwain suru.

⁵ Avu u damma, “N shi tã a lyuci va Japa amu atsuma a avasa, reve n uwa atsuma a alavu alavu. Atsuma a alavu alavu'u me ene tã zuva kpatu'wai, reve a cipatowa mu ili i ro ana aapalutsu o umuna uguzu ne elentsu a nashi a yi.

⁶ Ana n kalyuwai pe, reve me ene inama ya ana a nashi yu uvaɗi, ni inama yi ikatapu e ida, na nnuu.

⁷ Reve mu uwwa uɗyo u ro adansa mu, “Yon Bituru! Vu pada vu tama.”

⁸ “Reve n usu, ‘Ne da shi Asulazuva! Koto n tama ili i na Wilã wã wu u putsayi shi.’

⁹ “Reve uɗyo'o u dashi dammisa ire, ‘She vu kambuwã ili i na Asulã o o'wotoi cece ili yi idaba wan.’

¹⁰ Ne da a yuwain hali toto uta'atsu, reve o koso o rono umuna'a a tyo zuva.

¹¹ “Amu lo dada ama a Kasariya a ta'atsu a rawushi, aza a na a lyunguyi a tawa ya'a va, reve a rawa o u'wa u na n shi.

¹² Reve Ruhu va Akiza† damma mu, she n 'yuwan a kuru le wan. Reve ama a tali atsuma a aza e Itoni a kuru mu, reve tsu uwa o u'wa u vuma ro.

13 Reve vuma'a u damma tsu ununa we enei malingata ma Asula o u'wa wa yi. Reve u damma yi, 'Vu lyungu ozo o ro a lyuci va Japa e dewe wu Simo za na a tsu de Bituru.

14 Vuma'a u ta tawaa wu nu ure u na aa wawa wu na ama a na a ri pe o u'wa wa wu suru.'

15 "Ana n farai adanshi, reve Ruhu va Akiza tawa le ununa u tawa ntsu o ofaru.

16 Dada n cuwain a na Asulazuva a dammai, 'Yahaya rumbu du ta na mini, amma Asula a ta rumbu du na Ruhu va Akiza.'

17 To, na Asula a ca Atakpaci a nda une'e unata na atsu a mantsa ma na tsu ushiyi Yesu Zagbain Zamawawa, zane da amu a na maa wasan ili i na Asula a cigai?"

18 Ana a uwwai ili i na Bituru dammai, reve a lyawa mawasan. Reve a uwa a cifalasa Asula, reve a damma, "Gogo Asula a lyawa ta Atakpaci a vadala adama a tsura wuma u babu ukotu!"

Aza e Itoni atsuma a Antakiya

19 A mantsa ma nda cina o una Istifanu, reve aza e Itoni a na a ri Urishelima e bete'we adama a atsumalima. Reve a kara a tyo e ida ya Finisiya na Kuburu na Antakiya va Suriya. Reve a yuwusaan aza a Isra'ila goon alajiya a Alabari a Sa'ani e Yesu Zagbain.

20 Reve aza e Itoni aza a na a ri ama a Kuburu na Kurani, a kara a tyo Antakiya, avu a uwa a yuwusaan Atakpaci alajiya a Alabari a Sa'ani e Yesu Zagbain.

21 Ucira wa Asulazuva u shi ta obolo ne ele, reve ama na abunda a ca okolo e le. Reve a vadala a kuru Asulazuva.

22 Reve aza e Itoni atsuma a Urishelima a uwwa ili i na i farai atsuma a Antakiya, avu a lyungu Banaba de.

23 Ana u rawa we enei icigi i na Asula a yuwaan nle, reve u yuwan mazanga. Avu u ca le asala adama a kaba asuvu, waru a lyuwa elime ni itoni ya Asulazuva.

24 Banaba vuma va agula da, waru u tu ushitowun na Ruhu va Akiza nu ucawu wo okolo. Reve ama o ro na abunda a dashi usuwisa a kuru Asulazuva.

25 Reve u kuru a tyo Tarsu adama u bunga Shawulu.

26 Ana we ene niyi reve u tawa na ayi Antakiya. Reve ele ra o una aa'wan magula pe obolo na aza e Itoni oo ritosu ama na abunda. Atsuma a Antakiya a da a fara deyi aza a na a kurusu Yesu "Aza e Itoni."†

27 A mantsa ma nda ma da amasula o ro o utai Urishelima reve a tyo Antakiya.

28 Reve vuma ta atsuma e le za na a tsu de Agabu 'yon mishin. Ni ikambi i Ruhu va Akiza, reve u damma a na a ta yuwan ambulu lon ubata suru atsuma o uvadi. A yuwan ta ili'i a mantsa ma na Kaladiya danai o tsugono tsi ida tsa Roma.†

29 Reve aza e Itoni ya Antakiya a yuwan majiyan a lyungu ni ikambi a tyo ubata wa aza e Itoni a na a ri nden e ida ya Yahuda. Vuma suru u ca ununa waa gura.

30 Ne da a yuwain, reve a lyungu Banaba na Shawulu ni ikambi i le a ca mbara ma aza e Itoni n Urishelima.

1 A mantsa ma na Banaba na Shawulu a tawayi nu une'e atsuma a Urishelima, reve mogono Hiridu† Agaripa teme a tawusa na atsumalima e ekere a aza e Itoni de Urishelima.

2 Reve u zuwa asoja o kodo aaci a Yakubu aajiya, mawun ma anawu ma Yahaya.

3 Ana we enei ili i ndolo i yo'onoto ta okolo a ama'a, reve u lyungu asoja'a tsara e reme Bituru a mantsa ma Abuki o Opopofu.†

4 Reve u zuwa le a baru yi o u'wa wa ali, reve u zuwa asoja a nashi a nashi obolo a nashi a piri yi. U yuwan ta ifobi tsara u ge'eto yi a alanga e eteshe no o koto abuki'i.

5 A mantsa ma na Bituru danai atsuma o u'wa wa ali, aza e Itoni a lyawa avasa adama a yi shi.

Malingata ma Asula ma wawa ta Bituru

6 Atsuma a ayin o ndolo ana Hiridu yuwain majiyan ma na woo utaa na Bituru nu usana u tawa, Bituru dana ta wunlu a nlavu na akani e re atsuma a asoja e re. Asoja e re o ro waru lo mishin a pirishi unantsu.

7 Ele lo babu usan, reve ekan e ikana atsuma o u'wa wa ali atsuma a aasula a na u danai, reve malingata ma Asula† me isawan elime a Bituru. Reve u lapa yi e ebele tsara u jisan yi. Reve u damma, "Jika! Vu 'yon!" Reve akani'i o oco diga e ekere a Bituru.

8 Reve malingata'a u damma, "Oto itana ya wu na atan a wu." Reve Bituru yuwan ili i na u damma niyi u yuwan. Reve malingata'a u damma, "Kanda'wa umuna wa wu reve vu toni mu."

9 Reve Bituru toni malingata ma Asula, reve a lyawa u'wa wa ali'i. Agba Bituru reve ko ili i na yaa farasa amayun a da shi. U ta dansa alavu alavu a da yi.

10 A pasa asoja o ufaru na asoja e ire reve a tawa o unantsu wu rumu za na ri a tyo a lyuci gbain. Reve u kpatu'waa le na aciyayi, reve o utaa lo. Reve a karaa lo o ure'e. Reve malingata'a u lyawushi niyi.

11 Reve esu a Bituru a tawa o ure, daa u reve ili i na i farai. Reve u damma, "N reve ta Zagbain da lyunguyi malingata ma yi u tawa u wawa mu e ekere a Hiridu na azagbain a Isra'ila atsuma e ili i na a shi a cigai a yuwan na amu."

12 Ana Bituru revei ne, avu u kara a tyo o u'wa wa Meri† za na ayi da mma wa Yahaya.† Yahaya waru a tsu de yi ta Marku. Aza e Itoni na abunda o boloto ta ubata'a a yuwusan avasa.

13 Reve wu gugula unantsu wu u'wa'a, reve aagbashi o usheli za na ri na aala Roda tawa tsara u usu yi.

14 U reve ta a na Bituru da adama a na u revei udyo wa yi. U yuwan ta na mazanga ma abunda, hali u kuda a kpatu'waa unantsu'u. Reve u suma a 'yawa ubata u na ama a ri, reve u saala, "Bituru da ri de o unantsu!"

15 Reve a damma yi, "Vu jaara ta!"

Reve gba u lyuwa elime adansa, "Bituru da! Bituru da!"

Reve a damma, "U to o'wo malingata ma yi ma da."*

16 Reve gba Bituru lyuwa elime na wugulu wu unantsu, she na a tyo o ukosu a kpatu'waa niyi. Ana e ene niyi a shiwan ta na mazanga.

17 Reve Bituru yuwaan le ukere a rungwa. Reve u damma ununa Zagbain utaa niyi o u'wa wa ali. Reve u damma, "Dammai Yakubu† na akapi a aza e Itoni ili i na i farai."

* 12:15 A mantsa mo ndolo ama o ro a usu ta a na Asula a zuwa ta nlingata ma yi a kalyuwusa vuma suru atsuma a ama a yi. Waru nlingata n ta gura tawa ubata u na vuma ri oroci a vuma'a. † 12:17 Yakubu na o unai da nda'a shi, amma zawa'a va Yesu da nda'a.

18 Ana usana u tawai reve asoja o u'wa wa ali'i, aza a na a danai a kalyuwusa Bituru'u o o'wo udamu lon. Avu a kara a majiyan ko nye i da i cina niyi.

19 Reve Hiridu zuwa asoja a yi a bunga Bituru, agba a tsura e ene yi shi. Reve u yuwaan le yeci ya abunda, agba a gura usu yi mejege shi, daɗa u zuwai o una nle.

Ukwɔ wa Hiridu

Ana Hiridu yuwain ne, reve u lyawa ida ya Yahuda, avu u kara a tyo Kasariya. Avu u danu de rana meketeci.

20 Hiridu dana ta na atsumolangu na ama a Sida na Taya. Reve ama'a a zagwa ama a lyungu le tsara a pati ankuri. A yuwan ta ne adama a na ilyuci'i i ciga ta ilyalya i na yoo utusa e ida ya yi. A yuwan ta tsu'utsa na Bilasata, za na danai toni va Hiridu. Reve u fofo tsara Hiridu usu le.

21 Ana urana u rawai, reve Hiridu oto atugu o tsugono tsai yi, reve u danu o ootogo o tsugono, reve u yuwan adanshi ne ele.

22 Ana obolo a ama'a a uwwa niyi, reve a 'yasan uɗyo, "Uɗyo u masula ma tsu mo ro ma da, uɗyo u vuma u da shi!"

23 Ama'a atsuma a yisaali, reve malingata ma Asula ma faba Hiridu a cipa e ida. A yuwan ta ne adama a na u tarai tsughain tsai Asula. O ukosu azun atsuma a yi a da a tamusai lipu va yi, hali u kuwa.

24 Adanshi a Asula a lyuwa ta elime na mabaza.

25 Ana Banaba na Shawulu o kotoi ulinga u na a lyungu nle, reve a lyawa Urishelima a kambai Antakiya obolo na Yahaya Marku.

13

Lingata va Banaba na Shawulu

1 Aa'isa a aza e Itoni a Antakiya a dana ta na amasula na munlu lon. Ele da nan Banaba, na Saminu za na e desuyi "Vuma Lima," na Lusiya za lyuci va Kurani, na Manayan za na kungwai mantsa ma ta na Mogono Hiridu Antiba na Shawulu.

2 Ele pe a yuwusaan Asulazuva aganda atsuma a akuli, avu Ruhu va Akiza damma le, "Dangula numu Banaba na Shawulu tsara a yuwan ulinga u na n dangula nle a yuwan."

3 Ana a yuwain akuli na avasa abunda, avu ama a kuruwa le ekere a zuwaa le aba'un o ulinga wa Asula a na aa yuwan, avu a lyawa le a kara.

Banaba na Shawulu a Kuburu

4 Ana Ruhu va Akiza lyunguyi Banaba na Shawulu, a kara ta a tyo a lyuci va Salusiya. Ele pe avu a lyawa Salusiya a uwa a wantsun a tyo e ida i memere ma mini ma Kuburu.

5 Yahaya Marku fo u dana ta obolo ne ele tsara u kambusa le. Ele pe atsuma e ida ya Kuburu reve a kara a tyo a lyuci va Salami avu a uwa a a'isa a aza a Isra'ila, reve a uwa alajiya a adanshi a Asula.

6 Ele pe atsuma e ida ya Kuburu, avu a kandaruwa ilyuci i na i ri lo zuzu suru. A rawa ta lyuci na a tsu de Pafu, lo da a cinai za va Isra'ila ro na a tsu de Ba-Yesu. Waru vumavasula va amayun da shi, boci da shi.

7 Vuma nda ayi da u tsu walasa na gwamna vi ida'a, za na a tsu de Sarajiya Bulu. Gwamna'a vuma da na ri nu ugbozu waru u ta nu urevu wi ili lon. Avu u de Banaba na Shawulu a tawa. U yuwan ta ne adama a na u cigai wu uwwa adanshi a Asula.

8 Agba boci Alima u dana ta a tsushu'un ne ele, u yuwan ta atyo a na waa yuwan u putsaa gwamna u usu alajiya e le. (Na Tsheleni Alima ta nu urevu

wa aala Ba-Yesu na Tsuyahuda.†) U yuwan ta a tyo a na waa putsaa gwamna'a a na waa ca Asulazuva okolo.

⁹ Shawulu, vuma na ama na abunda a tsu de Bulu, u tu ushitowun na Ruhu va Akiza. Avu u varaa Alima esu mejege.

¹⁰ Avu u damma, "Avu mawun ma Mekerencesu! A mantsa suru vu tsu damma mejege shi, waru vu ta pususan ama ugbozu. Avu rala da e ekere e ili i na i ri ulobonu. Urana u ne vaa lyawa tsushu'un na adansi a Asulazuva?"

¹¹ Asulazuva a ta ca wu atsumalima, vu to o'wo irumba hali mantsa mo ro."

Babu usan, avu esu a yi a yuwushin dalimbaa, avu irumbu yi pala yi, reve u dana e izami yi za na aa guza yi ukere.

¹² Ana gwamna'a enei ili i na i farai, reve u ca Asulazuva okolo. Reve waru u uwa asalama lon adama o uritosu wa Asulazuva u na wu uwai.

¹³ Avu Bulu na aza a na a dana'i obolo na ayi a lyawa Pafu, avu a uwa a wantsun a kara a tyo e ida ya Bamafileya. Avu a rawa e isawan a lyuci va Pega. Ele pe Pega avu Yahaya Marku lyawa le, avu u kara a kambu Urishelima.

¹⁴ Banaba na Bulu gba avu a lyawa Pega a kara a tyo a lyuci na a tsu de Antakiya va Bisidiya. Avu a kara a 'yawa a aa'isa† o urana wa Ashibi, tsara a yuwan aganda.

¹⁵ Ana o kotoi desununa atsuma a atagada a Musa na a amasula, reve aza a na a dana'i azagbain a aa'isa'a a lyungu vuma ta we ece le, "Aza a tsu, ko i ta ni ili i ro i na yaa dashi tsu okolo ugbamu, tawai i damma tsu!"

¹⁶ Avu Bulu 'yon mishin reve u 'yasan ekere zuva adama ama'a a rungwa, avu u teme adansi. Avu u damma, "Ama a Isra'ila† na Atakpaci a na a yuwusaan Asula aganda, poloi atsuvu a du yu uwwa.

¹⁷ Asula a Isra'ila a dangula ta nkaya n tsu, waru u lyawa ta ama a tsu o o'wo aza o utsuru e ida ya Masar. Nu ucira wa yi u da waru wu utaa nle atsuma e ida'a.

¹⁸ Waru u yuwan ta ankuri ne ele nu ulambu wu ugbozu u le atsuma o ogozo a'wan amunga.

¹⁹ Avu u usa ida i cindere i Ka'ana,† avu u ca aza a Isra'ila ida'a agadu.

²⁰ Ili i nda suru i fara ta atsuma a a'wan ukpakunashi na kupoton (450).

"Ana mantsa ma ndolo mo kotoi, avu aza o uge'etosu a yuwan tsugono hali a mantsa ma Sama'ila† vumavasula.

²¹ Amma ama a pati ta a ca le mogono. Avu Asula a ca le Shawulu wo o'wo mogono me le hali a'wan amunga. Shawulu mawun ma Kishu ma da o ugundo wa Banyami.†

²² Avu Asula a cipato yi o ootogu o tsugono'o, avu u zuwa Dawuda o una wa yi. Avu Asula a yuwan adansi adama a Dawuda, adansa, 'Dawuda za na ri mawun ma Yese,† Dawuda nda vuma da na a dangulai u zuwa okolo a va u yuwan mazanga. U ta yuwan ili suru i na n ciga niyi u yuwan.'

²³ "Asula a yuwan ta nzuwulai a na vuma ta o ugundo wa yi ta tawa u wawa aza a Isra'ila, vuma'a gba ayi da Yesu.

²⁴ Amma kafu Yesu tawa, Yahaya dana ta a dansaa vuma suru atsuma a Isra'ila u kambu ubata wa Asula, avu a rumbu yi a mini. ◇

²⁵ Yahaya o kotosu ulinga wa yi, avu u yuwan yeci, 'I ta a majiyan amu da Zamawawa'a? O'o! Amma u ta lo a tawa babu ujimu. Waru amu n rawa m bada vunu va atan va yi shi.' ◇

²⁶ "Uwwei gogo, adu ama o ugundo wa Ibrahim! Poloi atsuvu a du yu uwwa, hali na Atakpaci a na a tawai a yuwaan Asula aganda! Uwwei adansi a nda ununa yaa yuwan i tsura iwawi, za va koyan da.

²⁷ Ama a na a ri na nden atsuma a Urishelima a tsu uwwa ta adanshi a amasula urana wa Ashibi suru a na a tsu desununa a atsuvu e le. Agba suru na ne, a tara Yesu da vuma na amasula a yuwain adanshi a yi shi. Ele na azagbain e le o shiton ta udammu wa amasula ana o una niyi.

²⁸ A tsura ili i na i zuwai o una niyi shi, amma suru na ne, a pati ta Bilatuƙa u zuwa asoja a yi o una yi.

²⁹ “Ana o kotoi mayan me ili suru i na a danai adama a yi, avu a cipato yi a akpataƙa a na a vara niyi, reve a cido yi a aason a aatali.

³⁰ Amma Asula a 'yasan yi ta atsuma a akwakwa.

³¹ Rana na abunda u roco ta aciyayi ubata wa aza a na a danai Galili na ayi avu a kara a tyo Urishelima waru na ayi. Ama a nda ele da o o'woi esu a yi a tyo e ekere a ama a Isra'ila.

³² “Gogo amu na Banaba tsu ta pa na adu, adama tsu tawaa du na Alabari a Sa'ani a nda. Nzuwulai ma Asula a tyo e ekere a nkaya n tsu wo o'wo ta amayun a mantsa ma tsu.

³³ Asula a 'yasan ta Yesu. Ayi nda ayi da ili i na Aatagada e Ica a aadiva e ire aa yuwusan adanshi ana u dammai, 'Avu Mawun ma va ma da.

Ana'an mo o'wo ta Dada va wu.' ◊

³⁴ “Asula a 'yasan ta Yesu atsuma a akwakwa, waru mantsa mo lo na waa lyawa lipu va yi shama shi. U tu ununa Asula a dammai a Aatagada a Ishaya vumavasula,

'N ta zuwaa du aba'un a akiza a na n yuwain nzuwulai na Dawuda.' ◊

³⁵ “Aatagada e Icaƙa a aadiva o ro a ca ta urevu u sa'ani, a na, 'Vaa lyawa Vuma va wu va akiza u shama a aason shi.' ◊

³⁶ “Gogo udammu u nda a tyo ya Dawuda da shi, adama a na Dawuda yuwaan ta ama a mantsa ma yi aganda ununa Asula a cigai. U kuwa ta, avu a cido yi obolo na nkaya ma yi, waru lipu va yi shama ta.

³⁷ Gogo tsunda udammu u nda u ta a tyo e ekere a za ro, Yesu, za na Asula a 'yasan atsuma a akwakwa, waru lipu va yi shama shi.

³⁸ “Aza a va, adanshi'i ayi da, Yesu da aa gura yuwaan du gafura vu nusu du!

³⁹ Wila wa Musa waa gura wawa du atsuma a nusu du shi. Amma za na cayi okolo ubata wa Yesu biti, a tara yi waru za vu unusu e ekere a Asula shi.

⁴⁰ “I yuwan ugbozu! She i lyawa adanshi a amasula a shiwan a aci a du wan. Adanshi a Asula a damma ta,

⁴¹ 'Kalyuwa adu aza a adanshi a vama,

i ta yuwan asalama na ye ene ili i na Asula aa yuwan, reve i kuwa!

Adama a na maa yuwan ili i ro a mantsa ma du,

ili i ro i na i cayi okolo shi,

waru ko na za ro dammisa du adama a yi.' ” ◊

⁴² Bulu na Banaba azama a lyawa ubata e ifolo'o, reve ama'a a pati le a dashi yuwan adanshi e ili i nda ubata e ifolo'o urana wa Ashibi u na waa tawa.

⁴³ Ana o kotoi mayan ma aganda'a, avu aza a Isra'ila na Atakpaci na abunda a na a yuwayin Asula aganda a kuru le. Avu Bulu na Banaba a pati le a ca okolo e le e ekere a Asula, za na yuwaan nle isa'ani.

Aza a Isra'ila a 'yuwan ta ikaka'a

⁴⁴ Ana ajuma a kandaruwai, dada ama suru o utai tsara a uwwa adanshi a Asula.

⁴⁵ Ana azagbain a Isra'ila e enei o'bolo a ama'a, reve a yuwan tsushu'un lon, reve a uwa mawasan e ili i na Bulu dammai aṅu a kara a durusa yi.

⁴⁶ Aṅu Bulu na Banaba a yuwan adanshi no okolo ugbamu reve a damma, "Wo o'wo ta na tsu 'yuwan tsu ciga Alabari a Sa'ani a Asula a nda tsu fara ca du ayi, aḍu na yo o'woi aza a Isra'ila. Amma i 'yuwan ta ikaka i nda, ayi nda u roco ta yi ntsaa i tsura wuma u babu ukotu shi. Adama o ndolo tsu ta kamba ubata wa Atakpaci.

⁴⁷ "Atsuma a Aatagada a Ishaya, Asulazuva a zuwa tsu ta tsu yuwan ulinga u nda, adansa, 'N zuwa du ta pa nda yoo o'wo ekan ya Atakpaci.

I tara ucira wi iwawai ya Asula a tyo ubata wa ama, ubata suru o uvadi.' " ◊

⁴⁸ Ana Atakpaci a uwwai ili i nda, a yuwan ta mazanga lon, aṅu o godyoo Asulazuva adama a adanshi a yi'i. Reve ama a na Asula a dangulai a tsura wuma u babu ukotu o o'wo aza e Itoni.

⁴⁹ Aṅu adanshi a Asulazuva a rawa ubata suru e ida'a.

⁵⁰ Amma azagbain a Isra'ila gba a kara a 'yawusa ubata wa azagbain a lyuci nu ubata wa amaci a aḅula a na a tsu damma aṅu a uwwa le. Reve a zuwa le a tawa ugbozu u le e ekere a Bulu na Banaba, reve a ca le atsumalima, hali o lo le atsuma e ida'a.

⁵¹ Aṅu Bulu na Banaba a kakala mabutata ma ana me le, tsara wo o'wo iroci a tyo e ekere e le. Aṅu a kara a tyo a lyuci va Ikoniya.

⁵² Atsuma a Ikoniya aza e Itoni a dana ta na mazanga lon, waru a dana ta tapu na Ruhu va Akiza.

14

Bulu na Banaba a Ikoniya

¹ Ana a rawai Ikoniya, reve Bulu na Banaba a uwa a aa'isa a aza a Isra'ila ununa a tsu yuwusan. Aṅu a yuwan alajiya, hali ama a Isra'ila na Atakpaci na abunda a ca okolo.

² Ama aza a Isra'ila na a 'yuwain a ca okolo, reve a 'yasan ugbozu wa Atakpaci o ro. Aṅu Atakpaci'i a langalai na aza e Itoni.

³ Suru na ne gba Bulu na Banaba a danu ta pe hali rana re a yuwusan alajiya e isa'ani yi Zagbain nu ucira. Zagbain gba roco ta ulinga u le a alanga e eteshe ana u ca nle ucira u na aa yuwan ulinga wa asalama.

⁴ Ama a Ikoniya gba majiyan me le me ne'eshenlei ta. Ozo o ro o wo'o ucina wa aza a Isra'ila, ozo o ro gba shi o wo'o ucina wa ajiya.

⁵ Aṅu Atakpaci o ro na aza a Isra'ila o ro o'bolo na azagbain e le o'bolo aciyele adama a zuwa Bulu na Banaba a addama, tsara a vara le na atali.

⁶ Amma ana ajiya e revei ili i na yaa farasa, aṅu a kara a tyo e ida ye elentsu a aza a Likiya, a lyuci va Lisitira na Daraba ni ilyuci i na i ri ukandaruwu ne ele.

⁷ De da a lyuwai elime na alajiya a Alabari a Sa'ani.

Alajiya a Bulu a Lisitira na Daraba

⁸ Ele pe atsuma a Lisitira, aṅu Bulu na Banaba a cina aakutsuma. Ne da a matsan niyi ukutsumu, koto u rito dasu shi, ko ke'en.

⁹ Wu uwwusa ta alajiya a Bulu. Reve Bulu kalyuwa yi, ana we enei vuma'a u ta nu ucawu wo okolo u na waa gura kambato yi gbagu,

¹⁰ aṅu u 'yasan udyo wa yi zuwa nu ucira, "Yon vi isawan mishin!" Reve vuma'a gba u 'yoshin mishin reve u fara mmalu.

¹¹ Ana oḅolo a ama'a e enei ili i na Bulu yuwain, reve a 'yaṣan ufyo u le a mantsa ma ta adansa ne elentsu a Tsulikiya, "Amayun a da musulā n cipaa tsu ta ana'an na lipu va ama!"

¹² Avu ama'a a ca Banaba aala Zafasa, reve e de Bulu Hamisa,* adama a na ayi da u danaḡ za va adanshi.

¹³ Aa'isa a Zafasa a danaḡ ta o ugyuru. Avu ganu na ama a yi a tawa no ogono e inan na yipalu ukandaruruw u u'uwata u lyuci'i adama a yuwaan ajiya'a kucchi.

¹⁴ Amma ana Bulu na Banaba a uwwai ili i na yaa farasa, reve a kakara itana i le adama a atsumolangu. Avu a suma na yisaali o uta atsuma a ama'a, adansa,

¹⁵ "Aza a va, nye i zuwai yaa yuwusan ili i nda? Atsu ama a da tsu ri tsa du. Alabari o uyo'o a da tsu tawaa ndu, adama i vadala i lyawa mayan me ili i babu ulobonu i kamba ubata wa Asula a wuma. Ayi da za na yuwain zuva ni ida, na mala, ni ili i na i ri pe biti.

¹⁶ A mantsa mo ufaru, u lyawa ta ama a yuwan ili i na a cigai a yuwan.

¹⁷ Suru na ne u tsu roco ta aciyayi ubata e ili i sa'ani i na u yuwain. Asula a tsu lyungu ta ni iro'i diga zuva, reve u zuwa itana yu una i du i kungwa. U tsu ca du ta iyalya nu uyo'o wo okolo."

¹⁸ Ko na Bulu na Banaba a dammai ili i nda suru, u danaḡ ta usan a na aa gura putsaa ama'a a na aa yuwaan le kucchi.

¹⁹ Avu aza a Isra'ila o ro diga Antakiya na Ikoniya a tawa a vadala ugbozu wa ama'a, reve a uwa agaba na Bulu. Avu a vara yi, reve o rono yi o uta a lyuci'i, a majiyan me le a na u kuwa ta.

²⁰ Amma ana aza e Itoni a kandarurwa niyi reve u 'yon, u kara a tyo atsuma a lyuci. Ana usana u tawai, avu u kara a tyo Daraba oḅolo na Banaba.

A kamba ta Antakiya

²¹ Bulu na Banaba a yuwan ta alajiya a Alabari a Sa'ani a Daraba, avu gba ama na abunda a ca okolo e le ubata a Zagbain. Avu a kara a kamba Lisitira na Ikoniya na Antakiya va Bisidiya.

²² Pe da a dashishiyi aza e Itoni okolo ugbamu, a dansaa le e isawan mishin o ucawu wo okolo e le. Reve a damma, "Na tsu 'yuwan tsu ciga tsu sowo atsumalima lon, kafu tsu uwa o tsugono tsa Asula."†

²³ Avu Bulu na Banaba a dangula azagbain† a a'isa a aza e Itoni biti, reve a yuwusan akuli, avu a vasasaa le, reve a ca Asula ele.

²⁴ Reve Bulu na Banaba a kara a kamba Bisidiya a tyo Bamafiliya.

²⁵ Avu a yuwusan alajiya a Pega, reve a lyuwa elime a kara a tyo Ataliya.

²⁶ Lo da a uwai a wantsun a tyo Antakiya va Suriya, ubata u na e temei mmalu n le. De da aza e Itoni a zuwaa nle una u sa'ani, waru de da a zuwa nle o ukere wa Asula, reve a lyungu le a yuwan ulinga u na gba o kotoi.

²⁷ Ana a rawai Antakiya reve e de aza e Itoni suru ubata u ta. Avu a damma ama'a ili i na Asula a kamba nle nu ununa u yuwain hali Atakpaci a cayi okolo.

²⁸ Avu a danu pe na aza e Itoni hali rana abunda.

15

Azagbain a aza e Itoni a Urishelima

* **14:12** Zafasa aamali a gbain a da aza e Heleni. Hamisa gba aajiya a Zafasa a da waru aamali a da.

1 Reve waru ama o ro o utā de Yahuda, awu a 'yawa Antakiya va Suriya, tsara o roco aza e Itoni, a dansaa le, “Na a pada du uryumbu ununa Wilā wa Musa u dammai shi, yaa tsura iwawi shi.”

2 Adama a adanshi'i Bulu na Banaba o sowo ta a yuwusan mawasan lon na ama'a. Dada a zuwai Bulu na Banaba na ama o ro waru a 'yawa Urishelima ubata wa ajiya na azagbain adama a adanshi'i.

3 Ana aza e Itoni e shewun nle, ana aa kamba Urishelima, dada a batsai e ida ya Finisiya na Samariya. Reve a kalyuwusa aza e Itoni a dansaa le adama a na Atakpaci fo a cayi okolo e le. Reve aza e Itoni suru a yuwan mazanga lon.

4 Ana a rawai Urishelima, reve aza e Itoni suru obolo na azagbain na ajiya a raba Bulu na Banaba. Reve a damma le ulinga u na Asula a yuwain e ekere e le.

5 Dada aza a na a shi Afarishi kafu a ca okolo e le, a 'yoyin reve a damma, “Na a ciga a 'yuwan a pada le uryumbu, reve waru a zuwa le a kuru Wilā wa Musa.”

6 Reve ajiya† na azagbain a aza e Itoni o boloto adama e petelyuwe adanshi'i.

7 Ana a jimai a asala a adanshi'i, reve Bituru 'yon awu u damma le, “Aza a va, i reve ta de ufaru wi ili'i, Asula a yuwan ta adangulu atsuma a du, a na o una u va u da Atakpaci aa uwwa adanshi a Alabari a Sa'ani,† reve a ca okolo e le.

8 Asula gba za na ri nu urevu wo okolo a koyan da, u yuwaan tsu ta iroci a na u cayi Atakpaci Ruhu va Akiza ununa u ca ntsu.

9 Agba u roco adangulu e ekere a tsu ne ele shi, ana wu zaza'wai okolo e le adama o ucawu wo okolo e le.

10 Adama o ndolo, adama a nye yaa lyungusa Asula yaa zuwusaa agbashi a nda itana i na atsu na nkaya n tsu suru tsu kudai a tanu?

11 She tsu yuwain ne wan, tsu reve ta adama e isa'ani ya Yesu Zagbain i da tsu tsurai iwawi† ununa ele fo a tsurai.”

12 Reve obolo a ama'a suru e isawan kuci kuci, reve o poloo Banaba na Bulu atsuva a mantsa ma na aa casu alabari a linga va asalama ni iroci i na Asula a yuwain ubata wa Atakpaci o ukere u le.

13 Ana o kotoi adanshi, dada Yakubu usuyi, reve u damma, “Adu aza a va poloo numu atsuva.

14 Bituru da nda cayi aalabari ununa Asula a fara kalyuwai Atakpaci, adama u dangwa ama o ro atsuma e le oo o'wo ama a yi.

15 Adanshi a nda'a gba wo o'wo ta unata na adanshi a amasula, ununa u ri ufanu a na,

16 Amu Asulazuva, nna n kambisa, n ta suwisa u'wa wa Dawuda u na u riwai. N 'yasisan asa'a a yi mi isawaton yi.

17 Adama akapi a ama a zami Asulazuva, obolo na Atakpaci na aza a na n deyi a tyo ya'a va. Ne da Asulazuva a dammai.

18 Ayi na u rocoi ili i nda suru diga de a mantsa mo ufaru.' ◇

19 “Adama o ndolo amu a yindi i va, she tsu zuwayi Atakpaci a na aa vadalasa ubata wa Asula ili yu ume wan.

20 Amma tsu danaa nle a tawa ekere e le e ili i na a cayi amali adama a na o o'wo ta ili yi idaba, waru a suma tsipere. She a tama akutsu a mpasa wan. Waru she a tama nama vi inama i na a pundarai wan.

21 Adama a na de nu ujimu a lyuci biti a yuwusan ta de alajiya na atagada a Musa, waru e desu le ta nu una atsuma a a'isa Ashibi biti.”

Mepepelime a tyo a Atakpaci

²² Reve ajiya, na ̄aza e Itoni, na azagbain e le suru e ene u lobono tā a dangula ama o ro atsuma e le a lyungu le Antakiya va Suriya ōolo na Bulu na Banaba. Dada a lyunguyi Yahuza (za na a tsu de Basaba) na Sila. Ele ra azagbain a da atsuma a ̄aza e Itoni.

²³ Mepepelime ma na a lyunguwa nle na ̄ayi, ̄ayi da:

“A tyo ubatā wa Atakpaci ̄aza e Itoni atsuma a Antakiya ni ida ya Suriya na Kilikiya.

“Ubatā wa ajiya na azagbain, atsu da ̄aza a du a ̄aza e Itoni.

“Tsu tā casāa du.

²⁴ “Tsu uwwa tā a na ama o ro atsuma a tsu a ta damatosun ugbozu u du, agba tsu lyungu le shi.

²⁵ Dada tse enei u lobono tā ana adanshi a tawa ntsu a tā, tsu lyunguwa du ama o ro ōolo na n'utsa n tsu Banaba na Bulu.

²⁶ Ama a na a cayi wuma u le ko ukwa, adama a ala e Yesu Zagbain tsu Zamawawa.

²⁷ Adama a adanshi o ndolo a da fo i zuwai tsu lyunguwa ndu na Yahuza na Sila adama ele fo a damma du ili'i na aciyele.

²⁸ Adama a na Ruhu va Akiza ene ta u lobono tā, atsu fo ne da tse enei, she tsu zuwaa du ume wi ili i na i la'ai ili i na yaa gura yuwan wan, suru na ne:

²⁹ I suma utamu wi ili i na a padayi amali, nu utamu wi inama ōolo na mpasa, nu utamu wi ili i na a pundarai, na tsipere waru. Ni i guza aciyadu, ni i yuwan le shi, i ta danu lafiya.

“Yo o'wo lafiya.”

³⁰ Ana a ca nle lingata'a, reve a kara a tyo Antakiya, ana a rawai reve o boloto ̄aza e Itoni, avu a ca le mepepelime'e.

³¹ Ana e deyi mepepelime'e nu una, reve a zanganā adama a na ikaka i na yaa gbamato le okolo a da a ri pe.

³² Reve Yahuza na Sila a na wo o'woi ele amasula a da, reve a ca ̄aza e Itoni asala na abunda a na aa gbama asuvu.

³³ Ana a jimai pe reve ̄aza e Itoni e shewun le na aba'un a abunda, adama a kamba ubatā wa aza a na a lyungu nle. [

³⁴ Sila gba u dangwa tā wi isawan wa'a ne ele atsuma a Antakiya.]*

³⁵ Reve Bulu na Banaba gba'a e isawan pe Antakiya, avu ele na ama o ro aa yuwusan uritosu na alajiya a adanshi a Zagbain.

Mmalu me Ire ma Bulu

³⁶ Ana a tarai mantsa, reve Bulu damma Banaba, “Tsu kamba tsu bura ̄aza e Itoni e ilyuci i na tsu yuwan alajiya a adanshi a Zagbain suru. Adama waru tse ene ununa aa lyuwusa elime.”

³⁷ Reve Banaba ciga u tara Yahaya† za na waru a tsu de Marku u 'yawa ōolo ne ele.

³⁸ Bulu gba we ene u lobono a tara yi shi, adama a na u kudā tā ulinga'a waru u lyawa le tā e ida ya Bamafliya.

³⁹ Reve a yuwan nwasanlai lon, hali i zuwa le a kakasa. Dada Banaba tarai Marku, reve a uwa a wantsun a tyo Kuburu.

⁴⁰ Reve Bulu gba'a u dangwa Sila. Ana ̄aza e Itoni a yuwaan nle avasa e isa'ani ya Asula, reve a kara.

⁴¹ Reve Bulu na Sila a kurusu ̄aza e Itoni e ida ya Suriya na Kilikiya adama a gbamato asuvu e le.

* 15:34 Akuci a Atagada o Ulinga wa Ajiya o ro a ri nu uguzu u nda shi.

16

Timoti toni ta Bulu na Sila

1 Bulu na Sila a fara ta 'yawa Daraba she Lisitira ubata u na a cinai Timoti, za na mma va yi za vi Itoni da, umatsun wa Isra'ila u da. Dada va yi gba shi Meheleni ma da.

2 Aza e Itoni a na a ri atsuma a Lisitira na Ikoniya a cuwusa ta Timoti.

3 Bulu shi ta ciga Timoti toni yi, da da u tara niyi. Reve u pada yi uryumbu, adama a na aza a Isra'ila a na a ri ubata u ndolo, e reve ta a na dada va yi Meheleni ma da.

4 Mantsa ma na Bulu na Sila a uwusai lyuci lyuci, reve a cu duwa ama ili i na azagbain a dammulai adama a Atakpaci, tsara a kuru.

5 Ne da aza e Itoni a dashi tsurai ucira o ucawu wo okolo, waru urana suru a dashishi ta abunda.

Bulu enei alavu alavu a Makidoniya

6 Reve o toni ida ya Firijiya ni ida ya Galatiya, adama a na Ruhu va Asula putsaa le ta a yuwan alajiya ne'en atsuma a Asiya wan.

7 Ana a rawai o utyo wi ida ya Misiya, reve a yuwan atyo o ukadu u na a yuwan tsara a tyo e ida ya Bitiniya, amma Ruhu va Yesu lyawa le shi.

8 Reve o toni a mbanda mi ida ya Misiya, reve a kara a cipa a tyo Taruwasa.

9 Na ayin, reve Bulu enei alavu alavu. Atsuma a alavu alavu'u we enei ta vuma va Makidoniya mishin, a patishi yi, adansa, "Tawa Makidoniya tsara u kamba tsu."

10 Ana Bulu enei alavu alavu o ndolo, babu usan reve tsu * 'yon a 'yawa Makidoniya, tsu reve ta a na Asula a da e de ntsu tsu yuwaan le alajiya a Alabari a Sa'ani.

Lidiya ca ta okolo atsuma a Filibi

11 Reve tsu 'yon tsu uwa atsuma a wantsun diga Taruwasa, reve tsu kara tsu 'yawa e ida i memere ma mini ma Samutara. Ana usana u tawai, avu tsu dashi uwa atsuma a wantsun, reve tsu 'yawa a lyuci va Niyapali.

12 Reve tsu koso rawa Filibi ubata u na ama a Roma na abunda a danuyi, waru ayi da abajini a lyuci upasu wa Makidoniya. Tsu cu'wan ta a lyuci'i rana re.

13 Urana wa Ashibi, avu tsu uta lo zuzu nu unantsu u lyuci, reve tsu 'yawa zuzu nu udolu a yuwusan majiyan ubata u na aza a Isra'ila aa yuwan avasa o ta lo. Reve tsu yuwaan amaci a na a tawai adanshi.

14 Ka ro dana ta lo za na a tsu de Lidiya, za na tsu yuwusaan Asula aganda a uwwasa tsu. Ayi ka'a umatsun wa Tayatira u da. U tsu winisa ta amuna a na a ri na madiya, aza a na a ri ni ikebe lon. Asula a kpatu'wa ta okolo a yi e ili i na Bulu ri adansa.

15 A rumbu yi ta obolo na ama a na a ri pe atsuma o u'wa wa yi, reve u pati tsu tso o'wo omocin a yi avu u damma, "Ni i usu amu vuma na cayi okolo ubata wa Asula a da, i tawa o u'wa u va i cu'wan pa." U kpara tsu ta hali tsu usu.

A baru ta Bulu na Sila o u'wa wa ali

16 Urana u ro atsu a 'yawa ubata wa avasa, reve tsu ga'an na aagbashi o usheli a na a ri no otoni a lima a yindi. Aza a na a ri na ayi gba a ta tsurusa ikebe lon o ukere u yindi u na waa yuwusan.

17 Reve u tonishi tsu acapa a yisaali, "Ama a nda agbashi o Mogono ma Asula ma da o to rocosu ure wi iwawi."

* **16:10** Ayi aajiyala a nda "atsu" a yuwan ta ulinga na ayi adama a na Luka (vuma na danai aatagada a nda) dana ta na ajiya atsuma a mmalu n le a mantsa ma nda.

18 U jima t̄a a yuwusan ne. Reve Bulu o'wo udamu, reve u vadala u damma otoni a lima'la, "N ta dansaa wu, vu ut̄a at̄suma a ala e Yesu Kristi Zamawawa, vu lyawa yi." Babu us̄an reve u lyawa yi.

19 Ana aza a na a ri nu usheli'i e enei ili i na i farai, agba aa tsuris̄a ikebe waru shi, reve e reme Bulu n̄a Sila. Avu o rono le a tyo e eden a tyo a mak̄akan ma azagbain.

20 Ana a rawai, reve a damma, "Aza a Isra'ila a nda a ta damatosun ama a tsu.

21 O to ritosu ili i na at̄su aza a Roma wu ntsayi tsu yuwan shi."

22 Reve o'bolo a ama o bolushi aci adama a adanshi a na aa yuwusan adama a Bulu n̄a Sila. Reve azagbai'in a zuwa a fufaba le na adanga.

23 Reve a fufaba le wa'ashi, n̄a ne suru avu a 'yawa to le o u'wa wa ali. Reve a damma za vi ipiri va ama'a u lyawa le aa puṣa wan.

24 Reve u yuwan ununa a damma niyi. Reve u zuwa le pe pe at̄suma na akani a ana e le a agbal̄a o ume.

25 Ana ayin a cigai ma'atsaa, reve Bulu n̄a Sila e reme avasa ni ishipe a tyo e ekere a Asula. Akapi a ama a na a ri o u'wa wa ali'i a uwwusa le.

26 Babu us̄an reve ida i ramo nu ucira. U'wa wa ali'i u jingada t̄a diga pe e ida. Reve n̄antsu'u a kpatu'wa, reve akani suru a bada a ana a aza a na a ri pe o u'wa wa ali'i suru.

27 Ana za vi ipiri'i u jiwain, reve we ene n̄antsu'u ukpatu'u, reve u jijan gashi ama'a suru a suma t̄a. Reve u tara matsun me pe'eni tsara wu una aciyayi.

28 Dada Bulu saalaa niyi, "She vu yuwan ne wan! Suru ntsu tsu t̄a pa!"

29 Reve vuma'a u damma a tawa yi na akata a akina reve wi ikana, dada u uwai pe pe o u'wa wa ali'i. Na meje'en ma lipu dada u kingyoi a mak̄akan ma Bulu n̄a Sila.

30 Ana wu utaa nle at̄suma o u'wa wa ali'i, reve we ece, "Nye i da maa yuwan tsara a wawa mu?"

31 Reve a damma yi, "Vu usu Yesu Zagbain, vu t̄a tsura iwawi, avu na aza o u'wa a wu suru."

32 Reve Bulu n̄a Sila yuwaan vuma'a na ama a na a ri pe at̄suma o u'wa wa yi adanshi adama e Yesu Zagbain.

33 Ayin ubuwu, reve u tara le a 'yawa ubata u na a zaza'wa antsu n̄a wufuru u na a ri na ayi. Avu Bulu n̄a Sila a rumbu yi na ama a na a ri o u'wa wa yi.

34 Ama'a a yuwan t̄a mazanga ma abunda adama a na a cayi okolo e le e ekere a Asula. Ana o kotoi ili i ndolo, vuma'a u tara t̄a Bulu n̄a Sila a 'yawa o u'wa wa yi, reve u ca le ilyalya a lyuwa.

35 Ana usana u tawai, reve azagbain a lyuci a lyungu nlingata ubata wu za vi ipiri'i a damma yi, "Lyawa ama o ndolo a kara faan."

36 Reve za vi ipiri'i u damma Bulu, "Avu n̄a Sila i ta gura kara gogo. Walai na mazanga!"

37 Reve Bulu n̄a Sila a damma nlingata'a, "At̄su aza a Roma da. A fufaba tsu t̄a babu e ece tsu ili i ro, reve a baru tsu. Gogo a ciga tsu t̄a tsu kara usokowu? Uri n yuwan ne shi! Lyawa le a tawa na aciyele a lyawa tsu!"

38 Ana nlingata'a n dammai azagbain a lyuci a na Bulu n̄a Sila aza a Roma da, a uwwa t̄a wovon.

39 Reve a tawa o u'wa wa ali avu a pati le ankuri. Reve o utaa le avu a pati le a lyawa lyuci'i.

40 Reve gba Bulu n̄a Sila a kara mejege a 'yawa o u'wa wa Lidiya, ubata u na a cinai aza e Itoni, reve a ca le adanshi. Reve a kara.

17

Alajiya a Bulu atsumā a Tasalonika

¹ Gogo Bulu na Sila a yuwan ta mmalu reve a batsalai atsumā a lyuci va Amifipali na Apoloni, avu a rawa Tasalonika, ubata u na aa'isa a aza a Isra'ila a danai.

² Avu Bulu uwa e memere me le ununa u tsu yuwusan, hali Ashibi a ta'atsu a yuwusan adanshi atsumā a Aatagada a Asula ne ele.

³ U dana ta a casu urevu wa atsumalima a na Zamawawa sowoi na amasula a dammai woo sowo nu u'yosun wa yi diga o ukwa, avu u damma, "Yesu na maa yuwusan adanshi a yi, ayi da Zamawawa."

⁴ Reve aza a Isra'ila o ro a na a danai a uwwusa yi a usu avu a ca okolo, hali na Atakpaci a na o tonishi Wila wa Asula na abunda, na amaci a abunda a na a ri na tsugbain e ida'a.

⁵ Avu aza a Isra'ila e reme tsushu'un, reve a bunga agbawata. Ana o 6olotoi suru wiru u ta, avu a 'yasan ugbozu wa ama a lyuci'i. Reve a uwa o u'wa wa Yason nu ucira, azama Bulu na Sila, adama a tawa ne ele ubata wa ama.

⁶ Ana a tsura nle shi, reve e reme Yason na aza e Itoni o ro, hali a 'yawa ne ele ubata wa aza o uge'etosu, a yuwusan yisaali, adansa, "Ama a nda a da a 'yasan ugbozu wa ama ubata suru atsumā o uvafi, ele da nda a rawai pa nda.

⁷ Avu Yason ca le ucu'watan. Agba suru nle a ta kudusa wilu wa Kaisa,† adansa a na mogono mo ro ma ta lo aala a yi Yesu."

⁸ Ana aza o uge'etosu na ama a lyuci a uwwai ne, reve okolo e le a 'yon.

⁹ A lyawa Yason na aza e Itoni o ro'o go'o shi, she na a lyuwa nle ugana.

Bulu na Sila a 'yawa ta Biriya

¹⁰ Ana ayin a yuwain, reve aza e Itoni a shewun Bulu na Sila, avu a kara a tyo Biriya. Ana a rawai, avu a uwa a aa'isa a aza a Isra'ila.

¹¹ Reve wo o'wo aza a Biriya a la'a ta aza a Tasalonika ugbozu, adama a na a usu ta adanshi'i ne ekere e re. Waru a mantsa suru a tsu dana ta e desununa atsumā a Atagada a Amasula a na a danai u'nanu, adama e ene ko ili i na Bulu dammai amayun a da.

¹² Adama o ndolo ama na abunda atsumā a aza a Isra'ila a ca ta okolo, hali na amaci a Heleni a na a ri na tsugbain na ali a abunda.

¹³ Amma ana aza a Isra'ila a na a ri Tasalonika a uwwai Bulu ta de, a yuwusan alajiya a lyuci va Biriya fo, avu a kara a tyo de a kushanu ama, waru a 'yasan ugbozu wa ama.

¹⁴ Reve aza e Itoni a zuwushi Bulu u kara a tyo e ikyun i mala, avu Sila na Timoti e isawan pe atsumā a lyuci'i ne'en.

¹⁵ Aza a na gba e shewuyin Bulu, e shewun yi ta a tyo a lyuci va Atina. Ana aa kambu, reve Bulu ca le ikaka a tyo ya Sila na Timoti. U damma le ta a tawa ubata u na u ri, she a lungusa mantsa wan.

A 'yawa ta Atina

¹⁶ Bulu atsumā e ipiri ya Sila na Timoti a Atina, u yuwan ta atsumolangu lon, ana we enei lyuci'i na amali abunda.

¹⁷ Adama o ndolo u yuwusan ta adanshi na aza a Isra'ila a aa'isa obolo na aza a Heleni† aza a na o toniyi Wilu wa Asula. Usana suru u tsu yuwusan ta adanshi na aza a na u cinai e eden.

18 Ne da waru aza e Epikuri* na aza a Sitoki† aza o urevu wa adanshi a yuwusan mawasan na ayi. Ana Bulu aa yuwusan alajiya e Yesu nu ukwa wa yi nu u'yosun wa yi diga o ukwa. Hali ozo o ro e le a damma, "Nye i da za ve elemu a nda aa dansa?"

Ozo o ro waru a damma, "U ta vadamma za na a yuwusan alajiya a amali e ida i ro da ko'o."

19 Adama o ndolo a da a tara niyi a tyo ubata wa aza o urevu, ubata u na a tsu de Ariyopagu. Reve a damma yi, "Ko vu ta ca tsu ucuuwu wu uritosu u sa'avu u na vaa yuwusan?"

20 Koto tsu uwwa cu'un va adanshi a nda shi. Tsu ciga ta tsu reve urevu wi ili i na i ri pe."

21 Ama a Atina no omocin a na a ri pe nden suru, a la'a ta ciga a uwwa adanshi a sa'avu waru a yuwan adanshi a yi tsi ili i ro.

22 Reve Bulu 'yon mishin a makakan mo obolo'o, avu u damma, "Adu aza a Atina, ama a da a na i cigai itoni ya amali e ili suru."

23 Ana n ri a akandariya atsuma a lyuci'i, me ene ta ili i na yaa yuwusaan aganda. Me ene ta masa'a mo ro ni idana zuva va yi adansa, 'Za Ro na e Revei Shi.' Ayi za ro ndolo na yaa yuwusaan aganda za na i revei shi'i, ayi da Asula a na maa dansaa du.

24 "Asula ayi da u yuwain uvadi ni ili i na i ri pe atsuma a yi biti. Ayi na wo o'woi Asulazuva a zuva ni ida, u tsu danu a aa isa a na vuma suwai shi.

25 Ne da waru u tsu zami ikambi ubata u vuma shi, waru u tsu lamba ili i ro shi. Ana wo o'woi ayi da u cayi ama suru wuma, na wivuwun na akapi e ili suru.

26 Ayi da waru u yuwain ama o uvadi suru diga a vuma ta, adama a danu atsuma o uvadi suru. Waru u fofo ta mantsa nu ubata u na vadilima suru waa dana.

27 "Asula a yuwan ta ne tsara a bunga yi, a patsa, ko a tsura yi, ko na wo o'woi u ri alanga na ko za ta tsu shi.

28 O una wa yi u da tsu ri wuma, waru tsu ri a mazungwa, ne da a yuwan ntsu waru. Ununa aza e ishipe a du a dammai, 'Amayun, atsu fo diga o ugundo wa yi u da.'

29 "To, ana tso o'woi atsu diga o ugundo wa Asula a da tsu utai, u lobono shi tsu yuwan majiyan ma Asula a tu urumu vadamma ili i ro i na a yuwain na zinariya ko azurufa, ko na aatali shi, ili i na vuma rumai nu ugbozu wa yi.

30 De nu ufaru Asula a ca ama atsumalima adama o unusu u le shi, adama o ulambu wu urevu u le. Amma gogo u ciga ta ama suru ko te da a vadala† a yuwaan le gafura vu unusu u le.

31 "Adama a na u zuwa ta urana u na waa tawa u yuwaan ama o uvadi suru uge'etosu wa amayun e ekere a vuma ro na u dangwai. Asula a yuwan ta nzuwulai n na waa yuwan ne, e ekere a vuma na u 'yasain o ukwa."

32 Ana a uwwai adanshi o u'yosun wa akwakwa, avu ozo o ro a yuwaan yi ulamu, reve ozo o ro gba a damma, "Tsu ta ciga tsu uwwa ili i na waa dashi damma a adanshi a nda."

33 Pa nda da Bulu lyawai adanshi ne ele.

* 17:18 Aza e Epikuri a kuru ta uritosu wu za vu urevu wa adanshi e Epikuri. U rito ta ama a zuwa mazanga mo o'wole o okolo kuci, reve a kanzu'wa m'gal na wovon. † 17:18 Aza a na a kalyuwusa ili i na yaa farasa ele da a tsu de aza o urevu wa adanshi. Waru a tsu yuwusan ta majiyan ulivu na ayin atsuma e ili i na yaa farasa atsuma o uvadi u nda. Ele aza o urevu wa adanshi e Epikuri a tsu dammulai ta ure u na oo toni tsara a tsura uyo'o atsuma o uvadi u nda. Ele aza a Sitoki a tsu dammulai ta ure u na aa guza aciyele, a ciga ili i na a uwaa aciyele uyo'o shi.

³⁴ Ozo o ro e le gba a kamba ta ubata u na Bulu danai, reve a ca okolo atsuma e le hali na Diyanisi, vuma ta atsuma a azagbain, na ka ro za na a tsu de Damari.

18

Atsuma a Korinti

¹ Ana ili i ndolo i kotoi, reve Bulu lyawa Atina avu u kara a tyo a lyuci gbain va Korinti.

² De da u cinai vuma va Isra'ila ro za na a tsu de Akila. Vuma vi ida va Pontu da, koto u shi u jima na wutu e ida ya Italiya shi, ayi na ka va yi Birisika. U lyawa ta ida ya Italiya ana Kaladiya mogono ma zuwai vuma va Isra'ila suru u lyawa Roma.* †

³ Ana wo o'woi cu'un vu ulinga u ta u da le, madava ma amuna mo ogodo, reve u danu ne ele a yuwusan ulinga obolo.

⁴ Avu Ashibi suru u yuwusan adanshi na aza a Isra'ila na Atakpaci a Heleni atsuma a aa'isa adama u rono ugbozu u le.

⁵ Ana Sila na Timoti o utai Makidoniya, avu a tawa Korinti. Reve Bulu reme alajiya o rocosu aza a Isra'ila Yesu Zamawawa da.

⁶ Reve aza a Isra'ila† a 'yuwan adanshi a yi, avu e reme e isulusa yi. Dada u zakatsai abuta a atugu a yi,† avu u damma le, "Mpasa n du n kamba e ekere a du,‡ amu n yuwan ta ili i na maa yuwan. Diga gogo ubata wa Atakpaci u da mee tyo."

⁷ Reve u lyawa aa'isa'a, avu u kara a tyo o u'wa wu Takpaci ro zuzu na aa'isa, za na a tsu de Titiyu Yusutu vuma na aa yuwusaan Asula aganda. Avu u dana a danu pe.

⁸ Reve Kirisibu zagbain va aa'isa u ca Yesu Zagbain okolo a yi na ama o u'wa a yi suru. Avu fo ama a Korinti a na a uwwa niyi a ca okolo reve a rumbu le.

⁹ Urana u ro na ayin, reve Asulazuva a yuwan adanshi na Bulu atsuma a alavu alavu. Avu u damma yi, "She vu uwwa wovon wan, lyuwa elime na alajiya, she baru unā wan.

¹⁰ N to obolo na avu, ko ili i ro yaa ju'wan wu shi, adama a na n ta na ama a abunda a na aa kuru mu a lyuci nda'a."

¹¹ Dada Bulu isawain a lyuci'i hali aa'wan a ta na akapi o ritosu le adanshi a Asula.

¹² A mantsa ma na Galiya o'woi gwamna va Akataya, avu aza a Isra'ila o bolo aci, reve e reme Bulu a tawa na ayi ubata wu uge'etosu.

¹³ Reve a damma, "Vuma nda u te le'eshishe ama a tsu aa zuwusa le aa yuwusaan Asula aganda o ure u na Wila'a u 'yasain."

¹⁴ Bulu o mpolo u yuwan adanshi, dada Galiya dammai, "Adu aza a Isra'ila, a damma abajini o unusu u ro u da u yuwain ko ikpa'a, n shi ta gura poloo du atsuvu.

¹⁵ Amma ana wo o'woi adama e idanshi i du i da, na adama a ala, na Wila u du, 'yawai i salalai na aciyadu. Amu imini i va yi pe na mee ge'eto cu'un vi ili i keke'en i nda shi."

¹⁶ Reve u gbara le a lyawa ukobu wu uge'etosu'u.

* **18:2** Lyuci gbain va Roma ayi da u la'ai mgbain atsuma e ida ya Italiya ubata u na Mogono Kaisa ma ri nu ubata u na azagbain a ri. Tsugono tsa Roma tsa dana ta abajini lon. Atsuma a yi a da Masar na Isra'ila ni ida ya Anasara i danai. † **18:6** A mantsa mo ndolo, na vuma zakatsa mabuta ma atugu ko wu kala mabuta ma ana ma yi, ure u ro u da u na woo roco wu kasa ta aciyayi na ama a lyuci ndolo. ‡ **18:6** "Mpasa n du n kamba e ekere a du, nda u ta dansa imini ya yi pe shi adama a na u yuwan ta atyo a na waa yuwan adama e le.

¹⁷ Dada obolo a ama'a e remei Satsani zagbain va aa'isa, avu a fufaba yi lon a aarara zuzu nu ukobu wu uge'etosu. Galiya dama ni ili i na a yuwain shi.

Bulu na Birisika na Akila

¹⁸ Reve Bulu gba'a u dashi jima pe atsuma a Korinti. Reve u 'yon u lyawa aza e Itoni u uwa a wantsun a tyo Suriya obolo na Birisika na Akila. Kafu u kara, reve u puna oogbondo de Kankiriya, adama u shiton akucunu a na u tarai.

¹⁹ Ana a rawai Afisu (pe da u lyawai Birisika na Akila), reve u uwa a aa'isa a yuwusan adanshi na aza a Isra'ila.

²⁰ Reve a pati yi u dashi jima pe ne ele, agba u usu shi.

²¹ Avu u kara u lyawa le, amma u damma le ta, "Na Asula a ciga, n ta lo a tawisa."

²² Reve u uwa a wantsun de Afisu. Ana u rawai Kasariya, reve u 'yawa u casa aza e Itoni atsuma a Urishelima, dada u kara a tyo Antakiya.

Mmalu ma Ta'atsu ma Bulu

²³ Ana u jimai pe wa'a, reve u 'yon u bubura ida ya Galatiya na Firijiya a kurusu le lyuci lyuci a yuwusaan aza e Itoni adanshi e isawan ugbamu.

Alajiya a Apolo a Afisu

²⁴ Reve vuma va Isra'ila ro za na a tsu de Apolo tawa Afisu. Lyuci na a matsan niyi ayi da Iskandariya. U ta nu urevu, u reve ta adanshi a Asula lon.

²⁵ O rito yi ta lon o Ure wu Zagbain, waru u tsu yuwan ta adanshi ulobonu, avu u yuwusan uritosu adama e Yesu kuci mejege, ko a na wo o'woi urumbusu wa Yahaya u da u revei goon.

²⁶ Reve u reme uritosu atsuma a aa'isa no okolo ugbamu. Ana Akila na Birisika uwwa niyi reve a banu yi o u'wa u le, reve a dashi cufuwa yi ure wa Asula mejege.

²⁷ Ana u cigai u gawan a tyo e ida ya Akataya, dada aza e Itoni a kamba niyi na asala, avu a danaa aza e Itoni a na a ri de mepepelime, adama a ushi yi ne ekere e re. Ana u rawai, reve gba u kamba aza a na a cayi okolo e le ni isa'ani ya Asula.

²⁸ Adama a na u polo ta aza a Isra'ila atsuma a mawasan ma na a yuwusain, reve u rocosu le atsuma a Adanshi a Asula a na Yesu da Zamawawa.†

19

Bulu atsuma a Afisu

¹ Yashi i na Apolo danai atsuma a Korinti, Bulu gara ta a mbuga mi ida'a, reve u rawa Afisu lyuci gbain. De da u cinai aza e Itoni o ro.

² Reve we ece le, "I tsura ta de Ruhu va Akiza a na i cayi okolo a du ubata wa Yesu?"

Reve a usu, "O'o, tsu uwwa adama a Ruhu va Akiza shi, ko ke'en."

³ Reve we ece le, "Cu'un vu urumbusu u ne u da a yuwaan ndu?"

Reve a usu, "Urumbusu wa Yahaya."

⁴ Reve Bulu usu, "Yahaya rumbu ta ama, tsara a kamba ubata wa Asula. Waru u damma le ta a na vuma ro ta lo a tawa, reve u damma le a ca okolo e ekere a vuma'a. Yesu da vuma na Yahaya yuwusain adanshi a aci a yi."

⁵ Ana a uwwai ne, reve a rumbushi nle atsuma a ala e Yesu Zagbain.

⁶ Reve Bulu kuruwu le ekere, reve Ruhu va Akiza tawa le. Reve a yuwan adanshi ne elentsu o ro, na adanshi e ikaka ya Asula.

⁷ Ele da a danai ama kupa ne ejere suru suru.

⁸ Bulu 'yawā tā a aa'isa, atsumā o woto ta'atsu u yuwusaan tā ama'a adanshi babu wovon. A dammulai tā, tsarā u gura le e reve adama o tsugono tsā Asulā.

⁹ Ozo o ro atsumā e le a 'yuwan tā adanshi ā yi, a alanga e eteshe a da a yuwain adanshi a vanvama o Ure wu Zagbain. Adama o ndolo, reve Bulu lyawa aa'isa'a, avu u tara azā e Itoni ā karā nā ayi. Reve u teme alajiya a aasula o uritosu a Tayaranu usana suru.

¹⁰ U yuwusan tā cu'un vu uritosu u nda, hali a'wan e re, hali aza a Isra'ila nā Nheleni† a Asiya suru a uwwa adanshi ā Asulā.

Muwun ma Shiva

¹¹ Asulā a yuwan tā ili ya asalama i na i la'ai ili ya asalama o ro e ekere a Bulu.

¹² Ama a tara tā mukashi mu ukere nā atugu o ulinga a na Bulu otoi, reve a tara le a 'yawā ubatā u na azā o ubanakun ā ri. Banakun na damatosuyi ama'a a lyawa le tā, hali no otoni ā limā a kakasa tā ne ele waru.

¹³ Ama a Isra'ila o ro a 'yawusā tā lyuci lyuci o utusā otoni ā limā. Ama'a o rito tā yuwan ulinga nā ala e Yesu Zagbain. A dansa tā idanshi i nda nā a kambu: "N ta dansaa wu a ala e Yesu, za na Bulu aa yuwusan alajiya, uta!"

¹⁴ Muwun n cindere ma ganu gbaint† na a tsu de Shiva, ele da a yuwusain ili i nda.

¹⁵ Urana u ro, otoni ā limā† a damma le tā, "N reve tā Yesu! Waru n reve tā adama ā Bulu. Adū gba zane da i ri?"

¹⁶ Reve vuma na danāi no otoni ā limā wu 'yawan u raba le, reve wu ru'wa le, hali a suma o utā a alanga atabā, waru a uwwa tā usan.

¹⁷ Babu usan, avu alabari e ili i na i farai suru, u baza atsumā a Afisu, a 'yawā aza a Isra'ila nā Nheleni. Azā a lyuci'i a uwwa tā wovon lon, reve ala e Yesu Zagbain a tsurā ica lon.

¹⁸ Aza a na o o'woi azā e Itoni a damma tā unusu u le.

¹⁹ Aza a na a yuwusain ulinga u tsuboci, reve a tawā na atagada a na a yuwusayin ulinga, reve ā kulato le e memere ma ama. Ana e kecei ikebe ya atagada'a, a ta rawa ikebe ya aza a zamalinga nā aā tsurā wu ulinga vu ulivu vu rana ukpakukupa kupoton (50,000).*

²⁰ Ne da adanshi ā Asulā ā dashi bazai, reve waru u yuwan ucira lon.

Nlangi atsumā a Afisu

²¹ Ana ili i ndolo i farai suru, reve Bulu yuwan majiyan o okolo ā yi u 'yawā Makidoniya nā Akataya, reve u kambu Urishelima. U damma tā waru, "Diga Urishelima n tā 'yawā Roma."†

²² Timoti nā Arasata a kambusa tā Bulu. U lyungu le tā elime ā yi a 'yawā Makidoniya, reve ayi wi isawan ne'en wa'a e ida ya Asiya.

²³ A mantsa mo ndolo addama a cina tā azā e Itoni yu Ure yi Zagbain.

²⁴ Addama a fara tā diga ya Dimitiriya, maruma za na aa yuwusan ulinga nā azurufa tsarā u yuwan mu'isā mā aamal̄i a ka Atima.† Ayi na aza a na a yuwusan cu'un vu ulinga'a a tā tsurusu ikebe lon o ure'e.

²⁵ Dimitiriya boloto tā ama'a na ama o ro a na a yuwusan oroci o ulinga u le, reve u damma, "Ama a va, i reve utsuru u tsu atsumā o ulinga u nda u da woo utusā.

* **19:19** Danshi na a yuwain ulinga pa nda na Tsheleni ayi da "aguriyon." Kalyuwā Ucuɔuwu wi "Ikebe." † **19:24** Atima aala a aamal̄i a ka a da. Ama e ida ya Asiya suru a yuwusaan yi tā agandā.

26 Ye ene t̄a, waru yu uwwa t̄a cine vuma nda Bulu oo ronuso ama n̄a abunda. U yuwan t̄a ne atsuma a Afisu, n̄a bat̄a abunda e ida ya Asiya. U ta dansa amal̄i a na atsu t̄saa yuwusan, amal̄i a abula a na a da shi, ko ke'en.

27 Ama suru a t̄a dana a adanshi a vama o ulinga u tsu. Aa dashi tara aa'isa a aamali a ka Atima ili i ro shi. Woo lobono shi, adama a na a ta yuwusaan Atima aganda e ida ya Asiya n̄a atsuma o uvadi suru. Waru a te icina n̄a abajini a aamali a tsu!"

28 Ana aza o ulinga o ndolo a uwwai ne, reve a fara yisaali, "Atima t̄a mgbain, aamali a aza a Afisu a da!"

29 Reve obolo a fara o bolotosu, babu usan reve ugbozu wa ama atsuma a lyuci'i ma'ula u 'yon. Ama suru a suma t̄a a tyo ubata wi obolo. Reve a zuwa Gayu n̄a Arista 'yawa obolo ne ele. Ama e re'e a dana t̄a a mmalu n̄a Bulu diga Makidoniya.

30 Bulu shi t̄a ciga u 'yawa u yuwan adanshi no obolo'o, agba aza a yi a lyawa yi shi.

31 Azagbabin o ro e ida'a n'utsa ma Bulu n da. Reve gba ama a nda a lyunguwa yi ikaka. Ikaka'a ayi da she u usu u 'yawa de wan, tsara u kenee aciyayi addama wan.

32 Atsuma o ubata'a, ugbozu wa ama u 'yon t̄a. Ozo o ro a yisaali adama e ili i ro, ozo o ro gba shi a yisaali adama e ili i ro. Ozo o ro gba n̄a abunda e reve ili i na i zuwai a ri de shi.

33 Vuma na a tsu de Iskandari da aza a Isra'ila a zuwai elime, ayi da a zuwai u cuduwa ili i na i farai. U zuwa t̄a ama a rungwa, reve u yuwan adanshi o una wa ama a yi tsara u voton ugbozu wo obolo'o.

34 Ana ama'a e revei za va Isra'ila da, reve e teme yisaali, na a dammi, "Atima abajini a aamali a aza a Afisu da! Atima abajini a aza a Afisu da!" A yuwan t̄a cu'un ndolo hali irumu i re.

35 O ukosu, avu vuma t̄a atsuma a azagbain a lyuci u zuwa ama'a a rungwa. Reve u damma, "Ama a Afisu, atsuma o uvadi u nda vuma t̄a lo za na revei lyuci tsu ubata u na aa yuwusaan Atima abajini a aamali aganda a da shi? Vuma t̄a lo za na revei ana diga zuva da u riyai agba waru u t̄a pa nda shi?"

36 Babu za na a wasan a na u reve shi. She waru u bal̄a du wan. Ko nye i da, she i yuwan ili i tsulo wan.

37 "I tawato t̄a ama a nda ubata u nda, koto e iv̄a ili i ro atsuma a aa'isa shi, waru koto a yuwan adanshi a vama adama a aamali a nda shi.

38 Na Dimitiriya na aza a na aa yuwusan cu'un vu ulinga'a a ri na adanshi a aci e le, tsu t̄a n̄a 'wa vu uge'etosu n̄a aza o uge'etosu. Lyawa le a tara adanshi e le a 'yawa de.

39 Na adanshi o ro o lo, a tara le a tyo ubata wa azagbain a lyuci.

40 "N ta uwwusa wovon azagbain a gwamnati va Roma e te reme tsu nu unusu adama a nlangi, adama a na babu ili i na i rawai a yuwan ili i na aa yuwusan nda. Na Roma ciga ucuduwu wi ili i na yaa farasa, tsaa tsura ili i na t̄saa damma shi."

41 Dada u damma nle a kara, reve e bete'we.

20

E ida ya Makidoniya na Heleni

1 Ana ugbozu u voyin, reve Bulu de aza e Itoni avu u yuwaan le adanshi a na e isawan ugbamu. Avu u lyawa le u kara a tyo e ida ya Makidoniya.

2 O ure'e, reve u batsasa bat̄a bat̄a a yuwusaan le adanshi a na a gbama okolo. Dada u tyoyi e ida ya Heleni.†

³ Wu una t̄a woto ta'atsu pe.

A mantsa ma na waa zama u uwa a wantsun a tyo e ida ya Suriya, ana wu uwwai a na aza a Isra'ila o bolo t̄a un̄a adama o una yi, reve u kamb̄a ni ida ya Makidoniya.

⁴ Waru ama e cindere a da o toni niyi. Ele da Supata mawun ma Puruhu vuma va Biriya, Arista na Sakunda ama a Tasalonika, na Gayu vuma va Daraba, na Timoti, waru na Tikiku na Tarafima ama e ida ya Asiya.

⁵ Ele ama a nda a wala t̄a elime, reve a 'yawa o puro tsu Taruwasa.

⁶ Ana o kotoi Abuki o Popofu,† atsu gba avu tsu lyawa Filibi va Makidoniya a wantsun. Ana tsu yuwain rana ton a mmalu, reve tsu cina le Taruwasa. Pe da tsu yuwain ayin e cindere.

A 'yasain Afitiku

⁷ O urana wu ufaru wa ajuma, reve tsu boloto adama tsu lyuwa ilyalya. Avu Bulu yuwaan le adanshi adama a na u foboi na waa kara nu usana u tawa. Reve u reme adanshi hali ayin ubatsu.

⁸ Ifitila i shi ta pe abunda o u'wa wa zuva u na tsu bolotoi.

⁹ Reve ulobo u ro u na a tsu de Afitiku danu o ubatsu wu usowoto wu upepu. Avu gba nlavu m pura yi a mantsa ma na Bulu danai adanshi vadamma babu ukotu. Dada u fatsai de a aasula a ta'atsu o u'wa wa zuva'a. Reve e shede yi ukwa.

¹⁰ Reve Bulu cipa, avu u vowon ulobo'o u gbagbala yi ne ekere a yi avu u 'yasain yi. Dada waa damma, "She okolo a 'yon du wan! U ta wuma."

¹¹ Ana Bulu kumbai o u'wa wa zuva, reve u lyuwa ilyalya na atsu. Dada u koso asai a adanshi, nu usana avu u reme ure.

¹² Dada ama a tarai ulobo'o a tyo o u'wa u le gbaga, avu asuvu e le a danu.

Bulu 'yawa ta Mitilini

¹³ Reve Bulu reme mmalu a tyo a lyuci va Asusu. Atsu gba'a reve tsu uwa a wantsun adama tsu ga'asan de, ubata u na tsaa tara yi a wantsun.

¹⁴ Ana u cina ntsu de, reve u uwa a wantsun dada tsu karai a tyo Mitilini.

¹⁵ Ana usana u tawai, reve tsu uwa wantsun a tyo zuzu ni ida i memere ma mini ma Kiyu. Reve ana usana u tawai, tsu pasa a tyo e ida i memere ma mini ma Samo. Ana usana u tawisai waru, reve tsu rawa Milita.

¹⁶ Bulu gba u zuwa ta okolo a yi u karalai atsuma a Afisu, adama a na u cigai u tara mantsa atsuma e ida ya Asiya shi. U zuwa ta okolo u rawa Urishelima a mantsa ma Abuki o Urana wa Kupoton.†

Bulu yuwaan ta mbara ma Afisu adanshi

¹⁷ Ana u rawai Milita, avu Bulu lyunguwa azagbain a aza e Itoni a Afisu, avu a tawa e enelei.

¹⁸ Ana a rawai, reve u damma le, "I reve ta cu'un vu nden n na n yuwain mantsa ma na n danuyi obolo na adu, diga urana u na n dasai ida ya Asiya.

¹⁹ N yuwan ta ulinga wa Asulazuva n tara aciyava ili i ro shi, hali na abara. Reve n yuwan ankuri ni ikpa'a i na ama a Isra'ila a yuwusaan numu.

²⁰ Waru n kuda a damma du amayun shi, ko atsuma a ama ko a 'wa du.

²¹ Ili i na n dammai ama a Isra'ila ayi da waru n dammai Atakpaci, ayi da cine aa vadala ubata wa Asula, reve a ca Yesu Zagbain okolo e le.

²² "Gogo nda gba, Ruhu wa Akiza† pura ta ugbozu u va a gbagbusa mu n tyo Urishelima. Ayi da nda gba n reve ili i na yaa tsura mu de shi.

²³ N gura ta reve a mantsa ma na m burusai lyuci lyuci, Ruhu va Akiza dansaa mu ta a na u'wa wa ali u ta lo a pura mu, na atsumalima waru.

²⁴ Suru na ne, n tara wuma u va ili i ro shi nna koto n koto ulinga u na Yesu Zagbain zuwa numu shi. Ayi da ulinga wa alajiya a Alabari a Sa'ani a na oo rocosu icigi ni isa'ani ya Asula.

²⁵ "N 'yawa ta bata bata a yuwusaan du alajiya, gogo ko vuma ta atsuma a du aa dashi ene mu shi.

²⁶ Lyawa n damma du mejege, nna Asula a tara wuma u vuma, za lo a damma ee ece yi e ekere a va shi.

²⁷ Adama a na ko ili i ta n soko du shi n damma du ta ili i na Asula a cigai i reve suru.

²⁸ I kalyuwa aciya du ulobonu waru na aza e Itoni a na Ruhu va Akiza zuwa ndu yo o'wo aza a aguba e ikyon ya Asula. Ele da aza a na u tsulai na mpasa ma yi.

²⁹ N gura ta reve na n kara, munlu me epen n na n rotsoi nkerenkesu n ta tawa agba aa lyawa ikyon ya Asula shi.

³⁰ Ozo o ro fo atsuma a du o to gondoro ili i na i ri mejege adama a tsura a aciyele ojoro.

³¹ I dana ufofu! I cuwan n danu ta na adu a'wan a ta'atsu a barasa du waru a kalyuwusa du nu usana na ayin, na moo ocosuyi abara.

³² "Gogo n zuwa du ta o ukere wa Asula. I cuwan na adanshi e isa'ani ya yi! Ayi da waa suwa du, reve i ushi ili i na Asula o foboi na waa ca du ama a yi.

³³ "N ri a maluwa me ikebe yi za ro, ko gba itana shi.

³⁴ Adu na aciya du i reve ta ne ekere a va a da n lingai adama n lyuwa, reve waru n kamba aza a na a ri obolo na amu.

³⁵ N yuwusan ta ne adama n roco du ure u na yaa kuru, adama i yuwan ulinga lon i kamba aza a na a ri nu ucira shi atsuma a du. I cuwan na adanshi e Yesu Zagbain ana u dammai, 'U la'a ta lobono vuma ca, ana waa ushi.' "

³⁶ Ana Bulu kotoi adanshi, reve u kingyo obolo ne ele suru u yuwan avasa.

³⁷ Reve suru nle a uwa mesun, reve a katala yi adama a na waa kara.

³⁸ Ili i na i la'a zuwa nle atsumolangu, ayi da udammu u na u dammai a na aa dashi ene yi waru shi. Reve suru nle e shewun yi a tyo ubata u na u uwai a wantsun.

21

Mmalu ma Bulu a tyo Urishelima

¹ Ana tsu kasai na mbara ma Afisu, avu tsu uwa a wantsun tsu saba a tyo Koso e ida i memere ma mini mejege. Ana usana u tawai, avu tsu rawa Rodusa, diga lo waru she Patara.

² Reve tsu cina lo wantsun u na waa pasalai a tyo Finisiya, reve tsu uwa tsu lyuwa elime na mmalu.

³ Tse ene ta ida i memere ma mini ma Kuburu avu tsu lyawa yi ugula tsu kara tsu cipa a lyuci va Taya, e ida ya Suriya, ubata u na aa cipato itana i na i ri a wantsu'un.

⁴ Ana tsu uwai a lyuci, reve tsu cina pe aza e Itoni, reve tsu yuwan pe ayin e cindere. Reve Ruhu va Akiza zuwa le a ca Bulu asala she u 'yawa Urishelima wan.

⁵ Ana tsu yuwain ayin e cindere'e, reve tsu vasa tsu lyuwa elime na mmalu. Reve aza e Itoni na amaci na muwun n le e shewun tsu o uta a lyuci a tyo a nge'en m mala. Avu tsu kadato a wuyun tsu yuwan avasa.

⁶ Ana tsu kasalai, reve tsu uwa a wantsun. Ele gba a kambu o u'wa.

⁷ Reve tsu lyawa Taya a tyo Talamaya. Ana tsu casalai na aza e Itoni, avu tsa asa pe ayin a ta.

⁸ Ana usana u tawai, reve tsu *kaṛa* a tyo Kasariya, *avu* tsu cu'wan ya Filibu za va alajiya, vuma *ta atsuma* a ama e cindere* a na a kambusai ajiya.

⁹ U *ta* ne esheli a *nashi* aza a na o koto o oloi shi, a tsu yuwusan *ta* adanshi e ikaka ya *Asula*.

¹⁰ Ana tsu jimai pe, *avu* vumavasula ro na a tsu de Agabu *tawa* diga Yahuda.

¹¹ Ana u *tawai* ya'a tsu, *avu* u tara *gbakala* vi ikyun ya Bulu, reve wu nla aciyayi ekere na ana. *Avu* u damma, "Ruhu va Akiza damma *ta*, 'Ne tsunda tsa da aza a Isra'ila a Urishelima *aa* nla za *gbakala* vi ikyun i nda, *avu* a zuwa yi e ekere a *aza* a Roma.'" "

¹² Ana tsu uwwai ne, reve *atsu na aza* e Itoni a na a ri lo tsu pati Bulu she u 'yawa Urishelima wan.

¹³ Reve Bulu usu u damma, "Adama a nye i ri e mesun a kudusa okolo a va? N ri ufofu n uwa o u'wa wa ali Urishelima goon shi, amma hali n kuwa adama e Yesu Zagbain."

¹⁴ Ana tse enei *waa* *bulu* shi, dafa tsu dammai, "Lyawa a yuwan ili i na *Asulazuva* e enei a ri mejege."

Urawu wa Bulu Urishelima

¹⁵ Tsu jima shi, dafa tsu fofoi tsu *vasai* a tyo Urishelima.

¹⁶ Reve ama o ro *atsuma* a *aza* e Itoni a Kasariya e shewun tsu, reve a tyowetyo tsu o u'wa wa Nnasan ubata u na tsaa danu. *Ayi* vuma va Kuburu da za na fara cayi okolo *atsuma* e Itoni.

¹⁷ Ana tsu rawai Urishelima, reve *aza* e Itoni suru a raba tsu *na mazanga*.

¹⁸ Ana usana u tawai, reve *atsu na* Bulu tsu 'yawa tse ene Yakubu, waru azagbain a *aza* e Itoni a shi ta lo.

¹⁹ Ana Bulu *chasa* nle, reve u damma ununa *Asula* a yuwain ulinga *na* *ayi* adama u kamba Atakpaci.

²⁰ Ana a uwwai ne suru, reve a cibala *Asula*, reve a damma Bulu, "Za tsu, vu ta uwwusa, ama ukpakukupa *na* *abunda* aza a Isra'ila o o'wo *ta* *aza* e Itoni, agba suru nle o to mpolo nu ukurusu u *Wila* wa Musa mejege.

²¹ Agba a damma le *ta* de a na vu to rocosu aza a Isra'ila a na a ri nden *atsuma* a Atakpaci, she a kuru *Wila* wa Musa wan. A na vu ta dansaa le she a pada muwun n le uryumbu wan, waru she a kuru agadu a tsu wan.

²² "Cine tsaa yuwain gogo, ana wo o'woi *aza* a tsu a uwwa *ta* de na vu ri pa?"

²³ Yuwan ankuri, vu yuwan ili i na tsaa dansaa wu. Tsu *ta* na ama a *nashi* aza a na a yuwayin *Asula* akucunu.

²⁴ Vu bolo ekere na ama a nda. Vu fofo aciyawu adama a *aganda* a na a tsu yuwan adama a akucunu'u. Vu tsupa adama a puna aci e le. Dada ama ee reve adanshi a na a yuwain a aci a wu epen a da. E te reve a na voo tono *Wila* wa Musa.

²⁵ "Tsu damma *ta* de Atakpaci *aza* e Itoni ili i na i lobonoi a yuwan. Tsu danaa le *ta*, she a lyuwa ili i na a cayi amali wan. She a tama akutsu a mpasa wan, waru a tama nama na a *pundarai* wan. Tsu damma le *ta* waru she a yuwan tsipere wan."

²⁶ Reve Bulu usu *asala* e le. Ana usana u tawai, reve u 'yawa u yuwan *aganda* a wulecu o'olo na ama'a. *Avu* u uwa a *Aa'isamapada* adama u damma le mantsa ma na akucunu e le oo koto, reve a yuwan kucici adama a koyan *atsuma* e le.

E remei Bulu

* 21:8 "Aza e cindere" a ta dansa ama e cindere a na a dangwai tsara a kamba nu une'esun yi wilyalya a tyo ubata wu nruna. Kalyuwa Ajiy. 6:1-7.

²⁷ Ana a yuwain ayin e cindere a na akucunu'u oo koto, reve aza a Isra'ila o ro a na a ri e ida ya Asiya e ene Bulu atsuma a Aa'isamapada. Dada a 'yasain okolo a ama, reve e reme Bulu.

²⁸ Na a saali, "Aza a tsu, kamba ntsu! Vuma nda u ta garasa bata bata o ritosu ili i vama a tyo e ekere a ama a tsu obolo na Wila wa Musa, na adama a Aa'isamapada a nda. U zuwa ta ubata wa akiza u nda wo o'wo ili i wono a na u tarai Atakpaci a uwa pe."

²⁹ Ozo o ro e le a shi ta de e ene Bulu obolo na Tarafima vuma va Afisu atsuma a lyuci. Adama o ndolo, a ta dansa u tara yi ta a uwa pe a Aa'isamapada'a.

³⁰ Reve ugbozu wa ama a lyuci suru u 'yon, avu ama a uwa a tawusa ni iladi bata bata. Dada e remei Bulu avu o utaa yi atsuma a Aa'isamapada reve a barushi nantsu va Aa'isamapada'a.

³¹ Ele o mpolo n na oo una yi, dada a dammai yali i gbain† yo obolo a asoja va Roma a na, lyuci suru ta de azama u daba na akina.

³² Reve u tarashi nan yali na asoja o ro, avu a suma a tyo ubata u na ama a ri ufolotowu. Ana aza a addama'a e enei zagbai'in na asoja a yi avu a lyawa malapa na Bulu.

³³ Avu yali i gbai'in u reme Bulu, avu u zuwa a nla yi na akani e re. Avu we ece obolo a ama'a ko zane da Bulu'u, ni ili i na u yuwain waru.

³⁴ Reve akapi a saala ili i ro, akapi waru ili i ro ko'o. Ana wo o'woi a yuwusan ta elemu lon, u gura reve ili i na aa dansa shi, dada u zuwa a tarai Bulu a tyo o u'wa wa asoja.

³⁵ Ana a rawai a dasata, avu yisaali i yuwan abunda she na asoja'a a tanuyi Bulu a nlyungu adama a wawa yi.

³⁶ Avu obolo a ama'a a kuru adansa, "O kototo yi, o kototo yi."

Bulu yuwayin ama'a adanshi

³⁷ Asoja azama o oto yi atsuma a aasula o ukari wa asoja, avu Bulu damma yali i gbai'in, "Ko vu ta lyawa n yuwan adanshi na avu?"

Reve yali i gbai'in u usu atsuma a asalama u damma, "Vu gura ta Tsuhe- leni?†

³⁸ Mu uwwa ta a na avu da za va Masar na tawayi nu u'yasan wa asuvu, avu vu pura ama a akpaka ukpakukupa unashi (4,000) a tyo o ogozo mantsa mo ro de shi. Ne da shi?"

³⁹ Avu Bulu usu, "O'o, amu za va Isra'ila da umatsun wa Tarsu, lyuci na ri ili i ro atsuma a Kilikiya. Yuwan ankuri, lyawa n yuwan adanshi na ama'a."

⁴⁰ Ana zagbai'in u damma niyi u ta gura yuwan adanshi, reve Bulu isawan o udasata, avu u yuwaan ama iroci ne ekere tsara a rungwa. Ana a rungwai, dada u yuwaan nle adanshi na Tsu'arama.†

22

¹ Dada Bulu dammai, "Aza a va na mbara n va, poloi atsuvu yu uwwa adanshi a na maa yuwan adama a aciyava."

² Ana a uwwa niyi u yuwaan nle adanshi na Tsu'arama* elentsu e le, a dashi ta polo atsuvu.

³ Avu Bulu lyuwa elime na adanshi, "Amu za va Isra'ila da umatsun wa Tarsu va Kilikiya, atsuma a Urishelima da n kungwai. Amu o rito mu ta e ekere a Gamaliya, avu gba u rito mu n kuru Wila wu nkaya n tsu suru. N shi ta no okolo e itoni ya Asula mejege. N shi ta ununa suru ndu i ri ana'an.

* 22:2 Tsu'arama elentsu a na a yuwusain da atsuma a Urishelima. Adama o ndolo a na a uwwa niyi a yuwusan elentsu e le a uwa ta asalama.

⁴ N casu tã vuma na suru kuruyi Ure wu Zagbain nda atsumalima, hali gba n zuwa ozo o ro o u'wa wa ali, ozo o ro gba hali n zuwa o una le. N dangula ko ali a da ko amaci a da shi.

⁵ Aabara a nan ganu na azagbain na aciyele a ta usu ne da a yuwain. Ele da a tsu ca mu mpepelime n na maa 'yawaa ubata wa aza a Isra'ila aza a tsu a na a ri Dimaska. Reve n reme aza e Itoni de n tawa ne ele Urishelima a mmalu na akani, adama a ca le atsumalima."

Bulu dammai cine u ga'ain na Yesu

⁶ Avu Bulu lyuwa elime, adansa, "Ne da gba urana u ro nu urana a aci amu a marawaa Dimaska, dada ekan o ro diga zuwa e ikanai zuzu na amu.

⁷ Avu n riyã e ida, reve mu uwwa udyo a dansaa mu, 'Shawulu, Shawulu, cine tsa da voo bongishi mu?'

⁸ "Reve n usu, 'Zagbain, avu da zane?'

"Reve u usu, 'Amu da Yesu va Nazara, za na voo bongishi!'

⁹ Ama a na a shi obolo na amu e ene ta eka'an, agba a uwwa udyo'o shi.

¹⁰ "Avu me ece, 'Zagbain, nye vu cigai n yuwan?'

"Reve Zagbain usu mu, 'Yon vu uwa atsuma a Dimaska. Na vu rawa a ta damma wu ili i na vaa yuwan.'

¹¹ "Reve aza a na a ri obolo na amu o rono mu adanga a uwa Dimaska, adama a na ucira we eka'an wo o'woto mu ta irumba.

¹² "Vuma ro na a tsu de Hananiya shi ta pe na nden atsuma a Dimaska. Vumavasula da e ekere e itoni i Wila. Aza a Isra'ila a na a ri nden pe suru a tara yi ta vuma va abula da.

¹³ Reve u tawa wi isawan zuzu na amu, avu u damma, 'I'utsa i va Shawulu, ushi yeni ya wu.' Lo da me eneshi niyi!

¹⁴ "Avu u damma mu, 'Asula a nkaya n tsu a dangwa wu ta adama vu reve ili i na u cigai, waru ve ene Za va Abula, avu vu uwwa yi a adanshi.

¹⁵ Vu to o'wo za va alajiya a yi na vaa tara adanshi a tyo ubata biti, a dansaa uvadi suru ili i na vu uwwai ni ili i na ve enei waru.

¹⁶ Gogo mantsa mo ulinga ma da, she vu lungusa mantsa wan. 'Yon, a rumbu wu, avu vu de ala a yi, adama a zaza'wa unusu wa wu.' "

Asula a damma ta Bulu yuwaan Atakpaci alajiya

¹⁷ Avu Bulu damma, "Ana n kambai Urishelima urana u ro, amu atsuma a avasa atsuma a Aa'isamapada, reve me ene alavu alavu.

¹⁸ Reve me ene Yesu a adanshi. Reve u damma mu, 'Jika vu utã Urishelima adama a na aa usu adanshi a wu a na vaa ca adama a va shi.'

¹⁹ "Reve n usu, 'Zagbain, ama e reve ta n 'yawusa ta a a'isa a'isa na n remi aza e Itoni ya wu na n ru'wi nle.

²⁰ O una ta Istifanu adama a na u yuwain adanshi adama a wu. N shi ta lo mishin waru n usu ta ili i na a yuwain, avu m piri atugu a aza a na o una niyi.'

²¹ "Reve Zagbain damma mu, "Yon vu 'yawa n ta lyungusu wu alanga ubata wa Atakpaci.' "

²² Avu obolo a ama'a o poloo yi atsuvu hali ubata u na u deyi, "Atakpaci." Dada a 'yasaïn udyo u le reve a saala, "O kototo cu'un vuma nda! O una yi! Wu ntsaa u danã wuma shi!"

²³ Reve a uwa yisaali no o fodusoi atugu na a kusha'wi mabula ne ekere.

Bulu na yali i gbain

²⁴ Adama o ndolo reve yali i gbai'in u zuwa o oto Bulu atsuma o ukari wa asoja. Reve u zuwa a fufaba yi, adama u reve ili i na i zuwai ama a yuwusan yisaali a aci a yi.

²⁵ Ana a nla niyi azama a fufaba yi, reve Bulu damma yali i na i ri lo mishin, “U lobono ta a fufaba za na ri umatsun u vuma va Roma,† babu a tsura yi nu unusu?”

²⁶ Ana wu uwwai ne, reve u 'yawa ubata u yali i gbain ya yi, avu u damma, “Nye i da gba vu cigai vu yuwan? Vuma nda vuma va Roma da.”

²⁷ Avu yali i gbai'in u rawa ya Bulu avu we ece yi, “Damma mu, avu vuma va Roma da?”

Avu u usu, “Ee, amu vuma va Roma da.”

²⁸ Avu u damma Bulu, “She na n tsupai ikebe ya abunda, dada n tsura mo o'woi vuma va Roma.”

Avu gba Bulu usu, “Amu umatsun wa Roma u da.”

²⁹ Dada asoja a na a shi a cigai a fufaba yi, a lyawushi ana a uwwai ayi umatsun wa Roma u da. Ayi fo yali i gbain† ya asoja'a avu wu uwwa wovon, ana u revei u zuwa ta a nla yi azama a fufaba umatsun wa Roma.

Bulu yuwan ta adanshi na Azagbain a Mbara

³⁰ Ana usana u tawai, ana yali i gbai'in u cigai u reve ili i na i zuwai azagbain a aza a Isra'ila a tawayi na adanshi a aci a Bulu, avu u zuwa a bada yi. Dada u zuwai nan ganu a gbagbain na Azagbain a Mbara† suru o boloto. Reve u zuwa a uwa na Bulu avu u zuwa yi wi isawan a makakan me le.

23

¹ Avu Bulu varaa Azagbain a Mbara† esu, reve u damma, “Aza a va, hali ana'an n ri no okolo ukuđu shi, ko ili i na yaa damatosun mu shi, adama a wuma u na n yuwain a makakan ma Asula.”

² Ana u dammai ne, reve Ananiya aabara a nan ganu zuwa ama a na a ri mishin zuzu na ayi basa yi o unā.

³ Avu Bulu damma yi, “Asula a ta basa wu, avu za vi ikpa'a vu ta gashi afli e ishina! Vu danu ta lo, tsara vu yuwaan mu uge'etosu u Wila, avu da nda gba vu zuwai a basa mu, ili i na Wila u putsayi.”

⁴ Reve ama a na a ri mishin zuzu na ayi a damma Bulu, “Vu ciga ta vi isula aabara a nan ganu va Asula?”

⁵ Avu Bulu gba u usu le, “Aza a va, n reve a na ayi da aabara a nan ganu shi. Adama a na u tu ufanu, ‘She vi isula zagbain va ama wan.’ ” ◇

⁶ Ana Bulu enei ozo o ro e le aza a Sadukiya a da, ozo o ro gba shi Afarishi,† avu u saala, “Aza a va, amu fo Mafarishi ma da waru mawun ma Mafarishi ma da. O unā u na n zuwai okolo a na aa 'yasan akwakwa ayi da i zuwai aa yuwasaan mu uge'etosu.”

⁷ Ana u dammai ne, reve Afarishi'i na aza a Sadukiya'a e teme mawasan vani le, hali e ne'eshen ure.

⁸ Adama a na aza a Sadukiya† a usu a na nlingata ma Asula ko mukabi n ri lo shi, waru a usu nu u'yosun wa akwakwa shi. Afarishi gba a usu ta ili i ta'atsu i ndolo suru.

⁹ Reve e reme mawasan vani le, hali munlu n Wila† ma Afarishi n 'yon mishin avu a yuwan mawasan o unā wa Bulu. Avu a 'yasan udyo zuva, adansa, “Tse ene unusu u na vuma nda yuwain shi. Nu ululu u da ko malingata ma Asula ma da ma yuwaan niyi adanshi gba?”

¹⁰ Mawasa'an u suduwa ta hali ama'a a kara o morono ma Bulu ebele ra ra. Dada yali ya asoja i bungai ure u na waa kara na Bulu adama o wovon u na a tawa a kakara yi. Reve u zuwa asoja a tara yi a tyo o ukari wa asoja.

11 Na ayin o ndolo, reve Zagbain tawā ubatā wā Bulu awu u damma yi, “Vu gbama okolo, Bulu. Cine vu yuwayin ama adanshi a vā Urishelima, ne da fo vaa yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani a vā a Roma.”

Ifobi i na o una Bulu

12 Ana usana u tawai, reve aza a Isra'ila o 6olo unā, awu a yuwan akucunu a na aa lyuwa shi, agba oo sowo ili shi, she no o una Bulu.

13 Ama a na a yuwain akucunu a nda a la'a tā ama amunga.

14 Awu a 'yawā ubatā u nan ganu a gbagbain na azagbain o ro, reve a damma le ili i na a yuwain. “Tsu nla tā aciyatsu na akucunu a na tsaa lyuwa shi waru tsoo sowo shi, she na tsu una Bulu.

15 Adama a nda, adu Azagbain a Mbara† i damma yali i gbain u tawāā dū na ayi, vadamma i ciga tā i dashi petelyuwe adanshi a yi ulobonu. Reve atsu gba tsu danā uwawun tsarā tsu una yi o ure.”

16 Ana mawun ma zakpara mā Bulu ma uwwai ili i na o fofoi a na aa yuwan na ayi, reve u karā a tyo o ukarī wā asoja awu u kambuwā Bulu.

17 Awu Bulu de yali i tā atsuma a asoja a Roma'a. Reve u damma yi, “Vu 'yawā nu ulobo u nda a zagbain vā wu, u tā ni ili i na waa damma yi.”

18 Awu vuma u usu, awu u tara ulobo'o a 'yawā ubatā u na zagbai'in u ri. Reve u damma, “Vuma na ri o u'wa wa ali na a tsu de Bulu da pati numu n tara ulobo u nda a tawā ubatā wā wu, adama a na u tā na adanshi a na u cigai u damma wu.”

19 Awu yali i gbain† ya asoja'a u guza yi ukere, reve a tyo a m6anga, awu we ece yi, ayi a nde'en. “Nye vu cigai vu damma mu?”

20 Reve u usu yi, “Ama o ro a ta zama a pati wu vu 'yawā na Bulu ubatā wa Azagbain a Mbara† a aza a Isra'ila nfa'an. A ta damma a ciga tā e petelyuwishe adanshi a yi.

21 Amma she vu tara yi a 'yawā wan! Ama upasu na amunga a tā de uvapu azama o una Bulu o ure. A kucina tā a na aa lyuwa shi, waru oo sowo shi, she no o una yi. A tu ufobo a pura vu usu ipati i le.”

22 Awu yali i gbai'in u damma yi, “She vu lyawa za reve a na vu damma numu adanshi a nda wan.” Awu u lyawa yi u karā.

A tara tā Bulu a tyo Kasariya

23 Ana ulobo'o u karai, awu yali i gbai'in u de nan yali e re, reve u damma le, “I fofo na yaa karā a 'yawā Kasariya ni irumu kucci va ayin o6olo na asoja ukpakure (200), na asoja a na a tsu kumba ido kupocindere (70), na asoja ukpakure (200) na a tsu yuwan nlangi ni ibata.

24 Adu waru i zamiya Bulu ido i na waa kumba. Awu i 'yawato yi ubatā wa gwamna Feli gbaga.”

25 Awu yali i gbai'in u dana mepepelimē ma nda a tyo ya gwamna'a:

26 “Amu Kaladiya Lisiya n te icasu yi zagbain gwamna Feli:

27 “Aza a Isra'ila o ro e reme tā vuma nda, reve a shi a ciga o una yi. Amma ana n revei vuma vā Roma da, dada n jikai o6olo na asoja a vā reve n wawa yi.

28 Ana gba n cigai n reve unusu wā yi, reve n tara yi a tyo o ukobu wa Azagbain a Mbara† n le.

29 Diga na n revei nronuloi n na aa yuwusan na ayi adama a Wilā u le da. Reve me ene ili i na i rawai a zuwa yi o u'wa wa ali ko o una yi da shi.

30 Awu waru nanza damma mu ifobi i na aa yuwusan, tsarā o una yi, ayi da i zuwai n zuwai a tara niyi a tyo ya'a wu. Waru n damma tā aza a na a ri na adanshi na ayi a tawā ubatā wā wu.”

³¹ Na ayin o ndolo, ɗaɗa ɗsoja'a a tarai Bulu a tyo a lyuci va Antipatari ununa zagbain le damma nle.

³² Ana usana u tawai, reve a lyawa ɗsoja a na a tsu kumbusa ido a tara yi o koso tyo Kasariya. Reve ɗsoja e ida a kara a kambā o ukari wā ɗsoja u le.

³³ Ana a rawai Kasariya, reve a ca Bulu e ekere a gwamna'a nā mepepe-lime'e.

³⁴ Ana gwamna'a u ɗeyinunā e mepepeleme ma na a ca niyi, reve we ece Bulu ko ayi za vi ida i ne i ɗa. ʼAvu Bulu usu a na, “Amu za va Kilikiya ɗa.”

³⁵ ʼAvu gwamna u usu yi, “N to polo atsuvu a vā mu uwwa adanshi a wu, a mantsa ma na aza a na a ri na adanshi nā ʼavu, a tawāi.” Reve u zuwa a kpada yi pe o u'wa u na Hiriduɗ suwai.

24

Feli ge'eto ta Bulu

¹ Ana a yuwain rana ton, ʼavu ama o ro a tawā diga Kasariya adama a damma unusu u na Bulu yuwain. Ananiya aabara a nan ganu a ɗa a ɗanai na azagbain a Isra'ila nā Taratulu za va adanshi a mantsa mo uge'etosu.

² Ana e ɗeyi Bulu a uwa o ukobu wā Feli, ʼavu Taratulu damma gwamna unusu wā Bulu. Reve u damma, “Zagbain Feli, nu ujimu vu tawā ta nā nden mo okolo atsumā a tsu, waru vu yuwan ta ulinga nu ugbozu wā wu, waru o unā u na vu ri nā majiyan me elime, ayi ɗa i zuwai ama a tsu a ri a nden mu ulobonu.

³ Zagbain Feli, ama a tsu ubatā suru o to godyusho wu.

⁴ Amma n kaɗatowā wu ta vu yuwaan mu ankuri, vu ca mu ugbozu wā wu ne'en ke'en, tsarā n damma wu unusu u na tsu remei vuma nda nā ayi.

⁵ “Tsu reme ta vuma nda za vu u'yaɗasan wo okolo wa ama a ɗa. Vuma na zuwusai aza a Isra'ila atsumā o uvaɗi suru nlangi. Waru ayi zagbain vo moɓolo ma Aza a Nazara ɗa.

⁶ Hali u shi ta u ciga u lungusa tsu Aa'isamapada. ɗaɗa tsu reme niyi.

[⁷ “Tsu shi ta tsu ciga tsu ge'eto yi nā Wilā u tsu. Agba Lisiya yali i gbain u usa yi ta nu ukadu e ekere a tsu. ʼAvu u zuwa tsu tsu tawā o ukobu wu uge'etosu wā wu, tsarā tsu damma wu unusu u vuma u nda.]*

⁸ “Vu ta tsurā amayun e ili i na tsaa ɗansa e ekere a yi nna vu koto yi ugbozu na yeci na aciya'wu.”

⁹ Reve aza a Isra'ila a usu, a na mejeje ma ɗa ili i na Taratulu dammai suru.

Bulu usuyi Feli

¹⁰ Ana gwamna damma niyi u yuwan adanshi, ʼavu Bulu usu yi, “Zagbain Gwamna, n reve ta a na vu ta ge'etosu ama e ida i tsu a'wan nā abunda. Waru n ta yuwan adanshi adama a aciya'wa nā mazanga.

¹¹ Vu ta gura kari mu ana, ʼavu vu reve babu usān u kara rana kupa ne ejere shi a na n'ya'wai Urishelima adama n yuwan aganda a Aa'isamapada.

¹² N yuwan mawasan nā za atsumā a Aa'isamapada shi. Waru n zuwa nlangi ko a aa'isa a ta shi, ko ara'an atsumā a lyuci shi.

¹³ Adanshi a na ama a nda adansa aa gura damma wu mejeje ma adanshi'i ununa u ri shi.

¹⁴ “Gogo ili i ta i ɗa maā usu, ana a dammai n ta kurusu Ure wu Zagbain u na aa ɗansa amayun a ɗa shi. Agba n tsu yuwaan ta Asulā a nkaya n tsu aganda, waru n usu ta ili suru i na i ri uɗanu a atagada a Amaṣulā.

* 24:7 Akuci a Atagada o Ulinga wa Ajiya o ro a ri nu uguzu u nda shi.

15 N ta nu uzuwu wo okolo a tyo e ekere a Asula a ta 'yasan aza a abula na aza a na e revei Asula shi diga atsuma a aakwakwa, ne da fo ama a nda a danai nu uzuwu wo okolo.

16 Ayi da i zuwai n cigai n yuwan wuma u sa'ani adama n tsura nden mo okolo a makakan ma Asula na ama suru.

17 "N jima ta ana n tawai Urishelima. Gogo, n tawa ta ni ikebe i na maa kamba ama a va ne ele, avu waru n yuwaan Asula kucci.

18 A mantsa ma na aza a na a karishi mu ana e ene numu a Aa'isamapada, n dana ta o mokotoo ma aganda a matawa ma nshinda. Ama a dana obolo na amu shi, waru ko za dana a nlangi shi.

19 U ta dana ulobonu ama a Isra'ila diga e ida ya Asiya a na a danai lo a tawa pa nna a ciga ta a kari mu ana.

20 Waru ama a na a ri pa a damma wu unusu u na Azagbain a Mbarat e reme numu na ayi, ana a yuwain uge'etosu wa adanshi a nda.

21 Ili i ta i na a gura damma a aci a va ayi da, a na n yuwan ta adanshi a nda nu udyo zuva o ukobu wu uge'etosu u le, 'Ana'an n ta a atsumalima adama a na n cayi okolo a na aa kambato akwakwa wuma.' "

22 Feli gwamna vuma da na danai nu urevu wu Ure wu Zagbain, reve wi isawaton le, avu u damma, "Na Lisiya zagbain vu ukari wa asoja wa Urishelima tawa, dada moo koto uge'etosu."

23 Avu u zuwa yali piri Bulu'u, agba she a kpato yi wan. Waru she a putsaa n'utsa ma yi n kamba yi wan.

Bulu yuwan ta adanshi na Feli

24 Ana a yuwain rana meketeci, avu Feli tawa na ka va yi. Za na a tsu de Durusila, waru za va Yahuda da danai. Avu a lyungu vuma ro dewe le Bulu, reve o polo atsuvu e le ana waa dansaa le adama o ucawu wo okolo e ekere e Yesu Za vi Iwawi.

25 Bulu yuwan ta adanshi ne ele adama a abula, nu uguzu wa aci, nu uge'etosu u na u ri lo a tawa, avu adanshi'i a ju'wan Feli lon. Reve u damma Bulu, "U rawa ta ne ne'en. Vu ta gura kara. Amma na n tsura mantsa, n ta lyunguwa wu vu tawa."

26 U ta zuwusa okolo gashi Bulu ta ca yi ikebe, dada waa yuwusan uro na ayi kuci adama wu uwwusa ili i na vuma nda aa damma.

27 Ana a yuwain a'wan e re a yuwusan ne, avu o utaa Feli o ootogu a yi. Reve Poruku Fesutu wo o'wo gwamna. Amma o una u na Feli cigai u tsura icigi e ekere a azagbain a Yahuda, avu u lyawa Bulu o u'wa wa ali.

25

Bulu tarai adanshi a tyo ya Kaisa

1 Fesutu rawa ta Kasariya, tsara u fara ulinga u tsugwamna. Ana u yuwain rana ta'atsu, reve u lyawa Kasariya u kara a tyo Urishelima.

2 Pe da nan ganu a gbagbain na azagbain o ro a Isra'ila a cina niyi adama a Bulu. Avu waru e ece yi

3 ko u ta ciga u tawa na Bulu Urishelima. A pati yi ta u tawa na ayi, adama a na a ta azama a vawan yi, tsara o una yi a mantsa ma mmalu.

4 Avu Fesutu usu le, "Bulu tu ugutsuwu a Kasariya, waru maa jima shi, n ta 'yawa de na aciyawa."

5 Nnu u yuwan ili i na i lobonoi shi, i lyawa azagbain a du a kuru mu, avu a damma ili yu uwuyan u na u yuwaan ndu de."

6 Fesutu dānā tā de Urishelima hali rana kunlā a tyo rana kupa, āvu u karā a tyo Kasariya. Ana usana u tawai, reve u dānu o ukobu wu uge'etosu, āvu u damma le a tawā nā Bulu.

7 Bulu a ma'uwaa, āvu azagbain a Isra'ila a na a tawāi diga Urishelima o boloto a kandaruwā yi e memere. Āvu a damma ili yu uwuyanū ya ābundā a na u yuwain, agba a gura damma amayun a adanshi a tā shi.

8 Bulu gba u wasan tā ili i na a dammai suru a aciyayi, reve u damma, “N ri nu unusu shi. N yuwan unusu a tyo a Wila wa aza a Isra'ila shi, ko a Aa'isamapada, ko a tyo a gwamnati va Roma shi.”

9 Fesutu shi tā ciga u yo'onoto azagbain a Isra'ila okolo. Dada we ecei Bulu, “Ko vu tā usu vu karā a tyo Urishelima, tsarā a yuwaan wu de uge'etosu wa adanshi a nda a makakan ma va?”

10 Āvu Bulu usu, “O'o! Ukobu wu uge'etosu u nda wā Roma u da, adama a nda a da aa yuwaan mu uge'etosu pa. Āvu na aciyawu vu reve tā na n ri nu unusu e ekere a aza a Isra'ila shi.

11 Nnā n yuwan tā ili i na i rawai o una mu, n 'yuwan yu una mu shi. Amma nnā n ri nu unusu shi, ko āvu ko za ro lo na rawai u ca mu e ekere a ama a nda hali o una mu shi. N te ipati a tara adanshi a nda a tyo ya Kaisa* mogono ma Roma.”

12 Reve Fesutu dammulai nā aza o ucasu wā asala a yi, āvu u usu yi, “U lobono tā! Vu pati tā a tyo ya Kaisa, vu tā gba a tyo ya Kaisa!”

Fesutu nā Agaripa mogono

13 Ana a yuwain rana re, āvu Agaripa* mogono nā ka va yi Baranisi a tawā Kasariya, tsarā a raba Fesutu.

14 A dānu tā de rana meketeci, ana Fesutu kambuwāi Agaripa mogono adanshi a na a dansa adama a Bulu. Āvu u damma, “Vuma na a zuwai o u'wa wa ali tā pa, za na Feli lyawai o u'wa wa ali, tsarā n yuwan uge'etosu wa adanshi a yi.

15 Ana n danai Urishelima, nan ganu a gbagbain na azagbain a Isra'ila a yuwusan tā adanshi a yi, hali a patishi mu m padaa yi ugana wu ukwā.

16 “Amma n damma le tā, atsu aza a Roma u ri n yuwan tsu yuwaan za vu unusu uge'etosu shi, she nā a 'yawā nā ayi ubata aza e ida. Waru a tsu lyawa yi tā u yuwan adanshi a na a 'yawāi nā ayi o ukobu wu uge'etosu a makakan ma aza a na a 'yawāi na adanshi'i.

17 Adama o ndolo, ana a tawāi pa obolo nā amu, n lungusa mantsa shi, n dānu tā o ootogu o uge'etosu, āvu n zuwa a tawāa mu nā ayi.

18 Agba ana ama'a a 'yoyin a na aa yuwan adanshi a na a ri nā ayi a tyo e ekere a Bulu, a gura damma ko ili i tā yu uwuyanū i na n shi aa majiyan a damma shi.

19 Adanshi e Itoni i le a da, waru adama a za na a tsu de Yesu na kuwāi a na Bulu gba a dansa u tā wuma.

20 Amu gba n shi tā n lamba ununa ma kari yi ana a adanshi a nda. Reve me ece yi ko u tā usu u 'yawā Urishelima tsarā a yuwaan yi uge'etosu wa adanshi a nda.

21 Bulu gba u pati tā a lyawa mogono ma gbain ma uwwa adanshi'i. Dada n zuwai a zuwa yi o u'wa wa ali hali n fofo, āvu n tara yi a 'yawā ya Kaisa.”

22 Āvu Agaripa damma Fesutu, “N ta ciga mu uwwa ili i na vuma nda aa damma.”

Dada Fesutu damma niyi, “Nfa'an, vu ta uwwa yi.”

Bulu nā Agaripa

* 25:13 Ayi vuma nda ulobo wā Hiridu Agaripa da a na e deyi atsuma o Ajiya. 12:1-22. Aala a tā a da le nā dada va yi.

²³ Ana usana u tawai, aƵu Agaripa na Baranisi o oto itana i tsugono reve a taƵa oƵolo na azagbain a aƵoja na azagbain a lyuci. AƵu Fesutu zuwa a taƵa na Bulu.

²⁴ AƵu Fesutu yuwaan le adanshi u damma, “Mogono Agaripa oƵolo no omocin a gbagbain a na a ri pa, kalyuwai vuma nda! Aza a Isra'ila a na o utai Urishelima na Kasariya suru a taƵa ta ya'a va a patishi mu n zuwa o una yi.

²⁵ Agba a yindi i va, u yuwan ili i na i rawai o una yi shi. Ana wo o'woi u pati ta a 'yawa na adanshi a yi o ukubu u mogono ma gbain, ayi da i zuwai n jiyain n 'yawa na adanshi a yi ubata u mogono ma Roma.†

²⁶ Agba n ri na amayun a adanshi na maa danaa mogono adama a vuma a nda shi. Ayi da i zuwai n tawai na ayi a makakan ma du suru. Waru n tawa ta na ayi a makakan ma wu, mogono Agaripa. Na tsu koto adanshi a yi, da da maa tsura ili i na maa dana.

²⁷ A yindi i va u to o'wo ulambu wu ugbozu n tara vuma na ri o u'wa wa ali a tyo o ukubu u mogono ma gbain babu mejege ma adanshi e ili i na u yuwain!”

26

Agaripa yuwan ta adanshi na Bulu

¹ AƵu Agaripa damma Bulu, “Vu yuwan adanshi na aciyawu, mu uwwa.” AƵu Bulu 'yasan ekere a yi zuwa, tsara ama a rungwa. Reve u teme adanshi, aƵu u damma,

² “Mogono Agaripa, n ta na mazanga a na n tsurai mantsa ma na maa yuwan adanshi a makakan ma wu ana'an. Ngeshe aciyawa adama a adanshi a na ama a va a tawayi ubata wa wu.

³ N reve ta vu ta nu urevu wa agadu a aza a Isra'ila lon na cu'un vu nden le. Gogo, vu yuwan ankuri vu polo atsuva a wu vu uwwa mu ulobonu!

⁴ “A kungwato mu ta a Tarsu nu urevu wi ili suru wa aza a Isra'ila na atsuma a Urishelima. Azagbain a Isra'ila a ta nu urevu u nda suru.

⁵ E reve mu ta nu ujimu, waru a ta nu urevu u na amu Mafarishi ma da, aza a na a la'ai wila atsuma o ure wi itoni i tsu. A ta gura damma ne, nna a ciga a damma mejege.

⁶ Gogo, n ta mishin e ge'etosu mu adama o uzuwu wo okolo a na n zuwai a nzuwulai n na Asula a yuwayin ama a tsu nu ujimu.

⁷ Nzuwulai n nda n da n zuwai gundo tsu kupa ne ejere a yuwusaan Asula aganda urana na ayin. Nzuwulai n nda n tawaa ta nu uzuwu wo okolo. Mogono ma va, adama a na n ri nu uzuwu wo okolo a nda a da aza a Isra'ila a tawayi na adanshi a va pa nda.

⁸ Nye i zuwai woo o'wo usan vuma usu a na Asula a tsu 'yasan ta akwakwa?

⁹ “Amu aciyawa n shi ta n ciga n putsaa na malyuwa me elime na mayan ma adanshi e Yesu va Nazara.

¹⁰ Nan ganu a gbagbain a ca mu ta ucira u na maa yuwan ili i nda suru, waru n reme ta aza e Itoni na abunda a Urishelima, reve n zuwa ukere u va fo tsara o unusa le.

¹¹ N zuwa ta a fufaba le a mantsa na abunda atsuma a a'isa, ko u ta zuwa le a wasan Kristi Zamawawa. N dana ta na tsushu'un ne ele lon, hali n karishi le ana a tyo e ilyuci ya alanga e ida yo omocin, aƵu n zuwa le de atsumalima.”

Cine Bulu ga'ain na Yesu

¹² AƵu Bulu Iyuwa elime, adansa, “Urana u ro n dana ta atsuma a mmalu a tyo Dimaska, tsara n yuwan ulinga u nda, na mepepelime ma na ma ri nu ucira u na nan ganu a gbagbain a zuwai ukere.

13 Mogono, a tyo o urana a aci, daɗa ekan a na a la'ai ekan o urana o utai de zuva, avu u reme mu esu obolo na aza a na a danai na amu.

14 Atsuma a tsu, koyan riya ta e ida. Reve mu uwwa uɗyo a yuwusaan mu adansi na tsu'arama, f adansa, 'Shawulu, Shawulu, nye i zuwai voo bongishi mu? Tsulo tsa da na nan yuwan nlangi na aadanga a aguɗa.'

15 "Reve me ece, 'Avu da gba zane, Zagbain?'"

"Avu Zagbain u usu, 'Amu da Yesu za na voo bongishi."

16 'Yon gogo! Ili i na i zuwai n tawai ubata wa wu gogo, n dangula wu ta vo o'wo aagbashi a va, reve waru vu damma ili i na ve enei. Vu ta damma uvadi ili i na i farai pa, na mantsa mo ro na ve ene mu.

17 N ta lyungusu wu a tyo ubata wa aza a Isra'ila, waru n ta lyungusu wu a tyo ubata wa Atakpaci. N te keɗe wu na vaa 'yawa ubata u na n lyungu nuwu.

18 N ta ciga vu kpatu'wa esu e le, reve waru vu vadala le a lyawa irumbu a tyo ubata e ekan. Avu a vadala a lyawa ucira u Male a kamba ubata wa Asula. Asula a ta yuwaan le gafura vu unusu u le, avu a tsura ure obolo na ama a na a tawai nshinda n le adama o ucawu wo okolo e le ya'a va. "

Ulinga wa Bulu

19 Avu Bulu damma waru, "Ne da waru, mogono Agaripa, n wasan shi.

20 N fara ta yuwaan aza a Dimaska alajjiya. Avu n kara a tyo Urishelima hali a tyo e ida ya Yahuda. Reve waru n kara a 'yawa ubata wa Atakpaci. Avu n damma le, ama suru a lyawa mayan mo unusu, avu a vadala a kamba ubata wa Asula. Reve a yuwan isa'ani tsara o roco ama a na a vadalai.

21 "Ayi da i zuwai aza a Isra'ila e reme numu a Aa'isamapada, azama o una mu.

22 Amma Asula a kamba mu ta, ayi da i zuwai n ri wuma ana'an, tsara n damma ama amayun a nda, diga a vuma ke'en hali a tyo o mogono ma gbain. Ili i na n dammai suru ili i na amasula na Musa dammai da na yaa fara.

23 Ili i na gba yaa fara, ele da Zamawawa to sowo atsumalima, ayi da waru wo o'woi vuma vu ufaru na 'yoyin atsuma a akwakwa, waru u ta danai ekan e ekere a aza a Isra'ila na Atakpaci."

24 Bulu atsuma adansi, reve Fesutu yuwan adansi nu uɗyo zuva, "Bulu vu jaara ta wayan? Abunda e desununa u zuwa ta mapuna ma wu ma sada!"

25 Avu Bulu kambuwa yi, "N jaara shi, Zagbain Fesutu. Ili i na maa dansa amayun a da, waru u ta nu urevu u sa'ani.

26 Agaripa mogono u ta nu urevu wi ili i nda. N ta yuwusan adansi babu wovon, n reve ta u ta nu urevu wi ili i na i farai de nu ujimu. Ili i nda i fara o oboguzu o ro usokowu shi.

27 Agaripa mogono, vu ca ta okolo na amasula? N reve ta vu ca ta—"

28 Reve Agaripa gbاندara yi ne'en, "Vu ta a majiyan vu to o'woto mu za vi Itoni a mantsa wa'a?"

29 Avu Bulu usu yi, "Ko nu u tara mantsa me ke'en ko mantsa ma abunda, avasa a va ayi da avu na aza a na a uwwusa mu ana'an yoo o'wo ununa amu n ri! Shede maa ciga du i danai wunlu na akani a nda shi."

30 Avu mogono Agaripa, na gwamna Fesutu, na Baranisi, na aza a na a danai obolo ne ele suru a 'yon reve a kara a lyawa ubata'a.

31 Ana a dammulai vani le, avu a damma, "Vuma nda yuwan ili i na i rawai o una yi shi, ko a zuwa yi o u'wa wa ali shi."

32 Hali Agaripa damma Fesutu, "O una u na u pati ntsu tsu 'yawa na adansi a yi ya Kaisa da goon yaa putsaa tsu tsu lyawa yi."

27

Bulu uwa t̄a a wantsun a t̄yo a lyuci va Roma

¹ Ana mantsa ma na tsaā karā a t̄yo Italiya yuwain, āvu a zuwa Bulu na akapi a ama a na ā d̄anā o u'wa wa ali e ekere a yali yā āsoja i na ā tsu de Juliyo tsarā u kalyuwā le. U d̄anā ta pe ātsumā a azagbain ā āsoja a na ā tsu de Āsoja a Kaisa Mogona.

² Arista d̄anā ta fo oboło nā atsu. Ayi vuma lyuci va Tasalonika da upasu wi ida ya Makidoniya. T̄su uwa t̄a wantsun u na wu ut̄ai Adaramiti. Ama a na ā luwusā wantsu'un a shi ta a yuwan majiyan ma na e isawan ā mulyuci n na n ri ā nge'en m mala mi ida ya Asiya.

³ Ana usana u tawai, reve tsu uwa ātsumā e ida ya Sida. Juliyo zagbain va āsoja u yuwusaan ta Bulu isa'ani lon. Hali u lyawusa yi u kalyuwusā n'utsā mā yi, tsarā a ca yi ili i na u cigai suru.

⁴ Ana tsu lyawai lyuci va Sida āvu upepu u purusā tsu, āvu tsu karā a t̄yo zuzu ni ida i memere mā mini mā Kuburu, tsarā tsi īvuwan nu upepu'u.

⁵ Reve tsu karā a t̄yo uyagi a mfangā ma Kilikiya na Bamafiliya, hali tsu rawa ā lyuci va Mira e ida ya Likiya.

⁶ Dada yali'i u tsur̄ai wantsun u na wu ut̄ai diga ā lyuci va Iskandariya waru u d̄anā ta ā t̄yo Italiya. Adama o ndolo a da u zuwa ntsu, tsu uwai a wantsu'un.

⁷ T̄su yuwan ta mmalu mā ātsumālimā mu upepu ni ikefu i mala rana kpara. Ana tsu yuwain ātsumālimā lon, reve tsu rawa zuzu na lyuci va Kinida. Āvu upepu u putsaa tsu a na tsaā karā elime. Dada tsu kandāruwai a t̄yo e ida i memere mā mini mā Karita zuzu nu ubatā u na ā tsu de Salamani, upasu u na Karita ee geshee tsu upepu'u.

⁸ Ne da tsu yuwain mmalu nā ātsumālimā hali tsu rawa a wisawatan u wantsun u na ā tsu de Ubātā u Sa'ani u Wiwuwun, zuzu na lyuci va Lasiya.

⁹ Tse ene ta lyushi yuwan ta zuzu, waru uluwu u wantsu'un u to o'wo na meleshe lon. Amayun urana wā Abuki u Mayan ma Gafura mo Unusu *† ma kara ta.

¹⁰ Āvu Bulu yuwan adanshi na azagbain adama a mantsa ma mmalu'u. Reve u damma, "Azagbain, n ta yuwusan majiyan na tsu lyuwa elime na mmalu n nda tsu ta uwa ātsumālimā lon. T̄su ta ga'an ni iwuya i na yaa lungusā wantsu'un. T̄su ta waru o oco itana i na i ri a wantsu'un a mini. Ama a ta uwwa usan lon, waru wuma u tsu u ta d̄anā e ekere e iwuya."

¹¹ Yali† yā azā o u'wa wa ali'i gba u usu adanshi a Bulu shi, āvu u usu adanshi a zagbain vu uluwusā u wantsu'un na za wantsu'un.

¹² Ana wo o'woi Ubātā u Sa'ani u Wiwuwun u tu ukpatu'u lon, waā d̄anā ulobonu lyushi koto wantsun u le lo shi. Reve ozo o ro e le a damma a lyuwa elime na mmalu, tsarā a rawa ā lyuci va Finikiya, adama lyushi cina le de. Finikiya wisawatan u wantsun u sa'ani u da a Karita,† za na ā kalyuwusā ugana a t̄yo ālivu nu uyagi a t̄yo ālivu.

A ga'an ta nu upepu

¹³ Ana upepu u sa'ani u farai e kebushe diga uyagi, reve azā o uluwu u wantsu'un a yuwan majiyan a mantsa ma sa'ani ma da a yuwain mmalu cine o fofoi. Āvu o fofo rumu na a tsu vari a mini tsarā wi isawaton wantsun, reve ā kuru ā nge'en m mala a t̄yo a nge'en mi ida ya Karita.

¹⁴ Amma āvu abajini o upepu u na ā tsu de "Upepu wu Ugana na Asana" u kebe tsu a t̄yo e memere mā mini.

* **27:9** Aza a Isra'ila a tsu yuwan tā abuki a nda e memere mo Woto wa Kupa. Mantsa mo ndolo ma da Mala me Memere mā tsu d̄anā ujaaru.

15 Reve upepu'u u faba wantsun u tsu, hali tsu kuḍa a wala a tyo ubaṭa u na tsu cigai. Avu tsu lyawa upepu'u u pura wantsu'un.

16 Avu tsu kuru na nge'en mi ida i memere ma mini ma Kawuda e eḗele a na upepu waa damaton tsu shi. Tsu yuwan ta ukadu u na tsaa wawa wantsun u ke'en adama u langa wan. Avu tsu nla yi a wantsun u gbain.

17 Ana tsu ronoi wantsun u ke'en, tsu tawato niyi ubaṭa wu zagbail'in, avu aza a wantsu'un a nla wantsun u gbai'in na amunga akandarawa, tsara wo o'wo uḗolu. Avu a cipato aapalutsu a wantsu'un adama u kara ben, tsara u gama mabula ma Sirti wan.

18 Ana usana u tawai, a yuwan ta upepu wu ucira, hali a varishi itana a mala.

19 Ana usana u tawisai, reve aza o uluwu u wantsun a varishi itana i wantsu'un ne ekere e le.

20 Ne da upepu'u u damatosun ntsu, agba u jebe shi, hali rana abunda. Upepu'u u pala ta urana ni italyo'o, hali tsu tawa okolo a na tsaa la'a.

21 Ne da tsu danai babu za na lyuwai ilyalya. A tyo de daḍa Bulu deyi ama a wantsu'un, reve u damma le, "Ama a nda, nni i shi yu uwwa mu a na tsu lyawa Ubaṭa u Sa'ani u Wivuwun shi. Ni i shi i yuwan ne, tsu shi a tsura antsu a nda shi, waru ko ili i ta i tsu tsu shi a lamba shi.

22 Amma gogo i gbama okolo, ko za pa na waḗ kuwa shi, amma tsu ciga tsu 'yuwan wantsu'un u ta liḗa a mini.

23 I reve amu vuma vu u'wa wa Asula u da, waru n tsu yuwaan yi ta aganda. Na ayin o yon, Asula a lyungu ta malingata ma yi a tyo ya'a va.

24 Malingata'a wi isawan ta a nge'en n va, reve u damma, 'Bulu she vu uwwa wovon wan! Vu te isawan a makakan mo mogono ma gbain Kaisa. Waru adama a wu a da Asula ni isa'ani ya yi waa wawa ama a na ri a mmalu obolo na avu.'

25 Adama o ndolo i gbama asuvu! N ca ta okolo e ekere a Asula, ne da woo o'wo.

26 Ko na wo o'woi, upepu u to oco tsu e ida i memere ma mini waru wantsun u tsu u ta liḗa."

Upepu'u u lyuwa ta elime

27 Tsu yuwan ta rana kupa na aza a nashi upepu'u e keḗushe wantsu'un a tawa ubaṭa u nda nu ubaṭa u ndede o uyagi u mala'a e ida ya Italiya. Amma a tyo e memere ma ayin o urana wa kupa na aza a nashi, daḍa aza o uluwu u wantsu'un e reve i na tsu rawai zuzu ni ida.

28 Daḍa o rito, reve a cina aru'un a mini'i udasuwu ukpaku nu ushin (120). Ana a karai ke'en, reve o ritowiso avu a cina aru'un a mini'i udasuwu kupakucci.

29 Avu a fara a uwwusa wovon u na upepu wee keḗe tsu a tyo ubaṭa wa atali e ida'a. Daḍa a varyiyi irumu yu ume i nashi o ucina u wantsu'un, tsara u putsaa wantsu'un na mmalu. Reve e teme a yuwusan avasa a patishi Asula usana u tawa le gbaga.

30 Reve aza o uluwu u wantsu'un a shi a ciga a lyawa wantsu'un. Avu a tara mawantsun, reve a zuwa a mini vadamma a ta vari rumu vu ume elime a wantsu'un tsara a pusaan aza e le ugbozu.

31 Reve Bulu damma yali na asoja, "Nna ama a nda e isawan atsuma a wantsun u nda shi, babu ununa yaa yuwan i la'a."

32 Ana a uwwai ne, reve asoja'a a pupada amunga a mawantsu'un, avu a lyawa yi pe a mini.

33 Usana azama matawa, avu Bulu pati le a lyuwa ilyalya, adansa, "Aza a va, tsu yuwan ta rana kupa na aza a nashi a na tsu yuwain mmalu ma atsumalima a mini, agba tsu lyuwai ili i ro shi.

³⁴ Adama o ndolo n ta patishi ɗu i lyuwa ilyalya adama a lafiya ɗu, ana wo o'woi ko vuma ta atsuma a ɗu aa lamba anji a ta a aaci a yi shi.”

³⁵ Ana u dammai ne, ɗu u tara opopofu, ɗu u yuwaan Asula mazanga, reve wu bubusa yi, ɗu u tama. Ne da u yuwain a makakan me le suru.

³⁶ ɗu suru nle a dashi ugbamu wa asuvu, reve ele fo a lyuwa ilyalya.

³⁷ Abunda a tsu na tsu danai pe atsuma a wantsu'un gba atsu da tsu danai ama ukpakure na kupocindere na aza a tali (276).

³⁸ Ana a lyuwa a cuwain, reve o oco ishina ya abunda tsara a sada ume u wantsu'un.

Wantsu'un wu boso ta

³⁹ Ana usana u tawai, aza o uluwu u wantsu'un a gura reve e ida i na a ri shi. Amma e ene ta oboguzu o ro a na a ri na wuyun. Reve a yuwan majiyan ma na aa luwa wantsu'un a 'yawa ubata u wuyu'un.

⁴⁰ ɗu a pupada amunga a na a tsu nlaa irumu yu ume, reve a lyawa le pe a mala'a. ɗu a bada amunga a na a nlaa aaci o uwalata u wantsu'un fo a mantsa ma ta. Reve a kara a 'yasan aapalutsu a wantsu'un ununa waa zuwa upepu u kebe wantsu'un a tyo elime hali a rawa a nge'en m mala.

⁴¹ Agba wantsu'un u rawa e ida shi, ɗu tsu rawa ubata u na mini ma palai wuyun, reve wantsu'un u uwa a wuyu'un hali u kuda a zungwa. ɗu wantsu'un u kara o moboso na acapa adama o upepu ni ikeɗu i mala.

⁴² ɗu asoja'a a shi a ciga o una aza o u'wa wa ali, tsara a yuwan udasu a suma wan.

⁴³ Amma ana wo o'woi yali'i u ciga ta u wawa Bulu, reve u putsaa le. ɗu u damma le aza a na a gurai udasu a dasa a tyo e ebele a mala.

⁴⁴ Akapi gba shi a kumba a akpata, ko a kumba akpata o ukosu u wantsun u na wu bosoi. Ne da a yuwain hali suru nle a rawai a nge'en m mala'a gbaga.

28

Bulu kambato ta ama atsuma a Malita gbaga

¹ Ana tsu la'ai, ɗu tsu uwwa a na tsu ta e ida i memere ma mini i na a tsu de Malita.

² Ama a lyuci'i a yuwaan tsu ta isa'ani lon. Mantsa ma mini na mantsa mo utanu ma da ma danai, ɗu a kabatowo tsu akina, tsara tsu lyasuwa.

³ ɗu Bulu zami danga a zuwusa a akina, reve yo ro na ri na tsukono wu utu pe atsuma a danga'a adama o usuduwu, ɗu u kada Bulu o ukere reve u kaba de.

⁴ Ana ama a lyuci'i e enei yo'o ukaɗu o ukere wa yi, ɗu a dammulai vani le, “Vuma nda za mona ma ama ma da! Ye ene, ko na u kuwai a mini shi, amma suru na ne aamali a ka o uge'etosu wa amayun a da a zuwai mpasa ma ama n kurusu yi, u ta gba a kuwa.”

⁵ ɗu Bulu zakatsa ekere a yi reve u vari yo'o a akina, agba wu uwwa mɗala shi.

⁶ Reve ama'a a kara a majiyan a na Bulu ta tsutsa ko u riyu ɗu u kuwushi lo. Amma ana a jimai, agba e ene ili i fara na ayi shi. Reve a vadala majiyan me le, ɗu a damma, “Masula ma da.”

⁷ Vuma na a tsu de Pubiliya da danai gwamna vi ida i memere ma mini'i. U dana ta ni ida lo zuzu a kandaruwa. Ayi da u ushi ntsu, reve u ca tsu ucu'watan o u'wa wa yi hali rana ta'atsu.

⁸ Dada va Pubiliya gba u dana ta ni ivuna nu ucaruwu. ɗu Bulu uwa ubata u na u danai. Reve u kuruwu yi ukere a yuwusaan yi avasa, ɗu gba vuma'a u kambu gbaga.

9 Ana vuma wo o'woi gbaga, reve ama e ida i memere ma mini'i a kara a tawusa na ama e le a na a ri nu ubanakun ya Bulu avu u kambato le gbaga.

10 Ama'a a ca tsu ta tsugbain lon, waru ana tsaa kara a ca tsu ta ili biti i na tsu cigai.

Bulu rawa ta a lyuci va Roma

11 Ana tsu yuwain woto ta'atsu a Malita, reve tsu teme mmalu a mala'a. Avu tsu uwa a wantsun u na wi isawain e ida i memere ma mini'i a mantsa ma na mmalu a wantsun n shi n yuwan shi. Wantsun u lyuci wa Iskandariya u da u danai. A aaci a wantsu'un, iroci yu ushe'en vu mpishe va amali a na a tsu de Kasata na Polu da danai de.

12 Ana tsu rawai a lyuci va Sirakusa, tsu danu ta pe rana ta'atsu.

13 Reve tsu uwa a wantsun avu tsu lyawa Sirakusa, avu tsu kara a tyo ubata u na a tsu de Rigiyun. Ana usana u tawai, upepu u lapusa ta a tyosu ugana, avu tsu rawa a lyuci va Putiyoli.

14 Atsuma a lyuci va Putiyoli tsu cina ta pe aza e Itoni, reve a pati tsu tsi isawan pe ne ele. Ana tsu yuwain ajuma a ta ne ele, avu tsu kara a tyo a lyuci va Roma.

15 Ana aza e Itoni ya Roma a uwwai a na tsu ta lo o ure a tawa, reve a tawa a ga'aton tsu e Eden a Apiya. Ozo o ro gba shi a ga'aton tsu ta ubata u na a tsu de Cu'watan Ta'atsu. Ana Bulu ene nle, reve u godyoo Asula reve u dashi tsura ugbanu wo okolo.

Bulu yuwan ta adanshi de Roma

16 Ana tsu uwai a lyuci va Roma, a lyawa ta Bulu dana ayi a nde'en obolo na asoja a na a pirishi yi.

17 Ana tsu yuwain rana ta'atsu, avu Bulu de azagbain a Isra'ila atsuma a Roma. Ana o bolotoi avu u damma le, "Adu aza a va, ko na wo o'woi n yuwaan ama a tsu unusu shi, n nusaan le ubata e ili ya agadu a nkaya n tsu shi. Suru na ne e reme mu ta a Urishelima, avu a ca mu e ekere a ama a Roma ugutsuwu.

18 Ele gba aza a Roma e petelyuwe ta adanshi a va, avu a ciga a lyawa mu, adama a na e reme mu nu unusu u na u rawai o una mu shi.

19 Amma ana aza a Isra'ila a usu yi shi, ayi da i zuwai u reme numu m patiyi a tyo na adanshi a va ubata wa Kaisa mogono, ko na wo o'woi n ciga n 'yawa na ama a tsu o ukobu wu uge'etosu shi.

20 Ayi da i zuwai n zamiyi ure u na me ene du, tsara tsu dammulai ne'en, ana wo o'woi adama a vuma na aza a Isra'ila e indanasa utawu wa yi u da a nla numu na akani a nda."

21 Reve a usu yi, "Atsu tsu uwwa adanshi a wu ubata wa aza a Isra'ila shi. Tsu tsura mpepeline n na a danaa ntsu de Yahuda shi. Waru tsu uwwa adanshi o uwuyan u wu ubata wa aza a na a rawai shi.

22 Amma tsu ciga ta tsu uwwa yo okolo a wu. Ili i na atsu tsu revei ayi da, adama o ure wa Asula a sa'avu a nda na ama suru a yuwusan adanshi a vanvama adama a yi."

23 Ana a zuwai urana u na a ga'an, reve ama na abunda gba a tawa ubata u na u cu'wain. Diga usana hali a tyo ulivu u yuwusaan le ta adanshi o tsugono tsu Asula. Avu u yuwan ulinga na atagada a Wilu wa Musa na atagada a Amasula, tsara u vadala le a kuru Yesu.

24 Ozo o ro e le a usu ta ili i na u damma nle, ozo o ro gba shi a 'yuwan ta a na a ca okolo.

25 Avu a uwa mawasan vani le, reve a kara e bete'ushe. A tyo o ukosu avu Bulu damma, "Ruhu va Akiza damma ta mejege, ana u yuwain adanshi na nkaya n tsu o una wa Ishaya vumavasula,

26 ‘Vu lyawa vu damma ama a va,
 “I ta uwwa adanshi a va,
 agba yaa tsura urevu wa yi shi.
 I te ene ili i na n yuwain,
 agba yaa danā nu urevu wa yi shi.

27 Suru ndu i ta no okolo ugbamu.
 Atsuvu a du a ula ta,
 esu a du waru a tu upalu.
 Yee ene shi, waru yaa uwwa adanshi shi,
 waru yaa tsura urevu shi.
 Ni i shi a uwwa, ana i vadala ta a tyo ya'a va,
 waru n shi ta kambato du gbaga.” ’ ’ ◊

28 “Adama a nda, n ciga ta i reve Asula a lyungu ta na alabari e iwawi, hali a tyo e ekere a Atakpaci. Ele gba a ta ushi.”

29 Ana Bulu dammai ne, avu aza a Isra'ila a 'yon a lyawa ubata'a, reve a kara a mawasan vāni le.]*

30 Bulu gba u danu ta pe o u'wa u na wa tsupusa ikebe hali a'wan e re. A ushishi vuma na tawai ubata wa yi suru.

31 A shi a putsaa yi na alajiya shi. U yuwusan ta uritosu wa Yesu Zagbain Za vi Iwawi, babu wovon.

Mepepelime ma Bulu a tyo ya Aza a Roma

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu dana ta mepepelime ma nda a tyo aza e Itoni a Roma. A mantsa ma na Bulu danai aatagada a nda koto shi u bura Roma shi. Roma lyuci gbain da danai, waru ngono n na e deyi Kaisa a yuwan ta tsugono pe. Lyuci'i u dana ta na aza o urevu abunda pe. Bulu dana ta nu ugbozu adama u cuduwa ili i na Kristi Zamawawa yuwain atsuma e ifo6i ya Asula a tyo o uvadi.

Bulu fara ta roco cine vuma suru oo o'wo za vu unusu e ekere a Asula, adama o ndolo a da za suru o'woi wukasu na Asula. Vuma aa gura dana ushiwun shi, amma Yesu tu ushiwun. Ana u kuwai kucci da wo o'woi o una wa ama suru, waru Asula a ca ta za suru na usuyi Yesu Kristi ucira u kucci'i.

Atsuma a aatagada a nda, aza e Itoni e te reve lon cine Yesu yuwain abajini o ulinga adama u wawa le. E te isawan ugbamu atsuma o ucawu wo okolo e le adama a na a gura reve mejege cine Asula ee inda le. Urevu u nda u ta zuwa a yuwan wuma mejege, waru u ta kamba le a damma ozo o ro adama e Yesu na cine waa wawa le fo.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Bulu ni ikaka ya Aalabari a Sa'ani a yi (1:1-17)
2. Za suru ta nu unusu (1:18-3:20)
3. Ure u na Asula a ushishi ama (3:21-4:25)
4. Wuma u sa'avu adama a muwun ma Asula (5:1-8:39)
5. A te gba adama a ama a Isra'ila? (9:1-11:36)
6. Cine aa yuwan wuma u sa'avu wi icigi (12:1-15:13)
7. Ifo6i ya Bulu ni icasu ya yi (15:14-16:27)

Ucuduwu

¹ Amu Bulu da n danai mepepelime ma nda. Amu aagbashi e Yesu Kristi Zamawawa da. Asula a dangwa mu ta mo o'wo aajiya,† reve u lyungu mu n 'yawa n yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani a yi.

² De nu ujimu, Asula a yuwan ta nzuwulai ma Alabari a Sa'ani a nda e ekere a amasula a yi, ununa a danai atsuma a Aatagada a Akiza.

³⁻⁴ Alabari a Sa'ani'i u ta yuwusan adanshi adama a Mawun ma yi, Yesu† Kristi Zagbain tsu. A matsan yi ta vuma za na shi mawun ma tsukaya mo Mogono Dawuda.† Agba Ruhu na ri akiza roco ta nu ucira na Yesu Mawun ma Asula ma da, adama a na u 'yasan niyi o ukwa.

⁵ O ure wa Kristi Zamawawa da, Asula a ca numu ulinga u sa'ani wa aajiya. Ulinga u nda adama o rono ama e ida suru a usu avu a kuru da. N ta yuwusaan yi ulinga u nda.

⁶ Adu fo i ta pe atsuma a ama a na Yesu Zamawawa dangwai.

⁷ N ta danasaa du aza a na a ri atsuma a abajini a lyuci va Roma† mepepelime ma nda. Asula a ciga du ta avu waru u de du yo o'wo ama a akiza a yi.

Lyawa Asula Dada tsu na Yesu Zagbain Zamawawa ca du isa'ani na asuvu nden.

Bulu yuwain avasa avu waru u godyo

⁸ Lyawa n fara damma n godyo ta Asula atsuma a ala e Yesu Zamawawa adama a du suru. N ta yuwusan ne adama a na ama a ta yuwusan adanshi o ucawu wo okolo a du ubata suru.

⁹ *Asulā* e reve *tā* a na n lyawai a yuwusaan *đu* avasa shi, n ta yuwusaan yi *aganda* no okolo *ā* vā suru waru n ta casu Alabari a Sa'ani adama a Mawun mā yi.

¹⁰ Mantsa ma na maa yuwusan avasa biti, n tsu pati *tā* *Asulā* u lyawa mu m bura *đu*, waru u to o'wo ne nā *Asulā* ā usu.

¹¹ N ciga *tā* me ene *đu*, *āvu* n ca *đu* cu'un va aba'un a na Ruhū vā *Asulā* ca numu. U ta kamba *đu* i kungwa nu ucira *ātsuma* a Zagbain.

¹² N ta dansa n ciga *tā* tsu kambulai nu ucawu wo okolo a na tsu ri nā *āyi*. Ucawu wo okolo *ā* *đu* u ta kamba mu, ucawu wo okolo *ā* vā waru u ta kamba *đu*.

¹³ N'utsa n vā, n ciga *đu* *tā* i reve na n tsu *dana* *tā* e ifo6i i na maa bura *đu*. Agba ili i ro i tsu gesheshe mu *tā* kuci. N ciga *tā* n zuwa ama *ā* kuru Zamawawa *ātsuma* *ā* Roma, ununa n yuwain na akapi a Atakpaci.

¹⁴ Nā n ciga n 'yuwan n yuwaan ama suru *aganda*: aza a na *ā* ri Nheleni† na aza a na Nheleni n *da* shi, waru na aza a na *ā* ri nu urevu na aza a na e reve ili shi.

¹⁵ *Āyi* *da* i zuwai n ri no okolo n yuwaan *đu* alajiya a Alabari a Sa'ani *ātsuma* *ā* Roma.

Ucira wa Alabari a Sa'ani

¹⁶ Maa uwwusa wono adama a Alabari a Sa'ani† *ā* Kristi Zamawawa shi, adama a na *āyi* *da* ucira u na *Asulā* aa yuwusaan ulinga adama u wawa za na suru cayi okolo, o ufaru aza a Isra'ila reve *ā* kuru na Atakpaci.

¹⁷ Alabari a Sa'ani'i u to rocosu cine *Asulā* aa tarasa ama nā *ābula*† *ā* *maḳaḳan* mā yi, *āyi* *da* o ure wu ucawu wo okolo diga o ufaru *ā* tyo o ukosu. Unā[†] ni ili i na Adanshi *ā* *Asulā* *ā* dammai, “*Āyi* *nda* za na *Asulā* *ā* tarasa za vā *ābula* *da* *ā* *maḳaḳan* mā yi, u *tā* tsurā wuma o unā u na u cayi *Asulā* okolo.”

◇

Ama suru a nusan tā

¹⁸ *Asulā* za na ri zuva u to rocosu cine waa uwwusa upan wa ama adama *ā* cu'un vū nusu ni iwuya i na aa yuwusan suru. E geshe *tā* amayun ni iwuya i le.

¹⁹ *Asulā* a ta casu le *ātsumalimā* adama a na e reve *tā* ili i na i lobonoi na za biti ee reve *ā* tyo e ekere *ā* *Asulā*, adama a na *Asulā* o roco le *tā* ili i ndolo suru a alanga e eteshe.

²⁰ Ama aa gura ene ucira wā *Asulā* u na u ri babu ukotu nu ure wa akiza u majiyan mā yi shi. Diga ana *Asulā* a yuwain uvadi, ili i na u yuwain suru i roco *tā* cine *āyi* u ri. Adama o ndolo ama *ā* ri nu ure u motā[†] shi.

²¹ Ko na e reve *Asulā*, a 'yuwan ta a ca yi tsugbain ana *Asulā* a amayun, *āvu* waru a 'yuwan o godyoo yi. Ana aa yuwan ne, reve majiyan me le mo o'wo ili ye pere. Okolo o tsulo tse le tsa shiwan *tā* ni irumbu.

²² A ta majiyan *ā* *tā* nu ugbozu, reve gba o o'wo olo.

²³ Aa yuwusaan *Asulā* a tsugbain za na ri wuma babu ukotu *aganda* shi. O unā u ndolo, reve a uwa a yuwusaan *amali* *aganda* a na a yuwain oroci a ama a na *āā* *dana* wuma babu ukotu shi, o6olo no oroci *ā* nnunu, ni inama, ni iyo.

²⁴ Adama a na a yuwusain ne, reve *Asulā* a lyawa le e eneshe. Reve a yuwan ili i na a cigai a yuwan suru, *āvu* maluwa me iwuya me le ma zuwa le e reme mayan mā tsipere.

²⁵ A 'yuwan *tā* amayun *ā* *Asulā* *āvu* *ā* usu epen. A yuwaan *tā* ili i na *Asulā* a yuwain *aganda*, ana a yuwaan za na yuwan nle *aganda*. *Āyi* *da* za na *āā* ushishi ica babu ukotu. Ami.†

◇ 1:17 Hab. 2:4; Gal. 3:11; M.Ib. 10:38.

²⁶ Adama a na ama a yuwain ili i ndolo, *Asulā* a lyawa le *tā a* kuru re wono na a cigai. *Amāci* a yuwusan tsipere na *amāci*, agba ne *dā wu ntsayi shi*.

²⁷ Ali a ta yuwusan ne fo. A lyawa *tā o* vosun na *amāci* reve e reme a uwwusa maluwa ma na oo von na ali na *abunda lon*. Reve a yuwan ili i wono vāni le, ili i na i cina nle *ayi dā oforo adama o* tsulo tsa na a yuwain.

²⁸ Ama a yuwan *tā majiyan ili ya* *ābulā* i *dā shi a* *daṅa nu urevu wa amayun wā Asulā*. *Dada gba Asulā* a lyawa nle *a karai* no okolo e iwuya i le, *avu u* lyawa le a yuwan ili i na *yi ntsayi aa yuwan shi*, ko ke'en.

²⁹ *A tā* tapu na *cu'un vu unusu ni iwuya suru*. A ciga *tā o* *bolotowo aciyele ili biti*. A *tā* 'yuwusan ama. A *tā* tapu na *tsushu'un*. A ciga *tā* mona, waru a ciga *tā a* yuwan nlangi vāni le. *A tā a* mpusunlai mu ugbozu. A ta majiyan me iwuya *a tyo e ekere a ama*. A ta yuwusan idami.

³⁰ *A tā* lungusū *ama ala*. A ta 'yuwusan *Asulā*. Aa casu ko vuma tsugbain shi. *A tā* 'yasasan avangaci. A ta cuwusa aciyele. A ta yuwusan mpolo a yuwan iwuya e re sa'avu. Aa yuwusaan mbara n le tsutoni shi.

³¹ A ta yuwusan tsulo. *A tā* bulusā nzuwulai n le. O tsu roco isa'ani ko e ene iliyali yo ozo o ro shi.

³² E reve *tā na wilā wā Asulā* u dammai aza a na aa yuwusan nden n le ne tsunda, wu ntsaa *tā a* kuwā. Agba ili i ndolo i putsaa le a lyawa mayan me iwuya shi. Hali a ta gbagbusa ozo o ro a yuwan ne fo.

2

Uge'etosu wā Asulā

¹ U ta yuwan i *daṅa* adansa, "Kai! Icu'un ya ama a na vaa yuwusan adanshi adama e le *a tā ni iwuya lon!*" *Aḍu* gba fo ama a wuya a *dā tse le*, waru i ri nu ure u *motāa shi!* A mantsa ma na yaa dansa ele *aza* e iwuya a *dā waru a* *tā tsurā atsumalimā*, i to kototosu aciyāḍu, adama a na cu'un vi ili i na yaa yuwusan *daḍa* ele fo aa yuwusan.

² Tsu reve *tā Asulā a tā* mejege a mantsa ma na wee ge'etosu ama a na aa yuwusan ili i nda.

³ I te ge'etosu aza a na aa yuwusan ili i na i ri ili yi idaba, agba *ḍu na aciyāḍu* fo i ta yuwusan ili i na i ri ili yi idaba'a. I ta majiyan i ta gura la'a uge'etosu wā *Asulā*?

⁴ I tara isa'ani' *yā Asulā* ili i ro shi adama a na u tsu cashi *atsumalimā lo* shi, *avu u* yuwusan ankuri na *ḍu*. Amayun i reve *tā ili i na i* zuwai *Asulā* oo rocosu *ḍu isa'ani ayi dā* adama a na u ciga *ḍu tā i vadala a tyo ya'a yi*.

⁵ Agba i *tā na* aciyogbamu reve i 'yuwan a vadala ubatā wā *Asulā*. U ta zuwa *ḍu i* sowo *atsumalimā* a na *a karalāi*, o urana u na woo roco upan wā yi, reve u ge'eto mejege.

⁶ U ta cuwa ko u ca vuma suru *atsumalimā* e ekere e ili i na u yuwain.

⁷ Aza a na a lyuwai elime na mayan me ili i sa'ani adama a na a zama tsugbain ni ica na wuma u babu ukotu, *Asulā* a ta ca le wuma'a.

⁸ Agba u *tā tsun* upan na *atsumalimā a yi a aci* aza a na aa yuwusan nden adama a uwwaa aciyele uyo'o goon, aza a na waru a 'yuwusan *a* kurusu amayun reve e reme mayan me ili i wuya.

⁹ *Asulā* a ta zuwa aza a na aa yuwusan unusu kuci oo sowo *atsumalimā*, reve waru a uwwa mḅalā. Ili i nda i ta fara na aza a Isra'ila ne'en, reve o koso na Atakpaci.

¹⁰ Agba u ta ca za na aa yuwusan isa'ani biti, tsugbain, ni ica, na asuvu nden. Ili i nda i ta fara na aza a Isra'ila ne'en, *avu o* koso na Atakpaci.

¹¹ Ne *dā u ri* adama a na *Asulā* e te ge'etosu ama suru unatā.

12 *Asulā* a ta ca Atakpaci *atsumalimā* na a yuwan unusu, ko na e revei *Wilā* u na *Asulā* a cayi Musa shi. Waru u ta ca aza a *Isra'ila atsumalimā* na a yuwan unusu, adama a na *ā tā nā Wilā*.

13 *Asulā* a tsu kambato ama *aza a aḅulā a maḅakan mā* yi adama a na a uwwai ili i na *Wilā* waa dansa shi. Amma u tsu yuwan *tā ne* na aa yuwusan ili i na *Wilā* u dammai.

14 Ana Atakpaci, aza a na *ā ri nā Wilā* shi, a yuwain majiyan na aciyele *ā kuru* ili i na *Wilā* u dammai, o roco *tā atsuma* o okolo e le e reve *tā ili* i na i ri mejege ni ili i wuya.

15 O to rocosu na *Wilā* u ri pe *atsuma* e le, adama a na okolo e le e te ge'etosu le, adama e iwuya i na aa yuwusan, ko adansa le a na a ta yuwusan ili i sa'ani.

16 Ili i nda suru i ta fara o urana u na *Asulā* ee ge'eto majiyan mo usokowu ma ama e ekere e Yesu Zamawawa. Alabari a Sa'ani a na maa yuwusan alajiya a damma *tā ne*.

Aza a Isra'ila nā Wilā

17 *Nā āvu* za va *Isra'ila ḁa*, vu ta zuwusa ucira *ā Wilā*. Vu ta afalu *āvu* vuma va *Asulā ḁa lāngā*.

18 Vu reve *tā ili* i na u ciga nuwu vu yuwan ni ili i na waru vu revei *ā ri* mejege, adama a na vu ritoi *Wilā*.

19 Vu ta zuwusa *āvu ḁa* voo ronuso nrumbā adanga waru ne ekan a aza a na *ā ri* e irumbu.

20 Vu ta zuwusa vu to roco olo ure u mejege, reve vu rito aza a na e revei ili shi. Vu *tā nā Wilā*, adama o ndolo a *ḁa* vu ri a majiyan vu reve *tā ili* biti waru vu reve *tā amayun* suru.

21 Vu to ritosu ozo o ro, to, adama *ā nye* vu ritoi aciyawu shi? Vu ta dansaa ozo o ro she e iḅā wan, *āvu* gba a yuwusan wivu.

22 Vu damma unusu u *ḁa* a yuwan tsipere, *āvu* gba vu ta yuwusan ne. Vu damma u lobono a yuwaan *amali agandā* shi, agba vu *tā tsurusā* ili i na yaa uwusa wu ure u na u ri ulobonu shi *ā a'isā* e le.

23 Vu to uvadu a na vu ri *nā Wilā*,† agba vu zuwa ama a tara *Asulā* ili i ro shi ana vu 'yuwain *ā kuru* yi.

24 Ununa Adanshi *ā Asulā* a dammai *ḁa*, “Atakpaci a ta yuwusan adanshi a vama e ekere *ā Asulā* adama *ā ḁu*.” ♦

25 *Nā āvu* za va *Isra'ila ḁa*, *āvu* vu yuwan ili i na *Wilā* u dammai vu yuwan, na a paḁa wu uryumbu, ulinga we pere u *ḁa* shi. Amma *nā* vu kuru *Wilā* shi, unatā u *ḁa* u ri *nā ā shi* a paḁa wu uryumbu shi.

26 A tsu paḁa Atakpaci uryumbu shi, agba na a yuwan ili i na *Wilā* u dammai, *Asulā* a tara le *tā gashi* a paḁa le *tā uryumbu*.

27 *Asulā* e te ge'eto *ḁu* aza a *Isra'ila*, adama a na Atakpaci na aciyele *ā tā* kuru *Wilā'a*. I *tā nā Wilā*, waru i ushi *tā mapaḁa* mo uryumbu,† agba *āvu* i 'yuwan *ā kuru Wilā*. *Ā tā* kuru *Wilā* ko na a paḁa nle uryumbu shi.

28 O unā u na ama a tarai *āvu* za va *Isra'ila ḁa*, *āvu* waru a paḁa wu uryumbu, ili i ndolo i *kambato* wu za va *Isra'ila* wa amayun shi.

29 Ne *ḁa* shi, za va *Isra'ila* va *aḅulā āyi ḁa* za na okolo *ā yi ā ri* mejege na *Asulā*. Uryumbu wa amayun *āyi ḁa* mapaḁa mo ukwan *mā lipu* shi, amma *āyi ḁa* uvadalasa wo okolo za na ulinga u Ruhu va *Asulā ḁa*. Agba uvadalu u ndolo ulinga u *Wilā* u na a *ḁanai ḁa* shi. Cu'un vuma ndolo *tā tsurusā* ica e ekere *ā Asulā*, agba e ekere a ama shi.

3

1 Ele aza a Isra'ila a ta ni ili i na akapi a ama a ri na ayi shi? Ulobonu u ne da na a pada le uryumbu?

2 U tu ulobonu e re na abunda! Ure wu ufaru ayi da Asula a lyawa ta ikaka ya yi e ekere a aza a Isra'ila.

3 Amayun a da ozo o ro e le a usu ikaka'a shi. Ayi ndolo ta gura putsaa a na Asula a yuwan ili i na u yuwain nzuwulai?

4 Ko ke'en! Ko na ama suru oo o'wo aza e epen, Asula za va amayun da. Adanshi a Asula a yuwan ta adanshi adama a yi,
"Mantsa ma na vu yuwain adanshi suru, ama suru e te reve a na amayun a da wu.

Mantsa ma na a tara nuwu a 'yawa ubata wu uge'etosu, vu ta lyuwa aci e le."

◇

5 Ama o ro a tsu damma ta, "Na tsu yuwan unusu, u to rocosu a alanga e eteshe a na Asula a abula a da. Adama o ndolo na Asula a ca tsu atsumalima reve tsu damma u nusaan tsu ta." (Ne da ama aa gura damma.)

6 Mawasan ma nda amayun a da shi! Na amayun a da a na Asula a tsu yuwan isa'ani kuci shi, to, amayun waa gura yuwaan uvadi u nda uge'etosu shi.

7 Za ro waru tsu damma ta, "Na n yuwan epen, cine tsa da Asula a damma a na amu za vu unusu u da reve u ca mu oforo, ne epen a va o roco ta ili i na u dammai amayun a da reve u ca yi tsugbain?"

8 Na ne da, vu ta gura damma, "Lyawa tsu danai a yuwusan iwuya adama tsu cayi Asula tsugbain." Ama o ro e isula tsu ta ana a dammai tsu ta yuwusan cu'un vu uritosu u ndolo. Amayun a da shi! Asula e te ge'eto le atsuma e ili i na aa yuwusan.

Babu za va q6ula

9 To, cine tsa da atsu aza a Isra'ila, tsu ta tarasa tsu la'a ta akapi a ama a na a buwai? Ne da u ri shi, ko ke'en! Tsu roco ta de unusu† u ta gubusa aza a Isra'ila obolo na Atakpaci fo.

10 Adanshi a Asula a damma tsu ta,
"Babu za va abula.†
Ko vuma ta.

11 Babu za vu ugbozu.

Babu vuma na a zamishi Asula.

12 Ama a vadalaa ta Asula ucinu suru.

Ama suru o o'wo ta ama e pere.

Babu vuma na aa yuwusan ili ya abula.

Ko vuma ta babu." ◇

13 "A tsu tawa ta nu ukwa adama a adanshi o unu u le.

Adanshi e le a ta tapu ne epen."

"Ili i na aa dansa a ta gashi tsukono tso yo." ◇

14 "A ta yuwusaan ama unu na adanshi a na a ri uyo'o shi kuci." ◇

15 "Babu usan u da a tsu una ama.

16 Ubata u na a tyoyi suru a tsu tawa ta nu ulungusu na atsumalima.

17 A tsu yuwan ko ili i ta i na aa zuwa ama a yuwan nden n sa'ani na akapi a ama shi." ◇

18 "A uwwusa wovon wa Asula shi." ◇

¹⁹ Tsu reve tã ili i na Wilã u dammai suru, u ta yuwusan adanshi a ama a na Aṣulã a cayi Wilã'a. Ne ða u ri adama ama a tsurã ure u motãã wan, waru uvadi suru u reve u tã nu unusu a makakan ma Aṣulã.

²⁰ Ko za lo na a gura yuwan ili i na Wilã u dammai suru shi, adama o ndolo Wilã'a waa gura zuwa tsu tso o'wo aza a aḅulã shi. Ili i na Wilã waa yuwusan ayi ða u zuwa tsu tsu reve cu'un vu nusu na tsaa yuwusan.

Aṣulã a kambato tsu ta aza a aḅulã

²¹ Amma gogo Aṣulã o roco tã ure u ro ko'o a na waa tarasa ama aza a aḅulã. Wilã'a ni idana ya Amaṣulã a yuwan tã adanshi adama o ure u nda, amma utonishi u Wilã wa Musa u ða shi.

²² Aṣulã a ta tarasa ama aza a aḅulã na a ushi Yesu Zamawawa za na aa za'wã nusu le. Vuma suru to o'wo za va aḅulã e ekere a Aṣulã o ure u nda, ko cu'un vuma ne ða u ri.

²³ Ama suru a yuwan tã unusu reve a gasa a tsugbain tsã Aṣulã.

²⁴ Amma Aṣulã a ta tarasa le aza a aḅulã adama e isa'ani i na u cayi une'e pere. U yuwan tã ili i ndolo e ekere e Yesu Zamawawa, za na kambato ntsu faan ana wu za'wai nusu tsu.

²⁵⁻²⁶ Aṣulã a ca ta Yesu Zamawawa wo o'wo kucitã na a tãwaa na nsalalai, o ure wu ucasu wo okolo e ekere a mpasa ma yi. Aṣulã a yuwan tã ne adama u roco u tã mejege, ana ðe na acaḅã u yuwain ankuri, reve u sakato nusu va ama. Agba gogo u tã mejege ana waa tarasa za vu unusu na biti usuyi Yesu za va aḅulã e ekere a yi.

²⁷ Tsu tã ni ili i na yaa zuwa tsu tsu 'yaṣan avangaci adama a aciyatsu? O'o, ana Aṣulã a usu ntsu, adama e isa'ani i na tsu yuwain ða shi. Amma adama o ucawu wo okolo a tsu a ða.

²⁸ Aṣulã a zuwa tsu tã tso o'wo mejege na aciyayi adama a na tsu usuyi, amma adama a na tsu toniyi Wilã u ða shi.

²⁹ Aṣulã a aza a Isra'ila a ða goon? O'o, ne ða shi! Ayi fo Aṣulã a Atakpaci a ða? Ee, ne ða ða!

³⁰ Aṣulã a tã a ða a ri lo, waru ure u tã u ða u ri lo a na u tsu usu ama. U tsu kambato tã ama mejege na aciyayi goon na a usu. U baḷã ko ele aza a Isra'ila a ða ko ele Atakpaci a ða shi.

³¹ Gogo a na tsu ri nu ucawu wo okolo, to, tsu ta vari Wilã'a? Ko ke'en! Ucawu wo okolo u tsu zuwa tsu tã tso o'wo na amayun e ili i na Wilã u ciga ntsu tso o'wo.

4

Ucawu wo okolo a Ibrahim

¹ Nye tsaa damma a na akaya a tsu Ibrahim ritoi adama o ucawu wo okolo?

² Na Aṣulã a tara yi za na ri mejege adama e ili i na u yuwain, to, u tã ðana ni ili i na waa yuwaan afalu. Agba waa yuwan ne e ekere a Aṣulã shi.

³ Adanshi a Aṣulã a damma, "Ibrahim ca tã Aṣulã okolo, adama o ndolo a ða Aṣulã a kece niyi za va aḅulã." ◊

⁴ Na vuma linga, a ciga a 'yuwan a tsu tsupa yi tã adama o ulinga u na u yuwain. Ikebe i ndolo une'e u ða shi.

⁵ Agba vaa zuwa Aṣulã a tara wu za va aḅulã† adama e ili i na vu yuwain shi. Aṣulã a tsu tara tã aza o unusu aza aḅulã goon adama a na a ca niyi okolo.

⁶ Ne ða fo Dawuda dammai ana u yuwain adanshi a mazangã ma vuma na Aṣulã e kecei za va aḅulã, ko na wo o'woi aḅulã'a adama e ili i na vuma'a u yuwain ða shi:

⁷ "Ama a na a yuwain ili i wuya i na Aṣulã a yuwayin gafura,

◊ 4:3 Ufr. 15:6.

a ta na mazanga ma amayun.

Asula a tawa ta unusu u le.

⁸ Ama o ndolo a ta na mazanga,

a za a na Asulazuva aa cuwusan nu unusu u le waru shi.” ◇

⁹ Mazanga ma na Dawuda yuwain adanshi a yi, wo o'wo ta za va aza a na a padai uryumbu goon? O'o, ko ke'en! Wo o'wo ta za va aza a na a padai uryumbu shi fo. Adama a na tsu damma ta de ili i na Adanshi a Asula a dammai, “Ibrahim ca ta Asula okolo, reve gba Asula e kece yi za va abula.”

¹⁰ Cine tsa da ili i nda i farai? Asula a ushi ta Ibrahim kafu a pada yi uryumbu, ko cina a pada yi? Asula a ushi yi ta kafu a pada yi uryumbu.

¹¹ Uryumbu'u iroci i da na Ibrahim cayi de okolo waru Asula a ushi yi ta de reve u kece yi za va abula, ko kafu a pada yi uryumbu. Adama o ndolo Ibrahim da dada va aza a na a cayi okolo e le, agba a pada le uryumbu shi. O o'wo ta aza a abula e ekere a Asula adama o ucawu wo okolo e le.

¹² Waru Ibrahim dada va aza a na a padai uryumbu da fo, amma she na a ri na cu'un vu ucawu wo okolo a na Ibrahim shi na a yi kafu a pada yi uryumbu.

Nzuwulai adama aza na a ri nu ucawu wo okolo

¹³ Asula a yuwaan ta Ibrahim na muwun n tsukaya ma yi nzuwulai n na waa ca le uvadi. Asula a yuwan ne adama a na Ibrahim kuruyi Wila shi, amma adama a na ucawu wo okolo a yi ubata wa Asula u zuwa ta a tara yi za va abula.

¹⁴ Na ama a ushi ili i na Asula a yuwain nzuwulai adama e itoni i Wila, to, ucawu wo okolo wo o'wo ta ili ye pere. Waru nzuwulai ma Asula a tyo ya Ibrahim wo o'wo ta ili ye pere fo.

¹⁵ Asula a tsu yuwan ta upan na ama a kuda a kuru Wila. Na wila u shi lo shi, vuma shi a kuda wila'a shi.

¹⁶ Adama o ndolo a ta ushi nzuwulai ma Asula a mantsa ma na a cayi okolo. U ta casu yi pere, waru e reve ta a ta ushi yi. Na a kuru Wila wa aza a Isra'ila, ko a kuda a kuru yi, a ta ushi yi na a ri nu ucawu wo okolo tsa Ibrahim. Adama a na Ibrahim a yi da dada va aza a na a cayi okolo suru.

¹⁷ Ununa Adanshi a Asula a dammai ana Asula a dammai Ibrahim,† “N zuwa wu ta vo o'wo dada vi ida ya abunda.” ◇ A yuwaan ta Ibrahim nzuwulai n nda adama a na u cayi Asula okolo, za na tsu 'yasan akwakwa a kamba wuma reve waru u yuwan ili i sa'avu yu uta atsuma e ili i na i ri lo shi.

¹⁸ Ana Asula a yuwayin Ibrahim nzuwulai a na u to o'wo dada vi ida ya abunda, Ibrahim usu ta. Asula waru a damma ta, “Muwun n tsukaya ma wu n to o'wo abunda tse italyo'o,” ◇ ko na wo o'woi cu'un vu nzuwulai n ndolo u rotso ta gashi waa yuwan shi.

¹⁹ Reve Ibrahim yuwa elime nu ucawu wo okolo, ko na u shi na a'wan a na a rawai zuzu nu ukpaku, na a shi a putsaa yi a na wo o'wo dada. Saratu† ka va yi fo u shi ta u kutsa, agba koto u shi u matsan shi.

²⁰ Ibrahim zuwa ta okolo na Asula a ta gura yuwan ili i na u yuwain nzuwulai, agba u bulu shi. Ucawu wo okolo a yi u shiton yi ta nu ucira, avu u ca Asula tsugbain.

²¹ U tara ta suru suru na Asula aa gura yuwan ili i na u yuwain nzuwulai.

²² Reve gba adama o ucawu wo okolo a Ibrahim, “Asula e kece yi za va abula.”†

²³ Ana Adanshi a Asula a dammai “Asula e kece yi ta za va abula,” a dana yi adama a Ibrahim goon shi.

²⁴ A dana t̄a ne adama a tsu fo, adama a damma tsu na Asul̄a ee kece tsu fo aza a abul̄a n̄a tsu ca Asul̄a okolo, za na 'yasain Yesu Zagbain tsu atsum̄a a akwakwa.

²⁵ Asul̄a a ca t̄a Yesu adama u kuwa adama o unusu u tsu, avu waru u 'yasan yi, adama Asul̄a a usu tsu.

5

Ucawu wo okolo u tsu tawa t̄a na mazanga

¹ Asul̄a a usu tsu t̄a o ure wu ucawu wo okolo. Gogo tsu t̄a na asuvu nden na Asul̄a adama e ili i na Yesu Zamawawa Zagbain tsu yuwaan ntsu.

² U yuwaan tsu t̄a ure adama tsu uwa atsum̄a e isa'ani' ya Asul̄a adama a na tsu ushiyi Zamawawa. Tsu ta yuwusan mazanga adama a na tsu t̄a pe na akunda atsum̄a a tsugbain ts̄a Asul̄a.

³ Tsu t̄a waru na mazanga atsum̄a a addama, adama a na tsu reve t̄a ele nda a tsu tawaa t̄a na makaaba ma asuvu atsum̄a a tsu.

⁴ Makaaba ma asuvu ma da ma tsu lapula tsu nden, waru ulapulu wu nden n da da u tsu tawaa nu uzuwu wo okolo.

⁵ Na tsu ri na cu'un vu uzuwu wo okolo o ndolo, woo rono tsu e ida shi. Ili i nda i fara t̄a adama a na Asul̄a a ca ntsu Ruhu va Akiza, za na shitoyin okolo a tsu ni icigi ya yi.

⁶ Zamawawa kuwa t̄a adama a tsu mantisa ma na tsu kudai a kamba aciyatsu, ko na tsu danai aza o unusu.

⁷ Ili yu usan i da nanza ciga u kuwa adama u wawa nanza na aa kurusu Wil̄a. Amma u ta gura o'wo u kuwa adama u wawa wuma wu za na a yuwusaan ozo o ro isa'ani kuci.

⁸ Amma Asul̄a o roco tsu t̄a abajini e icigi ana u lyunguyi Zamawawa tsara u kuwa adama a tsu a mantisa ma na tsu danai aza o unusu.

⁹ Gogo Asul̄a e te keceshe tsu aza a abul̄a adama a mpasa mu Zamawawa, waru tsu reve t̄a u ta wawa tsu o upan wa Asul̄a.

¹⁰ Ko na tsu danai n'yuwatan ma Asul̄a, u kambato tsu t̄a n'utsa ma yi, adama a na Mawun ma yi ma kuwai adama a tsu. Gogo a na tso o'woi n'utsa ma Asul̄a, tsu reve t̄a amayun a da a na waa wawa tsu e ekere a wuma u Mawun ma yi.

¹¹ Ayi ndolo da goon shi, amma tsu yuwan t̄a mazanga adama e ili i na Asul̄a a yuwain e ekere a Zagbain tsu Yesu Zamawawa, za na kambato ntsu n'utsa ma Asul̄a.

Adamu na Zamawawa

¹² Unusu u uwa t̄a atsum̄a o uvadi adama e ili i na vuma t̄a yuwain, avu unusu'u u tawaa nu ukwa. Ayi da i zuwai ciga 'yuwan vuma suru kuwa adama a na vuma suru yuwain unusu.

¹³ Unusu u t̄a pa atsum̄a o uvadi kafu Asul̄a a ca Musa Wil̄a. Asul̄a aa cuwusan nu unusu'u shi a mantisa mo ndolo, adama a na Wil̄a u dana lo shi.

¹⁴ Amma diga a mantisa ma Adamu a tyo a mantisa ma Musa, suru nle a kuwa t̄a, ko na koto a shi a 'yuwain a yuwan ili i na Asul̄a a damma nle a yuwan shi, cine Adamu yuwain.

E re ro Adamu cu'un vu Zamawawa da za na tawai na acapa.

¹⁵ Amma ejere'e unata u da a ri shi, adama a na une'e wa Asul̄a u ri tsu unusu wa Adamu shi. Amayun a da ama na abunda a kuwa t̄a adama o unusu u vuma t̄a ndolo. Amma isa'ani ya Asul̄a i la'a t̄a mgbain lon, waru ama na abunda a tsura t̄a une'e u wuma wa Asul̄a adama e isa'ani i vuma t̄a. Vuma ndolo ayi da Yesu Zamawawa.

¹⁶ Waru ili i na une'e pere wa Asulā u tawayi u tawa ta ko'o ni ili i na unusu u vuma ta u tawayi. Ana Adamu yuwain unusu, Asulā a tsu ge'eto ta reve waru u ca atsumalima. Amma Asulā a usu tsu ta adama o une'e wi isa'ani u na u cayi, ko tsu yuwan unusu wa abunda.

¹⁷ Unusu u vuma ta nda, ayi Adamu, u tawaa ta nu ukwa avu wo o'wo mogono e ekere a tsu. Amma ili i na Yesu Zamawawa yuwain la'a ta ili i ndolo na abunda lon. Asulā a ta ni isa'ani lon e ekere a tsu, waru u usu tsu ta adama e Yesu. Adama o ndolo tsu ta tsura wuma reve tsu lyuwa aci o unusu nu ukwa.

¹⁸ Unusu u ta wa Adamu u tawaa ta na atsumalima o ukwa a tyo a ama suru. Ne da waru, ili ya abula i ta i na Yesu Zamawawa yuwain u zuwa ta ama suru o o'wo mejege e ekere a Asulā. Ayi da u tawayi na wuma wa amayun e ekere a ama suru.

¹⁹ Adamu 'yuwan ta o toni Asulā, ne da u zuwai ama na abunda o o'woi aza o unusu. Avu Yesu Zamawawa yuwan tsutoni na Asulā, waru u ta zuwa yi u kambato ama na abunda aza a abula a makakan ma yi.

²⁰ Amma Asulā a ca ta Wilā adama ama suru e reve cine a ri nu unusu. Amma a na ama a lyuwusa elime atsuma o unusu, Asulā waru a lyuwusa elime atsuma e isa'ani ya yi.

²¹ Unusu u ta yuwusan tsugono a aci a ama suru, reve u tawaa le nu ukwa. Ne da waru gogo, isa'ani ya Asulā yaa yuwusan tsugono, waru u usu tsu ta adama e Yesu Zagbain Zamawawa tsu. Ayi ili i nda i da i tawaa ntsu na wuma u babu ukotu.

6

Unusu u ri nu ucira shi

¹ Tsu ta majiyan tsu lyuwai elime na mayan mo unusu† adama isa'ani† ya Asulā i lyuwa elime?

² O'o, ko ke'en! E icigi yu unusu, to, atsu akwakwa a da, adama o ndolo cine tsa lyuwai elime na mayan mo unusu?

³ Yi icina ta na suru ntsu tso o'woi ili i ta na Zamawawa ana a rumbu ntsu? Ana a rumbu ntsu, tsu kuwa ta cine ayi u kuwai.

⁴ Ana a rumbu† ntsu, wo o'wo ta a cido tsu ta obolo na ayi adama a na tsu kuwa ta obolo na ayi. Dada'a u zuwa ta Zamawawa kambisa wuma e ekere a tsugbain nu ucira wa yi. Ne da waru, u zuwa ntsu fo tso o'woi wuma ko'o o ure u sa'avu.

⁵ Zamawawa kuwa ta, atsu fo gba tsu boluloi ta na ayi o ukwa. Ne da gba Asulā aa zuwa tsu tsu kambisa wuma ununa u zuwai Zamawawa kambisa wuma.

⁶ Tsu reve ta o una ta ama a na tsu shi nu ujimu a akpata† na Yesu adama a na unusu u lambai ucira wa yi atsuma a wuma u tsu. Asulā a yuwan ta ne adama lipu vu nusu tsu a dashi o'wo agbashi o unusu wan.

⁷ Ne da u ri, mantsa ma na vuma kuwai biti u fatsa ta e ekere o unusu, unusu u ri nu ucira a aci a yi waru shi.

⁸ Na tsu kuwa obolo na Zamawawa, tsu reve ta na tsaā dana wuma na ayi waru.

⁹ A 'yasan ta Zamawawa atsuma a akwakwa, agba tsu reve ta u buwa a kuwa shi. Ukwā u ri nu ucira a aci a yi gogo shi.

¹⁰ Ana Zamawawa kuwai, u kuwa ta u ta adama u lyuwa aci o unusu, agba waa dashi kuwa shi, ko ke'en. Gogo nda u ta na wuma u sa'avu, waru wuma u sa'avu wa yi u to obolo na Asulā.

¹¹ Ne da waru, i tara aciya† tsa akwakwa a tyo e ili i na i ri unusu, agba i ta wuma obolo na Asulā e ekere e Yesu Zamawawa.

¹² Adama o ndolo she i lyawa unusu u yuwusan tsugono a aci a du pa o uvadi wan. She i kuru ili i wuya i na i cigai i yuwan wan.

¹³ She i lyawa upasu u na atsuma a lipu du wo o'wo ili i mayan mo unusu wan. Amma o unā u ndolo, i ca Asula aciyadu suru suru adama a na i ta tsa ama a na a shi ukwa, amma avu Asula a zuwa du yo o'wo wuma. I ca Asula lipu du suru suru adama i yuwan ili i na i ri mejege, waru reve i tawaa Asula na tsugbain.

¹⁴ Unusu u buwa a yuwan tsugono a aci a du shi. Isa'ani ya Asula i da yaa yuwusan tsugono tsa du, agba Wila shi.

Aagbashi a na aa yuwusan ili i na Asula a cigai

¹⁵ Adama o ndolo, u ta dansa tsu ta lyuwa elime nu unusu faan, ana wo o'wo isa'ani ya Asula i da yaa yuwusan tsugono a aci a tsu, agba Wila shi? Ko ke'en, ne da shi!

¹⁶ I reve ta ili i na i dangwai i toni suru wo o'wo ta zagbain du. I ta gura dangwa unusu, za na tsu tawaa nu ukwa, ko i ta gura dangwa i toni Asula, avu yo o'wo aza a abula e ekere a yi.

¹⁷ De acapa, agbashi o unusu a da i shi. Amma n godyo ta Asula a na i toniyi uritosu u na i usuyi i kuru mejege.

¹⁸ Asula a bada du ta e ekere o ucira wu unusu, avu yo o'wo agbashi a Asula adama i yuwan ili i na i ri mejege.

¹⁹ N yuwan ta adanshi ni iroci yi vadilima adama i tara ili i na maa dansa babu usan. De acapa, i lyawa ta aciyadu yo o'wo agbashi e ekere o unusu ni iwuya. Gogo gba i ciga i 'yuwan i dangwa yo o'wo agbashi e ekere a abula adama yo o'wo aza a akiza.

²⁰ De acapa, ana i shi agbashi o unusu, i shi adama e ili ya abula shi.

²¹ Nye i da i tsurai a mantsa mo ndolo a na i yuwusain iwuya? Gogo gba i ta uwwusa wono u le. Ili i ndolo ukwa u da goon u tsu tawaa.

²² Gogo nda Asula a bada du ta e ekere o ucira wu unusu, reve yo o'wo agbashi a yi. Gogo i ta yuwusan ili i na yaa tawusa na nden ma akiza, reve i koso a wuma u na woo koto shi.

²³ Atsupu o unusu ukwa u da, amma Asula a ca tsu ta wuma u babu ukotu pere e ekere e Yesu Zamawawa Zagbain tsu.

7

Iroci ubata u lolo

¹ Ama a va, suru ndu i reve ta Wila wa Musa. Adama o ndolo i reve ta na Wila u tsu yuwan ta tsugono a aci a ama ele ubuwu wuma goon.

² Iroci, na ka olo, wila wu nla yi ta na vali va yi, na vali'i u ri wuma. Amma nu u kuwa, wila u lolo u buwa wunlu na ayi shi.

³ Agba na wo olo vali ro vali va yi ubuwu wuma, Wila u damma u ta yuwusan tsipere. Amma na vali va yi kuwa u ta faan e ekere a wila u lolo, waru u yuwan tsipere shi, ko na wo olo vali ro.

⁴ Ama a va, ne da u ri ya'la du. Wila u buwa o tsugono a aci a du shi, adama a na i kuwa ta o ucira wa yi ana i kuwai na Zamawawa a akpata.† Gogo gba i to obolo na za na a 'yasain atsuma a akwakwa, adama tsu yuwayin Asula aganda.

⁵ De acapa, upasu u lipu u tsu za na ri nu unusu tsu yuwan ta tsugono tsa tsu. Wila u zuwa tsu ta tsu ciga mayan me ili i na i ri unusu u na u yuwain tsugono tsa lipu tsu. Waru adama o ndolo, ili i na tsu yuwain biti u tawato tsu ta o ukwa.

⁶ Agba Wila u buwa a yuwusan tsugono tsa tsu shi. Tsu ta gashi akwakwa, waru Wila wa tsura ucira a aci a tsu shi, ko ke'en. Gogo tsu ta gura yuwaan

Asula aganda o ure u sa'avu na Ruhu va yi o ronuso tsu adanga, agba a akuci o ure u Wila u na a danai shi.

Wila nu unusu

7 I ta dana a majiyan gashi n ta dansa unusu na Wila ili i ta i da. Ne da u ri shi! Amma Wila u da u zuwa numu n reve ili i na a tsu de unusu. Iroci, n shi n reve ili i na waa dansa she vuma ciga ili yi za ro shi wan, she na Wila u damma numu she n yuwan ne wan.

8 Unusu u da u tsurai ure e ekere a wila u nda, dafa u zuwa numu n dana na tsushu'un icu'un icu'un. Na Wila u shi lo shi, unusu u shi a tsura ucira u nda shi.

9 Ko ili i shi i bala mu shi kafu n reve ili i na Wila u dammai u lobono ta n yuwan. Amma ana n reve niyi, n reve ta na n yuwain unusu waru za vu unusu da n shi, za na aa kuwa.

10 Wila u na u shi a zuwaa mu wuma, ayi da u kambisai, u zuwaa numu ukwa.

11 Unusu u tsura ta ure u na waa pusan mu ugbozu, reve u yuwan ulinga na Wila'a adama wu una mu.

12 Suru na ne, Wila'a a aciyayi u ta na akiza, ili i na waru u dammai a ta na akiza na mejege.

13 N ta dansa ili i na i ri ulobonu u ta zuwusaa mu ukwa? O'o, ko ke'en! Unusu u da u tarai ili i na i ri ulobonu reve u yuwan ulinga na ayi adama u tawaa mu nu ukwa. Ili i nda i fara ta adama n reve ili i na unusu u rotsoi na amayun. Ili i na i zuwai Wila u ri lo ayi da adama u roco na unusu ili i wuya i da lon.

Mpolo adama a yuwan unusu wan

14 Tsu reve ta Wila ili i sa'ani i da. Wila u da waa tawusaa na addama shi, amma amu da, adama a na amu vuma da goon. Adama o ndolo, unusu u ta yuwusan tsugono a aci a va gashi amu aagbashi a yi a da.

15 N reve ili i na i zuwai maa yuwusan ili i na maa yuwusan shi. N ciga ta n yuwan ili i na i ri mejege na amayun, agba maa yuwusan yi shi. O una u ndolo, reve n reme a yuwusan ili i na n 'yuwain.

16 N reve ta na ili i na maa yuwusan mejege ma da shi, ayi nda u roco ta n usu ta Wila u tu ulobonu.

17 Adama o ndolo amu da maa yuwusan ili i wuya i nda shi. Unusu u na u ri nden atsuma a va a da a yuwusan le.

18 Upasu u wuma u va u na u ri akuci nu unusu u lyawa mu n yuwan ili i na i ri ulobonu shi, ko ke'en. Ko na n shi n ciga n yuwan ili i sa'ani, n tsu gura shi.

19 Na n ciga n yuwan isa'ani, n tsu yuwan shi. Waru na n ri o mpolo n kudfa a yuwan unusu, reve gba me eneshe amu da nda a yuwusan yi.

20 Agba na maa yuwusan ili i na n cigai n yuwan shi, amu da na amayun maa yuwusan yi shi. Unusu u na u ri atsuma a va ayi da waa yuwusan yi.

21 Apa ili i na me enei a wuma u va, na n ciga n yuwan ili i sa'ani avu n cina aciyava a yuwusan iwuya.

22 Okolo a va a ta mazanga adama a wila u na wu utai ubata wa Asula.

23 Agba reve n cina ubata biti atsuma a va ili i ro a yuwusan nlangi ni ili i na okolo a va a cigai a yuwan, reve u kambato mu aagbashi o unusu u na waa yuwusan tsugono tse ili i na maa yuwusan suru.

24 Adama o ndolo, okolo a va a danu shi! Zane da o utaa mu e ekere a lipu nda na aa zuwusa mu ukwa?

25 N godyo ta Asula adama e Yesu Zamawawa Zagbain tsu, ayi da za na wawa numu.

Nda cine n ri: o okolo a va, n ciga ta n kuru wila wa Asula, agba upasu u lipu va u na u cigai u yuwusan unusu, wo o'woto mu ta aagbashi o unusu.

8

Lyawa Ruhu va Akiza yuwan tsugono

¹ Adama o ndolo, na adu aza e Yesu Kristi Zamawawa da, Asula ee ge'eto reve waru u kototo du shi.

² Adama a na adu aza a yi a da, Ruhu va Akiza na tsu tawaa na wuma u bada du ta yo o'wo faan e ekere o ucira wu unusu u na u tsu tawaa nu ukwa.

³ Ayi Wila wa Musa u ri nu ucira u na waa wawa tsu shi, adama a na atsu na aciyatsu aza o unusu a da tsu dana. Amma Asula a yuwan ta ili i na Wila waa gura yuwan ne shi. U lyungu ta Mawun ma yi a tyo o uvadi na lipu tsa tsu, ili i na i tawai ko'o ayi da lipu tsu ta nu unusu. Asula o kototo ta ucira wu unusu u na waa yuwusan tsugono a lipu tsu, ana u ca ntsu Mawun ma yi tsa kucci adama a nusu tsu.

⁴ A yuwan ta ne adama a tsupa suru atsupu e mejege a na wila u dammai a aci a tsu, atsu na tsoo tono Ruhu, agba tsaa kurusu ili i na lipu cigai shi.

⁵ Na ama a lyawa ili yu unusu i na ele a cigai a yuwan, i yuwan tsugono a aci e le, a tsu yuwusan ta majiyan mo unusu kuci. Amma aza a na a lyawai Ruhu yuwain tsugono a aci e le, a tsu yuwusan ta majiyan me ili i na yaa zuwa Ruhu'u waa uwwa uyo'o u le.

⁶ Ni icigi i mayan me ili i wuya ma da maa yuwusan tsugono a aci a vuma, u ta kuwa. Amma na Ruhu da a yuwusan tsugono a aci a vuma, u ta dana na wuma na asuvu nden.

⁷ Ni icigi i mayan mo unusu ma da maa yuwusan tsugono a aci a vuma, kuci da waa yuwusan nlangi na Asula. U tsu toni ili i na Asula a dammai u yuwan shi. Amayun a da, waa gura yuwan tsundolo shi.

⁸ Aza a na a lyawai she ili i na lipu le damma nle a yuwan dada aa yuwusan, aa zuwa Asula a uwwa uyo'o u le shi.

⁹ Amma adu i lyawa ili yu unusu u na i cigai i lyuwa elime a yuwusan tsugono a aci a du shi. Amma Ruhu va Akiza ta pe nden atsuma a du, amayun u ta yuwusan tsugono tsa du. (Amma i cuwan za na ri na Ruhu vu Zamawawa nden atsuma a yi shi, ayi za vi Itoni da shi, ko ke'en.)

¹⁰ Lipu du ta kuwa adama o unusu. Amma na Zamawawa ri nden atsuma a du, Ruhu ta ca du wuma, adama a na Zamawawa kambato du ta aza a abula e ekere a Asula.

¹¹ Ruhu va Asula na 'yasain Yesu o ukwa ta pe nden o okolo a du. Ayi na u 'yasain Yesu o ukwa u ta ca lipu du na a kuwa wuma, e ekere a Ruhu va yi na ri pe nden atsuma a du'u.

¹² Adama o ndolo ama a va, tsu ciga tsu 'yuwan tsu yuwain nden n na Ruhu va Asula damma ntsu tsu yuwan. Tsu ciga tsu 'yuwan tsu yuwain cine tsu cigai tsu yuwan wan, adama a na atsu na aciyatsu aza o unusu a da.

¹³ Ili i na i zuwai ayi da, ni i lyuwa elime na mayan mo unusu u na i cigai, i ta kuwa. Amma ni i lyawa Ruhu kamba du i lyawa mayan mo unusu, i ta tsura wuma wa amayun.

¹⁴ Muwun ma amayun ma Asula ele da aza a na Ruhu va Asula o ronuso le adanga.

¹⁵ Adama a na Ruhu na Asula a ca ndu u kambato du agbashi a na aa uwwa wovon shi. Amma, ayi Ruhu u kambato du ta yo o'wo muwun ma Asula, waru ayi Ruhu'u u tsu ca tsu ta ucira u na tsaa shon a tyo ubata wa Asula reve tsu damma, "Dada! Dada tsu!"

16 Ruhu va *Asula* tsu 6olo ta na ruhu tsu, reve u roco amayun na *atsu* muwun ma *Asula* n da.

17 Adama o ndolo, tsu ta tsura ili i na waa guzasa adama a ama a yi. Waru ili i na *Asula* a cayi Mawun ma yi suru, Zamawawa, aza a tsu a da fo. Amma na tsaa tsura cu'un tsugbain tsa na Zamawawa tsurai, tsu ciga tsu 'yuwan tsu sowo atsumalima cine ayi fo u sowoi.

Tsugbain tsa na tsari lo a tawa

18 Na tsu cuwan na cu'un tsugbain tsa na waa ca tsu a tyo de, atsumalima a na tsoo sowuso gogo ili i da shi.

19 Ili i na *Asula* a yuwain suru a ta pura mantsa gogo na *Asula* oo roco a alanga e eteshe cine muwun ma yi n ri na amayun.

20 *Asula* a yuwaan ta ili i na u yuwain suru una. Ili i na u yuwain da a dangulai a yuwan tsundolo shi, *Asula* a da a dangulai ne.

21 Na tsundolo suru, *Asula* o fobo ta a na waa zuwa ili i na u yuwain o o'wo faan, waru tsara a shama wan, agba o to o'wo faan reve a tsura tsugbain tsa muwun ma *Asula*.

22 Adama a na tsu reve ta diga a ufaru a tyo a mantsa mo gogo ili i na *Asula* a yuwain ta a manga na mbala, cine ka va aatsuma tsu dana na aatsuma a mbala nu u ciga u matsan.

23 Ko *atsu* aza e Itoni tsu ta a manga adama a mbala, ko na tsu ri na Ruhu va Akiza za na ayi da ufaru wu une'e wa *Asula*. *Atsu* fo, tsu ta pura gogo urana u na *Asula* aa usu tsu tsa muwun ma yi suru suru, reve u kambato lipu tsu faan suru.

24 A wawa tsu ta, waru tsu ta nu uzuwu wo okolo a nda. Na tse ene ili i na tsaa pura, ayi ili i ndolo i dada uzuwu wo okolo wa amayu'un shi. Ama a tsu zuwa okolo e ili i na a tsurai de shi.

25 Amma na tsu ri nu uzuwu wo okolo e ili i ro i na tsu ri na ayi ne'en shi, tsu to purosus yi na ankuri.

26 Waru ayi Ruhu u tsu kamba tsu ta *atsu* aza a na a ri babu ucira. Tsu reve cine tsaa yuwan avasa a na a ntsayi shi. Amma Ruhu na aciyayi tsu yuwaan ta *Asula* adanshi o una u tsu, waru u tsu pati ta *Asula* o una u tsu na manga ma na ma la'ai ili i na vuma aa gura damma.

27 *Asula* e tse ene ta ili i na i ri pe atsuma o ookolo a vuma. Waru u reve ta ili i na i ri pe atsuma a asuvu a Ruhu, adama a na ayi Ruhu'u u ta yuwusan adanshi na *Asula* o una wa ama a yi cine *Asula* a cigai.

28 Waru tsu reve ta *Asula* a tsu zuwa ta ili suru i linga obolo adama o ulobonu e ekere a aza a na a ciga niyi. Ele da ama a na u deyi, adama a na ne da u foboi u yuwan.

29 *Asula* e reve le ta kafu u yuwan uvadi, waru u dangwa le ta tsara o o'wo tsa Mawun ma yi, adama Yesu Kristi Zamawawa wo o'wo umatsun wu ufaru reve waru u tsura azawawa'a a abunda lon.

30 Ana u dangwa nle, reve u de le a tawa ubata wa yi. Ana u de nle, reve u tara le aza a abula a makakan ma yi, reve waru u yuwaan le nzuwulai n tsugbain tsa yi.

Icigiya Asula

31 Cine tsa da tsaa damma adama e ili i nda suru? Na *Asula* a ri obolo na *atsu*, babu za na aa gura lyuwa aci a tsu.

32 U putsaa na Mawun ma yi shi, amma u ca yi ta adama a tsu suru suru. Ana u ca ntsu de Yesu, to, amayun a da a na waa ca tsu ili suru.

33 Zane da aa yuwan adanshi a vama adama a ama a na *Asula* a dangwai? Ko vuma ta, adama a na *Asula* a da na aciyayi za na kambato nle mejeje.

³⁴ Zane da oo kototo ama a Asula? Ko vuma ta, adama a na Yesu Kristi Zamawawa kuwai, waru a 'yasan yi ta atsuma o ukwa, gogo waru u ta wuma o ukere usa'ani wa Asula, u ta yuwusan ipati ubata wa Asula adama a tsu.

³⁵ Ko ili yi lo i na yaa gura kasa tsu ni icigi yi Zamawawa za na u ri na ayi a tyo ya'a tsu shi. Na tsu ri pe atsuma a addama, ko tsoo sowuso atsumalima, ko na ama o bongi tsu, ili i ndolo yaa kasa tsu ni icigi yi Zamawawa shi. Ko na tsu ri ni ili i na tsaa lyuwa shi, ko na tsu ri ni itana i na tsoo oto shi, ili i ndolo suru yaa kasa tsu in icigi yi Zamawawa shi. Ko na tsu ri atsuma e meleshe, ko na oo una tsu, ko ni ili i ndolo suru waa gura kasa tsu ni icigi yi Zamawawa shi.

³⁶ Ne dafa u ri cine Adanshi a Asula a dammai cida:

“Usana suru ama a ta dansa a to una tsu adama a wu, a ta yuwusan na atsu cine a tsu yuwan ni ikyon i na tarai a 'yawa ubata u na aa pada.” ◊

³⁷ Amma ko atsuma e ili i ndolo suru, tsu ta nu ulyuwu wa aci suru suru e ekere a za na ciga ntsu!

³⁸ N reve ta amayun a da a na babu ili i na yaa gura kasa tsu ni icigi ya yi: Ukwā waa gura kasa tsu na ayi shi, waru wuma waa gura shi. Nlingata ma Asula maa gura kasa tsu na ayi shi, ko otoni a lima. Ko ele cira va zuva† aa gura kasa tsu ni icigi ya yi shi. Ili i na yaa farasa gogo, ko ili i na yaa fara elime aa gura kasa tsu ni icigi ya yi shi.

³⁹ Ko tsu ri zuva ve eleshe, ko tsu pe zala mala, u rotso ili i ro shi, adama a na babu ili i na i ri pa atsuma o uvadi u na yaa gura kasa tsu ni icigi ya Asula i na u roco ntsu e ekere e Yesu Zamawawa Zagbain tsu.

9

Asula na aza a Isra'ila

¹ Amayun a da maa dansaa du. Amu za vu Zamawawa da agba epen a da mu shi. Ruhu va Akiza na asuvu a va a usu ta ili i na maa dansa amayun a da.

² Okolo a va a ta atsumolangu na m6ala lon

³ adama a ama a va, aza a Isra'ila cine n ri. Ko na Asula aa yuwaan mu una reve wu kasa mu na Zamawawa adama ko aa tsura iwawi,† she n usu ni iladi Asula a yuwan ne.

⁴ Ele ama a Isra'ila a da, aza a na Asula a dangwai o o'wo muwun ma yi, u roco le ta tsugbain tsā yi, reve waru u yuwusan akucunu ne ele. U ca le ta Wilā wa Musa. U damma le ta cine aa yuwan aganda a amayun. U ca le ta nzuwulai ma yi e ekere e le.

⁵ Nkaya n le ama a gbagbain a Asula a da a shi, Zamawawa a aciyayi mawun ma tsukaya me le ma da. Ayi waru Asula a da, za na aa yuwusan tsugono tse ili i biti! Ica za va yi da babu ukotu! Ami.†

⁶ Maa dansa Asula a kuda ta a yuwan ili i na u yuwain nzuwulai na waa yuwan shi. Agba ama a Isra'ila suru da a danai ama a yi na amayun shi.

⁷ Waru muwun n tsukaya ma Ibrahim suru n da Asula a yuwayin Ibrahim nzuwulai shi. Asula a damma ta Ibrahim, “Muwun ma Ishiyaku n da goon e de muwun n tsukaya ma wu.”

⁸ Ayi nda u to rocosu a na muwun n tsukaya ma Ibrahim suru da muwun ma amayun ma Asula shi. Muwun ma Ibrahim ma amayun ele da aza a na o o'woi muwun ma Asula adama a nzuwulai n na Asula a yuwayin Ibrahim. ◊

⁹ Apa nzuwulai n na u yuwain: “A tyo nkoli a mantsa ma nda, n ta cina cina Saratu† matsan de ulobo.” ◇

¹⁰ Mawu'un ayi da Ishiyaku† akaya a tsu. Ana u kungwai, reve u zuwa Rikatu,† za na matsain mpishe.

¹¹⁻¹² Agba kafu u matsan reve Asulā a damma yi, “Zakpara ta yuwaan zawa'a tsubgashi.” ◇ A yuwan ta ne kafu muwu'un n yuwan ili i sa'ani ko ili i wuya. Asulā a yuwan ta ne adama a na za na u dangwai ayi da za na u cigai adama e ifobi ya yi, agba adama e ili i na mawu'un u yuwain da shi.

¹³ Ununa Adanshi a Asulā a dammai, “N ciga ta Yakubu, agba n 'yuwan ta Isuwa.” ◇†

¹⁴ To, nye tsa damma adama e ili i nda? Asulā a yuwan ta ili i na i lobonoi shi a tyo e ekere a ama biti? Ne da shi, ko ke'en!

¹⁵ Asulā a damma ta Musa, “N to roco za na n dangwai biti isa'ani, waru n te ene iliyali yi za na n dangwai me ene.” ◇

¹⁶ Asulā o to roco za na u dangwai biti isa'ani, agba adama e ili i na vuma'a cigai waru waa yuwusan da shi.

¹⁷ Adanshi a Asulā a damma ta, Asulā a damma ta mogono ma Masar, “N zuwa wu ta mogono adama a nda: N ciga ta n roco ucira u va ya'a wu, adama a yuwan adanshi a ala a va ubata biti atsuma o uvadi.”

¹⁸ Adama o ndolo ye ene, Asulā o tsu roco ta ozo o ro isa'ani adama a na u cigai u yuwan ne, waru u tsu dangwa ta u zuwa ozo o ro o o'wo aza a aciyogbamu.

Isa'ani nu upan wa Asulā

¹⁹ Nanza ta gura ece, “Cine Asulā a tawaa tsu, nu u zuwa tsu tsu yuwan cine u cigai tsu yuwan?”

²⁰ She i damma ne wan! N'utsa n va, n te ecishe du, “Zane da yaa tarasa aciyadu a na i ri aa yuwusan mawasan na Asulā? Upondo u tse ece ta ma'i va yi, ‘Adama a nye vu ma'a numu tsunda?’”

²¹ Ma'i tsu ma'a ta ili i na u cigai u ma'a suru. U ta gura kene olo'o reve u ma'a matafa ma sa'ani adama a rana na a tsu linga na ayi langa goon, ili i ro waru gba shi adama a linga va ana'an na nfa'an.

²² Ne da u ri na Asulā. U ciga ta u roco upan wa yi adama ama e ene ucira wa yi a aci a za na suru wu ntsayi a lungusa yi. Amma reve wo o'wo u ta yuwusan ankuri ne ele.

²³ U yuwan ta ili i nda adama u roco tsubgain tsa yi lon ana we enei iliyali ya ama, aza a na u foboyi a ushi tsubgain tsa yi.

²⁴ Atsu da gba ama o ndolo a na Asulā e deyi. U dangwa tsu ta atsuma a ama a Isra'ila, agba ayi dafa ne goon shi, waru u dangwa tsu ta fo atsuma a Atakpaci.

²⁵ Cine Asulā a dammai atsuma a aatagada a Hosiya, vumavasuła: “Aza a na a ri ama a va shi, Ele da mee de ama a va gogo. Waru n to roco icigi

a tyo ubata wa aza a na n shi n cigai shi.” ◇

²⁶ Waru

“De ubata u na Asulā a damma nle, Adu ama a va da shi, De da Asulā a wuma ee de le muwun ma yi.” ◇

²⁷ Waru apa ili i na Ishaya† vumavasuḷa dammai adama a ama a Isra'ila: “Ama a Isra'ila a ta abunda, vadamma wuyun wu nge'en m mala, agba wa'a da aa wawa atsuma e le.

²⁸ Asulazuva a ta jika, adama u ca ama o uvadi atsumalima suru suru.” ◇

²⁹ Ishaya dammisa ta: “Asulazuva Mogono me Ili Suru Suru ma lyawa ta ama o gundo tsu wa'a a dana wuma. Na ne da gba shi, a ta lungusa tsu suru suru, tse ilyuci yo Sodom na Gomora.” ◇†

Aza a Isra'ila na Alabari a Sa'ani

³⁰ To, adama o ndolo nye tsaa damma adama e ili i ndolo? Ayi nda da: Atakpaci a yuwusan ukadu u na a zuwa aciyele aza a abula e ekere a Asula shi, amma Asula a da a zuwa nle aza a abula na aciyayi adama a na a ca ta okolo ya'a yi.

³¹ Ama a Isra'ila a yuwan ta ukadu o toni Wila adama o o'woto aciyele aza a abula na Asula. Agba a gura shi.

³² Adama a nye a kufai? Adama a na a ciga ta a zuwa aciyele aza a abula e ekere e ili i na a yuwusan, amma a zami yi nu ucawu wo okolo ubata wa Asula okolo mejege shi. Reve a kara a tadatsasa a aatali a gbain a na a ri o ure u le.

³³ Cine Asula a dammai atsuma a Adanshi a yi:

“N ta zuwa aatali atsuma a Sihiyona.*
Za na ama aa dana a tadatsasa.
U ta tsa aatali a na aa zuwa le a riya.
Agba za na ca niyi okolo waa uwwa wono shi.” ◇

10

¹ Ama a va, ili i na n la'a cigai, n ciga ta aza a Isra'ila suru a tsura iwawi. Avasa a va a da ndolo e ekere a Asula.

² N reve ta a na a cigai a yuwaan Asula aganda, agba a tsura urevu

³ wi ili i na i tsu zuwa Asula a ushi ama shi. O un a ndolo, reve a yuwan ukadu u na a zuwa aciyele o o'wo aza a abula e re le. Reve a 'yuwan o toni ure wa Asula u na u tsu kambato ama aza a abula.

⁴ Zamawawa zuwa ta Wila wo o'wo babu ucira, adama o ndolo Asula a ta usu aza a na a cayi Zamawawa okolo suru.

Ama suru a ta gura tsura iwawi

⁵ Musa dana ta cine Asula a tsu zuwa ama o o'wo aza a abula adama a na oo tono Wila. U damma ta, “Za na yuwain tsutoni ni ili i na Wila u dammai, u ta dana wuma.” ◇

⁶ Apa nda ili i na Adanshi a Asula o ritoyi cine vuma o o'wo za va abula nu ure wu ucawu wo okolo: “She vu damma aciyawu wan, ‘Zane da aa 'yawa zuva?’ ” (Za na a dansa, “She vu damma aciyawu wan, ‘Zane da aa 'yawa zuva avu u tara Zamawawa a cipa o uvadi?’ ”)

⁷ “Waru she i damma wan, ‘Zane da waru aa cipa pe ubata wa akwakwa?’ ” (Za na a dansa, “She i damma wan, ‘Zane da aa 'yawa ubata wa akwakwa wu uta na Zamawawa?’ ”)

◇ 9:28 Isha. 10:22-23. ◇ 9:29 Isha. 1:9. * 9:33 Sihiyona aala o ro a da a Urishelima. ◇ 9:33 Isha. 8:14; Isha. 28:16. ◇ 10:5 N.Gn. 18:5.

⁸ Apa ili i na Adanshi a *Asulā* a dammai: “Ikaka'a i t_ā zuzu n_ā avu, u t_ā o un_ā w_ā wu no o okolo a wu.” Ayi da uritosu wu ucawu wo okolo u na t_āsa dansa.

⁹ N_ā vu damma a alanga e eteshe, “Yesu Zagbain da,” waru n_ā vu usu t_ā o okolo a wu a na *Asulā* a 'yasan yi t_ā pe o ukw_ā, *Asulā* a ta wawa wu.

¹⁰ Tsu usu t_ā no okolo a tsu, waru adama o ndolo a da *Asulā* a kambato ntsu mejeje. Avu tsu damma a alanga e eteshe tsu usu t_ā, waru adama o ndolo a da tsu tsur_āi iwawi.†

¹¹ Cine *Asulā* a dammai atsuma a Adanshi a yi, “Agba za na ca niyi okolo suru waa uwwa wono shi.” ◇

¹² Ayi nda ta yuwusan adanshi a za suru, adama a na babu ili i na i tawulai na aza a Isra'ila na Atakpaci. Zagbain t_ā da ri lo va koyan da. Waru u tsu zuwaa t_ā aza a na a yuwusan avasa e ekere a yi aba'un a abunda.

¹³ Cine Adanshi a *Asulā* a dammai, “N_ā za de a ala a Zagbain suru, *Asulazuva* a ta wawa yi.” ◇

¹⁴ Cine ama aa ca Zagbain okolo hali a pati yi u wawa le, n_ā koto a uwwa ada a yi shi? Waru cine a uwwa, n_ā za ro damma le shi?

¹⁵ Waru cine aa 'yawa a damma le, n_ā Zagbain lyungu le shi? Adanshi a *Asulā* a damma t_ā, “Ili i mazanga i da lon na aza a na aa tawusa na a alabari a sa'ani a rawa.” ◇

¹⁶ Aza a Isra'ila suru da a usuyi Alabari a Sa'ani'i shi. Iroci, Ishaya vumavasula ece t_ā, “*Asulazuva*, vuma ro usu t_ā de ili i na tsu dammai?”

¹⁷ Ama a uwwa t_ā Alabari a Sa'ani'i ana nanza damma nle ada e Yesu Zamawawa. A tsu fara t_ā uwwa ikaka'a, reve a usu.

¹⁸ Amma te da aza a Isra'ila? A uwwa t_ā de ikaka'a? Ee, a uwwa t_ā! Adanshi a *Asulā* a damma t_ā:

“A damma t_ā ikaka'a a tyo ubata wa ama suru.

Waru a yuwan t_ā adanshi a yi bata koko'o a alanga atsuma o uvadi.” ◇

¹⁹ Amma ama a Isra'ila e reve t_ā ili i na waa dansa na amayun gba? Ee, e reve t_ā, ko a mantsa ma Musa, *Asulā* a damma t_ā,

“N ta zuwaa ida i ro aba'un, reve i yuwan tsushu'un
N ta zuwaa olo Atakpaci aba'un, reve yu uwwa upan.” ◇

²⁰ Ishaya yuwan t_ā adanshi babu wovon a na *Asulazuva* a damma t_ā, “Aza a na a shi e izami i va shi, ele da aza a na a tsura numu.

N roco t_ā aciyava a tyo ubata wa aza a na a shi e ipati i na ee ene mu shi.” ◇

²¹ Waru *Asulā* a yuwan t_ā adanshi adama a aza a Isra'ila,
“Urana mabula n tsu bubaruwa t_ā ekere a va adama n ushi ama a na a ri na asuvu ugbawu waru a 'yuwain o toni.” ◇

11

Asulā a yuwaan t_ā aza a Isra'ila isa'ani

¹ Adama o ndolo reve me ece: *Asulā* a 'yuwan t_ā ama a yi, aza a Isra'ila? Ne da shi! Amu na aciyava za va Isra'ila da. Amu maci va Ibrahim da, waru za va ugundo wa Banyami† u da.

² *Asulā* a dangwa t_ā ama a Isra'ila o o'wo ama a yi de nu ujimu, waru koto u wasan le shi. I cuwan t_ā ni ili i na Adanshi a *Asulā* a dammai adama a nda? Iliya† vumavasula 'yawa t_ā na adanshi a aci a ama a nda reve u damma,

³ “*Asulazuva*, o una t_ā amasula a wu, waru a lungusa t_ā musa'a ma wu. Amu da vumavasula na buwai a nde'en, agba a ta zama o una mu fo gogo.” ◇

◇ 10:11 Isha. 8:14; Isha. 28:16. ◇ 10:13 Juv. 2:32. ◇ 10:15 Isha. 52:7. ◇ 10:18 Ica 19:4. ◇ 10:19 U.WL. 32:21. ◇ 10:20 Isha. 65:1. ◇ 10:21 Isha. 65:2. ◇ 11:3 1 Ngo. 19:10; 1 Ngo. 19:14.

⁴ Waru i cuwan ta cine Asula a usuyi? U damma, “Avu da goon vu buwai shi. N ta na ama ukpakukupa ucindere (7,000) aza a na koto a kingyowayi amali Ba'alut shi!” ◇

⁵ Ne da fo u ri gogo. Ama a ta lo wa'a na Asula a dangulai adama e isa'anit ya yi.

⁶ Waru nnu u dangula le, adama e isa'ani ya yi i da, agba adama e ili i ro na a yuwain da shi. Nno o to o'wo ama a Asula adama e ili i na aa yuwusan, une'e wi isa'ani ya Asula wo o'wo une'e wa amayun shi.

⁷ Ayi nda u to rocosu ama a Isra'ila wa'a da, aza a na Asula a dangwai, a tsurai ili i na aza a Isra'ila suru a ri e izami. Agba akapi e le a ta na aciyogbamu.

⁸ Cine Adanshi a Asula† a dammai:

“Asula a ca le ta okolo a tsutamu.

U rumbanato le ta adama e ene wan,

waru u ula ta atsuvu e le adama a uwwa wan.

Ne da gba hali n gogo.” ◇

⁹ Waru Dawuda damma ta:

“Lyawa abuki e le e reme le atsuma a maza me le,

adama a tadatsa

reve a ushi atsumalima adama e ili i na a yuwain.

¹⁰ Lyawa esu e le a rumbana adama e ene wan,

zuwa le a kadato zala vi itana yu ume

u na aa cu'wan shi.” ◇

¹¹ Adama o ndolo reve me ece: Ana aza a Isra'ila a riyai, uriyu u ndolo u lungusa le ta? Ne da shi! Adama a na a yuwain unusu, dada iwawi i tawai ubata wa Atakpaci, ayi nda gba ayi da waa zuwa aza a Isra'ila a yuwan tsushu'un.

¹² Na Atakpaci a ushi aba'un a abunda adama a na aza a Isra'ila a 'yuwain a mantsa ma na Asula a shi a cigai a wawa le, reve a mantsa ma na aza a Isra'ila a tawa a ushi iwawi'i o ukosu, aba'un e le a ta la'a abunda.

Iwawi ya Atakpaci

¹³ Gogo n ta yuwusaan du adanshi adu Atakpaci. Asula a dangwa mu ta mo o'wo aajiya a Atakpaci, waru n ta yuwusan afalu adama o ulinga u gbain u na u ca numu n yuwan.

¹⁴ N ta zama ure u na maa zuwa aza a Isra'ila a ciga ili i na adu Atakpaci i ri na ayi, tsundolo tsa da maq tsura n wawa ozo o ro e le.

¹⁵ Ana Asula a vadalaayi aza a Isra'ila ucina, wo o'wo ta i'utsa ya Atakpaci. Adama o ndolo ana Asula aa yuwisan tsu'utsa na aza a Isra'ila, u ta gashi a kambato ta aakwakwa wuma.

¹⁶ Na a ca Asula mabishi ma tsuwa, to, za va yi da mabula. Waru na a ca Asula aralu o udanga, eten o udanga'a suru za va yi da.

¹⁷ U ta gashi a saza ta eten o ro o udanga u zetun.† Adu Atakpaci i ta gashi eeten e zetun a na a kungwai atsuma o ogozo a na e lebenuyi zuwa vu udanga u zetun. Gogo i ushi ta ili i sa'ani i na i shi za va aza a Isra'ila cine eeten a sa'avu o tsu sowo mini ma yi diga a aralu o udanga.

¹⁸ Adama o ndolo she i yuwaan eten a na a saza u vadu wan. Cuwain, adu da yaq banasa aralu o udanga a ndede shi. Aralu a yi a da a banasa du.

¹⁹ U ta gura wo o'wo i yuwan majiyan a na a saza ete'en, adama a zuwa du o unu u le u da.

²⁰ Amayun a ɗa. A saza le ta adama a na a 'yuwain a usu, aɗu gba i buwa ta ubata'a adama a na i usuyi. She i 'yaɗan avangaci wan, amma yu uwwa wovon wi ili i na yaa gura fara.

²¹ Nna Asula a saza eten o ufaru o ndolo, ne ɗa waa gura kodoɗu fo.

²² Adama o ndolo ye ene ta Asula a ta ni isa'ani, waru u tu usuduwu lon. U tsu ca ta aza a na a lyawai itoni ya yi atsumalima. Ni i lyuwa elime na nden cine woo rocoɗu isa'ani, to, u ta a ri n rocosuɗu isa'ani ya yi. Nna gba i yuwan ne shi, u ta saza du diga o udanga'a.

²³ Waru na aza a Isra'ila a zuwisa okolo e le ubata wa Asula, u ta kambatowisa le ubata u na a shi. U ta nu ucira u na waa yuwan ne.

²⁴ Aɗu Atakpaci i ta gashi eeten o udanga u zetun† u na u kungwai atsuma ogozo u na o kodoi, reve e leɓenu yi zuwa vu udanga u zetun u sa'ani. Ne ɗa ili'i u ri shi! Amma a na wo o'woi aza a Isra'ila o ndolo a ta gashi eeten a na a kungwai o udanga u sa'ani, a ta gba e leɓenuwishe le o udanga'a babu usan.

Asula a tsu yuwaan ta ama suru isa'ani

²⁵ Ama a va, n ciga du ta i reve ili yu usokowu i nda, adama i reve na koto i reve ili suru shi, waru adama i 'yaɗan avangaci wan. Aza a Isra'ila o ro a ta na aciyogbam, agba ili i nda i ta lyuwa elime hali she na atyo a na Asula a zuwayi Atakpaci a na a dangwai, a tawa ubata wa Yesu Zamawawa.

²⁶ Waru ne ɗa Asula aa wawa aza a Isra'ila suru. Cine Adanshi a Asula a dammai:

“Zamawawa to uti Sihiyona,†
reve u tawa iwuya suru diga o u'wa wa Yakubu.

²⁷ N ta yuwan akucunu a nda ne ele
na n tawa nusu le.” ◊

²⁸ Aza a Isra'ila a 'yuwan ta a usu Alabari a Sa'ani'i, adama o ndolo o o'wo ta n'yuwatan ma Asula. Ayi nda wo o'wo ta ne adama u kamba du, aɗu na i ri Atakpaci. Agba hali n gogo aza a Isra'ila ama a ɗa a na Asula a dangwai, waru u ciga le ta adama a nzuwulai n na u yuwayin nkaya n le Ibrahim, na Ishiyaku na Yakubu.

²⁹ Asula a tsu vadala okolo a yi a aci a ama a na u deyi ni ili i na u ca nle shi.

³⁰ De nu ufaru aɗu Atakpaci i 'yuwan ta o toni Asula. Amma a mantsa ma na aza a Isra'ila a 'yuwain o toni, reve Asula a yuwaan du isa'ani.

³¹ Ne ɗa waru u ri hali n gogo, aza a Isra'ila a 'yuwan ta o toni, adama o ndolo Asula a ta gura yuwaan le isa'ani cine u roco ndu isa'ani.

³² Asula a ciga ta u roco isa'ani a tyo a ama suru adama o ndolo u zuwa le ta o o'wo gashi aza a na a ri o u'wa wa ali adama a na a 'yuwain o toni.

Ica a tyo ubata wa Asula

³³ Zane ɗa aa gura rito utsuru, nu ugbozu, nu urevu u na Asula a ri na ayi?

Zane aa gura reve ili yo okolo a yi?

Zane aa gura cuɗuwa ili i na u tsu yuwan?

³⁴ Cine Adanshi a Asula a dammai,

“Zane revei okolo a Asulazuva?

Zane aa gura ca yi asala?”

³⁵ “Za ro ta ni ili i na woo toni Asulazuva,

i na a ciga a 'yuwan u tsupa yi?” ◊

³⁶ Asula a yuwan ta ili suru.

Ayi ɗa za na tsu zuwa ili suru i lyuwa elime.

Ili suru i ta lo adama a ca yi tsugbain.

Tsu 'yuwan tsu ciga tsu cuwa Asula babu ukotu! Ami.

12

I ca aciyaḍu e ekere a Asula

¹ Ama a va, Asula a tu ulobonu, ayi da i zuwai n ri a patishi ḍu i ca aciyaḍu e ekere a Asula tsa kucci, ni i ri wuma. I ca aciyaḍu kpara-kpara i yuwaan Asula ulinga waru i yo'onoto yi okolo. Ne da wu ntsayi i yuwaan Asula aganda o okolo a ḍu.

² She i lyuwa elime na mayan me ili i na ama o uvadi u nda aa yuwusan wan, amma, i lyawa Asula a ca ḍu okolo a sa'avu. Ne da yee reve ili i na Asula a ciga ndu i yuwan: I te reve ili'i i tu ulobonu, ili'i waru i tsu yo'onoto yi ta okolo, na cine wu ntsayi.

³ Asula o roco mu ta isa'ani, adama o ndolo n ta dansaa za suru atsuma a ḍu: She vu tara aciyawu upasu na cine vu ri wan, amma vu yuwan majiyan ulobonu waru vu kalyuwa aciyawu cine Asula a ca nuwu ucawu wo okolo.

⁴ Tsu ta na pasu lipu abunda a lipu ta, waru pasu lipu nda suru tsu linga ta ko'o.

⁵ Ne da fo, tsu ta abunda, agba za suru upasu u lipu vu Zamawawa u da, waru atsu fo tsu tu uḅoluloi ubata u ta.

⁶ Asula a ca ta za suru atsuma a tsu une'e u na waa lingaa. Nu u ca tsu ucira u na tsaa yuwan alajiya e ikaka, tsu 'yuwan tsu ciga tsu yuwan yi nu ucawu wo okolo suru u na tsu ri na ayi.

⁷ Nu u ca tsu ucira u na tsaa yuwain aganda, tsu yuwain aganda. Nu u ca tsu ta ucira tsu yuwain uritosu, tsu yuwain uritosu.

⁸ Nu u ca tsu ta ucira tsu dashi ozo o ro okolo ugbamu, tsu dashi le okolo ugbamu. Na tsu ta nu une'e wu ucasu, tsu ca no okolo a ta. Na Asula a zuwa wu ta zagbain, vu kambato ugbozu vu yuwan tsugbain ulobonu. Nu u ca wu ta ucira u na vaa yuwaan ozo o ro isa'ani, vu yuwan yi na mazanga.

Nden mu ulobonu

⁹ Vu ciga ama ni icigi ya amayun. Vu 'yuwan ili i na i ri iwuya, reve vu guza ili i sa'ani.

¹⁰ I cigalai cine wu ntsayi i cigalai na za va wu. I ciga i yuwunlai tsutoni gogogo.

¹¹ She yo o'wo orogo wan, amma i yuwan ulinga ne ekere e re. I ca aciyaḍu kpara-kpara i yuwusaan Zagbain aganda.

¹² I lyuwa elime na mazanga adama a na i ri nu uzuwu wo okolo. Ni i ri na addama i dana na ankuri. I yuwan avasa a mantsa suru.

¹³ I ca ama a Asula ili i na a lambai. I ushi omocin aza e Itoni a 'wa ḍu.

¹⁴ Na ama a zuwa ḍu atsuma a atsumalima adama a na i ri aza e Itoni, she i yuwaan le unā wan. Amma i yuwaan le avasa Asula a zuwaa le aba'un.

¹⁵ I yuwan mazanga na aza a na a yuwusan mazanga, waru i shon na aza a na a ri e mesun.

¹⁶ I yuwan nden n sa'ani na aza a ḍu suru. I yuwan tsu'utsa na ama a na a ri ili i ro shi. She i 'yasan avangaci ko i tara aciyaḍu i ta nu ugbozu wan.

¹⁷ Na za ro nusaan ḍu, she i tsupa yi ni iwuya wan. I yuwan ukadu i yuwan ili i na vuma suru ri e inda u ri mejege.

¹⁸ I yuwan atyo a na yaa yuwan tsara i yuwan nden mu uyo'o na ama suru.

¹⁹ N'utsa n va, she i ciga i ca ozo o ro atsumalima a na a nusaan ḍu wan, amma i puro Asula a ca le atsumalima nu upan wa yi. Asulazuva damma ta atsuma a Adanshi a yi,

“N ta ca aza a na a nusain atsumalima.
N ta tsupa le adama e ili i na a yuwain.” ◇

²⁰ Amma i yuwan ili i na Adanshi a *Asulā* a dammai: “Nā ma'yuwatan mā́ dū mā́ ri na ambulū, i lyuwato yi. Nu u ri na akulī, i ca yi minī mo oso.

Ne da waa uwwa wono wi ili i na u yuwaan ndū.” ◇

²¹ She i lyawa iwuya i lyuwa aci a dū wan, amma i lyuwa aci e iwuya nā mayan me ili i sa'ani.

13

Iyuwan tsutoni nā ngono

¹ I yuwan tsutoni nā ngono n na maa yuwusan tsugono a aci a dū. *Asulā* a da goon a ri nu ucira u na waa ca vuma tsugono, ayi da u zuwa nle o o'wo ngono.

² Adama o ndolo aza a na a 'yuwain o toni wilā u gwamnati, *Asulā* a da a 'yuwain o toni. Adama o ndolo o to ronoo aciyele oforo.

³ Aza a na aa yuwusan isa'ani, aā daṅa a uwwusa wovon wu ngono shi, amma aza a na aa yuwusan iwuya, ele da aza a na aa uwwusa wovon u le. Babu ili i na yaa zuwa dū yu uwwa wovon u le. I yuwan ili i sa'ani, ni i yuwan tsundolo ele a ta cuwa dū.

⁴ Mogono aagbashi a *Asulā* a da, waru ulinga wā yi ayi da u kamba dū. Amma nā yaa yuwusan iwuya, reve yu uwwa wovon wā yi, adama a na u tā nu ucira u na waa ca dū oforo. Ana u tsu ca aza e iwuya aṣsumalima, ayi aagbashi a *Asulā* a da.

⁵ Adama o ndolo i ciga i 'yuwan i yuwan tsutoni na azagbain a gwamnati, adama a na tsundolo tsa da yaa yuwan aṅu i kanzu'wa oforo, waru adama a na ili i na yi ntsayi i yuwan da ndolo.

⁶ Ayi da i zuwai yaa tsupusa utafa. Ngono agbashi a *Asulā* a da, waru a tsu ushi tā atsupu tsara a gura yuwan ulinga u na *Asulā* a zuwa nle.

⁷ I tsupa le ili i na oo tono dū suru. I tsupa ko cu'un vu utafa ne da suru. I ca le tsugbain waru i yuwan tsutoni ne ele suru.

I ciga ama

⁸ She i lyawa nanza toni dū ili i ro wan. Ili i tā i da goon na ni i ciga i 'yuwan i yuwan, ayi da i cigalai, adama a na vuma na cigai ama u to tonishi Wilā suru.

⁹ Wilā'a u damma tā, “She vu yuwan tsipere wan. She vu una nanza nu ucigu wā wu wan. She vi iṅa wan. She vu zuwa okolo e itana yi za ro wan.” Amma wilā u tā u tā lo za na dammai unata na aza a nda: “Vu ciga nron mu nden mā wu cine vu cigai aciyawu.” ◇

¹⁰ Nā vu ciga ama, vaa yuwaan le iwuya shi. Nā vu ri ni icigi ya ama vu to tonishi ili i na Wilā u dammai.

¹¹ Ni i ciga i 'yuwan i yuwan ili i nda adama a na i reve tā cu'un mantsa ma na tsu ri. Mantsa ma na u lobonoi i 'yon gogogo aṣsumā a nlavu a da, adama a na iwawi i tsu i la'a tā zuzu nā mantsa ma na tsu fara cayi okolo.

¹² U yuwan tā gashi ayin a ciga tā o koto, waru usana u ciga tā matawaa. Adama o ndolo tsu lyawai a yuwusan ili i na aa yuwusan aṣsumā e irumbu, reve tsu tarai itana i na tsaa yuwayin uvon aṣsumā e ekan.

¹³ I yuwan wuma u dū ulobonu, cine ama a tsu yuwusan nu urana. She i yuwan iwuya a mantsa mā abuki wan. She yoo o'wo ososowi wan. She i yuwan tsipere icu'un icu'un wan. She i yuwan nlangi vāni dū wan. She i yuwan tsushu'un no ozo o ro wan.

14 Amma i lyawa Zagbain Yesu Zamawawa rono ɗu aɗanga a wuma u ɗu suru suru. Reve waru i lyawa ifoɓi yu ure u na yaḡ tsuraḡ ili i wuya i na i cigai.

14

She i ge'eto ama wan

1 I ushi aza a na a kurusu Zagbain, ko na aza a na ucawu wo okolo u le u ri nu ucira shi ɗa. She i yuwan mawasan ne ele adama e ili i na a tarai u na u ri ulobonu ko ulobonu shi wan.

2 Iroci, nanza tara ta unusu u ɗa shi na a lyuwa ko cu'un vi ilyalya i na a tsuraḡ biti. Agba za na ucawu wo okolo a yi a ri nu ucira shi, u tsu tama nama na u tsuraḡ suru shi.

3 Aza a na a tsu lyuwa ko cu'un vi ilyalya i ne ɗa a tsuraḡ, a ciga a 'yuwan o goro aza a na a 'yuwain a tama inama wan. Waru aza a na a tamusa inama shi, a ciga a 'yuwan a tara gashi aza a na a lyuwusa ilyalya a yuwan ta unusu wan, adama a na Aṣuḷa a usu ta vuma ndolo.

4 U ri ulobonu i yuwaan aagbashi a vuma ro uge'etosu shi. Zavu'wa va yi ɗa aa gura damma ko u ta yuwusan ulinga u sa'ani ko waa yuwusan ulinga u sa'ani shi. Ucira wu Zagbain u ta kamba aagbashi a yi a yuwan ili i na wu ntsayi u yuwan.

5 Aḡa e Itoni o ro a tara ta urana u ro u la'a ta urana u ro akiza, ozo o ro gba a tara ta urana suru unata u ɗa a ri. I yuwan majiyan me ili i na yi ntsayi na aciyaɗu.

6 Aza a na a tarasa a na urana u ro u la'a ta urana u ro, a tsu yuwan ta ne adama a na a ciga ta a ca Zagbain tsugbain. Ne ɗa waru aza a na a lyuwusa ilyalya icu'un icu'un a ri. O tsu godyoo ta Aṣuḷa kafu a lyuwa, tsundolo tsa ɗa aa ca Zagbain tsugbain. Aza a na waru a 'yuwain a lyuwa ili suru a tsu ciga ta a ca Zagbain tsugbain reve waru o godyoo Aṣuḷa.

7 Adama a aciyatsu a ɗa tsu ri wuma goon shi, waru tsu kuwa adama a aciyatsu goon shi.

8 Na tsu ri wuma, adama a Zagbain a ɗa tsu ri wuma, waru na tsu kuwa, adama a Zagbain a ɗa tsu kuwa. Adama o ndolo, na tsu ri wuma ko tsu kuwa e ekere a Zagbain a ɗa tsu ri.

9 Ili i na i zuwai Zamawawa kuwaḡ reve waru u 'yon u kamba wuma ayi ɗa adama wo o'wo Zagbain a aci a aza a na a ri wuma na aza a na a ri ukwa.

10 Adama o ndolo nye i zuwai yee ge'etosu aza a na a ri oo tonon Zagbain? Waru nye i zuwai yoo ronuso aza a ɗu aza e Itoni e ida? Urana u ta lo a tawa a na Aṣuḷa ee ge'eto tsu suru.

11 Aṣuḷa a damma ta atsuma a Adanshi a yi,

“N kucina ta na wuma u va, ama suru a ta kingyo a makakan ma va.

A alanga e eteshe a ɗa ama suru

a damma a na amu ɗa Aṣuḷa.” ◊

12 Ama suru a ta cuɗuwa ili i na a yuwain a makakan ma Aṣuḷa, ni ili i na i zuwai a yuwain shi.

She i zuwa ama a riya wan

13 Tsu ciga tsu 'yuwan tsu lyawa e ge'etosulei. O unā u ndolo, i dammulai u ri ulobonu i zuwa ama a taɗatsa avu a riya atsuma o unusu shi.

14 Amu n tu uɓolu na Yesu Zagbain, adama o ndolo n reve ta ilyalya suru a tu ulobonu u na a gura lyuwa le. Na vuma tara ili i ro i ri ulobonu shi, to, ili i ndolo unusu u ɗa e ekere a yi.

¹⁵ Voo rocosu icigi shi na vu lyuwa ilyalya i na yaa zuwa za vi Itoni† ro riyā. She vu lyawa ilyalya i na vaa lyuwusa u lungusa vuma na Zamawawa kuwai adama a yi wan!

¹⁶ She vu lyawa ili i na vu tarai u ri mejege ma da u kamba ili i na ama o ro a tarai ili yi idaba wan.

¹⁷ Na vuma ro yuwan adanshi adama o tsugono tsā Asulā waa yuwusan adanshi adama a wilā o unā wa alya e ilyalya no oso shi, amma gba u tsu yuwan ta adanshi adama a aḡulā, na asuvu nden, na maḡanga ma na Ruhu va Akiza a casu.

¹⁸ Ni i yuwaan Zamawawa agandā o ure u nda, i tsu zuwa ta Asulā a uwwa uyo'o waru ama a ta usu du fo.

¹⁹ Adama o ndolo, tsu ciga tsu 'yuwan tsu yuwan aḡyo a na tsaa yuwan tsu yuwan ili i na i tsu taḡaa na nden ma asuvu, waru ni ili i na i tsu kambulai e isawan ugbamu.

²⁰ She i lungusa ulinga wa Asulā adama e ili i na yaa lyuwusa wan. I ta gura lyuwa ilyalya suru, amma unusu u da vu zuwa nanza yuwan unusu adama e ili i na vaa lyuwusa.

²¹ She i tama inama, ko i sowo maḡa, ko i yuwan ili i ro wan, na wo o'wo i yuwan tsundolo u ta zuwa aḡa e Itoni o ro a riyā.

²² Atsuma e ili i na vaa yuwusan aḡu da na Asulā a wu. Ama a tsu yuwan ta maḡanga ne e reve ili i na a yuwusan mejege ma da, babu maḡala adama a yi.

²³ Amma na a ri a maḡala atsuma e ili i na aa lyuwusa, Asulā o kototo le ta na a lyuwa yi, adama a na e reve ta mejege ma da shi. Ni i yuwan ili i na i revei mejege ma da shi, i ta yuwusan unusu.

15

Vu yuwan ili i na vaa uwwa uyo'o goon wan

¹ Atsu na tsu ri nu ucawu wo okolo o ucira, tsu yuwain ankuri na aḡa e Itoni yi Zagbain aza a na ucawu wo okolo e le a ri nu ucira shi. She tsu cigai tsu zuwa aciyatsu na tsaa uwwai uyo'o goon wan.

² Tsu yuwain ili i na yaa zuwa le a uwwa uyo'o, reve waru tsu yuwain ili i na yaa kamba le.

³ Ko Zamawawa yuwan adama u zuwa aciyayi wu uwwa uyo'o shi. Amma cine Adanshi a Asulā a dammai, "Ama a na e isulusa wu aḡu da fo e isulusa." ◇

⁴ Ili i na a danai suru atsuma a Adanshi a Asulā a dana le ta adama o rito tsu. Adanshi a Asulā a ca tsu ta makaḡa ma asuvu, reve waru u ca tsu okolo ugbamu, adama tsu dana nu uzuwu wo okolo.

⁵ Asulā a da za na tsu zuwa tsu tsu kaḡa asuvu, reve waru u ca tsu okolo ugbamu. N ta yuwusan avasa Asulā a kamba du adama i yuwan nden n sa'ani na ama, atsuma e itoni yi Zamawawa.

⁶ Ne da suru ndu yoo boluloi dyo du i yuwaan Asulā ica reve waru i casu yi tsugbain, za na ayi da Dada va Yesu Kristi Zagbain tsu.

Alabari a Sa'ani adama a aza a Isra'ila na Atakpaci

⁷ Zamawawa usu du ta, adama o ndolo a du fo i usulai. Ne da Asulā aḡa tsura tsugbain.

⁸ N damma du ta Zamawawa yuwan ta agandā a tyo e ekere a aza a Isra'ila adama u roco nzuwulai ma aḡunda n na Asulā a yuwayin nkaya n le amayun a da.

⁹ Waru u tawa ta tsara Atakpaci a ca Asula ica adama e isa'ani i na u roco nle. Ununa Adanshi a Asula a dammai: "N ta cuwa wu e memere ma Atakpaci. N ta cana ica a tyo a aala a wu." ◇

¹⁰ Adanshi a Asula a dammisa ta: "Zanganai, adu Atakpaci, obolo na ama a yi, aza a Isra'ila." ◇

¹¹ Waru Adanshi a Asula a damma ta: "Cuwai Asulazuwa, suru ndu Atakpaci. Cuwa niyi, ama o uvadi suru." ◇

¹² Reve vumavasula Ishaya damma, "Nanza o u'wa u Mogono Dawuda† u ta tawa, u ta yuwan tsugono a aci a Atakpaci, waru a ta zuwa okolo e le e ekere a yi." ◇

¹³ N ta yuwusan avasa a tyo a Asula, za na tsu ca uzuwu wo okolo, u shiton du na mazanga ma amayun na asuvu nden, a mantsa ma na i cayi okolo a du e ekere a yi. Ne da uzuwu wo okolo a du waa lyuwa elime o ucira u Ruhu va Akiza.

Bulu yuwan ta adanshi adama o ulinga wa yi

¹⁴ Ama a va, n reve ta i ta tapu ni isa'ani. N reve ta waru i ta nu urevu u na wu ntsayi i danga na ayi, waru n reve ta i tsu gura ta ritoloi.

¹⁵ Amma n danaa du ta a alanga eteshe adama e ili i na n ciga ndu i cuwan. N yuwan ta ne adama a na Asula a yuwaan mu ta isa'ani,

¹⁶ waru u ca mu ta ulinga u na moo o'wo aagbashi e Yesu Zamawawa a tyo ubata wa Atakpaci. N ta yuwusaan Asula tsugbashi ana mo ritosu Alabari a Sa'ani a yi. N danga ta ana ganu† adama Atakpaci o o'wo kucci na Asula aa ushi, kucci na Ruhu va Akiza kambatoi akiza.

¹⁷ Adama o ndolo, n ta yuwusan mazanga adama e ili i na n yuwain adama a Asula atsuma e Yesu Zamawawa.

¹⁸ Maa yuwan adanshi adama e ili i ro shi, she ili i na Zamawawa yuwain e ekere a va, ana n zuwai Atakpaci a yuwan tsutoni na Asula. A yuwan ta tsutoni na ayi adama e ili i na n dammai ni ili i na n yuwain.

¹⁹ Waru o toni ta Asula adama o ucira wa abajini o ulinga wa asalama† u na e ene, na waru adama o ucira u Ruhu va Akiza. N yuwan ta alajiya a Alabari a Sa'ani atsuma a Urishelima hali a tyo alanga a Iliriku, adama o ndolo n koto ta de alajiya ubata suru.

²⁰ N ciga ta n yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani kuci ubata u na ama o ro koto a uwwai adama a Zamawawa shi, adama a na n ciga n yuwusan ulinga o ulinga u na nanza farai shi.

²¹ U ta cine Adanshi a Asula a dammai:

"Aza a na koto a damma nle adama a yi shi e te ene, waru aza a na koto a uwwai adama a yi shi, a ta tsura urevu." ◇

Bulu ciga ta u bura Roma

²² Ulinga u nda u da u shi u putsusaa numu a tawa ya'a du me ene du.

²³ Gogo gba n koto ta ulinga u na maa yuwusan bata nda. N shi ta n ciga n 'yawa ubata u du nu ujimu.

²⁴ N te ifobi n 'yawa Asibaniya, na maa kara, n ta batsa Roma.† N reve ta n ta uwwa uyo'o na m batsa me ene du, reve i kamba mu n reme ure.

²⁵ Amma kafu me ene ɗu, n ciga n 'yuwan n 'yaɓa ne'en Urishelima tsara n tara une'e a tyo aza e Itoni a na a ri de.

²⁶ A'isa a aza e Itoni a na a ri Makidoniya na Akataya a ca ta ikebe faan adama a kamba alambi a na a ri pe atsuma a aza e Itoni a Urishelima.

²⁷ A uwwa ta uyo'o u na aa yuwaan le ne, adama a na une'e'e wo o'wo ta she damma atsupu o utan. O ufaru, Atakpaci a ushi ta isa'ani e ekere a Asula adama a aba'un atsuma a ruhu e ekere a aza a Isra'ila. Dafa gba e enei u lobono ta a kamba le ni ili i na a ri na ayi.

²⁸ Na n koto a casu ikebe i nda, n ta kalyuwa ɗu, reve n kara a tyo Asibaniya.

²⁹ N reve ta na n rawa ubata u ɗu, Zamawawa ta ca mu abajini aba'un adama a ɗu.

³⁰ Ama a va, n ta patishi ɗu ankuri atsuma a ala e Yesu Zamawawa Zagbain tsu, i bolo ekere na amu atsuma o ulinga a yuwusan avasa a tyo ubata wa Asula adama a va. I yuwan ili i nda adama e icigi i na i ri na ayi a tyo e ekere a va na Ruhu va Akiza ca ndu.

³¹ I yuwan avasa adama a ama a na a ri e ida ya Yahuda aza a na koto a ushiyi Yesu Zamawawa shi, tsara a uwwato mu usan wan. Waru i yuwan avasa adama a aza e Itoni atsuma a Urishelima a yuwan mazanga ni ili i na n yuwain adama n kamba le.

³² Na Asula a usu, n ta tawa ya'a ɗu na mazanga, waru ukalyuwusa u va a tyo ya'a ɗu u ta zuwa mu mu uwwa uyo'o reve n tsura wivuwun.

³³ Gogo lyawa Asula, za na tsu ca asuvu nden, u dana obolo na adu suru. Ami.

16

Bulu casa ta n'utsa ma yi

¹ N ta ni ili i sa'ani i na maa damma adama a Fibi, ka na a yuwusan aganda atsuma a aa'isa a aza e Itoni a Kankiriya.

² N ta patishi ɗu ankuri i ushi yi atsuma a Zagbain o ure u sa'ani u na ama a Asula aa tsu yuwan. I kamba yi atsuma o ure u na yaa gura suru, adama a na u kamba mu ta na ama a abunda fo.

³ I casa Birisika na Akila, aza a na a yuwain ulinga obolo na amu atsuma a tsugbashi tsu Yesu Zamawawa.

⁴ A usu ta a kuwa adama a kamba mu. N godyoo le ta lon, waru amu a nde'en shi a'isa a aza e Itoni a Atakpaci suru o godyoo le ta.

⁵ Waru, i casa mu aa'isa a aza e Itoni a na o tsu bolotosu atsuma o u'wa u le.

Waru i casa mu i'utsa ya amayun i va Abayinitu. Ayi da vuma na fara o'woi za vi Itoni e ida ya Asiya.

⁶ I casa mu Meri, za na yuwaan ɗu ulinga wa abula lon.

⁷ I casa mu ama a va, Andranika na Juniya, aza a na a dana atsuma o u'wa wa ali obolo na amu. O o'wo ta aza e Itoni kafu amu, waru ajiya a ta casu le tsugbain.

⁸ I casa mu Amfiliya, ayi i'utsa ya amayun i va i da atsuma e itoni yi Zagbain.

⁹ I casa mu Uribanu, za na yuwayin Zamawawa aganda obolo na atsu.

I casa mu i'utsa ya amayun i va Isitaki.

¹⁰ I casa mu Abali, za na rocoi amayun a da u toniyi Zamawawa.

I casa mu Aristobulu na ama o u'wa a yi.

¹¹ I casa mu Hiruduyan, moron ma va.

Waru i ɔ́sáá mu Nakisu na aza a na ǎ ri ǎtsuma o u'wa wá yi, aza a na ǎ ri aza e Itoni yi Zagbain.

¹² I ɔ́sáá mu Tarafina na Tarafusa, ǎmáci a na a yuwain ulinga u sa'ani adama a Zagbain.

I ɔ́sáá mu náwayi va amayun va Barisisa, ka ro na yuwain ulinga u sa'ani adama a Zagbain.

¹³ I ɔ́sáá mu Rufo, za na ri aagbashi a sa'ani adama a Zagbain. Waru i ɔ́sáá mma va yi, za na o'woi gashi mma va.

¹⁴ I ɔ́sáá mu Asinkirita, na Filiguna, na Hamisa, na Batureoba, na Hema, obolo na aza e Itoni a na ǎ ri obolo ne ele.

¹⁵ I ɔ́sáá mu Fililugu, na Juliya, na Niriya, na mawun ma ǎnawu mo usheli ma yi, na Ulumfa, obolo na ama a ǎsulá a na ǎ ri obolo ne ele.

¹⁶ I ɔ́sáá ni icigi yi Zamawawa.

ǎ'isá ǎ aza e Itoni a Zamawawa suru a ta ɔ́sáá ɔ́.

Morono ma atsuvu mo ukosu

¹⁷ Ama a va, i kambuwa ugbozu u ɔ́ ulobonu adama a aza a na ǎ tawaa nu une'esun nu u'yaasan wa asuvu e ekere o ucawu wo okolo wa ama, reve o rito ili i ro ko'o ni ili i na i tsurá. I suma le!

¹⁸ Aza a na a yuwusan ne a yuwusaan Zamawawa Zagbain tsu aganda shi, amma a ta yuwusan ili i na aa uwaa aciyele uyo'o. A tsu yuwusan ta ica ye pere, reve a lumá ama a na e revei cu'un morono ma adanshi me iwuya ma nda shi.

¹⁹ Aza e Itoni suru a uwa ta a na yaa yuwusan tsutoni e ekere a Zagbain, adama o ndolo n ta yuwusan mazanga adama a ɔ́. Amma n ciga ɔ́ ta i kambuwa ugbozu ǎtsuma e ili i na i ri ili i sa'ani, amma gba i suma iwuya.

²⁰ ǎsulá a na gba a tsu tawaa na asuvu nden, aa jima shi u ta minjira Male reve u ca ɔ́ ucira a aci a yi.

N ta yuwusan avasa isa'ani ya Yesu Zagbain tsu ɔ́n u obolo na ɔ́.

²¹ Timoti za na a yuwusan ulinga obolo na ǎmu, u ta lyungusa ɔ́ ni ica su ya yi. Waru ama a va fo, Lusiya, na Yason, na Susibatara a ta ɔ́sáá ɔ́.

²² ǎmu ɔ́ Tatiya, n ta ɔ́nasa ili i na Bulu dammai n ɔ́nasa. ǎmu fo n ta ɔ́sáá ɔ́ ǎtsuma a Zagbain.

²³ Gayu ta ɔ́sáá ɔ́. U ushi mu ta obolo na ǎ'isá ǎ aza e Itoni suru ǎtsuma o u'wa wá yi.

Arasata, za vu uzuwa wi ikebe a lyuci gbain, ni i'utsa i tsu Kawata a ta ɔ́sáá ɔ́ fo.

²⁴ N ta yuwusan avasa Zagbain tsu Yesu Zamawawa u roco ɔ́ isa'ani suru. Ami.*

Avasa e ica

²⁵ Tsu cayi ǎsulá tsugbain! U tsu zuwa ɔ́ ta yi isawan nu ucira ǎtsuma o ucawu wo okolo a ɔ́, cine Alabari a Sa'ani a dammai. Ikaka i ɔ́ adama e Yesu Zamawawa ni ifofo i na u sokoi nu ujimu.

²⁶ Amma gogo idana ya ǎsulá a zuwa le ta e reve amayun a alanga e eteshe. Waru ǎsulá, a na a tsu kuwa shi, a zuwa ta uvadi maɔ́la e reve amayun a nda, tsara a usu waru aa yuwan tsutoni na ayi.

²⁷ Lyawa ǎsulá, za na ayi ɔ́n goon u ri nu ugbozu, u ushi tsugbain o ure wa Yesu Zamawawa babu ukotu. Ami.

* 16:24 Akuci a atagada o ro a ri nu uguzu u nda shi.

Mepepeline mo Ufaru ma Bulu a tyo ya Aza a Korinti

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu dana ta mepepeline ma nda na mepepeline mo ro a tyo aza e Itoni o ro atsuma a Korinti. Korinti abajini a lyuci a da zuzu na nge'en m mala. Ama bata bata a dana ta de na nden. Lyuci'i u dana ta na ala a vama adama a mayan me iwuya ko ili yi idaba pe. Iroci yi ili i na a dansa ayi da aa'isa a amali a Afurodata, ubata u na a zuwai ashakala ukpakukupa (1,000) adama o ulinga wa aza a na aa yuwusaan ure we epen aganda. Bulu 'yawa ta de reve u linga adama u tsura ikebe yi ili i na waa dana a lyuwusa waru o ritosu ama adama e Yesu. Aza e Itoni na abunda alambi a da a danai a mantsa mo ndolo, amma ama o ro gba shi a shi ta nu ucira.

Atsuma e mepepeline ma nda, Bulu rito ta aza e Itoni cine a yuwan nden n le ubata u na ama a abunda a ri a yuwusan ili yi idaba. U damma ta aza e Itoni a yuwan nden ma ankuri na akapi a ama a na a buwai, she a dana wukasu wan. U rito ta ama she a yuwan tsipere wan ko iwuya i ro wan. U cuduwa ta cine wu ntsayi lolo dana. E mepepeline ma nda Bulu damma ta cine icigi i ri nu ucira lon. U roco ta cine waru wu ntsayi a yuwan aganda. O ukosu, u cuduwa ta ulyuwu wa aci e Yesu na a 'yasa'in diga o ukwa, ne da fo aza e Itoni a yi suru aa dana nu ulyuwu wa aci.

Ulyuwu wa aci e ekere o ukwa u tawaa ta nu ucira e ekere aza e Itoni. Icigi yi ili yu uvadi abajini e ili i wuya i da. Aatagada a nda a damma tsu ta ulyuwu wa aci e Yesu Zamawawa e ekere o ukwa a la'a ta icigi yi ili yu uvadi, ne da za vi Itoni a gura suma ili yu uvadi reve u kuru Zamawawa ulobonu.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu na avasa a Bulu (1:1-9)
2. Ipati adama o uolu wa aci (1:10-4:21)
3. Addama atsuma a tsu'utsa (5:1-7:40)
4. Tsutoni na Asula o una wa amali (8:1-11:1)
5. Uritosu cine a yuwan aganda na wuma wa aa'isa (11:2-14:40)
6. Ulyuwu wa aci a Kristi Zamawawa a aci o ukwa (15:1-58)
7. Sadaka adama a alambi (16:1-4)
8. Ifobi yi mmalu ma Bulu (16:5-12)
9. Majiyan ma Bulu ni icasu ya yi (16:13-24)

Ucuduwu

¹ Amu Bulu da n danaa ndu aa'isa a aza e Itoni atsuma a Korinti mepepeline ma nda. N ta lyungusaa du ni icasu. I'utsa i tsu Satsani fo u ta lyungusaa du ni icasu. Asula e de mu ta amu Bulu, mo o'wo aajiya e Yesu Kristi Zamawawa, adama a na ne da u cigai.

² Asula e de du ta yo o'wo ama a akiza a yi. U kambato du ta na akiza e ekere e Yesu Zamawawa. U yuwaan ta ne fo aza a na a yuwaan niyi aganda atsuma a Zagbain Yesu Zamawawa bata koko'o. Zamawawa da Zagbain tsu na akapi ama fo.

³ Lyawa Asula Dada tsu obolo na Zagbain Yesu Zamawawa a ca du isa'ani na asuvu nden.

Bulu godyoo ta Asula

⁴ N tsu godyoo ta Asula kuci adama e ne'e na u ca ndu, gogo a na yo o'woi aza e Yesu Zamawawa.

⁵ E re suru yo o'wo tã aza o utsuru, atsuma a adanshi nu urevu suru adama a na yo o'wo tã ili i tã na ayi.

⁶ Ayi nda u roco tã ili i na n damma ndu adama a yi amayun a da.

⁷ Adama o ndolo, i ushi tã ne'e suru na Ruhu va Asula aa casu, adu a pura ukumbu wu Zagbain Yesu Zamawawa.

⁸ U tã banã du nu ucira hali o ukosu adama Asula o goro du atsuma e ili i ro o urana u na waa tawisa waru wan.

⁹ Amayun a da Asula a ta yuwaan du ne, adama a na u tsu yuwan tã ili i na u dammai, u dangwa du tã yo o'wo ili i tã na Mawun ma yi, Zagbain tsu Yesu Zamawawa.

Ama e ne'eshen ta re re

¹⁰ Ama a va, n ta patishi du, adama o tsugono tsu Zagbain tsu Yesu Zamawawa, na suru ndu i usulai. She yi kasa wan, amma i boluloi aciyadu ubata u tã adama i dana no okolo a tã na majiyan ma ta.

¹¹ Ama a va, ama o ro aza a na a ri de nden o u'wa wa Kuluwi* a damma mu tã a na i tã a mawasan vani du.

¹² A damma ta vuma suru ta yuwusan adanshi a yi ko'o. Vuma ro damma, "N te itoni ya Bulu." Za ro a dansa "N te itoni ya Apolo." Za ro waru a dansa, "N te itoni ya Bituru." Za ro gba a dansa, "N te itoni yi Zamawawa."

¹³ A ta gura ne'eshen Zamawawa za na ri vuma ta koko'o? O'o! Bulu kuwa ta adama a du a akpata?† O'o! A rumbu du ta tsara yoo o'wo otoni a Bulu? O'o!

¹⁴ N godyo ta Asula a na n rumbu yi ko vuma ta atsuma a du shi, she Kirisibu na Gayu.

¹⁵ Gogo babu vuma na aa damma a rumbu yi ta atsuma a ala a va.

¹⁶ (Kai, n cuwan ta gogo! N rumbu ta Istifana na ka va yi na muwun ma yi, waru maa gura cuwan ko n rumbu ta nanza shi.)

¹⁷ Zamawawa† lyungu mu n rumbu ama shi. U lyungu mu ta n yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani. Na n damma Alabari a Sa'ani'i, she n yuwan nu ugbozu wa ama wan, adama a na n ciga ucira wu ukwa wu Zamawawa zuva va akpata wo o'wo pere shi.

Zamawawa da ucira nu ugbozu wa Asula

¹⁸ Na ama a na a ri o ure wu ukwa a uwwa ikaka adama o ukwa wu Zamawawa, u tso o'wo le ta gashi tsulo. Na atsu na Asula a wawusa tsu uwwa yi, ucira wa Asula u da.

¹⁹ A dana ta atsuma a Adanshi a Asula:

"N ta lungusa ugbozu wa aza a na a tarai aciyele a ta nu ugbozu.

N te geshe urevu wa aza o urevu."^o

²⁰ Nye i da i ri ulobonu atsuma o uvadi wa aza o urevu wa adanshi, na munlu n wila, na aza a ndammulai? Asula a zuwa le ta suru o o'wo olo waru u roco ta ugbozu u le u ri na abula shi.

²¹ Asula za na ri nu ugbozu o fofo ta ama o uvadi u nda aa tsura yi shi, no o toni ugbozu u le. O una u ndolo, u dangwa ta u wawa aza a na a ushiyi ikaka i na tsu yuwain alajiya, ikaka i na yo o'woi gashi tsulo.

²² Aza a Isra'ila a ciga ta ee ene ili ya asalama tsara u roco a na Asula a ri o ulinga. Atakpaci a ciga ta a tsara ugbozu.

* **1:11** Kuluwi ka da, waru o utã yi a alanga e eteshe ko ama'a aza a yi a da ko aza a yi a da shi, waru ko agbashi a da ko ama a na a ri pe na nden atsuma o u'wa wa yi u da shi. **1:19** Isha. 29:14.

²³ Adama o ndolo, ana tsu yuwain alajiya a na Zamawawa kuwa ta a akpata,† aza a Isra'ila a tara yi ta gashi unusu, aƵu Atakpaci a damma ili i tsulo tsa da.

²⁴ Amma ikaka'a a tyo e ekere a aza a na Asula a dangwai, aza a Isra'ila obolo na Atakpaci, ayi da nda: Zamawawa, ayi da ucira wa Asula waru ayi da ugbozu wa Asula.

²⁵ Ko na Asula a yuwan gashi u tu ulo, u la'a ta vadilima ugbozu, ko na wo o'wo gashi babu ucira, u la'a ta vadilima ucira.

²⁶ Ama a va, cuwain cine i danai ana Asula a dangwa ndu. Ama o uvadi u nda a jijan gashi wa'a da atsuma a du a ri nu ugbozu. Ama wa'a da a danai azagbain a lyuci atsuma a du. Waru wa'a da utai atsuma a du o u'wa u tsugono.

²⁷ Amma, Asula a dangwa ta ili i na ama a tarai tsulo tsa da tsara u zuwa aza a na a tarai aciyele aza o ugbozu a uwwa wono. Waru u dangwa ta aza a na a ri nu ucira shi, tsara u ca aza o ucira wono.

²⁸ U dangwa ta ili i na ama o uvadi a tarai ili shi, ko babu aƵula, ko babu ili i ro ko ke'en, aƵu u linga ne ele adama ili i na ama a tarai ili ya aƵula yo o'wo babu aƵula.

²⁹ U yuwan ta ne tsara vuma ro yuwan uvadu a makakan ma yi wan.

³⁰ Asula a da za na zuwa ndu yo o'wo uƵolu na Yesu Zamawawa. U kambato ta Zamawawa na aciyayi wo o'wo ugbozu adama a tsu. Adama a yi a da Asula a usu ntsu. U kambato tsu ta aza a akiza, waru u ca ta aciyayi tsara wu utaa tsu ubata wu unusu.

³¹ Adanshi a Asula a damma ta, "Vuma na cigai yuwan uvadu, u yuwan goon atsuma e ili i na Zagbain yuwain."

2

Adanshi adama a Zamawawa nu ukwa wa yi

¹ Ama a va, ana n tawa n damma ndu ikaka ya Asula, n yuwaan du adanshi nu uguru wa adanshi ko n roco n ta nu ugbozu shi.

² Adama a na a mantsa ma na n danai obolo na adu, n zuwa ta aciyava mi icina ili i na i buwai suru, she Yesu Zamawawa goon nu ukwa wa yi a akpata.†

³ Ana n tawai ubata u du, lipu va dana nu ucira shi, waru n dana ta e meje'en adama o wovon.

⁴ Waru ana n danai o uritosu na alajiya n yuwan ta adanshi hawun. N yuwan ugbozu ko adanshi o morono mo ugbozu shi. N lyawa ta Ruhu va Asula roco ucira wa yi.

⁵ N yuwan ta ne tsara i ca okolo adama o ucira wa Asula, agba adama o ugbozu wu vadilima shi.

Ugbozu wa Asula

⁶ Na n ri obolo na aza a na a gbamai de atsuma e Itoni, n tsu yuwan ta adanshi nu ugbozu. Amma cu'un vu ugbozu vu uvadi u da shi, waru cu'un vu ugbozu na azagbain o uvadi a cigai da shi. Ele da aza a na ucira u le woo o'wo babu aƵula.

⁷ Amma n ta yuwusan adanshi o usokowu wu ugbozu wa Asula, za na u lyawai usokowu hali a tyo gogo. Kafu u yuwan uvadi, Asula o fofo ta ugbozu u nda tsara u tawaa tsu na tsugbain.

⁸ Atsuma a azagbain o uvadi a nda babu za na tsurai urevu u ndolo. Na a shi e reve, a shi a vara Zagbain na ri na tsugbain a akpata shi.

⁹ Amma Adanshi a Asula a damma ta:
"Ili i na Asula o foboyi aza a na a ciga niyi
u la'a ta ili i na ee eneshe ne esu e le,

waru u la'a tã ili i na a uwwai na atsuvu e le.
Koto nanza jijan ili i ndolo o okolo a yi shi!"

¹⁰ Amma tsu reve tã ili i ndolo suru adama a na Ruhu va Asulã roco ntsu de ili'i suru. U reve tã ili suru, hali ni ili yu usokowu i na i ri a majiyan ma Asulã.

¹¹ AƳu da goon vu revei ili i na i ri pe atsumã o okolo a wu, waru Ruhu va Asulã da goon revei ili i na i ri pe atsumã o okolo a Asulã.

¹² Amma Asulã a ca tsu tã Ruhu va yi. AƳi da i zuwai tsu ri na majiyan ma tã na aza o uvadi a nda shi. AƳi da i zuwai waru tsu revei fo ili i na Asulã a ca ntsu faan.

¹³ Ana tsu damma ndu ili i ndolo, tsu yuwan ulinga ni idanshi yu ugbozu wu vadilima shi. Tsu yuwan tã adanshi a na Ruhu damma ntsu tsu damma ana tsu cuduwai amayun a nda a tyo aza a na a ri na Ruhu.

¹⁴ AƳi da i zuwai she vuma na ri na Ruhu va Asulã goon da aa gura reve aba'un a Ruhu. Vuma na ri na Ruhu va Asulã shi, u tsu jijan tã gashi aba'u'un tsulo tsa da.

¹⁵ Vuma na ri na Ruhu suru u ta gura petelyuwe ili i nda, amma babu vuma na aa gura petelyuwe vuma'a.

¹⁶ Adanshi a Asulã a damma tã:

"Zane da gura revei majiyan ma Asulazuva?

Zane da aa gura ca yi asala?" ◊

Amma tsu gura tã reve ili i nda, adama a na tsu tã no okolo a Zamawawa.

3

Agbashi a Asulã

¹ Ama a va, ana n danai obolo na adu n yuwaan du adanshi cine maa yuwaan aza a na a gbamai de atsumã e Itoni shi. N yuwaan du tã adanshi gashi adu aza a na a ri pe atsumã o uvadi da ko gashi adu nrebu n da atsumã a Zamawawa.

² N lyuwato du tsuwa shi, adama a na i buwai a apasa maani. Ko gogo koto i rawa i lyuwa tsuwa shi, adama a na hali n gogo i buwa tã a yuwusan nden n du gashi aza a na a ri pe atsumã o uvadi.

³ I tã tsushu'un vani du waru i ta mawasan vani du. AƳi ili i nda i roco tã a na i buwai atsumã o uvadi, waru i buwa tã o tonon re va yi.

⁴ Za ro a dansa, "N te itoni ya Bulu." Za ro waru a dansa, "N te itoni ya Apolo." Ana yaa dansa cu'un ndolo, i rotso tã ama o uvadi.

⁵ To, Apolo gba ili i ro i da? O'o! Bulu waru gba ili i ro i da? O'o! Atsu agbashi a Asulã a da goon, aza a na aa kambusa du i usu. Za suru atsumã a tsu u ta yuwusan ulinga u na Zagbain ca niyi u yuwan.

⁶ Amu n cu'wan tã avu Apolo tsun mini. Agba Asulã a da a tsu zuwa yi u kungwa.

⁷ Za vu ca'an na za vu utsusun u mini ili i ro i da a ri shi, amma Asulã ili i ro i da adama a na aƳi da u tsu zuwa icu'u'un i kungwa.

⁸ Za vu ca'an na za vu utsusun u mini a ciga tã icu'u'un a kungwa tsara uduwa u lobono. Asulã a ta ca vuma suru iliyinkapa atyo o ulinga u na u yuwain.

⁹ Adama a na atsu n'utsa mu ulinga n na tsa yuwusaan Asulã ulinga da, waru adu uduwa wa Asulã u da.

Waru adu usaa wa Asulã u da.

¹⁰ N yuwan t̄a ulinga wu suwi va amayun, adama a na Asul̄a a kamba mu t̄a n yuwan yi, waru n vara t̄a ikyun yu usaa, avu vuma ro reme usaa zuva v̄a yi. Suru ndu i yuwan ugbozu cine yaa yuwusan usaa'a.

¹¹ Ikyun yu usaa u na tsu varai de, Yesu Zamawawa† da, waru babu vuma ro na aa varisa ikyun i ro.

¹² Vuma na a yuwan usaa e ikyun yu usaa i ndolo, za ro ta yuwan ulinga n̄a zinariya, ko azurufa, ko atali e ikebe, za ro gba shi danga, za ro waru alawan, ko tsu'iw̄a.

¹³ Amma urana wu uge'etosu u t̄a lo a t̄awa a na aa lyungwa tsara e ene cu'un vu ulinga na suwi suru yuwain. A ta zuwa ulinga u vuma suru atsuma a akina tsara e ene ko u t̄a kula.

¹⁴ Nu usaa'a u kul̄a atsuma a akina'a shi, to, suwi ndolo t̄a tsura iliyinkapa.

¹⁵ Amma nu usaa'a u kul̄a, ayi suwi ndolo ta lamba ili suru. Ayi suwi'i u ta la'a, amma u to o'wo gashi vuma na utul̄ai atsuma a akina.

¹⁶ N reve t̄a a na i revei a na adu aa'isa a Asul̄a a da waru Ruhu va Asul̄a t̄a pe nden atsuma a du!

¹⁷ Asul̄a a t̄a lungusa vuma na lungusai aa'isa a Asul̄a. Ili i na i zuwai ayi da aa'isa a Asul̄a a t̄a na akiza, waru adu aciyadu adu dada aa'isa'a.

¹⁸ Lyawai a pusasan aciyadu ana. Na yaa yuwusan majiyan i t̄a nu ugbozu atsuma o uvadi u nda, to, i kambato aciyadu olo adama a na ne da yoo o'wo aza o ugbozu wa amayun.

¹⁹ Ili i na uvadi u tarai wo o'woi tsulo, ayi da ili i na Asul̄a a tarai ugbozu. Adanshi a Asul̄a a damma t̄a, “Asul̄a a tsa azu t̄a aza o ugbozu a mantsa ma na aa yuwusan ugbozu u le.”

²⁰ Waru u dammisa t̄a, “Asul̄azuva e reve t̄a a na ifobi i na aza o ugbozu a yuwain suru pere da.”

²¹ Adama o ndolo she i 'yasan avangaci adama a na yoo tono vuma gbain ro wan. Ili suru aza a du a da:

²² Bulu, na Apolo, na Bituru aza a du a da. Waru uvadi mafula za du da. Wuma, nu ukwa za du da. Ne da mantsa mo gogo na mantsa ma na maq tawa. Ili suru e ekere a du a da a ri,

²³ waru adu e ekere a Zamawawa da i ri, waru Zamawawa e ekere a Asul̄a a da u ri.

4

Ulinga wa ajiya

¹ Lyawa ama a tara tsu agbashi a Zamawawa, aza a na Asul̄a a cayi ili ya amayun i na i ri usokowu.

² Na ama a ca agbashi ulinga, a ciga le t̄a a yuwan ulinga'a cine wuntsayi a yuwan.

³ Amu u bal̄a mu ko i ge'eto mu ko ukobu wu uge'etosu wa ama u ge'eto mu shi. N tsu ge'eto aciyava shi.

⁴ N reve t̄a asuvu a va a t̄a cece. Amma suru n̄a ne u kambato mu cece shi, adama a na Zagbain da za na ee ge'eto mu.

⁵ She i ge'eto kafu mantsa ma rawa wan, i puro hali Zagbain kamba. U to utaa ili i na i ri usokowu atsuma e irumbu e ekan, waru u t̄a palu'wa ili i na ama a cigai i na i ri usokowu o okolo e le. Asul̄a a da aa cibala vuma na acibalu a na a ntsaa niyi.

⁶ Ama a va, amu na Apolo iroci i da atsuma e ili i na maa yuwusan adanshi a aci a yi, tsara i tsura urevu wi ili i na udammu'u u ri, “Toniyi ili i na a danai atsuma a Adanshi a Asul̄a goon.” Tsundolo yaa 'yasan avangaci reve i tara manlu ma du ma la'a t̄a manlu mo ro shi.

⁷ Zane da vaa tarasa aciyawu? Vu ta tarasa vu la'a ta akapi a aza e Itoni? Nye da vu ri na ayi na Asula a da a ca nuwu ayi shi? Nni ili i na vu ri ne ele suru ubata wa Asula a da o utai, cine vaa 'yasan avangaci gashi avu da vu yuwan nle na aciyawu?

⁸ I ta yuwusan majiyan gashi i tsura ta de ili i na i cigai suru. I yuwan ta majiyan gashi i ta nu utsuru. I ta yuwusan majiyan yo o'wo ta ngono goon du reve i lyawa tsu. N ta ciga yo o'wo ngono na amayun adama tsu yuwain tsugono obolo.

⁹ Me ene ta gashi Asula a zuwa tsu atsu ajiya a yi tso o'wo ama a na ama a tarai ili i ro shi, cine aza a na a ri o u'wa wa ali a ri acapa suru suru. Tsu ta tsa ama a na a tarai a tyo a agalaci reve o una le, * adama ama suru na nlingata ma Asula e ene cine aa kuwa.

¹⁰ Ama o uvadi a nda a te inda tsu gashi olo adama a na tsa yuwusan ulinga wu Zamawawa. Amma adu, i ta dansa i ta nu ugbozu lon, adama a na i ri e itoni yi Zamawawa. Agba ne da shi. I ta yuwusan majiyan tsu ri nu ucira shi adu gba i ta nu ucira. I ta yuwusan majiyan ama a ta casu du tsugbain, agba a ca tsu tsugbain shi. Agba ne da shi.

¹¹ Hali n gogo tsu lamba ta ilyalya na mini mo oso. Akashi a da tsu ri ne ele goon na tsoo oto. Ama o to bongishi tsu lon. Tsu ri nu u'wa wa aciyatsu shi.

¹² Tsu yuwan ta atyo a na tsa yuwan ulinga ne ekere a tsu. Na ama a yuwaan tsu una, atsu tsu zuwaa le ta aba'un. Na ama o bongi tsu, atsu tsu kafa ta pe asuvu.

¹³ Na ama a yuwan adanshi a vanvama adama a tsu, atsu tsu damma ta ili i sa'ani a aci e le. Hali n gogo ama a ta tarasa tsu tse everi waru gashi akkama.

¹⁴ Maa danasaa du ili i nda adama yu uwwa wono shi. N ciga ta n rono du atsuva adama a na muwun n va n da i ri.

¹⁵ Ama ukpakukupa kupa (10,000) ta gura rito du adama a Zamawawa, amma amu da a nde'en dada du goon. Yo o'wo ta muwun n va ana n damma ndu adama e Yesu Zamawawa.

¹⁶ Adama o ndolo m pati du ta i toni iroci i va avu i yuwan cine maa yuwusan.

¹⁷ Ayi da i zuwai maa lyunguwisa du ulobo u va Timoti atsuma e itoni. Ayi macigata ma va ma da waru aagbashi a abula a Zagbain a da. U ta cuwaan du ni ili i na n ritoi adama e Yesu Zamawawa atsuma a a'isa a aza e Itoni ubata u na n 'yawai suru.

¹⁸ Ozo o ro a du a ta 'yasan avangaci adama a na i yuwain majiyan ma na maa tawa n kalyuwa du shi.

¹⁹ Amma na Zagbain lyawa mu n tawa, maa jima shi n ta tawa. Na n tawa n te ene ili i na aza a na aa 'yasan avangaci aa yuwusan. N te reve ko ubata wa Asula u da a tsurai ucira u le, ko adanshi a da aa yuwusan goon.

²⁰ Adama a na tsugono tsa Asula adanshi a da a yuwusan goon shi, amma adama o ucira.

²¹ Atsuma e ili i re i nda, zane da i dangwai: n tawa du na aasudu ko n tawa du ben ni icigi?

5

Tsipere atsuma a aza e Itoni

* **4:9** Na yali ya Roma i lyuwa uvon reve u kambu a wata, u ta dana elime, avu asoja na ama a na a kamba niyi a kuru acapa, aza a na a dana acapa suru suru ele da n'yuwatan n na e remei bata o uvon reve a zuwa le o u'wa wa ali. Bulu ta kuratosu aciyayi na aza a na e remei na aa zuwa o u'wa wa ali aza a na a ri acapa suru suru.

¹ Mu uwwa tã ama a dansa za ro atsumã a ðu ta yuwusan tsipere, a na u ta yuwusan tsipere na ka va dada va yi. Ko atsumã a aza a na e revei Asulã shi a 'yuwan tã cu'un vu unusu u ndolo.

² U rawa ta yu uwwa wono, agba ađu ða nda a 'yasan avangaci. I yuwan atsumolangu adama o unusu u vuma'a. Ni i shi i yuwan atsumolangu tsundolo, i shi ta putsaa vuma ndolo a yuwan ibolo na ađu.

³ Ko na wo o'woi n ta alanga na ađu, n tsu yuwusan tã majiyan adama a ðu. N yuwan ta uge'etosu gashi n ta lo obolo na ađu gogo. Nu ucira u na Yesu Zagbain ca numu, n damma tã a na i ciga i 'yuwan i ca vuma na aa yuwusan unusu u ndolo oforo.

⁴ I ðe ibolo waru ucira wa Yesu Zagbain tã ðana obolo na ađu atsumã e ibolo i ndolo.

⁵ I 'yuwan i ciga i ca vuma ndolo a tyo o ucira u Male, tsara u lungusa lipu vuma ndolo, amma a ta wawa ruhu va yi na Yesu Zagbain tawa.

⁶ Uvadu u ðu u ri ulobonu shi. I reve tã udammu u nda, "Ununa wolilo† wa'a u tsu zuwa yira ya akala atsumã e meretsu i tsutsa tapu." Ili i nda u to rocosu ni i lyawa vuma ndolo na aa yuwusan tsipere tso ndolo lyuwa elime na ađu, ama o ro atsumã a ðu a ta gura reme mayan e.

⁷ Cine aza a Isra'ila a tsu tawa wolilo suru a 'wa le kafu a yuwan Abuki a Mapasa, ne ða yaa yuwan, yu utaa vuma nda atsumã a ðu. Asulã a kambato ðu tã cece adama a na Zamawawa kuwai tsara u kambato tsu faan e ekere o unusu. Wo o'wo tã tsa magiri'i ma na aza a Isra'ila o unai ðe a Abuki a Mapasa nu ujimu lon.

⁸ Adama a na ne ða u ri na amayun, tsu ðana i cuwusan kuci a na atsu ama a Asulã a ða. Tso ocoyi akuci o wolilo, ele ða tsurala, na tsushu'un, na re vi iwuya i na tsu yuwain kafu tso o'wo aza e Itoni, amma tsu yuwain amayun na abula tsa akala tsa na a yuwain na wolilo shi.

⁹ Ana n ðanaa ndu nu ufaru, n damma ðu tã she i bolo aci na ama a na aa yuwusan tsipere wan.

¹⁰ N ta yuwusan adanshi adama a aza e Itoni a na a yuwusan tsipere, agba a aci a aza a na a ri aza e Itoni shi. Amayun a ða ozo o ro e le a yuwan tã ðe tsipere. Ozo o ro e le a tã nu utsan, ozo o ro waru aza a a'usa, ozo o ro waru a ta yuwusaan amali aganda. Ni i ciga yi kasa na cu'un va ama o ndolo, to i lyawa uvadi.

¹¹ Ili i na maa dansaa ðu ayi ða yi kasa na za na e ðesu aciyayi za vi Itoni amma u ta yuwusan tsipere. Yi kasa na ama a na a ri nu utsan ne evu. Waru yi kasa na ososowi na aza a na e isulusa ama na aza a a'usa. Waru yi kasa na ama a na yuwusaan amali aganda. Ko tsuwa she i lyuwa obolo na cu'un va ama o ndolo wan.

¹² N ri nu ucira n ge'eto aza a na a ri aza e Itoni a ða shi. Amma i tã nu ucira u na yoo boryo aza a ðu aza a na a tsu yuwan cu'un vu nusu ndolo.

¹³ Asulã a te ge'eto ama a na a ri aza e Itoni shi. Adanshi a Asulã a damma tã, "Na atsumã a ðu za ro pe ni iwuya, i lo yi." †

6

Ntaralai a 'yawa o ukobu wu uge'etosu

¹ Atsumã a ðu na za tã ðu ri na mawasan na za ro, she u 'yawa o ukobu wu za vu uge'etosu na ri za vi Itoni shi wan. U damma ama a Asulã e ge'eto adanshi'i.

² Ađu i reve urana u ro atsu aza e Itoni tsu tã ge'eto uvadi shi? Na ađu ða yee ge'eto uvadi, yaa gura ge'eto addama e keke'en a nda shi?

³ I reve tã mantsa ma tã lo a tawã a na tsee ge'eto nlingata ma Asulã, adama o ndolo amayun a ða tsu ta gura ge'eto ili i na i buwai atsuma o uvadi.

⁴ Ni i ri na cu'un mawasan ndolo, cine tsa ða yaa 'yawusa ubata wã aza o uge'etosu a na a ri atsuma a tsu shi, aza a na ama a Asulã a tarai ili i ro shi?

⁵ N ta yuwusan adanshi a nda tsara yu uwwa wono. N reve tã atsuma a ðu aa lamba za vu ugbozu na aa gura ge'eto na a tsura mawasan atsuma a aza e Itoni shi.

⁶ Amma o unã o ndolo, reve aza e Itoni e re a 'yawa o ukobu wu uge'etosu, avu a uwa mawasan a makakan ma aza a na e revei Asulã shi. She i yuwan tsundolo wan!

⁷ Ni i tara mawasan ma ðu a tyo o ukobu wu uge'etosu, to, i riya tã. Atsuma a ðu na za vi Itoni ro nusaan ðu, she i 'yawato yi ubata wu za vu uge'etosu avu yi isula yi wan. U ta la'a i rungwa. Ko na za vi Itoni ro paala ðu, she i 'yawato yi ubata wu za vu uge'etosu avu yi isula yi wan. U ta la'a i iyawa yi ne.

⁸ Amma a ðu na aciya ðu i tsu yuwan tã iwuya reve waru i paala ozo o ro, i tsu yuwan tã ne a tyo e ekere aza a ðu aza e Itoni!

⁹⁻¹⁰ She yi lumã aciya ðu wan. I reve tã za vi iwuya aa tsura tsugono tsã Asulã shi. Ama a nda ele ða aza a na a yuwusaan amali a aganda. Ele fo aza a na a yuwusan tsipere, ama a nda aa tsura tsugono tsã Asulã† shi. Ne ða waru ali a na a tsu iyawa ali a yuwan tsipere ne ele e re koko'o. Evu, na aza o utsan, na aza a ngalalã ai aa tsura tsugono tsã Asulã shi, obolo no ososowi, na aza a na a lungususa ala o ozo o ro. Aza a na a yuwain cu'un ndolo aa tsura tsugono tsã Asulã shi.

¹¹ Kafu i usu Zamawawa, ozo o ro a ðu a yuwan tã cu'un vi ili yi idaba i ndolo. Amma Asulã a zaza'wa tã nusu ðu suru avu u kambato ðu cece, reve u kambato ðu babu unusu a makakan ma yi. U yuwan tã ili i ndolo suru atsuma a ala a Zagbain Yesu Zamawawa waru nu ucira u Ruhu va Akiza.

I ca Asulã tsugbain na lipu ðu

¹² Apa ili i na ozo o ro a ðu a dansa: “N ta gura yuwan ili i na n cigai, adama a na amu za vi Itoni ða.” Apa cine n tsu usu: “Ee, uritosu u ndolo amayun a ða. Agba ili i na maa gura yuwan suru i ða yaa kamba mu shi.” N ta gura damma, “N ta gura yuwan ili i na n cigai biti,” amma n iyawa ili i ro i kambato mu aagbashi a yi shi.

¹³ I damma tã, “Ilyalya i tu ulobonu adama a aatsuma, waru aatsuma a tu ulobonu adama e ilyalya.” Amayun a ða, amma urana u ro Asulã o to kototo le ra. Asulã a yuwan lipu adama e tsipere shi. U yuwan yi tã tsara yuwaan Zagbain aganda, waru Zagbain tã kpãtu'waa lipu'u ure u matsura.

¹⁴ Asulã a 'yasan tã Zagbain atsuma o ukwa, waru ayi fo u ta 'yasan tsu nu ucira wa yi.

¹⁵ I reve lipu ðu pasu lipu vu Zamawawa ða shi? U tu ulobonu m 6olo akapi a lipu vu Zamawawa na aashakala? O'o, ko ke'en!

¹⁶ Adanshi a Asulã a damma tã, “Ejere'e o 6olo tã avu o o'wo ili i tã.” ◊ Adama o ndolo, tsu reve tã na vuma 6olo aciyayi na aashakala, wo o'wo tã lipu tã na ayi.

¹⁷ Amma vuma na 6oloi na Zagbain, ruhu va yi na ruhu vu Zagbain o o'wo tã ili i tã.

¹⁸ I suma mayan me tsipere. Ko cu'un vu unusu u ne u ða vuma yuwain a alanga a lipu a ða u ri, she tsipere. Aza a na a yuwusan tsipere a ta nususaan lipu le.

¹⁹ Adu i reve a na lipu du u'wa wa Asula u da ubata u na Ruhu va Akiza ri nden shi? U ta pe atsuma a du. Asula na aciyayi a da a ca ndu Ruhu va Akiza'a. Adu aza a aciyadu a da i ri shi, amma aza a Asula.

²⁰ Asula a tsula du ta. U tsupaa du ta na abunda lon. Adama o ndolo, ili i na yaa zuwa lipu du yuwan suru u roco na yaa casu Asula tsugbain.

7

Uritosu adama o lolo

¹ To, gogo n ta damma du majiyan ma va adama e ili i na i danaa numu. I ta dansa, "Na vuma ciga zuwa Asula a uwwa uyo'o, u ta dana ulobonu u kuda e reve ka ko ke'en."

² Apa u'ususu u va: Ama na abunda aa gura guza aciyele shi, reve a yuwan tsipere. Ayi da i zuwai u ri ulobonu vuma suru zuwa ka va yi avu u danu na ayi goon, waru u tu ulobonu ka suru yuwan lolo avu u danu na vali va yi goon.

³ She vali 'yuwan o von na ka va yi wan. Waru, u ri ulobonu ka 'yuwan o von na vali va yi shi.

⁴ Ka'a gba u ri nu ucira adama a lipu va yi shi, she vali va yi, ne da waru vali ri nu ucira u lipu va yi shi, she ka'a.

⁵ She i 'yuwunlai a ca aciyadu lipu wan, she ni i usulai a mantsa wa'a tsara i ca mantsa ma avasa. Reve i tawulai waru tsara Male† ma lyungwa du u na yaa gura guza aciyadu wan.

⁶ N damma ta ne tsara n ca du ure adama yi kasa na nven ne'en hali mamantsa. Wila u da shi.

⁷ N shi ta ciga aza e Itoni suru a dana babu lolo, cine amu n ri babu lolo. Amma vuma suru Asula a tsu ca yi ta une'e wa yi. Vuma ro nu une'e u nda, za ro waru nu une'e u ndede.

⁸ Gogo n ta dansaa ali na amaci a aza e Itoni aza a na ali ko amaci e le a kuwai de. U ta la'a ulobonu a dashi yuwan lolo waru wan. I dana ne babu lolo cine amu n ri.

⁹ Amma na yaa gura guza aciyadu shi, to, i yuwan lolo. U ta la'a ulobonu i yuwan lolo a na yaa dana a majiyan ma lipu kuci agba yaa yuwan majiyan me ili i ro shi.

¹⁰ N ta na wila u nda adama a aza a na a ri na lolo. Amma amayun a da a na Yesu Zagbain na aciyayi a da u ca ntsu wila u nda. Ayi da u zuwaa ndu wila'a, amu da shi. Avu ka, she vu kakasa lolo va wu wan.

¹¹ Amma na vu lyawa yi, she vu dashi yuwan lolo ro wan, amma vu kamba ubata u vali va wu. Avu vali waru, she vu gbara ka va wu wan.

¹² Gogo n ta yuwusan adanshi na aza a na oloi aza a na a ri aza e Itoni shi. Yesu Zagbain ca tsu wila adama a nda shi, amma amu n ta ca du uritosu u va. Ozo o ro aza a na a ri aza e Itoni a ta na amaci a na a ri aza e Itoni shi. Nu u ciga u danu na avu, she vu lo yi wan.

¹³ Waru, na avu ka da na vu usuyi Yesu, agba vali va wu za vi Itoni da shi, avu u ciga u danu na avu, she vu kakasa na ayi wan.

¹⁴ Na ka da vu ri atsuma e Itoni, agba vali va wu za vi Itoni da shi, adama a wu lolo du wo o'wo ta na akiza. Waru na vali da vu ri atsuma e Itoni za na ri na ka na ri atsuma e Itoni shi, adama a wu lolo du wo o'wo ta na akiza. Na ne da shi a na muwun n du fo o'wo ta idaba, amma gogo a ta na akiza adama a akiza a na vu tawayi atsuma o lolo.

¹⁵ Na za na ri za vi Itoni shi ciga u lyawa za vi Itoni, she za vi Itoni zuwa yi wi isawan wan. Na cu'un ndolo fara, za vi Itoni ndolo ta faan a kasa. Nu u ri n yuwan, yi isawan na vali ko ka na ri za vi Itoni'i shi, adama a na Asula a ciga tsu ta aza e Itoni tsu danu na asuvu nden na ama.

¹⁶ N ta dansaa aṁaṁi a na a ri aza e Itoni: Kila ali a du a ta kuru Zamawawa fo adama a du. Ayi nda fo ne da u ri amayun a tyo ali aza e Itoni: Kila aṁaṁi a du a ta kuru Zamawawa adama a du.

I toni Zagbain kuci

¹⁷ Atsuma a a'isa a aza e Itoni suru n damma ta ama e isawan cine a danai a mantsa ma na Yesu Zagbain dangwa nle, reve Asula e de le o o'wo aza a yi. Gogo n ta dansaa du ne fo.

¹⁸ Iroci, vali na a padai uryumbu kafu wo o'wo za vi Itoni, she u ciga u pala aalana'a wan. Waru, na koto a pada yi uryumbu shi, she a pada yi uryumbu mantsa ma na u temei itoni yi Zamawawa wan.

¹⁹ Ko a pada yi uryumbu ko a pada yi uryumbu shi, ayi ndolo babu addama. Ili i na i ri ulobonu ayi da a yuwan ili i na Asula a dammai a yuwan.

²⁰ I lyuwa elime cine i danai ana Asula e de ndu.

²¹ Avu aagbashi a da? She vu lyawa ili i ndolo i balā wu wan. Amma na vu tsura ure u na voo o'wo faan, to, vo o'wo faan.

²² Aza a na a danai agbashi ana Zagbain de nle, o o'wo ta faan ana o o'woi e ekere a Zagbain. Ne da waru, aza a na a danai faan ana Zagbain de nle, gogo o o'wo ta agbashi a Zamawawa.

²³ Asula a tsula du ta de. U tsupaa du ta na abunda lon. She i yuwan gashi agbashi aza a na a zuwai na 'yuwan a ciga a zuwaa ama atsuvu agba a zuwaa Asula atsuvu wan.

²⁴ Ama a va, n dammisa du ta, yi isawan cine i ri ana Asula e de ndu, Asula a ta kamba du i yuwan tsundolo.

Uritosu adama a ama a na a ri na lolo shi

²⁵ N ta dansaa du ama a na a ri na lolo shi. Zagbain zuwa wila wi ili i na aa yuwan shi, n ta dansaa du ili i na maa yuwusan majiyan. I ta usu ili i na maa damma du adama a na Zagbain to rocosu mu isa'ani.

²⁶ Adama a addama a na aza e Itoni o sowuso, n ta dansaa aza a na koto a yuwain lolo shi a yuwan wan.

²⁷ Amma ni i yuwan de lolo, she yi kasa wan. I buwa ta babu i yuwan lolo? She i zami ka wan.

²⁸ Amma ko na vu zuwa ka, vu yuwan unusu shi. Waru ko usheli u yuwan lolo, ayi fo u yuwan unusu shi. Amma n ciga ta n kamba du adama a addama a na a ri pe atsuma a nden n lolo.

²⁹ Ama a va, n damma du ta mejege, mantsa ma na yaa danu atsuma o uvadi u nda u buwa abunda shi. Adama o ndolo mamantsa ma na ma buwa ntsu, tsu lungusa yi adama a majiyan mo lolo wan.

³⁰ Ni i ri e mesun adama a atsumolangu, i lyuwa elime a yuwusaan Zagbain aganda. Ni i ri e izo'oshi na mazanga, she i lyawa mazanga mo ndolo u putsaa du a na yaa yuwaan Zagbain aganda wan. Ni i tsura ili na abunda adama a aciyadu, ili i ndolo i putsaa du a na yaa yuwaan Zagbain Yesu Zamawawa aganda wan.

³¹ Ni i yuwan ili i na ama a tsu yuwusan atsuma o uvadi, she i lungusa mantsa ma du a majiyan me le wan, adama a na ili i na i ri pe atsuma o uvadi u nda suru o to koto babu usan.

³² N ciga du i dama adama e ili yu uvadi i nda shi. Za na ri na lolo shi, ta gura danā a yuwusan ulinga wu Zagbain, reve waru u yuwan majiyan me ili i na yaa zuwa Zagbain'in wu uwwa uyo'o.

³³ Amma za na ri na lolo u ta na addama a abunda. U ciga u 'yuwan, u yuwan majiyan me ili yu uvadi, ni ili i na waa yuwan tsara ka va yi uwwa uyo'o.

³⁴ U tã no okolo e re. Ka ko usheli u na u ri na lolo shi, u ta gura ðana a yuwusan ulinga wu Zagbain, obolo na lipu na wuma wa yi. Amma na ka ri na lolo, u tsu ca ta ðantsa a yuwusan ili yu uvadi waru u ciga ta vali va yi uwa uyo'o wa yi.

³⁵ Ili i na i zuwai n yuwaan ðu cu'un va adanshi o ndolo gogo ayi ða n ciga ta n kamba ðu, amma mu na ðu shi. N ciga ðu ta i yuwan ili i na ama a Zagbain aa yuwan, tsara i yuwaan Zagbain aganda waru babu ili i na yee geshe ðu.

³⁶ Amma nu ulobo waa yuwusan majiyan u zuwa eegebe a yi adama a na u ta maluwa ma na waa yuwan lolo lon, u yuwan lolo'o, unusu u ða shi.

³⁷ Agba nu u jiyã ta atsuma o ookolo a yi ili i na waa yuwan, agba babu vuma na zuwa niyi elime a na waa zuwa eegebe a yi, waru u ta gura guza aciyayi, u toni ili i na u jiyain ðe a na waa zuwa yi shi. Ayi fo u yuwan ta ili i na i la'ai ulobonu.*

³⁸ Na a yuwan lolo, u lobono ta. Na a yuwan lolo shi, u la'a tu ulobonu.

³⁹ Ka ðanu na vali va yi atsuma o lolo, hali she ukwa. Na cu'un ndolo fara u ta faan u yuwisan lolo ro, amma wo olo vali na ri za vi Itoni yi Zagbain.

⁴⁰ N ta majiyan u ta la'aa yi mazanga nu u lyuwa elime na nden n tsuruna, waru n ta a majiyan Ruhu va Asula fo ta dansa ne.

8

Inama i na a padayi amali

¹ Gogo n ciga ta n yuwan adanshi adama e inama i na ama a padai adama a kucci va amali. Suru ntsu tsu reve ta ili i ro adama e ili i ndolo. Adama o urevu tsu tsu 'yasãã ta avangaci a tsu nu uvadu, amma icigi i tsu zuwa tsu ta tsu kambulai.

² Na vuma aa yuwusan majiyan ma na u ri nu urevu, koto u tsura urevu wa amayun shi.

³ Amma vuma na cigai Asula, ayi ða Asula e revei waru u ta kalyuwa yi.

⁴ Apa ili i na maa dansa adama o utamu wi inama i na a padayi amali: Tsu reve ta amali ili i ro i ða shi atsuma o uvadi, waru tsu reve ta Asula a ta a ða goon.

⁵ A tsu ðe ta ili na abunda ðe zuwa na pa o uvadi "musula" na "azagbain" agba "musula" na "azagbain" a amayun a ða shi.

⁶ Amma tsu reve ta tsu ta na Asula a ta goon, ayi ða Dada, za na yuwain ili suru, u yuwan tsu ta tsara tsu yuwaan yi aganda. Yesu Zamawawa ayi ða Zagbain tsu goon. Babu ili i na u kudai a yuwan, waru adama a yi a ða tsu tsurai wuma.

⁷ Amma ama suru a ða e revei amayun a nda shi. Ozo o ro a ta zuwusa okolo e le baãã a amali o ndolo, ðaãã i zuwai hali na ana'an na aa tamusa cu'un vi inama i ndolo, a tsu buwa ta a majiyan inama'a aãã a amali a ða. A ta yuwusan majiyan na a lyuwa cu'un vi iyalya i ndolo u ta kambato le idaba. A ta yuwusan majiyan ne adama a na asuvu e le a ri nu ucira u na aa gura kurato isa'ani ni iwuya mejege shi.

* **7:37** Waru u ta gura o o'wo urevu wu uguzu'u ayi ða: A damma dada ta putsusaa usheli wa yi she u yuwan lolo wan, agba a'wan a yi a ciga ta a kara lolo. Na ayi dada we ene wu ntsaa ta u geshe yi, amma gba ayi mawun ma ka u ciga ta u yuwan lolo she u putsaa yi wan. Unusu u ða shi. A damma o okolo a dada u zuwa ta ðe okolo a na wee geshe usheli'i u putsaa a na waa yuwan lolo agba za ro ða zuwa niyi elime tsara u putsaa usheli'i na lolo shi. U toni ili i na u fofoi o okolo a yi mawun ma ka u ðana lo babu na u yuwain lolo. Ayi ndolo fo ili i sa'ani i ða.

⁸ Amayun a ɗa ilyalya i ɗa yaa rawato tsu zuzu na *Asulā* shi. Na tsu lyuwa yi shi, tsu lamba ili i ro shi ko ke'en. Waru na tsu lyuwa yi, tsu tsura ili i ro shi.

⁹ Amma i yuwan ugbozu. She i lyawa faan na yaa lyuwa cu'un vi ili i ndolo wo o'wo ili i na yaa zuwa aza a na a ri nu ucira a majiyan mo okolo e le shi a riya wan.

¹⁰ I reve ta amali ili i ro i ɗa shi, adama o ndolo waa damaton du i 'yawa i lyuwa ilyalya a aa'lisha a amali shi. Amma na vuma na asuvu a yi a ri nu ucira shi we ene du a tamusa, avu fo u ciga u tama.

¹¹ Adama o ndolo urevu wa wu u lungusa ta vuma na ri nu ucira'a shi za na Zamawawa kuwayi.

¹² Na vu yuwaan aza a wu cu'un vu unusu ndolo, hali vu zuwa le a yuwan ili i na a tarai unusu u da, avu fo vu ta yuwusaan Zamawawa unusu.

¹³ Ni ili i na maa tama waa zuwa moron ma va ma yuwan unusu, ma da dashi tama nama shi, hali n kuwa, adama a na n ciga yi u riya shi.

9

Unata u da Bulu ri na akapi a ajiya

¹ Amu n ta faan. Amu aajiya† a da. Me ene ta Yesu Zagbain tsu, waru adu da utsuru wu ulinga u na Zagbain aa yuwusan o ukere u va.

² Ko shi na za ro tara amu aajiya a da shi, amayun e ekere a du amu aajiya a da. Adama a na i ri uboluloi na Zagbain u roco ta amu a aajiya a da.

³ Apa ili i na n tsu usu aza a na a tsu ciga a yuwan adanshi o uge'etosu a aci a va:

⁴ Tso ta na tsaa ushi ilyalya adama o ulinga u na tsu yuwain.

⁵ Ajiya a na a buwai na azawawa'a a Zagbain, na Bituru a tsu walasa ta na amaci e le aza a na a ri aza e Itoni atsuma a mmalu. Tso ta na tsaa yuwan ne fo.

⁶ Amu na Banaba da goon na tsu ciga tsu 'yuwan tsu linga adama tsu tsura ikebe yi ilyalya?

⁷ Na soja 'yawa bata o uvon, u ta tsulaa aciyayi ilyalya? Za ta lo na tsu cu'wan uduma reve u lamba a lyuwa itana yu uduma'a? Za va aguba ta lo a gubusa ikyon reve u kufa o sowo maani me le?

⁸ Maa dansa ili i nda o uyuwun u va shi, amma ne da fo Wila wa Asula u dammai.

⁹ Tse ene ta a Wila u na Musa danai: "She vu faru unā wu nan ayi a dadasa ishina wan."* Ana Asula a dammai ne, majiyan me inan ma da goon u shi na ayi? O'o!

¹⁰ Adanshi a tsu a da u shi a yuwusan. Za na ri e iluma na za na ri a faba a ta yuwan ulinga u le na a zuwusai okolo a na aa tsura akunda atsuma e ili i na a gasai.

¹¹ Ana tsu damma ndu ikaka'a ili i ta i da na ca'an vi icu'un va Asula o okolo a du. Adama o ndolo tsu ta na tsaa ushi ilyalya ni ili i ro gashi ugasa u tsu ya'a du.

¹² Ni i kamba ama o ro a na a yuwusaan ndu alajiya, atsu tsu la'a le ta ntsaa.

Agba koto tsu zuwa du i ca tsu ne shi. O unā u ndolo, tsu ta yuwusan ulinga ni ili i na tsu ri na ayi adama tsu geshe Alabari a Sa'ani a Zamawawa a na waa baza wan.

* ⁹ Atsuma a rana ndolo, na a ciga a faba ishina, inan i tsu dadasa le ta a 'yawa na a kambi e ishina'a.

¹³ I reve tã aza a na aa yuwusan aganda atsuma a Aa'isamapada a tsu ushishi tã ilyalya i le pe. Ne da waru nan ganu aza a na aa padasa kucci vi inama a asa'a a tsu ushishi tã akunda e inama'a.

¹⁴ Ne da fo Zagbain roco tã a na aza a na aa yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani a ushishi ilyalya i le adama o ulinga'a.

¹⁵ Agba koto n zuwa du i ca tsu ne shi. Waru maa danasaa du ili i nda gogo adama a na n ciga ndu i ca mu ili shi. Me ene tã gashi u la'aa mu tã n kuwa a na yaa yuwan ne.

¹⁶ Maa 'yasanan avangaci adama a na maa yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani shi. Ulinga u ndolo u da Asula a zuwa numu n yuwan, agba na n ciga n 'yuwan n yuwan yi. Woo yo'ono mu shi na n yuwan yi shi!

¹⁷ Na n yuwan ulinga u nda adama a na amu na aciyava n dangwai n yuwan yi, u to lobono i tsupa mu. Amma n ta yuwusan ulinga u nda mejege adama a na Asula a da za na zuwa niyi e ekere a va.

¹⁸ To, atsupu a nye a da maa ushi? Ayi da nda n ciga tã n yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani faan, agba maa zuwusa ama a tsupa mu adama o ulinga u nda shi.

¹⁹ Amu aagbashi a za da shi, agba avu n kambato aciyava aagbashi a ama suru adama n lyuwa aci a ama na abunda.

²⁰ Na n ri obolo na aza a Isra'ila, n tsu yuwan tã tsu za va Isra'ila adama n lyuwa aci e le. A tã zalã Wilã wa Musa, amu gba shi. Agba n tã kurusu Wilã'a mejege adama n lyuwa aci e le.

²¹ Ne da waru, na n ri obolo na Atakpaci, reve n yuwan tse le, aza a na oo tonu Wilã shi, adama n lyuwa aci e le. Ayi nda woo rocosu n 'yuwan tã a kuru wilã wa Asula shi, amma n tã kurusu wilã wu Zamawawa.

²² Na n ri obolo na aza a na Itoni i le i ri ugbamu lon shi, n tsu yuwan tã gashi amu fo n ri ugbamu lon shi, adama n lyuwa aci e le. N ta yuwusan ununa ama aa yuwusan ubata bitu adama n yuwan atyo a na maa gura yuwan adama n lyuwa aci a za na bitu maa gura.

²³ N ta yuwusan ili i nda suru adama m baza Alabari a Sa'ani, waru n ta uwwusa uyo'o adama a aba'un a Asula.

²⁴ I cuwan na a yuwusan ala'anlai e iladi, koyan tsu suma tã, agba vuma tã da tsu tsura iliyinkapa. Adu fo ni i ciga i 'yuwan i suma cine yaa lyuwa.

²⁵ Za na ri e iladi ya ala'anlai bitu u tsu fobuso tã aciyayi lon adama n lyuwa une'e wo ookokolo† a avu'un a na aa jima shi. Amma tsu to fobuso aciyatsu adama tsu lyuwai une'e wo okokolo a na oo koto shi.

²⁶ Ayi da i zuwai ma sumusa mejege. Ayi da i zuwai maa dakanusu tsu za na ri a nlangi nu ukere wa yi ukukumuwu adama u lyuwa, agba ana za na a falishi atsuma o upepu shi.

²⁷ N ta dudukusa lipu va reve n kambuwa yi aagbashi a va adama a na na n tawa n koto a yuwusaan ozo o ro alajiya, Asula a putsaa mu ni iliyinkapa wan.

10

She i yuwaan musulã n ro aganda wan

¹ Ama a va, n ciga du tã i cuwan ni ili i na i farai na nkaya n tsu aza a na a kuruyi Musa. Asula a walaa le tã elime ana u lyunguyi eleshe a na a walai elime e le, reve u pasato le a Mala ma Shili† ni ida yu u'yewu.

² Ne da Asula a rumbu nle reve o o'wo otoni a Musa atsuma e eleshe na a mala.

³ Suru nle a lyuwa tã ilyalya i na yu utai zuva.

⁴ Suru nle o sowo t̄a mini ma na mo ut̄a nu ucira w̄a Asul̄a. Mini mo ndolo mo ut̄a t̄a a aatali diga zuva a na e shewun nle, ayi aatali o ndolo gba Zamawawa da.

⁵ Agba suru na ne, na abunda e le Asul̄a a uwwa uyo'o u le shi. Adama o ndolo a da a kuw̄ai, reve lipu le o o'wo ubazu at̄suma o una.

⁶ Ili i nda i fara t̄a adama wo o'wo iroci a t̄yo ya'a t̄su, adama u t̄iga t̄su tsu lyawa icigi yi iwuya ununa ama o ndolo a yuwain.

⁷ She i yuwaan am̄ali aganda cine ozo o ro e le a yuwain wan. Adanshi a Asul̄a a damma, "Ama'a a yuwan t̄a mere reve a yuwan abuki a vanvama nu uje'en."

⁸ Reve ozo o ro e le a yuwan tsipere, adama o ndolo a da gba, a t̄yo ama ukpakukupa ushin nu ukpakukupa uta'atsu (23,000) a kuw̄ai urana u t̄a. She tsu yuwain unusu ununa a yuwain wan.

⁹ She tsu lyungw̄ai Asul̄a zuva cine ozo o ro e le a yuwain wan, reve gba a kuw̄a ana iyo yi kaḍa nle.

¹⁰ Waru she i yuwan adanshawuya cine ozo o ro e le a yuwain wan, adama o ndolo a da Asul̄a a lyunguyi malingata ma yi mo ukw̄a wu una le.

¹¹ Ili i nda suru i fara t̄a adama e iroci. A dana le t̄a adama o rono tsu at̄suvu, adama a na mant̄sa mo ukosu ma yuwan t̄a zuzu.

¹² Na vu ri a majiyan gashi vu t̄a mishin, vu yuwan ugbozu adama vu riyā wan.

¹³ A mant̄sa ma na a lyungw̄a ndu suru, i cuwan a t̄a lyungusa akapi a ama ne fo. Asul̄a a tu uguzu na nzuwulai ma yi, agba waa lyawa malyungw̄a'a ma la'a ucira u na yaa kaḍa asuvu shi. A mant̄sa ma malyungw̄a'a, u ta ca du ucira u na yaa gura kaḍa asuvu, ne da Asul̄a aa ca du ure u na yaa lyuwa elime.

¹⁴ Ama a va, adama o ndolo, i suma itoni ya am̄ali.

¹⁵ Adu ama a na a ri nu ugbozu u da. I yuwan majiyan na aciyadu ko ili i na n cigai madamma amayun a da.

¹⁶ Na tsaa cuwusan mant̄sa ma na Zagbain tarai opopofu, reve tsu sowo masayan ma inabi, avu tsu godyoo Asul̄a adama a yi, tsu t̄a na akunda at̄suma a mpasa mu Zamawawa. Na tsu tara opopofu reve tsu ne'eshen tsu tama yi, tsu t̄a tsura akunda a lipu vu Zamawawa na amayun.

¹⁷ Ana tsu ne'eshein opopofu a t̄a, tso o'wo t̄a lipu t̄a, ko a na tsu ri abunda.

¹⁸ I cuwan na ama a Isra'ila, za suru reve t̄a na a pada kucci a masa'a, aza a na a tamai inama i ndolo suru, a t̄a tsura aba'un a kucci'i.

¹⁹ Maa dansa am̄ali ko ilyalya i na a yuwayin am̄ali kucci ili i da shi.

²⁰ Amma n ta dansa ili i na a cayi am̄ali, kucci vo otoni a lima† a da, agba Asul̄a a da a cayi shi. Agba n ciga du yoo o'wo ili i t̄a no otoni a lima shi.

²¹ Yoo sowo o mokoto ma Zagbain reve waru i sowo o mokoto mo otoni a lima shi. Yaa lyuwa ilyalya i na a cayi Zagbain reve waru i lyuwa ilyalya i na a cayi otoni a lima shi.

²² Tsu ciga t̄a tsu zuwa Zagbain tsushu'un? Tsu te inda tsu t̄a nu ucira u na tsaa 'yuwan Zagbain reve u kufa a ca tsu at̄sumalima?

A ca Asul̄a tsugbain kuci

²³ Ozo o ro at̄suma a du i ta dansa, "Tsu ta yuwan ili i na tsu cigai biti!" Amma n ta dansaa du ili biti i da i ri ulobonu u na yaa yuwan shi. I ta gura damma, "Tsu ta yuwan ili i na tsu cigai fo!" Amma n ta dansaa du ili biti i da i ri ni ikambi shi.

²⁴ She i dana e izami yi ili i na i ri ulobonu ya'a du goon wan. Amma i zami ili i na i ri ulobonu e ekere a akapi a ama.

²⁵ I tama inama i na aa winasa e eden. Agba ye ece ko a yuwaan tã amali kucci ne ele wan, ne ða asuvu a ðu a ðana nden.

²⁶ Adama a na Adanshi a Asulã a damma tã, “Uvadi ni ili i na i ri pe atsuma a yi suru za vu Zagbain ða.” ^ð

²⁷ Na aza a na a ri aza e Itoni shi, e ðe ðu i lyuwa ilyalya, reve i ciga i lyuwa, to, i lyuwa ili i na a ca ndu biti. She i yuwan yeci i ro wan, adama a na yeci'i u ta tawaã na addama.

²⁸⁻²⁹ Amma na vuma ro damma ðu, “Ilyalya i nda a ca tã amali.” To, she i lyuwa ilyalya i ndolo wan, ko asuvu a ðu a tara yi unusu u ða shi. She i lyuwa wan, adama a na za na damma ndu'u, u tara tã unusu u ða ni i lyuwa.

Adama a nye aa 'yasan mu a yuwan ili i na n ri faan na maa yuwan, adama wo o'wo unusu a asuvu o ozo o ro wan?

³⁰ Na moo godyoo Asulã adama e ilyalya'a reve n lyuwa yi, adama a nye e ðe numu za vu unusu?

³¹ Na yaa lyuwa, ko i sowo, ko i yuwan ili i ro, i yuwan ili biti cine aa ca Asulã tsugbain.

³² She i yuwan ili i ro na yaa nusaan aza a na a ri aza a Isra'ila, ko Atakpaci, ko aza e Itoni wan.

³³ Yuwain cine n tsu yuwan. N ta yuwusan mpolo n na koyan ða a uwwa uyo'o atsuma e ili i na maa yuwusan suru. Maa zamishi ili i na yaa tawaã mu ni ili yu ulobonu shi, amma n te izami yi ili i na i ri ulobonu e ekere a koyan ða adama a wawa le.

11

¹ Ni i ciga i 'yuwan i kuru iroci i va, ununa amu maã kurusu iroci yi Zamawawa.

Uritosu adama a aganda

² N ta cuwusa ðu adama a na yaa cuwusan na amu kuci, avu waru i kuru ili i na n rito ndu.

³ Agba n ciga ðu tã i reve nda: Zamawawa tã na tsugbain a aci a vali, vali waru u tã na tsugbain a aci a ka va yi, Asulã waru u tã na tsugbain a aci a Zamawawa.

⁴ Vali na suru pupalai aaci a yi a mantsa ma na u ri a avasa ko a yuwusan uritosu wa Asulã u ta tawusaã Zamawawa na wono.

⁵ Amma ka na suru pupalai aaci a yi shi a mantsa ma na u ri a avasa ko o uritosu wa Asulã u ta tawusaã vali va yi na wono. Ka ndolo ili i ta i ða na ka na a punai ogbondo adama wo o'wo iroci yi ili i wono.

⁶ To, nu u 'yuwan a pala aaci a yi a puna yi ogbondo. Agba ana wo o'woi ili i wono i ða ubata a ka a puna yi ogbondo, to, wu pala aaci a yi.

⁷ Asulã a yuwan tã ali oroci a yi adama a ca yi tsugbain. Ayi nda u roco tã she vali oto ili i ro a aaci a yi wan. Asulã a yuwan tã amaci a tawaã ali e le na tsugbain.

⁸ Asulã a yuwan vali vu ufaru diga atsuma a ka shi, amma wu utaa tã ka vu ufaru diga a vali.

⁹ Asulã a yuwan vali adama a ka shi, amma u yuwan tã ka adama a vali.

¹⁰ Adama o ndolo a ða ka a pupalai aaci a yi adama u roco u tã zala tsugbain tsa vali va yi, adama a nlingata ma Asulã waru.

¹¹ Atsuma e Itoni i tsu yi Zagbain, a kasa amaci atsuma a ali shi, ali waru a kasa le atsuma a amaci shi.

¹² Amayun a ða ka vu ufaru wu utaa tã diga a vali, amma amaci a ða a matsain akapi a ali. Agba Asulã a ða za na yuwain ili biti.

13 Ecei aciyaḍu, na ka yuwan avasa babu aaci a yi wupalu, ili i ndolo ili i wono i da shi?

14 Ye ene ure u na Asula a yuwain o uvadi, na vali ri na anji zakpakpa ili i wono i da shi?

15 Agba na ka ri na anji uga'an, ili i sa'ani i da. Asula a ca yi ta anji ne wo o'wo aapalutsu.

16 Hali n gogo ama o ro a ta ciga a yuwan mawasan adama e ili i nda, amma n ta dansa atsu na akapi a a'isa a aza e Itoni tsa a yuwusan ili i ro ko'o shi.

Adama e Ilyalya yi Zagbain

17 Atsuma o uritosu u na n cigai n roco du, maa cuwusa du shi, adama a na a mantsa ma na i bolotoi suru, yaa yuwusan ili i sa'ani shi, reve i reme a yuwusan ili i vama.

18 O ufaru, mu uwwa ta a na ni i boloto i tsu ne'eshen ta aciyaḍu koko'o, agba n usu ta a na ili i ro i na a dammai amayun a da.

19 Amayun a da i ta pe une'esun koko'o, ne da e reve aza a na a yuwusan ili i na i ri mejege.

20 A mantsa ma na i bolotoi, i ta a majiyan i ta lyuwusa Ilyalya yi Zagbain, agba ne da u ri shi.

21 Adama a na ni i ri a alya, i tsu gada ra ta adama i zazan ili suru reve gba akapi a ama a dana na ambululu. Ozo o ro gba hali o o'wo usowu!

22 I ri na 'wa na yaa lyuwa i sowo shi? Ko i tara ta aa'isa a aza e Itoni a Asula ili i na i ri abula shi? Ko i ta casu alambi wono? Nye i da i lobono i na maa damma du? I ciga ta n cuwa du a na yaa yuwusan ne? Maa cuwa du shi, ko ke'en!

23 Zagbain da ca numu ili i na n rito ndu. Atsuma a ayin a na a winai Yesu Zagbain, u tara ta opopofu.

24 Reve u godyoo Asula adama a yi. Reve wu busa yi mubishi mubishi avu u damma, "Nda lipu va da, za na n cayi kucci adama a du. I yuwusan ne adama u zuwa du i dana a cuwusan na amu."

25 Ne da waru, ana a lyuwai ilyalya, reve u tara mokoto ma masayan ma inabi, avu u damma, "Mokoto ma nda akucunu a sa'avu a Asula a da, za na o rocoi amayun a da adama a mpasa n va. I yuwusan ne adama u zuwa du i cuwusan na amu a mantsa ma na yoo sowuso yi kuci."

26 A mantsa ma na yaa tamusa opopofu a nda ni i sowi mokoto ma nda biti, i ta dansa na Zamawawa kuwai. I yuwusan ne hali u kamba.

27 Adama o ndolo na za ro atsuma a du tama opopofu a Zagbain ko u sowo o mokoto ma yi o ure u na u ca niyi tsugbain shi, u yuwan ta unusu e ekere a lipu na mpasa mu Zagbain.

28 Adama o ndolo a da vaa kalyuwa aciyaḍu kafu vu tama opopofu'u ko sowo o mokoto'o.

29 Adama a na na vu ri nu urevu wu ucuḍuwu u lipu wu Zagbain shi a mantsa ma na vaa tamusa opopofu'u avu vu sowo o mokoto'o, vu te ge'etosu aciyaḍu na vu tama vu sowo.

30 Ayi da i zuwai ozo o ro a du na abunda a ri ubanakun o o'woi takalya, ozo o ro gba shi a kuwai.

31 Na tsu kalyuwa aciyaḍu kafu tsu lyuwa tsu sowo, Asula ee ge'eto tsu shi.

32 Agba Zagbain tsu ge'etosu ta nu u bari ntsu adama a tyo o ukosu Asula a ri na woo kototo tsu shi, a mantsa ma na woo kototo uvadi.

33 Adama o ndolo ama a va, a mantsa ma na i bolotoi i lyuwa Ilyalya yi Zagbain, i puroloi.

34 Waru no ozo o ro a uwwusa ambululu a lyuwa ilyalya ne'en a 'wa le, adama Asula e ge'eto du a mantsa ma na i ri alya obolo wan.

N ta damma ɗu ili i na yaa yuwan adama a akapi e ili, na n taɓa.

12

Ne'e koko'o

¹ Ama a va, gogo n ta danaa ɗu adama e ne'e na Ruhu va Akiza tsu ca koyan da atsuma a tsu.

N ciga ɗu ta i reve ili ya amayun adama e le.

² N ciga ɗu ta i cuwan kafu yo o'wo aza e Itoni yi Zagbain, a kuru ta na adu o ure u na u ri mejege shi, reve i yuwaan amali a na a tsu yuwan adanshi shi aganda.

³ N ciga ɗu ta i reve na Ruhu va Asula ri ofolo na vuma, vuma ndolo a damma, "A yuwaan ta Yesu una!" shi. Waru ko za lo aa damma, "Yesu Zagbain da" shi, she na Ruhu va Akiza zuwa yi u yuwan ne.

⁴ Ne'e ta lo koko'o, agba suru Ruhu ta da aa casu le.

⁵ Re ta lo koko'o na tsaa yuwusan ikambi, agba suru ntsu Zagbain ta da tsaa yuwusaan aganda.

⁶ Ama a ta yuwusan linga icu'un icu'un, agba Asula a ta a da a cayi vuma biti ucira u na waa yuwan cu'un vu ulinga u ndolo.

⁷ Ruhu tsu roco ta aciyayi atsuma a za vi Itoni† biti ana u ca niyi ulinga ko'o na waa kamba aza e Itoni suru.

⁸ Ruhu va Asula tsu ca ta vuma ucira u na waa ca asala u ugbozu. Ruhu dafa waru tsu ca za ro ucira u na waa yuwan adanshi a na a ri tapu nu urevu.

⁹ Ruhu ta dafa waru tsu ca za ro ucawu wo okolo a gbain. U tsu ca ta za ro ucira u na waa kambato aza u ubanakun gbaga.

¹⁰ U tsu ca ta za ro ucira u na waa yuwan ulinga wa asalama,† reve waru u ca za ro ucira u na waa damma ikaka ya Asula. U tsu ca ta za ro ucira u na waa kurato ili i na yu utai ubata wa Asula ko ubata u ro. U tsu ca ta za ro ucira u na waa yuwan adanshi ne elentsu o ro. Reve waru u ca za ro ucira u na waa gura cuɗuwa ili i na a dammai ne elentsu koko'o.

¹¹ Ayi da waru Ruhu va Akiza ta goon za na aa casu ne'e nda. Ayi a nde'en da tsu ca cu'un vu une'e u na u tsu ntsaa koyan.

Lipu vu Zamawawa na pasu va yi

¹² Lipu vuma ili i ta i da, agba u ta na pasu koko'o. Ko a na wo o'woi lipu ta na pasu koko'o, pasu ndolo o boluloi ta reve o o'wo lipu ta goon. Ne da fo lipu vu Zamawawa ri.

¹³ Ozo o ro a tsu aza a Isra'ila a da, ozo o ro waru Atakpaci* a da. Ozo o ro waru agbashi a da ozo o ro waru gba shi a ta faan. Amma Ruhu va Asula rumbu ta koyan tsu reve u zuwa tsu tso o'wo upasu u lipu vu Zamawawa. Suru ntsu tsu ushi ta Ruhu ta.

¹⁴ Amayun, lipu ta na pasu icu'un icu'un, agba upasu u ta goon shi.

¹⁵ Na anana a damma, "Amu upasu u lipu u da shi, adama a na amu ukere u da shi," ili i nda i geshe yi ta a na woo o'wo upasu u lipu'u? O'o!

¹⁶ Waru nu utsuvu u damma, "Amu upasu u lipu u da shi, adama a na amu utsuvu u da goon agba lyusu da shi," ili i ndolo i putsaa yi ta a na wo o'wo upasu u lipu? O'o!

¹⁷ Na lipu suru lyusu da, cine waa uwwa? Waru nu utsuvu u da u shi goon, cine wa uwwa maguru?

¹⁸ Amma Asula a yuwan ta lipu tsu na pasu abunda, reve gba u zuwa upasu suru ubata u na u ciga niyi.

* **12:13** Vuma na danai aatagada a nda u yuwan ta ulinga na danshi "Nheleni" a yuwusan adanshi a Takpaci.

19 Ili i wovon i ne i da lipu shi o'wo nu u shi upasu u ta goon!

20 To, lipu ta na pasu va abunda, amma lipu ta da goon.

21 Lyusu aa damma ukere, "Ili i bura mu na avu" shi. Aaci aa damma ana, "Ili i bura mu na avu" shi.

22 Pasu lipu na rotsoi gashi a ri nu ucira shi, amayun ele da a la'ai ulinga.

23 Pasu lipu ro na tsu tarai gashi a la'ashi ulinga shi o ta lo, agba ele da tsu la'a kambuwayi ugbozu o ugoloofuso u le. Atsu tsu pala ta lipu tsali tsa tsu adama ama e ene le wan,

24 agba tsu ta gura lyawa upasu u ro babu pupala. Asula e gere ta lipu tsu hali na pasu na tsu tarai a ri nu ulinga shi, a ta gba nu ulinga.

25 U yuwan ta ne adama u zuwa pasu lipu'u suru a linga obolo, upasu suru a kambusa za va yi.

26 Nu upasu u lipu u ro u sowo atsumalima, akapi a pasu a tsu uwwa yi ta. Na a ca upasu u ro tsugbain, to, akapi a pasu a tsu yuwan ta mazanga obolo na ayi.

27 Suru ndu suru lipu vu Zamawawa da. Koyan atsuma a du upasu u da a lipu va yi.

28 Apa nda pasu ro na Asula a zuwai atsuma a lipu vu Zamawawa. Ele da: U fara ta zuwa ajiya, za ve ire, aza a na a yuwusan alajiya e ikaka ya Asula, za va ta'atsu munlu. Reve u toni na aza a na a yuwusan linga va asalama, na aza a na a ri nu ucira u na a kambato ama gbaga. Reve waru u zuwa aza a na aa kambusa ozo o ro, na azagbain. Reve u zuwisa aza a na aa yuwusan adanshi ne elentsu icu'un icu'un.

29 Vuma suru da aajiya? Ko ke'en ne da shi. Za suru da a yuwan alajiya e ikaka ya Asula? Suru da munlu? Za suru da ri nu ucira u na waa yuwan linga va asalama?

30 Suru da a ri nu ucira u na aa kambato ama gbaga? Asula a ca ta suru ntsu ucira u na tsaa yuwan adanshi ne elentsu icu'un icu'un? Vuma suru da aa gura cuduwa ili i na a dammai ne elentsu icu'un icu'un? O'o!

31 Amma na amayun i zuwa okolo a na ya tsura ne'e na la'ai.

Gogo n ta damma du ili i na i la'ai suru suru.

13

Icigi

1 Na maa yuwan adanshi ne elentsu o ro a ama ko hali ne elentsu a nlingata ma Asula, agba waru na n ri ni icigi ya ama shi, adanshi a va o rotso ta ilama i malapa ma rumu, ko ilama yu ulingi.*

2 Na Ruhu ca mu ucira n yuwan alajiya e ikaka ya Asula agba n ciga ama shi, ili i ro i da n ri shi. Ne da waru na n gura reve ili biti, hali ni ili i na i ri usokowu suru suru. Ne da waru na n ri nu ucawu wo okolo hali na maa gura damma masasan ma shuwa ubata u ro, reve u yuwan ne.

3 Na n ca alambi ili i na n ri ne ele suru, hali gba na n ca lipu va kucci vu ukulatosu, agba na n ciga ama shi, wo o'wo mu ta ulinga we pere.

4 Icigi i ta na ankuri nu ulobonu. Icigi i ri na tsushu'un shi. Icigi i tsu yuwan adanshi nu u'yasasan wa avangaci shi. U tsu tara aciyayi ili i ro shi.

* **13:1** Ele nda a tsu yuwan ta ulinga ne ele atsuma a aganda a amali. Elemu a na a yuwusan waa twusaa na tsugbain e ekere a Asula a wuma shi. Tsundolo, na vuma ro yuwan adanshi ne elentsu o ro agba wu pe ada tsara u kamba aa'isa a aza e Itoni shi, ne da da elemu a na amali a tsu yuwusan atsuma a aganda a amali waru u tsu tawaa na tsugbain e ekere a Asula a wuma shi.

⁵ U tsu yuwan adanshi adama u sufato ozo o ro asuvu shi. U tsu *ḍana* o mpolo n na *waḍ* tsurāḗ aciyayi ili shi. U tsu yuwan upan go'o shi. U tsu cuwan unusu u na ama o ro a yuwaan niyi de shi.

⁶ U tsu yuwan *mazanga* adama a na ili i wuya i farai shi, amma u tsu yuwan *ta mazanga* na amayun o utā a alanga e eteshe.

⁷ Icigi i tsu *bula* mayan me icigi shi, u tsu *kuḍa* a usu shi, u tsu *ḍana* *ta* nu uzuwu wo okolo kuci, waru u tsu *kaba* *ta* asuvu kuci.

⁸ Icigi i tsu koto shi. Ne'e na aa yuwan alajiya e ikaka ya *Asula* o to koto. Ne'e na aa yuwan adanshi ne elentsu icu'un icu'un o to koto. Ne'e vu urevu fo to koto.

⁹⁻¹⁰ A mantsa ma nda une'e u tsu wu urevu nu ucira u na tsa a yuwan alajiya e ikaka ya *Asula* a ri ushiwun shi, mantsa ma na za vu ushiwun *tawai*, *daḍa* une'e u na u ri ushiwun shi waa buwa nu ulinga waru shi.

¹¹ Ana n shi mawun, n yuwusan *ta* adanshi ununa mawun ma tsu yuwan, n yuwusan *ta* majiyan ununa mawun ma tsu yuwan, n *tawusa* *ta* *na* re gashi mawun. Ana n kungwai, reve n lyawa a yuwusan ununa mawun ma tsu yuwan.

¹² A mantsa ma nda, tsu te inda ili ya *Asula*, agba tsu te inda le akapi, ununa i tse ene ululu wa'a ni i *kalyuwa* a *madubi*. Mantsa *ma* *ta* lo *aa* *tawa* na tsee ene *Asula* esu esu. Gogo wa'a *da* goon n revei, amma a mantsa'a n te reve suru suru, ununa *Asula* e reve numu suru suru.

¹³ Ili i ta'atsu i nda o *ta* lo no oo koto shi: ucawu wo okolo, uzuwu wo okolo ni icigi, agba za na la'ai *atsuma* e le suru suru ayi *da* icigi.

14

Uḍashiwu wu uritosu adama e ne'e Ruhu

¹ I yuwan *atyo* a na yaa yuwan tsara i ciga ozo o ro. Waru i zuwa okolo tsara i ushi ne'e na Ruhu wa Akiza aa ca *du*. Agba une'e u na u la'ai *ayi* *da* une'e wa alajiya e ikaka ya *Asula*.

² Aza a na aa yuwusan adanshi ne elentsu o ro, aa yuwusaan ozo o ro a na a uwwusa le adanshi shi, amma a *tyo* a *Asula* za na a uwwusa le. A ta yuwusan adanshi a amayun e ili yu usokowu nu ucira u Ruhu va Akiza.

³ Amma aza a na a yuwusan alajiya e ikaka ya *Asula* a ta yuwusaan ama adanshi reve waru a ca le ikambi, nu ugbamu wa asuvu, nu ucasu wa adanshi adama a *tsura* asuvu nden.

⁴ Aza a na a yuwusan adanshi ne elentsu o ro, aciyele a *da* aa kambusa goon, amma aza a na a yuwusan alajiya e ikaka ya *Asula* a ta kambusa *aa'isa* a *aza* e Itoni suru.

⁵ N ta dansa, u *ta* *ḍana* ulobonu suru *ndu* i yuwan adanshi ne elentsu o ro. Amma u ta la'a ulobonu suru *ndu* i yuwaan ama alajiya e ikaka ya *Asula*. Une'e u ndolo u la'a *ta* une'e u mayan ma adanshi ne elentsu o ro. Une'e wa adanshi ne elentsu o ro u tu ulobonu *na* za ro gura *cuḍuwa* ili i na a dammai, adama *aa'isa'a* *maḅula* u *tsura* ikambi.

⁶ Ama a *va*, *na* n *tawa* n yuwaan *du* adanshi ne elentsu o ro, cine ili i ndolo yaa kamba *du*? Ili i ndolo yaa kamba *du* shi, ko ke'en, she *na* n damma *du* ili i na *Asula* o roco numu, ko *na* n damma *du* ili yu urevu, ko ikaka i na *Asula* a ciga numu n damma *du*, ko uritosu.

⁷ Ili i wivulu gashi papin ko ili mawa'a ko kumburu a ri wuma shi. Babu za na ee reve ishpa i na aa wa'asa, she *na* za mawa'a u wa'a yi a alanga eteshe.

⁸ Na aavana a na oo rocosu *asoja* ure wu uvon u ca mesun ma sa'ani shi, cine tsa *da* *asoja'a* oo fofo adama e teme uvon?

⁹ Ne *da* waru, babu za na ee reve ili i na yaa dansa, she ni i yuwan adanshi a alanga eteshe. *Na* ne *da* shi, vu *ta* *ḍana* a yuwusan adanshi o upepu goon.

¹⁰ Tsu ta ne elentsu icu'un icu'un atsuma o uvadi u nda, agba babu za na ri lo elemu goon reve u lamba urevu.

¹¹ Na vuma ro yuwan adanshi ne elentsu a na mu uwwai shi, tso o'uloi ta omocin.

¹² Na amayun a da i cigai ne'e Ruhu, i pati Asula a ca du aza a na aa dana ni ikambi atsuma a aa'isa a aza e Itoni mabula.

¹³ Vuma na ri nu une'e wa adanshi ne elentsu o ro, u yuwan avasa tsara a ca yi fo une'e wu ucuuwusa wi ili i na u dammai.

¹⁴ Na n yuwan adanshi ne elentsu o ro, ruhu va da aa yuwusan avasa, amma amu aciyava n reve ili i na maa dansa shi.

¹⁵ To, nye maa yuwan? N ta yuwan le ra. N ta yuwan avasa atsuma a ruhu, waru n ta yuwan avasa ni idanshi i na n revei. N ta cana ishupa atsuma a ruhu, waru n ta cana ishupa ni idanshi i na n revei.

¹⁶ Ni i boloto ubata u ta, ni i yuwaan Asula ica atsuma a ruhu du, ozo o ro ee reve shi. Ne e reve ili i na yaa dansa shi, cine ee reve cine aa usu, "Ami, wo o'wo ne?"†

¹⁷ I to godyusho Asula o ure u sa'ani, amma ayi ndolo aa kamba za ro shi.

¹⁸ N godyoo ta Asula a na n la'a ndu suru mayan ma adanshi ne elentsu o ro.

¹⁹ Amma na tsu boloto ubata u ta tsara tsu yuwaan Asula aganda, n ta dansa u ta la'aa mu ulobonu n damma idanshi i ton i na ama ee reve ana maa damma idanshi ukpakukupa kupa (10,000) ne elentsu o ro.

²⁰ Aza a va, lyawai a yuwusan majiyan cine muwun n tsu yuwan. Yoo o'wo gashi muwun n na koto n yuwain iwuya shi. A majiyan ma du i yuwan majiyan tsa aza a na o gbozoi de.

²¹ A dana ta atsuma a Adanshi a Asula:

"Asulazuva a damma ta,
 'N ta yuwaan ama a va adanshi
 ne elentsu a na omocin aa gura damma.
 Amma na ne suru aa zuwaa mu atsuvu shi.' "

²² Une'e wa adanshi ne elentsu o ro iroci i da adama a aza a na a ri ele aza e Itoni a da shi, amma adama a aza e Itoni a da shi. Une'e wa alajiya e ikaka ya Asula iroci i da a tyo ubata wa aza e Itoni, amma adama u kamba aza a na a ri ele aza e Itoni a da shi.

²³ Ko na ne, na za na ri za vi Itoni shi ko ama a na e revei ili i ndolo shi, a tawa ubata wi ibolo i du avu a uwwa du a yuwusan adanshi ne elentsu o ro, a ta jiyan gashi i jaara ta.

²⁴ Amma na ama o ndolo a uwwa a na za suru ta yuwusan alajiya e ikaka ya Asula, e te reve a na ele aza o unusu da, waru ili i na a uwwai u te ge'eto le.

²⁵ A ta damma ili i na i ri pe usokowu atsuma o okolo e le. A ta kingyo avu a yuwan aganda avu a damma Asula, "Amayun a da vu ri na ama a nda."

Isa'ani atsuma a aganda

²⁶ N'utsa n va, ni i boloto tsara i yuwan aganda, ni i ciga i 'yuwan i yuwan ili i sa'ani i na yaa kamba ama a na a ri lo suru. Ne da wu ntsayi u dana na vuma ro cana ishupa ko u yuwan uritosu ko u damma ili i na Asula a dammai ko u yuwan elentsu o ro ko u cuduwa ili i na vuma'a u dammai.

²⁷ Ni i boloto ubata u ta, i ta gura lyawa vuma ro yuwan adanshi ne elentsu o ro, ko ama e re, amma she u la'a ama a ta'atsu wan. A yuwan adanshi aza a ta ta, reve vuma ro cuduwa ili i na a dammai.

²⁸ Na babu za na aa cuduwa ili i na a dammai, ayi za na yuwain adanshi ne elentsu o ro nu u 'yuwan u ciga u rungwa, avu u yuwan adanshi na aciyayi na Asula goon.

²⁹ Ama e re ko ama a ta'atsu a yuwan adanshi e ikaka ya Asulā, avu ama a na a buwai ā kalyuwā ili i na a dammai ulobonu.

³⁰ Na vuma ro aa yuwusan alajiya e ikaka ya Asulā, avu Asulā o roco za ro ili i ro, za na a yuwusan alajiya e ikaka'a wi isawan avu u lyawa vuma ndede lyuwa elime na adanshi.

³¹ A mantsa mā tā i lyawa vuma tā yuwan adanshi, avu suru ndu i rito ili i ro, reve waru i dashi tsurā ugbamu wa asuvu.

³² Ama a na a yuwusan alajiya e ikaka ya Asulā a ta gura guza aciyele, reve a lyawa ozo o ro a yuwan adanshi.

³³ Asulazuva Asulā o ujambaru a da shi, amma a asuvu nden da, cine u ri ā a'isa ā aza e Itoni suru.

Na ama ā Asulā o boloto adama a yuwan aganda,

³⁴ lyawa amaci ā dana kpaku. She i lyawa le a yuwan adanshi wan, adama a na Wilā u damma tā amaci a yuwan tsutoni.

³⁵ Na a ciga e reve ili i ro, e ece ali e le na ā kamba a 'wa le. Ili i wono i da ka yuwan adanshi atsuma e ibolo.

³⁶ Adanshi ā Asulā o utā ya'a du shi, waru ya'a du da u rawai goon shi.

³⁷ Na vaa yuwusan majiyan gashi avu vuma na a yuwusan alajiya e ikaka ya Asulā a da, ko gba vu tā nu une'e u ruhu, vu te reve a na maa danasa ili i na Zagbain damma numu n dana da goon.

³⁸ Adama o ndolo ama a na a 'yuwain a zuwa atsuvu e ili i na n danai she i zuwaa le atsuvu wan.

³⁹ Ama ā va, icigi yo okolo i du ayi da i ciga i damma ikaka ya Asulā, amma she i putsa vuma na aa yuwusan adanshi ne elentsu o ro wan.

⁴⁰ Atsuma e ili i na yaa yuwan suru wo o'wo o ure u na wu ntsayi waru u tu ufogu ulobonu.

15

U'yosun wu Zamawawa

¹ Ama ā va, gogo n ciga tā n cuwaan du na Alabari a Sa'ani a na n yuwaan de de alajiya. I ushi yi tā de, avu waru yi isawan de nu ucawu wo okolo ā du.

² Ayi Alabari a Sa'anit a nda ayi da waa wawa du ni i ḡana yi ugbamu atsuma e ili i na n damma ndu. Ni i yuwan ne shi, ucawu wo okolo ā du wo o'wo tā pere.

³ N damma du tā ili i na a damma numu. Ayi ili i nda ayi da u la'ai ulobonu suru: Zamawawa kuwā tā adama o unusu u tsu, ne da Adanshi ā Asulā a dammai.

⁴ Acido yi tā, o urana wa ta'atsu avu ā 'yaṣan yi wuma, cine Adanshi ā Asulā a dammai.

⁵ U roco tā aciyayi ya Bituru, waru u roco tā aciyayi ā tyo a akapi Kupanejere'e.

⁶ Ana ayi ndolo kotoi, u roco tā aciyayi ā tyo o otoni ā yi a na a la'ai ukpakuton (500) a mantsa mā tā. Aza a na e ene niyi na abunda a buwa tā wuma, ozo o ro gba shi ā kuwā tā de.

⁷ Avu waru u roco aciyayi ā tyo ya Yakubu, waru avu u roco aciyayi ā tyo ubata wa ajiya suru.

⁸ O ukosu suru, u roco tā aciyayi ā tyo ya'a va, gashi za na a matsain a mantsa ma na koto wu ntsayi a matsan mu shi.

⁹ Ajiya suru a la'a mu tā. N rawa e de mu aajiya shi, adama a na m ḡongi tā aa'isa ā aza e Itoni ā Asulā.

¹⁰ Amma isa'ani ya Asulā i kambato mu tā ili i na n ri, waru isa'ani ya yi e ekere ā va pere da shi. N dakanu tā adama n la'a akapi a ajiya ulinga suru,

waru amayun a ɗa, ni isa'ani ya Ɔsulā i ɗa n yuwain ulinga'a, nu ucira u va u ɗa shi.

¹¹ Na amu n yuwaan ɗu alajjiya ko ajiya† a yuwaan ɗu alajjiya, ili i ta i ɗa tsa a yuwusan, waru ili'i i ɗaɗa i usuyi.

A damma aa 'yaŋan akwakwa shi

¹² Na tsu yuwan alajjiya a na a 'yaŋan ta Zamawawa diga o ukwa, to cine ozo o ro a ɗu aa damma aa 'yaŋan akwakwa a kamba wuma shi?

¹³ Na ayi ndolo amayun a ɗa, u to rocosu a 'yaŋan Zamawawa shi.

¹⁴ Na a 'yaŋan Zamawawa shi, to, alajjiya a tsu pere ɗa, waru ucawu wo okolo a ɗu pere ɗa.

¹⁵ Na aa 'yaŋan akwakwa shi, tsu yuwan ta epen a tyo e ekere a Ɔsulā ana tsu dammai a 'yaŋan ta Zamawawa, agba amayun a ɗa shi.

¹⁶ Na aa 'yaŋan akwakwa shi, koto fo a 'yaŋan Zamawawa shi.

¹⁷ Na koto a 'yaŋan Zamawawa shi, ucawu wo okolo a ɗu pere ɗa, waru e te ge'eto ɗu adama a nusu ɗu.

¹⁸ Na ayi ndolo amayun a ɗa, ele ama a na a kuwai de cina a ca okolo e le ubata wa yi a puwan ta ana.

¹⁹ Na tsu zuwa okolo Zamawawa ta wawa tsu a wuma u nda goon amma a wuma u na waɗa tawa shi, to, iliyali i tsu i la'a ta akapi a ama.

Ili ya amayun cine aa 'yaŋan akwakwa

²⁰ Amayu'un ayi ɗa a 'yaŋan ta Zamawawa atsuma o ukwa, ayi ɗa umatsun wu ufaru atsuma a aza aa 'yaŋan a akwakwa.

²¹⁻²² Ama suru a kuwa ta adama e ili i na vuma ta yuwain, Adamu† ɗa tawaɗa ntsu nu ukwa suru. Ne ɗa fo aa 'yaŋan ama atsuma a akwakwa adama e ili i na vuma ro yuwain. Zamawawa ɗa aa tawaɗa tsu na wuma suru.

²³ A ta 'yaŋan vuma suru o ure u na wu ntsayi. Zamawawa ɗa fara 'yaŋan. Na Zamawawa kamba, a ta 'yaŋan ama a yi suru.

²⁴ Na ayi ndolo koto, ukosu wu uvaɗi u nda u ta tawa. Zamawawa to kototo n'yuwatan ma yi suru suru, awu u ca tsugono'o e ekere a Ɔsulā Dada.

²⁵ Na a ciga a 'yuwan Zamawawa yuwan tsugono she nu u lyuwa aci a n'yuwatan suru awu u zuwa le zala va apata a ana a yi.

²⁶ Ma'yuwatan mo ukosu ma na woo kototo ayi ɗa ukwa.

²⁷ Ana Adanshi a Ɔsulā a dammai a na u ta zuwa ili suru zala vu ucira va yi, o bolo pe Ɔsulā shi. Ɔsulā a ɗa a zuwai ili suru zala vu ucira wu Zamawawa.

²⁸ Awu, nu u lyuwa aci e ili suru. Mawu'un u ta zuwa aciyayi zala va Ɔsulā, za na zuwai ili'i suru zala va yi. Awu Ɔsulā a yuwan tsugono tsi ili suru.

²⁹ Cine tsa ɗa gba adama a ama a na a rumbuyi adama a aza a na a ri ukwa? Cine tsa ɗa ulobonu wa yi? Na a 'yaŋan akwakwa shi ko ke'en, cine tsa ɗa aa rumbu ama adama e le?

³⁰ Adama a nye tsu zuwai aciyatsu atsuma e meleshe rumu suru?

³¹ Aza a va, usana suru n ta gashi n ta kuwa. Amayun a ɗa maa dansaa ɗu. Cine i revei maa lapusa makakan na ɗu na amayun adama e ili i na Zagbain Yesu Zamawawa yuwaan ndu, ne ɗa maa dansa ili i nda'a.

³² Na a 'yaŋan akwakwa shi, nye i ɗa maa tsura na n yuwan nlangi na ama a Afisu aza a na a ri nlyayi? Na a 'yaŋan akwakwa shi nye i zuwai tsa a yuwan cine a dansa shi?

“Lyawa tsu lyuwai tsu sowoi, adama a na nfa'an tsu ta gura kuwai.”

³³ She i lyawa nanza luluma ɗu wan. A ta dansa, “N'utsa n wuya n ta lungusa nden n sa'ani n ɗu.”

34 I kambato majiyan mā ðu e ili i sa'ani āvu i lyawa mayan mo unusu. Yu uwwa wono a na ozo o ro ā ðu koto e revei Asulā shi.

Lipu tsu nā Asulā a 'yāsan tsu

35 Za ro te ece, “Cine aa 'yāsan akwakwā a kamba wuma? Cu'un lipu ne ða aa ðana na ayi?”

36 Yeci i tsulo tsa ða ndolo'o. Nā vu cu'wan cu'un e ida, u tsu kungwa shi, she nu u kuwa ne'en.

37 Icu'un i na vu cu'wain i tsu rotso ca'an na utai shi, nu u kungwa. Cu'un vu shina ða goon na ri u'yewu ko ili i na vu cu'wain, agba ili i na vu cu'wain āvu'un a ða shi.

38 Asulā a ða a tsu zuwa cu'un ndolo kungwa cine u cigai, cu'un suru u tsu kungwa tā nā cu'un vā āvu'un vā yi.

39 Lipu na ri nā wuma suru a tā icu'un icu'un. Vadilimā gba a tā nā cu'un lipu ta. Inama waru a tā nā lipu koko'o. Nnunū nā mugula a ri ili i tā shi.

40 Cu'un lipu ta, tā ðe zuva,† waru cu'un lipu ta, tā pa atsumā o uvadi. Ulobonu u lipu u na u ri ðe zuva u tawa tā ko'o nā cu'un vu ulobonu u lipu na ri pa atsumā o uvadi.

41 Urana u tā nu ulobonu wā yi, woto u tā nu ulobonu u ro. Italyo'o waru a tā nu ulobonu u ro koko'o.

42 Ne ða wāa ðana nā a kambato akwakwā wuma. Lipu tsu na tsu kuwā reve u shama, a tā ðana ko'o nā a 'yāsan le, adama a na a mantsa mo ndolo aa kuwā waru shi ko ke'en.

43 Nā a cido lipu tsu, a ri ulobonu shi waru a ri nu ucira shi. Nā a 'yāsan le, a ta ðana ulobonu nu ucira.

44 Gogo tsu te eneshe lipu va ndana, amma nā a 'yāsan le, o to o'wo lipu na Ruhu va Akiza aa ca wuma.

Amayun lipu va ndana ða, waru amayun a ða lipu ro tā lo na Ruhu va Akiza aa casu wuma.

45 Adanshi ā Asulā a damma ta, “Vuma vu ufaru Adamu ushi tā wuma.” Ayi vuma vu ukosu, za na ayi ða Zamawawa, wo o'wo tā ruhu na tsu ca wuma.

46 Ili i na i fara tawai ayi ða lipu va ndana, āvu lipu ruhu tawa nā acapa.

47 Asulā e kene tā mabulā āvu u yuwan Adamu vuma vu ufaru. Vuma ve ire gba zuva ða wu utai.

48 Vadilimā suru tā nā lipu cu'un va Adamu. Waru za na ri zuva suru u tā nā lipu cu'un vuma na cipai diga zuva.

49 Cine tsu ri gogo tsa Adamu, vuma na a yuwain nā mabulā, ne ða urana u ro tsu to o'woi tsu Zamawawa, vuma va zuva.

50 Azā a va, n ciga ðu tā i reve lipu tsu va ndana nā mpasa ta shama. Ayi nda u ta dansaa tsu aa tsurāi tsugono tsā Asulā shi, za na aa ðanā babu ukotu.

51-52 Gogo n ta damma ðu ili yu usokowu i na Asulā o roco numu: Ozo o ro a tsu aa kuwā shi, amma ne e ivulā aavana o ukosu, Asulā a ta vadala tsu babu usan, cine vu revei igipatsu ye esu i ri gogogo. Ne e ivulā aavana, a tā 'yāsan akwakwā, waru aa dashi kuwā shi, āvu suru ntsu tsu ushi lipu sa'avu.

53 Adama a na lipu tsu nā aa kuwā āvu u shama, a ciga a 'yuwan a vadala le a kambā lipu va zuva na aa kuwā shi suru suru.

54 Ni ili i ndolo i fara, āvu lipu va ndana nā aa kuwā a vadala le a tyo a lipu va zuva aza a na aa kuwā shi, āvu Adanshi ā Asulā a shiwan:

“O kototo tā ukwā, a lyuwa tā aci a yi suru suru!

55 Te ða ubatā u na ukwā u lyuwai aci?

Te ða waru ucira wu liya vu ukwā na tsu tada nā m6alā?”

56 Unusu u ða u tsu tawaā nā m6alā n na ukwā u tsu tawaā. Wilā waru ayi ða u zuwai unusu u tsurāi ucira'a.

⁵⁷ Amma tsu godyo ta Asula ana u lyawai Zagbain Yesu Zamawawa tsu u ca ntsu ulyuwu wa aci!

⁵⁸ Ama a va, aza a na n cigai, adama a na Asula a yuwain ne, yi isawan nu ucira. She i lyawa ili i ro i jingada du tsara i lyawa ure wan. I zuwa aciyadu i yuwan ulinga babu uro na yaa yuwan ulinga wu Zagbain, adama a na i reve ta ulinga u na i yuwain adama a Zagbain suru woo o'wo pere shi.

16

Ubolotosu wi ikebe adama a ama a Asula

¹ Ni i ushi ikebe adama a ama a Asula, n ciga du ta i yuwan cine n dammai aa'isa a aza e Itoni a na a ri pe atsuma a Galatiya a yuwan.

² Urana wa Aladi suru i 'yuwan i ciga za suru u zuwa ikebe i ro e ili i na u tsurai. I zuwa le adama a sadaka. Ni i yuwan ne, yaa tawa nda i 'yawa ndede tsara i ushi utafa a mantsa ma na n tawai shi.

³ I dangwa aza e Itoni o ro a tara ikebe'e a 'yawa Urishelima. Na n rawa n ta ca le mepepeli ma na woo roco adu da i dangwa nle.

⁴ Na wu ntsaa amu fo n 'yawa, tsu ta yuwan mmalu suru.

Ili i na Bulu cigai u yuwan

⁵ Na n kandarawa Makidoniya suru, n ta tawa n kalyuwa du.

⁶ U ta yuwan n danu na adu ne'en rana re, ko a tyo o ukosu u mantsa mo utanu. Avu i kamba mu atsuma a mmalu n va, ubata u na mee tyo suru.

⁷ Na Zagbain usu, n ciga n rawa de go'o shi, tsara n danu obolo na adu a mantsa na abunda a na maa tawa avu n karashi.

⁸ Amma n ta dana pa atsuma a Afisu hali urana u na aa yuwan Abuki o Urana wa Kupoton† u kara.

⁹ Adama a na a kpatu'waa mu ta ure u sa'ani u ro adama o ulinga u gbain, waru ama na abunda a ta ususu, ko na wo o'woi n'yuwatan n ta lo na abunda.

¹⁰ Na Timoti rawa, i ushi yi ne ekere e re. U ta yuwusan ulinga wu Zagbain, cine amu maa yuwusan.

¹¹ She i lyawa nanza rono yi e ida wan. I zuwaa yi aba'un reve i kamba yi a mantsa ma na waa kamba ya'a va. N ta pura yi na ama a na aa tawa.

¹² Adama a za tsu Apolo, m patishi yi ta u 'yawa obolo na aza a yi a mantsa ma na aa kalyuwa du, amma u ri na ada a na waa 'yawa gogo shi. Nu u tsura mantsa u ta tawa.

Ukosu u mepepeli ma Bulu

¹³ I dana ufofu. I bana ucawu wo okolo a du ulobonu. Waru she yu uwwa wovon wan. Yi isawan nu ucira.

¹⁴ I yuwan ulinga u du suru atsuma e icigi.

¹⁵ I reve ta a na Istifana nu u'wa wa yi mafula ele da aza a na a fara o o'woi aza e Itoni atsuma a Akataya, waru a ca ta aciyele adama a aganda a ama a Asula. M pati du ta ama a va,

¹⁶ i toni ama a nda na akapi e le aza a na a yuwusan ulinga obolo ne ele.

¹⁷ N yuwan ta mazanga a na Istifana, na Fatunatu na Akayiku a rawai. A kamba mu ta adama a na i ri pa shi.

¹⁸ A ca mu ta ugbamu wa asuvu, waru n reve ta a yuwaan du ta fo ne. Ni i ciga i 'yuwan i ca tsugbain a tyo aza a na suru a yuwain tsugbashi tsa na tsa ntsayi.

¹⁹ Aa'isa a aza e Itoni† pa nda atsuma e ida ya Asiya a ta lyungusaa du icasu i le. Akila obolo na Birisika, obolo na aa'isa a na o bolotosu o u'wa u le, a ta lyungusaa du icasu i le atsuma a ala a Zagbain.

²⁰ Aza e Itoni yi Zagbain suru a ta lyungusaa du icasu i le. I casalai ulobonu.

²¹ Ȃmu Bulu, Ȃmu ȁa n ȁanai iȁsu i nda ne ekere ȁ va.

²² N̄ ta yuwusan avasa Ȃsulȁ a yuwaan vuma na 'yuwain Zagbain unȁ.
Lyawa Zagbain tȁwȁ gogo.

²³ Lyawa isa'ani ya Yesu Zagbain ȁanȁ oȁolo nȁ ȁȁu.

²⁴ N ciga tȁ vuma na suru ri ȁtsumȁ e Yesu Kristi Zamawawa.

Mepepelime me Ire ma Bulu a tyo ya Aza a Korinti

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu dana ta mepepelime me ire ma nda a tyo a aza e Itoni atsuma a Korinti ana ama o ro a ri de a yuwusan adanshi a vama adama a yi. Bulu lyungu ta kambi va yi Titu u 'yawa u yuwan adanshi na ama adama e ili i na i ri amayun. Ana Titu kambai u damma ta a na ama na abunda a usu ta Bulu, amma hali n gogo ozo o ro a 'yuwan yi ta. Atsuma e mepepelime ma nda Bulu godyoo ta aza a na a kambusa yi, reve waru u yuwan adanshi adama a aza a na a 'yuwan niyi.

Bulu cuduwa ta ama cine u shi u cigai u yuwan, ni ili i na i putsaa niyi a yuwan ne. Reve waru u yuwisan adanshi adama a aganda a amayun a tyo a Asula. U yuwan ta adanshi cine aza e Itoni aa kambulai. O ukosu u roco ta a na ayi aajiya a amayun a Zamawawa a da.

Ayi mepepelime ma nda ma ta dansaa tsu cine aza e Itoni a ana'an aa yuwan ulinga obolo, waru na cine aa kamba azagbain a amayun na munlu n na maa yuwusaan Zamawawa ulinga ana'an. U yuwan ta adanshi cine aa kamba ni ikebe ni ili ya abula a tyo atsuma o ulinga wa Asula. U roco tsu ta zagbain va amayun tsu linga ta adama ama suru a tsura ili i sa'ani. U damma ta na a yuwan ili i ro babu ucira ko icigi ya Yesu Zamawawa, ili ye pere i da, amma ili i na a yuwain nu ucira ni icigi ya Yesu, ili i nda i tsu zuwa ta Asula a uwwa uyo'o reve waru a danga nu ucira wa amayun atsuma o uvadi u nda.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Bulu godyoo ta Asula (1:1-11)
2. Ulinga wa aajiya adama a ama a Asula (1:12-2:17)
3. Ugolobu ni icigi ya Kristi Zamawawa (3:1-7:16)
4. Une'e adama a alambi (8:1-9:15)
5. Bulu aajiya a amayun (10:1-13:10)
6. Icasu yu ukosu (13:11-13)

Bulu casai aza e Itoni a Korinti

¹ Amu da Bulu, Timoti za tsu ta pa obolo na amu. Amu da n danaa ndu mepepelime ma nda. Asula a dangwa mu ta mo o'wo aajiya e Yesu Kristi Zamawawa.

N ta danasaa du aa'isa a aza e Itoni a Asula atsuma a lyuci va Korinti obolo na ama a Asula suru upasu wa Akataya.

² Lyawa Asula Dada tsu na Yesu Zagbain Zamawawa roco du isa'ani na asuvu nden.

Bulu godyoo ta Asula

³ Tsu yuwusayin Asula ica, za na ayi da Dada vu Zagbain tsu Yesu Zamawawa! Asula ayi da Dada na ri tapu ni isa'ani waru ayi da u tsu casu adanshi suru.

⁴ U tsu ca tsu ta adanshi a mantsa ma na tsu ri atsuma a atsumalima, adama atsu fo tsu ca ama o ro adanshi. Na a ri a atsumalima tsu ta gura ca le adanshi cine Asula a ca ntsu.

⁵ Amayun a da tsu to sowuso atsumalima lon adama a Zamawawa. Waru amayun a da tsu ta tsurusu ucasu wa adanshi adama a Zamawawa.

⁶ Na tsu sowa atsumalima, uzuwu wo okolo a tsu ayi da Asula a ta ca du adanshi ni iwawi adama o ndolo. Na Asula a ca tsu adanshi, adama tsu ca du

adanshi i kaɓa asuvu a ɗa. Ne ɗa yaa gura kaɓa asuvu na ankuri aɗsumɓa e ili i na aɗsu fo tsoo sowuso aɗsumalima.

⁷ Tsu ta no okolo ugbamu adama a na tsu reve ta ni i sowo aɗsumalima tsa tsu, i ta tsura ucasu wa adanshi cine tsu ushiyi.

⁸ Ama a va, tsu ciga du ta i reve ununa tsu sowo aɗsumalima e ida ya Asiya. A ca tsu ta aɗsumalima a na a la'ai ucira u tsu, hali tsu jiyana na tsaa la'a shi.

⁹ Amayun a ɗa, tsu jiyana ta tsu ta kuwa. Agba ili i ndolo i zuwa tsu ta tsu zuwa ucira ubata wa Asula amma o ucira wa aciyatsu shi, adama a na ayi da za na tsu 'yaasan akwakwa.

¹⁰ Asula a wawa tsu ta diga a mantsa ma na tsu shi a kuwa, waru tsu reve ta u ta lyuwa elime na mawawa ma tsu.

¹¹ U ta wawa tsu adama a na yaa kambusa tsu a mantsa ma na yaa yuwusan avasa adama a tsu. Adama o ndolo, Asula a ta usu avasa a abunda a du. U ta zuwaa tsu aba'un, waru ama na abunda o to godyoo yi adama e ili i na u yuwaan ntsu.

Bulu bulqi mabura ne'en

¹² Tsu ta gura damma na tsu cuwan ili i na tsu yuwain, tsu ta a mazanga na asuvu a tsu a ri cece. Mantsa suru tsu yuwan ta nden ma aɗula, agba aɗsu tsu soko du ko ili i ta shi. Isa'ani ya Asula i da i zuwai tsu yuwain ne, urevu wu uvadi u nda u da shi. Tsu yuwan ta nden ma aɗula ubata u na tsu danuyi suru bele aɗsumɓa a muwwulai n tsu na adu.

¹³ Ana tsu danaa ndu, tsu yuwan ta adanshi mejege a tyo ya'a du, agba tsu soko ikaka'a shi. Adama o ndolo a ɗa, i gura revei ili i na tsu danai.

¹⁴ Gogo i gura ta reve ili i na tsaa dansa lo ne, agba tsu ta zuwusa okolo a na yaa tawa i reve ili i na tsaa dansa mejege, adama o urana wu Zagbain Yesu i yuwan mazanga adama a tsu, reve aɗsu waru tsu yuwan mazanga adama a du.

¹⁵ N reve ta ne ulobonu, waru adama o ndolo, n shi ta n ciga m bura du ne'en o ufaru. Ne ɗa Asula a zuwaa du aba'un adama a na n ta tawa ya'a du ure.

¹⁶ N shi ta n ciga mi isawan n kalyuwa du ana n temei mmalu a tyo e ida ya Makidoniya na n kamba waru. Reve i kamba mu n 'yawa upasu wa Yahuda.

¹⁷ I ta yuwan yeci yi ili i na i zuwai n yuwain ili i na n fofoi shi. N shi a yuwusan adanshi o una goon shi. N rotso ta ama o uvadi a na a tsu usu a ta yuwan ili i ro reve waru a 'yuwisan a yuwisan ili'i?

¹⁸ Amma ni i tara ili i na Asula aa yuwusan amayun a da, i te ene ili i na tsaa dansa du "Ee" ko "O'o" da shi a mantsa ma ta.

¹⁹ Ne da u ri adama a na Mawun ma Asula, Yesu Zamawawa usu reve waru u 'yuwan a mantsa ma ta shi. U tsu usu ta kuci no okolo a ta. Ayi da za na amu na Sila na Timoti tsu yuwaan du adanshi a yi.

²⁰ Adama a na ayi da za na shitoyin nzuwulai ma Asula suru. Ayi da i zuwai tsaa dansa "Ami" na tsaa casu Asula tsugbain aɗsumɓa a aala a Zamawawa.

²¹ I cuwan, Asula a da za na aa gbatatosu tsu na adu suru aɗsumɓa a Zamawawa. Waru Asula a da a dangwa ntsu.

²² U zuwaa tsu ta urotsuf wu za vi ili adama u roco a na aɗsu aza a yi a da goon. Waru u zuwa ta Ruhu va yi o okolo a tsu tsu uzuwa adama u rocosu tsu ili i ro i ta lo a tawa.

²³ Ana n damma ndu n 'yuwan ta a kamba Korinti adama n dana du usuduwu wan. Ne epen a da maa yuwusan ndede Asula.

²⁴ Tsaa yuwusan afalu a dansa du ili i na ni i ciga i 'yuwan i usu da shi. Tsu reve ta i ta nu ucawu wo okolo lon waru yi isawan nu ucira ne. Tsu ciga ta tsu yuwan ulinga na adu adama i dana tapu na mazanga.

2

1 N jiyān tā maa 'yawa ya'a du waru shi, adama a na mantsa ma na n shi n 'yawai ya'a du, suru ndu u balā du tā.

2 Na maa zuwa du atsumolangu, to, zane da aa buwa na waa zuwa mu mazanga? She adu goon, aza a na n zuwai atsumolangu.

3 Ayi da i zuwai n danai ne e mepepelimē ma na n lyunguwa ndu de. N ciga m bura du shi, adama a na uga'asusan na adu atsumolangu a da waa zuwa mu goon. Agba adu da ama a na wu ntsayi i zuwa mu mazanga. Ili i na i zuwai n cigai n dana a mazanga ayi da adama n zuwa du mazanga.

4 A mantsa ma na n danaa ndu nu ufaru, n shi ta udamu waru n shi na mazanga o okolo a va shi, waru n dana ta na abara lon. N dana adama n zuwa du atsumolangu shi, amma n dana ta adama i reve a na n ciga ndu lon.

Iyuwaan za vu unusu gafura

5 Za ro atsuma a du zuwa mu ta atsumolangu, agba amu da a nde'en shi, hali na adu suru. Ili i na maa dansa ayi da u zuwa ta aza e Itoni atsumolangu kpara. (N ciga n yuwan adanshi a na a karalāi adama o ndolo'o shi.)

6 Na abunda atsuma a du i bolo ta ugbozu reve i ca yi awuya a na a ntsaa niyi. Awuya o ndolo a rawa ta.

7 Amma gogo i yuwaan yi gafura reve i ca yi adanshi adama u putsaa yi na atsumolangu lon hali waru u lyawa itoni suru suru wan.

8 N ta patishi du, i roco a na i ciga niyi.

9 N danaa du ta adama n lyungwa du, reve waru me ene ko i toni ta uritosu u va.

10 Ni i yuwaan vuma nda gafura, amu fo n ta yuwaan yi gafura. Waru na n yuwaan yi gafura (nu unusu u ta lo), n yuwan ta ne nu ucira wu Zamawawa o una u du.

11 N yuwan ta ne adama Malef ma yuwan tsu ugbozu wan, adama a na tsu reve ta ifobi ya yi lon.

Bulu yuwain alajiya a Taruwasa

12 Ana n rawai Taruwasa adama n yuwan alajiya a Alabari a Sa'anit e Yesu Zamawawa, n cina ta cina Zagbain kpatu'wa de ure adama o ulinga'a.

13 Agba n shi ta udamu lon, adama a na me enei za tsu Titu shi. Reve n damma ama o ubata'a, "She mantsa mo ro," reve n kara a tyo Makidoniya.

Ulyuwu wa aci adama a Zamawawa

14 Tsu godyo ta Asula lon! Ayi da za na kambato ntsu agbashi a yi, reve waru u walaa tsu elime atsuma a mmalu ma alya ma aci a Zamawawa. Asula waru u ta kambusa bazasa urevu wu Zamawawa ubata' biti ana maguru ma sa'ani.

15 Wuma u tsu tsu maguru ma na Zamawawa a casu Asula da, za na a bazasa ubata' wa aza a na Asula a wawusa na aza a na a kuwusa.

16 E ekere a aza a na a kuwusa, maguru'u u rotso ta ushamu wa akwakwa, amma e ekere a aza a na a ri wuma maguru ma wuma ma da. Zane da rawai u yuwan ulinga u nda?

17 Tsu ri tsa ama o ro a na a yuwusan alajiya a adanshi a Asula adama a tsura ikebe shi. O'o, ne da shi. Amma tsu ta kambusa ugbozu na tsu ri ama a na Asula a lyunguyi, waru o ucira wu Zamawawa tsu ta yuwusan adanshi e ikaka i tsu a makakan ma Asula.

3

Akucunu a sa'avu a Asula

¹ Tsu fara ta u'yaasan wa avangaci adama a aciyatsu waru? Ama a ta tawusa na mpepelime n na a danai n na maa yuwusan adanshi e ica a aciele ko gba shi a ta zuwusa du i danaa le mpepelime adama e le. U tu ulobonu tsu danai ni icu'un yi mpepelime n nda?

² Amma adu da mpepelime ma tsu, waru i ta o okolo a tsu na vuma suru ee denuna avu u reve ili i na e deyinuna.

³ I to rocosu adu mpepelime ma na Zamawawa danai da, avu atsu tsu tawa na ayi. Ruhu va Asula za na aa casu wuma, u dana du ta o okolo a tsu, agba a avu'un shi, ko e ili yi idana i na a yuwain na abaci a atali shi.

⁴ Tsu ta damma ne adama o ucawu wo okolo a tsu o ucira a makakan ma Asula adama a Zamawawa.

⁵ Amma tsa dansa tsu ta gura yuwan ulinga u nda na aciyatsu shi. Asula a da a zuwusa tsu tsu gura yuwan ili i na tsa yuwusan suru.

⁶ U zuwa tsu ta tso o'wo agbashi a akucunu a sa'avu a yi na o utusa ubata wa Ruhu va Akiza. Akucunu a nda Wila u na a danai da shi, adama a na Wila u tsu tawa ta nu ukwa, amma Ruhu tsu ca ta wuma.

⁷ Akuci a Wila a dana le ta a atali, reve gba e ene tsugbain tsu Asula a mantsa'a. Ama a Isra'ila a gura jima a kalyuwusa urewesu wa Musa shi, adama a na u shi te ikanasa nu ucira lon, ko na wo o'woi wikanasa'a tsa jima shi. Adama o ndolo, na Wila za na ulinga wa yi ayi da u tawa nu ukwa u shi na tsugbain ne tsundolo,

⁸ to, ulinga wa Ruhu va Asula u ta dana na tsugbain tsa na tsa la'ai za Wila. Amayun a da shi?

⁹ Nu ulinga u na u tsu kototo ama u shi na tsugbain, to, ulinga u na u tsu kambato ama mejege e ekere a Asula u ta dana na tsugbain tsa na tsa la'ai.

¹⁰ Amayun a da tsugbain tsa akuci tsa akucunu u tsu rotso tsugbain waru shi, adama a na ekan a tsugbain tsa sa'avu tsa la'a yi ta.

¹¹ Wila u shi ta na tsugbain tsa na tso kporoi. Amma tsugbain tsa akucunu a sa'avu u la'a yi ta lon, adama a na woo kporo shi, ko ke'en.

¹² Tsu ta gura yuwan adanshi babu wovon adama a na tsu ri nu uzuwu wo okolo ne tsunda.

¹³ Tsu ri tsa Musa shi. Urewesu wa yi u shi te ikanasa, reve wu pala urewesu'u adama u geshe aza a Isra'ila e ene ekan o ukporuso wan.

¹⁴ Ama'a a shi ta na aciyogbamu, ili i ro waru i ta putsusa le na ee ene amayun a mantsa ma na e desu Wila nu una. Yesu Zamawawa da goon a gura tawa apalutsu a na aa putsusa le yeni.

¹⁵ Hali na ana'an, ne ee desu Wila wa Musa nu una, aapalutsu a pala ta okolo e le.

¹⁶ Agba na vuma vadala ubata wu Zagbain (Yesu), u tsu tawa ta aapalutsu o ndolo'o.

¹⁷ Ana wo o'woi Zagbain Ruhu da, ubata u na Ruhu vu Zagbain ri suru, u tsu zuwa ta ama o o'wo fan.

¹⁸ Adama o ndolo a da urewesu u tsu u ri ukpatu'u adama tsu roco tsugbain tsu Asulazuva. Waru na Ruhu va Asulazuva ri o ulinga atsuma a tsu, tsu ta kambusa tsu yi kuci, waru tsu ta dashi rocosu tsugbain tsu yi.

4

Uzuwa o upondo

¹ Asula, ni isa'ani ya yi, u ca tsu ta ulinga u nda tsu yuwan. Ayi da i zuwai tsu kuna shi.

² Tsu ta 'yuwusan mayan me ili i wono ni ili yu usokowu. Tsa lumusa ama shi, waru tsa vadalasa adanshi a Asula shi. Adanshi a amayun a da

goon tsaa yuwusan a makakan ma Asula, adama ama o ro e reve a na tsu ri na abula.

³ Na ama o ro a gura reve Alabari a Sa'ani a na tsaa yuwusan alajiya shi, u roco ta a puwaan ta.

⁴ Male, ayi za wuya na a yuwusan tsugbain tsu uvadi tsa nda tsa da. Waru u rumbanato ta okolo a aza a na a cayi okolo shi, adama o ndolo aa gura ene ekan a gbain a Alabari a Sa'ani a na e ikanasa ubata u le shi. Aa gura reve ikaka i na tsaa yuwusan alajiya adama a tsugbain tsa Zamawawa shi, za na rotsoi Asula foyi.

⁵ A mantsa ma na tsaa garasa a yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani, tsaa yuwusan alajiya a aciyatsu shi, amma Yesu da Zagbain. Ili i na goon tsaa dansa adama a tsu, ayi da atsua agbashi a du a da adama e ili i na Yesu yuwain adama a tsu.

⁶ Asula a da za na dammai, "Lyawa ekan e ikana atsuma e irumbu!" U zuwa tsu ta tsu reve a na ekan a nda ayi da ekan a tsugbain tsa Asula a na urewesuwu wa Yesu Zamawawa oo rocosu.

⁷ Tsu ta nu uzuwa u nda ubata wa Asula, agba tsu rotso ta mpondo n na a ma'ai no olo'o a na a ri nu uzuwa'a. Ayi nda'a u to rocosu abajini o ucira ubata wa Asula a da wu utai, ubata u tsu u da shi.

⁸ A ta zuwusa tsu atsumalima lon, agba a minjira tsu shi ko ke'en. Ko a mantsa ma na tsu reve ili i na tsaa yuwan shi, tsu kuda o ure shi.

⁹ O bongi tsu ta lon, agba Asula a lyawa tsu shi. A mantsa mo ro a tsu dimba tsu ta e ida, agba o kototo tsu shi ko ke'en.

¹⁰ A mantsa ma na tsoo sowuso atsumalima tsunda, urana biti lipu tsu to rocosu ununa Yesu sowoi atsumalima ana u kuwai, adama ama a gura ene wuma wa Yesu a lipu tsu.

¹¹ Amayun, a ta gura una tsu a mantsa biti adama a na tsoo tono Yesu, adama ama ee ene wuma wa Yesu a lipu tsu na aa kuwa.

¹² Tsu usu ta tsu yuwan mpolo nu ukwa, adama i tsura wuma.

¹³ A dana ta a Adanshi a Asula, "N yuwan ta adanshi adama a na n cayi okolo." Tsu ta nu ucawu wo okolo cu'un ta, waru tsu ta yuwusan adanshi adama a na tsu cayi okolo.

¹⁴ Asula a 'yasan ta Yesu Zagbain atsuma a akwakwa, waru tsu reve ta na Asula a ta 'yasan tsu fo obolo na Yesu. Asula a ta tara tsu obolo na adu, awu tsi isawain a makakan ma yi.

¹⁵ Ili i nda suru adama a du a da, ana ama a abunda lon aa ushi isa'ani ya Asula, a ta zuwa ugodyusho wa abunda e yene reve Asula a tsura tsugbain lon.

Ucawu wo okolo atsuma e Itoni

¹⁶ Ayi da i zuwai tsu kuda i okolo a tsu shi. Ko na wo o'woi lipu tsu vu vadilima ri a langasa, ruhu tsu ta tsurusu ucira u sa'avu usana biti.

¹⁷ Atsumalima a na tsoo sowuso gogo nda wa'a da, waru waa jima shi. Waru u ta kambusa tsu tsu tsura tsugbain tsa na tsa la'ai atsumalima a tsu lon, waru tsugbain tso ndolo tsa ri nu ukotu shi.

¹⁸ Tsaa zuwusa esu a tsu e ili i na tsee inda shi, agba e ili i na i ri usokowu. Ili i na tsee inda waa jima shi, amma ili i na tsee inda shi ayi da waa dana babu ukotu.

5

¹ Adama a na tsu reve ta no o kototo oogodo a ndana a nda ubata u na tsu ri nden, a ta dansa, na tsu kuwa tsu kasa na lipu nda, Asula o to fo6oo tsu u'wa

zuva adama tsu danu pe. Ubaṭa u na ayi na aciyayi u yuwain, ubaṭa u na u ri babu ukotu.

² Tsu kuna ta a lipu na tsu ri na ayi gogo, tsu ta zama urana u na tsoo oto lipu sa'avu de zuva ana itana i sa'avu.

³ A mantsa mo ndolo tsaa danā ataḅu shi, adama a na tso otoi lipu sa'avu'u de zuva.

⁴ Na tsu ri nden na lipu nda, tsu ta ni ili i na ya 6ala tsu, waru tsu to sowuso atsumalima. Agba ukunu u dada u tsu zuwa tsu tsu ciga tsu kuwa tsu lyawa lipu nda shi. Amma adama a na tsu ciga ta tsu kita'wa le tsu ushi lipu na aa kuwa shi, ko ke'en.

⁵ Asula na aciyayi ayi da u fofo ntsu adama o ndolo, waru u ca tsu ta Ruhu va Akiza, tsu uzuwa u na woo roco wuma u sa'avu u nda ili ya amayun i da.

⁶ Adama o ndolo, tsu ta no okolo ugbamu. Tsu reve ta na tsu ri wuma atsuma a lipu nda, tsu ri obolo na Zagbain shi.

⁷ Tsu ta kurusu ili i na tsu cayi okolo, agba tsoo tono ili i na tsee inda shi.

⁸ Dada n dammai tsu ta no okolo ugbamu. Tsu la'a ta ciga tsu kasa na lipu nda adama a na a mantsa ma dada tsoo o'wo de o u'wa a makakan ma Zagbain.

⁹ Na tsu ri wuma a lipu nda, ko na tsu ri wuma shi, tsu la'a ta ciga tsu yuwan ili i na tsoo yo'onoto yi okolo upasu ni ili i na i buwai lo suru.

¹⁰ Ili i na i zuwai ayi da urana u ro suru ntsu tsu tee isawan a makakan ma Yesu Zamawawa reve u ge'eto tsu. Za suru atsuma a tsu u ta ushi ili i na yi ntsayi adama e ili i na tsu yuwain a mantsa ma na tsu danai wuma atsuma a lipu nda, ko isa'ani i da ko iwuya.

Ukambatosu wa ama ubata wa Asula

¹¹ Adama a na tsu revei tsu ta uwwusa wovon wu Zagbain, dada tsu ri o mpolo adama ama a vadala a kuru yi. Asula e reve ta cine tsu ri na amayun. Tsu ciga du ta i danā nu urevu wi icu'un ya ama a na tsu ri.

¹² Tsu ciga tsu 'yasan avangaci shi, amma tsu ta dansaa du adama a aciyatsu tsara i yuwan mazanga adama a tsu. Dada yaa tsura ili i na yaa damma adama a aza a na aa 'yasan avangaci adama e ili i na ama a yuwusan majiyan adama e le, agba ili ya abula i da a ri a makakan ma Asula shi.

¹³ Nu u yuwan gashi tsu jaara ta, adama u tawaa Asula na tsugbain tsa da. Agba na tsu ta nu ugbozu u tsu, adama u kamba du da.

¹⁴ Ili i na tsaa yuwusan suru tsu ta yuwusan adama a na icigi yi Zamawawa u ta gitsasa tsu. Tsu ca ta okolo na Zamawawa kuwa ta adama a koyan, adama o ndolo tsu reve ta suru ntsu tsu kuwa ta fo.

¹⁵ U kuwa ta adama u wawa koyan, adama aza a na a ushiyi wuma u sa'avu adama a yi a buwa dashi yuwan nden o ure u na u yo'ono nle goon shi. Amma, a ta yuwan nden cine woo yo'ono Zamawawa, za na kuwai reve a 'yasan yi adama e le.

¹⁶ Tsu lyawa ta a yuwusan adanshi a ama o ro tsi ili i ro a majiyan ma ama. De nu ujimu, tsu shi ta a majiyan adama e Yesu Zamawawa cine ama o uvadi aa yuwusan, agba gogo tsaa yuwusan ne shi.

¹⁷ Za na suru ri obolo na Zamawawa, Asula a kambato yi ta vuma sa'avu. Akuci e ili suru o koto ta reve waru a kara. Asula o o'woto ta ili suru sa'avu.

¹⁸ Asula a da a yuwain ili nda biti. U tawato tsu ta zuzu na ayi e ekere e ili i na Zamawawa yuwain. U zuwaa tsu ta ulinga u na tsaa ri n tsu tawusa na ama zuzu na ayi fo.

¹⁹ Ikaka i tsu ayi da Asulā a ta tawusa na ama suru zuzu na ayi e ekere a Zamawawa. Asulā aa cuwusan nu unusu u le shi. Reve waru u ca tsu ikaka ya asuvu nden a nda.

²⁰ Asulā a lyungu tsu ta tso o'wo aza o ulinga o una wu Zamawawa, waru u ta dansaa du i poloo ikaka i tsu atsuvu. Tsu ta yuwusan adanshi a Zamawawa, waru tsu ta patishi du i lyawa Asulā o rono du zuzu na ayi.

²¹ Zamawawa yuwan unusu shi, ko ke'en! Agba reve Asulā a zuwa wo o'wo za vu unusu, adama o ndolo Zamawawa zuwa tsu ta tso o'wo aza a abula e ekere a Asulā.

6

¹ Tsu ta yuwusan ulinga obolo na Asulā, waru tsu ta patishi du she i ushi isa'ani ya Asulā reve i lyawa u kara pere wan.

² Asulā a damma ta atsuma a Adanshi a yi, "Ana mantsa ma na n dangwai ma rawai, mu uwwa ta avasa a du.

O urana wi iwawit n kamba du ta."[◇]

Amayun a da Asulā a tu ufobu na waa kamba du gogo. Ana'an urana wi iwawu i da.

Atsumalima a Bulu

³ Tsu ciga ulinga wa Asulā u na tsa'a yuwusan wo o'wo ili ye pere e ekere a ama shi, da da tsu zamiyi ure u na tsa'a yuwusan nden n na maa zuwa ama a riya wan.

⁴ Ili i na tsa'a yuwusan suru, tsu ta yuwusan mpolo tsu roco na atsu agbashi a amayun a Asulā a da tsu ri. Tsu ta kafa asuvu na ankuri na cu'un va atsumalima suru.

⁵ A faba tsu ta. Waru a zuwa tsu ta o u'wa wa ali. Obolo a ama a yuwan ta upan na atsu reve a uwa a 'yasan ugbozu wa ama. Tsu linga ta hali tso o'wo utakalyuwu. Ayin o ro tsu lantsa shi, ko ke'en. Mantsa mo ro tsu lamba ilyalya.

⁶ Tsu roco ta aciyatsu na atsu agbashi a Asulā a da adama a na tsu guza ta aciyatsu cece, waru tsu ta nu urevu u na Asulā aa casu. Tsu yuwan adanshawuya shi. Tsu ta yuwusaan ama isa'ani. Tsu ta nu ucira u Ruhu va Akiza, waru tsu ciga ta ama na amayun.

⁷ Tsu ta yuwusan alajiya e ikaka ya amayun, waru Asulā a ta casu tsu ucira. Tsu ta na abula a na o o'wo ntsu ana matsun me pe'eni na araga na tsu cigai adama o uvon.

⁸ Tsu ta yuwusaan Asulā aganda na ama a ca tsu tsugbain, ko a tara tsu ili i ro shi. Tsu ta yuwusaan Asulā aganda na a cuwa tsu, ko na a ca tsu ala a wama. Ama a damma atsu aza e epen a da, agba tsu ta dansa amayun kuci.

⁹ Koyan da reve tsu ta, agba reve a yuwan na atsu gashi e reve tsu shi. Tsu ta nden gashi ukwa u rawa ta zuzu, agba atsu da nda, tsu buwa ta wuma. Tsu to sowuso atsumalima lon, agba o una tsu shi.

¹⁰ Tsu ta a mazanga kuci, ko a mantsa ma na tsu ri oo sowuso atsumalima. Tsu ta nu ulambu, agba tsu ta zuwusa ama na abunda o o'wo aza o utsuru atsuma o ucawu wo okolo. Tsu ri ni ili shi, agba amayun a da tsu ta ni ili biti.

¹¹ Adu ama a Korinti, tsu yuwaan du ta adanshi mejege, okolo a tsu a ta tapu ni icigi i du.

¹² Tsu lyawa icigi i du shi, amma adu da i lyawai icigi i tsu.

¹³ N ta yuwusaan du adanshi gogo cine maa yuwan na muwun n va. I yuwan ankuri i roco tsu cu'un vi icigi na tsu roco ndu.

Aa'isa a Asula a wuma

¹⁴ She i yuwan mmalu obolo na aza a na a ri atsuma e Itoni shi wan. Isa'ani ni iwuya a wala obolo shi. Ekan ni irumbu a tsi isawan ubata u ta shi.

¹⁵ Cine tsa da Kristi Zamawawa na Male oo o'wo n'utsa? Cine tsa da za vi Itoni a dana ubolu na za na ri e Itoni shi?

¹⁶ Aa'isa a Asula a ri a muwuwai na amali shi. Atsu da gba aa'isa a Asula a wuma. Asula a damma ta "N ta danu obolo ne ele avu n zuwa u'wa u va ubata u na a ri. N to o'wo Asula e le, reve ele o o'wo ama a va." ◇

¹⁷ Adama o ndolo, Asulazuva a damma ta, "Utai atsuma e le reve yi kasa aciyadu ne ele. She i ju'wan ili i na i ri ushinda lu wan, reve gba n ushi du." ◇

¹⁸ Asulazuva Mogono me Ili Suru ma damma ta, "N to o'wo Dada du, reve adu yo o'wo muwun n va." ◇

7

¹ N'utsa n va, Asula a yuwaan tsu ta nzuwulai n nda na abunda. Adama o ndolo tsu sumai ili i na yaa zuwa lipu no okolo a tsu o o'wo ushinda lu. Tsu cayi Asula tsugbain avu tsu yuwain mpolo tsu dana i unata na ayi suru suru.

Mazanga ma Bulu

² I yuwaan tsu ure atsuma o okolo a du! Tsu nusaan za shi. Tsu lungusa ucawu wo okolo a za shi. Waru tsu paala nanza shi.

³ Maa dansa ili i nda adama a na n cigai m bara du shi. N damma du ta de a na tsu ri a cuwusan du kuci, ko nye gba yaa farasa.

⁴ N soduwo du ta matsan suru suru. N ta mazanga adama a du kuci. Okolo a va a gbama ta adama a du. Ko na n ri a addama lon, i zuwa mu ta mazanga.

⁵ Ana tsu rawai e ida ya Makidoniya, tsu shi na wivuwun shi. Tsu ga'an ta na addama ukandaruwu na atsu. Tsu yuwan ta nlangi na n'yuwatan. Tsu yuwan ta mpolo na wovon o okolo a tsu.

⁶ Amma Asula, za na tsu ca aza a na a ri na addama mini mo utanu, u ca ta asuvu a tsu mini mo utanu ana Titu tawai.

⁷ Amayun, tsu yuwan ta mazanga na tse ene niyi, agba ili i na i zuwa ntsu mazanga na amayun ayi da cine i gbatato niyi okolo. U damma tsu ta cine i ri azama ye ene mu a na waru i langa ta atsuma adama e ili i na i yuwain. Waru u damma mu ta cine i cigai i kamba mu. Ana mu uwwai ne, n yuwan ta mazanga lon.

⁸ Ko na mepepeli me ma va ma shi ma langato du okolo, u bala mu na n dana niyi shi. O ufaru u shi ta u bala mu, adama a na langato ndu okolo, amma i jima a atsumolangu shi.

⁹ Agba gogo n ta mazanga. Maa yuwusan mazanga o unu na n zuwa ndu atsumolangu shi, amma adama a na atsumolangu a du a zuwa ta i vadala nden n du. Na ayi ndolo, tsa amaton du shi ko ke'en.

¹⁰ Adama a na Asula a ta yuwan ulinga na atsumolangu a tsu adama u kamba tsu tsu vadala o unusu u tsu adama tsu tsura iwawi. Tsa langa atsuma adama a atsumolangu o ndolo shi. Amma na vuma ri a atsumolangu, agba u vadala ubata wa Asula shi, u ta tsura ukwa, agba iwawi shi.

¹¹ Votoyin ugbozu e ili i na atsumolangu a nda na Asula a ciga ndu i sowo u yuwain atsuma a du. U zuwa du ta i lapula nden n du. U zuwa du ta i roco i nusan shi. U zuwa du ta upan na wovon u na yu uwwai. U zuwa du ta i ciga

yee ene mu. U zuwa ɗu ta i ɗana aɗa a ama. U zuwa ɗu ta ye ene cine a ca za na nusain aɗsumalima. I roco ta a na i ri nu unusu aɗsuma e ili'i shi.

¹² N ɗana ta mepepelime mo ndolo adama ye ene, a makakan ma Asula, i kambuwa ta ugbözu lon. N ɗana yi adama a za na nusain, ko adama a za na a nusayin shi.

¹³ Ayi ɗa i zuwai tsu ri no okolo ugbamu.

Ko na tsu ri no okolo ugbamu, tsu la'a ta mazanga na tse enei cu'un mazanga ma na Titu ri a yuwusan, adama a na i rocoi u ri ni ili i na yaa damaton yi shi.

¹⁴ Tsu damma yi ta ununa tsu ri a mazanga adama a ɗu, reve gba i roco na n yuwain mejege. Ili i na tsu damma ndu suru amayun a ɗa, waru awu gba i roco na ili i na tsu dammai Titu adama a ɗu amayun a ɗa.

¹⁵ Adama o ndolo icigi ya yi a tyo ya'a ɗu u ta dashishi ucira, nu u cuwan cine suru ndu i ri ufoɓu u na yaa kuru ili i na u dammai, na cine i ushi niyi na wovon na meje'en ma lipu.

¹⁶ N ta a mazanga adama a na n to soɗuwo ɗu matsan suru suru.

8

Ucasu no okolo a ta

¹ N'utsa n va, tsu ciga ɗu ta i reve cine Asula o rocoi isa'ani ya yi a tyo a a'isa a aza e Itoni e ida ya Makidoniya.

² O sowo ta aɗsumalima lon, waru a ɗana nu utsuru shi, agba mazanga me le ma ri nu ukotu shi, reve a ca hali gba nu upasu.

³ N ta damma ɗu a ca ta cine aa gura ca hali u kara wira. Ko za damma le a yuwan ne shi.

⁴ Agba a patishi tsu ta kuci tsu lyawa le a kamba ama a na oo tono Asula aɗsuma a Urishelima.

⁵ Tsu yuwan majiyan ma na aa gura ca tsu ne shi! A fara ta ne'en ca Zagbain aciyele reve a kuru na aɗsu. Ayi ɗa ili i na Asula a cigai.

⁶ Titu ɗa za na fara rito ndu cine yaa ca, ɗaɗa tsu pati niyi u kamba adama u kamba ɗu adama i koso ili i na i farai a casu.

⁷ I ta yuwusan ili biti mejege, hali nu upasu: I ta nu ucawu wo okolo lon. I tsu yuwan ta adanshi ulobonu. I ta nu urevu. I tsu ciga ta i kamba kuci. Waru i ciga tsu ta lon. Adama o ndolo tsu ciga ɗu ta i ca langa, adama o ucasu i ca no okolo a ta.

⁸ Maa dansaa ɗu ni i ciga i 'yuwan i ca shi, ko na wo o'woi a'isa a aza e Itoni o ro a ciga ta a yuwan ne lon. Amma ayi nda ayi ɗa ure u ro na yoo roco icigi i ɗu amayun a ɗa.

⁹ I reve ta isa'ani yi Zagbain tsu Yesu Zamawawa. I reve ta Zamawawa za vu utsuru ɗa u shi, reve u kamba za vu ulambu adama a ɗu, reve aɗu yo o'wo aza o utsuru adama a na ayi wo o'woi za vu ulambu.

¹⁰ Apa a nda asala a va: Lyun nda aɗu ɗa aza a na i shi i cigai i fara ca, waru aɗu ɗa aza a na i fara cayi.

¹¹ Adama o ndolo i koso ulinga u na i farai. I roco i ta gura koso ulinga'a na maluwa ununa i fara niyi.

¹² Ni i ciga i ca, ili ya abunda i na yaa ca ayi ɗa u la'ai ulobonu shi. Amma Asula a ciga ɗu ta i ca aɗsuma e ili i na i ri na ayi, agba aɗsuma e ili i na i ri na ayi shi wan.

¹³ N ciga i ca abunda a na la'ai ucira u ɗu shi, reve i kamba a aɗsumalima o unu u na i buwayi wa'a. N ciga ta ili biti yo o'wo unata e ekere a za na ili i burai suru.

¹⁴ A mantsa ma nda i ta ni ili na abunda. Ili i na i ri na ayi u ta kamba aza a na a na a ri na ayi shi. Reve de, na a tawa a tsura lon, a ta kamba du ni i lamba, reve ili yo o'wo unata.

¹⁵ Adanshi a Asula a damma ta, "Vuma na bolotoi lon, u ri ni ili i na i la'ai abunda shi. Za na waru bolotoi wa'a, u lamba ili shi." ◇

Titu na n'utsa mayi

¹⁶ N godyo ta Asula adama a na u zuwai Titu ciga du ununa n ciga ndu.

¹⁷ Titu usu ta u yuwan ili i na tsu damma niyi u yuwan. U ciga ta u 'yawa ya'a du kafu tsu damma yi u 'yawa.

¹⁸ Tsu lyungu yi ta obolo na za tsu, za vi Itoni za na a'isa a aza e Itoni suru aa cuwusa adama a aganda a yi nu u yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani.

¹⁹ Waru, a'isa a aza e Itoni a dangwa yi ta u 'yawa obolo na atsu a mantsa ma na tsaa ca une'e wi ikebe i nda. Tsu ta yuwusan aganda a nda adama tsu ca Zagbain tsugbain, reve waru tsu roco na tsu cigai tsu kamba na amayun.

²⁰ Tsu ciga ko za reme tsu nu unusu cine tsaa guzasa une'e wa abunda u nda shi.

²¹ Amma tsu ciga ta tsu yuwan ili i na i yo'onoi Zagbain ni ili i na ama a tarai u ta mejeje.

²² Waru, tsu ta lyungusu vuma ro obolo na ama e re o ndolo. Vuma nda u tu ufofu kuci adama e ikambi. U roco tsu ta ne e re na abunda waru ko gogo u ciga ta u yuwan ikambishi i na i la'ai ayi nda, adama a na u soduwo ndu matsan lon.

²³ Na vuma ro ece adama a Titu, i damma za va da na aa yuwusan ulinga obolo na amu adama u kamba du. A'isa a aza e Itoni a lyungu ta ama e re o ro o ndolo waru ya'a du, waru a tawa ta Zamawawa na tsugbain.

²⁴ I roco le icigi i du, adama a'isa a aza e Itoni suru e reve na tsu ri mejeje na tsu ri a mazanga adama a du.

9

Ikebe adama a aza o ulambu

¹ Me ene ili i na yaa zuwa n danaa du adama e ikebe i na i fofoi na yaa ca ama a na oo tono Asula shi.

² N reve ta i ciga ta i kamba. N ta mazanga adama o ndolo, waru n ta dansaa ama a Makidoniya a na adu aza a na a ri Akataya i tu ufofu na yaa ca ili lon ili ya lyun. Waru okolo a maluwa ma na yaa ca u zuwa ta ozo o ro na abunda atsuma e le o fofo adama a ca fo.

³ Amma n ta lyungusu aza a tsu ya'a du adama adanshi a tsu adama a du wo o'wo adanshi e pere wan. N ciga du ta i dana ufofu adama a na n damma le ta a na i ta dana ufofu.

⁴ N ta uwwa wono, adu waru fo i ta uwwa wono, na ama o ro atsuma a aza e Itoni a Makidoniya a tawa obolo na amu, reve tsu cina koto i fofo shi, suru ni ili i na n damma nle!

⁵ Adama o ndolo n kalyuwa ta u ta dana ulobonu n lyungu aza a tsu a nda elime a va adama e reve une'e u na i yuwain nzuwulai i tu ufofu. U to roco na i cigai i ca adama a na i cigai, agba adama a na n zuwa ndu i ca nu ucira da shi.

⁶ Cuwain za na suru cu'wain icu'un wa'a u ta gasa wa'a. Za na cu'wain icu'un ya abunda u ta gasa ili ya abunda. ⁷ Koyan da atsuma a du biti u fofo ili cine waa ca. She vu ca wan, na vu ciga shi. Waru she vu ca wan, na vu

tara t̄a gashi a zuwa wu t̄a vu ca nu ucira. Adama a na ʔsulā a ciga t̄a za na aa casu n̄a m̄azāngā.

⁸ Waru ʔsulā a ta zuwaa ḡu aba'un a na a la'ai ili i na i lambai. Ne ḡa yaa ḡana ni ili biti ʔbunḡa, reve i ḡana ni ili i na yaa ca adama o ulinga u sa'ani biti.

⁹ Adanshi a ʔsulā a damma t̄a, “Za va ʔbulā tsu ca t̄a alambi une'e w̄a yi pere, waru u tsu yuwan t̄a ili i na i ri mejege kuci.” ◊

¹⁰ ʔsulā a ḡa za na tsu ca cimbi icu'un, reve waru u ca ilyalya. U t̄a dashi ili i na i ri n̄a ayi, adama i dashi lyuwa elime ʔsuma e ili ya ʔbulā i na yaa yuwusan.

¹¹ U ta ca ḡu utsuru o ure biti adama i ca pere kuci. Reve ama n̄a ʔbunḡa o godyoo ʔsulā a mantsa ma na tsu cayi une'e u ḡu.

¹² Ili i re i ḡa ili i na yaa yuwusan waa yuwusan. U ta kambusa aza e Itoni ni ili i na a lambai. Waru ili i ndolo i ta zuwa ama n̄a ʔbunḡa a yuwan m̄azāngā e ekere a ʔsulā.

¹³ I t̄a ḡana a casu ʔsulā tsugbain adama a na yaa casu pere. I ushi t̄a ikaka adama a Zamawawa, reve i yuwan tsutoni n̄a ayi ana i cayi ama a na oo tono ʔsulā na akapi a ama o ro pere.

¹⁴ Gogo a t̄a avasa adama a ḡu, waru a ciga t̄a ee ene ḡu, adama e isa'ani i na i karalāi i na ʔsulā a yuwaan nḡu.

¹⁵ Lyawa tsu godyoyi ʔsulā adama o une'e u na tsa gura tsupa yi shi.

10

Bulu yuwusan t̄a ulinga w̄a ʔsulā

¹ Amu, Bulu n ta patishi ḡu n̄a cine Yesu Zamawawa tarai aciyayi ili i ro shi na ankuri. Ama o ro a damma n t̄a n̄a wono n̄a n ri obolo n̄a ḡu amma n̄a n ri alanga n̄a ḡu n tu usuḡu.

² A mantsa ma na maḡ dashi t̄awa n kalyuwa ḡu, n reve t̄a n t̄a ḡana usuḡu a tyo e ekere a ama a na aa ḡansa tsu t̄a kurusu ure wu uvadi. N ciga i zuwa mu n yuwaan ḡu tsundolo shi.

³ Tsu t̄a nden ʔsuma o uvadi, amma tsa yuwusan uvon ununa ama o uvadi aa yuwusan shi.

⁴ Tsu ta yuwusan uvon ni itana yu uvon i na i ri ko'o na aza a na uvadi waa yuwusaan ulinga. Itana yu uvon i tsu a t̄a nu ucira diga ubata w̄a ʔsulā na aa gura lungusa bata a cira ma'yuwatan.

⁵ Tsu t̄a lungususa mawasan n̄a cu'un vu u'yaḡaḡaḡa wa avangaci suru a na a putsusaa ama nu urevu w̄a ʔsulā. Tsu te remushe majiyan ma ama ma na ma ri mejege shi, reve tsu zuwa le a yuwan tsutoni n̄a Zamawawa.

⁶ Reve ni i roco na i kuruyi Zamawawa suru suru, tsu t̄a ḡana ufoḡu u na tsa ca za na suru 'yuwain a yuwan tsutoni oforo.

⁷ I t̄a kalyuwusa ili ne esu a na a ri ʔsuma a lipu ḡu. Ni i ciga i 'yuwan i cuwan a na ʔtsu aza a Zamawawa ḡa ununa aza a na a dansa na afalu a na ele aza a Zamawawa ḡa.

⁸ Amayun a ḡa tsu ta yuwusan adanshi ʔbunḡa na afalu e ekere o ucira u na Zagbain ca ntsu na tsa kamba ḡu, amma gba adama a na tsa amaton ḡu ḡa shi. Agba maa uwwusa wono adama o ndolo shi.

⁹ Na n ḡanaa ḡu, n ciga ḡu i uwa majiyan gashi n to mpolo n na maa ca ḡu wovon ḡa shi.

¹⁰ Ama o ro a ta dansa, “Mpepelime ma Bulu n ta nu ucira waru gashi ili ya amayun i da, agba nu u ri obolo na atsu adalimba a da. Waru adanshi a yi ili i ro i da shi.”

¹¹ Lyawa le e reve nda: Tsu de obolo na adu gogo shi, dada tsaa danasa adanshi a nda a mpepelime. Amma na tsu de obolo na adu, tsu to roco tsugbain ununa tsoo rocosu atsuma a mpepelime n tsu.

¹² Tsu kawan tara aciyatsu unata na aza a na a tarai aciyele ili i ro shi. A yuwaan ta aciyele ronutsu reve o rito aciyele na ayi. Waru e te ge'etosu aciyele ni ili i na ele na aciyele a ri. Ayi nda u roco ta e reve ili shi.

¹³ Agba tsaa yuwan afalu adama e ili i na i ri alanga nu ulinga u na Asula a ca ntsu tsu yuwan shi. Tsu ta yuwan afalu adama o ulinga u na u lyungu ntsu tsu yuwan goon, waru adu fo atsuma o ulinga u dada i ri.

¹⁴ Ana adu fo atsuma o ulinga a dada i ri, tsaa yuwusan afalu upasu na cine u lobonoi tsu yuwan shi. Ayi da nda gba, atsu da aza a na tsu fara tawaa ndu na Alabari a Sa'ani a Zamawawa.

¹⁵ Tsaa yuwusan afalu adama e ili i na ama o ro a yuwain shi, gashi atsu da tsu yuwain ili'i na aciyatsu. O unan u ndolo, tsu ta zuwusa okolo a na ucawu wo okolo a du u ta kungwa, reve waru ulinga u tsu atsuma a du u lyuwa elime lon.

¹⁶ Tsu ciga ta tsu 'yawa bata va alanga tsu ca Alabari a Sa'ani. Tsu ciga tsu yuwan afalu adama o ulinga u na ama o ro a yuwain de ubata u le shi.

¹⁷ Adanshi a Asula a damma ta, “Nan vu ciga vu 'yasan avangaci, vu 'yasan adama e ili i na Asulazuva a yuwain.” ◇

¹⁸ Adama a na za na tarai u ta tsura ica na aciyayi ayi da u tsu tsura ica'a shi. Agba na Asulazuva a zuwa vuma ta tsura ica, ayi da za na tsu tsura ica ya amayun.

11

Bulu na ajiya e open

¹ N ta zuwusa okolo i ta yuwan ankuri na amu ko na shi n yuwan gashi n reve ili i shi. Ee, n ta patishi du i yuwan ankuri.

² N ta ada a du ununa Asula a ri ada a du. I rotso ta usheli u na koto u revei vali shi, za na n yuwayin nzuwulai n lolo na vali ta goon, ayi da Zamawawa na aciyayi.

³ Agba gogo n ta uwwusa wovon u na aa pusan okolo a du adama i lyawa itoni yi Zamawawa atsuma a amayun na akiza, cine yo lulumai Hawa o ure u vama wa yi.

⁴ Tsu damma du ta adama e Yesu, reve i tsura Ruhu va Akiza avu i usu ikaka i tsu. Agba reve i lyawa ama o ro a dansaa du ili i ro ko'o adama e Yesu. Gogo nda i tu ufofu na yaa ushi ruhu ro ko'o reve i ushi ikaka i ro ko'o.

⁵ N reve ta aza a na ee desu aciyele “ajiya a gbagbain” a la'a mu shi.

⁶ Maa yuwan adanshi ulobonu cine ele aa yuwusan shi, agba n reve ta ili i na maa dansa. Tsu roco du ta ne a alanga e eteshe o ure biti.

⁷ N zuwa du i tsupa mu adama a Alabari a Sa'ani a na n yuwaan ndu alajiya shi. Mo o'woto ta aciyawa zalal reve n ca du tsugbain. Unusu u da ndolo'o?

⁸ U yuwan ta gashi n te ivusa a'isa a aza e Itoni o ro, ana n ushiyi ikebe i le adama n yuwaan du aganda.

⁹ Nan n lamba ili i ro a mantsa ma na n shi obolo na adu, m pati du i kamba mu shi. Aza a tsu a na o utai Makidoniya avu a rawa de ele da a ca numu ili i

na n cigai suru. Ko ke'en koto m pati ɗu ikambi i ro shi, waru maa yuwan ne shi, ko ke'en.

¹⁰ Ko za atsuma e ida ya Akataya aa zuwa mu n lyawa adanshi a abunda adama o ndolo shi. N ta dansa ili i nda na amayun a Zamawawa na ri atsuma a va.

¹¹ Na n damma maa zuwaa ɗu itana yu ume shi, o unā u na n ciga ndu da shi? O'o! Asula e reve ta na n ciga ndu.

¹² Waru n ta lyuwa elime ni ili i na maa yuwusan gogo, adama a na n cigai m putsa ama o ndolo nu ure wu u'yaasan wa avangaci. A ta ciga a damma ulinga u na aa 'yaasan avangaci adama a yi, ili i ta i da na za tsu.

¹³ Ama a nda ajiya e epen a da. A ta yuwusan epen adama o ulinga u le, reve a vadala aciyele tsara o rotso ajiya a amayun a Zamawawa.

¹⁴ Amma ili ya asalama i da mu shi! Ko Male† ma tsu vadalasa ta aciyayi o rotsuso malingata ma Asula me ekan.

¹⁵ Adama o ndolo wo o'wo tsu ili ya asalama shi, na agbashi a Male fo a zuwa aciyele o rotso agbashi a na aa yuwusan ulinga u na u ri mejege. Agba o ukosu a ta tsura atsumalima a na a ntsayi adama e ili i na a yuwain.

Bulu yuwain adanshi a atsumalima a yi

¹⁶ N ta dashi dansaa ɗu: Ko za tara mu gashi n reve ili shi. Agba na ne da majiyan ma ɗu, to, poloo numu atsuvu, ununa yoo poloo za na revei ili shi atsuvu, aƙu fo n yuwan afalu ne'en ke'en.

¹⁷ A mantsa ma na maa cuwusa aciyawa ne tsundolo, maa yuwusan adanshi cine Zagbain aa yuwan shi, amma tsu za na revei ili shi.

¹⁸ Ama na abunda a ta yuwusan afalu adama e ili i na a yuwain atsuma o uvaɗi. Adama o ndolo amu fo n ta yuwusan afalu.

¹⁹ Adu aza a na i ri a majiyan i ta nu ugbozu, i ta uwwusa uyo'o o polusoo olo atsuvu!

²⁰ Hali i ta yuwusan ankuri na aza a na aa kambuwusa ɗu agbashi e le, ko aza a na aa paalasa ɗu, ko aza a na aa yuwusaan ɗu epen. I ta yuwusan ankuri na aza a na a tarasa a la'a ɗu ta, ko aza a na aa basasa ɗu a agbaguzu.

²¹ N ta uwwusa wono ana n dammai a na tsu ri nu ucira u na tsa yuwan ili i na aa yuwusan shi.

Na aa yuwusan afalu, amu fo n ta yuwusan, agba uyuwusan ne tsulo tsa da.

²² A ta dansa ele mmaci ma Ibrahim n da, ko? Amu fo maci va Ibrahim da. Ele aza a Isra'ila a da? Amu fo ne da. Ele muwun n tsukaya ma Ibrahim n da? Amu fo ne da.

²³ Ele agbashi a Zamawawa da? Na n damma n la'a le ta yuwaan yi aganda mo o'wo ta gashi ulo. N la'a le ta yuwan ulinga lon. A zuwa mu ta o u'wa wa ali kuci hali u la'a cine a zuwa nle o u'wa wa ali. Wufabu u na a faba numu u la'a ta cine a faba nle. N yuwan ta zuzu nu ukwa na abunda.

²⁴ Aza a Isra'ila a faba mu ta mata'atsu na kucci.* A yuwan ta ne toto uton.

²⁵ Aza a Roma a faba mu ta na adanga. A yuwan ta ne toto uta'atsu. A vara mu ta na atali azama o una mu u ta. N shi ta a mmalu a wantsun reve wu bosu. A yuwan ta ne uta'atsu. Reve n dana o udasu a mini diga ili yu ulivu hali ulivu u ro.

²⁶ Atsuma a mmalu ma abunda, n uwa ta atsuma e meleshe adama o dolo na shiwain, obolo na aza a ngalalai waru. N uwa ta e meleshe e ekere a ama a va, aza a Isra'ila, ne e ekere a Atakpaci. N uwa ta e meleshe e ilyuci

* **11:24** A mantsa mo ndolo, na a faba vuma toto amunga, u tsu kuwa ta. A tsu faba yi ta mata'atsu na kucci adama u sowo atsumalima lon agba wa kuwa shi.

i gbagbain, na atsuma o una, na atsuma a mala. Waru n uwa ta atsuma e meleshe e ekere a ama a na a dansa ele aza e Itoni a da, agba ne da a ri shi.

²⁷ N yuwan ta ulinga wu ucira hali n takalyuwa, waru mantsa na abunda n lantsa shi. N dana ta na ambulu na akuli, waru a mantsa na abunda n lamba ta iliyalya. N sowo ta utanu kuci adama a na itana i kalama numu.

²⁸ Udashiya e ili i nda suru, wo o'wo ta gashi n tu utanu ni itana yu ume urana suru adama a na n ri udamu adama a a'isa a aza e Itoni suru.

²⁹ Ana ozo o ro a danai lagaga, amu fo n dana ta lagaga. Na a luluma nanza hali u yuwan unusu u tsu damaton mu ta lon.

³⁰ Na hali maa cuwa aciyava, n ta yuwan ne adama e ili i na i rocoi n ri nu ucira shi.

³¹ Asula e reve ta maa yuwusan epen shi. Ayi da Asula na Dada va Yesu Zagbain, waru a ta cuwa yi babu ukotu.

³² A mantsa ma na n shi Dimaska, gwamna (ana Areti danai mogono) shi ta ciga u reme mu da da u zuwai a soja a kandaruwa lyuci'i.

³³ Agba avu n'utsa n va mu talyuwa to mu atsuma a aasaka a wungu wu ukari u lyuci'i. Ne da n la'ai e ekere a gwamna'a.

12

Zagbain rocoi Bulu alavu alavu

¹ N ciga n 'yuwan n yuwan uva du. Ko ili n tsura na ne shi, agba lyawa n 'yasan avangaci adama a alavu alavu na wenu u na Zagbain roco numu.

² A'wan kupa na aza a nashi na a karai, Asula a ushi ta za vi Itoni vu Zamawawa ro a tyo zuva suru suru. N reve shi ko lipu va yi da karai, ko ruhu va yi, Asula a da e revei.

³⁻⁴ N kambisa ta n yuwan adanshi, n reve ta a tara ta vuma nda a tyo o u'wa u wivuwunt de zuva, n gura reve ulobonu shi, ko lipu va yi kara ta zuva ko gba ruhu va yi da goon, Asula a da e revei. Wu uwwa ta ili i na aa gura cu du wa shi, ni ili i na Asula aa lyawa nanza damma shi.

⁵ Adama o ndolo n ta yuwan uva du adama a vuma ndolo, agba maa yuwan afalu adama a aciyava shi, she adama e ili i na yoo rocosu n ri nu ucira shi goon.

⁶ Amma na n ciga n yuwan afalu adama a aciyava, moo o'wo ulo shi, adama a na amayun a da maa dana a dansa. Agba maa yuwan afalu adama a aciyava shi. N ciga ama a ca mu tsugbain tsa na tsa la'ai ili i na e ene numu a yuwusan ko a dansa shi.

⁷ Agba na n ciga n 'yuwan n kufa yuwan uva du abunda adama e ili ya asalama i na Asula o roco numu. Ayi da i zuwai u ca numu mballa n ro na moo sowuso atsumalima, cine aawanda a tsu sapa lipu. U rotso ta gashi malingata ma Male mo fobo ta adama u ca mu atsumalima adama a putsaa mu a na maa yuwan uva du.

⁸ M pati ta Zagbain toto uta'atsu u tawa mu addama a nda.

⁹ Agba u damma mu ta, "Isa'ani i va i rawa wu ta. A mantsa ma na vu ri takalya, da da ucira u va u tsu dana mejege atsuma a wu." Adama o ndolo gogo n ta mazanga n yuwan afalu adama o ulamba wu ucira u va, adama ucira wu Zamawawa yuwan ulinga atsuma e ekere a va.

¹⁰ Na n ri nu ucira shi, na tsundolo aa tawaa Zamawawa ni isa'ani, n ta yuwan mazanga. Na ama e isula mu, ko n lamba ili, na tsundolo a tawaa yi ni isa'ani, n ta yuwan mazanga. Waru ko ama o bongi mu ko n sowo atsumalima, n ta yuwan mazanga na cu'un ndolo a tawaa Zamawawa ni isa'ani. U to o'wo na n ri nu ucira shi, a mantsa mo ndolo ma da moo o'wo nu ucira.

Bulu ciga tã ama a Korinti

¹¹ N ta yuwusan adanshi ana ulo, agba ađú ða i zuwa numu n yuwain ne. Ađú ða aza a na u lobonoi i damma ili i na i ri ulobonu a tyo e ekere a va. Adama a na ko na n ri ili i ro shi, aza a na a dansa ele “ajiya a gbagbain” a ða a la'a mu shi.

¹² Ana n shi obolo na ađú, n shi tã na ankuri hali n yuwan linga vu ucira ni iroci ni ili ya asalama na aajiya a amayun a tsu yuwan.

¹³ Adama o ndolo i tsurã tã ili i na a'isa a aza e Itoni o ro a tsurã. Ili i tã i ða goon i shi i tawai ko'o: mo o'woto aciyava itana yu ume e ekere a ðu shi. I yuwaan mu gafura adama o ndolo!

¹⁴ N te ifofo i na maã kalyuwa ðu wa ta'atsu. Agba ko na n shi n tawa moo o'wo ðu itana shi. Ađú ða n cigai, amma ikebe i ðu shi. U ri ulobonu muwun n zuwusa ikebe adama a kalyuwa aza a na a matsan nle shi. Ne ða shi! Mbara n ða n tsu kalyuwa muwun n le.

¹⁵ Adama o ndolo n tã mazanga adama n ca ili i na n ri na ayi suru adama a ðu, hali gba na aciyava. I ta jiba icigi i va adama a na n la'a ciga ndu?

¹⁶ Ozo o ro a ðu a usu tã mo o'wo ðu itana shi. Agba a buwa tã a majiyan n yuwan tã ugbozu, reve n yuwan epen adama n tsurã maa azu ðu.

¹⁷ Atsuma a ama a na n lyunguwa ndu, za ro paala ðu tã?

¹⁸ M pati ta Titu u 'yawa ya'a ðu, avu n lyungu za vi Itoni ro obolo na ayi. Agba ayi u paala ðu shi. Waru i reve tã a na amu na ayi ili i tã i ða tsu yuwain, waru tsu tã no okolo a tã.

¹⁹ I ta gura yuwan majiyan gashi tsu ta dansa ili i nda suru adama tsu roco tsu tã mejege. Ne ða u ri shi. Tsu ta yuwusan adanshi cine Zamawawa aa ciga tsu tsu yuwan adanshi a makakan ma Asula. Ađu n'utsa n tsu n ða, waru ili i na tsaa yuwusan suru adama tsu gbamato ðu ða.

²⁰ N ta uwwusa wovon na n tawa n kalyuwa ðu, nden n ðu moo yo'ono mu shi, adama o ndolo, nden n va moo yo'ono ðu shi. N ta uwwusa wovon u na maã tawa n cina ðu a mawasan waru i tã tsushu'un tsi ili i na ama a ri na ayi. Waru n ta uwwusa wovon na n tawa ya'a ðu n cina ðu a yisaali nu upan, avu waru i ciga ili biti adama a aciyadu. N ta uwwusa wovon n tawa n cina ðu a dansa ili i vama adama a ama o ro, avu waru i ðana a yuwusan idami. Na n tawa n ciga n cina ðu a 'yasaasan avangaci shi, waru n ciga ðu i yuwusan nden iwawu shi.

²¹ Amayun, n ta uwwusa wovon na na n tawa, Asula a tã kaɗaɗo mu adama a ðu. N ta yuwan mesun adama a aza a na a yuwain de unusu agba koto a iyawa nden ma ashinda shi, na tsipere, ni ili i wono.

13

Asala a Bulu

¹ N ta tawa ya'a ðu wa ta'atsu. Adanshi a Asula a damma, “Esu e re ko a ta'atsu u to roco na adanshi a na a yuwusan a aci a za ro amayun a ða.” ◊

² Ana n ðana obolo na ađú we ire, n rono tã aza a na a yuwusan unusu atsuvu. N tã ðashi dammisa gogo a na n ri alanga: Na n ðashi tawa, za aa fatsa oforo shi.

³ N to roco a na amayun a ða na Zamawawa aa yuwusan adanshi e ekere a va. Ana waa yuwusan ulinga e memere ma ðu, u ri babu ucira shi, amma u tã nu ucira.

⁴ Amayun a ða u shi nu ucira shi ana o una niyi a akpata,† agba u tã wuma gogo o ucira wa Asula. Tsu ri nu ucira shi, cine Zamawawa shi nu ucira shi

ana u ɗanaɪ a akpata. Agba i te ene na tsāa ɗanā wuma nu ucira wā Ɔsulā, cine Zamawawa ri.

⁵ I kaɣyuwā aciyāɗu ulobonu. Ye ece aciyāɗu ye ene ko i to tono ili i na i usuyi. Ni i reve na Yesu Zamawawa ri ātsumā ā ɗu shi, i riyā t̄ā ā malyungwā.

⁶ Amma n ta zuwusa okolo a na yee ene na ātsu na aciyātsu tsu riyāi malyungwā'ā shi.

⁷ Tsu te ipati yā Ɔsulā i yuwan iwuya wan. Tsāa yuwusan avasa ne adama tso o'woto aciyātsu ama ā ābulā shi, amma adama tsu zuwa ɗu i yuwan ili i na i ri mejege, ko nā shi wo o'wo gashi tsu riyā t̄ā.

⁸ Tsu ta yuwan ili i na yāā cācosu amayun elime. Tsāa yuwan ili i na yoo rono yi ācapā shi.

⁹ To ko nā tsu ri nu ucira shi, tsu t̄ā māzangā a na i ri nu ucira. Tsu ta a avasa a na yāā kambā yoo o'wo ama ā ābulā.

¹⁰ N ta ɗanasa ili i nda kafu n rawa. Ne ɗa maa bara nu usuɗuwu shi a mantsa ma na maa yuwusan adanshi nu ucira u na Zagbain ca numu. U ca mu t̄ā ucira u nda, adama n kamba ɗu, amma n lungusā ɗu ɗa shi.

Icasu yu ukosu

¹¹ Gogo ama ā va, n to kosuso mepepelime ma nda. N ta dansa: Yuwain māzangā! I lapula nden n ɗu. I polo atsuvu e ili i na n dammai. I ɗanā no okolo ā t̄ā nā āzā ā ɗu. I ɗanu ōbolo ātsumā a asuvu nden. Ɗaɗa Ɔsulā e icigi na asuvu nden oo o'wo ōbolo nā āɗu.

¹² I cāsalāi ni icigi yā āzā e Itoni.

¹³ Āzā e Itoni pa nda suru ā t̄ā lyungusāa ɗu ni icasu i le.

¹⁴ Lyawa isa'ani yi Zagbain tsu Yesu Zamawawa, ni icigi yā Ɔsulā, nā nden m muwwulai n Ruhu va Akiza mo o'wo ōbolo nā āɗu suru.

Mepepelime ma Bulu a tyo ya Aza a Galatiya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu dana ta mepepelime ma nda a tyo aza e Itoni atsuma a Galatiya. Galatiya ida i da, waru ilyuci i gbagbain i ta pe atsuma a yi. Bulu dana ta mepepelime ma nda a tyo a a'isa aza e Itoni suru. Bulu kandaruwa ta ida'a suru, adama o ndolo u ta na n'utsa atsuma a aza e Itoni a na a ri pe. Agba ozo o ro de a damma ta a na Bulu aajiya a amayun a da shi.

Bulu danaa ta ama tsara u roco cine wo o'woi aajiya a amayun. Ana u kotoi a yuwusan adanshi e ili i nda, u rito le ta a na a ta tsura iwawi o ure u sa'ani adama a na a ta nu ucawu wo okolo atsuma a Kristi Zamawawa. Ure wi itoni i wila u tsu tawa ni iwawi shi. U roco le ta a ta gura toni ure wa Asula za na wu ntsayi faan, waru a cigalai.

Ili i na Bulu dammai aza e Itoni a Galatiya suru amayun a da fo a tyo aza e Itoni a ana'an. Suru tsu ta faan na tsoo toni Asula o ure u na wu ntsayi, o ure wu ucawu wo okolo. Wila u tsu kamba tsu ta tsu reve cine tsaa yuwan wuma, amma ucawu wo okolo a da goon woo bolo tsu na Zamawawa reve u tawaa tsu ni iwawi.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Ajiya a amayun ni ikaka ya amayun (1:1-10)
2. Asula a dangwa ta Bulu o o'wo aajiya (1:11-24)
3. Bulu isawaan ta ikaka ya yi (2:1-21)
4. Ucawu wo okolo a da goon u tsu tawaa ni iwawi (3:1-4:31)
5. Za na ri na Ruhu tsu roco ta icigi (5:1-6:10)
6. Morono ma atsvu mo ukosu (6:11-18)

Icasu

¹⁻² Amu, Bulu, n ta danasa mepepelime ma nda a tyo a a'isa a aza e Itoni atsuma e ida ya Galatiya. Amu aajiya a da. Vadilima da dangwa numu shi. Waru obolo a ama a da a dangwa numu shi. Amma Yesu Kristi Zamawawa da dangwa numu na aciyayi. U yuwan ta ne obolo na Asula Dada, za na yasain Yesu diga o ukwa. Ama a tsu a na a ri pa fo suru obolo na amu tsu ta lyungusaa du ni icasu i tsu.

³ Lyawa Asula Dada tsu na Zagbain tsu Yesu Kristi Zamawawa roco du isa'ani, reve waru a ca du asuvu nden.

⁴ Yesu Zamawawa Zagbain kuwa ta adama o unusu u tsu, cine Asula Dada tsu foboi, tsara u wawa tsu diga o uvadi wi iwuya i nda ubata u na tsu ri a nden gogo.

⁵ Ayi da i zuwai tsugbain suru tso o'woi za va Asula a tyo a mantsa suru babu ukotu. Ami.

Alabari a Sa'ani a nda goon

⁶ N yuwan ta asalama lon a na i farashi uvadalasa a lyawusa Asula. U dangwa du ta adama e isa'ani ya Yesu Kristi Zamawawa. Amma gogo adu da nda o tonishi ikaka i ro ko'o.

⁷ Amayun a da, ikaka i ro yi lo shi, she ikaka ya Alabari a Sa'ani goon, ko na wo o'woi ama o ro o ta lo na a gbandarasa du. A ciga ta a vadala a Alabari a Sa'ani e Yesu Zamawawa a tyo ili i ro ko'o.

⁸ Lyawa Asula a yuwaan za na yuwaan ndu alajiya e ili i ro ko'o ni ikaka i tsu a tyo ya'a du suru una! Asula a yuwan ne, ko na shi wo o'wo atsu a

acyatsu tsu tawaa ni ikaka i ro ko'o, waru ko na shi wo o'wo malingata ma Asula ma da ma tawayi ni ikaka i ro ko'o.

⁹ N damma ta ne, waru n ta dashi dammisa: Nna za ro yuwan alajiya o ro ko'o na za na i fara ushiyi, lyawa unan wa Asula u reme vuma ndolo.

¹⁰ Maa yuwusan ili adama n yo'onoto ama okolo shi. Amma n ciga ta n yo'onoto Asula okolo. I ta majiyan n ciga ta n zuwa ama a ciga mu? Na ne da maa yuwusan, n shi o o'wo aagbashi a Kristi Zamawawa shi.

Asula e de ta Bulu

¹¹ Ama a va, n ciga du ta i reve Alabari a Sa'ani a na n yuwaan du alajiya, ili i na ama a yuwain da shi.

¹² Ubatan wa ama a da n tsura niyi shi. Ko za rito mu ayi shi. Yesu Kristi Zamawawa da roco numu uritosu u nda suru.

¹³ I reve ta cine n danai ana n danai o tonu ure wa aza a Isra'ila. N ca ta aza e Itoni atsumalima waru n yuwan ta ukadu u na mee bete'we le.

¹⁴ Aza a Isra'ila o ro u'yowun u da tsu ta, amma n la'a ta ozo o ro e le na abunda toni wila wu nkaya n va. N danan ta e meje'en n yuwan ne.

¹⁵ Agba kafu a matsan mu, Asula a dangwa mu ta. U yuwan ta ne adama e isa'ani ya yi.

¹⁶ Reve mantsa ma tawa ana u roco numu Mawun ma yi adama n yuwan adanshi a yi ubatan wa Atakpaci. A mantsa mo ndolo, m pati za ca mu asala shi.

¹⁷ N 'yawa Urishelima adama n cina de ama a na o o'woi de ajiya kafu mo o'wo aajiya shi. Ili i na n yuwain a mantsa mo ndolo ayi da, n kara ta a tyo Laraba n danu de mantsa wa'a. Reve n kara a kamban Dimaska.

¹⁸ Ana a'wan a ta'atsu a karai, reve n kara a tyo Urishelima n 'yawa m bura Bituru, avu n danu de hali rana kupa no ozo o ton.

¹⁹ Waru me ene ta fo Yakubu zawa'a vu Zagbain, agba me ene akapi a ajiya'a a mantsa mo ndolo shi.

²⁰ N kucina ta na Asula, epen a da maa yuwusan shi.

²¹ Mantsa mo ro de, n toni ta ni ida ya Suriya ni ida ya Kilikiya.

²² A mantsa'a aza e Itoni atsuma a Yahuda koto a shi e ene mu shi.

²³ Ele a uwwa ta a yuwusan adanshi a va goon adansa: "Apa vuma na tawaan ntsu na addama, waru u yuwusan ta ukadu u na wee bete'we aza e Itoni. Amma gogo u ta dansaa ama o toni ikaka'a."

²⁴ Reve a cuwa Asula adama a va.

2

Ajiya a ushiyi Bulu

¹ Ana a yuwain a'wan kupa na aza a nashi, reve n kambisan Urishelima obolo Banaba, waru n tara ta Titu.

² N 'yawa ta de adama a na Asula o roco numu alavu alavu adansa mu n kara. Amu de, n yuwan ta adanshi na azagbain a aa'isa a aza e Itoni goon. N shi ta n ciga n zuwa le e reve ikaka i na maa dansaa Atakpaci. N shi ta n ciga ajiya'a a lyungwan ili i na moo ritosu. Nna a usu uritosu u va shi, uritosu u na n yuwain hali a tyo a mantsa ma nda u to o'wo ili ye pere.

³ Ana a uwwai ili i na n dammai, a usu yi ta. A zuwa a pada i'utsa i va Titu za na shi obolo na amu uryumbu shi, ko na wo o'woi ayi Takpaci* da.

* 2:3 Titu Takpaci da, waru ele ama o ndolo a tsu pada vali uryumbu shi. Aza a Isra'ila gba vali suru a ta pada yi uryumbu. Ili ya asalama i da ana wo o'woi ajiya a zuwai a pada Titu uryumbu shi.

⁴ **Aza** e itoni e epen o ro o odoru **ta** a uwa **atsuma** a tsu. A uwa **ta atsuma** a tsu gashi aza a matawa mo utyo adama e reve ufalu u na Yesu Kristi Zamawawa ca ntsu. A ciga **ta** a kambato tsu agbashi. Ama o ndolo a da a zuwa ntsu tsu yuwain adanshi a mapaɗa mo uryumbu.†

⁵ Amma tsu tonoo ada aza e itoni e epen o ndolo shi, ko ke'en. Tsu ciga **ta** amayun a Alabari a Sa'ani a **ɗana** oɗolo na **adu**.

⁶ (Ozo o ro **atsuma** a **aa'isa** a **aza** e Itoni a nda a tara **ta** aciyele gashi azagbain a da, amma ayi ndolo ili i ro i da shi ya'a va. **Asula** a ta tarasa ama ili i ta.) Ne da aa vadala Alabari a Sa'ani a na n yuwain shi.

⁷ E ene ta **Asula** a ca mu ta ulinga wa alajiya a Alabari a Sa'ani a tyo ubata wa Atakpaci, cine u cayi Bituru ulinga wa alajiya a tyo ubata wa aza a Isra'ila.

⁸ **Asula** a ca ta Bituru ucira u na waa yuwan ulinga wa aajiya **atsuma** a ama a Isra'ila. Ne da fo u ca numu ucira u na maa yuwan ulinga wa aajiya a tyo ubata wa Atakpaci.

⁹ Ana Yakubu na Bituru na Yahaya† (aza a na ama suru e revei azagbain a da) e revei **Asula** a ca mu ta une'e u gbain u nda, reve a ushi mu na Banaba alingi **atsuma** a aza a na aa yuwusan ulinga oɗolo. A dashi tsu ta asuvu ugbamu tsara tsu lyuwa elime a yuwusaan Atakpaci alajiya, waru a mantsa ma ta a ta lyuwa elime nu ulinga u le **atsuma** a aza a Isra'ila.†

¹⁰ Ili i ta i na a pati ntsu tsu yuwan, ayi da tsu cuwan na alambi, waru n **ɗana** ta no okolo a na maa yuwan ne!

Bulu bara ta Bituru

¹¹ Urana u ro, ana Bituru tawai **atsuma** a Antakiya, u yuwusan ta ili i babu ulobonu lon, reve amu adama o ndolo m bara yi a makakan ma **aza** e Itoni.

¹² Apa ili i na i farai: Ana u fara rawai, u lyuwusa ta oɗolo na Atakpaci aza e Itoni. **Avu** Yakubu lyungu **aza** e Itoni o ro aza a Isra'ila a tyo Antakiya. Ana ama a nda a rawai, Bituru dashi lyuwisa na Atakpaci waru shi, adama a na u **ɗana** ta a uwwusa wovon wi ili i na ama a nda aa damma adama a yi.

¹³ Reve akapi a **aza** e Itoni a Isra'ila fo o toni yi na mayan me ipka'a ne, hali fo na Banaba toni le ta na mayan me ili i babu i mejege i nda.

¹⁴ Ana me enei oo tono mejege ma amayun a Alabari a Sa'ani shi, reve n yuwan adanshi na Bituru a makakan me le suru. **Avu** n damma, "Bituru, **avu** za va Isra'ila da, amma vu ta yuwusan ili gashi Takpaci, agba vadamma **avu** za va Isra'ila da shi. Na ne da, nye i zuwai vu cigai vu zuwa Atakpaci a nda o toni ili i na aza a Isra'ila a yuwusan?"

¹⁵ "Amu na **avu** umatsun wa aza a Isra'ila a da, waru **atsu** omocin a da shi e ekere a **Asula** cine Atakpaci a ri.

¹⁶ Amma suru na ne, tsu reve ta a na tso o'woi **aza** a **abula**† na **Asula** nu ucawu wo okolo **atsuma** a Zamawawa, agba adama a na tsu yuwain ili i na **Wil'a** a damma ntsu tsu yuwan da shi, adama a na za lo na a kamba za va **abula** na **Asula** nu utonishi u **Wil'a** shi. Adama o ndolo tsu ca ta Yesu Zamawawa okolo, tsara **Asula** a ushi tsu adama o ucawu wo okolo a tsu e ekere a Zamawawa.

¹⁷ "Aza a Isra'ila o ro a tara tsu ta **aza** o unusu adama a na tsu ca ta okolo Kristi Zamawawa ta kambuwa tsu **aza** a **abula** na **Asula** adama o ndolo a da tsu toniyi **Wil'a** wa aza a Isra'ila suru shi. Ayi ndolo u ta dansa Zamawawa zuwa tsu ta tsu yuwan unusu? O'o, ne da shi!"

¹⁸ Amma na n kamba n toniso **Wil'a** a waru, to, n ta yuwaan **Asula** unusu wa amayun.

† 2:9 **Atsuma** o uguzu u nda Bulu yuwan ta ulinga na Tsu'arama u de aala a Bituru: "Kefa."

¹⁹ Ana n toniyi Wila'a, u polo mu ta, reve u putsaa mu a yuwan wuma u na Asula a cigai. Gogo nda gba Wila'a u buwa nu ucira a aci a va shi, adama n yuwan wuma u na Asula a cigai.

²⁰ A vara mu ta a akpataf obolo na Kristi Zamawawa. Amu na aciyava a da maa yuwusan wuma shi, amma Kristi Zamawawa na ri nden pe atsuma a va. Pe atsuma a lipu va atsuma o uvadi u nda n ca ta okolo ubata u Mawun ma Asula. U ciga mu ta waru ayi na aciyayi a da u dangwai u kuwa tsara amu n dana wuma.

²¹ Amu mu pe atsuma a ama a na a 'yuwain isa'ani ya Asula shi. Nna Asula a ushi tsu nu ure u Wila, to, Kristi Zamawawa kuwa ta pere."

3

I ca okolo

¹ Adu, olo aza a Galatiya! Zane da pusan ndu ana? N roco du ta mejege ili i na i zuwai Yesu Kristi Zamawawa kuwai a akpata.f

² N ta yuwan du yeci i ta: I ushi ta Ruhu va Akiza adama a na i toniyi Wila? O'o, ne da shi! Ruhu va Akiza tawa du ta adama a na i usuyi ikaka i na yu uwwai e Yesu Zamawawa.

³ Adu i ri na aci shi? I fara ta a yuwusan wuma atsuma a Kristi Zamawawa atsuma a Ruhu va Akiza, amma gogo i ciga ta i lyuwa elime nu ucira u du.

⁴ I sowo ta atsumalima lon adama a Alabari a Sa'ani. N ciga atsumalima a nda a kara pere shi.

⁵ Ana Asula a ca ndu Ruhu va Akiza va yi waru ana u yuwain linga va asalama atsuma a du, u yuwan ta ne adama a na i toniyi Wila wa Musa? Ne da shi! U yuwan ta ili i nda adama a na i ushiyi ikaka ya Yesu Kristi Zamawawa na yu uwwai.

⁶ Apa ili i na Adanshi a Asula a dammai: "Ibrahim ca ta Asula okolo a yi, avu Asula a tara yi abula e ekere a yi."

⁷ Ayi nda u roco ta muwun ma Ibrahim ele da aza a na suru a cayi okolo ubata wa Asula.

⁸ De nu ujimu Adanshi a Asula a damma ta a na Asula a ta ushi Atakpaci adama o ucawu wo okolo e le. Asula a yuwaan ta Ibrahim nzuwulai ma Alabari a Sa'ani a nda de nu ujimu ana u dammai, "Uvadi mabula u ta tsura aba'un adama a wu." ◇

⁹ Ayi nda u to rocoso za na suru ri nu ucawu wo okolo, u ta na akunda atsuma a aba'un a na a cayi Ibrahim adama o ucawu wo okolo a yi.

¹⁰ Za na suru ri a majiyan utonishi u Wila u da waa zuwa yi wo o'wo mejege na Asula, u ta ushi una wa Asula. Adama a na Adanshi a Asula a damma ta, "Za na suru aa yuwusan tsutoni na Wila suru u na u ri pe atsuma a Aatagada a Wila shi, u ta ushi una wa Asula." ◇

¹¹ U ta babu usan vu reve za lo, na itoni i Wila yaa zuwa yi za va abula e ekere a Asula shi, adama a na Adanshi a Asula a damma ta, "Asula a ta ca za na ri nu ucawu wo okolo wuma."

¹² Ili i bolo utonishi u Wila nu ucawu wo okolo shi, adama a na Adanshi a Asula a damma ta, "Vuma na cayi okolo a Wila u ta yuwan wuma cine Wila a u dammai." ◇

¹³ Amma Yesu Kristi Zamawawa wawa tsu ta diga o una u na Wila u yuwain. Ana a vara niyi a akpata u ushi ta una u na u shi a tawa ya'a tsu. Adama a na Adanshi a Asula a damma ta, "Asula a yuwaan ta za na a varai a akpata biti una." ◇

14 Adama a na Yesu Kristi Zamawawa yuwain ne, daɗa *Asulā* a zuwayi Atakpaci aba'un cine u yuwayin Ibrahim nzuwulai, ne da fo *atsu aza* e Itoni tsu ushiyi Ruhu va Akiza a na *Asulā* a yuwain nzuwulai adama o ucawu wo okolo.

Adama a Wilā

15 Ama a va, apa iroci cine tsa a yuwusan wuma: Nna ama e re a yuwan akucunu o ure u sa'ani, she za ro kuɗa ko u vadala adanshi o ndolo wan. Ne da u ri na nzuwulai ma *Asulā* n nda.

16 *Asulā* a yuwaan ta Ibrahim nzuwulai n nda na mawun ma tsukaya ma yi. *U* yuwaan muwun n tsukaya n ro ma *abunda* nzuwulai'i shi, amma a tyo a za ta, ayi gba za ta ndolo ayi da Kristi Zamawawa.

17 Apa ili i na maa dansa: *Asulā* e isawaton ta adanshi na Ibrahim waru u yuwan ta akucunuf a na waa guza yi. A'wan ukpakunashi na mata'atsu (430) na *acapa*, daɗa u cayi *Wilā'a*. *Wilā* u ndolo waa gura vadala nzuwulai'i shi. Nu u shi u yuwan ne, u shi ta lungusa nzuwulai n na *Asulā* a yuwayin Ibrahim.

18 Nna *Wilā'a* waa gura ca tsu aba'un a na *Asulā* a yuwayin Ibrahim, to, aba'u'un u buwa adama a nzuwulai'i shi. Amma wo o'wo ne shi, adama a na *Asulā* a ca ta Ibrahim aba'un a yi pere e ekere a nzuwulai n na u yuwain.

19 Adama a nye *Asulā* a zuwai *Wilā'a*? U zuwa yi ta adama a na ama a yuwusan ta unusu. U zuwa ta lo *Wilā'a*, hali she na vuma ta na u dammai waa taɗa'a u rawa. U zuwa ta nlingata ma yi n ca Musa *Wilā'a*, reve Musa ca ama a Isra'ila *Wilā'a*. Ne da Musa danai za na shi e memere me le.

20 Za na ri e memere ma ama u tsu yuwan ta adanshi na ama a na u ri e memere me le, amma *Asulā* na aciyayi a da a yuwain nzuwulai'i ayi a nde'en.

21 *Asulā* a ta a tsurala na nzuwulai ma yi ana u cayi *Wilā*? Ne da shi. Nna a shi a tsura wuma u babu ukotu atsuma a *Wilā*, to, a na a kambato ta aciyele aza a *abulā* e ekere a *Asulā* nu utonishi u *Wilā*.

22 Amma Adanshi a *Asulā* a damma tsu ta unusu wu nla ta vuma suru, waru waa gura toni *Wilā* shi. Adama o ndolo ure u ta goon u na *Asulā* aa ca za ili i na u yuwain nzuwulai ayi da na vuma ndolo ca okolo ubata wa Yesu Kristi Zamawawa.

23 *Wilā'a* u golobuso tsu ta tsa aza a na a ri o u'wa wa ali. U zuwa tsu ta zala vu ucira va yi, hali she na mantsa ma na tsa ca okolo ma taɗa.

24 *Wilā'a* u dana ta zagbain tsu, hali she na Kristi Zamawawa taɗai. Ana Kristi Zamawawa taɗai u zuwa tsu ta aza a *abulā* e ekere a *Asulā* ana tsu cayi okolo ya'a yi.

25 Gogo a na tsu ri nu ucawu wo okolo ya'a yi, *Wilā'a* u buwa o tsugono tsa tsu shi.

Adu muwun ma Asulā n da

26 Suru ndu muwun ma *Asulā* n da adama o ucawu wo okolo a du ya Yesu Kristi Zamawawa.

27 Waru ana a rumbu ndu, wo o'wo ta gashi yo oto ta Kristi Zamawawa cine i tsu oto itana i sa'avu.

28 Ucawu wo okolo ya Yesu Kristi Zamawawa da u kambatoi za suru atsuma a du unata: na avu za va Isra'ila da ko Meheleni,† nna avu aagbashi a da ko avu aagbashi a da shi, ko na avu vali da ko ka, za suru unata u da u ri na za va yi.

29 Adama o ndolo na adu aza a Kristi Zamawawa da, gogo adu yo o'wo ta muwun n tsukaya ma Ibrahim, waru vu ta ushi agadu a na *Asulā* a yuwain nzuwulai.

4

¹ N ta cayisa ɗu iroci i ro: mawun me ke'en ma na dada va yi kuwai waa guza itana i na dada va yi dammai aza a yi a da shi. U ta dana gashi aagbashi a mantsa mo ndolo ko na wo o'woi ayi da za vi itana'a.

² Ama a na aa kalyuwusa yi ni itana ya yi ele da aa kalyuwa ili suru, hali she na mawu'un u kungwa ununa dada va yi dammai.

³ Ne da u shi na atsu. Tsu shi ta gashi muwun waru cira vu uvadi u nda icu'un icu'un a shi ta o tsugono a aci a tsu.

⁴ Amma ana mantsa ma yuwain, Asula a lyungu ta Mawun ma yi, reve ka matsan yi. Avu Mawun ma yi ma yuwan tsutoni na Wila'a,

⁵ adama u lyawa tsu faan e ekere a Wila'a, tsara atsu fo tso o'wo muwun ma Asula.

⁶ Ana wo o'woi adu muwun ma Asula n da, u lyungu ta Ruhu Mawun ma yi o okolo a du, reve Ruhu'u u saala, "Dada, Dada va."

⁷ Adama o ndolo gogo avu aagbashi a da shi, avu mawun ma Asula ma da, waru ne da waa ca wu ili i na u yuwain nzuwulai.

Bulu roco ta aza a Galatiya icigi

⁸ Ana i shi i revei Asula shi, i dana ta agbashi e ili i na i ri ili ya amali, agba ili i nda'a Asula a da shi, ko ke'en.

⁹ Amma gogo i reve ta Asula, waru u lobono ta n damma du na Asula e reve ndu. Adama o ndolo, nye i zuwai yaa kamba a cira icu'un icu'un vu uvadi u nda na ri nu ucira shi, waru ili ye pere i da? Nye i zuwai i cigai i kambisa agbashi e le waru?

¹⁰ Hali yaa yuwusan abuki o ucuwusan vu rana ro, na woto ro, na mantsa mo ro, na a'wan o ro.

¹¹ Gogo n ta uwwusa wovon adama a na mantsa ma na n yuwain ulinga na adu wo o'wo ta pere.

¹² Ama a va, n te ipati i dana faan ni ili i nda, cine amu n yuwain wuma faan. Adama a na mo o'wo ta gashi cine adu Atakpaci i danai, n ta dansa n dana ta faan na Wila.

Ana n fara yuwaan ndu alajiya i le'e mu shi.

¹³ I cuwan n dana ta ubanakun ana n fara tawaa ndu na Alabari a Sa'ani e Yesu Kristi Zamawawa.

¹⁴ Ko na wo o'woi ubanakun u va wo o'wo ta malyungwa e ekere a du, agba suru na ne i yuwan a ca mu tsugbain shi, waru i kuda a kalyuwa mu ulobonu shi. Amma, reve i ushi mu gashi amu malingata ma Asula ma da. I ushi mu ta waru gashi amu da da Yesu Kristi Zamawawa'a na aciyayi.

¹⁵ N ta gura damma na amayun, hali gba u shi ta gashi u ta la'aa du i fodo esu a du reve i ca mu ele. A te isa'ani i du a tyo ya'a va gogo?

¹⁶ Amu ma'yuwatan ma du ma da gogo adama a na maa dansaa du amayun?

¹⁷ Munlu me epen n nda maa yuwusan ili i nda adama a tawaa du ni isa'ani shi. A ciga ta a lyuwa aci a du na abunda lon adama i kuru le. A to ukadu u na ee geshe du na amu adama i poloo le atsuvu ulobonu.

¹⁸ Gogo u lobono ta a na i ri e meje'en i yuwan ili i sa'ani, waru u la'a ta ulobonu na yaa yuwusan ne ana n ri obolo na adu shi.

¹⁹ Amma suru na ne, ncigata n muwun n va, n ta gashi n ta uwwusa m6ala n limatan adama a du cine n yuwain nu ufaru, waru m6ala'a n ta lyuwa elime hali she na ama e ene Kristi Zamawawa pe atsuma a du.

²⁰ N ta maluwa a damma n ta de obolo na adu gogo, tsara n yuwan adanshi na adu ben. Gogo majiyan ma va mo o'wo ta wumbu a aci a addama a nda.

Muwun n re ma Ibrahim

²¹ Hali n gogo ozo o ro a ɗu a ciga ta a ɗana zaɓa Wila. Damma numu, i reve ta ili i na Wila'a waa dansa?

²² Adanshi a Asula a damma ta Ibrahim ɗana ta na muwun n re. Mma mawun ta aagbashi a ɗa a ɗanaɓi, mma vu za ve ire gba shi aagbashi a ɗa shi.

²³ Reve ka na ɗanaɓi aagbashi a matsan cine wu ntsayi a matsan. Amma aƴu ka na ɗanaɓi faan u matsan fo adama a na ne ɗa Asula a yuwayin Ibrahim nzuwulai ili na yaa fara.

²⁴ Ili i nda suru i ta fo o ritosu ili i ro: Amaci e re'e a ta gashi akucunu e re a na a ri e memere ma Asula na ama a yi. Akucunu a ta ayi ɗa Wila u na Asula a cayi Musa zuwa Masasan ma Sinai,† waru ama a na o toniyi akucunu a nda a ta gashi agbashi. Ka na a tsu de Hajaraf za na ɗanaɓi aagbashi ayi ɗa tsa akucunu o ndolo.

²⁵ Ayi ɗa iroci i Masasan ma Sinai atsuma a Laraba. Amma gogo lyuci va Urishelima wo o'wo ta gashi Masasan ma Sinai, adama a na lyuci'i na ama a yi a ta a nden n tsugbashi atsuma a Wila.

²⁶ Amma Saratu, ka na aagbashi a ɗa shi, iroci i Urishelima va zuwa ɗa. Waru ayi ɗa mma tsu.

²⁷ Adanshi a Asula a yuwan ta adanshi adama a yi,

“Vu yuwan mazanga aƴu idari yi ka!

Aƴu na koto vu reve cine mɓala n limatan n ri shi,

vu teme ishiga aƴu vu yuwan ikelenu i mazanga.

Adama a na muwun mu ka na ri idari

gogo a la'a ta muwun mu ka na n ri na vali abunda.” ◊

²⁸ Ama a va, aƴu muwun ma Asula n ɗa adama a nzuwulai ma yi, cine Ishiyaku ɗanaɓi.

²⁹ A mantsa mo ndolo, Isma'ila,† mawun ma na a matsain cine wu ntsayi a matsan, ma ca ta Ishiyaku atsumalima, za na a matsain o ure u Ruhu va Asula. Ne ɗa fo u ri ana'an.

³⁰ Amma nye Adanshi a Asula a dammai a aci e ili i nda? U damma ta, “Vu lo aagbashi a ka'a na mawun ma yi. She mawun ma aagbashi'i u tsura ili ya agadu a ta atsuma o utsuru wa ɗada va yi wan. Mawun ma ka ma na ma ri faan u gada le suru.” ◊

³¹ Ama a va, aƴu muwun mu ka na n ri faan ɗa, amma aza a aagbashi a ɗa shi.

5*Tso o'wo ta faan atsuma a Zamawawa*

¹ Gogo tso o'wo ta faan, adama a na Yesu Zamawawa zuwa tsu ta tso o'wo faan. Adama o ndolo yi isawan mishin. She i vadala i kambisa agbashi a Wila waru wan.

² Uwwai! Amu Bulu, n ta dansaa ɗu ili i nda: Nni i lyawa le a paɗa ɗu uryumbu, u to rocosu Zamawawa ili ye pere i ɗa e ekere a ɗu.

³ N ta dansaa ɗu waru nu ucira za na a paɗai uryumbu suru u 'yuwan u ciga u toni Wila'a suru.

⁴ Waru na vu yuwan ukadu u na voo yo'onoto Asula okolo na mayan mo tsutoni na Wila, vu kasa ta aciyawu na Zamawawa, waru vu 'yuwan ta a ushi isa'ani ya Asula.

⁵ Ruhu ɗa tsu zuwa tsu tsu reve a na Asula a ta ushi tsu tsa ama a aɓula adama a na tsu ca ta okolo ubata wu Zamawawa.

⁶ Na ɔvu za vi Itoni† va Yesu Zamawawa da wo o'wo ili i ro shi ko na a pada wu uryumbu ko na a pada wu shi. Ili yu ulobonu ayi da ucawu wo okolo a wu ayi da waa zuwa wu vu ciga ama.

⁷ Ununa i danai o tonishi Kristi Zamawawa u dana ta ulobonu, reve nanza taƵa u vadala du diga a amayun.

⁸ Amma amayun a da vuma ndolo Asula a da shi, za na dangwa ndu.

⁹ Wolilo wa'a u tsu zuwa ta yira ya abunda i tsutsa. Ili i na waa dansa ayi da, uritosu we epen wa'a u tsu vadala ta ama a abunda.

¹⁰ Amma n zuwa ta okolo ubata wa Asula, yaa usu uritosu wa ama e epen o ndolo shi, amma i toni ili i na n dammai. Asula a ta ca aza a na a jambaƵasa du atsumalima, ko na zane da u shi.

¹¹ Ama a va, nna m buwa a yuwusan alajiya, a na ama a 'yuwan a ciga a pada le uryumbu, nye i zuwai aza a Isra'ila a casu mu atsumalima? Na n shi a yuwusan alajiya a nda, o una u na maa yuwan alajiya o ukwa wa Kristi Zamawawa, n shi a dana a nusasaan le shi.

¹² N te ipati za na a damatosun du suru a pada le uryumbu goon shi, amma o fodo arawa e le!

¹³ Ama a va, Asula e de du ta adama yo o'wo faan! Amma she i lyawa mo'wo ma faan mo ndolo wo o'wo du ure u na yaa dana a maluwa ma mayan mo unusu wan. Amma, i cigalai waru i kambulai.

¹⁴ Wila'a suru ili i ta i da na ayi nda: "Vu ciga moron ma nden ma wu cine vu cigai aciyawu." ◊

¹⁵ Amma ni i lyuwa elime na ngagai na ncalai ma atsumalima, ni i yuwan ugbozu shi, i ta lungusulai suru suru.

Ruhu va Asula ni ili i na tsu cigai

¹⁶ N ta dansaa du: I lyawa Ruhu lyuwa elime a du, ne tsundolo tsa da yoo toni ili yi iwuya i na i cigai shi.

¹⁷ Ruhu'u ni ili i na i cigai n'yuwatan n da. A mantsa suru a tsu yuwusan ta nlangi vani le, adama o ndolo yaa yuwan ili i na i cigai shi.

¹⁸ Amma na Ruhu da aa lyuwusa elime a du, Wila' waa dana o tsugono a aci a du shi.

¹⁹ Za suru reve ta ili i wuya i na okolo a tsu ciga: A tsu yuwan ta tsipere. A tsu yuwan ta ili i wono. A tsu yuwan ta majiyan me tsipere lon.

²⁰ A ta yuwusaan amali aganda. A ta yuwusan nkunu. A tsu 'yuwan ta ama. Izami ya addama i da ulinga u le. A tsu dana ta a tsugamu.

²¹ A ta waru tapu nu upan lon. Majiyan ma acieye ma da goon a tsu yuwusan. She mawasan ma na ma tsu tawa na wukasu. Waru une'esun u da a ri adama a acieye. A tsu zuwusa ta esu e le e itana ya ama o ro. Ele waru ososowi a da. A tsu 'yawa ta ubata a abuki† a na ama a tsu gura golofo acieye shi. Reve a yuwan ili yi idaba i ro koko'o. N rono du ta de atsuvu, waru n to roniso du atsuvu: Aza a na a yuwusan ili i nda aa ushi aba'un o tsugono tsu Asula shi.

²² Amma na Ruhu va Asula o goloƵuso du, u ta matsan muwun n nda: I ta dana a ncigalai. I ta dana a mazanga, na asuvu nden. Ruhu ta zuwa du i yuwan ankuri. I ta dana a nkambulai. I ta yuwan ili i isa'ani. O to soƵuwo du matsan.

²³ I yuwan nden mu ulobonu na ama. Na Ruhu o ronuso du adanga i to golofo aci a du. Wila wu lo na waa damma ili i nda i ri ulobonu shi.

²⁴ Na ama aza e Yesu Kristi Zamawawa a da, a lyawa ta nusu le acapa ni icigi i mayan me iwuya.

²⁵ Adama a na Ruhu *vā* *Asulā* ca ntsu wuma u sa'avu, iyawa tsu yuwain ili i na Ruhu'u u damma ntsu tsu yuwan.

²⁶ She tsu 'yaṣan avangaci wan, ko tsu zuwulai addama wan, ko tsu *ḍanaī* a tsushu'un wan.

6

I kambulai

¹ Ama *ā* *vā*, *nā* za ro *atsuma* *ā* *ḍu* yuwan *tā* unusu, to, *āḍu* a na i ri nu ucira *atsuma* *ā* Ruhu i *kambato* vuma'a o ure u mejege. Amma i yuwan yi ben. Amma i yuwan ugbozu, adama *āḍu* fo i yuwan cu'un vi iwuya i ndolo wan.

² I kambulai nni i ri ni itana yu ume i na yaa tanu. Ni i yuwan ne, i *tā* *ḍana* a yuwusan ili i na Kristi Zamawawa ciga *ndu* i yuwan.

³ *Nā* za ro a tarasa aciyayi ili i ro i *ḍa*, agba *ayi* ili i ro i *ḍa* shi, aciyayi a *ḍa* *wā* lumusa.

⁴ Za suru u petelyuwe wuma *wā* yi. Nnu u yuwan *tā* mejege, u *tā* *zangana* nu ulinga *wā* yi. Amma she u kurato ulinga *wā* yi *nā* *linga* va ama wan.

⁵ Za suru nu u 'yuwan u ciga u tanu itana *yā* yi.

⁶ Za na *ā* ushishi uritosu *wā* *Asulā*, u ne'eshen ili i sa'ani i na u ri *nā* *ayi* na manlu *mā* yi.

⁷ She yi lumā aciyāḍu wan: She i jiyān gashi i ta gura pusan *Asulā* ugbozu wan. Ili i na vuma cu'wain *ayi* *ḍa* waa gasa.

⁸ *Nnā* *ā* cu'wan *tā* adama o yo'onoto icigi yi iwuya i le, icigi yi iwuya i le i *tā* lungusa le. Amma *nā* *ā* cu'wan adama o yo'onoto Ruhu okolo, *ā* *tā* ushi wuma u babu ukotu ubatā *wā* Ruhu'u.

⁹ She tsu kunai *nā* mayan me ili i na i ri ulobonu wan, tsu *tā* ushi ugasa u wuma u babu ukotu u tsu a mantsa ma sa'ani *nnā* tsu *kudā* o ure shi.

¹⁰ Adama o ndolo tsu yuwayin ama suru isa'ani *nā* tsu *tsurā* mantsa suru. U la'a *tā* ulobonu tsu yuwayin *āzā* *ā* tsu *āzā* e Itoni i sa'ani.

Bulu koto tā ucasu wā asalā

¹¹ I ta gura ene idani i gbagbain i na n yuwain ana n *ḍanaī* nu ukere u *vā*.

¹² Aza a na a cigai o yo'onoto aza a Isra'ila okolo a *ḍa* a yuwusan ukadu a zuwa *ḍu* mapada mo uryumbu. A ta uwwusa wovon u na aza a Isra'ila a ca le *atsumalima* nno o toni akpata e Yesu Zamawawa goon.

¹³ Aza a na a padai *de* uryumbu, ele a aciyele oo tonishi *Wila'a* shi, amma a ciga *ḍu* *tā* i pada uryumbu adama *ā* 'yaṣan avangaci e ekere e ili i na a zuwa *ndu* i yuwan nu ucira.

¹⁴ *Amu* gba, n ciga n 'yaṣan avangaci a aci e ili i ro shi, she o ukwā wu Zagbain tsu Yesu Kristi Zamawawa a akpata goon. Adama a akpata† o ndolo, maa yuwusan waru wuma cine ama o uvadi a nda a yuwusan shi. Amma a gura reve ili i na i zuwai maa yuwusan cu'un wuma'a shi.

¹⁵ Wo o'wo ili i ro shi nna a pada vuma uryumbu ko na a pada yi uryumbu shi. Amma ili i na i la'ai ulobonu *ayi* *ḍa* vuma ushi wuma u sa'avu diga ubatā *wā* *Asulā*.

¹⁶ *Asulā* a ta ca ama a na o toniyi adanshi a nda asuvu nden *ā* yi, waru u ta zuwaa le aba'un. Ama o ndolo ele *ḍa* ama *ā* *Asulā* a amayun.

¹⁷ Diga gogo *ā* 'yawa, she nanza dashi damaton mu ni ili i nda waru wan. Alana a na n ri nda ne ele *ā* lipu *vā* o to rocosu *amu* za *vā* Yesu *ḍa*.

¹⁸ Ama *ā* *vā*, iyawa isa'ani yi Zagbain tsu Yesu Kristi Zamawawa i *ḍana* oḍolo *nā* *āḍu* suru. Ami.

Mepepelime ma Bulu a tyo ya Aza a Afisu

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu dana ta mepepelime ma nda a tyo a aza e Itoni a na a ri atsuma a Afisu a mantsa ma na u danai atsuma o u'wa wa ali. Bulu danu ta atsuma a Afisu a'wan a ta'atsu o ritosu ama adama e Yesu Zamawawa. Ayi amali Atima u dana ta na abajini a aa'isa atsuma a lyuci'i. Aza o ulinga a yuwan ta abajini e eden adama a na a dana ta a winasa amali. Alajjiya a Bulu a zuwa ta ama a lyawa atsulu a amali'i. Adama o ndolo a da atsuma a langai aza o ulinga'a lon a aci a Bulu.

Ana a tarai mantsa wa'a dafa Bulu danai aatagada a nda. Atsuma a aatagada a nda u damma ta aza e Itoni atsuma a Afisu ili ya asalama ya abunda a na a tsurai adama a na a ri obolo na Zamawawa. Ili yu uvadi i nda i da shi, amma ili ya zuwa i da i na i la'ai ili yu uvadi. U damma le ta a na aza e Itoni suru ili i ta i da atsuma e Itoni ya Yesu Zamawawa, babu adama e elentsu koko'o. Waru u rito ta ali na amaci cine aa yuwan nden atsuma e Itoni. Waru u rito ta muwun cine a yuwan tsutoni na mbara n le, waru fo u rito ta azagbain aza a na a ri na agbashi, waru u rito ta agbashi.

Ili i na Bulu dammai aza e Itoni atsuma a Afisu ne da fo u ri ubata aza e Itoni ana'an. Tsu ta ni ili i sa'ani de zuwa adama a na tsu ri na Yesu Zamawawa. Ne da fo, u ri ulobonu tsu yuwain wuma cine aatagada a nda o ritoi tsu yuwain wuma.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu (1:1-2)
2. Zamawawa tawaa ta na aba'un a akiza (1:3-3:21)
3. Wuma u sa'avu obolo na Zamawawa (4:1-6:20)
4. Icasu yu ukosu (6:21-24)

Icasu diga ya Bulu

¹ Amu Bulu, amu da maa danasa mepepelime ma nda. Amu aajjiya e Yesu Kristi Zamawawa da, adama a na Asula a dangwa mu ta mo o'wo ne.

N ta danasaa ama a akiza a na a ri pe atsuma a Afisu, aza a na aa yuwusan itoni ya Yesu Zamawawa na amayun.

² Lyawa Asula za na ayi da Dada tsu obolo na Zagbain Yesu Zamawawa u roco du isa'ani waru u ca du asuvu nden.

Aba'un adama e Yesu Zamawawa

³ Tsu yuwaan ta Asula na Dada vu Zagbain Yesu Zamawawa ica. Ayi da u zuwaa ntsu aba'un ana u ca ntsu ili i sa'ani suru za na utai diga zuwa tsara u kamba wuma u tsu atsuma a ruhu. U yuwan ta ne ana u bolaro ntsu na Yesu Zamawawa.

⁴ Ko kafu Asula a yuwan uvadi, u dangwa tsu ta tso o'woi ama a yi a na u bolaro ntsu na Yesu Zamawawa. U yuwan ta ne adama tso o'woi na akiza a makakan ma yi, waru babu ili yi idaba i na yaa dana a makakan ma yi a na waa tawaa tsu na addama.

⁵ Adama a na Asula a te icigi i tsu, u yuwan ta ne, adama u kambato tsu muwan ma yi o ure wi ili i na Yesu Zamawawa yuwain. Asula a yuwan ta ne nu ujimu, adama a na ili'i i zuwa yi ta wu uwwa uyo'o, waru u ciga ta u yuwan ne.

⁶ Adama o ndolo tsu cuwa yi tã adama a abajini e ili i isa'ani i na u yuwaan ntsu. U ca tsu tã isa'ani i ndolo pere, atsumã a Zamawawa, za na u cigai.

⁷ Atsumã e Yesu Zamawawa tso o'wo tã faan adama a mpasa mu ukwã ma yi, ayi da ili i na i zuwai tsu tsuraj gafura vu nusu tsu. O ure u nda u da Asulã o roco ntsu abajini e isa'ani ya yi abundã lon.

⁸ Adama a na Asulã a tã nu ugbozu, waru u reve tã ili suru suru,

⁹ u yuwan tã ili i na u cigai u yuwan. U roco tsu tã ili i na i danã usokowu i na u fofoi u yuwan e ekere e Yesu Zamawawa.

¹⁰ Nã mantsa'a ma yuwan a na woo shiton ifofoi ya yi, reve u bolo ili suru i na i ri zuva nu uvadi nã mogono mã tã, ayi da Zamawawa.

¹¹ Asulã a dangwa tsu tã tso o'wo ama a yi ana u bolo ntsu nã Yesu Zamawawa. U yuwan tã ne adama a na u jijan tã nu ujimu u yuwan ne, reve u zuwa ili'i i fara cine u cigai.

¹² U yuwan tã ne tsara atsu, aza a na a ri aza u ufaru atsumã o uzuwu wo okolo e ekere e Yesu Zamawawa, tsu ta zuwa ama a yuwaan Asulã ica adama a na u ri nã tsugbain.

¹³ Waru ne da u ri nã adu amayun. Yu uwwa tã adama a Alabari a Sa'ani za na ayi da ikaka ya amayun, waru a wawa du tã. I usu tã Yesu Zamawawa reve o bolo du nã ayi. Adama o ndolo, Asulã a ca du tã Ruhu va Akiza za na u yuwayin ama a yi nzuwulai. Ayi Ruhu'u, u tã tsu urotsu za na tsu roco adu aza a Asulã a da.

¹⁴ Adama a na tsu ushiyi Ruhu va Akiza tsu uzuwa ne'en, tsu reve tã ili i ro yi lo shi, Asulã a ta ca tsu ili i sa'ani i na u yuwain nzuwulai. Waru tsu reve tã Asulã a ta zuwa ama a yi o'wo faan. Ayi ili i nda u ta zuwa ama a cuwa Asulã adama a na u tã nã tsugbain lon.

Avasa q Bulu

¹⁵ Adama a na Asulã a zuwaa ntsu aba'un tsundolo, n ta yuwusan avasa a tyo ya'a yi adama a du. A mantsa ma na mu uwwai a na i ushi tã Yesu Zagbain Zamawawa, waru i ciga tã ama a Asulã,

¹⁶ n to godyusho Asulã adama a du a mantsa suru. Mantsa ma na n yuwain avasa suru, n tsu yuwaan du tã avasa.

¹⁷ N ta yuwusan avasa a tyo ya Dada tsu za na ri nã abajini a tsugbain. Ayi da Asulã e Yesu Zagbain Zamawawa tsu. N ta patishi yi wo o'woto du aza o ugbozu reve waru u roco du aciyayi, adama i dashi reve yi ulobonu lon.

¹⁸ Waru n ta yuwusan avasa u zuwa du i danã nu urevu ulobonu lon, adama i reve ili i sa'ani i na u fofoi adama a du. I to purosu i ushi ili i sa'ani i nda adama a na u de ndu yo o'wo muwun mã yi. Waru n ta yuwusan avasa i reve abajini a aba'un a nzuwulai a na u yuwain a na waa ca ama a yi.

¹⁹ Waru n ta yuwusan avasa i reve ucira wã yi, za na la'ai ili suru, waru za na tsu kamba tsu, atsu aza a na tsu usuyi. Ayi dada abajini o ucira

²⁰ a na u yuwayin ulinga ana u zuwai Yesu Zamawawa kambisa wuma, reve waru u zuwa yi u danu o ootogu a tsugbain o ukere usa'ani wã yi de zuva.†

²¹ Yesu Zamawawa ta yuwusan tsugono a aci a cira suru, aza a na a ri de zuva ko na wo o'woi a tã nu ucira lon. Aala a yi a la'a tã akapi a ala a na aa yuwusan tsugono. Gogo ili i nda amayun a da, waru u to o'wo amayun a mantsa ma na maa tawa.

²² Asulã a ca tã Yesu Zamawawa tsugono a aci e ili suru suru, reve u zuwa yi aci a aa'isa a aza e Itoni, lipu va yi.

²³ Ayi aa'isa a aza e Itoni a tsu ushi tã ucira wã yi e ekere e Yesu Zamawawa, waru ayi da za na tsu ca wuma e ekere e ili suru ubatã suru waru.

2

Gogo tsu tã nã wuma

1 Nu ufaru, i rotso tã akwãkwã adama a na i 'yuwain a yuwan tsutoni nã Asulã reve i yuwusan unusu.

2 I tsu yuwusan tã nden n ðu tsa ama o uvadi. I yuwan tã tsutoni nã Male, za na ayi ða mogono mo otoni a limã za na ri ðe zuva. Ayi ða otoni a limã a na aa yuwusan ulinga atsumã a ama a na a 'yuwain a yuwan tsutoni nã Asulã.

3 Suru ntsu tsu yuwan tã cine ele fo a yuwusain nu ufaru. Tsu yuwan tã ili yi iwuya i na tsu cigai tsu yuwan biti. Tsu toni tã ili i na okolo a tsu a cigai tsu yuwan suru ni ili i na majiyan mã tsu ma ca ntsu tsu yuwan. Adama a na tsu yuwain iwuya wu ntsaa tã Asulã a ca tsu atsumãlimã, cine waa ca akapi a ama.

4 Amma isa'ani yã Asulã abajini a ða, waru u ciga tsu tã lon.

5 U ðolo tsu tã nã Yesu Zamawawa, reve u ca tsu wuma u sa'avu. U yuwan tã cu'un ndolo ko na u ðanã a mantsa mo ndolo tsu ðanã tã tsã akwãkwã adama a nusu. Adama e isa'ani i ða goon Asulã a wawa ndu.

6 U 'yasan tsu tã diga o ukwã nã Yesu Zamawawa, reve u zuwa tsu zuva tsarã tsu ðanu obolo na Yesu Zamawawa, reve waru tsu yuwan tsugono obolo nã ayi. Asulã a yuwan tã ne ana u ðolo ntsu nã Yesu Zamawawa.

7 U roco tsu tã isa'ani yã yi o ure u nda e ekere e Yesu Zamawawa, tsarã a a'wan a na aã tãwã ama ee ene abajini e isa'ani a yi waru u la'a tã akapi e ili suru.

8 Adama e isa'ani i na Asulã o roco ndu ða goon u wawa ndu o ure u na i usuyi Yesu Zamawawa. U wawa ðu adama e ili i sa'ani i na i yuwain shi.

9 Ayi nda une'e wã Asulã u ða a tyo ya'a ðu, amma adama e ili i na i yuwain i ða shi. Ayi ða i zuwai nanza aã 'yasan avangaci shi.

10 Asulã a ða a zuwa ntsu tso o'woi ili i na tsu ri. Atsumã e Yesu Zamawawa, Asulã a yuwan tsu tã tsarã tsu yuwan linga sa'ani. Ure u na u foboi u nda nu ujimu u ða adama tsu toni.

Yesu Zamawawa ðolo tsu tã ubatã u tã

11 Adu Atakpaci a ða i shi. Adu ða ama a na aza a Isra'ila a tsu ðe “aza a na a paðai uryumbu shi.” Aza a na e ðe ndu “aza a na a paðai uryumbu shi”, e ðe tã aciyele, “aza a na a paðai uryumbu.” (Mapaða mo uryumbu ili i na a tsu yuwan a lipu le ða.)

12 I cuwan a mantsa mo ndolo, koto i shi i reve Yesu Zamawawa shi, i shi pe atsumã a ama e ida ya Isra'ila shi. Asulã a yuwan tã akucunu ne ele, amma nã adu shi, reve u yuwaan le nzuwulai mi ili yã abunda agba adama a ðu a ða shi. I shi tã pe atsumã o uvadi u nda agba i shi ni ili i na yaa zuwa okolo shi, waru koto i shi i reve Asulã shi.

13 De aça, i ðanã tã alanga, amma gogo a na o ðolo ndu nã Yesu Zamawawa, Asulã a rawato ðu tã zuzu na aciyayi o ure wu mpasa wã Yesu Zamawawa.

14 Yesu Zamawawa na aciyayi u tãwãã tsu tã na asuvu nden. Nu ufaru tsurala tsa na tsã ri pe e memere ma aza a Isra'ila na Atakpaci u tã gashi ubaðu. U tawa tã tsurala tso ndolo, reve u kambato tsu ama e ili i tã.

15 Wilã wa aza a Isra'ila a tã ni ili i na ama oo toni nã abunda, amma Yesu Zamawawa tara le tã reve u zuwa le a nge'en o ure wu ukwã wã yi. U yuwan tã ne tsarã u ðolo aza a Isra'ila na Atakpaci a tyo e ekere a yi adama o o'wo ili i sa'avu i tã. O ure u nda u ða u tãwayi na asuvu nden atsumã e le.

16 Waru ifobi yã Yesu Zamawawa i ða i kototoi tsurala tsa na tsã ri pe e memere ma ama o ndolo. Reve u kambato le o o'wo lipu tã, reve waru u

kambāto le ubāta wā Āsulā. Yesu Zamawawa yuwan tā ili i ndolo suru nu ukwā wā yi a akpata.†

17 U tāwa tā ātsumā o uvādi u nda, reve u yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani za na aa yuwusan adanshi adama a asuvu nden. U yuwaan dū tā Atakpaci alajiya, aza a na ā dan̄ai alanga, waru ā tyo ya'ā tsu aza a Isra'ila, aza a na ā ri zuzu.

18 Gogo suru ntsu, aza a Isra'ila na Atakpaci, a tāwa ya Dada o ure u Ruhu va Akiza tā adama e ili i na Yesu Zamawawa yuwaan ntsu.

19 Adama o ndolo, ādu Atakpaci,† i buwa omocin ko aza a na ā ri aza e ida ya alanga shi. Amma, yo o'wo tā ama e ida i tā na ama ā Āsulā. Ādu ama a da a na ā ri pe ātsumā o u'wa wā Āsulā.

20 I tā gashi ikunku ātsumā o u'wa aza a na a yuwusaan usaa a atali. Ajiya na Amāsulā a tā gashi ikyun yu usaa u ndolo, waru Yesu Zamawawa da ikyun yu ucira yu usaa'a.

21 Āyi da za na bānai usaa u ndolo māgulā. U zuwa yi tā u kungwa reve waru u kambā aa'isā a akiza adama a Zagbain.

22 Adama a na i tu ūbolu nā Zamawawa u ̄bolo dū tā na aza e Itoni, tsarā yo o'wo u'wa, ubāta u na Āsulā aā danu nu ucira u Ruhu va Akiza.

3

Ulinga wā Bulu

1 Āmu, Bulu n tā ātsumā o u'wa wa ali adama o ulinga u na Yesu Zamawawa zuwa numu n yuwan, adama n kamba dū, ādu Atakpaci.

2 I reve tā de na Āsulā ātsumā e isa'ani yā yi u ca mu tā ulinga u nda tsarā n kamba dū.

3 Āsulā a zuwa mu tā n reve ifōbi i na u sokoi. N danaa dū tā de wa'a adama e ili i nda.

4 Nni i deyinunā ili i na n danai, i te reve ili i na n revei adama e ifōbi i nda adama a Zamawawa.

5 Āsulā o roco ama a na a yuwain de nden ifōbi i nda shi. Amma gogo o roco yi tā e ekere ā Ruhu va Akiza. O roco yi tā a tyo ubāta wa ama a na u dangwai o o'wo ajiya na ama ā Āsulā ā yi.

6 Ifōbi yā Āsulā i da nda: ādu Atakpaci i tā ushi aba'un a na Āsulā a cayi suru, ununa aza a Isra'ila a ushi nle. Atakpaci na aza a Isra'ila o o'wo tā ama a tā. Ādu Atakpaci fo i tā ushi ili i na Āsulā a yuwayin ama ā yi zuwulai adama a na ādu fo i tu ūbolu nā Yesu Zamawawa. Āyi nda āyi da ili i na Alabari a Sa'ani a dammai.

7 Āyi nda āyi da Alabari a Sa'ani a na maa yuwusan alajiya. Adama a na Āsulā a tā ni isa'ani, u ca mu tā ulinga u na māa dan̄a a dansaa ama Alabari a Sa'ani, waru u kamba mu tā n yuwan ulinga u nda nu ucira u na u ca numu.

8 Āmu da za na la' ai ukalamu a tsugbain suru ātsumā a ama a na a uwwusa wovon wā Āsulā, amma nā ne suru, Āsulā a ca mu tā ulinga u nda n damma Atakpaci ili i sa'ani i na Zamawawa cayi. Ili i sa'ani i nda i la'a tā a na ama aa gura reve.

9 Waru Āsulā, za na yuwain ili suru, ca mu tā fo ulinga u na maa damma ama suru adama e ifōbi i na u sokoi diga o ofuru.

10 U yuwan tā ili i nda, tsarā u roco cira icu'un icu'un de zuwa, u dan̄a tā nu ugbozu ātsumā e ili i na u yuwain suru. Āsulā o roco tā ili i nda e ekere e ili i na u yuwayin aza e Itoni a yi.

11 Āsulā a dangwa tā u yuwan ili i nda, nu ujimu kafu u yuwan uvādi, amma gogo u zuwa yi tā u fara e ekere e ili i na Yesu Zagbain Zamawawa tsu yuwain.

¹² Adama a na tsu cayi okolo ya'a yi waru o ɓolo tsu ta na ayi, tsu ta gura tawa ubata wa Asula faan waru babu wovon.

¹³ Adama e ili i nda, n te ipati i du, she asuvu a du a kufa wan adama a na moo sowuso atsumalima adama a du. Atsumalima a nda a ta tawaa du na tsugbain.

Zamawawa ciga tsu ta

¹⁴ Adama o ndolo, n ta kingyosu a makakan ma Dada tsu, reve n yuwusaan du avasa.

¹⁵ Ayi da Dada va amayun vu 'wa suru, va aza a zuva na aza a na a ri pa o uvadi.

¹⁶ Asula a ta gura zuwaa du aba'un a abunda lon. Adama o ndolo m pati ta tsara Ruhu va yi ca du ucira, adama okolo a du a gbama.

¹⁷ Waru m pati ta tsara Zamawawa danu atsuma o okolo a du adama a na i ca ta okolo ya'a yi. N ta a avasa i dana e icigi ya Asula na aza a du. Nni i yuwan ne, i ta dana tsu udanga u na u sapai aralu atsuma e ida, waru gashi u'wa u na a suwai e ikyun yu usaa yu ucira.

¹⁸ O ure u nda, adu na ama a na a uwwusa wovon wa Asula suru, i te reve cine Zamawawa ciga ntsu. U ta ni icigi lon, upasu na cine vuma aa gura reve.

¹⁹ Ko na wo o'woi za lo na aa gura reve cine Zamawawa ciga ntsu shi, m pati ta Asula i reve ili i nda, adama yoo o'wo cine yi ntsayi i dana, cine Asula a ri.

²⁰ Asula a ta nu ucira u na waa yuwan ili i na i la'ai ili i na tsu pati niyi u yuwan, hali ni ili i na tsu jiyain. Waru u yuwan le ta nu ucira u na waa yuwusan ulinga o okolo a tsu.

²¹ Tsu cuwa niyi babu ukotu waru na tsugbain tsa yi na o rocoi atsuma e ili i na waa yuwusan e ekere a aa'isa a aza e Itoni ne e ekere e Yesu Zamawawa! Ami.†

4

Lipu ta

¹ N ta atsuma o u'wa wa ali adama a na maa yuwusaan Zagbain aganda, agba n ta patishi du i yuwan nden n na mu ntsayi na desu na Asula e de ndu i yuwan.

² Atsuma e ili i na yaa yuwusan biti, i tara aciya du ili i ro wan, reve waru i kuru ben na ama. Adama a na i cigai ama, i yuwan ankuri, waru she i yuwan upan wan, na a yuwan unusu.

³ Ruhu va Akiza o'woto du ta ili i ta, adama o ndolo i yuwan atyo a na yaa yuwan i danu obolo na asuvu nden, adama i dana ili i ta.

⁴ Suru ntsu lipu ta da tsu ri. Ruhu va Asula ta da ri lo. Waru Asula a ca tsu ta uzuwu wo okolo a ta ana u dangwa ntsu tso o'wo ama a yi.

⁵ Suru ntsu tsu ta na Zagbain ta. Suru ntsu waru tsu usu ta uritosu u ta. Suru ntsu tsu ushi ta urumbusu u ta.

⁶ Tsu ta yuwusaan Asula a ta aganda, waru ayi da Dada tsu suru. Ayi da za tsugono tsi ili suru, waru u tu ubata suru, waru u ta atsuma a tsu suru.

⁷ Agba waru Zamawawa ca ta za suru atsuma a tsu une'e langa adama tsu yuwain ulinga wa yi. U yuwan ta ne adama a abunda e isa'ani ya yi.

⁸ Cine Adanshi a Asula a dammai,
 "Ana u kumbai a tyo zuva suru suru,
 u tara ta aza a na a ri o u'wa wa ali obolo na ayi,
 reve u ca ama ne'e." ◇

9 (Gogo n ciga ɗu ta i yuwan majiyan adama e idanshi i nda, “u kara ta a tyo zuva.”

10 Nnu u kara a tyo zuva, ciga 'yuwan u ta dansa tsu, u shi ta de u tawa pa zala ubata o uɗaluwo o uvadi u nda. Vuma na tawai pa o uvadi u nda ayi da waru u kumbai zuva suru suru, adama u zuwa ili biti yo o'wo cine wu ntsayi.)

11 Ayi da za na cayi aa'isa a aza e Itoni ne'e nda: u dangwa ta ozo o ro o o'wo ajiya, ozo o ro amasula, ozo o ro waru aza a alajiya a adanshi a Asula. Reve waru u zuwa ozo o ro a kalyuwusa aza e Itoni, reve ozo o ro waru aza o uritosu.

12 U yuwan ta ne adama u fobo ama a Asula a na aa yuwaan yi aganda, adama aa'isa a aza e Itoni, za na ayi da lipu vu Zamawawa, u yuwan ucira.

13 Ne tsunda tsa da, suru ntsu tsoo o'wo obolo a ta o ure u na tsu cayi Asula okolo waru tsu revei Mawun ma yi, waru suru ntsu tsu ta kungwa ulobonu. U ta dansa, tsu to o'wo tsu Zamawawa, za na o o'woi cine wu ntsayi u dana.

14 A mantsa'a tsa buwa tsa muwun waru shi. Aa dashi vutala tsu nda na ndede tsa wantsun tsa na mini ma mala ma tsu vutalasa nda na ndede shi. Tsoo poloo ama a na a cigai a luma tsu nu uritosu we epen atsuvu shi.

15 O una u ndolo, tsu ta yuwain adanshi a amayun, reve tsu cigalai, adama tsu kungwai avu tso o'woi tsu Zamawawa suru suru, za na ayi da Aci a aa'isa a aza e Itoni.

16 Yesu Zamawawa bolo ta ama a yi, cine aruva o tsu bolo pasu lipu vuma suru. Nu upasu suru u yuwan ulinga wa yi, u tsu kamba ta akapi a pasu a kungwa, adama lipu'u suru u dana gbagu waru ugbamu tapu ni icigi.

Wuma u sa'avu

17 Adama o ndolo, n ta dansaa du, waru n ta barasa du atsuma a ala a Zagbain, i lyawa a yuwusan nden tsa ama a na e revei Asula shi. Ununa aa yuwusan majiyan ili ye pere i da.

18 A ta atsuma e irumbu, waru e reve ili shi, adama a na a 'yuwain o polo atsuvu. Adama o ndolo aa tsura wuma u na Asula aa casu shi.

19 A mantsa ma na aa yuwusan ili i wono, a buwa a uwwusa wono shi. A ca ta de aciyele a mayan me ili i na lipu cigai, waru a ta yuwusan cu'un tsipere suru, waru a lyawa mayan me ili i nda shi.

20 Adu gba, a mantsa ma na i revei Zamawawa, ne da a damma ndu i yuwan nden n du shi.

21 N reve ta a na yu uwwai adama a yi, waru i ta atsuma a yi, adama o ndolo o roco du ta amayun a na a ri atsuma e Yesu.

22 O roco du ta i lyawa cu'un vu nden mu ufaru n na i shi aa yuwusan. A mantsa mu ndolo nden n du u shi ta a langasa adama a na i shi i cigai i yuwusan cu'un vi ili i wuya biti.

23 Gogo gba i lyawa Asula a vadala wuma u du adama i fara majiyan ma sa'avu.

24 Lyawa Asula a kambato du ama a sa'avu. U yuwan du ta yo o'wo tsa yi, adama o ndolo ni i ciga i 'yuwan yo o'wo aza a abula na akiza atsuma a amayun.

25 Ni i ciga i 'yuwan i lyawa epen. Za suru u damma za va yi za vi Itoni amayun, adama a na atsu tsu ta gashi pasu lipu ta koko'o.

26 Na vu ri atsuma o upan, she vu yuwan unusu wan, waru vu lyawa urana u riyu wu avu atsuma o upan wan.

27 She i lyawa Mekerrenkesu ma lyuwa aci a du wan.

28 Vuma na shi vivu she u dashi yuwan wivu waru wan. U ta la'aa yi u yuwan ulinga lon adama u tsura ili i na waa ca alambi.

²⁹ She i yuwan adanshi a vama wan, amma i yuwan adanshi a sa'ani a na aa gbatamato ama. Vu damma ili i na yi ntsayi adama u kamba aza a na a uwwusa wu.

³⁰ Waru she i lungusa_ɔ Ruhu va Akiza okolo wan. Adama a na Ruhu va Akiza rotso ta urotsu_ɗ u na woo rocosu a_{ɗu} aza a yi a da. Asula a ca du ta Ruhu'u adama u roco Asula a ta lyawa du faan o urana wu ukosu.

³¹ I lyawa adanshi a vama o okolo nu upan na asuvu usu_{ɗu}wu e ekere a ama o ro. She i yuwan nlangi ko yi isulusa ama wan, ko i yuwan ili i ro i na i rotsoi n'yuwunlai wan, ko ke'en.

³² Ana yaa yuwan ne, u la'aa du ta i yuwunlai ili i na i lobonoi, reve i roco isa'ani a tyo ama a na a uwwusa atsumalima. I yuwaan ama atsuma a du gafura na a nusaan du, cine Asula a yuwaan ndu gafura vu nusu du adama e Yesu Zamawawa.

5

Iyuwan nden atsuma e ekan

¹ Adama o ndolo i yuwan wuma tsa Asula, adama a na a_{ɗu} muwun ma yi n da n na u cigai lon.

² I ciga ama kuci, cine Zamawawa ciga ntsu, hali u kuwa adama a tsu. U ca ta Asula wuma wa yi gashi kucci, reve gba wo o'wo tse ili i maguru_ɗ lon e ekere a Asula.

³ She a tsura unusu u tsipere atsuma a du wan, ko cu'un vi ili i wono i ro wan, ko utsan wan. Icu'un yu nusu ndolo a ntsaa atsuma a ama a Asula shi.

⁴ Waru wu ntsaa i yuwusan adanshi o wono shi, waru she i yuwan adanshi a vanvama wan, ko i yuwan tsuzo'o na adanshi e iwuya wan. Amma i godyo Asula adama e ili i na waa yuwusaan du.

⁵ I reve ta ili i nda amayun a da za na a yuwusan ili i nda waa uwa o tsugono tsu Zamawawa na tsa Asula shi: nna vuma aa yuwusan unusu u tsipere, ko na waa yuwusan ili i wuya, ko ni ili i tsu rawa yi shi, adama a na za na ili i tsu rawa shi suru u ta yuwusaan masula aganda.

⁶ She i lyawa nanza pusaan du ana wan, a dansaa du ili i na i ri mejege shi. Asula aa lapa ca aza a na a 'yuwain a yuwan tsutoni na ayi atsumalima shi, aza a na a yuwusan ili yi idaba i nda.

⁷ Adama o ndolo, she i bolu ekere na ama a na aa yuwusan ili yi idaba i ndolo wan.

⁸ De nu ufaru, i dana ta atsuma e irumbu, amma gogo i tu ubolu na Zagbain, reve i uwa atsuma e ekan. Adama o ndolo i yuwan nden tsa ama a na a ri aza e ekan.

⁹ N damma ta ili i nda adama a na ekan a tsu zuwa ta ama a yuwan ili i sa'ani, ni ili i mejege, ni ili ya amayun.

¹⁰ Adama o ndolo, i rito ili i na yoo yo'onoto Zagbain okolo waru i yuwan le.

¹¹ She i bolu ekere a mayan me ili i na ama a na a ri atsuma e irumbu aa yuwusan wan. Ili i ndolo ili ye pere i da. Amma, i zuwa ama e reve a na ili i ndolo ili yu uwuyanu i da.

¹² Ili i wono i da a yuwan adanshi e ili i na ama a nda a yuwusan usokowu.

¹³ Amma ne ekan e ikana le, za suru te ene cine ili i ndolo i ri,

¹⁴ adama a na ekan o tsu roco ta ili suru. Ayi da i zuwai a dammai, "Adu a na i ri a nlavu, i 'yon!

I 'yon diga o ukwa,
Zamawawa te ikana a aci a du."

¹⁵ Adama o ndolo i yuwan ugbozu cine yaa yuwusan nden n du. She i yuwan nden n tsulo tsa ama wan, amma i yuwan nden nu ugbozu.

¹⁶ I yuwan ulinga na mantša ma na i tsuraj suru i yuwan isa'ani, adama a na ama a ta yuwusan iwuya a mantša ma nda.

¹⁷ Amma she yo o'wo olo wan, amma i rito mayan me ili ma na Zagbain ciga ndu i yuwan.

¹⁸ She yoo o'wo ososowi wan, adama a na ayi ndolo u ta lungusa du. Amma i lyawa Ruhu va Akiza† shiton du nu ucira wa yi.

¹⁹ I cana icu'un yi ishīpa ya Asula suru tsara i dashilaj asuvu ugbamu. I cana ishīpa adama i cuwa Zagbain no okolo a du suru.

²⁰ I godyoo Asula Dada tsu kuci adama e ili suru adama a Zagbain tsu Yesu Zamawawa.

Amaci na ali

²¹ I yuwan ntoniloi, adama a na i ta casu Zamawawa tsugbain.

²² Adu amaci, i yuwan tsutoni na ali a du cine yaa yuwusaan Zagbain tsutoni,

²³ adama a na vali da aci a ka, cine Zamawawa ri Aci a aa'isa a aza e Itoni, lipu va yi. Waru ayi da za na tsu wawa yi.

²⁴ Adama o ndolo, ka suru yuwan tsutoni na vali va yi atsuma e ili suru, cine a aa'isa'a a tsu yuwan tsutoni na Zamawawa.

²⁵ Adu ali, za suru atsuma a du u 'yuwan u ciga u ciga ka va yi, cine Zamawawa cigai aa'isa'a, avu u kuwa adama a yi

²⁶ adama u kambato yi na akiza. Wu za'wa yi ta na mini waru na adanshi a yi.

²⁷ U yuwan ta ili i nda adama wo o'woto aa'isa a yi ulobonu, avu waru u tawato yi a makakan ma yi tsa kasa'avu babu abasa a wufuru, waru babu urakpatsu ko ili i ro a aci a yi. Amma, u dana na akiza waru a tsura ili i na o goro a aci a yi wan.

²⁸ Ne da waru fo, vali ciga ka va yi, cine u cigai lipu va yi. Vali na cigai ka va yi u ciga ta aciyayi.

²⁹ Za lo na 'yuwain lipu va yi shi, amma u tsu lyuwato yi ta, reve waru u fofo yi. Waru ili i na Zamawawa a yuwusaan aa'isa a aza e Itoni a da ndolo,

³⁰ adama a na atsu pasu lipu va yi da.

³¹ Cine Adanshi a Asula a dammai, "Vali lyawa dada na mma va yi, reve u suraa ka va yi avu ele ra o o'wo ili i ta." ◇

³² Amayun o ro a ta pe usokowu atsuma o uritosu u nda. N ta yuwusan adanshi a Zamawawa na aa'isa'a.

³³ Amma ayi nda fo amayun a da a tyo ya'a du: za suru ciga ka va yi cine u cigai aciyayi, waru ka suru u 'yuwan u ciga u ca vali va yi tsugbain.

6

Muwun na mbara

¹ Adu muwun, i yuwan tsutoni na mbara n du adama a na adu aza a Zagbain da, adama a na ili i na yi ntsayi i da.

² Za vu ufaru atsuma a Wilaj Kupa na kosoi na nzuwulai ayi da: "Vu yuwan tsutoni na dada na mma va wu."

³ Waru apa nzuwulai'i: "Na vu yuwan tsutoni na dada na mma va wu, ili i ta wala wu mejege, waru vu ta jima o uvaɗi."

⁴ Mbara, she i zuwa muwun n du n yuwan upan wan. Amma, i kalyuwa le ulobonu, i ca le asala waru i rito le cine Zagbain cigai.

Agbashi na azagbain

⁵ Aḏu na i ri agbashi, i yuwan tsutoni na azagbain a ḏu pa o uvadi. Yu uwwa wovon u le, waru i ca le tsugbain, waru i yuwaan le aganda no okolo a ta cine yaa yuwaan Zamawawa.

⁶ I yuwan ulinga na amayun a mantsa suru, ko yaa yuwusan majiyan ma na azagbain a ḏu a ri lo zuzu na aḏu shi. Amma ili i na i la'ai ayi da i yuwan linga ḏu no okolo a ta, cine Asula a ciga ndu i linga, adama a na aḏu agbashi a Zamawawa a da.

⁷ I yuwan linga ḏu na mazanga, gashi Zagbain da yaa yuwusaan, waru adama a ama a da goon shi.

⁸ I cuwan Zagbain ta ca iliyinkapa a aci o ulinga u na za suru yuwain, ko na ayi a agbashi a da ko na agbashi a da shi.

⁹ Aḏu na i ri azagbain, i guza fo agbashi a ḏu ulobonu. She i damma i ta zuwa le o sowo atsumalima wan. I cuwan, azagbain na agbashi, suru ndu i ta na Zagbain ta de zuwa, waru u ta kalyuwusa za suru unata.

Itana yu uvon ya qza e Itoni

¹⁰ Ikaka yu ukosu i va a tyo ya'a ḏu ayi da: I dana nu ucira wu Zagbain u na ri mgbain kuci, adama a na o bolo ḏu ta na ayi.

¹¹ Yo oto itana yu uvon i na Asula a ca ndu adama a na Mekerencesu ma cigai ma pusan ḏu ana, ne da yaa gura isawan nu ucira avu i kuda riyi. ¹² Na ama tsa tsu tsa da tsaa yuwusan nlangi shi, amma tsu ta nlangi na nan ruhu a wuya obolo na cira icu'un icu'un i na i ri o tsugono atsuma o uvadi u tsu u nda na ri irumbu, waru tsu ta yuwusan nlangi na cira vi iwuya na ri zuva.

¹³ Adama a nda, i tara itana yu uvon i na Asula a ca ndu suru. Ne da o urana wi iwuya yaa vadala shi. I ta yuwan nlangi hali a tyo o ukosu, waru i ta buwa mishin nu ucira.

¹⁴ I fofo aciyadu! I damma amayun a mantsa suru. Amayun a ta gashi gbakala na vuma tsu nla e ikyun tsara u dana ufoḡu u na waa yuwan ili. I yuwan ili i na i ri mejege, adama a na nden n sa'ani u ta gashi utugu wu rumu.

¹⁵ I lyuwa elime nu u'ususu wa Alabari a Sa'ani a na a casu asuvu nden. Ne da wo o'wo gashi i ta na atan a ana a ḏu, waru i ta dana ufoḡu ulobonu.

¹⁶ Ili i ro i da nda waru: I lyuwa elime nu ucasu wo okolo e ekere e Yesu Zamawawa. Ucawu wo okolo a ḏu a ta dana gashi aaraga a na ee geshe iliya ya akina yu utan, aza a na Male me tewiyin a tyo ya'a ḏu.

¹⁷ Lyawa iwawi ya Asula yo o'wo ḏu tsa melezu ma aaraga na tsu geshe aci a ḏu. Waru i dana ufoḡu u na yaa yuwan ulinga na Adanshi a Asula. U ta gashi matsun me pe'eni ma na Ruhu va Akiza ca ndu.

¹⁸ Na yaa yuwan ili i ndolo, i yuwan avasa waru i pati Asula a kamba ḏu atsuma e ili suru a mantsa suru cine Ruhu va Akiza roco ndu. Waru ni i ri a avasa, i dana ufoḡu. I lyuwa elime na mayan ma avasa kuci adama a ama a Asula suru.

¹⁹ I yuwaan mu fo avasa, cine Asula a ca mu idanshi i sa'ani i na maa damma n na n fara mayan ma adanshi, tsara n yuwan adanshi babu wovon, tsara waru n damma ama ikaka i na Asula o roco ntsu gogo atsuma a Alabari a Sa'ani.

²⁰ Yesu Zamawawa dangwa mu ta mo o'wo malingata ma yi, n yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani a nda, ayi da i zuwai n ri ugutsuwu na akani gogo atsuma o u'wa wa ali. I yuwan avasa na maa yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani'i n yuwan yi babu wovon, cine wu ntsayi n yuwan.

Icasu yu ukosu

²¹⁻²² N ciga ḏu ta i reve cine n ri waru ni ili i na maa yuwusan. Ayi da i zuwai ma lyungusu Tikiku ya'a ḏu. Ayi za tsu da za na tsu cigai, waru u ta

yuwusaan fo Zagbain aḡanda ulobonu. U ta damma ḡu ili i na yaa cinasa tsu, waru u ta ḡashi ḡu asuvu uḡbamu.

²³ N ta yuwusan avasa Aḡula Dada obolo na Zagbain Yesu Zamawawa ca ḡu asuvu nden, ni icigi, nu ucawu wo okolo a tyo a za vi Itoni suru!

²⁴ Lyawa Aḡula o roco isa'ani ya yi a tyo ubata wa aza a na a cigai Zagbain Yesu Zamawawa ni icigi i na yoo koto shi.

Mepepelime ma Bulu a tyo ya Aza a Filibi

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu dana ta atsuma o u'wa wa ali ana u danai mepepelime ma nda a tyo aza e Itoni a na a ri a lyuci va Filibi. U dana yi ta adama u godyoo le adama e ikambi i na a yuwaan niyi ayi pe o u'wa wa ali, waru tsara u rito le cine a yuwan wuma u sa'ani adama a Kristi Zamawawa.

Bulu damma ta aza e Itoni o o'wo tsu Zamawawa a mantsa suru. U roco le ta cine aa yuwan mazanga ko na a pe o sowuso atsumalima. U damma le ta a na ili yi ulobonu i da a yuwan ulinga obolo ulobonu.

Na aza e Itoni ana'an e desununa mepepelime ma nda, a tsu yuwan ta asalama adama a na mepepelime ma da ma na ma ri tapu na adanshi a mazanga diga atsuma o u'wa wa ali. Ucira u na wo o'woto niyi ne ayi da ucira u na e revei Zamawawa waru na mayan mo ulinga tsara tso o'wo tsa yi. Ucira u ndolo za va aza e Itoni a da suru ana'an cine u danai za va Bulu na aza e Itoni a na a danai pe Filibi.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu na avasa (1:1-11)
2. Urevu u wuma e ekere a Bulu (1:12-30)
3. Zamawawa iroci yu ukadatosu wa aci wa amayun (2:1-18)
4. Alabari a n'utsa ma Bulu (2:19-30)
5. Asula a usu wu (3:1-4:9)
6. Bulu godyoyi aza a Filibi (4:10-20)
7. Icasu yu ukosu (4:21-23)

¹ Amu da Bulu, waru Timoti ta pa obolo na amu. Atsu agbashi e Yesu Kristi Zamawawa da.

N ta danasaa azagbain na akambi a azagbain a aa'isa a aza e Itoni, waru a tyo aza e Itoni suru atsuma a Filibi aza a na Asula a dangwai.

² Lyawa Asula Dada tsu na Zagbain tsu Yesu Zamawawa roco du isa'ani, reve waru u ca du asuvu nden.

Avasa a Bulu nu ugodyusho

³ N tsu godyusho ta Asula a va a mantsa ma na n cuwain na adu biti.

⁴ N tsu dana ta na mazanga na maa yuwusan avasa adama a du.

⁵ Adama a na i shi ta obolo na amu atsuma a mabaza ma Alabari a Sa'ani adama e Yesu Zamawawa. I fara ta a yuwusan ne a mantsa ma na yu uwwai alabari a nda avu i lyuwa elime na mayan ne hali n gogo.

⁶ Asula a da a farai ulinga u nda atsuma a du, waru n reve ta waa lyawa shi, she nu ulinga u nda u shiwan o urana u na Yesu Zamawawa aa tawa.

⁷ Mejege ma da n tara ne tsunda adama a du suru. I ta nu ubata langa atsuma o okolo a va adama a na tsu to obolo atsuma a aba'un a Asula. Tsu yuwan ta ne a mantsa ma na n shi o u'wa wa ali na a mantsa ma na n danai faan, waru n danai o mpolo n yuwan adanshi a amayun adama a Alabari a Sa'ani.

⁸ Asula e reve ta cine n ciga ndu ni icigi ya Yesu Zamawawa. Waru u reve ta cine n cigai n dana obolo na adu.

⁹ N ta a avasa ncigalai n du n yuwan abunda lon hali u la'a ne. N ta a avasa waru a na yaa lyuwa elime na akungu atsuma o urevu nu ugbozu.

¹⁰ N ta a avasa ne adama a na n ciga ɗu ta i reve ili i na i ri ya aɓula na amayun, adama i ɗanu cece na wuma u babu unusu hali Yesu Zamawawa tawa.

¹¹ Waru wuma u ɗu u ta ɗana tapu na mayan me ili i na Asula a cigai waru ili i nda i ta tawaa Asula na tsugbain ni ica. Ili i sa'ani i ndolo ele da ili i na Yesu Zamawawa zuwai a wuma u ɗu.

Alabari a Sa'ani atsuma o u'wa wa ali

¹² Ama a va, n ciga ɗu ta i reve ili i na a yuwaan numu u kamba ta Alabari a Sa'ani a lyuwa elime.

¹³ Gogo nda koyan da pa nda reve ta a na a nla numu na akani adama a na maa yuwusaan Zamawawa aganda. Hali gba na asoja a na aa pirishi ukobu u mogono suru e reve ta a na maa yuwusaan yi aganda. ¹⁴ Waru adama a na a nla numu, aza e Itoni na abunda pa nda a tsura ta ugbamu wo okolo hali gogo nda a ta dansaa ozo o ro adama a Zamawawa no okolo ugbamu babu wovon.

¹⁵⁻¹⁶ Ozo o ro a ta yuwusan alajiya adama a na a ciga numu, waru a ciga ta a yuwan ili i na i ri mejege. Ama a nda a ta yuwusan alajiya adama a na e reve ta Zagbain tawato mu ta pa adama n yuwan mpolo n yuwan adanshi a amayun adama a Alabari a Sa'ani. Agba amayun a da waru ama o ro a ta yuwusan alajiya adama a tsushu'un na tsurala.

¹⁷ Ama a nda atsuma a alajiya e le adama e Yesu Zamawawa, a ta no okolo o ro ko'o. A ta yuwusan alajiya ni icigi ya aci i le tsara a tsura ica. Amayun a pe atsuma e le shi waru a kambuwa ugbozu shi. A ciga ta a dashi mu usuduwu atsuma a akani a na n ri.

¹⁸ Agba ko cine tsa da majiyan mo okolo me le ma ri, amayun a da a ta yuwusan alajiya e ikaka adama e Yesu Zamawawa. N ta yuwusan mazanga adama a alajiya e le. Waru n ta lyuwa elime na mazanga

¹⁹ adama a na n reve ta avasa a ɗu ni ikambi i Ruhu va Yesu Zamawawa u ta zuwa a lyawa mu.

²⁰ N te icigi kuci n yuwan nden n na maa yuwan ili i na yaa zuwa mu mu uwwa wono wan, amma o una u ndolo, n ciga ta n yuwaan Kristi Zamawawa aganda babu wovon kuci. N shi na wovon de acapa shi, waru n ciga ta n dana nu ucira gogo hali a 'yawa elime adama wuma u va u ca yi tsugbain kuci, ko n ri wuma ko na n kuwa.

²¹ Na n ri wuma, u to o'wo adama a Kristi Zamawawa, agba na n kuwa u ta la'aa mu.

²² Agba na n lyuwa elime na wuma a lipu nda, n ta tsura n lyuwa elime nu ulinga wa Kristi Zamawawa. N gura reve ili i na maa dangwa shi.

²³ Asala a na maa tara u yuwan ta usan. A mantsa mo ro n la'a ta ciga n dana wuma, a mantsa mo ro gba shi, n la'a ta ciga n kuwa adama n danu obolo na Kristi Zamawawa. N dana obolo na ayi u la'aa mu ta ulobonu suru.

²⁴ Agba n reve ta i buwa ta a zama mu tsara n dana obolo na adu.

²⁵ Waru adama a na i buwai a zama mu, n reve ta n ta buwa wuma tsara i kungwa atsuma o ucawu wo okolo a ɗu waru ne da yaa ushi mazanga mo ucawu wo okolo a ɗu.

²⁶ Na ne da, na n tawisa ya'a ɗu waru, i ta dana na mazanga ma abunda adama e ili i na i cina numu, waru i ta tsura ili na abunda na yaa zuwa i damma Yesu Zamawawa tu ulobonu.

²⁷ Amma ili i na i farai biti, ayi da, ni i ciga i 'yuwan i yuwan nden n na maa tawaa Alabari a Sa'ani tsugbain adama e Yesu Zamawawa. To, ko n dashi tawa me ene ɗu ko mu uwwa adama a ɗu, n te reve a na i ri mishin a majiyan

mā tā ni ifoḡi i tā, o mpolo n na yāā tsurā aza a na aa ca okolo a Alabari a Sa'ani.

²⁸ She yu uwwa wovon adama a n'yuwatan n ḡu wan. Ne ḡa woo o'wo le iroci i na Ḃsulā na aciyāyi āā lungusā le āvu gba u wawa ḡu.

²⁹ Adama e Yesu Zamawawa, Ḃsulā a ca ḡu tā ili i sa'ani a na a ca niyi okolo, waru u ca ḡu tā ili i sa'ani i na yoo sowo ātsumālimā adama ā yi.

³⁰ I reve tā cine a ca numu ātsumālimā hali gba gogo nda yu uwwa tā a na ne ḡa u buwai. Ḃḡu fo i te reveshe cu'un vā ātsumālimā'a.

2

I ḡana tsa Yesu

¹ I tā nu ugbamu wa asuvu adama a na i ri uḡoluloi nā Zamawawa? I tā nu uvotowun wo okolo adama e icigi yā yi? I tā muwwulai oḡolo ātsumā ā Ruhu va Akiza? I te inda iliyali yā āzā ā ḡu, reve i ri ā kurusu ben ne ele?

² Adama a na n revei ne ḡa u ri, n ciga ḡu tā i zuwa mu mu uwwa uyo'o lon. Apa ili i na yaa yuwan: i salalāi vāni ḡu ulobonu, i cigalai, reve waru i yuwan ulinga oḡolo nā majiyan mā tā a yuwusan ili i tā.

³ She i yuwan ili adama ā tsushu'un wan, waru she i yuwan ili adama o u'yāsāsan wa avangaci wan. Amma vu tara aciyāwu ili i ro wan nā vaa yuwusan ili, reve vu ḡana a majiyan vuma ro la'a wu tā.

⁴ She i ḡana adama e ili i na i bura nḡu goon wan, amma i ḡana aḡa ama o ro fo.

⁵ Ḃtsumā a wuma ā ḡu ni i ciga i 'yuwan i yuwan majiyan waru i ḡana aza a māyan ununa Yesu Zamawawa yuwain majiyan reve waru u yuwan.

⁶ Yesu ili i tā i ḡa nā Ḃsulā foyi, agba u yuwusan majiyan ma na waa uwwa uyo'o u na Ḃsulā a uwwusa shi.

⁷ O unā u ndolo reve u kāmḡato aciyāyi ili i ro i ḡa shi, āvu wo o'wo unāḡa ana aagbashi.

Ā matsan yi tā vadilimā.

⁸ Reve u ḡana cine vu revei vuma.

Āvu u yuwan tsutoni nā Ḃsulā, agba u kāmḡato aciyāyi ili i ro shi suru suru, hali u kuwā a akpata.

⁹ Adama o ndolo, Ḃsulā ā 'yāsān yi tā, reve u rawato yi ubāḡa u na u la'ai suru suru. Reve Ḃsulā a ca yi ala a na a la'ai ala biti.

¹⁰ Ne ḡa vuma suru āā kingyo nā wu uwwa ala e Yesu. ◊
Koyan ḡa ātsumā a zuva nā o uvaḡi u ta yuwan ne.

¹¹ Waru ne ḡa unā biti waa damma a alanga eteshe a na Yesu Zamawawa Zagbain ḡa, waru ili i nda i tā tāwāā Ḃsulā Dada nā tsugbain.

Yi ikana tsi itāyo'o

¹² N'utsā n vā, i kurusu tā Ḃsulā kuci a mantsa ma na n ḡana i oḡolo nā aḡu. Gogo gba a na n ri oḡolo nā aḡu shi, i kuru hali u la'a cine i yuwusain. I lyuwa elime nu ulinga u na woo roco a wawa ḡu tā, agba i yuwan ne nu ucasu u tsugbain nā wovon.

¹³ Ḃsulā ā to ulinga ātsumā ā ḡu, a zuwusa ḡu i ciga i yuwan tsutoni, waru a casu ḡu ucira u na yaa yuwan ili i na i yo'onoto niyi okolo.

¹⁴ She i yuwan mokoḡo ko nwasanlai ātsumā e ili i na yaa yuwusan wan.

¹⁵ Na ne ko za oo goro du adama e ili i ro shi, ko ke'en. I yuwan nden n cece, wuma u na u ri nu unusu shi, adu muwun ma Asula n da atsuma o uvadi wi irumbu za na ri tapu na ama a na a ri aza e iwuya waru aza a na aa yuwusan unusu kuci. Lyawai wuma u du wi ikana lon tsi italyo'o ubata wa ama a nda.

¹⁶ I guza adanshi a wuma ulobonu, adama ko na Yesu tawa, n gura damma n riyā ala'anlai e iladi'i shi, waru ulinga u va wo o'wo ulinga we pere shi.

¹⁷ Ucawu wo okolo a du a tyo yi Zagbain na cine yaa yuwusaan yi aganda wo o'wo ta kucci e ekere a yi. Waru u to o'wo she damma a tsun ta mpasa n va atsuma a kucci du. Ne da maa yuwan mazanga, waru n ta yuwan mere obolo na adu.

¹⁸ I yuwan mere adama o ndolo, reve waru i yuwan mazanga obolo na amu.

Bulu lyunguyi ni ikambi

¹⁹ Na Yesu Zagbain usu aa jima shi, n te ifofi i na maa lyunguwa du Timoti. Reve nu u kamba ubata u va n ta yuwan mazanga adama a alabari a na waa tawa mu adama a du.

²⁰ N ri na za ro tsa yi shi. U te inda iliyali i du i na u la'ai koyan pa.

²¹ N ta dansa ne adama a na koyan da ta majiyan me ili i na cigai goon, o una u majiyan me ili i na Yesu Zamawawa cigai.

²² Agba i reve ta cine Timoti rocoi aciyayi gashi mawun ma na ma ri obolo na dada va yi da. U kamba mu ta atsuma a alajiyi a Alabari a Sa'ani.

²³ Na n reve ili i na aa yuwan na amu, n ta lyungu yi ya'a du.

²⁴ Waru n zuwa ta okolo waa jima shi Zagbain ta zuwa mu n tawa ya'a du.

²⁵ I lyungu ta Abafaroditu ana malingata ma du, reve gba u yuwan ili i na n cigai suru. Za va da atsuma e Itoni, u yuwan ta ulinga obolo na amu, waru soja da obolo na amu. Gogo, n yuwan ta majiyan u lobono ta n lyawa yi u kamba ubata u du.

²⁶ Adama a na u ciga ta u danu na adu lon. U dama ta ana yu uwwai u shi ta ubanakun.

²⁷ Amayun a da u shi ta u banakan, u shi ta u yuwan gashi u ta kuwa. Amma Asula e ene ta iliyali ya yi, reve ana u wawai wuma wa yi, avu u putsu mu na mesun adama a atsumolangu a abunda.

²⁸ Ayi da i zuwai n la'a cigai n lyungu yi ubata u du. Na ye enishe yi i ta yuwan mazanga, ne da atsumolangu a va ee jebe.

²⁹ I raba yi ulobonu atsuma a Zagbain reve i yuwan mazanga lon. Icu'un ya ama o ndolo i ca le tsugbain.

³⁰ I yuwan ne adama a na u shi ta akuwa adama o ulinga wa Yesu Zamawawa, adama a na u tawa ta u shiton ikambi i na adu na aciyadu yaa yuwan shi.

3

Ununa qa tsura utsuru wa amayun

¹ Gogo gba, ama a va, i yuwan mazanga adama a Zagbain! N ta mazanga n danaa du ili i na n damma ndu de. Hali gba u ta dashi kamba du.

² She i lyawa ama a vama o ndolo a pusan du ana wan. Ele da ama a na a tsu zuwa mapada mo uryumbu ma vama, o rotso ta musan me idaba.

³ Atsu tsu ta nu uryumbu wa amayun adama a na tsu ta yuwusan aganda na Ruhu va Asula. Tsugbain tsa tsu tawa ta adama e Yesu Zamawawa waru tsu zuwa ucira u tsu a lipu shi.

⁴ Amu gba n ta gura zuwa ucira e ili i lipu. Na za ro te eneshe u ta tsura ulyuwu wa aci ni ili i nda, n ta la'a yi atsuma e ili i nda suru.

⁵ A pada mu ta uryumbu amu na ayin kunla nu umatsun. Amu atsuma a aza a Isra'ila a da. Amu ugundo wa Banyamif u da. U to rocosu na amayun amu za ve elentsu a Ibrahim a da. Na tsaa yuwan adanshi a Wila, amu Mafarishi ma da.

⁶ Amu za vu ucira da n shi, n zuwa ta aza e Itoni atsumalima. Babu za na ee reme mu nu unusu u makuda mo upasu u ta u Wila.

⁷ De acafa, n shi ta a majiyan gashi ili i nda ili ya abula i da, agba gogo n tara le ili i ro shi, adama e ili i na Zamawawa yuwaan numu.

⁸ Upasu na ne, n te inda ili biti babu abula na n kurato yi nu urevu wa Yesu Zamawawa. Urevu wa Yesu Zagbain Zamawawa va u la'a ta ili biti abula, waru amayun a da. Adama a yi a da mo ocoyi ili biti, avu n tara le tse everi adama mo o'wo za vu Zamawawa suru suru.

⁹ Waru adama mo o'wo obolo na ayi suru suru, m buwa a zuwusaa isa'ani i va ko itoni i wila ucira shi, amma n zuwaa ta Yesu Zamawawa ucira adama u wawa mu. N ta yuwusan ne adama a na ure wa Asula u na waa zuwa tsu mejege obolo na ayi u to ucasu wo okolo.

¹⁰ N ciga ta n reve Yesu Zamawawa, nu ucira u na u 'yasan niyi atsuma a akwakwa. N ciga ta mo o'wo obolo na ayi, adama n reve atsumalima a yi. Waru n ciga ta mo o'wo obolo na ayi atsuma o ukwa wa yi.

¹¹ Ne da n ri nu uzuwu wo okolo na amu fo aa 'yasan mu atsuma a akwakwa!

Lyuwai elime na mpolo

¹² Koto n koto mayan me ili i nda shi, waru koto a zuwa mu n shiwan shi. Amma n ta lyuwusa elime nu ulinga hali a tyo o ukosu na aa zuwa mu mo o'wo ili i na Yesu Zamawawa ciga numu mo o'wo.

¹³ Ama a va, maa dansa n tsura ta de n guza ili i nda suru shi, amma apa ili i na maa yuwusan: N zuwa aciyava e ili ya acafa shi, n to tonon nu ucira adama n reme ili i na i ri elime.

¹⁴ N lyuwa ta elime nu ulinga adama n rawa ukosu a mantsa ma na aa ca mu iliyinkapa, a mantsa ma na Asula ee de mu a tyo zuwa adama e Yesu Zamawawa.

¹⁵ Koyan atsuma a tsu za na kungwai de atsuma a Ruhu u ta yuwan majiyan ne tsunda. Agba ni ili i ro i ta lo na i usuyi shi, Asula a ta zuwa du yee ene ili i na i ri mejege.

¹⁶ Ili i na i la'ai ili biti ayi da: tsu lyuwai elime ni itoni yi ili i na tsu revei de amayun a da.

¹⁷ Ama a va, kuruyi cine maa yuwusan nden, reve waru i rito a kalyuwusa ama a na a yuwusan nden ana iroci i na tsu ca ndu.

¹⁸ I yuwan nden ne, adama a na ama na abunda a ta lo a nden o ure u na woo rocosu ama ele n'yuwatan ma akpataf e Yesu Zamawawa da. N damma du ta de ne, agba hali n gogo n te mesun na abara adama a na ili i nda amayun a da.

¹⁹ Ama a nda a ta rawa o ukosu reve a cina ukwa suru suru. Ili i na aa yuwusaan aganda goon ayi da ili i na ele na aciyele a cigai adama a lipu le. A ta tsurusu tsugbain atsuma e ili i wono i na aa yuwusan. A zuwa ta okolo e le e ili yu uvadi u nda suru suru.

²⁰ Atsu gba ama a zuwa a da, ubata u na Yesu Kristi Zagbain Zamawawa ri nden. Agba tsu te ipiri ya yi lon o utawu wa yi Zamawawa tsu.

²¹ U ta tawa lipu tsu aza a na a ri nu ucira shi o uvadi u nda, reve u kambato le lipu tsugbain gashi za va yi, u ta yuwan ne nu ucira u gbain u na waa zuwa ili biti i yuwan tsutoni na ayi.

4

¹ Ama a va, n te icigi i du, waru n ciga ta me ene du. I zuwa mu ta mu n yuwan mazanga waru adu da ookokolo a na a ca numu. Adama o ndolo yi isawan nu ucira atsuma e Itoni yi Zagnain.

Ununa ee isawan mejege

²⁻³ Za va, avu za vu ulinga va amayun da vu ri obolo na amu, n ta patishi wu vu kamba amaci e re a na a ri de obolo na avu. N te ipati ya Afodiya na Sintiki amaci e re a nda, e reme muwwulai adama a Zagnain. De acapa a yuwan ta ulinga lon obolo na amu adama a damma ozo o ro Alabari a Sa'ani. Waru a yuwan ta ulinga na Kileme na akapi a aza o ulinga obolo na amu. Asula a dana ta ala a ama a nda atsuma a aatagada a ama a wuma u na woo koto shi.

⁴ I yuwan mazanga kuci adama a Zagnain. N ta dashi gba damma ne, i yuwan mazanga!

⁵ I kuru ben na ama suru, i cuwan utawu wu Zagnain u yuwan ta zuzu.

⁶ She i dama adama e ili i ro wan. Agba i yuwan avasa avu i pati Asula ikambi e ekere e ili biti. I dana o godyusho, avu i damma yi ili i na i ri na ayi shi.

⁷ Ni i yuwan ne, i reve ta Asula a ta zuwa okolo a du a danu. Ayi nda ayi da ili i na i la'ai ulobonu upasu ni ili i na ookolo a vuma aa gura reve. Ne da waa tiga okolo a du na asuvu a du atsuma a nden n du atsuma e Yesu Zamawawa.

⁸ Ama a va, o ukosu n ta dansa ili i nda: i kambuwa ugbozu u du e ili i na i ri amayun, waru ni ili i na i rawai a ca tsugbain ni ili i na i ri mejege. I yuwan majiyan me ili i na i ri cece, ni ili yi icigi, ni ili i na yi ntsayi. I kambuwa ugbozu u du e ili i na i la'ai ulobonu waru u rawai ica.

⁹ I dana a mayan me ili i na i ritoi ya'a va suru. Waru i yuwusan ili i na suru yu uwwa numu adansa. Waru i yuwusan ili i na suru ye ene numu a yuwusan. Adama a na ne da, Asula o okolo nden oo o'wo obolo na adu.

Bulu damma u godyo ta

¹⁰ Nu ufaru i dana ta ada a va. N reve ta majiyan mo ndolo ma dana du ta lo, agba i tsura ure u na yaa lyuwa elime ni ikambi i va waru shi. Gogo nda n ta mazanga a na i tsurai ure u na yaa kamba mu.

¹¹ Maa dansa ili i nda adama a na n lambai shi. O roco mu ta cine maa yuwan mazanga e ili i na i cina numu suru.

¹² N reve ta ili i na a tsu de ulambu. Waru n reve ta ili i na a tsu de utsuru. N reve ta cine maa dana a mazanga kuci. N reve ta cine maa dana a mazanga atsuma o ucuwun na a mantsa ma ambulu. N reve ta cine maa dana a mazanga atsuma o utsuru wa abunda, ko babu ili suru suru.

¹³ N ta gura yuwan ili biti adama o ucira u na Yesu Zamawawa aa casu mu.

¹⁴ Agba suru na ne, i yuwan ta ili i na i lobonoi adama i sowo na amu atsuma a atsumalima a na moo sowuso gogo.

¹⁵ Waru adu ama a Filibi i reve ta a na adu da goon aza a na a ca numu ikebe adama e ikambi a mantsa ma na n tawaa ndu na Alabari a Sa'ani, reve waru n lyuwa elime na mmalu n lyawa Makidoniya. Ko aa'isa a aza e Itoni o ro a yuwan ne shi.

¹⁶ Ko a mantsa ma na n shi Tasalonika i ca mu ta ikebe u la'a ta u ta.

¹⁷ Maa dansa ili i nda adama a na n cigai n dashi ushi une'e u ro ya'a du shi. Amma ili i na n cigai ayi da i ta ushi atsupu adama a na i yuwaan numu isa'ani.

¹⁸ Gogo n ta ni ili i na n cigai suru. Hali gba ili i na n ri na ayi u la'a ta ili i na n cigai. I lyungu ta nu une'e wa abunda o ukere wa Abafaroditu, waru n ushi le ta. Kucci maguru ma sa'ani ma da, waru Asula a ushi ta kucci'i waru u yo'onoto yi ta okolo.

¹⁹ Ȧsulȧ ȧ vȧ, za na ȧȧ kȧlyuwusȧ mu, u ta ca đȧ fo ili i na i cigai suru nu utsuru u tsugbain tsȧ yi. Utsuru wȧ yi ele đȧ ili i na u ca ntsu o ukere wȧ Yesu Zamawawa.

²⁰ Adama e ili i nda suru, i ca Ȧsulȧ Dada tsu tsugbain babu ukotu. Ami.

Icȧsu yu ukosu

²¹ I cȧsȧ ȧȧ e Itoni ȧtsumȧ ȧ Filibi suru. Ȧȧȧ ȧ tsu a na ȧ ri pa ȧ tȧ lyungusu ni icȧsu i le.

²² Waru akapi ȧ ȧȧ e Itoni suru ȧ tȧ cȧsȧȧ đȧ fo. Ȧȧȧ e Itoni a na aa yuwusan ulinga o ukobu u tsugono tsȧ Kaisa ȧ tȧ lyungusȧȧ đȧ ni icȧsu lȧngȧ.

²³ Lyawa isa'aniȧ yi Zagbain Yesu Zamawawa yo o'wo ođolo na asuvu ȧ đȧ.

Mepepelime ma Bulu a tyo ya Aza a Kolosi

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu dana ta mepepelime ma nda a tyo aza e Itoni a na a ri pe atsuma a Kolosi ayi atsuma o u'wa wa ali. Bulu da farai aa'isa aza e Itoni a nda na aciyayi shi. Koto shi u bura ubata'a shi ko ke'en. U reve ta adama aza e Itoni o ubata'a adama e ili i na Abafara damma niyi. Abafara za vi Itoni da za na danaji obolo na Bulu atsuma o u'wa wa ali.

Aza e Itoni a Kolosi a fara ta itoni yu uritosu i na i ri mejege shi. A shi ta a ciga a putsaa aciyele ili i ro i na lipu cigai, waru a shi ta a ciga a yuwaan nlingata ma Asula aganda na akapi e ili i vama i ro. Bulu dana ta adama u damma le ili i ndolo suru amayun a da shi. U ciga ta u damma le e reve Yesu Zamawawa ca ta vuma ili i na vuma cigai suru. U cuduwa ta ulobonu lon cine Asula na Yesu Zamawawa kambai aza e Itoni.

Ana'an fo, Yesu Zamawawa ca ta ili suru i na vuma cigai adama tsu yuwaan Asula aganda o ure u sa'ani. Aatagada a nda a cuduwa ta adama a nda ulobonu lon a alanga e eteshe.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu (1:1-2)
2. Avasa o ugodyusho (1:3-8)
3. Yesu Zamawawa nu ulinga wa yi (1:9-2:19)
4. Wuma u sa'ani na Yesu Zamawawa (2:20-4:6)
5. Icasu yu ukosu (4:7-18)

¹ Amu da Bulu. Asula a dangwa mu ta adama mo o'wo aajiya e Yesu Kristi Zamawawa. Timoti ta pa obolo na amu, ayi mawun ma anawu ma tsu ma da.

² N ta danasa mepepelime ma nda a tyo ubata wa ama a Asula aza a na a ri na nden Kolosi. Ele aza a tsu a da waru o to tonon Zamawawa mejege.

Lyawa Asula Dada tsu roco du isa'ani na asuvu nden a yi.

Avasa o ugodyusho

³ Tsu ta yuwusan avasa kuci adama a du, waru tsu to godyusho Asula, Dada vu Zagbain tsu Yesu Zamawawa.

⁴ Ili i na i zuwai ayi da tsu uwwa ta a na i cayi Yesu Zamawawa okolo a du, waru tsu uwwa ta a na i ciga ta ama a Asula suru.

⁵ I ta na ucawu wo okolo ni icigi i nda adama o uzuwu wo okolo a du, agba Asula a zuwa ta de ili i na yaa zuwusaa okolo de zuva adama a du, ubata u na yee ene yi gogo shi. Yu uwwa ta adama o uzuwu wo okolo a nda a mantsa ma na yu uwwai ikaka adama a amayun, Alabari a Sa'ani a na a damma ndu.

⁶ Alabari a Sa'ani a nda a vadala ta nden n du o urana u na yu uwwai amayun mejege adama e isa'ani i na Asula oo rocosu aza o unusu. Gogo gba Alabari a Sa'ani a nda'a a ta rawusa ubata suru atsuma o uvadi. U ta matsasan muwun n na waa vadalasa nden ma ama ubata suru ununa u vadala ndu.

⁷ Abafara to ulinga obolo na atsu, waru tsu ciga yi ta lon. Ayi da za na tawaa ndu na Alabari a Sa'ani'i. U yuwaan ta Zamawawa aganda mejege ana malingata ma tsu e memere ma du.

⁸ Ayi da za na damma ntsu ununa Ruhu va Akiza ca ndu icigi ya ama lon.

⁹ Adama o ndolo, tsu ta yuwusan avasa adama a du kuci. Tsu yuwan ta ne diga o urana u na tsu fara uwwai adama a du, agba tsu lyawa avasa shi. Tsu

ta patishi *Asulā* a ca *du* urevu u mejege e ili i na u ciga n*du* i yuwan, waru tsu ta patishi yi u ca *du* urevu wi ili i ruhu.

¹⁰ Ne *da* cine yaa yuwusan nden n *du* maa ca Zagbain tsugbain kuci, *avu* wu uwwa uyo'o u *du*. I ta matsan muwun *ma* *abulā* na yaa yuwusan ili i sa'ani, waru i to roco isa'ani kuci. Ni i yuwan ne, i ta kungwa *avu* i reveshe *Asulā* kuci.

¹¹ Tsu te ipati Zagbain ca *du* ucira tsu ucira u tsugbain *tsā* yi adama i ka*ba* asuvu waru i *danā* na ankuri, adama waru i kunā wan. Lyawa u shiton *du* na *mazanga*.

¹² Tsu ciga *du* *ta* i godyoo Dada kuci. U ta zuwa *du* i tsurā akunda a na waa ca ama *a* yi *atsuma* o tsugono tse ekan.

¹³ U wawa tsu *ta* e ekere a za na ri a tsugbain o tsugono tsi irumbu, waru reve u *tawato* tsu *atsuma* o tsugono tsa Mawun *ma* yi, za na u cigai lon.

¹⁴ *Asulā* a tsupaa tsu *ta* na *mpasa* m Mawun *ma* yi reve tso o'wo *faan*, ne *da* u yuwaan ntsu gafura vu nusu tsu.

Kristi Zamawawa la'a ta koyan

¹⁵ Kristi Zamawawa ununa *Asulā* *a* ri a *da* u ri, shede ama aa gura ene *Asulā* ne esu e le shi. *Ayi* *da* Mawun mo ufaru *ma* *Asulā* waru u to tsugono tsi ili i na *Asulā* a yuwain biti.

¹⁶ Ne *da* u ri adama a na *Asulā* a yuwan *ta* ili biti o ukere *wa* yi. U yuwan *ta* ili biti zuva ni ili biti pa o uvadi. U yuwan *ta* ili i na tsee ene ne esu biti, waru u yuwan *ta* ili i na tsee ene shi biti. U yuwan *ta* icu'un i tsugono *na* cira koko'o suru aza a na *a* ri ubata u na tse inda shi. Amayun a *da* Mawun *ma* *Asulā* ma yuwan *ta* ili biti adama ili biti i ca yi tsugbain.

¹⁷ U *ta* lo kafu ili biti, waru *ayi* *da* u zuwai ili biti yo o'wo obolo.

¹⁸ Kristi Zamawawa *da* aci a *aa'isa* a *aza* e Itoni, *aza* e Itoni waru lipu *va* yi *da*. *Ayi* *da* za na farai *aa'isa* *a* *aza* e Itoni waru *ayi* *da* za na *Asulā* a fara 'yasain *atsuma* a *akwakwa*, *avu* u *kambatowisa* yi wuma. Adama o ndolo, u la'a *ta* ili biti.

¹⁹ *Asulā* ene *ta* u lobono *ta* cine *ayi* u ri, waru u *danā* ubata wu Zamawawa suru.

²⁰ *Asulā* a zuwa *ta* o ure *wa* Yesu Zamawawa ili yu uvadi ni ili ya zuva suru a *kamba* cece ubata *wa* *Asulā*. *Mpasa* *ma* Yesu n *da* n *kambato* asuvu nden *na* *Asulā* ana a zuwai *mpasa'a* moo oco, *ayi* uvaru a akpata.†

²¹ De *acapa*, i shi *ta* alanga na *Asulā*. N'yuwatan *ma* yi n *da* i shi, *avu* majiyan me iwuya *na* *linga* *du* kakasa *du* *na* *ayi*.

²² Gogo gba shi *Asulā* *a* *kambato* *du* *ta* tsu n'utsa *ma* yi. U yuwan *ta* ne *na* lipu Mawun *ma* yi, za na kuwai a akpata. Adama o ndolo, Yesu Zamawawa *tawato* *du* *ta* a *makakan* *ma* *Asulā*, *avu* yo o'wo babu unusu, ununa ko za aa yuwan adanshi o ro a aci *a* *du* shi, *na* yi isawan *a* *makakan* *ma* yi.

²³ Amma ni i ciga i 'yuwan i lyuwa elime nu u'ususuna ili i nda amayun a *da* waru ni i ciga i 'yuwan yi isawan pe nu ucira. She i lyawa uzuwu wo okolo *a* *du* na ushiyi a mantsa ma na yu uwwai Alabari a Sa'ani wan. A yuwan *ta* alajiya a Alabari a Sa'ani a nda o uvadi suru, waru *amu* Bulu, mo o'wo *ta* aagbashi e itana yi ikaka i nda.

Ulinga wa Bulu

²⁴ N ta uwwusa uyo'o a mantsa ma na aa casu lipu *va* *atsumalima* adama *a* *du*. N to sowo *atsumalima* e ili i na i *tawai* biti, agba suru *na* ne n sowo *atsumalima* a na a rawai za na Kristi Zamawawa sowoi shi. *Atsumalima* *a* u *tawaa* *ta* *aa'isa* *aza* e Itoni ni ikambi za na *ayi* *da* lipu *va* yi.

²⁵ Gogo ʼamu aagbashi a ʼaʼisa a ʼaza e Itoni a da adama a na ʼAsula a zuwa mu ta n damma du ikaka ya yi suru cine u ri amayun.

²⁶ ʼAsula o sokoo ta ama ikaka'a da ne nu ujimu, agba gogo a mantsa ma nda u roco ta ama a yi ifobi ya yi.

²⁷ ʼAsula o roco ta ikaka ya yi adama a na u cigai adu Atakpaci i reve ili i sa'ani ni ili i gbain i nda. Ili i na i shi usokowu, avu gogo e ene yi a alanga eteshe, ayi da: Zamawawa ta nden atsuma a du, waru ne da i revei a na i ri na akunda atsuma a tsugbain tsay yi.

²⁸ Adama o ndolo a da tsaa dansaa koyan da adama a Zamawawa ubata u na tsu 'yawai suru. Tsu to ronuso le atsuvu waru tsu to rocosu le. Tsu ta yuwusan ulinga nu urevu u na Asula a ca ntsu, adama a na tsu cigai a dana obolo na Kristi Zamawawa waru oo o'wo wuntsayi na aa 'yawa a makakan ma Asula.

²⁹ N ta yuwusan ulinga lon adama wo o'wo ne, agba n ca ta aciyawa suru suru o ucira u gbain wa Kristi Zamawawa za na aa yuwusan ulinga atsuma a va.

2

¹ N ciga du ta i reve cine n yuwain atyo a na maa yuwan adama a du, waru adama a ʼaza e Itoni atsuma a Lawudikiya, waru na adama a ʼaza e Itoni a na koto a ga'ain na ʼamu shi.

² N yuwan ta ili i ndolo adama n dashi le ugbamu wo okolo waru adama o boluloi ni icigi. Ayi nda u ta lyawa le a tsura ili i sa'ani ya abunda i na i tsu tawa ne e reve ili yu usokowu ya Asula.

³ Adanshi a Kristi Zamawawa da maa yuwusan. Ayi da za na ri uguzu ni ili yu ugbozu suru waru nu urevu u na tsee ene shi.

⁴ N damma du ta ili i nda adama she za gura pusan du ugbozu wan na a yuwan ulinga nu urevu wu uvadi, waru a yuwan mawasan na adu.

⁵ Ko na wo o'woi n ri zuzu na adu shi, okolo a va o to obolo na adu. Agba n ta a mazanga ma abunda adama a na i ri a yuwusan nden n wuma na wu ntsayi, waru adama a na i ri nu ucawu wo okolo wu ucira a Zamawawa.

Zamawawa tawaq ta na wuma wa amayun

⁶ Gogo gba a na i ushiyi Yesu Zamawawa, Zagbain du, i lyuwa elime ni itoni ya yi.

⁷ Ishuwa aralu a du atsuma a yi reve i kungwa atsuma e le. Ne da ucawu wo okolo a du a tsura ikyun yu ugbamu, cine o rito ndu. Ne da waru yaa shiwan nu ugodyusho.

⁸ She i lyawa nanza reme du atsuma a mawasan me pere wan. Mawasan mo ndolo ma ta dana gashi urevu u da, agba uritosu u vuma u da goon. A tawa ta o ucira u ruhu wu uvadi u nda amma ubata wa Kristi Zamawawa da shi.

⁹ Ili i na i ri pe atsuma a Asula suru a ta pe atsuma a Kristi Zamawawa.

¹⁰ I to obolo na ayi, adama o ndolo ili i na i ri atsuma yi suru a ta pe atsuma a du fo. Waru u ta yuwusan tsugono a aci a cira suru na ama a gbagbain suru.

¹¹ Ana i tawai ya Yesu Zamawawa u pada du ta uryumbu o ure u ruhu. Mapa mo uryumbu mo ndolo cine vuma tsu pada vuma uryumbu da shi. Ili i na gba Kristi Zamawawa yuwain ayi da u pada ta wuma vu nusu du.

¹² Ana a yuwaan du urumusu, a cido du ta obolo na Yesu Zamawawa. Reve a 'yasan du a tyo a wuma adama a na i ri nu ucawu wo okolo atsuma o ucira wa Asula, za na 'yasin Kristi Zamawawa atsuma a akwakwa.

¹³ I *ḍanaḡa ta akwaḡa* adama a nusu *ḡu waru* adama a na i *ḡanaḡi* no okolo a nusu. Amma *Asula* a zuwa *ḡu ta i ḡanaḡa wuma atsuma* e Yesu Zamawawa. U yuwaan *ḡu ta gafura* vu nusu *ḡu suru*.

¹⁴ Udaru vu nusu *ḡanaḡa ta* lo uḡanu, waru udaru u nda u *ta a aci a tsu*. Amma *Asula* a kimusa ta udaru'u, u tara le *ta reve* u lungusa le ana a vara nle akpata a Kristi Zamawawa.

¹⁵ O ure u nda u *ḡa*, *Asula* a tawai ucira wu cira na aza a tsugbain. U ca le *ta wono* a alanga e eteshe a na u lyuwai aci e le a akpata a Kristi Zamawawa.

¹⁶ Adama a nda, she i lyawa nanza kototo *ḡu*, adama e ili i na yoo sowo ko i lyuwa wan. She i lyawa le o kototo *ḡu adama* a na i *kuḡai* a yuwan aḡuki a rana va akiza o ro wan, ko a yuwan aḡuki o Woto Sa'avu wan, ko a na i *kuḡai* o toni *wila wa Ashibi* wan.

¹⁷ Adama a na *wila* u ndolo oroci e ili i na i ri amayun a *ḡa*. Zamawawa a aciyayi ayi *ḡa ili* i na i ri amayun.

¹⁸ Ama o *ta* lo a na a uwwusa uyo'o lon na a tarasa aciyele ili i ro i *ḡa shi* ne epen, waru a na yuwusaan nlingata ma *Asula aganda*. She i lyawa ama o ndolo e geshe *ḡu ana yaa ushi ili* i na yi ntsayi i *ushi* a na i lyuwai aci wan. Cu'un va ama ndolo a tsu damma *ta ili* suru i na e enei, waru wuma u babu a akiza e le u tsu zuwa le *ta a 'yasan avangaci atsuma* o urevu u tsulo *tsa* le.

¹⁹ Ama a nda a ri obolo na Yesu Zamawawa Aci a lipu shi. Adama a na tsu tu ubolu na ayi a lipu e ekere a aruva o ugbamu a yi, waru tsu ta kungwa nna tsu tsura iyalya i tsu nu ucira u tsu diga a *Asula* goon.

²⁰ I kuwa ta obolo na Zamawawa, reve wo o'woto *ḡu faan* diga o ucira wu uvaḡi u nda. Adama a nye i ri oo tono *wila* wu uvaḡi u nda vadamma aḡu aza o uvaḡi a *ḡa*?

²¹ *Wila* u nda u damma *ta*, "She i guza ili i nda wan!" ko "She i lyuwa ili i nda wan!" ko "She i ju'wan ili i nda wan!"

²² *Wila* u nda u ta adanshi a aci e ili i nda i na i tsu jima shi. Nna tsu yuwan ulinga ni ili i nda, tsu tso oco le *ta*. Ne *ḡa fo wila* u na ama a zuwai.

²³ *Wila* u nda a *ta gashi a tu ulobonu* adama a na a zuwa *ta* ama a yuwan ukadu o yo'onoto *Asula* okolo, ko o roco ukadatosu wa aci. Agba epen a *ḡa*, waru a tsu zuwa *ta* ama a ca aciyele atsumalima adama o yo'onoto *Asula* okolo. Agba *wila* u nda u tsu kamba vuma na cigai lyawa majiyan me iwuya ni icigi yi iwuya shi.

3

Cine yaa yuwan wuma u cece

¹ Adama a na a 'yasan ndu obolo na Kristi Zamawawa, i ciga i 'yuwan i zuwa okolo a *ḡu* e ili ya zuwa, ubata u na Yesu Zamawawa ri nden o ukere usa'ani wa *Asula*.

² I zuwa okolo a *ḡu* a jiyan e ili ya zuwa, agba she a jiyan e ili yu uvaḡi u nda wan.

³ I yuwan ili i nda adama a na i kuwa *ta* ana Kristi Zamawawa kuwai, gogo gba shi wuma u *ḡu* u tu usokowu ya Yesu Zamawawa ubata wa *Asula*.

⁴ Yesu Zamawawa *ḡa wuma* wa amayun a *ḡu*, agba nu u roco aciyayi, aḡu fo o to roco *ḡu atsuma* a tsugbain *tsa* yi.

⁵ Ili i na i ri pe atsuma a lipu *ḡu*, i ciga i 'yuwan yu una ili ndolo suru: ili *tsa* tsipere, hali ni ili i wono i tsipere i maluwa me icigi i tsipere. I 'yuwan i ciga i lyawa icigi vu cu'un yi iwuya suru. Waru i ciga i 'yuwan i lyawa utsan suru u na u rocoi aganda a amali.

⁶ Ucasu wa atsumalima wa *Asula* o *ta* lo a *ta wa* a ama a na aa yuwusan ili i ndolo.

⁷ Ne da ɔ́dú fo i yuwusain a mantsa ma na i yuwusain ili i nda de.

⁸ Amma gogo i ciga i 'yuwan i vari ili i ndolo suru. She i ɔ́nɔ́ no okolo usuɔ́wu ɔ́bundɔ́ wan. She i yuwan upan lon wan. She i yuwan ule'e wan. Waru she i yuwan adanshi e epen a aci a nanza wan, ko i yuwaan nanza adanshi a vanvama wan.

⁹ She i yuwunlai epen wan, ana wo o'woi i foɔ́ tɔ́ de akuci o okolo ɔ́ dú waru nɔ́ cine i shi a yuwusan ili.

¹⁰ Gogo yo oto tɔ́ okolo a sa'avu waru za na yuwain okolo a sa'avu'u u ta lyawa elime nu u casu ndú urevu nu u zuwusa ndú yoo o'wo tsɔ́ yi.

¹¹ ɔ́sumɔ́ o ure u sa'avu u wuma u nda, wo o'wo ili i ro shi ko ɔ́dú aza a Isra'íla da ko Atakpaci. Wo o'wo ili i ro shi ko a pada wu tɔ́ uryumbu ko a pada wu shi. Wo o'wo ili i ro shi ko ɔ́vu mocin na koto e revei da shi, ko diga e elentsu ama a na a cigai addama da. Wo o'wo ili i ro shi ko ɔ́vu aagbashi a da ko aagbashi a da shi. Ili i tɔ́ i na i la'ai ulobonu ɔ́yi da Kristi Zamawawa, waru u tɔ́ pe ɔ́sumɔ́ ɔ́ tsu suru.

¹² Adama e ili nda, waru adama a na ɔ́sulɔ́ a ɔ́ngwa ndú yo o'wo ama ɔ́ yi, waru u zuwa dú tɔ́ yo o'wo cece, waru adama a na u ciga ndú, adama o ndolo i guzulɔ́i ni iliyai, ni isa'ani. Waru i ɔ́nɔ́ ben na ankuri. Ili i nda yo o'wo tsu utugu u na i tso oto.

¹³ She i ɔ́nɔ́ a muwulai mu upan vɔ́ni dú wan, waru ni i nusunlai, i yuwunlai gafura. Zagbain yuwaan dú tɔ́ de gafura, adama o ndolo i yuwunlai gafura ne.

¹⁴ Waru ili i na i la'ai ulobonu ɔ́yi da, i ciga i 'yuwan i ɔ́nɔ́ ni icigi. Icigi i da i folo ntsu suru, reve u lyawa tsu tsu yuwain nden n sa'ani.

¹⁵ Lyawa asuvu nden e Yesu Zamawawa yuwan tsugono o okolo ɔ́ dú. I yuwan ili i nda adama a na ɔ́dú ama ɔ́ lipu tɔ́ da waru ɔ́sulɔ́ e de dú tɔ́ i yuwan wuma ɔ́sumɔ́ a asuvu nden. Waru a mantsa suru i godyusho ɔ́sulɔ́.

¹⁶ I lyawa ikaka ya Kristi Zamawawa ɔ́nu ɔ́sumɔ́ o okolo ɔ́ dú lon waru i tɔ́ tsura ugbozu. I yuwan ulinga ni idanshi ya yi i ritoloi reve waru i calai ɔ́sɔ́la a sa'ani. I ɔ́nɔ́ o godyusho ɔ́sumɔ́ o okolo ɔ́ dú waru a mantsa suru i ɔ́nɔ́ a canasaa ɔ́sulɔ́ ishípa i sa'ani icu'un icu'un.

¹⁷ Waru ili i na i yuwain suru ko ili i na i dammai suru, lyawa o o'wo gashi vuma na isawain o unɔ́ wu Zagbain Yesu da. Waru a mantsa ma na yaa yuwusan ili i nda, i godyoo ɔ́sulɔ́ Dada kuci e ekere ɔ́ yi.

Cine yaa yuwan nden a 'wa dú

¹⁸ ɔ́mɔ́ci, i toni ali ɔ́ dú, adama a na ɔ́yi ndolo ɔ́yi da ili i na yi ntsayi ana i toniyi Zagbain.

¹⁹ Ali, i ciga ɔ́mɔ́ci ɔ́ dú, waru she i ɔ́nɔ́ usuɔ́wu e ekere e le wan.

²⁰ Muwun, i yuwan tsutoni nɔ́ mbara n dú ɔ́sumɔ́ e ili suru, ne da yoo yo'onoto Zagbain okolo.

²¹ Nan dada, she i damaton muwun n dú wan, tsɔ́ra o o'wo nu ukuɔ́ wo okolo a wuma u le wan.

²² Agbashi, i ciga i 'yuwan i yuwan tsutoni na azagbain ɔ́ dú ɔ́sumɔ́ o uvafi u nda. I yuwan ukadu i yo'onoto le okolo. She i yuwan ne a mantsa ma na ɔ́ ri lo ɔ́ kɔ́lyuwusa dú goon wan. I yuwan ne no okolo ɔ́ tɔ́ ko nɔ́ ɔ́ shi lo ɔ́ kɔ́lyuwusa dú shi. Ne da ya ca Zagbain tsugbain.

²³⁻²⁴ Zagbain Yesu da yaa lingasaa a mantsa suru. Ama a da yaa lingasaa shi. Zagbain ta ca dú ili i na u zuwayi ama ɔ́ yi o unɔ́ wi ili i na i yuwain. Adama o ndolo, i linga nu ukadu u dú suru.

²⁵ ɔ́dú waru i reve tɔ́ nni i yuwan ili i babu ulobonu, a ta tsupa dú fo ni ili i babu ulobonu u na i yuwain. Adama a na ɔ́sulɔ́ ɔ́ ri na adangulu shi.

4

1 Azagbain, i ka^lyuwa^g agbashi a^g du ulobonu, waru i guza^g le ulobonu. I yuwan ne adama a na i revei a na i ri fo na^g Zagbain zuva.

Iyuwan avasa

2 I dana^g a yuwusan avasa kuci no okolo a^g du ufo^gbu waru nu ugodyusho atsuma^g o okolo a^g du.

3 Waru i yuwaan tsu avasa kuci. I yuwan avasa a na Asula^g aa kpatu'waa^g ikaka i tsu ure, adama tsu damma ama ili yu usokowu ya^g Kristi Zamawawa, ili i na i zuwai n ri wunlu na akani.

4 I yuwan avasa adama n gura yuwan adanshi e ikaka i nda ulobonu, waru o ure u mejege.

5 I dana^g nu ugbozu nni i ri o^golo na ama aza a na a^g ri aza^g e Itoni shi. I yuwan ulinga na^g mantsa ma na i tsurai biti mejege.

6 I yuwan adanshi ni idanshi i sa'ani waru i lyawa adanshi a^g du o o'wo uyo'o u mawwa kuci tsa akpa^gdi. A^gyi da waa kamba du i usu yeci i na za ro aa yuwan du.

Icasu yu ukosu

7 Tikiku ta damma du adama a^g va. N ciga yi ta^g lon. A^gyi za vi ikambi va amayun da za na aa lingasaa Zagbain o^golo na^g amu.

8 N lyungu yi ta^g atsuma^g a mmalu n sa'ani nda a tyo ya'a^g du adama u damma du cine tsu ri pa a yuwusan, waru adama u dashi du okolo ugbamu.

9 Waru n ta^g lyungusu Unisima. A^gyi fo za na oo so^gduwo matsan ma da waru za tsu na tsu cigai. Waru vuma ta^g da atsuma^g a ama a^g du. A ta damma du ili suru i na yaa farasa pa nda.

10 Arista ta^g pa o^golo na^g amu o u'wa wa ali. U ta^g lyungusaa du ni icasu ya yi, ne da fo Marku, za na kaka ta^g da le na^g Banaba. Tsu damma du ta^g de nu ufaru i ushi Marku nnu u tawa^g ya'a^g du.

11 Josuwa* za na waru a^g tsu de Yusutu, lyungu ta^g fo icasu ya yi. Ele nda ele da aza^g e Itoni atsuma^g aza a Isra'ila goon atsuma^g aza a na tsaa yuwusan ulinga o^golo. A ta^g pa a yuwusan ulinga o^golo adama o tsugono tsa^g Asula^g waru a^g ta^g tanatosu mu okolo lon.

12 Abafara vuma da diga a^g lyuci du, waru aagbashi e Yesu Zamawawa a da. U lyunguwa^g du ta^g icasu ya yi. U tsu yuwaan du ta^g avasa babu uro. U tsu pati ta^g Asula^g a gbamato du waru u zuwa du yo o'wo wuntsayi, adama yi isawan nu ucira atsuma^g e ili i na Asula^g a cigai suru.

13 N ta gura yuwan adanshi a^g yi ana wi isawaan ndu o^golo na^g aza^g e Itoni atsuma^g a Lawudikiya na Hirafoli.

14 I'utsa^g ya a^gfula^g i tsu za vu urevu wa^g aguma^g Luka ta^g lyungusu fo icasu ya yi, ne da fo Dima.

15 I yuwan ankuri i lyunguwa^g aza^g a^g tsu aza^g e Itoni atsuma^g a Lawudikiya icasu i va, waru na^g Nimfa ka o^golo na aza a na o tsu bolotosu o u'wa wa yi.

16 Ni i koto desununa u mepepeline ma nda, i lyunguwa^g aza^g e Itoni atsuma^g a Lawudikiya adama ele fo e deyinuna. Waru a^gdu fo i denuna mepepeline ma na n danaa nle.

17 I damma Arikibu adanshi a nda, "Vu 'yuwan ciga vu koso ulinga u na Zagbain ca nuwu suru."

18 Amu, Bulu, amu da n danai icasu i nda ne ekere a^g va.

I cuwan na akani a^g va.

Lyawa isa'ani ya^g Asula^g i dana^g o^golo na^g a^gdu.

* 4:11 Josuwa na Tsuyahuda ili i ta^g i da na^g Yesu na^g Tsheleni.

Mepepelime mo Ufaru ma Bulu a tyo ya Aza a Tasalonika

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu da danai mepepelime ma nda waru u dana ta mepepelime mo ro a tyo aza e Itoni a Tasalonika. Tasalonika lyuci gbain da a nge'en m mala ne eden abunda. Waru ubata u da a na ama abunda a ri oo tono amali. Bulu tawa ta atsuma a Tasalonika reve u rito ama adama e Yesu. Ayi pe u davusa ta amuna o ogodo adama u tsura ikebe. Aza e itoni ya amali na abunda o o'wo ta aza e Itoni ya Yesu. Aza a Isra'ila fo atsuma a lyuci'i o o'wo ta aza e Itoni.

A mantsa wa'a, reve azagbain a lyuci'i a uwa tsushu'un, avu o loso Bulu ubata'a. A tyo de, reve Bulu lyungu kambi va yi Timoti u 'yawa u tawaa yi ni ili i na yaa farasa na aza e Itoni a na u lyawai de Tasalonika. Timoti tawaa yi ta na adanshi a sa'ani, a mantsa ma na wu uwwai adanshi a sa'ani a nda a da Bulu danai mepepelime ma nda.

Abajini o uritosu atsuma e mepepelime ma nda ayi da, cine ili yaa dana a mantsa ma na Yesu a kamba atsuma o uva'di u nda. Ili na abunda i ta fara a mantsa mo ndolo. Tsa'a gura reve urana u na ili i ndolo yaa fara shi, adama o ndolo tsu 'yuwan tsu ciga atsu e ipiri tsu yuwan wuma cine Asula a cigai. Bulu cuduwa ta ili i nda suru atsuma e mepepelime ma nda.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu (1:1-3)
2. Ucawu wo okolo wa aza a Tasalonika ni iroci i le (1:4-3:13)
3. Wuma u na u tsu yo'onoto Asula okolo (4:1-12)
4. Ili i na a zuwusa yaa fara na Zagbain kamba (4:13-5:11)
5. Ili yu ukosu i na aa yuwan ni icasu (5:12-28)

¹ Amu Bulu, na Sila na Timoti, atsu da tsa'a danasaa aza e Itoni atsuma a Tasalonika mepepelime ma nda. U ta a tyo ubata a ama a na a ri aza a Asula waru aza a na a ri aza a Zagbain Yesu Kristi Zamawawa a na a ri de ubata'a.

N ta yuwusan avasa Asula o roco du isa'ani ya yi waru u zuwaa du aba'un a asuvu nden!

Ama a Tasalonika a ta nu ucawu wo okolo

² Atsu tsu godyusho ta Asula adama a du. Waru a mantsa suru na tsa'a yuwusan avasa, tsu yuwaan du ta avasa.

³ Na tsu yuwan adanshi na Asula na Dada tsu adama a du, tsu yuwan ta adanshi e ili i na yaa yuwusan adama o ucawu wo okolo a du. Waru tsu yuwan ta adanshi a du adama o ulinga wu ucira u na i yuwain adama a na i cigai ama. Waru tsu yuwan ta adanshi a du adama o ulyuwu we elime u na yaa kalyuwusa Zagbain Yesu Zamawawa nni i ri pe atsuma a atsumalima.

⁴ N'utsa n va, Asula a ta na a du o okolo, waru atsu tsu reve ta a na u dangwa ndu yo o'wo ama a yi.

⁵ Ana tsu damma ndu Alabari a Sa'ani, ni idanshi i da goon shi, amma nu ucira, adama a na Ruhu va Akiza ca du ta urevu lon ana tsu damma ndu amayun. Ana tsu danai o'golo na a du, ye ene ta cine tsu yuwain nden n tsu o rocosu amayun e ikaka i tsu.

⁶ Ne da i ritoi i yuwan cine atsu tsu yuwain nden, waru cine Zagbain Yesu yuwain nden ma yi. Ko na atsuma a atsumalima a abunda i ushi ta ikaka'a, Ruhu va Akiza zuwa du ta i yuwan mazanga.

⁷ Ne da fo yo o'woi iroci e ekere a ama a na o toniyi Zagbain atsuma a Makidoniya na Akataya.

⁸ Waru adama a du a da ikaka yi Zagbain i bazai atsuma e ida i ndolo, hali u karalai ubata u ndolo suru. Ama ko te da a uwwa ta adama o ucawu wo okolo a du. Adama o ndolo tsaa ciga tsu dashi yuwan adanshi o ndolo shi.

⁹ Ama'a na aciyele a lyuwa ta elime a yuwusan adanshi cine i ushi ntsu. Waru a yuwan ta fo adanshi cine i vadalai i lyawai amali a du na cine yaa yuwusaan Asula a amayun aganda za na ri wuma.

¹⁰ Waru a ta dansa cine i ri ufofu a pura makamba ma Mawun ma yi Yesu u tawa diga zuva. Asula a 'yasan ta Yesu atsuma a akwakwa, waru Yesu dada aa wawusa tsu atsumalima o uge'etosu u na waa tawa.

2

Ulinga wa Bulu atsuma a Tasalonika

¹ Ama a va, i reve ta ana tsu bura ndu pere da shi.

² Cine i revei, tsu dana ta atsuma a Filibi kafu tsu tawa ya'a du. De da a ca ntsu atsumalima reve waru a yuwaan tsu ulamu. Agba Asula a ca tsu ta okolo o ugbamu u na tsu damma ndu Alabari a Sa'ani a alanga e eteshe, ko na wo o'woi ama o ro e gigeshe tsu ta de.

³ Tsu tawaa du ni ikaka i tsu obolo ne epen shi. Waru tsu tawaa du na ayi no okolo o ro de ko'o shi, ko adama a na tsu cigai tsu yuwaan du ugbozu shi. Ne da shi, ko ke'en!

⁴ Asula a usu tsu ta, dada u ca ntsu Alabari a Sa'ani a yi tsara tsu damma ama. Ili i na tsu cigai ayi da tsu yo'onoto Asula o okolo adama a na ayi da u tsu lyungwa okolo a tsu. Atsu tsu zuwa atsuvu e ili i na ama a dansa shi.

⁵ Adu i reve ta a na ica i na tsu cuwa ndu ica ye epen i da shi, waru Asula na aciyayi u to roco ili i na tsu yuwain, tsu yuwan le adama tso obonu ili suru shi.

⁶ Waru tsu yuwan ili i ro tsara tsu tsura tsugbain e ekere a du shi, ko e ekere a ama a na a buwai.

⁷ O una u na, atsu ajiya e Yesu Zamawawa da, tsu shi ta zuwa du i ca tsu ili. Agba tsu yuwan ne shi, amma, reve tso o'wo ben atsuma a du cine mma tsu ca mawun maani reve waru u golofo yi.

⁸ Tsu ciga du ta lon, waru tsu ta na mazanga ma na tsaa damma du Alabari a Sa'ani a Asula. Waru tsu ta na mazanga ma na tsaa kamba du atsuma e ili icu'un icu'un, adama a na yo o'woi ama a na n cigai lon.

⁹ Ama a va, i cuwan cine tsu yuwain ulinga nu ucira u tsu suru ana tsu danai na adu. Usana na ayin tsu yuwusan ta ukadu wi izami yi ikebe adama e ili i na tsu cigai tsu tsula suru. Tsu zuwaa du ume shi, ana tsu danai obolo na adu a yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani a Asula.

¹⁰ Adu ye ene ta ne esu a du, waru Asula e reve ta ne, a na tsu ri cece na amayun, waru ko za aa gura tsura ili i na woo goro a aci a tsu shi cine tsu yuwain na adu, adu aza a na i usuyi Zagbain.

¹¹ Waru i reve ta cine tsu guzai za suru cine dada tsu kalayuwa muwun ma yi.

¹² Tsu te ipati i du, waru tsu ta casu du adanshi, waru tsu ta zuwusa du, i yuwan nden n na maa tawaa Asula na tsugbain adama a na ayi da u de ndu i uwa atsuma o tsugono tsu yi tsara i tsura tsugbain tsu yi.

¹³ A mantsa suru tsu to godyusho Asula adama a na i usuyi ikaka i na tsu yuwaan ndu alajiya. I damma adanshi a tsu idanshi ya ama a da goon shi. I ushi yi ta cine u ri amayun. Ikaka ya Asula i da. Waru ikaka'a i lyuwa ta elime a yuwusan ulinga atsuma a du aza a na a usuyi.

¹⁴ Ama a va, ana i usuyi ili i na tsu dammai, ama a du a ca du ta atsumalima. Ne da yo o'woi vadamma a'isa aza e Itoni a Asula atsuma a Yahuda. Ama o ndolo a usu ta Yesu Zamawawa, amma ama e le, aza a Isra'ila, a ca le ta fo atsumalima.

¹⁵ Aza a Isra'ila o ndolo o una ta amasula e le, hali ozo o ro e le o una Zagbain Yesu. Gogo a ca tsu ta atsumalima avu o loso tsu o uta. Ama a nda o yo'onoto Asula okolo shi, waru a 'yuwan ta ama suru.

¹⁶ A putsu tsu ta a na tsa yuwan adanshi na Atakpaci, adama a tsura iwawi wan. A ta yuwusan ne waru a ta dashishi nusu le. Gogo Asula a yuwan ta upan waru u ca le ta atsumalima.

Bulu ciga ta bura le

¹⁷ Ama a va, ana o loso ntsu atsuma a du, tsu jima shi, reve tsu uwa maluwa ma na tsa kambu ya'a du. Tsu lyawa majiyan ma du shi, ko ke'en, tsu dana ta na maluwa ma na tsee ene du.

¹⁸ Amayun a da a na tsu shi tsu cigai tse ene du, amu Bulu, n yuwan ta ukadu mantsa na abunda adama n tawa ya'a du, amma reve Male me geshe tsu.

¹⁹ Ili i na i zuwai n cigai me ene du ayi da i ta tawusa tsu nu uzuwu wo okolo, waru i tawa tsu ta na mazanga, waru adu da iroci yu ulyuwu wa aci a tsu. I ta zuwa tsu tsu yuwan mazanga a makakan ma Zagbain tsu Yesu nnu u tawa.

²⁰ Amayun, adu da tsugbain tsa tsu na mazanga ma tsu.

3

¹ Adama a na tse enei tsa gura danu babu na tsu uwwai alabari a du shi, dada tsu isawantoyi adanshi tsi isawan atsuma a Atina ne'en,

² reve tsu lyungu Timoti ya'a du. U ta yuwusan ulinga obolo na atsu ana aagbashi a Asula, reve waru u yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani a Kristi Zamawawa. Tsu lyungu yi ta adama u zuwa du i gbama waru u dashi du okolo ugbamu o ucawu wo okolo a du.

³ Tsu ciga du yoo o'wo udamu adama a addama a na i ri pe shi. Na ne suru, i reve ta a na a dangwa ntsu de adama o oso a atsumalima a nda.

⁴ A mantsa ma na tsu danai obolo na adu tsu ronuso du ta atsuva a na addama a ri lo a tawa du babu ujimu. Waru i reve a na addama'a a tawai de.

⁵ N reve ta na addama a du, waru maa gura danu babu na mu uwwai ili i na ya ba da du o okolo a va adama a du shi. Ayi da i zuwai n lyunguwa ndu na Timoti. N lyungu yi ta adama we ene ko ucawu wo okolo a du a buwa ta ugbamu. N ta uwwusa wovon she Za Malyungwa ma lyuwa aci a du o ure u ro avu waru ulinga u tsu woo o'wo pere wan.

Timoti dammai ili i na we enei

⁶ Gogo da Timoti rawai ana wu utai ya'a du. U tawa tsu ta na alabari a sa'ani adama o ucawu wo okolo ni icigi i du. U kambuwa tsu ta a na yaa cuwusan na atsu na mazanga, waru i ta maluwa ma na yee ene tsu cine atsu tsu ri a maluwa ma na tsee ene du.

⁷ Ama a va, atsu a aciyatsu tsu ta pa na addama a abunda, waru a ta casu tsu atsumalima lon, amma tsu tsura ta okolo o utanu adama a na i buwai pe nu ucira atsuma o ucawu wo okolo a du.

⁸ Tsu reve ta i ta mishin nu ucira atsuma a Zagbain Yesu, ayi da gba waa casu tsu mazanga ma asuvu ma na wuma u tsu u tsura ta ucira.

⁹ Tsu godyoo ta Asula lon adama a du! Adama a du tsu ta na mazanga ma abunda a makakan ma Asula a tsu.

¹⁰ Urana na ayin tsu ta yuwusaan du avasa babu uro. Waru tsu te ipati ya Asula u lyawa tsu tse enishe du adama ni i cigisa ili i ro atsumā o ucawu wo okolo a du, tsu ca du.

¹¹ Tsu ta avasa Asula Dada tsu na Zagbain tsu Yesu lyawa tsu tsu bura du.

¹² Tsu ta yuwusan ipati Zagbain zuwa icigi i du i kungwa, waru u shiwan hali u kara a rawusa ubata aza a du hali a tyo e ekere a za suru, cine icigi i tsu i shiwan a tyo ya'a du.

¹³ Wi isawaton okolo a du aza a babu unusu atsumā a akiza a makakan ma Asula Dada tsu, a mantsa ma na Yesu Zagbain aa tawa na aza a akiza a yi.

4

Vu yuwan nden n sa'ani a makakan ma Asula

¹ O ukosu, ama a va, cine tsu damma ndu atsumā a ala a Zagbain tsu Yesu Zamawawa, tsu ta fo e ipati i du i yuwan nden n na woo yo'onoto Asula o okolo. Tsu rito du ta de i yuwan ne waru i ta yuwusan ne. Waru tsu ta patishi du i lyuwa elime na mayan ne,

² adama a na i ta tawusan ni ili i na tsu rito ndu a ala a Zagbain Yesu.

³ Asula a ciga du ta i dana cece, adama o ndolo i suma cu'un vu unusu u tsipere suru.

⁴ Reve za suru u golo6o lipu va yi, avu u yuwan nden n na n ri na akiza na ama a ca yi tsugbain.

⁵ Ne da yaa yuwan nden atsumā e icigi i mayan ma tsipere vadamma aza a amali shi. E reve Asula na re va yi shi.

⁶ She vu paala za va wu vi Itoni atsumā e ili i nda, vu zami ka va yi wan, adama a na Asula a ta tawaa na atsumalima o una wi icu'un vu nusu ndolo suru. Tsu rono du ta atsuvu na abunda.

⁷ Asula a de tsu ta adama tso o'wo cece, agba u de tsu adama tsu yuwain nden mi idaba shi.

⁸ Za na kudai a yuwan nden oo tono wila u nda, wila u vuma u da u 'yuwain a yuwan tsutoni na ayi shi, amma Asula a da waa 'yuwusan, za na ca ndu Ruhu va Akiza va yi.

⁹ Asula na aciyayi u rito du ta i cigalai, adama o ndolo ili yi lo shi na yaa zuwa mu n danaa du adama e icigi ya aza e Itoni a na wu ntsayi e ene atsumā a ama a Asula.

¹⁰ Amayun a da, gogo i ta ni icigi ya abunda a tyo ubata aza e Itoni a na a ri e ida ya Makidoniya. Ama a va, ko na wo o'woi ne, tsu te ipati i du i dashi icigi a tyo ya'a le lon.

¹¹ Ili i na yaa la'a yuwan maluwa ayi da nda: I danu sanyi, i yuwan majiyan me ili i na yaa yuwusan goon, waru i linga ne ekere a du, cine tsu damma ndu nu ufaru.

¹² Ne da ama a na a ri aza e Itoni shi a ca du tsugbain adama a nden n du, waru yaa dana a kalyuwusa nanza ca du ikebe shi.

Cine Zagbain aa kamba

¹³ Ama a va, n ciga du ta i reve ili i na yaa fara na aza e Itoni a na a kuwai, adama i dana tapu na atsumolangu tsa ama a na a ri nu uzuwu wo okolo shi wan.

¹⁴ Tsu usu ta a na Yesu kuwai, waru a 'yasan yi ta avu u kamba wuma. Waru tsu ca ta okolo na Asula aa tawato Yesu waru, u ta kamba obolo na ama suru a na a cayi okolo ya Yesu kafu a kuwa.

¹⁵ Cine Zagbain Yesu yuwain adanshi na aciyayi a na, atsu na tsu ri wuma a mantsa ma na Zagbain aa kamba tsa wala elime a aza a na a ri pe ason e le shi.

16 Zagbain na aciyayi u ta cipa diga zuva. A mantsa ma ndolo ma da ama a uwwa udammu wu ucira wu Zagbain, reve waru a uwwa abajini a yisaali o una wu zagbain vu nlingata ma Asula, reve a uwwa e ivulusa aavana a Asula. Ne da, aza a na a kuwai atsuma a Kristi Zamawawa a fara 'yon a tyo zuva.

17 Reve atsu na tsu buwai wuma avu tsu buwa atsuma o uvadi reve a fala tsu a tyo atsuma e eleshe obolo ne ele, avu suru ntsu tsu ga'asan na Zagbain zuva reve tsu dana obolo na ayi babu ukotu.

18 Adama o ndolo i vowontoloi okolo waru i gbatatoloi aciyadu ni idanshi i nda.

5

1 Ama a va, ili i ro yi lo na yaa zuva mu n danaa du cine ko mantsa ma na ili i ndolo yaa fara shi,

2 adama a na i reve ta ulobonu lon urana wu Zagbain u ta tawa cine vivu tsu tawa na ayin.

3 A mantsa ma na ama aa dansa, "Ili suru i ta mejege, asuvu nden ta lo waru babu addama o ro," a mantsa ma da da ulungusu wa riya le babu urevu, cine mafa n limatan n ri usan lon na mantsa ma rawa zuzu. A mantsa'a babu ure u mala'aa diga a addama o ndolo.

4 Ama a va, she i dana atsuma e irumbu adama e ili nda wan, waru she i yuwan asalama nnu urana wu Zagbain tawa gashi vivu wan.

5 Adama a na suru ndu muwun me ekan n da waru muwun mu urana n da. Tsu ri aza e irumbu na ayin shi.

6 Adama o ndolo i yuwan ipiri i sa'ani, she i lantsa cine ozo o ro a ri a nlavu wan. I dana e ipiri nu uguzu wa aci.

7 Ayin mantsa ma da na ama a tsu lantsa waru mantsa ma da na ama o tso o'wo usowu.

8 Agba atsu na tsu ri a nden atsuma e ekan tsu 'yuwan tsu ciga tsu gitsai aciyatsu. Cine soja tsu fobo aciyayi nna wu nla utugu wa araga a makakan ma yi, tsu 'yuwan tsu ciga tsu foboi aciyatsu adama na Mekerencesu ma tawa, tsu gura lyuwa elime nu ucawu wo okolo ya Yesu avu waru tsu lyuwai elime ni icigi ya ama. Cine soja tsu fobo aciyayi nna wo oto melezu mo uvon, tsu 'yuwan tsu ciga tsu dana nu uzuwu wo okolo a na Yesu a wawa tsu.

9 Tsu yuwain ili i nda adama a na Asula a zuwa ta okolo u wawa tsu o ucira wu Zagbain tsu Yesu Kristi. Ayi Asula u tsuwan tsu upan wa yi shi.

10 Zagbain Yesu kuwa ta adama a tsu, adama tsu yuwain wuma obolo na ayi babu ukotu. Ayi nda amayun a da na tsu ri wuma ko cina tsu kuwa a mantsa ma na u kambai.

11 Adama e ili i ndolo suru, i gbatatoloi asuvu reve i suwulai aciyadu cine i ri a yuwusan.

Uritosu wu ukosu

12 Ama a va, i ca aza a na a ri azagbain a du atsuma o ulinga wu Zagbain tsugbain. A linga ta lon atsuma a du waru a damma du ta adama e ili i na i ri ulobonu shi a na yaa yuwusan.

13 I ca ama a nda tsugbain waru i ciga le adama o ulinga u le. Waru i yuwan nden n sa'ani vani du.

14 Ama a va, ni i ciga i 'yuwan i rono orogo atsuwu. I dashi aza a na a tsu lapa uwwa wovon shi okolo ugbamu. I toni ben waru i kalyuwa aza a na a ri nu ucira shi. I yuwan ankuri na za suru.

15 She i lyawa nanza tsupa iwuya ni iwuya wan, amma i yuwan ukadu i yuwunlai isa'ani waru na za suru.

16 I ḍana na maḗaṅga kuci.

17 I lyuwa elime na mayan ma avasa.

18 Ko ni ili i ro i fara, i ḍana na no okolo o ugodyusho, adama a na wo o'woi ili i na Asula a cigai a tyo ya'a ḍu ḍa aza a na a ri aza a Kristi Yesu Zamawawa.

19 She i geshe Ruhu va Akiza wan.

20 She i kudā a tara adanshi e ili yu usokowu ya Asula ili ya aḅula wan.

21 Amma i 'yuwan i ciga i lyungwa ili suru i na a dammai. I guza ili i na i ri ulobonu.

22 I suma cu'un vi iwuya suru.

23 Tsu reve ta a na Asula a ḍa aa casu asuvu nden, waru n ta yuwusaan ḍu avasa u zuwa ḍu yoo o'wo aza a akiza o ure suru. N ta yuwusan avasa u geshe okolo na asuvu na lipu ḍu diga a mayan mo unusu e re suru, hali she urana u na Zagbain tsu Yesu Zamawawa kambai.

24 Za na ḍangwa ndu za va aḅula ḍa, waru u ta yuwan ili i ndolo.

25 Ama a va, i yuwaan tsu avasa.

26 I caṣa aza e Itoni a na a ri ḍe suru ni ikatalu ya amayun.

27 N te ipati i ḍu aṣuma a ala a Zagbain, i denuna o u'wa wu Zagbain suru mepepeli ma nda.

28 N te ipati Zagbain roco ḍu isa'ani ya yi suru.

Mepepelime me Ire ma Bulu a tyo ya Aza a Tasalonika

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu danaa ta aza e Itoni a na a ri pe atsuma a Tasalonika. Ayi da mepepelime me ire ma na u danayi aza e Itoni atsuma a lyuci na ri na abajini e eden a na a ri a nge'en m mala. U dana ta mepepelime ma nda adama a na ama o ro aa yuwusan uritosu u sa'ani shi adama o urana u na Yesu Zamawawa aa kamba. Ozo o ro e le a damma ta a na a tsura ta mepepelime diga ya Bulu agba epen a da le.

Atsuma e mepepelime ma nda Bulu dana ta amayun e ili i na yaa fara a makamba ma Yesu. U dashi ta damma ili i na u dammai de adama a adanshi a nda. Bulu yuwan ta adanshi e ili i ta'atsu i na i la'ai ulobonu atsuma e mepepelime ma nda. U damma le ta adama ada a mantsa ma na Yesu aa kamba. Waru u dammisa le ta atsumalima a na o sowuso ubata wa Asula a da wo utusa shi. Atsumalima a nda o to koto urana u ro reve a tsura wivuwun. A tyo o ukosu, u damma le ta a yuwan ulinga na atyo o ucira u na a ri na ayi kafu Yesu kamba.

Ili i nda suru amayun a da hali a tyo ana'an, cine a danai a mantsa ma ama a Tasalonika a na Bulu danaa nle mepepelime ma nda.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu (1:1-2)
2. Ukambu wu Zagbain amayun a da (1:3-12)
3. Koto Zagbain kamba shi (2:1-12)
4. Vu yuwan nden ma abula (2:13-17)
5. Vu yuwan avasa waru vu yuwan ulinga (3:1-15)
6. Avasa o ukosu (3:16-18)

¹ Amu Bulu, na Sila na Timoti, atsu da tsaa danasa mepepelime ma nda e tewee aza e Itoni ya Tasalonika ama a Asula Dada tsu aza a na a ri atsuma e itoni yi Zagbain Yesu Kristi Zamawawa.

² M pati ta Dada Asula na Yesu Zamawawa Zagbain u roco du isa'ani waru u ca du aba'un na asuvu nden!

Avasa o ugodyusho

³ Ama a va, u lobono ta tsu godyoo Asula adama a du kuci, tsu ta yuwusan mazanga adama a na ucawu wo okolo a du a ta kungusa atsuma e itoni nu ucira, waru suru ndu i ta dashishi ncigalai.

⁴ Na tsaa yuwusan adanshi a du na aza e Itoni ya Asula bata ro, atsu tsu yuwan ta mazanga a na yaa kabusa asuvu, avu i buwa nu ucawu wo okolo ko na yoo sowuso atsumalima a malyungwa na awuya.

⁵ Atsumalima a nda o to rocosu Asula e te ge'eto koyan mejege. Ne da Asula ee kece du atsuma a aza a na aa uwa o tsugono tsa yi, agba gogo adama o tsugono tso ndolo tsa da yoo sowuso atsumalima'a.

⁶ Asula a ta yuwusan ili i na i ri ulobonu kuci. U ta ca aza a na a tawusaa du na addama atsumalima. Waru u ta tawaa du na wivuwun atsuma a atsumalima a du.

⁷⁻⁸ A mantsa ma na Yesu Zamawawa Zagbain aa tawa diga zuva na nlingata ma Asula mu ucira ma yi ofolo na akina a makula u ta ca tsu wivuwun fo.

Zagbain tsu Yesu ta ca aza a na e revei Asula shi atsumalima na aza a na a 'yuwain a yuwan tsutoni na Alabari a Sa'ani a Zagbain tsu Yesu.

⁹ Atsumalimā a na oo sowo ayi da ulungusu suru suru. A ta kasa le na Zagbain waru nu ucira u tsugbain tsā yi suru suru.

¹⁰ Ili i nda i ta fara o urana u ndolo a mantša ma na Zagbain aa kamba adama u ushi ica na tsugbain e ekere a aza a na a ca niyi okolo suru waru a ri aza a yi. Ili'i obolo na adu da, adama a na i usu ta ili i na tsu dammai.

¹¹ Asulā a dangwa du ta, waru tsu ta avasa a na Asulā aa usu du yi ntsaa yoo o'wo ama a yi. Tsu ta avasa a na ucira wa Asulā waa kamba du i yuwan ili i sa'ani i na yaa ciga i yuwan suru. Ucawu wo okolo a du a da waa zuwusa du i ciga mayan me ili i nda.

¹² Ne da za suru aa ca ala a Zagbain tsu tsugbain adama a du, avu a ca du tsugbain obolo na ayi. Ayi nda ili i mayuwaan i da e ekere a Asulā a tsu ne ekere e Yesu Zamawawa Zagbain adama e isa'ani i le.

2

Vuma Vama na 'yuwain Wilā

¹ Ama a va, tsu ta damma du ununa Zagbain tsu Yesu Zamawawa aa tawa, na cine oo boloto tsu ubata wa yi.

² She yoo o'ushi na atsumolangu ko udamu adama a ama a na aa dansa a na urana wu Zagbain u tawa ta de wan. A ta gura damma a uwwa ta ne ubata u tsu o uritosu, ko e ikaka ya adanshi, ko e mepepelime.

³ She i lyawa a yuwan du ugbozu ni ili i na aa dansa wan.

Amayun ayi da urana u ndolo waa tawa shi, she na abajini o u'yaasan wa aci e ekere a Asulā a rawa reve waru o roco Vuma Vama na aa lungusa suru suru.

⁴ U ta 'yaasan aciyayi mgbain, reve u tara aciyayi u la'a ta ili i na a tsu de aamali suru. Avu waru u lungusa ili i na aa yuwusaan aganda suru. U ta uwa atsuma a Aa'isamapada a Asulā, avu u damma ayi na aciyayi Asulā a da.

⁵ I gura cuwan ana n danai obolo na adu, n yuwaan du ta adanshi e ili i nda.

⁶ Gogo gba i reve ta ili i na yaa guzasa yi, adama a na a to utaa yi a alanga e eteshe na mantša ma yi ma rawa.

⁷ Agba ko gogo ucira wu ulinga u vuma u na u ri a nlangi na Asulā u to ulinga usokowu. Agba za na aa guza yi ta lyuwa elime na mayan ne hali she na a tawa za na aa guzasa yi'i.

⁸ Dada Vuma Vama oo utaa aciyayi, ayi da za na Zagbain Yesu Zamawawa oo kototo nu upepu u wivuwun wu unā wa yi. Ayi da za na Yesu Zamawawa aa lungusa, nu u tawa atsuma a tsugbain tsā yi.

⁹ Vuma vama n nda u ta tawa u yuwan ulinga u Male nu ucira we epen ni iroci ye epen na linga va asalama ve epen.

¹⁰ Waru u ta gura yuwan atyo e iwuya i na waa yuwan wu lumā ama a na aa lungusa. A ta lungusa le adama a na a 'yuwan ta a ciga ili ya amayun reve waru a 'yuwan iwawi i na i tsu utā ubata wa Asulā.

¹¹ Adama o ndolo Asulā a lyunguwa le ta ni ili yu ucira i na yaa lulumā le, avu u zuwa le a usu epe'en.

¹² Ne da oo kototo le adama a na a shi ta a uwwusa uyo'o wi iwuya i na a shi a yuwusan, reve a 'yuwan a usu amayun.

Yi isawan nu ucira

¹³ Ama a va, tsu godyoo ta Asulā adama a du. Zagbain ciga du ta waru Asulā a dangwa du ta de nu ujimu diga o ufaru adama u wawa du. Iwawi i nda i tawa ta adama a na Ruhu va Akiza kambato ndu cece, waru u tawa ta adama a na i usuyi ikaka ya amayun.

¹⁴ U de du ta i tsura iwawi a mantsa ma na tsu damma ndu Alabari a Sa'ani. Gogo nda i ta gura uwa atsumā a tsugbain tsu Zagbain tsu Yesu Zamawawa.

¹⁵ Ama a va, adama e ili i nda, i ciga i 'yuwan yi isawan mejege, avu i guza ili i na tsu rito ndu atsumā a adanshi na atsumā a madana.

¹⁶ Asula Dada tsu ciga tsu ta. Adama e isa'ani ya yi u ca tsu ta adanshi na asuvu nden nu uzuwu wo okolo u sa'ani u na u ri nu ukotu shi.

¹⁷ Tsu ta avasa Zagbain Yesu Zamawawa na Asula Dada tsu a zuwa okolo a du a gbama. Waru tsu ta avasa a ca du ucira u na yaa yuwan ili i sa'ani, reve waru i yuwusan adanshi a sa'ani.

3

Iyuwaan tsu avasa

¹ Ama a va, o ukosu u mepepelimē ma nda, n te ipati i yuwan avasa adama a tsu. Ili yu ufaru, i yuwan avasa adama e ikaka yi Zagbain i baza go'o avu ubata u na u rawai biti, a tara yi na abula ununa i yuwain a mantsa ma na ikaka'a i rawa ndu.

² Waru i yuwan avasa a wawa tsu e ekere a ama a vama na ama e iwuya, adama a na vuma suru da cayi Zagbain okolo shi.

³ Amma Zagbain za va abula da, u ta gbamato du, avu u geshe du e ekere a za vama.

⁴ Tsu ta nu uzuwu wo okolo atsumā a Zagbain a na yaa yuwusan ili i na tsu damma ndu, waru tsu ta nu uzuwu wo okolo i ta lyuwa elime na mayan ne.

⁵ Lyawa Zagbain roco du cine Asula a ciga ndu, waru u roco du cine yaa kaba asuvu na atsumalima ununa Zamawawa kaba asuvu.

Morono ma atsuvu adama a aza o ukudu

⁶ Gogo gba ama a va, tsu ta zuwusa du i yuwan ili i nda atsumā a ala a Zagbain tsu Yesu Zamawawa: Yi kasa na vuma suru na ri nu ukudu atsumā a du waru za na aa yuwusan nden ma yi a kurusu uritosu u na i tsurai ya'a tsu shi.

⁷ Adu na aciyadu i reve ta cine wuntsayi i toni ili i na tsu yuwain. Ana tsu danai na adu, tsu dana aza o ukudu shi.

⁸ Tsu ushi ilyalya une'e ubata wu za ro shi, shede na tsaa tsupa. Tsu linga ta lon urana na ayin adama tsoo o'wo itana a tyo ya'a du wan.

⁹ Tsu yuwan ta ne ko na tsu ri na tsaa zuwa du i lyuwato tsu, avu gba tsu 'yuwan adama tsu lyawaa du iroci i na yaa kuru.

¹⁰ A mantsa ma na tsu dana obolo na adu, tsu zuwaa du ta wila u nda: "Za na suru lingai shi, she u lyuwa wan."

¹¹ Gogo gba tsu uwwa ta ozo o ro atsumā a du a ta a nden me pere, reve a 'yuwan a linga, reve a uwa e gesheshe ulinga wa akapi a ama.

¹² Adama o ndolo, atsumā a ala a Zagbain tsu Yesu Zamawawa, tsu ta patishi icu'un ya ama o ndolo, tsu ta gba waru a dansaa le, e reme ulinga adama a tsura ilyalya waru a danu ben.

¹³ Ama a va, she i kuna mayan me isa'ani wan ko ke'en.

¹⁴ I kalyuwa aza a na a 'yuwain a kuru ili i na tsu dammai atsumā e mepepelimē ma nda ulobonu. Yi kasa ne ele, adama o o'wo na wono.

¹⁵ She i tara ama a nda ana n'yuwatan n du wan, amma i yuwan adanshi ne ele ununa yaa yuwan adanshi na aza a du, za na lobonoi i bara yi adama o unusu u na waa yuwusan.

Icqsu yu ukosu

¹⁶ Lyawa Zagbain va asuvu nden na aciyayi u ca du asuvu nden a yi kuci atsumā e ili i na i farai suru. Lyawa Zagbain dana obolo na adu suru.

¹⁷ Gogo nda apa icasu i va, amu da n dana niyi ne ekere a va. Amu, Bulu, ne da n tsu yuwan o ukosu wu mpepeline n va suru, waru o to rocosu aza a va a da na amayun.

¹⁸ Lyawa isa'ani yi Zagbain tsu Yesu Zamawawa yo o'wo obolo na adu suru.

Mepepelime mo Ufaru ma Bulu a tyo ya Timoti

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bulu da danai mepepelime ma nda a tyo ya Timoti. Timoti tsu walasa ta ofolo na Bulu kuci adama a damma ama ada e Yesu. A mantsa ma na u danai mepepelime ma nda, Timoti yuwusan ta ulinga a kandaruwusa m'anga n lyuci va Afisu.

Bulu danaa ta Timoti tsara u kamba yi atsuma o ulinga u na woo ronoo aa'isa o ubata'a adanga. Adama o ndolo ayi mepepelime'e u ta tapu na cine aa dangwa azagbain, waru na cine wuntsayi aza e Itoni a yuwan nden n le atsuma o ulinga wa Yesu Zamawawa.

A'isa aza e Itoni ana'an bata da na aza e Itoni oo rito amayun adama a Asula waru ubata u na aa linga suru ofolo adama a kambulai waru a kamba fo ama e ili i na ya bala le. Ayi mepepelime ma nda u ca ta azagbain a aa'isa aza e Itoni uritosu ni iroci i sa'ani waru adama aza e Itoni suru.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu (1:1-2)
2. Cine aa'isa aa yuwan wuma (1:3-3:13)
3. Ili i na Asula o soko ntsu (3:14-4:5)
4. Asala a Bulu a tyo ya Timoti (4:6-6:21)

Ucuduwu

¹ Amu da Bulu, za na aa danasaa wu. Amu aajiya e Yesu Kristi Zamawawa da adama a na Asula na Yesu a zuwa yi ta wo o'wo ne. Asula ayi da za vi iwawi i tsu. Yesu Zamawawa waru uzuwu wo okolo a tsu.

² N ta danasaa wu Timoti, mawun ma amayun ma va adama o ucawu wo okolo a wu.

Asula a da Dada tsu, waru Yesu Zamawawa ayi da Zagbain tsu. N ta yuwusaan wu avasa a ca wu icigi ni isa'ani na asuvu nden.

Vu danga nu urevu u munlu me epen

³ Ana n karai a tyo e ida ya Makidoniya, n damma wu ta vu danu atsuma a Afisu. Adama a na n ciga nuwu vu bara ama o ro adama a lyawa uritosu wi ili i na i ri mejege shi.

⁴ She a kuru ofoli a alabari e pere wan, agba she a lungusa mantsa e itoni ya alabari o ugeru u limatan wa agadu a nkaya wan. Nna a yuwan ne a tsu tawa ta n nronuloi ma adanshi n na n tsu kamba ama a yuwan wuma nu ucawu wo okolo e ekere a Asula shi.

⁵ Ili i na i zuwai vaa bara le tsunda ayi da adama koyan na ri lo u shiwan ni icigi. Icigi i nda i tsu utu diga o okolo a na a ri cece, na asuvu a sa'ani, nu ucawu wo okolo a amayun.

⁶ Amma ama o ro a batsa ta a lyawa ili i nda. Reve a lungusa mantsa ma abunda a adanshi e pere.

⁷ A ciga ta o o'wo munlu n Wila ma Asulazuva, agba a ri nu urevu wa amayun e idanshi'i shi ko ana a ri afalu a na e revei.

⁸ Tsu reve ta Wila wa Musa u tu ulobonu nna vuma yuwan tsutoni na ayi ununa Asula a cigai.

⁹ Waru tsu reve ta Asula a zuwa Wila'a adama a aza a na a ri na agula shi. Amma u zuwa ta Wila'a adama a aza a na a 'yuwain a yuwan tsutoni waru na aza a na aa yuwusan ili yu uwuyan a mantsa suru. Waru u zuwa le ta

adama a aza a na a 'yuwain Asulā waru na aza a na aa yuwusan unusu. U zuwa le t̄a waru adama a aza a na asuvu e le a ri cece shi, waru na aza a na aa yuwusaan Asulā agandā shi. U zuwa t̄a Wilā'a waru adama a aza a na aa gura ana nan dada n̄a nan mma le. U zuwa le t̄a adama a aza a mona.

¹⁰ Waru u zuwa le t̄a adama a aza a na aa yuwusan tsipere, na ali a na oo vosun na ali waru n̄a am̄aci a na oo vosun n̄a am̄aci. Waru Wilā'a u t̄a lo adama a aza a na a winasa aza e le ana agbashi, na aza a na a yuwusan epen obolo na aza a na a yuwusan epen o ukobu wu uge'etosu. U zuwa t̄a Wilā u ndolo adama a ama a na a yuwusan ili i wuya icu'un icu'un i na i wasain uritosu u sa'ani.

¹¹ Uritosu u sa'ani u ta ntsaa na adanshi e ikaka i sa'ani i na moo ritosu adama a Asulā a sa'ani. Ayi nda ayi da ikaka i sa'ani i na Asulā a ca numu tsarā n damma ozo o ro.

Isa'ani ya Asulā a tyo ya Bulu

¹² N godyoo t̄a Yesu Zamawawa za na ri Zagbain tsu, u ca mu tu ucira. Reve u ca mu ulinga w̄a aḅulā w̄a yi tsarā n yuwaan yi.

¹³ Ili ya asalama i da, a na u yuwain ili i nda, adama a na n shi t̄a n tsu yuwusan adanshi a vama e ekere a ala a Zamawawa. N yuwusan t̄a ugenge wa ama a yi tsarā n yuwaan le iwuya o ure u na maa gura suru. N̄a ne suru Asulā o roco mu t̄a isa'ani ya yi adama a na n yuwusain ili i ndolo suru aṭsuma o ulambu wu urevu waru babu na n cayi okolo.

¹⁴ Zagbain yuwaan mu t̄a isa'ani ya aḅunda. Adama e isa'ani† ya yi u zuwa mu t̄a n ca okolo, reve u ne'e mu icigi i na Zamawawa Yesu rocoi ama.

¹⁵ Yesu Zamawawa t̄awa t̄a aṭsuma o uvadi tsarā u wawa aza o unusu. Ikaka'a amayun a da, waru vadi suru usu ikaka'a. Waru aṭsuma a ama, amu da n shi n la'ai koyan da unusu suru.

¹⁶ Adama o ndolo, Yesu Zamawawa yuwaan mu t̄a isa'ani, reve waru u roco mu ankuri babu utyo, tsarā mo o'wo iroci e ekere a aza a na aa t̄awa a usu n̄a aḅapa adama a tsurā wuma u babu ukotu.

¹⁷ Tsu cayi Asulā ica, reve waru tsu ca niyi tsugbain. Tsu yuwusain ne babu ukotu. Ayi da Mogono ma babu ukotu, za na a tse ene shi, agba u tsu kuwa shi. Ayi da Asulā a nde'en. Ami.

¹⁸ Kafu mantsa ma nda, ama o ro a yuwan t̄a adanshi adama e ili i na vaa yuwan. Mawun ma va, Timoti, uwwa adanshi a va, waru adanshi a va'a u toni t̄a adanshi a na a yuwain a aci a wu de aḅapa. N ciga t̄a adanshi a nda a ca wu ucira u na vaa yuwan mpolo n sa'ani.

¹⁹ Avu a yuwusan ne mpolo, vu guzā ucawu wo okolo a wu waru vu dana na asuvu a sa'ani. Ozo o ro a 'yuwan t̄a na aa lyawa ucawu wo okolo e le u lyuwa elime a asuvu a sa'ani e le, ne da ucawu wo okolo e le a langai ana upepu wu ucira u tsu lungusa wantsun.

²⁰ Ama o ro a na a yuwain ne, ele da Hamanaya na Iskandari. Reve n ca ama a nda e ekere o ucira u Male, ne da oo rito she a yuwaan Asulā adanshi a vama† wan.

2

Uritosu adama a aganda

¹ Ili yu ufaru, n ciga t̄a n damma wu vu yuwaan za suru avasa. Nn̄a vaa yuwan ipati ya wu, vu pati Asulā u roco le isa'ani ya yi, reve vu damma Asulā vu godyo t̄a.

² Tsu yuwayin ngono na aza a na a ri n̄a tsugbain suru avasa tsunda. Tsu yuwain ne adama tsu yuwain nden n sa'ani no okolo nden. Vu yuwan ne

adama tsu yuwain cu'un vu nden n na *Asulā* a cigai, waru tsu ta yuwan nden n sa'ani na ama.

³ Mayan ma avasa tsunda u tu ulobonu, waru tsu to yo'onoto *Asulā* okolo nna tsu yuwan ne.

⁴ *Asulā* a da za na tsu wawa tsu, waru u ciga ta u wawa ama suru. Waru u ciga ta ama suru e reve ili i na i ri amayun.

⁵ *Asulā* a ta a da. Waru vuma ta ta lo na tsu uwa e memere ma *Asulā* na ama. Vuma ta ndolo ayi da Zamawawa Yesu goon.

⁶ Yesu Zamawawa da goon za na tsulayi koyan da uvalu, ana u cayi aciyayi reve o una yi. *Asulā* a ca ta ikaka i nda a tyo o uvadi a mantsa ma sa'ani ma na u dangwai.*

⁷ N damma du ta mejege suru suru, ana n damma ndu *Asulā* a dangwa mu ta mo o'wo aajiya na za va alajiya. Ulinga u va ayi da n rito Atakpaci ucawu wo okolo wa amayun.

⁸ A mantsa ma na i bolotoi biti adama i yuwaan *Asulā* aganda n ciga ta ali a 'yasan ekere e le zuva, nna a yuwusan avasa, waru n ciga ta ekere o ndolo a dana cece. She a tsura upan ko mawasan atsuma a aza a na aa yuwusan avasa wan.

⁹⁻¹⁰ Waru n ciga ta amaci o oto itana i na yi ntsayi amaci a amayun o oto. O oto itana ulobonu, waru o oto itana i na yaa varu ama wan. O tsu roco ta ulobonu u le atsuma e ili i na aa yuwusan. Madava me le ma da mo tso roco ulobonu u le ko iliyatsuvu i zinariya i na oo oto da shi. Waru iyedi yi ikebe†† i le i da yoo rocosu ulobonu u le shi. A suma ili i ndolo suru.

¹¹ Amaci o polo atsuvu reve waru o rito ben na a yuwin tsutoni.

¹² N lyawa amaci o rito ali shi, waru n lyawa le a tsura tsugbain a aci a ali shi. Amma amaci o polo atsuvu ulobonu.

¹³ Ili i na i tawai na ne ayi da Adamu da *Asulā* a fara yuwain, reve u kuru na Hawa.†

¹⁴ Reve waru Mekerencesu ma pusaan ka ugbozu, dada unusu wee teme. Mekerencesu ma pusaan Adamu† ugbozu shi.

¹⁵ Adama o ndolo, *Asulā* a ta wawa amaci ana aa matsasan muwun, agba waru a dana nu ucawu wo okolo. A 'yuwan a ciga a yuwan icigi waru a yuwan wuma u na *Asulā* a cigai. A yuwan nden n wuma u mejege.

3

Uritosu adama a azagbain

¹ Adanshi a nda amayun a da: Vuma na cigai wo o'wo zagbain† atsuma a aza e Itoni, u ta zama ili i sa'ani.

² To, zagbain nu u ciga u 'yuwan u yuwan wuma u na ama aa yuwan adanshi a vama adama a yi wan. U ciga u 'yuwan woo o'wo vali vu ka ta. U ciga u 'yuwan u golofo aciyayi, waru u dana nu ugbozu. U dana na ala a sa'ani. U kalyuwa omocin a na a tawusa o u'wa wa yi ulobonu, waru u gura rito ama.

³ She vuma ndolo wo o'wo ososowi wan, she u dana za vu ulungusu wan. U ciga u 'yuwan u dana ben. U 'yuwan u ciga u ciga nden n lafiya. She wo o'wo za vi icigi yi ikebe lon wan.

⁴ U ciga u 'yuwan u guza u'wa yi ulobonu, reve waru muwun ma yi n yuwan tsutoni, waru a uwwa adanshi a yi.

* **2:6** Ure u ro u na aa damma urevu wa yi ubata u nda ayi da: Ukwa wa Yesu tsā kucci urotsu u da u na woo rocosu *Asulā* a ciga ta a wawa ama. Urotsu u ndolo u tawa ta a mantsa ma na wu ntsayi.

† **2:9-10** Ayi danshi Tsheleni "iyedi yi ikebe" u ta yuwusan adanshi a muwara, cu'un muwara n na a tsu tsura atsuma e inama i mala (Mat. 7:1).

⁵ Na vuma gura guza u'wa wa yi ulobonu shi, cine waa gura guza aa'isa a aza e Itoni a Asula?

⁶ She za na oo o'wo zagbain wo o'wo za vi Itoni i sa'avu wan, adama u'lasan avangaci wan o una u na a dangwa niyi zagbain babu na u jimai, reve Mekerenkesu ma yuwan ulinga nu uvaɗu u ndolo reve u varu yi wan.

⁷ Waru aza a na a ri pe atsuma a aa'isa'a shi a yuwan adanshi a sa'ani a aci a yi ne da ama a yuwan adanshi a vama a aci a yi shi, waru waa riya o wono a maza ma Mekerenkesu shi.

⁸ Ne da waru akambi a azagbain^{o†} a aa'isa a aza e Itoni a ciga a 'yuwan ama a ca le tsugbain waru a dana ama a abula. She oo o'wo ososowi wan, waru aa dana ni icigi yi ikebe uwuyanu wan.

⁹ A ciga a 'yuwan o toni ili ya amayun i na Asula o roco ntsu adama a wuma wa aza e Itoni. A ciga a 'yuwan a dana na asuvu a sa'ani.

¹⁰ Kafu ama a dangwa le a yuwan ulinga wi ikambi ya azagbain a aa'isa'a, a yuwan ne'en ulinga u ro u na woo roco ama a abula da waru a ta gura. Na a gura yuwan ulinga'a ulobonu, to, a ta gura o'wo akambi a azagbain a aa'isa'a.

¹¹ Ne da waru ka vu kambi va azagbain va aa'isa a aza e Itoni u ciga u 'yuwan e reve yi na abula, waru u dana za va adanshi a vanvama wan. U gura bana aciyayi waru e ili i na waa yuwusan suru, u dana na amayun.

¹² Kambi va azagbain va aa'isa a aza e Itoni u ciga u 'yuwan wo o'wo vali vu ka ta. U gura bana u'wa wa yi maɗula ulobonu.

¹³ Kambi va azagbain a aa'isa a na a yuwain ulinga u sa'ani u ta tsura atsupu a tsugbain e ekere o ozo o ro waru a ta dashi yi okolo ugbamu atsuma o ucawu wo okolo a yi e ekere e Yesu Zamawawa.

¹⁴⁻¹⁵ N zuwa ta okolo a na maa tawa ya'a wu gogo. Agba na n tsura n tawa kedu shi, ayi da i zuwai maa danasaa wu ili i nda, adama vu reve cine wu ntsayi ama a danu atsuma o u'wa wa Asula. Za na ayi da aa'isa a aza e Itoni a Asula a na a ri wuma, ayi da atsuru ni ikyun ya amayun.

¹⁶ Apa abajini a amayun o ucawu wo okolo a tsu za na Asula a shi o soko ntsu:

Zamawawa tawa ta na lipu vuma,

Ruhu va Asula roco ta a na ayi da Za va abula'a.

Nlingata ma Asula me ene yi ta, waru a yuwan ta adanshi a yi o uvaɗi suru.

Ama bata bata atsuma o uvaɗi a zuwa ta okolo e ekere a yi,

reve Asula a tara yi a tyo zuva ubata u tsugbain. ◊

4

Morono ma atsuvu adama a munlu me epen

¹ Agba Ruhu va Akiza† damma ta a alanga eteshe, a mantsa mo ukosu ozo o ro a ta lyawa ucasu wo okolo e ili ya amayun. Reve o toni nan ruhu vu upusasan wu ugbozu ni ili i na otoni a lima o rocosu.

² Aza a na o tsu roco ili i ro reve a 'yawaw a yuwan ili i ro ko'o a ta tawaa nu uritosu wo otoni a lima. Asuvu e le a kuwa ta de, ununa lipu na rumu vu usuɗuwu kukulato.

³ Munlu n nda n ta dansa, u ri ulobonu a yuwan lolo shi, waru u ri ulobonu a lyuwa ilyalya i ro shi. Agba Asula a yuwan ta ilyalya i ndolo adama aza a na e revei amayun waru a usuyi amayu'un, a lyuwa reve a yuwaan Asula mazanga.

⁴ Ana wo o'woi ili i na Asula a yuwain suru a tu ulobonu, she tsu 'yuwan ili i ro pe wan. Tsu ushi nle na mazanga no okolo o ugodyusho.

⁵ Tsu reve ta adanshi a Asula na avasa a kambato le ta akiza.

⁶ Vu roco aza e Itoni ili i nda. Na vu yuwan ne, vu to o'wo aagbashi a abula e Yesu Zamawawa. Waru ne da avu aciyawu vaa yuwan ucira atsuma e ikaka ya amayun e ili i na vu usuyi nu uritosu u sa'ani u na yoo tono.

⁷ She vu zuwa atsuvu e yitele i na e icinai na Asula, ko adanshi o tsulo wan. Apa nda ili i na vaa yuwan: Vu yuwan ukadu tsara vu tsura ucira atsuma e isa'ani cine Asula a ri.

⁸ U tu ulobonu vu sudato lipu va wu tsara vu tsura ucira, amma na vu yuwan wuma adama vu yo'onoto Asula okolo, u tsu tawaa ta ni isa'ani atsuma e ili suru. U tu ulobonu ya'a wu gogo, waru ne da waa dana a wuma wa wu we elime.

⁹ Ikaka i nda suru amayun a da, waru u tu ulobonu a usu le suru.

¹⁰ Atsu tsu ta yuwusan abajini o ulinga na atsumalima tsara ama a usu amayu'un. Tsu yuwan ta ne adama a na uzuwu wo okolo a tsu e ekere a Asula a da u ri, za na ri wuma, ayi da u tawai na mawawa ma ama suru, waru mawawa ma Asula u te e ekere a aza a na a usuyi suru.

¹¹ Vu rito ili i nda, reve vu zuwa za suru u reve le.

¹² She vu lyawa ama o rono wu e ida adama a na vu buwai mawun wan. Ciga 'yuwan vo o'wo iroci i na aza e Itoni aa kuru. Voo o'wo iroci atsuma a adanshi a sa'ani na nden n sa'ani. Atsuma e icigi voo o'wo iroci. Ciga 'yuwan voo o'wo iroci atsuma o ucawu wo okolo o ugbamu. Voo o'wo za vi izami ya amaci wan.

¹³ Vu deshe nu unā ama Adanshi a Asula waru vu cuɗuwusa le, reve waru vu ritosu le. Vu yuwusan ili i nda hali n tawa.

¹⁴ She vu 'yuwan une'e u sa'ani u na Asula a ca nuwu wan, a mantsa ma na azagbain a aa'isa a aza e Itoni a kuruwa nuwu ekere, reve a yuwan adanshi a Asula a aci a wu.

¹⁵ Vu yuwan ili i ndolo nu ucira wa wu suru. Vu yuwan ukadu vu yuwan ulinga u sa'ani adama ama ene ununa vaa lyuwusa elime.

¹⁶ Vu yuwan ugbozu na wuma wa wu ni ili i na voo ritosu. Vu guza ili i na i ri mejege ulobonu, ne da Asula aa wawa wu, waru u ta wawa aza a na a uwwa nuwu.

5

Asala adama a adanshi no ozo o ro

¹ She vu yuwaan aabara adanshi nu upan wan, amma vu yuwaan yi adanshi ben gashi dada va wu da. Vu yuwan adanshi no olobo gashi azawawa'a a wu a da.

² Vu yuwaan mukuci ununa vaa yuwaan makuci ma wu, waru vu kuru ne esheli na akiza cine vaa kuru na azawawa'a a wu e esheli.

³ Aza e Itoni a kamba maruna ma na ma ri na za na aa kamba yi shi.

⁴ Amma nnu u ri na mawun ko muwun n tsukaya, na a ciga a 'yuwan o rito ure u sa'ani u na a usuyi tsara o roco isa'ani ya Asula atsuma o u'wa u le nna aa kalyuwusa aza a na a matsan nle. Ayi nda ayi da ure u na aa tsupa aza a na a matsan nle adama a na a kungwato nle. Waru Asula a tsu uwwa ta uyo'o wi ili i ndolo lon.

⁵ Maruna ma amayun, za na ri na za vi ikambi shi, za na ri a nden ma yi e ekere a Asula da u gbasatoi. U tsu patishi ta Asula kuci, a yuwusan avasa urana nu usana suru.

⁶ Maruna ma na gba ma ri a nden adama a mawwa mo uyo'o goon, aakwakwa a da o okolo, ko na u ri wuma.

⁷ Vu rito aza e Itoni ili i nda suru, adama ama a tsura ili i vanvama i na a damma aci e le wan.

⁸ Aza a na gba a 'yuwain a kalyuwa mmaci n le, hali na mmaci n na a ri mpasa n ta, a 'yuwan ta a usu ili i na tsu ushiyi. Icu'un ya ama o ndolo a la'a ta aza a na a ri aza e Itoni shi ulambu wa afula.

⁹ Maruna ma na ma ntsayi ma ushi ikambi, ayi da za na rawai a'wan kupotali waru u bana ta vali va yi ulobonu.

¹⁰ U dana ni ica e ekere a ama adama a wuma u sa'ani u na u yuwain. Vu yuwan yeci i nda: U kungwato ta muwun ma yi ulobonu? U gura ta bana omocin? U gura ta yuwaan aza e Itoni tsughashi nu ukadatosu wa aci? U kamba ta aza a na a ri atsumalima? U dana ta ufofu u na waa yuwan isa'ani kuci?

¹¹ She aza e Itoni a kamba nruna n na m buwai wawa'a ne tsunda wan. Adama a na ucira wi icigi u lipu u le u ta la'a ucawu wo okolo e le ya Zamawawa, reve a tawa a yuwan lolo ro.

¹² Ne da aa yuwan, reve a kufa nzuwulai n le na Zamawawa.*

¹³ Waru a ta gura o'wo orogo, reve a uwa o tonishi 'wa 'wa a yuwusan idami. A ta kambato ugbozu u le a linga va ama, reve a kara a yuwusan adanshi a na a ntsayi shi.

¹⁴ Adama o ndolo n ta casu nruna n keke'en asala a yuwisan lolo ro. A yuwan limatan, reve a kalyuwa 'wa le ulobonu. Ne da ma'yuwatan ma tsu maa gura damma ili i ro a aci e le shi.

¹⁵ Ozo o ro e le batsa ta de, reve o toni Male.

¹⁶ Na ka vi Itoni ri ne edenge aza a na a ri nruna, nu u ciga u 'yuwan u kamba le waru waa lyawaa aa'isa a aza e Itoni nu ume u le shi. Tsara aa'isa'a u gura kamba nruna ma amayun aza a na a ri na za shi.

¹⁷ Azagbain† a na aa yuwusan ulinga u sa'ani a rawa ta a ca le tsugbain na atsupu a sa'ani. Ne da wu ntsayi a tyo aza a na a yuwusan ulinga wa Asula na aza a na oo ritosu ili i mejege ya Asula.

¹⁸ Apa ili i na i ri u danu atsuma a Adanshi a Asula, "She vu pala unu wu nan wan, a mantsa ma na waa yuwusan ulinga atsuma e ishina," waru a dana ta, "Lingi rawa ta u ushi atsupu a yi."

¹⁹ She vu zuwa atsupu a adanshi a vama a na a tawayi adama a zagbain wan. She na ama a na e revei ili i na i farai a rawa ama e re ko ama a ta'atsu.

²⁰ Vu yuwaan zagbain za na yuwain unusu adanshi a makakan ma aza e Itoni. Vu yuwan ne adama akapi e ene, tsara a uwwa wovon u na aa yuwan unusu. ◇

²¹ A makakan ma Asula ma da n yuwaan nuwu adanshi a nda, waru a makakan ma Yesu Zamawawa, waru a makakan ma nlingata ma Asula, aza a na Asula a dangwai. Vu zuwa ikaka i nda o ookolo a wu, she vu la'a ciga nanza a aci a nanza wan. Ko vu yuwan adangulu wan.

²² She vu yuwan meje'en wan a mantsa ma na vaa dangula azagbain nu ukurusu we ekere a aci e le. Adama vu zuwa ekere a wu atsuma o unanu wo ozo o ro wan, agba vu dana cece.

²³ N reve ta vu ta na mofala. Adama o ndolo she vu sowo mini goon wan, amma vu bolo yi na masayan ma inabi ke'en. U ta kamba wu.

²⁴ Vu cuwan ozo o ro o to tonon unusu, ama suru e reve ta nu unusu'u kafu a yuwaan le uge'etosu. Ozo o ro o ta lo aza a na aa yuwusan unusu, agba a tsu kpatu'wa unusu u le shi, she na a jima lon.

* 5:12 "Makuda ma nzuwulai n na a yuwain na Zamawawa" a rana ndede, kafu a kamba maruna na abunda, u ta yuwaan aza a aa'isa a aza e Itoni nzuwulai n na waa guza aciyayi reve u danu babu vali adama u yuwaan Zamawawa aganda. ◇ 5:20 Mat. 18:15-17.

²⁵ Ne da waru ozo o ro o ta lo na aa yuwusan isa'ani, waru ama suru e reve ta na ne, waru ozo o ro o ta lo a yuwusan isa'ani agba ama a tsu reve ne ele shi, she na a jima.

6

¹ Aza e Itoni a na a ri agbashi a yuwan tsutoni na azagbain e le ulobonu. A yuwan ne tsara ama a yuwan adanshi a vama ala a Asula wan, waru tsara a yuwan adanshi a vama adama o uritosu wa yi wan.

² Agbashi a na a ri aza e Itoni a na a ri na azagbain aza e Itoni, she a kufa a yuwaan azagbain e le tsutoni wan. Amma, agbashi'i a dashi yuwaan le tsugbashi, a na wo o'woi aza a na aa tsurusu ili adama o ulinga u le'e aza e Itoni a da, ncigata n le n da. Ayi da ili i na voo roco, reve waru vu damma aza e Itoni.

Utsuru wa amayun

³ Munlu me epen n ro n ta 'yuwan uritosu u nda, agba uritosu u nda u tu ulobonu nu ucira o uritosu wa Yesu Zagbain Zamawawa, waru ele da ikyun yu ucira wi ili i na vuma aa yuwan a na Asula a cigai.

⁴ Za na ritoyi ili i ro ko'o u 'yasan ta avangaci lon. Waru u ri nu urevu wa amayun shi. Cu'un vuma ndolo tsu yuwan ta mazanga a na waa yuwan mawasan mo urevu wi idanshi'i. Nu u yuwan ne, u ta tawaa na mawasan ma na ama a uwa tsurala, reve waru ama a uwa nlangi. Reve waru u zuwa le a yuwan adanshi a na a lungusa aza e le, waru a dana na majijan me iwuya a tyo ubata wa aza e le.

⁵ Ama a nda a ta ni izami ya addama kuci. A ri no okolo a sa'ani shi, waru a tsu yuwan adanshi a amayun shi. O tsu toni ta adini tsara a tsura utsuru.

⁶ Isa'ani atsuma e itoni ya Asula obolo na ankuri atsuma e ili i na tsu ri na ayi, ayi da abajini o utsuru.

⁷ Ana a matsan ntsu, tsu tawaa ni ili atsuma o uvadi shi. Ne da waru woo o'wo na tsu kuwa, tsaa kambu ni ili shi.

⁸ Adama o ndolo, na tsu ri ni ilyalya ni itana yu u'otosu, u rawa ta tso o'wo na asuvu nden.

⁹ Ozo o ro a ciga ta oo o'wo aza o utsuru lon, ana a cigai ili i na i ri na abula a amayun shi, reve a riya atsuma a malyungwa, reve a riya a maza ma na ma lungusa nle na ama o ro.

¹⁰ Ili i na i zuwai ayi da, icigi yi ikebe lon ayi da ufaru wu cu'un vi iwuya suru. Ozo o ro a lyawa ta ucawu wo okolo, reve waru a tawaa aciyele na atsumolangu adama a na a cigai ikebe lon.

Bulu ca ta Timoti asala

¹¹ Ayu Timoti aagbashi a Asula a da. Adama o ndolo 'yuwan ciga vu suma iwuya i ndolo suru, waru vu toni ili ya abula, reve vu yuwan ili i sa'ani. Vu yuwan wuma u sa'ani tsara Asula a uwwa uyo'o wa wu. Vu roco ucawu wo okolo ni icigi. Vu lyuwa elime nu ulinga wa wu, waru vu yuwan yi ben.

¹² Vu yuwan mpolo n sa'ani, adama o ucawu wo okolo a tsu, vu bana wuma u babu ukotu u na Asula a ca nuwu nu ucira. Vu yuwaan ta de ama a abunda adanshi a sa'ani adama a wuma u nda.

¹³ M bolo wu ta na Asula, za na cayi vuma suru wuma, waru m bolo wu ta na Yesu Zamawawa, za na yuwain adanshi a sa'ani a makakan ma Bontu Bilatu,

¹⁴ adama vu kuru ili i na u cigai mejege, babu ashinda, tsara ozo o ro a yuwan adanshi a vama aci a wu wan. Adama o ndolo za lo na wee reme wu nu unusu shi, hali utawu wa Yesu Zamawawa.

¹⁵ Asulā o to roco Zamawawa diga zuva a mantsa ma na wu ntsayi. Asulā a da goon za na rawai a cifaala, ayi da goon za na ri nu ucira suru suru a yuwusan tsugono. Ayi da Mogono mo ngono, ayi da Zagbain va azagbain.

¹⁶ Ayi da goon za na aa kuwa shi, waru u ta pe atsuma e ekan a na vadilima aa gura rawa zuzu shi. Za lo na e ene niyi de shi, waru babu za na aa gura ene yi. Tsu ca niyi tsugbain babu ukotu waru ucira za va yi da babu ukotu. Ami.

¹⁷ Vu damma aza o utsuru atsuma o uvadi u nda a 'yasan avangaci wan, waru a zuwa okolo e le e ikebe i le wan. Ikebe yaa jima shi o to koto. Amma a zuwa okolo e le e ekere a Asulā za na ri wuma kuci, waru ayi da waa ca tsu ili i na tsu cigai tsara waru tsu yuwan mazanga.

¹⁸ Damma le a yuwan ulinga u sa'ani ni ikebe i le. A yuwan ulinga u sa'ani tapu waru e ne'e aza o ulambu no okolo a ta. A dana ufofu u na a kamba aza a na a ri na ayi shi atsuma e ili i na a Asulā a ca nle.

¹⁹ Na a yuwan ne, ne da a dana a zuwusaa aciyele utsuru de zuva. U ta dana ikyun yu usaa ya amayun adama e elime, waru ne da aa tsura wuma wa amayun ko gogo.

²⁰ Timoti, vu ciga 'yuwan vu guza ili i na Asulā a ca nuwu ulobonu. Vu lyawa adanshi o tsulo na aza a na a ciga nuwu shi, adama e ili i na ee desu urevu u le. Cu'un va adanshi o ndolo u tsu tawaa Asulā ni ica shi.

²¹ Ozo o ro a lyawa ta o ucawu wo okolo e le adama a cu'un va adanshi o tsulo o ndolo.

Lyawa isa'ani ya Asulā i dana obolo na adu suru.

Mepepelime me ire ma Bulu a tyo ya Timoti

Ucuduwu wa aatagada a nda

A mantsa ma na Bulu danayi Timoti mepepelime ma nda, u dana ta atsuma o u'wa wa ali. Mepepelime ma nda u rotso ta mepepelime ma na dada tsu danaa mawun ma na u cigai. Bulu damma ta Timoti tawa u kalyuwa yi pe atsuma o u'wa ali.

Bulu damma ta Timoti cine waa guza aciyayi ulobonu, reve u suma malyungwa. U yuwan ta iroci cine u lobonoi lingi va afula a Kristi dana. U ca ta Timoti asala u lyuwa elime nu uritosu wa yi wa ama adama e Yesu Kristi.

Ana'an fo za vi Itoni to o mpolo na malyungwa. Mepepelime ma nda ma ta kamba ama a kufa riya a malyungwa. Asala a Bulu a tyo ya Timoti ili i ta da a tyo e ekere a aza e Itoni ana'an.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu na avasa adama a Timoti (1:1-2)
2. She a uwwa wono adama a Zagbain wan (1:3-18)
3. Cine vuma oo o'wo soja va afula va Kristi (2:1-26)
4. Cine ama oo o'wo a rana vu ukosu (3:1-9)
5. Malya me elime atsuma a amayun (1:10-4:8)
6. Asala a vuma langa ni icasu yu ukosu (4:9-22)

Ucuduwu

¹ Amu da Bulu, aajiya e Yesu Kristi Zamawawa adama a na Asula a ciga ta wo o'wo ne. U yuwan ta ne adama n damma koyan zuwulai n na Asula a yuwain a na waa ca za suru wuma e ekere e Yesu Zamawawa.

² N ta danasaa wu Timoti, macigata ma mawun ma va. Asula Dada tsu da waru Yesu Zamawawa Zagbain tsu da. Icigi i va i da o roco wu isa'ani waru e ene iliyali ya wu. Waru a lyawa wu vu tsura asuvu nden.

Vu lyuwa elime nu ucasu wo okolo

³ Urana na ayin suru, n tsu cuwan ta na avu kuci atsuma a avasa a va. Nna maa yuwusan avasa n tsu godyo ta Asula adama a wu. Ayi nda ayi da Asula a na maa yuwusaan aganda na asuvu a sa'ani, ununa nkaya n va n yuwain.

⁴ N ta ciga me enishe wu waru babu uro, adama a na n cuwan ta a na vu shoyin na abara a mantsa ma na tsu kasai. Na tsu ga'asisan waru n ta zangana lon.

⁵ N reve ta vu ta nu ucawu wo okolo lon cine mma va wu Afiniki ri na ayi na cine kaka va wu vu ka Loyisi ri fo na ayi.

⁶ Adama o ndolo n ta dansaa wu vu fala une'e u na Asula a ca nuwu ana n kuruwa nuwu ekere.

⁷ Asula a ca tsu okolo o wovon shi, agba u ca tsu ta okolo o ucira, ne e icigi, waru u tsu kambusa tsu ta tsu guza aciyatsu.

⁸ Vu damma ozo o ro adama a Zagbain tsu, waru she vu uwwa wovon wi ili i na ama aa damma wan, nna vu yuwan ne. Waru she vu wasan mu atsuma a ama adama a na a gutsu numu adama a Kristi Zamawawa wan. Amma, nu ucira u na Asula a ca nuwu vu sowo atsumalima obolo na amu adama a Alabari a Sa'ani.

⁹ Asula a wawa tsu ta, waru u dangwa tsu ta tsu yuwan nden n wuma wa akiza. De nu ujimu kafu a yuwan uvadi dada u fofo niyi ne. U ciga ta u roco

tsu icigi ni isa'ani ya yi e ekere e Yesu Zamawawa. U dangula tsu o unā u na tsu yuwain ili i ro i na tsu ntsayi a dangula tsu shi.

¹⁰ Asulā o utāā tā ili i na maa yuwusan adanshi a yi a alanga e eteshe, ana Yesu Zamawawa tāwā u kudai ucira wu ukwā, reve u roco tsu ure u wuma u na u ri nu ukotu shi. Ayi dā Za vi Iwawi waru Alabari a Sa'ani a dāda nda.

¹¹ Gogo Asulā a dangwa mu tā n damma ili i nda. U dangwa mu tā mo o'wo aajiya. Reve waru u zuwa mu mo o'wo manlu ma Alabari a Sa'ani.

¹² Adama o ndolo a dā n ri pa o u'wa wa ali o sowuso atsumalimā. Amma mu uwwa wono shi, adama a na n reve tā vuma na n cayi okolo a vā, waru n reve tā u te geshe ili i na n ca niyi, waru u te geshe le hali mantsa ma na u kambai.*

¹³ Vu guzā ili i na n rito nuwu wo o'wo iroci yu uritosu u mejege. Waru vu cuwan vu zuwa okolo kparā ubatā wā Yesu Zamawawa, avu vu ciga ama adama a yi.

¹⁴ Vu kalyuwā ili i na u ca nuwu ulobonu. Ruhu va Akiza to oḡolo nā atsu, ayi dā waru wāa kamba wu vu yuwan ili i nda.

¹⁵ Ununa vu revei, ama a tsu atsumā e ida ya Asiya a 'yuwan tā na aa kamba mu, hali nā Fijala nā Hamajana.

¹⁶ N ciga tā Zagbain roco isa'ani langā a tyo ya Onisifara nā aza o u'wa wā yi suru adama a na u tsu kalyuwusā mu tā nu u dāshishi numu asuvu ugbamu. Ko na n danāi o u'wa wa ali u wasan mu shi.

¹⁷ Ana u tāwāi Roma,† u bunga tā ubatā suru hali she na we ene numu.

¹⁸ Adama o ndolo, n ciga tā Asulazuva o roco yi isa'ani langā o urana u na Kristi Zamawawa aā kambā. Waru vu reve tā Onisifara kamba mu tā lon ana n danāi atsumā a Afisu.

2

Soja va aḡbulā e Yesu Zamawawa

¹ Gogo mawun ma vā, vu danā no okolo ugbamu e isa'ani ya Yesu Zamawawa.

² Vu uwwa tā ikaka i vā, waru ama nā abundā a usu tā ikaka'a. Gogo, vu ca ama a na a gura soduwu matsan ikaka'a adama o rito ozo o ro.

³ Vu ḡolo aci nā amu atsumā a atsumalimā a na moo sowuso, ne dā voo o'wo soja vā aḡbulā vā Yesu Zamawawa.

⁴ Nnā za ro aa yuwusan ulinga u soja, u tsu yuwisan ulinga u ro shi. Ne dā u tsu yo'onoto zagbain vā yi okolo.

⁵ Nnā za ro uwa ala'anlai o uro wi iladi, waa lyuwa aci a ala'anlai'i shi, she nu u kuru wilā wa ala'anlai e iladi'i.

⁶ Cimbi na gasai ujuvu cacawu mejege ayi dā waa fara lyuwa ili i na u cu'wain.

⁷ Vu yuwan majiyan me ili i na maa dansa. Asulazuva a ta kamba wu vu reve ili i nda.

⁸ A mantsa suru vu cuwan nā Yesu Zamawawa. A matsan yi tā diga o ugundo u Mogono Dawuda waru a 'yasan yi tā diga o ukwā. Ayi dā Alabari a Sa'ani a na maa yuwusan alajiya.

* **1:12** Ure u ro u na vuma a gura tsurā urevu wi idanshi i na Bulu danai ayi dā “u ta gura geshe ili i na u ca nuwu.” Urevu wi ili i nda ayi dā Zamawawa ca tā de Bulu aza e Itoni a sa'avu nu ulinga u na waa yuwan, to gogo a na Bulu cigai makuwāā, u tā nu uzuwu wo okolo a na ulinga u na u farai u ta lyuwa elime adama a na Zamawawa'a na aciyayi u tā kalyuwā ulinga u ndolo na aciyayi.

⁹ Waru adama a na maa dansa Alabari a Sa'ani a nda, ayi da i zuwai moo sowuso atsumalima avu a nla mu na akani vadamma za vu unusu. Amma aa gura zuwaa adanshi a Asula akani shi.

¹⁰ N tu ufofu n sowo cu'un va atsumalima suru, nnu u ta tawaa ni iwawi ubata wa ama a na Asula dangwai o o'wo aza a yi, avu waru a tsura tsugbain tsa babu ukotu e ekere e Yesu Zamawawa.

¹¹ Adanshi a nda amayun a da:

Nna tsu kuwa obolo na ayi,
tsu ta yuwan wuma waru obolo na ayi.

¹² Nna tsu kaba asuvu na atsumalima,
tsu ta yuwan tsugono obolo na ayi.

Nna tsu wasan yi,
ayi fo u ta wasan tsu.

¹³ Nna tsu ri na abula shi,
ayi u ta na abula,
adama a na ayi waa wasan aciyayi shi.

Lingi na o soduwoyi matsan

¹⁴ Vu cuwaan za suru ili i nda, waru vu rono le atsuva atsuma a ala a Asula a lyawa a yuwusan nlangi adama a adanshi a nda na adanshi a ndede. Cu'un mawasan mo ndolo ma ri nu urana shi, waru u ta varu aza a na a uwwa nle.

¹⁵ Vu yuwan ulinga babu uro adama Asula o soduwo wu matsan. Vo o'wo lingi sa'ani, za na a uwwa wono shi, waru za na aa gura ca ucuduwo wa adanshi a amayun.

¹⁶ Vu suma mayan ma adanshi a vanvama a na a tsu tawaa Asula na tsugbain shi. Ili i ndolo i tsu zuwa ta ama a kuda ca Asula tsugbain.

¹⁷ Icu'un ya adanshi a nda a tsu baza ta vadamma mbala mu dofi. Hamanaya na Filita ele da iroci ya ama a na aa yuwusan adanshi a nda.

¹⁸ Ama a nda a lyawa ta ure wa amayun, reve a kara a dansa a na Asula a 'yasan tsu ta de aza e Itoni atsuma a akwakwa, ne da a lungusai ucawu wo okolo a ama o ro.

¹⁹ Amma amayun a Asula a ta lo vadamma ikyun yu usaa i na a varai na aatali avu e she'en de udammu u nda: "Asulazuva e reve ta aza a na a ri aza a yi," waru "Aza a na a adansa aza a Asulazuva a da a ri, a suma mayan me ili i wuya suru."

²⁰ O u'wa wu utsuru, itana i na a yuwain na zinariya na azurufa da ri pe goon shi, amma itana i ro gba shi a yuwan le ta na danga no olo'o. A mantsa ma abuki ma da a tsu yuwan ulinga ni itana yi ikebe, aza a babu ikebe gba shi adama o ulinga wa ana'an na nfa'an.

²¹ Na vu kambato ili yu uwyanu i wuma wa wu cece, vu to o'wo tana na Asula aa yuwan na ayi ili i na u cigai. Wuma wa wu u ta dana cece, waru vu ta dana ufofu u na Zavu'wa aa yuwan ulinga na avu atsuma o ulinga u sa'ani suru.

²² Vu suma icigi yi iwuya i tsumuwun suru na ya tawaa na mariyaa. Amma vu toni ili suru i na yaa zuwa wu vu yuwan ili i na i ri mejege. Vu zami ucawu wo okolo, ni icigi, na asuvu nden, waru vu uwwa uyo'o wu mmalu obolo na aza a na ee desu ala a Asulazuva na asuvu a ta.

²³ Waru, n ta dansaa wu, she vo oto aciyawu atsuma a mawasan ma adanshi o tsulo wan, waru vu bolu aciyawu na aza a na e reve ili shi wan. Ili i nda i tsu sato ta ama nlangi.

²⁴ Agbashi a Asulazuva a ciga a 'yuwan a yuwan mawasan wan, amma e ene iliyali ya ama suru. Waru a gura rito ozo o ro mejege, waru a yuwan ankuri na ama a na a ri usan wu nden.

²⁵ O rito aza a na a wasain amayun na ankuri. Ko *Asulā* a ta vadala okolo e le, reve a ushi amayun.

²⁶ Hali ama o ndolo a fara majiyan ma sa'ani avu a fatsa diga a maza me Mekerkenkesu. Adama a na hali n gogo Mekerkenkesu ma guza le ta agbashi, adama u zuwa le a yuwan ili i na u cigai suru.

3

Rana vu ukosu

¹ Polo atsuvu a wu vu uwwa, atsumalima a ta dana lo abunda lon a rana vu ukosu.

² Ili i na i zuwai ayi da, ama a ta a ciga aciyele goon, waru o to o'wo aza e icigi ikebe lon. A ta dana tapu nu uvadu atsuma a adanshi, waru a dana tapu nu u'yasasan wa avangaci. A mantsa suru a ta dana a lamusaa *Asulā*. Aa yuwan tsutoni na mbara n le shi, waru aa cuwa ili shi. Waru a ta 'yuwan ili ya *Asulā*.

³ Oo roco icigi shi, waru aa gura yuwaan o ozo o ro gafura shi. A ta yuwan epen a tyo ekere o ozo o ro, aa gura golo6o aciyele shi. A ta dana aza e ifongi babu uyo'o, waru aa zuwa okolo e ili i na i ri ulobonu shi.

⁴ A ta wina n'utsa n le. A ta dana a yuwusan ili babu majiyan, waru a ta shiwan nu u'yasasan wa avangaci na a ushiyi ica ye epen. A ta ciga mawwa mo uyo'o wi ili yu uvadi o unā u na aa ciga *Asulā*.

⁵ A ta yuwan gashi a ta yuwan ili i na *Asulā* a cigai, agba aa lyawa ucira wa *Asulā* u vadala le shi. Vu suma icu'un ya ama o ndolo.

⁶ Babu usan ama a nda a tsu uwa ta a 'wa ben reve a pusan amaci a na a ri nu ucira shi na aza a na unusu wa damatosun, na aza a na icigi yi ili yu uvadi i zuwai elime ana.

⁷ A mantsa suru icu'un ya amaci o ndolo a tsu kuru ta uritosu u sa'avu, agba a tsu gura reve amayun shi.

⁸ Agba munlu n nda a mantsa suru a ta yuwusan nlangi na amayun cine Yanisu na Yambinsu* yuwain nlangi na Musa. Okolo e le a tu uwuyan, waru ucawu wo okolo e le u ri mejege shi.

⁹ Aa tsura ulyuwu we elime shi, adama a na za suru te ene tsulo tse le. U fara ta ne na Yanisu na Yambinsu.

Bulu damma ta Timoti ili i na waa yuwan

¹⁰ Agba avu Timoti, vu reve ta ili i na n ritoi, waru vu reve ta cine n yuwain nden mu uvadi n va. A wuma u va vu reve ta ili i na n danai e izami. Vu reve ta nu ucawu wo okolo u va na cine n jimai na ankuri. Vu reve ta icigi i va na cine n kabai asuvu.

¹¹ Vu reve ta abunda a malyungwa ma na n sowoi waru vu reve ta abunda a atsumalima a na n sowoi. Vu ta nu urevu u malyungwa ma na n sowoi suru atsuma a Antakiya, ni Ikoniya, waru na Lisitira, avu gba Zagbain utaa mu atsuma e le suru. ◇

¹² Ili i nda amayun a da: vuma suru na cigai u yuwan wuma hali u yo'onoto *Asulā* okolo atsuma e Yesu Zamawawa u to sowa atsumalima a malyungwa.

¹³ Amma aza e iwuya no oboci a ta tsura ulyuwu we elime. A ta ri n yuwusan ozo o ro ugbozu, waru ozo o ro a ta ri n yuwusan le ugbozu.

* **3:8** "Yanisu na Yambinsu" Alabari a aza a Isra'ila a damma ta a na Yanisu na mawun ma anawu ma yi Yambinsu ele oboci a Firi'awuna a da a na a shi a cigai a putsaa Musa nu ulinga wa yi (Mtā. 7:11). Ala e le a pe atsuma a Nzuwulai mu Ufaru shi. ◇ **3:11** Ajy. 14:1-28.

14 Amma vu 'yuwan vu ciga vo o'wo za vu ucawu wo okolo wa amayun a tyo e ili i na munlu ma wu n rito nuwu. Vu reve ta a na uritosu u le amayun a da, adama a na vu reve ta munlu ma wu waru vu sofuwo le ta matsan.

15 Diga a mantasa ma na vu danai merebu o rito wu ta Adanshi a Asula. Ayi da u ca nuwu ugbozu u na vu ushiyi iwawi. Iwawi'i u tawa ta o ure wu ucasu wo okolo wa amayun ya Yesu Zamawawa.

16 Suru idana atsuma a Adanshi a Asula† o uta ta diga o una wa Asula, waru adanshi'i a ta nu ucira u na woo ritosu ili i na i ri amayun, waru u zuwa tsu tsu reve ili i na i ri mejege shi a wuma u tsu. Adanshi a Asula a nda u ta lapulusa nden m babu ulobonu u na tsaa yuwusan, waru u to ritosu tsu tsu yuwan ili i sa'ani.

17 Tsunda tsa da Asula o fofo ntsu adama e ili suru, adama tsu tsura'i ili suru na aa zuwa tsu tsu yuwan ili i sa'ani i na Asula a ciga ntsu tsu yuwan.

4

1 Vu reve na urana u ro Yesu Zamawawa te ge'eto vadilima suru na ri wuma, waru u te ge'eto akwakwa suru. Ili i nda i to o'wo a mantasa ma na u tawai adama u teme tsugono tsa yi. Gogo, n ta mishin a makakan ma Asula na a makakan ma Yesu Zamawawa, waru n ta dansaa wu

2 vu yuwan alajiya a adanshi a Asula. Vu 'yuwan ciga vu dana a yuwusan ne ko na mantasa, ko babu mantasa. Vu ciga vu 'yuwan vu yuwaan aza a wu ulapulu nu uritosu u sa'ani. Uritosu'u u roco le unusu u le, waru u dashi ca le ugbamu wa asuvu. Vu yuwan ili i ndolo na ankuri.

3 Vu yuwan ne adama a na mantasa ma ta lo a tawa a na ama oo polo atsuvu a uwwa uritosu u sa'ani shi. Ili i na a cigai adama a aciyele a da goon oo toni, waru a ta zami munlu n na maa damma le ili i na a cigai a uwwa.

4 Ama a nda a ta 'yuwan amayun, waru o to toni uritosu wa alabari o ro.

5 Suru na ne vu yuwan majiyan ma sa'ani atsuma e ili suru. She vu uwwa wovon u na voo sowo atsumalima adama a Zagbain wan. Vu yuwan ulinga u na vaa tawa a na ama ubata wa Kristi Zamawawa, ne da voo koto ulinga u na Asula a ca nuwu.

Ukosu wi idanshi wa Bulu

6 Amu gba a ta tsusun wuma u va tsa kucci a tyo e ekere a Asula. Waru mantasa ma na ma kuwa ma yuwan ta zuzu. ◊

7 N yuwan ta mpolo n wuma ulobonu, n koto ta iladi, waru n guza ta amayun.

8 Gogo nda gba babu usan n ta tsura une'e wi iliyinkapa. Zagbain ta ca mu ookokolo† a nden ma abula. Adama a na Zagbain za vu uge'etosu za va abula da, ayi da i zuwai waa ca mu ookokolo a abajini o urana u na waa kamba atsuma o uvadi. Agba iliyinkapa i nda waa dana adama a va goon shi, amma a tyo a ama a na a zuwai esu o ukambu u tsugbain tsa yi.

9 Vu yuwan ankuri vu tawa gogo.

10 Dima kara ta u lyawa mu adama a na u cigai ili yu uvadi. Reve u kara a tyo Tasalonika. Waru Karaka kara ta a tyo Galatiya, Titu gba shi kara ta a tyo Dalamatiya.

11 Luka da ri pa obolo na amu goon. Nna vaa tawa pa ubata u nda, vu tawa na Marku obolo na avu adama u kamba mu.

12 N lyungu ta Tikiku a tyo Afisu.

13 Nna vaa tawa, vu cuwan vu tawa mu nu utugu wu utanu u na n lyawai ya Kabu atsuma a Taruwasa. Waru vu tawa mu na atagada a va, waru vi icina vu tawa mu na avu'un a ta a ta a va wan.

¹⁴ Iskandari maruma ma da ma danci. Vuma nda yuwaan mu ta iwuya lon, agba Zagbain te ge'eto yi adama e ili i na u yuwain.

¹⁵ Vu yuwan ugbozu na ayi, adama a na u yuwan ta nlangi ni ili i na tsu dammai suru.

¹⁶ Ko za danci obolo na amu shi a mantsa mo ufaru ma na a 'yawai na amu ubata wu za vu uge'etosu. Ama suru a suma mu ta. N zuwa ta okolo ee kecee le unusu u ndolo o unu u nda shi.

¹⁷ Agba Zagbain danci ta obolo na amu, reve u ca mu okolo ugbamu, adama n yuwan alajiya a Alabari a Sa'ani ubata u na Atakpaci oo poloo mu atsuvu. Ayu Zagbain wawa mu a na n shi a kuwa.

¹⁸ Ee, ne da Zagbain oo utaa mu atsuma e iwuya suru, waru u ta tawa na amu gbaga o tsugono tsa zuwa tsa yi. Lyawa tsughain tsa danci e ekere a Asula babu ukotu. Ami.

Icasu ya Bulu yu ukosu

¹⁹ Vu casha mu Birisika na Akila na aza a na a ri pe atsuma o u'wa wa Onisifara.

²⁰ Arasata buwa ta pe atsuma a Korinti. Waru n lyawa ta Tarafima a Milita ubanakun.

²¹ Vu jika, vu tawa ubata u va kafu mantsa mo utanu. Waru Awubulu te icasu ya wu, ne da waru Budi na Lina na Kaludiya a ri e icasu ya wu, hali na aza a tsu aza e Itoni suru ali na amaci.

²² N te ipati Zagbain danci obolo na wuma wa wu. Waru isa'ani yi Zagbain i danci obolo na adu suru.

Mepepeline ma Bulu a tyo ya Titu

Ucuduwu wa aatagada a nda

Titu kamba ta Bulu aajiya atsuma o ulinga wa yi. Bulu dana ta mepepeline ma nda a tyo ya Titu adama a na u shi ta u buwa atsuma a lyuci gbain va Karita, ayi gba Bulu lyuwa ta elime na mmalu.

Bulu yuwan ta adanshi cine wu ntsayi aza e Itoni e Yesu a yuwan wuma u le. Waru u yuwaan ta mobolo suru adanshi aza a na a ri pe atsuma a aa'isa aza e Itoni.

Na vu ri zagbain atsuma a aa'isa aza e Itoni, ko aabara, ko makuci ma da vu ri, ko ulobo u da vu ri ko ka, vu ta tsura uritosu u sa'ani adama a wu atsuma a aatagada a nda.

Ili na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu na avasa a tyo ya Titu (1:1-4)
2. Wila adama a azagbain a aa'isa aza e Itoni (1:5-16)
3. Wila adama a ama a aa'isa (2:1-3:11)
4. Asala ni icasu yu ukosu (3:12-15)

Ucuduwu

¹ Amu da Bulu aagbashi a Asula, waru amu aajiya e Yesu Kristi Zamawawa da. Asula a lyungu mu ta tsara n tawaa nu ucawu wo okolo e ekere a aza a na u dangwai. Waru u lyungu mu ta tsara n rito le e reve amayun a na oo rocosu le ununa aa yuwan nden n sa'ani nu ununa Asula aa yuwan mazanga ne ele.

² Amayun a nda a ta ca le uzuwu wo okolo a wuma u babu ukotu, za na Asula a yuwaan nle nzuwulai kafu u yuwan uvadi, waru waa yuwan epen shi.

³ Gogo mantsa ma na ma ntsayi ma da, u rocoi Alabari a Sa'ani'i, waru tsu damma ta za suru. Nu udammu wa Asula Za vi Iwawi i tsu i da a zuwa numu n yuwaan yi ulinga u nda.

⁴ N ta danasaa wu mepepeline ma nda, Titu, mawun ma amayun ma va atsuma o ucawu wo okolo a na tsu ri na ayi. Lyawa Asula Dada na Yesu Zamawawa tsu ca wu isa'ani na asuvu nden.

Ulinga wa Titu atsuma a Karita

⁵ N lyawa wu ta atsuma e ida ya Karita,† tsara vu koso ulinga u tsu u na u ri de, waru tsara vu dangula azagbain† atsuma a a'isa a aza e Itoni atsuma e ilyuci suru ununa n damma nuwu.

⁶ Zagbain suru u ciga u 'yuwan wo o'wo vuma na ama a yuwan majiyan ma sa'ani a aci a yi adama a na u yuwain nden n sa'ani. U ciga u 'yuwan u dana vali vu ka ta. Waru muwan ma yi moo o'wo aza e Itoni a abula, aza a na aa yuwusan nden mu uwuyan shi, waru aza a na a ri na aciyogbam shi.

⁷ Ne da waru zagbain u ciga u 'yuwan u yuwan wuma u sa'ani adama o ulinga wa Asula u na waa yuwusan. U dana za vu ugbawu wan, waru u dana za vu upan babu usan wan. U ciga u 'yuwan u dana ososowi wan.* She u dana za vu ulungusu wan. She wo o'wo za vi icigi yi ikebe lon wan.

* **1:7** A mantsa ma ndede aza a Isra'ila o tsu sowo ta mara gashi aguma a da, na a ri ubanakun. Waru, o tsu sowo ta wa'a na aa lyuwusa ilyalya. Amma a mantsa ma tsu tsaa gura sowo wa'a avu tsu lyawa shi, adama o ndolo u ta la'a ulobonu tsu rito sowo mara wan, ko ke'en.

⁸ U ciga u 'yuwan u kalyuwā omocin a na aā tawusā o u'wa wā yi ulobonu, u ciga ili i na i ri ulobonu suru. U ciga u 'yuwan u danā nu ugbozu, waru u danā za vā afulā. Wuma wā yi u danā cece a na woo yo'onoto Asulā okolo, waru u gura guzā aciyayi ulobonu.

⁹ U ciga u 'yuwan u guzā uritosu wa adanshi a amayun. Reve u yuwan ulinga nu uritosu'u u kamba ama, waru u lapula aza a na a yuwusan mawasan na adanshi a Asulā.

¹⁰ Ne da waa danā adama a na ama o ro o tā lo aza a na a yuwusan mawasan nu uritosu wa amayun. Ama a nda a tsu yuwusan tā adanshi a vama, reve waru a lulumusā ama. Atsuma a munlu n ndolo ozo o ro na abundā a tā pe atsuma a aza a na a dammai she na a pada vuma suru uryumbu. Ama a nda ele da a la'ai adanshi a vanvama.

¹¹ I ciga i 'yuwan i bara ama o ndolo na cu'un va adanshi o ndolo. A vadala tā de 'wa diga o uritosu wa amayun na cu'un vu uritosu u vama u ndolo. A yuwan tā ili i ndolo suru tsarā a tsurā ikebe o ure u vama.

¹² Hali vuma tā atsuma a aza a Karita za na ri za yindi yuwan tā adanshi adama e icu'un ya ama o ndolo, u damma, "Ama a Karita suru aza e epen a da, na nlyayi, orogo, na aliwi."

¹³ Amayun a da. I bara le nu ucira tsarā a zuwa le a yuwan ucira atsuma e Itoni.

¹⁴ Waru a 'yuwan a ciga a lyawa mazuwa ma atsuvu a alabari a aza a Isra'ila, waru she a zuwa atsuvu e le a adanshi a ama a na a lyawai amayun wan.

¹⁵ Ili suru e ekere a aza a na okolo e le a ri cece a tā cece. Agba e ekere a aza a na a ri no okolo e iwuya, ili suru ili yi idaba i da ni ili i na aā usu shi, adama a na okolo e le na asuvu e le a buwa ulobonu shi.

¹⁶ Icu'un ya ama o ndolo a tā kalyuwusā gashi e reve tā Asulā, agba a wasan yi tā ununa aa yuwusan wuma u le. Aza a tsu uwwa adanshi shi da, waru a tsu yuwan ili ya afulā shi. Ama suru a suma le tā adama e ili yi idaba i na aa yuwusan.

2

Ili i na voo rito

¹ Agba avu, vu damma aza e Itoni a yuwan cu'un wuma na rotsoi uritosu u sa'ani.

² Vu rito mbara a guzā acieyele, adama a tsurā tsugbain waru a danā nu ugbozu. A ciga a 'yuwan a danā nu ucawu wo okolo lon, waru a danā ni icigi lon na ankuri.

³ Ne da waru, vu rito amaci a na a paduwai esu a yuwan nden n sa'ani n na nu ntsayi aza a na oo tonoo Zagbain. She a kara a yuwusan idami ya aza e le atsuma a lyuci wan, waru she o o'wo ososowi wan. Na a yuwan ne, oo to rito akapi a amaci ili i na i ri ulobonu.

⁴ A ciga a 'yuwan o rito amaci a wawa'a a ciga ali e le na muwun n le.

⁵ O rito le a yuwan nden n sa'ani nu ugbozu. Waru o rito le cine aā kalyuwā 'wa le ulobonu, waru a yuwan ili i sa'ani. O rito le ununa aa yuwan ntoniloi na ali e le ulobonu. Ne da aa yuwan avu a kudā tawaa Adanshi a Asulā ni ili i wono.

⁶ Ne da waru, vu damma olobo a danā nu ugbozu atsuma e ili i na aa yuwusan suru.

⁷ Avu na a aciyawu vu ciga vu 'yuwan vo o'wo iroci ye'e le a mayan me isa'ani atsuma e ili suru. Atsuma e ili i na vaa yuwan suru, lyawa vu roco wuma u sa'ani nu usapu wa aci atsuma o uritosu wā wu.

⁸ Lyawa uritosu wā wu wo o'wo mejege adama ā tsurā za na aa yuwan adanshi o ro a aci ā yi wan. Ne da aza a na a cigai a yuwan mawasan a uwwa wono, adama a na āā tsurā ili i wuya i na aa yuwan adanshi a aci ā tsu shi.

⁹ Na agbashi a ciga a 'yuwan a yuwan ntoniloi na azagbain e le, waru na a ciga a 'yuwan a yuwaan le ili i na yoo yo'onoto le asuvu. She a yuwaan le adanshi nu ugbawu ko a yuwan le wivu wan.

¹⁰ Agba a ciga a 'yuwan o o'wo ama a sa'ani a na oo soḍuwo matsan. Ne da oo o'woto uritosu wā Asulā Za vi Iwawi i tsu maluwa o ure suru.

¹¹ U to o'wo ne tsunda, adama a na Asulā o roco tā ama suru isa'ani ya yi tsarā ā tsurā iwawī.

¹² Isa'ani ya Asulā i roco tsu tā tsu vadala diga ā nden m babu Asulā avu waru tsu lyawa ure wi ili i na tsaa ciga u yo'onoto tsu okolo. Uvadi u nda u tā ni iwuya, tsu danuyi pe nu uguzu wa aci. Waru nā tsu ciga tsu 'yuwan tsu danuyi na ala a sa'ani nu ucawu wa aci e ekere ā Asulā.

¹³ Ne da waru, tsu tā kalyuwusā urana u sa'ani u Mogono mā Asulā nā Za vi Iwawi i tsu, za na ayi da Zagbain Yesu Zamawawa. O urana u ndolo Zamawawa tā tawā nā tsugbain tsā yi suru.

¹⁴ U kuwā tā adama u wawa tsu diga o unusu suru, waru tsarā u kambato tsu cece. Waru u ca tā aciyayi tsarā u kambato tsu ama ā yi, adama tsu kambā a mayan me isa'ani suru suru.

¹⁵ Ciga 'yuwan vu ritosu ili i nda, reve waru vu damma ama ā wu o toni le. Ciga 'yuwan vu barasa le ubatā u na a nusain. Vu tā nu ucira u na vaa yuwan ne, adama o ndolo she vu lyawa nanza kambato wu mawun wan, waru she vu lyawa nanza kuḍā ā kuru ili i na vu dammai wan.

3

Yuwan ili i na i ri ulobonu

¹ Vu damma ama ā wu a yuwan tsutoni nā ngono, na azagbain a gwamnati. Ama ā wu waru ā danā nā ntoniloi, reve waru ā danā ufoḅu kuci na aa yuwan ili i na i ri ulobonu.

² Na a 'yuwan a ciga a yuwan adanshi e iwuya a aci a vuma ro wan, waru a ciga a 'yuwan a lyawa nwasanlai. Na a yuwan ne, ā tā danā no okolo nven reve waru a ca ama suru tsugbain tsa amayun.

³ De nu ufaru, tsu danā tā nā tsulo nu ulambu wu ntoniloi. A luluma tsu tā de, avu tso o'wo agbashi e icigi yi iwuya nā mawwa mo uyo'o me iwuya. Reve wuma u tsu u danā ni iwuya lon nā tsushu'un. Waru tsu 'yuwan tā ama o ro, reve ele fo a 'yuwan tsu.

⁴ Agba ayi Asulā, za na ayi da Za vi Iwawi i tsu, u roco tsu tā isa'ani ni icigi ya yi.

⁵ U wawa tsu tā adama a na we enei iliyali i tsu, agba adama e ili i sa'ani i na tsu yuwain da shi. Wu za'wā tā unusu u tsu avu u ca tsu wuma u sa'avu atsuma ā Ruhu va Akiza.

⁶ Asulā ā tsuwaan tsu tā Ruhu va yi pere adama e ili i na Yesu Zamawawa yuwaan ntsu.

⁷ U kambato tsu tā aza a babu unusu adama ā abajini e isa'ani i na u yuwaan ntsu. Waru atsu gogo tsu reve tā tsu tā tsurā wuma u babu ukotu.

⁸ Ili i na n dammai nda suru amayun a da. N ciga wu tā vu yuwusan ne tsarā aza a na a cayi Asulā okolo a yuwan ugbozu a yuwan ili i sa'ani mantsa suru. Ili i nda ā tu ulobonu waru ā tā nu urana o ukere wā koyan.

⁹ She i uwa mawasan me pere adama a nkaya wan. She i uwa nlangi nā mawasan adama o tsutoni tsā Wilā wa aza a Isra'ila wan. Icu'un yi ili i nda suru ā ri nu urana shi, waru mantsa ma da ā tsu lungusa.

¹⁰ Nā za ro to mpolo u tawāā dū nā wukasu, i ciga i 'yuwan i 6ara yi tsu6ari tsu ufaru, nu u dāshiyisā a yuwaan yi tsu6ari tse ire. Nā wu uwwa shi, she ili i ro i dāshi bolo dū nā cu'un vuma ndolo wan.

¹¹ Icu'un ya ama o ndolo a lyawa tā amayun. Ama'a a ta yuwusan unusu, reve waru o kototo aciyele adama e ili i na aa yuwusan.

Icāsu yu ukosu ya Bulu

¹² N te ifo6i n lyunguwa dū nā Aritima ko Tikiku. Nā vuma tā atsuma e le u rawa, vu yuwan atyo a na vaa yuwan tsarā vu cina mu a Nikafoli. Ili i na i zuwai ayi da n dangwa tā n danu de mantsa mo utanu.

¹³ Vu yuwan atyo a na vaa yuwan tsarā vu kamba Zina, za vu urevu wu uge'etosu wa adanshi, nā Apolo atsuma a mmalu n le. Vu kamba le ni ili i na a cigai suru.

¹⁴ Aza e Itoni a zami ulinga u sa'ani na a ciga a 'yuwan, waru a kamba ozo o ro aza a na a cigai ikambi. Ili i na i zuwai ayi da adama ama a tsu a yuwan nden me pere a wuma u le wan.

¹⁵ Ama suru pa nda a tā cāsasa wu. Waru vu yuwan ankuri vu cāsaa mu aza e Itoni suru aza a na a ciga ntsu.

Lyawa isa'ani ya Asulā i danā obolo nā adu suru.

Mepepelime ma Bulu a tyo ya Filimon

Ucuduwu wa aatagada a nda

A mantsa ma na Bulu aajiya a danai mepepelime ma nda, u dana ta o u'wa wa ali adama a na u toniyi Yesu. U dana ta mepepelime'e a tyo o toni va Yesu na a tsu de Filimon.

Bulu na Filimon n'utsa n da n danai kafu a zuwa Bulu o u'wa wa ali. Filimon za vu utsuru da danai waru u dana ta na agbashi. Aagbashi a na a tsu de Unisima a suma ta e ekere a Filimon. Reve wo o'wo Unisima o o'wo ta a kambusa Bulu ayi atsuma o u'wa wa ali, reve wo o'wo toni va Yesu adama a adanshi a Bulu. Gogo Bulu ciga ta Unisima kambu ubata wu zavu'wa va yi Filimon. Bulu waru u ciga ta Filimon ushi aagbashi a na a kambai o ure u na wuntsayi na waa tawaa Yesu na tsugbain.

Mepepelime ma nda ma yuwan ta uritosu u mayan ma gafura. Waru u rito ta cine zagbain va aza e Itoni aa yuwan ulinga wa yi tsa vuma na kadato ciyayi, vuma na fara yuwain ili i mejeje kafu u damma ozo o ro cine aa yuwan wuma u le.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu a tyo ya Filimon (1-3)
2. Bulu yuwain adanshi o una wa Unisima a tyo ya Filimon (4-22)
3. Icasu yu ukosu na avasa (23-25)

¹ Mepepelime ma nda ya'a va da wu utai, amu Bulu, na Timoti zawa'a tsu. N ta o u'wa wa ali adama a na maa yuwusan alajiya a Alabari a Sa'ani e Yesu Kristi Zamawawa.

N ta danasaa Filimon i'utsa yu ulinga i tsu, waru tsu ciga yi ta lon.

² Waru n ta danasaa fo zawa'a tsu vu ka Awufiya, waru n ta fo a danasaa Arikibu, soja vu Zagbain za tsu atsuma o ulinga obolo na atsu. N ta fo a danasaa aza e Itoni a na oo bolotosu o u'wa wa wu.

³ M pati ta Asula Dada tsu na Zagbain Yesu Zamawawa o roco du isa'ani i le, reve a tawaa du na nden mo okolo.

Ugodyusho wa Bulu na avasa a yi

⁴ Filimon, nna maa yuwusan avasa adama a wu, n tsu godyo ta Asula kuci.

⁵ N tsu yuwan ta ne o una u na n ta uwwusa a na vu cayi Zagbain Yesu okolo a wu suru suru, waru vu ciga ta ama a Asula suru.

⁶ N ta yuwusan avasa ucawu wo okolo u na u bolo nuwu na aza a wu u lyuwa elime a na vu pefei ili i sa'ani i na Asula a ca ntsu. Lyawa wo o'wo ne adama Yesu Zamawawa tsura ica.

⁷ Icigi i na vu cigai ama a Asula u ca mu ta mazanga ma abunda nu ugbamu wa asuvu. Avu, zawa'a va, vu tawaa ta ama a Asula na abunda wivuwun u sa'ani.

Ipati ya Bulu o una wa Unisima

⁸ Adama e ili i sa'ani i na vaa yuwusan n ta pati wu ili i ro. Atsuma a ala e Yesu Zamawawa n shi ta yuwaan wu idanshi yu ume e ili i na yi ntsayi vu yuwan, amma maa yuwan ne shi.

⁹ Agba, o una u na tsu cigalai, n ta pati wu vu yuwan ili i nda. Gogo, amu i'utsa ya wu, Bulu, n ta yuwusan adanshi, za na ri aabara waru n ri o u'wa wa ali adama e Yesu Zamawawa.

¹⁰ Ili i na maa patishi ayi da: vu roco Unisima isa'ani. Gogo nda wo o'wo ta mawun ma va adama a na wo o'wo ta za vi Itoni amu pa o u'wa wa ali.

¹¹ De aca pa u shi nu urana e ekere a wu shi. Gogo gba u ta nu urana e ekere a tsu ra.

¹² N ta kambuwa yi ya'a wu, okolo a va o to obolo na ayi lon.

¹³ N ta pa o u'wa wa ali adama a alajiya a Alabari a Sa'ani, n shi ta n ciga m kpada yi pa adama u yuwaan mu ulinga u na vu shi a yuwaan mu.

¹⁴ Agba n ciga n yuwan ili i ro ne tsundolo shi, she na vu usu. Waru n ciga m gbagba wu shi, she na vu ciga na asuvu a wu.

¹⁵ U ta gura wo o'wo ili i na i shi i zuwai i lyawa nuwu a mantsa me ke'en ayi da, adama u tawa u danu na avu suru suru.

¹⁶ Gogo u buwa aagbashi shi, amma u la'a ta aagbashi, waru wo o'wo ta vadamma zawa'a tsu macigata. N ciga yi ta lon, avu waru gogo she vu la'a ciga yi. Vu ciga yi ana aagbashi waru vu ciga yi ana mawun ma anawu atsuma e Itoni yi Zagbain.

¹⁷ Gogo nda na vu tara mu ta ana za na tsaa yuwusan ulinga u ta, casa yi cine va casa mu, vu raba yi na cu'un vi irabu i na vaa yuwaan mu na n tawa ya'a wu.

¹⁸ Nu u nusaan wu ta e ili i ro, ko na vu to tono yi ili i ro, n ta tsupa wu.

¹⁹ Amu da Bulu waru ne ekere a va a da n danai idanshi i nda, "N ta tsupa." Koto n yuwan adanshi a nda shi waru maa yuwan shi, n to tono wu ili na abunda adama a na n kamba wu ta vu tsura wuma u sa'avu!

²⁰ Zawa'a va, vu yuwan ankuri vu yuwan ili i na n dammai nda, vu yuwaan yi gashi vu ta yuwusaan Yesu Zagbain aganda. U ta dashi zuwa mu ugbamu wa asuvu atsuma e Itoni ya Yesu.

²¹ Ko gogo amu a madana ma adanshi ma nda n ta zuwusa okolo vu ta yuwan ili i na n dammai, hali waru vu ta yuwan ili i na i la'ai ne!

²² Vu foboo mu aasula o omocin, adama a na n ta zuwusa okolo Asula a ta usu avasa a du a lyawa mu n kambu ubata u du go'o.

Icasu ya Bulu yu ukosu

²³ Abafara ta lyungusa a wu icasu. Ayi fo u ta pa o u'wa wa ali obolo na amu adama e itoni ya Yesu Zamawawa.

²⁴ Aza a na tsaa yuwusan ulinga obolo, Marku na Arista, na Dima, na Luka, a ta casa wu fo.

²⁵ Lyawa isa'ani ya Yesu Zagbain wo o'wo obolo na asuvu a wu.

Mepepeline a tyo ya Mmaci ma Ibrahim

Ucuduwu wa aatagada a nda

Tsu reve vuma na danai mepepeline ma nda shi. U ta gura wo o'wo Bulu aajiya a da dana niyi. Tsu reve ta u ta pe atsuma a Adanshi a Asula adama o uritosu u na u ri na ayi cu'un vu uritosu u na u ri pe atsuma a Adanshi a Asula da. Waru nu ujimu azagbain a aa'isa a usu yi ta fo atsuma a Aatagada a Asula. Za na danai aatagada'a u cuduwa ta cine mayan ma aganda ma aza a Isra'ila mo o'woi iroci ya aganda ya amayun a na ri pe atsuma a Zamawawa.

Za na danai mepepeline ma nda ma damma ta aza e desununa cine Yesu ri na abula. Yesu la'a ta nlingata ma Asula suru. Waru u la'a ta amasula, waru u la'a ta Musa. Ayi da ganu gbain na ri ukalamu shi waru koto u yuwan unusu shi ko ke'en, waru a na u cayi wuma wa yi u ca ta kucci adama o unusu o una u mantsa suru. Ana u kuwai avu u kambu wuma u kpatu'wa ta ure adama ama a tsura ure u na a rawa ubata wa Asula.

E ekere a ama a na e reve adama a kucci atsuma a adini, aatagada a Mmaci ma Ibrahim a ta nu uritosu wu ucira. Yesu Zamawawa zuwa ta kucci suru wo o'wo ili ye pere. Amma gogo ucawu wo okolo atsuma a yi ayi da ili i na i kpatu'wayi ama ure a tyo ubata wa Asula.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Tsugbain tsa Mawun ma Asula (1:1-4)
2. Yesu la'a ta nlingata ma Asula suru suru (1:5-2:18)
3. Yesu la'a ta Musa na Josuwa (3:1-4:13)
4. Yesu da Ganu Gbain (4:14-7:28)
5. Yesu tawaa ta na nzuwulai n na n la'ai ulobonu (8:1-9:22)
6. Kucci va Yesu u ta u da waru ayi da ne (9:23-10:31)
7. Ama a Asula a na a danai nu ucawu wo okolo (11:1-40)
8. Vu toni iroci ya Yesu Zamawawa (12:1-13:19)
9. Avasa o ukosu ni icasu (13:20-25)

Yesu Zamawawa Mawun ma Asula ma da

¹ De nu ufaru, Asula a yuwusaan ta nkaya n tsu adanshi o una wa amasula na re koko'o.

² Amma a mantsa mo ukosu ma nda, Asula a yuwan ta adanshi na atsu e ekere a Mawun ma yi. Asula a yuwan ta uvadi ni ili i na i ri pe atsuma a yi suru e ekere a yi. Ayi da Asula a dangwai wo o'wo za vi ili suru.

³ Mawu'un u roco ta ekan adama a tsugbain tsa Asula, u rotso ta Asula foyi. U zuwa ta ili i lyuwa elime nu ucira wi ikaka ya yi. Ana Mawu'un u kambatoi ama cece atsuma a nusu le, u danu ta o ukere usa'ani wa Asula Mogono me Ili Suru.

Yesu Zamawawa la'a ta nlingata ma Asula

⁴ Ayi Mawu'un u la'a ta nlingata ma Asula lon. Reve Asula a ca yi abajini a aala a na a la'ai ala e le.

⁵ Ili i na i zuwai ayi da Asula a yuwaan nlingata ma Asula adanshi e ili i ro tsa na u yuwayin Mawu'un shi,
"Mawun ma va ma da vu ri.
Ana'an mo o'wo ta Dada va wu."[◇]

Asula a dammisa ta,
"N to o'wo Dada va yi,

[◇] 1:5 Ica 2:7; 2 Sam. 7:14.

waru ayi u to o'wo Mawun ma va.”

⁶ Ana Asula a shi a cigai u lyungu magaji ma yi a tyo o uvadi, u damma ta, “Nlingata ma Asula suru a ciga a 'yuwan a yuwaan yi aganda.” ◇

⁷ Apa ili i na Asula a dammai adama a nlingata ma yi, “Mo o'woto ta nlingata n va tsu upepu.

Mo o'woto ta agbashi a va tse elentsu a akina.” ◇

⁸ Agba apa ili i na Asula a dammai adama a Mawun ma yi, “Avu Asula a da, waru tsugono tsa wu tsa ri nu ukosu shi. Vu ta yuwan tsugono nu uge'etosu u na wu ntsayi.

⁹ Vu ciga ta ili i mejege reve vu 'yuwan iwuya. Ayi da i zuwai Asula, Asula a wu, a dangwa nuwu, reve u ca wu tsugbain tsa na tsa zuwa nuwu vu zanganai. Ayi tsugbain tsa nda u la'a ta za na u cayi akapi e le.” ◇

¹⁰ Asula a dammisa ta, “Zagbain, atsuma o ufaru vu yuwan ta uvadi, waru ekere a wu a da a yuwain zuva.

¹¹ Mantsa ma ta tawa ana za ro enishe le shi, A ta kuna suru tsa amuna.

Amma avu vu ta dana lo.

¹² Vu ta kutsulu le cine a tsu kutsulu akuci a amuna. A ta vadala tsa akuci e itana.

Amma avu gba ne da vaa dana kuci mantsa suru, wuma wa wu waru woo koto shi.” ◇

¹³ Asula a yuwaan nlingata ma yi adanshi cine u yuwayin Mawun ma yi shi,

“Danu pa o ukere usa'ani u va she na n zuwa n'yuwatan

ma wu mo o'wo uzuwata wa ana a wu.” ◇

¹⁴ Nlingata ma Asula† suru nan ruhu da na aa yuwusaan Asula aganda, waru u lyungu le ta tsara a kamba aza a na aa ushi iwawi.†

2

Iwawi i tsu i ta mgbain

¹ Adama o ndolo na tsu ciga tsu 'yuwan tsu dashi yuwain ugbozu tsu kuruyi amayun a na o roco ntsu. Na tsu yuwan ne tsa puwaa shi.

² O roco ta a na ikaka'a i na Asula a cayi nlingata ma Asula a ca nkaya n tsu amayun a da. Waru za na biti kuru niyi shi, ko za na 'yuwan niyi u ta ushi atsumalima a na a ntsayi ili i na u yuwain.

³ Nye i da yaa zuwa tsu tsu dana i majiyan tsu ta la'a na tsu 'yuwan a ushi iwawi† i gbain i nda? Zagbain da fara yuwain adanshi e iwawi i nda na aciyayi, reve aza a na a uwwa niyi o roco tsu amayun a da.

⁴ Asula na aciyayi u roco ta a na ikaka ya yi amayun a da, ana u yuwain linga va asalama ni iroci yu ucira icu'un icu'un. Waru u ca ta Ruhu va Akiza a za suru na u dangwai.

Za na o rocosu tsu ure wi iwawi

⁵ Asula a dangwa nlingata ma yi n yuwan tsugono tsu uvadi u sa'avu u na u ri lo a tawa shi, ayi da ili i na tsaa yuwusan adanshi a yi.

⁶ Ununa a danai atsuma Adanshi a Asula ubata u ro, “Nye i zuwai vu ri ada a vadilima?”

Nye i zuwai vu ri aḁa a mawun ma vuma?

⁷ A mantsa ma wa'a vu zuwa ta ucira wa yi* u kaḁama ucira wu nlingata ma Ḃsulā, reve vu katala yi ookokolo na tsugbain nu ucira.

⁸ Reve vu zuwa yi u yuwan tsugono tsi ili biti.” ◇

Ana Ḃsulā a zuwa niyi mogono me ili biti, ko ili yi lo i buwai i na waa yuwusan tsugono tsā yi shi shi. Agba koto ne'en tse ene ili i nda i fara shi.

⁹ Ili i na tsee inda ayi ḁa Yesu, za na a mantsa wa'a ucira wa yi u shi u rawa za vu nlingata ma Ḃsulā shi. Agba gogo a katala yi ta ookokolo nu ucira na tsugbain, adama a na u sowoi aṡsumalima o ukwa o unā u tsu. Amayun adama e isa'ani ya Ḃsulā i ḁa, Yesu kuwai o unā wa koyan ḁa o uvadi.

¹⁰ Ḃsulā a ḁa a yuwain ili biti, waru ili biti adama a na a ca yi tsugbain tsa ḁa. U ciga ta muwun na aḁunda a uwa ubata u tsugbain tsā yi. Adama o ndolo a ḁa u zuwai Yesu sowoi aṡsumalima, ne ḁa u zuwai Yesu ntsayi tsara u roco ama ure wi iwawi.

¹¹ Adama o ndolo, Yesu na aza a na waḁ kambatosu aza a akiza a ta na Dada ta. Ayi ḁa i zuwai Yesu ri o wono u na wee ḁe le azawawa'a a yi shi.

¹² U damma ta Ḃsulā,
“N ta damma ama a va ili i na vu yuwain.
N ta cuwa wu no o boloto na aa yuwan aganda.” ◇

¹³ Waru u damma ta,
“N ta zuwaa Ḃsulā ucira.”
Reve u damma,

“Amu ḁa nda obolo na muwun n na Ḃsulā a ca numu.” ◇

¹⁴ Ama a Ḃsulā ama a ḁa na lipu na mpasa, adama a nda Yesu na aciyayi wo o'wo ta unata ne ele. U yuwan ta ne adama a na nu ukwa wa yi u to kototo Mekerencesu, za na ri nu ucira wu ukwa.

¹⁵ Ne ḁa u baḁai aza a na a shi agbashi o wovon wu ukwa a wuma u le suru suru.

¹⁶ Suru ntsu tsu reve ta a na Yesu tawa ta adama u kamba mmaci ma Ibrahim, amma u kamba nlingata ma Ḃsulā shi.

¹⁷ Adama o ndolo a ḁa Ḃsulā a zuwai Yesu u rotso ama a yi suru suru, adama wo o'wo aabara a nan ganu lo za na oo rocosu isa'ani, za na Ḃsulā a cayi okolo suru suru. Ne ḁa waa gura ca Ḃsulā kucci adama Ḃsulā a yuwaan ama gafura vu unusu u le.

¹⁸ Ayi na aciyayi u sowo ta aṡsumalima, waru Mekerencesu ma yuwan ta mpolo n na waa zuwa yi u nusan. Adama o ndolo gogo u ta gura kamba aza a na Mekerencesu ma ri o mpolo u zuwa le a yuwan unusu.

3

Yesu la'a ta Musa

¹ Ama a va, Ḃsulā a dangwa ḁu ta yo o'wo ama a akiza a yi. Adama o ndolo i yuwusan majiyan cine Yesu ri aajiya a Ḃsulā, waru ayi ḁa aabara a nan ganu vu ucawu wo okolo a tsu.

² U yuwan ta aḁula e ili i na Ḃsulā a dangwa niyi u yuwan suru, cine Musa yuwain aḁula e ili i na Ḃsulā a damma niyi u yuwan suru, aṡsuma a tsugbain tsā yi va aza a Isra'ila.*

* ^{2:7} Akuci a atagada na aḁunda a ḁashi ta: Vu zuwa yi ta wo o'wo mogono a aci e ili i na vu yuwain suru. ◇ ^{2:8} Ica 8:4-6. ◇ ^{2:12} Ica 22:22. ◇ ^{2:13} Isha. 8:17-18. * ^{3:2} Na Tsheleni idanshi “U'wa wa Ḃsulā” urevu wa yi u ḁa “Aza a Isra'ila.”

³ Yesu tsurā tā tsugbain tsa na tsa la'ai za va Musa, cine suwi tsu tsurā tsugbain tsa na tsa la'ai usaa u na u yuwain.

⁴ Amayun a da ozo o ro da a suwai 'wa'a suru, amma Asulā a da suwi vi ili suru.

⁵ Asulā a lyawa tā u'wa wā yi e ekere a Musa, adama a na Musa aagbashi a aḡulā a da a na a zuwaa ucira, waru iroci i da i na Asulā oo roco elime.

⁶ Zamawawa† gba waru Mawun ma Asulā ma da, ayi da za na Asulā a lyawayi u'wa wā yi. Aṭsu da u'wa wā yi na tsu lyuwa elime na matsurā mo okolo ugbamu, waru na tsu zuwa ucira o uzuwu wo okolo a tsu ya'a yi.

Tsu yuwan tsu ciga tsu lyuwai elime ni itoni ya Asulā

⁷ U tā cine Ruhū va Akiza dammai,

“Na yu uwwa uḡyo wā Asulā ana'an,

⁸ she i ḡana na aciyogbamu
cine nkaya n ḡu n ḡana wan,
ana a vadala yi Asulā ucina,
a mantsa ma na a lyungwai Asulā o ogozo.

⁹ Asulā a damma tā,
‘Reve a lyungwā mu,
adama e ene ili i na maa yuwan,
ko na wo o'woi e ene tā ili i na n yuwain
aṭsumā a a'wan amunga.

¹⁰ Adama o ndolo n yuwan tā upan ne ele lon,
reve n damma:

“Okolo e le a tsu ḡana tā alanga na amu.
Waru a 'yuwan tā a yuwan ili i na n damma nle a yuwan.”

¹¹ N yuwan tā upan reve n kucinaa le,
“Aa uwa ubatā u wivuwun u wā shi, ko ke'en.” ” ” ◇

¹² Ama a wā, i yuwan ugbozu adama she za tā ḡu ḡana no okolo e iwuya, a na waa 'yasan ḡu a ca okolo wan. Icu'un yo okolo o ndolo a tsu vadala ḡu tā ḡu ḡu ubatā wā Asulā a wuma.

¹³ I dashilāi okolo ugbamu urana suru. Waru i lyuwa elime na mayan ne n de nu urana wu lo. Ni i yuwan ne shi, unusu u tā pusaan ozo o ro a ḡu a na e reme a zuwa le aṭsumā a aza a aciyogbamu.

¹⁴ Aṭsu tsu to oḡolo na Kristi Zamawawa na tsu lyuwa elime hali a tyo o ukosu nu ucawu wo okolo o ugbamu u na tsu ri na ayi ḡu a ofaru.

¹⁵ Adanshi Asulā a damma tā,
“Na yu uwwa uḡyo wā Asulā ana'an,
she i ḡana na aciyogbamu,
cine nkaya n ḡu n ḡana wan
ana a vadala yi Asulā ucina.”

¹⁶ Nan zane da a uwwai uḡyo wā Asulā'a reve a yuwaan yi aciyogbamu? Ele da aza a na Musa utayi aṭsumā a Masar suru.

¹⁷ Nan zane da waru Asulā a yuwain upan ne ele aṭsumā a a'wan amunga? Ele da aza a na a yuwain unusu, aza a na a kuwai aṭsumā o ogozo.

¹⁸ Waru nan zane da Asulā a yuwusain adanshi ana u kucina na aa uwa ubatā u wivuwun wā yi shi? Aza a na a 'yuwain a yuwaan yi tsutoni da.

¹⁹ Tsu tāwā tā tsu reve a na aa gura uwa ubatā u wivuwu'un shi, adama a na a 'yuwan tā a usu.

4

Nzuwulai mu ubat̄a u wiwuwun

¹ *Asul̄a* a yuwaan tsu t̄a nzuwulai n na tsaa gura uwa ubat̄a u wiwuwun w̄a yi. Adama o ndolo, tsu yuwain ugbozu suru ntsu adama ko za t̄a tsu kud̄a a uwa pe wan.

² Tsu uwwa t̄a ikaka ya Alabari a Sa'ani'i, cine ele aza a Isra'ila fo a uwwa niyi. Amma reve a 'yuwan a ca okolo e ili i na a uwwai, waru ikaka'a i kamba le shi.

³ Atsu na tsu usuyi at̄su da goon tsaa uwa ubat̄a u wiwuwun w̄a yi. Cine *Asul̄a* a dammai,

"N yuwan t̄a upan reve n kucina,

'Aa uwa ubat̄a u wiwuwun u v̄a shi, ko ke'en!" [◇]

U damma t̄a ili i nda ko a na u fofoi de ubat̄a u wiwuwun w̄a yi diga na u yuwain uvadi.

⁴ Atsum̄a a Adanshi a *Asul̄a*, u yuwan t̄a adanshi adama o urana we cindere wa ajuma, u damma t̄a: "O urana we cindere *Asul̄a* e ivuwan t̄a atsum̄a a linga v̄a yi suru." [◇]

⁵ Waru tsu de t̄a nu un̄a a mantsa mo ro u damma, "Ama a nda aa uwa ubat̄a u wiwuwun u v̄a shi!" [◇]

⁶ Ele aza a na a fara uwwai ikaka i nda, a tsur̄a a uwa ubat̄a u wiwuwun u nda shi, adama a na a kud̄ai a kuru. Agba amayun a da ama o ro a ta uwa ubat̄a u wiwuwun w̄a *Asul̄a*'a.

⁷ Adama o ndolo *Asul̄a* a zuwa t̄a mantsa mo ro a na ama aa uwa ubat̄a u wiwuwun w̄a yi, mantsa mo ndolo ma da u deyi, "Ana'an." *Asul̄a* a yuwan t̄a adanshi e ekere a Dawuda na acap̄a cina a jima e idanshi i na a yuwain de adanshi,

"Na yu uwwa udyo w̄a *Asul̄a* ana'an,

she i dan̄a na aciyogbamu wan." [◇]

⁸ Josuwa† tara le t̄a a tyo e ida ya Ka'ana,† agba ayi da da ubat̄a u wiwuwu'un shi. Na Ka'ana da da shi ubat̄a u wiwuwu'un, *Asul̄a* a shi a dashi yuwisan adanshi o urana u wiwuwusan u ro shi.

⁹ Ayi nda to rocosu a na mantsa ma wiwuwun ma ama a yi koto ma yuwan shi. Mantsa ma wiwuwun ma nda u t̄a gashi wiwuwun u na *Asul̄a* a yuwain o urana we cindere.

¹⁰ Za na uwai ubat̄a u wiwuwun w̄a *Asul̄a* suru, u te ivuwan nu ulinga w̄a yi, cine *Asul̄a* e ivuwain ana u kotoi mayan mo uvadi.

¹¹ Tsu yuwain ukadu tsu uwai ubat̄a u wiwuwun w̄a *Asul̄a*, adama she za t̄a tsu kud̄a a uwa wan, cine ele a yuwain adama a na a 'yuwain a yuwan tsutoni.

¹² Ikaka ya *Asul̄a* i t̄a gashi ili i ro i na i ri wuma waru i ri nu ucira. U la'a t̄a matsun me pe'eni ma na e tewein na re v̄a yi wali. U tsu batsala ntsu t̄a a uwa pe, atsum̄a a asuvu a tsu na majiyan ma tsu. Waru u tsu pada t̄a a uwa e memere ma alata e etele a tsu hali u batsalai laka. U tsu roc̄o t̄a a alanga e eteshe ili i na tsu sokoi pe, ele da ili i na tsu tsu jijan ni ili i na tsu cigai.

¹³ Za lo a gura soko ili i ro atsum̄a o uvadi i na *Asul̄a* ee ene shi. U tse ene t̄a ili suru cine u ri. Ayi da *Asul̄a* a na na tsu 'yuwan tsu ciga tsu cud̄uwa yi ili i na tsu yuwain suru.

Yesu da aabara a nan ganu q tsu

¹⁴ Tsu lyuwai elime na maguza me ili i na tsaa dansa tsu usuyi. Tsu yuwain ne adama a na tsu t̄a na aabara a nan ganu, Yesu Mawun ma *Asul̄a*, za na karai a tyo zuva.

15 U gura tā reve na tsu ri babu ucira. Mekerenkesu ma yuwan tā ukadu u na waa zuwa yi u yuwan unusu cine waa yuwusan ukadu u zuwa tsu mayan mo unusu, agba Zamawawa yuwan unusu shi.

16 Adama o ndolo tsu rawai zuzu no ootogu o tsugono tsā Asulā babu wovon. Ayi da za na o rocosu ama isa'ani. Na tsu yuwain ne, tsu tā tsurāi isa'ani e ekere a yi, reve u kamba tsu a mantsa ma na tsu cigai ikambi.

5

1 Asulā a tsu dangwa tā aabara a nan ganu suru atsuma a ama, reve u ca yi ulinga u na waa 'yawā a makakan mā yi o unā wa ama a na waa casu ne'e na kucci adama o unusu.

2 Aabara a nan ganu a ri nu ucira shi, u tā tsa akapi a ama. Ayi da i zuwai woo tono ben na aza a na a yuwusan unusu adama a na a ri nu urevu shi.

3 Adama a na u ri nu ucira shi, u ciga u 'yuwan u ca kucci adama a nusu va yi waru adama a nusu va ama a yi.

4 Babu vuma na aa gura ca aciyayi tsugbain adama wo o'wo aabara a nan ganu. Vuma tso o'wo tā aabara a nan ganu na Asulā e de yi, cine u deyi Haruna.†

5 Ne da u danai e ekere a Zamawawa. Ana wo o'woi aabara a nan ganu, adama a na u dangulai aciyayi wo o'wo na tsugbain tsa dada shi. Asulā a da a damma niyi,

“Mawun mā va ma da vu ri.
Ana'an mo o'wo tā Dada va wu.” ◇

6 Ubata u ro reve Asulā a damma,
“Ayu ganu† babu ukotu da,
cine Malkisada† danai ganu.” ◇

7 Asulā a tā nu ucira u na waa wawa Yesu Zamawawa ubata o ukwa. Ana Yesu danai atsuma o uvadi u nda, u pati tā Asulā ni yisaali obolo na abara tsarā u wawa yi. Na amayun a da u yuwayin Asulā tsutoni, reve gba, Asulā a zuwaa yi atsuvu e ipati ya yi.

8 Ko na wo o'woi Yesu Zamawawa Mawun mā Asulā ma da, atsumalima a na u sowoi u rito yi tā u yuwan tsutoni e ekere e ili'i.

9 Ana u kotoi ili i na wu ntsayi u yuwan suru, wo o'wo tā za na a zuwa ama a tsurā iwawi i babu ukotu, aza a na a yuwusan ili i na u damma nle a yuwan.

10 O ure u nda u da Asulā a zuwa niyi wo o'woi aabara a nan ganu, ganu oroci a Malkisada.

She i lyawa itoni ya Asulā wan

11 Tsu tā ni ili i na tsaa damma na abunda adama e ili i nda, amma u tu usan u na tsaa cuduwa adama a na i tsu reve ili go'o shi.

12 Yo o'wo tā aza e Itoni nu ujimu, waru u to lobono i danā o ritosu akapi. Amma i ciga tā nanza ritosu du ikaka yu ufaru ya adanshi a Asulā. I tā gashi ibābā i na ya apasa maani, agba i rawa tā na i shi a lyuwa tsuwa.

13 Vuma na buwai a yapu i maani waa gura kakasa isa'ani ni iwuya shi.

14 Amma ama a na o gbozoi a ta lyuwusa tsuwa tsa na ibābā yaa lyuwa shi, waru o ritosu tā de cine aa kakasa iwuya ni isa'ani.

6

1-3 O ufaru i rito tā uritosu wu ufaru, aza a na a ntsayi ibābā. Ritosu n nda ele da tsu vadalai a nusu tsu na tsu tawaa nu ukwa, waru tsu danai nu ucawu wo okolo e ekere a Asulā. Ele da waru uritosu adama o urumbusu na mazuwa me ekere. Nu uritosu adama o u'yosun diga o ukwa, na adama o

uge'etosu u babu ukotu, a ta pe atsuma o uritosu wu ufaru. Amma i reve ta de ili i ndolo. Adama o ndolo, tsaa yuwan adanshi adama e le shi. Amma na Asula a kamba tsu, tsu ta kambuwa ugbozu adama tsu rito ili i na yi ntsayi aza a na a kungwai de.

⁴No ozo o ro a lyawa itoni yi Zamawawa, ko za lo aa gura zuwa le a vadala a nusu le waru shi. De nu ufaru, ama a nda a shi ta e ekan a Asula waru e pede ta une'e wa yi. Ele obolo no ozo o ro a ushi ta Ruhu va Akiza.

⁵E reve ta cine ikaka ya Asula i ri ulobonu, waru a ushi ta ucira u mantsa ma na Asula aa dana a yuwusan tsugono.

⁶Ana a ushiyi ili i ndolo suru, reve a vadala Zamawawa ucina. U ri n yuwan a kambatowisa icu'un ya ama o ndolo a vadalisa shi adama a na a ta varasa Mawun ma Asula a akpataf waru reve a 'yuwan yi. A ta zuwusa yi o wono a makakan ma ama.

⁷Ama o ro a ta gashi ida i na i tsu tsura mini ma abunda. Reve u tawa a na limatan va aduma lon e ekere a aza a na a cimbusa yi. Asula a tsu zuwaa ta ida i ndolo aba'un.

⁸Ozo o ro gba shi a ta gashi ida i na i tsu kungwato awanda na anlya a vama agba a tsu matsan ili shi. Asula a tsu yuwaan ta ida'a una, reve waru akina a lungusa yi suru suru.

⁹Ama a va a na n cigai, ko na tsu yuwan adanshi tsunda, tsu dama adama a du shi. Tsu reve ta a na i ri o ure u sa'ani, ure wi iwawi.

¹⁰Asula a tsu ge'eto ta cine u tsu ntsaa. U ta cuwan na linga na vu yuwain, waru u ta cuwan ni icigi i na vu roco niyi ana vu kambai ama a yi. Waru u ta cuwan a na vu buwai a kambusa le hali n gogo.

¹¹Ili i na tsu la'a cigai ayi da, i lyuwa elime na mayan ne hali a tyo o ukosu, adama a na i ta reve ili i sa'ani i na i ri a zuwusa okolo'o u too o'wo amayun.

¹²Tsu ciga du u o'wo orogo shi. Amma, i kuru iroci ya aza a na a ushiyi ili i na Asula a yuwain nzuwulai adama o ucawu wo okolo na ankuri e le.

Asula a tsu yuwan ta ili i na u yuwain nzuwulai

¹³Ana Asula a yuwayin Ibrahim† nzuwulai, u kucina ta na waa yuwan ili i na u yuwain nzuwulai. U yuwan ta akucunu a nda na ala a yi, adama a na babu lo za na la'ai Asula.

¹⁴U damma ta, "Amu Asulazuva, n ta zuwaa wu aba'un, waru n ta ca wu mmaci ma abunda!" ◇

¹⁵Ibrahim yuwan ta ipiri na ankuri adama ili i nda i fara, reve u ushi ili i na Asula a yuwaan niyi nzuwulai'i.

¹⁶Na ama a yuwan akucunu, a tsu kucina ta na aala a za na la'a nle. Akucunu'u o roco ta ili i na a dammai amayun a da, waru u tsi isawaton ta mawasan.

¹⁷Asula fo u yuwan ta akucunu, adama aza a na aa usu nzuwulai e reve a na amayun a da a na u tsu vadala ifofi ya yi shi.

¹⁸Ili i re i nda i ri n vadala shi: Asula a tsu yuwan epen shi nu u yuwan nzuwulai, waru waa yuwan epen na akucunu a na u yuwain shi. Ili i nda i ta dashishi tsu okolo ugbamu atsu na tsaa sumusa a tyo ubata wa Asula adama u kede tsu. U ta dashishi tsu ucira adama tsu guza uzuwu wo okolo u na u ca ntsu.

¹⁹⁻²⁰Uzuwu wo okolo o ndolo u tu ugbamu o okolo a tsu, cine rumu wantsun tsi isawaton wantsun ubata u ta. Vuma na ya'a yi da tsaa zuwusa uzuwu wo okolo a tsu ayi da Yesu, za na uwulai nu umuna a tyo Upasu u na u La'ai Akiza† zuwa. U yuwaan tsu ta ne. Wo o'wo ta aabara a nan ganu a babu ukotu, ganu oroci a Malkisada.†

7

Ganu Malkisada

¹ Malkisada† n nda ayi da u danai mogono ma lyuci va Salem waru ganu Mogono ma Asula ma da. Ana Ibrahim† unai ngono n nashi ayi a makamba o u'wa, avu Malkisada kara o uta u ga'an na ayi reve u zuwaa yi aba'un. ◊

² Reve Ibrahim ca yi za ta atsuma a kupa e ili suru a na u kambayi diga ubata o uvon. Ili yu ufaru i na tsu cigai tsu damma adama a Malkisada, ayi da urevu wa aala a yi, "mogono ma na maa yuwusan ili ya abula." Ayi da waru "mogono ma asuvu nden" adama a na Salem ta nu urevu "asuvu nden."

³ Babu za na revei dada ko mma va Malkisada, ko ubata u na wu utai, ko mantsa ma na a matsan niyi, ko mantsa ma na u kuwai. U ta gashi Mawun ma Asula waru ganu da babu ukotu.

⁴ Ikalyuwa cine Malkisada danai na tsugbain! Ko Ibrahim, akaya a gbain a Isra'ila, u reve ta cine Malkisada danai na tsugbain ana u ca niyi za ta atsuma a kupa atsuma e ili i na u kambayi diga o uvon.

⁵ Wila u rito ta mmaci ma Ibrahim a 'yuwan a ciga a ca aza a na a ri atsuma a mmaci ma Levi aza a na a ri nan ganu za ta atsuma a kupa e ili i na a tsurai, ko na shi wo o'wo edenge e le a da.

⁶ Malkisada diga e elentsu a Levi a da shi, agba u ushi ta za ta atsuma a kupa ya Ibrahim. Reve u zuwaa Ibrahim aba'un, za na ushiyi de nzuwulai ma Asula.

⁷ Za suru reve ta vuma na ri nu ucira u na waa zuwaa za ro aba'un, u la'a ta za vu u ushishi wa aba'u'un abunda lon.

⁸ Nan ganu a tsu ushi ta za ta atsuma a kupa e ili i na ama a tsurai, ko na wo o'woi ele ama a da a na aa kuwa. Amma Malkisada la'a ta cine a ri, adama a na Adanshi a Asula o rito ta u ta wuma.

⁹ Tsu ta gura damma mmaci ma Levi, aza a na a tsu ushi za ta atsuma a kupa, ele fo a tsu ca ta ana Ibrahim cayi Malkisada za ta atsuma a kupa.

¹⁰ Koto a shi a matsan Levi shi, amma u dana ta lo atsuma a akaya a yi Ibrahim, ana Malkisada ga'ain na ayi.

¹¹ Ko na wo o'woi Wila wa Musa u damma ta a na nan ganu a 'yuwan a ciga a dana mmaci ma Levi, nan ganu a nda aa gura kambato ko za o o'wo wuntsayi shi. Ili i na a lambai ayi da ganu tsa ganu Malkisada, ganu na utai o u'wa wa Haruna shi.

¹² Waru na cu'un va ganu ro ko'o tawa, na a 'yuwan a ciga Wila'a u vadala fo.

¹³ Tsu ta yuwusan adanshi adama a Zamawawa, za na ri za vu ugundo u ro. Ko za diga o ugundo'o koto yuwan ulinga wa aganda wa ganu a masa'a shi.

¹⁴ Za suru reve ta a na u tawai diga o ugundo wa Yahuza,† Musa damma ili i ro adama a ganu atsuma o ugundo u ndolo shi.

Zamawawa ta tsa Malkisada

¹⁵ Ayi nda dashi ta uta a alanga e eteshe ana tse enei ganu ro tawai tsa Malkisada.

¹⁶ Vuma ndole e de yi ganu adama a nkaya ma yi ko adama a wila shi, amma e de yi ta ganu adama a na ili i ro yi lo i na yaa gura zuwa wuma wa yi u koto shi.

¹⁷ Adanshi a Asula a yuwan ta adanshi adama a yi, "Avu ganu da babu ukotu, cine vu revei Malkisada." ◊

¹⁸ A zuwa ta akuci a wila a nge'en, adama a na u ri nu ucira shi, waru ili ye pere i da.

¹⁹ Wila wa Musa u gura zuwa ili i ro yi ntsaa shi. Amma gogo Asula a ca tsu ta ili i sa'ani ya abunda lon i ro i na tsaa zuwa okolo. Ne da tsaa rawai zuzu na Asula.

²⁰ Asula a kucina ta na Zamawawa aa dana ganu babu ukotu, agba u yuwaan ganu ro akucunu a nda shi.

²¹ Yesu da goon u dammai:

“Amu Asulazuva, n yuwan ta akucunu a nda, waru maa vadala okolo a va shi.

‘Avu ganu da babu ukotu.’ ” ◇

²² Yesu da za na zuwai akucunu a nda o o'woi amayun, akucunu a na la'ai za na Asula a yuwain na Musa.

²³ De nu ufaru, na ganu kuwa, waa lyuwa elime nu ulinga wa ganu shi. Ayi da i zuwai nan ganu a dana lo abunda.

²⁴ Amma Yesu o'wo ta ganu babu ukotu, tsuganu tsa yi tsa ri n koto shi.

²⁵ Adama o ndolo, ayi da za na ri lo gogo, waru mantsa suru, za na aa gura wawa aza a na a tawai ubata wa Asula e ekere a yi. U ta dana wuma mantsa suru adama u yuwusaan le ipati ubata wa Asula.

²⁶ Yesu da cu'un va aabara a nan ganu na tsu cigai, adama a na u ta kambusa tsu o ure suru. Ili i na waa yuwusan u to yo'onotosu Asula okolo. U ri nu unusu shi. Asula a kakasa yi ta na aza a na a ri o uvadi aza a na aa yuwusan unusu. Waru Asula a ca yi ta ubata u na u la'ai tsugbain suru suru zuva.

²⁷ U ri tsa akapi a nan ganu shi, aza a na a casu kucci usana suru adama a nusu le, waru adama a nusu va ama. Amma Yesu yuwan ta ayi ndolo u ta adama a mantsa suru na u cayi aciyayi kucci a akpata.

²⁸ Wila u damma ta ama o tso o'wo ta abara a nan ganu, ko na wo o'woi aa gura yuwan cine wu ntsayi a yuwan shi. Ili yu ufaru, Asula a ca ta Musa Wila. Ana a yuwain ne, reve u zuwa Mawun ma yi mo o'wo aabara a nan ganu na akucunu. Ayi da za na gura yuwain ili i na Asula a ciga niyi u yuwan suru.

8

Kristi Zamawawa da aabara a nan ganu a tsu

¹ Ayi nda ayi da ili i gbain i na tsaa dansa: Tsu ta na aabara a nan ganu na tsu danu o ukere usa'ani wa Asula Mogono me Ili Suru.

² Aabara a nan ganu'u u ta yuwusan ulinga u tsuganu ubata wu Upasu u na u La'ai Akiza† suru suru, ubata wa amayun wa aganda a na Asula a yuwain, agba ama a da a suwa niyi shi.

³ Aabara a nan ganu suru a ta nu ulinga wu ucasu wu ne'e nu ucasu u kucci a tyo Asula. Adama o ndolo aabara a nan ganu tsu fo u 'yuwan u ciga u ca Asula ili i ro.

⁴ Nnu u shi pa o uvadi, u shi o o'wo ganu shi, ko ke'en, adama a na nan ganu a ta pa, a na o tonishi Wila a casu Asula ne'e.

⁵ Aganda a na nan ganu aa yuwusan oroci o ululu wi ili i na i ri zuva da. Unata u da u ri cine u dana na Musa. Ana Musa dana i ifo6i i na waa yuwan Oogodo o Ucuwusan, Asula a damma yi ta, “Vu cuwan ana vu dana zuva masasan, n damma wu ta cine vaa yuwan yi. Vu yuwan yi cine n damma nuwu foyi.” ◇

⁶ Amma ulinga u tsuganu u na *Asulā* a cayi Yesu u la'a *tā* ulinga u na a cayi akapi a nan ganu. Ne *da* waru, akucunu a sa'avu a na Yesu *tawayi* diga *a* *Asulā* *a* tyo ubatā wa ama *a* yi u la'a *tā* za vu ufaru. Adama a na ana *Asulā* a yuwain akucunu a sa'avu, ili i na u dammai waa yuwan u la'a *tā* ili i na u dammai waa yuwan a akuci a akucunu.†

⁷ Nnā akuci a akucunu a gura *tā* yuwan ili suru na wu ntsayi a yuwan, ili yi lo na yaa zuwa a yuwan za ve ire shi.

⁸ Amma *Asulā* na aciyayi, ana we enei ama'a a gura kuru akuci a akucunu'u mejeje shi, *dāda* u dammai:

“N ta dansaa *dū*, mantsa mo *tā* lo *a* *tāwa*,
ana maa yuwan akucunu a sa'avu,
na ama o u'wa wa Isra'ila na ama o u'wa wa Yahuza.†

⁹ Akucunu a nda *aa* *dāna*
tsu za na n yuwayin nkaya n le shi,
ana n guzā nle ekere
reve mu utāā le e ida ya Masar.†
Amma a 'yuwan *tā* o toni yi,
avu n vadala le ucina.

¹⁰ Amma, apa akucunu a sa'avu a na maa yuwan
na ama a Isra'ila a mantsa ma na *maa* *tāwa*:
Amu, *Asulazuva*, n ta zuwa *wilā* u *vā* a asuvu e le,
adama e reve le,
waru n ta *dāna* le *atsumā* o okolo e le,
adama *a* kuru le.

N to o'wo *Asulā* e le,
ele waru o to o'wo ama *a* *vā*.

¹¹ Ama *aa* *dāshi* rito ama e le, nā nron mu nden n le shi,
adansa, 'I reve *Asulazuva*,
adama a na ama'a suru e te reve mu,
diga a zawa'a *a* tyo a zagbain le suru suru.

¹² N ta yuwaan le gafura vu ili i wuya i na a yuwain,
waru *maa* *dāshi* cuwan nā nusu le shi, ko ke'en.” ◊

¹³ Ana *Asulā* a yuwain adanshi a akucunu a sa'avu, u to rocosu u yuwan *tā* *de* za vu ufaru waru wo o'wo *tā* ili ye pere. Waru ili i na i kutsai *de* hali u kporoi suru u *tā* puwān babu usān.

9

Akuci a wilā adama a aganda

¹ Akucunu† o ufaru a na *Asulā* a yuwayin aza a Isra'ila, u damma *tā* ama cine aa yuwaan yi *aganda* waru u damma le *tā* cine aa yuwan Oogodo o Ucuwusan,† ubatā u na aa yuwan *aganda*.

² *A* shuwā *tā* oogodo a na a yuwain asula e re. A aasula o ufaru pe *da* wisawatan u fitila u ri, ni irika, no opopofu a na a cayi *Asulā*. Reve e *de* aasula a nda Upasu wa Akiza.†

³ Waru umuna u *dāna* *tā* pe u na u ne'eshein asula e re'e. Reve e *de* aasula e ire Upasu u na u La'ai Akiza.†

⁴ Pe *da* masa'a† *mā* *dānai*, za na a palai nā zinariya, ubatā u na *a* tsu kulato ili i maguru. Waru pe *da* *a* zuwai Akpati a Nzuwulai† a akpata, za na a palai nā zinariya e ebele suru. Ili i ta'atsu i *dāna* *tā* pe *atsumā* a Akpati'i: Za vu ufaru, upondo u zinariya u na o shitoyin nā mana.† Za ve ire, aadanga a

Haruna† za na topoi. Za va ta'atsu, atali o ushe'un aza a na ǎ danǎi na Wilǎ Kupa de uǎanu.

⁵ Zuva va Aakpati'i a ruma ta ili i wuma i re de i na i tsu roco a na ǎsula a ri lo.* A kpaato ta ikpatatsu ya Aakpati'i ne evelu e le, ubata u na ǎsula a tsu yuwan gafura vu unusu. Agba tsaa gura damma ili suru adama e ili i nda gogo shi.

⁶ No o koto mofobo me ili tsundolo, nan ganu a tsu uwa ta a aasula o ufaru usana suru adama a yuwan ulinga u le.

⁷ Agba aabara a nan ganu a da goon tsu uwa a aasula e ire, agba u tsu uwa ta u ta atsuma a aa'wan. U tsu uwa Upasu u na u La'ai Akiza babu mpasa shi. U tsu ca ta kucci vu mpasa'a adama a nusu va yi, na nusu na ama a yuwain atsuma o ulambu wu urevu.

⁸ Ili i nda suru ure u da na Ruhu va Akiza aa dansa nna Oogodo o Ucuwusan a buwa ubata u da u na aa yuwusan aganda, koto a kpatu'wa ure a uwa Upasu u na u La'ai Akiza shi.

⁹ Ayi nda iroci i da i mantsa mo gogo. U to rocosu ne'e na kucci na a casu aa gura zuwa za na a yuwusan aganda u reve asuvu a yi a ta cece cine wu ntsayi shi.

¹⁰ Adama a na ili i ndolo suru wilǎ wi ilyalya i da ni ili yo oso na wuza'u. Wilǎ u ndolo suru adama a lipu a da, waru ǎsula a zuwa ta ama o toni le hali a tyo mantsa mo ure u sa'avu wa yi.

Mpasa mu Zamawawa

¹¹ Gogo Zamawawa da o o'woi aabara a nan ganu suru a aci e ili i sa'ani suru i na i tawai de. U uwa ta ubata wa aganda a zuwa za na la'ai ulobonu suru suru, za na ekere a ama a da a yuwan niyi shi, waru u ri pa atsuma o uvadi u nda shi.

¹² U ta o una u mantsa suru u tarai mpasa a uwa ubata'a, agba mpasa mu mgbele ko ndindim n da shi. U tara ta mpasa ma yi, waru ana u yuwain ne, dada u tsupaa ntsu adama e iwawi i na yoo koto shi.

¹³ De nu ujimu, ana ama a danai nu unusu, lipu le tso o'wo ta cece na ganu kyo'onuwo le mpasa mu mgbele na za vo ogono e inan, na a bulanuwa le okomo a anawu a nan na a kulatoi.

¹⁴ Agba Zamawawa yuwan unusu shi, ko ke'en, reve u ca aciyayi kucci e ekere a ǎsula nu ure u Ruhu na ri lo babu ukotu. Ayi da i zuwai mpasa ma yi n ri nu ucira lon, reve wu za'wa asuvu a tsu diga a linga na tsu tawaa nu ukwa. Adama tsu yuwain ǎsula a wuma aganda!

¹⁵ Ayi nda ayi da i zuwai Zamawawa o o'woi za na gerei akucunu a sa'avu, adama aza a na ǎsula e deyi a ushi aba'un a na oo koto shi, aza a na ǎsula a yuwain nzuwulai. Ayi nda ta gura o'wo adama a na Zamawawa kuwa ta, reve u zuwa ama o o'wo faan diga a nusu na a yuwain ele o tono akucunu o ufaru.

¹⁶ Akucunu tsunda a ta gashi vuma na yuwain idana a aavu'un cine u cigai e ne'eshen utsuru wa yi nu u kuwa. Amma she na za suru reve ana vuma'a u kuwai dada a tsu ne'eshen utsuru'u.

¹⁷ Avu'un u ta nu ucira na vuma na dana niyi'i u kuwa. Ko za lo a gura ushi ili i ta atsuma e le shi, na vuma'a u buwa wuma.

¹⁸ Ayi da i zuwai akucunu o ufaru ili i ro i da shi, she na mpasa adama u roco ukwa.

¹⁹ Wu ufaru, Musa damma ta ama Wilǎ suru. We ire, reve u tara mpasa mu mgbele na mudindim reve u jambara mpasa'a na mini. Avu u tara eleme e

* 9:5 Aruma a yuwan ta ulinga wu uruma. Na Tsugana a tsu de le ta "kerubobin."

ikyon a na a sukumayi mini ma shili avu u bolo yi no oosondorif adama u kyo'onuwo aatagada a Wila na ama suru.

²⁰ Reve u damma, "Ayi nda ayi da mpasa n na n zuwai Akucunu a na Asula a damma ndu i yuwan tsutoni na ayi."

²¹ Ne da waru, Musa kyo'onuyi mpasa'a o Oogodo o Ucuwusan† waru ni ili i na a yuwusayin aganda suru.

²² Wila'a u damma ta a 'yuwan a ciga ili suru o kyo'onuwo le mpasa adama a danda cece. Waru Asula aa yuwan gafura vu nusu babu wocowu wu mpasa shi.

Ukwā wu Zamawawa u tawa tā nusu

²³ Ayi da ili i na i zuwa nle a kambuwai Oogodo o Ucuwusan cece ni ili i na i ri pe suru na mpasa mi inama. Ili i nda suru oroci e ili ya amayun i na i ri zuva da. Amma kucif na kambatoi ili ya amayun cece de zuva a la'a ta kucii vi inama.

²⁴ Zamawawa uwa Upasu u na u La'ai Akiza na ama a yuwain ne ekere e le shi, za na ri ululu wi ili ya amayun. U kara ta a tyo zuva waru u ta de obolo na Asula adama u kamba tsu.

²⁵ Waru u kara a tyo zuva adama u dashi cayisa kucii va aciyayi shi, gashi aabara a nan ganu vu uvadi na tsu uwa Upasu u na u La'ai Akiza a aa'wan suru adama u ca kucii vu mpasa vu nama.

²⁶ Nu u shi u ca kucii va aciyayi aa'wan suru, a na u sowo ta atsumalima na abunda diga a mantsa ma na a yuwain uvadi. Amma, u tawa ta u ta, zuzu na mantsa mo ukosu, o una u mantsa suru, adama u tawa ucira wu unusu suru suru ana u kuwai tsu kucii adama a tsu.

²⁷ Za suru u 'yuwan u ciga u kuwa u ta, na ayi ndolo koto, Asula e te ge'eto yi.

²⁸ Zamawawa kuwa ta u ta adama u tara nusu va ama a abunda. Agba nu u tawisa, woo o'wo adama a matawa mo unusu shi. U ta tawa adama u wawa za suru na ri lo a pura yi.

10

Aa dashi yuwan kucii ro shi

¹ Wila wa Musa u ta gashi oroci o ululu e ili i sa'ani i na i ri lo a tawa. Ayi ululu u nda ayi da ili ya amayu'un shi, adama a na waa gura zuwa ama a na a yuwusan aganda o o'wo cine wu ntsayi shi, ko na wo o'woi a tsu ca ta kucii aa'wan suru.

² Nna Wila u gura kambato asuvu e le cece cine wu ntsayi, ana a lyawa ta de mayan ma kucii. Ana Asula a shi ta a za'wa nusu va aza a na a yuwusan aganda, waru asuvu e le a shi a ri n cuwusan na nusu le shi.

³ Agba ne da u ri shi! Ayi kucii nda tsu zuwa le ta a cuwan nusu le a aa'wan suru.

⁴ Adama a na mpasa mo ogono e inan na mgbele maa gura tawa nusu shi ko ke'en.

⁵ Ana Zamawawa tawai atsuma o uvadi, u damma ta Asula, "Vu ciga kucii vi inama na ne'e vi ishina shi. Amma vu ca mu ta lipu adama n yuwan tsutoni na avu.

⁶ Inama i na aa kulatosu a masa'at waru na ne'e adama a nusu tsu yo'onoto wu okolo shi.

⁷ Reve n damma, 'Apa mu nda, n tawa ta n yuwan ili i na vu cigai, Asula, cine a danai adama a va atsuma a Adanshi a Asula.' " ◇

⁸ Atsuma a Adanshi a Asula a nda u fara ta damma, “Vu ciga kucci na ne’le shi. Vu ciga kucci vu ukulatosu shi, na kucci adama a tawa nusu shi. Waru vaa uwwusa uyo’o u le shi.” (Ele nda kucci da suru na Wila u zuwai a yuwan.)

⁹ Reve u damma, “Apa mu nda, Asula, n tawa ta adama n yuwan ili i na vu cigai.” Adama o ndolo a da Asula a tawai akuci a kucci suru, reve u zuwa kucci vu Zamawawa o una u le.

¹⁰ Adama a na Yesu Zamawawa yuwain ili i na Asula a ciga niyi u yuwan, tsu tsura ta wuzau’u diga a nusu tsu adama a na u yuwan ta kucci na lipu va yi u ta o una u mantsa suru.

¹¹ De nan ganu a tsu yuwan ta ulinga u le usana suru, reve waru a lyuwa elime nu ucasu u kucci na aa tawa nusu shi.

¹² Amma Zamawawa† ca ta aciyayi kucci na ntsayi babu ukotu. Gogo u ta nden o ukere usa’ani wa Asula.

¹³ Waru u ta danu de hali she na Asula a zuwa n’yuwatan ma yi zalā vu ucira va yi.

¹⁴ Kucci ta ndolo, u zuwa ta ama o o’wo cine wu ntsayi a dana babu ukotu, ele da aza a na Asula a zuwai o o’wo aza a akiza.

¹⁵ Ruhu va Akiza fo damma tsu ta adama a nda. Wu ufaru u damma:

¹⁶ “Asulazuva a damma ta, ‘Ayi nda ayi da akucunu a na maa yuwan ne ele a mantsa mo ndolo.

N ta zuwa wila u va o okolo e le, adama e reve le.

Waru n ta dana le a asuvu e le, adama a kuru le.’ ”

¹⁷ Reve u dammisa:

“Maa dashi cuwisan nusu le ni iwuya i na a yuwain shi, ko ke’en.” ◊

¹⁸ Na Asula a yuwan gafura vu nusu, ili yi lo waru na yaa zuwa a yuwisan kucci ro shi.

I lyuwa elime nu ucasu wo okolo

¹⁹ Adama o ndolo ama a va, tsu ta gura uwa Upasu u na u La'ai Akiza† babu wovon adama a mpasa ma Yesu.*

²⁰ U ca ta lipu va yi adama u kpatu'waa tsu ure u sa'avu u na u tsu 'yawato ubata u wuma! Waru ure u nda u tsu pasato tsu ta nu umuna'a.

²¹ Tsu ta na aabara a nan ganu a gbain za na a yuwusan tsugono o u'wa wa Asula de zuva.†

²² Adama o ndolo tsu ta gura rawa zuzu na Asula. Lyawa tsu yuwain ne no okolo a ta nu ucawu wo okolo a abula. Mpasa mu Zamawawa mu za'wa ta asuvu a tsu a na tsu cuwan ni iwuya i na tsu yuwusain, amma a za'wa tsu ta na mini ma na ma ri kiza-kiza suru suru.

²³ Na tsu 'yuwan tsu ciga tsu guza uzuwu wo okolo a na tsa'a dansa tsu ta na ayi ulobonu, adama a na Asula a ta yuwan ili i na u yuwain nzuwulai.

²⁴ Lyawa tsu danai ada a aza a tsu, reve tsu kamba nle tsara o roco icigi, waru adama a yuwan ili i sa'ani.

²⁵ Ozo o ro a tsu tawusa ubata wa aganda kuci shi, amma she tsu yuwain ne wan. Tsu lyuwai elime na ndashilai mo okolo ugbamu, a na wo o'woi i reve ta urana u makamba ma Zagbain ma ta yuwusan zuzu.

²⁶ Na tsu dangwa tsu lyuwai elime na mayan mo unusu cina de tsu reve amayun, kucci lo waru na aa yuwan adama a nusu tsu shi.

◊ 10:17 Irm. 31:33-34. * 10:19 Ayi umuna wu kasa ta Upasu wa Akiza nu Upasu u na u La'ai Akiza gtsuma o Oogodo o Ucuwusan na Aa'isamapada. U karalai ta mantsa ma na Zamawawa kuwai adama u roco Asula a lyawa ta ama a tawa ubata wa yi mejege.

²⁷ Amma ili i na i buwai goon ayi da she tsu piriya uge'etosu u na u ri lo a tawa na wuna u na aa lungusa n'yuwatan ma Asula!

²⁸ Nna ama e re ko ama a ta'atsu a yuwunlai adanshi a na nanza 'yuwain o toni Wila wa Musa, a ta gura ca vuma ndolo atsumalima hali u kuwa babu uro.

²⁹ Na vuma yuwan ili i na yoo roco u ca Mawun ma Asula tsugbain shi, u la'a ta uwuyan lon na cine aa 'yuwan a yuwan tsutoni na Wila wa Musa. Agba waru, na vuma tawa mpasa ma akucunu na wono za na tsu kambato tsu na akiza,† u la'a ta uwuyan lon na cine aa 'yuwan a yuwan tsutoni na Wila wa Musa. Ne da waru, na vuma isula Ruhu va Akiza, za na o rocosu tsu isa'ani, iwuya i ndolo unata u da na akapi.

³⁰ Tsu reve ta a na Asula a dammai, “N ta ca aza a na a nusain oforo. N ta tsupa le.” Waru u damma ta fo, “Asulazuva e te ge'eto ama a yi.” ◊

³¹ Ili i wovon i da lon vuma riyā e ekere a Asula a wuma.

³² I cuwan na rana ndede, ana i fara revei amayun a Asula. I yuwan ta mpolo na atsumalima lon, reve gba i lyuwa elime nu ucira.

³³ A mantsa mo ro a amaton du ta reve waru e isula du a makakan mo obolo a ama. A mantsa mo ro i kamba ta fo aza a na o sowuso cu'un va atsumalima'a.

³⁴ I roco ta isa'ani a tyo ubata wa aza a na a zuwai o u'wa wa ali. Ana a usai ili i na i ri ne ele suru, i yuwan ta asuvu na mazanga, adama a na i reve ta na ili i sa'ani i ro i ta lo a pura du na yoo koto shi.

³⁵ Adama o ndolo, she i lyawa cine i zuwayi Zagbain ucira wan, ko ni ili i ro i shi i fara, adama a na ni i lyuwa elime a zuwusaa yi ucira, i ta ushi iliyinkapa i gbain.

³⁶ Gogo i rito makafa ma asuvu, adama i gura yuwan ili i na Asula a cigai, tsara waru i ushi ili i na u yuwain nzuwulai.

³⁷ Cine Adanshi a Asula a dammai, “Waa jima shi za na ri lo a tawa u ta tawa. Waa lungusa mantsa shi.

³⁸ Ama a na Asula a ushiyi a ta yuwan wuma adama o ucawu wo okolo e le. Amma u tsu yuwan ta atsumolangu na za na ronoi acapa.” ◊

³⁹ Amma atsu aza a na o tso rono na acapa da shi, aza a na aa lungusa. Tsu ca ta Asula okolo a tsu, adama o ndolo, u wawa tsu ta.

11

Ucawu wo okolo

¹ Aza a na a casu Asula okolo e reve ta na amayun a na a ta ca le ili i na a zuwai okolo suru. E reve ta na amayun e ili i na koto e enei shi a ta lo na amayun.

² Asula a usu ta ama o ufaru adama o ucawu wo okolo e le.

³ Tsu ta nu ucawu wo okolo, dada tsu revei na Asula a yuwain adanshi, waru nu ure u nda u da u yuwain uvadi ni ili i na i ri pe. Asula a yuwan ta ulinga ni ili i na vuma tse ene shi, tsara u yuwan ili i na tsee ene.

⁴ Habila† dana ta nu ucawu wo okolo, dada u yuwayin Asula kucci na la'ai kucci na Kayin† cayi Asula. Reve Asula a damma wu uwwa ta uyo'o wu une'e u na u cayi, reve u deyī vuma va abula. Ko na wo o'woi Habila kuwa ta de nu ujimu, wuma wa yi u buwa ta a yuwusaan tsu adanshi adama o ucawu wo okolo a yi.

⁵ Anuhu ḍanaḡ ta nu ucawu wo okolo, ḍaḍa Asula a tara niyi a tyo zuva adama u kuwa wan. E ene yi shi, adama a na Asula a tara yi ta a kaṛa. Adanshi a Asula a damma ta kafu a tara yi a tyo zuva, u zuwa ta okolo a Asula o yo'ono.

⁶ Za lo o yo'onoto Asula okolo shi, she nu ucawu wo okolo. Za na aa ṭawa ubaṭa wa Asula biti u 'yuwan u ciga u usu na Asula a ri wuma, waru u tsu ca ta iliyinkapa a tyo aza a na a zama yi na amayun.

⁷ Nuhuṭ ḍanaḡ ta nu ucawu wo okolo, ḍaḍa wu uwwai ana Asula o rono niyi atsuva a aci e ili i na koto we enei shi. U yuwaan ta Asula tsutoni reve u she'en wantsun u gbain adama u wawa u'wa wa yi. Nu ucawu wo okolo ayi a ḍa, Nuhu rocoi uvadi na a nusain. Hali wo o'wo vuma ta atsuma a ama a na a ḍanaḡ na abula e ekere a Asula adama o ucawu wo okolo a yi.

⁸ Ibrahim ḍanaḡ ta nu ucawu wo okolo, ḍaḍa u yuwain tsutoni ana Asula e de niyi u 'yawa ubaṭa u ro u na u yuwaan niyi nzuwulai n na waa ca yi. U lyawa ta ida ya yi, agba u reve ubaṭa u na wee tyo shi.

⁹ Adama a na Ibrahim ri nu ucawu wo okolo, reve u yuwan nden n limocin e ida i na a yuwaan niyi nzuwulai. Reve u ḍanu de o oogodo, ne ḍa fo Ishiyaku na Yakubu aza a na a ḍanaḡ muwun mu ugundo ma yi. Asula a yuwaan le ta fo nzuwulai'i.

¹⁰ Ibrahim yuwan ta ne adama a na u ri e ipiri i na waa uwa a lyuci gbain na Asula o foboi waru u suwai na waḡ ḍanaḡ lo babu ukotu.

¹¹ Saratuṭ oḍolo na Ibrahim a ḍanaḡ ta nu ucawu wo okolo, ḍaḍa a tsuraj mawun, ko na wo o'woi a shi ta a kutsa lon, waru Saratu idari i ḍa i shi. Ibrahim usu ta a na Asula aa yuwan ili i na u yuwain nzuwulai n na waa yuwan.

¹² Vuma nda shi ta kutsa suru suru, u shi ta u rawa maḡuwaḡ, amma ko na ne avu wo o'wo akaya a ama a abunda a na a gura kece shi. Amayun, a ta lo na abunda cine italyo'o ya zuva i ri ko tsa maḡula ma nge'en m mala.

¹³ Ama a nda suru a na a ḍanaḡ nu ucawu wo okolo, a kuwa ta babu na a ushiyi ili i na Asula a yuwaan nle nzuwulai. A ḍanaḡ ta na mazanga ma na ee ene ili i ndolo a ṭawa, ko na wo o'woi a ḍanaḡ zuzu shi. Avu a damma a na a ta gashi omocin na aza e ida i ro atsuma o uvadi u nda.

¹⁴ Nna ama a yuwan cu'un va adanshi a nda, o to rocosu a ta zamishi ure wi ida i na wo o'wo za le.

¹⁵ Na a shi a adanshi e ida i na a lyawai, babu ili i na yaa putsa le a na aa kamba.

¹⁶ Amma a ḍanaḡ te izami yu ubaṭa u na u la'ai ulobonu. U ta de zuva. ayi ḍa i zuwai Asula a tsu uwwa wono shi nne e de yi Asula e le, adama a na u foboo le ta lyuci gbain.

¹⁷ Ibrahim ^o ḍanaḡ ta nu ucawu wo okolo, ḍaḍa u cayi mawun ma yi Ishiyaku tsa kucci ana Asula a lyungwa niyi. Ibrahim ḍa vuma na Asula a yuwayin nzuwulai'i, amma u fobo ta u ca mawun ma ta ma yi goon tsa kucci.

¹⁸ De nu ufaru, Asula a damma yi ta, "Mmaci n na n yuwaan nuwu nzuwulai a ta o utā ya Ishiyaku."

¹⁹ Ibrahim jijan ta na Ishiyaku kuwa, Asula a ta gura kambaṭo yi wuma waru. Ne ḍa Ibrahim yuwain, reve u yuwan gashi u ushiyisā ta mawun ma yi diga o ukwa.

²⁰ Ishiyakuṭ ḍanaḡ ta nu ucawu wo okolo, ḍaḍa u zuwayi muwun n re ma yi aba'un, Yakubu na Isuwa.† U reve ta na Asula aa yuwaan le ili i sa'ani elime.

21 Yakubu† **ḍana** **tā** nu ucawu wo okolo, **ḍaḍa** ana **wāa** kuwā, u zuwayi muwun **mā** Isuhu koyan **ḍa** aba'un. Reve u yuwaan **Asulā** **agandā** **ayi** ukāḍatowu a aadanga **ā** yi.

22 Isuhu **ḍana** **tā** nu ucawu wo okolo, **ḍaḍa** i zuwai ana **wāa** kuwā, u yuwain adanshi adama a mantsa ma na aza a Isra'ila aa lyawa Masar. Reve u damma le a tara etele **ā** yi **nā** **āa** **kaṛa**.

23 Nshawu ma Musa n **ḍana** **tā** nu ucawu wo okolo, **ḍaḍa** a gura soko niyi hali woto ta'atsu ana a matsan niyi. E ene **tā** Musa mawun ma sa'ani ma **ḍa**, waru a uwwusa wovon u na aa 'yuwan yuwan tsutoni **nā** **wilā** u mogono shi.

24 Musa **ḍana** **tā** nu ucawu wo okolo, **ḍaḍa** i zuwai ana u kungwai, u 'yuwain a na e **ḍe** yi mawun mo usheli u mogono ma Masar.

25 U **ḍangwa** **tā** u sowo **atsumalimā** **oḅolo** na ama a na **Asulā** a **ḍangwai**, a na waa uwwa uyo'o u mayan mo unusu a mantsa ma wa'a.

26 U jiyān **tā** u la'a **tā** ulobonu u sowo **atsumalimā** u **ona** wu Za na **Asulā** a **Dangwai**, a na **wāa** **tsurā** utsuru wa Masar suru, adama a na u **ḍana** **tā** a pura iliyinkapa **yā** **Asulā** i na i ri lo **ā** **tawā**.

27 Adama o ucawu wo okolo **ā** yi, Musa lyawa **tā** Masar, agba u **ḍana** a uwwusa wovon wu upan u mogono shi. Musa kaḅa **tā** asuvu adama a na u zuwaa **tā** **Asulā** a na aa gura ene shi esu.

28 Adama o ucawu wo okolo **ā** yi a **ḍa**, u foḅoi **Abuki** a Mapasa† reve u kyo'onu mpasa e ebele **nā** gon vū **nantsu**, adama a za na **āa** **tawāa** nu ukwā wu una muwun mu ufaru mo olobo ma aza a Isra'ila wan.

29 Ama'a **ā** **ḍana** **tā** nu ucawu wo okolo, **ḍaḍa** a pasai Mala **mā** Shilit† gashi ida yu u'yewu. Amma ana aza a Masar o toni nle, reve mala ma lyuwa le suru.

30 Ama **ā** **Asulā** **ā** **ḍana** **tā** nu ucawu wo okolo, **ḍaḍa** ana **ā** **kandaruwusai** iyuci **vā** Jeriko rana cindere, **āvu** ukari **wā** yi u riyā.

31 Rahapu† aashakala **ā** **ḍana** **tā** nu ucawu wo okolo, **ḍaḍa** u ushiyi aza a Isra'ila aza a matawa mo utyo. **ayi** **ḍa** i zuwai o una niyi shi, ana o unai aza a na a 'yuwain a yuwan tsutoni **nā** **Asulā**.

32 N **ḍashi** **tawā** ni iroci i ro? N ri **nā** mantsa ma na maa damma **ḍu** **ada** o Gidiyon,† **nā** Baraka, **nā** Samuson,† **nā** Japuta, **nā** **ḍawuda**, **nā** Sama'ila,† na akapi a **amašulā** shi.

33 Ucawu wo okolo e le u zuwa le **tā** a lyuwa aci e ida i ro **yā** **abundā** lon. A yuwan **tā** ili i mejege, reve **ā** ushi ili i na **Asulā** a yuwain nzuwulai suru. **ā** **ḅaru** **tā** **nā** vi ikamu.

34 **ā** kimusā **tā** wuna u na u tsu lungusā. **ā** **fatsā** **tā** e ekere a aza a na **ā** **ḍana** **ai** azama o una le **nā** mutsun mu pe'eni. Ko na wo o'woi **ā** **ḍana** **tā** babu ucira lon, **ā** **tsurā** **tā** ucira. **ā** **ḍana** **tā** nu ucira ubatā u uvon hali a lyuwa aci o uvon o omocin **ā** **asoja** o ro babu uro.

35 **Amāci** o ro waru **ā** ushiyisā **tā** mmaci n le a na **ā** shi **ā** kuwai reve **ā** **kambisā** wuma. Ama o ro gba ozo o ro a ca le **tā** **atsumalimā** adama o ucawu wo okolo e le, reve gba **ā** usu le, "Tsāa usu tso o'wo **faan** cine i dammai shi!" A yuwan **tā** ne adama **Asulā** **ā** 'yasan le **atsuma** o ukwā **ā** tyo a wuma u sa'ani.

36 Ozo o ro o sowo **tā** ulamu, **āvu** a faba le adama a na a cayi okolo ubatā **wā** **Asulā**, ozo o ro gba shi **ā** **nla** le **tā** na akani reve a zuwa le o u'wa wa ali.

37 Ozo o ro **ā** kuwā **tā** adama a na a vara nle na atali. Ozo o ro gba shi **ā** kuwā adama a na o koḍulo nle **tā** ure. Ozo o ro gba shi o una le **tā** **nā** matsun me pe'eni. Ozo o ro **ā** **ḍana** ni ili i ro shi, she kwan vū mgbele n na **āa** **nla**. Alambi a ama a **ḍa** **ā** **ḍana** **ai**, reve e le'e le, waru o **ḅongi** le **tā**.

³⁸ Ama a nda a *dana* ta ama a sa'ani agba uvađi u nda wu ntsaa le shi. A baza ta *atsuma* o una na a nsasan, reve waru a pa'an *atsuma* a *abanu* na a akari.

³⁹ Ama o ndolo suru o yo'onoto ta *Asula* okolo adama o ucawu wo okolo e le! Amma suru na ne, a kuwa ta babu na a ushiyi ili i na a yuwaan nle nzuwulai.

⁴⁰ Adama a na *Asula* a dangwa ta a na woo fo6oo tsu ili i ro i na i la'ai ulobonu *abunda* lon. U fo6o ta u yuwan ne adama she o6olo na *atsu* goon da oo o'wo cece wuntsayi.

12

Asula a da Dada tsu

¹ Tsu ta na ama *abunda* ukandaruwu na *atsu* a na o o'woi iroci i na ucawu wo okolo u ri. Adama o ndolo lyawa tsu yuwain ala'anlai e iladi a na a ri a *makakan* ma tsu, she tsu *kunai* wan. Tsu tawai ili i na yee geshe tsu a yuwan ili i na yi ntsayi a wuma u tsu, *ayi* da, unusu u na *waa* tige tsu babu usan.

² Na tsu ciga tsu 'yuwan tsu *kalyuwusa* Yesu goon, za na *ayi* da ufaru wu ucawu wo okolo a tsu waru *ayi* da za na *kambuwa* niyi ununa wu ntsayi. U sowo ta *atsumalima* reve u kuwa a akpata.† *Avu* gba u ushi wono gashi ili i ro i da shi, adama a *mazanga* ma na *waa* tawa u tsura elime. Gogo tsunda u ta nden o ukere usa'ani o ootogu o tsugono tsu *Asula*.†

³ Yuwain majiyan me iroci ma Yesu. U ka6a ta asuvu a mantsa ma na ama a wuya a yuwusaan yi iwuya. Adama o ndolo she i *kuna* *avu* i lyawa mpolo wan.

⁴ I ta yuwusan mpolo nu unusu, agba mpolo n du koto n zuwa o una du shi.

⁵ Agba yi icina ta ili i na Adanshi a *Asula* a dammai muwun ma *Asula* adama u gbatato le asuvu:

“Mawun ma va, vu polo atsuvu a mantsa ma na *Asulazuva* oo ronuso wu atsuvu,

waru she okolo a wu a kuda wan a mantsa ma na *waa* barasa wu.

⁶ Adama a na *Asulazuva* a tsu bara ta za na suru u cigai, reve waru u ca aza a na u usuyi tsu muwun ma yi oforo.” ◊

⁷ I ka6a asuvu *atsuma* *atsumalima* a na yoo sowuso adama a na u rotso ta oforo a na dada tsu ca mawun. Mawun mo lo ma na dada va yi tsu kuda a ca oforo shi. *Asula* a ta yuwusan na adu tsu muwun ma yi.

⁸ *Asula* a tsu bara ta muwun ma yi suru, agba nu u bara du shi, to, adu *agirutu* a da, agba i ri muwun ma amayun ma yi shi.

⁹ Suru ntsu tsu shi ta na mbara pa o uvađi aza a na a barasa ntsu. Reve gba tsu uwwusa le. To tsaa la'a uwwa Dada tsu na ri zuva adama tsu *dana* wuma shi?

¹⁰ Mbara n tsu bara tsu ta a mantsa wa'a o ure u na e enei mejege. Amma *Asula* a ta barasa tsu adama u kamba tsu, adama tso o'woi aza a akiza ununa u ri akiza.

¹¹ Tsu6ari ili i na ama a tsu uwwa uyo'o a mantsa ma na aa yuwusan yi da shi, u tsu 6ali ta! Na *Asula* a bara le, ne da, adama u roco le ubata u na a nusain da, dada a tsu lapula reve a yuwan ili i na i ri mejege no okolo nden.

¹² I gbatato obolu a du a na a *kunai*, reve waru i gbatato *alu* a du.

¹³ I yuwan ure mejege adama a ana a du. Ne da aza a na oo tonon du akutsuma, na a tadatsa, aa riyi shi, amma a ta tsura ucira.

Uwwai Asula

14 Iyuwan mpolo i yuwan nden n sa'ani na ama suru, waru i yuwan mpolo i yuwan nden ma akiza. Za na suru wuma wā yi u ri na akiza shi, wee ene *Asulā* shi, ko ke'en.

15 I yuwan ugbozu she vuma lamba a ushi isa'ani ya *Asulā* wan. I kambuwā ugbozu tsara nanza tawāa du na addama wan. Cu'un vuma ndolo ta lungusa ama na abunda atsuma a du na abunda.

16 Iyuwan ugbozu she nanza yuwan tsipere wan, ko u 'yuwan a kuru *Asulā* ununa Isuwa† yuwain wan. Isuwa ayi da mawun mo ufaru ma Ishiyaku, waru u shi ta ushi agadu a dada va yi suru, reve gba u wina yi adama u lyuwa ilyalya u ta.

17 I cuwan ta ana Isuwa yuwain ne, u shi ta u cigisa dada va yi zuwaa yi aba'un, amma dada va yi 'yuwan ta. Agba babu ili i na waa yuwan u vadala ili'i, ko a na a patiyi dada va yi na mesun.

18 I ri tsa ama a Isra'ila shi, aza a na a rawai a Masasan ma Sinai,† ubata u na ee ene reve waru aa gura ju'wan. U shi ta a kulusa na akina, a baru yi ta ni irumbu i lima na lipa.

19 A uwwa ta mesun ma aavana nu udyo u ro. Ana ama'a a uwwai udyo'o, reve a pati *Asulā* a lyawa adanshi,

20 adama a na u la'a ta ucira u na aa gura kuru ana u dammai, "Ko na shi nama da ju'wain masasa'an, na a 'yuwan a ciga o una yi na mavara ma atali." ◇

21 Musa na aciyayi wu uwwa ta wovon wi ili i na we enei da da u dammai, "Mu uwwa ta wovon lon hali n te meje'en." ◇

22 Agba gogo i tawa ta a Masasan ma Sihiyona† waru na Urishelima na ri zuva. Ayi da lyuci gbain va *Asulā* a wuma, ubata u na obolo obolo a nlingata ma *Asulā* ma abunda lon m bolotoi adama a yuwan mazanga.

23 I tawa ta ubata e ifolo i muwun ma *Asulā* tsa muwun mu ufaru ma yi aza a na a danai ala e le suru de zuva. I tawa ta ubata wa *Asulā* na aciyayi, za na ayi da za vu uge'etosu va ama suru. Waru i tawa ta ya kwisa va ama a sa'ani, waru *Asulā* a kambato le ta cine wu ntsayi.

24 I tawa ta ubata wa Yesu, za na tawayi na akucunu† a sa'avu diga a *Asulā*. Mpsa ma Yesu* n da o kyo'onuyi tsa kucci, za na ri ni ikaka i na i la'ai mpsa ma Habila.†

25 Adama o ndolo i yuwan ugbozu waru she i 'yuwan o polo atsuvu wan, n na *Asulā* a yuwan adanshi. Ama a Isra'ila a na a vadala niyi ucinā ana u o rono nle atsuvu pa o uvadi, ko za la'a shi. Adama o ndolo u ta danā tsu uwuyanu na tsu vadala *Asulā* a na a ri zuva ucinā nu u rono tsu atsuvu.

26 Ana u yuwain adanshi nu ujimu de acapa, udyo wa yi u jingada ta uvadi, ◇ amma gogo u yuwan ta nzuwulai, "N ta jingadisa uvadi u ta waru, agba uvadi goon shi, hali na zuva." ◇

27 Ana u yuwain adanshi a nda, u ta dansa a na ili i na u yuwain suru a ta lungusa le. She ili i na i ri n jingada shi, goon ele da aa buwa.

28 Ayi da i zuwai tsu danai o godyusho a na tsu ushiyi tsugono tsa na ili yi lo a na waa jingada yi shi. Tsu yuwain *Asulā* aganda cine woo yo'onoto yi okolo, reve tsa ca niyi tsugain avu waru tsu uwwai wovon wa yi,

29 adama a na *Asulā* a tsu akina a wuna u na u tsu lungusa ili i da.

◇ 12:20 Mtā. 19:13. ◇ 12:21 U.WI. 9:19. * 12:24 Mpsa ma Yesu n tsu tawaa ta na gafura vu nusu, amma mpsa ma Habila n tawaa ta na atsumalima e ekere a za na una niyi (Ufr. 4:10). † 12:24 Ana Kayinu unai Habila, *Asulā* a damma yi ta, "Mpsa mu zawa'a va wu n na n ri e ida n te dewu va (Ufr. 4:10)." Gogo tsunda, mpsa mu Zamawawa n da maa yuwusan adanshi e ikaka i na i la'ai mpsa ma Habila. ◇ 12:26 Mtā. 19:18. ◇ 12:26 Hab. 2:6.

13

Cine oo yo'onoto Asulā okolo

1 I lyuwa elime nā ncigalai ni icigi yi Zamawawa.

2 I cuwan i ushi omocin ulobonu a 'wa dū. Ama o ro a yuwan tā dē ne, avu gba a ushi nlingata mā Asulā babu ele urevu.

3 She yi icina na aza a na a ri pe o u'wa wa ali wan. I sowo atsumalima obolo ne ele gashi i tā dē obolo ne ele. I cuwan na aza a na o bongiyi gashi a dū fo i tā pe atsuma e le.

4 I ca nden n lolo tsugbain. Ka nā vali a mantsa suru i guza amayun, adama a na Asulā a ta ca za na yuwain tsipere suru atsumalima, ko za na kudai a guza amayun atsuma a nden n lolo suru.

5 I guza aciya dū e icigi yi ikebe. I yuwan ankuri ni ili i na i ri nā ayi. Asulā a damma tā,

“Maa lyawa wu shi,

waru maa vadala wu ucinā shi, ko ke'en.” ◊

6 Adama o ndolo, tsu ta gura damma babu wovon,

“Maa uwwa wovon shi,

adama a na Asulazuva za vi ikambi i vā i dā.

A gura yuwan ili i ro nā amu shi.”

7 I cuwan na azagbain a dū, aza a na o rito ndū Adanshi a Asulā. I cuwan ni isa'ani i na wuma u le u tawayi, waru i ca okolo a dū a Zagbain cine ele a yuwain.

8 Yesu Zamawawa aa vadala shi, ko ke'en! Ne dā u ri tso yon, tsa ana'an, waru babu ukotu.

9 She vu lyawa a pusan wu ana wan, waru she vu lyawa uritosu icu'un icu'un i zuwa wu vu toni ure u wuya wan. Isa'ani ya Asulā i dā yaa dashi wu okolo ugbamu, agba e itoni i wilā wi ilyalya i dā yaa zuwa wu vu yuwan ne shi, ili i na yaa kambusa aza a na oo tono le shi.

10 Amma tsu tā nā masa'a† mo ro, waru nan ganu† na a yuwusan aganda ubata wā aganda o uvadi u nda, a ri nu ucira u na a tama kucci na a cayi a masa'a mā tsu shi.

11 Aabara a nan ganu a tsu tanu tā mpasa mi inama a uwa pe Upasu u na u La'ai Akiza ubata u na u tsu ca mpasa'a adama a nusu. Agba lipu vi inama'a a tsu kulato le tā a alanga o uvalata.

12 Ayi dā i zuwai Yesu sowoi atsumalima o ugyuru, adama u kambato ama a yi aza a akiza† nā mpasa mā yi.

13 Adama o ndolo tsu karai a tyo ubata wā yi o ugyuru wu uvalata adama tsu uwwai wono u na wu uwwai.

14 Tsu ri nā lyuci na aa dāna lo babu ukotu o uvadi shi, amma tsu te ipiri i lyuci tsundolo.

15 Lyawa kucci tsu lyuwa elime a cuwusa Asulā atsuma a ala e Yesu. Tsu casu ala a yi tsugbain.

16 She yi icina i yuwan isa'ani wan, waru i kamba ozo o ro, adama a na ele dā kucci na oo yo'onoto Asulā okolo.

17 I yuwan tsutoni na azagbain a dū, waru i yuwan ili i na a damma ndū i yuwan. A tā kalyuwusa dū babu wivuwun, adama a na e reve tā a na aa cuduwa Asulā cine ulinga u le u yuwain. Ni i yuwaan le tsutoni, a ta yuwan ulinga u le nā mazanga. Ni i 'yuwan gba a yuwan tsutoni ne ele, a ta yuwan ulinga u le nā atsumolangu, agba ayi nda waa kamba dū shi.

18 I yuwusaan tsu avasa kuci. Tsu reve tā asuvu a tsu a tā cece, waru tsu ciga tā tsu yuwan ili i na i ri mejege a mantsa suru.

¹⁹ N te ipati i ɗu nu ucira u na n ri na ʔayi suru, i yuwan avasa adama ʔsulā ʔ kambato mu ya'ʔ ɗu keɗu.

Avasa o ukosu

²⁰⁻²¹ N ta avasa ʔsulā a asuvu nden u ca ɗu ili i sa'ani i na i cigai biti adama i yuwan ili i na u cigai. U 'yašan ta Yesu Zamawawa Zagbain tsu diga o ukwa. Gogo Yesu ta tsu Za va Aguba a Gbain a na aa yuwan ulinga na mpasa ma yi adama a yuwan akucunu ʔ ʔsulā ni ikyon ya yi, akucunu a na oo koto shi. N ta yuwusan avasa ʔsulā a yuwan ulinga atsuma ʔ tsu adama tsu yo'onoto yi okolo e ekere e Yesu Zamawawa. Lyawa tsugbain tso o'wo za va yi suru suru waru babu ukotu. Ami.

²² Ama ʔ va, n te ipati i ɗu i kambuwa ugbozu e ikaka yu udashishi wo okolo o ugbamu u nda. Mepepelime ma abunda ma da shi.

²³ N ciga ɗu ta i reve a na a lyawai Timoti za tsu diga o u'wa wa ali. Nu u rawa ya'ʔ va keɗu, tsu ta tawa ubata u ɗu ra adama tse ene ɗu.

²⁴ I casa azagbain ʔ ɗu suru na ʔza e Itoni suru.

Waru ʔza e Itoni a Italiya a na ʔ ri obolo na amu ʔ te icasu i ɗu.

²⁵ Lyawa isa'ani ya ʔsulā i dana obolo na ʔɗu suru.

Mepepelime ma Yakubu

Ucuduwu wa aatagada a nda

Yakubu zawa'a vu Zagbain Yesu Zamawawa ayi da za na dana'i aatagada a nda. U dana ta mepepelime ma nda a tyo aza e Itoni e Yesu aza na a ri ubazu bata bata atsuma o uvadi adama a atsumalima a na oo sowuso adama e itoni ya Yesu Zamawawa.

Ana atsumalima a yuwain abunda lon, reve e bete'we a tyo bata bata. Ayi da i zuwai Yakubu danaa nle mepepelime ma nda adama a na u ciga nle a kafa asuvu waru a yuwan ankuri atsuma e itoni i na a yuwusan. Ayi da i zuwai aatagada a nda a yuwusan adanshi adama a atsumalima, na addama, na makafa ma asuvu, obolo na avasa, waru na nden n na mu ntsayi a yuwan atsuma a nden n na a yuwusan atsuma e itoni.

Aza e Itoni ana'an na abunda o to sowuso atsumalima e ekere a aza a na a kurusu Zamawawa shi. Suru na ne suru tsu toni niyi ulobonu. Aatagada a nda o roco tsu ta itoni ya Yesu ayi da a yuwan ili i sa'ani usana suru.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu (1:1)
2. Wuma wu ucawu wo okolo nu ugbozu (1:2-18)
3. Mawwa nu ukurusu wi ikaka ya Asula (1:19-27)
4. She vu roco adangulu a tyo aza e ikebe wan (2:1-13)
5. Ucawu wo okolo na linga (2:14-26)
6. Ugbozu ni idanshi (3:1-18)
7. Morono ma atsuva adama a tsu'utsa nu uvadi (4:1-5:6)
8. Makafa ma asuvu, ni isa'ani, obolo na avasa (5:7-20)

Ucuduwu

¹ Amu da Yakubu, aagbashi a Asula waru aagbashi e Yesu Kristi Zagbain Zamawawa.

N ta danasaa aza e Itoni ya amayun a na a ri ubazu suru atsuma o uvadi. N ta lyungusu icasu i va.

Uritosu adama a malyungwa

² N'utsa n va suru, i yuwan mazanga mantsa ma na addama a tawa ndu icu'un icu'un.

³ Adama a na i reve ta cine malyungwa mo ndolo ma tsu zuwa ucawu wo okolo a du u tawa na makafa ma asuvu.

⁴ I kafa asuvu hali malyungwa ma du mo koto. Ana i kafa asuvu o ndolo i to o'wo nu ucawu wo okolo ugbamu waru i ta dana ushiwun, yaa lamba ili i sa'ani shi.

⁵ Za na lambai ugbozu suru, u pati Asula, waru u ta ca yi ugbozu'u. Asula a tsu ca ta vuma ne'e pere. U tsu gbarana za na pati niyi ili shi.

⁶ Amma na vu pati ili i ro, vu ciga vu 'yuwan vu ca okolo, agba vu kuda okolo wan. Ni i kuda okolo i ta dana gashi ikefu i mala ma na upepu u tsu zuwusa yi a kandaruwusa.

⁷ Cu'un vuma ndolo yuwan majiyan ma na Zagbain aa yuwaan yi ili ro wan, ko ke'en.

⁸ Cu'un vuma ndolo tsu gura yuwaan aciyayi majiyan ma ta shi, waru u tsu gura kuru ure u ta shi.

⁹ Aza e Itoni aza a na a ri ni ili shi, a yuwan afalu adama a na Asula a 'yasan le ta.

¹⁰ *Aza* e Itoni aza a na *a* ri ni ikebe, a yuwan afalu fo adama a na *Asula* a zuwa le *ta* *a* *kaɗato* aciyele. *Aza* e ikebe o to koto ana yipalu ya anlya i na i tsu utu o ogozo.

¹¹ Urana u tsu *tawa* *ta* nu usuduwu *wa* yi, *avu* u 'yeweto anlya, *avu* waru yipalu ya yi i riyai e ida, reve ulobonu *wa* yi u koto. Ne da waru za vu utsuru oo koto *ayi* pe *atsuma* a linga *va* yi.

¹² *Asula* a tsu *tawa* *ta* ama a na a kabai asuvu na ankuri na *malyungwa* na *mazanga*. Nna *malyungwa* mo koto, *Asula* a ta ca ookokolo a wuma u babu ukotu e ekere a za na *riyai* a *malyungwa*'a shi. *Asula* a yuwaan *ta* aza a na a ciga niyi nzuwulai n nda.

¹³ Na vuma ciga yuwan ili i babu ulobonu, cu'un vuma ndolo she u damma *Asula* a lyungwa yi ta wan. Za lo na aa gura lyungwa *Asula* a yuwan iwuya shi, waru *Asula* a tsu lyungwa ama a yuwan iwuya shi.

¹⁴ Icigi i maluwa ma na tsa yuwan iwuya u tsu lyungwa tsu ta tsu yuwan ili, reve u pusan tsu ana.

¹⁵ Maluwa mo ndolo u tsu yuwan *ta* *aatsuma* reve u matsan unusu, ne da waru unusu u ndolo u tsu yuwan mgbain hali u *tawa* nu ukwa.

¹⁶ Ama a na n cigai *abunda*, she i kuru ili ye epen wan.

¹⁷ Ili i na i ri ulobonu suru une'e u da diga ubata *wa* *Asula* de zuva, ne da waru ili suru i na i ri babu unusu. Ili i nda suru a ca tsu ta le diga ya Dada na yuwain ekan a zuva. Ne da u ri kuci, u tsu vadala cine ululu u tsu vadala babu usan shi.

¹⁸ Icigi ya yi i da tsoo o'wo ama a na u dangwai, da da u lyunguwa ntsu ikaka ya amayun, ikaka i da da i matsan ntsu ta muwun mu ufaru.

Zuwai atsuvu a du

¹⁹ Ncigata n va, i *dana* na mawwa babu usan, amma i yuwan adanshi go'o wan, waru i yuwan upan go'o wan.

²⁰ Ni i yuwan upan, ko ili i sa'ani i ta i na *Asula* a ciga ndu i yuwan, yaa yuwan shi.

²¹ I iyawa tsipere ni iwuya. Waru i kambato *aciya* du ili i ro i da shi, waru i usu ikaka i na a shuwai *atsuma* a du, ikaka'a i ta nu ucira u na waa wawa du.

²² I yuwan ili i na ikaka'a i damma ndu, she yu uwwa na atsuvu a du goon wan, ni i yuwan ne, i yuwaan ta *aciya* du tsulo.

²³ Na vuma uwwa adanshi a *Asula* agba u yuwan ili i na u damma niyi shi, cu'un vuma ndolo ta gashi vuma na *kalyuwa* *aciya* i maɗubi.

²⁴ Reve nu u *karu* *avu* wi icina cine u ri babu usan.

²⁵ Agba na vuma *kalyuwa* *wila* wa *Asula* u na u ri ulobonu lon, reve u lyuwa elime a yuwusan ili i na *wila*'a u dammai, vuma ndolo ta tsura aba'un na asuvu nden a na *wila* u cayi.

²⁶ Na vuma aa yuwusan majiyan gashi u to tonishi *Asula*, agba u gura guza unu wa yi shi, wu lumu ta *aciya* yi, waru itoni ya *Asula* ya yi pere da.

²⁷ Ure u sa'ani u na wu ntsayi o toni *Asula* Dada tsu *ayi* da a *kalyuwa* mkpa'an na nruna, reve waru a suma nshinda mu uvadi.

2

Morono ma atsuvu adama a adangulu

¹ Ama a va, Yesu Zagbain Zamawawa tsu ta na tsugbain lon. Adama a na aɗu *aza* e Itoni a da, she i roco adangulu e ekere a ama o ro wan.

² Iroci, na vuma ro utu de reve u *tawa* ubata wi ifolo i du, *ayi* wotowu ni itana i sa'ani na makawani me ikebe ma zinariya, reve waru za vu ulambu *tawa* wotowu ni itana yu uwuyan wukaru.

³ Reve vu la'a ca ugbozu wā wu a za na otoyī itana i sa'ani, reve vu damma yi, “Yuwan ankuri dānu o ootogu a sa'ani a nda.” Reve vu damma za vu ulambu, “Isawan ndede,” ko vu damma yi, “Dānu e idā lo a makakan mā va.”

⁴ Nā vu yuwan ne, vu ta yuwusan adangulu atsuma a ama, waru ne da yaa yuwusan gashi aza o uge'etosu a na a ri na majiyan me iwuya.

⁵ Ncigata n va, zuwai atsuva a du yu uwwa ulobonu: Amayun a da Asula a dangwai aza o ulambu atsuma o uvadi u nda, reve o o'wo aza o utsuru atsuma e Itoni. Reve waru u dangwa le tsara a uwa atsuma o tsugono tsa na u yuwayin aza a na a ciga niyi nzuwulai.

⁶ Nā ne suru, i tsi isulusa ta alambi! Waru gba aza o utsuru ele da e le'eshe du, reve waru a tara du a tyo o ukobu wu uge'etosu.

⁷ Ele dada waru aza a na aa yuwusan adanshi a vanvama adama a ala a sa'ani e Yesu Zamawawa, waru i ta pe atsuma a ala'a.

⁸ Ili i na yi ntsayi ayi da i toni wila u Mogono'o u na a tsurai atsuma a Adanshi a Asula, “Vu ciga nron mu nden ma wu, cine vu cigai aciyawu.”

⁹ Nā vu tara ama cine vee eneshe le ne esu, vu nusan ta, waru Wila u kototo wu ta, vo o'wo ta za vu unusu.

¹⁰ Nā vuma toni Wila wa Asula suru, avu u riyā a za ta, vuma ndolo kufa ta o toni wila'a suru waru u yuwan ta unusu.

¹¹ Asula a na a dammai, “She vu yuwan tsipere wan,” ayi da waru u dammai, “She vu una vuma wan.” Nā vu yuwan tsipere shi, avu vu una za ro, vo o'wo ta za makuda ma Wila wa Asula suru.

¹² Adama o ndolo yu yuwan adanshi, waru vu yuwan ili i na gashi gogogo da e ge'eto wu na wila u na waa ca wu ufaļu.

¹³ Nā vee inda iliyali yo ozo o ro shi, ee ene iliyali ya wu shi. Nā voo rocosu ozo o ro isa'ani, to, o to roco wu isa'ani ya Asula hali isa'ani'i i lyuwa aci o uge'etosu.

Ucawu wo okolo na mayan mo ulinga

¹⁴ Ama a va, nye i da isa'ani, vu damma, vu ta nu ucawu wo okolo, agba vu roco yi na linga shi? Cu'un vu ucawu wo okolo o ndolo aa wawa za shi.

¹⁵ A damma, ve ene ta vuma na cigai iliyali ko itana yu u'otosu,

¹⁶ reve vu damma, “Vu rawa lafiya, Asula a ca wu malyuwaa na mosowoo ni itana yu u'otosu,” agba vu kamba yi atsuma e ili i na yaa bala yi shi.

¹⁷ Nā ne da ucawu wo okolo a wu a ri goon, babu ulinga u na u rocoi, ucawu wo okolo o ndolo pere da, waru akwakwa a da.

¹⁸ Za ro ta gura ece mu, “Vu ta nu ucawu wo okolo?”

Waru n ta usu yi, “N ta ni ili i na moo roco.” Reve n damma yi, “Roco mu vu ta nu ucawu wo okolo, agba vaa yuwusan isa'ani shi, waru amu n to roco wu n ta nu ucawu wo okolo atsuma o ulinga u na aa yuwusan.”

¹⁹ Vu usu ta na Asula a ta a da. U lobono ta. Ko otoni a lima fo a usu ta ne da, u tsu zuwa le ta e je'en na wovon.

²⁰ Avu ulu u vuma! Vu ciga ta she nanza roco wu ucawu wo okolo babu ulinga u sa'ani pere da?

²¹ Uwwai nda, akaya a tsu Ibrahim zuwa ta Asula a uwwa uyo'o ana u votoyin ulobo wa yi Ishiyaku a masa'a, tsara u yuwan kucci na ayi.

²² Gogo vu ta gura ene cine ucawu wo okolo a Ibrahim ni ili i na u yuwusain a lingai obolo. U roco ta ucawu wo okolo a yi amayun a da atsuma e ili i na u yuwain.

²³ Apa nda ili i na Adanshi a *Asulā* a dammai, “Ibrahim t̄a nu ucawu wo okolo e ekere a *Asulā*, reve waru *Asulā* e kece yi ātsumā a āzā a ābulā.” Ne dā Ibrahim yuwain dāda e dē niyi i'utsā ya *Asulā*.[◊]

²⁴ Ye ene t̄a gogo a na tsu t̄a gura zuwa *Asulā* a zanganā na ātsu adama e ili i na tsu yuwain, agba ni ili i na tsu usuyi goon shi.

²⁵ Iroci, Rahapu† aashakala a dā a dāñai. Amma u zuwa t̄a *Asulā* a yuwan mazangā na āyi ana u ushiyi aza a na ā 'yawāi matawa mo utyo me ida, reve u wawa le āvu u kambato le o u'wa nu ure u ro.

²⁶ Lipu na ri babu ruhu, lipu ndolo akwakwā a dā, ne dā ucawu wo okolo a ri babu ulinga aakwakwā a dā!

3

Uritosu adama e eelentsu

¹ Ama a va, she yo o'wo munlu ma Adanshi a *Asulā* na ābundā wan. I reve *Asulā* e te ge'eto tsu lon adama a na tsu ri munlu.

² *Atsu* tsu nusan t̄a e re na ābundā, amma aza a na a gura guzai elentsu e le, a ta gura guzā aciyele e re na buwai.

³ Tsu tsu zuwaa t̄a ido rumu na amunga a na tsarā a uwwa tsu, tsarā tsu gura zuwa le a yuwan ili i na tsu cigai a yuwan suru.

⁴ Ne dā fo a tsu yuwaan wantsun. U t̄a mgbain waru upepu u mala u tsu kefe yi t̄a. Na ne suru na zagbain yuwan ulinga na aaci o uwalata u wantsu'un u tsu vadala t̄a a tyo ubatā u na u ciga niyi u 'yawā.

⁵ Ne dā waru eelentsu, ili i ke'en i dā ātsumā a lipu, agba u tsu yuwan t̄a ābajini e ili. Ābajini o una a tsu kulā t̄a na makina me ke'en.

⁶ Eelentsu fo akina a dā. U t̄a tapu ni iwuya, u tsu una t̄a vuma suru suru, reve u zuwa ure u wuma u vuma a akina, āyi aciyāyi u'wa wa akina u dā we ivulusā yi.

⁷ Ama a tsu gura t̄a zuwa nama suru vu uwwa le, na nnunu, ni iyo, na mugula fo,

⁸ agba babu za na aa gura zuwa eelentsu a yi oo toni yi. Ili i wuya i na vuma aa gura gitsa dā shi. U t̄a na yaza yu ucira.

⁹ Ne eelentsu a dā tsu yuwaan Zagbain na Dada ica. Ne eelentsu a dāda waru a tsi isula ama, ko na a yuwan nle oroci a *Asulā*.

¹⁰ Ica nu unā wu usan, o unā u t̄a u dā oo utusā, āzā a va, she wo o'wo ne wan.

¹¹ Lyusumini t̄a ta gura tawā na mini mo uyo'o na mini mo okono?

¹² *Azā a va*, ashe ubiri u ta gura matsan zetun?† Ko zetun u matsan ubiri? O'o, ne dā waru vee kene mini mo uyo'o a lyusumini ma na mā ri okono shi.

Cu'un vu gbozu re

¹³ Ātsumā a dū, vuma ro t̄a pe za na ri nu ugbozu nu urevu wi ili ya *Asulā*? Ama a na a ri ne, o tsu rocoo t̄a cine aa yuwusan wuma u sa'ani u le, waru o tsu rocoo t̄a cine aa yuwusan ili i sa'ani babu u'yasāsan wa avangaci.

¹⁴ Amma na vu ri na tsushu'un ni icigi ya aci o ookolo a wu, she vu 'yasān avangaci a na vu ri nu ugbozu wan. U'yasāsan wa avangaci a wu suru amayun a dā vaa 'yuwusan.

¹⁵ Icigi ya aciyawu, na tsushu'un tsā wu ubatā wa *Asulā* a dā wo utusā shi. Icu'un i ndolo ili yu uvadi i dā, babu akiza, waru Mekerencesu† ma dā mā tsu tawā ne ele.

¹⁶ Ubatā u na icigi ya aci na tsushu'un tsā ri suru, ubatā u ndolo ujambāru u dā u tsu dānā lo waru iwuya suru i t̄a lo.

◊ 2:23 Isha. 41:8.

17 Amma ugbozu u na wu utai de zuva suru u ta cece. U ciga ta asuvu nden. Mantsa suru ben da u tsu dana, waru u tsu zuwaa ta ama atsuvu. U ta ni isa'ani, waru u tsu yuwan ta linga sa'ani. U tsu roco mayan me ili koko'o shi, waru u tsu yuwan ili ni ikpa'a shi.

18 Aza a na aa casu ama adanshi a asuvu nden a tsu cu'wan ta icu'un ya asuvu nden, reve a gasa isa'ani.

4

I ca aciyadu e ekere a Asula

1 Nye i da gba yaa tawusa na mawasan na nlangi atsuma a du? Ili i na yaa tawusa na addama a nda suru ele da ili i na i cigai, a na a ri a nlangi atsuma a du.

2 I ciga ta ili i na i ri na ayi shi, avu i yuwan ifobi avu yu una tsara i tsura ili i ndolo. I ta yuwusan tsushu'un tsi ili i na ozo o ro a ri na ayi, waru yaa tsura ili i ndolo adama a aciyadu shi, ayi da i zuwai yaa yuwusan mawasan na nlangi adama i usa le e ekere a aza a na a ri ni i da. Suru na ne, ili i na i zuwai i tsurai ili i na i cigai shi, ayi da, i pati Asula shi.

3 Waru ko ni i pati, i tsu tsura shi adama a na no okolo a sa'ani a da i yuwayin ipati'i shi, i ciga ta ili i na yoo yo'onoto du okolo.

4 Adu aza o ulambu wa afula! I reve, ni i ciga ili yu uva di i nda, i to o'wo n'yuwatan ma Asula.

5 Ko i ta majiyan pere da Adanshi a Asula a dammai, Ruhu va yi ta pe atsuma a tsu waru u ta a tsushu'un lon.

6 U tsu roco tsu ta isa'ani ya yi na abunda. Ayi da i zuwai adanshi a yi a dammai:

“Asula a 'yuwan ta za na a 'yasan aciyayi,
amma u tsu yuwaan ta za na votoyin aciyayi ubata wa yi isa'ani.”

7 Adama o ndolo, i ca aciyadu e ekere a Asula. I 'yuwan Mekerkesu, u ta suma u lyawa du.

8 I tawa zuzu na Asula, ayi waru u ta tawa zuzu na adu. Adu aza o unusu, yi za'wa ekere a du, reve i zuwa okolo a du o o'wo cece. Adama a na i ri no okolo e re re.

9 I yuwan atsumolangu, i shon, i yuwan abara adama e ili yu uwuyanu i na i yuwain. I lyawa izo'oshi i du i kambata atsumolangu, mazanga waru ma kambata mesun ma abunda.

10 I voton aciyadu e ekere a Asulazuva, ayi waru u ta 'yasan du.

11 Ama a va, she i yuwusan adanshi a vanvama a tyo e ekere a aza a du wan. Nna vu yuwan adanshi o unusu a na za va wu vi itoni yuwain, avu waru vu tawaa yi na addama, vu te ge'etosu Wila wa Asula. Agba waru avu za vu uge'etosu da shi, za na aa gura reve Wila a u ta mejege ko u ri mejege shi. Ulinga wa wu ayi da vu yuwan tsutoni na ayi.

12 Asula a da a yuwain Wila, ayi da waru a nde'en na waa gura yuwan uge'etosu atsuma a tsu mejege. Ayi da waru a nde'en u ri nu ucira u na waa lungusa ko u wawa. Adama o ndolo, avu zane da a na vee ge'eto za va wu?

Yaa gura reve nfa'an shi

13 I kambuwa ugbozu e ili i nda, i ta dansa, “Ana'an ko nfa'an tsu ta 'yawa a lyuci ndede, tsu yuwan de aa'wan a ta a tsulusa na tsu wini a tsurusa ikebe i na yaa uwusa tsu.”

14 I damma ta tsunda, agba i reve ili i na yaa fara nfa'an shi. Adama a na wuma u du u ta vadamma megeve. U tsu dana ta pa nda gogo a mantsa me ke'en u kara.

¹⁵ Adama o ndolo, u to lobono i damma, “Nnā Ḃsulazuva a ciga tsu dānā wuma, Ḃvu tsu yuwan ili i nda ne ele ndede.”

¹⁶ Ko na wo o'woi, i dānā t̄a a yuwusan adanshi e ili i na yaa yuwan nfa'an nu uvadu adama a na i tarai aciyaḂdu ili i ro. Cu'un vu uvadu u ndolo biti iwuya i Ḃa.

¹⁷ I cuwan, unusu u Ḃa nā vuma reve ili i na i lobonoi u yuwan, reve u 'yuwan a yuwan i Ḃa.

5

O rono t̄a aza o utsuru atsumu

¹ Aza o utsuru, zuwai atsumu a Ḃu. I t̄a shon nā yisaali adama a atsumalima a na a ri lo a t̄awa Ḃu.

² Utsuru u Ḃu u ta shama, waru aran a ta tama itana i sa'ani yi ikebe i Ḃu.

³ Gogo zinariya nā azurufa oo o'wo ili shi. Ili yi ikebe i na i zuwayi ucira, a t̄a lungusa lipu Ḃu atsumu a akina.† Ili yi ikebe i na i bolotoi nda suru, e te isawan a makakan ma Ḃu o una wi ili i na i yuwain o urana wu uge'etosu. Ḃdu Ḃa nda gba i bolotoi utsuru u Ḃu a rana vu ukosu u nda.

⁴ Zuwai atsumu a Ḃu gogo! Yu uwwa mesun ma aza a zamalinga aza a na i 'yuwain a tsupa. I 'yuwan t̄a a tsupa melen me le, ikebe i Ḃada n nda a yuwusan adanshi a aci a Ḃu. Ḃsulazuva a uwwa t̄a mesun ma aza a zamalinga'a.

⁵ I dānu t̄a atsumu o uvadi babu linga, nā ne suru yu uwwa t̄a uyo'o u na i cigai. I yuwan t̄a waru mgbain gogo i fofo t̄a aciyaḂdu adama o urana u mapada.

⁶ I yuwaan t̄a ama a sa'ani uge'etosu wu uwuyan, reve i kambato le aza o unusu, reve yu una le, agba a yuwaan Ḃu ili i ro shi.

Iyuwan ankuri na atsumalima

⁷ Aza a va, i yuwan ankuri ana wo o'woi i ta pura ukambu wu Zagbain. I jijan aza a na a tsu yuwusan cimba, aza a na o tsu puro mini mo ujuvu, waru a tsu yuwan t̄a ankuri hali mantisa mo ugasa. I cuwan cine a tsu yuwan ankuri, reve o puro itana yu uduma i kutsa ulobonu.

⁸ Ne Ḃa fo yaa yuwaan ankuri. I gbama asuvu adama a na Zagbain t̄a lo a t̄awa gogo.

⁹ Aza a va, she i yuwan adanshawuya e ekere aza a Ḃu wan. Nā ne Ḃa shi Ḃsula e te ge'eto Ḃu. I kalyuwa ulobonu! Za vu uge'etosu u gbain u t̄a lo a t̄awa. U t̄a lo mishin o unantsu!

¹⁰ Aza a va, i kalyuwa ama a Ḃsula aza a na a yuwusan adanshi o una wa yi atsumu o ucira wa ala a yi. Ele Ḃa iroci ya ama a na yaa kalyuwa adama o mosowo ma atsumalima.

¹¹ Tsu tsu ca t̄a aza a na a yuwain ankuri atsumu a atsumalima tsugbain. Ayuba iroci i vuma na kabai asuvu na ankuri Ḃa lon. Atsumu e ili i na i cina niyi, tse ene t̄a ifobi ya Ḃsulazuva cine u kosoi ulobonu a wuma wa yi, adama a na Ḃsulazuva a t̄a tapu ni isa'ani nu urosu wi iliyali.

¹² Aza a va, u t̄a dānā ulobonu lon she i kucina nā zuva wan. She i yuwan ne avu i de ida ko ili i ro wan. Ili i na yi ntsayi i yuwan ayi Ḃa i damma “ee” ko “o'o” goon. Ni i yuwan ne yaa nusan shi, waru oo kototo Ḃu shi.

Uritosu adama a avasa

¹³ Atsumu a Ḃu za ro t̄a pe nā atsumalima? Vuma ndolo lyuwa elime na avasa. Nanza atsumu a Ḃu u t̄a nā mazanga? Vuma ndolo cana ishpa yi ica.

¹⁴ *Atsuma* a *du* nanza *ta* pe nu ubanakun? Vuma ndolo banu azagbain† a *aza* e Itoni *tsara* a yuwaan yi avasa. *A ta* tsuwaan yi mani'in *atsuma* a ala a Zagbain.

¹⁵ Avasa a na azagbain a yuwain no okolo *a ta*, avasa o ndolo *a ta* kambato za vu ubanakun u ndolo gbaga. *Asula* a *ta* kambato yi gbaga. Waru nu u yuwan unusu suru, *Asula* a ta yuwaan yi gafura.

¹⁶ Adama o ndolo, i dammulai unusu u *du*, reve i yuwunlayi avasa *tsara* *Asula* a kambato *du* gbaga. Vuma na *Asula* a uwwusa uyo'o *wa* yi, avasa *a* yi *a ta* nu ucira waru u tsu *tawaa ta* ni isa'ani.

¹⁷ Iliya† vuma *da* oroci *a* tsu. U yuwan *ta* avasa na amayun she o ro'o wan, waru o ro'o e *ida* shi, hali a'wan a ta'atsu na akapi.

¹⁸ Reve u yuwisan avasa, reve *Asula* a yuwan iro'i, *da*da *ida* i matsain itana yu una ulobonu.◊

¹⁹ *Aza* a *va*, *na* za ro puwaan *atsuma* o ure wa amayun, za ro *atsuma* a *du* u 'yawa u kambato vuma ndolo.

²⁰ I cuwan ulobonu, vuma na kambato i za vu unusu na riyai, vuma ndolo ta wawa za vu unusu'u diga o ukwa, adama o ndolo *Asula* a ta yuwaan vuma ndolo gafura vu nusu *va* *abunda* na u yuwain.

Mepepeline mo Ufaru ma Bituru

Ucuduwu wa aatagada a nda

Bituru, vuma na danai aatagada a nda, aajiya a da a danai. U dana ta zuzu na Yesu. We ene ta cine Yesu sowoi atsumalima ne esu a yi. Atsuma e mepepeline ma nda u yuwaan ta aza e Itoni a na a ri bata koko'o adanshi adama a atsumalima.

Bituru damma ta aza e Itoni a mantsa mo ndolo a na a yuwan mazanga adama a atsumalima a na oo sowuso. Ana wo o'woi Yesu sowo ta atsumalima atsuma o uvadi u nda, ne da fo aza e Itoni a yi na a 'yuwan a ciga o sowo cu'un va atsumalima o ndolo. Atsumalima a tsu zuwa ta ucawu wo okolo a vuma a dashi gbama. U damma le ta isa'ani ya Asula u to obolo ne ele a mantsa ma na oo sowuso atsumalima o ndolo.

Ana'an aza e Itoni o to sowuso fo atsumalima, waru ne da, Asula a ta na abula hali ana'an n nda. Aatagada a nda a ca tsu ta urevu adama a amayun a akiza a na aa kamba tsu na tsoo sowuso atsumalima. Waru u damma tsu ta ili i sa'ani ya abunda i na tsaa yuwan a mantsa ma na tsu ri oo sowuso atsumalima ko na tsu ri a asuvu nden.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu na avasa (1:1-2)
2. Adanshi a amayun adama o uzuwu wo okolo (1:3-12)
3. Nden tsa ama a Asula a na a ri na akiza (1:13-2:17)
4. Iroci ya atsumalima e Yesu (2:18-25)
5. Za vi Itoni na atsumalima (3:1-4:19)
6. Asala adama a azagbain aza a aa'isa aza e Itoni (5:1-11)
7. Icasu yu ukosu (5:12-14)

¹ Amu Bituru, aajiya e Yesu Kristi Zamawawa, amu da ma lyungusaa du mepepeline ma nda. N ta danasaa ama a na Asula a dangwai. Ele da aza a na a ri a nden ana omocin atsuma e ida ya Pontu, na Galatiya, na Kafadokiya, na Asiya ni ida ya Bitiniya.

² Asula Dada u dangwa du ta de nu ujimu waru Ruhu kambuwa du ta aza a akiza. Adama o ndolo a da i yuwain tsutoni na Yesu Zamawawa, reve mpasa ma yi mo o'woto du cece. N ta avasa i tsura isa'ani ya Asula na asuvu nden a yi a wuma u du na abunda lon.

Aza e Itoni a dana nu uzuwu wo okolo

³ Ica a tyo ubata wa Asula, Dada vu Zagbain tsu Yesu Zamawawa. Atsuma e isa'ani ya abunda ya yi i da a matsisan ntsu. Adama o umatsun u sa'avu u nda u da tsu ri nu uzuwu wo okolo a na a ri wuma, waru tsu tsura yi ta adama a na a 'yasain Yesu Zamawawa atsuma a akwakwa.

⁴ Waru umatsun u sa'avu u nda u tawaa tsu ta na agadu a na aa langa shi, waru za na ri cece agba woo kporo shi. Asula a tu uguzu na agadu a du de zuva, agba waa lyawa ili i ro i ju'wan yi shi.

⁵ Adama o ndolo ni i ca Asula okolo a du, ucira wa yi waa lyawa ili i vama i ju'wan du shi, hali she nu u roco iwawi a mantsa mo ukosu. Waru ama suru e te ene iwawi i nda.

⁶ Ili i nda amayun a da, adama o ndolo i yuwan mazanga adama e le. Amma gogo i to sowo atsumalima icu'un icu'un mantsa wa'a.

⁷ Atsumalima'a a tawa ta adama u roco ucawu wo okolo a du amayun a da. Ucawu wo okolo a du ili ya abula i da u la'a ta zinariya. Akina a da o tsu

lobonoto zinariya agba suru na ne u tsu langa ta. A mantsa ma na koyan da ee ene Yesu Zamawawa, i ta tsura ica, na tsugbain, ni isa'ani adama o ucawu wo okolo wa amayun a du.

⁸ I ciga ta Zamawawa ko ana koto ye ene niyi shi. Ko na yee inda yi gogo shi, avu gba i ca yi okolo. Waru ko gogo i ta mazanga na mazanga ma gbain ma na yaa gura cu duwa shi.

⁹ Adama a na i ca niyi okolo a du, i ta ushi une'e wi iwawi i wuma i du.

¹⁰ Amasula a yuwan ta adanshi cine Asula oo roco du isa'ani ya yi, reve a bunga ulobonu adama a tsura urevu wi iwawi i na Asula aa ca du.

¹¹ Ruhu vu Zamawawa shi ta atsuma e le, reve u yuwan adanshi a atsumalima a na Zamawawa oo sowo waru na tsugbain tsa na waa tsura na atsumalima o koto. Amasula'a a shi ta a ciga e reve mantsa na cine ili i nda yaa fara.

¹² Reve Asula o roco le aa yuwusan adanshi e ili i na yaa fara a mantsa me le shi, ili ya amayun i na a dammai adama a du a da. Gogo nda Asula a lyungu ta Ruhu va Akiza u kamba ama a mantsa ma na aa yuwusaan du alajiya a Alabari a Sa'ani. Hali na nlingata ma Asula fo n ciga ta n reve ili i nda'a.

Nden ma akiza

¹³ Adama e ili i nda suru, i yuwan majiyan ma sa'ani, reve i guza okolo a du. I yuwan majiyan ununa Asula oo roco du isa'ani ya yi a mantsa ma na Yesu Zamawawa aa kamba. Mantsa ma na i cuwain ni ili i ndolo suru, u ta ca du uzuwu wo okolo.

¹⁴ I yuwaan Asula tsutoni adama a na adu muwun ma yi n da. She i kamba acapa a yuwusan ili i wuya ununa i yuwain a wuma u du de acapa wan. A mantsa mo ndolo i shi i reve ununa u lobonoi i yuwan shi.

¹⁵ Asula a dangwa du ta adama yoo o'wo muwun ma yi, adama o ndolo gogo ni i ciga i 'yuwan i dan na akiza atsuma e ili i na yaa yuwusan biti, ununa Asula a ri na akiza.

¹⁶ Asula na aciyayi u damma ta, "Ni i ciga i 'yuwan yoo o'wo na akiza adama a na amu za va akiza a da." ^o

¹⁷ I cuwan i ta yuwusan avasa e ekere a Dada za na ri zuva. Ayi da za va uge'etosu, agba u tsu la'a ciga za ro e ekere a za ro shi. U ta ca du atsumalima ko iliyinkapa adama e ili i na i yuwain. Adama o ndolo i ciga i 'yuwan i ca Asula tsugbain atsuma a nden n na yaa yuwusan pa o uvadi ana omocin.

¹⁸ I reve ta Asula a tsupa ta ili i gbain i ro adama u wawa du diga o ure u vama u na nkaya n du n lyawaa ndu. Agba atsupu a na u tsupai ili i da tsa zinariya ko azurufa, ili i na i tsu jima shi.

¹⁹ U tsupaa du ta na mpasa ma abula ma Yesu Zamawawa. Ayi da Magiri'i ma Asula ma na ma yuwain unusu shi suru suru, waru u ri na abasa shi, ko ke'en.

²⁰ Asula a dangwa yi ta adama o ndolo de nu ujimu kafu a yuwan uvadi, gogo gba a rana vu ukosu u nda Asula a lyungu yi ta o uvadi adama koyan da ee ene yi. Waru Asula a yuwan ta ne adama a du.

²¹ Gogo nda, i ca Asula okolo a du adama a Zamawawa. Waru adama a na Asula a 'yasain Zamawawa atsuma a akwakwa, avu u ca yi tsugbain tsa gbain. I ta gura usu reve i zuwa okolo a du ubata wa Asula na amayun.

²² Gogo nda, i ta gura cigalai na aza a du na amayun ana ama o u'wa u ta. Adama a na a za'wai okolo a du cece a mantsa ma na i usuyi Alabari a Sa'ani ili ya amayun i da. Adama a nda ni i ciga i 'yuwan i cigalai lon, nu ucira u na u ri o okolo a du suru.

²³ *Asulā* a zuwa *tā* a matsisan *đu*. Wuma u sa'avu u *đu* wu *utā* *ubāta* wa aza a na a matsan *ndu* o uvadi shi. Adama a na wuma u na a ca *ndu* u to koto o ukwa. *Ayi* gba wuma u sa'avu u *nda* u ri nu ukotu shi, adama a na wu *utā* *tā* *atsuma* a adanshi a wuma wa *Asulā*, agba adanshi' i u ri nu ukotu shi.

²⁴ *Ishaya* vumavasu^{la} dana *tā*:

“Ama suru a *tā* tsa anlya tsa na *tsā* tsu kuwushi, ulobonu u le waru u tsu kotushi *tā* ununa vu reve ulobonu u *yipalu* wo ogozo. Anlya a tsu 'yewe *tā* reve *yipalu* yo oco e *ida*.”

²⁵ Amma adanshi a Zagbain a ri nu ukotu shi.” ◇

Waru adanshi a Zagbain' in *ayi* *da* Alabari a Sa'ani a na tsu yuwain alajiya a *yi* a tyo *ya'a* *đu*.

2

¹ Adama o ndolo ni i ciga i 'yuwan i lyawa unusu u na yaa yuwusan. I lyawa a lulumusa ama. I lyawa a dansa i *tā* na *abulā* agba ne *da* shi. She i tonoo tsushu'un wan, agba i lyawa adanshi e ili i na yaa *ba*li ama o ro.

²⁻³ I ciga i 'yuwan i *dana* a maluwa ma na yoo sowo maani ma akiza ma na ma ri *diga* *ubāta* wa Ruhu, adama i kungwa nu ucira *atsuma* e iwawi i *đu*. I saala e izami ya adanshi a *Asulā* ununa *babā* tsu *dana* e mesun ma maani, adama a na i pedei isa'ani yi Zagbain.

Aatali a wuma

⁴ Yesu Zagbain *ayi* *da* Aatali a wuma. Ama a 'yuwan yi *tā*, reve gba *Asulā* a dangwa yi reve u ciga yi lon.

⁵ Ne *da* *adu* waru i ri. *Adu* atali a wuma a *da* aza a na *Asulā* aa yuwusaan ulinga u suwa u'wa *atsuma* o tsugono *tsā* yi. Waru *adu* obolo a nan ganu va akiza a *da*, waru i ta ca kucci *atsuma* a Ruhu, za na oo yo'onoto *Asulā* okolo *atsuma* e Yesu Zamawawa.

⁶ Adanshi a *Asulā* a damma tsu *tā*:

“Kalyuwai! N *tā* zuwusa aatali e ikyun yu ucira yu usaa *atsuma* a Sihiyona, *tā* za na n dangwai, *ayi* *da* macigata ma va.”

Za na cayi vuma ndolo okolo, u te ene u nusan vuma na waa ca okolo shi.” ◇

⁷ *Ayi* macigata ma *đu* ma *da*, *adu* aza a na i ushi niyi. Amma aza a na a 'yuwan niyi,

“Aatali a na asuwi a 'yuwain *ayi* *da* gba wo o'woi aatali e ikyun yu ucira yu usaa.” ◇

⁸ Waru Adanshi a *Asulā* a damma *tā*, “*Ayi* *da* aatali a na aa zuwusa ama *utadatsasa*, aatali a na aa zuwa le a *riya*.” ◇

A *tā* *tadatsasa* adama a na o poloi atsuvu reve a kuru Adanshi a *Asulā* shi. Adama o ndolo reve a cina ili i na o fofoo nle.

⁹ Amma *adu* i ri tsa ama o ndolo shi, adama a na *adu* elentsu a na *Asulā* a dangwai a *da*. *Adu* obolo a nan ganu a *da* aza a na aa yuwusaan *Asulā* tsugbashi ana Mogono, *adu* ama a akiza a *da*, waru *adu* ama a *Asulā* a *da*. *Asulā* o *uta* *đu* *tā* *atsuma* e irumbu a tyo *atsuma* e ekan a gbain a sa'ani a yi. Gogo *nda* ni i ciga i 'yuwan i damma linga va asalama na u yuwain suru. Adanshi a *Asulā* a damma *tā*,

¹⁰ “De *acapa* i *dana* *tā* ama a na a ri ne elentsu shi; gogo gba shi *adu* ama a *Asulā* *da*.”

De acaṗa, i shi i tsura iliyali ya Asula shi, gogo gba shi, i tsura ta iliyali ya yi.” ◊

¹¹ Ama a va, adu omocin a da na aza a mabura o uvadi. Adama o ndolo no ronuso du atsuvu i suma icigi yi iwuya adama a na ta nlangi no okolo a amayun a du.

¹² I yuwan ugbozu cine yaa danusu obolo na ama a du aza a na a ri e itoni shi. Ko na aa dansa ne epen, a na i ta yuwusan ili i na i lobonoi shi, e te ene wuma u sa'ani u du, reve a ca okolo e le avu a ca Asula tsugbain a mantsa ma na waa tawa adama o uge'etosu wu uvadi.

Tsutoni na azagbain

¹³ Zagbain ciga du ta i kuru azagbain a ama. I yuwan tsutoni na aza a na la'ai tsugbain atsuma a ama,

¹⁴ I waru obolo na azagbain a na u lyunguyi suru. I yuwan ne adama a na mogono ma tsu lyungu le ta adama a ca aza a na aa nususan atsumalima, waru reve a cuwa aza a na aa yuwusan ili i mejege.

¹⁵ Asula a ciga du ta i yuwan ili i mejege. Ni i yuwan ne, i ta baru na va ama a na a yuwain adanshi e epen a aci a du pere m pere.

¹⁶ Adu agbashi a da shi i ta faan. Agba nden m babu tsugbashi tsa du u zuwa du i yuwan iwuya shi. Ufalu u na yaa danu ana agbashi a Asula a da.

¹⁷ I ca koyan da tsugbain, reve i roco icigi langa a tyo e ekere a aza e Itoni. Yu uwwa wovon wa Asula, avu i ca mogono tsugbain.

¹⁸ Agbashi, ni i ciga i 'yuwan i yuwaan azagbain a du tsutoni, avu i ca le tsugbain. I yuwaan ne aza a na a ri na abula waru a ri na majiyan me isa'ani, waru agba ni i ciga i 'yuwan i yuwaan aza a na a ri usuduwu.

¹⁹ Asula a tsu yuwan ta mazanga na vuma kaɓa asuvu a atsumalima e iwuya i na wu ntsayi i sowo shi adama a na u revei Asula.

²⁰ Agba na a faba du adama o unusu, yaa tsura ili i ro pe shi. Amma Asula a ta zuwaa du aba'un na wo o'wo i to sowo atsumalima adama a na i yuwain ili i sa'ani.

²¹ Zamawawa ayi da iroci i du, waru u sowo ta atsumalima adama a du. I kuru ili i na u yuwain. Asula e de du ta adama i sowo atsumalima. Adanshi a Asula a damma ta:

²² “Zamawawa nusan shi, waru wu luma za shi.” ◊

²³ Ana ama a uwai e isulusa yi, u tsupa le shi. Ana ama a ca niyi atsumalima u damma she ne ele fo o sowo atsumalima shi. Ayi de u zuwa aciyayi e ekere a Asula za na tsu yuwan uge'etosu mejege.

²⁴ Ayi na aciyayi u tanuyi unusu u tsu a lipu va yi ana u kuwai a akpata,† adama atsu tsu kakasai nu unusu u tsu, reve tso o'wo wuma adama tsu yuwain ili ya abula. Yo o'wo ta gbaga adama a antsu a yi!

²⁵ I shi ta e igaru tsi ikyon i na i puwain. Agba gogo i kamba ta ubata wu Za va Aguɓa du, za na aa kalyuwusa wuma u du.

3

Cine aa yuwan nden n lolo

¹ Adu waru amaci, i kuru ali a du, ununa yaa kuru Za va Aguɓa du. Na ali o ro a 'yuwan a ushi ikaka'a, nden n sa'ani ma amaci n le n ta zuwa le a usu upasu na adanshi a na aa yuwan.

² A ta yuwan ne, ne e ene nden n sa'ani n na n lobonoi na yaa yuwusan.

³ She i yuwan mpolo n na yoo o'wo ulobonu e esu a ama wan. I damaton aciyađu adama a abunda a madava ma anji ko ili i na a yuwain na zinariya ko adama e itana yi ikebe lo wan.

⁴ Ana yaa yuwan ne, i lyawa e reve đu adama o ulobonu u na u ri o okolo a đu. Ulobonu u nda a tsu tsura yi ta o okolo a na a tarai aciyyayi ili i ro shi. Asula a tara yi ta ili i sa'ani yu usokowu yo okolo a na u ri n koto shi.

⁵ Ne da amaci a akiza de aca a o o'wotoi aciyele ulobonu. A ca ta Asula okolo e le, reve waru a ca ali e le tsugbain.

⁶ Iroci, Saratu yuwan ta tsutoni na vali va yi Ibrahim, ana u de niyi zagbain va yi. Adu esheli a yi a da ni i yuwan ili i na i ri mejege babu wovon wi ili i na yaa cina du.

⁷ Ne da waru, adu ali ni i ciga i 'yuwan i kuru ben na amaci a du. I guza le nu urevu atsuma a nden n du obolo. I cuwan i la'a le ta ucira. I cuwan ele fo a ushi ta une'e u sa'ani wa Asula za na ayi da wuma. I yuwan ne adama ko ili i ta i geshe avasa a du wan.

Iyuwan nden n sa'ani vani du

⁸ Gogo gba, i yuwan nden n na n lobonoi vani du, reve ili i na i farai na za ro atsuma a du i tara yi gashi ya'a du da, avu i cigalai ana muwun ma anawu. I roco ama isa'ani agba i tara aciyađu ili i ro wan.

⁹ Na vuma ro yuwaan du iwuya, she i kambuwa yi ni iwuya wan. Waru na za ro isula du, she i tsupa wan. Amma i zuwaa le aba'un. I yuwan ne adama a na Asula e de du ta tsara i zuwaa ozo o ro aba'un. Ne da Asula aa zuwaa du aba'un fo.

¹⁰ Adanshi a Asula a damma ta:

“Na vuma ciga wuma u mazaᅅa na rana sa'ani, nu u ciga u 'yuwan u geshe eelentsu a yi a adanshi a vama, waru nu u ciga u 'yuwan u geshe un a wa yi a adanshi e epen.

¹¹ Nu u ciga u 'yuwan u lyawa mayan me iwuya, waru nu u ciga u 'yuwan u yuwan isa'ani.

Nu u ciga u 'yuwan u yuwan ayo a na waa yuwan adama u yuwan nden n sa'ani na ama.

¹² Esu a Asulazuva a ta kalyuwusa aza a na aa yuwusan isa'ani, waru atsuva a yi a tu ukpatu'u na aa yuwusan avasa. Amma Asulazuva a tsu tawa ta aza a na aa yuwusan iwuya esu.” ◊

¹³⁻¹⁴ Zane da ri lo aa yuwaan du iwuya, ni i ri ufoᅅu na yaa yuwaan le isa'ani? Agba ko na aa ca du atsumalima adama o uyuwusan wi isa'ani, she yu uwwa wovon wan, waru she u damaton du wan. Asula a ta ca du iliyinkapa adama e isa'ani i na yaa yuwusan.

¹⁵ Ana yaa damaton aciyađu, i yuwaan Zamawawa aganda ana Zagbain. I ciga i 'yuwan i dana ufoᅅu u na yaa cuᅅuwa za na ece ndu, i damma ili i na i zuwai i ri nu uzuwu wo okolo.

¹⁶ Agba ni i ciga i 'yuwan i yuwan ne ben na tsutoni. I lyawa asuva a du a dana cece. Reve na ama a yuwan adanshi a vama a aci a du, a ta uwwa wono, ne e ene nden n sa'ani n na yaa yuwusan adama a na yoo tono Zamawawa.

¹⁷ Lyawa i yuwan isa'ani reve i sowo atsumalima, na Asula a ciga du i yuwan ne. Ni i sowo awuya adama e isa'ani, u ta la'aa du a na yoo sowo awuya adama e iwuya.

¹⁸ Zamawawa sowo ta atsumalima a mantsa ma na u kuwai adama a nusu tsu, agba u buwa a dashi shi. U nusan shi ko ke'en, amma u kuwa ta adama a aza o unusu adama u tawato tsu ubata wa Asula. Lipu va yi kuwa ta, agba a kambato yi ta wuma atsuma a Ruhu.

¹⁹ Reve u 'yawa nu ucira u Ruhu'u u yuwaan akwakwa a na a ri wunlu o u'wa wa ali alajiya.

²⁰ Akwakwa a ama a nda a 'yuwan ta a yuwaan Asula tsutoni diga a mantsa ma na Nuhu' yuwain wantsun. Agba Asula a shi ta a yuwan ankuri ne ele. Ama kunla da a uwai a wantsu'un reve Asula a wawa le a mini ma gbain.

²¹ Mini ma gbai'in iroci yu urumbusu u na waa wawusa du da gogo. Agba urumbusu adama a wuzau'wa ashinda a da shi. U to rocosu uvadalasa ubata wa Asula na asuvu e cece, adama a na a 'yasain Yesu Zamawawa atsuma a akwakwa.

²² Gogo Zamawawa ta zuva, ubata u na u ri nden o ukere usa'ani wa Asula. Nlingata ma Asula suru ofolo na cu'un vo otoni a lima suru na a ciga a 'yuwan a yuwaan yi tsutoni.

4

Iyuwan ununa Zamawawa yuwain

¹ Gogo nda, adama a na Zamawawa sowoi atsumalima a lipu va yi, adu fo i dana ufofu u na yoo sowo atsumalima. Adama a na ni i usu i sowo atsumalima adama a Zamawawa i 'yuwan ta a yuwan unusu.

² Adama o ndolo ne da yaa kuru ili i na lipu du cigai shi, amma reve i yuwan ulinga na wuma u du i yuwan ili i na Asula a cigai.

³ I tara ta de mantsa lon nu ujimu a yuwusan ili i na aza a na e revei Asula shi aa yuwusan. I yuwusan ta tsipere icu'un icu'un, i shi ta i yuwan ili i wuya i na lipu cigai, i yuwan ta de oso na abuki' a vanvama na yisowishi ni itoni ya amali i na Asula a 'yuwain.

⁴ Akuci a n'utsa n du a ta yuwan asalama a na i dashi boloi aci ne ele atsuma a mayan me ili i vama shi. Hali gba a uwa a yuwusan adanshi a vama a aci a du adama o ndolo.

⁵ Agba na a ciga a 'yuwan a usu za na ee ge'eto koyan da, aza a wuma na aza a na a kuwai de.

⁶ Adama o ndolo a da u yuwayin akwakwa alajiya a Alabari a Sa'ani. Adama ko ne e ge'eto le tsa akapi a ama a lipu, u yuwaan le ta ne tsara a tsura mantsa ma na a vadala a yuwan wuma atsuma a ruhu cu'un na Asula a ri na ayi.

⁷ Aa jima shi ili biti i to koto. Adama o ndolo i voton ugbozu avu i guza aciyadu adama i gura yuwan avasa.

⁸ Ili i na i la'ai ayi da, i cigalai ni icigi ya amayun, adama a na icigi i tsu zuwa ta i yuwan gafura yu nusu va abunda a na a yuwaan ndu.

⁹ Ni i ciga i 'yuwan i kalyuwulai ulobonu babu adanshawuya.

¹⁰ Asula a ca ta koyan da atsuma a du une'e koko'o. I yuwan ulinga ni ili i na Asula a ca ndu adama i roco isa'anit ya Asula a tyo a ama.

¹¹ Na avu za na tsu yuwan adanshi a da, vu yuwan adanshi gashi Asula na aciyayi a da aa yuwusan adanshi na avu. Ne e de wu ta adama vu kamba ama, vu yuwan yi na atyo o ucira u na Asula a ca nuwu. Adama e ili biti Asula a tsura ica atsuma e Yesu Zamawawa. Tsugbain tsay yi nu ucira wa yi a ri nu utyo shi. Ami.

Atsumalima adama e itoni

¹² Ama a va, she i yuwan asalama wan na a ca du atsumalima gashi akina. She i yuwan majiyan gashi ili i ro i da ko'o wan.

¹³ Amma i yuwan mazanga adama a na i uwai a atsumalima a Zamawawa. Adama yo o'wo na mazanga ma abunda a mantsa ma na o rocoi tsugbain tsu Zamawawa.

¹⁴ Ne e isula ɗu adama a ala a Zamawawa, i ushi ta aba'un, adama a na u roco ta tsugbain tsa Ruhu va Asula u to obolo na adu.

¹⁵ U lobono ta i sowo awuya na yu una vuma, ko i yuwan wivu, ko ili i vama i ro. Ne da waru ni i damaton aciyadu ugondoru atsuma e ili ya ama o ro, u lobono ta i sowo awuya.

¹⁶ Amma ni i sowo atsumalima adama a na yo o'woi aza e Itoni, she yu uwwa wono wan. Amma i cuwa Asula a na i ri na ala o ndolo.

¹⁷ Gogo nda mantsa ma da a na Asula aa fara uge'etosu na ama o u'wa wa yi ne'en. Waru nu uge'etosu u fara na atsu aza e Itoni, cu'un vu uge'etosu wu usuduwu u na waa yuwaan aza a na a 'yuwain a yuwan tsutoni na Alabari a Sa'ani a yi?

¹⁸ Adanshi a Asula a damma ta,
"Nu u ri usan za va abula† tsura iwawi,
cine tsa da woo o'wo e ekere a aza a na e revei Asula shi, na aza o unusu?" ◊

¹⁹ Adanshi a nda suru ayi da na yoo sowuso atsumalima ununa Asula a zuwai, i lyuwa elime na mayan me mejege, i ca okolo, Asula za na yuwan ndu u ta kamba du. Amayun a da waa kuda a kamba du shi.

5

Uritosu adama a azagbain

¹ Gogo gba, n ta yuwusan adanshi a tyo a azagbain† a aza e Itoni. N ta patishi du ana zagbain fo. Amu me ene ta atsumalima a na Zamawawa sowoi. Waru n ta tsura n uwa atsuma a tsugbain nu ucira wa yi a mantsa ma na u kambai.

² I kalyuwa ama a na Asula a zuwai e ekere a du, ununa aza a agu6a a tsu kalyuwusa ikyon i le. I yuwan ne adama a na i cigai, agba she i yuwan adanshawuya wan. I yuwan ne adama a na yaa uwwusa uyo'o i yuwaan Asula aganda. She i yuwan adama e ili yu uvadi i na yaa tsura wan.

³ She yo o'woto aciyadu ana zagbain, a zuwusa ama mayan me ili wan, amma yo o'woto aciyadu iroci yi ili i na i ri ulobonu.

⁴ Ne da, na Mogono ma Agu6a maa tawa, u ta ca du iliyinkapa adama a na i ta uwa obolo na ayi atsuma a tsugbain nu ucira wa yi u na u ri nu ukotu shi.

Muwun nyuwan tsutoni na mbara

⁵ Adu olobo, i kuru mbara. Reve suru ndu, i kambulai gashi agbashi a Asula a na a tarai aciyele ili i ro shi, adama a na,
"Asula a ta a nlangi na za na tarai aciyayi ili i ro,
agba u tsu ca ta ama a na a tarai aciyele ili i ro shi isa'ani ya yi." ◊

⁶ Adama o ndolo, i kambuwa aciyadu zala e ekere o ucira wa Asula, reve na mantsa ma na ma ntsayi ma tawa, ayi na aciyayi u ta 'yasan du zuva.

⁷ I lyawaa Asula ili i na yaa damatosun du suru, adama a na u ta adama a du.

⁸ I dana nu ugbozu kuci, waru i dana ufo6u. Mekerencesu,† ma'yuwatan ma du ma da, waru u te igaru a yisaali ana kamu a zama za na wee reme avu u tuma.

⁹ I dana nu ucira atsuma e ili i na yoo tonon, ne da yaa 'yuwan yi nu ucira wa Asula. I cuwan aza e Itoni yi Zagbain ubata suru atsuma o uvadi a ta uwwusa cu'un va atsumalima'a.

¹⁰ Ni i sowo atsumalima mantsa wa'a, Asula na aciyayi u ta lapula ili, reve u gbamato du asuvu, avu u shuwa du yi isawan nu ucira. U ta yuwan ne adama

a na ayi za vi isa'ani i da kuci. U zuwa du ta fo i tsura tsugbain tsa yi babu ukotu adama a na u bolaro ndu na Zamawawa.

¹¹ Ayi da za tsugbain nu ucira u babu ukotu. Ami.

Icasu

¹² N tara ta Sila ana mawun ma anawu, waru ayi da za na maa ca asuvu. Ayi da u kamba numu dana mokodi me mepepeline ma nda. N dana ta adama m ghamato du asuvu, reve waru n damma du isa'ani i na Asula a ri na amayun, adama i lyuwa elime nu ucawu wo okolo a du ya'a yi.

¹³ Aza e Itoni a na a ri Babila*† a ta casasa du. Asula a dangwa le ta fo cine u dangwa ndu. Mawun ma va Marku ta casasa du.

¹⁴ I casalaji ulobonu atsuma e icigi ya aza e Itoni. N ta avasa Asula a ca za vi Itoni va Yesu Zamawawa suru asuvu nden.

* 5:13 Ayi "Babila", aza o urevu wa adansi a Asula a ta dansa a na adansi a Roma da a yuwusan.

Mepepeline me Ire ma Bituru

Ucuduwu wa aatagada a nda

Ayi nda ayi da mepepeline me ire ma na mo utai e ekere a Bituru a tyo aza a Itoni a na a ri ubazu bata suru.

Atsuma e mepepeline ma nda Bituru damma ta aza a na e desununa atsuma a yi a na Asula o rono ta adanga a ama a na a fanai Adanshi a Asula a nda, adama o ndolo za vi Itoni suru u reve Adanshi a Asula ulobonu lon. Waru u cuduwa ta a na munlu me epen n ri lo, waru u roco ta cine ee reve ili ye epen ni ili ya amayun. O ukosu, u damma ta a dana nu uzuwu wo okolo o urana u na Yesu Zamawawa aa kamba.

Ana'an munlu me epen n ta lo na abunda waru uritosu we epen o ta lo na abunda. Adama o ndolo, u ta dana ulobonu aza e Itoni ana'an e reve Adanshi a Asula ulobonu lon. Na tsu kalyuwa Adanshi a Asula tsu te ene Zagbain Yesu ta lo a kamba atsuma o uvadi u nda, ayi da i zuwai tsu ri nu uzuwu wo okolo u na nanza aa usa yi e ekere a tsu shi.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu na avasa (1:1-2)
2. Cine wu ntsayi aza e Itoni yi Zagbain a yuwan wuma (1:3-15)
3. Tsugbain tsu Zamawawa (1:16-21)
4. Amašula e epen na munlu me epen (2:1-22)
5. Ukambu wu Zagbain atsuma o uvadi amayun a da (3:1-18)

Ucuduwu

¹ Amu da Simo Bituru. Amu aagbashi e Yesu Zamawawa da waru obolo na aajiya a yi. N dana ta mepepeline ma nda a tyo ya'a du suru aza a na a ri na cu'un vu ucawu wo okolo a na tsu ri na ayi. Ucawu wo okolo o ndolo u tu ulobonu waru Yesu Zamawawa da ca ntsu ayi. Ayi da Asula na Zamawawa tsu, waru u kamba tsu ta vede na Asula.

² N ciga ta Asula o roco du isa'ani na asuvu nden a yi a abunda a na yaa lyuwa elime na mereve me Yesu kuci adama a na ayi da Asula na Zagbain tsu.

Ili i na i zuwai tsu ri nu uzuwu wo okolo

³ Ana wo o'woi tsu reve ta Yesu mejege, u ta yuwusan ulinga nu ucira wa zuwa wa yi, u ca tsu ta ili suru i na tsu cigai adama tsu yuwain wuma u na waa zuwa Asula mazanga. U de tsu ta tsu ushi tsugbain ni isa'ani ya yi!

⁴ Waru nu ucira u da da, u ca ntsu ili i gbagbain na nzuwulai n sa'ani. U yuwan ta nzuwulai n na yaa fatsa e ili yi idaba i na i ri ukandaruwu na adu suru. Ili i ndolo ele da ili i na icigi i lipu i tsu zuwa. Waru u yuwan ta nzuwulai n na yoo o'wo vamma Asula.

⁵ Adama o ndolo i yuwan ukadu i dashi isa'ani o ucawu wo okolo a du. Wuma wi isa'ani u tsu zuwa du ta i reve Asula lon.

⁶ Urevu wa Asula u tsu zuwa du ta i gura guza aciya du. Uguzu wa aci u tsu zuwa du ta i kaba asuvu, waru makaba ma asuvu ma tsu zuwa du ta i yuwan wuma suru suru adama a Asula.

⁷ Ni i yuwan wuma tsundolo, i ta ciga aza a du, o ukosu i ta ciga vuma suru ni icigi ya amayun.

⁸ Ni i lyuwa elime nu udashishi wi ili i sa'ani i nda, a ta geshe du atsuma a mayan me ili ye pere, reve a zuwa du i yuwan ili ya abunda adama o urevu wu Zagbain tsu Yesu Zamawawa.

⁹ Amma aza a na a 'yuwain a yuwan ili i ndolo nrumba n da waru e tse ene mejege shi. E icina ta de a na Asula a kambato nle cece diga a akuci o ure a wuma u le vu unusu.

¹⁰ Ama a va, adama o ndolo i lyuwa elime nu ukadu tsara i roco ama a na Asula e de ndu, waru i roco le a na a dangwa ndu yoo o'wo ama a yi. Ni i yuwan ne yaa tadatsa shi waru yaa puwaan shi.

¹¹ Ne da Asula aa ushi du ulobonu atsuma o tsugono tsa Zagbain tsu na Zamawawa Yesu.

Ipoloo ikaka ya Asula atsuvu

¹² I reve ta de ili i nda suru, waru i ta mishin nu ucira atsuma a amayun. Suru na ne n ciga ta n dana a cuwusaan du ni ili i nda suru.

¹³ U lobono ta n dana a cuwusaan du adama e ili i nda hali she na n kuwa.

¹⁴ Waru Zagbain Yesu Zamawawa roco mu ta na maa jima shi n ta kuwa.

¹⁵ Adama o ndolo n ta yuwan ulinga babu uro tsara n lyawa du i reve ili i nda ulobonu. N ciga du ta i dana a cuwusan ne ele a mantsa na abunda acapa a va.

¹⁶ Ana tsu damma ndu cine Zagbain Yesu Zamawawa aa kamba nu ucira, yitele yu ugbozu i na za ro dammai da tsu dana i dansaa du shi. Ne da u ri shi! Amma tse ene ta tsugbain tsa amayun sa yi ne esu a tsu.

¹⁷ Asula Dada da ca niyi tsugbain nu ucira ana u deyi nu udyo wu ucira u Tsugbain sa Abunda sa yi adansa, "Ayi nda macigata ma Mawun ma va ma da, waru n ta mazanga na ayi."

¹⁸ Waru atsu na aciyatsu tsu dana ta obolo na Yesu a masasan ma akiza, waru tsu uwa ta udyo u nda a yuwusan adanshi diga de zuva.

¹⁹ Ili i nda suru i zuwa tsu ta tsu reve ili i na amasula a dammai amayun a da. Adama o ndolo i kambuwa ugbozu e ikaka i le, cine yaa yuwan na fitila na a dabai atsuma e irumbu. I lyuwa elime na mayan me ili i nda, hali she urana u na Zamawawa tawai avu ekan a akina a yi e ikana atsuma o okolo a du.*

²⁰ Ili i na i la'ai suru ayi da, i ciga i 'yuwan i reve adanshi a na amasula a dammai a majiyan me le ma da wu utai shi.

²¹ Amasula'a a yuwan adanshi adama a na ele acieyele a cigai a yuwan adanshi a da shi. O'o, ne da u ri shi! Ruhu va Akiza da zuwa nle a yuwan adanshi e ikaka ya Asula.†

2

Munlu me epen

¹ De acapa a yuwan ta amasula e epen a na a yuwayin aza a Isra'ila adanshi, ne da waru munlu me epen maa tawa atsuma a du. Nu ugbozu u da aa tawa nu uritosu we epen adama a Asula a na waa lungusa ama. A ta yasaan Zagbain le na tsapai adama u wawa le aci. Ele na acieyele aa jima shi a ta lungusa le.

² Ama na abunda a ta kuru uritosu wi iwuya i le. Avu waru a kuru ili yi idaba i wono i le. Reve adama e le ama a yuwan adanshi a vama adama a Zamawawa nu ure wa amayun a yi.

³ Munlu n nda aza o utsan a da, waru a ta yuwusan ulinga nu ugbozu ne epen adama a paala du. Agba Asula o kototo le ta de nu ujimu, waru ulungusu u le u ta lo a pura le.

* **1:19** Ele idanshi i Tsheleni pa nda ele da "she nu urana u koto reve talyo'o vu usana 'yon pe atsuma o okolo a du." † **1:21** Ure u ro u na aa gura tsura urevu wi idanshi i Tsheleni pa nda ayi da "Ciga 'yuwan vu reve babu vuma na aa gura tsura urevu wi ikaka ya amasula na aciyayi goon."

4 Ko nlingata mā Asulā, Asulā a kuḍa a ca le atsumalimā shi, ana a yuwain unusu. U caḷo le tā a tyo a akina reve u zuwa le atsuma a aḡbanu e irumbu. Waru na a cigai a 'yuwan a ḍanu pe hali mantsa mo uge'etosu.

5 Waru Asulā a kuḍa a ca uvadi u mantsa mā Nuhu† atsumalimā shi. Aḡu u wawa Nuhu na ama o u'wa wa yi ama e cindere. Agba Nuhu rono tā uvadi atsuvu adama o uge'etosu wa Asulā wa aḡbulā. Dada gba Asulā a lungusai uvadi wa aza a na a 'yuwain Asulā suru na mini ma gbain.

6 Waru u ca tā ilyuci yo Sodom na Gomora† atsumalimā na u kulāto nle na akina reve o o'wo okomo. Wo o'woto le tā iroci yi ili i na yaḡ tsurā ama a na a kuruyi Asulā shi.

7 Agba ko na ne, Asulā a wawa tā Lutu.† Lutu aḡi ḍa u shi u ḍanuyi cine Asulā a cigai, reve ili yi idaba ni iwuya i na ama a na u ri nden ne ele i damaton yi.

8 Adama a na u shi vuma wa aḡbulā a yuwusaan Asulā tsutoni, reve atsuma a langasa yi ana we enei iwuya, reve wu uwuwa iwuya i na aa yuwusan urana suru.

9 Ili i nda i to rocosu Asulā a ta gura wawa ama a na a kuru niyi mejege ko atsuma a atsumalimā a na oo sowuso. Reve waru o roco Asulā a tsu reme tā ama a na a ca niyi tsugbain shi. Waru u ta casu le atsumalimā kuci hali a tyo o urana wu uge'etosu.

10 Asulā a tsu dashi tā ama atsumalimā, aza a na aḡ kurusu ili i iwuya i na lipu le cigai, reve waru a 'yuwan a kuru azagbain. Icu'un ya ama a nda a tā nu u'yaḡasan wa aci no okolo o ugbamu. A ri na wovon shi, hali a tsi isula tā azagbain a zuva, agba ko okolo a tsu je'en le shi.

11 Agba nlingata mā Asulā n la'a tā icu'un i munlu me epen a nda ucira na tsugbain. Agba ko na ne, a tsi isula azagbain a zuva a maḡakan mā Asulazuva shi.

12 Ama o ndolo o rotso tā inama yu una, aza a na a tsu yuwan majiyan shi. A matsan le tā adama o urana u ro e reme o una le langa. Ama a nda a tsu yuwan tā adanshi a vama e ekere a Asulā adama e ili i gbagbain i na e revei aciyele shi. Cu'un wuma babu ulobonu u le u tā tawāa le nu ukwa.

13 Atsupu e le o to o'wo ulungusu adama a wamatowun u na a amatoyin ama. A tsu ḍana tā a mazanga a mantsa ma na aa yuwusan iwuya i na a cigai nu urana gayin. A tsu tawāa tā na wono atsuma a ḍu, reve a zuwa ḍu yoo o'wo ili yi idaba. A tsu lyuwa tā elime na mayan me ili ye epen ma nda a mantsa ma na a lyuwusa ilyalya na aḍu ubatā wa aḡbuki.

14 A ta yuwusan tsipere ne esu e le, waru icigi i lipu ye esu e le a tsu cuwan shi. Reve a ḍana o mpolo n na o oto ama a na a ri mishin shi atsuma o unusu. Aḡu o rito aciyele o o'wo aḡa o utsan. Ama a nda obolo a ama a ḍa aza a na a yuwayin una.

15 A lyawa tā ḍe ure u mejege, reve a kuru ure wa Balam† vumavasulā ve epen, mawun ma Beyuru. * Ayi vuma ḍa za na cigai a tsurā ikebe o ure u na u ri mejege shi.

16 Agba reve mololi ma bara yi nu uḡyo wu vadilimā. Nama na tsu yuwan adanshi shi, aḡu u yuwan adanshi u geshe tsulo tsā yi.

17 Ama a nda a tā gashi esumini a na e 'yewei. O rotso tā eleshe a na a tsu ḍana e igaru zuwa atsuma o upepu. Ili i nda i tsu yuwan tā gashi aḡbulā na

* 2:15 Atsuma a alabari a Balam a aatagada a na o fo6oi diga KLP "Alabari a Musa" (Mkc. 22:1-24:12), tse ene tā ubatā u na Balam dammai Mogono Balak ili i na Asulā a damma niyi u damma. Ayi ḍada ne alabari a Balam goon shi. Mantsa mo ro Balam ushi tā ikebe e ekere a Balak reve u ronoo aza a Isra'ila a ḍanga adama a yuwaan aḡali aḡanda, (Mkc. 31:16). Ayi aalabari a nda wu pe atsuma a atagada a na KLP yuwain ḍe atsuma a "Alabari a Musa" shi.

abunda agba ko ili a tsu tawaa shi. Babu usan Asula a ta caco ama o ndolo atsuma o ubata u na u la'ai irumbu suru suru.

¹⁸ Ama a nda a ta nu u'yasasan wa aci atsuma o ofoli a adanshi. Na zo teme de a lyawusa ure wu unusu, ama a nda a tsu yuwan ta ulinga ni ili yu unusu u na vuma ndolo cigai adama a kambato yi atsuma e ili i na i ri ulobonu shi.

¹⁹ A yuwaan ta ama nzuwulai mu nden faan. Agba ele na aciyele na amayun agbashi a nden mi idaba n da, adama a na ama agbashi a da e ili i na a la'a cigai.

²⁰ Ama a lyawa ta ili yu uvadi i na yaa lungusa le, a mantsa ma na e revei Zagbain Zamawawa tsu Yesu. Agba ni ili yu uvadi i remishe ama o ndolo reve o polo le, atsumalima e le u tsu la'a ta atsumalima o ufuru.

²¹ U shi ta la'aa ama o ndolo na a shi e reve ure wa Asula shi suru suru. U tsu la'a ta uwuyanu na vuma reve ure u sa'ani, reve u 'yuwan ili i cece ni ili i sa'ani i na Asula a ca niyi.

²² Ili i na i ri amayun atsuma o udammu u nda, u ta fo amayun e ekere a ama a na a ri ne: "Musan ma tsu shaama ta, reve u kambisa u lyuwisa tsushaamu'u." Waru, "Magurusumu ma na a sumbai, u tsu kambisa ta atsuma o yilyo'o."

3

Yesu ta tawisa

¹ Ncigata n va, ayi nda ayi da mepepelime me ire ma va a na n danaa ndu. A mpepelime'e n gura ta roco du cine yaa yuwan majiyan ma sa'ani, avu waru i cuwan mejege.

² N ciga du ta i cuwan avu i reve ikaka ya amasula a akiza† de nu ujimu, waru n ciga du ta i cuwan avu waru i reve ili i na Zagbain tsu na Zamawawa zuwai ajiya a du a damma du i yuwan.

³ U tu ulobonu i reve a na a mantsa mo ukosu aza o ulamu a na oo zo'oso amayun a ta tawaa, avu a yuwan cu'un vi iwuya i na a cigai a yuwan suru.

⁴ Avu a damma, "Te da utawu u na u yuwain nzuwulai n na waa tawaa? Azagbain o ufuru a kuwa ta de, agba ili biti i ta lo ununa a ri diga a mantsa ma na a fara yuwain ili biti."

⁵ Reve ama a nda e icina a na de nu ujimu, na adanshi a da Asula a yuwain zuva. Reve waru a yuwan ida atsuma a mini avu mini ma kandaruwa ida'a.

⁶ Ana a tarai mantsa, reve Asula a zuwa mini'i u sofu uvadi.

⁷ Reve waru gba Asula a zuwa zuva ni ida yo gogo a dana lo a nden mi ipiri ma akina a na o fofoi adama o urana wu uge'etosu, reve u lungusa ama a na e revei Asula shi.

⁸ Ama a va ncigata, she yi icina a na Asula a tara ta urana u ta unata ana a'wan ukpakukupa (1,000) wan, waru u tara ta a'wan ukpakukupa unata nu urana u ta.

⁹ Ama o ro a ta jiyasan gashi Zagbain ta jima, she nu u shiton nzuwulai ma yi suru. Agba Zagbain waa jima ununa ama o ndolo a tarai shi, u ta yuwasaan du ankuri. U ciga ko vuma ta kuwa shi, amma u ciga ta vuma suru vadala† u lyawa unusu.

¹⁰ Urana wu Zagbain u ta tawaa babu urevetyowu, cine vivu tsu tawaa. Zuva ta rukutsa na yisaali i gbain, avu akina o kototo ili biti. U to roco a alanga eteshe cine uvadi u ri ni ili i na i ri pe suru.*

* **3:10** Akuci a atagada o ro o koso ta uguzo u nda ni idanshi i nda "waru ili yu uvadi i nda i te jeruwe nu usuuwu wa abunda lon."

¹¹ Adama a na a ta lungusa ili suru, icu'un ya ama a ne a da u lobonoi yo o'wo? Adama o ndolo i yuwaan Asula aganda, i yuwaan yi tsutoni cine yaa yuwusan nden n du.

¹² I zuwa ugbozu u du o urana u ndolo, reve i kamba yi i zuwa yi u rawa go'o. A mantsa mo ndolo a ta lungusa zuva na akina, waru ili i na i buwai suru i te jeruwe atsuma o usuduwu.

¹³ Agba tsu ta kalyuwusa tse ene zuva ni ida i sa'avu na Asula a yuwain nzuwulai waa yuwan, uvadi u na koyan da aa yuwan ili i na Asula a tarai mejege.

Icasu yu ukosu

¹⁴ Ama a va ncigata, adama o ndolo i yuwan nden n na moo yo'onoto Asula okolo, i yuwan ili i na yaa yuwan, i yuwan nden cece babu unusu atsuma a rana na yaa pura ili i nda i fara.

¹⁵ I cuwan, Zagbain te ipiri adama ama a tsura mantsa ma na a wawa le, cine za tsu Bulu macigata ma danaa ndu nu urevu u na Asula a ca niyi.

¹⁶ Bulu yuwan ta adanshi e ili i nda suru atsuma a mpepelime ma yi. Agba akapi e ili i na u dammai a tu usan u merevee. Ama o ro aza o ulambu wu urevu aza a na a ri ugbamu atsuma e itoni shi, reve a vadala ikaka ya yi'i a dansa ili i ro ko'o ni ili i na waa dansa. Ne da waru a yuwusan na akapi a Adanshi a Asula. Ne da gba oo fobusoo aciyele ulungusu.

¹⁷ N'utsa n va, o rono ta atsuvu a du kafu mantsa'a! I dana ufofu adama i kuru atsuma o unusu wa ama e iwuya a nda wan. She yu uta atsuma o ucawu wo okolo o ucira u du wan.

¹⁸ I lyuwa elime atsuma e isa'ani na atsuma o urevu wu Zagbain tsu na Zamawawa Yesu. Tsugbain nu ucira suru wo o'wo za va yi babu ukotu. Ami.f

Mepepelime mo Ufaru ma Yahaya

Ucuḍuwu wa aatagada a nda

Yahaya ḍana t̄a mpepelime n wawa'a aza a ta'atsu a tyo ama koko'o. E mepepelime mo ufaru ma nda, u ḍe t̄a aza e ḍesununa va yi muwun ma yi. Ana wo o'woi Yahaya aajiya a ḍa waru zagbain va aza e Itoni a ḍa a mantsa'a, u ta dansa mepepelime ma nda za va aza e Itoni a ḍa suru.

Atsuma a aatagada a nda, Yahaya yuwan t̄a adanshi cine vuma aa ḍana zuzu na Asula a yuwusaan yi aganda. U yuwan t̄a adanshi cine aa ḍana zuzu na Asula e re re. Ure wu ufaru ayi ḍa vuma isawan atsuma e ekan a Asula. Ure we ire ayi ḍa vuma isawan atsuma e icigi ya Asula.

Aatagada a nda a damma tsu t̄a a na tsi isawan atsuma e ekan ayi ḍa tsu yuwan wuma cine Asula a cigai, ne ḍa ili i ro yaa ḍana lo usokowu e ekere a ama ko ubata wa Asula shi. Aatagada'a fo u damma t̄a a na vuma isawan atsuma e icigi ya Asula ayi ḍa a cigalai pa atsuma o uvadi. O ukosu, u cuwaan tsu t̄a na tsu ri na abajini o ulyuwu wa aci na tsu ri uḍolu na Zamawawa.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Adanshi a na a tsu ca Wuma (1:1-4)
2. Asula ekan a ḍa waru Zamawawa ḍa iroci i tsu (1:5-2:6)
3. Wila u Sa'avu (2:7-17)
4. N'yuwatan mu Zamawawa na Muwun ma Asula (2:18-3:10)
5. Icigi ya Asula ni icigi i tsu (3:11-4:21)
6. Ulyuwu wa aci wu uvadi (5:1-21)

Adanshi a wuma

¹ Za na ḍanaḍi wuma diga a mantsa mo ufaru, ayi ḍa tsu uwwai adama a yi, waru tse ene yi t̄a ne esu a tsu, reve tsu kalyuwa yi ulobonu, waru tsu ju'wan yi t̄a ne ekere a tsu. Ayi ḍa Yesu Kristi Zamawawa, Adanshi a wuma.

² Za na a casu wuma tawa t̄a ubata u tsu! Tse ene yi t̄a, waru atsu esu e ili i na tse eneḍi ḍa. Gogo tsu ta dansaa ḍu adama a wuma a babu ukotu za na ḍanaḍi na Dada reve u tawa ubata u tsu.

³ Ili i na tse eneḍi waru tsu uwwai i ḍa tsa a dansaa ḍu, tsara ḍu fo i yuwan nden m muwwulai oḍolo na atsu. Waru nden n tsu oḍolo na Dada na Mawun ma yi Yesu Zamawawa ḍa.

⁴ Tsu ḍanaa ḍu t̄a ili i nda tsara i ḍanaḍi tapu na mazanga oḍolo na atsu.

Asula ekan a ḍa

⁵ Apa a nda ikaka i na tsu uwwai ubata wa Yesu Zamawawa ayi ḍa gba tsa a dansaa ḍu gogo: Asula ekan a ḍa, waru u ri ni irumbu shi, ko ke'en.

⁶ Na tsu damma tsu t̄a a nden oḍolo na Asula, agba atsuma e irumbu i ḍa tsu ri nden, epen a ḍa tsa a yuwusan, tsoo tonon amayun shi.

⁷ Amma na tsu ri nden atsuma e ekan, ununa Asula a ri atsuma e ekan, tsu t̄a a nden m muwwulai. Waru mpasa m Mawun ma yi Yesu n t̄a zaza'usa nusu tsu.

⁸ Na tsu damma koto tsu yuwan unusu shi, aciyatsu a ḍa tsa a lumusa, waru amayun a ri pe atsuma a tsu shi.

⁹ Amma na tsu damma nusu tsu, u ta yuwaan tsu gafura vu nusu tsu adama a na ayi za na tsu shiton nzuwulai n ḍa, waru ayi za na tsu yuwan ili na abula a ḍa. Ayi waru u t̄a za'wa tsu diga a nusu na tsu yuwain.

¹⁰ Nā tsu damma koto tsu yuwan unusu shi, tsu tā kambuwusā Asulā za ve epen, waru tsu to rocosu ikaka yā yi i ri nu ubātā wu nden o okolo ā tsu shi.

2

Yesu da za vi ikambi i tsu

¹ Ncigata m muwun n vā, n tā danasaā dū ili i nda adama i yuwan unusu wan.

Agba nā tsu yuwan unusu, Yesu Zamawawa za na ri za vā ābulā, u ta pati Dada o unā u tsu.

Agba ni i yuwan unusu, Yesu Zamawawa tsu yuwan tā ili i na yi ntsayi kuci, u ta pati Dada o unā u tsu.

² Ayi dā kucci adama ā nusu tsu. Nusu tsu dā u tarai goon shi, amma hali nā nusu vā ama ātsumā o uvādi suru.

³ Tsu te reve nā amayun tsu reve tā Asulā nā tsu toni ikaka i na u dammai suru.

⁴ Za na suru dammai, “N reve tā Asulā,” agba u yuwan tsutoni ni ili i na u dammai shi, vuma ndolo za ve epen dā, waru amayun ā ri pe ātsumā ā yi shi.

⁵ Amma nā tsu yuwan tsutoni ni ili i na Asulā a dammai, tsundolo tsa dā icigi yā Asulā yaa lamba ili i ro ātsumā ā tsu shi, ne dā waru tsee reve tsu tā pe ātsumā ā yi.

⁶ Nā tsu damma ātsu ama ā yi a dā, tsu yuwain cine Yesu yuwain.

Asulā a damma tsu cigai ama

⁷ Ncigata n vā, maa danasaā dū tsarā n ca dū wilā u sa'avu shi. Za na a fara ca ndu dada, waru ikaka i na yu uwwai de dā.

⁸ Amma hali n gogo u tu usa'avu. Zamawawa roco tā wilā u nda amayun a dā, ādu waru i roco tā ne. Ye ene tā irumbu i tā makarā, waru ekan a amayun ā te ikanasa ulobonu.

⁹ Vuma na dammai suru, “N tā ā nden ātsumā e ekan,” āvu u 'yuwan za vā yi, cu'un vuma ndolo hali n gogo u tā pe nden ātsumā e irumbu.

¹⁰ Za na cigai āzā ā yi suru u ta a mmalu ātsumā e ekan, waru wāā tāwāā nu utādātsasā shi.

¹¹ Nā tsu 'yuwan ozo o ro, tsu tā nden ātsumā e irumbu, waru tsu tā a mmalu ātsumā e irumbu. Tsu reve ubātā u na tsāā tyo shi, adama a na tsāā gura ene ili ātsumā e irumbu shi.

¹² N tā danasaā dū muwun n vā, adama a na Asulā a yuwaan dū tā gafura vu nusu dū ātsumā a ala e Yesu Zamawawa.

¹³ N tā danasaā dū nan dada, adama a na i reve yi tā, vuma na shi diga o ufaru.

N tā danasaā dū olobo ne esheli, adama a na i lyuwa tā aci a za vi iwuya.

N tā danasaā dū muwun, adama a na i reve tā Dada'a.

¹⁴ N tā danasaā dū nan dada, adama a na i reve yi tā, vuma na shi diga o ufaru.

N tā danasaā dū olobo ne esheli, adama a na i tā nu ucira.

Adanshi ā Asulā ā tā pe ātsumā ā dū, waru i lyuwa tā aci a za vi iwuya.

¹⁵ She i ciga uvādi ko ili yu uvādi wan. Ni i ciga uvādi, icigi ya Dada yi pe ātsumā ā dū shi.

16 Apa re vu uvadi: tsu ciga tã tsu uwvaa aciyaitsu uyo'o wu unusu, icigi yi iwuya i na tse eneshe, waru a 'yasaşan avangaci adama e ili i na tsu ri na ayi. Aţsumã e le babu ili i na yu utã ya Dada, amma suru nle o uvadi u da o utã.

17 Uvadi ni ili i na i ri pe suru a na ama a cigai suru o to koto, amma vuma na o tonishi ili i na Aşula a cigai u tã tsurã wuma u babu ukotu.

Ma'yuwatan ma Yesu

18 Ncigata m muwun n va, rana vu ukosu da nda'a. Yu uwva tã de a na ma'yuwatan ma Zamawawa ma ri lo a tawa, gogo gba n'yuwatan ma abunda mu Zamawawa n tã pa. Ne da tsu revei a na rana vu ukosu da.

19 Ama a nda a lyawa tã a'isa a aza e Itoni a tsu, adama a na ko de e pe atsuma a tsu na amayun shi. Na a shi pe atsuma a tsu na amayun, a shi te isawan obolo na atsu. Ukaru u le u roco tã a pe atsuma a tsu shi.

20 I tã nu une'e u na Za va Akiza ca ndu, adama o ndolo suru ndu i reve tã amayun.

21 She na n danaa du adama a amayu'un shi, adama a na i reve yi tã de. I reve tã a na ama e epen e pe atsuma a amayun shi.

22 Zane da za ve epe'en? Vuma na wasain Yesu ayi da da Zamawawa'a, ayi da za ve epen. Vuma na dammai ne suru, ayi ma'yuwatan ma Zamawawa ma da, waru u 'yuwan tã Dada'a na Mawu'un.

23 Vuma na wasain Mawu'un, vuma ndolo fo u wasan tã Dada. Amma na tsu damma tsu usu tã Mawu'un, tsu usu tã Dada fo.

24 I lyuwa elime ni itoni yu uritosu u na i tsurã nu ufaru. Ni i lyuwa elime ni itoni yi ili i na i tsurã nu ufaru, i tã dana obolo na Mawu'un waru obolo na Dada'a.

25 Apa ili i na Zamawawa yuwaan tsu nzuwulai n na waa ca tsu: u ta ca tsu wuma u babu ukotu.

26 N ta danasaa du tsarã n rono du atsuvu adama ama a na a cigai a luluma du.

27 Amma adu, Zamawawa tsuwan du tã Ruhu va yi. Na Ruhu va yi ri obolo na adu, yaa ciga nanza roco du shi. Adama a na Ruhu va yi tsu rito du tã ili suru, waru ili i na woo ritosu amayun a da, epen a da shi. I toni uritosu u Ruhu, waru i lyuwa elime na mobolo na Zamawawa.

28 Amayun, ncigata m muwun n va, i lyuwa elime obolo na Zamawawa, adama nu u kambã, tsu to o'wo babu wovon waru tsu uwwai wono a makakan ma yi wan.

29 I reve tã Zamawawa tã na abula. I reve waru vuma na a yuwusan ili ya abula suru wo o'wo tã mawun ma Aşula.

3

Atsu muwun ma Aşula n da

1 Dada ciga tsu tã abunda lon, adama o ndolo a da e de ntsu muwun ma Aşula. Amayun atsu muwun ma yi n da. Adama a na ama o uvadi e revei Dada'a shi, ayi da i zuwai e reve ntsu shi.

2 N'utsã n na n cigai, gogo atsu muwun ma Aşula n da, agba koto u roco tsu ili i na too o'wo shi, na Yesu Zamawawa kambã. Agba tsu reve tã nu u tawisa, tsu to o'wo cine u ri, adama a na tsu te ene yi cine u ri na amayun.

3 Aza a na a usuyi adanshi a nda a guzaş aciyele cece cine Zamawawa ri cece.

4 Vuma na yuwain unusu suru u ku da tã wilã wã Aşula, adama a na unusu unãtã u da u ri na nlangi na Aşula obolo na wilã wã yi.

5 I reve tã Yesu Zamawawa tawa tã tsarã u tawa unusu, waru ayi u ri nu unusu shi.

⁶ Adama o ndolo vuma na aḡ danu oḡolo na aḡi waa lyuwa elime na mayan mo unusu shi. Vuma na gba lyuwai elime na mayan mo unusu koto we ene yi shi waru koto u reve yi shi.

⁷ Muwun n va she i lyawa nanza luluma du adama e ili i nda wan: na ama a yuwusan nden n sa'ani, a ta yuwusan ne adama a na aza a abula a da, cine Yesu Zamawawa ri na abula.

⁸ Vuma na lyuwai elime na mayan mo unusu wo o'wo ta vuma Mekerkesu.† Mekerkesu ma ta yuwusan unusu diga o ofaru. Agba Mawun ma Asula ma tawa ta tsara u lungusa linga va yi.

⁹ Aza a na ri muwun ma Asula a tsu lyuwa elime na mayan mo unusu shi, adama a na u ca nle wuma u sa'avu. Waru adama a na Asula a da Dada le, aa gura lyuwa elime na mayan mo unusu shi.

¹⁰ Tsu ta gura reve ko zane da mawun ma Asula, waru ko zane da mawun me Mekerkesu. Vuma na a yuwusan ili i sa'ani shi suru, mawun ma Asula ma da shi. Vuma na gba cigai za va yi shi, mawun ma Asula ma da shi.

I cigalai

¹¹ Cu'un vi ikaka i nda aḡi da yu uwwai diga o ofaru: tsu cigalai.

¹² She yoo o'wo ana Kayinu† wan, za na o'woi za vu za vi iwuya reve wu una zawa'a va yi. Nye i zuwai wu una niyi? Adama e ili i na Kayinu yuwain iwuya i da, agba ili i na zawa'a va yi yuwain isa'ani i da.

¹³ N'utsa n va, she i yuwan asalama wan na ama o uvaḡi a nda a 'yuwan ndu.

¹⁴ Icigi i na tsu cigalai u roco ta tsu pasa ta ukwa a tyo wuma. Vuma na ri ni icigi cu'un nda shi, u buwa ta ukwa.

¹⁵ Vuma na 'yuwain za va yi za mona da, waru i reve ta aza a mona a ri na wuma u babu ukotu atsuma e le shi.

¹⁶ Apa cine tsu revei ili i na a tsu de icigi: Yesu ca ta wuma wa yi adama a tsu. Adama o ndolo atsu fo u lobono ta tsu cayi wuma u tsu adama a ama o ro!

¹⁷ A damma za ro ta nu utsuru avu we ene vali ko ka nu ulambu, reve u 'yuwan a kamba yi. Icigi ya Asula i ri atsuma a cu'un vuma ndolo shi.

¹⁸ Muwun, tsu roco ta icigi a tyo ubata wa ama, na tsu kamba le na amayun, amma tsu yuwusain adansi a aci a yi goon wan.

¹⁹ Na tsu ciga ama, tsu reve ta na tsu ri pe atsuma a amayun, waru tsu ta na asuvu nden a makakan ma Asula.

²⁰ Amma na tsu ri na asuvu nden atsuma a tsu shi adama o wono, to, Asula a la'a ta okolo a tsu, waru u reve ta ili suru.

²¹ N'utsa n va, na tsu ri na asuvu nden atsuma a tsu, tsu ta dana a makakan ma Asula babu wovon.

²² U ta ca tsu ili i na tsu patiyi suru, adama a na tsu to tonu yi waru tsu ta yuwusan ili i na yoo yo'onotosu yi okolo.

²³ Apa ili i na Asula a dammai: tsu usuyi Mawun ma yi, Yesu Zamawawa, avu waru tsu cigalai. Aḡi da waru ili i na Yesu roco ntsu tsu yuwan.

²⁴ Aza a na aa yuwusan tsutoni na wila wa Asula, a ta pe nden atsuma a Asula, waru fo u ta pe atsuma e le. Tsu reve ta Asula a ta pe nden atsuma a tsu adama a Ruhu na Asula a ca ntsu.

4

Munlu me epen

¹ Ncigata n va, she i usu vuma na tawai suru a dansa u ta na Ruhu va Asula wan. I lyungwa le ne'en suru, tsara i reve ko amayun a da o uta ta ubata wa Asula. Ama a Asula e epen a abunda a kara ta de a uwa atsuma o uvaḡi.

² Apa cine yee reve Ruhu va Asula: Vuma uta ta ubata wa Asula nu u damma Yesu Zamawawa tawa ta o uvadi tsu vadilima.

³ Amma vuma na wasain adanshi a nda a adama e Yesu u ri na Ruhu va Asula shi. Cu'un ruhu vuma ndolo wu uta ta ubata u ma'yuwatan ma Zamawawa. I reve ta de a na ma'yuwatan mo ndolo ma ta tawa atsuma o uvadi, waru u tawa ta de.

⁴ Muwun n va, adu aza a Asula a da, waru i lyuwa ta aci a n'yuwatan n ndolo. Ruhu va Asula ta pe atsuma a du, waru u la'a ta za na ri pa o uvadi ucira lon.

⁵ N'yuwatan n ndolo a ta yuwusan adanshi e ili yu uvadi adama a na ele fo aza o uvadi a da, waru ama o uvadi a tsu zuwaa le ta atsuvu.

⁶ Atsu gba ama a Asula a da, ayi da i zuwai aza a na e reve Asula aa zuwusaa tsu atsuvu. Na ama a Asula a da shi, aa zuwaa tsu atsuvu shi. Ne da tsee reve ko vuma ta na Ruhu va amayun ko ruhu ve epen.

Ubata wa Asula u da icigi i tsu uta

⁷ N'utsa n va, tsu cigalai, adama a na icigi e ekere a Asula a da wu utai. Za na rocoi icigi suru mawun ma Asula ma da, waru u reve ta Asula.

⁸ Vuma na ri ni icigi shi, u reve Asula shi, adama a na Asula icigi i da.

⁹ Asula o roco tsu ta icigi ya yi ana u lyunguyi Mawun ma ta ma yi atsuma o uvadi tsara u ca tsu wuma.

¹⁰ Apa icigi ya amayun: Atsu da tsu cigai Asula shi, amma ayi da u ciga ntsu dada u lyunguyi Mawun ma yi wo o'wo kucci vi ili i na yaa tawa nusu tsu.

¹¹ N'utsa n va, adama a na Asula a ciga ntsu tsunda, atsu fo tsu cigalai.

¹² Babu vuma na enei de Asula, amma na tsu cigalai, Asula a to obolo na atsu, waru icigi ya yi i ta tapu atsuma a tsu.

¹³ Asula a ca tsu ta Ruhu va yi. Ne da tsu reve i na tsu ri obolo na ayi cine u ri obolo na atsu.

¹⁴ Asula a lyungu ta Mawun ma yi wo o'wo Za vi Iwawi yu uvadi. Tse ene yi ta, dada i zuwai tsaa dansaa ama o ro adama a yi.

¹⁵ Za na tarai Yesu Mawun ma Asula ma da, u to obolo na Asula, Asula fo u to obolo na ayi.

¹⁶ Atsu aciyatsu tsu reve ta cine Asula a ciga ntsu lon, waru tsu ca ta okolo a tsu e ekere a yi suru suru.

Asula icigi i da. Na tsu lyuwa elime na ncigalai, tsu to obolo na Asula, waru u to obolo na atsu.

¹⁷ Na tsu ciga aza a tsu ni icigi ya amayun, avu tsu danu cine Zamawawa yuwain atsuma o uvadi u nda, tsaa uwwa wovon o urana wu uge'etosu shi.

¹⁸ Babu wovon atsuma e icigi, icigi ya amayun i tsu lo ta wovon. Na vuma ri a uwwusa wovon u ta majiyan gashi a ta ca yi oforo. Na vuma ri a uwwusa wovon, icigi ya Asula koto i ri ugbamu atsuma a yi shi.

¹⁹ Tsu te icigi adama a na Asula a da a fara ne'en ciga ntsu.

²⁰ Na vuma damma, "N ciga ta Asula," avu u 'yuwan za va yi, za ve epen a da. Aza a na a cigai aza e le a na e eneshe kuci shi, aa ciga Asula a na koto e enei shi.

²¹ Apa wila u na Asula a ca ntsu: aza a na a cigai Asula a ciga a 'yuwan a ciga aza e le.

5

Ulyuwu wa aci wu uvadi

¹ Vuma na usuyi suru a na Yesu Zamawawa da, mawun ma Asula ma da. Vuma na cigai dada u ciga ta mawun ma yi fo.

² Apa cine tsu revei tsu ciga t̄a muwun m̄a Ḃsulā: n̄a tsu ciga Ḃsulā Ḃvu tsu yuwan ntoniloi ni ili i na u dammai.

³ Tso roco t̄a tsu ciga t̄a Ḃsulā n̄a tsu yuwan ntoniloi n̄a wilā w̄a yi, waru a ri usan u na ts̄aa kuru shi.

⁴ Vuma na ri mawun m̄a Ḃsulā suru, u ta lyuwa aci o uvadi, waru ucawu wo okolo a tsu ayi da ili i na i tsu ca tsu malyuwa ma acii.

⁵ Zane da aa gura lyuwa aci o uvadi? She vuma na usuyi Yesu da Mawun m̄a Ḃsulā.

Adanshi a sa'ani adama e Yesu

⁶ Yesu Zamawawa da t̄awai ya'a tsu o ure u na a rumbu niyi na mini na mpasa mo ukwa ma yi. O ure u mini ma da u t̄awai goon shi, amma obolo na mpasa na mini. Waru Ruhu na aciyayi u damma t̄a adanshi'i amayun a da, adama a na Ruhu'u a amayun a da.

⁷ Ili i ta'atsu i t̄a lo i na i yuwain adanshi adama e Yesu:

⁸ Ele da Ruhu, na mini, obolo na mpasa, suru nle adanshi a amayun a t̄a a da aa yuwusan.

⁹ Tso usu t̄a ama na a damma ili i ro amayun a da. Amma ili i na Ḃsulā a dammai u la'a t̄a ucira, waru ili ya amayun a na u damma ntsu ayi da adama a Mawun m̄a yi.

¹⁰ Za na usuyi Mawun m̄a Ḃsulā suru u reve t̄a ili i na Ḃsulā a dammai a aci a yi amayun a da. Amma za na usuyi ili i na Ḃsulā a dammai amayun a da shi, nu u yuwan tsundolo u de t̄a Ḃsulā za ve epen.

¹¹ Apa ili i na Ḃsulā a damma ntsu: Ḃsulā a ca tsu t̄a wuma u babu ukotu, waru Mawun m̄a yi, ayi da u zuwai wuma u ndolo wo o'wo ne.

¹² Vuma na ri na Mawun u t̄a na wuma u nda, za na waru ri na Mawun m̄a Ḃsulā shi u ri na wuma'a shi.

Wuma u babu ukotu

¹³ N ta danasaa du aza a na a usuyi Mawun m̄a Ḃsulā, tsara i reve i t̄a na wuma u babu ukotu.

¹⁴ Tsunda tsu ta gura 'yawa ubata wa Ḃsulā babu wovon, waru tsu reve t̄a u ta uwwa tsu na tsu pati yi ili i na u cigaa ntsu.

¹⁵ U tsu uwwa tsu t̄a mantse ma na tsu pati niyi. Adama a na tsu reve t̄a a na amayun a da, tsu reve t̄a waru u tsu ca tsu t̄a ili i na tsu pati niyi suru.

¹⁶ Na ve ene za vi Itoni a yuwusan unusu u na u rawai ukwa shi, i pati Ḃsulā, u ta ca vuma ndolo wuma. N ta yuwusan adanshi adama a ama a na a yuwain unusu u na u rawai ukwa shi. Agba unusu u na u tsu t̄awaa nu ukwa u t̄a lo, * n zuwa du i yuwan avasa ubata wa Ḃsulā adama a cu'un ndolo shi.

¹⁷ Mantse ma na i yuwain iwuya suru, unusu u da, agba cu'un vu unusu suru da tsu t̄awaa nu ukwa shi.

¹⁸ Tso reve t̄a aza a na a ri muwun m̄a Ḃsulā a tsu lyuwa elime na mayan mo unusu shi. Yesu Zamawawa Mawun m̄a Ḃsulā m̄a tsu kalyuwusa le t̄a, waru za vi iwuya aa gura ju'wan le shi.

¹⁹ Tso reve t̄a e ekere a Ḃsulā da tsu ri, agba ayi za vi iwuya ta yuwusan tsugono tsu uvadi suru.

²⁰ Tso reve t̄a a na Yesu Zamawawa Mawun m̄a Ḃsulā m̄a t̄awa t̄a Ḃvu u roco tsu Ḃsulā a amayun. Tso o'wo t̄a obolo na Ḃsulā a amayun, adama a na tsu ri a muwulai na Mawun m̄a yi Yesu Zamawawa. Ayi da Ḃsulā a amayun za na tsu ca wuma u babu ukotu.

²¹ Muwun n va, i ciga i 'yuwan i suma itoni ya amali.

* **5:16** Unusu u na u tsu t̄awaa nu ukwa ayi da vuma 'yuwan a usu Yesu Zamawawa, waru vuma 'yuwan a ciga aza a yi. She na ayi za vu unusu u vadala da goon waa tsura gafara.

Mepepelime me Ire ma Yahaya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Ayi nda ayi da mepepelime me ire ma na Yahaya danai. E mepepelime ma nda, u damma ta u dana yi a tyo a “ka na Asula a dangwai obolo na muwun ma yi.” Ucasu wa atsumalima a aza e Itoni a dana ta lo a mantsa'a, Yahaya yuwan ta ulinga ni idanshi i nda o una wa aa'isa na ama a na a ri pe.

Yahaya damma ta icigi ili ya abula i da e ekere a Asula, ne da fo icigi i ri na abula e ekere a aza e Itoni. A mantsa mo ndolo, ama o ro a dansa ta a na Zamawawa vuma da na amayun shi, amma ruhu da na ama ee ene ne esu e le. Reve Yahaya damma ayi ndolo epen a da, amma amayun ayi da Yesu Zamawawa vuma da na amayun. Reve u damma aza e Itoni a 'yuwan munlu me epen.

Ana'an fo, munlu me epen n ta lo aza a na a yuwusan uritosu wa amayun shi. Aza e Itoni a 'yuwan munlu me epen n ndolo. Ili ya abula i da aza e Itoni a ciga amayun, waru a cigalai.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Amayun ni Icigi (4-11)
2. Icasu yu Ukosu (12-13)

Icasu

¹ Amu, Yahaya zagbain, * amu da n danai mepepelime ma nda a tyo a ka na Asula a dangwai obolo na muwun ma yi.† N ciga du ta na amayun. Amu da n ciga ndu goon shi. Ama a na e revei amayun suru a ciga du ta fo.

² Tsu ciga du ta adama a amayun a na a ri pe atsuma a tsu waru u ta dana pe babu ukotu.

³ N ta yuwusan avasa tsara Asula Dada na Yesu Kristi Zamawawa za na ayi da Mawun ma yi u yuwaan tsu isa'ani waru we ene iliyali i tsu! Lyawa a ca tsu asuvu nden, na amayun ni icigi.

Amayun ni icigi

⁴ N yuwan ta mazanga ma abunda ana mu uwwai muwun n du n ro oo tono ure wa amayun, cine Dada damma ntsu tsu yuwan.

⁵ Nawayi va, n danaa wu tsara vu yuwan ili i sa'avu i ro shi. N danaa wu ta tsara n damma du i cigalai, ayi da ili yu ufaru i na a damma ntsu tsu yuwan.

⁶ Ayi nda ayi da icigi: na tsu yuwain ili i na Asula a damma ntsu tsu yuwan. Waru u damma ta diga o ufaru i cigalai.

⁷ Munlu me epen na abunda a ta kandaruwusa atsuma o uvadi. Aza a wulumu a nda a ta dansa a na Yesu Zamawawa ri na lipu cu'un vu vadilima shi. Agba aza e epen a da waru n'yuwatan mu Zamawawa n da.

⁸ I yuwan ugbozu. Ni i yuwan ugbozu shi, i ta gura lamba ili i na i lingai adama a yi suru. Amma ni i yuwan ugbozu, i ta tsura iliyinkapa i du tapu.

⁹ Vuma na isawain atsuma o uritosu wa Yesu Zamawawa shi, avu u feletyo, u ri obolo na Asula shi. Vuma na isawain atsuma o uritosu'u u to obolo na Dada na Mawun.

* 1:1 Danshi Tsheleni pa nda ta yuwusan adanshi adama a aabara tsu zagbain. † 1:1 Ayi ka obolo na muwun ma yi u ta yuwusan adanshi a aa'isa a aza e Itoni na aza a na a uwusa pe.

¹⁰ Na vuma tawa atsuma e ifolo i du, agba u yuwan uritosu wa amayun a aci a Zamawawa shi, she i banu yi a 'wa du ko i casa yi ko ke'en wan.

¹¹ Ni i raba cu'un vuma ndolo, i yuwan ta fo cu'un vu ulinga vi iwuya ya yi.

Idanshi yu ukosu

¹² N ta ni ili ya abunda a na n cigai n damma du, agba n ciga n dana le a avu'un shi. Amma n ta a majiyan n tawa n yuwan adanshi na adu esu esu, tsara tsu dana tapu na mazanga.

¹³ Muwun mu za va wu vu ka za na Asula a dangwai a ta lyungusa wu ni icasu i le.‡

‡ **1:13** Ka na a yuwusan adanshi a aci a yi pa nda aa'isa a na Yahaya danci ana u danai mepepeli me ma nda ma da, muwun ele da aza a na a uwusa atsuma a aa'isa a aza e Itoni.

Mepepelime ma Ta'atsu ma Yahaya

Ucuduwu wa aatagada a nda

Ayi nda ayi da mepepelime ma ta'atsu ma na Yahaya danai. E mepepelime ma nda, u damma u ta danasaa Gayu i'utsa ya aɓula ya yi.

Yahaya dānaa ta Gayu a cuwusa yi cine u kambai munlu ma aza e Itoni ma amayun a mantsa'a. U yuwan ta fo adanshi a Diyotarifi, za na 'yuwain a kamba aza a na o ritoi amayun.

Ana Yahaya yuwaan ntsu adanshi a ama e re a nda, u roco tsu ta iroci i wuma i sa'ani na wuma u babu ulobonu.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu a tyo ya Gayu (1-4)
2. Ulobonu wu mmalu oɓolo (5-12)
3. Icasu yu Ukosu (13-15)

Icasu

¹ Amu, Yahaya zagbain,* amu da maa danasaa wu mepepelime ma nda, i'utsa i va Gayu. N ciga wu ta adama a na tsu to tono amayun.

² I'utsa i va, n ta yuwusaan wu avasa adama ili suru i wala wu mejege, waru vu danā na lafiya lipu cine n revei asuvu a wu a ri atsuma e Itoni.

³ N zangana ta lon ana aza e Itoni o ro a tawai a damma numu adama a amayun a wuma a wu na cine voo tono ure wa amayun.

⁴ N tsu yuwan ta mazanga kuci na mu uwwa a na muwun n va n to tono ure wa amayun. Babu ili i ro i na i la'ai ili i ndolo mazanga.

⁵ I'utsa i va, vu ta yuwusan ili ya aɓula adama a na vaa kambusa munlu ma aɓula aza a na a ri atsuma a mmalu, ko na wo o'woi omocin a da e ekere a wu.

⁶ A damma ta aza e Itoni adama e icigi ya wu. N ta patishi wu vu kamba le o ure u na Asula aa uwwa uyo'o na a lyuwa elime atsuma a mmalu n na aa yuwusan.

⁷ A baza ta atsuma a mmalu n le tsara a yuwaan Yesu Kristi Zamawawa aganda. A tsu ushi ili i ro e ekere a aza a na koto o o'woi aza e Itoni shi.

⁸ Adama o ndolo atsu na aciyatsu tsu kamba nle tsara tsu lingai oɓolo adama a amayun.

⁹ N dānaa ta de aa'isa mokodi me mepepelime, amma Diyotarifi vuma na cigai wo o'wo zagbain atsuma e le, u 'yuwan ta a uwwa tsu.

¹⁰ Na n tawa n ta damma ili i ro i na waa yuwusan na adanshi a vama a na waa yuwusan a aci a tsu. Ili i na i la'ai usan ayi da, u 'yuwan ta a usu munlu nna n tawai. Hali waru u tiga ta aza a na a cigai a raba le, reve u lo le atsuma a aa'isa.

¹¹ I'utsa i va, she vu toni ili i na i ri iwuya wan, amma vu toni ili i na i ri ulobonu. Za na a yuwusan isa'ani suru vuma va Asula da. Amma za na a yuwusan iwuya koto u reve Asula shi.

¹² Ama suru a ta yuwusan adanshi a sa'ani adama a Dimitiriya, waru wuma u sa'ani wa yi u roco ta a na vuma va aɓula da. Atsu fo tsu ta yuwusan adanshi a sa'ani adama a yi. Waru vu reve ta ili i na tsu dammai suru amayun a da.

* 1:1 Danshi Tsheleni pa nda ta yuwusan adanshi adama a aabara ana zagbain.

Idanshi yu ukosu

¹³ N t̄a ni ili i na n cigai n damma wu n̄a ̄abund̄a, agba n ciga n ̄ana le a ̄āvu'un shi.

¹⁴ N ta majiyan n t̄awa ubata u du go'o, āvu tsu yuwan adanshi esu esu.

¹⁵ Avasa ā va a da Asula a zuwaa wu aba'un a asuvu nden! N'utsa ma wu pa nda suru a t̄a c̄asasa wu. N te ipati ya wu vu c̄asa n'utsa suru de na ala.[†]

[†] **1:15** Adanshi ā Asula o ro a t̄a n̄a guzu 14 amma ozo o ro a t̄a n̄a guzu 15, amma ele adanshi a t̄a a da aa yuwusan babu za na ka lamai ni ili i ro, adangulu a da goon.

Mepepelime ma Yahuza

Ucuḏuwu wa aatagada a nda

Yahuza ḏa za na ḏanai mepepelime ma nda. Ayi zawa'a va Yesu ḏa. Tsu reve ta ne adama a na u dammai ayi mawun ma anawu ma Yakubu ma ḏa, waru Yakubu zawa'a va Yesu ḏa.

Yahuza ḏana ta mepepelime ma nda adama u rono aza e Itoni e Yesu atsuva adama a munlu me epen. U rono ta aza e Itoni atsuva adama o tonoo uritusu we epen wa ama o ndolo wan. U rono le ta waru atsuva adama o tonoo iroci yi iwuya i wuma ya ama o ndolo wan.

Munlu me epen n ta lo ana'an. O ufaru vu te ene gashi ili ya abula i ḏa oo toni le. Reve addama a abunda a kara a tawusa. Aatagada a Yahuza o to ritosu tsu cine tsee revei munlu ma amayun na munlu me epen.

Ili i na i ri pe atsuma a aatagada a nda

1. Icasu (1-2)
2. Ugesu wu ucawu wo okolo e ekere a munlu me epen (3-23)
3. Avasa o ukosu (24-25)

¹ Mepepelime ma nda e ekere a va a ḏa wu utai, amu ḏa Yahuza. Amu aagbashi e Yesu Kristi Zamawawa ḏa, waru zawa'a va Yakubu. Asula za na ayi ḏa Dada, u ḏe ta ozo o ro a ḏana pe atsuma e icigi ya yi waru Yesu Zamawawa ta kalyuwusa le. Icu'un ya ama o ndolo a ḏa maa danasaa.

² Lyawa i tsura isa'ani ya Asula, na nden mo okolo, ni icigi ya yi kukuci.

Ili i na i tsu cina aza o unusu

³ Ncigata n va, n shi ta n ciga n ḏanaa ḏu ili ya abunda adama e iwawi i na tsu tsurai. Agba gogo n ciga n 'yuwan n ḏanaa ḏu adama e ili i ro ko'o. N ciga n 'yuwan n ḏanaa ḏu adama i geshe amayun a Alabari a Sa'ani. Asula a ca ta amayun a nda a na a ri n vadala shi u ta o unā u mantsa suru adama a ama a akiza† a yi.

⁴ N damma ta ili i ndolo adama a na ama a na a 'yuwain a yuwusaan Asula tsutoni a uwa ta e memere ma ḏu usokowu. O to ritosu a na Asula a ta ni isa'ani waru u tsu yuwaan ta ama gafura vu unusu. Ne ḏa u ri, amma reve a damma adama o ndolo a ta gura yuwan ili yu uwuyan i na a cigai a yuwan biti. Asula a dangwa ta ḏe ili i na waa yuwan ne ele nu ujimu adama a na a wasan ta Zagbain na Mogono ma tsu, Yesu Zamawawa.

⁵ N ciga ta n cuwaan ḏu ni ili i na i revei ḏe: Asulazuva a wawa ta ḏe ama a yi a na wu utaa nle atsuma a Masar† Agba a mantsa mo ro reve u lungusa aza a na a 'yuwain a usu yi.

⁶ Waru n ta cuwusaan ḏu adama a nlingata ma Asula aza a na e isawain o ucira u na Asula a ca nle shi. A lyawa ta ubata u na a ri, reve gba Asula a gutsu le na akani o u'wa wa ali wi irumbu. Gogo a ta pura urana wu uge'etosu.

⁷ Waru she yi icina ilyuci yo Sodom na Gomora,† ni ilyuci i na i shi zuzu ne ele wan. Ilyuci i ndolo i shiwan ta na tsipere waru na cu'un tsipere suru. Akina a kulata† ni ilyuci i ndolo suru suru, waru ele ḏa iroci ya akina a babu ukotu a na aa ca aza e iwuya atsumalima.

⁸ Hali na ne, munlu me epen n nda a ta dansa a zuwaa le atsuva adama a alavu e le. Avu a lungusa lipu le na nshinda n tsipere. Reve a 'yuwan a yuwan tsutoni na tsugono, avu a yuwaan ucira wa azgbain a zuva ulamu.

⁹ Agba ko Mika'ilu malingata ma Asula† ma gbain wu uwwa ta wovon u na waa tawaa Mekerenkesu unusu na adanshi a vama, agba ayi ḏa zagbain vu

nlingata suru suru. Ana Mika'ilu dānai a mawasan nā Mekerencesu adama a aakwākwa a lipu va Musa, ili i na u dammai goon ayi da, “Zagbain bara wu.”

¹⁰ Amma munlu n nda n ta yuwusan ulamu, waru a ta yuwusaan ili i na e revei shi unā. A ta vadamma inama. A ta yuwusan ili i na lipu le cigai a yuwan, ne da aa tawaa aciyele nu ulungusu.

¹¹ Atsumalima o uwuyan u ta cina le! Adama a na o toniyi iroci yi iwuya ya Kayinu,† za na unai zawa'a va yi. Vadamma Balam,† a ta yuwan ili suru adama a tsura ikebe.* Waru vadamma Kora,† a ta kuwa adama o u'yaasan wa aci e le.

¹² Nna ama a nda a danu obolo na adu a abuki a alye e ilyalya yi Zagbain, a tu ushinda lu u na aa lungusa ilyalya'a. Aciyele a da goon a tsu kalyuwusa o ure u na u tsu tawaa na wono. A ta vadamma upepu u na wunla u tsu kebe a tyo e ida agba u tsu ro'o shi. A ta waru gashi danga na ri na muwun shi a mantsa mo uta'an. Ukwā wa ndana u da a ri goon shi, amma a kuwa ta o ure suru suru, adama a na a mula ta aralu e le.

¹³ O tsu roco ta ili i wono i na aa yuwusan a alanga eteshe gashi upepu u mala za na tsu taḡaluwa ashinda a mini. A ta vadamma italyo'o i na i ri a agara na a 'yawī na a tawi, waru a ta 'yawa ubata e irumbu ya abunda i babu ukotu.

¹⁴ Anuhu fo za na shi za cindere diga o ugundo wa Adamu, u yuwan ta adanshi o usokowu a Asula adama a ama a nda, awu u damma, “Uwwai, Asulazuva a ta lo a tawā obolo nā nlingata mā abunda mā yi n na aa gura kece shi.

¹⁵ U te ge'eto ama o uvadi.

U to roco ama a na a 'yuwain o toni Asula a ta nu unusu wi iwuya suru i na a yuwain a na a 'yaayin Asula aci.

Waru u to roco aza a na a ri aza o unusu obolo na aza a na a ri na Asula shi, a ta nu unusu adama a na a ta yuwusan adanshi a vanvama a aci a Asula.”

¹⁶ Ama a nda aza a adanshawuya a da, waru mantsa suru a tsu dana ta a adanshi a vama. A tsu yuwan ta cu'un vi iwuya i na a cigai a yuwan suru. A tsu 'yaasan ta avangaci e le, waru a tsu yuwaan ta ama adanshi uyo'o adama a tsura ili i na a cigai.

Vu lyuwa elime nu ulinga

¹⁷ N'utsa n va, i 'yuwan i cigai i cuwan ili i na ajiya a Zagbain Yesu a damma ndu.

¹⁸ A damma, “A tyo de zuzu nu ukosu u mantsa, ama a ta dana lo na aa wasan Asula, waru ili i na aa cigai a yuwan goon ayi da, aa kuru ili i na okolo e le a cigai na aa yuwaan Asula unusu.”

¹⁹ Gogo gba a mantsa ma nda, a ta pa, waru ele da aza a na aa kakasasa du. A ta yuwusan wuma ni icigi i lipu adama a na Ruhu va Asula ri nden atsuma e le shi.

²⁰ Amma n'utsa n va, i 'yuwan i cigai i suwa aciya du e ikyun yu ucawu wo okolo ya akiza a du. Waru i lyuwa elime na avasa cine Ruhu va Akiza† rocoo ndu.

²¹ I guza aciya du atsuma e icigi ya Asula ko na yaa pura isa'ani yi Zagbain tsu Yesu Zamawawa u rawato du a wuma u babu ukotu.

²² Vu kaba asuvu na aza a na koto e revei ili i na aa kuru shi.

* **1:11** Atsuma a aalabari a Balam a na a ri pe atsuma a aatagada a Alabari a Musa (Mkc. 22:1-23:12), tse ene ta Balam dammai Balak Mogono ili i na Asulazuva a damma niyi u damma. Ayi nda ayi da aalabari a Balam goon shi. Mantsa mo ro Balam ushi ta ikebe e ekere a Balak reve u rono aza a Isra'ila adanga adama a yuwaan amali aganda, (Mkc. 31:16). Ayi aalabari a nda a pe atsuma a aatagada a Alabari a Musa a KLP shi.

²³ Vu wawa ozo o ro, vu usa le diga e elentsu a akina o uge'etosu. Ama o ro a ta lo aza a na vee ene iliyali, amma vu danu nu ugbozu ne ele gashi unusu u le u zuwa ta itana i le yo o'wo na ashinda.

Avasa e ica

²⁴ Gogo, i ca Asula tsugbain, adama a na u gura ta kalyuwa du tsara i riya wan, waru u ta zuwa du yo o'wo aza a na a ri nu unusu shi, reve waru u ca du mazanga lon. Avu waru u tawato du ubata u tsugbain sa yi.

²⁵ Nu ujimu de, a tyo mantsa ma nda, hali a tyo o ukosu, Asula a da Za vi Iwawi i tsu adama e Yesu Zamawawa Zagbain tsu. Tsugbain suru za va yi da. Tsugono suru za va yi da. Ucira suru suru za va yi da. Waru ili suru i ta o ukere wa yi.

Ami.

Wenu wa Yahaya

Ucuḍuwu wa aatagada a nda

Aajiya Yahaya ḍa ḍana'i aatagada a nda. U damma ṭa ili i na we enei aṭsuma a alavu alavu adama e ili i na Ḍsulā o foḍoi waru ni ili i na yaa fara o ukosu wu uvadi.

Ikaka'a u ṭa na pasu ta'atsu. U damma ṭa a na cira vi iwuya ṭa pe aṭsuma o uvadi o ulinga, adama o ndolo aza e Itoni o to sowo aṭsumalima waru a ṭa kuwa. U yuwan ṭa adanshi a Magiri'i ma Ḍsulā, za na ayi ḍa Yesu. U ta lyuwa aci a ama e iwuya suru na cira na ri a nḷangi na Ḍsulā. O ukosu, Ḍsulā a ṭa ni iliyinkapa i sa'ani ya aḅunda i na waa ca ama a na aa lyuwa elime nu ucasu wo okolo ya Kristi Zamawawa. Ikaka aṭsuma a aḅvu'un suru ayi ḍa Ḍsulā a ṭa na akiza waru u ṭa nu ulyuwu wa aci.

Aatagada a nda wenu wi ili i na ama aa gura ene ḍa shi. Yahaya yuwan ṭa ulinga ni idanshi ya ama adama u damma cine ili ya zuva i ri. Re ṭa lo na aḅunda a na vaa gura reve ili i na i ri pe aṭsuma a aatagada a nda, amma aḅajini e ikaka u ṭa a alanga eteshe waru u vadala shi. Apa aḅajini e ikaka'a: Yesu Kristi lyuwa ṭa aci a cu'un vi iwuya suru ubaṭa suru. Urana u ṭa lo a ṭawa a na Male na cu'un vi iwuya suru aa tsun le aṭsuma a mala ma akina, reve zuva sa'avu nu uvadi u sa'avu u ṭawa ubaṭa u na aza a na o toniyi Yesu aa ḍana oḍolo na ayi na asuvu nden.

Ili i na i ri pe aṭsuma a aatagada a nda

1. Adanshi o usokowu diga Yahaya (1:1-8)
2. Alavu alavu a Ḍsulazuva a Wuma (1:9-20)
3. Mpepelime a tyo a'isa e cindere (2:1-3:22)
4. Alavu alavu a aganda ḍe zuva (4:1-11)
5. Aatagada ne erepu e cindere (5:1-6:17)
6. Aganda a makakan ma ndanata ma Ḍsulā (7:1-17)
7. Avana e cindere (8:1-11:19)
8. Aagangu na Adodo e re (12:1-13:18)
9. Alavu alavu o uge'etosu wa Ḍsulā na mekede (14:1-15:8)
10. Akwanu e cindere o upan wa Ḍsulā (16:1-21)
11. A lyuwa ṭa aci a n'yuwatan ma Ḍsulā (17:1-20:10)
12. Uge'etosu wu ukosu (20:11-15)
13. Zuva sa'avu nu uvadi u sa'avu (21:1-8)
14. Urishelima sa'avu (21:9-22:5)
15. Kristi Zamawawa ṭa kambā babu ujimu (22:6-21)

Yahaya yuwan ṭa adanshi a aatagada a nda

¹ Apa ili i na Ḍsulā o rocoi Yesu Kristi Zamawawa, adama u damma agbashi a yi ili i na Ḍsulā aa yuwan nu ujimu shi. Avu Yesu lyungu malingata ma yi u roco agbashi a yi Yahaya† ili'i.

² Reve Yahaya damma ili i na we enei biti adama e ikaka ya Ḍsulā na adama e ili i na Yesu Zamawawa dammai ni ili i na u yuwain waru.

³ Ḍsulā a ta zuwaa za na ee ḍewushe ama idanshi yi ikaka i nda nu una aba'un, waru u ta zuwaa za na uwwai reve u yuwan tsutoni na ayi aba'un. Adama a na mantsa ma yuwan ṭa zuzu a na ili i nda yaa fara.

Yahaya csaṭa ṭa a'isa a aza e Itoni e cindere

4 Apa mepepelime ma na Yahaya danai a tyo ubata wa a'isa a aza e Itoni e cindere a na a ri a Asiya.*

N ta avasa Asula o roco du isa'ani na asuvu nden a yi. Asula ayi da za na ri lo diga o ufaru, u ta lo gogo, za na waru ri lo a tawa. Waru nan ruhu e cindere a na a ri a makakan ma ndanata n tsugono tsa Asula o to roco du isa'ani na asuvu nden.

5 Ne da waru Yesu Zamawawa za na a zuwayi ucira o udansa wa amayun adama a Asula. Ayi da za na fara 'yoyin atsuma a akwakwa. Ayi da mogono mo tsugono mo ngono mu uvadi.

Ayi da za na ciga ntsu, waru ayi da u zuwa ntsu tsu la'a ucira wu unusu u tsu ana wo ocoi mpasa reve u kuwa adama a tsu.

6 Adama o ndolo reve wo o'woto tsu mmaci ma yi nan ganu a yuwasaan Asula Dada va yi aganda. Tsugbain nu ucira babu ukotu za va Yesu Zamawawa da! Ami.

7 Kalyuwa, ayi da ndolo a tawa e eleshe! Koyan da te ene yi, hali na aza a na a zuwa a sapa niyi ni ibata, waru elentsu o uvadi suru a ta shon lon adama a yi. Ne da, u to o'wo ne! Ami.

8 Asula Zagbain damma ta, "Amu da Alfa† na Omiga.† U ta dansa amu da Ufaru waru amu da Ukosu. Amu da za na ri lo gogo, n ta lo diga o ufaru, za na waru ri lo a tawa. Amu da Asula Mogono me Ili Suru."†

Yahaya ene ta Zamawawa na 'yoyin

9 Amu da Yahaya, za du atsuma e Itoni ya Yesu† Zamawawa, waru o bongi mu ta cine o bongi ndu. N ta atsuma o tsugono tsa Asula cine adu fo i ri. Waru n ciga n 'yuwan n yuwan ankuri n kaba asuvu na atsumalima a va cine yaa yuwusan. A caco mu ta nden mu u'wa wa ali a Batamusa, ida i memere ma mini, adama a alajiya e ikaka ya Asula na amayun a na Yesu Zamawawa rocoi.

10 O urana wu Zagbain, reve Ruhu va Asula shiton wuma u va, reve mu uwwa abajini o udyo tse mesun ma aavana acapa a va.

11 Avu udyo'o u damma, "Dana atsuma a aatagada ili i na ve enei reve vu lyunguwa a'isa a aza e Itoni a na a ri e ilyuci i cindere i nda: Afisu, na Simirina, na Birigamu, na Tayatira, obolo na Sadis, na Filadalifiya na Lawudikiya."

12 Reve n vadala adama me ene za na aa yuwusan adanshi na amu, avu me ene wisawatan wi iftila i cindere i na a yuwain na zinariya.

13 E memere ma wisawata'an, vuma dana ta pe na rotsoi vadilima. U dana ta wotowu na atugu a gbagbain a na a rawai a ana a yi, na mapadi mo umuna ma na a davai na zinariya ukanda'u a makakan ma yi.

14 Anji a yi u'uri puwu ana tsikilu, esu a yi waru e ikanasa tse elentsu a akina.

15 Ana a yi waru a madala tsu rumushili na aruma a tsu ruma reve o gboro yi, udyo wa yi u rotso ta magugwa ma mini ma abunda.

16 Reve u guza italyo'o i cindere o ukere usa'ani wa yi, na matsun me pe'eni ma na e tewein ma na re o utusa o unwa wa yi. Urewesu wa yi a madala tse ekan o urana a aci.

17 Ana me ene niyi, reve n kadato a makakan ma yi n jingada shi. Avu u kuruwu mu ukere usa'ani wa yi reve u damma, "She vu uwwa wovon wan, amu da Ufaru nu Ukosu.

* 1:4 "Asiya" e ida ya Roma ayi da akapi e ida ya Tukiya. † 1:8 Alfa na Omiga idanshi yu ufaru na yu ukosu yi idani i Tseheleni tsa da, u ta dansaa tsu Yesu ta lo kafu a yuwan ili i ro waru u ta dana lo babu ukotu.

¹⁸ Amu da za na aa casu wuma. N shi ta n kuwa, amma gogo n ta wuma u na u ri n koto shi. N ta na mkpatu'utsu n na maa casu mu ucira u na maq kpatu'wa ko m baru ubata u na akwakwa a ri, reve n kambato le wuma.

¹⁹ “Vu dana atsuma a aatagada ili i na vee inda gogo suru ni ili i na yaa tawa elime.

²⁰ Nda ucuduwu wu usokowu wi italyo'o i cindere i na ve enei o ukere usa'ani u va'a, na wisawatan u zinariya wi ifitila i cindere: Wisawatan i cindere'e a'isa a aza e Itoni e cindere a da, ele waru italyo'o i cindere'e nlingata ma Asula n cindere n na maq kalyuwusa a'isa a aza e Itoni e cindere a da.”

2

Ikaka a tyo Afisu

¹ Reve u damma mu, “Dana mepepeline ma nda a tyo a malingata ma Asula† ma a'isa a aza e Itoni† a lyuci va Afisu. Za na guzai italyo'o i cindere o ukere usa'ani wa yi'i, za na waru ri a mmalu e memere ma wisawatan wi ifitila i cindere, u ta lyungusaq wu ikaka i nda:

² N reve ta ili i na vaa yuwusan suru, me ene ta ulinga wa amayun na makafa ma asuvu ma abunda ma wu. N reve ta a na vu 'yuwain ama e iwuya. Vu lyungwa ta aza a na a dammai ele ajiya a da, agba na amayun ne da shi, reve vu cina le aza e epen a da.

³ Vu yuwan ta ankuri vu kafa asuvu ni ifongi adama a va, waru okolo a wu a tu ukafu kuci atsuma e itoni i va.

⁴ “Agba n ta bara wu adama e ili i ro. Vu buwa e icigi ya aza a wu aza e Itoni cine vu yuwain ana vu fara usu numu shi.

⁵ She vi icina ununa vu riyai atsuma o unusu wan! Vu vadala reve vu lyawa mayan mo unusu, reve vu yuwan ununa vu yuwain ana vu fara usu numu. Na vu lyuwa elime nu unusu, n ta tawa n ca wu oforo n tawa wisawatan u fitila wa wu ubata u na u ri.

⁶ Amma n ta cuwa wu adama e ili i sa'ani i na vaa yuwusan. Vu 'yuwan ta ili i na otoni a Nikola* aa yuwusan, ununa amu fo n 'yuwain ili i na aa yuwusan.

⁷ “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni! N ta lyawa za na biti lyuwai aci u lyuwa muwun mu udanga n na n tsu ca wuma, za na ri atsuma o u'wa u wivuwun† zuva.”

Ikaka a tyo Simirina

⁸ Reve u damma mu, “Dana mepepeline ma nda a tyo a malingata ma Asula ma a'isa a aza e Itoni† a lyuci va Simirina. Za na ayi da Ufaru waru ayi da Ukosu, za na kuwai agba wo o'wiso ta wuma, ayi da waa lyungusaq wu ni ikaka i nda:

⁹ N reve ta na atsumalima a wu nu ulambu wa wu, agba vu ta nu utsuru! N reve ta ni ili i babu ulobonu i na ama o ro a dansa a aci a wu. A ta dansa ama a Asula a da, agba ne da a ri shi na amayun. O'olo a ama a da a na a ri aza a Male.

¹⁰ She vu uwwa wovon wan, na vu yuwan majiyan ma atsumalima ma na vu ri azama vu sowo. N ta dansaa wu, Mekerenkesu ma ta zuwa le a lyungwa wu a zuwa ozo o ro a du o u'wa wa ali, waru o to fongi wu hali rana kupa. Vu guza mejege, ko nu u shi wo o'wo a to una wu, n ta ca wu wuma u babu ukotu vadamma ookokolo† wo o'wo wu iliyinkapa adama a na vu lyuwai aci.

* **2:6** Aza a na oo tono Nikola ama o ro a da a na aa yuwusan uritosu we epen aza a na a cigai ama a yuwaan amali agandq reve waru a yuwan unusu u tsipere.

11 “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni! Za na biti lyuwai aci e iwuya, woo sowo atsumalima o ukwa we ire shi.”

Ikaka a tyo Birigamu

12 Reve u damma mu, “Dana mepepeli me ma nda a tyo a malingata ma Asula ma aa'isa a aza e Itoni a lyuci va Birigamu.† Za na ri na matsun me pe'eni ma na e tewein ma na re va yi, ayi da za na a lyungusaa wu ni ikaka i nda:

13 N reve ta vu ta nden atsuma a lyuci na Male† ma ri o tsugono. Avu za vi Itoni† va amayun a da, waru vu kufa a usu mu shi, ko ke'en. Vu usu ta a mantsa ma na a zuwai o unai Antiba adama e isa'ani ya yi a lyuci du, ubata u na Male ma ri o tsugono. Antiba rocosu ta ama a na ayi za vi Itoni va amayun a va a da a adanshi ni ili i na u yuwusain.

14 “Agba n 'yuwan n ciga m bara wu adama e ili i ro. Ozo o ro atsuma a du o to tono uritosu wa Balam,† za na rocoyi Balak cine waa zuwa aza a Isra'ila† a yuwan unusu. † Balam gbagba le ta a tama inama i na ama a padayi amali a na a yuwusaan aganda. Waru u zuwa le ta a yuwan tsipere.

15 Ununa aza a Isra'ila a yuwain unusu, ne da waru ozo o ro a du a yuwain unusu ana o toniyi uritosu wo otoni a Nikola.

16 Gogo vu vadala vu lyawa nusu va wu! Na vu yuwan ne shi, aa jima shi n ta tawa wu reve n yuwan nlangi na ama o ndolo na matsun me pe'eni ma na moo utusa o un a va.

17 “Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni! N ta ca za na biti lyuwai aci atsuma a mana† na o sokoi.‡ Waru n ta ca za suru aatali a uri a na a danai aala a sa'avu de. Za na ushiyi aatali a nda a da goon ee reve aala a nda.”

Ikaka a tyo Tayatira

18 Reve u damma mu, “Dana mepepeli me ma nda a tyo a malingata ma Asula ma aa'isa a aza e Itoni a lyuci va Tayatira. Mawun ma Asula, za na esu a yi e ikanasa tse elentsu a akina waru za na ana a yi a ri a madala tsu rumushili na o gboroi de, ayi da za na lyunguwa nuwu ni ikaka i nda:

19 N reve ta ili suru i na vaa yuwusan. N reve ta a na i cigalai waru adu otoni a amayun a va a da. N reve ta cine i kambulai, waru n reve ta a na vu kabai asuvu na ankuri. N reve ta a na gogo vu ta yuwusan upasu na cine vu yuwusain ana vo o'woi za vi Itoni va cacawu.

20 “Agba n ciga n 'yuwan m bara wu adama e ili i ro. Vu geshe ka ndolo Yezebe shi, za na a yuwusan epen a na ayi vumavasula da. Ana u ri o uritosu a pususan agbashi a va ana, adama a yuwan tsipere waru a lyuwusa ilyalaya i na a cayi amali.

21 N ca yi ta mantsa u vadala u lyawa nusu va yi, agba avu u 'yuwan a lyawa tsushakala.

22 Adama o ndolo, n ta zuwa wo o'wo ubanakun. N ta zuwa aza a na a yuwusan tsipere na ayi o sowo atsumalima lon. N ta yuwan ili i nda gogo shede na a vadala a lyawa mayan me iwuya i na aa yuwusan.

23 N to una otoni a yi. Reve a'isa a aza e Itoni suru e reve a na n revei majiyan ma za suru waru ni ili i na a cigai suru. N ta ca za suru atsuma e le atsumalima cine unusu wa yi u ri.

† 2:12 Atsuma a lyuci gbain va Birigamu, a'isa a dana ta lo ubata u na ama a yuwusayin mogono ma Roma aganda tsu Asula. Zuzu na ayi abajini a masa'a a dana ta lo ubata u na a tsu yuwan aamali a Zafasa aganda. Birigamu abajini a lyuci a da na Male ma dana a yuwusan tsugono atsuma o uvadi.

‡ 2:14 Mkc. 25:1. † 2:17 Aza a Isra'ila a usu ta a na Irimiya vumavasula soko ta upondo u mana u na a shi a zuwai atsuma a Akpati a Nzuwulai. A tyo o ukosu, a ta tsura ili i nda waru u ta lyuwato ama.

²⁴ Ozo o ro ā du ātsumā a Tayatira o toni uritosu wā yi shi. Koto i rito ili i na otoni ā yi e deyi 'Ili yu usokowu i gbain i Male' shi. N̄ t̄a ni ili i t̄a i na maa dammā du:

²⁵ I lyuwa elime ni itoni i v̄a na amayun hali she n̄a n̄ kambā.

²⁶⁻²⁸ "N̄ ta lyawa za na lyuwai aci u d̄ana n̄a cu'un vu ucira u na waa yuwan tsugono tsa na Dada v̄a ca numu. N̄ ta yuwaan ne za na lyuwai elime n̄a mayan me ili i na n̄ damma niyi u yuwan, hali ā tyo mantsa mo ukosu wu uvadi. N̄ ta ca yi ucira u na waa yuwan tsugono tsu uvadi suru. Nu u yuwan tsugono tsa nda, u t̄a d̄ana usuduwu, waru u ta kpasu'wa le reve o boso le miri-miri ununa ama o tsu boso mpondo mo olo'o. Waru n̄ ta ca yi talyo'o na tsi ikana n̄a wasasa, S̄ iroci yu ulyuwu wa aci w̄a yi.

²⁹ Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa ā'is̄ā ā āz̄a e Itoni!"

3

Ikaka ā tyo Sadis̄u

¹ Reve u damma mu, "Dana mepepelime ma nda ā tyo ubat̄a u malingata mā Āsul̄ā mā āa'is̄ā ā āz̄a e Itoni ātsumā ā lyuci va Sadis̄u. Za na ri o tsugono tsa nan ruhu e cindere a na aa yuwusaan Āsul̄ā tsugbashi, waru za na ban̄ai italyo'o i cindere, ayi d̄a u lyunguwā nuwu ni ikaka'a: n̄ reve t̄a ili i na vaa yuwusan. Ama a ta dansa gashi vu t̄a wuma, ashe gba āakw̄akw̄a a d̄a vu ri amayun.

² 'Yon! Vu buwa nu ucira gbain shi, u ciga t̄a mokotoo. Adama o ndolo vu gbamato ili i na vu ri n̄a ayi. Me ene t̄a ili i na vaa yuwusan u rawa ili i na Āsul̄ā ā v̄a a ciga nuwu vu yuwan shi.

³ She vi icina ni ili i na o rito nuwu, ni ili i na vu uwwai wan. Toni yi, vu lyawa unusu w̄a wu. N̄a vu 'yon shi, n̄ t̄a t̄aw̄a mantsa ma na vu zuwai shi, cine vivu tsu t̄aw̄a.

⁴ Ozo o ro ātsumā ā du aza a na ā ri pe ātsumā a Sadis̄u koto i lungusā itana i du nu unusu shi. Ama a nda o to oto itana i uri reve a wala obolo n̄a āmu adama a na a rawa t̄a a yuwan ne.

⁵ Vuma na lyuwai aci o unusu biti, u to oto itana i uri cine ama a nda a yuwain. Maā kimusā aala a vuma ndolo na a d̄ana ātsumā a aatagada a ama a wuma wa amayun shi. N̄a mi isawan ā mak̄akan̄ ma Dada v̄a obolo n̄a nlingata mā yi aza a na a yuwusaan yi āgandā, babu us̄an u d̄a maa damma a na n̄ reve yi t̄a.

⁶ "Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa ā'is̄ā ā āz̄a e Itoni!"

Ikaka ā tyo Filadalifiya

⁷ Reve u damma mu, "Dana mepepelime ma nda ā tyo a malingata mā Āsul̄ā mā āa'is̄ā ā āz̄a e Itoni ātsumā ā lyuci va Filadalifiya. Za na ri na akiza na amayun u tu ub̄anu n̄a mak̄patu'utsu mā Dawuda.* Nu u kpatu'w̄a unantsu babu za na aa gura kpatu yi. Waru nu u b̄aru yi, babu vuma na āā kpatu'w̄a yi. Ayi d̄a za na lyunguwā nuwu ni ikaka i nda:

⁸ N̄ reve t̄a ili i na vaa yuwusan suru. N̄ reve t̄a a na ama a tara nuwu tsa vuma gbain shi. Waru nu toni t̄a uritosu u v̄a, koto vu damma, 'N̄ reve Yesu shi shi.' M̄ kpatu'w̄a t̄a d̄e unantsu ā mak̄akan̄ mā wu, za na vuma aa gura kpatu yi shi.

§ 2:26-28 Talyo'o vu usana: Adama a na ama n̄a ābund̄a a mantsa mo ndolo ā usu t̄a a na italyo'o i tsu zuwa t̄a ili i na i cina nle ātsumā a wuma u le, a ca tsugbain ā tyo a talyo'o na la'ai ucira a ta dansa u tu unat̄a cine Zamawawa a yuwusan tsugono tsu uvadi mābul̄a. * 3:7 Mak̄patu'utsu mā Dawuda urevu w̄a yi ayi d̄a u t̄a nu ucira u na waa yuwan tsugono.

⁹ Gogo vu te ene ili i na maa yuwan na ama a na a ri o tono Male. Ele a damma ta a na ama a Asula a da, agba epen a da le. N ta zuwa le a tawa a kingyo a makakan ma wu. Ne da ee reve a na n ciga nuwu.

¹⁰ Vu yuwan ta ankuri vu kaba asuvu cine n damma nuwu vu yuwan. Adama o ndolo, n te geshe wu a mantsa ma na maq lyungwa ama o uvadi, na n zuwa le a uwwa atsumalima a abunda.

¹¹ N ta lo a tawa gogo. Vi isawan ugbamu atsuma o ucawu wo okolo a wu, tsara nanza usa ookokolo a wu wan, za na vaa ushi adama a na vu lyuwai aci.

¹² N ta zuwa vuma na lyuwai aci e iwuya wo o'wo aatsura a na a tsu bana u'wa u gbain ubata u na maa yuwusaan Asula aganda. Vuma nda ta dana de kuci. N ta dana ala e re a lipu va yi, aala a Asula a va, waru na aala a Urishelima Sa'avu, ayi da aala a lyuci gbain va Asula a va, za na aa cipa ubata wa Asula de zuva. N ta danaa yi waru a lipu va yi aala a sa'avu a va.

¹³ "Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni!"

Ikaka a tyo Lawudikiya

¹⁴ Reve u damma mu, "Dana mepepeli me ma nda a tyo a malingata ma Asula atsuma a aa'isa a aza e Itoni a lyuci va Lawudikiya. Ayi da Za na Ri Ne. Waru ayi lyusu va abula da waru u tsu yuwusan ta adanshi a amayun kuci. O ure wa yi u da Asula a yuwain ili suru. Ayi da u lyunguwa nuwu ni ikaka i nda:

¹⁵ N reve ta ili i na vaa yuwusan suru, vu ri usuduwu shi,† agba vu ri utanu shi. U shi ta la'ala ulobonu na vu ri za ta.

¹⁶ N ta 'yuwan wu adama a na vu ri damu.

¹⁷ Vu damma, 'N ta nu utsuru, waru m bolotowo ta aciyawa ili ya abunda. N ciga ili i ro shi, ko ke'en.' Agba vu reve cine vu ri shi na amayun: ili i wono i da vu ri, ni iliyali, ko ili i ta vu ri na ayi shi, irumba i da vu ri, waru vu ta ata6u.

¹⁸ Adama o ndolo, n ta casu wu asala vu tsula zinariya na maa winasa. Zinariya na e jeruwetoi da waru a lapula yi ta. Tsula yi tsara vo o'wo za vi ikebe. Ciga 'yuwan tsula itana i uri adama vo otoo aciyawu, tsara waru vu lyawa a uwwusa wono a na ama a te inda wu ata6u. Ciga 'yuwan vu tsula mani'in ma aguma tsara vu putala e esu, tsara vu gura ene.

¹⁹ "N tsu bara ta avu waru n ca ama a na n cigai biti oforo. Vu yuwan atyo a na vaa gura, avu vu vadala vu lyawa mayan mo unusu.

²⁰ Vu zuwa atsuvu, amu da nda mishin o okubu wu u'wa wa wu a yuwusan, 'Azo'wa!' Vuma na uwwa numu avu u banu mu n uwa, n ta uwa pe atsuma o u'wa'a avu n lyuwa o6olo na ayi.

²¹ "Aza a na a lyuwai aci, a ta danu zuzu na ndanata n tsugono tsa va, cine amu ana n lyuwai aci, avu n danu zuzu na ndanata n tsugono tsa Dada va.

²² "Za na ri na atsuvu, wu uwwa ili i na Ruhu aa dansaa a'isa a aza e Itoni!"

4

Yahaya ene ta zuva

¹ Ana me enei ili i nda n kotoi, reve me enishe alavu alavu nu unantsu u na a kpatu'wai a tyo zuva. Reve vuma na ri nu u6yo vadamma aavana yuwisan adanshi na amu, u damma, "Kumba a tawa pa nda n to roco wu ili i na yaa fara na nda koto."

† 3:15 Ubata u nda 'usuduwu' u ta nu urevu za na cayi aciyayi atsuma o ulinga wu Zamawawa na amayun, (Vu yuwan atyo a na vaa gura) nu 'utanu' u ta nu urevu ulambu wu ucawu atsuma o ulinga wu Zamawawa.

² A jima shi reve Ruhu va Asula golo6ushi numu, avu me ene pe atsuma a zuva'a ndanata n tsugono n na nanza ri nden.

³ Za na ri de nden te ikanasa madu-madu ne ekan a na a ri ushili na mini ma aavu'un gashi atali e ikebe lon. Kambu kandaruwa ta ndanata n tsugono'o e ikanasa.

⁴ Ndanata ushin na aza a nashi n kandaruwa ta ndanata m mogono'o. Azagbain ushin na aza a nashi a dana ta de nden. O oto ta atugu a uri no okokolo a zinariya a aci e le.

⁵ Ili i nda a to utusa diga a ndanata m gbai'in: imadatsu, na agiri'a, na tsata. Akata a akina e cindere, aza a na a ri nan ruhu e cindere a Asula, a dana ta a madala elime a ndanata n tsugono'o.

⁶ Waru, ubata u na u danai uru'u elime a ndanata'a u ta gashi mala ma na a yuwain tsa madubi tsa na vaa gura ene ili ye elime.

Ili i wuma i nashi i kandaruwa ta ndanata'a, ebele a yi suru. Ili i wuma i nda a dana ta wupalu ne esu elime na acapa.

⁷ Za vu ufaru dana ta na aaci gashi kamu. Za ve ire dana ta na aaci gashi oogono a nan. Za va ta'atsu gba shi u dana ta nu urewesu gashi urewesu u vuma. Za va nashi dana ta gashi aakuru a na a ri a tsu'yan.

⁸ Ili i wuma i nashi i nda suru a ta ne evelu a tali tali, waru a ta wupalu ne esu, hali na a mpakatalai me evelu'u. Ayin nu urana a lyawa ucanasa wi ishipa shi:

“Zagbain ta na akiza. U ta na akiza. U ta na akiza.

Ayi da Asula Mogono me Ili Suru Suru.

Ayi da za na ri lo diga o ufaru, waru u ta lo gogo, za na waru ri lo a tawa.”

⁹ Ili i wuma i nda a lyuwa ta elime a cibalasa za na ri nden a ndanata n tsugono'o. Waru a ta casu yi fo tsugbain waru o godyusho yi. Ayi da za na yuwain wuma babu ukotu.

¹⁰ A mantsa ma ta waru azagbain ushin na aza a nashi'i a kingyo ta elime a za na ri nden a ndanata n tsugono'o. Waru a mantsa ma na a yuwusaan za babu ukotu'u aganda, avu a zuwa okokolo e le elime a ndanata'a reve a damma,

¹¹ “Zagbain tsu na Asula a tsu, vu rawa ta vu ushi tsugbain, tsugono nu ucira adama a na vu rawa ta vu ushi le. Avu da vu yuwain ili suru, waru vu zuwa le ta a dana wuma cine a ri adama a na vu ciga nle ne.”

5

Magiri'i ma kpatu'wa ta aatagada

¹ Ili i na me enishei atsuma a alavu alavu a va ayi da za na danai nden a ndanata n tsugono, u guza ta aatagada a na a katalai a na a danai uga'an na a danai de idanshi a pasu ra.* Asula a kutsulu yi ta avu u sura yi ulobonu ne erepu o urotsu† e cindere.† ² Waru avu me ene malingata ma Asula mo ucira, za na dammai na abajini o udyo: “Zane da rawai u rabuwa erepu a aatagada a nda avu waru u kpatu'wa yi?”

* **5:1** Aatagada o ukatalu: Atsuma a rana ndede a tsu yuwan ta aatagada a aavu'un o uga'an reve a katala yi a madanga. † **5:1** Atsuma a rana ndede a tsu baru ta mepepelime ma na a danai ne 'erepu' reve a zuwa iroci yi za na dana niyi. Na a kpatu'wa yi, erepu'u u tsu rabuwa ta waru babu vuma na a gura kpatu yi tsu ufaru. She za na za vi ili cayi ucira u da goon waa gura kpatu'wa erepu o urotsu o ndolo.

³ Agba atsumā a zuva ko o uvadi ko zālā vu uvadi ā tsurā vuma na rawai na wā kpatu'wā yi āvu u denunā shi.

⁴ N danā tā e mesun lon, adama a na babu vuma na rawai u kpatu'wā aatagada o ndolo reve u deyinunā.

⁵ Avu zagbain tā atsuma e le damma mu, “Lyawa mesun! Kalyuwa, ndede vuma na lyuwai aci. A tsu de yi tā Kamu, mogono ma gbain ma na mo utai o ugundo wa Yahuza.† Ayi da ikyun i Mogono Dawuda ana akaya a gbain a yi. Ayi da waa gura raḅuwa erepu e cindere'e reve waru u kpatu'wā aatagada'a.”

⁶ Me ene tā Magiri'i mishin zuzu nā ndanāta n tsugono'o. Ili i wuma i nashi i kandaruwa yi tā obolo na azagbain. Lipu vā yi rotso tā gashi a pada yi tā o unā u kucci. U tā na avana e cindere ne esu e cindere, ele da nan ruhu e cindere vā Asulā a na u lyunguyi ā tyo pasu suru atsumā o uvadi.

⁷ U 'yawa tā u ushi aatagada a na za na danai nden ā ndanāta n tsugono'o n danai uguzu nā ayi o ukere usa'ani.

⁸ Ayi pe atsumā a mayan tsundolo, āvu ili i wuma i nashi na azagbain ushin nā aza ā nashi ā kaḁato ā maḁakan mā yi. Za suru danā tā nā kumburu na aakwanu a na a yuwain nā zinariya za na u ḅanai o ukere wā yi. Akwanu o ndolo ā danā tā tapu ni ili i maguru na o o'woi o unā wa avasa a ama a na aa yuwusaan Asulā aganda.

⁹ Avu a cana ishipa i sa'avu i nda:

“Avu da vu rawai vu tara aatagada'a
āvu waru vu raḅuwa erepu o urotsu wā yi
āvu vu kpatu'wā yi.

Ili i na i zuwai ayi da ama o una wu tā,
daḁa mpasa mā wu mo o'woi atsupu
ana vu tsupayi gundo, ne elentsu, na ama, ni ida,
āvu gogo o o'wo ama ā Asulā.

¹⁰ Vu kambato le tā o o'wo mmaci mā yi
nan ganu aza a na a yuwusaan Asulā aganda.
Waru a ta yuwan tsugono atsumā o uvadi.”

¹¹ Avu n kalyuwisa, daḁa mu uwwai nlingata mā Asulā e ishipa. A danā tā ḁbundā lon a la'a tā ucira u na vuma a gura kece le. A kandaruwa tā ndanāta n tsugono'o, ni ili i wuma na azagbain.

¹² A danā tā e ishipa nā ḁabajini o uḁyo:

“Tsu ta yuwaan Magiri'i ma na o unai ica,
waru adama ā ḁabajini o ucira ā yi,
nu utsuru, nu urevu, nu ukadu wā yi.

U ushi tsugono nā tsugbain ni ica suru suru!”

¹³ Avu mu uwwisa ili i na i ri wuma suru e ishipa, ele aza a na ā ri pe zuva suru, nu uvadi, nā zālā vu uvadi, nā mala. Apa ishipa i na aa yuwusan:

“Za na ri nden ā ndanāta n tsugono obolo nā Magiri'i
ā tā ni ica nā tsugono nā tsugbain nu ucira kuci babu ukotu.”

¹⁴ Avu ili i wuma i nashi'i ā usu, “Ne daḁa u ri!” Avu azagbai'in ā kaḁato āvu a yuwaan yi aganda.

6

Magiri'i mā raḅuwa tā erepu

¹ Reve me ene Magiri'i'i ā raḅuwusa eerepu† o ufaru atsumā a aza e cindere a aatagada'a. Avu mu uwwa za tā atsumā e ili i nashi i wuma u damma nu uḁyo u na u ri gashi tsata, “Tawa!”

² Reve n kalyuwa, aƵu me ene do uri. Za na kumba niyi ɗana ta nu utan, reve u ushi ookokolo. Reve u kara o uta gashi za na lyuwai de aci o uvon na abunda, waru u ta dashi lyuwisa aci.

³ Reve Magiri'i'i ma rabuwisa eerepu e ire, reve mu uwwa ili i wuma i ire i damma, "Tawa!"

⁴ Reve do ro na ri ushili gashi akina o uta. Za na kumba niyi u ushi ta ucira u na waa zuwa ama a yuwan nlangi atsuma o uvadi, adama o unulai atsuma o uvon. Za na kumba niyi ushi ta matsun me pe'eni ma gbain.

⁵ Reve Magiri'i'i ma rabuwisa eerepu a ta'atsu, reve mu uwwa ili i wuma ya ta'atsu adansa, "Tawa!" Reve n kalyuwa, aƵu me ene do lima. Za na kumba niyi u tu uguzu ni ili yu uritosu yu ume o ukere wa yi.

⁶ Reve mu uwwa ili i ro gashi uƵyo o utusa e memere me ili i wuma i nashi. AƵu uƵyo'o u damma, "Ikebe i na nanza tsu tsura o ulivu u ta,* ayi da a tsu tsupa o una u makundatsu ma ta ma yitabo.† Waru na abunda e ikebe i daɗa aa tsupaa nkundatsu n ta'atsu mi ishina. Waru she i lungusa mani'i'in na masayan ma inabi† wan."

⁷ Reve Magiri'i'i ma rabuwisa eerepu a nashi a aatagada'a, reve mu uwwa ili i wuma ya nashi i damma, "Tawa!"

⁸ AƵu n kalyuwa reve me ene do vu ukporu. Za na aa kumbusa yi u ta na aala Ukwā, waru za ro ta lo za na a tsu de Ukwisa oo tono za vu ufaru zuzu. Asula e ne'eshen ta ama o uvadi abaci a nashi. Ukwā nu Ukwisa a ushi ta ucira u na oo una aabaci a ta e le atsuma a abaci a nashi'i nu uvon, na ambulu, na mɓala icu'un icu'un, ne ekere e inama yu una.

⁹ Reve Magiri'i'i ma rabuwisa eerepu a tawun. Reve me ene kwisa va ama o ro e ikyun i masa'a. Ele nda ele da aza a na n'yuwatan mu unai adama a na a dammai ikaka ya Asula na amayun.

¹⁰ Reve kwisa'a a saala na abajini o uƵyo adansa, "Asula Mogono me Ili Suru Suru, vu ta na akiza na amayun! Tsu te ipati ya wu, she vu jima wan vu ge'eto reve waru vu ca aza a na o una ntsu atsuma o uvadi atsumalima."

¹¹ Asula a ca ta za suru atsuma e le utugu u uri aƵu u damma le a yuwan ipiri ya ankuri wa'a ne'en. A yuwan ne hali she na n'yuwatan n le mu una aza e le a agbashi na aza e le cine o una nle hali she no o shiton abunda a na a cigai.

¹² Reve me enishe Magiri'i'i a rabuwisa eerepu a tali. Reve a yuwan uramosu wi ida nu ucira. Reve urana u lyawa e ikanasa, aƵu a yuwan irumbu kpara-kpara. Reve woto u suluwan saan ana mpasa.

¹³ Reve italyo'o i riyā diga zuva a tyo o uvadi cine biri na ri igishi tsu riyā diga o uɗanga na a yuwan upepu wu ucira.

¹⁴ AƵu eleshe a puwan gashi a katala ta aavalu aƵu a tara yi a kara. AƵu nsasan suru ni ida i memere ma mini suru a lyawa baƵa le adama e ijingadu yi ida'a.

¹⁵ Reve ama suru, hali na ngono, a yuwan ukadu a pa'an atsuma a abanu ko e memere ma atali o uga'an atsuma a nsasan. Ama a nda fo a yuwan ta ukadu u na aa pa'an: Ama a gbagbain o ulinga u gwamnati, nan yali a asoja, aza o utsuru, ama o ucira, na akapi a ama suru, ko na agbashi a da ko na agbashi a da shi.

¹⁶ Reve a kara e desu vu nsasan na atali adansa, "Tsu te ipati i du, riyaa ntsu tsara i pala tsu adama za na ri nden a ndanata n tsugono me ene tsu wan, waru Magiri'i'i ma tsura u ca tsu oforo shi."

* 6:6 Danshi na a yuwayin ulinga pa nda na Tshuheleni ayi da "dinari ta." Kalyuwa Ucuɗuwu wi "Ikebe."

17 Amayun a da nnu Urana u na Asulā na Magiri'i'i maa ca za suru oforo ma tawa, ko za a la'a oforo a nda shi.

7

Ama a Isra'ila a na a zuwai urotsu

1 Ana ayi ndolo kotoi, avu me ene nlingata ma Asulā n nashi mishin e ebele a nashi o uvadi e geshei upepu nashi tsara upepu u lapa uvadi ko mala ko udanga wan.

2 Avu me enishe malingata ma Asulā mo ro mo uta asana, u dana ta ni ili yu urotsu i na i tsu zuwa urotsu wa Asulā a wuma. U de ta nlingata n nashi'i aza a na a cayi ucira a ca uvadi na mala atsumalima lon na abajini o udyo.

3 Reve malingata'a u damma, "She i lyawa upepu u lungusa ida, ko mala, ko udanga wan, she na tsu zuwa rotsu e icin ya agbashi a Asulā a tsu ni ili'i."

4 Mu uwwa ta ana u deyi nu ucira ilaamba ya aza a na nlingata ma Asulā n zuwayi urotsu wa Asulā e icin i le. Laamba'a dana ta ukpakukupa ukpaku nu ukpakukupa amunga nu ukpakukupa unashi (144,000). Ama a nda'a o uta ta diga o gundo va ama a Isra'ila kupa ne ejere. Ele da aza a na nlingata ma Asulā n zuwayi urotsu:

5-8 A yuwaan ta ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Yahuza,† a yuwaan ta ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Roben waru urotsu.

A yuwaan ta fo ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Gado, na ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Asha.

Waru a yuwaan ta ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Nafutali, avu waru a yuwaan ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Manasa.

A yuwaan ta ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Saminu, na ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Levi.

A yuwaan ta ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Isaka, avu a yuwaan ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Zebelun.

A yuwaan ta ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Isuhu, waru a yuwaan ta ama ukpakukupa kupa nu ukpakukupa ure (12,000) o ugundo wa Banyami.†

Suru suru a yuwaan ta ama ukpakukupa ukpaku nu ukpakukupa amunga nu ukpakukupa unashi (144,000) urotsu.

Abajini o obolo a yuwaan ta Asulā aganda

9 Ana ayi ndolo kotoi, avu n kalyuwa dada me enei de obolo a ama a la'a ta abunda a na vuma aa gura kece le suru. O uta ta atsuma e ida, o gundo, na ama, ne elentsu suru, avu e isawan a makakan ma ndanata n tsugono na Magiri'i'i. O oto ta atugu a uri, suru nle a guza ta ashuwa-shuwa e ekere e le.

10 A dana ta a yisaali na abajini o udyo,
"Asulā a tsu a da obolo na Magiri'i'i a wawa ntsu,
Asulā a tsu u ta nden a ndanata n tsugono."

11 Nlingata ma Asulā a suru obolo na azagbain ni ili i wuma i nashi'i a dana ta lo mishin zuzu na ndanata n tsugono. A kadato ta a ndanata n tsugono avu a yuwaan Asulā aganda.

12 A dana ta adansa,
"Tsu ta dansa Asulā a tsu a ta mgbain,
Lyawa tsu yuwaan niyi ica,

tsu ca niyi tsugbain nu urevu,
tsu to godyusho yi,
u ta nu ucira nu ukadu,
aza a yi a da suru babu ukotu.
Lyawa wo o'wo ne!"

¹³ Avu zagbain ta ece mu, "Nan zane da gba aza a na o otoi atugu a uri? Te da o utai?"

¹⁴ Avu n usu, "Zagbain, n reve shi, amma avu vu reve ta."

Reve u damma mu, "Ele nda ele da aza a na a yuwain ankuri a kabai asuvu na atsumalima agba a kuwa shi. A za'wa ta atugu e le cece na mpasa m Magiri'i za na zuwai o o'woi u'uri.

¹⁵ "Adama o ndolo a ta mishin a makakan ma ndanata n tsugono tsa Asula.† A ta yuwusaan yi aganda urana na ayin atsuma a Aa'isamapada a yi. Waru za na ri nden a ndanata'a u ta danu obolo ne ele tsara u kalyuwa le ulobonu.

¹⁶ "Ama a nda aa dashi yuwan ambulu shi, waru akuli aa dashi reme le shi. Urana u buwa a damaton le shi, babu usuduwu u na waaj ju'wan le,

¹⁷ adama a na Magiri'i za na ri zuzu na ndanata n tsugono to o'wo za va agu'a le. U ta tara le a tyo ubata u na mini ma na ma tsu ca wuma moo utusa. Waru Asula a ta tasa abara e le."

8

Eerepu e cindere

¹ Ana Magiri'i'i ma rabuwai eerepu o urotsut e cindere o ndolo, a uwwa ilama de zuva shi, hali akapi a rumu ta.

² Avu me ene nlingata ma Asula m gbagbain n cindere mishin a makakan ma Asula, avu a ushi avana.

³ Avu malingata ma Asula mo ro ma tawa wi isawan elime a masa'a.† U dana ta uguzu na matada za na a yuwain na zinariya na a kulatosuyi ili i maguru.† U ushi ta ili i maguru i nda na abunda obolo na avasa a ama a Asula suru. Ayi malingata'a u zuwa ta sadaka nda a masa'a ma na a yuwain na zinariya na ri de a makakan ma ndanata n tsugono'o.

⁴ Ili i maguru i ndolo i dana ta a makula a matada ma na malingata'a ma danai uguzu na ayi, avu waru mikyon obolo na avasa a ama a Asula a rawa de zuva ubata wa Asula.

⁵ Avu u tara akinkina de a masa'a avu u shiton matada'a. Avu wo oco yi a tyo o uvadi. A yuwan ta elemu a abunda, na tsata tsa abunda ni imadatsu, avu waru a yuwan uramosu wi ida nu ucira.

Nlingata n nashi mi ivula ta avana

⁶ Avu waru nlingata n cindere n na n danai na avana e cindere a dana ufofu u na ee ivula le.

⁷ Ana malingata mo ufaru me ivulai aavana a yi, dada nlingata n varyi atayan obolo na akina ujambaru na mpasa a tyo o uvadi. Avu akina'a a kulato aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu o uvadi, dada u lungusai danga na anlya suru a na a ri pe atsuma a aabaci a nda.

⁸ Dada waru malingata me ire me ivulai aavana a yi. Avu a vari ili i ro gashi abajini a masasan ma na ma ri a makula na akina atsuma a mala. Aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu u mala'a wo o'wo ta gashi mpasa.

⁹ Avu ili suru i na i ri pe atsuma a aabaci a mala'a suru a kuwa, antsun a na a ri pe atsuma a aabaci a mala'a suru a lungusa le ta.

¹⁰ Ana malingata ma Asula ma ta'atsu me ivulai aavana a yi, avu abajini a talyo'o za na a kulusa gashi aakata a akina, o uta diga zuva a tyo e ida. Avu u

riya a aabaci o ufolu a ta atsuma o folu ta'atsu na aabaci a lyusu mini ma ta atsuma e esu a ta'atsu.

¹¹ Aala a talyo'o ndolo a da Aguma o Okono. Aabaci a ta atsuma abaci a ta'atsu a mini o ndolo a kambā ta okono. Ama na abunda a kuwa ta adama a na mini'i u danai okono lon.

¹² Avu malingata ma Asula ma nashi me ivula aavana a yi. Avu ili i ro i faba urana dada u lungusai aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu vu urana, avu waru u faba woto ni italyo'o dada u lungusai aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu o woto ni italyo'o. Avu mantsa me ekan me jebe, irumbu i da i danai atsuma a aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu vu urana.* Avu woto ni italyo'o a lyuwan a ca ekan a aabaci a ta atsuma abaci a ta'atsu a ayin.

¹³ Ana n kalyuwai, avu me ene akuru a tsu'yan de zuva o mogogolo, avu mu uwwa yi a yisaali na abajini o udyo, "Atsumalima! Atsumalima! Atsumalima a ta cina ama suru a na a ri pa atsuma o uvadi, na akapi a nlingata ma Asula n ta'atsu n na n cigai e ivula avana e le e ivula."

9

¹ Avu malingata ma tawun me ivula aavana a yi, avu me ene ili i ro tsa talyo'o na riyai diga zuva a tyo o uvadi. Ayi talyo'o'o a ca yi ta makpatu'utsu tsara u kpatu'wa akari a aru'un lungu-lungu.

² Ana u kpatu'wa niyi, avu mikyon mu uta gashi mikyon n na n shitoyin akari a na a ri tapu na akina† a na a ri usuduwu lon. Ayi mikyo'on n shiton ta zuva avu u putsaa urana a na waa ca ekan dada gba ubata wo o'woi irumbu.

³ Avu akyun a abunda a cipa atsuma a mikyon o ndolo a tyo atsuma o uvadi, waru a tsura ta ucira u na aa tada ama tsa agashi.

⁴ A damma le ta, "I cigai i yuwan i tada ama a na a ri na rotsu va Asula e icin i le wan, she ama a na Asula a zuwayi rotsu va yi shi. Waru she i tada danga ko anlya wan."

⁵ Asula a lyawa le ta a zuwaa ama o ndolo atsumalima a abunda hali woto ton, amma u lyawa le o una le shi. M6ala n le n rotso ta cu'un vu m6ala mu ugashi.

⁶ Atsuma a rana ndolo, ama a ta zami ili i na yoo una le, amma aa tsura shi. A ciga a kuwa, amma aa tsura shi.

⁷ Ele akyu'un o rotso ta ido i na i ri ufo6u adama o avon. A ta no okokolo a zinariya a aci e le, waru urewesu u le u rotso ta urewesu wa ama.

⁸ Anji e le a ta uga'an gashi anji a amaci, anga e le waru gashi anga e ikamu.

⁹ A nla ta atugu e irumu a nkakan n le. Elemu a na evelu e le aa yuwusan u yuwan ta gashi elemu e ido e ikeke yu avon e iladi a yawa ubata o avon go'o.

¹⁰ A ta na aya e ezan e le aza a na a tsu ca le ucira u na a zuwaa ama atsumalima hali woto ton.

¹¹ Mogono me le malingata ma Asula ma da ma na maa yuwusan tsugono a akari a aru'un lungu-lungu. Aala a yi a da Za vu Ulungusu, (na Tsuyahudaf ayi da Abadan, na Tshuheleni† gba shi a tsu de yi ta Afoliyo).

¹² Atsumalima o ufaru o koto ta. Amma atsumalima o ro e re o ta lo a tawa.

¹³ Avu malingata ma Asula ma tali me ivula aavana a yi. Avu mu uwwa udyo u yuwan adanshi na amu atsuma a avana a mbanga m masa'a ma na a yuwain na zinariya, za na ri mishin a makakan ma Asula.

¹⁴ Udyo'o u damma ta malingata'a, "Bada nlingata n nashi aza a na Asula a shi a nla a abajini o Ufolu u Yufiriti!"

* **8:12** Urana u tsu ca ta ekan irumu kupa ne ejere, amma a mantsa mo uguzu u nda, rumu kunla da goon u tsu ca ekan. Unata u da u ri na woto ni italyo'o, rumu kunla da goon a tsu ca ekan. A mantsa ma na aa casu ekan shi irumbu i da suru suru.

¹⁵ Dada u badaɪ nlingata ma Asula n nashi'i, aza a na Asula o fofoi a yuwan ulinga a rumu nu urana u nda obolo na woto u nda na adama aa'wan a nda. Dada a 'yawaɪ tsara o una aabaci a ta atsuma a abaci a ta'atsu a ama o uvadi maɓula.

¹⁶ A uwaa ta asoja elime aza a na a danai ukumbu e ido. A damma mu ta a dana ta ama ukpakukupa udoɓonuwu ukpakure (200,000,000).*

¹⁷ Atsuma a alavu alavu a va, me ene ta ido na aza a na a kumba nle. A nla ta atugu e irumu a nkakan n le aza a na a danai ushili gashi akina, nu ulima tsa aakaramuna, na mini ma tsusumba. Aci e ido'o a yuwan ta gashi aci e ikamu, waru akina na mikyon na farinwuta o utusa a na le.

¹⁸ Ele mɓala n ta'atsu n nda, (ele akina, na mikyon, na farinwuta na mo utusa a na vi ido'o) o una ta aabaci a ta o obolo a ama atsuma a abaci a ta'atsu a ama o uvadi suru.

¹⁹ Na vi ido dada ne goon shi, ezan e le fo a ta nu ucira u na a tada ama. Ezan e le a ta gashi iyo na aci a na a tsu kada ama.

²⁰ Amma ama a nda a kuwa atsuma a mɓala n nda shi, a 'yuwan ta a na a vadala a lyawa iwuya i le. A lyuwa ta elime a yuwusaan otoni a lima aganda, waru a ta yuwusaan amali a na a rumai na zinariya, na azurufa, na rumushili, na aza a na e she'ein na atali, na danga aganda. Amali a nda e tse ene shi, waru a tsu uwwa ili i na a dammai shi, waru a tsu wala shi!

²¹ Ama a nda a lyawa munulai shi, ko mayan ma nkunu, na tsipere, na wivu shi.

10

Malingata ma Asula na matagada

¹ Reve n yuwisan alavu alavu, avu me ene malingata ma Asula mo ucira o utusa diga zuva. † Avu u kanda'wa aciyayi ne eleshe gashi umuna, u shi ta na kambu ukandaruwu a aaci a yi. Avu urewesu wa yi u dala gashi urana, ana a yi waru gashi atsura a akina.

² U tu uguzu na matagada ma na wu baruwai. U zuwa ta anana o usa'ani wa yi a mala, anana o ugula wa yi gba a alanga.

³ Reve u saala na abajini o uɗyo gashi uɗyo wu kamu. Ana u saalai, reve tsata n cindere n usu.

⁴ Ana tsata n cindere'e n yuwain adanshi, reve n fara madana. Avu mu uwwa uɗyo de zuva adansa, "Vu soko ili i na tsata n cindere'e n dammai ulobonu, waru she vu dana le wan."

⁵ Reve malingata ma Asula'a ma 'yasan ukere usa'ani wa yi a tyo zuva.

⁶ Avu u kucina na ala a Asula, za na aa kuwa shi, waru za na yuwain zuva ni ida ni ili i na i ri pe atsuma e le suru, a na amayun a da waa dansa. U damma ta, "Asula oo puro waru shi, kafu u yuwan ili i na u fofoi.

⁷ Agba nna malingata ma Asula me cindere me ivula aavana a yi, reve Asula a yuwan ili i na i ri usokowu hali ana'ani, cine u dammai agbashi a yi, amasula."

⁸ Reve uɗyo diga zuva u dewishe mu: "Kara a 'yawa vu ushi matagada ma na wu baruwai, za na malingata ma Asula'a ma guzai."

⁹ Reve n kara a 'yawa ubata u malingata ma Asula'a, avu n damma yi u ca mu matagada'a. Reve u damma mu, "Vu tara matagada'a reve vu tama yi. O una wa wu u ta dana alimu tsi ishiki, agba a atsuma a wu u ta dana okono."

* **9:16** Asoja 200,000,000 a dana ta lo. Laamba nda ta abunda wa'ashi.

¹⁰ Reve n tara matagada ma na u danai uguzu na ayi avu n tama yi. Avu u dana alimu tsi ishiki o una u va, agba ana n sodu niyi, reve wo o'wo okono gashi n ta shaama.

¹¹ Reve a damma mu, "Na vu 'yuwan vu ciga vu dammisa ili i na Asula o foboi na waa yuwan na ama, ni ida, ne elentsu, waru na ngono suru."

11

Ama e re a na o o'woi esu

¹ Reve n ushi aadanga o uritosu, avu Asula a damma mu, "Kara a 'yawa vu rito Aa'isamapada a Asula na masa'a, reve vu kece ama a na a ri pe a yuwusan aganda.

² Amma she vu rito agalaci a Aa'isamapada'a wan, adama a na amu Asula n ca ta de aza a na a usu numu shi ubata'a. A ta yuwan tsugono tsa lyuci va a'wan a ta'atsu na akapi.*

³ N ta lyungu ama e re a va, aza a na e enei ili i na i farai, adama a yuwan alajiya a amayun a va. O to oto itana i na o tso oto adama a atsumolangu waru a ta dana a yuwusan alajiya a va atsuma a a'wan a ta'atsu na akapi o ndolo."

⁴ Ama e re a na a yuwusan alajiya a adanshi a Asula e te isawan a makakan ma Asulazuva za na a yuwusan tsugono tsu uvaadi mabula. Ama e re'e ele da danga zetun† re waru na wisawatan wi iftila re.

⁵ Nna za ro yuwan mpolo n na waa amaton le, reve akina o uta a na le o kototo n'yuwatan n le. Tsunda tsa da Asula oo una za na yuwain mpolo n na waa amaton le suru.

⁶ A mantsa ma na a yuwusan alajiya e ikaka ya Asula, u ca le ta ucira a putsaa ni iro'i. Waru a ushi ta ucira u na a kambato mini mpasa, waru a zuwa cu'un vu mbala suru a amaton uvaadi. A ta gura yuwan ili i nda a mantsa ma na a cigai suru.

⁷ Na ama e re'e o koto alajiya e ikaka i le, reve aadodo a na o utai diga a akari a aru'un lungu-lungu a yuwan uvon ne ele. U ta lyuwa aci e le reve wu una le.

⁸ A ta vari lipu le o ure u gbain u lyuci u na a varai Zagbain le a akpata.† A kurato ta lyuci'i na Sodom† na Masar.

⁹ Ama suru, ni ida, nu ugundo, ne elentsu, a ta kalyuwa akwakwa e le. Agba aa lyawa za ro cido le shi, hali she na a yuwan rana ta'atsu na akapi.

¹⁰ Ama o uvaadi suru a ta yuwan mazanga adama a na ama e re a nda a kuwai. A ta yuwan abuki reve waru a lyungulai ne'e, adama a na amasula e re a nda a zuwa ta ama o sowo atsumalima lon.

¹¹ Amma ana a yuwain rana ta'atsu na akapi, reve Asula a zuwa wivuwun u wuma atsuma a amasula e re'e waru. Reve a 'yon mishin, avu za na ene nle suru wu uwwa wovon lon.

¹² Reve amasula e re'e a uwwa abajini o udyo o utusa diga zuva adansa, "Tawai pa nda!" Reve a kara a tyo zuva atsuma e eleshe, n'yuwatan n le mishin a akanla e le.

¹³ Avu ida i ramo nu ucira avu aabaci a ta atsuma a afaci kupa suru a ramo atsuma a lyuci'i. Ama ukpakukupa ucindere (7,000) u da kuwai adama o

* **11:2** Atsuma a aatagada a nda mantsa ma na a zuwai a'wan a ta'atsu na akapi u ta nu ucira abunda lon. A yuwan ta ulinga na re koko'o. Ure u ro u na a yuwain ulinga na ayi da "mantsa na mantsa me re na akapi a mantsa." Ure u ro waru ayi da "woto amunga ne ejere," ure u ro waru ayi da "rana ukpakukupa nu ukpakure na kupotali" (1,260). Kalyuwa Wen. 11:3; Wen. 12:6, 14; Wen. 13:5.

uramosu wi ida u ndolo. Avu aza a na a buwai wuma a uwwa wovon lon, reve a ca Asulā a na a ri zuva tsugbain.

¹⁴ Atsumalimā e ire o koto tā, agba za va ta'atsu tā lo a tāwā.

Aavana e cindere

¹⁵ Reve malingata mā Asulā me cindere me ivulā aavana a yi, avu mu uwwa nlingata mā Asulā† ma zuva a yuwusan adanshi nu ucira adansa, “Asulā a tsu waru nā za na u dangwai wo o'wo Zamawawa u tā nu ucira u na waa yuwan tsugono tsu uvadi suru, waru Asulā a ta yuwan tsugono babu ukotu.”

¹⁶ Reve azagbain ushin nā aza a nashi, aza a na a ri nden a ndanata n tsugono a makakan mā Asulā a kingyo nu urewesu u le e ida avu a yuwaan yi aganda.

¹⁷ Reve a damma,

“Asulazuva Mogono me Ili Suru, za na ri wuma gogo, waru u tā wuma mantsa suru, tsu to godyusho wu a na voo rocosu tsu ucira wā wu, waru vu fara tā tsugono.

¹⁸ Ama o uvadi a yuwan tā upan nā avu, amma gogo mantsa mo upan mā wu ma rawa tā.

Mantsa ma da na vee ge'eto akwakwā,

avu vu tsupa agbashi a wu.

Vu ta tsupa amasulā a wu na ama a akiza† a wu, vu ta tsupa ama a na a uwwusa wovon wa ala a wu, diga a za ke'en a tyo a zagbain.

Waru vu tā lungusa za suru na tāwāyi nu ulungusu atsuma o uvadi.”

¹⁹ Reve Aa'isamapada a Asulā de zuva a kpatu'wā, reve e ene Akpati a Nzuwulait pe. Avu a yuwusan imadatsu, nā agiri'a, nā tsata, nu uramosu wi ida na atayan a gbagbain.

12

Ka na aagangu

¹ Reve me ene iroci i gbain de zuva i na i zuwai za suru asalama. Ka dana tā lo, umuna u na gba wu nlai urana u da. U kuru tā ana a yi o woto. Wo oto tā ookokolo a na a ri ni italyo'o kupa ne ejere a aaci.

² U danu tā limatan, avu mbala nā atsumalimā a limata'an a zuwa yi yisaali.

³ Avu me eneshi iroci i ro zuva, aagangu a gbain a shili na aci e cindere a na a ri na avana kupa. Aaci suru u tā nā mokokolo.

⁴ Avu wizan wā yi u rada aafaci a tā atsuma a afaci e italyo'o a ta'atsu suru diga e eleshe'e, reve u vari le a tyo o uvadi. Avu aagangu'u e isawan a makakan ma ka'a adama u sofushi mawu'un nu u matsan yi.

⁵ Reve u matsan mawun mo ulobo, za na ri nu ucira suru u na waa yuwan tsugono tsa ama o uvadi u nda. Avu malingata mā Asulā ma usa yi mawu'un reve u tewee Asulā adama u danu a ndanata n tsugono tsa yi.

⁶ Avu ka'a u suma u uwa o ogozo, ubata u na Asulā o fofooo niyi. A tā kaluywā yi pe ulobonu hali a'wan a ta'atsu na akapi. ◊

⁷ Babu usan avu e temushi uvon de zuva: zagbain vu nlingata mā Asulā Mika'ilu nā nlingata mā yi mā Asulā a yuwan uvon na aagangu'u, reve aagangu'u nā nlingata mā yi fo a piri.

⁸ Agba aagangu'u u lyuwa aci shi, waru aḡ dāshi lyawa yi obolo nā nlingata mā yi a danu zuva shi.

⁹ Reve Mika'ilu obolo nā nlingata mā yi mu utaa abajini a aagangu'u diga zuva reve a caco yi obolo nā nlingata mā yi a tyo e ida. Aagangu a nda ayi da za na ri lo wuma nu ujimu. Ayi da za na a tsu de Mekerrenkesu ko Male. Ayi da za na aḡ lulumusā ama suru.

¹⁰ Avu mu uwwa nanza a yuwusan adanshi diga zuva nā abajini o udyo adansa:

“Gogo Asulā a tsu a ta wawa ama a yi!

Gogo u ta yuwan ulinga nu ucira wā yi,

reve u yuwan tsugono ana mogono!

Gogo Zamawawā vā yi to roco ucira wā yi a aci o uvadi!

Adama a na Mekerrenkesu mā dāshi isawan ubatā u na Asulā a tsu a ri shi, waru waa tawisaa aḡ a tsu agbashi na addama na ayin nu urana shi.

O utā tā Mekerrenkesu diga zuva!

¹¹ Ama a tsu a lyuwa tā aci e Mekerrenkesu

adama a mpasa m Magiri'i,

obolo na alajiya e ikaka i na aa yuwusan.

Aa uwwusa wovon u na aḡ kuwā shi.

¹² I yuwan māzanga suru ndu aḡu na i ri nden zuva.

Agba aḡu na i ri nden atsuma o uvadi na a mala, i to sowo atsumalimā lon.

Adama a na Mekerrenkesu mā kara tā a cipa ya'a ḡu,

waru u tu utsutsu,

adama a na u revei waa jima shi avu e isawaton yi.”

¹³ Ana aagangu'u we enei a vari yi tā a cipa o uvadi, avu u teme a sabusa ka na matsain mawun mo ulobo'o.

¹⁴ Reve ka'a u ushi evelu a abajini a aakuru tsara wu 'yawan a kamba ubatā wā yi o ogozo. Ubatā u na aḡ kalyuwā yi ulobonu hali a'wan a ta'atsu na akapi, ◊ waru aagangu'u aa gura amaton yi shi.

¹⁵ Reve aagangu'u a puvu mini tsu udolu adama u lyuwa ka'a u kara nā ayi.

¹⁶ Avu gba ida i kamba ka'a, reve u kpatu'wā unā wā yi reve u sodu mini ma na aagangu'u u puvuyi.

¹⁷ Reve aagangu'u u yuwan upan lon nā ka'a, avu u kara a 'yawa u yuwan uvon na akapi a muwun mu ka'a, aza a na o toniyi ili i na Asulā a dammai, waru o toniyi ikaka i na Yesu rito nle.

¹⁸ Avu aagangu'u e isawan a nge'en m mala.*

13

Aadodo a na o utqi atsuma a mala

¹ Atsuma a alavu alavu a vā avu me ene aadodo o utusa atsuma a mala. U tā na aci e cindere na avana kupa. Aavana suru a tā nā mokokolo. Aaci suru u tā de ni idana ya aala i na yaa yuwusan adanshi a vama e ekere a Asulā.

² Ayi aadodo a nda o rotso tā utasu, agba ana a yi a tā uga'an waru u tā ne eleme waru akpatā a ana a yi a tā uga'an, gashi nama gbain vu una na a tsu de biya. Unā wā yi waru u rotso tā unā wu kamu. Aagangu a ca tā aadodo ucira unatā nā za vā yi, avu waru u ca yi ndanata n tsugono nā tsugono.

³ Aaci a tā a danā ta na aalana a wuntsu u na u rocoi a na o una niyi, agba wuntsu'u wi ina tā. Atsuma o uvadi vuma suru o'wo tā a asalama a aadodo o ndolo.

◊ 12:14 Wen. 11:2. * 12:18 Adanshi a Asulā o ro a zuwa tā guzu nda atsuma o uguzu wa 17, ozo o ro gba tsunda tsa da a zuwa nle, cine uguzu wa 18 u ri. Akapi a Adanshi a Asulā gba shi idanshi i nda atsuma a aadiva a 13 uguzu wa 1 u da a zuwa nle.

⁴ Suru nle a yuwaan t̄a aagangu o ndolo aganda, za na cayi aadodo ucira. Avu waru a yuwaan aadodo'o aganda reve a damma, "Babu za na ri t̄a aadodo a nda! Babu za na aa gura lyuwa aci a yi."

⁵ Asula a lyawa t̄a aadodo o ndolo a yuwan uvadu nu ucira wa yi dada gba u yuwaan niyi adanshi a vama. Asula a lyawa yi t̄a u dana nu ucira u ndolo hali a'wan a ta'atsu na akapi. ◊

⁶ Avu u dana a yuwusaan Asula adanshi a vama. Waru wi isula t̄a ala a Asula, nu ubata u na u ri nden, obolo na aza a na a ri zuva suru.

⁷ Asula a lyawa yi t̄a u yuwan nlangi na ama a yi avu u lyuwa aci e le. A ca yi t̄a ucira u na u la'ai gundo, ne elentsu, na ama, ni ida suru.

⁸ Ama suru a ta yuwaan yi aganda, ele da aza a na a danai ala e le atsuma a aatagada a ama a wuma kafu a yuwan uvadi shi. Aatagada'a za Magiri'i ma na o unai da.

⁹ Vuma na ri na atsuvu, wu uwwa.

¹⁰ Za na Asula a dangwai adama e reme yi, e te reme yi.

Za na Asula a dangwai adama o una yi na matsun me pe'eni, a to una yi. Ayi nda u ta dansa ama a Asula a ciga a 'yuwan a kaBa asuvu avu waru a dana nu ucawu wo okolo.

Aadodo e ire

¹¹ Waru me enishe t̄a aadodo o ro a na o utai diga e ida. U t̄a na avana e re gashi aza a magiri'i, dada gba u yuwain adanshi nu udyo wa aagangu.

¹² Ayi aadodo a nda wi isawan t̄a a makakan ma aadodo o ufaru, avu u yuwan ulinga na cu'un vu ucira na aadodo o ufaru a ri na ayi. Adama o ucira o ndolo a zuwa t̄a ama o uvadi suru a yuwaan aadodo o ufaru aganda, za na danai na wuntsu u na wu una niyi avu wi ina yi.

¹³ Dada waru gba aadodo e ire a yuwain abajini e iroci yi ili ya asalama. U zuwa t̄a akina a cip̄a diga zuwa a tyo o uvadi, ama gba a akanla.

¹⁴ Asula a lyawa t̄a aadodo e ire a yuwan ili ya asalama a makakan ma aadodo o ufaru. Adama e ili ya asalama o ndolo, u gura t̄a lum̄a ama o uvadi. U zuwa le t̄a a ruma aamali a aadodo o ufaru, za na o unai na matsun me pe'eni agba u kamb̄a t̄a wuma.

¹⁵ Asula a lyawa t̄a aadodo e ire a yuwan aamali'i adama wo o'wo wuma, adama waru u gura yuwan adanshi waru u gura zuwa le o una aza a na a yuwaan niyi aganda shi.

¹⁶ A zuwa t̄a ama suru a yuwan rotsu o ukere usa'ani ko e icin i le, ko ama a gbagbain a da ko muwun, ko aza o utsuru ko alambi, ko agbashi ko aza a na a ri agbashi shi.

¹⁷ Aza a na a ri na rotsu da goon aa lyawa a tsula waru ele da goon aa lyawa a wina. Ayi urotsu u nda ayi da urotsu wa aala a aadodo ko laamba na ee isawan a aala a yi.

¹⁸ U to lobono vu tsura ugbozu adama vu reve laamba va aadodo'o! Na vu ri nu ugbozu, vu te reve yi. Laamba va yi ayi da ukpakutali na kupotali na aza a tali (666), waru laamba'a u t̄a a nden ma aala a vuma.

14

Magiri'i na ama a yi

¹ Avu me ene Magiri'i mishin a Masasan ma Sihiyona. *† Ama ukpakukupa ukpaku nu ukpakukupa amunga nu ukpakukupa unashi (144,000) a dana t̄a

◊ 13:5 Wen. 11:2. * 14:1 Sihiyona aala o ro a Urishelima a da, ubata u nda u ta yuwusan adanshi adama a abajini a lyuci va ama a Asula.

mishin obolo na ayi. Ele da aza a na a danai e icin i le ala a Magiri'i na Dada va yi.

² Mu uwwa ta nanza a adanshi de zuva. Ufyo wa yi u rotso ta ilama i mini ma abunda ma na mo ocusho ko tsa tsata tsu ucira. U shon ta gashi mesun ma ama a abunda a wa'asa ikumburu.

³ Ele da ama ukpakukupa ukpaku nu ukpakukupa amunga nu ukpakukupa unashi (144,000) a ta mishin zuzu na ndanata n tsugono, obolo ni ili i wuma i nashi, na azagbain. A dana ta a canasa ishpa i sa'avu, za na babu za na aa gura rito yi, she ele goon. Ele da aza a na a tsupayi o utaa nle atsuma a ama o uvadi suru.

⁴ Ele da ama a na a lyawai aciyele cece a na a 'yuwain a yuwan tsipere, adama o ndolo a da a ri cece. O toni ta Magiri'i ubata u na u tyoyi suru. A tsula le ta atsuma a ama reve a ca le tsa makuda ma kucci vu ufuru, reve a ca Asula na Magiri'i'i.

⁵ A tsu yuwan epen shi, waru a ri nu unusu shi.

Nlingata ma Asula n ta'atsu

⁶ Avu me enishe malingata ma Asula ma 'yawan zuva lon. U ciga ta u damma ikaka ya Alabari a Sa'ani a na a ri n koto shi a tyo ubata wa aza a na a ri pe nden atsuma o uvadi, ele da ida, na gundo, ne elentsu, obolo na akapi a ama a na buwai.

⁷ Reve u damma na abajini o ufyo, "I ciga i 'yuwan i ca Asula tsugbain avu i yuwan adanshi a tsugbain tsay yi. Adama a na mantsa ma yuwan ta a na wee ge'eto ama o uvadi suru. I ca yi tsugbain, adama a na ayi da u yuwain uvadi na zuva, mala ne esu a mini a na o utusa e ida."

⁸ Reve malingata ma Asula me ire ma 'yawan zuva cine za vu ufuru yuwain avu u reme adansa, "Abajini a lyuci a Babila a riya ta! Ayi lyuci gbain da za na tsipere tsay yi tsa zuwai ida suru a yuwain ili yi idaba. U yuwan ta gashi wo o'woto le ta ososowi na tsipere tsay yi, ili i nda i ta zuwa Asula a ca le atsumalima."

⁹⁻¹⁰ Avu waru malingata ma Asula ma ta'atsu u toni le, a saalasa, "Ama a na a yuwayin aadodo o ndolo aganda suru avu waru a yuwaan aamali a yi aganda, a ta nu urotsu wa aadodo e icin i le ko e ekere e le. Asula o to sowoto le masayan ma inabi mo oforo ma yi. Masayan ma nda a sula yi na mini shi, waru Asula na aciyayi a da a tsuyin oforo a yi atsuma o mokoto mo upan mo ndolo. Cu'un va ama o ndolo o to sowa atsumalima na akina a makula a farinwuta lon a makakan ma nlingata ma Asula ma akiza obolo na Magiri'i'i.

¹¹ Akina a na aa kulato le u to o'wo babu ukotu. Ama a na a yuwayin aadodo o ndolo aganda obolo na aamali a yi waru a ri nu urotsu wa ala a yi a lipu le, atsumalima o to obolo ne ele ayin nu urana."

¹² Ili i nda suru u ta dansaa aza e Itoni a yuwan ankuri atsuma a nden n le. Ama a nda ele da aza a na a yuwain tsutoni na wila wa Asula, avu waru o toni Yesu na amayun.

¹³ Avu mu uwwa ufyo zuva adansa, "Dana ili i nda: Aza aba'un a da aza a na a kuwai diga gogo a 'yawa adama e Itoni yi Zagbain!"

Reve Ruhu usu, "Ee, a te ivuwan atsuma a linga va atsumalima a na a yuwusan, linga sa'ani le na a yuwusain to toni le."

Ugasa wu uvadi

¹⁴ Dada n kalyuwai, avu me ene eleshe a uri. Ili i na i rotsoi vuma dana ta nden de e eleshe'e. U ta no ookokolo a zinariya a aaci a yi waru u ta nu ugonu wa alya uguzu o ukere wa yi.

¹⁵ Avu waru malingata ma Asula mo ro mo uta atsuma a Aa'isamapada, avu u saalaa vuma na ri nden e eleshe na abajini o ufyo, "Fara ikani nu

ugonu wā wu. Ili i na i lobonoi a kana atsuma o uvadi e ina ta de, gogo da mantsa ma na wu ntsayi o golo6o le.”

¹⁶ Avu za na ri nden e eleshe'e u rono ugonu wā yi, dada gba u kanai ca'an wu uvadi.

¹⁷ Avu me enishe malingata ma Asula me ire za na utai de a Aa'isamapada a zuva, waru u dana ta na matsun ma alya o ukere wā yi.

¹⁸ Avu waru malingata ma Asula mo ro ma ta'atsu, za na ri nu ucira e ekere a akina, wu utai de a masa'a. Ayi malingata ma Asula ma nda u de ta malingata ma Asula me ire adansa, “Tara matsun ma wali ma wu avu vu pada ataci† a alya o uvadi adama a na limatan wa yi e ina ta.”

¹⁹ Dada gba malingata ma Asula† ma vutalai matsun ma yi atsuma o uvadi. Dada u bolotoi limatan na ri pe atsuma o uvadi a tyo ubata u na o kpoko nle. Ne da gba Asula o tsu kpoko aza e iwuya na waa casu le oforo.

²⁰ O kpoko ta muwun ma ataci† a alanga a lyuci gbain, avu mpasa mu utai ubata u na o kpoko nle gashi ufolu u na u ri imili ukpakure (200) uga'an na aru'un ana uton.

15

M6ala n cindere mu ukosu

¹ Avu me enishe abajini e iroci de zuva a na a zuwai ama suru o o'woi a asalama. Nlingata ma Asula n cindere m bāna ta m6ala n cindere mu ukosu. Na Asula o koto a casu ama oforo na m6ala n ndolo, waa dashi yuwan upan waru shi.

² Reve me ene ili i na i rotsoi mala ma madubi* ma na a jambarai na akina. Avu waru me enishe aza a na a lyuwai aci a aadodo na aamali a yi, ayi da aadodo za na a dana aala a yi na laamba. A dana ta mishin zuzu na mala ma madubi, waru a guza ta ikumburu i na Asula a ca nle.

³ Reve a cana ishpa i na Musat aagbashi a Asula a canai avu waru a cana ishpa i na Magiri'i ma canai, adansa,

“Avu da Asulazuva Mogono me Ili Suru,
vu ta yuwusan abajini abajini e ili ya asalama.

Vu ta yuwusan tsugono tsu uvadi u nda suru.

Atsuma e ili i na vaa yuwusan suru amayun a da obolo nu ulobonu.

⁴ Vuma suru ta ca wu tsugbain, Asulazuva!

Ama suru a ta damma, ‘Vu ta na tsugbain nu ucira.

Babu vuma na ri na akiza, she avu goon.

Ama o uvadi suru a ta tawa a yuwaan wu aganda.

Ama ene ta mejege me ili i na vu yuwain suru.’”

⁵⁻⁶ Avu me ene de zuva, nlingata ma Asula n cindere aza a na a bānai m6ala n cindere o utai pe atsuma o Upasu wa Akiza† a Aa'isamapada. Za suru oto ta itana i uri i na i dana† a madala, a kanda'wa ta amuna a na a davai na zinariya a nkakan n le.

⁷ Atsuma e ili i wuma i nashi i ndolo za ta ca ta malingata ma Asula biti aakwanu a zinariya tapu na atsumalima a Asula, za na ri na wuma u babu ukotu, a tsun atsuma o uvadi.

⁸ Avu Upasu wa Akiza'a u shiwan na mikyon n na moo utusa diga de ubata u tsugbain tsa Asula nu ucira wā yi. Babu vuma na aa gura uwa pe atsuma a Aa'isamapada o ndolo she na m6ala n cindere n na nlingata n cindere n ndolo n tawayi n koto.

* **15:2** Ayi “madubi” ayi da Ashingini a tsu de “masukaci”.

16

Akwanu o upan wā Asula

¹ Mu uwwa t_ā abajini o uđyo de a A_ā'isamapada a dansaa nlingata ma Asula n cindere'e, "Yawai yo oco akwanu e cindere o upan wā Asula'a atsuma o uvadi."

² Dada malingata mo ufaru ma 'yawai dada wo ocoi ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi atsuma o uvadi. Dada dodi vu mbala mu usan lon o utai a lipu va aza a na a danai nu urotsu wā aadodo'o waru a yuwayin aamali a yi aganda.

³ Avu malingata me ire mo oco ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi a tyo atsuma a mala, dada gba mala mo o'woi mpasa gashi mpasa ma aakwakwa a vuma, reve ili i na i ri pe wuma atsuma a mala'a suru a kuwa.

⁴ Reve malingata ma ta'atsu mo oco ili i na i ri pe yi atsuma a aakwanu a yi a tyo atsuma o dolu ne esu a mini, reve a kambā mpasa.

⁵ Dada mu uwwai malingata ma na ma_ā kalyuwusa mini ma dammai, "Avu da Asula a Akiza.

Avu da vu ri wuma gogo, waru vu t_ā lo wuma kuci!

U tu ulobonu u na vee ge'eto uvadi tsunda.

⁶ Aza e iwuya a zuwa t_ā mpasa ma ama a wu na ma amasula n yene.

Adama o ndolo a da vu ca nle mpasa o sowoi.

A tsura t_ā ili i na a cigai!"

⁷ Avu mu uwwa uđyo o utusa diga a masa'a adansa:

"Ee, Asulazuva Mogono me Ili Suru,

Ure u na vu tsu ca ama e iwuya oforo amayun a da waru wu ntsaa t_ā."

⁸ Avu malingata ma nashi mo oco aakwanu a yi zuva vu urana, avu Asula a lyawa urana'a wu vava ama nu usuđuwu wā yi.

⁹ Avu abajini o usuđuwu wu vava ama suru, dada a yuwayin ala a Asula adanshi a vama, za na tawayi na mbala n ndolo. Na ne suru a 'yuwan t_ā a vadala o unusu u le avu waru a 'yuwan a cuwa tsugbain t_ā yi.

¹⁰⁻¹¹ Avu malingata ma tawun mo oco ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi a ndanata n tsugono t_ā aadodo, reve ida i na waa yuwusan tsugono tso o'wo irumbu. Ama a na a danai pe a dana t_ā a magaga ma anga me le adama a na antsu e le a t_ā a mbala lon. Na ne suru a yuwaan t_ā Asula adanshi a vamat reve a 'yuwan a vadala a kambā ubata wā Asula tsara a lyawa iwuya i le.

¹² Dada waru malingata ma tali mo ocoi ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi a tyo a abajini o Udolu wā Yufiriti dada mini mo udolu'u u 'yewei. Ni ili i ndolo i fara, dada ngono diga asana a_ā tawa na asoja e le.

¹³ Avu me ene otoni a lima a ta'atsu a na o rotsoi opodo. A to utusa o una wā abajini a aagangu, na o una wā aadodo o ufaru na waru o una wā aadodo e ire vumavasula ve epen.

¹⁴ Ele otoni a lima a nda a t_ā nu ucira u na aa gura yuwan iroci yi ili ya asalama. A 'yawa t_ā bata o ngono mu uvadi suru, tsara o boloto le ubata u t_ā tsara a yuwan uvon na Asula Mogono me Ili Suru a abajini o urana u na wee ge'eto ama.

¹⁵ Reve Zagbain damma, "Zuwai atsuvu! N t_ā lo a tawa cine vivu tsu tawa vuma babu urevu. Asula a ta zuwaa vuma na ri e ipiri ni itana ya yi ufofu aba'un, adama u wala atabu ama e ene atabu a yi, wu uwwa wono wan."

¹⁶ Avu otoni a lima'a o boloto ngono'o ubata u t_ā, ubata u na a tsu de Amagedon na Tsuyahuda.

¹⁷ Avu malingata me cindere mo oco ili i na i ri pe atsuma a aakwanu a yi de e eleshe. Dada Asula a yuwain adanshi na abajini o uđyo diga de a ndanata n tsugono atsuma a A_ā'isamapada, adansa, "N koto t_ā ili suru."

¹⁸ A yuwan ta imadatsu na agiri'a na tsata tsa abunda, dada gba ida i ramoi nu ucira u na u la'ai aza a na aa yuwusan hali na Asula a yuwain vadilima atsuma o uvadi.

¹⁹ Abajini a lyuci o ndolo e ne'eshen ta toto uta'atsu, reve ilyuci i ro atsuma o uvadi a ramo suru suru. Avu u cuwan na nusu lyuci gbain va Babila, avu waru u zuwa ama a Babila o sowo oforo a na a ri atsuma o mokoto mo upan ma yi.

²⁰ Ana ida i jingadai tsundolo, ida i memere ma mini suru na nsasan m bete'we ta.

²¹ Reve abajini abajini a atayan a riyaa ama diga zuwa. Ume wa atayan u rawa ta uritowu wu ume ukpaku. * Amma adama a na Asula a lyunguwa nle na atayan tsara u ca le atsumalima lon ama a yuwaan yi ta adanshi a vama.

17

Aashakala a ka obolo na aadodo

¹ Avu malingata ma ta atsuma a nlingata n cindere n ndolo aza a na a ri na akwanu e cindere u tawa ya'a va reve u damma mu, "Tawa, n to roco wu cine aa ca aashakala a na ama suru e revei atsumalima, ayi dada abajini a lyuci a na a suwai zuzu na dolu va abunda.

² Ngono mu uvadi n yuwan ta tsipere na ayi, waru ulambu u wono wa yi u zuwa ta ama suru o o'wo gashi ososowi a mara atsuma a tsipere tsa yi."

³ Avu atsuma a alavu alavu'u a na Ruhu roco numu, reve malingata ma Asula ma tara mu a tyo o ogozo. Dada me enei ka ro nden a aadodo a saan. A dana ta wisulusa wa Asula a lipu va aadodo'o ubata biti, waru u dana ta na aci e cindere na avana kupa.

⁴ Ayi ka'a wo oto ta itana i tsugono i na i ri sawun daan-daan na aza a na a ri saan. Waru wo otowiso ta ili i na a yuwain na zinariya, na atali a madala icu'un icu'un ni iyedi yi ikebe.† O ukere usa'ani wa yi u ta lo na mokoto ma zinariya ma mara tapu, ayi dada ili yi idaba ya abunda na tsipere tsa na waa yuwusan.

⁵ A cin va yi a dana ta de aala a na a ri nu urevu wu usokowu, "Amu da Babila vu ucira, mma va ashakala suru suru, mma va aza a na a yuwusan ili yi idaba suru suru atsuma o uvadi."

⁶ Reve me ene ka'a u sowo mpasa ma aza a na a yuwusan adanshi a sa'ani a Asula, aza a na o unai adama a na a danai uguzu na Yesu ugbamu. U zuwa yi ta wo o'wo ososowi.

Ana me ene niyi mo o'wo ta a asalama lon.

⁷ Dada malingata'a me ece numu, "Nye i zuwai vu ri a asalama? N ta damma wu ili yu usokosu yi ka nda obolo na aadodo a na u kumbai, za na ri na aci e cindere na avana kupa.

⁸ Ayi aadodo a na ve enei nda gogo u dana ta wuma, amma gogo aakwakwa a da. U ciga ta motaa atsuma a aakari a aru'un lungu-lungu, reve u kara a tyo ubata u na Kristi Zamawawa† oo kototo yi suru suru. Ama a na a ri pa o uvadi u nda, aza a na Asula a danai ala e le atsuma a aatagada a ama a wuma shi ana a yuwain uvadi, a ta yuwan asalama abunda na a kalyuwa aadodo'o. U dana ta wuma, agba gogo u tu ukwa, agba u ta kambisa wuma.

⁹ "I ciga ta okolo a sa'ani o urevu tsara i reve ili i nda. Ele aci e cindere o ndolo ele da agadi e cindere a na ka ndolo ri nden. Aci o ndolo waru ngono n cindere n da a dansa.

¹⁰ Ngono n ton n riyaa ta de, gogo za va tali da ri o tsugono, za ve cindere koto u tawa shi, agba tsugono tsa yi tsaa jima shi.

* 16:21 Ume wa atayan u la'a ta ume u bufu siminti.

11 *Ayi* aadodo u *dana* ta wuma, amma gogo aakwakwa a da, waru *ayi* fo *ayi* da mogono ma kunla. Atsuma o ngono n cindere n ndolo n da wu utai, waru u ta pe a mmalu a tyo ubata u na oo kototo yi suru suru.

12 “Ele avana kupa a na ve enei, ele da ngono kupa n na koto a yuwain tsugono shi, agba a ta tsura ucira u na aa yuwan tsugono tsu ngono obolo na aadodo hali rumu ta.

13 A ta usu a ca yi ucira na tsugono tse le.

14 A ta yuwan uvon na Magiri'i, agba Magiri'i mo ndolo ma ta lyuwa aci e le adama a na ayi da Zagbain a aci a azagbain na Mogono mo ngono suru suru. Ama a yi ele da aza a na u deyi waru u dangwa le ta waru a ta kurusu yi na amayun kuci.”

15 *Avu* malingata'a ma damma mu, “Dolu na ve enei, bata na aashakala a ri nden da, ele da obolo a ama, ni ida, ne elentsu, na gundo.

16 Avana kupa na aadodo a na ve enei a ta 'yuwan aashakala'a. A ta usa ili i na u ri na ayi suru avu a lyawa yi atabu. A ta yanzala lipu va yi reve a tama yi, reve waru o koso kulato akapi a lipu va yi na akina.

17 Ngono kupa nda n ta yuwan ne adama a na Asula a zuwa le ta a yuwan ili i na u cigai. Adama o ndolo a ta usu suru nle a ca aadodo o ndolo ucira u na woo o'wo le mogono. A ta yuwan tsutoni na aadodo o ndolo hali mantsa ma na Asula a zuwa ifobi ya yi i shiwan.

18 *Ayi* ka na ve enei ndolo ayi da abajini a lyuci a na a ri nu ucira za na mogono ma yi mo o'woi mogono e ekere o ngono e ida suru atsuma o uvadi.”

18

A lungusa ta Babila

1 Ana alavu alavu a na me enei ka na kumbai aadodo o ndolo a karai, dafa me enei malingata ma Asula mo ro a macipa diga zuva. U ta nu ucira lon, avu ekan a gbain o uta diga ya'a yi, reve wi ikana uvadi.

2 Reve u saala nu ucira:

“Abajini a lyuci va Babila a langa ta suru suru.

Ama a buwa pe shi,

otoni a lima icu'un icu'un i da i ri pe na nden.

Waru nnunu mi idaba icu'un icu'un i da i ri pe na nden.

3 Ida suru o o'wo ta ososowi a mara ma yi,

ayi da maluwa ma tsipere tsa yi.

Ngono mu uvadi suru n yuwan ta tsipere na ayi,

waru aza a awina a tsu tsura ta ikebe ya abunda

adama a na u cigai ili i sa'ani ya abunda.”

4 *Avu* mu uwwisa ufoyo u ro diga zuva adansa:

“Ama a va, utai atsuma a lyuci gbain ndolo,

tsara i yuwan unusu cine ayi u yuwain wan,

tsara waru i tsura oforo cine ayi wa tsura wan.

5 Nusu va yi rawa ta aaganga o obolo a na a rawai de zuva,

waru koto Asula e icina ni iwuya i na u yuwusain shi.

6 I ciga i 'yuwan i yuwaan yi cu'un vi ili i na u yuwain

cine u yuwain a tyo e ekere a akapi.

Amayun, i tsupa yi toto ure na cu'un vu unusu u na u yuwain.

I ciga i 'yuwan i tsun mara

ma na ma ri nu ucira toto ure o mokoto ma yi,

cine u foboyi akapi.

7 U ca ta aciyayi tsugbain lon,

avu waru u tsura ili i na u cigai suru.

I ca yi atsumalima na atsumolangu lon.
 U ta yuwusaan aciyayi uvadu, avu u damma,
 'Apa mu nden,
 amu ka da na n ri a yuwusan tsugono.
 N ri na vali na aa kuwa mu shi,
 adama o ndolo ma shon adama a yi shi.'

⁸ Adama a na Babila ka 'yasain avangaci tsundolo,
 waa jima shi,
 avu Asula a ca yi atsumalima nu ubanakun,
 avu waru ama a yi a kuwa,
 waru u ta yuwan ambulu.
 Akina a ta kulato yi,
 adama a na Asula a na ee ge'eto yi,
 a ta nu ucira."

⁹ Ngono mu uvadi n na n yuwain tsipere na ayi reve a lyuwa atsuma o utsuru wa yi, e te ene mkyon m magugwa ma akina za na aa lyuwa yi, a ta shon reve a yuwan atsumolangu adama o ndolo.

¹⁰ E isawan ta alanga, adama a na o to wovon a na o to sowo atsumalima cine woo sowuso. A ta damma,
 "Atsumalima!
 Cine waa dana wu na atsumalima,
 abajini a lyuci na lyuci vu ucira Babila,
 adama a na atsuma a rumu ta oforo a tawa wu ta!"

¹¹ Waru aza a awina atsuma o uvadi a ta shon waru a yuwan atsumolangu adama a yi, adama a na babu za na aa tsula itana i na aa winasa.

¹² Apa ili'i: zinariya, na azurufa, na atali a madala e ikebe,† ni iyedi yi ikebe,† ni itana i na i la'ai aza a na a yuwain na tsikilu, ni itana i na i ri sawun daan-daan, ni itana yu ulobonu i na i ri saan, na danga icu'un icu'un i na i ri na maguru mo uyo'o lon, na akapi e ili i na a yuwayin na anga a agiwa na danga vi ikebe, na rumushili, ni irumu, na atali e ikebe o usaa,

¹³ ni ili i maguru† i na a tsu de furenkisen† na mur† adama o usa'an, waru adama a masa'a, waru adama o usukumu a lipu, na masayan ma inabi, na mani'in, na yira, ni ishina, ni inan, ni ikyon, ni ido, obolo ni ikeke yi ido i na a tanusu itana, obolo na agbashi, na ama a na e remei ubata o uvon.*

¹⁴ Aza a awina a ta damma yi,
 "Ili i sa'ani i na vaa zuwusaa okolo suru o koto ta,
 waru ili i na yaa zuwusa wu vo o'wo ulobonu a puwan ta,
 vaa dashi tsura le waru shi!"

¹⁵ Aza a awina, aza a na a tsurai utsuru adama a na a winaa niyi itana'a, e te isawan alanga na ayi, adama a na a ri e iladi i na oo sowo atsumalima cine ayi woo sowuso. A ta shon avu waru a yuwan atsumolangu.

¹⁶ A ta damma:
 "Atsumalima!
 Atsumalima a ta cina wu avu abajini a lyuci a nda!
 U dana ta o otosu itana yi ikebe,
 ni itana i sawun daan-daan, ni itana i na i ri saan lon.
 U oto ta waru ili i na a yuwain na zinariya,
 na atali a madala e ikebe† icu'un icu'un!"

¹⁷ Atsuma a rumu ta avu a lungusa utsuru wa yi suru!"
 Zagbain vu uluwu u wantsun u gbain suru na alingi a yi a te isawan alanga na ayi. Waru aza a na a yuwusan mmalu atsuma a antsun a mala a te isawan

* **18:13** Atsuma e ili i maguru o golo ta na mur na furenkisen, ili i ta i da na aza a na aza o urevu a tawayi Yesu une'e.

alanga na ayi, ne da fo aza a na a yuwusan pe awina e itana i na a tawayi atsuma a antsun.

¹⁸ A ta saala lon ne e ene mikeyon ma akina ma na maa lyuwa yi, “Koto a yuwan cu'un va abajini a lyuci vu mgbain nu ucira tsunda shi!”

¹⁹ A ta tsun mabula a aci e le tsara o roco a ta na atsumolangu. Waru a ta damma:

“Atsumalima,
Atsumalima a ta cina wu avu abajini a lyuci!
Abajini o utsuru a yi a zuwa tsu ta suru ntsu
tso o'wo nu utsuru.

Gogo atsuma a rumu ta o koto ta suru.”

²⁰ Adu aza a na i ri zuva,

i yuwan mere,
adama a na Asula a lungusa ta de Babila.

Adu ama a Asula,
obolo na ajiya na aza a na a dansa ikaka ya Asula i zangana.

Adama a na Asula e ge'eto yi ta
adama e ili i babu ulobonu i na u yuwaan ndu.

²¹ Reve malingata mo ucira ma tara aatali a gbain, gashi aatali a yira, avu u vari yi atsuma a mala reve u saala:

“Babila, avu lyuci gbain,
cine n variyi aatali a nda,
ne da Asula aa lungusa wu nu ucira u gbain!
Ama aa dashi ene lyuci nda waru shi.

²² Ko za aa dashi uwwa ama a wa'asa ikumburu shi,
ko ndobiya shi,

ko ama e ivulusa papin ko avana shi.

Ko za aa dashi yuwan ulinga atsuma a wu shi.

Waru ko za aa dashi uwwa ilama i yira shi.

²³ Ko za aa dashi ene ekan e ifitila a wu shi.

Waru ko za aa dashi uwwa udyo u vali ko ka a yuwusan lolo shi.

Aza a awina e itana a shi ta a la'a ama o uvadi suru ucira.

Tsuboci tsu wu tsu pusaan ta ama o uvadi suru ugbozu.

²⁴ Asula a ca ta Babila atsumalima

adama a na wu unai amasula,

na ama a Asula suru.

Ee, Babila una ta akapi a ama atsuma o uvadi suru.”

19

Ama a na a ri zuva a yuwaan ta Asula ica

¹ Ana malingata mo ucira'a mo kotoi adanshi, reve mu uwwa mesun ma abajini o obolo a ama zuva a yisaali:

“A cuwa Asula!

Iwawi, na tsugbain, nu ucira za va Asula a tsu a da!

² Cine waa casu ama e iwuya oforo amayun a da waru wu ntsaa ta.

Wi isawaton ta cine waa ca aashakala o ucira o ndolo atsumalima,

za na zuwai ama o uvadi a nda a yuwain tsipere na ayi.

Asula a tsupa yi ta adama a na wu unai agbashi a yi.”

³ Reve waru a saalisa:

“A cuwa Asula!

Mikeyon ma akina n na n kulatoi lyuci gbai'in

n kara ta a gawusan babu ukotu!”

4 *Avu azagbain ushin na aza a nashi o6olo ni ili i wuma i nashi a kaɗato avu a yuwaan Asula aganda, za na danai nden a ndanata n tsugono. Avu a damma, "Ami!† Tsu cuwai Asula!"*

Abuki o lolo a Magiri'i

5 *Reve mu uwwa nanza e dewu atsuma a ndanata ma Asula'a, adansa: "Suru ndu aza a na a ri ama a gbain na aza a na a ri azagbain shi, suru ndu aza a na aa yuwusaan Asula aganda damma niyi, "Tsu ca wu ta tsugbain." "*

6 *Reve mu uwwa mesun ma abajini o o6olo a ama zuva a yisaali. U ta gashi magugwa ma abajini a mini a riyisa na mesun ma tsata ma gbain. Mu uwwa le ta adansa:*

"Cuwai Asula!

Adama a na Asulazuva a tsu, Mogono me ili suru suru, Mogono ma da!

7 *Tsu yuwain mere*

reve waru tsu zanganai.

Tsu cuwai tsugbain tsa yi!

Adama a na mantsa ma yuwan ta

ana aa yuwan abuki o lolo a Magiri'i'i.

Kasa'avu va yi fo6o ta aciyayi adama o ndolo.

8 *Asula a ca yi ta utugu u lolo, u na u la'ai utugu u na a yuwain na tsikilu, waru u ta cece a madala."*

(Utugu'u ayi da ili i sa'ani i na ama a Asula aa yuwusan.)

9 *Reve malingata ma Asula'a ma damma mu, "Vu dana ili i nda: Asula a ta zuwaa za suru na a banuyi a tyo ubata wa abuki o lolo a Magiri'i'i aba'un." Avu waru malingata'a u dammisa, "Ili i nda i na Asula a dammai amayun a da."*

10 *Avu n kaɗato a makakan ma malingata'a adama n yuwaan yi aganda, amma avu i damma mu, "O'o, she vu yuwaan mu aganda wan! Amu aagbashi a da tsa wu na aza e Itoni, aza a na a guzai amayun e ili i na Yesu palu'wai. I yuwaan Asula aganda!"*

Adama a amayun a na Yesu palu'wai ayi da i zuwai ama aa yuwusan adanshi e ikaka ya Asula.

Za na kumbai do uri

11 *Reve me ene zuva ukpatu'u, na do uri lo mishin. Waru za na danai ukumbu o do'o aala a yi gba Za va Abula na Amayun. U tsu yuwan ta uge'etosu mejege waru u tsu yuwan ta uvon u na wu ntsayi.*

12 *Esu a yi a dana ta a madala gashi akina, waru wo oto ta okokolo a abunda. A dana ta aala a lipu va yi, agba ayi da goon u revei urevu wa yi.*

13 *Avu wo oto atugu a gbagbain a na a tsupuyi atsuma a mpasa. Aala a yi a da "Aadanshi a Asula."*

14 *Asoja a zuva a kumba ta ido i uri waru o tonishi yi ta. O oto ta itana i uri, aza a na a la'ai aza a na a yuwain na tsikilu, waru a ri cece.*

15 *Avu matsun me pe'eni ma wali mo uta o una wa yi, reve u yuwan ulinga na ayi u lyuwa aci e ida. U ta yuwan tsugono tse le na aadanga a rumu. U to roco ucira wu upan wa Asula Mogono me Ili Suru, nu u kpoko umatsun u inabi ubata u na o kpokuso masayan.*

16 *Ubatu wa atugu a gbagbain a na a palai aagutsu a yi, a dana ta:*

MOGONO MO NGONO NA ZAGBAIN VA AZAGBAIN.

¹⁷ Reve me ene malingata mo ro mishin pe o urana. Avu u yuwaan asala a na a ri a tsu'yan zuva suru adanshi na abajini o udyo: "Tawai! I boloto adama i lyuwa ilyalya ya abunda ya abuki a na Asula oo fobo!

¹⁸ Tawai! Yi kada lipu vu ngono, na nan yali a asoja, na asoja, obolo na lipu vi ido na aza a na a tsu kumba le. Tawai! Yi kada lipu va ama suru: aza a na a ri agbashi na aza a na a ri agbashi shi, na azagbain, na aza a na a ri azagbain shi!"

¹⁹ Avu me ene aadodo obolo na ngono mu uvadi suru, obolo na asoja e le o bolotolu adama a yuwan uvon na za na kumbai do'o na asoja a yi.

²⁰ Reve e reme aadodo'o, obolo na vumavasula ve epen za na yuwaan niyi ulinga wa asalama. (U yuwan ta ulinga wa asalama o ndolo adama u pusan aza a na a danai nu urotsu wa aadodo'o aza a na a yuwayin aamali a yi aganda.) Aadodo'o na vumavasula ve epe'en a vari le ta wuma atsuma a mala ma akina ma na ma kulusa na farinwuta.

²¹ Za na ri ukumbu zuva vu do'o wu una ta asoja'a suru na matsun me pe'eni'i ma na ma danai o utusa o una wa yi. Avu asala a kada lipu le suru hali atsuma e le o o'wo bafa-bafa.

20

A'wan ukpakukupa

¹ Ana za na kumbai do uri lyuwai aci a aadodo'o, na vumavasula ve epe'en, obolo na asoja e le, reve me ene malingata ma Asula a cipusa diga zuva, u guza ta akani o ugbamu na makpatu'utsu ma akari a aru'un lungu-lungu.

²⁻³ Avu malingata'a me reme aagangu'u, za na danai yo diga de za na fo a tsu de Mekerencesu ko Male. Avu u tara akani'i avu u takpara yi. Reve u vari yi atsuma a akari a aru'un. Avu u katsu unantsu wa akari a aru'un na makpatu'utsu ma na u danai na ayi uguzu o ukere, reve u to unantsu'u cine za lo na aa gura kpatu'wa yi shi. Na Mekerencesu ma ciga ma 'yuwan u dana pe hali a'wan ukpakukupa (1,000). A mantsa mo ndolo, waa gura luluma ama o uvadi shi. Na a'wan o ndolo o koto, avu malingata'a ma bada yi mantsa wa'a.

⁴ Reve me ene ndanata n tsugono na abunda, waru aza a na a ri de nden aza a na Asula a cayi ucira u na aa yuwan tsugono tsa da. Kwisa va aza a na n'yuwatan n kukodoi a aci e le a da adama a na a dammai ikaka ya Yesu obolo na adanshi a Asula. Ama a nda a yuwaan aadodo'o ko aamali a yi aganda shi, waru a ushi urotsu wa yi e icin i le ko e ekere e le shi. A kamba ta wuma reve a danu a ndanata n tsugono'o, avu a yuwan tsugono obolo na Kristi Zamawawa hali a'wan ukpakukupa (1,000).

⁵ Ayi nda ayi da mantsa mo ufaru ma na Asula aa 'yasan ama diga o ukwa. (Akapi a akwakwa aa kamba wuma shi, hali she na a'wan ukpakukupa o ndolo o koto.)

⁶ Aza a na Asula a 'yasin atsuma o ukwa a mantsa ma nda a yuwan ta mazanga lon, ele ama a yi a da. Oo kototo le atsuma a mala ma akina shi, za na o'woi ukwa we ire. O to o'wo nan ganu avu a yuwaan Asula na Zamawawa va yi na u dangwai aganda, reve a yuwan tsugono obolo na ayi hali a'wan ukpakukupa (1,000) o ndolo.

Asula a lyuwa ta aci a Male

⁷⁻⁸ Nna a'wan ukpakukupa'a (1,000) o koto, malingata'a ma ta bada Male ubata u na wu nla niyi. Reve wu uta avu u pusan ama e ida aza a na a bazai atsuma o uvadi ugbozu. Ida i nda i da a tsu de Gogu na Magu. Male'e mo to boloto le ubata u ta, ubata u na aa yuwan uvon. A ta dana abunda a na za lo aa gura kece le shi.

⁹ A baza ta suru atsuma o uvađi reve a kanda ruwa uvalata wa ama a Asula ayi da lyuci na u cigai. Reve gba akina a tawa diga zuva reve u kototo le.

¹⁰ A shi ta de a vari aadodo'o obolo na vumavasula ve epen va yi atsuma a mala ma akina ma na ma kulusa na farinwuta, reve waru a vari Mekerkesu'ut pe, za na pusayin ama a nda suru ugbozu. Akina'a a ta zuva suru nle o sowo atsumalima ayin nu urana babu ukotu.

Uge'etosu wu ukosu

¹¹ Avu me ene ndanata n tsugono n uri za na ri mgbain, reve me ene za na ri de nden. Ana u rocoyi aciyayi, reve ida na zuva puwan waru ko za enishe le waru shi.

¹² Waru me ene ta aza a na a kuwai de lo mishin a makakan ma ndanata n tsugono'o, aza a na a ri ama a gbagbain na akapi a ama a na a buwai. Reve a kpatu'wa atagada a na a danai ili i na vuma yuwain suru. Reve a kpatu'wisaa atagada o ro, aatagada a na a danai aza a ri obolo na Asula kuci.* A yuwaan ta aza a na a kuwai de uge'etosu e ili i na a yuwain, cine a ri udanu atsuma a atagada'a.

¹³ Avu ama a na a kuwai atsuma a mala e isawan a makakan ma ndanata n tsugono'o, adama Asula a yuwaan le uge'etosu. Ukwaa obolo nu Ukwisa a tawaa na akwakwa a na a ri pe atsuma e le, reve Asula a yuwaan le uge'etosu e ili i na a yuwain.

¹⁴ Avu a vari Ukwaa nu Ukwisa atsuma a mala ma akina. (Ayi mala ma akina ma nda, ayi da ukwa we ire.)

¹⁵ Reve a vari ama atsuma a mala ma akina,† ele da aza a na a danai ala e le atsuma a aatagada a ama a wuma shi.

21

Zuva sa'avu ni ida i sa'avu

¹ Ana alavu alavu a Asula o uge'etosu wu za suru kotoi, reve me ene zuva† sa'avu ni ida i sa'avu. Zuva vu ufaru ni ida yu ufaru a puwan ta, waru babu mala mo ro.

² Avu me ene Lyuci va Akiza na Asula a lyunguyi, za na ayi da Urishelima† sa'avu, waru u dana ta a cipusa diga zuva. Lyuci sa'avu'u u dana ta gashi kasa'avu na otoi utugu u lolo adama o lolo va yi, waru gogo u tu ufofu u na waa 'yawa u ga'an na vali va yi.

³ Reve, mu uwwa za ro e dewu diga a ndanata n tsugono'o, adansa, "Gogo ndanata ma Asula n ta atsuma a ama! U ta danu obolo ne ele, waru o to o'wo ama a yi. Asula na aciyayi u ta dana obolo ne ele, waru u ta dana Asula e le.

⁴ U ta tasa abara o urewesu u le suru. Za buwa aa kuwa waru shi, ko ke'en. Ko za aa yuwan atsumolangu shi, ko u shon, ko wu uwwa mballa waru. Akuci e ili suru a puwan ta."

⁵ Avu za na ri nden a ndanata n tsugono'o u damma, "Kalyuwai! N ta kambatosu ili suru usa'avu!" Reve u damma mu, "Vu dana ili i nda, adama a na adanshi a nda amayun a da waru a ta zuwa le ucira."

⁶ Reve waru u damma, "N yuwan ta ili i nda suru! Amu da Alfa† na Omiga.† U ta dansa amu da Ufaru waru amu da Ukosu. N ta ca za na ri a uwwusa akuli suru mini u sowo diga e esu a mini ma na me yeneshe ma na maa casu wuma. Agba aa tsupa shi.

⁷ Aza a na a lyuwai aci a ta ushi ili i nda ya'a va: N to o'wo Asula e le, ele waru o to o'wo muwun n va.

* **20:12** Idanshi ya aatagada i na a yuwayin ulinga u damma ta "Aatagada a Ama a Wuma."

⁸ Amma ama a nda gba'a shi a ta tsura ubata atsuma a mala ma akina ma na ma kulusa na farinwuta: Owovoton, waru na aza a na a lyawai itoni i va, waru na aza a na a kambatoui aciyele ili yi idaba adama o unusu u na a yuwain, na aza a mona, na aza e tsipere, na aza a na a yuwusan nkunu, na aza a na a yuwusaan amali aganda, na ama a na a yuwusan epen suru. Ayi da ukwa we ire."

Urishelima sa'avu

⁹ Avu malingata mo ro ma tawa ma damma mu, "Toni mu! N to roco wu usheli u na waa yuwan lolo na Magiri'i'i." (Malingata ma nda, za ta da atsuma a nlingata n cindere n na n danai uguzu na akwanu e cindere aza a na a danai pe na mbaala n cindere n na a yuwain o ukosu.)

¹⁰ Reve Ruhu va Asula shiton mu, avu malingata'a ma tara mu a tyo o mogogolo ma masasan mo uga'an. De da u roco numu Lyuci va Akiza na Asula a lyunguyi, za na ayi da Urishelima'a, waru u dana ta a cipusa diga zuva.

¹¹ Lyuci'i u shiwan ta na tsugbain tsa Asula waru ne ekan a madala gashi mini ma shili na mini ma avu'un vadamma atali e ikebe, waru u ta cece tsa madubi ma na vaa gura ene ili ye elime.

¹² Avu a kandaruwa yi nu ukari wu ugbamu wu uga'an. U dana ta na nantsu kupa ne ejere waru unantsu suru u dana ta na malingata ma Asula† e ipiri ya yi. A nantsu'u a dana ta ala o gundo kupa ne ejere a aza a Isra'ila, aala a ta suru o unantsu u ta.

¹³ Ebele suru u ta na nantsu ta'atsu: aza a ta'atsu asana, aza a ta'atsu waru ugana, aza a ta'atsu uyagi, na aza a ta'atsu alivu.

¹⁴ Ukari u lyuci'i gba a suwa yi ta zuva va atali a gbagbain kupa ne ejere. A aatali suru a dana ta aala a aajiya a ta atsuma a kupa ne ejere a Magiri'i'i.

¹⁵ Malingata ma na ma danai a adanshi na amu ma dana ta na aadanga a na a yuwain na zinariya. U ta yuwan ulinga na ayi tsara u rito lyuci'i, na nantsu va yi na kari va yi.*

¹⁶ Ana u rito niyi, reve we ene u ta gashi aakpati. Washin we ebele a yi nu uga'an u mishin wa yi unata u da a ri: mili ukpakukupa nu ukpakuton (1,500) u da.

¹⁷ Reve malingata'a mo rito ukari'i, agba nu uritosu u vuma ugbamu wa yi u ta zuzu na ana ukpakure na kupa na aza a tali (216).

¹⁸ Ukari'i a suwa yi ta na atali a na a ri a madala† gashi akina a shili na akina a mini ma avu'un. Ili suru atsuma a lyuci'i a yuwan yi ta na zinariya na ri cece tsa madubi ma na vaa gura ene ili ye elime.

¹⁹⁻²⁰ Aatali suru atsuma a atali kupa ne ejere'e e ikyun ya usaa'a aatali e ikebe ko'o da. Ozo o ro a ta ushili, ozo o ro gba shi mini ma tsusumba, ozo o ro gba mini ma avu'un, ozo o ro gba mini ma akaramuna.†

²¹ Nantsu kupa ne ejere'e iyedi kupa ne ejere e ikebe a da. Unantsu suru a yuwan yi ta na yedi ta. Ure u gbain wa atsuma a lyuci'i a yuwan yi ta na zinariya na ri cece tsa madubi'i.

* **21:15** Na vuma teme mmalu diga Isalka a 'yawa Jos, reve u kambisa toto uta'atsu, ayi da u ri unata na washin wu ufaa wa abajini a lyuci'i. † **21:19-20** Ele icu'un ya atali kupa ne ejere a nda, suru nle a ta na ala na Tsunasara obolo na Tsugana. Apa cine a tsu de le na Tsunasara: Za vu ufuru ayi da jasper, she sapphire, she chalcedony, she emerald, she sardonyx, she carnelian, she chrysolite, she beryl, she topaz, she chrysoptase, she jacinth she amethyst. Apa cine a tsu de le na Tsugana: Za vu ufuru ayi da yasa, she saffir, she agat, she zumurrudu, she onis, she yakutu, she kirisolat, she beril, she tofaz, she kirisofaras, she yakinta she ametis. [Aza a KLP: a dana ta ala a atali o ndolo fo ununa a dana nle na Tsunasara na Tsugana, cine a dana nle'e wu uta ta a NIV na Adanshi a Asula a Tsugana.]

²² Me ene Aa'isamapada atsuma a lyuci'i shi, adama a na Asulazuva Mogono me Ili Suru na Magiri'i'i mo o'wo ta Aa'isamapada'a.

²³ Lyuci'i waa zama urana ko woto adama u ca yi ekan shi, adama a na tsugbain tsa Asula tsu ta casu yi ekan waru Magiri'i'i u te ikanasa yi gashi fitila.

²⁴ Ama o uvadi suru a ta danu pe atsuma e ekan a na e ikanasa lyuci'i. Ngono waru n ta tawaa nu utsuru u le de.

²⁵ Nantsu lyuci'i ta dana ukpatu'u urana suru. Aa baru le shi, adama a na aa yuwan de ayin shi, ko ke'en.

²⁶ A ta tawaa ni ili yu ulobonu nu utsuru wa ama o uvadi atsuma a lyuci'i.

²⁷ Ko ke'en a lyawa ili i wuya i uwa pe shi, waru za na yuwain ili yi idaba, waru za na yuwain epen aa lyawa yi u uwa pe shi. She aza a na a danai ala e le atsuma a aatagada a ama a wuma a Magiri'i'i ele da aa uwa pe.

22

Udolu u na waa casu wuma

¹ Ana malingata ma Asula'a mo kotoi o rocosu mu lyuci sa'avu'u, avu waru u roco mu udolu u na u ri na mini ma na maa casu wuma. U shi te ikanasa tsa madubi ma na vaa gura ene ili ye elime. Reve u uwa e yeneshe a ndanata n na Asula na Magiri'i'i a ri nden.

² Reve u yene a cipa e memere mo ure ma lyuci'i. Danga na aa matsasan muwun n na maa casu wuma a ta lo a nge'en mu udolu'u biti. A tsu matsan ta kupa nu ure a aa'wan, u ta o woto u ta. Ama o uvadi a ta yuwusan aguma na avu'un e le.

³ Una u na Asula a yuwayin de ili biti a tawa yi ta. Ndanata n na Asula na Magiri'i'i a ri nden u to o'wo pe a lyuci'i. Avu agbashi a yi a yuwaan yi aganda.

⁴ E te ene urewesu wa Asula waru aala a yi a ta dana udanu e icin i le.

⁵ Aa dashi yuwan ayin waru shi. Aa zama ekan a fitila ko ekan o urana waru shi, adama a na Asulazuva Asula a ta ca le ekan. Reve a yuwan tsugono babu ukotu.

Utawu wa Yesu

⁶ Reve malingata'a u damma mu, "Adanshi a nda amayun a da, waru ili i na aa usu da. Waru Asulazuva Asula za na tsu ca amasula Ruhu va yi, u lyungu ta malingata ma yi u roco agbashi a yi ili i na yaa fara babu ujimu."

⁷ Yesu damma ta, "Uwwai! N ta lo a tawa gogo. Aatagada a nda a damma ta ili i na yaa fara gogo na alanga jima. Asula a ta zuwaa aza a na a kuruyi ili i nda aba'un."

⁸ Amu da Yahaya, za na uwwai waru we ene ili i nda suru. Reve ana mu uwwai waru me ene nle suru, avu n kadato adama n yuwan aganda a ana a malingata ma Asula ma na mo roco numu ili i nda.

⁹ Amma avu u damma mu, "Ko ke'en! She vu yuwaan mu aganda wan! Amu fo agbashi a da tsa wu, obolo na amasula aza a wu, na aza a na aa kurusu adanshi a na a ri a aatagada a nda. Vu yuwaan Asula aganda!"

¹⁰ Reve u damma mu, "She vu putsaa ama e reve ili i na a dammai atsuma a aatagada adama e ili i na yaa fara gogo ni ili i na yaa fara na alanga a jima wan. Mantsa ma na ili nda yaa fara waa jima shi.

¹¹ Hali mantsa mo ndolo ma tawa, ama a na aa yuwusan iwuya suru a lyuwa elime na mayan me iwuya, aza a na waru aa yuwusan ili yi idaba a lyuwa elime na mayan me ili i ndolo. Aza a na waru aa yuwusan ili i sa'ani

a lyuwa elime nā mayan me ili i sa'ani, aza a na waru a ri na akiza a 'yuwan a ciga a suma iwuya.”

12 Yesu damma tā waru, “Uwwai! N tā lo a tawa babu ujimu. N tā tawa adama n ca ama suru iliyinkapa ko atsumalima adama e ili i na a yuwain.

13 Amu da Alfa† na Omiga.† U ta dansa amu da Ufaru waru amu da Ukosu. Amu da n yuwain ili biti, amu da waru atyo e ili biti.

14 “Asula a ta zuwaa aza a na a za'wai atugu e le cece aba'un, adama o ndolo a ta lyuwa muwun mu udanga n na maa casu wuma, reve a uwulai nu unantsu a uwa atsuma a lyuci'i.

15 Agba a ta putsaa icu'un ya ama a nda na aa uwa atsuma a lyuci'i: Aza a na o o'wotoi aciyele idaba nu unusu u na aa yuwusan, na aza a nkunu a uwa pe shi. Waru aza a tsipere, na aza a mona ma ama a uwa pe shi. Ne da waru aza a amali, na ama a na aa yuwusan epen suru a uwa pe shi.

16 “Amu Yesu, n lyungu ta malingata ma va u ca du ikaka i nda a tyo ubata wa aza e Itoni. Amu da Ikyun, ana Akaya, na Mawun ma Tsukaya mo ugundo mo Mogono Dawuda.† Amu da Talyo'o na tsi Ikana na Wasasa.”*

17 Ruhu va Asula na kasa'avu Magiri'i'i a damma ta, “Tawa!” Lyawa za na uwwai adansa tawa biti u damma “Tawa!” Za na aa uwwusa akuli suru, lyawa u tawa, za na cigai u sowo mini ma na maa casu wuma lyawa u tawa u sowo pere.

Ukosu

18 Amu Yahaya, n to ronuso aza a na a uwwai ikaka ya aatagada a nda atsuvu. Ikaka'a adama e ili i na yaa farasa gogo ni ili i na yaa fara na alanga jima da. Na vuma ro dashi ili i ro atsuma e ikaka i nda, Asula a ta dashi yi atsumalima. U ta zuwaa yi mballa n cindere n na n cuduwai atsuma a aatagada a nda.

19 Waru na za ro fodo ili i ro atsuma e ikaka i na i ri atsuma a aatagada a nda, Asula a ta putsaa yi na waq ushi aba'un a na a yuwain adanshi atsuma a aatagada a nda. Waru Asula a ta putsaa yi na waa lyuwa muwun mu udanga n na maa casu wuma, waru waa lyawa cu'un vuma ndolo u danu atsuma a lyuci va akiza'a shi.

20 Yesu, za na dammai ili i nda suru amayun a da, u damma ta, “Amayun, n tā lo a tawa babu ujimu.”

Ami. Tawa, Yesu Zagbain!

21 Lyawa Yesu Zagbain roco suru ndu isa'ani i gbain ya yi. Ami.†

* 22:16 Talyo'o nda, ayi da Ashingini a tsu de “zangada.”